

مخفله کی بعضی یازیلرک اهمیت و اونک مدافعه دین خصوصاً ده کی هر تورلو خدمتی مهمه سمه بيله برخد متک انکاري قابل اولاما که اوده (رسم عثمانی) مسئله سنده کی فداکارانه نشریاتیدر .

بو نشریات حقده قوللاندیم (فداکارانه) تعیری استکثار و یا خود استعجاب ایدیله سین . او ، اویله بر مسئله عظمی ! حالته کتیریشدی که اوقاف مطبوعه می مدیر اسبق عزت اقدی اونک یوزندن عزل ایدیش ، راقم الحروف علیه تعقیبات قانونیه اجرائی ایچینده یته او یوزدن مذکره ویریش و تذکره مل یازیشدی .

تدقیق مؤلفات هیئتک اوضر ایدیلدی شوخطه ، اخیراً شرعبه وکالت جلیله سنجه تصحیح اولوش و مصاحف شریفه تک رسم معلوم ایله طبعه رخصت ویریله سی وکالت مشار الیاهدن هیئت مذکورده امر یو یوزولمشدر .

الحمد لله الذی هدانا لهذا انما کان الیه الدی

لولان ان هدانا الله . بر تعصنام ادبیه اوقو ناماسنی توصیه ایدن و بر آن اول قاینامی ایچین قلباً و قولاً تمیلده بولونان مانعاره رغماً مجموعه ، توفیق السی ایله بوکون جلد ثالثی اکمال ایتدیکی حالده اونک اطفاسته چالیشانلر ، اوندن مقدمه سونمش و آتیاق یالنسیه قدر یانه ییلن مواعله دوغمشدر .

اگر بوکمی مواعله اولماسه بیدی ده محفل صاحی ، اونک تأمین مصارفندن زیاده مندرجاتی تنويع و تمکیل ایتدی دوشونجه به وقت بوله ییله بیدی البت محفلده شیمدیکندن یک باشقه اولوردی .

حضرت پیرک منویده یو یوزدینی ، عیود کترکه دیکر بربرده یازدینی وجهه :

یالب دمساز خود کر جفتی
همچونی من کفتیها کفتی

محفل مجموعه می اوج سته دن بری شهری ایجه بر ضررله نشر ایدیلوب طور مقده در .

شوضره صاحبک نفقه سندن کسمک صورتیه قاتلاماسی ایسه هیچ بر فرقه و جمعیتک آماله دکل ، آتیاق مسلمانلرک نفقه علی قدر الامکان خدمت ایده یلمک امل خالصندن ایلری کلکده در . بنا علیه بر تقوایه تعاونله مأمور اولان هر مسلمانک بو خصوصده عبد عاجزه یاردم ایتمی لازم کلیر صانیورم .

مقصدم یاکلیش آکلا شلمانسین . دیندا شلومدن برکونه اعانه طلبنده بولونما یوزم . اونی شیمدی به قدر یایامدم . الله یته یایدر ماسین .

شونی دیمک ایتیم که محفل ثوابنه اوقو یوب ده حسبه الله دعا ایدن ذوات کرام ، اوقرائت ثوابنه برده اعطای بدل حسنه سنی علاوه ایتسملر وساده الله کوردورمک ایستس دکاری الی بر پارچه ده کندیلری کورسملر ، صوکره آپونه اولوب و تسخ منتشره می آلوب ده اجرت اشتراکک تسویه سنی خاطر لایمانلر اولزومی لطفاً تحظر یو یوزسملر ، اوندن صوکره ده مجموعه تک دوامی قارئلری ، مطالعه سنی اخوان و یاران به بالنوصیه دار الحلافة الا - سلامیه ده ، حتی میناسق ملی حدودی داخلنده کی مالکده شیمدیک یکانه و صرف دینی و علمی بر مجموعه تک منتظماً دوام ایده ییله می ، اونک مسلمانلر طرقتدن آتوب اوقو ناماسنه وابسته بولوندینی سوبله سملرم ، نیم بکله دیکم یاردیمی ، هم کندیلرینک مکلف اولدقلری دینی بر وظیفه می مع زیاده ایضا ایله مش اولورلر .

ظاهر المولوی

جمعه نمازی نه ایرکینجه کیتک :

حاجی ذهنی اقدی مرحوم دییورکه :

« جمعه کونی تیکیز مطلوبدرکه جمعه نماز یچون جمعه ایرکینجه چیقیلیر . ایکی رکعت نیت مسجد قلینوب اولورده لرق تلاتوی یوم جمعه مندوباتندن اولان سورة کهنف دیکیز . . . سوالی جمعه فریضه سنک ثوابی اکا مبادرته کی تفاوت اعتباریلدر . کتاب الصلاة »

« عن ابی هريرة ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال من اغتسل يوم الجمعة غسل الجنابة ثم راح فكأنما قرب بدنة ومن راح في الساعة الثانية فكأنما قرب بقرة ومن راح في الساعة الثالثة فكأنما قرب كبشاً أومن راح في الساعة الرابعة فكأنما قرب دجاجة ومن راح في الساعة الخامسة فكأنما قرب بيضة فإذا خرج الإمام حضرت الملائكة يستمعون الذكر - مسلم - ذهني اقدی ، بوحدینک مالی شو صورته نقل ایدیلور :

« آئوده وارد اولدینی اوزره جمعه نماز یچون غسل ایدوب ایله ساعته جمعه وارن برده و ایتنجی ساعته وارن برایتک و اوجنجی ساعته وارن بر قوچ و دردنچی ساعته وارن بر طاقوق و یینجی ساعته وارن بر یومورمه تصدیق ایش اولور . عینک اگاهده سه کروه ساعته دن مقصد : لطاات لطیبه ، یعنی بر طاقم اجزای زمانیه درکه بمادی ذوال شمس و منهای خطییک منبر اوزره ده اذان دیکلرک ایچون اولور دینی اواندر . ایدی کاتین کرانده جمعه حسنی ایچون مفتوح اولان دفتر ثواب اتن صوکره دورولور »

جمعه وقتی آلیش ویریشک تعطیلی :

نظم کریمده (اذا نودی للصلاة من یوم الجمعة فاسعوا الی ذکر الله و ذروا البیع ..) یعنی جمعه کونی اذان اوقونیه نمازه کیدیکز و بیع و شرایی ترک ایدیکز ، یو یوزولمشدر [۱]

[۱] عهد نبوی ایله سیدنی اکبر و فاروق اعظم دورلنده ذات اقدس پیغمبری و شیعین مکرمین حضرتلری منبره چیقینجه مسجد داخلنده اذان اوقونوردی . جناب عثمان خلیفه اولونجه خارجدهده اذان اوقونما به باشلادی - تفسیر طائز ،

« اوکون اوکله اذانندن اعتباراً اداء صلات جمعه و فکین ایش و آلیش ویریش ، مکلف بالجمه اولانلر نه نمازاً مکروه اولور . قادیلر مکلف بالجمه اولماسله ایملرندن قائلر - کتاب الصلاة »

یوندن آکلا شیلدینه کوره جمعه کونی آتیاق نماز وقتی تجارت و مساعینک تعطیل مقتضیدر . یوقه اوکون تجارتکاهلرک قایلی بولوندورولماسیه مسلمانلرک علاقه می یوقدر . بالعکس (فاذا قضیت الصلوة فانتشروا فی الارض و ابتغوا من فضل الله ..) یعنی « نماز قیلینجه جارشیه ، بازاره داغیلکز و فضل الیه دن رزق طلب ایدیکز ، امر جلیلنده ترغیب تجارت واردر . چونکه : اسلام ، دین فعالیتدر ، دین عطالت دکدر .

وظیفه و جمعه نمازی :

« قال عبدالله بن رواحه رضی الله عنه تخلفت للجمعة عن سرية كان النبي صلى الله عليه وسلم عني فيها فراقني النبي صلى الله عليه وسلم فقال ما خلفك عن اصحابك قلت الجمعة معك يا رسول الله فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم لوافقت ما في الارض ما دوتك غدوتهم - كشف الغم »

یعنی « عبدالله بن رواحه دیرکه : رسول اکرمک بی تمین ایتش اولدینی بر سره دن جمعه نمازنی قیلیمک ایچین کری قالمشدم . علیه الصلوة اقدیمز بی کوردی و آرقه دیشلرکدن نیچین کری قالدک ؟ دیبه صوردی . سنکله جمعه نمازی قیلیمک ایچین . جوانی ویردم . اگر ارض اوزرتده کی شیلرک هینتی اتفاق ایلمش اولسه بدکینه اونلرک صاحبلا بر حرکتلرندن طرولای قازانیش اولدقلری ثوابی اکتساب ایده مژدک . یو یوزدی .

« بوکون جمعه اولماسه بیدی بوله چیقاچقدیم »

دین برینه جناب عمرک « اخر لفرک فان الجمعة لا تجب عن السفر » یعنی « کیده جکک بوله کیت ، جمعه ، یولجی یولدن ایقوماز » دیدیک کشف الغمده مذکوردر .

جمعه غسل

بنی حکیم علیہ الصلوٰۃ والسلام اقدینہ، مسلمانانک
جمعه کوئی - صواقتاً ایچش اولسون، اولسین -
یبقانما لری امر ایده و «اذا اراد احدکم ان یأتی
الجمعة فلیغتسل - مسلم، یعنی «جمعه نمازیته کلک
ایستینر یکیز غسل ایسین» دردی .
صحیح مسلمده ابو هریره رضی الله عنه دن
روایت ای دیلورکه :
« حضرت عمر بر جمعه کوئی خطبه او قورکن
جناب عثمان مسجد شریفه کیردی . مشارالیهک
کیکیش اولسانه تعریضاً خلیفه حضرتلری، بر
طاقم کیمهلر ندای ایشتندکن سوکرا نهدن کچ
قالورلر ؟ دیدی . حضرت عثمان : یا امیر المؤمنین!
ندای ایشتیر ایشتیز آیدست آلم، کلم .
جوابی ورنجه فاروق اعظم : برده آیدست ها !
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم «اذا جاء احدکم
الی الجمعة فلیغتسل، بویوردینی دویمادیکیزمی ؟
دیدی .»

یت مسلم شریفده حضرت عائشه رضی الله عنها
وعن ابیہدن نقل اولونویورکه :

« عوالی جهنملرده او طولانلر جمعه نمازیته
مناوبه کایرلر دی . بونلر، عبا کیندکلری جهنمه
صیقاقدن وجودلری ترلر، اوزلرینه توز،
طوبراق بولاشیر . بناء علیه اوستلری، باشلری
قوفاردی . بونلردن بری، رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم کوردمک ایچین بزم حجره کندی و طرف
رسالتدن «لوانکم تطهرتم لیومکم هذا» یعنی
«شو کو نکیزده تمیزلهتمش اولسه دیکیز» خطابنه
اوغرادی .
کذا صحیح مسلمده جناب عائشه دن نقلاً
دمیلورکه :

« ناسک اکثری ایس، کوچ ساحی اولدینی
کبی ایشلری کوردورده کلک آدمالری ده یوقدی .
جالشقی طولانی کندیلرینه «لواغتسلتم یوم الجمعة»
یعنی «جمعه کوئی بیقانسکیز، بویوردلری» .
کذا علیہ الصلوٰۃ والسلام اقدینہ، علی الاکثر
جمعه کونلرند «یا معشر المسلمین ان هذا یوم
جعلله عیداً فاغتسلوا ومن کان عنده طیب فلا
یضره ان یس منه وعلیکم بالسواک» - کشف الغمه،
یعنی «ای مسلمانلر! شو کوئی الله، اسلامه بارام
قیلمشدر. بناء علیه او کون اغتسال ای دیکیز. هر کیملک
تزدند کوزل قوقول وارسه اوندن سورونمک
کندیسه ضرر ویرمن . برده مسواک قوللانمايه
مداومت ایله یکیز، دردی .»

اوموزلرندن آتلاق صورتیه

جامعتک ازجاجی :

بعضی صوفیلر واردرکه کچ قالدقلری حالده
جامعه اولک صفه کیمک ایچین اوموزلرینه باسقی
و جامورلو قوندورمه لرینک صوینی اوستلرینه
باشلرینه آیشقی صورتیه جماعتی ازجاج ایدهلر .
بنی حکیم علیہ الصلوٰۃ والسلام اقدینہ، حضرتلری،
بوکی حرکتلرده بولونغانی ده نهی ایلمش و «من
تخطی رقاب الناس یوم الجمعة اتخذ جسراً الی جهنم»
یعنی «ناسک بویونلرینه باصهرق ایله رملک ایستین،
جهنمه کو برو قومش کبی اولور، بویورمشدی .
کذا خطبه اتاسنده برینک بویه یایدینی کورورسه
«اجلس فقد آذیت» یعنی «اوطوره، جماعتی ازجاج
ایندک، دردی . مابندی وار

طاهر المرلوی

معلومات جاهلیه حقهده بر قوننه واندن

مابند علم اساطیر:

یت جاهلیه علموندن بری ده اساطیر ایدی که
علامت السامک قوس قزح، یعنی شیطانک یانی
اولدینی، شعری یانی [۱] نك شعری شامی دن
آریلوب (سپیل) ک آرقه سندن کهکشانی کچدی
ایچین شعری شامینک آغلامقدن کوزلری چاپاق
باغلادینی، برقیله ریسی اولا (جرهم) ک باباسی
ملک، آناسی جتی (ذوالقرنین) ک باباسی ملک
(بلقیس) ک آناسی جتی بولوندینی کبی شیلری

[۱] شعری: فلکده ایکی کوکب اسیدرکه برهنه
(شعری المیور) و برینه (شعری القیصاء) دیرلر .
زعم عرب اوزره (سپیل) نام کوکب قیز قارده شلریدر .
مترجم دیرکه: عبور، صیور و زندهده و غیصاء،
مجهول بنیسی اوزرده . اولکی شعری یانی و ثانی
شعری یانی دینکلریدر . وسیل کدک بین قطرنده
مرقی بر کوکبدر . شعری یانی به عربدن بنو خزاعه
پرستن ایدرلور . بووتر جوزادن سوکرا طلوع
ایدرلر، مایملری ایکی نیزه مقداریدر، بری جنوب مائل،
بووک و روشن دیکری شالهمائل کوکوک سرخ رنگدر.
جنوبه مائل اولان شعری عبور و شعری یانی اوله جقدر.
و شمال مائل اولان غیصاء و شامی دینکلریدر سور
جنوبه دن کلب اسفرک اغزندهدر . و یانی کلب الکبرک
اغزندهدر . فارسیده بونلره دوخواهران اطلاق اولنور.
بین الکواکب الجنوب معروف اولدقلری باعث الملاقدر.
شویه زعم ایدرلرکه برکیجه عبور، خفیة سپیل ایله
عربی عبور و اغتراب ایله ملرله شعری شامی اظرفک
فراتندن بکا ایله برک میلائی غصص البین اولشدر . .
قاموس ترجمه یی

هر بیک انسانه لرندنکو بواکی کوکب (سپیل یعنی)
نام کوکب قیز قارده شلری ایدی . سپیل بونلری ترک
ایدوب بین جانیته عربیت ایله دی . بده شعری یانی
دخی شامی ترک ایدوب سپیل آرقه سندن غم و
کهکشانی عبور ایدوب اوتو کجیدی . آنک ایچون اکا
عبور اطلاق اولنور . آنک درد و فراتندن شعری شامی
بکا ایله ترک قالب کوزلری چاپاق مایتمله آکا غیصاء
املاق ایله دیلر . . کذا

اوکره نیوردی . مع مافیه بو وهیاته هر بیک عقلی
باشنده اولانلری ده قانغزادی .

حتی صنایید قریشدن نضر بن الحارث، قرآنک
کتاب سنای اولدیننه اینانغاندینی آتلاق ایچین
نظم جلیلهده ک قصص و اخباره (اساطیر الاولین)
دیشدی . بدهده اسیر و قتل ایملدن بو حرف
«محمد، سزه اساطیر اولندن بحث ای دیور .
کلک، بن داهای لطیفی سوبلهیم، دیهرک خلق
باشنه طولار و ایران سقرنده اوکره تمش اولدینی
(رسم - استدیار) افسانه سی آتلا تیردی .

(ویل کلک آتاک آیم) و عیدی، نضر بن الحارث
حقده اولدینی کبی (واذا تلی علم آياتنا قالوا قد
سمنا لونها لقتلنا هذا ان هی الا ساطیر الاولین -
سورة الانفال) یعنی «آیات قرآنیه من اولنره
اوقوندینی وقت [ایشتدک، ایستمه یدک بزمه
اونک کیستی سوبندک . بونلر، اساطیر اولندن
باشقیه برنی دکل] دیدیلر، آیدیه بو مناسبتیه
تزلول ایلمشدی .

اساطیرک هر یستانه خارجدن کیرمش اولدینی
واساطیر ایله (آستر = Astre) کله می آراسنده
مشابهت بولوندینی ظن ای دیلیر .

مسلمانلق اساطیری بالطبع ابطال ایلمشدر .
ای... اقدیلر! بحث یتیمه مکه بر ابرسوز ایچه
اوزادی . آرتق بن ده سوبله میه، سزدهده
دیگله میه طاقت قالمادی . بناء علیه بحثک اکائی
دیگر بر جلمه به تعلیقاً مصاحبه مزمه بوداده نهایت
ویرلم .

طاهر المرلوی

حالم اسلام

و

هر قدر مستعدی مابند:

بو یگانه مصداق اسلامیتده محافظه اولمشدر.

بوتك اوزرینه استباداً بشریتك اوج باشلیجه غروبیه تقسیم آرمزده الیوم جاری اولان قسیمدن بلك آرق قیلدر : مدنی ، نیم مدنی ، وحشی . (حرث) لك حدودلری دینه مایه اولانلره قارشمی اسلامك انكشافی دورنده (۶۵۰ - ۱۰۰۰) كندیلکندن تظاهر ایدر . بو طرز تلقی اوزمان عمومی ایدی . بنه علیه برنجی صنف منور مسلمانلردن متشككندی . ایکنجیمی ، موسوی و خرسنیانلری کتب مقدسه صاحب اولانلردی که (حضرت) محمدک رسالتی تصدیق ایتیلوردی . بولری صرف وسائل منویه ایله بولندقلری جهلندن یوکك برسویه چقارمته جالبشوق لازمدی . اوچنجیمی اقاع ویا جبراً مسلمان حرنه ادخال اولغی یاخود ضرر ابرات ایدمه جك بر حاله قونلمی ایجاب ایدن مشرکوردن عبارت ایدی . (حرث) لك مصداقی بو قورقده - دین خارج اوله رقی - الحاصه ایکنجی صنفه قارشى نظر اعتباره آلیوردی . ذر اسلامك ایلک عصرنده (كتب مقدسه مالک اقوام میانه) (حضرت) محمد طرفدن طامش کتانی اولسانلرده - مدنیتلرنك سوبه سندن طولانی ، ادخال اولغش و دیگرلری کی عین حقوقه صاحب بولغیلردی . مسلمانلرك ؟ مدنیت ایشلرنده کندیلرینه لك مهم رولی عطف ایتك جراتی نظر استخفاف ایله کورمه ملیدر . سکننجی عصر میلادیده قاس و اسبابان چین حدودلرینه قدر امتداد و بون داسکی دنیا لك متندن حکومتلری احاطه ایدیک کی متادایومکه متایل اولان بو امپراطورلی - او امپراطورلی که آوروپای جنوبی و شرقیه دائمی بر تهدید شکلی آلمشدی - قرون وسطیه مدنیتك اوج بالاسنده ایدی . عالم اسلامك اودوردی بشریتك مقدراتی اداره ایتك جعفریلغی ظن اجمعی ایچون ، حال

حاضرده بویه بر ایشی درعهده ایدن بیاض عرق لازم اولان قوت و اختراعك فضله احتیاجی بوقدی .

دین اسلام ، عرق فرقهده بالکتر قرآنك حکمنه تابع اولمورد ، پیغمبره عطف ایدیک منقول سوزلره بو حکمی قویه ایدیلوردی . او نقلرده مساواتك بالکتر عربلره دکل ، بون اقوامه عائد اولدیی ، وحی الهی دن دها واضح بر صورتده آکلاشیلوردی . (حضرت) محمد : بر عرب ، عرب اولیان کیمیه - دها زیاده مدین اولغی مستتا - هیچ بر وجهه فاتق دکلر ، دییور .

بو صوک برنسلیک دائمی تکرار اولغشك لزومی ؛ دنیا اوزرنده اسلامك مظفراته حرکتی ایتاسندم عربلرك صرف ایتدکری غیرالمقول قوت دوشونولدیکی زمان ، قولایقله آکلاشیلور . آزر مدنده : ایران ، سوریه ، مصر ، آفرقای شمالی و جنوبی آسیا و دیگر مالک او دوره قدر آنجی اسمی بیلیم ییل بر قومك ادارهسی آتته کیردی . بو بدویل مسلمان اولوب اتحاد ایتدکری و غیر مدت شبه جزیره لرندن جقدقلری زمان ، اولنرك کنج قوتلری اوکنده بیسیلان مالک متدنه به تحکم ایتکده استعداد کوسریدلر و بو حکومتلرك طرز ادارهسی کندی منفعلرینه کوره دیکشیدروب مختلف عرقلره منسوب میلیونلره انسانی پیغمبرلرنك سنجانی آتنده طولایدلر . عرب لسانی ده عرب اردوسی قدر معجزه کوسردی . بوقایده ذکر اولان مان بون مالکده کی السنه مله نك رینه تامایله قائم اولدی . او قدرکه بوگون ، اجیلرده ، سوریه ، الجزیره ، مصر و آفرقای شمالی اهالیسی عرب تسمیه ایتك عادی واردور .

بر قومك اسلاملاشمی ، بو ایلک عصرلرده بالطبع عربلاشمی دیمکدی . عرب لسانك بوقدر سرعتله دیکر لسانلر برینه قائم اولغش ، بوقسه بو بدوی ديلك کندی اوصاف میزمه سنی محافظه ایدر دك علم کلامك ، حقوقك ، فلسفه نك ، ریاضیاتك ، تاریخ طیبیتك ، تاریخ عمومیتك ، جغرافیایك ، علم عرقك ، علم صرف و علم عروضك لك درین مسائلدن بحث ایدر نيك قدر قدرته می حیرت ایتك لازم کلدیک بیلیم ییور .

میداده مسلمان اولغی بعض جهندن عرب اولغ دیمکدی . ایتدا ایدلره عرب اسمی وریلوردی . بونلر عرب قبیله لرینه (مولی) ديه داخل اولورلر و اللرن کلدیک قدر منشأ لرینی اونوزدیرمه کندیلرینی حقیق عرب طایفه لرینه جالیلیرلر . احوال جدیدك تحکم و قویه سندن صکره حیات منویه نك ادارهسی تحریرلی اللرینه کلدیک زمان ا کثرا بونده دها اینی موفق اولورلردی .

عالم اسلامده علم و ادبیات ، عربلردن زیاده عرب اولیانلر طرفدن ترقی ایتدیرلشدر . بنه علیه زدن عرب ادبیاتندن قرون وسطیه عرب حقوق علمیسندن بحث ایتدیکمز وقت عرب لسانی قوللانان بین الملل مسلمان علم و حرثی ذکر ایدیلور . بعض السنه محلیه - باطاعه عجمیه و بالاخره نووکیه - عربیه نك خزینه سندن مهم بر مقدارینی بنه دکلن صکره ، کندیلرینه درجه تالیسه بر موقع . نذارك ایده بیلیمشیلور . ماله زایلر ، مسلمان چینلر له هندیلر ، عجملر ، نورکلر و مصریلر دینی تدبیرلرینه دائمی قرآنك قرائتله باشلارلر . یش وقت غارده عرب دستورلری قوللاندقلری کی جمعه کونی و سنوی مراسم دینه لرند عربیه خطبه دیکلرلر . هر کس کندی لسان مادر دینی قوللاغنه ، مأذون اولدیی حالده

رسمی ، عمومی و حتی خصوصی استماللر ایچون (عرب دعایی) ترجیح اولور . مسلمان اقوامك بون مرا کزنده ، دنیاك براوچندن اورا وچنه قدر موجود هنجتلری عربیه لسانیه آکلاهیجی - کرک شفاها ، کرک تحریراً - منور کیمیلره تصادف ایدیلر . بوادی عربیه محلی لك آذخصویت هرش ایدر عمومی بر لسان اوله رق قالددر . بالعکس عرب لسانی سوله ن مالکده ، بر چوق عرب لهجه می مکله ده قوللاییلر . بو لهجه لرك [۱] تحریری السنیه ارقا اولغی ایچون بعض آوزوالی منتشرقلر عربلری اقناع ایتک جالشمشیلردی ۱۹۱۲ سنه سنده آتنده طوبیلان مستشرقین قونفره سنده مصرلی بر عالم بو کتبی قییح ایتشیدی و دیمشیدی که : «سز عربیلر ، آره کزده کی مناسبات دائمی بر طاق صنی و یاردیجی لسانلر - اسبه راتو ، وولایوق ، ایدو کی - واسطه میله تسهیل ایتکی آرا ایدورسکز و اینکی بوز ملیونلی افرادک بین الملل تعاطی افکار ایچون استعمال ایتدکری مکمل بر آت ایزده واریکن اونی آغنه بزی تشویق ایدیلورسکز . بز دها معقول بر صورتده حرکت ایدر کز .

مابعدی وار

مصری

محقق اونی :

وحید و تمجید باری

خفوض و مرتفعدر عشقکه زیر وبالا ؛
شوقکه مجتهدر هر صورت و هیولا ؛
هپ کائنات هستی مشغول حقیرستی ؛
مدهوش وجد مستی در لا اله الا !

[۱] فلاسک عربیه برینه

هر ذره طور سوزان ، هر طرف این عمران ؟
 طویقمده کوش وجدان آتی انانی حالا !
 بر فتح صور قهرک سر زوالی دهرک ؟
 بر کاف و تون امرک ابلر فضایی املا !
 ازمان سنگه دایم ، هر شی سنگه قائم ؟
 ایجری لال و هاتم عقل شتون مولا !
 یوق و صفیک حدودی ؟ هر مؤمنک درودی ،
 هر بلیک سرودی تسیح رب اعلا !
 هر خاشمک نیازی ، هر را کمک نمازی ،
 هر خالمده نازی بی اختلاف در لا !
 ای بی نظیر و ثانی ، ای مهر لامکانی ،
 ای حسن جاودانی ، عشاقه بر نیلا !
 بلیل بیچون جگر خون ؟ یوق کده ونک افسون !
 سندن جلال مجنون ، سندن جمال لایلا !
 یوق بشقه حی بدوح ، انس و ملائک و روح
 هر لحظه بانک سیوح ایتمکده عرشه اعلا !
 بر در ملک خالق ، اکوان ظلال زاهق ؟
 قیل ماسوایی صادق ، ملک دلگدن اجلا !
 ۸ نیشان ۳۳۹ محمد صادر

نعت شریف

جلی هر پرده انوار جمالك يارسول الله
 کوکل مشعون عشق بی زواکف يارسول الله
 مائل آموز حقدر هر مقالک يارسول الله
 کالات اولدی حیران کالک يارسول الله
 « جناب حق کبی یوقدر مثالك يارسول الله » [۱]
 سمو خلقت قدسیه کک حیرانیدر افلاک
 علو شانکک برهان بی مانند در « لولاک »
 کال رفعت ذاتک دکل کنجیده ادراک
 ملنکر در حضور غمزو اجلا کده دور خاک
 « جناب حق کبی یوقدر مثالك يارسول الله »
 [۱] بومصراف فاضل عترم بیجاغی زاده حق یک
 اندیشیدر .

هلو پایک کمراتی « سبحان القی اسری »
 شرفیاب جمال اقدسکده « بزم او ادنی »
 لقای حکمتک پیرا پدار فیض « ما اوحی »
 سنی توصیف ایچون بیلیم نه یازسون خامه شیدا
 « جناب حق کبی یوقدر مثالك يارسول الله »
 ۱۱
 بناکاه عوالمدر در بر فیض احسانک
 الهی بر نیچلیکاهینک الطافی رحمانک
 شکوه و شانکک برهان یزدانیسی قرآنک
 بوتون سکان ارض و آسمان اولامزی حیرانک
 « جناب حق کبی یوقدر مثالك يارسول الله »
 از میر توقادی زاده

تکلیب

رباعی

ای فحظه نای کبریا مولانا

سوز دل اخوان صفا مولانا

مقصود بزه نای نوادین سنک

آوازه حق ، بانک خدا مولانا

شیخ عبدالباقر

غزل

حارقم آینه دلدر بنم جام جم
 باشقه بر سیران ذوقا ذوقه مظهر هر دم
 اکسک اولمه سیندن سایه کده هب ای فیض عشق
 بیک جهان نشوهدن رو تقلیدر بر عالم
 آلدی غمزه کدن درین پر یاره کوکل ، دمدم
 چوقی کوهرار نثار ایلر سه چشم برنم
 کیسه لر بیلیم بی بن بر بیلیمز نسیم
 نقطه ذامدر آنحی وار ایسه بر عمرم
 بر نیلی مدامک سرمدی عجمی یم
 کاه بردیای جوشان ، کاه ساکن شبنم

آفاقه کرم ایلدیکک نور وضایدن
 قیل انقیده مظهر انوار جمالك
 آرتیق سحر لطفک عتاجز الی
 اولدوردی بزی لیل یلدا جلالک
 طاهر المروری

مغفل تاریخی :

جعفر بن ابی طالب

مانند :

(عبادات اسلامیه تاریخیجه سی) عنوانیه مغفله
 درج ایدیلکده اولان سلسله مقالاتک برنده
 ده نیلمشدی که :

« ابوطالب ضرورتیه برابر کثرت عیالی بولونیدن
 کندیسنی آزن بار اعاشه کک تخفیف ایچین اولادندن
 ایکسک آلنوب پله نیلمه سی رسول اکرمه عجمی
 عباس بن عبدالمطلب آراسته فراولاشدر بریش وعلی نزد
 نبوی به ، جعفرده پیت عباسه آلینمدهی »
 جناب علینک حایه پیغمبری به کیردیک وقت بین
 یاشنده بر مصوم اولدیننه دائر بر روایت کورمدهم .
 او ره ایت نظرأ حضرت جعفر کده اون بیق یاشنده بر
 ده لقاقل ایکن عجمه سنک یانه کیتدیکی تقیم اولوتور .
 ابن هشام « ولیمزل جعفر عندالعباس حق اسلام واستغنی هته »
 یعنی « جعفر ، مسلمان و عجمه سندن مستغنی اولونجه ، قدر
 عباسک یاننده قالدی « دیبور ، جعفر حضرتلری ،
 سابقین اسلامدنذر . کندیسنک اون یثنی ، یاخود
 اوتوز بر نیی مسلمان اولدنی ابن اسحاقدن نقلأ « کتاب
 الاسابیه » ده مرردر . ابن هشام ایسه جعفر ابی طالبه
 قدر اولان قدسای مسلمینک اسامیسنی شو صورتله ضبط
 ایلهدر :

۱ خدیجه بنت خویلد ۲ علی بن ابی طالب ۳ زید بن
 حارثه ۴ ابوبکر بن قحافه ۵ عثمان بن عفان ۶ زبیر بن العوام
 ۷ عبدالرحمن بن عوف ۸ سعد بن ابی وقاص ۹ طلحه بن
 عبیده ۱۰ ابوعبیده عامر بن عبدالله بن الجراح ۱۱
 ابوسلیمه عبدالله بن عبدالاسد ۱۲ ارقم بن ابی الارقم ۱۳
 عقیق بن مطلق ۱۴ قدامة بن مطلق ۱۵ عبیده بن مطلق
 ۱۶ عبیده بن الحارث ۱۷ سعید بن زید ۱۸ سعید بن مسهر
 ۱۹ طلحه بن الخطاب ۲۰ اسامه بن ابی بکر ۲۱ عائشه بنت ابی

بكر (*) ۲۱ خاب بن الارت ۲۲ عمر بن ابی وقاص ۲۳ عبدالله بن مسعود ۲۴ مسود بن اناری ۲۵ سلیمان عمرو ۲۶ عباس بن ابی ربه ۲۷ عیاض بن حری اسماء بنت سلامه ۲۸ خلیس بن خذافه ۲۹ عبدالله بن جثن ۳۰ ابوجدر بن جثن ۳۱ جعفر بن ابی طالب ۳۲ حری اسماء بنت حمیس . جعفر بن اسلامی (عبادت اسلامی تاریخچه سی) مقاله سنده شوبله حکایه انجندم :

« .. جماعت تزیاده باشلامنه برابر خادنا جمیت خفیه حالته اولدیندن ملتا نماز قیلمایوردی . بوندن ملولای علیه الصلاة اقتدیز ، بعضا حضرت علی مینه آکیور ، مکه خالجه و طاع آزارنه کیدوب اوزارده اقام غازی قیلور و قازانلق باسینجه عودت ایدیوردی . بردمه ، نجابه ولیدن عبارت اولاق شو جماعتک ادای صلات ایتدیکی بره ابو طالب بیته کش ، برادر زاده سنک اوکده مقداء اولونک آز کریده و ساغده مقتدی بولوندی کورنجه باشنده کی دیگر اوغلی جعفری . سن ده همه زاده کک جناحه سیلین . دیبه بنی اکرمک صول طرفه کیمیش و جعفرک اسلامه سبب اولندی »

مغفلک ۱۳ نومرولو نیکه سنده مندرج (مصعب بن عمیر) مقاله سنده ده بیان ایدیلدیکی وجهه فخرکین قریشک ، علیه السلام و اصحاب کرام حضرتان قارشی اذا و جعفرلرک تحمل اولونماز پردوجهی کلیمی اوزره دینه یسین سنه یشت انجندم ایستک ایدلرک حبستانه کیتلری انجین طرفه رسالیدن اذن و بریلدی و (لوشنم الی ارض الحبشه فانها ملک لانیله منده اجدوی ارض صدق حتی یجعل الله لک فرجاً ما اتم نیه) یعنی « چتوب حبستانه کیتنه کز . اوراده بره کمدار واکه اولک باشنده کیتنه یه ظلم ایدیلر . انجینده بولوندیکنر سیلیدن الله سزی قوزنارنجهیه قدر اوراده اولورسه کز » ده نیدی . بناء علیه یسینی سنه رحی انجندم و او شبرک حرمتدن بالاسفاده مسلمانلردن رجاعت ، مکه دن قاتوب ساحله ایددی وایک قایقه قارشی طرفه کچدی . عثمان بن مظعون حضرتلری بونلرک دیمی بولونوبوردی .

(*) بو روایت غریبه در . چونکه : حضرت قاشه ، یمنک یسینی سنه سنده دوغمدی . نیتکم (راغب پاشا خواجهمی) دینکله مشیر (ابراهیم الحلی) نک سیر منظومه سنده « وئی (مه) ولاده قاشه - والهجرة الاولی الی الطیبه » ده یاهولرک مولد سببه (ه) یعنی (ه) رقم انجیدیلر کوسته یلشد .

حبستانده نائل امان اولان بو جماعت ، رجب ، شعبان ، رمضان آیلرخی اوراده کچیدی . او سنه نک رمضان انجینده علیه الصلاة اقتدیز ، حرم شریف داخلنده بلند آواز ایلر (والنجم) سورمسی اوقوبوب ، ختامنده سجده و ارمش ، کندیسنه اتباع ایلرین مسلمانلرله برلکده - قرآنک یادیه بلاغته ملولوش اولان - مشرکاردده سنده قاناقش و شوخادنه ، آقزدن آقیزه حبستانه قدر کیدوب اوراده کی مهاجره فریشلرک اسلامه کلدیکی غنی و برمش ، حتی یسینلرخی شوال انجندم مکه یه قدر کتیرمدی .

کابل ، ایستک اومده قاری کبی اولادینخی آسکرلرجه کری دوندیلر (*) و خیر غزاسنه قدر حبستانده مامون و صرغه اولارق یاشادیلر . یمنده کی اشیرلردن ابوموسی ایلر بعض رفقاسیده رسول اکرمه اتباع انجین مکه یه کلک اوزره قایقه یمنین ایکن فیرطه سوبله حبش ساحله آتیلش و اورابه چتوب مکه مهاجرخی آراسنه قاتیلشدی .

(قاموس الاعلام) ده ده یلورک :

« میلادک درجی قری اولوننده سوریدن حبشه برطاق راهیلر کیدوک دین عیسان قبول ایتدیرمشلرد . روایت کوره ده اول دخی حبشیلر دین موسادن بعض مراسم وازجله جوجولرخی سنت ایتدیرملرک عادتخی اخذ ایتلردی ... »

خرسین اولدقاری حالده کتیلرینه مخصوص بر مذهبلری اولوب حضرت عیسانک الوهینه قائل اولمشرین یالکز نبوتی تصدیق ایدلر . تعدد ازواجه هنلرلنده مساع ولوب زکیلری قدرلری یتدیکی قدرقاری آیلرلر . یالکز راهیلر بر قاری آلتی مجبوریتنده درلر . امور دینه ده پک بالانلری اولایوب اسکیدن قالا بعض عادتلر دخی رعایت ایدلر . مع هذا باباسلرینک نفوذ و اقتداری زیاده در . مملکتده مسلمانلر دخی کثرت اوزره اولوب علی الخصوص حکم و نفوذلری زیاده اولان غالار دخی اسلامه متدیندرلر .

اهالیسی اعتقاد و اعتبار خصوصنده شو حالده بولونان حبستانده راحت انجه باشلاپان مسلمان مهاجرلری ، قریشلرک بر تشبیه موقتاً بی حضور اولدیلر :

بوایکینجی سفره (حبش هجرت ثانیه) ده نیر .

اهل اسلامک اوراده کی حضور و آسایشی چکمه بن مکه مشرکاری ، عرب آتی و طائف سختانی کبی قیتمدار هدیه لری حامله عمرو بن العاص ایلر دیکر برخی حبشه کونده ردیلر .

عمرو بن العاصک بولداشی حفته ایکی مختلف روایت وارد . ابن هشام (عبدالله بن ابی ربه) ، (سیره الحلیه) و (سیره النبویه) صاحب لری ایسه عماره بن الولید ایدی دیور . حتی بوایکینجی ، عبدالله بن ابی ربه نک عمرو بن العاص ایلر آرقه داشلنی بدر محاربه سنی متاعق یابیلان ایکینجی بر حبش سفرنده اولدینخی سوبلورک طوغر دسی ده بواولر ککر کدر مایه دی وار طاهر المولوی

شیخ عثمان شمس افندی حفته :

شیخ محترم عثمان شمس افندی حضرتلری حفته یازدیغ مقاله ده « صدر اسبق عالی پاشا ایلر دیوان هاپون قلنده و برآره لقی بدستانده بولندینخی ابن الامین محمود کالک ایدقندن ققلا بیان ایلشد ، بو خصوصه دار معلومات زانده آلتی اوزره اخیراً میر مشارالیه مراجعتنده بوجه آتی ایضاحانده بولدی :

« حضرت عزیز ایلر عالی پاشا مرحومک دیوان قلنده رفاقت ایتدکاری پاشانک مرجانده کی جامع شریفنک الی سنه یه قریب امامت و خطابتده بولان فضلالی خطاطیتدن و محبان عزیزدن خواجهم حسن تحسین افندی مرحومدن ایشیلشدی . کتابخانه فقیرانه منک مجموعه لری قسمنده (۲۲۳) نومروده مقید و بعض صحافی سرآمدان شعرا دن مناسرتی فائق یک طرفتدن یازلدینخی ملحوظ اولان مجموعه ده محرر بعض غزلیاتک بالاسنده کی (بدستانی عثمان نوری) اشارتدن عزیزک بدستانده بولنش اولدینخی استدلال اولمشدی . بوغلرلری شیخ مکرمک

متحیران مریدانندن و فضیلت مندان امتدن چقلر خازاسی مدیری بیطر میرالای ابراهیمک مرحومه کونده مشدم . اشعار عزیز میانه قید ایتشدی . حضرت شیخک ارتمخاندن قرق سنه اول طبع و نشر ایدلش اولان (تذکره فطین) ده « عثمان نوری افندی سهم قلنده بر مدت مداومته مؤخرأ طریقت علیه اویسیه سلوک ایدرک ۱۲۶۱ ده (زانسانده) واقع مایه کتابته تعین قاتمشدر ، دنلشددر . یه مشادالیه محمود کال یک افندی بیوردیلرک « عزیز مشارالیه ایلر صباوتندن بری منتسب و محب اولان بر ذات محترمه « افندی ، عالی پاشا ایلر دیوان قلنده بولندی . خواجه پاشا محله سنده قوموشوق ایتدیلر ، پاشا دیوانه ایکن افندی مایه ده ایدی ، باب عالی یه اتساب ایچون پاشا تشویق ایدرمش . عزیز حضرتلری بدستانده خواجکی اولوب آرایجی باشلیق خدمتده بولمشدر . بر زمان سرکجیده توننجی دکانی آچمشدر . بر بکتاشی درویشی کلوب چوبوغه تونون طوله بریمسی سوبله مش ، عزیز ، چوبوغی طوله بردقندن یشقه بر آووج تونون ده بخش ایتش . درویش دکالک نه وقت آچیلدینخی صوروب ایکی اوچ آتی اول آچیلدینخی جوائی آلسیه « دکانی اوچ یده قاتیرسه ک ضرره قاتیرسک . آتی آیده قاتیرسه ک سرمایه بی توکیتیرسک . برسنده دوام ایدرسک سرمایه ک قدر بورجه کیررسک دیش . حضرت عزیز فی الحقیقه آتی آیده سرمایه بی توکیتدک ، بیورمشدی « دیشدی . قدس راه اسراره بوکی قیقلر ، حقیقتک تجلیسنه و اعانتمک قدرینک تقدیرینه خدمت ایدر شیار اوله جتی عرفان عالی رینه عیاندر . بناء علیه بالمناسبه محفله درجی رای طارفانه لرینه وابسته در . کریم الفطرم حسین و صاف اقدم .

اسعد دده افندی مرحوم حقهده حسین و صافی بکه مکتوبدن

مابند :

پدوم حاجی صفوت بکک جد مادریسی و استاد خط محمود جلال الدین مرحومک شاکرد بکانه سی اولان محمد طاهر جمال الدین افندی - که مشارالیهک اسم و محاسنه وارث والمشم - مولوی درویشی ایش . دیمک که حسن خط ایچین محمود جلال الدینه ، حسن سلوک ایچین ده محمد جلال الدینه اقتدا ایله مش . کریمه سی عقیقه شفیقه خاتم ایسه یکی قای مولو مخانه . سنک شیخ اجل واکلی ابوالکمالین عثمان صلاح - الدین دده افندی ایله سوت ائمشلر . پدرمک عجمه سی محمد افندی ، سکده مولانا بی دایما باشنده طاشیر برذات ایش . بویوک پدوم احمد افندی ایله پدرمک مولوی بکک اتقسان اولوب اولماق قیزی بیله . میورم . بابای سکلی اولارق کورمه دم . شوقدرکه جناب پیره فوق المصاده حرمتمکار ایدی و لسان متوی بی برپاچه آکلادی . حتی بک چو جوقکن بکا (بند عطدار) مقدمه سندن بر قاج بیت از برله نمشدی .

تهدیمک اولدیفنی بییه مدیکم ، لکن آهنگدار بولوندیفنی بک اعلی ادراک ایتدیکم او سوزلری بن تکرار ایدرکن اوده حزین حزین آغلاردی . رضاعاً و طابعاً اولان مولوی بکک حسن تأثیری و پدر مرحومک چو جوقلنده کی فیض تدریسی نتیجه سی اولمالی که بولوندیفم مکتبلرده فارسی اوکره نه به فضله غیرت ایدر و رمضانلرده وقت بولدقجه فاتح جامعده اسعدده مرحومک درسه کیدر ، ساده فقط مؤثر اولان او تقریری آکلایه چالیشیردم .

۳۰۸ سنه مالیه سنده (منشأ کتاب عسکریه) دن

نشأت [۱] ایله مش و اوسنه حزیرانی ایچنده بیاده داتره سنک اوچنچی شعبه سی زورنال قسمته ۸۰ غروش معاشره دوامه باشلامشدم .

برطرفدن قلعه کیدیور ، برطرفدن ده فاتح جامع شریفنده - شیمدیک امام اول - قلیلی محمد راسم افندی حضرتلریک درسه مداومته عوامل شرحی اطله ای اوقوبور ، مع مافیه کندی کندیه فارسی به چالیشور و اوافق تکر بعض عباراتک قهمنندن فارسی بیلیورم و همه دوشوبوردم . او صیراده ایلر (حافظ دیوانی) کیدی . علی الاکثر صحیفه لرین قاریشدریور ، اونه سی بریسی آکلایم فلتنده بولونوبور - (سوله مسمی کوتولک) دییه برقمیر وارددرکه بورامی تام بریدر - اونلری نظماً ترجمه ایتیه قاقیشیوردم .

(مابندی وار)

منشأ کتاب عسکریه : بازپرده کتبخانه عمومی اتصافنده کجیم بنا داخنده ایدی که (مقام سرعسکری - حریبه نظارتی) افلاکه کلاب به تیشدرمک ایچین قاسیس اولونمیش برکتب ایدی . مدت تحصیلیه ایکی سندن عبارت اولقله برابر تدریسات مقتدر استاذل طرفندن اجرا ایدیلدیکی جهنله اسفاده بخش ایدی . اورادک عترم سیار آراستهده رئیس الخطاطین عمن زاده عبدالله و آلائی بکی زاده ناجی بکارله عربی و فارسی معلملری بکتا و شاکر افندی مرحوملری دایما تحفل ایدرم .

(سبیل الرشاد)

بر آدالقی آقره ده انتشار ایله مش اولان سبیل الرشاد مجموعه دینه سنک استانبولده و براساق اسبوعی اوله رق نشر ایدیلدیکی خبر آئیشدر .

مجموعه ک سنه ختامی اولدیفندن طشره بایملر مرنک حساب کورمه لری دجا اولونور .

مطبعه عامره || ممبر مسئولی : طاهر المولوی

اسلامک نفعنه خادم مقالات
مع التفریق قبول و نشر اولونور

یارانک شخصیت کک ، یازینک همیق
نظرفت آلتیر .

ککن یازینلردن شایان قبول کوروللار
تاریخ سیراسیله درج ایدیلر .

کوندریله جک آثار ، اوقوناقلی
و مختصرجه یازیلش اولمالیدر .

دینی ، علمی ، ادبی ، اجتماعی و شهری

محفل ۱۳۳۸

مجموعه اسلامی

صاحب ، مدبری ، محرری :

عدد ۳۷
جلد ۴

مدرجات :

محفل دینی و علمی : جمع قرآن - برغلی جودت افندی . عقل و نقل - اسکلیلی طایف افندی . ایاضیه عالم اسلام و عرفان مثله سی - سعدی بک

محفل ادبی : بر قلمه - فرید بک . کوکله - شیخ احمد رمزی افندی . برقه خطاب - محیی الدین رائف بک . حافظ سعدالدین افندی به - طاهر المولوی

محفل تاریخی : مرحوم اسعد دده دایر - طاهر المولوی . متنوع خوان احمد دده - قره حصارلی کامل افندی . احمد توفیق بک مرحوم - طاهر المولوی

طلبه محفل : ارشاد و ایقاف و طلیعه سی - یوسف جمال الدین . حکومتک نظر دفته - احمد نصرت

خاتم الانبیاء حقهده الکچیر کین براسنادک ردیه سی و

اسلام دینه فطریه

شرع و کالت جلیله سی تدریسات مدبر عمومی

فاضل محقق آقسه کیلی احمد جدی افندی حضرتلری

طرفندن بو عنوانلر ایله ایکی اثر مهم نشر اولونمش

و برنسخه سی محفل اداره سنه اهدا بویورولمشدر .

حمدی افندی حضرتلریک وسعت علمیه

و تراحت قلییه سی آثار اسلامییه ، خصوصیه محفل

قادرلریک معلومی اولدیفندن شو ایکی اثر حقهده

سوز سوله مسمی معلومی اعلام قیلندن عد ایدر

و مطالعه لرین قارئین کرامه جدأ توصیه ایله مؤلف

مختبری تبریک ایلرز .

آق یدیق جامع شریفی امام و خطیبی اسماعیل

تحسین افندی طرفندن ده

نور بک فطیر

نامیه برساله نشر اولونمش و مندرجاتی بعضی

آیات کریمه ک ترجمه مآلندن عبارت بولونمشدر .

سبیل الرشاد مجموعه سی

اخیراً بته دار الخلافه ده انتشاره باشلامشدر .

موقفیت و دوام انتشاری غنی اولونور .

اداره مالیه سی : دارالنفوس
قاریشنده کاش حسن پاشا
مدرسه سی داخنده در

مرکز توزیعی :

باب عالی جاده سنده (اتحاد
تجارت) کتبخانه سی

آپونه بدلی :

سنه لکی ۱۰۰ غروش
آتی آلتی ۵۰

آپونه قیدی معاملیه سی هر سنه کک برنجی
وایکتبی آتی آیدن اعتباراً اجرا اولونور

ذی القعدة ۱۳۴۱

فی : غروش ۱۰

محفل دینی و علمی : جمع قرآن - برغلی جودت افندی . عقل و نقل - اسکلیلی طایف افندی . ایاضیه

محفل ادبی : بر قلمه - فرید بک . کوکله - شیخ احمد رمزی افندی . برقه خطاب - محیی الدین رائف

محفل تاریخی : مرحوم اسعد دده دایر - طاهر المولوی . متنوع خوان احمد دده - قره حصارلی کامل

طلبه محفل : ارشاد و ایقاف و طلیعه سی - یوسف جمال الدین . حکومتک نظر دفته - احمد نصرت

خاتم الانبیاء حقهده الکچیر کین براسنادک ردیه سی و

اسلام دینه فطریه

شرع و کالت جلیله سی تدریسات مدبر عمومی

فاضل محقق آقسه کیلی احمد جدی افندی حضرتلری

طرفندن بو عنوانلر ایله ایکی اثر مهم نشر اولونمش

و برنسخه سی محفل اداره سنه اهدا بویورولمشدر .

حمدی افندی حضرتلریک وسعت علمیه

و تراحت قلییه سی آثار اسلامییه ، خصوصیه محفل

قادرلریک معلومی اولدیفندن شو ایکی اثر حقهده

سوز سوله مسمی معلومی اعلام قیلندن عد ایدر

و مطالعه لرین قارئین کرامه جدأ توصیه ایله مؤلف

مختبری تبریک ایلرز .

آق یدیق جامع شریفی امام و خطیبی اسماعیل

تحسین افندی طرفندن ده

نور بک فطیر

نامیه برساله نشر اولونمش و مندرجاتی بعضی

آیات کریمه ک ترجمه مآلندن عبارت بولونمشدر .

سبیل الرشاد مجموعه سی

اخیراً بته دار الخلافه ده انتشاره باشلامشدر .

موقفیت و دوام انتشاری غنی اولونور .

افاده مخصوصه :

عون الهی و امداد رسالتی به استاد محفل مجوسی نوشته‌ایله دردنجی سنه انتشاریه داخل اولوبور . اونوز آلی نسخه‌ده کوروان انتظام نشریات ایله تنوع و تکمل مندرجاتک بوندن سوکراده مع زیاده کوروله بیلمه‌سی توفیقات ربانیه دن امید ایدرم و سطور آتیه‌ی مطالبین کرامک نظر دفته عرض ایلرم :

- ۱ - محفل اداره خانه‌سی ، دارالفنون فارشینه کاش حسن پاشا مدرسه‌سی داخله نقل ایدیلشدر . مکتوب کونده رمک ، یاخود صاحب مجموعه ایله کوروشمک ایسته‌ینلرک هر کون اوکلهدن سوکرا اورایه مراجعت بویرماسی ،
- ۲ - مجموعه‌ک محافتی محدود اولماسه بنای خارجدن بولالایه حق یازیلرک ممکن مرتبه مختصر و باحفاصه مفید اولماسی ،
- ۳ - آیه قیدی معامله‌سی هر سنه‌ک برنجی و ایکنجی آلی آیلندن اعتباراً اجرا ایدیله چکندن آیه اولاجلرک بوجبی نظر دفته آلماسی ،
- ۴ - کچن سنه ۱۰۰ غروش کونده رمش اولانلرک آیه مدتی خسام بولیدی جهته تجدید اتمک ، یاخود آلامق ایسته‌ینلرک اداره خانه‌یه معلومات برمه‌سی ،
- ۵ - حیثی قارئلرک اخوان و یارانی تشویق صورتیه محفلک انتشار و دوا نه خدمته بولونماسی .

باقی ومن الله التوفیق

محل دینی و علمی :

تفسیر لر - مفسر لر

حضور هابون خلافتی دوس شرعی مقرزلندن و سلمانیه مدرسه عالی‌سی مدرسزلندن برعه‌ی جودت

افندی استاد فاضل طرفندن بومنوان ایله یازیلش اولان اثر مهم ، فاضل مشارالیه لطف مخصوصیه بونسخه دن اعتباراً عفه درج ایدیلور . قرآن کریم ایله تفسیر و تأویله ، تلاوت و کتابت اعتباریه کیفیت جمعه ، بالروایه و بالروایه تفسیره دایر معلومات مفصله‌ی ، برده مفسرلرک طبقایله مختصر ترجمه‌ی حالری احتوا ایدن بوکتاب مفیدی مجموعه‌ک جمعی قشبنده و قسم قسم اولوق نشر ایله بیکر . مستنبأ بالله ابتدا ایدیلور :

جمع قرآن

جمع قرآن ایک درلودور . بری تلاوت ، دیکری کتابت اعتباریه در .

تلاوت اعتباریه جمعی : قرآن کریمک زمان سادات اقتران محمدیدن اقتطاع و حیه قدر کذران اولان مدت طرفنده اصحاب کثرینک حفاظی طرفندن شیمیدی اوقودینغز مقداردن نه اکسک ، نه ده زیاده اولمایه وق حفظ و جمعندن عبارتدرکه بونده قطعاً شبه یوقدر . یالکزر شوقدر وارکه اوزمان سور جلیله شیمیدی ترتیب اوزرینه مرتب دکل ایدی . چونکه ارجح اقواله کوره قرآنک نزولاً الک صوکی بولونان (یاها الذین آمنوا اتقوا الله و ذروا ما بقی من الربا) دن باشلاوب (ثم توفی کل نفس بما کسبت و هم لا یظلمون) جمله جلیله سیله مسکی . اتمام اولان آیات جلیله دن سوکرا حیات بینمیری آتیق طقوز کون امتداد ایده بیایدیکندن ترتیب سورده میدان قلامش ایدی .

ایسته قرآن کریم عظمای اصحاب کزبندن (ابی بن کب) (زید بن ثابت) (ابوموسی الاشعری) (ابوالدرداء) کی ذوات کرام و باخصوص حقارنده (بسمهم الجاهل اغنیاء من التفت) جمله جلیله سیله توصیف قرآنی شرف و زول ایدن و نواحی و بلدانه سوق اولونه کلکده اولان مفرزه لره ترفیقاً تعلیم قرآن ایچون کونده ریلن و عددلری بوزی متجاوز بولونان (اصحاب

صقه) طرفندن تماماً حفظ اولونش و شو صورته داها حیات نبویه (جمع قرآن) تحقیق ایتمش بولونوبوردی .

کله شیمیدی کتابت اعتباریه جمع قرآنی بیانه : اسباب مختلفه و اغراض مشوعه و مقاصد متغایره اوزرینه بیدری نازل اولقده بولونان آیات جلیله‌ی حضرت جبریل ازال ایتدیکه هر آیتک هانکی سورده‌ک نرمسه یازیلجغی ده بیلدیردی . فخر عالم اقدیمزده اوزمان کاتب وحی بولونان (علی) (عثمان) (معاویه) (سعید بن العاص) و ازغوللری (خالد و ابان) (شرحیل) (علاء الحضری) (زید بن ثابت) و ضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتی کی ذوات کرامه اوزرتیب اوزرینه یازمالری امر ایدر و یازدیردی .

دیکر ناس ایسه اولردن استنساخ ایدرلری . اصحاب کرام هب بوترتیب اوزره قرآنی ضبط و حفظ ایتملری . فقط کی برمقداری ، کیمی جله‌سی ازر ایدردی . هبسی حفظ ایدنلره اوزمان - حافظ برینه - (قراء) ده بیلیدی .

قرآنک حسب الزمان تحته لر ، کیکلر ، ده ریلر اوزرینه آیری آیری یازیلوب اوغروس زیباتک بر مصحف حائده مجموعه‌ا عرض اندام ایتمه‌سی هم نسخ احتیاطیه ، هم ده نشر و تعمیمنده یسر و سهولت حکمتیه مبتنی ایدی . چونکه اوزمان بوتون سور قرآنی مصحف واحد حائده جمع ایدیلسه ایدی اونوز جزء دن عبارت اولان قرآنی یازمق و یازدیرمق یک آز کیمسه لره میسر اوله بیله چکندن قرآن مبین بین المسلمین چابو جاق انتشار ایدمزدی . انتشار مزبور ایسه صوک درجه لازمه دن بولونوبوردی . اوت ، هر کس بش وقت نمازی اونکله ادا ایدجک ، وظائف دینه‌سی ده اوندن اوکرده جک ایدی که اشو نقطه مهمه‌ک

تحقیق ایچونده سور قرآنی‌ک آیری آیری کتاب شکنده یازیلشندن کوزل بر کیفیت یوق ایدی . بنای علیه رسول اکرم صلی الله علیه و سلم اقدیمز بونلری او وجهله یازدیردی و بوسایه قرآن کریم آزر زمان ایچنده بر سرعت خارق‌العاده ایله انتشار ایددی . شوالده مجموع قرآن هم مخالف متفرقه‌ده یازیلش ، هم ده قلوب امتده حفظ ایدیلش اولدی . ایسته شو صورته قرآن کریم تا زمان بینمیرده تمامیه یازیلش و ازرلش ایدی . فقط برره جمع اولونه‌رق مصحف واحد حائده اولمادی کی سور شریفده شیمیدی مشهوردن اولان ترتیب یوق ایدی .

اون برنجی سال هجری ربیع الاولک ۱۲ نجی یازاد ابرقی کونی شمس تابان رسالت افق آخرته چکیلوب حضرت ابوبکره بیعت تمام اولدقدن سوکرا اطراف و نواحیده ارتداد غوائلی باش کستریدی . آزمدت طرفنده تسکین و ازاله‌سنه موقت الورن شو غوائلک اک دهشتلیسی (خی خیفه) قیله‌سنک ریشی بولونان و قاتل حمزه (وحشی) طرفندن اشبو غائله اتانسنده قتل اولونان (مسلمه الکذاب) نام دوزمه بیسمبر طرفندن چیقاریلان غائله ارتداد ایدی .

اطفای غائله اتانسنده دشمندن یکریم بیک تلف ، اهل اسلامدن ایک بیک دن زیاده شهید و یک جوق مجروح واردی . شهدا میاننده حضرت عمرک قارتدانی (زید) زبیرک قارتدانی (سائب) و مشاهیر قرادن (سالم مونی حذیفه) کی اجله فقهای صحابه و بتشدن زیاده قراء بولونوبوردی . حضرت عمر بو کیفیتدن صوک درجه اورکدی .

هان حضور خلیفه ایدردی و :
— غائله‌ک دفعی اوغورنده بوقدر قراء شهید اولونجه قورقارم که دیکر مواقعه سرنگای ظهور

اولا حق وقایعه ده عظمای امتدن پیغمبری شهید دوشه رك هه‌الله آز وقت طرفه اقراض قراء وقعه كسین ده بعض آیات قرآنیه اونو تولىسون . هان قرآنك جمع ایدیله سنی امر و فرمان ایته كز رأینده بولونوبورم . دیدی .

خليفة بونی تصویب و فقهای صحابه و کتاب وحیدن (زید بن ثابت) حضرتلری دعوت وشو امر مهمی اونك عهد كفايته تودیع ایلهدی . زید بن ثابت حضرتلری ذاتاً حیات پیغمبریده قرآنی تماماً ازیله مش اولقله برابر ابتدا :

— رسول اللهك یامدادینی برایشی بز ناصیل یاپاروز؛ دیه تردد کوسردیسه ده حضرت خلیفه نك :

— بومر خبردر ، یونده تردده محل یوقدر . دیمه سی اوزرینه کال دقت و احتیاط ایله ایشه باشلادی . وهر کیمده ده ری ، نخته ، کیک اوسته یازیش قرآنن قاج آیت وارسه جمله سی برره طوبلادی وکندیسنك اولجه یازمش بولندینی صحائف ایله قارشلا شدرده رق و سائر قرایده بالمراجعه اونلره ده تصدیق ایتدیره رك قرآنی تمامله صحیفه صحیفه یازوب جمع ایلهدی . اشبو صحف مطهره حضرت ابوبکرک نزدنده قالدی . وفاتندن مسوکر حضرت عمرک یانسنده طوردی . اونكده وفاتسنده کریمه سی ام المؤمنین حضرت (حفصه) رضی الله عنهامک یانسنده قالدی .

بروجه بالا آیات قرآنیه زمان پیغمبریده و جهله ترتیب اولونمش ایسه اشبو صحف شریفه او ترتیب اوزره یازیشدی . فقط سوره لر صیراسیله یازیشا یوب هر سوره یالکزه باشنه برکتاب ایدی . چونکه ترتیب آیات توقنی ایسه ده ترتیب سور اجماع صحابه ایلهدر . صحائف قرآنیه بربرده جمع ایتمک مناسجه حضرت ابوبکره (اول من جمع القرآن) عنوانی وریلشدر .

حضرت علی کرم الله وجهه ورضی الله عنه حضرتلری : — ناسک جمع قرآن خصوصنده اك زیاده نائل اجر وثواب اولانی ابوبکردر . الله ، اوکا رحمت ایله سین . جمله تقدیره سیله حضرت ابوبکرک ناسنده بولونمشدر .

خلاصه : حضرت پیغمبرک زمان سعادتلرنده کندی حضور سنیه لرده ایری آری یازیش اولان آیات و سوری او صحیفه لر دن بالاستساخ یازدیران و بولنلری برره طوبلایان حضرت ابوبکردر . بناء علیه حق عالیرنده (اول من جمع القرآن) عنوان جلیلی بك موافقدر .

مابعدی وار برغمی جودت

عقل و نقل

عقل : سائر حیوانانیدن انسانك مابه الامتيازى اولان غریزه یه اطلاق اولندینی کی او غریزه سیله حاصل اولان علوم و معارف ده اطلاق اولئور . نقل : معجزات ایله مؤید اولان رسول اللهك خبریدرکه آکا شرع دینور .

بشرك واسطه علم و عرفانی حواس ، عقل و نقول صحیفه در . آنك ایچون اثبات مطالبده حواس ایله ادله عقلیه و نقلیه به مراجعت اولئور . دلیل : لغتده مرشد و مابه الارشاد مناسنه اولوب اصطلاحده ، کندیسنده نظر تحیح اجراسیله صورت سالمانده تأمل و تفکر ایله مطلوب خبری به علم و یا ظن حصوله ایصال ایدن شیدر .

دلیل ، احتوا ایلدیکی مقدماتك مأخذی اعتباریله عقلی و نقلی قسملره اقسام ایدر .

عقلك حکمیله مطلوب ایصال ایدن دلیل عقلی دینیر . بناتك بانیه ، مالك صائمه دلالتی کی . نقلك حکمیله مطلوب دلالت المیلن دلیلده نقلی دینیر . مثلاً : امر السهی بی ترك ایدن عاصیدر . چونکه

قرآن کریمه (افصیت امری) بیورلشدر . هر عاصی مستحق عقابدر . زیرا (ومن یعص الله ورسوله الخ) بیورلشدر . نصوص مذکورده مقتضاسجه دلیل مذکور امر السهی بی ترك ایدن کیسنك مستحق عقاب اولدیغنی انتاج ایدر .

دلیل عقلی و نقلی دن بعضیلری علم قطعی ، بعضیلری ده ظن اقاده ایدر .

کلامیونه کوره دلیل ، یقینانه منحصر اولوب ظنیانه اطلاق اولماز . اصولیون ایله منطقیون ایکسنده دلیل اطلاق ایدیورلر .

اهل حقه کوره عقل — شرع کی — حجج السیه دندر . شرع ورود ایتمکسزین عقول ایله وقوف تمکن اولوبده شرع موقوف علیهی اولان مطالبده عقل ایله استدلال واجب اولور .

عقلك حجج السیه دن اولدیغنه دلائل کثیره ایله استدلال اولئور .

(۱) (انی اراک و قومك فی ضلال سین) نظم جلیلی ایله ابراهیم علیه السلامدن اخبار بیورلدینی اوزره مشارالیه حضرتلری باباسیله قومه خطاباً [ضالانده اولدیغکنز بکا وحی اولئدی دیمیوبده اصنامی السیه اتخاذا ایتمکده سزی ضالانده کوربیورم] بیورمش ولسی عقلك مرشدو حجت اولدیغنه واضح بر دلیلدر .

(۲) ابراهیم علیه السلامك (نجوم ایله خالق تعالی نك وجودینه استدلال ایدرک بو واسطه ایله ریسنه معرفت حاصل ایش اولدینی اخبار بیورلدنفسکره) (وتلك حجتنا آیتانها ابراهیم علی قومه) نظم مبینی ایله طرز مذکور اوزره وقوع بولان استدلال عقلینك من طرف الله ابراهیم علیه السلامه بخش اولنمش بر حجت اولدینی بیان اولنقددر .

(۳) اهل كفرک جمله سنی (دین حق ، دین

اسلام) . دعوت ایتمک شرعاً واجیدر . حالبوکه بولنلردن دهریه ، معطله و ماد یون (قدم عالم ، تمطیل صانع) اعتقادنده بولندقلری ایچون دلائل عقلیه ایله آنلره مناظره و مدافعه ده بولنقی معقول اولماز . زیرا پیغمبرلری ارسال ، کتابلری ازال ایدن صانع کائناتك وجودینی انکار ایلدیگری ایچون رسول ایله ، تنزیل ایله استدلال و اقامه حجت هیچ رفانده انتاج ایدمه یه چکندن بولنره قارشو نقل ایله ذکله ، آنحقی عقل ایله اقامه حجت ایتمک لازم و واجب اولور .

بناء علیه دلائل مذکور ایله عقلك حجج السیه دن بر حجت اولدینی ثابت اولور . آنك ایچون اهل حق عالمك حدوتی صانع تعالی نك وجود و وحدانیق کی مسائلی اثباتده ، معطله ، دهریه ، مادیونی التزامده دلائل عقلیه تمسك و استناد ایتشلردر . قومه حجج عقلیه ایله بك جوق اقامه حجت ایلدیکی ایچون ابراهیم علیه السلامه (ابوالحججه) نامی وریلشدر .

(قالت رسولهم انی الله شك فاطر السموات والارض) = رسوللری آنلره ، یعنی امتلرینه دیدیلرکه سموات و ارضك خالق اولان الله ده شك اوله . بیلیرمی (نظم جلیلی ایله بیان بیورلدینی اوزره سائر رسل کرام حضرتانی ده امتلرینه قارشو اثبات صانده دلائل عقلیه به مراجعت ایتشلردر .

مسائل مذکورده بی اثباتده عقلك مستقلا حجت اولدینی ثابت اولنجه حجج شرعیه ایله عمل واجب اولدینی کی نظر عقل ایله ادراک اولتوبده شرعك موقوف علیهی اولان مسائلده عقل ایلده عمل واجب اولور . آنك ایچون افاخر تنجهدین کرامدن امام اعظم حضرتلری (نفسی سموات و ارض و سائر مخلوقات کوردیکی ایچون هیچ برکیسه خالقنه جهلهده معذور اوله ماز) و (الله تعالی پیغمبر

گویند و همه مشا اولهیدی خلقه مجرد عقلاریله معرفه الله واجب اولوردی (بیور مشلردر، شوخالده معرفت خالقده جهل عذر اولمادی کی اصول اعتقادیهده مجرد عقلک کفایتی حسیله بو خصوصه دأثر اجتهاده خطاده شرعاً عذر صایلماز. آنک ایچون اصول مذکورهده خطانک کفر ویا ضلالت اولدیشده علما اتفاق ایتمشلردر.

مابعدی وار

اسکلی

محمد عاطف

فرق موجوده اسلامیه دن :

اباضیه فرقه سی

(٢٥ نجی لسخدن مابعد)

عراقده کی (اصولی) اثنا عشریه نك اصول فقه علمای، (اخباریه) ده محدثی دیمکدر، اثنا عشریه دن (شیخ احمد الاحسانی) نك تأسیس ایشدیکی (شیخیه) ، (کاظم الرزسی) نك تأسیس ایشدیکی (کشفیه) ویا (رشتیه) مذهبلری متصوفه اثنا عشریه دندره (میرزا علی) نك تأسیس ایشدیکی (بابیه) مذهبی شیخیه و کشفیه دن متولددر. بایدن صوکره بابیه ، (خالصة) ، (قرئیه) ، (ازیلیه) ، (بهائیه) ناملریله دوت قوله آیرلش ایدی . (بهائیه مذهبی) ، ازیلیه رئیس (میرزا عباس) ک برادری (میرزا علی بها) طرفندن وضع اولونمشدر. کرک بابیه نك ، کرک بهائیه نك قرآن میته بدل بر کتابلری واردر . اساعیلیه فی الاصل امامیه دن ایکن بر جوق دالوره ، بوداقره آیرلش ایدی . (فرامطه ، مبارکيه) ، (مهدیه) ، (باطنیه) ، (سبیه) ، (صباحیه) ، (مستطیه) قوللری اساعیلیه دن منشعب ایدی. ایچلر نده احکام شریعتیه معتقد اولانلر بولندیکی کی احکام شریعتی ابطال ایدنلرده واردر. مهدی منتظر اعتقادی طولایسیله عالم اسلامده شرقده ، غربده بر طاقم مهدیلر ویا

متهمیلر ظهور ایشدی. الیوم هندده بر (مهدیه) فرقه سی واردر. بوندن بشقه نزول عیسی علیه السلامه اعتقاد طولایسیله هندده کی (احمدیه) فرقه سی (مسیح هند) نامیه اورتهیه آیلان ، کنديسی آخر زمانده نزول ایده جک اولان حضرت عیسی طائیان (میرزا غلام احمد) طرفندن تأسیس اولونمشدر . [٨]

٣ - حروریه لر (٢) ویا خارچیلردن الیوم اباضیه قولی موجوددر. اباضیه نك فقهی، علمای، فقهایی مجتهدلری، کتب مدونه لری واردر. اباضیه مذهبی زنکیارک مذهب رسمیسیدر . حمازده (بیاضیه) ، افرقاده بشتی مذهب دینلان مذهب بودره شالی افرقاده حروریه دن (صفریه) قولنک، جزیره العربده (نجدات عازره) قولنک بولندقلری ده مرویدر . اباضیه دن متولد برده (یزیدیه) فرقه سی واردر که موصل حوالیسندره ساکندر . فقط اباضیه نك غالب سندندر .

حروریه نك ظهوری — حضرت علی کرم الله وجهه زماننده ظهور ایدن صفین حربی مناسبتی ایله حکمین مسئله سی تحث ایتمش ایدی . حضرت علی نك عسا کرندن بر قسمی آکا راضی اولمهرق « لاحکم الا لله ولسوله » دهرک جناب مرتضایه قاضی کلشدر ایدی . بویله جه ایلك دفعه اولهرق عالم اسلامده فرقه و اختلاف وقوع بولدی . نهروان حماریسندره انهمزام کلی ایله منهمز اولان خارچیلرک قیة السیوفی اطرافه قاچهرق کندولرینه طرفدار بولمشدر ایدی . خارچیلر نفسلرینی فدا [١] بو مذهب کتابلردن بری حقتده مجموعه نك بولسغسندره معلومات واردر . [٢] حضرت علی یه خروج ایتکلرندن طولانی کندولرینه خارجه دیندیکی کی (حروردا) دینلان محلهه طولاندیلرندن کندولرینه حروریهده دینش ایدی .

ایتکلرندن طولانی کندولرینی دشرافه فداکاران، لقبی ایله تلقیب ایتدیلر .

حروریه نك مقصدلری قرآن کریمه معارضه ایتک دکل ، بلکه ظاهراً و باطناً قرآن کریمه اتباع ایدی . شوقدرکه « مقری » اولوب فقیه اولمقدلرندن آیات قرآنیه دن آیات قرآنیسه نك دلالت ایتدیکی معانی آکلا بولرلر ایدی . فقه بیامکترین آیت وحذیت ایله استنباط احکامه قلقشمنق خطای فاحشه مؤدی اولور ایدی . بوندن طولانی حروریه اک اوفق بر حادهده دقائقی فتوایی بیسله مدکلرندن بکدی بکلرینی بیله تکفیره قدر واربرلر ایدی . حروریه ، کندی دارلرینی دار ایمان وهجرت ، غالفکلرینک دارلرینی دار حرب عد ایتکلر جماعت ایله ، دار ایله دیکر مسلمینک داوندن ، جماعتدن آیرلشدر ایدی . سفک دما ایله ، اخذ اموال ایله خروج بالسيف ایله بین المسلمین قته احداث ایشلدر ایدی .

حروریه ، حکیمه راضی اولانلری تکفیر ایتکلرک بالنتیجه حضرت عثمان ایله حضرت علی رضی الله عنهما دن تبری اعتقادی بر اساس اولمش ایدی . مذهب حروریهده اوج اساس وادرد : ١ — کناه کیری ارتکاب کفردر ، ٢ — حکیمه راضی اولانلردن ، عثمان ایله علی (رضی الله عنهما) دن تبری لازمدر . تبری هر طاعته تقدیم اولتور . ٣ — امام جائزه خروج بالسيف .

اباضیه نك ظهوری — حروریه بر طاقم قوللره آیرلش ایدی . اک اول ظهور ایدن شعبه (محکمه اولی) شعبه سیدر . محکمه اولی حضرت عثمان ایله علی رضی الله عنهما یی ، اصحاب جل وصفینی ، حکیمه راضی اولانلری ، کناهکار اولانلری تکفیر ایدر ، مخالفین اولان مسلمینی تکفیر ایدر ایسهده آنلره مشرک دینز، مذهبلرینه

موافق اولان قاعدینی ، یعنی ضمت و سائردهن ناشی کندیلرله برابر بولونمیانلری تکفیر ایتز ، نصب امامی واجب کورمن ، اعتقاد لرینجه قرشی اولسون ، اولسون نصب اولتوب بین الناس اجزای عدالت ، کتاب و سنت اوامرینه تطبیقاً اداره حکومت ایدن ذات امامدر . امام ، سیرتی بوزارسه اوکا قارشى خروج واجب اولور . دها صوکره ظهور ایدن (ازارقه) بک شدت کوسترمش ، اک نهایت اباضیه شعبه سی ظهور ایتشدر .

عصر ثانی هجریده خلفاء امویه نك نهایت اولان مروان بن محمد زماننده خروج ایدن (عبدالله بن اباض) ک اتباعی اولان اباضیه مذهبی ، اهل سنه اک یقینی در . اباضیه ویا علی الاطلاق حروریه ایله شامده ظهور ایدن ناصبه یی قاریشدر بر ماملیدر . ناصبه ، علی رضی الله عنیه قنح ایدنلرده حضرت علی وآل علی ایذا ایلمانلردر ؛ شیعه عثمان (رضی الله عنه) دره تمایله شیعه یه مقابلدر . اباضیه هم عثمان ، هم علی رضی الله عنهما دن تبری در . یالکتر ابوبکر الصديق ایله عمر الفاروقی (رضی الله عنهما) تولى ایدر . ناصبه ، حضرت علی رضی الله عنیه تکفیر ایتز ، یالکتر تقیق ایدر . حضرت عثمان ائمه عدلدن عد ایدر . حروریه هر ایکسینهده تکفیر ایدر .

مابعدی وار

ازمیرک اسماعیل مفتی

احمدیه مذهبی کتابلردن بری قارئین کرامک خاطر نشاندیرکه محفلک ٣٩ ، ٣٨ ، ٣٧ نجی نسخهلر نده (احمدیه حرکانی حقتده بعضی نوطلر) عنوانی بر مقاله مندرج ایدی . امیر مسعود بک طرفندن یازیلان بو مقالهده ، هندوستانک نجاب خطه سنده کی (قادیان) بلده سندن ظهور ایتمش اولان (میرزا غلام احمد) ک مسیح

منتظر بولوندى دى دى واسيله اورتابه چيقدى ، ايجه طرفدار بولوب مذهبك كرك حنده ، كرك اوروبا وامر قاده اتشارايله ديكي ، اخير آده احمد بك بايبلرله كىريك مساعيله مش اولدقلى خبرور بيلوردى .

مقاله "مدرجه زرينه محفل نامنه يازيلان مختصر بر مطالعه بعضى سوزلر سويله تيلدكن صوكر اومذهب حقه قطعى برحكم ويره بيلمك ايجين اوكا دائر يازيلش اثرلى كورك و تدقيق ايتك لازمدر مآلده بيانلده بولونولمى .

رمضان شريف ايجنده حسن تصادف اثرى اولارق آله بررساله كجى . (كتاب الهدية السعدية في اجري بين الوهابية والاحدية) عنوانيله - مصرده كاش (التحاج) مطبعه سنده ، قاديانده كى سعديه كىخانه مى حسابنه - باصليش اولان بورساله نك ابتدائه وصوله كى حرر ، ياخود مترجى نامى و تاريخ طبعى قولمى ، ايجنده (حجازه شمدوفر بايلاجق اولورسه ...) ده نيلش اولمسه كوره باصليسى ايجه اسكى ، يالكر خانه سنده (غلام التى) امضاي مستارى وار .

برنجى تحفه سنده (طبع و ترجمت) ده نيلمه . سندن فارسى ، ياخود اردو لسانندن تعريب ايدىلكى آكلاشيلور . فارسى آله نيكه يدى بلكه قهقى داهيا قولاي اولوردى . چونكه : عربجاسى چتره قيلمك !

احمد بكى مدافعه و نجهده كى (وهابى) مذهبه منسوب برياه مباحثه واديسنده يازيلش ، داهيا طوغروسي اويله بر كتابندن خلاصه ايديش . مندوجانى بعيد بر تاقيم تاويلات ايله (آسان وديسان) مثلى كى رطب ويايس بعض افاداندى عبارت .

احديه مذهبك ماهيت باطله سنى ميدانه چقاران بو رساله مندوجانى آكلايه بيلديكم قدر خلاصه

امنى (مسلمين) تسمي ايدن ابراهيم عليه السلام تحفى ايله اسماعيل عليه السلام قىالى انوارى حجازده سونمه باشلايه ليدن برى شمس اسلام ، مكده غروب ايتكدن خالى قالمش . بشت نبويه وهجرت محمدية وقوعيله مكه فتح ايدىلنجه انوار اسلام بكيكن طلوعه باشلامش . شوالده شمسك مغربى مكه واورادن طلوعى ده بعدالفتح ايتش . يوقبه فرعون وقوى ده طوغرو بولدن چيقتش وتوبلرى قبول ايدىلشمش اولديكى حالده مصر كى غربىلندن ده ، شالانندن ده ، جنوبىلندن ده كوش طوغرامش .

۳ - (انى متوفيك) آيت كى ريمى حضرت عيساك وفاته دلالت ايدرمش . نبى مشار ايله ، يهوديلر كى والده سنى اقترى وكندى قىله اجترى ايتكلىلندن قىيلشمش ، نجات و خلاصى ايجين دعا ايتش . حتى داسندن آكلا . شلديفته كوره يهوديلر ، جنب مسيحى دوكشله ، اذيت ايتشله وازالامشله ، حواريلورده كندىلش برمرهله ندادى ايتشله . مؤخرآ يونان واورلندن ، انتقالاتا هند وقارس اطباسى - حواريون مرهمى ده نيلن - بو علاج حقه يوزى متجاوز كتاب يازمشله . جنب حق ، روح الهيك دعاسى قبول ايدرك (بايعيسى) انى متوفيك ورافك الى) بيشرينده بولومش واسباب نجاتى تبه ايله فارس طرفقندن كابل وكشمير يلايه كى سنى ، آرتيق بيت المقدسه دوعه مسنى امر ايتش .

حضرت عيسى ايله والده سنى كشميره كيدوب (سرى نكر) يلايه سنده اقامت واوراده وفات ايله مشله . مسيحك سرى نكرده مدفون اولديفته واوراده معلوم برقر صاحبك كندىلشمش كتاب انجيل نازل اولان و ملككندن قاجوب كن عيسى بن مريم

بولونديفته ده بوتون كشمير تاوغلر ايله اهالىسى متفق ايتش .

۴ - (وايتنا الى ربود ذات قرارومين) آيتده كى (ربوه) نك زده سى اولديفته دائر مفسرلى قطعى بر سوز سويله مە مشله ، بعضيلرى (بيت المقدس) بعضيلرى ده (دمشق الشام) ديمشله . كشميره حضرت عيساك قبرى كشف اولوتيه (ربوه) نك زده بولونديكى تين ايتش . چونكه كشمير طاغلر ، ذىبانك اك بوكسك جالاندى اولديكى كى طائى و آقار سولر ده وارمش .

۵ - (وحى) انيايه مختص اولسادى كى مؤمنلورده ملك نزول ايدىليرمش : زيرا : قرآنده (تنزل عليهم الملكة) و (تنلقاهم الملكة ان لا تخافوا ولا تحزنوا) بويورولش . بناءً عليه خاتمة الانه اولان برذاته ، يعنى ميرزا غلام احمد ملك كلوب وحى كى ريمى نك تنوع اولاييليرمش : ۶ - غلام احمدك مسيحك دعواسى ، ينفيرلك ادعاسى دكش . چونكه : خاتم الرسل حضرت نزلدن صوكر اى نكك احكاملى يوقش . عكس تقديرده (باييك) ديفى تصديق ايتك لازم كى ريمش . (۱) حديثده نزولى خبر وريلى مسيح ، بى اسرائيلدن دكش ، مسلميندن ايتش . مسيحك قيزيل يوزلو اولديكى حديثده ذكر ايدىلشمش . ميرزا غلام احمد ايله اسمرائيلون ايتش .

۷ - بو امام هامك ! طوغرو لغنى صدق محمدى ايله مقابله ايتكلى ايتش . نبى اكرم اقدىمزل دنيا ايتش زده كى صدق و امانتدن امور دينده كى صدق استدلال ايديش ، طرف نبويدن مباحله تكليف ايديلن بر خريستيان هيت مرخصه منجه اودعوت ايجابت اولوتامش .

[۱] بايبلرله برلده سنى ، بايلىكى تصديق ديك اوللورى ؟

پونك كېمىز اغلام اجدده كندىبىنە ايناغا مانلارە
مياھلە ومالاغە تكلينىدە بولونىش دە هند مشر كلردن
(ليكهرام) نامندە برى تكليفە اجابت ايلهش .
هر ايكلىسى دە يارى ايجمزدن تابع ضلال اولانى
قهر ايتە ديه دغا ايتشلر .

امام احمد ء ليكهرام ك اتى سە صوكر ابارامك
ايكنى كوفى مقتولا اوله جكنى ء ليكهرام دە
امامك ارچ سە صوكر ا حىضه (۱) علشن وفات
ايدە جكنى سويلەش .

فى الواقع ليكهرام سە موعودە و يوم معينه قارنە
بيحاق صوقولق صورتيه قتل ايديش (۲) .

بوندن صوكر ا (غلام دستيكر القصورى)
نامندەكى مشهور علامە ء بر كتاب تاليف ونشريه
امامك مسيحك ء مجدلك ء مهديك دعواستدە
كاذب اولديغى اعلان ايتش وسوزلى ياكلشە
كندىسك اولدىن اول اولمى ايجن تنيانده بولونش .
لكن كتابك اشتاردن ۲۲ كون صوكر ا هلاك
اولش (۳) .

(عليكده) و (لكهوكى) بلده لرى علماستدن
(مولوى اساعيل) ايله (مولوى عى الدين) وسا نودە
هپ بويلە سو عاقبتە اوغرامشلر .

۸ — امام هام ! اخبارات السيه به خطاب
اولورمش كه بو اخبارات (اليراهيم الاحديه) كتابيله
نشر ايديش .

« سنى نامە امام ومقتدا قىلاجىم . كندىلرنيە
سادن وحى يوللايه جىمىز بر طاقم كېسە لردە سكا
ياردىمده بولوناجىق واوازي بوللردن كه جكلردە .

(۱) الهىضه : قارى كيك و هم دغى يديكى مدامى
تيز تيز قوسقى - اخترى .

(۲) قانلەك هانكى ملت و مذهبه منسوب اولدى
خبر وريشە ينى بونلك امامك اسريله اولوب اولادىقندە
انسان نردەدە دوشمۇدى .

(۳) بو آدامك دە نەسورتلە اولدىكى سويلە نيليدور .

بولونديغى سويلە ديكى حالده نائل فلاح اولش .
اكر امام مسيحك بر كيجەك عبادتى ء تضرعاتى
وجاب حقە الحاحيله بوتون معاصر لرينك عبادات
وتضرعاتى طارتيلايه امامك كهفسى بوكە لير ء
معاصر لرينك اسفل سافليه قدر آجا ليرمش (۱) .

۱۰ — غلام احمد ك نابعلرى استابولده شيخ
ابوالهدايه ء مصرده محدث شيخ شريفى به ء مفتى
شيخ محمد عبده به ء محدث شيخ احمد رفاعى به
مكتوبلر كونده روب لصدىق وانبايع دعوت ايتشلر .
لكن مشار اليه لك جواب وروب و برمە دكلرى
يازىلور .

برده (دجال) افكار باطله نشر ايدن مكار
خرستيانلر ء (دابة الارض) علماء سو (باجوج
وماجوج) ايسه برتانيا اقوامى ايتش !

اخترا ايتدىكى صاحبلر اعتباريله جامع الكلم اولان
بورساله لك مباحث مهمه سى شو خلاصه استكلامدن
عبارت . دينى بوتون و عقل باشندە بر مسلمانك
بو هذياللى خندە استخفاف ايله قارشىلايه جنى
طبيعدر . آجىناجى برجهنى وارسه بر طاقم ادياب
غفلتك بويلە زهات نشر ايلدين برمذه قابىلش
وقايلاشمش اولمايدر .

اللهم خلصنا عن الاشتغال بالملاهى وارنا حقائق

الاشياء كما هى .

ظاهر المرئى

.....

عالم اسلام و عرفلر مسئله سى

(كين نسخەدن مايد)

« لسان ! اقوام اسلاميه اتحاديك كوسترمش

وعصر اخيرده كى وقايە سياسيه لك فنا تاثيراسه رغما

كوسترمكده بولنش اولدىنى شايدن حيرت و حذرك

(۱) ترازى كهفنى بوكە لىسى ء شپه سركه

بولشنى كوسترر . عينا ترجمه اولدين بو قترەدە

غلام احمد مدح ايدىك ايسه نيليركن ذم اولوبور

وانطاق حقى قىلندن اولدىق حقيقت حال افاده قىلنور .

نظاھراتندن آنجىق بريدر . عرق وماضيلارى مختلف
اولان مسلمانلوك فردى ء اجتماعى ء دىنى طور
و حركتندە كى توافقك نتمدد نقاطده موجود اولمى
بك جالب نظردر . شپه سز بو اجتماعى وضعت ،
انسل عمومى عرب لسانك لهجسى كرك اسكى
شاعر لرك كرك قرآنك عينى دكلە ؟ (حضرت)
محمد زمانندە كى عربك عاداتك تكررى دكلدر .
فقط بوتكاملات بشريه لك هيمى ؟ دىنك انكشاف
ايتدىكى اوچ عصر نظرندە اسلام حكومات
مرکزى سنده كى حانى خاطر لاتان بر عرب مارقەسى
طاشير . هانكى ملكته منسوب اولورس اولسون
ايكى مسلمان ء لاعلى التين بر بين الملل جيت
افرادندن دغا جايوب بر برى آكلامى اوكرە نير .
اسلاملاشمش عربك ء تاريخ عموميدە مثلى
اوليان سريغ موفتيانى بك جزى بيلديكىز بر طاقم
اسباب ايله ايضاح اولتور : بو عربك دنيا خست
جيق دقلرى زمان مالك اولدقلرى عزمدن ماعدا
باشليجه سبيل ميانندە (حضرت) محمد طرفندن ؟
رسالتك آنجىق عربلرە تخصيص اولنديك بارز
بر صورتدە اظهارى ذكر اوله بيلير . احوال ؟
صرف عربلرە عائد اولان رسالتى عمومى به تحويل
ايتدىكى وقت ء عالم اسلامك هيئت مجموعى او
قدر عربلشمشدى كى عرب اوليانلر بيله ء كندى
راحتلرى تايمين ايجون ء لسانك وجاتك تبدلنە
آز چوق قانلنديلر .

احوالك بو مركزدە اولمى سويلديكم وجهله

(حضرت) محمد طرفندن توصيه اولتان مساوانك

عربلرە فضله قود ايجىمى ايجون غير مساعد ايدى .

موجوديتك ايلك عصرندە مسلمان حكومت

عرب ايمراطورلىنى ديه بك طوغرى اولدوق

توصيف ايدلمشدى . قبل الاسلام مرقى بر حشر

مالك بولنش اولانلر اوزرندە ء عرب تقوى بك

زياده تاثير ايدىيوردى برچوق فردلرك ء عالمك

.....

قبيله لرك وحقى بتون بر قومك سلسله اجدادىك
عرب شجره مى او زرينه صنئى آسلاعى بو تخمى
يعصلى بوجون تخفيف ايتدى. لكن خدى وادى:
بتون متهديلر بوجوله اتساب ايتكه راضى اولماديلر
وشخصى ميزانلار دن دولاي قوقلر نى طلب ايتديلر
دين اسلامه رغما جاهليه دورنده كي كبر و عظمتى
محافظة ايدن بر چوق عرب طر قدن بو حقل مطالبات
حسن صورتله قارشى لاتاى (حضرت) محمد طر قدن
قورولان ماصه لك اطرافنده يان يانه او طور دقلرى
بويارلار ك كفر ء استيزالء شتملر صاووردلر .
فقط ارجماعك وقوعى كيكيكدى . بالخاصه
۷۵۰ تاريخدن اعتباراً ء عباسلرك خلافتنده ء
عجمار ء بالآخره توركلر حكومتك بوكلك مواقعه
كيكلكرى زمان عرب اولمىنانلر سكوتى اختيار
ايتديلر . هيرتك ۲ نجى و اوچنجى عصرلر نده عرق
مجادله لر نه حائل زنگين بر ادبيات رواج بولدى .
هر بلرك ماضى علمپنده بولنانلر - باشده عجملر براز
صكره ديكر اسلام اولش بعض اقوامك ممثلرى -
قرآنده كي عرقلر ايتنى اساس اتخاذا ايتديلر :
« سزى غرولر (عرقلر) و قبيله لره آيردى »
سوزنده كي عرقلرى عرب اولمىنانلر ء قبيله لرى ء
عربلر ديه آكلاديلر و بالكنز بتون انسانلرك
مساوى اولديغنى دكل ء هر بلرك مادون بولدقلرى
دخى اثبات ايچون كرك مقدس ء كرك غير مقدس
تاريخدن دولودرلو مثاللر آلديلر . عربك تعميرى بر
عرقه منسوب اولان بومتهصيلر ء اصلى « شعب »
اولان (عرقلر آيتدن مأخوذ) « شعيه » گله سيله
ياد ايدلدى . عربلر بولرله جواب و يرمنك
خصوصنده قصور كوسترمديلر . بعض كره اكلنجى
و هيئت عمومى سى اعتبارله منقور اولان بومناقشه قلميه
بالطبع هر ايكى طرفدن نترأ و نظماً اداره ايدلدى .
الك ضربى شوكة « شعيه » فرقه سنده حقيقى عربلر تصادف

محل اوبى :

بر قلمه :

زهى شيداي عشقم ء سوزلردن بلليدر حالم
ديلر اثبات اسلام ايت ء ديلر نفى ايتله ايتنى
نه كوردم روح قدسيده ء نه بولدم عرش و كرسيده
محمد صورتنده كورديكيم معنای رحمانى

فريب

كوكله (۱)

درگاه احده وصال آوارسه ك
كل اهل كاله مائل اول كوكل
حال كده دايما كال آوارسه ك
هوا و هوسه حائل اول كوكل
مستور رسائل اولسه اصول
امر سهل دكل مراده وصول
هر امره آماده اولورسه رسول
روا دكل سكا كاهل اول كوكل
مهدم اول همواره وار اهل درده
درد كاله وارسه دوا در مرده
ملول اول معلول اول اوله سر كرده
كلام كاملدر عامل اول كوكل

حل اولور اسرار احوال عالم
لا محاله واردر هر درده مرهم
صالح الاعمال اول آدم اول آدم
امور كده هر دم عادل اول كوكل

(۱) بارق حابيله و نقطه سزدر .

المدر امله اوله دلداده
سالك اول دايما راه مولاده
اهل دالر كاور سكا امداده
درگاه ملاده سائل اول كوكل

شيخ احمد رمزي

بر قه خطاب :

تابش حزن سينه سوز كده
بر قلم اداسى وار مهم
بيلىسم اى برق آسان افروز
هانكى مظلومك ايتسك بيلسم

محمى العبد المذنب

حافظ سعد الدين افندى اوغلمزه :

اى بلبل كلزارنوا سعد الدين
آوازي دل و جان غدا سعد الدين
صوتكله بولور روح ء الهى نشوه
غن و ارح قلوبنا سعد الدين

ظاهر المولوى

محل تاريخى :

مرحوم احمد دده افندى به دار
(حسين و صاف بكة مکتوبدن مابند)
ملا : كنون كه بر كف كل جام ياده صافست
بصد هزار زبان بلبلش در او صافست
غوان دفتر اشعار و راه صرا كبر
چه وقت مدرسه و بحث كشف كشافست
قبه مدرسه دى مست بود و فتوى داد
كهى حرام ولى به زمال اوقافست
پتلىرى :

بهار ايامى كل ء الله طونار پايه ساقى
اولور بيك دبل ايله بلبل آلك كويى اوصافى
آلوب ديوان اشعارى آله بيتى سنده صرايه
پراق اندیشه درسى ء دوشونه كشف كشافى
قبه مدرسه دون مستابدى و بردى بوقوافى
صرايه حرمت ايت ء پوتما سابق اموال اوقافى

ديه تور كجه لشد بر يوردى . اعتراف ايدى كه
اصل غزالك بيه درت پيشده كي مالى نظم عنائى به
صوقا مامشدم .

شور ترجمك عنائليه به موافق و معنائى اصلى به
مطابق به بولونمى سى ء جرائمى آتير يوردى .
على الخصوص (كوئوك) صاحبي و رسومات اعائى
مساوى خيى بك مرحومك متوى شريفى نظماً
ترجمه به و نشره باشلاماسى ء منتشر قسمنده ايسه
مثلا :

هر كه چرمى ز آتش سير شد
هر كه بى روزيت روزش دير شد
پيتك :

بالك غريبى قائدى سويى
بى نصيبك قالدنى فرياده كويى
ترجمى ! كهى معنادن نصيبه دار اولمايان سوزلر
بولونمى ء نيم جرات جاهلانمى آتير يوردى .
برقمده بيه حافظك :

نم كه كوشه ميخانه خاقانه منست
دعاى بير منان ورد صبحكاه منست

ديه باشلايان بر غزالي كوياً نظماً ترجمه ايتدم .
صوكر اوتاندنم كي شيدى ده صيفيه رقى سويله يم كه
بو ترجمه عجيبه :

اول نيم كيم كوشه ميخانه خاقاندر بكا !
بير مى ادعيسى ورد صبحكاهدر بكا !
ديه باشلا يوردى . آشاغيسى - مؤخر آكلاديقمه
كوده - بك آشاغينك يا ياغيسى اولدينى ايچين
اولمالى كه حافظه مده بيله قالماش . (مابعدى وار)

ظاهر المولوى

مشوئيخوان مرحوم احمد دده افندى
وچ ايدنرى متبلا اولدينى شديد رومانيزم نك
اوجاع واضطر ايانى آلتنده رمضان شريفك بشنچى
كونى احمد دده افندى ده ترك دغدغه حيات ايدلى .

مرحوم، قره حصار صاحبده تولد ایدوب صرف،
تھوکی علوم عربیہ قسماً بدی و پدرم مرحوم.
ملردن تحصیل انجمن بولندیندن [۵] کندیسی یک
سودیکم برھمتر ایدی. بدی فاتح درس عاملریدن
متوخوان شہر عثمان اقدی ایدی کہ خیل زمان
آیاصوفیہ جامتشریفده متوئی شریف تقریریلہ
مشغول اولمشدر. احمد دده مرحومده کوریلن
عشق مولانا و فیض متوئی بو صورتلہ پدرلریدن
موروت ایدی. اوتوز سنہی متجاوز بر زماندیری
آیاصوفیہ و فاتح جامع شریفترده مرحومک
بلا فاصله ولوجہاللہ متوئی معنوی تقریری
شہسز اوجڈیہ مولاناک تأثیرات خدابخشاسدر
وفاتندن برکون اول یکی باغیہ خستہخانہ مسندہ
زیارتدہ مرحوم فراش احتضارندہ بیلہ بالکوز رمضان
شریفده وعضوارشادده بولندیندن متأتر ایدی.
دده مرحوم بر طرفندن دہ تملکتیزک صنعت
طباعتہ مرور خدمتارده بولونمشدر. مطبعہ عامرہ
مطبعہ عثمانیہ، اوقاف اسلامیہ مطبعہسی کئی بیوک
مطبعہلرمزده خیل کتب دینیہمزلک طبعنہ دلالت
ایتمش و بالذات ترتیب و تصحیحہ صرف حمت
ایلمشدر. بونلر مابندہ اک مہمی مطبعہ عامرہده
طبع اولنان؟ مسل شریفہ خدمتیدر. واقعا مسالک
صوک تصحیحی حاجی ذھبی اقدی مرحوم
طرفندن اجرا قلندیدہده مسل صحیفہلرنک شروع
معتبردن اقل کال اغنا ایلہ تحقیسی کی علمی
و طباعی خدمات ابتدائیہسی دده اقدی مرحوم
طرفندن ایفا ایدمشدر. عینی شکلدہ سنن ابی
داود، ک طبعہده دلالت انجمن و حتی بش اون
فورمہده طبع ایدلمش بولندینی حالده ملغا معارف
نظار تھ ترک اولمشدر.

[۵] پدریک وقوع وفاتیلہ اجازتی مستشار اسبق
مرحوم خلومی زاده راشد ائندین آلمشدر.

مرحومک تاریخ وفاتی

پوریدی حقہ جناب احمد حق بولندہ ایدپورکن نک و بو
فاتحک جامع پر پورندہ متوخوان ایدی او مردنکو
چنستان حقیقہده کزوب باغ نوجندن آئین ایدی بو
دست ساقی اجلہن ناگاہ دست وفاتلرلہرق چکدیسیو
یازدی باقی آکا تاریخ تمام متوخوان دده کوچدی یاہو

۱۳۴۱

شیخ عبدالباقی

احمد توفیق یک مرحوم

مبانی امیریہ وجسٹخالہر مدیریت عمومہسی
معاون سابق، امین باشا زاده احمد توفیق یک دده
ارتحال وعزم عالم جمال ایدی.

مرحوم علم و عرفانی، فضل و کالی و صلاح
حالیہ نادرا لامثال بر مسلمان ایدی. جناب حق،
مظہر غفران بویورسون.

نظم آتی، تاریخ وفاتیدر:

نجل ذی معرفت و فضل امین پاشانک
کابادی مسلمان اطلاقہ مرحالی حقیق
صودی، سیرت مہمات مقابلدی اولنک
قول وقلندہ ایدی طوغروسی صدیق وصدیق

اتقا اوزرہ کچرمشدی سنین حمرین
ایلیوب مرایشی شرع شریفہ تطبیق
اعظم ذبی وجود اولدینی عشاقک
ایدرک نشو عرفان ایلہ قلباً تحقیق
ارجی امریہ خواہشلہ اجابت ابدی
اولومک کاسنی عدایلدی کنگام رجب
روح پاک اولارق مظہر انوار جمال
اولا غفران الہی اوکا قبرندہ رفیق
اولدی برآہ ایلہ تاریخی شو مصراع کھر
نائل عفو ایدہ توفیق ولی التوفیق

۱۳۴۱

ظاہر المروری

طلبہ محلی:

* بو عنوان ایلہ مجموعہده بر قسم مخصوص
آچپورڈک طلبہ علوم طرقدن کوندہریلہ چک
یازیلری احتوا ایلہ بیکدر. مقصدمن شیان تملکتی
یازیری تشویق ایتک و کنج قلعلہ یازیلری
کوروہ بیلہ چک برز کوسرتمکدر.

اوشرط ایلہک اویازیلرہ دینی و ملی بر مقصد
کوزہ تلمش غرضندن تجاوزدن آزادہ ترب و سلیس
برافادہ ایلہ اجالہ قلم ایدلمش اولسون. برھرب قیلہسی
خلقتدن بعضیلری، ایچلرندہ پیتشن برشاعرہ:
— بزی مدح ایت. و دیشلر و:

— یاسیلکدہ ایدہیم. جوابی آملش.

بژدہ طلبہ اقتدیله و بکلر دیشین اولارق عین
جوابی و بربرز.

ارشاد و ایقاظ

وطلبہ مہمدی

جناب ذوالجلال فرقان مینک متعدد محللرندہ
(امر بالمعروف) ایلہ (نہی عن المنکر) ی ذکر
ایتمشدرک بو؛ وظیفہ ارشادک اہمیتی ایضاحہ

کافیدر. بژ شو مقالہ مزده بو وظیفہک صبور
تطبیقہ سندن، معروف و منکرک ماحقندن و سارہدن
بحث ایدہ چک دکتر. تھاس ایتک ایت دیکم نقطہ
وظیفہ ارشاد و ایقاظک بر اختصاص مسئلہسی
اولدینی، فکر مزلک احاطہسی، قلم مزلک اقتداری
نسبتندہ فیصہ ایضاح ایتکدر.

استنبالہ و لکن متکم امہ بدعون الی الخیر
و یأمرون بالمعروف... آیت جلیب سندن حقیقت
و حجاز اعتباریلہ ایک معنا ظاہر ایدپور:

۱ — امر بالمعروف، نہی عن المنکر وجوب
قطعی ایلہ واجبدر.

۲ — فرض کفایہدر، بعض ذوات بو وظیفہی
حسن صورتلہ ایفا ایتدی قدریدہر کہ فرض دکلدہر.

شو فیصہ ایضاحدن مستان اولہجی و جہلہ
وظیفہ ارشادک فرضیتی تحقیق ایدپور. ہر ایک
شفہ کوردہ شو نتیجہی ائقدن صوکرہ صرہ او
وظیفہی کیملرک ایفا ایدہ بیلہ چکنہ و ایتسی لازم
کلدیکنہ کلبورک بحث ایتک ایستہ دیکم نقطہده بودر.

عصر حاضرک اختصاص عصری اولدینی
تصدیق ایتہ چک برمنور تصور ایدیلہ من. برکوز
دوقنوری، قولاق، برون، قلب و سائر خستہ فقلری
تداوی ایدہ من. تملکت مزده بویلہ اولدینی حالہ
آور و یادہ مثلا: امراض غیبیہ ایلہ مشغول اولان
ذوات بیلہ متعدد اختصاص شہلر نہ آیریشلردر.

ہر دوقنور شعبہ اختصاصی داخلدہکی امراضک
تداویسیلہ اشتغال ایدو. بر برزک جراح، دیشی
و سائرہ اولسنی دہ ایستہ مک عضرک ایجاب ایتدیردیک

بر دوشونش دکلدہر، قرون وسطائی بر فکردر. حتی
بویلہ بر صنعتکارک بو صورتلہ حرکتی باشقہ سنک
صنعتہ تجاوز ایدلمک اعتباریلہده بر کشتاخقندر.
کڈک برحیویات تاجری میوہ تجارتی یاہماز.
بر دمبرجی مرالفوزلقدن آکلاماز. حتی پونلر

بسیار عمومی در، بونکرده مختلف اختصاص شعبه‌های
وارد. مثلاً: دیرچیلکده، طورنه‌چی، نسو به‌چی، کچی،
بوچی، بیض شیلرله، طولیل کلام ایلدیگمه
احتمالکه - جانی صیقلانلر اولور. فقط اذکور
آکلاشیلان شیلرک ثابت بیض شیلر اولدیقه قناعت
کاملیم اولدیقدن اثبات مدعا ضمیمه ظاهرده بیض
کچی کوردن قطعه‌لری سردایتده کندی آلامادم.
مسئله‌ی ناطق صواب اولان کتاب مینیز
«ان الله یأمركم ان تؤدوا الامانات الی اهلها...»
نص جلیلی ایله بوندن بیک اوچوز کورسته اول
حل ایشدر : «هر ایشی اهلته تودیع ایلدیگرا.»
سردایتش اولدیغیز دلائل عقلیه و نقل ایلدیگمز
آیه جلیلیه استاد دیورز که :

مختلف شعبات اختصاصه آریلان علم دینک
اونک رشیه لایتنکی بولان ارشاد خصوصیاتک
متخصصلرینه، اونک دقایق و حقایق سه لرحه
تدقیق ایش و بو اوغورده هر دورلو خدا کالقدنه
بولنش ذواته حواله‌سی ایجاب ایدر. قلینده متین
برایمان طاشیان بر مسلمان هیچ بر زمان بدمایه
بر کیمسه‌نک کندیسه بر دوس دینی و اخلاقی و بر مسنه
رضاداده اولامازه بونی بر تحقیق عیدده عقیده‌سی
صاف، تزیه اولقله برابر جاهل قالمش بر خلقه
امور دینه‌ده اجهل اولان کیمسه‌لرک القات
مفسد نکارانه‌ده، اسلامیت ایله طاب طبا نه ضد
وقفط هوای نفس موافق بر طرزدده اغفالکارانه
نقایتده بولنسی تجویز ایدمن. ناصصل تجویز
ایدوبلسون که بویله بر کیمسه‌نک بر بحرین پایان
اولان مسائل دینه‌نک اعتقادی و عملی [۸]، اصلی
و فرعی معلومات و سیمه‌سی ایشریسته - دکل
باشقه‌لری قورنارمق - بالذات کندیسنک بوغولوب
کیده‌چی، واله و متردد بر حالده ایکن اوزرینه بر
کاپوس شامتک جوکه‌جکی محققدر.

(۱) اعتقادات (الهیات - نبویات - سمیات)
عملیات (تفسیر - حدیث - فقه)

بناء علیه شیرازة النظام و آهنگ اجتماعی
تأمین، تقسیم وظائف قاعده اساسیه‌سی تطبیق،
کتاب عظیم الشانه اتباع مطلوب ایسه وظیفه
ارشادک تمیمی صورتیه سوافاق مجتهدلرینک اجتهادانه
اخلاقیز و جاهل کیمسه‌لرک نشر مفاسد ایلنه
میدان و برینه ملیدر.
اسلامی عصری بر ذهنیت، یکی بر مشکوره
طاشیمان دارالخلافه‌العلیه و اوشاد مدرسه‌لرندن
مأذون اقتدیلهک ارشاد خصوصیه‌کی احتیاجی
- اسلام منورلرینک آرزو ایلدیکی بر طرزدده -
علی قدر الامکان لطیف ایدمه‌جک لری سولیکی زائد
کوروروز.

من مدرسه‌سی مداوملرندن : یوسف جمال‌البریه

حکومتیله نظر دقته

بوغواسلاوایدن آلدیغیز مکتوبلرده مسلمان
غیرت‌لرینک اورالده دخولی منع ایلدیگی و بالضروره
کیزی اولاراق مملکتک کتیریلن غیرت‌لرینک الی غرض
کچی پاک فاحش بر بدل قایلنده صائقده اولدی
بیله بریلور. پاک مقدس اولان حریت افکار و مطلوبه‌ه
مدنی مملکتلرده رعایت واجبه مدیت تلقی ایلدیگی
بر عصرده عظیم بر مسلمان اکثریت مالک بوغواسلاویا
حکومتک شو صورتله حرکتی بیله بر نه‌درجه
قواعد مدنی و حقوقیه ایله قابل تألیقدر. خاصه‌مز
بولتان دیگر دولتلرک بزه و حکومت ملیه‌نک اولنره
قارشو روا کورمدیکی بویله بر معامله‌ی و یک‌دستانه
بر ماهیتی حائز اولمان شو وضعیتی. واوراده‌کی مسلمان
قردشلمزک دفع استدک لری آوازده شکایتی مرجعتک
نظر دقته عرض ایدرز.

مکتب طلیه مداوملرندن

اهمیر نصرت

مطبعه‌خامره || مطبعه‌سولک : طاهر المولوی

دینی، علمی، ادبی، اجتماعی نشریه

مجله

۱۳۳۸

مجموعه اسلامی

صاحب : مدبری، محروبی

عدد : ۳۸
جلد : ۴

ذی الحجه : ۱۳۴۱
فی : غروش : ۱۰

مقدمه‌ها :

مجدلرده آلیس جائز اولور : طاهر المولوی . مدرسه‌الواظین سفنده لایحه .
مجله‌ی دینی و علمی : آتی سه‌کیل حدیثی . عالم اسلام و هرقلر مشعلی . سمدی بک . تجارت
و استقامت . طاهر المولوی .
مجله‌ی ادبی : طاهر المولوی . بر یاد حرین - احسان محوی بک .
مجله‌ی تاریخی : جعفر بن ابی طالب - طاهر المولوی . شیخ محمد معصوم الدعاوی .
طلحه محضی : بر اثر مناسبتیه صاحبته - احمدشکری اندی . اوپان - اسماعیل لطفی اندی .

تشرین دلالت و مساوتنده بولونلر فی غیرت
دینه‌لرندن رجا ایلرز .

حسن عیش

شیخ غالب مرحومک بو مشهور بدیهه‌سی
مجله‌ی اداره‌سنجه طبع ایلدیش ۱۵۰ غروش فیان
اقتشاده چیقارلشدر . نسخه حالده آلا نلرد
کتابی اکیال ایتک ایستینلر برا کنده جزو لری
بوژدپاره بدل ایله اداره‌خانه‌دن تدارک ایدمه‌یلیرلر
.....

تیریک هید
بو آیه شرف دیکر اضافه ایلدن عید سید
اقتشاک عموم اهل ایمان حقیقه شین اولماسی
رحمت ربانیدن نئی ایدرز .
تشکر و رجا
عقلک اقتشاری خصوصیت همت و غیرت سبق
ایتمش اولان اودمش مفتی سابق فاضل محترم حاجی
حسین فیهی و تیره مفتی فضیلت‌لری صنع الله اقتدیار
حضراته عرض تشکر ایدر و سائر قاضی و مفتی
اقتدیله‌لرکده مشارالیه‌مایه توفیق حرکتله مجموعه‌نک

مخلف ۲ و ۳ نیمی جلدی

قالین بر قایق ایچریسند دیکلمش اوله رق
اعضاو ایتریرین بوجلدلر اداورخانه دن آلیندینی
تقدیرده تزییلات مناسبه یاییلر جلد اولک
موجودی قلمشدر

مخلف دینی و ملی

مسجدلرده آفتیش جائز اولوری ؟

مسجدلرده خطیلرک تصفیق (ال جریقی)
سورتیه آفتیشلامای جائز اولوب اولادیقی
سؤاله جواباً مصرده کی جامع ازهر مدرین
عالیه سدن شیخ عبدالرحمن خلف اقدینک بیاناتی
(الاهرام) غزوه سدن بالترجه قل اییدیورم :
[الاهرام ک ۲۸ مایس ۱۹۲۳ تاریخلی نسخه سنده
علمایه خطاباً ایراد ایدییش بر سؤال واردی که
مساجده یاییلان تصفیق حکمی استفسار
اییدیوردی .

صورتلان حکم ، ایضاحدن مستفی اولاجق
درجه ده بدیی بولونقله برابر سالتی جوابیز
برافش اولماق ایچین برفاج سور سوله یه حکم :
خنی دکلدرکه مساجده عبادت ایچین انشاایدیشدر
بوخصوصده اصل اولان (وان المساجدله فلا تدعوا
مع الله احدا) نظم کریدر . آیت جلیله ده کی
مساجددن مقصد ، دروننده عبادت ایدیان اییه
اولادیقی کبی جناب حق نسبت ایدیله سی ده شانه
تعظیم و تکریم ایچیندر . شوحالده اورازده اللهدن
باشقه سنک نصیبی اولما لیدر . بوکا بناءدرکه
مساجدک تعظیمی عقل حرکاتک ترکی و تکریم
و احترامی یادی . حالانک اجراسی طرف جلیل
رساندن امر بویورولمشدر . اوچله دن اولوق اوزره
« جنیوا مساجدک صیانکم و محبانکم و خصوصانکم

ویسکم و شرانکم و سل سبوقکم و رفع اصواتکم
واقعة حدودکم و جبروها لام حکمک و اجعلوا
مطهرکم علی ابواب مساجدکم ، حدیث شرفناخ
اولمشدرکه « جوجوقر بکزی ، ده لیلر بکزی ،
مخاصانکزی ، آلیشکزی ، و پریشکزی ، قلیچ
چکه کزی ، باغیروب باغیرما کزی ، حق اقامه
حدود ایته کزی مسجدر بکزدن تبعید و برطرف
ایدکیز . طوبلاندیکیز کونلرده اورازده بخود
یاقکیز ، ابدست ابرقلر بکزی ده مسجد قایلیرنه
قویکیز ، مانندد .

کذا « من نشد ضالفة فی المسجد فقولوا لاردها
الله عليك فان مساجدکم لم تبین لذلك ، حدیث
شریفی وارددرکه « مسجده بری غیب اییدیکی بر
شی باغیروب سوراجق اولورسه الله ، اونی سکا
اعاده ایچمین ، یعنی بولاماز اول ده بکیز . چونکه :
مسجدلر ، بونک ایچین یاییلامشدر ، دیکمدر .
امام الانبیا علیه وآله اکل التحایا اقدیز ،
مسجده کیرنجه کندنی زائر الہی عد ایدر و
« ان عبدک و ذنرک و علی کل مزور حق و انت
خیر مزور فاسانک برحمتک ان تفک رقیق من النار ،
یعنی « اللهم ! ین ، سنک قولک و ذیلتیجکم . هر
زیارت ایدیله اکرام حق توجه ایدر . سن ایسه
زیارت ایدیلرک اک خیر لیلی سنک . بناءً علیه
بویغی آتشدن قورنارما کبی ، یعنی بی جهنمدن
آزاد ایته کی سندن استرحام ایدرم ، دردی .

خلاصه : مسجدلر ، بویله اجتماعلر ایچین ،
شعرا و فووق ، محاضرات بائقی ، آل جریقی و باغیروب
جاعتیرمق ایچین یاییلامشدر .

بوکی حرکتلر ، بویوک مایلمش کیمسه لک
تزدنده یاییله یاییلر ، البه خایر . یاییلاج اولورسه
شپه سز ای کورونیز ، خصوصیه باغیروب ال
جریقی هیچده خوشه کینیز .

بویله اولادیقی حالده شو مسکرات « اللهک
(فی بیوت اذن الله ان ترفع و یذکر فیها) « دیه
بیان بویوردینی مسجدر زده ناصیل یاییله ییلر ؟
دینی و عقل اولانلرک الی ریدن کادیکی قدر بونی
منکر کورمه لری ایجاب ایدر . شومنکرک اذهرده
یاییلقده اولماسی ایسه ایا حسنه دلیل اولاماز . بلکه
زمانک فسادی ، منکری مهروف و معروف منکر
حاله کتیرمشدر . کا اشار الحدیث « لا تقوم الساعة
حتی یصیر المعروف منکرا و المنکر معروفاً »

مصرده مسکرات استعمالک منعی

حقننده تشبیهات

خطه مصرده مسکرات استعمالک منعی
ایچین طرف طرف جمیتلر تشکیل ایدیلدیکی ،
بوجیتلر طرفدن بیدردی حکومت مراجعت
اولوندینی ، (جمیع الاعتدال) نامنده کی قادیشلر
جمیتجه آتی بیک امتضالی برعریضه ایله حکومتدن
مسکراتک منع فروختی استدعا قیلندینی ، حکومت
مصریه نه ده شیمدیلک یکیدن میخانه کشادینه
رخصت و بریله منک تحت قراره آلیندینی یه
مصرغنه لرنده کورولمشدر .

دارالخلافة مزک بوخصوصده بلاد اسلامیه مک
یشواسی و جمیتی خاندنلرک مصرده کی همیشیرلرینه
توفیق حرکت ایله بونک مسکرات اسیری برطاقیم
کیمسه لک خلاصکار ابتلاسی اولماسی ضمیم قلیبزدن
تمی ایدر .

ظاهر الملوی

تفسیر - مفسر

تجمع قرآن

مابعد

حضرت عمر ارنحال ایدوب حضرت عثمان

خلافت کجیدکی زمان ایکنی دقه اولوق اوزره
قرآن کریم جمع اولندی . فقط اولوق جمع ایله
بونک ارمسند شویله بر فرق وارایدی که بر جمع
هم سوده لک ترتیبی ، هم ده وجود قرآن
قرآنیه ک لغات قبائل ایچیدن لغت قریشه حصری
برده متعدد مصاحف شرعه یازدیرلری اطراف
بلدانه ارسالی سورتیه ایدی .

تقصیه کلنجه : معلومدرکه قرآن کریم ، هرب
لسانی اوزره نازل اولوب ، هر یلر ایسه قاتل
کتیرمه مقدم و لغتلی بعض کلامه یکدیگرینه
عخال ایدی .

بولقات مختلفه مک بدیی سائرلرینه نسبتله فصیح
اولوب اولنرک ارجح و افصحی ده قریش قبیله سنک
لغتی ایدی . شوجیه قاتل هرب ارمسند فرق
و اختلاف اولقله برابر هرب قرآنه نمایدن برنه
استاد ایلردی . چونکه کوفه لیلر (ابن مسعود)
بصره لیلر (ابوموسی الانصری) ، شامیلر (ابی بن
کمب) ، حصبیلر (مقداد بن الاسود) دن اخذ
ایچیلردی . فقط شو اختلاف ، معنایه اجرای تأثیر
ایچمیه ک حسب الايجاب برمعنایی الفاظ مترادفه ایله
افاده قیلندن ایدی .

عین هر قه منسوب اولوب آیری ، آیری قصیه لرد
و کونلرد ساکن اولانلرک قوللاندقلری الفاظدن
بر جوخی یکدیگرینه عخال اولادیقی حالده بو
اختلافک معنایه هیچ تأثیری بولمادیقی حالده مشهور
دکیدر بمعنایه بین القائل قرآنک سرعت انتشاری
آرزو بیودان حضرت رسول اکرمک « جناب
حق دعا ایدرک اتمه سهولت اولوق اوزره قرآنک
یدی لغت اوزره ازال و تعلیمی استدعا ایسی
اوزدوینه جبرائیل نازل اولوق بین القبائل الفاظی
تکلم ، معنایی قصیده صوبت چکلمکده اولان
بعض کلامک بدی لغت اوزرینه تلاوتک جوازلی

تبشیر و اولیای جبه جناب رسالت آید مقدمه تعلیم آید .
قرآن حضراتی ده فخری الدن آید فخری جبهه
قیله به یالکز لفظ جبهه به لفتا قریشه غالف
اولان برلده اوقیله نك كندی لقیله قرآنی تعلیم
بیوریدی .

مثلاً (ابی بن کعب) ، (کذا اضاء لهم مشوا فيه)
جهه سی کاه اصلی اوزره (مشوا فيه) کاه مرادی
اولان (سوافیه) ، بعضاده (سروافیه) ده
تلاوت و تعلیم آید .

کذا (ابن مسعود) ، (الذين آمنوا) آیتده کی
(انظرونا) لفظ شریفی کاه اصلی اوزره (انظرونا)
کاه مرادی اولان (امهلنا) ، کاهده دیگر مرادی
اولان (اخترنا) و کاه دیگر مرادی اولان (اوتنا)
ده تعلیم بیوریدی .

حق بر کون بر اهرابی به (ان شجرة الزقوم طعام
الانيم) آیتی او کر تیکی اناده اهرابی به (طعام
الانيم) ی اصلی اوزره اوقوته به به (طعام الانيم) دیه
تعلیم آیتشدی . بوسورده دوزه له به به (انيم)
یرته مرادی اولان (فاجر) ی قویوب (طعام
الفاجر) ده بیلمیسیک ؟ ده صورمش و اوت
جوانی آلتجه و اولی ایسه ایسته اولی اوقو ،
بیورمشدی . دیگر کلمات قرآنی دن بعضیله ده
بوسورده ده ایجاب متعللک حاله کوره و جوه
عندیه ایله تلاوت اولوریدی .

مع هذا قرآن کریمک بعض کلمات شریفه سنک
حسب الاحباب مراد فخری بولان دیگر الفاظ ایله
تلاوت و تعلیم اذن المپی اقتضاسدن اولقله کیتیت
من بوره حضرت عثمانک زمان خلافته قدر هیچ
برکونه قبل و قال و اختلافی موجب اولوریدی . خلافت
حضرت عثمانک ، ایکنجی سنه سنده عام و عراق
اوزدولریک برلشدرک آذربایجان اوزرینه سوق
اولقمی مقام خلافتدن امر اولمشدی . بو ایکی

اوزدو اولاری فتح و استیلا ایتدکن سکره
آردلنده و جوه قرآنجه اختلاف باش کوسردی .
چونکه هرش اولدنی وجهه شامیل (ابی)
عراقیل (ابن مسعود) تعلیمی اوزره تلاوته
آیتمشلردی . حالوکه شو ایکی قرائت آردسده
بعض کلمات قرآنی نك لفتجه اختلافی و اوردی .
بشاه علیه بونلرک هر بری کندی قرآنک معنی
بالادما دیگر نك قرآنی بکشمز اولدیندن آرقالیدی
قائلی برفته ظهور آید ، چکدی . (مداین) عسکر نك
قوماندانی و حضرت پیغمبرک محرم اسراوی بولان
(خذیضه) حضرتلری شو حال اسف اشتالیدن
یک زیاده متأثر اولورق ناسی قرائت واحده اوزره
جمع ایتک سوداسه دوشدی . کوفه به عودته بو
بجی میدانه قوییدی (ابن مسعود) لک تخالفی اوزرینه
مدینه به کیده ک عاقبتک و عاقبتی و کول ایچریسنده کی
آتشک شو صورته اطاقسی ازومنی حضرت عثمان
هرش ایلیدی . او حضرت ده هر برده مرجع و مأخذ
اولق اوزره بر مصحف شریف ترتیبی رأی ایله
حضرت علی و سایر صحابه یی جمع ایچری اوتلره بو
فکرکی آجیدی . اوتلرک قبولی اوزرینه (زیدین
ثابت) ، (عبدالله بن زبیر) ، (سیدین الماس)
(عبدالله بن حاتم) حضرتلری دهوت و لغت
قریش اوزره بر مصحف شریف یازمیلری امری و
زیدین ثابتی اوزرینه رئیس تعیین ایلیدی .

حضرت (حفصه) یانده محفوظ اولان مصحف
شریفه لسان سیمه یی جامع اولق اوزره زید ایله
آردلنده اختلاف ظهوریده به حال لغت قریش
اوزرینه یازمیلری قیله ایله اساساً قرآن لغت قریش
اوزرینه نازل اولمشدوریدی . بونک اوزرینه مشار
الیم طرفدن خلیفه نك انضمام رأی ایله اولاسوره لر
بیله یکمز وجهه ترتیب اولدیدی . ثاباً اشبوسوره لر
هپ لغت قریش اوزره یازمش حقیقه لر دن انتخاب

ایدلیدی و بوسورته بیکدن بر مصحف شریف
میدانه کلدی . ثاباً اشو مصحف شریفدن بدی
عدد مصاحف شریفه بالاستساخ و لابتره کوندلیدی .
بیمه لغات سائر اوزرینه یازمش نه قدر مصاحف
واوسه اوزره دن قالدیلیدی . چونکه لغات سیمه
اوزرینه قرآنک جوازی خصوصه رخصت و بدایت
امرده اولاد عز به ابقاع یسر و سهولت و تعمیم تعلیم
قرآن حکمتنه مبتنی ایدی که اشبو ضرورت ، قرآنک
آلیشقای طولای سیمه زائل اولدیندن اوزردن
بخش اولان رخصت ده اجماع صحابه ایله نسخ اولدیدی .
دها طو غریبی اجماع صحابه بو خصوصه کی ندی
اظهار ایلیدی .

تلیه

شایان شکر و محمدتدرکه اشبو خدمت مقدسه نك
ایقامی اناسنده صحابه مشارالیم آردسده اختلاف
ناشه برشو واقع اولدی . یالکز (تابوت) گه سنده
واقع اولدی که سید تابوتی (تا) ایله ، زید ایسه
(ها) ایله یازیلوریدی . خلیفه (ها) ایله یازماسنی
امرا یازمک مسئله حل اولدی . ایسته حضرت عثمانک
جامع القرآن اولسانک معناسی بوندن عبارتدر [*

برخمنی

مروت

مبادت اسلامی تاریخچه سندن

خطبه

* خطابه اولقله اولامل مشکلم ایله مشتمل آراسنده
اولان کسیدن عبارت اولورق موعظه و موعظه ایملان
اولمشدر . بوراده مقصود ، منای موعظه در . خطبه نك
رکئی جناب خطبه ذکر طالعیدور ... خطبه ایکدرکه
بری فیکرتدن بر جلسته خلیفه ایله مقصودر . هر بری
[ه] دها زیاده تعلیمات آرزو ایدلر (بخاری) ،
(سنن ابی داود) ، (تقسان - بوی) و بونلرک
شرحلری ، بخصوص (بدالین عوده یی) نك شرح
بخاریسنه مراجعت بیورسونلر .

حد و ثانی و تهید و صلوات مشهور . خطبه اولاده
آیت اولونوب وعظ و تذکیر ایدیلر . خطبه ثابیه ده
وعظ بدل مؤمنین و مؤمناته دما اولور (١) کتاب
الصلاه

خطبه اناسنده سکوت

معلومدر که خطبه دن مقصد ، جماعتی اقامت و تنویر
ایله مکدر . بواینه حضارک سکوت و خطیبی استماعیه
مکندر . اوکا بناء درکه ابو هریره حضرتلری ،
حدیث آتی علیه الصلاه اقد بیزدن روایت آیده ده :
« اذا قلت لصاحب الصوت يوم الجمعة والامام
يخطب فقد لغوت - مسلم » یعنی « جمعه کوئی امام
خطبه ایراد آیده رکن یانگده قونوشانه صوم !
دیسک بیه لغو ایتش اولورسک »

ینه ابو هریره دن مروی اولان « ومن من
الحصى فقد لغا - مسلم » یعنی « مسجدهک زینته
دوشلی اوقاجق چاقیلره دوقونان بیه لغو ایتش
اولور . » حدیثله ده ساده قونوشانک و صوم
دیه نك دکل ، عبت بریره و بر شیه دوقونانک ده
لغوات قیلدن اولاجنی بیان بیورمشدر .

* اذا خرج الامام فلاصلاه ولاسلام فحواصنیه
سنت جمعه بلیوب خطیب منبره بییش اوزره لیام
ایده بکندن اعتباراً ختام خطبه و صلاه دکن سوزانک
وسوله یه صوم دیکه جائز اولدنی کی نماز قیلق
دخی جائز دکدر . خطبه اناسنده قلوب سنت قیلانلر
بومشلهک جاهلریدر ، سنت ، ارشدن سوکراده قیلنه
بیلر - کتاب الصلاه

خطابات نبویه

[جاهلیه عرب خطابی حقیقه « مسلمانللق
عصر سعادتده مدینه خدمتلی » عنوانی مقالات
متسلله آراسنده عیراسی کلدیکجه معلومات
و بریلچکدر]

(١) خلیفه اسلامه دما ایدلی ده بو مناسیله در
و این عباس حضرتلرک بصره و ایلی ایکن امیر المؤمنین
جناب علی به منبرده دعا ایتدین قالش بر دأب آتوردر .

صلی الله علیه وسلم اقدم حضرت تریک جمه و سائر خطیبی، جناب حق حد و ثنا و بیغمیرینه صلات و سلام الیه برابر مواظ و قرائتی شامل ایدی. خطیبی قائماً ایراد ایدر و خطیبین بیتده او طوروردی. اصحابدن (کعب بن عجره) رضی الله عنه (عبدالرحمن بن ام الحکم) ک (۱) قاعداً خطبه او قودینی کورمش و شوخیته باقک. الله حیثه خطباً (وترک قائماً) دینی حاله یوحریف او طوردینی برده خطبه او قویور و دیمشدی - کشف الغمه و صبیح مسلم.

صلی الله علیه وآله وسلم حضرتلری، انشی خطبه عساء ی، قلیج کی شیلردن ربته دایمیدری. وقت حضرتده علی الاکثرانکا ایتدی عساء - سفرزده ایسه قلیج اولوردی. خطبه تک قبسه اولماسی اوزوق بیان ایدر و دان طول صلاة الرجل و قصر خطبه من علامه فقهه فاطیلوا الصلاة و اقصرها الخطبة - کشف الغمه یعنی: و بر آدامک نمازی اوزون و خطیبی قبسه اولماسی فقهه، یعنی دینده کی علمنه علامتدر. بناء عابیه نمازی اوزانیکیز، خطیبی مختصر طوئوزک و بو یوروردی مابعدی وار طاهر اولری

«مدرسة الواعظین» هفتده لایحه (۱)

حضور جلیل و کاتبی

مسلم و کاتبیهایلردر که ادیانک حیاتی

(۳) حدیث اسلامده خطبه، بایرالمده اولدین کی نازدن صوکرآ ایدی. ترک استماع خطبهده برئی بوق طلیه استامید باقه مال (واذا روا تجاراً اولهوا اغشوا الیها و ترکوا قائماً) قول کیتده عک اولان حاکم حادث اولماسی اوزومنه خطبه تقدیم بو یورلاردق تأخیر منسوخ اولدی - کتاب الصلاة.

(۲) شرعیه، کالت جلیله تدوینات مدبرعمومی فاضل عرقم آقسه کل حدی ائدی حضرتلری طرفدن یازیلوب و کالت مشارالیه تقدیم ایدن شولایه تک بر سورنی ایزه کیتکه انصارایوروز، خبر آله بنیز کورده و کالت مشارالیه بو مستلوی تدقی ایله ک اوزره بر قومسیون تشکیل اولونمش و مد آکر دسته باشلا یامشدر.

دعوتله در. بونک ایچوندر که حکمتله، موهظه حسنه الیه ک کوزل مجادله الیه امر بالمعروف و نهی عن المنکر ایدمک بر میثک یولونمشی نص جلیل مقتضاسنددر. مع مافیه دعوتک مؤثرومتیج موقیت اوله بیلیمسی ایچون زمانی و محلی برعالم شرائط وارد که اولنره رعایت ایدلمکجه دعوتدن بر فائده حاصل اولماز. انقطاع وحی دن مکره وظیفه تبلیغ وارث حقیقلری واعظلر اولمشدر. واعظلر یواختارله ایتک پیشوایددر. (ادع الی سبیل ربک بالحکمة و الموعظة الحسنة و جادلهم بالی هی احسن) نظم جلیل الیه مخاطب اولان تیذیشان اقدیمزه وارث اولان بوصف ممتاز «انما بعثت لانهم مکرم الاخلاق» مضمون میقتده مندر غایه یعنی تلقین و تقریر الیه مأمورددر. بناء علیه واعظه صری امتدر. معلم فقیهاتدر. ملقن حکمتدر. وارث وظیفه نبوتدر. بویه بر وظیفه نبوتیه سر افراز اولانارک خلقه، خالقه، پیغمبره و امته قادش مشولوب نه قدر عقایم اولدینی ادنی بر ملاحظه الیه آکلاشیلر. بو قدر هالوی بر مقصد الیه تأسس ایدن واعظلک صفتده بولنلر هر حالده چوق عالم و حکیم اوللی. او امر و نواهی الیه بی، بولرده کی حکم اسراری، تکالیف شرعیه و مصالح عبادی و سن نبویه باجمه دقایقه بیلیملدر. تقاسیر و شرطه الیه فوق العاده توغل ایش، احادیث نبویه دن بر چوقلری ازیلمش اوللی. بو قدر کافی دکلدر. عینی زمانده بر منکری اسکات ایدمکجه حکم قدر علوم عقلیه دن بهره مند اوللی در. بونکجه برابر واعظه فصیح و بلیغ بر خطیب نطوق اوللی در که دلائل خطابییه سی جامع قسحیر، ایتک الفاظ دلشینی بورکار، تأثیراتسون. برو اعظک دماغندن ملو غری جامع هر طرفه اغبال و وجبات نصائح، تیزر ایدمکجه سامعه لرده بر حسن الشرح، و نتیج

ایدمکجه دماغلرده بر اقبال حاصل ایدمک قدر علوی اوللی لازمدر که اولک وعظندن بر فائده کوریه بیلیم. شوالهده بودجه مهم اولان وعظ و ارشاد مثله سنک ایجابات عصره، اقتضای زمان و مکانه، احتیاجات ناسه کورده مختلف اصولارله ایفا ایدلمسی حکمت و مصاحفه موافق اولمکجه شهمزدر.

حد ذاتده بو قدر اهنی اولان یومستله ی اهل ایتک دین نامنه یک بونک بر ضرردر. مع التأسف بونک واعظلر ارباب حقو اغلاطجی، بزی دشمنلرزه مسخره ایدمک بر درکجه ایشدر. کندی وظیفه و مشولیتک قدسیت و عظمتی ادراک ایدمک قدر عالم، جامعک هر ساعتده احتیاجات حقیقه سی تقدیر ایدمک نیتده حکم واعظلی یتشدریمک بومشک اوزرینه بروج اولدینی حالده کیم بیار نه کی رد و شوخیه الیه صولک زمانلرده واعظلر، رسماً درسعالرین دون بر مرتبه طوئش و بومهم وظیفه دائما رؤس امتحانلری قازانه میانلره تخصیص ایدلمشدر. بونک ایچوندر که ارباب اقداردن اولان اعظم علما و وعظه نزل ایتز، و بو یوزدن کیت کیده وعظ و نصیحت بوللو ایکی سطرلی سوزی بر آرایه کتیره من رحاله کتشددر. حقیقی علمانک بو وظیفه مقدسه یی ایقان استکشاف ایتلری در که کرمی مواظ نه اولدقلری بایرسم بر طاقم جهله طرفدن غصب ایدلرک عیاره خالقه احکام دینه نامنه عقل و شرعک حرج عرقانه صیغه حق بی اساس خرافلر، اسرائیل حکایه لر تلقین ایدلمکجه اولدینی وقت وقت مشاهد و لفته در واعظلر مثله سنک اهنیت و عظمتی تقدیر وصولک زمانلرده سقوط ایلدی کی درک کی ربونک نتایج الهیسنی ادراک ایدن بعضی رجال مهجه بولدن سکتر طوقور سنه اول بواشی دوشوش و هر مصرقی

خزینة اوقاف قائم اولوق اوزده استانبولده (مدرسة الواعظین) نامنده افکار عمومیجهائی تنویر ایدمک بر مؤسسه عرفان وجوده کتیرمیش ایدی . نقلنامه و پروگراملرینک تدقیقندن آکلاشدیقته کوره بومؤسسه اساس اعتباریه نه مدرس نه درسام یشدیرمک مقصدیه تأسیس ایدیلوب آنحق اقطار اسلامیهده احکام عالی قرآنی و سنت سنیه نیویه دائرمنده مکارم اخلاقیه و دین مین اسلامک ترقیات مدنییه خادم حکم جلیله و مواعظ حسنه اجتماعی نشر و تلمیم ایدمک ارباب ارشاد و دعا یشدیرمک ایچون تأسیس ایدلش بر مؤسسه دیتده .

اوله یالکزر واعظین نامیه تأسیس ایدلش اولدیی حالده اخیراً مدرسه الائمه و الخطباء ایدمه بالتوحید (مدرسه الارشاد) نامیه توسیع ایدلشدر . مدرسه نی بودمه کی زیادت و تقویتشده یک اتم بر وضعتده بولدم . وقوعبولان تدقیقندن آکلادیقمه نظر آشیو مؤسسه اسلامیهک واعظین کسنه بدایه داخل اولان طلبهک عددی بوز ائی بی متجاوز اولدیی حالده بونلردن بر قسم کلیسی دورده تحصیللری اکیال ایمکسزین حرب عمومی بادرمنده مرتبه شهادت اعزاز آیش و بوسورته مؤسسه بر دروغونلق عارض اولمشدر . حکومت ساقلمه زمانده شیخ الاسلام ایل اوقاف ناظرینک نه مستد اولدیی غیر معلوم اولان براس شفاعیلری ایل مدرسهک برست مددوقلمیشده بومؤسسه نی بوسنون کیریلشندر . اسباب آفتدن طولانی شیمده ی قدر آنحق فرق اقدی مآذونیت رؤسی آلمش و بونلردن یالکزی یدی سکنز قدری علما درس و کالتجه کرسی شیخکله توظیف اوله رق متابعی یک آجینه حق سفالت و یریشانی ایچنده قالمش و بوبوزدن مدرسه ی فارشی ده رغبت ازالشدر .

۳ — اوج سفندن عبارت اولان واعظین شیمه نه هرست محسن مآذونلردن و یاخود اولیسنده تحصیل کورمشلردن بالامتجان یکرمیشر طلبه سچلملی و بونلرک اطاشه لری جهت اوقافدن تأمین اولیلدر .

۴ — مدرسه مقتدر و متشاد بر هیئت تدریسیه ی تودیع اولونملی و مدرسلرین — شیمده ی قدر اولدیی کی بش اوان غروش اجرت دکل — دیگر اختصاص مدرسه لری کی دولتون معاش و یریشی و بوجیه بر قانون ایل تئیت ایدیلیدر .

۵ — مدرسه الواعظینک فایده ی احکام عالی قرآنی و سنت سنیه نیویه دائرمنده مکارم اخلاقیه و دین مین اسلامک ترقیات مدنییه خادم حکم

جلیله و مواعظ حسنه اجتماعی نشر و تلمیم اولدیقته نظرآ بوردن نشأت ایدن اقدیلرک استاد تبولده بولتان سلاطین جوامع شرعیسی جمه واعظی اوله رق توظیف ایدلاری مؤسسه دن مطلوب غایه دن بوسنون اوزاقلاشمق دیمک اوله چشندن اوقظیعی سلیانیه مآذونلرینک ترک ایدرک واعظیندن نشأت ایدلره غایه یه کوره اساسی فويزات تمین ایدیلدر .

۶ — مدرسه الواعظین دن مقصد نه اولدیی دوشونلونجه بوردن نشأت ایدن اقدیلرک شو صورتله توظیف اولونملاری ایجاب ایدر : [۱] اناطولیده سیار واعظ [۲] آلائی مفتیسی [۳] طابورامای [۴] بالمسوم سفارتلره کوندربلرک آتمه .

۷ — اناطولیده کی سیار واعظلر معاش اعتباریه بش صنف اوزرینه ترتیب اولوقی ۴۰۰۰ و ۳۰۰۰ و ۲۰۰۰ و ۱۵۰۰ غروش .

۸ — واعظیندن نشأت ایدن اقدی یه اولا بیک غروش معاش و یریشی . بونی حکومت ایسته دیکی محله کوندربیلدر . اوراده بش سنه ارشاد ائمه بولمده نصکره ترفیعاً کندی آرزوسی داخلنده بر یر کوندربیللی و نهایت بر واعظ ۳۰۰۰ غروش ماشه نائل اولیلدر .

۹ — واعظک وظیفه سی یالکزر کرسی یه چیمه رق نصیحت ایتک اولمالی . عینی زمانده هر کتدیکی برده اسلامی تشکیلات یایق ، کویلر یزک احکام عالی دینی و اخلاق سفیه محمديه دائرمنده انکشاف و هر درلو زاغایینی تأمین ایدمک عملی واسطه لرله چالیشمده مکلف الملی و بویخصوص ده مکمل بر تمیل ائمه ایل تئیت اولیلدر .

۱۰ — ائمه و خطباء شیمه نه هر سنه اوزر اقدی آلملی و بونلر ده زیاده کندی عملکلرینک احتیاجی تأمین ایتمک .

۱۱ — واعظله اعاده خطباء اولوق اوزده ی طلبه بولونلر یه یق اولان بومؤسسه تک هیئت تدریسیه و اداروسی مباحثه طلبه احکامه الواعظلرک معاد شانه قارشولوق اولوق اوزده هر سنه اوقظ بودجه شه [۳۰۰۰۰] لیرا قولولمی و بومهم مؤسسه ک حیات یالکزر اوقاف اسلامیه دن تأمین ایدیلدر .

۱۲ — کورک لیلی یه قلب ایدلری ضروری اولان دارالخلافه درسه ست و کورک مدرسه الارشاد لیلی اوله رق اداغه حیانه مدار اولوق اوزده مدارسی و تدریسیه یه عاید اوقظک تئیت و مدارسه تخصصی لایمدر . علاقه دار بعضی ذواتک اداغه کوره مشروط لیلی تدریسیه اولان اوقاف بر یچقن مایون لیرایه بالغ اولمدهدر . بونک ایچونده اولاهر لوا و قضا مراکزنده محل مفتیسنک ریاستی آلمده یلده و مجلس اداره اعضالرین بر داندن و هر کوی و محله کله هیئت اختیاریه ترندن و اوقظ مدیر و مأمور ترندن مرکب بر مدارس قومیسینی تشکیل اولونلره رق داخل قصیده مشروط لهری مدرسه اولوب وارداتی شونک بونله ائمه قالمش اولان نه قدر اوقاف مدرسه و عوارش آغچلری و ارایسه بر دفتر تنظیم و تصدیق اولونلرک نصکره بونلرک واردات صافه لری مداوه و یریشلدر . ثانیاً بر ملککنده یکریمی خراب مدرسه اولمده سنظم بر مدرسه بولونلق ده نافع و خیرلی اوله جی شیمه دن و اوستدر . بنام علیه مستحق عینا قالان بالجه مدارس عفار و یا تقوده تحویل ایدیلرک حاصل اوله جی مبالغه بنامه قالان مدرسه صرف ایدیللی . استانبولده [۱۸۰۰] مدرسه دکل ، آنحق هر قسری احتوا ایدمک برکله لازمدر . بومطالعه تمامیه اناطولی مدرسه لری حقه ده جاریدر .

۱۳ — خصوصیات مذکورنه ک تدقیق و مذاکره سیله اشتغال ایدمک بر ایچمن علمی تشکیل

اولی و مد کور انجمن در حال ایشه باشلامیدر .
۱۴ - کرک برسته دئیری آناتولی مدارس حقدده
وقوعولان تدقیقه ، کرک انجمن علمیره یارلان
تعمیرله کلن جوابلره و کرک بودده باله موم استانبول
مدارسنه هاند تفهیمه استناداً دی بیلیلم که :
مدارس حقدده یارلان ااسلی و شمرا اصلاحات
مدارسه هاند اوقافک، لوحیدیه عصرک ایجاب
ایستدیدی شکرده مؤسسه لر وجوده کیرمک
و بومده سولک لیل اوله رق حیاتی تآمین ایدیه جنک
چاره لر توسل انجک، بالخاصه اوقاف طرفدن بوجهته
لایق اولان اهمیت و برلکله ممکن اوله جقددر .
اهمیت وعظمتی نزد سائی و کالتیبا هیله ده
درکار اولان مدرسه لار شاد مسئله دیکر مدرسه
متناق سالف المرض موادک بر آن اول مذاکره
وفصلیه کچلسی خصوصده ایجاب ایدلره امره
حواله بیورلمی تنظیره اشو لایحه تقدیم حضور
و کالتیبا هیله قیلیدی اولیاید .
نمود شرعیه و کالتی تدریسات مدیر عمومی

امیر عمری

عالم اسلام و عرفا مسئله می

مابعد

هر شیه رغماً اسلام بتون بشری بر سنجاق
آلنده طوبیلامه مرفقی اولامادی، پوشکل مدینتک
اساس اتخاذ ایتدیکی نصی بر جوق فردلر قبول
ایدیه میدردی. حیانتک بتون قهرانی تنظیمه قائلین
قانونده منشآتک (یعنی ثمالی هر استان ، سوریه ،
الجزیره ، مصر ، مالکینک) و مبداه کلدیکی دورک
(۶۵۰ - ۱۰۰۰) ایزلری کوریلوردی. بوشدن بشقه
خاقانلرک حکمرانی اولان (جمهوریت و روحانیه)
نک ؛ اسلامتک خلافت اوله ق بر بریه مجادله ایدن
وقنا اداره اولنان بر جوق مستبد حکومتلره آیرلمی

ایندم بر جوق آنولو غار افکار یایلی سوریه یایریز .
علم عرق متخصصلری میانشه ، یوقایده بحث
ایندیکمز عرقلرک خلافت ، بر جوق آمریقایلر
واردرکه بر عرقلرک اوصافی لایتنر برکت اولدینقی
وعرقلرک قبول اولنان بر غیر برده کورولان تحولات
- باخسوس اوصاف زوجیه نقطه نظرندن -
اصل عرقلر آره سنده کی فرقلردن دعا بیوک
اولدینقی کندی تبعاتندن استخراج ایتشلردر .
بولدینقمز وضعیتده اختصاصدن زیاده تمایل وعلم
عرق ایه مشغول اولوب کندی قانونلری ایلری
سورنلرک یایدینی کی احتراس یونظر به دن برنی
انتخاب ایتدیر جقددر . بو حال اوعلمک ایتدائی
اولدینقی کورسریور ، صاعده ، ضواده و فردلر
ویا غریبلر ، عرقلر آره سنده کی مناسبانده بشریتک
وحدتی بر قضیه عد ایدیلورلر ؛ اداره ، تحصیل
و قوانین ایه کندی نفوذی آلتدیه بولان دیکر عرقلره
منسوب اقوامی بشقه بر سوبیه بیقارمقی ایتدین
بر حکومت ، اوللری تصویب ایتدیرمکه چالیشان
میسیورلر ، بین المللی حیات اولنری اذخاله اوغراشان
تاجر و صنعتکارلر و حق الارندن کلدیکی قدر عرقلرک
انفرادیت هاند نظریلری قبول ایتدیک شایان عنی
اوله جقنی بواغالی به آلافتنه چالیشان تمصیلر ،
هپسی بیله رک و یا بیلمه رک انسانیتک وحدتی
ساحه سنده بولیلورلر ؛ بو وحدتک مبدائی ایضاح
خصوصده کی طرز لری مره اولورسه اولسون ،
[عرقلرک مساواتی] برنسینک طرفدار
و عداوتلری واردر ، عمومیتله مرکس بترن بشری
غرورلر بینه مصلحانه بر تعاولک لزومه قناعت
کثیر مشلردر . متولوژی مسائلده اختصاص پیدا
ایتمش واک زیاده عرقلرک مسئله سیک حلدیه کی لزوم
قطعی آ کلامش اولان عرقلر آروپا سیاستی
اداره ایدن حال حاضرده کی دیپلوماتیک حرکتنه

کوچه نیورلر و دیورلرک ؛ بونلر تمامیه اهمیت
مسائل ساسیه ایه دست اولیلورلر . صلح مهادنه ، نامه لری
و جمعیت اقواملری ایه بوکسولن ؛ (عرقلر
طالعه می) طرفندن ؛ بشریتک قواعد حیاتی سندن
برنبده ملوماته واقف اولقنیزین - طبقی کی بر
طیوفاک آلتده اوله جقنی کی - بقید عرق
اوله جقلردر .
بویانندن مکره انسانک کندیته شونی
سوراجینی کلیدر ؛ منافع سیاستک چیل خلافت
استاد ایدن (جمعیت اقوام) رینه بشریت صلح
وسکونی تآمین ایچون (عرفلر اعلی) تأسیس
ایتمک دعا ای اولمازی ؟
هر غریبک مثللری کونده چیکی و الحاحیه
صمیمی بر قرابت حسنک تأثیری آلتده طوبیلامه جق
اولان (عمومی عرقلر قوتلر می) نی بر لحظه
دوشونلم . بویه بر حبلک موجودتی (بشریتک
وحدتی) قضیه سیک عموماً قبولی اظهار ایتش
اوله جقددر . مع مایه مسائل مناقشه انجک باشلامازدن
اول بعضی اساسل نقطه لره اشتلاف حاصل
اولمیدر ؛ تصور اوله بیلیلمی که بویه موقت بر
نظامنامه بر عرقلر تفاوتی متضدن مادی حاوی
اوله بیلسون ؛ بتون مرخصلرک برنجی و یا شالیجه
اعترافلری (بشریتک عینی) اولمازه ک بیسولک
منافع مشترک حقدده هیچ بر تحقیق باشلامازلر
و (عرقلر قوتلر) نک مبدائی نتیجه سز قانیه
حکوم اولور . بو بشری خود بیلتک ایچون آچی
فقط غیر قابل اجتناب برضرونددر .
بوسوزلرک هپسه دکله ده بعضی قسملرینه اشتراک
ایدیه یایریز . اسلامیت فی الحقیقه بلا تفریق جنس
هر کی برطوتدی ؛ نایسی ، - انسانلر آره سنده
اخوتک قاسی ایدی . تعقیب ایتش اولدینقی اصول
حال حاضرده تطبیق ایدلسه سته لردن بری الم

بجای آنکه بگویند بشریت بلکه صلاحه دوعری
کدام بیلر... نمی آید که موسیو (شوق) که
تکلیف آید یکی (عزرا قونفره سی) تشکیل میشوند.
بویله بر نشسته هیچ بر مسلمان مبارض اولاماز.

مسلمان تاجر لر نه

تجارت واستقامت :

آخرت قدر دینیان ده نظر دقتن اوزاق
طو تالان دین اسلامده تجارتک اهمیت عظمایی
وادر . چونکه : اسباب مویشتک اک مهملرندن
بری ده تجارتدر .

اسلامک مشرق ظهوری اولان مکده بودین
جلبک تجلیسندن از اوله کلنجویه قدر سائر
عالمکلره مال کوتوروب کتیرمک صورتیه تجارت
یاسلامایی عادت اولاماشدی .
اوراده ایلک تجارت سفریه چقان و تمالک
متجاوره ایله مادیات تجارت معاهداری یایوب شامه
ینه و ابراهه و حبشستانه تجارت کاروانلری
یولالان جد کریم پیغمبری (هاشم بن عبدمناف)
حضر تلیدر .

حق مشارالیه و اسفار تجاریه سندن برنده
(غزیه) ده او تحال ایله میش واورایه دقن اولومشدر .
هاشم دین صوکر تجارت یایق و او واسطه ایله
پاره قازانق مکلیل آراسنده تعیم ایش و یازین
شام طرفلریه قیشتن ده بمن جهتلریه مال کوتورمک
عادت حکمنه کیرمش و لسان التیبه (وادی غیر
ذی ذریع) دیه توصیف بو یورولش اولان او چوراق
اراضی سکته می ده مروض بولونقلری مفرط
ضرورندن آتیاق بوسایه نفس آلا یلمشدی .
نیمه کیم قرآن کریمده (رحله الشتاء والصفی)
نظام جلیل ایله بوقیش و یاز سفرلری افاده ایدیش

و اولنر واسطه سیله کندلری آچلقدن قورتاران
رب الیه قریبیلرک عبادت انجمنی لزومی
کوت و یلمشدر .

بالذات نبی حکیم علیه الصلاة والتسليم اقدیمز
تجارت سفرلریه چقمش و (الکاسب حبیب الله)
و (ان الله یحب القدر الخیر) حدیثلری کی که رغیبات
متعدده ایله تجارت و صنعت اربابی دالما کشویق
انجمندن خالی قالمشدر .

وقبله حج موسمند مکبه کان بعضی کیمسلر
یا نلرنده کتیردکاری اشیایی صانع صورتیله هم
حج و هم تجارت ایدرلردی .

سکته علیده کوه نظر اولانلریسه بو کیلره -

بزم (ده و سی حاجی) دیدیکیم کی - (واج و

لاحاج) درلردی .

حال بوکه شو حرکتک موجب تعیب بر شی
اولادینی (لیس علیکم جناح ان یتفوا فضلا من ربکم)
آیت کریمیه بیان بو یورولش و لوکه چه کیدر کی
اولسون مال کوتوروب تجارت انجمن مسلمانلر
تشویق بو یورولمشدر .

کذا هو دیک وخریستانلقده جمعه ابرته سی
و بازار کونلرینک عبادت حصری مقتضی اولدینی
چالاه مسلمانلقده او کون ترک اشتغال لازمی احتیاق
جمعه نمازی وقته تخصیص ایدیش و نمازک آدا سندن
صوکراده اهل اسلامک تأمین میشت انجمن وزق
طلبنده بولونما سی و بومقصدله چالیشوب جالاماسی
توصیه اولومشدر .

سروار فقر شعاری بالذات نبی مختار اولان
بر احباب اوردوسی ، بدر الموعده محاربه سینه
چقار کی بر ازده مال کوتورمش و قریبیلرک
قودقورلندن محل موعوده کلمه پیشلری اوزمه رینه
اومالی صانوب ایچه پاره قازانمشدی .

مسلمانلرک اک بو یوکلری اولان صحابیبارک

اکثری و تجارتک تأمین میشت ایدرلردی . مثلا
عبدالرحمن بن عوف و طلحه بن عبیدالله ، زیرین
العوام کی جتله بشر بولونان ذوات کرام تجارت
سایه سنده وعصره کوره بیله یک مهم صایله بیله جک
ثروت آکتساب ایلمشدری .

فقط بومسلانلر دینک مرخصوده توصیه
ایشتکی استقامتدن آیرلامشدر و تجارت ایشلرنده
برقاج پاره فقهه قوباره بیلمک طمعیله صدق وامانت
بولندن . ساجامشدری . چونکه غش [۱] و حبله
صورتیله مشتری ل آلمانک مسلمانلقه منابر
بولونلینی بالذات نبی اکرم حضرتلرندن او کرمه غش
ایدی .

عبدالوهاب شعرائی (کشف الغبه) سنده
و انه سلمی الله علیه وسلم مرعلی رجل یدع الطعام فادخل
یده قه فاذا هو ملول فقال من غشنا فلیس منا
دیورکه رسول اکرم سلمی الله علیه وسلم حضرتلری
بیشتی مسلمان برنک یاشندن کچرکن مبارک الی
صاندینی شیه صوقوب الصلاق اولدینی آکلانجه
یزه حبله کارلق ایدن بزدن دکدر بو یوردی و دیکدر
آغیر با صین دیه متاعنی اصلا تان و شوحر کتبله
مسلمانلری برقاج پاره اشرار ایدرک آلمان کیمسه
حقتدکی وعید پیغمبرینک نه قدر شدید اولدینقه
دقت بو یورلیدی ؟

بر آدام انجمن رسول اللهک بزدن دکدر .
دیمسی ، او آدامک مسلمانلر زمره سندن
وامت محمد دارن سندن دیشاری به آتیلش اولدینی
کوستریمورمی ؟

(المسلم من سلم المسلمون من یده ومن لسانه)
حدیث شریفی ده بومیراده خاطره کلیرکه :
«حققی مسلم الدن و دیندن سائر مسلمانلرک
سلم قاله یلمکلری کیمسه ده مأنکده در .

[۱] بالکسر خیانت انجک - اختری .

بولک مفهوم مخالفی ایسه «الدن و دیندن
خلقتک سلامتده قالامادینی» یعنی متضرر و مسکمر
اولدینی کیمسه حقیق مسلمان دکدر و دینک اولود .
الله رحمت ایلیمین . طر نوملی حاجی محمد یک
اسمنده بر قومشومن واردی . تملکتی اشرافندن
اولان بوذات و اختیار مهاجرته استایوله کش
بر مدت صوکر اوینک و آئنده برقال دکانی
آچمشدی . سرمایسی دار اولدینی انجمن صانجی
شیلری ده بیانی نوعندن آیر و علی الا کثر اقلری
صایلامایوب ضررینه قالیردی .

بر کون فاصولیه سنک پیشوب چشمه دیکنی
صوران برمشری به اوج اوققه کوموله بیله یازیم
اوققه سنک پیشمه دیکنی خیر ورمش ، بو قدر
طوغر و لغک طوغرو اولادینی سوله بلره ایسه -
یازیم اوققه فاصولیه انجمن یالان سوله بوب دینی
قارالامام . دیش اولدینی ایشیدلشیدی .
ایشه بر حقیق مسلمان تاجری . واقعا او کوکه
یازیم اوققه فاصولیه ک تجارتندن محروم قالمشدی .
لکن بو کون شوراده حرمت و رحتله یاد ایدیلورکه
البته بو آرز بر قازانج دکدر .

رده حاجی محمد یک مرحومک تمامله سدی
بولونان بر مسلمان تاجری حکایه ایدیم :
رمضان شریف انجمنده ایدی که مصر چاوشیندن
کچرکن (هند قله سی) آلوب آغیه قوطوسه
قویقی خاطر مه کلدی . دکالردن برینه سوردم .
دکانجی هند قله سی دیه بکا (قاره حله) ی
اوزاندی . بلکه پاکیش آکلامشدر دوشونجه سیله

— بونه ؟ دیدیم .
جدی واطمینان بخش برطور ایله :
— هند قله سی ایسته ده دیکتری ؟ سؤالده
بولوندی !
— اوغلم ! بوقاره هایلله . دیدیم

— بزرگ هند بقیه سی درز . دیمه سینی ؟
— بزرگ قاره علیه درز . جوابیه بود و میه
مجبور اولدم .

هم کیدیوره هم دمیبارک برگونده دیندا اشلردن
برخی ثابت خسیس بر نفعت اوغورنده آلدانایه
قالتیشان شوط معکار آدامک حالی دوشونوبوردم .
دیک که بو آدم ، کندیشنده بولوتایان هر شینک
برینه محضا سایش یا پیش اولق ایچین باشقهری
وریه بیه جکدی . حتی بویه ذوق ایچین دکلده ،
علاج قیلندن آرانان بر مادهیه مقابل مشغرتیک
غفلتندن بالاسفاده دیکرئی، مثلا اوعلاجیک تامیله
عکس تأثیرئی کوستره جک برئی صاعقندن
چکیمه بیه جکدی .

ایجابنده هیزده مسلمانلردن آیش وریش
یدم و هر قومک یادیئی وجهله یکدیگری
قازاندیرم دیبور . شونئی وتوصیه حقیقه حق
اولقله برابر مسلمان اصنافک آلداناسی و مسلمان
مشریک بیهلرک بیلیمه بیهلرک آلداناسی ایچینده
بر حق تشکیل ایله یمن صانیرم . چونکه : تعاون
و تساند قارشیلقل اولق لازم کلیر .

او حالده ای مسلمان تاجرلو ! صدق و
استقامتدن آیریلمایه وساده دیندا شریعتی دکل ،
هیچ کیمه سینی آلدانایه چالیشام که حقیقی مسلمانلر
زمره سندن آیریلایم .

ظاهر المورئی

مجله ادبی :

نعت حضرت پیر

سیر معرفت آفتابی مولانا
دلیرک دها علیجنائی مولانا
پیگده دور ایدردز آسمانی انجم وار
فضای وحدتک ای آفتابی مولانا

نه شه جامع نور محمدک سنسک
خطیبی ، شیخ وشاد تاجی مولانا
بودشت نامتاهی بوتون سراب آلود
مروت ایت بکا راه صوابی مولانا
سواد قلبیک اولدی دم محبتک
طلوعی بادی جهل اغترابی مولانا
کله باشمده ، عبا دوش اختیارمده
کوکل محبتک نشویمایی مولانا
مدار فخر و شرفدرکه محوی زارک
در پناهک وار آسمانی مولانا

اصانه محری

مستجابی زاده عصمت بک مرحومک

رفیق اولناز موافق اهل درده جامدن باشق
مصرعیله باشلایان غزله نظیره :

مقام جان آدرمی زلف غیر فامدن باشق
صودارمی روح بخون لبی نا کآمدن باشق
صدای کوس شهرت غفلت دردو بلاد هر
کوروری کیمه راحت مردی نامدن باشق
بو بزمک ذوق نوشا نوشی ددکزن بونجه اسقامه
نه در کفی جک جام خمار انجمادن باشق
لباس نوبنو صافا قبا فخرده میرم
دکل سربوش کیمه بر سیاه احرامدن باشق
قیاس ایتدم جهانک کبر و دارین بر برای جودت
نتیجه ورمه دی حفا غم و آلامدن باشق

بفرقه محروت

یشار شادی بک مرحوم

شرکت خبریه انسکتورک قلمی باش کانی
نیان قلمدن یشار شادی بک ، همان بر کونک
خسته انی متعاقب ۱۵ ذی القعدة ۱۳۵۹ هـ جزیران
سنه ۱۳۳۹ تاجیکستانه مشاهدی جمعه کوئی (ونحال داوفا)

ایله مش و جنازه نمازی فاتح جامع شریفنده ادا ایدیلرک
جامع شریف مذکور حظیره سته دفن اولوغشندر .
مرحوم ، طرز قدیم ابدیه اجاله قلم ایدر
وسط درجهده بر سختور ایدی . یعنی یازیلری
مخفله مندرجدر .

جناب حق شریف رحمت ومظهر مغفرت یو یورسون .

تاریخ وفاتی

انتقالک ناهنگام اولدی بک ، شادی یازلیق
رحلتک شعر و شبابه ایله دی ابراث غم
اغتراب جسمکی مصراع آتی کوستریر .
اسم اعزازک یشار تاربخده هر روز ودم

۱۳۴۱

ظاهر المورئی

بر یاد حزن ...

یوقول ملکتنزک کتج وکزیده بر شاعری
« یشار شادی » ده هنوز بهار حیاتک شمشعل
بر دورونده اقول ادوب کتدی . حکمت التبهاتک
نه خردسوز تحلیاتی وارد . ذواللی یشارک ایکی
سنه اول رفیق معززم مرحوم « امین خاکی »
ایچین یازدیئی بر بند مخصوصه سرنامه تلفیف اخلاص
ایله ایکی شو ترکیبی بوکون بن عینی حسن ورقله
اولک یادحزیننه سرنامه تأثیر وضع ایدیردوم .

ذواللی یشار : خاکینی تراب غفرانه تودیع
ایدرکن بکا آلود کوزلرئی بکا عطف ایله دک
دیشدی که :

« آبل : . . بوکی اساده شامت محققدر .

زیرا [الاساء تنزل من السماء] سری هر حالده تحلی

ایدیردوم . احسان : خاطره بر شی کله سین شو

« محوی » مخاضی ده کیشدیر . . .

حضرت مولانا بک سایه سی اوزده مردن اکسیرک

اولماسین کتاب شریف مثنوی بزه بعض حقائق

قرآنیه واسرار معنویه بی یک فاضانه ابدال یورده
ایچین بشرک صوک آرامگاهی اولان اومهل عدم
« عیا اوکنده کنده چاپوق طویلانش » مهایی
انتهال اولان معنویاتی اطلالتان قلب ایله جان
تقویه ایشلدم .

جواباً دیدم که : اسباتک مساده ، مساتک

اساده اولان ظهور و تحلیاتی اوکنده اعظم مشکین

مروضمشدر . شمدی اوقودیکمنز [الاساء . . .]

سری دوشونه بیلدیکم ایچین بو غلصی تبدیل

ایتمک بتم بد اختیارمده دکادر . او ، بکا بر

برکذاردر ؟ بن اونی :

عو می باید نه نحو اینجا بدان

کرتو محوی بی خطر درآب دان

یت مثنویسه حسن قنای ایش و قبول

ایشلدم . . .

آردان ایکی سنه مرور ایتدی . شرفی

التقانی اولدیم هر زمان ، باشنده ذات حضرت

خلافتینانی اولق اوزده معاصر ارباق قلم وصانیمک

خط دستلوی و جیرا مهارتلیه مزین « مجموعه »

خاطرات شادی : به بر شی یازمقلتی تکلیف

ایدردی .

« تصادف » — منشأ « حقیقتی ادراک ایله .

مدیکمن بر شی اولاجقدرکه بژ ارکا بو اسکی

وریوروز . — نه غریبه دک ذواللی یشار شادی

یوم ارمحلندن ایکی کون مقدم بر خنده ایله او

جلومکاه مشاهیر اولان مجموعه بی بر شی یازمقلتی

ایچین کولده رمشدی ، فخرده :

« ناز پرورسک ، بنان آشفتمک ! . . . »

قرآنی اسکی بر شرقی یازمش و اعاده

ایشلدم . اوله ظن ایدیردو که او مجموعه کزین

شادی « احسان محوی » امضایله مسکی الحامدر

آه؟ یشار... شمدی باق اسك سنده دكله سن اسكده تخلی ایندك. شئونات السیهه یابان تصوری محال، حقیقت ینه بردر. یشادینك و یشابه جگه قائم. آه، لکن اوكل ایتردی كه مساك اسكده اولدینی قدر برآزده اسك مساكده تخلی اینسه بدی...

یشار، جدآ خلق، مدین، تربه اللسان و صاحب وجدان برکنجیدی. بونك ایچین هر برده محترم و مو قرایدی. جناب حق مرحومك عالمته و یارانه صبر جیل احسان ایلین...

وفاته سوله دیکم ایکی قطعه تاریخی کمال تأثرله شورابه قید ایدیبورم. شاد ایدی شادی شاعرله قلوب ادا رحانی اولدی بوگون حزن عظیمی یادی آب دیده مله شونارخ تمامی یازدم:

کیتدی کازاو مطرای ابدن شادی دیکر
ملک خمت، کزیده شاعر خوشکوبادی افسوس...
چوان مرک ایتدی کلزار ابدنه بخت ناشادی
مجومر دوشدی برتاریخ بوم ارنجاندده:
قلوب عارفان شادی کتدیه یشار یادی

۱۳۴۱

امسانه محری

عقلم تاریخی:

جعفر بن ابی طالب
(۳۶ هجری - ۶۰ هجری)

قریش من خصلری، نجاشی تک [۹] حضورینه چیقاندن اول ارکان حکومته کوروشدیلر و هدیه لر تقدیمه توجهنی قازاندیلر.
(۱) نجاشی: سبجه حکمدار دیک اولان (تقریبی) قطعه مرئی ایش.

اووقت حبش نجاشی کتده (احمد بن بحر) نامنده فضیلتی بر ذات بولوتورودی. بو ذالک بدی ده نجاشی ایکن اهالی طرفدن قل ایدیلوب برنه قارده شی تکیرلش، احمدده عجمه سنک حایه سنده تعلیم و تربیه کورمشدی. بایسانک قائلری، احمدک فضل و کمالدن و حکومته تکدیکی تقدیرده اخذ و نکالندن قورقدنلری ایچین عجمه سنک قلی توصیه سنده بولوتدیلر. عجمه سی ایسه یکنی اولدورمه یه قیامادی، فقط کوله دیبه حجازلی برنه صالدردی. بی چاره برنس، بدرجوا ندده و بی ضرر بوردنده کی وادی ازالده مافندیسک قیونلری کومه باشلادی. لکن حبشه کی نجاشی، بیلدیرر اصابتله هلاک اولدینی، اون ایکی دانه اولغسک حیسده اداره حکومت اهلینز بولوتدینی ایچین حبشیلر هیئت مخصوصه کونده ددیلر، احمدی صائین آلوب تالکترلرینه کتیردیلر و سریر حکومته کتیردیلر. ایسته بوغیریه لی حکمدار، قریش سرخصلری حضورینه قبول ایتدی و یانه اولدورتوب القانده بولوتدی. قدیم ایدیلان هدیه لر، محفلولیت بیاندن سوکرا سب زبانتلری صوددی.

ذکاتی قدر ملاقاتی ده اولان عمرو بن العاص سوژه باشلادی. ایچلرندن یالانچی! برنک نبوت دعواسنه قاقوب تکیر دین جیقاردینی، معبودلری و اولرله طایفانلری تسویه و تحمیل ایه دیکتی، سوکرا بعضی سفهانک اوکا تابع اولدینی سوله به درک مهاجرلر کتدیلری ایه برلکده کونده ریله سی رجا ایتدی. حضورده بولوتانلر اولجه قازانیدش اولدقاری جهته. ملتجیلرک هیت و ماهیتاری زجه عجمول، سرخصلر، همشهریلری اولدقارندن کتدیلرینی البت ده اابی بیلیرلر. اولری بولرله تسلیم ایه بی طرفی طور مق لازمدر. دیبه طرفدارلق کورستردیلر.

نجاشی، معینک مطالعه سنه حدیثه بدی:

— بی باشقه لرینه ترجیح ایه ملکتمه التجا ایلیمش اولانلری صوروب آکلادان لاهام الله [لا والله] تسلیم ایتیم: هله اولنری جاغیرلده کوروشوب آکلاشالم دیدی.
نجاشینک مأموری کلوبده دعوت ایدینجه مسلمانلر:

— حکمداره نه دیبه جکیز: دیبه مشاوره ده بولوتدیلر. جعفر بن ابی طالب:

— نه دیبه جکیز؟ رسول الله دن اوکرمنده. کلریمز سوله رز، دیدی ورفقاسی طرفندن مکلاهیه مأذون قیلیدی.

نجاشینک حضورنده دینی و علمی بر مباحثه اولانلری جهته حبش باباسلری جلب ایدیلش، اولنرک دینی و مذهبی طومارلری میدان جیقارلش ایدی. او سراده،

— جعفر بابا یبستان دن و ممه حزب الله، یعنی: جعفر ایه یاننده کی حزب اللهی قابیده طور دویور، ایجری به کورمک ایچین اذن ایستور. دیبه مهیب و ادب برس ایستیدیلدی. نجاشی ده:

— تم بدخل بامان الله و ذمه، دیبه مساعده ایتدی.
اوکارتده جعفر بن ابی طالب اولدینی حالده مسلمانلر، نجاشینک حضورینه کیردیلر و بلا اختا سلام و یرمکه اکنتا ایتدیلر.

عمرو بن العاص و نجاشی ی قیزدیرمق ایچین بوندن استفاده ایلیمک ایتدی:

— ایها الملک! شونلری کورورورمیسک؟
هم کتدیلرینه (حزب الله) دیبورلر، همده حضورگده رجده تعظیمه تزل ایتدیلر دیدی.

حکمدارک سؤال واتی اوزده دینه جعفر ایه آزالنده شو وادیده بر مکلاه باشلادی:

— ایچین حضورنده بر اویه دیکش؟

— بز جناب حقدن باشقنه سجده ایتیه زده برده اهل چشت آشنائی سلامدن عبادت اولدیلرینی بیلیرز. اولنک ایچین سکاه تعظیماً سلام و یردک. نجاشی سلامک نجی الاسلام اولانلری او قوش ایدی. بنار علیه سالک اولدقاری دینک ماهیتدن سؤال ایتدی. جعفرده:

— ایها الملک! بز جاهل بر قوم ایدلر. بولرله طابو، حیوان لاشلری برک. اقربا و قومشو حقوقه رعایت ایتدک. قوبلریمز، ضعیفلریمز آزردی. بو حاقده ایکن جناب حق بزه بر یشیر کونده ردی. نیت کیم اتم سالقه ده بوللامشدی.

نسبیتی، صدق و امانتی و عفتی بیلدیکمز بر رسول ذیشان، بزی ترک اسنام ایه توحید اللهی دعوت ایتدی. کونده ایکشمر دیکت اولنق اوزده ایکی وقت نماز قیلماستری، هر آی اوج کون اوروج طوعنامستری (۱) مقتدر اولانلریمزک صدقه و یرمسی (۲) جهلمزک طوغرو سوله یوب امانته صلحه رحه، حسن جوازه رعایت ایتیمز، عجارمدن، فواخشدن، ناحق یره قان دولککدن یالان سوله مکدن، یتیم مالی بیکدن، اهل عصمت قانینلره افرا ایتکدن صافنامستری اسر ایلیدی.

بژده اونق تصدیق و اصرارینه اطاعت ایتدک. قومیمزیه بزی تکرار بولرله طابندیرمق و خبائی مباح قیلیق ایچین صیقیشدیرمایه باشلادیلر. ناچار قلوب ملکتمزدن چیقدق، ظلم و عدده اوغرامایز دیبه سنک مالککجه صیفندق جوائی وردی.

نجاشینک بناشت کورستمه سندن قوشقولا نان عمرو بن العاص:

— ایها الملک! بولر عیسی بن مریم حقدده (۱) رمضان اوروی و اوروت فرش قیلانعدی. (۲) ذکات، عقیبه ده مفروض اولعدی.

سزك اعتقاديكزه مخالفت ايدرلر ديدى . نجايش
بو خصوصى دى فكرى صونجه جعفر :

— حضرت عيسى عليه السلام جناب حقك بووردلغى
سويلاوز ، مريم البتوله الفا اولوغش روح الله
وكة اللهدر ديز (۳) ديتيه ياشايشي حضور دنده
پايدار :

— روح الله ايچين بونلك ديديكندن فضله
برشي ديتيه بيرميكيز ؟ ديه صوردى و خايير
جواني اوزه رنه :

(مايىدى وار)

ظاهر المولى

ورقه وارده :

شيخ محمد مصوم الدهلوى

حضرت عمر الفاروق رضى الله عنه اقدمك
سلالة طاهره لرندن امام ربانى قدس سره حضرتلرى
اولادندن اولوب بر عصره قريپ بر زماندنرو
مدينة منورهده متوطن ووظيفة ارشاد ايله مشغول
اولا طريقت عايقه تشيبدية جديده مشايخ كرامندن

(۳) بيله ديتكه ماربورده مريمى ، سورة رومى ،
سورة كافي قرأت الله ديكى ، تلاوت قرآن اساسنده
نجايشك صافاقدن كوز ياشلرى دوكله يكي وپوزرله
موسى وعيساك سوزلرى ده برنجه ندر ديدكى مريدو .
حتى مشايريك و نيه مستند بعثيلريك قرآن ديكركن
آغلامارى طولايييله (واداسموا ما انزل انا الرسول
تري اعينهم ففهم من الله معهما عربوا من الحق يقولون
ربنا اما فاكتبنا مع الشاهدين) ينى « رسول اكرم »
نار اولان آيات كرميه ايضينيكارى وقت بونلك
حق اوله ينى آكلادقلرندن كوزلرندن ياشلر آقدى ده
ياورتا اچال ايندك ، مري نبوي حقيقت ميانه قيد ايله
آيت كرميه نازل اولدى .

بوآيت كرميه ملك مكاوب رسول اكرمى تعديق
ايدن و استماع قرآن اوزه ديه آغلاشان يكرى قدر نجرانى
خيريتيان ، ياخوده اچيرن اسلامك هودندن برابر كان
و ذات وساني ديكلوب كرميه يار اولان نصارى حبشه
مقننه نزولى ده وابت ايديلير .

الشيخ محمد مصوم الدهلوى المذنب ابن شيخ المرحوم
عبدالرشيد اقدى حضرتلرى اشو بيك اوجيوز
فرق بر ستمى شعبان معظمك اوتجي كوتى
مكة مكرمهده از محال دارفا ايدوك جة الملاذه
حضرت خديجة الكبرى رضى الله عنهاك تزدنه
مدفون بولنان يذولرى مرحوم عبدالرشيد اقدى
ياشه دقن ايدلشدر .

مرحوم مشارالیه مدينة منورهده متوطن و يارم
عصره قريپ بر مدندينرو حرم شريف حضرت
نبويه ارشاد ايله مشغول و طقسان ياشي متجاوز
ايدى . عن اجل دهل اعاليسندن وعبيده دهلوى
حضرتلرى احقادندن اولوب بيوك يذولرى مرحوم
احمد سيناقدى دهليده وعبيده دهلوى حضرتلرى
ياشنده مدفوندر .

محمد ابو شرف و محمد ابوالفيض و محمد ابو
سيد ثاميله اوچ اوغلى ارلوب اليوم مقام ارشادى
بيوك اوغلى موسى ايله محمد ابو شرف اقدى محافظه
ايتكهده در .

موسى ايله سفر برلكك دايتمه شامه و شامدن
حصه هجرت ايتش و حصدندن مكة مكرمه
كيتيشدى . عالم ، فاضل ، كامل علميله طائل بر
شيخ كامل ايدى . هدى و فارسي و عربي لسانلرينه
واقف و بولسانلرله ياشلش مطبوع و غير مطبوع
بر جوق آثار و مؤلفاتى وار ايدى . بونلردن
(السبع الاسرار فى مدارج الاخبار) نام كتابيله
(الفضائل المصومية) نام منظوم رساله سى درسمادنده
طبع و نشر و لغشيدى . مدينة منورهده و استانبولده
و بخاراده و خاصة هندستانده ميلونلره قريپ
مريدان و منسوبان واددر .

كليتندن و كبار اوليا اللهندن اولان موسى المليك
وفاتى صابانلشدر . (رحمه الله عليه رحمة واسعة
آمين) .

طلبه علمى :

برابر مناسبيله صاحبيه :

« مدرس ثمانية طلبة علوم اقدلرينه » اخافاً
كوندرديكيز مقرر رساله كزى اوقودم . بزي
تخطر نزاكتنزه منتكرم .

شو ميراده سارقليلر وارو حى طاشانلر
حقده اقاد ايدبان غيظ و كندن خردار اولديتم
جهنك اركرك نهكي بر مقصده بناء نشر ايدلديكى
خصوصنده مزود بولوغده حقلى اولديتمى بيلم
تصديق ايدى جيكيسكيز ؟ كنديمى متقد كريسنه
اصعاد ايدوبده نه مؤلفى تأليفندن طولاني تفيد ،
نده ذات عاليكزى ترجمه كزندن طولاني تحفته
ايشه حكيم . ذاتاً « رؤيا » تفيد . متحمل دكلدر .
اشفات و احلام تعبير كليرمى ؛ شوقدر ديه بيله حكيم
ترجمه ايتديكيز ارك فرنگ روحيله يازلغينه شيه
بو . مؤلفكيز ، هواجس فكره سى حقيقت و ميدان
عرصانده خطيليك ايدنى ملك ظن ايتش . حالوكه
حقيقى بر مسلمانك ذاتقصر قانى ، دينده تفقه و مسائل
فقهيه تلمك مرسلان و ايجاب اولديتمى سويلين
علمايه « علمى ؛ سزك يازديكيز و سزك ايچين
تحصيل خيلى اولان فقه و مسئله كتابلرند ظن
ايتديكيز ، كى حجاب استار آرقه سندن سيع جاننه
عكس ايدن بو و بوكا مائل صدانك تزدن كلدنكي
قريب ايدر . هر هانك كسويه بورونورس
بورونون بولمزده خطيليك ايدنك ملك دكل ،
شيطان اولديتمى سستدن آكلار . چونكه : بر
مسلمان ، شيطانك اوسته آقورلر كى محنة تاشابه
هر آن باشقه بر قافله كلبيله جكنه قانعدر .

علماء دين و طر فدارانه آنوب طوئق تحفى ،
پايانجى اللر واسطه سيله خاك پاك وطنه مقدما

سربلشدى . ملكنيزك يايان فكراتى مضر
افكارى تيه ايتكهده اراضيسى قدر ثبت اولديتمى
ايچون سوكرادن عرس ايدبان بويان آفاج يك
چايوق شاخلاندى زهرلى ميوملر و بيرنكه
باشلاى . طيبيدر كه : صنف علميه تيه فصليت
كيتيمك و دانما اويانق بولونديرمق ايچين بوكهان
صميمى و حقى غير صميمى سار مستقا .

بو قاريد « فرنگ روحى » ديتشدم . بو مضر
فكرك ملكنه فصل كيرديكى و جرمومسى تزلده
اولديتمى آراشديرالم : بيليردسكيز كه : زده منور
طبقهك بر قسمى ديار كفرك مقدى در . بونلر
فرنگستانده كوردوب اوقودقلى مرشيشى على العيا
ملكتمزده تطبيق ايتك ايتسه بولر . بونلر هر
خصوصده عيظك تاثيران عظيمه سى اوتوتيورلر .
و غالباً « محبط » كلميله اچال ايتك ايتسه ديكيز
درين منا بوكيلرك قاموسنده موجود دكل .

آوروياده كليسا تاربخندن عبارت اولان دين
نصارا يباسلرك الله ديمر رچنر ماهيتى اللهدى .
اعصارك بر يكدريدكى غيظو كنه الفهم ايدن تضاييق
قيجيسى اولهوق خلق عصبان ايتدى ربو تاووت
جسيمك آلتندن صيريدى . ايتسه بو حر كى عينا
قويه ايدنك ملكتمزدهده طليق سوداسنه
دوشيورلر . دوشوتيورلر كه دين اسلام دين نصارا
دكلدر . تفكر ايتيورلر كه « قرآن كرم » « انجيل
اوپيه » كى قونسلر نتيجه سنده تقرر ايتش ، دها
طوغرو سى حالا اختلافى قالش دكلدر . عراقته
بناء سويليورم كه عرض ايتديكم فصليه دن بضرلرى
دين اسلامده (Réforme - اصلاحات) ياپهوق
اسلاميك و لوترى اولق ايتسه بولر . (لوتر)
نصل كه دينده بعض اعتقاد و مراسى طى و تسليق
ايتدى ايسه بونلرده اولهجه مصلح دين اولته

پادشاه نور . حالیکه حیطه اسلامیتده قاتولیک و
پرولتاریاتی یوقدر .
مسئله نیک ال مشکل جهتی هدفلیته واصل
اوله بیللمیری ایچون دینی بر ماسکه ایله تسویلاتده
بولوتلریدر .
باطل همیشه باطل و بپوهددر ولی
مشکل اودرکه صورت حقدن ظهور اید .

اسلامیت ایله عیسویت پیئده نه قدر بویوک
برفرق وارسه علماء دین اسلام ایله رهایی پیئدهده
اوقدر عظیم برفرق موجوددر . بر خرقیان هر
حاله رئیس روحانی بویون اکوب اوکا خضوع
و خضوع ایله مکلف . بر قولیک کنه اهلینک عفو
ایدلهسی ایچین الله دکل پاپاس یالوارمق مجبور پیئده .
اونک خرسیتانلقی ، خرسیتانلقین جیتسی هپ
پاپاسک الده . وکیل متعلق اولان راهب عفو
ایدسه اللهده عفو ایدر ، اجترسه اجتر . شیمیدی
حق الانصاف دوشونهلم . خرسیتانلق کی بشرتی
بودرچه تذلیل ایدن بر دین - بر منفکری دکل -
دوشونه بیلن هر هانکی شخصی عصیان تشویق اجزده
نه یایار ؟ بویله بر دین غریبه اولدیقی کی پاپاسلر
علینه اختلالله وسیله اولورسه چوقیدر ؟

ادیان :

ادیان آرتیق چکیلز بار غفلت
ادیان کورسون بوعالم شمس فکرت
سلام اولسون سکا ای کنج مسلم !
نفاق و فتنه اول برق سطوت
کذراکله طیاناز سبل عله
بنای جهلی ییق ! یاق ! نور قدرت
تداوی ایت وجود بر علی
کورونسون ملجأ آثار نعت
اویاندیسه اولاندیر قوم غیری
او رأس ناکه اولسون بورفت
عدوی جانک اولدی حائل فیض
بو نالده بواسارنده ای امت !
بیچون دشمن سکا هپ مستبدر
ضعیف اولقی بودر طوق اسارت
تقوی چاره تعلیم جاندر
تذنی سائق راه مذلت

۲۵ شوال ۱۳۴۱ اسامیل لطفی

مطبعه عامره میر بر مشول : طاهر المولی

اسلامک نفعنه خادم مقالات
مع التذکر قبول ونشر اولور

یازانده شخصیت دکل یازانده اجمیر
نقد رفته آلیور .

کان یازانده شایان قبول کوردولر
تفریح سیراسیله دوج ایدیلر .

کونده ریله جاک آثار باورناتاقی
و مختصرجه یاز بلشر اولمالیدر .

دینی ، علمی ، ادبی ، اجتماعی

مجله
۱۳۴۸

مجموعه اسرار صبری

ساجی ، مدبری ، خبری :

عدد	جلد	فی : غروش
۳۹	۴	۱۳۴۱

مذرات :

وعد قرآنی - طاهر المولی . قرآنکیدی لنتاؤزده ایزانک معنایی - بر غملی جودت
مجله دینی و علمی : اندی . احکام و حقایق دینیتهک جملهسی مرتفده عتقک عدم کفای - اسکلیل
طایف اندی . ایضه فرقهسی - از مبرلی اسماعیل حق بک . لسان تحفیکک لزومی - طاهر المولی .
مجله تاریخی و ادبی : اوتخالی - طاهر المولی . پینار شادی مرحومه دائر تاریخلر - شیخ عبدالباقی
ورمزی اندیلر ، طلعت وسعود بکل . اسمدده مرحوم حقدده - طاهر المولی . قیرغیزلر قرائلر - سعدی بک
طلبه مختلی : بروتستو تلفرافنامهسی صورتی - طابه جیتی .

سال صبر تبریکی :

بنه و کرمه تمالی ۱۳۴۲ نیچی سنه هجریه ایدرک ایدیورور . خالق الایام والاعوام ، بوسنی
امت محمد حقدده صلاح وفلاحه مبدأ ایله .
سال جدید تشریاتیزه اسناد حکیم فرید بک اقتدریک برنت شریفی ایله تینا باشلاپورور :
وجود اقدسک اعلی دین اعلی یا رسول الله
سن اول آیتنه معنی نمای ذات وحدتک
اضافیه اصلا قاب حق بین التفات اجتر
وجودک جوهریه کبردی وحدت رنگ اسبابه
ظواهر بردهسی دیداره حائل اولماسه الله
کمال سر وحدت منجیلکن ذات پاککده
مدد قبل طور تمکینه طورسون بو دل شیدا
فریدی نواده دفتر عشاقک کجسون

وعد قرآنی :

بسم الله الرحمن الرحيم

انا نحن نزلنا الذكر وانا له لحافظون - سورة الحجر . الله اعلم مآلی : ذکر حقیتہ بڑا نزل آیتہ کہ ، اونی محافظہ ایدہ جک اولانده بے آنجاق بڑ .

شو آیت جابلده جناب حقک حفظ وحمایہ سی مؤکدا بیان ایتدیکی (ذکر) دن مقصد : قرآن ، یاخود اولک احکامہ ایضا ایله دن اسلام اولدینی مفسر لجه بیان اولونمشد . ذاتا باقیلده ایکی تفسیر آراسته پکده فرق یوقدر . بری : السی بر قانون ، دیکری : عالی بر حقایق دیکدر .

قرآنی اولسون ، اولک تطبیقاتی دیمک اولان ایمان و اسلامی اولسون بالذات محافظه ایدہ جکی الله تعالی ، کتاب کریمده مؤکد ومشد اولارق بیله بریور .

نبی اکرم صلی الله علیه وسلم اقدیمده بریورده الله الله دین موحدا کر یولوندیجه قیامت قومایه . جغنی ، حیات ارضک مقرون فنا اولمایه جغنی بر حدیثده خبر بریور ، شو ارشادات جابلده دن مسلمانلک الی یوم النشاد ، حتی ابد آلاحد دایم وباقی قالاچنی آکلاشیایور .

معتقد هر مسلمان کچی نهمده علم الیقین یلده بکم شو حقیقت ، کینکی بر مشاهدیم اوزرینه عین الیقین درجه سی یولدی : جمعه کوئی ایدی و نماز وقته یازیم ساعت قدر واردی . بازید جامع شریفک تریه قایدی اوکنده کی آغاچلرک آکنده اولورمشدم . سادده و اوققلی ب قهوه ایله یورغونلای ازاله به چالشیوردم .

اذان اوقونمایه باشلادی . الله اکبر ندا سنک استماعی ، ساویاری شه سز وجده کیندیکی کچی ، اوراده وایچه قالا باقی بولونان بڑه خاکلرده بر

حس خشوع و بریدی ، اطرافه باقیدیم : اولور انلردن کیمی فسفی ، قالا باغنی کیبور ، کیمی آباغنی آباغک اوستدن ایند بریور ، کیمی ده سفارده سی ، نارکیله . سنی الندن بریوریدی .

اذان هنوز بیتده شدی که او مبدائی عادتاً تنهالاشدی . چونکه : اولور انلرک قسم کلیسی جامع شریفه کیدی . قاینک اوکده شایان تماشا و عبرت بر منظره کوسته بریوریدی : برقم کینچلر سوراق یونیلرینک باغنی ، ضابط و افراد اولق اوزر بر طاقیم عسکرلده (که تر) یسی ، یاخود دولاغنی چوزورور ، ایجه متعب و منزعج بولونان شو حرکتی اجرادن بوسکو بوردی .

سنی قیادتدن سوکرا جامع شریف داخله کوز کزدردیم . جناحله وارنجه به قدر طولمشدی . قایلرلده جماعت کلوب طورورودی . عوام دیبه کیندیله اهمیت و بریک ایستیلیمه سئلردن قیلق ، قیافت اعتباریه چوق فرق کی مسهلر کال خشوع ایله تاز قیامور ، اوتولی باطلاتنک یوروشاچنه ، یاخود یاغنده کی جورابک بیرینی وایامی کورونه کینکه اهمیت بریوریدی .

برقاج سندن بڑی چیقاریلان و تعبیبی خصوصته بر شرمده قیلله طرفندن اوغراشیلان بر هذیان وار : دین ، مانع ترقی ایمش ! او یولونورودن چیقماچیه ایله لایمک امکانی یوقش ! بوفکر ، بلکه غیر معقول دینلر حقیقتده طوغرو اولایبیر . فقط فطری بر دین اولان مسلمانلک عجبا هانکی امر ونهی ، مفید و معقول ترقیاته مانعه تشکیل ایدیور : یاخود اوندن تهری ایله به نلرک ، واپور کوکره سنده و برچوق خلق مواجهه سنده دانس اینکدن باشقه نه کچی بر ترقیبی مشهود اولورور ؟ اجداد و اسلاف ، متعصب بر مسلمان اولدقلری حالده کوستردکاری ترقیات ، حفاظ

تاریخیه می تشکیل ایدیور . احقاد و اخلاق ایسه دینده ضعه اوغرا دقلری ، عادتاً به ضللی اولدن بوتون بوتون قورونمایه چالادقلری حالده ابراز ایتدقلری تندن و تندی ، ماشینکده ، خالکده ، استقبالده یوزنی قیزارناچ درکده بولونورور . دینک و دیندارلک مانع ترقی بولوندینی طوغرو بر فکر اوله ییدی شه سز که قضیه برعکس اولق لازم کایدی .

غریک رطب و یابس هر قول و فعلی تطبیق و تقلیده بکنن منکرلرینک هر شیدن اول تخالف امنجه بی وار یلدرلی حیلرک مزاج ، نفعی دکل ، مضرتی دوقوناچنی دوشونقلری ایجاب ایتچی ؟

عن جهیل ، یاخود لمقصود ارکان ایمانی باطله لامایه قالقیشانلر ، ییتدقلرینه مقابل برشوده

یا امامادقلری ایچین ساحه اسلامی خرابه حاله کینمه به و اطلال و برانی اوستده یاغوشلر کی اوتیمه هوسله نورلر . حال بوکه آراسته بولوندییم یوجامت کیری او ، بقیجیلرک جینقلرینه قولاق اصیاش ، (اجیبوا داعی الله) امرینه اطاعت و (حی علی الصلوة) دعوتنه اجابت ایله مش ، اهل تجارت اولانلری ، دکانی ، مغازه سی قایوبده قهوه ده اولوراماش ، یاخود شوراده ، بوزده علناً بارداغی بش غروشه بوزلو بیرا سیبیل ایدن مسکراخانله لره کینمه مش . بر هفته لی قازانچی اورالرده صرف ایدوب صفرا ایداولارق جیقمیور ، خالفنک حضورنده وظیفه عبودیتی ایضا ایدیور . قلبی معنوی فیوضات ، دفتر اعمالی ثواب حسنات ایله طولو اولارق چیقاجق .

ذهنم شو درشونجه لره مالی اولدیقی صیراده منبدن کان لاهوتی برمژده ، صباخ روحی تهیز ایتدی . اوت ، خطب اتندی (یریدون لطفوا نورالله باقواهم والله متم نوره) آیت کریمه سی اوقیور ، ظلمت پسند برطاقیم کیچه قوشلرینک

نورالهی بی قسملره سولندورمک ایستدقلری ، فقط جناب حقک کندی نور عینی ادا به و ایمان ایدہ جکی اخبار و تیشیر ایدیور . جامع کیرک کی خاطر مه کلوبده شو حسب حاله هر لوجه آنقد ایتدیکم وعدالهی ، دیگر بر عهد ذاتی ایله قنوت بولورور واطنای ایمانه جابلشانلرک غیرته رخما مسلمانلک سونجه جکی حقیقتده کی قناعت کامله قوت و بریوریدی .

ظاهر المروری

تفسیرلر - مفسرلر

قرآنک ییدی لغت اوزره اترانک معناسی بخاری شریفک (باب فضائل القرآن) و (باب کلام المحصوم بعضهم بعض) کی محلیته مراجعت ایدنلرجه معلومدرکه فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری و ان القرآن ازل علی سبعة احرف قافروا ماندر منه و یوروشلردر . یو حدیث شریف ، یکرمی یدی صحابی طرفندن روایت ایدیش و (ابو عبیده) کی بعض ذوات طرفندن متواتر اولماسنه بیله ذهاب اولونمشدر .

شوقدر وارکه قرآنک یدی حرف اوزرینه نزولک معناسی توجیه و تعیین خصوصته فرق قدر قول در میان اولونمشدر .

امام سیوطی ، اقوال مزبورده بر معناد اویق سمیز ، کیری ، نیز دیجه به دلکافه ، بیله خلال سطور بیان چکمشدر . فقط بزرک سیوطی دن ، کرک عینی دن بر قاجنی بالانتخاب اوکا کوره مطالعه دومیان ایدہ جکیز .

برنجی توجیه :

بوراده مقصود : تعیین عدد دکل ، بلکه مجرور بر لطف سبحانی اولارق وقوع بولان مساعدات سهولت آلاک تشریح و تفسیر اناشدر . اوت ،

عشرات اینجند تاویل که بحث عددی و کذا مات اینجند بدی یوز عددی افاده تکثیرده معروف و مستعمل ایسه آحاد اینجندده بدی عددی بیان کثرت خصوصنده مدخلداردر . بناء علیه حدیثین مقصود : آنجاق بیان یسر و سهولتدر ، یعنی قوللرینه فرمائی تسهیل ایچون جناب واهب العالی برفاق و جهله اوقونماسی تجویز ایلمشدر .

(حرف) لفظنك و جه وطریق مناسه كلدیكى لغة نابتدر . لكن بوتوجیه بخاریده سرور اولان « اقرأنی جبریل علی حرف فل ازل استریده و یزیدی حتی اتی الی سبعة احرف » حدیث شریفدن آلاشیان منالایله مروددر . چونكه بو حدیثدهكی (اثنا) هر حالده عددك مقصود اولدیغنی كوسترر . زیرا : حدیثك مائی « جبریل بكأ قرأنی بر حرف اوزرینه اوقوددی . برآز مساعد بولونماسی ایستهم . ایکیه « اوجه درده » نهایت بدی یه قدر دایندی ، یعنی اوقدر اوقونمات مساعده ایله دی ، دیمكر كه شونكه ده عددی ناطق اولدیغنده شه یوقدر . بناء علیه حدیث اولدن مقصود : تعیین عدد اولمغه یوبایده در میان اولونان برنجی توجیه حیز اعتباردن ساقطدر .

ایکتنی توجیه :

حدیث شریف ، معانی متعدده بدی یه قدر الفاظ مترادفه ایله افاده یه مساعده اولدیغنی بیانددر . مثلاً (اقبل) (اسرع) (نال) (عجل) (هلم) کی بر معنای افاده ایتمكه اولان الفاظدن برنی تمکله قادر اولمایانلرك دیکر لریه تمکله و اوصورتله تعلیمه مساعده اولونمشدر . شوالده « ازل القرآن » حدیثی بر معنائك متعدد الفاظ مترادفه ایله افاده اولونه بیامه سنك و او یولده تعلیمك دهین جواز اولدیغنی بیان ایتمش اولوبور . جمع قرآن یخنده یازیلدیغنی وجهله (ابی بن کعب) [متشوا فیه ،

هیچجه یه منحصردر . یوبایده ده زیاده تفصیل مراقبی طاشیانلر « بخارینك فضائل القرآن و باب الخصومات مباحثندهكی عینی وابن حجر عسقلانینك شرحلرینه مراجعت و (اخان سیوطی) نك كوث مطالبه یه مواظبت ایتمه لیدرلر . چونكه : « ازل القرآن علی سبعة احرف » حدیثك معنائسی تعینده افكار مدققین مضطربدر . حتی ایچلرندن بعضلری حدیث مزبوره مشاهددر بیله دیمشدر .

یكن نسخته دهكی مقاله نك ۲۰ نجی هیجده ده « ه حتی بركون » دییه باشلایان قهره سنده سهوا بعض فضائل حصوله كشددر . ملز غروسی شوبله اولانجدر : « علم الایم » ی اوقونمایدوب (طمام الیم) دیین اعرابییه (طمام الفاجر) دییه بیایریمسك ؟ دییه سورمش و اوت جوانجی آلتیجه اوله ایسه ایته اوله اوقور یوروشدر .

برغمی هودت

احكام و حقائق دینییه نك جمله سنی معرفنده عقلك عدم كفتای

اولكی مقاله ده بیان اولدیغنی اوزره عقل ، هیچ التیه بد بر حجت ایسه ده . رسول اکرم و انبیای عظام حضراتنك مصالح دنیوییه و امور آخروییه دائر من طرف الله کتیرمش اولدقلری احكام و حقائق دینییه نك جمله سنی معرفنده غیر کافیدر . چونكه احكام و حقائق دینییه بد بر قسمك دلائل عقلیه ایله نه انبائی ، نه فنی تمتع اولماقله برابر بیانات و اراشات شرع اولمقسزین مجرد تعقل و تفكر ایله ادراك اوله ماز .

مثلاً حشر ، نشر ، ثواب ، عقاب ، جنت ، جهنم و بونلرك تفصیل احوالی ایله عباداتك کیفیتی شرائط جوازی ، اوقاتی ، رکعاتك عددی ، زكاتك ، حدودك ، كفاراتك مقادیری ، جنایاتك اروشوی بو قسمدندر .

چونكه احكام و حقائق مذكوره ساحه حس و عقل خارجنده اولدیغنی جهته عقل و حس ایله بونلری معرفت ممكن اولمایوب آنجق معجزات ایله مؤید اولان خبر صیادقه معلوم و ثابت اولور . بناء علیه احكام و حقائق مذكوره بالکین عقل و شرع ایله نابت اولوب عقل آنجق امکانی ادراك ایدر . آنك ایچون بونوع احكامده شرع شریف اصل و اساسدر .

احكام و حقائق دینییه بد دیکر بعضی مجرد تعقل و نظر صحیح ایله ادراك اولونور كه بودمایکی قسم اولوب بر قسمده عقل ، قطعی و یقین افاده ایدر . مثلاً : علك حدوتی ، صانع تعالی نك وجوده قدرت علم و اراده سی و شرع شریف و رودا تمسکین وجودی عقل ایله یقیناً ثابت اولان سائر حقائق هب بو قسمدندر . چونكه شرع ، یعنی کتاب ایله سنت ، کلام نفسی الهییه متوفقدور . ربه کلام تفصیلن مقدم اولان حقائق ثابت اولماقجه شرع ثابت اولماز . بناء علیه حقائق مذكوره بحسب الذات شرعه دکل ، عقله مستند و آنكه نابتدر . آنك ایچون بوتوع احكامده عقل اصلدر .

شوقدر كه شرع شریف ورود ایله كدنصكره حقائق مذكوره نك حقیقی بیانه عقل تأیید و توثیق ایدر . وجه مستند ادله سمعییه بد مأخوذ و آنكه مؤید اولدیغنی ایچون حقائق مذكوره شرعاً معتبر و معتمد اولور .

ایکنجی قسم : تأمل و تفكر ایله ادراك اوله یلمك امکانی بولمقله برابر وجودی نظر عقل ایله یقیناً ثابت اولماز .

رؤیه الله و خلق اعراض واقعه الله خالق تعالی نك انفرادی کی مسائل ایله شرعیات قیلندن اولان اکثر احكام ، یعنی ربه کلام نفسی الهییه نابتدن متأخر اولان اکثر احكام و حقائق دینییه بو

اباضیه فرقه سی

۳۷ نجی نسخہ من مابعد

اباضیه مذہبی — اباضیہ نیک ذکر اولئان اوج اساسدن ماعدا خصوصاً فہم سائرہ ایلہ اشتراکی واردور . اباضیہ ظاہراً و باطناً مسلمدر . آئندہ کی بدعت معانی کتابی معرفت خصوصاً جہلندن ناشیدر . اباضیہ نیک آیری برفہمی واردور . بونکہ فہم اسلامی سکڑہ بالغ اولور .

اباضیہ عائد اساسات بروجہ آتی بیان اولئور ۱ — کتاب ، سنت ، اجماع و حجت شرعیہ در . قیاس باطلدر .

امامیہ اباضیہ کی قیاسی انکار ایدر .

۲ — اولیاء اللہیہ توفی اعداء اللہین تبری لازمدر ، تبری نیک اشتیاضہ توفی لازمدر .

۳ — امر بالمعروف ، نہی عن المنکر ہولان ائمہ عدل ابوبکر الصدیق عمر الفاروق و عبداللہ الکندی ، جلدی بن مسعود ، عزان بن قیس بن عزان کی کی ذوالدر .

۴ — ائمہ دین حکمہ اولی و صوکی عبداللہ بن اباضدر ، ابوالشفاہ ائمہ دیندر ، مذہبہ کی امامین ابو سعید محمد بن سعید الکلامی ایلہ ابن برکدر .

۵ — مخالف اولان اہل قبلہ کافردر ، فقط مشرک دککدر . مناکہ لری جائزہ موازہ لری خلاددر ، اباضیہ علمہ شہادت لری دہ جائزدر ، مخالفین سرآ قتل و سی (اسیر آتی) جرأدر ، آنجی نصیب قتال و اقامہ جہنم صوکرہ قتل و سی خلاددر .

۶ — دار مخالفین اہل قبلہ دار توحیددر ، فقط معسر (اردو کاہ) سلطان دارینی در .

۷ — صغری جناب حق عفو ایدر . فقط کفر نعمتہ کافردر ، کفر ملت ایلہ کافر دککدر .

۸ — صغری جناب حق عفو ایدر . فقط کبائر آنجی توبہ ایلہ عفو اولئور .

قسمنددر . چونکہ بقضیات عقلیہ جہلندن اولدینی ایچون مسائل مذکورہ نیک توفی شرع شریفک ورودینہ متوقدر . بنا علیہ انبیای عظام حضرتانک کتیرمش اولد قلمی احکام و حقائق دینیہ در بضرری عقل ایلہ مستقلا دراک اولور نوسہ جہلہ سی معرفتہ عقلک غیر کافی اولدینی نظام ایتیش اولور .

اساساً عقل بشر حد دانندہ ضعیف و عاجز و شوائب و ہم ایلہ مدخلدار اولدیندن شہادت کتیرہ یہ معروض بولدینی و علی التفصیل جزئیات معاشی معرفتدن قاصر و اکثر ناسہ نظر آ کلیات معاشی اندر اکدن عاجز اولدینی ایچون ہر خصوصہ

شایان اعتماد اولہ ماہ ، آئمہ ایچوندر کہ خالق تعالی حضرت لری انبیای کرامی ارسال ایلہ امور دینیہ و دنیویہ لرنندہ ناسک محتاج اولد قلمی احکام و حقائق تبایغ و تعلیم ایدہ در کہ حقہ اوشاد بیور مشلدر .

علاوہ اولی اوزرہ شوقیہ بیان ایدہ لم کہ : عقل صراط مستقیمہ ہدایتدہ غیر کافیدر . چونکہ عقل و خطایات شرعی ، مصالح دین و دنیای معرفت ایچون آلت اولدیندن توفیق صمدانیہ

مظاہر اولادہ حصول معرفت و ہدایتدہ کفایت ایچن . ذرا آلت حد دانندہ عاجز اولدیندن فاعلک معاوضی اولادہ مطلوب اولان فعلی وجودہ کتیرمز ، بنا علیہ مکلفیہ احکام شرعیہ ایجاب

عبادی صراط مستقیمہ ہدایت ایلین عقل دکل ، آنجی عقل واسطہ سیلہ اللہ تعالی حضرت لری در . آئمہ ایچون ارباب عقل و ذکادن عنایت اللہیہ و توفیق صمدانیہ دن محروم اولانلر مجرد عقاری

و ذکار ایلہ طریق حق ، سیل رشادی بولہ میوب ضلال و خسارندہ قالدق محو و خاک اولمش و اولوردر .

اسکلی
محمد عاطف

۹ — توبہ ایلہ کتاہلر ذائل اولور ، آنجی یامعافہ حزم ، حقیر اولدق آلتان بر حق رد شرطدر .

۱۰ — اوامر قرآنیہ غیر مسلمہ در شاملدر ، بالکتر مسلمہ خاص دککدر .

۱۱ — اطلاع قصیدہ ناسک بیلمی عار اولان خصوصاً ندن سؤال دریک اولان تجسس ، غیبت کیردر . بالکتر نظم حال ایدن ، مسلمینی شریندن تحذیر ایدن ، مفتیہ برای استفتا (۱) مراجعت ایدن ، امر منکر کی تغییر خصوصاً استماعہ ایدن و حقنی اظهار ایدن غیبت ایتیش اولماز . غیر مسلمہ بر قادی قذفدہ حدی موجبدر .

۱۲ — کبائر اربعہ قلیہ شونلدر : کبر ، عجب ، حسد ، ریا . کبر : نامی احتقار ، نفسی استعظام ، حق رد و دفعدر . عجب : نعمی استعظام ایلہ اللہین اولدیندن نظر ایتامکدر . نعمتک اللہین اولدیندن نظر ، عجب دککدر . حسد بلا حق بشقہ سنک نعمتک ذوالنی حقدر . ریا : شرک اصغردر . بوندن بشقہ کفر نعمتہ حرمدرہ کبائر قاییدندر .

۱۳ — رؤیت و افعال عباد ، استطاعت ، کلام اللہ کی مسائلدہ فرق سائرہ ایلہ اشتراک واردور . نہیک رؤیت مسائلدہ متزلزلہ ایلہ و افعال عباد مسائلدہ اہل سنت ایلہ برابردر .

۱۴ — خطا و نسیان ، وسوسہ تہلکہ زمانندہ قیہ معفودر . قیہ باطنک خلافی اظهار ایتکدر . ۱۵ — اباضیہ فرق اسلامیہ ایچندہ صدق ایلہ معروفدرہ الک طوغری سوبلیان ، مسلکئہ و اخلاقہ ، سوزینہ الک زیادہ دقت ایدن فرقدر . بوکا مبنی اباضیہ ایچندہ ملاحدہ کیزلہ مامشدر .

مسائلنلر ارشدہ صیتی برقصان قبول ایدرلر . (۱) بکا لان شوبہ ، بوبہ پایدی بوبہ خلاص ایچون طریق نادر ؟ کی .

فقط او امر الہیہ فی نفس ایدن اولدقن محروم اولور ، اندن برائت واجب اولور ، منکر کہ شرط موجبہ توبہ کار اولہ [۲]

از میری اسماعیل حق

لسان تحصیلاتک لزومی

سطحی بر نظر ایلہ باقیاسہ کورولور کہ مخلوقات اللہیہ ، جنس ادکل ، نوع ادہ بر برینہ نمایلہ بکڑہ من . حد و حصریت امکان تصور اولونامایان بدایع کونیہ شکل ، رنگ ، رایحہ ، صوت و سائرہ اعتباریہ یکدیگر ندن ایچہ فرقایدر .

فاطر مطلق حضرت لری ، قدرت ، کاملہ و بحیرہ سی کوسترملک ایچین اولمالی کی بی تنہای ہدایتی ، فاریقہ معمولاتی کی بر قاج قالب اوزرہ دینہ دو کڑہ مش ، مصنوعانک ہر بندہ آیری بر کاک خلقت کوسترمش . آفرینشی اکل بولونان انسانلری دہ یوز و سوز اعتباریہ باشقہ باشقہ یارانش . داما غری برلسان ایلہ قونوشان آدم و حوآنک احفادی لغات مختلفہ والسئہ متنوعہ ایلہ متکلم قیلش ، صدور والسئہ اختلافدہ کی حکمت جلیہ سی ندہ (ومن الیہ خاق . السموات والارض و اختلاف النکم والوانکم ان فی ذلک لآیات للعالین) آیتلہ بیان بیور مشدر .

مہد بشریتدن آفاق مدنیت و وحشتہ یاسیلان و افرادینک کثری طولانیسیلہ آنجاق ائم و اقوام عنوان عمومیسیلہ صاییلان انسانلرک تفہیم مرمانہ واسطہ اولان بو کونکی انسانلرک سکڑ یوزی متجاوز بولوندینی بر بردہ کورمشدم . بومقدارک یوزدہ دو قسائی طرح ایدیلہ بیلہ حال حاضر انسانلریہ آکلاشمق ایستہنلر ایچین بدی ، سکڑ

[۲] مذہب اسلامیدن بحث ایدن مؤلفین غریبہ اباضیہ اسلامک Puritain سی عد ایدورلر (۲) نہیکم بو خصوص بعض مؤلفات غریبہ در واردور

اسانك قلم و تكملي واجبات اجتماعي دن صايامقده، و بر شخص بيلديكي اسانلر قدر انسان عد اولومقده در. پيشواي مدنيت تلقى ايله ديكمز اور ياده السنة حاضره دن باشقه (Langne morte) ده يلىن السنة مزوكة و منسبه بك بيله تدريس ايجين مكشيل و ارمش، على الخصوص - حضرت عيسايه هيج ده ماساي يوقكن - خريستيانلك اسان ديني بيلين لانيجه هر مكشيله او قوتلور ايتش .

اوراده ايله بايلمقده ايكن بوراده كي مكشيلدن عربي و فارسي درسلي - غزنه لك يازديغه كورده - قالدري يوره بر توروك اوراده بلله چي بعض گات و اعتبار ايله لدی الحاحه بر هرهب و عجمه آلاشه بيلمه مي امكاني ازاله ايديش اولو بومش . يكي ياقشه جك نسلك عربي و فارسي يازيش دني ، عالمي ، ادبي كشابلره قارشي بوسبوتون يايانچي بيرافيداسي ده جيا ! دارالقوننده بوكون ديوانلري شرح و تفسير ايديلكنده اولان شعر اي اسلافه :

— بر زمان اولاجي كه سوزلري كز، ملكتكزده آلاشلامايه چي ، اولنري تفسير و توضيح ايجين اك بوكسك بر مكشيه (شرح متون) ديه بردرس قونولوب يازيلري كز. معني و بريله جك! ديه يدي امين كه او آداملر و شو حالك وقوع بولاغنه اينتامازلردى . اينامش اولسه لره بوندن افتخاره دكله انكساره دوشرلردى .

ان شاماللا يا كلبوم، فقط ايله توهم ايديبورم كه بز بوكون اسلافك ديوانلري و مصطلح يازيلري مشكلات ايله آلا ديه مز حالده بز دن صوكر اكيلر شيمدكي غزنه لري ده طوغرو، درست فهم ايله مه به چكدر ، بللكه قايح عصري اوكره نك ايجين اور و پاسستر قلرينك اغانه سي بلكه به چكدر . چونكه هر يجه و عجمه نك الكيسط قواعدني و كمشور كلاتي بيله بيلمه به چكدر .

ذاتاً چكيديكيم فلاكت هان ده باشلامش كيدر . چونكه : او قوديني آ كلا ماينه يازديك يازديك فرقده اولماي كدملر، مطلق العنان اولارق قلم قوللا نوبور . چكدره آفشام غزنه لر دن برنده بر فخره واردى : مهور صاري على دن بحث ايديلركن آق سراي اها ليسي خراجكدار ايتشيدى ديه به جك برده خراجكدار اولمشي ديه يازيلوردى ! كذا صابح غزنه لر دن برى ده موى الهمين دوندن اعتبار ايكى وظيفه لر يه باشلامش در ، ديبوردى .

شيخ غالبك ديديكى كي : هر فصلى بهارينه قياس ايت سويامه خزائن براس ايت ايجادن بر ذاتك جلال بك نامنده بر مخدومي وارد . اون ليكي ياشلر نده بولونان بو ذكي چو جوق ، فرانسجه ني غايت اي سويلر . بر قاج كون اول بر قايلاجي دكاننده بولونوبومش . اورايه ايكي فرانسز ضابطي كلس . جلال بكك ترجمانلقه قاييلا ايصارلامشله صوكر ايدوبورده كي (الكاسب حبيب الله) لوحه نك نديمك اولديني صومشله .

جلال بك ، عبادني او قومش ايسه ده عرجه اولديني ايجين مائى بيلمه ديكى سويامش . ضابطله اساتارني تكلم ايتديكندن طولاي چو جوقني قندير ايله برار عرجه نك مسلمانلقده دين لسان اولديني و ديندار اولانلرك لسان ديني بيلمه سي لازم كلديكى نازكانه بر افاده ايله آلاشلمش . و اوروجفره اجني ضابطله قارشي هم صيقيلديني ، هم ده سوز لرني طوغرو بولديني آ كلا تيوردى .

نبى اكرم صلى اه عليه وسلم اقدنيز ، وحي كاتيلريدن زدين ثابته عبراني لسانى اوكره نك معني شخاري نك كتاب الاحكامنده مروى اولديني اورده . امر ايله مش و ملك و امرايه كونده رديكي سفراني لسان محلي به واقف اولانلار دن انتخاب ايتشيدى .

في الواقع بز توركز ، فقط الحمد لله مسلمانز . لسان قومتميزى ترقى ايتديركم غيرنى لسان دينمى اوكره نك به مانع واونى ترك ايتيمى بادي اولماز . على الخصوص ومع لاسف بز دن آريش بر طاقم عرب حكومتلري واركه يافنده بونلرله مناسبات سيايه ده بولوناجف . كوروشون كيسه نك آزه چوق لسانى بيلمك البته اركله اداقولاى آلاشه بيلمه ني انتاج ايدر .

تعويل مقاله و او نسته كلال و ملاله مساعد اولان شو محني داهار ياده اوزاتق ايتسه سورم . ذاتاً مقصدم فرانسز ضابطلرينك بياناني نقل ايتك و هر طوغرو سوزى اور و پايلردن ايتشمك مراقده بولونالره ايتيديرمك ايدى . بناء عليه هر حالده بيلمك بيلمه مكدن اولى و شريفك ايكي مهم لسانى مكتب پروغراملر دن چيقارمق ناچمارد ديه رك سوزى كيورم .

مجله ادبي و تاريخي :

شيخ غالبك مجله اداره مسججه طبع ايتديرين (حسن و عشق) منظومه سه خانه اولارق يازيلان بر ايكي سوز :

شو بديعه غرائك ناظم اعجاز كاري بولونان (شيخ محمد اسعد غالب دده افندي) استانبوللرك فخر ايديسى اولان بر زاده عرفايدير . پدري (مصطفى رشيد افندي) ايله جدى (محمد افندي) بكي قاي مولو بخانمى مشايخ كرامندن (صفي الله موسى) و (بيجو عارف) دده افنديلره منتسب مولوى محي اولدقلى ايجين شيخ غالب قيش مولانا به ابا عن جد نوارت ايتش و لساننده كي استانبول ترا كشته مولويك نراهي ده انضمام ايله مشدر . والده نك اسى (امينه خانوم) ايدى . (ترعشق) و (جذبه الله) تركيلرينك كوسترديكى ۱۱۷۱

تاريخنده و ديدينك يكي قاي مولو بخانمى حواره ده كاش خانه سنده طوغرو مشدر .

كنديبك : اناده زام سربادى ينى پدم رشيد افندي . پوتره ك اولدى دستكبرى اوكردي سخته طوغرو . مولووردى ناهي ده دان عيله دوم آب حيواني چون ايله چوان عتفه هر اولان ي ايتي مكر . ديه مستن آ كلاشيلديغه كورده پدريدن قاله و حال تحصيلنده بولومش .

بن مغل ايدم ايله مدم الفت بولندي سوزم تام شيرت الله الله زهى عنايت ناياله حكمت بلاغت

يترلر نده افاده ايتديكي وجهه بك كنج ايكن شعر ايله الشهاده باشلامش ، ۲۴ ياشنده ايكن ترتيب ايله ايكي ديونه بر توافقي طرقدن (كان كلام غالب) عبارته تاريخ سويله نيلمشدر كه ۱۱۹۵ سنه سنى مشعرد . حسن و عشقك تنظيم و اكالي ايسه ايكي سنه صوكر ا ، ينى ۱۱۹۷ تاريخنده در . حضرت شيخ اوقت يكرمي آلي ياشندي ايدى .

حسن و عشق ، هم - اكثري اعتباريله - حد اعجازه بوكشمش بر اثر ادبي ، هم ده سلوك طريقتله وصول حقيقي مصور تركتاب تصوفدر . غريبدر كه بو جهتي بك ده نظردقسه آلاماش ، منتقدلرجه بالكز قيمت و ماهيت ادبيه سي حقه ده سوز سويله نيلمشدر .

ايله ظن ايديبورم كه زمانى ادبانه حسن و عشق آ كلاشه بيلمك ايجين اربابى طرفدن مكمل بر شرح بايياماسى و بالخاصه تصوف نكته لر ينك ايصاح اولونماسى لازمدر .

اشماونده (اسعد) و (غالب) تخلص ايديرن صاحب ترجمه ، جذبه مولانا به قاييلدرق قونيه به كيش و اورادن كيتريلوب ۱۲۰۰ تاريخنده بكي قاي مولو بخانم سنده چله به كيرمش . كا و زمان نكته بك مشيخته ده (سيد على نطق دده افندي) بولونوبوردى .

۱۲۰۳ ده چله سنی پیرهن غالب دده، برسته
صوکره خاص کوی جواریده کی سودلیجه سمته ده
و مشایخ مولویه دن (سینه چاک یوسف دده افندی) نیک
قبری قبرینه برآوه چکیمش، جناب سینه چاک
(جزیره منوی) سنی شرح ابتدایی کی (کوسج
احمد دده افندی) نیک بر رساله سمته (محبت
صافیه) نامیه حاشیه تحریر ایله مشدر.

اوراده عادتا متزویانه بر حیات کجیر رکن
۱۲۰۵ شمسی شوال نیک جمعه ایرتسی کونی
غطفه مولویخانه سی مشیخته کنتریمش و ۸۴۷
سنة ک شیخاکی آسانده مولویخانه حقیقه منع.
هرقان و جمیع عرفا حالی آلمشدر. او صورتی که
درگاهده کی دکان و درویشان ایله عیان و متمسک
یک چوچی شاعر و یاخود قلم شعره قادر اولاددن
باشه آشی دده لکه، شیخک انیشتی شاعر
(خلوصی دده) قازانچیلده (تذکره مولویه) صاحب
مشهور (اسرار دده) شرف و بربرور، بناء علیه
طریقت حلیه نیک فیوض معنویه سی، شعره موسیقی
واسطه سیله ارباب استعدادی ترویج ایدیوردی.
آلئ سته ک برنشوه حقیقین صوکره جناب
شیخ، الیم بر ضیاعه اوغرا دی. چونکه: محرم
اسراری و ندیم عکساری اولان اسرار دده فی ابدا
غیب ایتدی.

دیوانی تدقیق ایله آکلاشیله جفی اوزر سده،
لیکن صمیمی اشعارنده کی تأثیر اعتبار ایله شیخه فائق
بولونان اسرار دده مرحوم، ایکی آی ایتخنده
تذکره مولویه یی یازوب بنیردکن صوکره -
سروری نیک تعبیری وجهه - سر اولمش و شو
ناکمال غیبت و شیخ غالبه آغلایه آغلایه مرثیه
مشهوره یی یاردیرمندی.
اومرثیه نیک بریننده:

الله و بردی آدی به قرب حضرت
زقالتی انتظار ایله روز قیامت

دیش اولان شیخ بوانتظاره آتخاق ایکی سته
تحمل ایلده بیلدی، ۱۲۱۳ تاریخنده اوده عالم اسرار
توجه ایلده دی. سرورینک:

کیدی غالب دده جانندن یا هو

مصر اعی، تاریخ انتقالدر.

صورت و سهری یک کوزله اولان حضرت
شیخ، ارتمالنده قرق ایلک باشنده ایدی. انای غسلنده
قاره صافالی صابون کوپوکاری آراسنده کورن بدی
مصطفی رشید افندی، - اوغلم اوصاف، بوختیه
یاقیتجاپور، دیبه آغلامش و حضاری آغلامشدی.
غطفه مولویخانه سمته و شارح منوی شیخ اساعیل
رسوئی اقروی حضرت تریب نیک آتاق اوچنده
مدفوندر.

رحمة الله علیه و قدس الله سره
مختلف حالات و حبیبک معکسی بولونان دیوان
معظمی، حسن و عشق ده محتوی اولار و قتیله
نقیس بر صورتده باصیلمشدی. نسخ مطبوعه سی
بوگون ندوت و فوق العاده برقیعت کسب ایتخدر که
قولانچ بولونوب آلتایمور. ابوالضیا مرحومک
آریجه طبع ایتدی (حسن و عشق) ک نسخه لری ده
هان قالمشدر. اوکاتبه هم شیخ مرحومه وسیله
رحمت، هم ده هوسکاران ادیه عاجزانه بر خدمت
اولق فکریله حسن و عشق کیدن طبعه غیرت
ایتم. اوله امید ایدیورم که شیخک روح رقیق،
اون سته مقدمه سرقرینده یابیلان بر دفته لقی احتفالدن
زیاده اثری باقی قالاچ اولان شوهر کندن محظوظ
اوشدر. ۱۵ ذی القعدة ۱۳۴۱ طاهر المولوی

انتذار

حسن و عشقک رنجی فورمای طبع ایدیلدی
وقت، مطبوعه بر سهو ترتیب یابیمش و حضرت
مولانا ک ستایشی حقنده کی بند، ناصیه معراج
بخته قدیم اولومش، بعد الطبع کورون شسو

اولسون اولک الاهی عقابده دستگیری
الحق بی محمود، ساقی حوض ورود
روح روان ایله شاداب فیض رحمت
بالقو والکرامه یا ذالمطاه و الجود
آل عبا فیوض تاریخته بختی
ابتدی بهشت قربی ریم مقام محمود
۱۳۴۱

طاهر المولوی

ترجمه حالی:

مرحوم ۱۲۵۸ سنده قونی ولایتک آنطالیه
سجانه ملحق آفندی قضای قراشدن چپی
قرینه سنده رنجور علی افانک صابندن دنیا به گذشت.
مادی عالمی اوراده صلحای سالکین طریقت
علیه نقشبندی یوشناق زاده نامیه معروف الحاج
محمد اقدیدن تحصیل و قرآن جلیل الشانک حفظی
تکمیل ایتدکن صوکره ازمیرک نیف قضا سی
تابع ارمودلی قرینه کلش، صرف و نحوی مشایخ
نقشبندی دن الحاج امین اقدیدن تعلیم و بعد مغنیسیه
کیدوب اوراده خاتونیه مدرسه سی مدرسی عیداه
افندی ایله علی یک مدرسه سی مدرسی داود اقدیدن
تدریس ایلشدر.

اخیر آستانبوله کلش و برمدت شهراده مدرسه -
سده و بعد آقسرائی جوارینده یا حسن علی
جامعی او طه سده اقامت ایتش و بالاخره یکی باغچه
قربنده خالیجیلر کوشکنده کائن سلطان سلیم مدرسه
سده ساکن اولمش و شهری شوکت افندی
مرحومک حلقه تدریسته داخل اولوب مشارالین
عقائدک کلام بخته قدر اوقود قدن صوکره شار -
المیک ارتحالیه مینی نیکوشلی مرحوم یوسف ضیاء
الذین اقدیدن شرکاسیه معاً اخذ اجازت ایتشدر.
۱۲۹۴ سنده فاتح جامع شریفده تدریسه بانشرت

سوء اوفورماتیک یکیدن طبعیه تصحیح ایدیلشدی.
اخیر اوفورماتیک یکدن اوزره ترتیب اولونورکن
برنجی فورماتیک باکلش باصیلشارندن بعضی رینک
بنه سهو قونولدی، صوکران مشاعده و آله کیر
اصلاح ایدیش ایتسه ساتیلان نسخه لری تصحیح
امکان بولونامشدر. بناء علیه او بوله کی نسخه لری
آلمش اولانلرک یا محفل اداره خانه سمته یاخود باب
عالی جاده سمته کی اتحاد تجارت کتبخانه سمته مراجعته
برنجی فورماتیک مصحح باصیلمشنی بلا بدل آلماری
اولکی فورماری آلوب صوکره کیرلی آلمایانلرک ده
اونلری اداره خانه دن طلب ایتلری رجا اولونور.

قدسای مدرسدن آق سه کیلی محمود افندی

مرحومک تاریخ وفاتی

دنیا دین شو عالم عبیده ظل عمود
هستی بر تخلص، راه بقای مدود
اوستده کی حیالک بر قانع نفس دوا سی
هر ذی نفس، نهایت ناجیز و عین مفقود
کون قنا مدارک، دیار و دارینک هب
آغازی مندمدر، انجای غیر موجود
هیچ کائناتی فهم ایلین کوکله
آلایشی جهانک اولماز دخیل مودود
آماده سفر در هر آن ره بقایه
فرمان ارجی نیک مشتاقی مرد مسعود
دوبدی او، امر حق ایتدی قدا حیاتن
سر دفتر افاضل، استاد خواجه محمود
الحق او محترم ذات ایتشدی طول عمرین
وقت علوم و هر قان و حصر رضای معبود
حقیر لک اوکنده اصلا اکیلیمشدی
حق بیایدی الحق دائم یکاته مسجود
معنای نام اسی اولمشدی ذات پاک
اسیا اینر سادان اکثر دکلی مشهود

ایمنش ۱۳۱۳ سنه سی جادی الاولیست بکر منجی
پیشینه کوئی اعطای اجازتہ موفق اولم شد .
صامسون ، آماسیہ ، سیواس ، یانیہ قرعہ میز لکارتدہ
بولنیش و اخیراً مجلس مصالح طلبہ و امتحان قرعہ
اعضائندہ ایشای وظیفہ ایمنش و ۳۲۴ سنہ سندہ
اجرا قیلان تنسیقاندہ سنک التیش بشی متجاوز
اولمسی طولانیسیلہ انفصال المشدور . او تاریخدن
بری خانہ سندہ مطالعہ و عبادات و طاعات الیہ مشغول
اولم و ۳۴۱ سنہ سی ذی الحجہ سنک غرہ سی اعتبار
ایمان بازار کوئی اقامی اذانی ساعتہ ۱۲ ساعت
۴۵ دقیقه دہ تکمیل انفاست شدور . رحمة الله علیه

یشار شادی مرحوم ایمن یازیلان تاریخ (۱)
وارمیدر حکمی شو دنیا دینان عادیکن
وارلقی عین سراب اولمادہ بو وادیکن
ارتحال الیدی بر شاعر زیندہ خصال
مظہر عفو الیدی اولہ عادیکن
دم فوتندہ دیدم بنده شو تاریخی تمام
جسمی عمو اولمہ بته اسمی یشار شادیکن

۱۳۴۱ شیخ عبدالقانی
درد و حزن الیہ یشار شادی نادر بیلیمز کوکل
اولدی زیرا بر صدیق برهتر کوزدن نہان
ناہر آکام و محبوب قلوب اهل دل
طوری مرغوب کھانہ اخلاقی مقبول مہان
نعت و توجہ و غزل ، مرثیہ ، شریفی یازدی کیم
کوش ایدن البت قابل انکشت حیرت بر دہان
جمع خط دست و آثارہ چالشدی بر زمان
الدہ کی مجموعہ الحق غبطہ فرمای شہان
مسلمکنندہ حر یشار شادی و برردی صحب
اجدی دلشاد آتی بو محنت آباد جهان
کنج ایکن کیندی زیارتہ اوقو بر فائمه
غافلانہ کیمہ کل مانند طور البہان
(۱) بقیہی کلجک آہ .

۱۳۴۱ سعید المولی

محمد اسعد دده اقدی بہ دائر حین و صاف بک
یازیلان مکتوبین مابند :

بوغرا اثری! کو توروب دده اقدی بہ کو ستر مک
و بر ایکی برنی تصحیح ایندیرمک عقلیہ کلدی .
ایرتمسی کون فاتح جامع شریفہ کیندم . زمان رمضان
ایدی . استاد مرحوم ایسہ ایکیندی نمازندن سوکرا
جامعک آق دہ کیز جہتدہ و شیمدی صوفی سلیمان
اقدینک و غظ ایندیکی برک اوست طرقدہ شوی
شریف اوقوتو توروبدی .

درسک ختامی متعاقب جماعت داعیلدی .
استادک مبارک آتی اویدم و لطفاً تصحیحی رجاسیلہ
منظومہ مترجمی تقدیم ایندم .

حضرت و رقابہ کی کوزدن کیردی . مطلقک
دلالت بیدہ سندن حافظک هانکی غزالی ترجمہ
ایتمک ایستمش اولدیمکی آکلادی . چونکہ ،
بالاخرہ اوکرہ ندیکہ کورہ لسان الفیک دیوان
ساختی هان دہ محفوظی ایدی . دیرہک دینہ
اوطوردی . بنده فارشیدہ درز چوکدم . تلطف
و تشویق حاوی بعض کاتدن صکرا اوغزلی بیت
بیت اوقوبوب ایضاح ایندی و درسه دوام حقندہ
ترغیباندہ بولوندی . ایرتمسی کون هند باصبا
بر مشوی آلوب جامع شریفہ کیندم . بعدالدرس
بی جاغیردی و ائمہ بر کاغد اوزاندی کہ (منم کہ
کوشہ میخانہ) غزلک منظوم ترجمہی ایدی .

آتی اووبو آیرلیم و ترجمہ بی کال دقلہ
اوقودم . بوندہ زحاف و امالہ نقاضی بولونقلہ
برابر معنی اعتباریلہ چکندن بام باشقہ برشیدی ،
یعنی اصلک مالی تمامیلہ نقل اولونمشدی . شونی دہ
عرض ایدم کہ تقدیر عالیکز وجہلہ خواجہ مرحوم
شاعر دکلدی . ایسیاتک قواعد و نظریاتی تمامیلہ
بیلیدی و یک آتی اوکرہ ندیکہ حالہ اونلرلہ نقید
ایتمک ایستمشدی . کرک ترجمہ ، کرک سنوح

محمد اسعد دده اقدی بہ دائر حین و صاف بک
یازیلان مکتوبین مابند :

بوغرا اثری! کو توروب دده اقدی بہ کو ستر مک
و بر ایکی برنی تصحیح ایندیرمک عقلیہ کلدی .
ایرتمسی کون فاتح جامع شریفہ کیندم . زمان رمضان
ایدی . استاد مرحوم ایسہ ایکیندی نمازندن سوکرا
جامعک آق دہ کیز جہتدہ و شیمدی صوفی سلیمان
اقدینک و غظ ایندیکی برک اوست طرقدہ شوی
شریف اوقوتو توروبدی .

درسک ختامی متعاقب جماعت داعیلدی .
استادک مبارک آتی اویدم و لطفاً تصحیحی رجاسیلہ
منظومہ مترجمی تقدیم ایندم .

حضرت و رقابہ کی کوزدن کیردی . مطلقک
دلالت بیدہ سندن حافظک هانکی غزالی ترجمہ
ایتمک ایستمش اولدیمکی آکلادی . چونکہ ،
بالاخرہ اوکرہ ندیکہ کورہ لسان الفیک دیوان
ساختی هان دہ محفوظی ایدی . دیرہک دینہ
اوطوردی . بنده فارشیدہ درز چوکدم . تلطف
و تشویق حاوی بعض کاتدن صکرا اوغزلی بیت
بیت اوقوبوب ایضاح ایندی و درسه دوام حقندہ
ترغیباندہ بولوندی . ایرتمسی کون هند باصبا
بر مشوی آلوب جامع شریفہ کیندم . بعدالدرس
بی جاغیردی و ائمہ بر کاغد اوزاندی کہ (منم کہ
کوشہ میخانہ) غزلک منظوم ترجمہی ایدی .

آتی اووبو آیرلیم و ترجمہ بی کال دقلہ
اوقودم . بوندہ زحاف و امالہ نقاضی بولونقلہ
برابر معنی اعتباریلہ چکندن بام باشقہ برشیدی ،
یعنی اصلک مالی تمامیلہ نقل اولونمشدی . شونی دہ
عرض ایدم کہ تقدیر عالیکز وجہلہ خواجہ مرحوم
شاعر دکلدی . ایسیاتک قواعد و نظریاتی تمامیلہ
بیلیدی و یک آتی اوکرہ ندیکہ حالہ اونلرلہ نقید
ایتمک ایستمشدی . کرک ترجمہ ، کرک سنوح

کالبدی وقت دمله نیش و حرارت لازمه سی محافظه
ایش اولدی بى حالده جبقار بر دی . بمضاده صوفی
بژده قایند بریر ، دائماً طاشیدنی زقیل ، یا خود
چالطه دن جبقار دینی چایی چایدانه آتوب دمله نیش بر
ایدی .

ادبی و عارفانه محفوظاتی پك زیاده اولدیقتن
هر درسه بر جوق بیت سویل و یازد بر بر دی . او
وقت کنگلک ایچایی بنده حافظه قوتی اولدیقتن
جان هبسی ذهندن قالدیدی . مع الاسف که او حافظه
شیمدی حفظا له ! دینه جك برد کهیه دوشدی .
مرحومدن اوده ، جامده و مدرسه ده درسم
جعا بکون اوچ درت سینی بولور .

مابدی وار
ظاهر المری

قیرغیز - قزاقلار دائر معلومات تارخیچه

تورک و سلبان اولان قزاقلار دائر معلومات تارخیچه
پك نقصاندر . ایوباید بر جوق روس و تاتی وجود
ایسه اولانلار دن استاده ایچمن - روسیه نك آرسند .
انتشار ایچمن اولانلار دن - تمکن کالدر . اسلاماته هاند
قیه نلی نصرتیله معروف فرالدرجه (عالم اسلام) (تومعه سی
بو تومک تارخیچی اوزون بر تیتیمده نقل اییدیور .
چیمزك غیر ساعد اولانلار دن بومم بنگ آچمن بر خلاصه سی
نصر اچك تصورلدر ، مع مافیه اترك مقدمه سی شایان
اهمیت کوردیکمزدن بوجه آق اقتباس اییدیور :

« بوراده طوبایله بیلدیکمز ناقص و غیر کافی
معلوماتدن - آسیانك صوك بدوی قومی اولان -
قزاقلارک تکامل تارخیچی خطوط عمومی و انحاء
اکلاشیور .

تورک عرقه منسوب قزاق قومی ، منشأری
مختلف فرقه و قبائل اجتماعدن تشکیل ایدر .
اولدرن بر صیقلینه اوز بك ، باقشیر ، قرق تاتارلری
و تونایلر ده دخی تصادف اولنور . قزاق لسانی ؛
یکرمی آتی میلیونلر نفوس بحر منجمد شمالی ایله

بحر حزر آره سنده کی قطعه به تقسیم اولسان بو
عرقه منسوب بوتون ساثر اقوامک استعمال ابتدکی
تورک لهجه سیدر . دیگر تورکلر میاننده ؛ بونلر
اعتباریله ایکتمی (عنائی تورکلر دن صوکره)
و اشغال ابتدکی ساحه به کوره برنجی موقی
حازدر . استه بلری ! بحر حزر ایله اورال
طاشلر دن آتایه و غربی تیان شاه قدر امتداد ایدر .
سیاسته ، قزاق حکومتی (جوجی اولوسی) نك
انقسامدن میدانه کلشدر . بو ایمراطورلرک بارجه
لاناسی غریبه قزاق و قرقم مستقل خانقلر نك
ظهور یاه باشلادی و شرفده قزاق (صوبوز) ی نك [۱]
موجودیتله ختامه ایدی .

فی الحقیقه ۱۴۵۵ تارخیچه طوغرو جوجی ایکی
دیسک قومانداسنده بر قاق فرقه ، (ابوالخیر)
خانک توابعی اولان اوز بکلر دن آریله قزاق تورکستانک
جنوب شرقی سنده (چونهر نك کناره بر لشدیلر
مختلف دورلر ده کندیلر نه دیگر بر جوق فرقه نر ده
التحاق ایددی . بو وجهه یوشا یوشا مهم بر
(اردو) [۲] میدانه کلدی که باشند دائماً جوجیلرک
سلاله سندن بر خان بولشور دی .

قزاق اردوسی [۳] بوله جه اوز بکلرک ضرورینه
متادیا تراید ایددی . چفتای اولوسنه اشجا ایش
مهاجرلر دن نشئت ایش اولان قزاقلر ۱۵۲۳
سنه سنده بر میلیون و اون طقوزنجی عصرک مبدأنده
ایکی چقی میلیون نفوسه بالغ اولشدی . حال حاضر ده
اوج ، درت میلیون قدر صایبله بیلور .

[۱] روس مؤلفری ، قزاقلار دهر سیون و اتفاق
معانیه اولان بوس ایله قزاق قومک سیاسی حال تکلیفی
قصد اییدیورلر .

[۲] اردو : اسکیدن اوال اردو کالی ، اردو کاله
معناسته ایش .

[۳] - تورخلره کوره قزاق کلک سندن معناسی :
جر کیمسار ، مستقل .

ظفوسلری چوغالده ؛ وسطی آسیاده کندیلری
کی مسلمان ویا بوت پرست موغول ، اوز بك ،
نوغای ، باقشیر ، قالموق و جوقاقلر آراسنده ده
مهم موقع اشغاله باشلادیلر .

تشکیلات داخله لری ، منشأی تورک اولان
اقوامک عینی در ، هر (اوردوق) ک [۴] بر (آق
صقال) ی واردر ...

مهم بر فرقه ک افرادی سورورلی و اموالی
ایچون امین بوتور . دیسلی اهلای ایشلر دنده
فوق العاده بر تأثیر اجرا ایدر . خانک نفوذی و
خارجی مسائله منحصر در حق اخذ عسکر ایچون
عرض اقتدار ابتدکی فرقه و رؤسالك یاریدی
اولایچه بر شی یاپماز .

بو بدوی قومک منابع ثروتی سورور و محاربه
تشکیل ایدر . غنیمت طوبایله خواهشکار و جسور
سواری اولان قزاقلر جرا نکارانه آقینلر ده کسب
مهارت ایشلدر . چولده کی قایقی دقله تعقیب
و شهرلر اوزورنه یابجقلری هجوم فرصتی بکلرلر ،
مع مافیه خارجی تأثیرلری ؛ خیره لیارک بر آره لقی
خانلری قزاق سلطانلر دن انتخاب ایتیرنه رغماً
هیچ مرتبه سنده قالمشدی . بوکا مقابل کندی
اراضیلر دن کجورک روسیه به ، چیه ، بخارایه ،
خیوه به ، طاشکند و سائر تجارت شهرلر نه کیدن
یولارک حاکمی بولندقلر دن کاروانلرک مقدراتی
الارنده ایدی . جوار بمالکک مواشی سی ده اونلر
تأمین ایدرلر دی .

عین دوردده اجرائی سلطنت ایدن اوز بکلر
دوشنده قالان ، قزاق خانلر سلاله سندن کوستردی
علامت حیات پك شایان دقتدر : ۱۴۵۶ سنه سنده
تأسس ایدن بوسلا ۱۸۲۰ به قدر دوام اییدیور
[۴] قزاقلر ، فرقه ، نیله و برقی هاندکی فرقه به
منسوب اولورسه اولسون (اوردوق) ویا (دو) دیرلر .

وقام خان کی بیولا بر محاربه (تایوفا) یا خود
(تاوفا) کی بر تشکلات و نظایاتچی (ایلائی) کی
دیپلومات وای بر رئیس حکومت . لک بوتونور ایدی .
اون بدیچی عصرک نه ایتنده ؛ قزاقلر ، غرباً
اورال طاغلری ، شرقاً (آلا) طاغلری آره سنده کی
استه بلری اشغال اییدیورلر . تورکستان و طاشکند
شهرلری طور اقلر نك مرکزی اولور . بودوره
قزاق قومی عظمتک اک بارلاق دوری ادرک

اییدیور . فقط اون سکیزنجی عصرک بدایتده
اوج (یوز) ده [۱] منقسم اولوب (چونقارلر) ک
اسلامی ایل نه ایدلر کی فرقه دیسلیر نك
مبادی غوغاری بوزندن عمو اولان قزاقلر . ضعف
دوری کجریورلر . کوچوک اوزورنه یوز ؛ سیریایی
فتح ایله کندیلر نه قومشو اولان روسیه نك تحکمی
آتیه کیرمکه بر آتصره راضی اولورور . مع مافیه
بو افتادکلتایچندن روسیه به قارشى مکلف اولقلری
وظائفدن اصلا خبردار دکدیلر .

(چونقار) ایمراطورلنك سقوطی ، قزاقلرک
شرقه یعنی (چونقار) لرک قضیقيله جیقدقلری
اراضی به دوغرو ، توسع ایتیرنه مساعد
بولونیور . لکن تکرار مستقل بر حیات اکتساب
ایچک موقق اوله میورلر . نفوذسز و انصافسز خانلرک
دور سلطنتلر ده منقسم اولمیرنه رغماً بر عصره
یقین بر مدت ؛ کندیلر نی روس تپاسی ؛ یا یقه
تشیت ایدن روسیه به قارشى دور و یورلر ۱۸۲۲ ده
(کوچوک یوز) ده ۱۸۲۰ ده (اوزورنه یوز) ده
خانلر تصادف اییدیور .

(اولوغ یوز) کلتجه : او ، اول (چونقار) لر ،
صوکره چین و خوقنده طرقدن حذف ایدیلوب
اون طقوزنجی عصرک نصف اخیرنده روس تحکمی
آتیه کجریور .

[۱] اولوغ یوز ، اوزتا یوز ، کوچوک یوز .

بو دورده روسیه پواش پواش داخل اولان قزاقلر بدوی حیثیترینه دوام اییدیورلر . مالک اولدقلری اراضیلر قانچلر طرقدن مهادیا کوچو- لولماسی، اونلری قنجا حیوان بشدرمکدن وانلر کیرورک زرعیان ایله مشغول اولمه اجبار اییدیور بویله طوریله مربوط اولوبورلر .

اون سکرتجنی عصرک نهافته قدر قزاق قومی ۱۷۲۳ تاربخندن بری روس تحکیمی آلتیده بولنیور ایسه حقیقت حالده ایترامورلوق ایله ظامری بر رابطلمی واردور . فقط اون طقوزنجی عصر نظرقدن عرض اقتاد ایجنش قومی ده ائی طابق نتیجه می اولهرق عیلى مأمورلر طرقدن برطاقم ماهر تدابیر ایتمکایدیابور . بویجه روس دعوانی قزاق قومک بولندی قزارسزلدن بالاییستفاده قزاقلش اولوبور . آجلق ، سلطانلر آرمسندمکی غوغالر ، مهاجرت (کوچوک یوز) ی او قدر ضیف دوشورمشیدی که روس حکومتک ایسی قولایلمشیدی .

۱۸۲۴ ده خاندلک الفاسی ، مخلوع خانک غیر ممنون اولسته سبب وپردی ایسه ده اهالی بی عصبانه سوق ایدرمدی . سوک خاندلق دعوانسده بولان سلطان (کبشارا) روس حکومتک اون سنه مقاومتد بولندی .

۱۸۴۷ ده وفاتندن سکره بعضی چهره رفساسی اهالی بی قیامه تشویق وکندیسنک آجدیقنی بولی تعقیب ایچک تشبث ایندیلر . لکن محلی روس مقامات نایده سنک بحیریکسزلکنه رغماً بوجرکات اهالی ییتندماقتشار ایدرمدی . ۱۸۱۹ و ۱۸۳۵ ده ایکی دفعه ده یکی قزاق اراضیسی روسیه یه الحاق ایلدی .

۱۸۶۴ دن ۱۸۶۸ قدر روسلر خوققد

و بخارا خانلری مغلوب ایستدکن سکره (سیردریا ، ایلی ، ایسیق قول) یرلشدیلر . ارقق قزاق استیباری ، مسلمان اقوامک یاردیمدن محروم قالش ایلی . ۱۸۶۸ ده جدی بر مشکلاته تصادف اولتمقیزین استیبارده اداره روسلشدیلدی . سوک اختلال ۱۸۷۰ ده (آدای) قیلمسندم باش کوسکردی . اوچ سنه سکره (خیره) خان (سیر) دو (آمودریا) آرمسندمکی استیباری روسیه یه ترک ایچککک مجبور اولدی . ۱۸۸۱ دن اعتبار آروسیه توسع ایندی . روس تابعیت کیرمن تورکنلر قزاقلرک احاطه سی ایتم ایندیلر .

حال حاضرده (۱۹۱۶) ، روسلرک (قیرغیز) تسمیه ایستکاری دوت میلیون نفوسلق بو اهالی روسیه ایترامورلوقی اقوامه عائددر . (استیبار ایالاتی) نامی ویریلن (تورغای ، آقاولسک ، سیمبالنسک) پروونسلیری اشغال ایلو . سیردریا سمیرجه ، تووکیستان ایلازلرنده ، (آستراخان) حکومتده دخی قزاق قیبللر کوریلور .

سیری

طلبه عقل :

طلبه عموم جمعیتمدن وارد اولمشدر :

[طلبه عموم جمعیق ، توجید تدریسات مناسبتیه آئیده کی پروتستونی تلفرافله معارف هیئت علمییه کشیده اولمشدر .]

توجید تدریسات مناسبتیه بر قسم مدارسک لئوی قزاقی حقتده استانبول مطبوعانده کورولن حوادثدن یک متأثر اولان طلبه علوم نامنه طلبه علوم جمعیق قرار واقعدن دولانی هیئت علمییه پروتستو ایدر واسباب موجه لایحه سنک ایلمک بوسته ایله تقدیم ایدیلمکچکی بهان ایلر .

مطبعه عامره میرمیسرلی : طاهر لعلولی

اسلامک لغته خادم مقالات مع التکرار قبول و التکرار لولور

یازما : فخریق ملک ، یازما : امین قنرته : آلیور .

من یازاردن خاندن قبول کورولدی تورخ سیراسیه دوچ ایلمک .

کونده یله چک آئور ، اونورنالی و مختصرجه یازیلش اولالیدر .

دینی ، علمی ، ادبی ، اجتماعی

محفل ۱۳۳۸

مجموعه اسلامی

صاحی ، مدبری ، محرری :

عدد ۴۰ جلد ۴

مندرجات :

محفل دینی و علمی : ایزمیری اسماعیل حق بک . مدرسه القضاء حقتده بر مضیعه ایجنش خصوص طرقدن ، عالم اسلام و مسلمانک پید بولولویسی - سیدی بک . محفل انتطافی : قس و شایقه . انکرامی الله و علی النبی . احادیث جمعیق . انجیل ترجمه لری .

محفل تاریخی : جعفر بن ابی طالب - طاهر المولوی . امیر عبدالرحمن خاقق .

محفل ادبی : توحید - سمودنلوی بک . قطعه و نعت - محی الدین رائف بک . تاریخ وفات - صبری بک . تورخ و توضیح - طاهر المولوی . تاتیبه کوره اهندا ، یاشود اورتیاج - قکری بک .

طلبه محفل : بر از دوشونم - احمد رضا اندی . رشحات .

آثار منتشره :

حسن عشق

شیخ غالب مرحومک بواو بدیع و شهری محفل اداره نتیجه طبع ایلدیش و خاتمسته ارله مؤثری حقتده ناچیز بعضی مطالعات یازلشدی . تدقیقات و تألیفات اسلامیه هیئت اعضای گرامندن واقلم علمای اسلامیه دن ازمیرلی اسماعیل حق بک اقدندن بوکاد آئر آلدیقر التفاتنامه ک بر قسمنی عیناً درج اییدیور :

... بک طوغری اولهرق سویله دیککترکی هم اکثری اعتبار یله حد اعجازه یوکه لیش بر ائزادی ، هم ده سلوک طریقتله وصول حقیقی معصوم بر کتاب تصوفی اولان حسن و عشقی بکیدن طبع ایلمشیر موقق اولدی کتزدن طولانی ذات طالیرلی تبریک و تسعید ایدر و بوسیله ایله نایبدمعالات ایلرم اقدم ، هتک قیمتی و خاتمسته کی مطالعه ک اصاری برافاضل مکریمک بروجیه بالا افاده سیله تأید ایدن حسن و عشقی ادبیات و تصوف متنبیلرینه توبه ایدرز .

انسائیت کامله

معرفنامه صاحب شهری شیخ ابراهیم حقی
ارضرومی بك تصوفه متعلق بر رساله سی اولوب
ارضرومی شیخ فاضل اقدی طرفدن طبع
ایتدیریلشدر .

تبریک

اخیراً شرعیه و کائنیه انتخاب ایدیش اولان
فاضل مکرم فوزی اقدی حضرت تبریکه عرض تبریک
ایدر و ادور شرعیه ده موفقیات خیریه لرین حق
ایلو ز .

تشکر

محفل انشاعی خصوصه همت و معاونتده
بولونان اسباطه مفتی محترمی فضیلتو شاکر اقدی
حضرت تبریکه عرض تشکر ایدرز .

خواجه زاده معمر اقدینک (نعت حضرت
ولانا) سی کله جک نسخه یه قونیا لاجقدر .

محفل وینی وینی

تبریک - مفسرلو

آیات وسورک مکی ویا مدنی اولمالرینک بیانی
آیات وسورک مکی ویا مدنی اولمالرینده اوج
قول واردر .

برنجی قول: (مکی) قبل الهجره نازل اولان
آیات وسورجلیله در . اما آیات ، کرک مکده ،
کرک مکده ده یاخود اسفاردن برنده نازل اولسون
اوراسی نظر اعتباره آلبنماز آتقی بویاده منظور
اعتبار اولان ، آتک قبل الهجره نزولیدر که شو
قول ، بویاده کی اقوالک المشهور و معتبریدر .
ایکینجی قول: (مکی) ولوبعد الهجره بیله اولسه

مکده ، (مدنی) ده مدینه ده نازل اولاندور . شوقوله
کوره مکی ومدنی اولمایان بر قسمدها حاصل اولبورک
اوده اسفار پیغمبرده نازل اولان آیاتدر . بونلر
تکمیلی نه ده مدنی اولوب بلکه واسطه بین القسمیندر .
اوجینجی قول: (مکی) اهل مکیه (مدنی) اهل
مدینه یه خطاباً نازل اولان آیات وسوردر .

تأویل نصوص حقنده بر قاعده عمومی

نصوص شرعیه کاتبات عقیده خصوصاً منسوخده
هجت اوله بیلیمک قوتی احراز ایده بیلیمک ایچون
بروجه آتی ایکی قسمک برنده داخل اولماسی لازمدور .
برنجی قسم: (متواتر) شریعتیزده ورودی
معلوم وثابت اولان نصوص جلیله دن عبارتدر .
ایکینجی قسم: (مشهور) ورودیه یقین دکده ده
اطمینان قلب حاصل اوله جق درجه ده علم ثابت
اولان نصوص جلیله در . اطمینان قلب دیدیکدن
علمیاتی ایله ظن آراسندور کیفیت متوسطه ادراکیندن
عبارت اوله رق تعبیر دیکرله غلبه ظن اخلاق
اولدینیه ده واردر . ایمی شو ایکی قسمک هر
بری (متین المعنی) و (ظاهر المعنی) نامیله ایکی
آریایر که شوالده اقسام نصوص بروجه آتی دردت
اولمش اولور :

۱ متواتر متین المعنی ، ۲ متواتر ظاهر المعنی ،
۳ مشهور متین المعنی ، ۴ مشهور ظاهر المعنی .

شعری شو قسملرک تأویل واحکامی حقنده
مقررات قطعیه علمانی در میان ایدلم :

برنجی قسم - که متواتر متین المعنی ایدی -
خلافه اصلاً احتمال بولمیان و آتقی کندن دهنه
انعکاس ایدن معنایه دلالتی قطعی اولان نصوص
متواتر در که بونلرک معنای مزبور قطعین ماعدا
معنایه حتمی صورتیله تأویل اولمالری قطعاً جائز
اوله ماز . چونکه کندیلری آتقی اومعنای افاده

اینگه منحصر و متین درلر . نصوص مزبورک
حکمی ایسه متین الاراده بولتان معنائک وجوب
تصدیقی و منکرینک کافر اولسیدر که اشبو صفتی
حائز نصوص ایچریسنده خلافه دلیل عقلی قاطع
قائم اولمش هیچ بر نص بو قدر .

ایکینجی قسم - که متواتر ظاهر المعنادر - کندیلرندن
تبادر ایدن معنای ظاهرین باشقه ولو بعد اولسه
بیله بر معنایه حتمی بولونان نصوص متواتر در که
بونلرک شرعاً حکمی متبادر اولان معنائک وجوب
تصدیقی و شاید اومعنائک قبضنه قائم بر دلیل قاطع
عقلی بولنورسه تأویللرینک جائز اولماسیدر که شو
صورتله آرا لرنده بر توفیق یولی آچیلمش اولور .
برغمه لی جودت

اباضیه فرقه سی

(مابده)

اباضیه قوللری - اباضیه بر طاقم قوللره
آرلمشدر . بونلردن بصره لی (زیدین ابی انیس) نک
اتباع (زیدیه) درلر . زیدیه اباضی لیکن بروجه آتی
اعتقاداتی علاوه ایتمش ایدی .

۱ - آخر زمانده شریعت اسلامی منسوخ
اوله جقدر .

۲ - محمدن برنجی کله جک ، آکا سجادن
کتاب نازل اوله جق ، قرآنده کی صابنه ، اونجی نک
امنی اوله جقدر .

۳ - ذنوب صغیره و کبیره شرکدر .

۴ - حضرت محمد علیه الصلاوة والسلامک
نبوتی اقرار ایدن ، دینته کیرمه ده مؤمندر .

۵ - اللرنده کی کتابیه کوره صلاوة وصوم
واجب دکدر ، لازم اولان طهارت وصفای
بالدر ، البیس هاک طاووسدر ، مخالفلرک اموالی
خلالدر .

اباضیه شریعت ظاهره و باطنیه منسوخدر . هیچ
بروجه یله ممانده رسول قسدا تیز و مقصدی حتم
معلوفدر . قرآن کریمه اودرجه منسوخدر که قرآن
مخالفتی و لو که وجوب و تحریمی اعتقاد ایدرک
کناهمکار اولسون ، ینه کفر عد ایدر . الهاک ازال
ایتدیکشی ایله حکم ایچدیله دییه حضرت عثمان ایله
حضرت علیدن متبری اولبورلر . شریعت اسلامی بیک
نسختی خاطرله کثیر مزمل خاطرله کثیر مکی ده کبیره
عد ایدرلر . نبوت محمدینی اقرار ایدنه دکل ،
بر واتی اولمایانه بیله مؤمن دینلر . صلاوة وصومی
اسقاط ایدینی دکل ، تارک بیله ایماندن چیقارلر . کتاب
وست و اجاع خارجه ده هیچ برنجی قبول ایتلر .
کنانه صاحبی اشرا که قدر کوندورمز . زیدیه مذهبی
اباضیه نک غلویدر . اباضیه نک و امامک قییمتی
خصوصارنده اختلاف طو لایسبیله ، بشقه قوللری ده
واردر [۱]

بتون اباضیه قوللری زیدیه دن متبری اولوب
دملرینی و ماللرینی استحالال ایدرلر . الیوم اباضیه نک
بش ملیون قدر اتباعی تخمین اولته بیلیر . اباضیه نک
مقصدلری آتقی عدل ایله اجرای احکامدر ، بو
خصوصنده کندیلریله برابر اولمالری تولی ایدرلر .
مذهبلرینی الزام ایلرلر ، جبراً التزام ایتدیرلرک
ایستلرلر .

از میرزا اسماعیل مفتی

(۱) مثلاً حارثیه قولی عندنیه عبدالله بن اباضدن
سورکه امام حارث بن مزید الایاضی در ، استطاعت
قول ایله برابردر . دیکر قوللره کوره استطاعت فایدن
اولدرکه اهل سنت مذهبنه موافقدر . حقیقه عندنیه
ابن اباضدن سورکه امام فخص بن مقدمدر . شرک ایل
اینان آردسنده معرفتاله واردر . الهی بیلان مشرک
اولاز ، مؤمن اولقی ایچون معرفتالاهدن سورکه رسول
اکرمه ، بیت و ناره اینانق ، بوتون عرمانی ترک ایتک
لازندر .

مدرسه القضاء مقدمه بر مضبوطه :

مدرسه القضاء طلبه است بضاعتی علمیه می نایم و حتی دروس مرتب می نمایی غیر کافی اولیایک مفتش را بوردن آکلاسیلایی معارف و کالت جلیله است مدیریت و وارد اولان ۲۵ لیسان ۳۳۹ تاریخی و ۳۷۷ نومرولو تحریر شده بالیان کیفیک ایضاح اسبابله برامدرسه نک ترقی و تعالیسی امرند نه یابلیقی لازم کلدیکنک اذباری امر و اشعار بویورولماسی اوزدرینه ۲۷ مایس ۳۳۹ تاریخند اجتمع ایلدن هیئت مدرسینک نتیجه مذاکرانده اول امرده مدرسین میانندن تالی برانجمن تشکیل و او انجمنک وره چکی راپوره بنای مطالعه ایدلیسی تقرر ایلدیرک تدقیقات اولیه اجرایی عهده عاجزانهمزه حواله قیامتشدی .

انجمن اجتماعات متعدده ایل تدقیقات مقتضیه بولوندی و بوخصوصده بیان مطالعه دن اول مختصر بر مقدمه ایرادیلد بعضی تمنایه لزوم کوردی .

معلوم عایدیرک : هم شرعی ، هم قانونی علوم و فنون دارالتدریسی اولفته مدارس و مکاتب سائرمدن ممتاز بولونان (مدرسه القضاء) ۱۲۷۰ تاریخند (معامخانه نواب) غنائیه تأسیس ایدیش و آلتش ، یتش سندن بری روز افزون بر ترقی اظهار ایلدیرجوق فحول علاناک منشأ صرفانی اولش ، دولت اید مدت اسلامی قوانین مدنیستک الحق مأخذی اولان علم جلیل فقهک منحصراً محل تحسینی و نظری و علمی اولارق تعلیمی خصوصنده یکنانه بر مؤسسه اوانامی حسبله وضع اصلیمی وجهله دولتیجه اداممی ضروری کورولمشدر .

بومؤسسه معرفه پدایه کال نسخ ایلد اجازنامه اخذ ایلد مش ذوات بالامتحان آیلدینی ، تدریسانده

اولینده اهمیت و بریلدیکی جهت بر ماذونینی رجال علمیه آراسنده حقیقه مشار بالیان اولوردی . ته کیم یاقین و قتلره قدر و حال ایلد بعضی مناصب علمیه ایلد عاکم نظامیه کیم بوماذونین ایلد پیرایدار افتخار اولدینی کورولمکده در .

حکام شرعه اخیراً عدلی واداری نیجه وظائف تحمیل ایدیش اولمانه بناء صوکرالری مدرسه القضاء متعدد دروس قانونیه دخی علاوه ایدیلدیرک قضاء ماذونینک تکماله و کرک شرعی ، کرک قانونی امورک تشیسته مقتدر بر حالده پیشه سانه موقیت حاصل اولمشدر .

اوقدیرک بویکون حقوق متنبینی ، حکاک شرعی اداره سنده باطریق راجل اولدینی حالده قضاء ماذونلری ، نظامی محکمک لرد دخی ایشای معاملیه بالاخصه کافل بولونمکده در . بودرجه تکمیل ایدیرک بر جوق ارباب کال به پیشدرمش اولان مدرسه القضاء ، سنین اخیرم نظرقدده اسکی بارلاقانی کورستمه مش ایلد بویک سبب الینی هرشیدن اول و مؤسسات معارفک هیستده اولدینی کبی حرب عمومیک تأثیر مشنومده آرامق لازمدر .

چونکه : اکثری درسدن مجاز اولان وفایت صبیق برامتحان ایلد قبول ایدیش بولونان مدرسه مداومینک تحت سلاحه آلیانسی هانده صنفلری پوشالتش واونلری استخلاقاً آلیالرینه ضرورت حاصل اولان طلبه ، طبیعتیه سلفلرینک برنی طوقامامشدر .

مدارس و مکاتیک جله سنده یک جلی بر صورتده محسوس اولان شو آجیقکی نقصان ، متارکدن صوکرما بدیل کال اولما به باشلامش و ان شاء الله صلحک تقریرله دفته دفته اسکی حالک دها بارلاق اولارق عودت اجتمعی توفیقات آلیه دن مأمول بولونمشدر .

مدرسه القضاء طلبه سی بضاعتی علمیه تقاضیه انهامه وسیله تشکیل ایلدن اسبابدن بری ده مدرسه ماذونی اولمانینی حالده بالنعل منصب قضاء بولونمش مسبوکتک بلا امتحان مدرسه به آلیانسی حقندکی مسایغ نظامیدرک بوماده کال علمی خصوصته انجمنترجه لزوم کورولمکده در .

مسبوکتن قضاتک مأموریت سابقلرینه حرمت و اولایلدیکی مساعدت نظامیه به بناء با امتحان مدرسه به کیرم بیاملری دخول امتحاننده اثنایی مشروط بولونان معلومات اولیه کک کنیدیلرند بولونوب بولونما دینک تحقیقته مانع اولمکده و بویکیلر ا کال تحصیل ایلدیش اولمکده بالامتحان آلتش اولانلرند طبیعتیه کری قالمکده در . موانع تکمیلدن بری ، بلکه الک معی ده مدرسه کک نهاری اولماسی الجاسیه طلبه کک تفقه و سکنا اندیک سندن آزاده قالاامامی و اختام و اکسارایوا ایدیلدکن باشقه شهری بربلغ اعطاسیه مصارف ضروری لری تحت تأمین آلینش اولان مدرسه التخصصین طلبه سی کبی آسوده رذدن ایلد درسلرینه حصر اوقات ایتکه امکان بولاماماسیدر .

شوامکالمنزلق طولایسیله درک قضاء طلبه سندن بر قسمی محضاً بیه چکنی ، کیه چکنی و یاناجقنی تدارک ایش اولق ایچین سائر مدارسه ده کنیدی قید ایتدیردیرک دوام اقدام خصوصنده مناوی به رعایت اضطرارنده قالمکده در . بناء علیه مدرسه القضاء کک جداً تکمیل ایچون شکل نهارینک لیلی به تبدیلی و اولامادینی تقدیرده طلبه مداوم سدنک طعامی ، کسومی و سکنا سی تأمین اولونقدن صوکرما مصارف میرملرینک نهوی ایچون کنیدیلرینه لافل نهاری ایکی یوز الیشتر غرضوک تسویه سی درجه وجودده کورولمکده در . امثالی مکاتبده اولدینی کبی مصارف واقعه قارشى تلافی مافات

اولق اوزره بعد ا کال تحصیل طلبه بش ست خدمت حکومنده بولونما به و عکسی حالده تضمینات و یرمه به مجبور طوولمشدر .

بوکا ضمیمه شایان تنی برشی دها و اودرکده اوده مدرسه داخلنده بر ایلوغرافی معلومی احداثی و یاخود مصارف طبیعه اوله رق مناصب برملیک مدرسه تادمه اعطاسیدر .

شونجی آمیز مقدمه کک هرشدن صوکرما مدرسه کک ترقی و تعالیسی املیه نظامنامه ده تعذیه لزوم کورولن و علاوه سانه احتیاج حس ایدیلن بعضی ماده لریک و اونلرک تعذیل و علاوه سی اسباب موجب سدنک بیانته شروع اولونور :

الان دستور العمل اولان نظامنامه کک برنجی ماده سنده مدرسه کک مقام مشیخته مربوط اولدینی و بالاراده منصوب برمدیر طرقتن اداره ایدیلد چکی محرردر .

اقتلاب و ارتباط اخیر اوزدرینه بوماده کک تعذیلی طبیعی و ادارمی خصوصتک مدیر ایلد هیئت مدرسینه تودبی مقتضی کورولمشدر . چونکه : دارالفنون شباتیه مدرسه التخصصین درجه عالییه سنده بولونان مدرسه القضاء کک شیمی به قدر بر هیئت مدرسینی و او هیئتک استقلال علمی و اداریسی بولونما ییشی و مدرسه کک سائر مؤسسات عالییه علمیه منطقی او هیئت معرفتیه اداره اولونما ییشی ، او کبی مؤسسات اداره سنده کک وجوب امتثالیه مقایر دوشه چکی دوشونولش ، بناء علیه نظامنامه کک برنجی ماده می اوصورتله تعذیل و ایکنجی ، اوچنجی ماده لر عیناً ایقا ایدیلدیکه برابر نظامنامه کک ایکنجی فصله بعضی ماده لر علاوه اولونمشدر .

علاوه اولونان ماده لر ، هیئت مدرسینک وظائفی مبین و امثالی مؤسسات علمیه حیاتی وظیفه سدن و معاشانک عینی اولدیلدن بویانده آبرنجیه

سبب ایرادیه لزوم کورمه مکدور . دوام ایچین
معلملرک مستغنی عدلیه خلغلرینک کیفیت انتخاب
دائر نظامنامه ک آلتنجی ماده سی الفا و برینه ننجی
ماده معدله اقامه ایدیش اولدیگی کی بدنجی ماده ده کی
(مدرسه به داخل اولق ایستیلر) عبارسی
(حین دن مآذون ویا اونسیلده تحصیل کورمش
اولق) شرطیه قیید اولوغش و مدرسه به و برلک
ایستیلان شکل تکمله کورم بولرک لزومی درکار
بولومشدر .

نظامنامه ک سکرنجی ماده سی تعقیب ایله یوب
صنوف خسه مستخدمیندن بولونان و هنوز
امتحانلری اجرا ایدیللمش اولان نوابک مدرسه به
دوام ایچون دخول امتحانندن معنوقته دائر اولان
ماده موقت ک العالی مطالعه سندم زک بویه بلامتحان
آلتنجی طبله نك مطلوب درجه ده تحصیل ایدم .
مه مکده اولدیغی یوقاریده افاده قیلتمشدی .

۹ ننجی ماده نك ده تعدیلک لزوم کورولوش
و مدرسه نك کشاد و تعطیل و امتحان زمانلرینک
شهور قریه ایله کورستیش اولماسی قیامل حاضر
موافق اولمادیگی کی اوکا اتباع ایدیلدیگی تقدیرده
ایام خارمه تدریسات اجراسی لازم کله چکندن
رمضان ، یارام کی اوقات مخصوصه نظر دفته آلتهرق
کشاد و تعطیل و امتحان زمانلری حساب شمسی به
توفیق ایدیشدر .

۱۰ ننجی ماده ده دخول امتحانی بمیزلرینک
درس و کالندن انتخاب ایدیله چی حررایکن بواختابک
مدرسه هیئت مدرسانی طرقدن یاییلماسی (و دار -
الخلافه مدارسنک احضاریدن محنه قدر بوتون
صنفلرک السنه اجنبیه اوقوتولمده اولدیغندن اشای
دخوله طبله نك فرانسجه دن ده امتحان ایدیله سی
قیدلرینک علاوه سبله ماده مذکورده تعدیل

اولوغشدر . () [۱]
اون برنجی ماده ده طبله دن بر آی طرقدن
بلا عذر اوچ درسمه بولونانلرک تنبیه و طردی
لازم کالرک با اشارت مشیختینای قیدلرینک ترقینی
کورستیلدیگی حالده اوچ درسمه بولونماق طولایسبله
تنبیه اوغرامق جزاسی شدتلی کورولوش اولدیغندن
شکل معدله بولک مقداری بشه چیقارلش و ترقین
قید معامله سی مجلس مدرسنک قرارده تعلیق
ایدیشدر .

۱۲ ننجی ماده ده مدرسه القضاء ک درت سنه ک
مدت تدریسی سی انسانده اوقوتولاجق درسملر
تعلیقات مخصوصه سنه تابع طوتولاجقدر دینلیدیگی
حاله ماده معدله ده دروس مذکورنک مذیل
جدولده حرر اولدیگی کورستیش و ذکر اولونان
جدولده کی دروس ، تعلیماتمه کیرک عینی اولقله
برابر طبله نك قفه تدرسی انسانده تقرر ایدیلان
مسائلک خقیقه قهقی ایچون موقوف علیه اولدیغی
والیوم مع التأسف مداوسه تدریسه اعتنا ایدیله -
مه مش بولوندیگی جهته بالکتر (قیاس) و (احکام)
بجملری کورستیلک اوزره هفتده ایکی ساعت
(اصول قفه) تدریسه و مدرسنه بالمراجعه عدم
کنایه سی آکلاشیلان بعض ساعات علاوه سنه و زیاده
نلن اولونان بعض ساعات ده حذف لزوم کورستیشدر .
۱۳ و ۱۴ ننجی ماده لر عیناً ایفا ویا لکنز اون
دردننجی ماده ده کی (معلم) کله سی (مدرس) .
تبدیل ایدیشدر .

امتحانلرده هر درس ایچون بئرسؤال ایرادی
مبین بولونان و طبله ایله هیئت بمیزدی کی سو در قید
آلتنه آلان اون بشنجی ماده الفا اولوغشدر .
اون آلتنجی ماده نك قفره تانیه سنده بدن
زیاده درسدن دوتدن آشای نومرو آلان طالبک
[۱] بوقره ، هیئت عمومی مدرسی به قبول ایدیلشدر .

صنف یکمه به چی حرر بولونش و طبله یی بضاعه
علمیه جه ضعیف یراقاقی اولان بوحکم (بشدن
آشای) صورتیه تعدیل ایدیش ، برده نومرو
کیورالنک نام نومرو ساییلانجی علاوه اولوغشدر .
اون بدنجی ماده ده (تحریری) کله نك
علاوه سی ، اون سکرنجی ده کی (درندن آشای
نومرونک) (بشدن آشای) به تبدیلی صورتیه
بوماده لک ده تعدیلک لزوم کورولشدر .

اکال امتحاننک کیفیت اجراسی کورسترن
۱۹ ننجی ماده نك دخی تعدیلی مقتضی کورولورک
اکال امتحاننه کیرمک اولان طبله نك انشای
اکالده ترفیع ایدم چی صنفه دوام ایتمه سنه ، معدله
امتحانه کیرمه مش اولان صوک صنف طبله سنک
سنه آتیه امتحان عمومی نه یافته قدر اکال امتحاننه
کیرمه یلمه سنه مساعدت ایدیشدر .

اکال تحصیل ایله بن طبله نك مکتب نومروریه
کورده احراز ایدم چکلری درجانی بیلدیرن ۲۰ ننجی
ماده نك فقره اولاسی طبله یی علم قفه و بجه کی
صنوف متعددده اوقوتان دروسه صوک امتحانندن
مقدم صنوف امتحانلرندن یالکنز ترفیع صنف
ایدمک قدر چالیشماسی ایله اکتفا ایدیرمک کی
تساع و مساهله یی داعی بولونماسی ملاحظه سبله تعدیل
اولوغش و مرتبه تحصیلنده نقصان کورمک درجه سی
اعلا ایتک ایستیلرک دوقئورا امتحاننه کیرمه لری
خصوصه لزوم کورستیلرک تعدیل ایدیشدر .
سالف العرض ملاحظه به بناء دردننجی صنف
امتحانی و بر مکله مشروط اولارق بالعموم طبله
ایچون دخی اختیاری دوقئورا امتحانی قبول ایدیش
و طبله یی اکال نواقصه مشوق اولق اوزره برده
دوقئورا اجازتنامه سی حامل اولان مآذونینک یالکنز
مآذونیت رؤسی حامل بولونانلر مرجع طوتولاجمه
دائر معدل نظامنامه به ماده لر علاوه اولوغشدر .

۲۱ ننجی ماده عیناً ایفا ایدیش ، مآذونیت
رؤسه مستحق اولانلرک رؤسی طرف شیخ -
الاسلامیدن بالقبول صاحب لرینک تعلیقاتی اجرا
قیلمه چی حقتده کی ۲۲ ننجی ماده مآذونیت رؤسه
یاخود دوقئورا اجازتنامه سنه مستحق اولانلرک
رؤس و اجازتنامه لری معارف و کالت جلیله سیندن
بالقبول هیئت مدرسی نه اجحانک تعلیقاتی اجرا
ورؤس لری ، یاخود اجازتنامه لری اعطا ایدیله چی
شکلده تعدیل قیلتمشدر .

نظامنامه ک تاریخ نشرندن معتبر و اجرائی
احکامنک مقام مشیخته مفوض اولدیغی کورسترن
۲۳ ننجی ماده دخی تعدیل ایدیش و نشری یاریختندن
معتبر اولقله برابر تاریخ انتشارندن مقدم طبله نك
امتحان و پردکلری درسملر شمولی اولمادیگی و اجرائی
احکامنک معارف و کالت جلیله سنه مفوض بولوندیگی
علاوه اولوغشدر .

انجمن حاجزانه منجه دوشونولن و تعدیل
و تطبیقه لزوم کورون مواد بروجیه بالا فاده ایدیش
اولقله اشبو مضبطه هیئت عمومی به تقدیم قیلندی .

اسلامیه عالم نشریات :
عالم اسلام و مسلمانک (پیقو لوزیسی
حرری : آندره برویه - - پارس ۱۹۲۳
اخیراً یوقاریده کی سرلوحه ایله اسلامیت علینده
بر کتاب نشر اولوغشدر . بو اثر اله کچدیگی زمان
اونی آغیر باشلی بر محررک یازدیغی و اسلامی
بیطرفانه تدقیق ایتدیگی نلن ایتشدم . مع الاسف
دها ایلک تحفه سنده مدعش بر سقوط خماله
اوغرام مؤلف دیورک :
..... حقیقته عرب مدنی بقدر . اسلامک
تضییقه رغماً عرب تمغاسی آلتنده عصر لردنیری
دوام ایدم کلن آلتنجی بر یونان ولایتی مدنی

وآورد ... موسیو آندره سرویهرك غایبی، بو (حقیقت) یی ! کتابنده آکلا مقدور . مقدمه یی یازان یشه فوالمز بحر لرندن لونی برتران، شو صوژله ادآور کلام ایدیور : « شایدان حیرت بر صبر و اتمام ایله موسیو آندره سرویهرك، عربلرک اسلامیتدن یشقه هیچ بر شی ایجاد و « عرب دماغلک افرازان » اولان اسلامیتکده اسکی یونان ولاین مدنیقی میرانه هیچ بر شی علاوه ایتمدیکنی عالمی ! بر صورتده اثبات ایدیور .

خرستیانلغه مجهول قالان علوم و فلسفه یی اسلامیه عطف ایدن قرون وسطا ده کی خرسیتان فکر باطلانی یالکنز سطعی بر علم، بلا تحقیق قبول ایلمه یلشدی . بالاخره مذهب غیر تکشلیکی بو خطای تاید و اقتدار ایتدیرمکده بر منفعت بولدی . خرسیتانلغه قارشی اولان عداوتدن طولانی معنوی ایجاد ییزک اختراعی و تعبیر جائز ایسه شخصی ملکنی اسلامه بخش اچک لازم کلدی . اسلامیتی میدانن حال حاضرده قدر تدقیق ایدن موسیو آندره سرویهرك و ناطقه استاد ایزد اثبات ایدیور که آفریقا اخلاقده، عنعناتده، عاداتده صنایعده و حیاتک مادی قسمنده مسلمان و یا عرب، یا خود ده مهم بر تعبیر « شرقی » ظن ایتدیکنز شلرک همی بلنه بن (لاتین) دن، « کریده قالمش قرون وسطا دن یشقه بر شی دکلدی . قرون وسطا مزی آرتق طانیور و اونک بر مسلمان ایجاد اولدیغنی کمال صغوت ایله ظن ایدیوروز .

عربلرک یکانه اختراعی دینلریدر. حائو که اولرله آره مزده کی باشیلیجه مانع بو دیندر . مسلمان تبعه من ایله اشلاف ایچون کندیلرله تعصب و یتیک قوتلنمه مناسیبت ویره چک هر شییدن دقتله اجتناب اچتی یز. یالکنس آکلاشمه منی - بالخاصه عنعنات مشترکه مزده - تسبیله چالیشلی یز .

آکلا شیلور که مقصد، دین اسلامیه بالعله لامقدور. اثر باشند باش مسلمانلره فارشی هجوملر، افترا لره کفر لر ایله طولوردر . اثبات مدعا ایچون ایلری سوریلن و ناطق هب مسلمان دشمنی اولورق طانتش کیسه لرک (مثلا دوزی تک) یازیلریدر .

تعصب بر خرسیتان اولان آندره سرویهرك فکر نیجه عربلر هیچ بر ابداعی اثر میدانه کتیرمه مشلوردر . بنون عرب ادبیاتی یوزوق بر ترجمه، تعصب نتیجه منی اولورق تحریف ایدلش بر اقتباسدن عبارت ایش. بناء علیه عربلر قوییه چی ایش، کندیلرله ده دینلن شی یوقش . مورخلر و محرر لر ظواهره قایلم مشلر : زیرا اسبابان هنرمستانه قدر امتداد ایدن بر ابراطورق تأسیسی هیچ بر وجهه کندیلرینک یوکسک بر مدنییت ساحی اولورق قری کوستر مرزش . حقیقت آکلا شیلماش و یوش یوش اوزتیه بر افغانه چیقمش : عرب مدنیقی خلاصه عرب، هر شی دیگر اقوامدن آلمش : ادبیات، صنایع، فنون و حق دینی افکار . بنون بونلری دار فکرندن کیرمش هر شی تحریف ایش، چیرکیشدیرمش و قوروش ...

مؤلفک یوقدر اسلام دشمنی اوله سنک سبی آیدیه کی سطر لره کورد و نیر : « یکریم سنده نیری هندستانده مستملک تشکیل ایدنک ندایونه رنما اهتدا ایدنلرک عددی یکریم مایون تخمین اولونیور . چین ؟ تورکستان ، سیبریا ، ماله زیا و آفریقاد عینی ترقی مشاهده ایدیور ... »

دین اسلامک انتشارندن متأثر اولان مؤلف، اودا بر ضربه ایتدیرمک و آوو واده « هلال » فارشی ده قوتی بر جریان میدانه کتیرمک و هرله دوت یوز کورد صحیفه لی کنانی چقارمش اولمالی . بو قبیل نشر یانه مقابله ده بولغنی مرجع عابدیه،

مثلا تدقیقات و تألیفات اسلامیه هیت علمسته ترک ایدیوروز. یالکنز شونی علاوه ایدلم که موسیو لونی برترانک آرزو ایتدیکی اسلام - خرسیتان اشلافی یویله غرضکارانه سوزلرله وقوع بوله ماز. بالکنس آره ده کی اختلافی تشدید ایدر. شرق ایله غربک آکلاشمه منی آتیجی خرسیتانلغک مسلمانلغه بر از دها خرمت ایتمی ایله قایلدر .

معدی

مجله انتطافی :

جراشد و جماع سائردهن آلبان مباحث

فلس و شایقه

فلس یرینه شایقه کیسه منی تصمم ایله بوکا داتر (المقلم) غزته منی استزاج ایله بن (یوسف حدی) نامنده برینه مذکور غزته تک ۲۹ تموز ۱۳۳۳ تاریخی نسخه منده ویریلن جوامک ترجمه منی : [اجداد کرانک کیمنت اولورق فنی چقاووبده یوسف حدی جنابلرینک شایقه ، کیسه منی تصمم ایدیشه مقابل انگلیز مسلمانلرندن لورد هادلی حضر قارینک شایقه منی چقاووماسی و آرمزده (قاهره) فلس ایله کز مه منی تصادفات غریبه دندو .

فلس ، شکل اعتبارله شایقه دن چوق کوزه دلدو . شایقه ، ووزکاری هوالرده کینلرک باشنده طورماز . بوندن باشقه شرقی غریبی دن آیدو ایدن آنجا قفسدر . صوگرا فلسک مسلمانلره مخصوص بر مزتی وارد که شایقه ده یوقدر . بر مسلمان باشی آتیجی نماز قیلاماز ، شایقه ایله قیلاجق اوله سجده ده تمکن حصول بولماز . شو یکانه بخور - محاذیر سائر سندن قطع نظرله - بر مسلم ایچین شایقه اکتناسنه مانع کافیدو .

بعضی مصر لیلرک نافع و مضر هر شده اوردو یانی نقابده هوسکار بولونلاری موجب اسقدو . اوردو بلادنده شایقه تک فلس ، یا خود باشقه بر سر یوش ایله تبدیله امکان یوقدر . چونکه اورالرده طروق و آسیب محفوظ و مقرر دد .

یزم ملکنلرده اوردو یانی عناصرک خدمت حکومت کیرمه لرینه قدر ملابس افرنجه فولانیاسا زدی . کسوه افرنجک لباس اسلامه فارشی کیزی عیاره منی ده او وقت ابتدا ایتدی و مرشد نصیر اولماسندن بو بولنده هوسکار بولمایه باشلادی .

سوزی قیسه کیمک ایچین خلاصه دینه بیلر که لباس اسلام ، کسوه افرنجه نسبتله جدأ و حقیقه حخته موافقدو . یتیم کیم کورولویور . [

اقرء علی الله !

(الاهرام) غزته منده یوسر لوجه ایله برقرده کوردولی . مدرسم بح امضایله یازیلان یوقره مکده چقان (الفیله) غزته سنک (و عهدنا ائی ابراهیم و اساعیل ان طهرا بیتی) آیت جلیله منی « و اوحینا الی ابراهیم و اساعیل ان طهرا بیتی » صورتنده محرر قایز دینندن شکایت ایتدکن صوگرا :

« مهبط وحی و مشرق دین اولان مکده مسلمانلغه خدمت ایچین انتشار ایله بن دینی بر جریده تک، کلامی تحریف صورتیله الله افرا ایتمه منی یاقیشیری ؟ بلاد اسلامیه بیله بیلنه رک بیلنه یکه کاتب الله تحریف ایدیه چک قدر دین ضعیفلا دیمی ؟ دیور .

زده تدقیقات و تألیفات اسلامیه هیت علیه منجه بالقبول طبع ایتدیریش اولان بر کتابنده حیرت و دهشته کوردیکیز :

« هاشم هر سنه تجارت مقصدیله سوریه یه کیدوب کلپوردی . صوگ دفعه کی سیاحتنده (یزب)

Hakkı Tarık Us Koleksiyonu Süreli Yayınları

— بزم آرقه دانی ، ملکه نك دائره دوا
ایدیور ، حق شیمیدی یش اواده . کندی
کوزمل بر کنجدر . بر فالتی وقعه میدان
وریلنه . اخبارنده بولندی .
نجاننی تحقیق ایتریدی . عماره نك قرالیه
دائرة سده اولدینی آکلاشیلتجه اوئی کتیریدی .
مرخص اولدینی ایچین اولدورقه دی . لکن بر
سحر باز چاغیرتوب اوکا تسلیم ایله دی .

حریف ، عماره صویدوروب احلینه ارفله یجه
عماره بایلیدی ، آیلدینی وقتده ادوا کی غالب
ایچشدی . نهایت طاغله دوشوب وحشیانه بر
حیات کیرمه به باشلادی . الهده علی الراوی
مابعدی وار

طاهر المولری

— — — — —

لسان العرب بموعة موفته سندن
تلفیصاً ترجمه ایلدی .

امیر عبدالرحمن الغافقی

تاریخک وجودیه افتخار ایتریدی دهاتندر .
(غافقی) نسبی کندی نك عین قانندن (غافقی)
منسوب اولدینی کوسریر . دور انجابه یتیشدی
جهته تابعیتندر .

جاهدینک اشجی ، امرانک اعدلی ، مدبر ،
مدیر ، حکیم ، سیاسی ، عالم بر ذات ایدی .

امیر موسی بن نصیر ایله اوغلی امیر عبدالعزیز
دورلنده اندلس مأمورلرندن بولونوبوردی . یوز
تاریخنده خایفه عمر بن عبدالعزیز طرفندن والی
اولارق اندلسه کن (سمح بن مالک الخولانی)
۱۰۳ تاریخنده شهید ارحال ایدرنجه خلقتک ورودینه
قدرا امیر عبدالرحمن ، اهالی طرفندن والی وقوماندان
وکیلی تمین اولونمشدی .

سوکرا افریقہ والیسی (ابن ابی مسلم) طرفندن
نائب اولق اوزده (غنیه بن سحیم الکلی) ندلسه
کدی واسر اداره اوکا تودیع اولوندی .
هشام بن عبدالملك ، مقام خلافت کینجه افریقہ
واندلس والیکنه حجاب لقبیه معروف — (امیر
عبیده بن عبدالرحمن السلی) بی تمین ایشدی .
اوده اندلس والی فایلیکنی ۱۱۲ ذی الحجه سنده
امیر عبدالرحمن غافقی به وردی .

امیر غافقی ، اداره ایشلرنی یوله قویق
مظلومک حق ظلمدن آلتی کی حکومیرورلیکله
ضرب مثل اولق درجه سته کلک ، اقوام غیر مسلمه
نك دینه و عاداتنه دوقونامقده امیر موسی و امیر
عبدالعزیزک اثرینه اتباع انجمله برابر غایه قطع معنی
و ده اوتلرنی فتح ایله مسلمانلی تعمیم ایله مک
ایچین استحضارانه باشلادی . تشویقاتی نتیجه سنده
شامدن ، یمندن ، حجازدن ، مصردن بربرستاندن
بر جوق خلق کلوب طویلا ندی .

بونلرک بر قسیمی حسه له جهاد ایچین ، قسم
کلبی ده غنیمت آلتی وزنکین اولق ایچین قوشوب
کشدی که بربرلرک چوغی ، بو ایکسجی قسمدن
ایدی .

امیر غافقی ، بربرلرک حالنی ورؤسانک
عربلر قارشى اولان حسد و خصومتی بیلدیکی
حاله بالکنز عرب مجاهدین قلبه سیله حربه کیده .
مهمش ، اکثریتی تشکیل ایله بربرلری ده معینته
آمالیه مجبور اولمشدی .

او صیراده بربری رؤساندن (منذر) ، اکتانیا
حاکمی (دوق اود) ایله بر معاهده یایش و دوق
قزی (لیاچه) بی آلتش ، حق غافقی به قارشى عصبان
ایچشدی .

غافقی . منذری قتل و زوج معنی شامه سوق
ایندکدن سوکرا دوق اودک اوسته یورویوب

اولق قاجردی و ملکینی ضبط ایله آلتان غنائمی
جاهدینه قسم ایله دی .

امیرک شو ساحق ، افریقہ والیکنه موجب
حق اولدی . کوندریکی بر مکتوبه غنائمی اسراف
ایتش اولسندن طولانی کندیسی تکدیر ونه دی
ایدیوردی .

غافقی ، یازدانی جوابده — مشهور بر مثله
دنیایکی کئی — بر دهمبر ، کولا باقیر اولسه بیل
ارباب احقا ایچین به بر عرج بولونه بیل چکنی افاده
ایله والیک تهنیدینه اهیت ورمیدی .

سوکرا ایلرله یوب نیم ، لئون ، اورغسترون
تولوز ، بورده ، یونانی بلدرلی آلدی .
بعده — یازده ۲۰۰ کیلو مترو مسافده کائن
توری به مؤغرو یوردی .

دوق اود ایله اوستراسیاسا کئی (شارل مارنل)
وسائر امیرای افرنج ، بالا قاق مهم بر قوتله غافقی
قارشینته کایور ، فقط کیرلر برلر ده اهللی به
حرمت ایدیلر — توبه ایله بر غافقی نك شواسری
بربرلرک شونته کیم یوردی . هله بورده کلباسندن
آلتان ایشایی امیرک اعاده ایتریدر ، معنی عدم خشنود
دی بی ایتیرمشدی .

بربرلر علناً عصبانه جسارت ایدمه مکله برابر
عماربه انباشنده صاوشینانی قرارلاشدیردی .

وقتا که فرنک و اسلام اردولری چاریشینابه
باشلادی . درجنک اوله بربرلر یوزولوب قاجردیلر
و عربلری دشمن قارشیننده بیراقدیلر .

اونلرک هر یمنه رغماً عربلر نیت کوسریدیلر
و ذرا کادانه موئله فرمکلرک کوزری بیلدیردی .

عماربه نایت قانی اولمش ، فرنک اورددی
ضایعات ، همه به اوغرا دئی کئی بازاقلرستک بعقبیلری
بیرنیشملر و آله ایدیش ، حتی آقشام قارا کانی
باصباسه دشمنک امرای محقق بولونمشدی . مجاهدین

اردوسلدرده شهدا جوقدی . باش قوماندان ایله
برابر امرادن اکثری خاک شهادت سدریش ، امیر
غافقی ایسه قاجانه مانع اولق ایستدیکی بر بربرلرک
آرقه دن صابلا دینی مناراق ایله شهید ایدیلشدی .
تیاکتار مجاهدلر ، دشمندن آریلوب چادرلرینه
کلیجه بربرلرک قاجدانی و سردارلرستک شهید
اولدینی آکلادیلر . بنه علیه اونلده میدان
حربی ترک ایله کربلر چکیلدی .

شوخی نین مصادمه غلب مغلوب بللی اولمادی .
اورالری ده ۱۴۷ تاریخ هجری سده ۷۶۵ سال . بلا سته
قدر اسلام آنده قالدی . عربلرک (بلا طالشده)
دیدکری اوموقده مجاهدین اسلام قطعی برضربه
ایتریدر . ییش اولسیدی اورده شیمیدی اورادان ،
سیاستده بو کونکی سیاستدن بک فرقی اولوردی .

بلاطشدها وقه سنک اورده تمدنی سکز
عصر تأخیر ایتریدی اورده حکما سنک تحت
اعتراقددر .

امیر غافقی ، موسی و عبدالعزیز کئی اورده
و قسطنطنیه طرفله شامه دونمک و بحر شیدی بر
مسلمان ده کیزی حاله کیزمک فکرنده ایدی . اونک
ارتمالیه عقیم قالان بو فکری ، تاریخ محققلری
او اسلامک اخلافت حکابه ایدوب طور مقده در .
(حسب الله و نعم الوکیل)

امیر غافقی ، جهاد ساحه سنده کوسریدیکی
مساهی ایله اکتنا انجهمش ، اندلس قسقه سنی مدارس ،
جوامع و سایر مؤسسات نافعه ایله تزین ایله مش
خصوصیه قرطبه بایدریدینی جسم کورور ایله
محجائب سیمه عالم بر عجبیه دها علاره ایچشدی . ()
رحمة الله علیه .

(*) بو کورونک طول ۸۰۰ عرض ۴۰۰
۶۰ ولان او ب ۱۸ کری ۹۰ برمی وارمش .

مجله ادبی :

توحید

مذہب لایالہ الالہ
طالب حق بشقہ شیء یلزم
آسائندہ مهر و مہتاب
ہر نہ بولدہ نشہ بہ دات
بوجہ اندہ ہم انیس دلم
برجہ کد کتاب توحیدم
اوتہاسہم جوقی ہر مزاجہ سعود
مشریم لایالہ الالہ

سورہ الملئری

قطعه

سن کہ تجلی ادوب آیتہ کونہ بر
عالہ بخش ایلدک نورلک ایلہ روشنی
دبدہ لرمدن آتی سرقیارسک ہدام
ہب-تی حیران ایدر کدی جالک-تی

محی الدین رائف

نعت شریف

ماہ بخش نشاء امکان حبیب کبریا
محض روح اقدس آکوان حبیب کبریا
مہرومہ دبداریکک پروانہ سوزانیدر
تخت دلہ صاحب الدوران حبیب کبریا
ایستہن کورمک سنی باقسون آکا آداب ایلہ
وجہک آیتہ در قرآن حبیب کبریا
مظہریتلہ مہاہات ایسہ احراردر سکا
نور ایمان ، تیر عرفان حبیب کبریا
اصل رختانم جالکدن تعینایدر
ای او ، اصلہ سرمدی برہان حبیب کبریا
ہب سنک تقصیل نورکدر عوالم مرتسم

قرب او ادنا بہ زیب افشان حبیب کبریا
ککل مازاع البصر چشمانکہ مخصوصدر
فرطراز عین انس و جان حبیب کبریا
تزد اہل قابدہ فرقان صفاتکدر سنک
ذاتی قرآن عظیم الشان حبیب کبریا
اجتہ محروم شفاعت (محی) شرمندہ کی
ای ہم ہر ددہ درمان حبیب کبریا
محی الدین رائف

شرکت خیرہ باشکاتی یشاد شادی بک

مرحومک سنک مزاری ایچون

احسان بک
زائر آلایشنہ قاتا صاقین دنیانک
بیل کہ ہرمل سوا رهنیدر انسانک
کوردی بو مہلک کی شادی عرفاتپور
التجا ایتدی ہان رحمتہ مولانک
کنج ایددی شوخ ایدی بر عاشق شوریدہ ایدی
شاعر ماضی و صاحب سختی دورانک
طوطی خوش نغمی روضہ شمرک شیمدی
بی نوا بلبلدر وادی خاموشانک
حازم سمع بقا اولدی فقط شادینک
نام نامیسی قلوبندہ یشاد اخوانک
صبریا دار قرار ابداسیدر بو
میر شادی کی بر شاعر بی حمتانک
ہر تراز وقتی حلولندہ اوقو تاریخین
کیتدی (شادی) سی جہان ادبک ، عرفانک
۱۳۳۴

قائدانی

صبری

تورخ و توضیح :

کوش ایلہ تجہ عوی ! شو تاریخی سولہ دی
کروبیان وجده کلوب بارکامدن :
باب جدید مطرب پاکندہ ابتدا
آیین تو اوقوندی مقام بیکامدن

امسانہ محوی

یکی قانی مولو خانہ سنک سرنیزی ونای ونوا
فلان سنک استاد یکتاسی رؤف بک اقدی برادر مرک
بستہ لہدی بکاکہ آیین شرفی ۳ عرم سنہ ۱۳۴۲
و ۱۶ آغستوس سنہ ۳۳۹ تاریخہ مصادف اولان
یخیشہ کونی مولو خانہ مذکورہ شافانہ اوقوندی ،
مشتافانہ و متجددانہ دیکلندی .

او اثر نفیس ایلہ مؤثر بدیعہ کار سنک داتمازندہ
و بایشدہ اولماسی لطف الہیہن نیاز ایدرم . احسان
محوی بک اوغلنک بالادہ کی قطعہ سی دہ ابتدای
انشادینہ تاریخ اولوق اوزدہ یازیلدی .

باشلی باشہ بر عالم عرفان اولان مولوی بک
خصوصی بعض تعبیراتی وارد کردہ بولن جمع و شرح
ایدلسہ ایچہ بر کتاب اولور . شیمدی بہ قدر
بولہ کتابک یا ایلمامامی ، طریقمز ایچون عادتاً
بر نقصاندر . بر سنہ قدر مقدم شو نقصانی اسکدار
مولو خانہ سی شیخ فاضل احمد رحیمی اقدی
برادر مزہ سولہ سنک واکالی رجاستندہ بولونش ،
حتی (النی سباط) تعبیرینک شرحی یازوب تقدیم
ایلہ مشدم .

مشارالہ ۱۵۰۰ و ۲۰۰ قدر تعزیر جمع ایلہ دیسہ دہ
تشریح و تکمیلہ هنوز موفق اولہ مادی . ان شاء اللہ
اولورده طریقمز - ولو کہ بک صوری و اہمیتسز
بولونسون - او نقصاندر قورنولور .

قطعه تاریخیہ دہ کی (باب جدید) یکی قانی
مولو خانہ سی دیکمکدر . یتہ یکم شیخ غالبک :
کوردنہ ہر طرفدن جالہ ولاناکیز بازلہام جلالہ مولانا

دییہ باشلان نشیدہ مولویہ سنک :

بو شہرہ زودہ فتح جدید در غالب یکی قوردہ اہل کالہ مولانا
مقطعندہ ذکر اولونمشدر .

یکی قانی مولو خانہ سی ۱۰۰۶ تاریخندہ بنا
ایدیش و ایلک دفعہ مشیختہ (کال احمد ددہ)
اقدی کنیز بشدر . شیخ غالبک (یکی قوردہ ظہور
کالہ مولانا) دیہ سی دہ مشارالہ اشارتدر . درکاک
بایسی یکی چری کای محمد اقدی مرحومدر .
بورایہ (باب جدید) یاخو دیکی قانی مولو خانہ سی
دہ نیلمہ سی ، جوارندہ بولوندی قلعہ قاییسی
مناسبتیلہ در . طوط قانی ایلہ سیلیوری قاییسی
آراسدہ بولونوب (مولو خانہ قاییسی) نامی ویریلن
قانی بہ وقیلہ (یکی قانی) تعبیر ایدر لرشم . دیانک
مولو خانہ قلعہ قاییسہ ، قانی دہ مولو خانہ بہ نسبت
ایدیش .

مطرب : مولو خانہ لردہ یزن ، قدومزن
و آیین خوانارک بولوندی محفلدر ، (مطرب خانہ)
محفلدر :

حسن مطرب خانہ بالادہ انشاد ایلور
زہرہ ، آیین مقام چارکہ مولوی

آیین شریف : سماع مولوی انسانندہ بستہ
خصوصی ایلہ اوقونان الہیاددر . جناب پیر ایلہ
سلطان ولد ، سلطان دیوانی کی اکا بر مولوی بک
کفتہ لرندن بالانتخاب اساتذہ موسیقیہ طرفندن
بستہ لہ نمیش بدایع صنعتدر .

رؤف یکتایک اقدی طرفندن آیین شریفہ دار
محفلہ بر تقی نامہ یازیلانجی جہتلہ بو بایدہ فضیلہ
معلومات - اہل و بحق متخص اولوب قایی دہ
نابی قدر استادانہ سولہ سن - مشارالہ طرفندن
وبریلہ بیکدر .

طاہر الملئری

فاق به كورد

اعتدا ، يا خود ارتمجاع :

رجال ساعه دولتن وجهي بك ، مرحوم
خواجه عصام افنديك فضيلت علميه سي حرمكار
انندن اولديني جهنله كرمه سي پرايه خانمي خواجه بك
اوغلي رازي بك ورمش ، دامادني آلي يوغاچه
مجلسه سنده كي اودن فاتح جوارنده كي قوناغه ايچ
كوكلي آلمشدي .

پرايه خانم ، قاديملك شرف ذاتي و موقع
اجتماعي حال حاضرده كي نواتيزك چوشتدن بكاني
آكلابه بيله بك برتريه كورمشدي . بنا عليه حقيقي
برسايان قادي و برتورك خانمي قلالي ساخته بر
اوروپا مادامي اولمايه ترجيح ايديوردى . رازي بك
حال و مقامى زوجهنك ايچه دوننده ايدي . فقط
بوفرقتقانى كوستردكي صميمي حرمت و محبتله
تلافيه چالشيور ، موفق ده اولديني ايچين سعادت
عائله دوام ايديوب كيديوردى .

كونك رنده وجهي بك وظيفه سندن اتصال
اجمعي ، رازي بك ده قومسيو تحيقله ايرايكي مهم
ايش كورمسي ، قابن بدرله دامادك موقعلري
ده كيشيدردى . رازي بك اولك حاكمي اولمايه ،
او قديم كاشاه ، رازي بك قوناغي ديه طائينايه
باشلادى .

وجهي بك ، مشاهدته تحمل ايده مه به چكي
حالكرك چوغني كورمدهن . كوزلري ابدى قايدي .
هان بر بوجوق عصرلق لاسي ، اونا كرمه سته
واداره دامادين انتقال ايدي .

رازي بك ، قابن پدرينك خاطرمه حرمت ،
عقيقه زوجهنك محبتنه صداقتده قصور ايجيوردى .
لكن قوناغك محترم و سعادت آود سكونندن
خوشلاناماز اولمشدي . اوني ، ايش كوردكي بر
كي كوروتولور ، زوجهنسي معامله يالديني كيسلر

مثلي براز اخلاصدن برى كورمك ايديوردى .
چونك : آرقه داشلرندن بعضيلرينك دعوتيله
بولنديني (نه دانسان) (.) طالمرنده چوق فضله
اكلمش ، اوراده كوردكي بويالي بوزلر ايله قوقولو
وجودلر ، اوكا بك جاذب كلفدى .

شوايخدايه بر قاچ تشوهرك انضامى اوزده رينه
قاضى كويته بويوجك براو طوقق ، مودايه تيمآ
عصري حياه آيلق هوسه دوشدى و قورباغلي
دره جوارنده بر كوشك نقل ايدي . مع مافيه
فاتحون قورباغلي به كتمكه ايش بيتيمش ، لك مهم
بر مشكلك اتخامى قابل اولاماشدى . زيرا :
اوه ده كيشدر بيش اولقله برابر اودمكه ده كيشه مه
مشدى . پرايه خانم ، شرف نسوئي مستور بيله
محافظه ايمك ايديور ، جوهر محاسني فوريجي
جامكانلرندكي مزينات كي معرض احتراصه چيقار
مندن ، حريم تلاقينه بيانجي آياني باصدمقندن
شفر ايديوردى . قادي قوجه آراسنده بوسيله
مكرر آ موضوع بحث اولش ، هر دفعه سنده پرايه بك
علمي و عقل دلائل رازي بك بك قوف بولونان
(ذهني) مهوت بيراقشدى .

زوجهنك معلق سوزلر نه قارشى حق تسليمه
يا ناسان رازي ، اكتمجه طالمرنده وديشلي ، ار كلكي
تعريض و تعرضلر او كنده حقيقي كورمكدن اوزا .
قلاشيور ، كيتديكي يرله قاريسنه ده كوتورمك
واوينه كلنلره شريك حياتي كوسترمك ، يعني
اومصوم قادي برده نشينلكدن برده برونلقه سوق
ايهامك ايديوردى .

حال بو كقاضى كونه كيدى ايجه زمان اولمشكن
شوايلى حصوله كشمش ، حتى بر كيجه بولنديني
برصالوده :

— او كده حرم ، سلامق بولندوراجق

(.) دفعلي بای ضايفلری

اولدقن صوكر امصرف ايديوب ده فاتحون طائينايلى
ايدك ! استيزاسي ايشتمشدي .

شوايخدايه رازي بكك عصري و مترق حساباتي
جويجه دار ايدي . اوينه كلر كوزلر قاريسني چاغيردى .
بر هفته صوكر ا ورمه چكي چاي ضيسانتمده مطلق
مسافرلر قارشيسنه چيئنهاسني سرت بر افاده ايله
تاييه ايله دي .

— يوقسه ... ديه باشلاديني بر جله يي
بتييرمكسزين اوله سته چكيدى .

زاوالاي پرايه ، بو يوقسه ، باشلانچيك نه
ايلاه يتييرلك ايسته نيدي بكني آكلامش ، باشي دونلر ،
ايقلري سنده ليله رك اوله سته كيرمش ، قانا يه بك
اوسته قانا يارق هونكور هونكور آغلامشدي .

يايانجي نظارل قارشيسنه چيئمله ، بر قاچ سته لك
طائيه بنايي بييقمقندن هانكسكك ترجيحي ايجاب
ايتديكي دوشونويور ، دوشونديكي مهابك شعاع
معشاقني كوزلري او كنده سوتويور ، دره دن عكس
ايدن اصوات مطرده ، قولاقلر نه بر مرسيه تاوه كي
كلپوردى . تاثر و تحفي آراسنده كنديسنه رفكر
لايخ اولدى . بو قدر غفلته حيرت ايتديكي قوجه سته
قارشى ايلك وصول بر تحريده بولونمايه ، غيرت
زوجهنسي تحريك ايله يوك اوني قيصقاندرمايه قرار
ويردى . ايرتمسي كون چاغيريلان بر موديسره
صوك موده برالسه اولجوسى آلمش ، ايكي اوج
كون صوكراده بتييروب كتيرمشدي .

اورتمكدن زياده آجان و كوستن او اليه سني
پرايه برنجي اولارق كشمش ، طوروشنه ، اوطوروشنه
بوروشنه دائر زوجندن تعاهات آلدني كي
نواقصنه ده آينه قارشيسنده اكل ايششدي . ضيافت
كيجه سي دعوتيلر كله باشلادى . يتجاره پرايه ،
قوجه سيله برابر بولنلري قلاشيلايور ، صاغ آلي

اوزاينر كن تايرندن برده سهريله ملك ايچين مردومك
كوپشته سني طوتويوردى .

البه سي اي آيچيق اولقله برابر آقاي و آقاي
كي قلوب وساطته نزل ايتتمشدي . تايرك حصوله
كتيرديكي صفت ، هيايك ايرات ايله ديكي حيرندن
بوزي رنگدن رنگه كيديور ، اوزون وقوروجيني
كيير بيكرى ، اوكلكون وخاره لي ياقاقلره عادت اوكلكه
دوشورويور ، شخورد نظرلري . ياغل سورمدهن
كومودلك بيجرسته بكيتره ين كوزلردن — بك ماشته
جاذبه لي كوسترييور ، ار كلكرك استعجاب ، قايملرك
استرقاي هب او يا كيزه وجود اوزرنده نركيز
ايديوردى .

اكلمش كچ وقته قدوسوردى . پرايه آغلار كن
كول كورومك ايسته نلر كي قسرى بر طور ايله
مجلسده بولوندى . قادين مسافرله وزوجنه هان
هيچ ده التفات ايتمكسزين ار كلكره او قدر متوجه
بولوندى كه اولنلري حيرندن ، قوجه سته ده حقدن
چيلد بر تاجق درجه به كيتردى . دعوتيلر لك طائيه
غيئانه سني متافا اوله سته چكيلوب قايسني
سورمه ليدى . رازي بك ، قاريسك او قدر كوزل
اولدينه شيمدي به قدر دقت ايدمه مشدى . كلن
قاديملرله زوجهنك حسن آراسنده سته طبعيت قدر
فرق واردى . فقط پرايه ، نه دن او قدر شوخلا
شمش ، باخصوص رنگين رعنا بك ايچين اودرجه
توجه كوسترمش ، زوجي اولديني حالده كنديسنه
برقدح چاي بيله ورمه مشدى .

مدنييت و عصر بلكه مخالف اولماسنه رغما رازي
بك ، زوجهنسي بيانجي قيصقا شيور ، عادتاً بويلاشيدن
وجداني برندات دويويوردى . صيرماسي دكل ،
اويوماسي ده قابل اولاماديني ايچين قازيولاسنده
برطرقندن او بر طرفه دونويور ، كييرمكده اولديني
جاني متدما نه دوشونويوردى .

بردنبره قولاعته برسس عكس ايندى . جهان معادن كلن و بيه عالم بالايه بوكسه لن بوسدا ، ياقيندهكى مناره دن منعكس اولوبور ، ارواح ايتباهه (حى على الفلاح) دييوردي .

گذارش حياتي تخيل اينكده اولان رازي ، بوندای اطافلك تأثيريله چوجوقاق زماني ، بدرينك آق صافلى و بياض صاريفتن متحصل نوراني پر دائره اينجده قالان منور يوزيني ، اوچترم اختيارك ائندن طوتوب فاتح جامعته كيديشي واوراده ادای صلات ايديشي خاطر لادی .

شوخاطرله ايله يانماغندن فبرلادی ، دوش قابينه سه قوشدی . بعد الطهاره تميز جاما شير كيندى . اوئندن صوكر ا قيله به توجه ايندى . چوقدنبري اونونوش اولديني وظيفه عبودتي ايفا ايدى . دعا انسانده كوزلرندن دوكونل ياشلر ، قلبنده شكاف ياسلري تميزليور و اوكدورت زائل اولدغه دعوع نداهي دها صافي جريان ايدىيوردي . زوجك اوطنه نده كي حال بويه ايكن زوجك اوطنه سيده عين منظره ني كوسترييور ، اوراده الهه قارشى پاك بر يوردهك انين تالمى بوكسه ليوردي .

رازي ، سجاده سي يالديزلان اشع دن طلوع شمسي آكلادی . قالقوب بجر دن اطرافه باقندي . بوكون كوش اركا دها پارلاق ، سبا دها صافي كوردونوبور ، استانبوله طوغرو ايلرله بن بياض بر سحابياره ايسه هادنا رفاقت تكليف ايدر كي كليوردي . ديشاري به چيقدى وزوجه سيله قارشى قارشى به كدى ، جعل بردار غيغلق او ائمه سيله :

— خانم ! بوكيجه اركك مسافر لره ابدال ايله ديكلكنز التفاتك برار چه سيده زوجكزه ابراز ايتسه ديكلر نه اولوردي ؟ ديه سوردي . بيرايه لسانيله دكل ؛ كوز ياشلريله جواب وريدى و : — زوج ، بنم التفاتني بكه سيدي يانجيلره

قارشى ملتفت بولنمايه اجبار ايتزدى . ديدى . رازي ، شوحي و مؤثر سوزك و او اغلايان ايكي كوزك حضور نده طور جيليسي محافظه ايدمه دي . — بيرايه ! فاتحه كيدوب اسكي پرواضى احيا ايدمه لمى ؟

استمزاجنده بولوندى و غايت صاف بر سينه دن قيشقيران :

— هان شيميدى . جوايى آلدی . براغوش اينجده كال صفوتله اغلاشدقندن صوكر ا على المعجله حاضر لانان زوج ايله زوجيني قاضى كوينك اوكونكي ايلك واپورى استانبوله كيترييوردي .

برقاج كون صوكر ا رازي به سواقده راست كلن رنكبن رعنا بك ، بردنبره كوين چيكله لر ينك سيني سوردي و مخاطبتك :

— عصرى ياشايشه آيتشامدم . اسكي حياه عودت واهندا ايتدم . ايتضاحي اوزمدينه :

— اهتدا دكل ، مون شره اوتجاي ؛ ديهرك ، حتى آديو ديهه پيسله لزوم كورمه يرك — بنای تخيلك اندراسي قيرغينغله — صاووشدى .

فكرى

طلبه محفل :

بر آرز دوشويه لم

كاشات ، قدرت ازليه لك معين و عمومى قانونارى تحتنده جريان ايدر . كاشانده موجود اولان مرضى بو نظام خلقتنه تابعدر . هر موجود كندى استعداد و جنسيته كوره فطرنده كي تخيلات و قوانين ايله علاقه دار و تابع اولديني دستور فطرته دائما اطاعتكاردر . دنياهه بالاستقرا موجود طايديقمز حيوانات ، نباتات ، جامدات هب نظام فطرتدن سوزولن قدرت اضطرار اوكننده طوباك كي دوتورلر .

چونكه بواشايش نلتهده واقع اوله جق هر بر حادته طبعيه بر سبب تحت تأثير ندهدر . اسباب و مؤثر ائدن خالى حادثه طبعيه بو قدر . اسباب و عللى ايسه قانون فطرتك ايجاباته مستنددر . بونك ايچون بر عالمك درون و اجزاسي پيئده كوزولن شكل مخالف نوع و جنسيتلر آره سنده كي فرق تكمل و ذوال كبي حادثه طبعيه قوانين ازليه لك اقتضا و ايجابايتدر . مصدر كاشات اولان واجب الوجود حضرتلري شو عالم ممكناتى عدم دن ساحة وجوده كيترييور .

بو عالم لردن برينه كه ارض و مافاينيه شمور و علممز يقينا تعلق ايدىيور . بونك ايچون قناعت و ايقانغزه اك زياده الوريشي و ديكر حقايقه وصولي تأمينه اك زياده مناسبدار اولان معلومات صحيحه اتجق ارض دن آله بيلير . چونكه اشياي ارضه لك حقيقتني

على قدر الامكان تحليل ، تدقيق و تجزيه ايتك نرم ايچون نمكندر . موجوداتى طائفي و اسرار الهيه

ايقان تام ايله ايقان ايدم بيلمك ايچون حقيقت اشيايه علم بشرك تعلق لازمدر . بوراسي فلاسفه و علمانك حقيقت و سعاده واصل اولق ايچون بكيمه لري لازم اولان صراط مستقيمدر . آياتلري قايب

طافلاق آمانلرك حسابي بو قدر . بورادن كيتلرك چوغي و محققني مطلق سويله كم لازم كليرسه ساحة اضافيه دوكلشلردر . طريق انفس و كرك طريق

آفاقندن اولسون تدقيقات و تفلسفلى من حيث هو علم بشرك حقيقت اشيايه تعلق ايدمه چكني و اتجق اضافه تعلق ايدمه سيله چكني ايقان ايتشلردر .

نته كم ميزان عقول و معيار مقال اوله رق عرض ايتشكلى منطقده حقايقى آينه اضافقتن كوسترييور . [۹]

چونكه بواشايش نلتهده واقع اوله جق هر بر حادته طبعيه بر سبب تحت تأثير ندهدر . اسباب و مؤثر ائدن خالى حادثه طبعيه بو قدر . اسباب و عللى ايسه قانون فطرتك ايجاباته مستنددر . بونك ايچون بر عالمك درون و اجزاسي پيئده كوزولن شكل مخالف نوع و جنسيتلر آره سنده كي فرق تكمل و ذوال كبي حادثه طبعيه قوانين ازليه لك اقتضا و ايجابايتدر . مصدر كاشات اولان واجب الوجود حضرتلري شو عالم ممكناتى عدم دن ساحة وجوده كيترييور .

بو عالم لردن برينه كه ارض و مافاينيه شمور و علممز يقينا تعلق ايدىيور . بونك ايچون قناعت و ايقانغزه اك زياده الوريشي و ديكر حقايقه وصولي تأمينه اك زياده مناسبدار اولان معلومات صحيحه اتجق ارض دن آله بيلير . چونكه اشياي ارضه لك حقيقتني

على قدر الامكان تحليل ، تدقيق و تجزيه ايتك نرم ايچون نمكندر . موجوداتى طائفي و اسرار الهيه ايقان تام ايله ايقان ايدم بيلمك ايچون حقيقت اشيايه علم بشرك تعلق لازمدر . بوراسي فلاسفه و علمانك حقيقت و سعاده واصل اولق ايچون بكيمه لري لازم اولان صراط مستقيمدر . آياتلري قايب

طافلاق آمانلرك حسابي بو قدر . بورادن كيتلرك چوغي و محققني مطلق سويله كم لازم كليرسه ساحة اضافيه دوكلشلردر . طريق انفس و كرك طريق آفاقندن اولسون تدقيقات و تفلسفلى من حيث هو علم بشرك حقيقت اشيايه تعلق ايدمه چكني و اتجق اضافه تعلق ايدمه سيله چكني ايقان ايتشلردر .

نته كم ميزان عقول و معيار مقال اوله رق عرض ايتشكلى منطقده حقايقى آينه اضافقتن كوسترييور . [۹]

چونكه بواشايش نلتهده واقع اوله جق هر بر حادته طبعيه بر سبب تحت تأثير ندهدر . اسباب و مؤثر ائدن خالى حادثه طبعيه بو قدر . اسباب و عللى ايسه قانون فطرتك ايجاباته مستنددر . بونك ايچون بر عالمك درون و اجزاسي پيئده كوزولن شكل مخالف نوع و جنسيتلر آره سنده كي فرق تكمل و ذوال كبي حادثه طبعيه قوانين ازليه لك اقتضا و ايجابايتدر . مصدر كاشات اولان واجب الوجود حضرتلري شو عالم ممكناتى عدم دن ساحة وجوده كيترييور .

بو عالم لردن برينه كه ارض و مافاينيه شمور و علممز يقينا تعلق ايدىيور . بونك ايچون قناعت و ايقانغزه اك زياده الوريشي و ديكر حقايقه وصولي تأمينه اك زياده مناسبدار اولان معلومات صحيحه اتجق ارض دن آله بيلير . چونكه اشياي ارضه لك حقيقتني

على قدر الامكان تحليل ، تدقيق و تجزيه ايتك نرم ايچون نمكندر . موجوداتى طائفي و اسرار الهيه ايقان تام ايله ايقان ايدم بيلمك ايچون حقيقت اشيايه علم بشرك تعلق لازمدر . بوراسي فلاسفه و علمانك حقيقت و سعاده واصل اولق ايچون بكيمه لري لازم اولان صراط مستقيمدر . آياتلري قايب

طافلاق آمانلرك حسابي بو قدر . بورادن كيتلرك چوغي و محققني مطلق سويله كم لازم كليرسه ساحة اضافيه دوكلشلردر . طريق انفس و كرك طريق آفاقندن اولسون تدقيقات و تفلسفلى من حيث هو علم بشرك حقيقت اشيايه تعلق ايدمه چكني و اتجق اضافه تعلق ايدمه سيله چكني ايقان ايتشلردر .

نته كم ميزان عقول و معيار مقال اوله رق عرض ايتشكلى منطقده حقايقى آينه اضافقتن كوسترييور . [۹]

چونكه بواشايش نلتهده واقع اوله جق هر بر حادته طبعيه بر سبب تحت تأثير ندهدر . اسباب و مؤثر ائدن خالى حادثه طبعيه بو قدر . اسباب و عللى ايسه قانون فطرتك ايجاباته مستنددر . بونك ايچون بر عالمك درون و اجزاسي پيئده كوزولن شكل مخالف نوع و جنسيتلر آره سنده كي فرق تكمل و ذوال كبي حادثه طبعيه قوانين ازليه لك اقتضا و ايجابايتدر . مصدر كاشات اولان واجب الوجود حضرتلري شو عالم ممكناتى عدم دن ساحة وجوده كيترييور .

بو عالم لردن برينه كه ارض و مافاينيه شمور و علممز يقينا تعلق ايدىيور . بونك ايچون قناعت و ايقانغزه اك زياده الوريشي و ديكر حقايقه وصولي تأمينه اك زياده مناسبدار اولان معلومات صحيحه اتجق ارض دن آله بيلير . چونكه اشياي ارضه لك حقيقتني

على قدر الامكان تحليل ، تدقيق و تجزيه ايتك نرم ايچون نمكندر . موجوداتى طائفي و اسرار الهيه ايقان تام ايله ايقان ايدم بيلمك ايچون حقيقت اشيايه علم بشرك تعلق لازمدر . بوراسي فلاسفه و علمانك حقيقت و سعاده واصل اولق ايچون بكيمه لري لازم اولان صراط مستقيمدر . آياتلري قايب

و منفرد باشا دل و ویا بر دینه سازیدلری قانون
آلهی ایل کسب اطمینان ایدرلر . دریای عجزه
دوشنلرک بعضیلری عقل و شورلری سواستعمال
ایدرلر کندیلری کورمز بر حاله کلدورلر .

لاذریه کی . بن واری هم یوقی هم : بیلمدیه رک
بوغولوب کیدورلر . بعضیلری ده یالکنز کوزمک
اوکنده کی تجربه واستقرایه ایمان ایدرم ، باشدهشی
بیلمد دیور . ازجمله او کوست قوت کی . فقط
یه تجربه تنک خارجده اولان شیلری تطبیق
و اقباله نقل ایتمک جبارتی کوستمه مدیکندن
ایمانده سرسم قالیور . هبسی صابغله یشز .

بووادی عجز و قنقده دولانوب ده بردین سیاوی
قبول ایتمه یار قوانین الهیه تک فطرت ازلیسندن
پوشانان باران ضلالت آلتده قلوب سیلاب مقهوریتله
نیران جعبه دو کولورلر . نه کیم استغناء : ختم
ام علی قلوبهم و علی سمعهم و علی ابصارهم غشاوة
و لهم عذاب عظیم .

بهن مدرسه سی مداولرندن
ایمهر رضا

آذر منتقده دن :

رشدات :

شاعر لر مزک سر آمدانندن ادیب لیب توقادی زاده
شکیب بک افندی استادی عجزه جز نشر ایده چکنری
منظوم و متور آثار بدیه لرندن منظوم بر تسمی
(رشحات) نامیه ساحه انتشاره چیقارمش و بر
نسخه سی اداره خانه مزه اهدا بوور مشلرد . بو
نسخه مندرجاتدن بولونان (سلیم اوله) منظومه

او حسن آفل ایچین بک جوق آغلام او کیجه
او یوردی سکس قر سعال صاف دریاده
او دمه بر حرکت یوقدی زیر و بالاده
اوزاقده محرم راز لیل اولان اسحق
او قوردی شعر بی احزان ایچنده آغلا یوق ..
مشق سلخن اشخا ایدلک اوزره مطالعه سی
ادبیات مراقبلرینه توصیه ایدرلر .

رجا :

آپونه بدلاتنک تسریع تسویه سی محترم قارئینز .
دن رجا اولونور .

مطبعه عامره

مدیر مسئولی : طاهر المولوی

اسلامک فقهه خادم مقالات
مع الشکر قبول ونشر اولونور

یازانک شخصی ذکی یازانده هبسی
نظریه آلتیر .

کان یازدن شایسته قبول کوردورلر
تاریخ حیراسیه دوچ ایدیلر .

کوننده رله چک آثار و اوقونانی
و مختصرجه یازیلش اولمالیدر .

ربی و علمی ادبی اجتماع

محفل

۱۳۳۸

مجموعه اسلامی

صاحبی ، مدیری ، تحریری :

دبیع الاول

۱۳۴۲

جلد

۴

عدد

۴۱

مقدمه ها :

محفل ربی و علمی : تفسیرلر - مفسرلر - بر محمدی جودت افندی . خطابت نبویه - طاهر المولوی . عقل ایله
بک . ینه راقی اعلا لری - فکری بک .
محفل ادبی : نابی بک فکری فکری تحفیس - اورنلی م . کال بک . نعت حضرت مولانا - معراج افندی .
محفل اطفالی : حسی برتیز - حافظ حسین افندی .
محفل اطفالی : (سلطانی) لک لیه به تحویل ، دینسز لک زوله و آچاقله نقی - بین الملل تاریخ ادبیات
محفل تاریخی : عهد اسعد ددهیه دانش نامرات - طاهر المولوی
طلبه محفل : اخلاقیات و اجتماعات دوشکرتلک - چال افندی .
آمار منتشره . حضرت پیغمبر و زمانه حین و عشق ، نازکتر ، جهاد اکبر .

قلمه سلیم بک صاحبی ، آثار ادبی سیله آراسیرا
محفل ستونلری ترین ایله بن سعود بک افندی
برادر یزد .
مولانا ابوالسعود حقیق فاضلی و خط ایله
شعر کی ایکی سنت بدیهه تک هنرور کاملی بولونان
سعود بک افندی ، دائرة مدارتک دیوان قلمندن
تقلا مجلس اعران کاتیلرندن بولونورلر . انقلاب
اخیر طو لایسیله ، اکثر مأمورین کی بدایه غیر
فمالیه و نهیه جزئی بر معاشله معزولیه سوق
ایدیلدی . اوده قلمندن آلفانی قلمیه آلفی ایچین
حکومت قایسندن ، حق قایسی اولان باب تحاوت

خطاط سعید المولوی
باب عالی یوقوشنک سول جهنندن ایلتار ،
کتبخانه سودی بک آلت طرفده کی آفاز چشمه
متصل بر دکجه کورورلرک چانکائی داخلنده
نفیس بر خط ایله محرز (خطاط سعید المولوی)
لوحه سی و او لوحه تک زیرنده :
حسن خط ، حسن طبیعت بزه داد هنر .
کون کلیر نامرک باعث تأییدی اولور
آچیلیر ورد جهان کلشن طبعده ، سود
هر کیمک حضرت ملا کی خورشیدی اولور
قلمه سی واردر . اولوحه نفیس بک کاتبی و بو

محصل فی و علی :

تأویل - مفسر

متواتر ظاهر المانی

عنك مابعدی

ایندی شو ایکنجی قسمی ایضاح ایچون بر قاج
مثال ایراد ایده لم .

برنجی مثال : مثلاً (حتی اذا بلغ مغرب الشمس
وجدها تقرب فی عین حنة) نظم جیلند ظاهر
اولان معنی : کونشک حین غروبند برده کی
قایناقلردن برینه کیرمه سیدر . چونکه : آیت من بود
ذوالقرنین ، مغرب شمس اولان برره وارد قد
آنی صیحا قیامورلو بر قایناقلده غروب ایدیور
بولدی ، مآلده ترجمه اولونقی اقتضا ایدر . حال بوکه
شو معای ظاهرک خلافت دلیل قاطع عقل و فنی
قائم اولمشدر . اوت ، شمسک کره اوزدن بویوک
اولدینی و حجم اصلیلرند قالدقاری حالد بر جسم
کیرک دیگر بر جسم صغیر کیرمه سی محالاندن
بولوندینی جهته اشبو نص متواتر ظاهر المعانی
لزم تأویل درکاردرکه تأویل منبوره الله اعلم
شویله در :

ذوالقرنین ، بلاد مغربدن بر محله واصل
اولدقد کونش حین غروبند اوضعیتده کوردی
یعنی ناظرک نظرند کونش مسور ایچنده باتارق
غروب ایدیورکی کورونوبوردی . زیرا : بلاد
غریبه سواحلندن شمه نظر ایدن کیمسه آنی
بخر حید غریبه غائب اولوبور تحیل ایدر .
بحر منبورك ایسه سیاه بالینی و سختی غالدرد .
ایندی (عین حنة) لفظی مذکور ده کیزه اطلاق
ایدیش اولوبورکه بوندن ده مقصد ، ارضک جانب
غریبسی دیکر احاطه ایش اولماسنی افاده در .
اما او محل ، کرک آفرعالتک ، کرک آمرعالتک

اشغال ایله دی ، یعنی تعریف ایدیلم دکاچمه ده
اوپلوروب خطاطی ایتیه و سپارش اوزده رینه یازی
یازمایه باشلادی .

خطوط مشرعه مراقبیلرینک هم صنعت ،
هم قناعت جلوه کاهی اولان اودکاچینی و (حسن
خط ، حسن طبیعت بزه داد حقدردن دین اوراد کی
استاد خط و ادبی زیارت ایله معارفی خالصه توصیه
ایده در .

غلطه مکتب سلطانیتدن نشأت و قاهرده
اختیار اقامت ایله مش اولان رشید مظهریک اقدی
محفلک مصر بخار لکشی لفظاً درعهده ایله مش
و ایله مکتوبی کونده در شد . ورودی کیکمش
اولان بومکتوبی کله چک نسخه به درج ایده چکیز .

تبریک :

ولد جلیل نبوی شهر جلیلک حولتی ومظفر
اوردومزک دار الحلاله به کال شان و شرفله
دخولتی تبریک ایله در .

شکر

محفلک انشایرته همت و معاونت بویوران
آماسیه قاضی بر شرف ضیا و زولفولداق مفتی
ابراهیم حتی اقدیل حضرتک شکرلر ایده در .

جهاد اکبر

احکام سیاه و احوال اجتماعیه اسلامیه دن باحذر .
مبلاس مفتی فضیلروری حافظ محمد صادق
اقدی حضرتلری طرفندن بویوک بر احاطه علمی
ایله یازیش اولان بوازلک طبعه باشلایلدینی
وقسم اولک ختام طبعی باشلایلدینی استخبار
اولونمشدر .

تقدیرده نه تکفیر ، نه تقبیح ، نه ده هیچ برنجی
ترتیب ایدر . مع مافیه ایچایند تاویلاری جائزدر .
مثال : (بجاء بالموت علی صوده کیش اعاج)
حدیثی خبر واحددر و یوم قیامتده یوز دنگده
آلاجه بر قوچک بوتون اهل ناره قاشی بوغاز .
لاناچنی ناعقدردن . موت ، عرض ، حیوان ایسه
جوهر اولدقندن عرضک جوهر مآقلای مستحیل
اولمده حدیثک شو یوله تأویل جهته کیدنک
لازمه دندر ، یعنی عذاب هجم ایله مذنب و عقاب
الح ایله معاقب بولونان اهل ناره مظهر رحمت
الهی اولارق بر زمان کلوبده هیچ اولمازسه
(اولک) صدور تیه ایچنده بولونقلری عذاب
دهشت کدن قورونملاری حقدده بسله دکاری
امید رحمتی یأس و حرمانه تبدیل ایچون بر مثال
مقامنده در . بوغاز لامش بر حیواندن امید حیات
ناصیل پیوهده ایسه اهل ناره زمان کلوبده موت
ایله یاقی قورونملاری حقدده بسله چکری امیده
اولیله جه پیوهده در دیکدر .

دیگر مثال : (اما یحیی احدکم برقع رأسه
ان یحمل مثل الخوا) حدیثک ظاهرندن صرف
وتحویلی مناسب و معقول بر طرزده تأویل لازمه دندر .
چونکه : حدیثدن ظاهر اولان معنی ، سجدهده
امامدن اول رفع سر ایدنلرک باشی ، اشک باشه
دویمکدن عبارتدرکه شیمیدی به قدر میلیونلرجه
کیمه لر امامدن اول باشلری سجدهدن قالدقاری

حالدده هیچ برینک اشک قایته کیردی و باشلرینک
اشک باشه دوندینی یوقدر . هر وقت کوزیمزک
اوکنده ظاهر و هویدا اولان شوه حقیقه معارف
دوشن حدیثی ، ظاهرندن صرف ایله مغزای حدیث
شرعی امامدن اول ، باشی قالد برانلرک حق و بلاحتلری
اعلاندن عبارت اولمده تحویل صورتیه تأویل لازمه در .
غزالی نک (قواعد العقائد) نام اثرند بونلرده دشر

ساحل غریبسی اولق اوزره اعتقاد ایدابیلن هر حالده
معنای مرادک و کونش ، عیون ارضک برینه
کیروب غائب اولوبوردی ، دیک اولمادینی قطایدردن
رازی ، کواشی ، جلالین و حواسیسته باقاندن
اشبو معلوماندن بلکه فضلهسته کسب اطلاع ایدرلر .
ایکنجی مثال : مثلاً (اذا اردنا ان نقول له
کن فیکون) آیت جلیله سنی نظر امامندن کیر .
دیگمزد معنای ظاهرسی اوزده مانع اولور بر
دلیل قاطع عقلی قائم اولدقنه قناعت ایدرز .
شویله که : اشبو (کن) کله سی یا معدومه
خطاب اولاق که اوده بر نوع سغه اولق طولایسیله
حق باریده محالدر . یاخود موجوده خطاب اولاق که
اوده حاصلی نمیشایدردن . شو حالده آیت جلیله
منبورك استناد تئیه طریقیله نفرد قدرت
سبحانیه و سرعت امثال مصوعات ربانیه دن
استعاریه حل اولونماسی لازمه در .

اوچنجی قسم ایله درنجی قسم ، مشهور
متین المانی ایله مشهور ظاهر المانی طبعی اولکی
قسملرکی ایسه لرد بونلری انکار و تکذیب ،
اکفری اقتضا ایله من . بناء علیه منکری آنجیاق
تضلیل و تفسیق اولونور ، تکفیر اولونماز . فقط
تأویل خصوصتک هر هانکیمسده اولورسه اولسون
معارض عقیدتک قطعیتنه انتا ایشک لازمه دندر والا
تأویل جائز دکلدر .

بونلردن باشقه برده خبر واحد قییلندن اولان
دلیلار وارددرکه آنلرده ده (ظاهر المانی) (معنی
المعنی) قسملری جایدردن اعمال شرعیده ظن
کافی کلدیکندن آنلری اثبات ایچون یوکمی دلائل
کفایت ایدرسده معتقدات اسلامیه ده بالاستقلال
مدار نبوت اوراق اوزره هیچ دخل و تأثیری
جائز دکلدردن . آنک ایچون انکار اولوندقاری

واضح مثالاری وحشی ایشاحاری وارد. کرچه ایراد ایلهدیگی املهده جواز تأویل بر شی' دین اولماشده و جوب تأویل ادعاسه قارشى (لا) دین يك جوق بولومشدر . مابعدی وار

برشماری عودت

حیات اسلامیه تاریخچه-سندن

خطابت نبویه

۳۸ نجی نسخه دن مابعد

جابر بن سمره رضی الله عنک دین رسول اکرم صلی الله علیه و سلم ایله بر جوق نماز قیلیم . علیه الصلوة والسلام اقدیمک نماز قیلدیریشده خطبه او قوشی ده متوسط درجه ده ، یعنی نوزون ، نهده قیصه ایدی ، دیدیگی صحیح مسلمده مذکوردر . ابلاغ الانبیا علیه السلام اذکالاحایا حضرت نوری ، خطبه ایراد ایدرکن مقتضای کلامه کوره تبلیغاند بولونور ، اذکار و وعیده دائر سوز سوبیلورسه

[۲] جابر بن عبدالله رضی الله عنده صریح اولان بوحیدشده « کانه مندر جیش » تعبیری قوللابیش و مسلم حاشیه سنده ایسه یونمیر « کن یندوقوما من قرب جیش عظیم قصدوا الاغارة علیهم » یعنی ینما ایچین کان عظیم برعسکرک و ردی برقومه خبر ورن کی ، دیه

تفسیر ایدیلشدر . قاموس ترجمه سنده ده ایچرکه : الانذار : همز مک کسر یله والنذر : نونک فتح و ذالک سکونیه و نونک ضمی و ضمیمه والنذر : صریح و زنده برآدمه بر مادی اعلام و ابلاغ ایله آکا فورقو وروب آکا ایلمک مناسبه درکه تیجیر مایلیدر . النذر العریان : ختم قیله سندن بر کیسه درکه ذی الخلقه معرکه سنده عوف بن عامر ، مروتک اوزرینه حله واخذ ایله دکن سکرا کندیسک و خانونک لاری قلع ایله شدر . علی قول مطلقا مندر اولان کیسه یه املاق اولدور . زیرا عربلرک عادتندرکه برآدم قومی شیخون و انارده حدوتدن آکا و تخوف جاندیشاندن متجدد اولدور کلوب اخبار و اضاظ ایدر . چنلرنده حالت سن پویه اشارتدر .

... جابر بن عبد اللهك روايتی موجبجه - کوزلری قزاریر ، سی یوکسه لیر و دشمن عسکرینک و رودی خبر ورتلر کی (.) غضبه کلیر و بیست - انا والساعة کهنین - مسلم ، یعنی « یم بعت اولونو - شمله قیامتک آداسی ، سوتلر کیدر » حدیثده اولدینی کی شهادت و اوردن یارما قیلرله ابتدگی اشارتدن باشقه الی ، قولنی اوینانوب صالامازدی . ینه مسلم شریفده ده نیلورکه :

« بشرین مروانک منرا و زنده الیرینی قالدر - دیننی کورن عمارتدن رؤیه رضی الله عنه : الله شو البرک مستحقق ورسین . بن رسول اکرمک خطبه ائشانسده شهادت یارماغیله ابتدگی اشارتدن فضله ایله برحرکنده بولوندیننی کورده دم . دیشدره

ساعت اجابت :

« ان فی الجمعة لساعة لا یوافقها مسلم یسأل الله فیها الا اعطاه اياه - مسلم ، یعنی جمعه کونی ایچنده خفیف بر زمان و ادرکه اوندن ظریفده بر مسلمانک اللهمدن ایستدیک خیری برشی جناب حق مطلقا اوکا ویریر »

ابوهریره روتایتیدیگی ، و هی ساعة خفیفه ، دیهره مدتک قیصه لغندن بحث ابتدگی بر وقت واردرکه اوکا (ساعت اجابت) ده نیلیر . بوزمانک تعیینی حقهده ابوموسی الاشعری « سمعت رسول الله صلی الله علیه وسلم یقول فی مابین ان یجلس الامام الی ان تقضى الصلاة - مسلم ، دیشدرکه جمعه کونکی ساعت اجابتک منبرده خطبیک اولدورما سندن نمازک قیلنماسته قدر کچن مدت اولدیننی رسول الله صلی الله علیه وسلمدن ایشیدیم » دیکمدر .

ذهنی اقتدی مرحومده بوزمان ایچین « و هی من خروج الامام الی فراغه من الصلاة علی الصبح » قولنی ترجیح و کتاب الصلواتده نقل ایلشدر .

ظاهر اخیر :

معلومدرکه جمعه دن درت رکعت اول درت رکعت صولک سنتی واردرکه ایکینی ده مؤکددر . سنت اخیردن صوکرا (ظهر اخیر) نامیله درت رکعت داهاقیلارلر . حاجی ذهنی اقتدی کتاب الصلواتده : « اعتبار سبق و ظهر اخیر احتیاطی ، تعدد جمعه تک (برعلکت داخلنده) یعنی حقهده کی قول ضعیفه منیدر . آکا کوره - که قول ابی یوسف و مذهب امام شافعیدر - جمعه ایلمک قیلانکدر . بناء علیه احتیاط اولارق آخر ظهر ، یاخودظهر اخیر نامیله درت رکعت نماز قیلیر » دیدکدن صکره حاشیه اولارنده شوسطراری علاوه ایدیور :

« این نجم دخی بحر رائده : صلات ظهر اخیر ، صلات جمعه ، صر واحد عدم جواز تعددی روایتی سبیلله محتند ایدین شک اوزهرینه بعض متأخرینک وضع ایتدیکلر . روایت مذکوره ایسه مختار دکلدر . و بعد الجمعه ظهر اخیر نمازی امام اعظمدن ونه ساجینندن روایت اولومشدر . يوم جمعة فرضی اودره جمعه فرض دکلدر دو اعتقاد اولونمی یخوفنه . یعنی بن او نازک عدنی کرار اذا ایتدیم دیشدر »

صلی الله علیه وسلم اقدیمک فرض جمعه دن صوکرا درت رکعت سنت قیلنماستی حقهده امر ویردیک و حجره سمادته عودتنده آریجه ایکی رکعت نماز قیلدینی صحیح مسلمده مذکوردر .

مابعدی وار

ظاهر الماروی

عقل ایله تفکک تصادمته دائر مسائلک

ایلمک نظرده معقول ایله مقول آره سنده کوربان تصادمی حل ایچون علما اوج فرقه یه آریلشدر . برنجی فرقه : معقوله نصب نظر ایدوب مقوله التفات ایچورلر . شرح شریفده عقلارینه موافق برشی ایشیدوب کورورلر قبول ایدیورلر . عقلارینه مخالف برشی مسموعلاری اولدینی تقدیرده بو (عوام

ناسک فکرلرینه مناسب طرزده انیلمک تصوراتی اولدیننی و آنلرک عوام ناس درجسته تزللی واجب اولوب بعضاً خلاف واقعی ذکره محتاج اولد . قلوبنی (زعم ایدیورلر . معقوللارینه موافق اولیان قول صحیحه شرعییه یی وضع ایلدکلری دسانیر فاسده یه حل ایدیورلر .

بوفرقه عقلیلمده غلو و افراطلری تیجیسی اولقی اوزره انیای عظام حضراتی صراحة تکذیب ایلدکلری ایچون ارتکاب کفر ایتمش اولیورلر . فلاسفه ، باطنیه ، غلات صوفیه بوفرقه تک ارتکابندور . تقاددن مقول اولان قول صحیحه شرعییه رد وانکار ایدنلرده بونلره ملحقدر .

(بل کذبوا بالحمیطوا بعلمه) نظم جلیلمک مفادتیجیه بوفرقه اربابی اخبار و نصوص انیایی بحق تدبر و مضمونلری ادراک و احاطه ایدمه مدکلری . و یاخود نامی اضلال مقصد مقصدتکارانه سنده بولندکلری ایچون انیایی تکذیب و آنلره اقتراپ مجاسرت ایدیورلر .

هر عصرده بومسلسلکه سلوک ایدنلر اکسک اولمادیکی کی مع الاسف عصر اخیرده ، زمانزده اهل اسلام ارمسند مسلك مذکورک طرفدارانی کثرله کورولمکدهدر : کیی عقللرینه موافق اولیان نصوص شرعییه رد وانکار ایدیورده کیی داعی تأویل برقرینه قویه و بر دلیل عقلی قطعی بولمادیکی حالد آرزولرینه موافق شکله تأویل ایدیورلر . کیی ده هوای فسانیلرینه ، سفاصلرینه موافق اولدیننی ایچون احکام شرعییه مدینه و سفاصلت اجتماعیه لرینه مانع کوروب عقللرینه اوینون و غرضلرینه موافق اولان شیلرک دسندن اولدیننی قبول ایله موافق اولمایان احکام و اساسات دینییه رد وانکار ایدیورلر . بوسورتلره اهل اسلامی اضلال و فساد سی ایدیورلر .

المصاحبات الفلكية ؛ في الاشارات الفلكية
نام نردن [۱] تلخیصاً :

شعراى یمانی ییلدیزی = Sirius

توابت قمر اولان کواکب اینجده فوق العاده
بارلاقای طولایسیله ال غریحاس انسانلری بیله
کندیسه معنون ایدن بوشمس عظیم حقدده بمض
معلومات ویرمک ایسترز .

شعراى یمانی « کلب الاکبر » صیورونک آغا
نابله مسمی ییلدیزی اولوب « الجبار » صورتک
مرکزنده واقع « ملوک ثلثه » تعبیر ایدیلن اوج
کوکبک شرفه دوغرو استقامت غریجه سی اوزرنده در .
شدت لمانی طولایسیله یک اسکى زمانلردن بری
شعراى یمانیق آبروجه برکونش اولدیغنه اینانلش
وبوباده یازیلش یک چوق یازیلر یزه قدر انتقال
ایچشدر . شعراى یمانی، بوایلرده صباحه قارشى
شرق طرفلرنده بولغنددر . ششمه ستمه کی لطافتی
طولایسیله بوکا « بتون کواکبک فرالیجه سی »
دینله ییلور .

شعراى یمانی ؟ ارضمزدن برمیون اوجوز
بیک کره بیوک اولان کونشمزدن لاقول بدی بیک
دفعه دها جسم در . قرنلکر بوکا سیرپیوس
« Sirius » دیرلرکه شویله بویله ؟ زیاده بارلاق
معناسته کایر . فی الحقیقه ؟ سانسقیرت لسانده
بارلامق ممانه کلن Svar کله سی ، پونالیر Seir
طرزنده آلهرق بورادن دخی « سیریوس » کله سی
میدانه کلشدر . کذا بارلاق معنالرنه کلن « ثریا »
کله هر بیسه سک دخی بورالردن مشتق بولندینی قوباً

[۱] حافظ عبدالرحمن یک اندینک بو معظم امری
۱۰۰۰ صحیفه تک اوج بووک جلدن عیارندر . سکیز
پوزی منجاوز رسمی وخریطه یی معنیدر . موضوعی
بعض آیات قرآنیله فلکیات ایله تعلقیدر . تدقیق مصاحف
ومؤلفات حیثیته ده تقدیر ایدیلدی - عقل

حالیوکه ایکینجی مقاله ده بیان اولندینی اوزوه
مستقلاً عقل ایله ادراک اولنه میان و حقیقته عقل
بشر ابرمان یک چوق امور دینی و مصالح دنیوی
واوردوکه آنلری ادراکده عقول بشر ارشادات
شارعه معتق اولدیلندن شرایع انبیایه احتیاج قطعی
بولندینی درک ویتیق ایدمیرلر . وبناه علیه حرکت
عقائسه اویتون و منافقه موافق اولان هر شیتک
دن جلیل اسلامک و عقل سلیمک احکامه توافقی
ایده میه چکنی اکلاموردر و یاخود آکلامق ایسته
میورلر .

اساساً بو طاقه تک کفر و شلالارندن اجتناب
ایتمک ارباب ایمانده هر فردده واجب اولدندن باشقه
بونلرک مضرت و مفسدتلرنی دفع و ازاله سی
ایتمک حاله کوره هر کسه لازم و واجبدر . ایکینجی
فرقه : منقوله نصیب نظر ایدوب معنوله عطف
اهمیت ایچورلر . معجزات ایله مؤید اولان رسول
اکرم (صلی الله علیه وسلم) اقدیمزدن نقول هیجیه
ایل منقولانی کاملاً تصدیق و قبول ایدیورلر .
ظواهر نقوله تناقص مشاهده اولوبده تأویلی
تمکلف اولندینی تقدیرده تأویلدن امتناع ایدوب
(الله تعالی حضرتلری هر شیتیه قادردر ، بزمعاد
اللیک کنه و حقیقته واقف اولمه یز) دیورلر .
فرقه مذکوره تأویلات غلطلارندن قورتولمق
ایچون نظرلرنی نقول هیجیه تک ظواهرینه قصر
ایدوب اندن مشهور و معلوم اولان معانی ایله اکتفا
وقاعت ایدیورلر . معقولانه اثبات و بوخصوصده
صرف ذهن ایندکلی ایچون ساحه جهله تنزل
ایدرلر اکا رضا کوستر بیورلر . ایسته بونلرک باشلیجه
قصودلری بودر . بو مذهبه سالک اولان طاقه یه
(ظاهریه) تسبی اولور که ریسلری داود ظاهریدر .

مابعدی وار اسکایی
محمد عاطف

مغالوبندار... زهره مک سوقرا ، کله کلدانیه سندن
حرف اولدینی کی .

شواوفی تفصیلندن کلاشد شدوکه « شعراى
یمانی » بارلاقای سیاه سنده مال عتیقه ده بیوک
بیوک تأثیرلر یایمشدر . کواکب نابسته اینجده
بونک قدر بارلاق هیچ بر ییلدیز یوقدر !
زمانمزدن « ۵۲ » عصر اول ؟ « شعراى یمانی
ییلدیزی مصر لیلر غندنه مادنا بر قوتیک
وظیفه سی کورمکه ایدی ! فی الحقیقه ؛ بوشمس
معظمک طلوعی ، اووقلر ، یازک الاززون کیجه لرنه
وبناه علیه نیک قیضانی زمانلرنه تصادف ایدر
ایدی . مصر عتیق بوایه ، « یاخون » دیر ایدیکه
فیضان آتی دیمک اولور . کوکبک نام مخصوصی
« صوت هیس » ایدی . بوشوک کله دخی « بارلاقان »
معناسته کلکنددر .

نه قدر تفصیلات ویرسه ؛ کوکلرزه کورمه
کافی کیجه چک اولان بومعظم ییلدیز ؛ اسکى زمانلرده
دها بارلاق ایدی ؛ زیرا حرکت ذاتیه سک سرعتی
طولایسیله ، بیکرجه سئلردنری مغالومه مزدن
بیانخی اوزافلاشمشدر . وکیت کیده دها تباعد
ایده چکدر . شوخالده اشبوک کوکب حقدده شرفازل
اولان ؟ سورة نجمک ۴۹ نجی : [وانه هو رب -
الشعری ...] آیت کریمه سئلک سبب نزولنی
وطولایسیله ییلدیزدیکى حیر بخش حقایق عالی فی آرتق
تحلیل ایدمیرلر ؛ شویله که :

جلب حق جل شأنه حضرتلری ؛ بالمعوم
کائناتی وهر شیتی براندینی هر برده سوبله مش ایکن
نه دن طولانی صورت مخصوصده ؟ ؛ و ؛ و ؛ و ؛ و ؛
شعری ییلدیزینک ده حقیقه کربى سیدر ! « دیور ؟
بوکا لزوم وارسی ایدی ؟ .. ثبوت کوه تبیین اولانلر
ایچون ظاهراً فضلہ لوب لزوم کی کورینن بو اخبار
ایده یک چوق حقایق عظاما موجوددر ..

۱ - بردقنه ؛ « شعری » لفظک حضرت
قرآنده ذکر ایدلرکینه کوره فلکیون عباسیه دن
بیکرجه سنه اول عربستانجه زمانزد اولدینی آکلا .
شیلور . یعنی الغول ، « سیک انراج » - « سیکل »
سیک الاغزل ، « الدبران » ، « سیک الطائر » ، « سیک الواقع »
بنات نیش . . . الخ کی صکره دن قولمش اسملردن
دکلدر . بوندن طولانی کوکب مذکوده ، یعنی
شعراى یمانیده برفوق العاده یک بولمق لازم کلیر .
تدقیقات موشکافانه کورمشدوکه ؛ صابیت [یعنی
نجوم پرستک] بوکوکیدن ظهور ایدرک یک چوق
زمانلر ایچون سساکینی طرفلردن مبیور اخذ
ایدلشدر . . .

فی الحقیقه بتون سها اینجده فوق العاده بارلاقانی
حسیله صابیتون آراسنده معبودتانی ایدیلن بوکوکید ،
الوهیته الیه والیه برعلاقمی بولدیغنه والله عظیم
الشان حضرتلرنک بونک دخی صاحب حقیقی
و رپی اولدیغنه و بناه علیه بیکرجه سنه اول
« شعری » تک بوضوئله تلقی ایدلمی طولایسیله
تصبیح کیفیت لزوم کورولدیکنه قاعت حاصل
اولقددر !

ایسته بالاده کی آیت کریمه تک ایلک شعله حقیقی
بودر . یعنی صابیتک بطلانی اعلانددر . . . فقط
عیباً شعراى یمانی ؟ نه دن طولانی معبود اخذ
ایدلشدر ؟ اگر بو باده کی اسباب لمانندکی شدت
ایسه ؛ مقام اعتراض شه دینله ییلور که دکل شمس
وفر ، حتی زهره ، مشتری و علی الاکثر مریخ بیه
بوکوکیدن ایوم یک زیاده بارلاقدرلر ! بناه علیه
بودوشونجه وارد اوله ماز : ..

اگر بودوشونجه ، کوکب مذکورک جسماتندن
ایلری گلشدر دیلرسه ؛ بو ، اصلاً وارد اوله ماز .
زیرا اووقلر ، شعری تک یک بیوکر جرم ساوی
اولدینی قطعاً معنوم دکادی ؛ باخصوص شمس

ایله بیکر ظاهر آ میونلرجه دفعه جسم اولدنی
کی حقیقتده ؟ مثلا سبیل بیلدیزی کندیسندن
لااقل ۱۵۰ ، ظهرا الجبار ۲۲۰۰ ، مشهور قلب
المقرب ایسه ، ۱۲۵۰۰ دفعه ده بیکدور !
شوحالده معبود اخذینه سبب اولورق بودخی
کوسترله من ! بناء علیه بو باید بشقه حقایق ارامق
لازم در .

۲ — پایلان تحریات و تدقیقات عمیق من ؟
یزه کال حیرته آ کلامشدرکه ؟ کوک مذکورک
اوروبالیر طرفدن ده پک قین زمانلرده آتقیق
آ کلاشیله بیان حرکت ذاتیه سنک لسان قرآنله
۱۳ عصر اول خبر بریلیمی معجزه سیدر . ایضاح
ایدم :

ارباب معلوم درکه ؟ شعرای یانیک ثانیده
۳۵۰ کیلومتره ک بر سرعت ذاتیه سی وارد !
و کذا معلوم درکه : کوک مذکور تماماً منظومه منک
کلدیکی نقطه به طوغری اولق اوزره بزدن اوزاقلا
شمقددر . بناء علیه بر ماضی بعیدده ؟ شعرای
یمانی ایله منظومه منک آز جوق قین اولورق
قارشولاشدنی و بوندن طولانی معنادن پک فضله
بیوک ، و غارق العاده شمععلی کوروندیکی عقیق
اولوب ایفته اوصره لرده ارض سکنه سی طرفدن
معبود اخذینه سبب حقیقی ده بودر . اصی دوشونجه لرده
بیوک نهرلرک ، بیوک ملاعرک ، بیوک اجرامک ؟
صرف بیوک کسندن طولانی معبود اخذایدیله کلدیکی
تاریخلر صیق صیق خبر بر مکه در . ایسته شعرای
یمانی دخی بویه بر طالعیزلرک اوعرامشدر !

۳ — عین آیت کریمه ؟ کندنده مندیج حقایق
ازله ایله الله موجود تورانلرک ، حضرت موسی
علیه السلامه من طرف الله کوندریلان کتاب مقدس
اولدنی ده بر قطبیت ریاضیه ایله خبر بر مکه در .
شویه که :

حال حاضرده کی تورانلرک بیانسته کوره ؟ جناب
حق طرفدن دنیانک ، وغنبنده اوزرنده انسانلرک
پاراللی ، ۶ : ۷ بیک سنه ک بر زماندن فضله
دکلدر ! حالوکه کره ارضک طوغوشی ارباب علم
وقتک تدقیقات مکمله لرینه نظراً بر میلیار سنه دن
آز اولدنی کی بشرینک ارض اوزرنده ظهوری ده
هر حالده کسرمز یوز بیک سنه دن آشاخی دکلدر .
تورات ؟ یونی ۷ بیک سنه دن یوقاری به جبقا .
ره میور ! بر زمانلر ؟ خرسینلق هالنک الک بیوک
بر مقامی ده بوسستوری کال اهمیتله قبول ایش
وعکسی ادها ایدلره قارشیک آغیر جزا لر تریندن
جکنا مش ایدی ! . . . تاریخلر بوکا شاهددرلر !

حالوکه شعرای یانیک منظومه منر . یوکونکی
مسافه سی ۸۳۳۳ تریون کیلومتره اولدینندن
هر ایکی منظومه منک قارشیلایشامی ۸۴۵۰۰
سنه اول وقوعبولدنی صورت قطعه ده آ کلا .
شیامقددر ! بوسستوله ریاضیه فلکیه یزه اثبات
ایدرکه ؟ بر یوزنده لااقل ۸۴۵۰۰ سنه دئیری
بشر موجود ایش که شعری ، معبود اخذایدیله
بیلمشدر . شوحالده اوروپا علماسنک تدقیقات
اخیره لرینه کوره ۱۰۰ بیک سنه دن آز اونامه سی
لازم کان ظهور یی بشر مسئله سنک ۸۴۵۰ بیک
سنه سی تحت تأثیره کبر مکه در ! . . .

معبود اخذای مسئله سنک ؛ هیچ شه یوقدرکه
یوقارشیلایشمده دن جوق اول وقوعبولدنی ،
و بشرینک دخی او آنه قدر هر حالده چوغالوب
اطرافه منتشر اولدنی ده دوشونیلورسه ، یوزبیک
سنه ک بر قدم کیفیتی ده بارز صورتده نظرلره
چاربار ! . . .

بوندن آ کلاشیلرکه ؛ موجود تورانلرک حضرت
موسی تورانی دکلدرلر . بناء علیه محرف اولدقلری
ثابت اولور ! . . .

۴ — وقه عظیمای قیامتک آن وقوی تماماً
بشرینک مجبوری اولغله برابر ؟ قرآن عظیم الشانده
« شعری » اسمک مذکور برلمسی ، طولایسیله
دیگر بر حقیقتک تجلیسته کافی کلکده در . فالحقیقه
احکام و اخبارات قرآنیته ؛ ارضک صوک کونه قدر
مطاع بوله جنی شه سز اولوب حالوکه بیلدیرم
سرعتیه کوندن کونه بزدن اوزاقلاشان شعرای
یمانیک بر عهد بعیدده کوزلرندن تماماً غائب اوله جنی
مقتضای قانون ازل الهی در . بناء علیه حادنه
قیامتک — مصادمه ارضدر — ؛ شعرای یمانیک
کوزلردن تماماً قینندن اول ظهورده کله جکی شه سز
وعکسی قدر بده [وانه هورب الشعری] آیت
کریمه سی اوتویانلرک برشی آ کلا به جقلری پک
طبیعدر ! . . . اگر حادنه قیامت شعرای یمانیک
غیوبندن صکره وقوعبوله جنی قبول ایدیلرسه
بشرینک آرق کورده میجکی بر بیلدیردن حضرت
قرآنک مقصد سز بحث اجمعی لازم کلرکه ؛ بویه
مناظر بر دوشونجه آنک بیوک کسکه قارشیک کشاخلیق
اولور ! . . .

نودت آن قیامت بیلنه من ! فقط جناب حق
مصادمه ارضی متعاقب سرکزدن جبقا جق آتشلرک
دکترلره جککسه جککی بیلدیر یورده ؛ بوندن ده
ارضک ، مثلا قرکته تماماً صفومه دن اول مصادمه منک
وقوعبوله حقیضاً سسویلس دیمک اولور . بز
بو بایده تفصیلاتغری دیگر مقاله لر مزده یازه جفر !
خلاصه ؛ آن قیامت بیلنه من . کم نه سویلر
یالاندر ! فقط دوره تمینی نمکندر ! مثلا ؛ ارضک
صفومه سی ایچون بر میلیون سنه کافی ایسه ؛ قیامتک
دخی بو بر میلیون سنه دن اول وقوعبوله جقنی بلاترد
سویایه بیلرزه شعرای یمانیک تمینی مسئله سنه کلنجه ؛
یومدت ۵۰۰۰۰۰ سنه دن اصلا فضله دکلدر !
ایسته بز ؛ [وانه هورب الشعری] آیت

کریمه سندن یوحقیقتلری آ کلابورز . والله اعلم .
آخردده ؛ خریطه دائره سی برینکی شعبه سی
مدیری ارکان حربیه قائم مقاملردن
حافظ عبدالرحمن

ینه راقی اعلانلری !

یگن عبدالفضل ایچنده ایدی که قارنجی بوله آب
روخی آقیمق صورتیه شرف دیو قسایینی
لکله رن . مع الاسف . بر مسلمان اربابی طرفدن
غزله لره بارام تبریکنی حای مسکرات اعلانلری
درج ایدیریشدی . او مناسبتله (و بر ارقچینک
بارام تبریک) عنوانیه ازدیقم تأفامده محفلک
یکرمی بشتی نسخه نه قبول اولونمشدی .

منع مسکرات قانونک تعدیلی ، یاخو دمسکرات
صایلماسی ممنوعیتک تعطیل تصوری طولایسیله
اولاج کی نه غزله لرده تورلورلور اعلانه تورولمه
اشلادی (۰) آجیاجق و اعلانه جق جانردن اولق اوزره
« اوزهرین مایهانی اعمال و فروخت ایدلرک مسلمان
اولدقلری ده علناً و معضرا نه ده تشهر ایدیلدی .

اعتیادات غریبه منک بلا قیدو شرط قبول و تطبیق
توصیه سنده بولونانلر ، نصیحتلرینک مؤثر و مشمر
اولمایه یوز طوطیفاتی کوروب ده سه و غنله دلدر .
چونکه ؛ شیمدی به قادر شرقت باخه صده مسلمان
اقوامی آواسنده مسکرات یانلی شویه دورسون ،
صائماسی ده الذبیوک معا بریدن صایلیار وارنکایدن
صوکدرجه قاجیلرکن اوفصیحتلر تأثیریه اونمالی که
هر راقی اعمالی ایچین قاریقلر و فروختی . مقصدیه
منازلر آجان ، هم دین المسلمین شمع عدا بدیلن
شوحرقانی تاجرانه و قاجرانه اعلانات ایله اورنه
صاچان مسلمانلر پیدا اولدی .

کیم سایلر آتیشی بلکه دها برادی وار !

(۰) لهالده منع مسکرات قانونی استابوله ده تطبیق ایدیلور .

اوت ترقیات غریبه مقلد لکی هوسنک داهانه کی
اعاجیب اجنایه کوسره چکنی کیم تخمین ایدیه بیلر؟
مقصده کلمه . زیرا مقدمه یالام دیرکن سوز
اوزادی وعصریلک زلف زین تارینه وقوناجی
درجه به کلدی !

اولای اجنایانزدن شونی استبضاح ایتک
ایستوردم که :

بو کون مسکرات عنوانی آئنده کی انواع
مایانک بنه بشریت غریب واونی آذجوق قولاد
نانلرک کرک نفس وکرک نسللرینک تدریجی قاتل
اولدینی قناده ، عقلاده ، شهوداده ثابت اولمش
بر حقیقتدر .

حال بویه ایکن اومملک زهرابه نك قابلی شیشه
ایله بیسته مساعده کوسرمک ، اوله به اولدورمه به
عزم انجش بر چلیغنه قین ایچنده قامه قلیف دروننده
روولور ، قوطو داخلنده زهر صایلماسه اذن
ورمکدن باشقه برشی اولورمی ؟

کذا اختصار ایتک ایستدیکی یقیناً بیاین بر
مجنونه ، محضا بر قاج پاره سنی قویارمق حوصیله
اولوم وساطلندن برینی ساتتی ، قانوناً دکلله بیله
وجداناً بر جنایت صاییلانجه حالده بالنفس اوله نك
وبالورانه اولدورمه نك امدهش واسطه سی بولونان
راقی منفعل ومشوق اعلانات ایله صامتیه قالیشمق
تلف نفس واتلاف نسل جنایت عظمای ایچین
تشویق ومشارکت عدایدیلر واونی یابانلر ، هشی و
حیاتی بر قاتلک مشوق ومشارکی اولمازی ؟

اوحالده ای راقیچی اقتدیلر !

سوه تصادفه افرادندن بولوندیکنر شوزواللی
خلفه آزیجق اولسون آجیورسه کنر انتفاعکنری
- لنش قارغلری کی - اولنک انتحارنده آراماییکنر .
حسن طمعکنر بوکا مانع اولدینی تقدیرده کندی

کلنلرله اکتفا ایدمک یالدرلی ده قلاملرله برطاقیم
بیچارکانی ازلوم طوزاغنه دوشورمه بیکنر .
سزده ای غز نه چی بکلر !

بر قاج لیرا اجرت نشریه آلتی املیه راقی
اعلانلری درج ایدمک صحیفه لریکنری دام اغفال
درکمنه ایندیرمه بیکنر . عوض وغرضدن خالی
اولارق دوشونورسه کنر یکانی تیقن ایدرسکز که
مسکرات اعلانی بدلی اولیق اوزره سزه تادیه
ایدیلن بر قاج کاغذک ، نظر انسانیته جلادمعاونته
وبریلن اجرندن هیچده فرقی یوقدر .

فکری

مفصل اقطانی :

غریب رقرار .. (سلطانی لره) لیه * دیرمک
معارف وکانی هیئت علیه غرابیه . سلطانی *
عنواننک * لیه * به تحویل ایدیلکنی تمیم ایندی . بر
طرفدن دیلاری اجنای کلرک تسلطندن قورتارمق ایچون
مجادله ایدیلور ، دیگر طرفدن ملکتنک الکهم عرفان
اوجاقلرینه فرانسه جره براسم وریلور ... نه آجینقی تضاد !
بوقرار ، عزت ملی نامه بزه پک کران کلدی .
بوپوک واخل استادلریزدن مشکلی اولان هیئت علیه نك
بو غریب قارینه قاضی حیرت وناترمزی اطهار ایلکدن
منع نفس ابدیموروز .
زونولداق غزتمی . نومرو ۲۹ - ۳۰ - ۳۱ - ۳۲ - ۳۳

معمل

زونولداق غزتمی ، یوقاریکی بیاناتیه یالکزر
کندیسنک دکلر ، بتون افراد ملتنک حیرت وتاترینه
ترجمان اولویور . بدایت مشروطیتده کلاه
ده کیشدیرمک مراقی ، خستلقی حالتی آلمش ،
لک زیاده بولیسلرک بانسی تجربه نخته سنده ویشدی .
شیمیدی اسم تبدیلی مرض مزمن دوجه سنده کلدی .
همده لک زیاده معارف وکالنده اجرای تأثیره
باشلادی .

ابتدائی ، تالی ، عالی کی تدریسات مدیریتی
توریکه اولاجاق دیسه ! ایملک ، اورتیه ، یوکسک
تدریسات مدیریتی نه تبدیلی ایلرین وکالت مشارالیه
(سلطانی) اسملری ده - هیئت علیه علمیه نك
قراریله - (لیه) به تحویل ایدیلور . مجاهدیلر
یابانچی اولان یالکزر عربجه وعجمجه کللرله
فرنگجه الفاظه اجنای صایلمیورمی ؟ یوقسه اونلره
تابیت وثیقه سی وریلور ؟

بزه اوله کلورکه ایملک ، اورتیه ، یوکسک
تدریسات مدیریتی نك یانی باشندمکی اوطه نك
قایمینه میخی (حرث مدیریتی) لوحه سی
کوزده نه قدر غریب کورونویورسه انقره لیه سی ،
استانبول لیه سی تلفظاتی ده قولاقلره اوقدر عجیب
عکس ایتکده در . (سلطانی) لفظنک مطلقاً
تبدیلی ایجاب ابتدیه اسکیدن بری آیشیلش
اولان (اعدادی) کلنلرک نه قیاحتی واردی ؟
یاخود معنالی باشقه بر تدبیر بولونمازی ایدی ؟
مشهور بر مصراع واردد :

زاهدا سویه بو ترشی نه ، بو رهنه در ؟

بوکا داش توحید افکارده (۸۱۵) نومرولو
نسخه سنده شویه دییور :

لیسه علی وزن کلیسا

بوپوک ملت مجلسی ، معارف وکیلی اسماعیل صفا
بکدن استبضاحده بولونورکن (سلطانی) اسملرینک
(لیه) به تحویل حقیقه شو لطیف سوزلر صرف
ایندیشدر : بسم آتالای پک (کوناهیه) - معارف
وکیلی لک قولای شیشی ، صورمادن قایمق یولوی
بولدی ، قایمادی . پاره سی بقیورسه بزدن ایسته می
ایدی . یاتدریسات ابتدائی خلفه ترک انجلی ،
یاخودده موجود مکتبلی قایمایدیلر . بوجانیتدر .
سلطانلرک ... آه ، کوردیکنر یا دلم آیشمش ،

حال بوکه بونک دیکشیمی ایچون بن قلم ویرمشم
سلطانی آتدیلر ، بر فرنگجه کللر کتیردیلر
سانک دییاده کللر قالمش . لیه ، لیه ..
بر سس - علی وزن کلیسا ..

دینسلرلک زورله و آچاقله تلفظی

بارسده منتشر (انترنیشنل) غزتمسک
وارشوده بخاری ۲۷ اگستوس ۱۹۲۳ تاریخجه یازیلور
« دین ایل مجادله ایتک ایچین مریدلر تشدییرمک »
اوزره موسقو واده بر (دینسلرک مکتبی) آچیلدیلر
خبر ویرمشم . بوراده کی مانع یار بوکا داش آیدمکی
وقعه یی نقل ایدیلورلر :

روسیه نك قحطلر ده چوقولرندن بر قاج یوزقیم
موسقو وایه کتیریلور ، بر خیر اتخانه به طولددولوب
برمدت آج صوسز بکله تیلیلور . خلی بر زمان سکره
دینسلرک بر ویاغاندا جیلرندن بری ، چوقولرک
قارشینه چیقوروشویه بر مخاطبه ده بولونویور .
- قارنکیز آچی ؟
- اوت .
- پک اعلی ، الله ده عایدیکزده سزه سیه چک
ویرسین .

حریف یوتوصیه دن سکره چکیلور ، بر ساعت
سکره تکرار کلور .
- دعا ایتدیکزمی ؟
- اوت .

- الله سزه ییه چک ویردی ؟
- خار
- اوله لیه شمدی سوویه تله دعا ایدیکز .
دو حال برده آچیلور . اوسنی ییه چک طولور
برماضه اوزته یه چیقور . زوالی چوقولر ، اوکا
طوغرو هجوم ایدمک اوپورجه سته قایمیلورلر .

مجتبای دین تعصبی و مذهب غیرتکشدگی، دیندار اولانلر دمی، بوقسه اوله قارشلی بورومک و دیفسر لکی نشر ایتک ایستیتلر دمی ؟

بیله امل تاریخ ادبیات قورفره سی :

غزلهار، مشهور فرانسه خیرلرلندن (ره نان) تک دور ستوی و قالی اولان ۸ تشرین اولده یارلسده انعقاد ایله حاک بین المللی تاریخ ادبیات قورفره سنده تورکیایی تمثیل ایتک اوزره دارالقون مدرسلرندن کورپری زاده فؤاد پکک تعین اولو. تدقیقی یازیوردی. بوخبره اسلامیه براز صربویتی اولانلری، ظن ایدرز که تنون ایتشدر، ذرا مسلمانلی و تورکلکی مدافعه و بولره اسناد اولونان احوالی جرح ایچون کوزل افرست آله کیکیکدر. اورویا و باخاف فرانسه ادبیاتی ایله مشغول اولانلرجه معلومدر که (ره نان) تاریخی و قالی اصول علمی ایله تدقیق ایتدیکی حالده حسابنه قایله درق، اسلامیه هجوم ایتکدن کری طور مامشدر. وقیله صوربون دارالقوننده و برمش اولدییی مهم بر قورفراننده مسلمانلک علوم و فلسفه به مانع اولدییی و فتح ایتدیکی اراضیده افکاری سوندور. دیکنی ادعا ایله مشعر برلک هیچ برشی یامادقلری، تورکلر و بربرلرک متعصب و آشخی بر قوم اولدقلری انبات ایتکک چالشمشدر. کوریلور که مسلمانلرک حتی تسلیم اولنقی لازم کلدیکی زمان، غربک الک ایلری کلن علماسندن بری حقیقی تحریف ایتکدن چکیمبور. مع مافی بو جبرکین اسناداندن (ره نان) ده متأر اولورکی کوروششدر و دیمشدر که :

« شدتلی بر هیجان قابیلستزین - اعتراف ایدیمچی ؟ - مسلمان اولمادیقمن طولانی مکدر اولاقسزین بر جاده اصلا کیردمم . »

تمنی ایدم که مسلمانلرک بر تمنی تمثیل ایدم جک

اولان مرخصصر، غربک متعصب علماسنه اسلامیتک ترقی و تمالی به معارض اولمادیقنی، اورویا لک معلوماتندن آمجاق کندیزه لازم اولانلری آله - بیله جکیزی آکلاننه موفق اولسون . یونی غیرت دینی سندن بکلر و کندیسه موفقیتلر تمنی ایدم دز .

محتفل اولی :

لانی تک نعت شریفی تخمیس

اولورسه غبطه بخش کعبه علیا بجادر بو .
بنام اهل حاجت، درگه خیرالورادن بو
یوزک سور، هر نه ایسترسه ک دیله باب رجادر بو
« صاقین ترک ادبدن کوی محبوب خدادر بو »
« نظارکاه التهدر، مقام مصطفادر بو »

ید قدرت دها خلق ایتمش بر بر شو حالتده
مرجیح روضه رضوانه بیک کره لطافتده
قصود ایتز دل آگاه آکا هر لحظه حرمتده
« حبیب کبریا ک خوابگاهیدر، فضیلتده »
« تفوق کرده عرش جناب کبریا در بو »

فضا حیران ایوانی، سما مشتاق خاکیدر
مدار زینتی محبوب حقک جسم پاکیدر
تجلیگاه رحمت آسمان تابنا تیدر
« فلکده ماه نو باب اسلامک سینه چاکیدر »
« آنک قندیلی جوزا، مطلع نور و ضیادر بو »

دل حقیقتیه غفلت نقای اولمایان حائل
« دکل فردوسه » عرش اعظمه اولماز ینه مائل
شوریدن کوردیکی فیض اولورمی غیردن نائل

« بو خاکک برتوندن اولدی دیشور عدم زائل »
« عماران آجیدی موجودات چشمین توتیادر بو »

چالیش اهل کال اول، اویتا هر نادان گمراهه
باش الک، آل باشلا صوکر اکل حضور حضرت شاهه
درونی عرض حال ایله نه حاجت آم ایله واهه
« مراعات ادب شرطیله کیر نابی بو درگاهه »
« مطلق قدسیاندر، بوسه کاه انیادور بو »

اورنلی م. کمال

نعت حضرت مولانا

استاد هترم توفیق زاده شکیب بک الهندی حضرتلریته

ای ضیای ملکوت، ای مه لاهوتقرین،
ای پامزده طوغان کوکبه عرشکزین !
مغز قرآن ایله صاجدک بره بیکارچه کهر،
عشقی شرح ایلدک ای ناله زن نور آکین !

هر نه درج ایتش ایسه صفح کتاب هستی
منعکس لمعه عشقکدن ایلش ملقین

منوی که : ایکی جوهر در اولک هر یقی
کان فیضی دل ادب دله اولدی تکین

هر سوزک معکس آینه لوح محفوظ
روح الهامکی حامل بر جبریل امین

آقیور نفقه و بشنو، ده سلسل انوار
لوح اسرار کتابکده ایلش تضمین

سن بر آینه عرفان محمدک که
ایله ک علمک ایله ترجمه شرع متین

ترجمان دلکک صفحه فیض آکینی
هر زمان نور رسالتدن اولور شمشه چین

واقف سر ازل، کانتف راه حفسک
ازلی « نی، له ایدرسک « می، فیضی تبیین

سفسک اسرار بد الهی آسمان مشکله
سنددر غیبی کورمن قره چشم حقیق
بارلا یور صبح هدا ناصیه پاکده
ایلیش نیر لغاتی حق سنده مکین
شمع لمان شهیدکدن آقار نور ازل
چشم عمان سرودکدن آقار ماه معین
شمس حقدن آله رقی شعله وحدت ذات
مشمکدن کلیور حزمه لرزان ذرین

« نی » ذکرکده ملائک اولویورکن یران
« می » شوقکده نجلی ایدیور نور یقین

کوکده نظیر جماعکله طوغان ییلدزلر
نور آلیار شرح کتابکله سادات وزمین

آمانده ایدر آیتکی اجرا مهتاب
اوقویوب ذوقکی بقرنده یریلداز پروین

ایکلیور نای طریقهکده مزامیر ذبور
نغمه سندن دوکلیور نور تجلای نوین

سبی تجیل ایله تقدیس ایله ایتدکجه سماع
روح درویشه کلیر فیض خدادوند معین

اوقونور چهره حکمتده فیوضات ازل
ایدیله دره وحدت دله نقش تزیین

وجه مقصودی بولور فیض آلاان ارشادکدن
بزم ارشاده کلوب نور نیاز آمین

شو سماعخانه ده جقمقده بکالر عرشه
یوکلیر بزم شهیدمکی بیک آم و آنین

یورتیلیر برده ظلمت، آجیلیر راز خدا
ایدیورکن ایدیتده ملائک آیین

هیسی تیلرزه شفقاره دولادکن دلالر
دویولور روحده بر نفقه بابل که درین

بر سر و دینی آتکرمه دود در ذکر الله
بو کسیر کوکله در کده کی فریاد پسین
بزم پر شوقه سلاله وحدت جوشان
دام پر ذوقه و زنان اولور آب مشکین

فکر مستم دوشونورکن سی ای حضرت یز
اوقویور وجده کلوب شوق ایله اشعار حزن
داغ عشقه ایدر قلب جرحم فریاد
ربط قاب ایتیم ازدن سکا ای کوکب دین
اگر ایتسهیدی خدا کونی بنم امرجه دام
اگر ایتسهیدی الهم پی تا عرشین
آستانکده اولوردم ایتدک عید حقیر
ینه اخلاص ایله در کده زمینسای جین
یدمز کلک و زبانم سنی تصویر ای نور
بازاماز لغتکی بنده کی بر عبدکین
شو لسانم اگر اولسهیدی سرایا الهام
بنه توصیف ایدم مزدم معبرج تمکین
حضرت ! اواللی مدحکده الهم الهام
دیزدک وصفکی ایتسین اونی لؤلؤ له دقین
ایستمز دولت دنیای و مغر و بندهک
آستانکده کی طورباق اوکا فردوس برین

۱۳۳۹ - تیرم اوده شلی خواجه زاده

م . مهر

حسی بر نثره

هوا اوئدر براق و لطیف که توصیفندن بنم
قدرت تریم عاجز . کونش صولفون بکزیلی
فقط اولدجه معتدل جرات انشر ایدیور . بو
لطافت وصفوتدن استفاده حوسنه دوشدم . منبع

فیوضات اولان چشمه شیدان نازه حیات آلمق
ایچون اودن چیقدم . ذاتا مرستهک بهار موسنده
استقبال ازهاره چیققم . معادمدی . ایتنه اولقت
واعتبادک سوفله تنزهه چیقوردم . فقط تنزه وجر .
لانم ، کشت و کذاوم نوقف فکر تک دیدکی کبی
ماضیلری آتیلره نقله مأمور اولان دیشلری صیرتین
قافله سورخارچنده دکل بلکه داخلنده واستانبولک
حریق زده ، خاکستر پوشیده محلاشده . سقفلری
چو کش ، دیوار و تملاری طاغیلش مدرسلر ،
مسجدلری آرمسده طولاشیوردم .

بوراده بر زمان حیثیت و فیاضیت کوستمش
اولان بنارک من اولر پی کوریدیوردم . ایتنه سوراده
اون سته مقدم نشوه و امید ایله مالامال بولوش
اولان مدرسه حکم ، آشیان تحصیل . بوکون جدار
تارماز ایله ، کل شی هسالت الاوجه ، حقیقت
قدسیسی هایشیور . بوراده امل مستقبلت
صانکه کوموش اولدینی حسنی آلاق منالم
اولویورم . دیغان شایمی بولانه عرفانده نه امید
ونه لطیف خیال استقبال ایله کیردمدی . شیمدی
خیال شاعر ایله همزبان اولورق :

نار بکار ایکن شونور جگر انجلاستدن
نهوم محفل مبدانه چیقدی انکلاستدن
مطلعی بی اختیار ترنم انجمک الدن کلپور .

سوراده بقیلش درود یواری کوردیکه ، بو
انقاص و اطالاک ایچدن اوچوب کیتش اولان
روح سمادی ، ماضی بی دوشوندیکه امر القیاسک

قفا نیک من ذکر حیب و منزل
بقطالوی بین الدخول فخومل
یتلریله ویاخود مجنون عامریشک :
امر علی جدار دیوار لیلی
اقبل ذالجلدار و ذالجلدارا

وما حب الیدار شخصنی قلبی
ولکن حب من سکن الیدارا

قطعه سبیه تصویر اولونان شیدانی ایله هم حال
اولور کیم . قرق یاشی تجاوز ایدن انسانلرک
خیالی استقبالدن زیاده ماضی به مائل و غمر کشت به
مربوط اولور . بیلمم نهدن ؟

ذاتاً طالع ؛ استقبالی یوزمه تبسم ایتدیرمدی .
چنانچه جرمز زهراب ایله طولدوردی .

دها اوئده خراب برمسجد . محرابی الآن
آیاتده (اد فرغش انه تکن مطعاً) کتابیسی جلی
یازی ایلاقی . بردست تمدی عرصه مسجد تجاوز
ایدرک خانه سنک بنیادی طرح و دنیا اوئی اعمار
ایچش . فقط دار عقابسی خراب ایتدیکندن بیلم
خبردارمیزد سناپتور اجدادک بوچشیداحفادی
بیلم ناصل مؤاخذه ایچلیدر . مسجد و جامع
اوقدر صبی و یکدیگرینه یاقین انشا ایدملرک
وقته موجود اولان جماعت مساجدک کثرتی
کوستیریورلر .

یاخود اسلافز شوبلده طبعیه شرعاً و قانوناً
میکده وینکسره بر اراقاقی غیرت دیندارانه سبیه
حرکت ایشملر طن اولور . بعض سوء ظن
و بد طبیعت اربابنک زعم ایچک ایشدکاری کبی دست
مصا و دن مال قاجیرماق فکر خسیسیه رجوده
کیش دکلدرلر .

دها بریده بر سنک مزار :

بر زمان بن سویدم کیم بیلی بوندن بوله ده
کوکلک حالن بیقیلمش خانام سولسون

مرتب سنی تمیل ایدیور ، بو عالم برنخ سکنه سی
عالم دنیایه دوشور و آچیلش اولان تر به و مزارلردن
عظام بالیه شکلده کوردیورلر . بو خراب مقابر
و مناظر دن روحک طوبیلا دینی کدرلری ، صفتیلاری
مرمره تک ماوی منظره سته طوغر و سبلکوب

آغق و بر ذفرح و سرور طوبیلاقی اوئده سلطان
احمد مبدانه کیتدم . کونش حالا صاریشین ضیائی
سریور و مبدانه لطیف بر منظره و بریوردی .
حبسخانه عمومی قارشیمه کلدیکم صوره
صاری و کیرلی رنگلی بوچرام خسته خانه سی ذاتا
حزن زده اولان قلبی بر قاتدها نازه دوشوردی .
سلطان احمد جامی ، بودرکاه عظمتینه قارشی سنده
بر مدت واله و حیران طوردیم ، تاربخیزک یاد
عظمتی مفکره مده بر سینما شیریدی کبی کید
رسمی یایدی . یابریه کی حمام نهوزدن و بدیع
رائر مبادی ایدی . بر مدت مست صامت اولدقدن
صوکر آرقه طرفه کی حریق محلی ، مزله معادف
نظم اولدی . بر ، مرمره تک کبود قام و سحر
منظره سته باقدم . برده بو برلرک شولوت حالنی
دوشوندیم ، محاسن طبیعت قارشی بو کفران
ولا قیددن اوانادم . دوشونکوز . بوله خاقه
کوزل پرلری بوقدر چرکین بر منظره جو یوروب
تلوت ایدن انسانلری طبیعت و روح محاسن ناصل
تجزه ایجه چکدی ؟ (ان الارض ربهاعبادی الصالحون)
نظم کرینی مختار ایدرک صدق الله العظیم دیدم .
وقته ندیم کی قیمتشناس بر شاعر بدایع و رموزک :
جامعرینده هریری برکوه عمل
ابروی ملک آندکی عراب دهادر
مسجدلرینک هریری بر بله انوار
قدیلری مع کبی لیریز ضیادر
بوشر ستانبول بی مثل و بنیاد
بر سکنه بکیاره عید ملک فداور
دیه توصیف ایتدیکن ستانبول نه حاله کیرمش .
یاخوت نای مرحومک :
نه قدر عالی دور ایتسه سپهر
پولاز ستانبوله بکزه برشور
علمه معرفه جای قبول
اولاز الاسکرکه ستانبول
ایسون ستانبول الله معبود
آنددر چله مائی انور

نه قدر وار ايسه اصحاب کمال
هې ستانبولده بولور استقلال .
بشاريله تقدير و تعريفه مظهر اولان استانبول
شده دى ديريلوب کورسه دى عجبانه پردى ؟
ايا صوقيامعدينك محشم چه سنه قارشى ، شاعريت
ديندارانه سنىك سوديكم - اساعيل صفامر حومك :
بر قبه كه وجدان موجد كي حكيم
بر قبه كه طوبت ديني حاتم
بر قبه كه آئنده در شرف كفر ايله الحاد
فرزنده ويكم درمانده و عاجز

نشيده سنى اوقودم . طوب قاي صراي
مدخاندنكي سلطان احمد خالك تاريخي و مشهور
چشمه سنى او كنده توقف ايديم . صنايع نفسهك
سرايزدن آكلامديغ حالده نفاست صنعت و رواني
معرفت ، بي اختيار نى مست ذوق ايدي . ذاتا
كوزلك لطيف بر هيجان توليد ايدن بر كيفيت
دگيدر ؟ بو كيفيت ؟ لون موزونيت اجسام ،
انتظام ، تناسب ، تناظر و توازن كي شيلرك هيت
مجموعه سنى نشأت ايدر بيلموروم . بونلر روجي
هر حالده لطيف بر اهوازده سوق ايدرلر . عشق
وسو كي دخی بونلر كي روحه خوش كان شيلرك
قارشيسنده طوبولان بر نوع حالت قليه اولسه
كر كدر .

متصوفلرك ، عاشقارلر و شاعرارلر آراديني
و ترم ايديكي حسن مطلقده ظن ايدرم كه كون
و مكانه ساري اولان ، صباحدر .
محاسن مصنوعات بديعي هر كس سهوود
و حيرتله تماشا ايدر . آنجى بر مؤمن موجد ، آثار
صنعت الهيه و عونقدرت و عظمت سبحاني اونلري
حصيله صانعه قارشى بيداي مفتونيت و مجذوبيت
ايلر .
آدينق كوتش غروب ايديبوردى . بر زائر
عابره بر كون ايچون بوقدر تحسبات دوشيرمك كافي

ايدى . باب احسانى قابوق و عودت ايتك زمانى
كلشدى . او صروده . اله اكبر اله اكبر ، ندای
تكميلى قولانغه كلدى . وقت غروبي ايدان ايدن
بو صوت لاهوتيك ايتديكي جهت بالايله باقدم .
آه اى مازلر ، اى ناقوس تنليك شبايته رغما
ناموس توحيدى اعلاي عليه عكس ايشدبرن
نورا نور ستونلر ، اى اوتاد ديات و مديت و اى
بايشده مقدسات ! بن سيزك نه قيتدار و بوكسك
مشاعر اسلام اولديكيزى ، قيمت قدسيه كزي
بالقان حرب زائنده مغلوب اولديغيز زمان دشمنلرك
سيزه صولت عقورانه سيله آكلادمدى . آلتيز
سندبري بالقانلرك و اديلرند ، تپلرند لاهوتى
و محمدى سسلر جيتلانان ، و غلغه تكبير و تهليل
طالعارلر طاعدن طاعه تماكس ايتدن . ن هب
سيزدگيدركيز ؟ اونك ايچيندوك دشمنلرك كوزلرته
ياتيوردكيز . بتون غيظ و خصومت سيزه متوجه
اولارق ايتك حلهده تمهيد تخریب اولديكيز .
امان يارب اونه حزين و دلشور بر منظره ايدى !
بر مسجذك ، تياترو حائله تحويل ايدايكيزي بر
مؤسك كورمى قدر عذاب و اضطراب تصور
اوليوردى . ايشتن بن ايكي كوزمه بو حال غيبي
كوردى . بنم حساسيت اوزمان بويله بر عذاب
اليم كوردى . جناب عادل مطلقن ايمدايدرم كه
بن بو تحمل سوز و اليم منظره ايله جزالتدبرقدن
صوكر آرتق نارچيم ايله دوچار خسران ايتيه .
جكدر . بر قاج سنه اول كيجلر كوندوز اولدى ،
ديدلر روشن اولدى نغمه ليله اهوازده كان حسلر ،
اووقت بتون كوندوزلرك زيفرى قاراللق بر شب
بلدايله دوتديكى كورمك معذب اوليوردى .
بازار ايرتسى ۲۸ ميس ۱۳۳۹

دمير مهديك مدرس

ماظف حسين

حفلی تاريخي :

اسعد دده مرحومه دائر

حسين وصف بكة مکتوبدن و ۳۹ نهي نسخه دن مابعد
جامع دولري ، رمضانده ايکيددن صوكر اهر
كون ، ايام عابدهده جمعه كونلري اوكله ، صالى
كونلري صباح نمازي متعاقب اوقونوردى . حتى
صوك زمانرده عبد عاجزى (قاره مثنوى) تعين
ايتدى . معلوم هاليكيزدر كه (قاره مثنوى) لك
طريق مولوده بر وظيفه در . اسكيدن مثنويخوان
اولانلر شيخ اساعيل اهر وى حضرتلرنيك شرح
مثنوى ده بياني وجهله - حافظ مثنوى اولدقارندن
تقريرايتسند اارنده كتاب بولنديورمازلر ايتن .
ياشليمالري احتياكله بناء يالدرنه بر قاره بولتورده
شايد مثنويخوان بريده ترد ايدرسه قاره ، الله كي
كتاب واسطه سيله اترددى ازاله ايدرمش . حتى
بعضى مولويخانه لرد يان يانه ايكي كرسى اولماسنك
سبيده بو ايتن . صوكرالري ايتن خفيقه شمش ،
مثنويخوانلر كتابه باقى صورتيله درس اوقونمايه
باشلاملر . مع مافيه دأب قديمي ده بوزماش اوليق
ايچين قاره مثنوى بولونماشنى التزام ايله مشلر . آلان
مولويخانه لرد كرسى دينده اولوران الى كتابلى
برجان ، تيركا ايكي بيت قرائتيله درس باشلار ،
اولدن صوكراده مثنويخوان تفريره دوام ايدر .
عبد عاجزك قارللكي ده بويله اوليوردى .
نيته كيم شيخ جلال الدين اقدى مرحومك درسدهده
عين وظيفه يي - نازن باشي جمال قددينك ارحم اللدن
صوكر - بر مدت ايتا ايله مشدم .
مدرسه ده كي درسار ، على الاكثر جمعه كونلري
يا نازدن اول ، يا خود صوكر اوقونوردى .
چايولى مدرسه سنى تحظر بويورورسكيز .
بوكون و يرانه حالي آلان اوداوا المعرفه ، خاطرمد

قاديغه كوره اختاپ برينا ايدى . حله قايغيندن
كويشجه بر ميدانلق ، اورنه سنده اوستى آغاجلى بر
سد ، قاينك قارشيسى ايله ايكي طرفنده صيرا ايله
هجرات واردى . حضرتك اولمى ، صول چيتمده
غالبا اوچنچى ، يا خود دردنجي حجره ايدى كه ايكي
اوچ آياق مرد بونله چيچيلرسده ايجرى به سالالايانه
كيرمك ممكن دكلدى . چونكه : بخرمك او كنده كي
سدير و اطرافنده كي كتاب دولابلرينك اوكت قونولش
اركان مندولرى شويله طورسون ، كچه و حصيرك
اوستى بيله كتاب و سازه ايله بريشان بر سورنده
مشغول ايدى . اونك ايچين مرحومك افقيه
قوطلوسى ، كوزلك ، تسبيح ، اوردككي الكلازملى
اشيايى بر قاج دانه ايدى كه آراديني وقت البت برى
آله كجردى .

اوپيله كيرن برينك كتاب اوسته باصامق ،
برشنى ده و يروب قيرماق ايچين او طورمدان اول
كندنه بر آجايى لازمدى . حتى شو حال بيان
حضرت ده :
— جانبازاق بيلمه ين بزم اوپيله كزدمن .
ديردى .

مكتب حربه طلبسندن خليل ومنشأ كتاب
عسكريه مداوملردن توفيق بكارله [*] تلاميذ
سائرمدى طرفدن اوپيله تنظيم ايديلرسده مطالعه
و يارشى تحريسي نتيجه سنده او انتظام ، بنه بريشانغه
منقلب اولوردى .

جمعه كونلري خواجه ؛ اوپيله سنده بلك ده
پيشبريلر وزاد طرفدن مجتمعا يره سهريلش سفره
يزى اوزرتده يه نيابردى .

بر دفعه بويله بر طعماده شيخ مصطفى التونسى
ايله برلكده بولومشدم . يده طعام ايتاسنده شيخ
مصطفى اقدى (كلاوا واشربوا) ديمش و خواجه
[*] بو شيلرك ايكي سنده ارحم اللدن . رحمه الله

مرحومك (ولا تفرقوا) دهمی اوزه رینه ،
(ان لشیخ محمد لایجب السرفین) جواب ظریفی
دیرمندی .

شیخ مصطفی افندی ، ذوالجناحین بر ذات
شرف ایادی . کنه بی حد نیدن و مشایخ شاذلیه دن
اولدینی حاله . شیخ عثمان صلاح الدین دده افندی
مرحومدن تبرک خلافت مولویه آتش و بالقابله
اوکا شاذلی خلافتی و برمشدی .

شیخ عثمان افندی حضرت ندرینه حدیث اوقوتان
مصطفی التونی ، نجل نجیب شیخ جلال الدین افندی
مرحومه . یکی قانی مولویخانه سی شیخ دائرهمند
بازار ابرنسی کونلری قوجا کیکه قهر رایدردی .
حتی عزیر مرحومك مساعده سبيله عبد عاجزده
اوزم عرفا ک مصفا لاندله بولونوردی .

شیخ مصطفی افندی ، کرک جلال الدین افندی
مرحومی ، کرک محمد اسعدده افندی طریقت
شاذلیه دن استخلاف ایله مشمولو یلک حقه درهمجه
بر کتاب یازمشده کی اوکتایده ، قوجانده کی
(سقیط الرفرف) و (سقیط العرش) تعیرلریک
(سلطان العلماء محمد بهاء الدین البلیغی) ایله مخدوم
مکرمی (مولانا جلال الدین رومی) حضرت ندرینه
اشاوت اولدینی یازیوردی . مع الاسف اومهم
اثرک نروده قالدینی بیله میورم .

خالجیلردن غربا خسته خانه شه کیدن جاده
اوسقده و اوراده جاری دره ک قارشینده کاش
کوچوک برآورده اولوردران شیخ مصطفی افندی ،
رمضانلرده فاتح جامع شریفی خنکار عفا ک آئنده
ایکشدیدن صوکر حدیث تقریر ایدردی . سنی
سکائی متجاوز ، قصه صاقالی هم بیاض اولدینی
حاله . یانقلری قیب قرمشی ، وجود جه مین خالق
عجوب قلوب بر ذات ایدی . فضل وکالی استنده
خلوق و متواضع دی . درگاهده باشی سکیلی بر

طلبه مخفی :

اخلاقیات و اجتماعاتمزه دوشکونلک

اخلاقیات و اجتماعاتمزه آتاری - اسبابی - تربیه ک
بو خصوصده تأثیرات مهمه سی . جمیع بشریه مراه مضرتری
- چاره املاسی - ظاهر اخلاقی و اجتماعی .

ملتزک ، مورد آنزک حیات عمومی سینه بر نظر
عطف ایدیلرک اولورسه فضیلت اخلاقیه ک ،
اسلام اجتماعاتنک سونمکه یوز طو تدریفی حسن
ایجادک ممکن دکلدور . هر درلو افعال و حرکاتمزه ،
معاملاتمزه ، مزمن بر خسته ک شکلی آلا ن
غریبیلیق سینه ک ، ملت مفکوره سینه تضاد تشکیل
ایده ک بر مایه ده اولان افکار سقیمه ک ناخوش
آمار و فمبائی کورورک دلو ن اولماق قابل دکلدور .
بو وضعیت غیر شرعیه میز اصلاح اجمک ایچون
اولا : اسباب و لایقائی تدقیق ایدوب بعده بو اثرک
ازاله چاره لرینی ارشاد بر مق لازمدر . زیرا بنای
علم صالحلام نلره ، مین اساسله ایلتا ایدر برلر
نحری حقیقت بولده صرف ایدیلرک همک اندامه
محکوم اولاجنی شه سزدر . بناء علیه زده بو نقطه ی
نظر دقه آله رق بوخصر صد (تربیه) بی اساس
آخاذا ایدیرورز .

قابل انکار دکلدورک : تربیه ، یک مهم بر عامل

موقعتده بولونقده در . هر هانکی بر ذی حیات
کندیسنه افلاح ایدیلن تربیه ک تحت تأثیرنده در .
برفیدان دیکلیرکن ، دیکلیرکدن صوکر ، نشوونمایه
باشلادینی زمان اوزرنده بر طاق عمایه لراجرا ایدیلر ؛
طوبراخی کوربر لیر ، حیوانات مضره دن تطهیر
ایدیلور ، اشیلایر وسائر .. بونلر و امنالی عملیات
هپ نباتاتک تربیه ابتداییه سنی تشکیل ایدر . بونلره
و عایت ایدیلدیکی صورنده نباتات آلا ییدیلرکده کیدر .
انسانلر اونک میومسدن وسائر سندن استفاده
ایده من . چونکه میومدک عضولنه سبب اولان
تربیه ابتداییه اجرا ایدیلر ، مسدور ، انسانلرده به یلدر
برکچ آدامه شباهتده جمعیتمک ناظم انوروی اولان
دن ، مین حقه در مکتب صره لرنده معلومات آلامازسه ،
ایورنی تربیه ابتداییه سنی کندیسنه لایقله تقصیر
ایترسه اوکنج حیات شباهتده حقیقی بر مریه
مظهر اولاماش دیمکدر . بویله بر کنجندن نه
ملکتدن ، نه ده جمیع بشریه انسانیت نامه استفاده
ایدر [۹] .

چونکه بشرک شیراز انشطامی تأمین و ترصین
ایده ک ، حیات اجتماعیه سنی تنظیم ایله بر محور
لا یقه وضع ایدرک ، جمعیتمک ، فضیلت اخلاقیه ک ،
حایه سعادتک ، آداب نیجیه ک بقاسمی تأمین ایدرک
آنجیق دیندر .

اعظم اجتماعیلردن بر ذات : و محافظه اخلاق
تربیه اخلاقه ایچون الک بویوک استنادکاه شه سز
دیندر . عکس قضیه ک هیئت اجتماعیه مرکز انحلاله

[۱۰] شرعیه وکات چله سی تدوینات مغری ،
استاد من فاضل عظم آد کیلی احمد سدی افندی حضرتلری
طوفندن هیئت علیه قدیم ایدیلوب مظهر قبول اولان
لاحمی و بولک کی روحی نقطه لری حاوی اولس ایبارله
یک زیاده بر قیمی حائزدر . کتبلرک حیات و سعادت
لانه هر سطرنده بویوک حقیقتلر دد . چ اولان مذکور
لاحمی دن دولای اساد شمره تفکری و جیهی عد الیم .
ی . ج

سبب اولاجنی هر کچن کونلر نبات ایستنددر .
دییوکه : یک دوشیدر . آن چوق تاریخ ادبی
کوزدن کچرن بر کیسه بو نقطه لری آکلامده
کوچاک چکدر .

فرانسز اختلال کیرندن و خریستیانلر
الاستندن صوکر دینک الک حرارتی عامه لاریدن
(شنبه) ، (هیر) ، (دویسه) ، (دشتون)
کی فرانسز اختلالچیلرلی مختلف ناملر تحتده
مذهبلر ایجادینه سونی ایدن سائده یوردر .

اسلام اخلاقیاتی غرب فیسوفلیت قبول
ایندیکی وجهله ذوق ، منفعت ، عقل ، فایده ،
تکامل عمومی کی حظوظات نفسانیه و منازعه و
عدم اطراد وسائر اساسلر اوزریمؤسس دکلدور .
اسلام بوشکلده اخلاق قبول ایتر . ایسته بوا سلسله
ایمان ایشدکارتدن دولاییدرک : غرب تربیه و اخلاقی
ضرب مقلدلریک شعورینی و موازنه سنی اختلال
ایتش و اولرک قابلیت فکر بهی برزمش و سونه
اخلاقه لرینی یک زیاده دن بر مرسته به ایدر بر مشدر .
کوچوک یالنده تربیه ابتداییه دن محروم بر حاله
اولاد و ملوک ، خریستیانلر تشویق ایچون آجیلر
ایچنی مکتبلرنده و خریستیان مریدلر آدقوی
منفسخ و بیانچی بر تربیه ایله بو وضعیت ، یو آتاری
هیچ بر زمان اصلاح ایدیلر سز . بر بحرک دیدیکی
کی و بر ملوک سنجیه و قابیلی و عنایت و تدریجی
خارجنده کی تربیه دن فایده . به مضررت کیر .
انسان و انسان ایکن میون اولور . بو طرقتربیه
بر آز تمیمی ایدیلرک اولسه ترسته بر داور این (۱)
نظر یسینه دسترس اولماق محال دکلدور .

نسل آتی صفحه حیاده اسلام اساسانه و
اخلاقیانه اجتماعاتنه واقف اولماق عرض وجود
ایترسه جمعیتمک بقاسمی امین بیلمک ساقدر و نلقندن
بشقه برنی دکلدور . چونکه دین ، اخلاقی و اجتماعی

آثار منشوره :

چو جو قلی رتہ اسلامی برتریہ ویرماٹ، گولا بیسیله
دارالشفقده کی مسلمان بیسیله ویرماٹ، اون غرومله
اولسون معاونت ایتک ایستین اولیای الطافه
اشترامی توصیه اولونور، صبر کیر توزیی : نور
عتانه جامع شریفی محفلهده (جمعیت تدریسه اسلامیہ)

هر مسلمانه تاريخ اسلامدن بر آوشي بللمك
لازمدر. اونك ايچين بوكتايده تايوخ اسلامدن
بعض يادچاله كوره جك، حضرت بيخير عليه السلام
ايه زاماني قيصه جا اوكره تيجك واونلري اونوتماق
اوزره ازيرله چكسكن.

نامہ گھر

مطابق عامه | مورد قبول: ظاهر المولی

عدد	جلد
۴۲	۴

صاحبی ، دلیری ، شجری :

عنصر به قضاات :

مسائل دینک بعض احکامی تصدیق ، بشیئی انکار ایدیلیمیزی ؟ - طاهر المولوی .
 تأویل فسوس - برغمیل جوهر آندی - فر ، رقت هلال - شرر سبب -
 عبدالرحمن بک - سلمان قادری شایه جیالیلمیزی ؟ - فکری بک .

مجلس اقطان : ۱۳ بھی عصر بخیر یہ آمرا بقالی رسد بک حج سفری .

مطابق: مبارک شہید ذکی بک - توفادی زادہ شکیب بک . بر وفات تاریخی - طاهر المولوی .

سید علی حسینی - محمد علی حسینی - احمد امیری افندی .
بر نظام نصیحت امیر - احمد امیری افندی .

محمد علی حسینی - محمد علی حسینی - احمد امیری افندی .
بر خاطرہ مناسبتہ - فخر النساء کمال خاتم .

مغل مار سکی واجنامی مولد پیدی - رشید مظهر بک . مکینہ پاشا لاما مراہی - طاہر المولوی .

محفل اداره خاتہ سنک نقل :

اداره خانه من، بایزید جامع شریفنک تربه فایده سی
قارشیسینده کائن داتره به نقل اید باشد.

اداره خانه مسزده ساتلان آثار

۲۰۵	مناجات حضرت مولانا	غروش
۱۵۰	حسن وعشق	
۵۰	هند ماسالری (برنجی قسم)	
۱۵۰	مضامین ۲ و ۳ نیمی جلد لری	
۵۰	جهاد اکبر	

وہا :

مجموعه‌ك آلتى آبلق مدنى بونسخه ايله ختام
بولدى . بناء عليه آلتى آبلق آيونلر بىزك قىدلر بى
تجدىد استدراجهلر بى زما اولونور .

آثار منشورہ :

تحلیلی تاریخ فلسفہ

مطالب و مذاهب

ما بعد الطبيعة وفلسفه الّیه

اوقاف ناظر اسبقی و مدرسہ سلیمانیہ منطق مدرس

محل دینی و علمی:

مسلمانان، دینك بعض احكامنى تصديق،
بعضىنى انكار ايدميلييرى؟

بسم الله الرحمن الرحيم

(والذين آتيناكم الكتاب يفرحون بما آتوا
اليك ومن الاحزاب من يشكر بعض قل انما امرت
ان اعبد الله ولا اشرك به اليه ادعوا وابسء ما ب
- سورة الرعد)

الله ورسوله اعلم ما نى:

و كندليرنه كتاب ورمش اولديغيمز كيسلر،
سكا كوندريلن احكام طولاييسيله فرحلايرلر،
دين علينه طولانلارلك بر طاقى ده او احكامك
بعضىنى انكار ايدلر. حبيب! اولنره دى كه:
بن، الله عبادت ايتك، اوكا شريك ايتك ايتمه مكله
ما مودم. خلق اوكا دعوت ايدم، مرجع
وماجمده اودر،

تفسيرلرلك ايضاحنه كوده بو آيت كريمه ده
و كندليرنه كتاب وريتلر، دن مقصد: عبدالله
بن سلام و صحابي كي مسلمان اولش يهوديلرله يين
نجران وحشيدن كاوب اهدا ايدن خريستيانلردن
بولنر، آيات قرآنيه نازل اولوب ده بعض احكامى
نورات وانجيلك غيرحرف احكامنه توافق ايتدكجه
سه وينلر، فرحلايرلردى.

احزاب، ايسه كمب بن اشرف، سيد،
عاقب و طرفدارانى مثلى مسلمانلق علينه طولاييش
يهودى و خريستيانلرله بر طاقيم مشترك و منافق
كرومى ايدى.

بولنره كندى كتابلرينه، داها طولوغرمى
موا و هوسلرينه كوره يابدقلىرلى تحريفاته مغاير

سابق فاضل بي معادل الماليلي حمدى اقدى حضرتلى
طرقندن بو عنوان ايله مهم بر اثر نشر ايديشدر.
ترك اسلى فرانسز فيلسوفلرندن مشهور
بول زانه ايله غاربييله سىك مساعى مشتركه سيله
ميدانه گلش امهات كتبندن معدود ويونان قديمك
بدائتندن ۱۹ نجى عصر ميلادى نهايته قدر غريبك
يونون مطالب و مذاهب فلسفيه سنى جامع اولوب
ناقل حمزى طرفندن بعض حاشييلر علاوه سيله
نواقصى اكمل اولوغشدر.

مطالب و مذاهبك اهميت مندرجاتى آكلامق
ايچين حمدى اقدى حضرتلى طرفندن كال اهميته
ترجمه و تحشيه ايديش اولديغى سويله مك كافيدر
صاير و مطالعه سنى آتار جديمه رافيلر نه توصيه ايدر
مؤثر فضيلت و رسته ده عرض تريك و تشكر ايلرز.

جهاد اكبر

مبلاس مفتى عرفان شمعارى حافظ محمد صادق
اقدى حضرتلى طرفندن يازيلوب باصيل مقده
اولديغى كچن نسخده تبشير ايله ديكمز بو اثر مهمك
برقى ائتشار ايتشدر. غايت مهم مباحثي احتوا
ايله ين و اوماحت مهمى سليس و نفيس بر افاده
ايله سويلين (جهاد اكبر) لك مطالعه سيله استفاده
اولوغامى هر مسلمان لازمدر ديه ييلير. و مجاهد
محتمنى شوماعيندن طولاي تريك ايدرز.
(جهاد اكبر) اداره خانه مزده ده بولونور.
فياى ۵۰ غروشدر.

كستر شرعى

فاتح درسا ملرندن و محفل معاوين تحرير سندن
اسكلى عاطف اقدى خواجهمز طرفندن يازيلوب
مجموعه ده ائتشار ايله ين مقالات، بعض علاوات
ايله وسايه حائده نشر ايدلشدر.
مرکز توزيى: يازيده حكاكر چارشينده ۴۷
نومرولو كتبخانه در.

بولونان آيات قرآنيه و احكام اسلاميه يي انكاره
جرات كوستر برلردى.

انسان بر شونظم جليلي متاملانه او قوره برده
برقاج آغزك افرازانى بولونان عصريلك جريانلر يي
متاملانه دوشونه چك اولورسه كلام الهيك برقىنى
انكاره قاقيشان احزابك زمانمزده ده موجود
اولديغى، آيت كريمه لك، عادتا ملكتك بوكونكى
حالى مين بولونديغى آكلار. او آكلايش
طولاييسيله ده حضرت قرآنك اعجاز ايديسى ادرلك
ايدمرك صميم قلبدن (وانه لحق اليقين) ديهيه
يجبور اولور.

بالايه منقول آيت جليله لك بوكونكى حالى ده
نين انكده اولديغى سويله دم. ايضاح ايدم:
فكر قاسد و امل كاسد لرينه رواج و برمك،
بو خصوصده اوكرلر نه چقان متين و رصين موانع
شرعيه يي دور برمك ايچين - تعبير حاضر له جبهه
تشكيل ايله ش بر شرمه وار.

بوشرمه، اسلامك دشمن طبيعي سى اولمايى
ضرورى و يدي بولونان يهودلك و خريستيانلق
احزابك غالبا كوكلو آلايى تشكيل ايتك،
مسلمانلقه قارشى وقوعه كله چك ديني مهاجملر ده
پيشدارلق و طيقه سنى كورمك ايسيتور، حق ايمان
عليه دارلى اوردونك تشنه جسارت ايدمه ديكى
بعض حركانه ييله اجزا ايله يور. ازجمله:

اوامر قطيعه التيه بدن بولونان (تستر) ي
قولا و قولا انكاره قاقيشوب ده مسلمان قادينلر يي
مستوديت برده سندن صوبق و تيارو برده سنى
او كنده انتظار تماشا به قويمى، برده فحش و فواحش
مشهرى اولان (ياز) لره كوتوروب مسلمان
طوغش مسلمان بويوش، مسلمانلك لهنده،
عليه بنده قطعى بر فكر پيدا ايتميش غافل و مغفل
برقم نسوانى اورالرده كي نوشانوش و جوشانوش

اوجور و ملر يي بوزارلاق عزم سربازانه سنى
كوستر يور.

ايشته شو ايجقلى حاليله، اولنرى ايتاق ايله ينلر
اون اوج عصر مقدم شرف قبول ايله ش بولونان
(ومن الاحزاب من يشكر بعضه) نظم جليلك
تعريف ايتديكي اشخاص و احوال جهل سندن دكيدر؛
مسلمانلق: الهيك اوامرى، بيشميرك اقوال
و افعاليه ثابت احكام قطعه مجموعه سندن عبارت ير
كلدر. بونك بر جزئى استحقاق ايتك، هيسنى
بردن رد و انكار ايله مك ديمك اولور.

شونك بونك كچي ايچين احكام اسلاميه بدن
نقضات بايلاماز. اونه كنه، بريكنه خوش
كورونك فكريله دينده رشوت ده و بريده من.
طائف اهل اليس، حضور نبوى به مرخصلر كونده ووب
مسلمان اولاجقلىر عرش ايتشدر، لكن نمازك
قادر يئلسنى اولامادىي قدر برده ركوع و سجودك
العاسنى ايتشدر. طيبى جواب رد اديلر
و ديني كافه احكاميله قبول ايتك اوزره مسلمان اولديلر.

كذا: ارحال بيشميرى عقيدده وقوعه كلن
ارتداد ائساننده مرتدلك برقىنى نماز قيلارز،
اوروج طولتارز، لكن زكات و برمه يز، ديهيه
باشلاديلر. احكام دينيه بدن يالكز برينك عدم قبولى،
موجب كفر و ارتداد اولوب اولماي چينده صحابه
كرام ترده ما و غرا دى. فقط صديق اكبر حضرتلى
دين بر حاكمك قبول ايديله مسمى، سائر لرينك ده
عدم قبولى ديمك اولاجقلى قطعى صورته حل
ايتدى. بونك اوزره دينه اتفاق آرا حصوله كلدى.

«فى الواقع زمانى نمازندن تقريب ايدلر، كله توحيدك
حقى ايتا ايتميش اولاجلرلى جهله مرتدنه ملحق
اولاجلرلى دركار ايدى.» - قصص انبيا -

او حالده كتاب و سننه ثابت بر فرض ديني
اولان (تستر) ي عدم قبولدن باشقه، بونك

حکم دینی دکل، بر امر محدث اولدیفنی سویله درک دفع حجابی توصیه و برده یرونلغه قولاً و فعلاً تشویق ابدلرک نه صایلماسی لازم کایر ؟ ..

توحید افکار جریده سی ، شرعی و کالت جلیله سدن بومسایه ده تماشایده چک بر استناد بولونویور . ایراد ایندیگی سؤالاری بوجه آتی یازدم . ان شاء الله فتوای شرعی ده نقل ودرج ایله مباهی اولورم :

۱- مسلمان قادیانلری بر بازار فحش اولان (باز) تسمیه ایلیان عخلره کیده بیلیر و اوراده طولانان مسلم و غیر مسلم از ککالر ایله دفع ایله بیلیرلری ؟

۲- بر مسلمان قادیانک یوکی (باز) لره کیمه سنی ترویج ایدن مسلمان بویوک برکناد ارتکاب ایش و عتاب و عقابه استحقاق کب ایش اولمازلری ؟

۳- تشکیلات اساسیه قانونک بدینچی ماده سی ایله احکام شرعیه نیک تشفی دینی درعهده ایله یین و بناء علیه دینی دین اسلام اولان تورکیا بویوک مات مجلسنک یوکی شالارک انتشاریه محل ورمه ماسی ، بالکس مسلمانلر ایشیده یوکی برتره کیدن بولونورسه اولرلی زجر ایشی ایجاب ایشی ؟

شرعی و کالت جلیله سنک بوسؤلر منم جواب ویرمه سنی بکلر یورز . توحید افکار ۸۲۹-۳۸۵۷

ظاهر المروری

تفسیرلر - مفسرلر :

تأویل نصوص [دن مابده]

علاء الدین شاه رودی (مصنفک) تفسیرینک مقدمه سنده دیورک : نصوصک ظواهری اوزرینه

پارماغی اولماسی مستلزم و بوازه حق باریده محال و بوکا دلیل قاطع عقل قائم اولقله معنای منور بدن صرف و تحویل و قدرت و تصرف ایله تأویل لزومی تحقق ایدر .

ایشته تأویل نصوص حقهده در میان اولونان قاعده معروضه خلافه اولارق، یعنی تأویلی ایجاب ایدن دلائل عقلیه و با نقلیه قائم اولمسی نصوص جلیله یی ظاهر ندن صرف و تحویل ایشک ، کفر و الحاد و زندق دن باشقه برشی دکادر .

بوحال ، ملاحظه باطنیه و انلرک زاده غیر مشروری اولان بر آلائی مقدسین متصرفه نیک طوبند . قلمی بر راه تامر وادر . اشبونا بکارلر ، صوفیه کرام حضراتنک کسوسنه بورونورک و معاملات شرعی و اخلاقیه و سیر و سلوک و مباحث عرفانیه ده آنلردن مرحله مرحله آلاغه طوره دق هیچ بر موجه اقترا ایشکسزین راست کلدک لری نصوصی تأویل ایشک جرأت جاهلان سنده بولونورلر .

غزالی مرحوم دیورک :

اگر بز بویه بلا موجب ، نصوصک تأویلی قایمسی آجیح اولورسق جواهر نصوص قرآنی و زواهر نصوص حدیثیه دن هیچ برینه اعتقاد قالمسایه جفنده شبه ایشمه یی ترک اووقت اصل ملاحظه نیک غایه آمال خائنانلری بولونان تعلیل شرایع لزومی باش کوستریر . مثلاً :

(اذهب الی فرعون انه طغی) آیتده کی (فرعون) قسیدن (موسی) روحدن (عصا) غیره اعتقادن عبارتدر دیبه چک اولورسق فرعون و موسی ، عجل و سامری ماجرا رینک اساطیر اولین قیلندن بولونماسی و کیت کیده اخبار و قصص قرآنی نیک رموز اوائل محصله سی اولدیفنی قبوله یول آجیش اولورز . دسحر و افان فی السحور بر کفه حدیثیه کی

(سحور) دن وقت سحریه استغفار و تضرع مراددر دیبه چک اولورسقی سحورک وارلقی و کیت کیده بویه سوسلی ، یوسلی تأویللر بورندن تمیزی ، اوروچی برر درلو تأویل ایله محالک اعتقادیه دن قادیانلر اولورز .

اوت . کرچه قرآنک معانی ظاهره مقصوده سندن باشقه برده معانی باطنیه سی بولونقی بر امر مقرردر . چونکه : ظواهری انکار اصل کفر و الحاد ایسه بوطنی رد و انکارده مذهب حشویه اولدیفندن شبه یوقدر . هر ایکسی جمع ایلمک ایسه مسلک طریفدر .

مثلاً (فاخلع نعلیک) امرندن حضرت موسی ایکی معنی آکلادی . بری معنای ظاهری که ایاق قایل یی چقار امریدر . دیگر یی ایسه معنای باطنیه که اوده کونین و ماسوایی ترک ایت امریدر . حضرت موسی کلم الله شواکی معنائک هر ایکسی ده آکلادی و موجبیه عمله بولوندی که بوردلو آکلایسه عبرت و ابصار درلر . فاعبر و یا ایوالی الا بصار .

دیگر مثال ، لا تدخل الملکة بیتا فیه کاب ، حدیثی کوروب بوراده کلیدن مراد ، دیشلی ، طیرناقی ظاهری کویک دکادر ، بلکه کلب غضبدر که حدیثیه مقصد بیغمیری : بیت قانی کلب غضبیدن خالی بولوندورمق خصوصه تشویقدر ، بناء علیه اوده کویک بولوندورمق خصوصه براس یوقدر دین باطنی مشرب بر آدامدر .

اما بوراده کلیدن مراد ، ظاهرده بیلرکدن کویکدر . بیسلیکی ، فودوزلی و داما معایب ساروسدن طولانی منع اولونمشدر . شو حالده ظاهرده کی بیتک یوکی مراد جیواندن تطهیری لازم اولونجه بیت قلبکده صفات کلیده دن بولونان غضب و سائر اخلاقی ذبیه دن تطهیری لازمه دندر تا که نور معرفتانه روزنه قبلدن نشر اشعه اتوار

ایستادن، ایستادن بن یونک هرایکینه، یعنی هم ظاهره، هم باطنه ایمان و آنکه عمل ایدرم دین مرد کامل، عارف دل آگاهدر.

حکیم غزالی نیک سوزی پوراده ختامه ایردی، برعمل مبروت

قر، رؤیت هلال، شهر صیام

شرائط خمسة اسلامیه دن، رمضانده اوروج طویق، رؤیت هلال ایله علاقه دار بولمایدن فلکیات قطعه نظردن بومشایی تشریع و تدقیق فائده دن خالی اولسه کرکدر. رؤیت هلال نه دیکدر؟ نه وقت مشاهد ممکندر؟ نه دن طولانی روی آیلری صیام ایچون قبول ایلامشدر؛ کئی مسائلك قطع بر فکر احرازکارانه ایله تحلیل و موازنه سی بک زیاده حائر اهمیتدر. فقط بزوکئی حقایق هرکس طرفدن کوزیله آکلاشیلهرق قطعه نرد قالماسنی آرزو ایندیگمزدن بالاده قعداد ایلدیگمزدن مسائل مهمه شریعه حقه دن بیان مطالعه دن اول قرک ماهیانی و خصوصیات فلکیه سی بک ساده اولهرق تصریح ایتمک ایستدک :

کونش - جله نك معلومیدر - نارینه ساحلده بولوب اطرافده سیاره تعبیر اولان سکر دنیایی مختلف مسافه نرد دوندرمکده در. ارشدن قطراً ۱۰۹، حجاباً ۱،۲۷۹ دفعه بیوک ۳۲۴،۴۰۰ کره ده آغیردر.

کونشک اطرافده دوتن سکر سیاره دن برنجیسی عطارددر. دیکر لری دخی صیره سیله بوجه آتیدر: زهره، ارض، مریخ، مشتری، زحل، اورانوس، نپتون دو. بونلرک الک کوچوک عطارد، واک بیوک مشتری در. عطارد ارشدن ۱۹ کره کوچوک مشتری بالعکس ۱۲۷۹ دفعه بیوکدر.

عطارد ایله زهره نك بیکلری یوقدر. ارشدن

بریککی اولوب اوده صورت مخصوصده مشغول اوله جغز قردر. مریخک ثابت کوچک ایکی، مشتریک طقوز، زحلک اون، اورانوسک شیمدیلک دوت و نپتونک برعدد بیکلری وارد. آنفاً سوبلدیگمزدکی؛ کونش اطرافده دوتن دنیالردن اوجنجیسی، اوزرنده یاشادیمز اوشدر. اوشک ششمه مسافه سی ۱۴۹،۰۰۰،۰۰۰ کیلو متردر. ساعتده ۶۰ کیلومترو قطع ایدن برترن بومسافه سی ۳۰۰ سندن اول اکال ایدمزد. معلوم بولمادی اوزره شمسک اطرافده ۳۶۵ کسور کونده برکزه دوز. حرکت محوری سی ایسه ۲۴ ساعتدن عیارندر.

بر نصل کونش اطرافده دوتنور ایسه ک، قردر بزم اطرافده اوله ججه دور ایتمکده در. بودورلر ائشاند اوش ایله قرک رسم ایندکلی محو کرک سطحلری بکدیگرینه هان منطبق کیدر. آره لرند انجق بش درجه لک برزایوه وارد. بوزایوه موجود اولسه ایدی هرای یاشند برکسوف و هر بدرده برخسوف وقوع بولوردی.

علمای فلکیونک قناعتینه کوره تقریباً یوز میلیون سنه اول ارشدن قویغش و بعد فضاء تیردله اوقاق برنیا حالته گلش اولان قرمز؛ بزدن وسطی ۳۸۴،۴۰۰ کیلومترو، یعنی ساعتده ۶۰ کیلومترو قطع ایدن برترن بولمیلله اون ایلک برمسافه بولمقددر. ارض اطرافده کی حرکتی نایبه ده ۱۰۱۷ متردر. حجاباً ارشدن ۴۹ دفعه کوچک و قلابه ۸۹ دفعه ده خفیدر. قطری، قطر ارضک دترده برینه یاقیدر. جبال مرتقه سی و هله سوغش یار طاعلری بک چوقدر. دائماً عین جهتی ارضه ارا ایدر. کوریلن لکله قسبه جقور اووالر و منحنط وادیلدر. اوزرنده هان هان هوا یوق کیدر.

قرک ضیایی کندندن دکدر. شمسدن آلدی ضیایی، برآینه کی عکس اینددر. خسوف زماننده حیولت ارض طولانیسیله بوشیا منقطع اولور. قره، بتون قوای طبیعی سی بک یارامازجه س اسراف ایتمش وسطحنده بو خیرچینلک علامت باهره سی اولق اوزره برطاق یار طاع قنجه لری برافشدر. ذکلی تلسکوپلر، حتی ال دوریلری بیله بونلری بک کوزل اوانه ایدرلر. قرک قنجه لری لایم دینه جک درجه ده چوقدر. برجه ایله مقصد منی آکلامق ایسترسه ک (اوانده فردخی قوای طبیعی به مالک اوقاق برنیا ایش، فقط ارق اولش و یا اولمک اوزره بولمشدر) دیه بیایر.

حضرت قرآن، بوحقیقه، بزقری سوندردک و شمس ضیاد اوقیق، مانده اولان سورنلر ایش ۱۲ نخی (فحونا آیه البیل و جعلنا آیه التار مبصره) آیت کریمه سیله تماماً ترجان اولشدر. سوندربلن برشیک اوبله یانجی بولنی لازم کلدیکی دوشو نیلورسه بینک اوجیوز کسور سنه ک بواخبار جلیلک اوکنده سجد رحمانه قانماق ممکن اولماز.

شوده شایان دقددرک؛ اوشدن کوچوک اولمه برار؛ بدرتام حائده بولان قرک ضیایی و منظره سنده کی عظمتی، الک اسکی انسانلری حیرتله سناه یاقدرمه کافی گلش و فضله اولهرق کندیلرند اجرامی تدقیق حسنی اویاندیرمشدر. بوندن طولاییدرک؛ فردن یاشایان ایلمک تدقیقاندن کیت کیده؛ فضائک اسراونکیز درینلکلی ایچنده معیندار صورتلرله پارلایان بیلرلرله قدر شامل اولهرق بیک مذکورک ویردیکی حیرت ایله یونک تحلیلدن حاصل اولان محسبات فکریه، بشرینه هیئت، کئی بک محتم برعمل هدیه ایلمشدر.

بالخاصه سوره «یس» ک (والقمر قدوانه منازل حتی عادکالرجون القدیم) آیت کریمه سیله

اهیت فوق الماده سی بیلدیرلش اولان صحاح قر مشکه سی هیچ شبه یوقدرک المسائله ایلمک قوزموغرافیا دوسی ویرمشدر.

قرک یای کئی هلال شکنده کورلیسی بک شیک باشلانغی بولمیشنه شبه اولمیشدن قویغدن بی خبر وهرشیدن بی بهره الک صاف برائسان بیله یون برمدا آنخا ایده بیلور. چونکه حادثه هلال کوزنیک اوکنده در.

هلال؛ یوش یوش بیویوبده تربیع شکلی آلینجه هریدی کونده حاصل اولمیشنه دقت ایدمزد یعنی سجاد حادث اولان بو وقته نك مطلقا بیدی کونده تحصل ایندیکی اوکره نك بو مدته اسم قویغنی دوشونمکه مجبور اولش دایشته هفته بوججهل میدهان کیشدر. چونکه منظره قر نصف دائره شکنده بولمیشدن مثلا ۹،۵ و یا ۱۰،۱۲ کونلک غیرمعین قرسلرده اولدیگی کئی آلدانق احتمالی یوقدر.

قر، ۱۵ کونلک اولنجه بدر تام حالته بولمیشنی معلومدر بوده تام بردرمدر. بوقرص دخی هلال کئی نصف دائره کی وبلکه اونلردن ده زیاده قطعی رشکی حائر ومدت تحصل ایسه ایکی هفته دن عبارت بولمیشدن ده اوم آی، نمیری بلا اختیار میدهان کیشدر. چونکه بشر دقت اینشدرک بوجاده مطلقا هر اوتوز کونده ایکی دفعه تکرر اینمکده در.

اوجنجی دوره ده ایسه بیکمز تربیع ثانی حالتی آلهرق اوجنجی هفته نی تشکیل اینشدر. موت؛ بونده دخی قرص قر نصف دائره شکنده ایسه ده اولکنه نظراً معکوس وکیجه یارسیندن صکره ظهور اینمکده در. تربیع اولده ایسه قرغرییدن اول بیله سجاد کوروله بیلر قرک کیت کیده کوزدن غائب اولوبده تکرار هلال حالته کورولمست

مقتضی زمان ایچون دخی یته رهفته نك مړوری
آكلاشلیجه: انسان كندی كندیته كیجه ایله
كوندو نك هیئت عمومیته بركون، یدی كوندن
عبارت زمانه هفت، اونیش كونه یارب آئی، اونوز
كونه برآی دیلیدر، حكمنی ورمشدر.

بوتقسبات قرك حركانیله ثابت واوندن میمندر،
حالبو كه اون ایکی آیه برصنه دنیمك لازم كلدیكی
ایسه دهها صكره آكلاشلیه یلمشدر، ایسته اسكی
انسانلرك ایلك قوزموغرافیا درسلی بوندن عبارت
اولوب بالاخره مال مختلفهده آیتلرك اجراءه
اولیمید کی او بونلرك موقع نماشایه قونولسنه
ایچلرنده اسلامیت دخی بولنان بعضی ایدانه قرابنلر
کیلمسنه وباراملر پایلماسنه ودها بعضی معاملات
مقدمه به رهچرك ایتشدر. (نابیدی وار)
آفرقه خریطه دائره می نیرنکی شعبه می مدیری
اركان حرب قائمقامی

عبدالرحمن

مسلمان قادیانی شانویه چیقایلیری ؟

بعضی معتبرستانك تسویلات مغفلاته قایلان
بر قسم سیولیزه وبلنكه سیقیایزه خاغلر اسكی بر
تعمیرمن وجهله قابلیته ضیغامامیه باشلادیلر.
حفظه حیاتی اولان یومورطه نی چاتلا تیجه اورادن
فیرلامق ایسته بن كوزی قابلی قوش یاورولری کی
چارشافلرندن سیوریلانی ایچین چیرینوب علور وورولر.
ذاتاً او کپلرك تلپسی، آستردن زیاده انكشاف خدمت
ایدیوردا

سرنكون طودیا کی یاسری ووسرو یوزورن
ریخ طیارا کی جای کدازی بورورن
بو یچیم خدرا نك! شیمیدی ده تیارو هخته لرند
عرش اندامه قاقشید قلی، حتی بعضی کسان طرفندن

بنده دیورم كه:

حکومتی مسلماندر، تورکجه جهوریتك
دینی، دین اسلام اولدینی رسماً اعلان ایدلیدی.
معدوم قیبلدن بعضی نوادورن صرف نظر ملنك بوتون
افرادى، دینی اوغورنده جان ویره چك وشو حركتی
اك بوبوك ثواب تاقی ایدچك قدرلك و صاف
مسلماندر. بناء علیه مسلمانانی بگهغه بنلر، باخود
بعضی اواصرنی طبیعتارته موافق كورد، بنلر رسماً
وعلناً اولك دائره منجه سندن چیقالیدر. اورق
هیچ بر مسلمان، اونلرك حركاتی انتقاد نزل
ایتمز، چونكه خارج زدن اولانلری كندیسنه
متعلق صایماز.

ظریف برنقره ایشیمشدم: چقلك چوربا.
چیلرندن بزی، كلیته علاقه ایتش. حصول رساله
خریسیانیلقجه مساع اولوب اولمادینی باباسدن
سورمش.

— اولماز. جوانی آیتجه كوك فاقیسنه
(قبینه) مراجعت ایلدیش.

فاقی اقدی:
— بزم مسلمانلردن بری، بویه بر خلط
ایده چك اولورسه مسلمانلقدن چقار. سن ذاتاً
مسلمان دكلك، دیله دیكلیك ایشله. دییه بك معنیدار
بر جواب ورمش.

نتیجه: اولادیندن چیقالی، صوكراتیارو
شانوسه!

بك لحظه بی حیاتی وباقی همه حضور!
فكری

وقت غمزه تنك یایدینی استیضاحه قارلاردن
كلن جوابلره طبیی دقت ایدیشدر. بونلرك همان
نلتانی رفع حجابك علیهنده اولدینی کی غایت معقول
و منطقی یازیش یازلردر كه ایچلرندن برینك، یقی

بشكطاش ییگی اودیكیش درسختامی مدیری
منورشكری خاتم اقدیشك مقاله سندن بر قاج طریقی
انتباس ایدیورم و دینی، ملیتی، حیثیتی بیان
خاغلر مزك ناصیل دوشوندیكنی كوسته نك ایستیورم:
«تورك قادیانلریك تیارو هخته لرته چقبوب
چیقامامی مشهسه كلنجه: هر ییه سده، طالعاً
برماجراى غافله موجوددر. بورولی هر كلك
حضورنده باشقه براز كلكه ایلانی كوز، آنا لاریچین
هر برساویدر. ایسته دیکى هخته به چیقایلیر.»

محل: قطنی:

اون اوچتی عصر هیریده آفریقایی

بر مسلمانك حج سفری

۱۷۰۹ - ۱۷۱۰ - ۱۷۱۱ - ۱۷۹۵

آفریقاده کی اسلامی تدقیق وروبایده بر جوق
آثار مهمه نشر ایتش اولان موسیو پول مادی
فرانسزجه (عالم اسلام) مجموعه سنده (جلد ۴۳)
آفریقایی بر مسلمانك یازدینی مکه سیاحتیه سندن
بحث ایدیور. نشر اولان فرانسزجه ترجمه سنده
كوره (بیراهیا آفكادادو) نامده بر مرابط
سحرای كیرك جنوب غربی سنده كان (اوانالادن
حج سفرینه چقبیور واك مشكل یولی انتخاب
ایدیور؛ سحرای كییری اولاعرضاً جنوبن نهاله
یعنی اوانالادن (توانت)، «صكره طولاً غربدن
شرق، فیراندن كچرك قاهره قدر قطع ایدیور.
قاهره دن سویشه، اورادن ده ساحل تعقیب ایدرك
مكه واصل اولیور (۷ ذی الحجه ۱۲۱۰) بیراهیا
سیاحتیه سنده متباداً یولك اوزونلقدن و تحملاً فرسا
اولسندن شكایت ایدیور.

موسیو پول مارتی دیورک : « سفرنامه یک
 اوقدر شایان دقت دکلدر ، قوناقلرک واسملری
 ذکر اولفیان قویورلرک فهرستدن عبارتدر . مؤلف
 سیاحتی هانکی شرائط تختدر اجرا ایلدیکنی ،
 آرقه داشلرینک و یولده تصادف ایندیکی مهم
 شخصلرک کیملردن عبارت اولدیقی سوله مسمی
 وشاعدی بولدیقی وقاییدن بحث ایتیمسی شایان
 تأسفر . اوآلاتا قاضیسی (محمد یحیی) نك یوز
 سه صکره یازمجنی مراق آود سفرنامه به هیچ بر
 وجهه بکزمیور . قاضی یحیی بولی ووزنده مشاهده
 ایندیکی هریشله علاقه دار اولان منور و مشیقل بر
 ذات ایدی . (پیراهیا) نك (نوات) . بی تاب
 بر حالده کلدیکی واورادن اعتباراً صرف نایه به واصل
 اولقی غیرت دینسی ایله و هیچ برشیه باققسزین
 بولنه دوام ایندیکی آکلانشلیور .

سفرنامه مذنبده ختام بولور . بوشهره مرابط
 ۱۵ محرم ۱۲۱۰ ده داخل اولورور . عودتده
 تعقیب ایندیکی یولدن هیچ معلومات یوقدر .
 بوجج سفرینک اودورده فوق العاده بر تأثیر
 اجرا ایش اولسی عجبدر . زیرا پیراهیا ملکته
 دو تنجه اسمی ده کیشیور وهرکس کندوسی (الحاجی)
 نامیه یاد ایدیور . بوندن بشقه خلقت عتدده
 (الحاجی) گمسی خصوصی بر معنی افاده ایتمین
 لاعلی التین بر اسم مقسامه کچیور و او ؛ محترم
 مرابطک شرفه ، چوققلر مضافه اولتیورور . مرور
 زمانه ایله یونام (پول) [۱] عنصرندن قومشو
 (مارقا) جماعتده کچیور . ایشته بوسیدندرکه
 حال حاضرده (سو قولو) جوارنده (الحاجی)
 اسمی یک چوقدر . حالبوکه اسم صاحباری اصلا
 حجه کیمه مشدر .

[۱] عربله بربرلرک اختلافندن حاصل اولاق قوم

اثر : آقور (سو قولو) ایاتی رئیس (طالب با
 بن اسماعیل بن محمود بن الحاجی) نك نزدنده محفوظ
 اولوب ۱۳×۸ قطعه سنده سکر کاغذدن عبارتدر .
 بر صورتی (نافار) حکومتی عرب خزینه اوراقلده
 محفوظدر .

سعدی

محل ادبی :

شهریه میل طیاره می ذکی یکد (*)

ای فیض بقا وجه فاشنده نمایان ،

ای مانتک منت وشکرانته شایان

قرمان قضا ، شانی جمیل دلاور ،

عسکرلکه فخر ایدی بخش ایدن عسکر !

فکرم کی رونقلی سالدده کز رکی

دوشدک یزم ، ایندک بزى افاده شیون .

یوق شبهه ملکلره بودم هم طیارنسک ،

جفرله سای ایدینده برانسک .

برقات دها ایندک یوسف طسکله تعالی ،

رومال اولور خاککجه حرمتله معالی .

تیریکه سزادر ایدی شهرت وشانک ،

بیقایدر اجالی کروه شهانک .

نوری ایله ، فتی ایله ، صادقه انیس اول ،

اونلر کی سلطان شهیدانه جلیس اول .

غازی ایدک ، ایندک یوکون احراز شهادت ،

صوک رتبه اجلاله ایرشدک نه سعادت ...

احسان خدا ، نور اولهرق قیریکه اینسین ،

روحک متوالی تم حقله سونسین .

ازمیر ۹ ایول ۳۳۹ توقادی زاده

شکب

(*) طیاره می ذکی یکد ، ازبکرم بوم استر وادینه

معادف کونده اهالیز اجرای شادمانی ایدرکن سقوط

ایدک شهید اواندر .

شکب یک اقدی استاد منک شوخزین شعری ،
 بکاده الیم بر حادنه حفته کی بر تاریخی خاطر لاندی .
 حرب عمومی اینجده ایدی که قاره دیکزده دولاشان
 روس دولانمانه بومبا آتقی ایچین یوزباشی فتی
 وملازم سامی بکلرک را کب اولدقلری بر طیاره
 اوچورولش ، لیکن ایجاب ایدن موقعه معلومات
 لازمه و بریله مشدی . مع الاسف بو طیاره من ،
 دشمته نکل ظن ایدیلرک ۱۲۴ نجی آلاک برنجی
 طابورندن آتیانلن مر میلرله دوشورولدی . زاوالی
 فتی وسامی بکلرده وظیفه لری بولنده وباشق لرینک
 وظیفه سزلکی اوغورونده شهید اولدی .

سوق نازلرله او وقت شو تاریخی یازمشم :

بر شهیدک روحی آتقی آتیان بیرا ایکن

چرخه پرواز ایلدی جسم سما رفتاریکنز

عرش اعلاى شهادت عالم بالا سزمه

(جوهر طوغری بوکله لیش) تاریخ جوهر داریکنز

۱۳۳۳

ای سیاوی قهرمانلر ! طوغر ووسی حیرت سزمه

خلفدن حرمت سزمه ، اللهیدن رحمت سزمه

جناب حق جله سنی مظهر عتقران بو یورسون .

ظاهر المولوی

بر نظم نصیحت آمیز :

سرای قلبی تطهیر ایله بن البته طاقلدر

آنی عرفان ایله تنور ایدن انسان کاملدر

خداوند جهانیه ربط قلب ایت هر زمان زیرا

خدا باقیدر آتقی ماسوا فانی و زائلدر

تأشایت سطور کاشانی چشم عبرتله

نظرگاه اکابرده بتون اشیا رسانلدر

بو مخلوقات کونا کونه غفلتله صاقین باقا

اولو الایسار ایچون هر ذره بر کنج دلائلدر

کتاب القلم تطبیق ایله هر دم جله افعالی

حقده براز معلومات و بره حکم ، آثارند نمونه
و لایق اوزره بعض ایاتی نقل و ترجمه ایده حکم .
أختم (فتح الطیب من ذکر المنزل والحبیب) اسمند کی
کتابد که اولاً حد برنسلرندن (نواب سید صدیق
حسن خان) طرفندن یازیش ، مؤخرأ (جوناکده)
یسی (نواب مهابت خان) ک اوغلی (نواب محمد
محمد خان) طرفندن تخیل اولومشدر .

بو برنسلرک هر ایکسی ده نظمده (نواب)
فلس ایدیور . صیاسی کلیجه اولره دائرده
قاجا سوز سوبله حکم .

(فتح الطیب) ک صوکنده (غلام برعلی بلکرامی) ک
سرو آزاد) اسمند کی اثرندن قلاً شیخ محمد
اخترک برترجه حالی واک خلاصه مالی شوندن
بشارت شیخ مشارالیه (شیخ محمد افضل آله
یادی) ک کریم زاده سی ایش .

۱۱۲۰ سنه سنده آله آباد بلده سنده طوغش
(خورشید = ۱۱۲۰) کله سی تاریخ تولدی
ولمش . جو جوقلنده بوبوک بدرینه انابه ایلهمش ،
و ک اسریله بدرندن تربیه و برادری (شیخ محمد
لاهر) دن تعلیم کورمش . مؤخرأ حجازده (شیخ
محمد حیات مدنی) دن علم حدیث اوقومش و
جازت آلمش .

اکثر اوقاتی سیاحتله کچیر ، سفرلنده بر
چوق کیمه معینده بولوتور و اولرک مصارفی
نیجک کیمه سندن تسویه اولونورمش .

برنجیسی ۱۱۵۰ تاریخنده اولیق اوزره مکرراً
حجازه عزیمت و عودت ایلهمش .

هندک بلاد ساحلیه سندن اولان (سورت)
نصبه سی اوزمانلر حج اسکله سی ایش . شیخ ،
اولرک وصفنده برنشد یازمش که زائر ! قلبک
مورت نامه واله مفتون بولونعاسی ، مدینه طیه
و لک خاطری ایندور ، مآلنده کی :

زائر اهره طیه بود (*) دل من واله نام سورت
بی ، او نشیده ک مقلی ایش .

شیخ زائر ۱۱۶۴ سنه سی بته حجازه کیمش

اوزده ایکن (برهان پور) بلده سنده خسته لاشمش .

اوسته ذی الحجه سنک اون برنجی جمعه ایتیه کوفی

اشراق و قی رفات ایلهمش ، وصیتی موجب بجه (شیخ

عبداللطیف برهان پوری) ک قبری جوارینه دفن

اولومش . ارتحالده ۴۴ باشنده ، تاریخ وفاتی ده

(زوال خورشید = ۱۱۶۴) ترکیبی ایش ،

عرفای هنددن (میرزا مظفر جان جانا)

شیخ زائر می ملاقات ایتدی اکارک جله س قافی

طونار و معده دی خلافت علی الاکثر زیارته کیدرمش .

(فتح الطیب) ک مقدمه سنده مسطور اولان ایات

مفرده دیوانندن آلمش و بود بواندن باشقه (قره -

العین فی اثبات رفع الیدین) و (مفر السعاده)

منظومه لرله (رساله نجایه در عقائد اثیه) سی

و مواظ و نصایحه دائر مشوائی وارمش .

فتح الطیبده کی بیلرندن شیخ ک بی اکرم

صلی الله علیه وسلم اقتدی عزمه صوک درجه عاشق و مدینه

طاهره په فوق الماده مشتاق اولدیی برده بیغمیره

متابندن قرآن و حدیثه متمسک و رأی و قیاسه

علیه دار بولوندی آ کلاشیلور . مایه دی وار

نیست حاجت معجزات دیگرم هر قبول

بس بود در علم دین قرآن کواه مصطفی

دیگران کر مال و جاهه دنیوی مطلب کتند

هست کافی بر زائر یک نگاه مصطفی

نبوت محمدی قبول و تصدیق ایچین بکا

باشقه معجزه ک لزومی یوق . علم یشده قرآن ،

صدق بیغمیری ایچین حجت کافیه در . باشقه لر

دنیا مالی و منصبی ایستودلورسه بکا حضرت

مصطفایک بر نگاه التفاتی یشیر .

(*) طیه و تشدید ایل (طیه) و (طاه) مدینه

منورمک اسامی شریفه سندندر .

مزل آسایشی زائر نخواهم از فک

جای یک قبر از زمین طیه بس باشد مرا

زائر ! فلکدن استراحت ایده جک بر ایسته

میورم . زمین مدینه دن بکا بر قبرلک بر آویز

بقول مصطفی زائر زوای دیگران ماندم

شهود یار مانع کرده از اشیاء عاشق را

حدیث نبوی ایل اشتغال ایده رک باشقه لرینک

رأیندن اعراض ایلدم . یازک شهودی عاشقک

اغباری کورمه سته مانع اولور .

بدل از رای این مردم تیرا کرده ام زائر

ازان روزی که با سست زدم نقش تولارا

زائر ! سنت رسول الله قوی ایتدیکم کوندن بری

قیاسی کیمه لرک رأیندن تیری ایلدم .

زنت آنکه درون رفته زائر ازنی رأی

خدا گواه که نشناخته ست ایمازا

رأی ایچین سندن آیریلان کیمه و الله سانددرک

ایمانی آ کلا یامامشدر .

زائر اربا کس نیامیزد نه جای شکوه است

دوری طیه زخود هم بی خبر دارم مرا

زائر کیمه ایل اختلاط ایده میورسه شکایته

محل یوقدر ، مدینه دن اوزاق بولونوش ، بی

کندیدن بیله بی خبر برافقده در .

چسان باور کتم قول کی زائر نمی بینم

زاقوال رسول الله واضح تر بیانش را

زائر ! باشقه سنک سوزیه تاصل اعتقاد ایلدم که

بر سر خوان رسول الله مهمایم ما

زائر ! اهل رأیک کشکولدن لقمه چین اولیق

برمایچین ممکن دکلدر . چونکه : رسول الله سقره سنک

مهاجرلرندن بولونوروز .

زائر بحرم حرم طیبہ ادب کن
خاموش نشین حضرت اوجای سخن نیست
زائر ! حرم مدینه حرم اقدسند ادب رعایه
سکوت است که اورای سوزری دکلد
زائر آن بابل باغ حرم طیبہ بند
بال و پر بسته بکنج قفسی افادست
حرم مدینه باغک بلی اولان زائر هندستانده
قلش و قفس کوشه شده قانادرلی باغلی بر قوشه
دوئمشدو .

سر زائر زحمت است بلند
پیش کس پشت دوتو نتوان کرد
زائرک باشی شرف حدیث ایله یو کسه لشدر .
بناء علیه کیمسه نیک فارشیده صبری ایکی قات اولاماز .
ظاهر المری

محل تاریخی :

عبادت اسلامی تاریخچه شدن
مسجد نبوی :

رسول اکرم صلی الله علیه و سلم اقتدیج
قرآن کریمده (لمسجد اس علی التقوی) نظم
چیلانده مذکور اولان (قبا) مسجدینک تمای
آندقدن واکائی اورا اهالیسه پراقدقدن سوکرا
برجمه کونی معلوم اولدینی وجهله مدینه منوره بی
و ابو ایوب الانصارینک خانه سنی تشریف
یوورمشدی .

دارالجهرده یایللمش بر مسجد اولادیندن
امام الانبیا علیه افضل التحایا حضرت نری و ایلک
زماننده صلوات خصی نه زده بولونورسه اوراده
قیلورومیتنده کباره قیلدیریوردی . حق بخارینک
کتاب الصلواته انس بن مالکدن مروری اولدینی
اوزده قویون آغلارنده بیلهدای صلات ایدیریوردی .
نافه ییغمیریونک اولمورودینی محکک یاننده بر

(مرید) یعنی خرما قورونایه مخصوص میدانحق
واردی که اهل اسلام ایچین هم جمع هم معبد
اولاییله جک بر بنا انشاسته مساعد ایدی .
بوعرصه متوفی (واقع بن عمرو) که اوغوللری
(سهل) و (سهل) اسمنده ایکی یقیمک ملکی
بولونوری .

علیه الصلو اقدیمز یقیملره و صیلری جلب
ایله او عرصه بی اون آلتین بدل ایله صابن آلدی
وزینتی تسویه ایدیریوردی . بعد طاعت کتیره لری
و کربیج کسه لری انجاسته امر یووردی .
کریمچلرک جاموری (شیخ المرقف) که حول
طرقنده و ابو ایوب قویوسی یاننده کی (شیخ
خجیه) ده یوغورولدینی و حضرت مولی برینک
نظارتی تختنده اعمال اولودینی ایوب صبری یاشانک
(مرآت مدینه) سند مشاهده ایدیلشدر .

ابن جر عسقلانی نیک (کتاب الاصابه فی اسامی
الصحابه) سند ایسه بو ذالک (طلق بن علی)
یاخسود (طلق بن عامه) نامنده ونی خیف و دن
اولدینی طرف ییغمیریونک اولنک حقتده (قریوا
له الطین قاه اصرف) یعنی واکا جامور کتیریکش
زیرا ازه باجماسنی ایلدیور و یوورولدینی یورددر .
مسجد سعادت عرصه سی ابتدا طولاً و عرضاً
بتشر ذراع اولقی اوزده طولولدی ، تحویل قبله
و قوعندن سوکراده بو ابعاد و یوز ذراع ایلان
اولوندی .

اوجر آرشین عقنده آجیلان عمار طاشله
تحکیم ایدیلدی ، سطح زمیندن پدی ذراع سرفیع
اولان دیوارلرده کریمچله اوروولدی . خرما آتاجندن
معمول دیوارلره استناد ایدن سقف ، نه خرما
دالارله اورتولوب اوسته طولوراق آتیلدی .
شیخیه کی (حجره سعادت) که (باب التوسل)
ده نیان قایسی برینه برخراب وری ، شیبیه کی

(خراب اثی) . موقعسنده اولقی اوزده اوچ دانه
قای یایلیدی که تحویل قبله دن سوکرا بو قای ایل
خراب آراسنده تبدل و قوعه کلددر .

مسجد سعادتک زمینی بدایه طولوراقدن عبارت
ایدی . بر کیمجه یاغوریاغش ، ساحة مسجد جامور
اولمشدی . حضرت عمر ، رداسته - حسابده نیل -
اوجاق جاقیل طاشلاردن طولوروب اولری
مسجد کاهنه یایدی . بعد داخل مسجد حساب
یایلیدی . ایلک دفعه مسجد حصیر یایدیران ذالک
حضرت عمر اولدینی (کشف الغم) ده یورددر .

مسجدک تنوری :

واسط تنوریه نیک قدانسه بناء مسجد نبویه
یاخرمایا اقلری و بوداقلری یاقق صورتیه ایدیلش
حصوله کتیری یلور یاخوده عتالی و ییلدیزلی کجیلرده
انوار ساه ایله اکتفا ایدیلوردی .

حجرتک طقوزنجی سنه سنده مدینه ی کلوب
مسلمان اولان (تمیم داری) نیک شامدن کتیرمش
اولدینی قندیلرک اصیلماسیله مسجد شریف دائمی
صورتده تنور ایدیلدی باشلانیلشدی . خاقان اسبق
سلطان عبدالحمید خانک جلالی آتاردن بولونان
حجاز شریف و قرینک مدینه ی وصولنده حرم شریف
داخلی الکتریک ضیاسیله تنور ایدیلشدی [۲۵
شعبان ۱۳۲۶] .

ظاهر المری

جعفر بن ابی طالب

(یعنی لطفه دن مایده)

شو حاده اوزده سنه برمدت کیدی . برکون
جناب جعفر ایله وفاتسته برما مورکلوب کندیلری
نچایشنک ایسته دیکنی خبر ووردی . قاقوب کتیدیلر
و حضوره کیرنجیه حکمدارک اسکی البسه ایله طولوراق
اوسته او طولورمش اولدینی کوردیلر .

نچاشی و بولره استخبار ایللمش اولدینی بدر

مفتشرینی تیشیر ایلیدی و شو نعمتک شکرانیسی
اولقی اوزده اسکیلر کتوب طولوراعه او طولورده نی
سویله دی .

براز سوکرا قرشیلرک مرخصی اولقی اوزده
بنه عمرو بن العاص ایله عبدالله بن ابی ربیعہ گلش
وینه حجاز محسولی اولقی اوزده بر جوق هدیه
کتیرمشدی .

بولره نچاشی نیک حضورینه جیفیلر ویدرده کی
مقوللرینه بدل اولدورولمک اوزده حیثستانده کی
مسلمانلرک تسلیمی رجاستده بولوندیلر .

نچاشی بولره پته جواب ود ویردیک جهته
خائب کری دوندیلر .

حجرتک بدنجی سنه می ایتمده طرف زساندن
ملوک و امرایه دعوتسنده لری کونده ییلدیک صیراده
(عمرو بن امیه الشمری) وداغتیله نچاشی احمده ده
نامه هایون بوللا نیلمش وایانه گلکه برابر جشده
بولونان و عیداه بن جششدن طولو قالان (ام
حبیبه رما یشتانی سقان) که ذات اقدس ییغمیری
ترویج وارسالی امر نبوی به اطاعت و نام رسالته

نچاشی و امر نبوی به اطاعت و نام رسالته
اولهرق جعفر بن ابی طالبه بیعت ایلیدی (۱) .
بعده ام حبیه حضرت نرینه خبر کوننده دوب برنی
توکیل ایلهمه سی ییلدیردی . اوده وکیل اولارقی
خلد بن سعیدی حکمداره بوللادی . حضور
نچاشی ده نکاح قیلیدی .

نچاشی نیک مهر اولقی اوزده ویردیک دوت یوز
آلتون ام حبیه یه کوننده ویددی . بیکلر به نیلوب
(۱) کرک عبدالله بن ابی ربیعہ ، کرک عمرو بن
العاص ، سوکرادن مسلمان اولمشدر . هله عمرو ، حبسته نه
اوجنچ سفرنده نچاشی نیک نصیحت و تشوق ایله اسلامه
کلشدرکه بولدن طولای کدیسته (تابی حضورنده
مسلمان اولش حقای) درلر .

مجلس داغبلدی. ام المؤمنین حضرت ثری (شرعیل بن حسن) ایله مدینه به اعزام اولوندی.

نجاشی، امانی و نظایات و تکریماتی مشهور برده همراهه تقدیم آیه مشدر.

حش حکمه اوستک اسلامه داخل و اورده کی مسلمانله پک زیاده متایل اولماسی، تبعه سئک جائی صدقی و علمیه برغلیانی موجب اولدی. بناء علیه نجاشی، جعفر بن ابی طالب ایله (۱) رفتاسنی قایلقره بندروب قارشی طرفه نقل ایندیردی. حش مهاجرلری مدینه به کلدکاری وقت علیه الصلاة اقدیمز خیره کیتسشدی. کاندرد اوراپ قدر کیتلرک وصولارندن براز اول قیو قوعه کیشدی.

صلی الله علیه وسلم اقدیمز جعفرک ورو دینه پک زیاده سهویندی و «مادری بام ما افرح [اوسر] قشع خیر او بعدوم جعفر» یعنی «خیرک آلتیسم» بوقسه جعفرک کیشمی سه وینه چکی کسیرمه میورم و یوردی و عجمه زاده سی قوجا قلوب آلتندن اوبدی، اوکا خطاباً (اشبهت خاق و خلی) یعنی «صورت ویرتجه بکا بکزه رسک» التفاتده بولوندی (۱).

جعفر نهجا کر مک شوق القایله عادتاً کندیستدن کیدی، وجدواستفراق اینجده اوسامیه با لادی. عایه الصلاة اقدیمز جعفرک ذوقه مانع اولمادی.

شوعدم منعده طرق صوفیه اربابک قیام دوران، ساج کی حرکتانی ایچین اصل جواز اتخاذا بدیلدی.

جعفرله برابر عین مهاجرلردن اولان اشعریلر وعض جیشلر ده کیشدی، اشعریلر، راست کلدکاری اهل اسلام ایله مصافحه ایدرک مسلمانانقده آل صبحانک امر مستون اولماسه بادی اولدیله.

(۱) جعفرک (عبدالله) اسمنده کی اوغلی - که استغای مشهوره دندر - عییشه طومش و طبری برابر کتیریلدی.

حشیلرده رسول اکرمک فوق العاده التفاتی کوردیلر. حتی علیه الصلاة اقدیمز، بالذات خدمتارنده بولوندی و «بونلر استخامزه اکرام اینجیلردی» بنده مقابله ده بولونق ایستورم دیدی.

نجاشیک نهجی سته هجرده و تبوک غزاستدن عودتنده ارتحال ایله مش اولدی کندیسته الهام ایدیه سی اوزه رینه ده او صالح حکمدارک تبارزی قلوب حقنده دعا ایندی.

جناب جعفر مدینه ده برلشد کدن صوکرک علو جناب وحسن معاشری ایله محبوب القلوب اولمشدی که:

«ابو هریره حضرتلرک رآخه حضرت رسول الله بن صکره حضرت (جعفر الطیار) دن افضل کیمه یوق ایدی. حضرت ابو هریره کندی ضرورت حالی سکا، ایندی (۱) صروده حضرت جعفرک کرم طبعی بیان ایله «وکان خیر الناس» ایله کین جعفر بن ابی طالب کان یقاب بنا فیطمنا ما کان فیینه حتی ان کان لیخرج الینا المکة الی لیس لیا شی فیشفها تعلق ما فیها» دیش اولدقاری بنابونک باب الثانیده ذکر اولونمدر الخاقی»

(فقر حقنده الک خیری بولونان ذات، جعفر بن ابی طالب ایدی که بزی کورور، کوزمه تیر، اوندی ما کولات ایله فارتمزی طویورور، حتی برشی بولامازسه ایچی بوشلش اوفاق بریاغ طولوی کتیریر و یارب زره ویرردی که سطحده کی یاغ قیه سی یالاردق) دیک اولان بوفادهدن حضرت جعفرک کرمانه فداقاری آکلاشیله بیایر.

بو مناسبتله «سید الانام علیه الصلاة والسلام اقدیمز حضرتلری آتی (ابولسا کین) یعنی فقرا یامی دیو یاد بویورورلر ایدی - الخاقی»

طاهر المروری

(۱) قائلان کنت لالقی بیانی بالمعصیه من الجوع وان کنت لاستری الرجل الیه الی غیری کتایب فی طبیعی. یعنی «آلهندن فارنه طاش باغلار ویدیکیم برآخه اوکره نه ده» مقابله قاری طویورام دیه دام آزاردم دیه رک ...

مصرده مولد نبوی

مصرده مولد نبوی کونی حلول اجمدهن اول بئون شهر وکیلرده شلک حاضر قاری باشلار. طبعی الک بیک شلک قاهرده بایلیله. دیگر شهر وکیلرده شلک کونلر جه دوام اجمده در قاهرده عباسیه سمته رسمی مراسم اجرا ایدیلر. استانبوله تقسیمده کی تعلیمخانه دن بر از اوفاق مستطیل الشکل بر میدان وارد که عباسیه میدانی تسمه اولور.

جمیل پک زاده پهلوان تحسین بکله عباسیه به کیدیوروز تراموایلر خنجاخنج ... نهایت برینک کنارنه اصیلدی. هر موقعده قادیان ارکک تراموایه اوشوشور. بیلجیکک ایشلمه سی قابل دکل. عباسیه به کیدنج به قدر اوج برده تراموایه دوردی. هر سفرنده ده سکزاون بیلجی هجوم ایدوب بولجیلرک بیلکی اولوب اولدقاری معایه ایدیورلر. هر قنادن برس جیغور. ساللانه ماللانه، ایتله قاقله نهایت واردق، بورومک لازم، چونکه تراموایه چوک کوبده دوروبور و تکرار دویسور. بزه برابر قادیان، ارکک، چولوق؛ چو چوقدن مرکب خاق یوریور. صاغی صوللی بوئون قالدیرملری صایجیلر قایلماش:

خرماجیلر، اشیرجیلر، الماجیلر، سمیدجیلر ایللی شکرلی و صوسام صانانلر، تکرلی تکرلکسز صلاشورلر اوستنده تل قداشجیلر، عقارنه جیلر، بورکیلر، ایکی اوج بوط و قابورغنی تله اصمش اوکندمه کی آلتشده بردقیقه ده کولباسدی پیشینلر شیش کبابجیلر، مصر قیزانانلر، براز اونه ده صوده پشمش ترسمجیلر (ترمس: حبوباتندر. قاصولیه ایله غله به بکزه در) بیتاجیلر (بیتاسک کستانه لذته مالک طائی بر نوعی) طعاییه جیلر (طعاییه مصر قله سنک خوروله یالیش کوفتلردر) بیده و عورده جیلر، طوروشوریلر، شکر قایمشجیلر

لقمه جیلر، لوقو جیلر، جیجیلی بیجیلی بیک شکرلی بیغینیه طولوز قاهره، بوتون بوسا جیلرک بونالری بیر تارجه سته باغریشده قی حاندقاری مالارک نفاساتی اعلا نلری کیش جاده اوزرنده آقان خلق و بو خلقی یاراداق، بوروسنی آزدو کی کوکره تن واورنه لکی بر برینه قاناری کین او طوموبیلر، آسایشه مامور سوادری برولیس و بوتون بو اقیئتیک هوا به قالدیردنی توز بولوطی. یوربورزه آرقه مزده براقیدنر اون صایجی به مقابل اوکرده بکری بولیوروز. هبسی حاقیر یور. صوجیلر، شریجیلر علی ملاماتاس برکوشه به مندیله قدر حصیر سروب باندک کوجک برمنقایی و براق قیجاییله قهوسنی قورالتر غمیزجیلر (موشعوله به بکزر بریمشدر) غوافه جیلر (غوافه اوفاق بر ایویه بکزه بوب نخته قورسی کی قوقار بریمشدر. فقط بیکه آلیشان اوقوقی دویماز. شقالیدر ده خلق قایشیر، ذاتاً مصرده خلق عتیده هیچ بریش یوقدرکه شغایش اولسون و اوزرجه حدیث شریفی قوندور و لاسون) بینه بر چوق هم قصاب، هم کولباسه جیلرک، قاقاق و بطلجیان قیزانانلرکده و مانیله توقسولندکدن، انواع صایجیلرک کوروشیلر فریادلرله قولاغزک سمع حاسه سی غیب ایدرکی اولدقدن بومبارک کونک شرف و حرمته بری ترک ایدوب هواده صف صنف بولوط تشکیل ایدن توزلری یاردقدن صکره میدانه ایریشدک. فقط قاطی ایلروله مک. برآن اولدی که ایلرله مک دکل، اوکده کیرک اجمه سیله کیریلروردق. آرقه مزلی ایسه آقینق چابوچاق دولدریمشدی. آرقق نام خلقلک اورتسمندیز. آرقق هر کس کندی جانیه دوشمش، بوانسان دکزی واکد دورسه، یانه کوزر محقق قیلدناجیق، فقط الک اهمیتیز بردالهمحق بوز جانی بردن یاقور، کندرمه حاکم کاز. اوکرزدن آرقه مزدن نه هوا کلیرسه او هوانک حکمنی ایشر ایسته منی اجرا ایدیوروز. آمان ایام، نه ...

سند . الخ کي شکایت بر بری تعقب ایدیدور
بر شکایتی به اون قلیبی وارد: مالش! مالش! =
زانی بوق، اوت قولاک دویدینی بر مالش اوزرینه
باصیلان آفاق، آجیسی اونوتسه نه اعلا. بن کندینی
شمیلاک میش، کورده ملی بهلوانک آرقاشده هر نورلو
فورطنه دن معون بر فویده امتیده عد ایدیدورم.
فقط او کنده بنکی کي دالنه قیرانی اولیان قاب قارا
اسر بر بنت بلد (مجله قیزی) آباغش آجیسیله
لا قور دینی شاشیریور. او کنده کي ارککه جان
حولیله: یاخی! (یاخی-همشیره) ده باغریور.
ینه ساغدن صولدن قیزه تلی: «مالش! مالش!»
قیزک آباغنه باسان ارککي ایسه تویدخ: بعدین
انت یارغل (رجل) مصرده چ، غ کي تلفظ اولتور
اوج درت کیشی مناقشه به باشلا یور. بر دردنجی
«صل علی النبی» دیه مناقشه کیریور. صلی علی
النبی به بر قاچ کیشی جان «اللهم صلی علی النبی...»
دیه جواب ویریور.

فقط بوسفر آلائی ایدلرک آباغی اذیلدیکندن
آبی فریادی صیرسی بونلر کچور.

اولدیمیز زرده تام خلق آواسنده یز. بک جوق
کجه دن برشی حسن ایدر کي اولدم. آکلاشدی که
قولانمز، کوزلیمز، آیاقلر من کي بورنمزده جله سی
دولدر ابراق: نوعی کندینه منحصر بر قوقوسی.
هر ملتک کندینه مخصوص بر قوقوسی وارمش.
یزده حاللرک قوقولری مشهور سه ده بوقوقوانلر ککنه
هیچ بکزمه مکده ایدی. او کزده یاغلی اکهر،
بورصوق ده ربلی صورانلر، آتش کوزلر، تری
و کیری درت قاریش بوقاری به چقمش فسلر،
رنککله اولدینی آکلاشلماز، آرقق دیکلمه به،
یامانه به تحملی اولیان بیر تبقاری ایچندن اسر
دیکری بر ددی بدانه ووران جلیه لر (انتادی)...
آراسنده یز. جوق شکر بوسفر بورنمزده معده مزه
صیرا کله دن بن یته بهلوانک، اوده کندی قوتنک
سایه سنده (اوت یاشاین قوت) تام اوکه کلدک.

رسی مراسم اجرا ایدلمکده ایدی. قایینه
و بیسه بعضی ناظرلر مولد نبوی قرائتده حاضر
بولتی اوزده آلالیه کلش و مامورین مخصوصه
باشلارنده ایزهر الشریفه طرق صوفیه شیخلری
اولقی اوزره علما و مشایخ طرقدن قارشلاشمیدی.
مراسم بیتجه صاحب المعالی (وئیس الوزرا)
میدانی ترک ایتدیلر و میدانده خاقه آچیلدی.
ایلك نظر دفته جادوان اسماعیلر اولدی. بونلر هر فساد
ایلك پتیشن وایلك تدایونی یاان کیمسلردر.
میدانه هر وزارت (یزده کی نظارت ویا واکاله
معاللر) یان یا نه جادیر قورمشدی. جادیرلرک
ایچی نوع نوع هندسی مثلون خطلردن متشکل
آراهسک شالردر. جادیرلرک اوکریته قاسم بانی
واخ کچی جیچکلر ویشیلکلر قوشمشدی. قنابه
و صندالیلری اطراف تخمینی یالدرلی قرمنی
قدیمه دندر.

موجودلری ایچنده الک کبار واک آغیری
«خاصه» بک ایچی و قنابه لری صافی قوبو قرمنی
اطلسدن معمول جادیری بولتیوردی. اوقاف
و حریه بک جادیرلری ده دیکرلرینه نسبتاً مایزیدی.
وزارت جادیرلردن ماعداطر قتلرکده (ازان جله
سعدیه، سلامیه، کناسیه الاحمدیه، ابراهیمیه
النهاییه، احمدیه سطوحیه، رفاعیه، صوفیه)
بر جادیری واردی. اوت کیلر قدر زنکین و بویوک
اولماقله برابر بو جادیر لوکس لامبالری، بکی
دنیالره سوسلمشیدی. بعضیلرند کندیلرینه
شخصوس ذکره باشلامشلردی، اورمالق بواش
بواش قارایور. لامبالر، الکتریکلرک تک توك
باغنه باشلادی. جادیرلرک مستطیل اوج کوشه سنه
پایش اولدیلرندن برکوشه سی هوایی فشنکری ایچون
آیرلمشیدی. کز یوزده، قالا بالی کیندیکه قویولا نیور.
هر جسدن هر صنف و طقه دن خلق بوکونک بو
ساعتنده بر آرا ده حشر نشر اولیور. برانتاریلینک
باشنده آمریقان پیچمنده اثواب کینمش، بیبی تراشلی،

مدور کوزلکی بری، اونک باشنده لباس مخصوصیه
بر طرابلس غریبی، بر بربری، تکرار بر شیو.
بک، بر دلتی قلیقلی، جولوق چوجوق، آرایه
صانعیلر قارینمش. پولیسلر خلق غیبل بر خطدن
فضله دیشاری بر اقامه جا یالور. ایتیشله قاقشیلار.
جادیرلرک آرقاشنده اوقاف جادیرلر ایچنده
تیارولر، صالینه جاقار، بته قارلرینی یاقش بیک
بر جشید صانعیلر و بر آرا اونه ده تک توك بره
چوملش قارالیر بوقدر جوق و بوقدر اوجوز
صانعیلرک معدله رینه دولدر دینی بوکاردن
خفیفلمکده لر.

تکرار خلق ایچنده یز. بهلوانی غیب ایتدم.
چیکنه نیورم. برکوشه به چیکله لم ممکن دکل. آجیقه
چیقاق قاطی: الله چیکنه نن، آزیلن قیریلان اون
یادنامه آجیدی ده تکرار بولدردی.

اوتنه قیایچه قرارمشدی. شمعی الکتریکلر
پیریدامنه باشلادی. اوزاقدن بارلاق دیزلش بر
زنجیر کي کوزو کیدوردی. جادیرلرک آراهسکری
بشفه بر طائیلیق آلیوردی.

مستطیلک اورتاسه بشفه بر مستطیل علاوه
اولدی. خلق قیسه بر ساحه ده محصور قالدی.
آریلان بکی مستطیله بربری آرقاشه اوطوموبیلر
آراهلر کلکه ویان یا نه دیزلمک باشلادیلر. هوایی
فشنک سیرینه کلن تمیز و زنکین خلق. پولیسلر
اوطوموبیلر بول ویر کوسریورلر. کیجه صباحه
قدر جادیرلرک مولود اوقونورمش. عربجه مولود
تورکجه ده کي مؤثر ویر آهنگ دکلد. آرقق
دونیورز. قالا بالی تحمل ایدلر بر راده ده.

عینی بولدن دونیورز. بته بیکلرجه صانعیلر،
بیکلرجه فریاده، بیکلرجه قار. توزه سلس کي اطراف
قابلاش. ایشیلرک دونوق، ایلروسی مهم کوزو کیدور.
خلق یته خلق آقور، اوطوموبیلر آراهلر بربری
آرقاشه دیزلش کچور.

تراموایی بوسفون کری به آتمشلی، یز
دونیورز. فقط خلق شدتی محافظه ایدلر بر آقینی
شکلتده توز و دومان سینی یارارق کچور.

۲۳ تشرین اول ۱۳۲۳

بر آزده مصرک احوال عمومیه سندن بحث ایدیم:
بوکون نفوسک لزومی اوکده تک ایچون
هر حالده ملکندن آریلق و دیشاریدن ملکتنک
وضعیتی کورمک لازم. بو وضعیت نه ایلدر
بیلسه کي. آکلاتیق غیر قابل. بالقان حریدن
اولکی خریطی آجک. او خریطه هیچ بر معنا
افاده ایتمز. نه اوقوتانلر، نه اوقوتانلر اواضی بی
دونیورلر، حسن ایچیدوردی. خریطه ده
بر قطعه تک نه اولدینی اوقطه ده یاشامقله
قابل. بن بوکون مصرده م. مصر صوک سکر
اون سنه اولیسه قدر بزم ایش. بزم لسانیز،
بزم عاتلرمن، بزم حیائز بوراده حکمران ایش.
سودان پولنی تورک ضابطلرینک صولادینی قائله
آجیشلر. بوکون اورادن میلیونلر قازانیورلر.
مصر، سودان، دیله قولای. کلوب کورمه لی فصل
اچیلیر سولوک کي ملکلی امیورلر. مصرده
صورتاً بر استقلال اعلان ایدلدی. بزمرو طیتدن
صوکرمه خطالره دوشدک ایسه بوراده کیلراده
عینی خطالی بولدرلر. غزته لره، تلغرافلرک رسی
حوادثلرینه یاقایک. مصر لفظاً استقلال آلدی،
فقط اداره و اقتصاد اسیردر. مصر حقیقتاً بر
یونان مستملک سیدر. ایکی یوز بیکدن فضله
روم. الک اوچرا کوبلره قدر کیمش. مصرده
توتون زرعی ممنوعدر، ادخال اولتور و حکومت
کیلو ویا اوقه یاشنه ۸۰ غروش ویر مصر لیرامی
آلیز. بورادکی اوتوز بش اعمالخانه دن ایکینی
اسلام، دیکرلری روم وازمنی. (صوک زمانده
آمریقالیر بر جوق اسامی صائین ایش) اسکندریه ده
ناموق بورسسی وارد. اخراجات یاانلرک

اکثری روم. اولرده خدمتچارک یوزده دوقسانی روم قیزلردر. بونلر بوراده برلشیلور، جولوق چوجوق صاحب اولیورلر.

مصر تورک اولککیدی. محمد علی مصره خدیو اولدیغی زمان مصرده اوچ درت میلیون خلق وارمش. بوکون ۱۴ میلیون. اوزمان استانبولدن قاجان مصره گلش و مصره برلشمش. بونلرک چوغی آناورد، نورک، چرکس، مشروطیتدن اول اودالقی وسائر ایچون قیزنجاری اولدیغندن بورایه چرکس قیزلری دوله برمشلر. طبعی هرکس بیاضارله اولمش. طوبراقلری خدیوولر بولکسیدن اوتهکنه بریکنه داغتمشلر. زمانه پاموق تجارتی باشلامش و مصر زنگینلشمش و بزم استانبوله مصرلی دیبه طایندیمز زنگین و مسرف صنف وجوده گلش. بونلر املاک صاحبلی طبعی عدلولی محدود. آشانلی طایفه ایسه رلی مصرلیلرله مأمور و خدمتکارلر تشکیل ایتش. مامور و خدمتکارلر تورک و آناورد چرکس کریدلی الخ، الحاصل عثمانلی دین کیسه لر بللرند طایفه دیدکلری دینک و چالقلری دودوک اولمش. رلی مصرلی اهالی صوبوب صوغانه چورمشلر. هرایش قیرباجله دایقوله بوده اولمادی طایفه یی چکیدی وورو. و بردمش. اجنبیلر و خرسایانلر ایسه ایبراطورلک دیگر اقسامده اولدیغی کی تجارتله اشتغال ایتش. بونون بواحوالک نتیجه سی. فلاح دین و رلی مصرلی اولان خلق نورکلردن صورتمش. عثمانی مامورلری کتدیجه آناالمش. بالاییقی یلی طایفه یی خدمتکارلرک ایسه زوری پارا ایتجه اولنلرله تکر تکر اکیلدلرله چوغی اصلی غائب ایدرک مصر عادتله یاشامنه باشلامشلر. زنگین بکلر، باشلار اوغوللری و اقوامشار. اوقومادقندن صوکره نووکیه اوکره غلرینه بیلله همت ایتشمشلر. مصرده حرث اعتسارله نه اولدیغی، عرف و عاداتلک نلردن عبارت بولدیغی بیلعه یی برنسل توره مش.

بوکون قرنی کجکلرک هبسی بولسلدر. بو نسل تورکجه بیلعه دیکی ایچون استانبولی برافش، اوردویایه کینمش. بزم کجکلرکی اوراده برشی اوکره نه مممش. ساده سفاقت. آزاده انکلیز اشغالی ده وار. بو صورتله مصر تورکلکینی غایب ایتش. تورکلکینی غایب ایتدکدن ماعدا تورکلرده نفرت حس باشلامش. مفادد عودت ایدن سعد باشا زغلول بیلله ایلاک نطقنده بن اصل دکل (اصیلر اصلی تورک اولانلردر) فلاح، فلاح اوغلی فلاح دیوردی. غننه لرده کوردیک کزکی کونده یوز اجتاع، مجلس قورویور. برنده تورکیا و تورکلر قارش برقدیر، حتی برسون بیلله یوق. احوال یوقاریده ایضاح ایتدیکم شکلی آلدینی وقت ظاهراً نفوذ و شرفی مرحوم غازى مختار باشا یاشایورمش. مختار باشا برسوقادن کجکلرک بونون کجکلر سلامه دوربرمش. اولدن صوکره کان رؤف باشا سفنک کوردیکنی کورده مممش. آراه حرب عمومی گلش. بوراده کی تورکلری حبسه آتمشلر. مصرده دوغانلرک هبسی مصرلی بم دیمش. بالقان حیرندن صوکره کانلر تورک معامله سی یاشمش. بونلرک چوغی ده بزمه حرب ایدنلرله تشریک مساحی ایتشلر و دیگر تورکلری اشلاخی تورکلر واسطه سیله حبس ایتدیرمشلر. هرکسی دولاندیرمشر و تورکلکی رذیل ایتشلر. نتیجه النیه: مصر تورک و عثمانی نسل طرفندن ضبط ایدلرکی و و حوروله یوتلدیکی حالده بوندن بر اولکی نسلک تسبیندن و حکومت سرکریه نلک اهالندن بوکون تمامیه تورکلک و عثمانیانی غایب ایتش، اقتصاداً اجنبیلر انده بولندیغندن بوکون بر اجنهی مستملکسی حاله کیرمش.

رشید مظفر

عنات قدیمه زدن:

مکتبه باشلامه مراسمی

بک آزی مستتی اولمق اوزده تاریخلر بیزک هانکینسه باقیله اجداد بیزک سفر و ظفرلردن باشقه جان هیچ برشی کورولمز.

مورخلر بیزک چوغی بولندیغلی عصرک احوال اجتاعیه سنه دأثر یازی یازمانی، معلومی اعلام قیلندن عد ایتش اولاجقارک اترلرند اسکي عماد نلیرک اجتاعیه دأثر - هیچ دکله بیلله - کافی معلومات و برمشلردر.

معلومات درک تاریخ یازمق: ماضی یی استقباله آکلامق، یاخود اسلامی اخلافه طایفه یی دیمکدر. بوکا بناء (حال) ایچین معلوم اولان بر شینک (استقبال) ایچین مجهول برامله ماضی لازم کایر.

حال: قوافل استقبالك ماضی به مرور یی تسهیل ایدن بریکیدر. (دهمین) دبدیکمز (آن) بیلله (شیمدی) به نسبتله اوکییدی بویلا یوب کیمشدر. بوسایله شیمدی و قایم (براز صوکر) سی ایچین تاریخک حتی اولمش و او حقت تأدییه سی مورخک ذمت مدققاته ترت ایللمشدر.

اکثر مورخیمزک شودقیقه دن غفلتی، اسکي طادات و اطوار بیزه حتی بالکوجود و حیاتیته توارث ایلدیکز آیا واجد ایتیمز. بزی بک یانایچی بیراقتشدر اوقدر که: بیقلری نصفه قدر عرحاً تراش ایدلش و دوداق اوستلرینه قدر طولاً کسیدریلکدن صوکر افرید برلش اولان ارککلر بیزک قارشیمسه بالا بیقلی و مردانه قیلقی بویوک بالایی، کردن و سینه سی، ساعد و ساق کشاده بعضی قادیملر بیزک مواجهه سنه ده فراچلی، یاشاقلی قادیلر یی جیتیورسه هرایکی طرف ده یکدیگرکی بیکانه بر نسل تاقی ایلله چک درجه ده برتباعد و قایم حصوله بادی اولمش! وقته ناصیل ییوب ایچدیگمزی، نه تورلو

کیتوب قوشاندیمیزی، نه صورتله کوروشوب فوتشدیمیزی، خلاصه نه وجهله یاشادیمیزی اوکره نه بیلک ایچین اجنهی کتایلیرینه مراجعت جیوریتنه بولونویورز. مورخین اسلافک نظر دفته آلمادینی شو مهمیه - بک معدود ذوات مقتدره دن باشقه - معاصرلر بیزجه ده اهمیت و بریلله دیکندن بو جیوریت، غالباً اولاد و احفادیمزه میراث قالاچی.

شو دوشونجه سوقله عبد حاجز، آئیده کی مقاله یی قارالادم. الی قلم طوئاتلریمزه به یقیسه: بیلکلری زمانلره تاند عرف و عادات، یاخود به یقینلردن ایشیتکلری اجتاعیاتی تحریر و تثبیت ایدن درلر سه صایلمقله توکمه یی قضاائلریمزدن بر قسمک اکاله خدمت ایلیمش اولورلر.

مکتبه باشلاما:

عموماً، مسلمانلر و خصوصاً عثمانیلر ده اوقویوب یازمق و بونلری اوکره نوب اوکره تمک مراق و اعتباری بک اسکیده نشانلرله ابتدا ایللمشدر. چونکه قرآن کریمک (افرا) یعنی (اوقو) امریه باشلایان ایلک آیت منزله سی حکمه تبیت کوستمشلر و قلم و تالیملی دینک احکام مخصوصه سندن بیلشدر. نبي اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری بدر محاربه سنه مکه مشرکلردن آلیان ۷۰ اسیردن اوقوماسی و یازماسی اولانلری مدینه کی مسلمان چوجوقلرینه قرأت و کتابت اوکره تمک شرطیه آزاد ایتش، جفتی ملکی اولان مدینه بلده سنه ده یوتدیر سایه سنه اوقویوب یازانلر چوغلش، حتی اهلبادن بعضی امرسوی ایلله اجنهی لسانی اوکره عش و ملوک و امرا به کونده ریلن سفیرل، اعهاک لسان آشنا اولانلردن انتخاب ایدیلشدی. خلفای راشدن حضراتیه، امویه، عباسیه و طوائف ملوک حکومتلرینک هبسی ده بر اصوله رعایت و زمانلرینه کوره نشر معرفده قصور ایتدیلر. مملکتلرینک هر طرفده مکتبلر، مدرسه یی کشادیه تعمیم عرفانه چالیشدیلر.

غازی عثمان بکک تأسیس ایلدیکي عثمانلی حکومتده بوخوصده سافلرندن کیری قالمادی، ایکینجی حکمداری اورخان غازي، بوسه قی فتح ایله پای تخت اتحاد ایدینجه اوراده پادیردینی جامع شریفک یانه برده مکتب بنا و تسخیر ایلدیکي ازینقده مکمل بر مدرسه انشا ایتدیرمشدی که شیخ محی الدین عربی حضرت تریک (فصوص الحکم) نامنده کی آریسه عارفانه بر شریک یازمش اولان. (داود قیصری) بومدرسه نك ابلک مدرسی اولمشدی. اورخان غازینک اوغولاریله طودونلری و عثمانلی اردولرینک عیاهد قوماندانلریده بوئر جایله پیرو اولدیلر. کرک وطن اصلیده، کرک ماجارستان ایچلرینه قدر بلاد مفتوحهده چشمه، سیل، خان حمام کی مأثر مدینهدن باشقه، جامع، مسجد، مدرسه، مکتب منطلی دینی و علمی بر جوق و مؤسسات وجوده کتیردیلر، دوام عمر انلری ایچون مستوفی و قتلر تخصیص ایتدیلر. شو انتیامشکور ایله شهرلرده و یویوجک قصبهلرده هر محله سکائی ایچون بر مسجد و بر قیاج محله منبائی ایچین بر مکتب بنا اولوندی. بعض صیبان مکتبلرینک خواجهرینه عمارتاردن هر کون (فودولا) و طلبه سنه هفت بر (بیلاو زرده) و بریلدیکي کی سنهده بر دفعهده (قابله) نامیه بر قات البسه اعطا ایدیلیردی. مکتب مدواملری تحصیل ترغیب ایچین شو بولده شخصیات بایش اولماسنه علاوه هنوز مکتبه کیتیمیلری تشویق ایچونده بعضی اصولر احداث ایدیلشدی. از جمله بر جوجوگ مکتبه دوامه باشلاماسی ایچین یایسلاجی جمعیت، هر طایفه اشتیاق و افتخار ایله اجرا ایدیلان مراسمدن ایدی. مکتب رسمیه نك چوغلانسی، برده وقف مکتبلرینک باشقه بر شکل آلماسی اوزرینه متروک قالان (مکتبه باشلاما) رسمی، صوگ زمانلرده شو صورتله اجرا اولونوردی:

اولا: فقیر بر عالمه نك چوجوگی باباسی، یاخود آتاسی، یاخود ولسی طرفدن جوارده کی محله مکتبه کونورولور، خواجهر نك آلی اویدورولوب تعلیم و تدریسه حسب اناهتاهام اولونماسی معلم اقدیدن رجا ایدیلیردی. ثانیاً: اورته حلالی بر عالمه نك چوجوگی کیدیریلوب قوشادیلر، ازک ایله سنه، قیزسه صاحبزاده الماس، ایچی کی مزینات، بوشنده شال و قلاپدانلی بر جزه کیمسی طاقیلر، اقربا و احبا ایله برلکده مکتبه کیدیلر، چوجوگ درسه باشلاندیریلوب خواجهره دنا ایتدیریلدکن سوکرا مکتبه کی اطفاله ایکیشر، اوچر قروش، خواجهر ایله - مصر، یاخود معلم معاونی دیمک اولان - (قاله) به اوجه بر قیاج مجیدیه باغلانلش برر مندیل وریلیردی. ثالثاً: زنکین وکار بر عالمه نك چوجوگی مکتبه باشلامه چینی زمان کیده چکی مکتبک خواجهره خبر کوندیریلر، معلم طرفندن طلبه و طالبه: - یارین (آمین) وار. کوزده طایفه کینکده اوله کلک. امری وریلیردی. اوقونان آتشی وایدیلان دنا اناشنده (آمین) دییه باغیریتدقاری ایچین بوکی مراسم مکتب چوجوقلری (آمین) تعییر ایدیلردی. آتیه کیده چک طلبه و طالبانک مقداری از، یاخود چوجوگ باباسنک ایده چکی مصرف چوقبه باشقه مکتبلردن ده خواجهرلری و قاله لریله برلکده صیبان چاغیریلیردی. علی الا کثر بخشینه، احساناً بازار ابرته سی کونلری بابیلان مکتب جمعیتلر نده مساحلارین چوجوقلر - یارماق، سیرانلق لیسارلی کیمش، بعضیلری ده هنوز مکتبه کیتیمین کوجوگ قارده شلری یانلرینه آتش اولدقلری حالده - مکتبه طویلانیلر، اوکده التیجیلر [الهی اوقویانلر] ارقده آمینجیلر [الهی آراسنده آمین دییه باغیرانلر] اوقی اوزره ایکیشر ایکیشر دیزیلیرلر، دنگامین البسه لریله

علامه السبانی تنغیر ایدرجه سنه بر صیرا و معصومانه بر شوق و شطارتله مکتبه باشلامه چق چوجوگک اویسه کیدرلردی. چوجوگ، یکی البسه کیتیمش، اوستی باشی بجومرات ایله سوله نش، بوشنه قیتدادر شال و صیرمالی بر جزه کیمسی طاقیلش اولدینی حالده اوراده بکتر، آلی کوروندیکي کی دیشاری به چقار، قاینک اوکده دوران و قاتلرندن برینه بر قیاق اوشین باصه دن (آمین) باغلانلش اولان فایطونه او طورور، آراسیرا باشی چوروب آرابه سی تعقب ایدمک چوجوگق قارشی طفلانه برغرور ایله قودورولور، طوروردی. مکتبه باشلامه چق چوجوگ بر دانه ایله یانی باشه اقریادن، یاخود قونو، قومشودن برینک عین سنه بولان چوجوگی، قارشیسنده منسوبیتدن بری او طورور قندن سوکره آداب حرکت ایدم و غایت آغیر بر بوروشله سوق اولونوردی، چوجوگک مکتبهده او طورور جانی میدرده آرابه نك اوکده طاشیتیردی. بومیندر، قطیقه، یاخود قیتلیجه بر قاشدن سریع، یاخود مدور بر شکلده یایدیریلر و مکتبک آجیلر، قاپانیر رحله لرندن برینه باغلانوب بوشنه اصه آقنی اصلیش بر آدامک باشی اوستنده کونورولوردی. آرابه نك حرکتله (التیجی باشی) ده آلیک اوکده کچر و چوجوقلنه مخصوص دیک بر سسله التیجی به استدا ایدردی. التیجی باشی، چوجوگقک الکزاده مقام آشناسی برده شناسی اولدینی ایچین قنیا نك آغاز و اداره سی اوکا عائدی. بناء علیه کاه برنجی صرنا نك صاغ طرفنده بولونور، کاه ا وکده کچوب ارقه ارقه پوروردی. التیجالت هر انکی مصراعنده بر، التیجیلر طورور و آمینجیلر (آمین) دییه باغیریتیردی. چوجوگقک صفت قلب ایله اولان مستعدیانی عندالله مستجاب اولاجقندن سلامت ملک و وطن

دعاسی حادی بعض منطومه لرسته لیر و چوجوقلره الهی مقامنده اوقودورولوردی که سیواستوبول محاربه سی اناشنده بسته لیش بویه بر منطومه اوزون مدت التیجات آراسنده تقنی ایدیلشدی. بورنکارنک و بر آهنگ آلیک مرور ایتدیکي جاده و سوقاقلردن کچلر طورور، قهوه خانه لرده او طورور انلر قاقاز، دکاننده چالیشانلر ایشی بیرا قیر اوندی بولونانلر اشتغالانی ترک ایله بجرمک اوکده و قسک ارقه قوشا، کوزلری اشک شادی، دوداقلری معنوی بر تبسمه مالی اولدینی حالده آلیک کذارشی سیر ایدردی. تماشا کرانن هیچ بری بولونمازدی که هنوز مکتبه کیتیمین اولادینک بویه بر آلیله ابتدای تدریسی قنی ایتش اولماسین، کذا هیچ بر یاوروجق کورولوزدی که کیتیمکده اوله بر آرابه ایلده ولاشوق مکتبه کیتیمک ایتدیکي انظار معصومانه سندن آکلاشیماسین. آمین آلی، وریلش قرار موبینجه بعض محلاتی دولاشوب کزیتدیکي برلرده شوق عرفانی تحجید و تزئید ایلدکن سوکرا دوت، جمعیت اوینک قایمی اوکنده طورور، اورادهده التیجیلر اوقونوب (کلبانک) دمنیان دعا ادا ایدیلدکن سوکرا مراسم ختام بولور، آلی افرادی، هیئت تعلیمیه و تعلیمیه سیله برلکده اوده داخل اولوردی. اولک صفه سی و یاخود الک بویوک اولمسی میندرلر، سجاده لرله قفریش ایدیلش، غود اغاشی و بخورلر یا قیلوب هوا سی تروخ قلمش اولدیتندن جماعت وارده، بواطیه طویلانیلر، مکتبک خواجهری مجلسک صدری دیمک اولان اورنه ده کی میدره، مکتبه باشلامه چق چوجوگق قارشیسنده کی سجاده، یاخود مندر پوسته او طوروردی. مجلسده علمادان، یاخود مشایخندن بری بولونورسه خواجهر نك بری اوزاته تکلیف ایدیلر او نك طرفندن چوجوغه بسمله دیدیریتیلیردی. چوجوگ بوشنده کی جزه کیمسندن القبا جزئی

جیقاروب خواجه اقدی ایله کندی آراسته کی رحله نك اوستنده آچاروخلانی اله آلوب معلمك تعلیمه مترقب بولونوردی .
چوجوقلر شوق تعلیمی آتیرمق ایچین او وقتکی القبا جزملری شیمدیکلردن داهیا زیاتل اولارقی باسیلیر ، باش طرفلری بویالی ویالیرلی اولوردی .

خلالارده برنج ، باقون ، کوموش ، حتی آلتوندن اعمال ایدیلوب درجه ثروته کوره اولان نوعی آلتیر و حرفلری اشارت ایشك اوزده چوجوقلر طرفندن قولانیلیردی .

خواجه اقدی (اعوذ بسمله) و یاری قولایلاشدر ، کوجلشدیرمه ، یاری ندرسی خیر ایله اقام ایله ، مآلنده کی رب یسرولالمررب تم باخیر ، دعاسیله تعلیمه باشلار ، حروف حجابی و نقطه لوله حرکاتی صبراسیله اوقویوب اوقوندقدن سکره ، یادی علمی آتیر ، مناسندکی رب زدن علمی ، دعاسیله ایلك درسی پتیرردی .

یکی شاکرد ، خواجه نك و حضار مجلسك آلرینی اویدیکی صیراده طلبه آرسنده کی آذربیل طرفندن برهمقدار قرآن کریم تلاوت و خواجه اقدی ، یاخود باشقه بری طرفندن ده دعا ایله درك راسه بدنه نهایت وریلیردی .

بعد سفره لر قودولوب كرك مکتب چوجوقلرینه كرك ساترمدعونه نك ، یاخود یالکیز (لقمه) یدیریلیردی .

لقمه : مایلی وصولوجه خاموردن قاشیقله قندق ، یاخود جوز بویوکلکندن آلتوب قترغین صوصام ، یاخود زیتون یاغنده قزاریلدقدن صوكرایا طانیله آتیلدی ، یاخود سکره طانیله باتیرلای اوزره بانیلیر برطانیلدرکه بویله جمیتلرده وریسك اوتخاندن فرق کون سکرایا یدیریلوب داغیشیلیر .

لقمه به نیلیدکدن سکره چوجوقلره اوچر ، بشر غروش توزیع ایلیلر وئانی توزیمده السجیلرله آمیتجیلر آرسنده کی فرق کوزه دیلیردی . خواجه ایله قافله به وریلن نقدی هدیه به جیهك چوخه ، یاخود مینتالقی قاتن علاوه ایبلدیکی ده اولوردی .

بونك برشکل دیکری ده ، واردی که اوده اولك دارلقنه ، یاخود باشقه برهمقدار بئانه بد مراسمك مکتبه ایضا ایله می ایلی . اوندده آرابا حلاق دونوب دولاشدقدن سکره مکتبک اوکته کلیر . چوجوق خواجه اقدیسك اوکته بسمله دیر ، اوده بولونان مدعون مکتبه اثبات وجود ایدر ، چوجوقلر ایسه صاحبین کونده ربان لقمه بی مکتبه یدری .

برده مکتبه باشلا به جق چوجوق مشایخدن برسك اولادی ایسه آمین آلابنه شیخک طریقه خصوص سانجاقرله تکیه نك درویشانی اشتراك ایدرک الهیات انانسانده قدومار ، حلیله مزهرار چالینیر و ذکرا اله ایله آیین طریقت اجرا اولونوردی .

خلاصه یازدیلم شو مراسمك اجراسی ، چوجوق بابا و آنالری تهییج و مکتبه کینه بن اطفالی تحصیل علمه تشویق ایله دیکی کپی اصنافدن بعضیارینك انتفاعنه و محلی ستاییدن بر قسمك ترقیسه بادی اولوردی . مثلاً جزء کیسه لری طولانیسیله صیرما جیلق وایشله مچیلک ، خللال یوزندن قویو جیلق ، جزلوك تذهیب و تحجیدی مناسبتیه مذهبك و مچیلکله ، رحله لرك اعمالندن ماراقتوزلق و جلا جیلق مددولرك یا بیلماسندن حلاجی و دوت مچیلک کی معتلر استفاده و بالطبع ترقی ایدردی .

ظاهر المولوی

مطبعه عامه | سیررسول : ظاهر المولوی

اسلامك نقشه خادم مقالات
مم الفکر قبول ونشر اولونور

یارانده شخیص دکل ، یازینلدا هیق
نظرده آلتیر .

کمان یازیندن شایان قبول کوردولار
تاریخ سیراسیله درج ایلیلر .

کونده ره چك آثار ، اونوناقلی
و مختصرجه یازلش اولمالیدر .

دینی ، علمی ، ادبی ، اجتماعی

مجله

۱۳۳۸

مجله نشریه اجتماعی

ساحی ، مدیری ، محری :

اداره مطبعی :
پایتخت جامع نشریه نك نك چاپی
قارشیلده

سران توزی :
باب عالی جاده سنده (اتحاد
تجارت) کیشانه سی

آپونه بدل :
سه لکی ۱۰۰ غره
آتی آلتی ۵۰

عالمک اجنیه ایچین ۲۰ غره ش شم
اولم تالیدر .

آپونه نقدی معامله سی مرتبه نك برنجی
دایکشی آلتیر ایتدن اعتبار اجرا اولونور

عدد	جلد	جادی لادی	قی : غروش
۴۳	۴	۱۳۴۲	۱۰

نشریه ماه :

شیرامیتقدن برنجی
مجله دینی و علمی : انسان شیطانلری -- طاهر المولوی . تأویل نعوص -- برغمی جودت اقدی . عقل ایله عقل تفرقی قانوی -- اسکلیل عاتلف اقدی . قر ، وئیت هلال ، شیر سیام -- عبدالرحمن بك . عدای دین خنده -- سعدی بك . غازی مصطفی کال باشاك پاننامه سی و مصر -- رشید مظفر بك . مهاجرله یاردم -- طاهر المولوی . بر جواب مناسبتیه حاجه -- احمد شکر اقدی . مساجدك تطهیری ، تجیری و حافظه غریبی -- طاهر المولوی . محمد اسید ده مرحومه دائر
مجله تاریخی : طاهر المولوی

مجله ادبی : رباعی محی الدین رائف بك . استغراق -- معمر اقدی . غزل -- شیخ سعدالدین اقدی
پاورز زرعلیسی زیارت -- ذوالکرم اقدی . تعین سلاک -- عل فطرت اقدی .

رجا :

مجموعه نك آتی آتیلق مدتی کچن نسخه ایله ختام بولدی . بناء علیه اوقدر مدت ایچین آپونه اولانلرك تجدید قید ایتدیرمه لری و شیمدی بقدر بدل اشتراکی تأدیه ایتنه نلرك تسویه دینه همت ایله مه لری رجا اولونور . طشره باعلی نلرك ده بوخصوصه نظر دقتلرینی جلب ایدررز .

§

مجله معاونین تحریریه سندن « احسان محوی »

بك طرفندن خصوصی صورتده تورك و عجم لسانلریله ادبیات و تاریخ ادبیات تدریس ایله جکسندن آرزو ایدنلرك شرائطی آكلامق اوزره (مجله) اداره خانه سی نشری قاری متمنادر .

نمایه المروف
بصیرة السالکین

فاتح درساملردن محمد عثمان اقدی طرفندن
بو عنوانلر ایله ایکی کتاب نشر اولونمشدر .

بري توركجه اولوب مواظله، ديكرى هرجه اولوب شريعت و طريقته دائرور .

اسلاميتده اخلاق و نستر

آقرهلى حاجى دده زاده ابراهيم اقدى طرفندن ده بو عنوان ايله اخلاقيات دائر بر اثر نشر ايديلدور .

تشكر

شرعه و اوقاف وكالتى تدقيقات و تأليفات اسلاميه حثي اعضاي فاضله سندن اسمايل حثي و فريد بك اقدى طرفندن بالتحريز حيث مشار الهاجه طبع ايديرش اولان (الجواب السديد في بيان دين التوحيد) و (علم الاخلاق) نامنده كي ايكي اثر ك - اولبايده كي قرار اوزه رينه - اوقاف مطبعه سندن اداره خانه مزه و بر بلمى طولايسيله عرض تشكر ايديرور .

شهر اميني بك اقدى حضرت نلرندن برحقى :

بك اقدى حضرت نلرى

معلوم عالي امانت ناهيلر ديك آق سرايدن طوب قايي يكيدين جاد ملك برقىمى، رافت پاشا حضرت نلرينه اضافه و اومتاعيت حسنه دن طولاني الكتريق ضايعيله تنوير ايديلدور .

جاا چشمه سندن بريده وارض الله واسعه تشكيل ايله ين يالغين برنده بارينوبده كيجه لرى سباده ييك يزلرك انوارندن ، برده ايله تراموايك ضياى سبارندن باشقه ايدى نلق كورمه ين بزره رافت پاشا جاده سلك تنويرندن استخبار ايتش وجوار علاقه سيله سمتمز كده اونور عمرانندن مستير اولاجفته بر سندن بري اميد وار بولونمشدق .

« ابي ايش آلتى آبد جيقار » مثل مشهور برك

تعيين ايديكي مذك ايكي مثل قدر زمان كچد كندن سوكر آق سراي بوليس قاره قوخلانه سندن ملاكوراني محله محرقه سته قدر سر كوز ترامواي ديره كلرينه برر ديرسك ربط اولونديغي سرور و شكران ايله كوردك . فقط كوروب سهويه من بوندن عبادت، حثي اود بركلري كوره بيلمه منامكاني ده كوندوزلره منحصر قالدى . چونكه : اونلر تعليق لازم كن اونء اون ليش قنار نه طاقيدى ، دهه ياقيدى . بناءء عليه شهر ك جهات معموره سنده آرايشه ، بزم طرف كي و رانه قسملرنده ايله تأمين آرايشه ، مداركلى اولاجق تنوير طريق مسئله مهمه سنى نظر دقت حضاكتا ريلرينه عرض ايدر و اوقاف لرك تعليق و اشعاليه هم جاده مزك ايدى نلر نامى ، هم ده بلكه مكدن قارارش اولان كوزلر برك مساره بارلا تيلماسى خصوصه لطف و عنايت عليه عمران پرويلرينى استرحام و استدا ايلرم اقدم .

ظاهر الموروث

محل دينى و ملي

انسان شيطانلرى :

بسم الله الرحمن الرحيم

(قال رب بما اغويق لايدين لهم في الارض و لا غويهم اجمعين . الاعبادك منهم المخلصين - سورة الحجر)

الله اعلم مالى :

« شيطان ديدى كه : ياربي ! بنى اقوا ايديشكه بين ايدرم كه معايب و معايبى ارض اوزه رنده انسانلره مطلقا كوزل كوسترمه چكم و خالص قولار كدن ماعداسنى آذر براجم ، »

جناب حثك مظهر لعنى و برمدت ايجين نائل مهلق اولان شيطان ، آدم اولاد و احفاد نلر ده كندى سويه سته ايندريمه عزم ايتش ، دنياده كي

عحق مشركلر زمرة التحاق ايله ش اولورسكز مآلده در .

بوآيتلر ده صراحة بيان بو يورولدينى اوزر انسان جنسى آراسنده شيطان سرت بر چوق مخلوقات واردر كه اونلر اباله سلك كورونور قسى و كورونه بلك لك شرير كروهيدر .

شيخ سعدى مرحوم « انساني شريردره شيطاني » سؤاله جواباً

اي كه بر صديق ازال بنى آدم وديو من جوابت بگويم كوله ازكف بيرد ديو بگرزد از ان قوم كه قرآن خوانند آدمي زاده كه دازك مصف بيرد

قطعه سنى يازمشدركه اى بكا آدم اوغل ايله شيطانن هانكي سلك اشتر اولدينى سوران ! سكه قلبكدن شك و شبهه نى ازاله ايدمك بر جواب و برده :

شيطانء قرآن او قويا مسلمانلردن قاجار فقط انسان اوغل حثك ايت مصحفى آلب كوتورور ديكدر .

اوت . سعديك ديديك كي اصل شيطان قرآنن قاجار فقط انسان شيطانلرى قرآن صالديرر حثي فرصت بولاجق اولسه مصحف شريفى قالدور . اوكا موفق اولمايجه حقيقى معايى حاسن محضه صورتنده كوسترمك اوزر بر طاقم اقوال مزحرفه ايله احكام جليله سنى ديل اوزاير . هجاك بير تيلماسى ، حيارده سلك بر طرقة آيتلماسى نوصيه ايدر . حریت و برملك ايتيدينكى نسوان غافله نى انظار نجس اوكل چيقارمق و مست اشنا اولان آغوش تحسرس آراسه آغنى دلالت قاقيشير . حمده شوخدمتلىر حسة للشيطان افا ايلر . سوكر اترهات ايليسان سته باشقه پرتاير ويرد برك و طريقت اضلال

بوتون چيركلكلرى كوزل كوسترمك صورتيله اونلرك بر جوغنى آلدانوب آذر براجق حضور آلبده بوجه بالا تمهد ايله مشدى .

بو عزم و تمهدك آن وقوعندن بوكونه كيلنجيه قدر عز ايل چابلىرى ؛ درعهده ايتش اولدينى ملكتك اجرانندن خالى قالدى . دلالت كوسه برونه ريك بر طاقم ارباب غفلتى ضلالت اوچوروملرينه يوورالماقن كرى طورمادى .

كندى و انسان چنستندن بولونان عوفيه ده اوكا مظاهرت كوسترديلر و افسادات خصوصه قيميلى برر معاوفى اولديلر . حضرت مولانا مثنويه :

از نبي بر خوانك شيطانان انس كفته اند از مسخ حق ياديو جنس ديو چون طاهر شود از افتاد استغاث جويد او از انساين

يقى « انسان شيطانلرينك مسخ الهى ايله همجنس ايليس اولدقلى قرآنن اوقو . شيطان فتنه كاراق خصوصه عاجز قالنجيه انسانلردن يارديم ديرلر . بو يورور .

جناب برك ابا ايله ديك آيات قرآنيه شونلردر : (و كذلك جعلنا لكل نبي عدوا شياطين الانس و الجن يوحن بعضهم الى بعض زخرف القول غرورا...)

(وان الشياطين ليوحن الى اولياسهم ليجادلوك و ان اطعنوهم انكم لمشركون)

سورة النامده كي آيات جليله جهلستندن بولونان شو ايكي نظم كريم : الله اعلم و حليم سكا اولدينى كي هر پيغمبر ده انسان و جن شيطانلردن دشمنلر مسلك ايله مشدك اونلر بر برينى يالديزلى كلات ايله آلتايرلوردي . . . و شيطانلره حقيقه سزگله اوغراشمارى ايجين دوستلرينه القانده بولونورلر . اونلره اطاعت ايدمك اولورسكز

اصداق ایدە جەك موافق دەورەك ایچین دە
مەزجەرات ایدە سەئەسەنە جەك مەكەنك فەكەر وافی كە
كۆسەمەك جەك سەئەسەنە بولونور .

شیطانك آراسەدە بولونان بوخەری مەولونەری،
حکومت طرفدن ضەمناً تەكشیرید ایدیلوب
طوروپورلر . از جەلە مسلمان خاتەرنەك بارلە
و سەفەتخەنەلە كەنەسەنە جەك ویرەرمەسەكەز ؛
سۆالە جەواباً شرعە و كەلە اقدینك :

(بومسەلە موضوع بحث اولمە بیلە دەكەز . هیچ
برناموس و عەقەت صاحەبەسە سەفەتخەنەلە ائەت
وجود ایدەن) دیدیكی اقدام غەیرەسەكە قەتەرن
ئانی ۳۳۹ تارەخكە نەسخەسەنە مەدرەج ایدى .

اقدى حەسەرنەرنەك اقادەسەنە سەفەتخەنە
لەدە ائەت وجود ایدەن ناموس و عەقەت صاحەبەسە
اولامازە مەفەوم تخالف چەقەسەنە ، اونلر اولە
اولونچە مەشوقەرنەك نە اولماسە لازم كەلەكەدە
دوشونولەكە مەسئەلەندە .

كەذا : شرقى يراقوب دە . تەمەیلە غەیرە نوجە
اچەمەنى عەقە و (لادىنى) لك نەمەسەیلە مسلمانلەدن
دوشەنەنى ضەمناً نوجە ایدەنلە قارشى مەجەد و مەفەر
بەرسەداركە ، يەنى كەلەم قرە بکریاشا حەسەرنەرنەك
دارالقونۇدە و نەجەدات اولمەسەنە ايراد ایدەدەكە
ایكى اطق مەبەسەدە شو سوزلری سۆیلەدەكەدە
توچەدە افكاركە ۱۷ تەشرین ئانی ۳۳۹ تارەخكە نەسخەسەنە
مەدرەج ایدى :

بەرقەم مەولونەز اورۇپادە تەحصیل ایدەرك
اناطولینك تخالف موافقە كەلورلر و طەبىی بىر
جەككە كورۇپورلر . تەكەنەكەز ترقىبەسە ایچون
خەلقەزەك مەفەوم غەیرەلەشەسەنە توجە ایدیلورلر .
خەلقەزەك ذاتاً آج ، ایش و تروندن مەروم ، خەلقە
بونلری تەمەن ایشك ایچون بارەسەنە خارەجە
چەقەرمەنە چەلەشەجەنەز بۇدە اونى بوس بوتون

اوجورومە سورۇكەلەجەك تەقەبەندە بولونورلر .
بەقەچ مەورەك مەنى استقامە كەنەلەرى دېكەر كەنەچ .
لەزەكە مەسەبەسەنە عەقەتە اوشەلەجەك اسەبە
و عەواملى حەسەرلايور .

اقدیلر ! مەكە آتەق دین مەین اسلامە
سەارەتق سەورەیلە موجودیق قورنەرمەسەدە .
(شەئەلە ائەشەلار) تورك اوغلنى مەرسەبەنە نەجەد
ايشەكەز دین اسلامەن باشقە سەارەلەجەك بوشى
بوقدەز .

بەسەیلەرنەك ادەتەسە كورە مەلەز (غەیرەلەشەق)
ایچون اولامەدە بىر غەیرەلەكە سەرفەت ایتەق ،
غەیرەك لوكسەنى عەقەتە ایتەق و توركەك واسەلەمەك
بەسە حاکم سەجەلەندن واسەلەندن فراغت ایتەك
لازمەدە . حال بوکە بکا كورە غەیرەلەك اولق ایچون
ايلرى سورولن بوقەكرلە بزی انسانلەدن بیلە
چەقەرمەجەدە

غەیرەلەك اولق ، غەیرەلەكە استەلەكەدە بولونق
و دینی و ملی عەقەلەرنەزەن اوزاق قەلەك دکل بىر
غەیرەلەكە چەلەشەق و قەلەكە دېكەدە .

فاضل بىر شرعە و كەلە ایلە قەلە بىر قوماندەك
شەوینانەسە تخالف القانەدە بولونانلە ، مە حالەدە
حکومت نامە دکل ، مەقەدا بیلەكەرى شیطان عەلە
مەبەسەقە حسابە سوز سۆیلورلر دېكەدە .

حەسەرت مولانا :

چون بىسى ایلەس آدم روى هەست
بىس بىر دەقىقە تەقەبە داد دەست

يەنى دانسان يوزلو بىرچوق شیطان بولوندىنى
ایچون مەلە سەارەتق و جەكەدەكە بولە طوع و مەلوق
موافق دكەدەدە .

قرآن كەرىمكەدە بوکە شیطانكە اغواسە قولاق
آصەلەكە شەك دېكەك اولاجەنە ، يەنى انسانى

دائرة اسلامیه دن چەقەراچەقنى خەبەر ویرەدەكە
بوقاریدە سۆیلەنمەسەدە ، او حالەدە قەتەروا یا اولق
الایصار .

ظاهر المروری

تەسیر لەزەسە

تأویل نصوص ۱ دە مەبەد

راشم الحروف ، كەجە حقیقە حائز شەرەط اولان
تأویل سۆیە بوشى دېمە مەزەسەدە . تأویلات زایفە
بوزندن تەرتیب ایدەن ضرورلری كۆسەرمەك لازم
كەنەچە بۇدە علاوۋە مەقال اولەرق دېمەك :

تأویل ، يالکەز جەدار اسلامە رەخە آجەدە ،
بەكە دانە تەجربەنى بوتون ایدەلە حەوالەدن كەرى
قاللادی . اوت ، ائەیل و توردەدە اوصاف جەلە
نوبەلە دار نازل اولان ایتلر ، بۇدە و نەسەدە
علماسە طرفەدن تەجربە و تەبەیل و تأویل و كەتە
اوشەرتەلورلر . تەجربە : تأویل سۆرەیلە مەنەدە
تەبەیل : بىر لفظكەدە كەشەدە بىلەسە سۆرەیلە لفظەدە
بولونورلر . بونلەدە اولامازە حەقەقە كەلەكە
سۆرەیلە كەتەن طریقى اختیارات اولونورلر .

ايشە ادیان سائەدەلەربى اوارەدە بىانت مەجەدەن
مەروم براقان بوکە احوال اولەقەندە شەبە بوقدەز .
حەل و تەشەك اعتسەدە نەسەرتە تأویل بوزندن
مال ایدەلشەدە . هەنەكە دینەدە اولورسە اولسون
زەئادە ، مەفەلەتە تأویل قەيسەندن زورلامش كېرەشەدە
تفرقە ادیان و مەزەبەدە تأویلك اوشەدە بوشى
هیچ بىر حەدە مەرتەبە چۆرە مەشەدە .

جەل ، صفین ، حرە قەجەلەندە ، ابن زبیرك
قەنە مەروفەسەدە خەون اسلامى آقیدان عوامكە
الكوفیسە تأویل ایدى .

مەسەو سەفەرى اولدەدە ذات اقدس رسالەك

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

سەفەرنەك چەریلەلەرى فلا

آنرا که جاریه جعفری اعلان ایدرک معاصیدن
تجذیر ایه سیدر .

اوجنی قول : (ظهر) ی لفظی (بطان) ی
تاویلدر .

دره جی قول : ظهري علمای ظاهریه لایح
اولان مانی ، بطنی ایه عبارات قرآنیه دن سالکین
طریقت بیضا و متمسکین شریعت غرایه انکشاف
ایدن اشارات واسرار قدسیه و قلوب عارفیه صاحب
فیض فیش صمدانیدن یاغان معارف و لطائف
سبحانیه دن عبارتدر .

حدیثه کی دیگر ائی فقره به کلتجه آنلرده ده
بروجه آئی اقایل موجوددر .

برنجی قول : هر حرف قرآنی ایچون برحد
وارددر دیک ، آنلر که هر برینک منهای مرادالهی
اولقی اوزره برحدی و اودر که آندن اونه یکیلر من
و آندن بشقه سی مرادالهی اولقی اوزره کوستریه من
دیکدر . هر حد ایچون بر مطلع وارددر دیک ، قرآندن
استنباط اولان هر بر فاض معنی و احکام ایچون
یجه حال بر محل اطلاع و انکشاف وارددر که اوسایه ده
معانی و احکام من بوجه قولایجه وصول میسر اولور
دیکدر .

ایکنجی قول : (ظهر) تلاوت (بطان) فهم معنی
(حد) حلال و حرامی حکم اولقی اوزره کوستریمک
(مطلع) آخرتده وعد وعیدی اشراف و انسانلری
اورایه ایصال و ابلاغدر که این عیالک بروجه آئی
نطق عالیلری بواکنجی قولی تأییده مداردر .

انفالقرآن دوشیچون وفنون و ظهور و بطون
لا تعنی هجاب و لایبلغ غایه فن اولغلیه برفق نجاسون
اولغلیه بعنف هوی اخبار و امثال ، حلال و حرام ،
ناسخ و منسوخ ، حکم و منقشه ، ظهور و بطن نظهر و افلاوة
و بطنه تاویل فجالدوا به العلم و جابوا به السفاهه .

مانی : قرآنک متدده دانی ، بودایی ، ایچی ،
طینی وارددر . عجایبی نوکنمز ، غایبه نه اریز که
آنک حرم اذعانته یسر و سهولت و رفق و سکینت

عقل ایه نقلی تلقین قانونی

بر شینک نبوت و تحفته بر اهرین عقلیه قطبیه
قائم اولدقد تصکره طواهری آنک خلافتی شمار
ایدن ادله قلبیه تصادف اولدینی تقدیرده بو
خصوصه عقلا دوت احتیال بولور .

(۱) عقل ایه قنک مقتضای تصدیق اولتیق
احتیالی درک : قیضینک تصدیقی استلزام ایلدیکی
ایچون حال و باطلدر .

(۲) ایکسینک مقتضای رد و ابطال اولتیق
احتیالی درک : قیضینک تکذیبی استلزام اولدینی
جهتله بوده محالدر .

(۳) طواهر قلبیه تصدیق اولتوب بر اهرین
عقلیه قطبیه تکذیب ایدلک احتیالی درک : اصول
دین و شرع صدق و نبوتی عقل ایه اثبات
اولدینی جهتله نقلی تصحیح ایچون عقل تکذیب
ایتمک قنک تکذیبی استلزام ایلدیکی جهتله بواحتیالده
باطلدر .

معروضات سالفه ایه احتیالات مذکورده نک
بطلائی تحق ایلدیکندن بومقامده یالکزدردنجی
راحتیال قائل اولور که اوده دلائل عقلیه قاطعه نک
مناد و مقتضای تصدیق اولتوب بوخصوصه دائر
اولان دلائل قلبیه اگر صحیح ایه طواهری مراد
شارع اولدیتنه حکم اولور ، صحیح دگسه رد
و انکار اولور .

علمای کلامیه نک عقل ایه نقلی تلقین خصوصه
شایان وثوق و اعتقاد اولان قانونلری اشته بودر .
اسکلیل : محمد عاطف

قر ، رؤیت هلال ، شهر صیام

۲

ایلمک حلالک کورولسی بر منسله مهمه شکلی
آلدیندن بونک رؤیتله اهالی به تبلیغی زمانه کوره ،

مستازمدر . زیرا شرع صدق دلیل عقل ایه
بیلیئر . دلیل عقل نک صدق تقرر ایتمکجه نه ی
ایله منشی نک ، نه صدق صادق ایه کاذبک بینی تقریق
مکن ازلهماز . اساساً شرع شریف عقل ایه
ثابت اولدینی حلاله شرع ایه عقل فصل تکذیب
اوله بیلیر (دیودر .

امام غزالی مرحومک رأیت کوره بو مسلک
اریانی فرقه متوسطه و محقه در . فقط بونلر غایت
کوچ بر مسلک سلوک ایتمیشلردر . زیرا بعض
امورده معقول ایه منقول ایه منقول بینی تلقین قولای ایه ده
اکثر مقامده عسیردر ، اوت : علوم عقلیه ایه
شرعیته مجارسه و مهارت کامله سی بولان بر عالم
دینی ، اکثر امورده معقول ایه منقول بینی تأویلات
قریب ایه تلقیفه مقتدر اولورده آنک ایچونده
اوائل سورده کی حروف مقطعه کی غفل وجه
تاویل اصلا ادراک اولمیان مواضعده تأویلات
بیدهیه اضطرار حاصل اولور . بواکی نوع اشکاله
معروض قلیه جعفری نلن ایدنلر یا محالات نظریه یی
معرفتدن قاصر و یا خود مطالعه اخبار و احادیثدن
محروم اولانلردر .

دره جی بر مسلکدها وارددر که آیات قرآنیه نک
ناطق اولدینی سنت صحیح نک بیان ایلدیکی و هجاب
گرام ایه تألیفدن عبارت اولان سلف اهتک قبول
ایتمک لری مسائل دینه ده کتاب الله ایه سنت رسول اللهک
ظاهر یسی اختیار و اعتقاد و سلف اهتک عقیده سی
کمال قولته اخذ و قبول ایدوب اصول عقلیه یی
موافقت و مخالفتیه مبالات و اعتبار ایتمکدر . بو
مسلک اریانی دلیل عقلیندن مسائل اعتقادیه استفاده
ایتمک ایچون دکلده مجرد رد و الزام خصوص
و زیاده اطمینان ایچون آکا اعتبار و اثبات ایدرلر که
بو مسلک اریانی قدامی اهل سندر .

آتش یافتی، بود و داوود چاقی و دها صحره
طوبه تنك آتشی کی واسعه لاله اجرا ایدیه کلشدر.
فی الحقیقه شرفیلردن کلدانیلر، آتوریلر،
مصریلر، بنی اسرائیل و بالاخره دین جلیل اسلامی
قبول ابدن عرب و تورک اقوامی هب بواسطه
رعایت ایشلردر. مع مافیه اسلامیت؛ اسکی برعقیده
حرمتندن دکل، محضاً بر فکر عدالت پرورانه ایله
اوروج و بیراملر ایچون شهو قریه فی اساس
اتخاذ ایله مشدر.

بر شهر قری ۲۹ کون، ۱۲ ساعت، قرق درت
دقیقه و ۳ ثانیه؛ برسته عربیه ایسه برضه محرم
دن دیگر غره محرمه قدر کیمش مدت اولوق اوزره
۳۵۴،۳۶۷،۶۸ کوندن عبارتدر. حالوکه برسته
شمس ۳۹۵ کون بش ساعت ۴۶ دقیقه و ۴۹
ثانیه اولدیفندن هرایکی سته آراسنده اون کوندن
فضله بر فرق بولمقله اوتوز اوچ کسور بیلده بر کره
شهر رمضانک مختلف رومی آیلرینه تصادف ایله جکی
شهر سیزدر. بولایسه بیوک بر لطف، الهی بر عدالتدن
باشقه برشی دکلدر. شویله که:

اگر اوروج طوقی امری رومی آیلردن مثلاً
نوز ایچون شرفالز اولسه بدی نصف کره شمالیه
ساکن اهالی اسلامیه دائمی صورتده صیقاقلرد
ویک اوزون کونلرده بو عبادتی ایفا ایدیه جک، حالوکه
بوکا مقابل نصف کره جنوبیه کلر بلکده الی یوم
القیامه ستوق هوارده ویک قیسه ایامده بلا زحمت
اوروجلری طوطه چقلردی. چونکه نصف کره شمالیه
یاز حکمفرما و بنا علیه اوزون کونلر جاری ایکن
نصف کره جنوبیه عین زمانده شدید بغوقلر
ویک قیسه کونلر دوام ایدر.

بک آشکاردر که بوله رمضانده الهی بر عدالت
روغون دکلدر و کذا شهر صیام، مثلاً کاتون ثانی
بخش ایدله ایدی بولمقله؛ عین سبب طولانیسیله

نصف کره شمالی اهایسک کوردکلری تسبیانه
مقابل اوتیه طرفده کلر دائمی صورتده تصمیات
اقلیمیه فارشونده بولمقله چقلردی. ایشته جنات عادل
مطلق حضرتلری، آموز دینیه شهو عربیه
امر بیورمقله بتون سکان ارض ایچون بیوک لطف
بخش ایله مشدر که طولانیسیله اوتوز اوچ کسور
سته طرفنده هر ایکی نصف کره ارض اهایسی المتناوبه
عین تسبیانندن مستفید اوله کلکده درل.
بو حال ایسه؛ دین جلیل اسلامک نه درجه ندره
حریت پرورانه و عدالتکارانه قوانین اوزرینه مؤسس
بولمقله اثبات ایشکده در.

رمضان اعلاقی ایچون رؤیت هلال مسئله سته
کلنجه بونی براز تعمیق ایشک ایستز. شرع شریفجه
غره تک، یعنی آی باشک باشلامه سی، قرق خفیف
هلال شکند کورو نمسه شرط قلنشدر که بوده عل
هیشجه بک موافقدر. چونکه هلال محصل ایشجه
بکی آی باشلاماش دیکلدر. فی الحقیقه، هلال اخیرک
تعیینله هلال اولک تحدی، دها طوغریسی تام
اجتماع سفلا ایله رؤیت هلال آراسنده کیمسی لازم
کان بر زمان وارددر که مدتی هان هان یکرمی بدی
ساعتدر. بناء علیه اجتماع سفلا دن [ارضه نظراً
قر ایله شمسک برجهنده و عین استقامتده بولمقله لینه
دینود] اتجیح یکرمی بدی ساعت صکره
قرک هلال حالده کوروله بیه جکی و بومندن اول
مشاهد سسک ممکن اوله مایه جفی آکلاشیلور. ایشته
شریعت غرائک رؤیت هلالی شرط قیلننده کی
لک برنجی حکمت بلکده بورد. فقط مدت مذکورده تک
مرورندن صکره هلال محصل ایش بولمقله جقدن
هوا بولوطلی اولماق شرطیه رؤیت هلال هروقت
مکنلدر. بالکمز اوقاق بر دورینه غروب عجلاری
آواشدیرمق و بو ائشاده میل قره نظراً دورینی
اوجا وارددره دلاشدیرمق تأمین مقصد ایچون کافیدر.

اگر صلاحیتدار مقام دینی بویاده آلت رصده
ایله رؤیت هلاله جواز و بر برسه مسئله تماماً حل
اوله جکی کی هله حسابات و ریاضیات فلکیه تک
اخباراتی ده قبول ایدیلدی قن درده رؤیت هلال ضمنده
شایان اسف اولان بی معنا عنقانه دخی قولایلقه
وداع ایدیه بیلیرز.

ذاتاً بک قوی اولان قناعتزه کوره، رؤیت
هلالدن مقصد شهر قرینک کیروب کیرمندیکی
آکلامق در. کوریلور که بوراده کی غایه حقیقه هالاک
رؤیتی دکل، بلکه او واسطه ایله شهر صیامک دخوله یقین
کسب ایدیلر سیدر. نتکیم تکمیل نالین اعتباریه
رمضان اعلاقی دخی بونی مؤیددر. چونکه بر شهر
عربی ۳۱ کون اوله من. ایشته هلال کورولمقله حالده
رمضان اعلاقی ده کوستریو رک غایه، رؤیت هلال
دکل، بلکه دخول شهر عربیک تعیینله یانمسیدر.

مادام که مسئله بویه دره شو حالده دخول شهر
قرینک قطبینه یانمسق کافیدر. بوده رصدا و قوانین
فلکیات ایله بک طوغری اوله رق، حتی ثانیه سته
قدر تعیین اوله بیلور. بن اوله ظن ایدیور که
رؤیت هلال مسئله سسند شریعت غرائک نقطه
نظری؛ ارضک زرسنده اولورسه اولسون مؤمن
موجدی بر طاقم قیودانه باغلامیه رق و مثلاً شهر
وقصیردن اوزاق برلر ده اقامت و یاساحت ایشدیک
ائشارد هلالی کورونجه حال صیام کیرمک و عین
هلالی ایکنجی رؤیتده اوروجنی یوزاری کندی
کندینه بایرام یایمق کی خصوصانده تماماً سربست
بولدیرمق کیفتلریدر.

بومساعده تک دخی نه درجه حریر پرورانه
اولدینی معلوم بولمقله برابر؛ قاعده قطبیه اوله رق
شهر و قصیر ایچون مقام شریعتک تلفرافله و بر دیک
امر ایله رمضان اعلان ایشک تحت وجوده دور.
بناء علیه دخول شهر رمضان ایچون رصدا نه ترک

اخبارات ریاضیه سیله عمل ایشک و هیچ اولمقله
دورین و نه سقویلرله رؤیت هلالی قبول ایشک
عقلاً، منطقاً و شرعاً اوفقی و انسیدر.

الیوم سرخی اولان اسولرله کوره؛ رؤیت
هلال وقوع بولمقله رمضان اعلان ایدیه مایه جکی
معلوم ایکن و مثلاً بروسه برکون اول رؤیت تحت
امکانه کیرمش ایکن، درسعات کی شهر مذ کوره
بک یاقین بولان بریده ده ایام رمضانک قطعاً ۳۱
اوله مایه جکی نظر دقه آلیه رق بایراملری اولسون
توحید ایمانک کیمز، و کثیر نیامسی بک فلولای اولان
بر اعلام شرعی خصوصانده بیه مساعده من آکلاشلاماز
غفلت لردن در. بن؛ مدت حیاضده بلکه یکرمیدن
فضله بایرام بیلورمک؛ بروسه داتما برکون اول
یایمش، فقط غفلت مذکورده طولانیسیله استنبول
اهالیسی اوروج طوطه مشدر. [۱]

آقره خریطه دارمسی نیرتکی
شعبه سی، مدبری ارکان حرب قانقایی
عبدالرحمن

تصحیح : کین نسخه تک ۹۸۸ نفی صحیفه سنده شمس
جهاً ارضدن ۱۲۷۹ دنه بیوک، نه دیش ایدی. حالوکه
۱،۳۰۰،۰۰۰ دنه اوله جقدر. او بولده تصحیح
اولمقله فارملر یزدن رجا اولور.

علمای دین حقیقه

اسلامیت ایله علاقه دار اولانلر، عالم اسلامی
تشکیل ایله بن مختلف اقوامک عرف و عاداتندن
وضعیتدن خبر دار اولمقله ایستز. مع الاسف بویاده کی
معلوما من نقصان اولدیفندن اورو یاسستز قریبک
تدقیق و تمیانه مراجعت ایشک مجبور اولویورز.
غرب آثارینک قسم اعظمی مسلمانلری جرح ایشک
[۲] المباحیات الفکیه فی الاشارات القرآنیه نام
اثر دن تانمما

معصوم اولدیغندن حقیقی آکلامق نه قدر مشکدر. شایان تأسیفدیر که بعضی لرین اور یاده کی منصب علمانک سوزلری اعتراض قبول ایتمه یز بر وثیقه مقامنده طو نه ق شرقی غربدن کورمک ایسته یورلر. اور یالیرلرک مختلف نمالکده باشایان اسلاملر حقیقه و یردیکی معلومانک هتتی بزجه نه ایله نابندره بو مؤلم حاله نهایت و یرمک ایسته یورسوق عین تدقیقانه بوکمه ییله چک عالمز یتیشدیرلر. بونلر حیاله ممکن اولدیغی قدر فضیله کیرمک و فضیله مناسبتدار اولغه جالیشمیلر. بوندن یشقه علمای دین، دینی دین اولورق بیللی، پرواسطه معیشت اولورق دکل ! حتی علمی ده اوله .

مدرسه الارشادک (عقل) ده انتشار ایدن نظامنامه سی تمامیه تطبیق اچمک، یعنی نشر اسلام ایچون « میسور » یتیشدیرمک، اجنبی بوروندو. روحی آلتنده انکله یز دیندا شلری یزی او یاندیرمق (هال) که مظفرینی تأمین ایدم چک الک یو یوک عاملردن برسی اوله ییلر.

صیرمه سی گلش ایکن شوق ده سوبله لم که بزده برچوق شیخار و متبحر عالم اولدیغی حالده اولرک هیچ بریسک موجود بندن خبردار دکلر .

چونکه هبسی کوشلر نه خرقه لر نه بوروش عبادت و طاعات ایله مشغول؛ حیات مشکلاشدیجه یوسوتون کوشلر نه یوزوله رک « دنیا یوزنده یالکز مسلمان بن دکلر » دیوردلر. اگر بو ذوات کوشه اتروانی و فانی دنیسادن چکیلک و آخرته اوغرا شمع عاتی ترک ایسه ایدیلر محیط و جمیعتمزده تأسفیه مشاهده ایلدی کیمز لایقیدی موجود اولما زدی. دینک بوکی علمادن هیچ رفائده بکلمه سی مأمول دکلدلر. اولک مقامی توزلی کتابلر ده و خراب کتب خانه لره دکلدلر. آنجق حیاده تطبیقیدر. تکرار ایدی یوز « دین جانیدر. حالبوکه بر قم

علمامن دینی جانندن خارج بر مفهوم یایدیلر. بر کوشه یه چکیلک، دنیا ایله علاقه سی کسمک بو عصرده دینسز لکدن معدوددر. ایدی اعتکاف اولماز. مزویانه یاشایورق، علم و عبادت ایله صابیلی کونلر کچیرمک بر عبادت قاهره در. ایسکی و توانی ساده مزوی به منحصر در. حالبوکه حیاه آیلوب ده نوردن، علمدن، ایمان و عشقند محروم هجسولر نه بر بارجه نور، بر بارجه عشق و ایمان و یرمک توانی قات قات دها بیوک اولور نلشده یز.

علمامنک اهل ایش اولدیغی بر نقطه ده ا واردر که دینی خلقه آکلامقدلر. انکار اوله ماز که شمدی به قدر برچوق قبیل آتار نشر اولمشدر. فقط تصوف و فلسفه نکه الک ایجه تظفلر نه تاس ایدن مباحثی احتوا ایتدی کندن اربابندن یشقه کیمه اولنری اوقوما یور. خلقمیزک سوبه سی هنوز بو کسک دکلدلر. محیطمیزی یتیشدیرمک لازم... بیلیم هانکی فرانسر مؤلفک دیدیکی کی: اککدن صورکه دوشویه چک مسئله معارف اولدیغندن نشر دین و معارف اوغورنده جالیشم . . اور یو ایدن محتاج اولدیغیمز معاونات و اصوللری آله لم. فقط اسلامیه حرمت ایدلم.

علمامن اونو نمایلدر که شدت عزم اراده دن زباده قوت و متانتله مسلمانلرک علویاتی کتچلکه آکلامل در. هر قولانک عینی سندن متاثر اولدیغی ایچون قولانلرک دویه ییله چکی برسسه سوبلی و جبر و شدتدن اجتناب اچیلدر: مسلمانلر مغرطانه حرکاته قایلیمه می توصیه ایلر. کتچلرک مسلمانلر حقیقه یاکلش تلقیلری نعدن ایلری کلور . . بو سؤاله جواب و یرمک چسارتی کوسرتم: علمامنک نشر دین ایچون اهل و تسبیدر. ایچلر نعدن بعضیلری بو خصوصده براز همت کوسرتمشلر، لکن محیط

و دوری نظر اعتباره آلمه یز حرکت اچمشلر در که بالطبع تشبیلری منم اوله مشدر .

مثلا قسیر مسئله سی، حضرت قرآنک بیوکلمکینی زمین و زمانه مناسب بزاسلوب ایله افاده ایدم چک قاجر دانه اثر نشر اولمشدر؛ مکتب صیرالینده عربجه نکه الک ایجه قواعدینی اوکریمکه اکثفا ایدوب بسط بر عبادتک مناسنده مشکلا نه معروض قالدن برکتی اسکی قیعتدار آتاری اوقوما زسه قیاحت نشر دین و معارفه مأمور اولانلر ده گئی؛ استاد محترم عبدالرحمن بک اقدیسک که چک نسخه ده انتشار ایدم چک « قرآن فصل تفسیر یازمالی؛ عنوانی قیمتی مقاله لرینی اوقومق. زحمتی اختیار ایدن الک ضعیف قلبی بر کیمه اسلامک علویاتی آکلا یچقدر. فقط اسکی مقیم اصوللر ده اصرار ایدم چک اولورسوق مسلمانلر ایچون ترقی و تعالی اولماز. بناء علیه علمامنک؛ اهل ایمانی ضلالت و جهالتدن قورنامق ایچون بکی دورلری نظر دقه آلا رق جالیشا چقلری تمی ایدلم.

مصری

مصر مکتوبلری :

غازی مصطفی کمال یاشانک بیاننامه سی رمهر

(مصر غار مخصوصمزدن) ۲۹ - ۱۰ - ۹۲۳ غازی مصطفی کمال یاشانک آنادولی به کله چک مهاجر لره یاردیم ایچون اسلام عالمه نشر ایتدیکی بیاننامه هیچ شبهه یوق که مصر لره قارشیه خطاب ایدی یوردی. مصرک اسلام ملکلتی آراسنده الک زنگینی بولفاسی و حرک بحرانیله الک آرمعروض قلامی دولایسیلر یوتون مسلمانلره اولان بو خطایدن مصر لره دوشن حصه نکه اهمیت یو بو کدر .

مع التأسف بو بیاننامه دن مصر لیلر همان همان خبردار دکلدلر. تورک غزنه لری مصر حوالتی لوندوره ویا پارس مطبوعات و تلغرافلری و - طه سیله صحیفه لر نه کچیر یوردلر. هیچ بر تورک غزنه نسک -

استانبولده نشر اولان بر یومدن ماعدا - مصرده غازی یوق . غازی لری بولفاسیه بیه مصرده کلن وقایع دوعری و فصل اولارق لوندوره ویا رسدن کان غزنه لردن دکل، قاهره و اسکندریه ده جیقان غزنه لردن اوکره ییایلر. بو اهل تورک غزنه لری نکه عنو ایدیلر چک بر تصوریدر . چونکه مصر ایله تورکیا آراسندکی مناسبتک، ساده دین و اسلامیت ایله دکل، ملت نقطه نظر ندن ده قیمتی واردر . صدر من خارچنده اولدیغندن بو ییخی اوزا ییوز. ساده صوک سوز اولارق دیلم که مرکیزک بو استفا و لایقیدی یوزندن حصول کلن نتیجه شوره: اوجرا کوبله کتبه یه قالدان اسکندریه و قاهره ده آنا، بایا، قاری و قوجه خالص تورک کیمیلر واردر که تورکجه بر تک بیله ییلزلر .

شخصی مناقشه لر ویا صرف استانبول ویا آنادولی به انداولان و حل ایچون تأخیره تمیل اولیان مسالک مناقشه سی مطبوعاتی اشغال ایله ییلر . فقط بو حال دیگر مسئله لریک یوز اوستی قلماسی دیمک دکلدلر .

تورک غزنه لر من مصرده بر غار ائده ایخلی، یا بو ممکن اولدیغی قدر ده قاهره و اسکندریه غزنه لردن مصر وقایع تعقیب ایلیدلر. صیرمه ی کلشکن شوق ده سوبله لم که مصرده تورک لرک حقوقی مدافعه ایدم چک بر مثل ملی بولفادجه سیاسی غارلر نه ده یو یوک بر ایش بکله نلیدلر .

مصر غزنه لردن چونک استانبول و آقرمه غازی لری اولوب تورکیا احوالتدن اوزون اوزادی به بحث ایدن مکتوبلر باصقه ده دکلر. تورکیا پوسته نسک و رودینی تعقیب ایدن کونلر ده غزنه سستونلری تورکیه حوالتلرله دولودر . خصوصی غازی لری یا یازدقلردن ماعدا تورک مطبوعاتک مقاله لرینی یا عیناً ویا تلخیصاً ترجمه اچمکه واکثریا مطالعه لرینی

علاوه اینکه در آن روز، بو مقصود مصری
محرور آراستند خفیف مناقشه‌ای موجب
اولقه در.

تورک که مغفرت و موفقی تورک قدر
مصر لایحه داشته بخش اولقه در. لوزان قوت‌النسده
استانویه چکیان، غرت‌لرک خصوصی تاغرافلری
قدر مصرده خصوصی تاغرافلر گنکده ایدی .
تورک سه و نیجه فصل مصرلی سه و نیجه هیچ
شبه یوق که اعلایینک تحقیق کوتی مصر لیل قدر
بز تورکده تسعید ایلجه چکن .

غازی پاشاک بیاننامه‌سی ده ایلک اوکجه قیسه
بر تاغراف حوادتی و ده صوکره تالی ستورک
برنده ترجمه اولارق غرت‌لرده کورولدی . او
صبرلرده - حالا دوام ایدن - انتخابات مناقشه‌لری
ایله مصر آلت اوست اولدیفندن لازمکن اهمیتله
کوزده جاری‌لری . بوتون بوراده نه دیورسه ق
حسن نیتله حرکت ایشیکمزه امین اولدیفندن
و امین اولدیفندن بویه - بویه یوز .

حلال احمرک نظر دقتی ایکی نقطه به جلب
ایده چکنرک بو ایکی نقطه بیاننامه‌ده کی مقصدک
تمامی حصوله واعظی موفقیته تأییدن خالی دکدر .

۱ - غازی پاشاک بیاننامه‌سی طبعی عربجه
ترجمه ایلجه چک . فقط نه که عربجه نه ؟ معلوم
درکه ادبیات وقواعد لسانی بر اولقه برابر عرب
لسانیه متکلم مانلر ، کندی آرالرنده غیر نحوی
قوت‌نورلر . فقط اصل مهم فرق صورت افاده‌ده در .

بر فکر شامده بشقه درلو افاده ایدیلر ، مصرده
بشقه درلو . کله یینه عربجه در ، متناجه مترادف
اولورلر . لکن بشقه مصرده در . بو اهمیتلر
فرق نظر دقت آله جفتی امید ایدرر .

۲ - ایکتنجی نقطه یک مهمدر . بیاننامه
یکن اولدینی قدر چابوق ترجمه در صوکره محله

ایصال ایدرلدر . طبعی یاردم ایکی درلو اولاجق :
با عیناً اشیا ، یا خودده بار .

مصرده ویرنه‌سی ممکن اولان اشیا ناکو -
لاندن ماعدا هیچ بریسی آناطولی اقلیتله یارماز .
بوراده قیشتین کیلن قاشلر ، بزم یازلق البسه
قاشلریز کی دو . مهاجرلر یارایاجق اشیا بولسه
بیله بو یاردم، نقدی معاونت قدر مؤثر اولماز .
ایانه ویرمک ایچون ده خلقک چیلنده یارایی بولماسی
لازمکلر . مصر لیلرک اکثریتی ایچون جیلرله
بارنه کیروب چقماسی سنه‌نک معین بر وقته
منحصر قالمده در . بو وقته ایلول و تشرینلردن
عبارتدر . چونکه مصرک ثروت ملیه‌سی تشکیل
ایدن زراعتدر . زراعت ایسه باشلجه پاموق ویر
قاج حیواندن عبارتدر . اکثریتله طور اراق صاحبلی
کندیلری اکثرلرک لارلر ، بنا علیه املاک صاحبلی
ینک لارلرند کی یاره طور اراقدن کان کرا یاراسیدر .
پاموق محصولی اغشونسه طوبالایر ، ایلول
و تشرینلرده صانیلر . مزراع فلاح ، محصولی
ساندقدن صوکره طور اراق صاحبته کراسی ویر .
طور اراق صاحبده هان اکثریتله بو ایلرده بوتون
سنه ایتدیکی مصری اوده در . بوتون ویرمه‌لرک
حسابی بو ایلرده قاپانر . بو ایلر کیدی ...

حلال احمره رجا ایدرر . اگر بو خصوصده
بر تشیده بولوناجق سنه بر آن اول بولسون، یوقسه
کچ قالمقه مقصدک اعظمی موفقیتی قاجیرمش
اولاجق .

ساده بر بیاننامه نشر و توزیعی ایلده مسئله
یتمز . حلال احمر ارکانندن حائر قنود ، شایان
حرمت و فعال بر ذاتک مصره سیاحتی لازمدر .
بو ذات بوراده هر خالده بیاننامه‌دن زیاد ایش
کوره چکدر . چونکه شور طبقه هر خالده بیلیک
معاونت لازمدر . اصل لازم اولان خلقه مسئله‌ی

بریشان حالی دوشونه‌سی، صوکره دقت و مرحمتله
تیرمه‌سی لازم کن او لی جز دانه کورومه‌سی
مقتضیدر .

بلا تدر دبی بیلمر که بو کورنکی مسلمان مهاجرلرینه
معاونت ایشک ، انصار عظام زمره کرامته الحاق
ایله مک اولور . ایضاح ایدرر . معلومدر که هجرت
عصر سعادتده و قوتنه گش، حتی باقدات و سائیناه
اقدیتز اختیار هجرت بو یورمشدی .

بیان اسلامده مشترک ادا سنه تحمل
ایده مه چک درجه به کان ایشاک بر قیسی حبش
مهاجرت ایشک ، اورداده کی نجاتینک حایه‌سه
مظهر اوله رق هجرتک پنج سینه‌سه ، یعنی اولرک
هجازه عودته قدر رفاه ایلنده یاشامدی .

نجاتینک شوحایستکارلی امانه کلنه‌سه بادی
اولدیی کی ارنجالی ذات اقدس رسالته و حیا
بیلمر یلکه مدینه‌ده جنازه نمازی قیانش و حقیقه
خبر دعا بو یورولمشدی . کذا حبشیلردن مدینه‌یه کان
بر جماعت ، بالقباله فوق الماده التفات پیغمبری به ناللی
اولمشدی .

شهره که شو مظهریت جلیله ، مهاجرلر
معاونتک قیتمدار بر مکافاتی ایدی .

ملکت اعتبارله هجرتک ایکتنجی مدینه‌یه
اولمشدی که بو مهاجرت سیدالمهاجرین اقدیمزده
اشترک بو یورمشدی .

تاریخلرک بیاناتی شوبله طور سون ، کتاب
کریم التهنیکده شهادتی اثبات ایدرک الله بولنده
و دینی اوغرنده دارود یاری بر اقوب کلش اولان
مهاجرینه مدینه مسلمانلرینک کورسردی قدا کارلق
و طالباناه معاونت بحیرالقول بر درجه ایدی .
اوقدر که هجرت دکانک هر بری ریلر طرفدن
ایواوا کسا ایدیلر ، متغلاً به در یولوب ایچیر یلشدی .
حق نقبای انصار (ن سعد بن الربیع) حضر تدری

آکلاتمقددر . او خلق که سینه‌ماده تورک عسکری
کوردیکی زمان صالونی چیلانیور . او خلق که
(مصطفی کال) اسمنی (سعد زغلول) اسمی کی
آخرنندن دوشورمور ، او خلق که بوتون نیل
و ادیسجه دوغان چو جقارینه مصطفی کال ، عصمت
راقت ، کاظم اسملری قویور .

ینه او خلق که مصری سولوک کی امن روملر
و ارمیلر (ایکی یوز بیکنن فضله روم واردر)
طرفدن تورک عسکری آغی چیلایق ، تنک برینه
سویا ایله حرب ایدیلور ، آچلقدن قیریلور دیندیکی
زمان محزون اولور . ایشته او خلقه آکلاتمق
او خلقه خطاب ایدر بیلمک لازمدر .

حلال احمر هر کسدن دها ای بیلیک و وقت
وزمانده امتنابول امارتده ایکن آنادولی ایچون
یوز بیکاری کچن امانه‌لری ویرن ساده زندکین
و مرفه صنف دکدی .

مهاجرلر یاردم

یونانستانده کی اهالی مسلمنه ترک دیاره اجبار
ایدیلر کزلی اولرکده تورک عتاکنه التجایه باشلر .
دقلری معلومدر . غرت‌لرک یازدیفنه کورده بو وطن
جدا مسلمانلرک لیکز استانبولدن کیه چک اولانلری
..... دن فضله ایشک . واقعا حکومتز -
دینی ، سیاسی و اداری وظیفه‌سی اریق اوزره -
مهاجرینک نقله ، اسکانه و ترفیقه غیرندن خالی
قالمیور ، حتی بو خصوص ایچین برده و کالت احداث
ایله دی . لکن اوندن ، بارقدن هانده صفرا لید
اوله رق چقاریلش یوز بیکلرجه زواللی نک تأمین
احتیاجی حق الانصاف قولایچه یابیلور بر چک بر
ایش دکدر . بو عجاره لرک همما امکن تهوین
اضطرابی ایچون خلقکده حکومت مظاهر ایتیه‌سی ،
هر مسلمانک آلی کو کسه قویوب مهاجرین اسلامک

دین قارشی بر مهاجران (عبدالرحمن بن عوف) ی
اویته کوتورمش، کندیسه ایکی اوندن بری
وموجود مالیک نصفی تکلیف ایلمش، عبدالرحمن
ایسه بوفد اکارانه عاطفه عین فداکاری ایله مقابله
ایده وک تکلیف واقعی ردایلمش، چالیشوب
چایایه جفتی، آلتک ترپله فازانچندن قارشی طوبه
پوراجفتی سوله مش، فی الواقع مساعیسی نتیجه سنده
مهم برزت اکتسابیه موقی اولمشدی .
(انصار) عنوان تکریمی بحق اکتساب ایله
مدینه مسلمانلری، زمرة مهاجرینی در دخی سته هجریه
ربع الاوله قدر کال حرمت وشفقتله یاربندردیلر.
اوندن سوکراده لکن (بی نصیر) املاک متروک سئک
کاملاً مهاجریت ترکی تکلیف ایلمک صورتیه
علو جناب کوستردیلر . شو صورتله که بی اکرم
صلی الله علی وآله وسلم اقدیمز، مدینه ی تشریف
بو یوردینی وقت (بی نصیر) ده تیان و مدینه دن ایکی
میل قدر برصافده اقامت ایله یین یهودی جماعتیه بر
معاهده عقد ایلمشدی .
یهودیلر، بومعاهده تک قیمتی بیلمه دیلر،
مسلمانلرک احده کی بوزغونلنی اوزمیه نقض
عهد ایتمیلر، حتی یوردلریته کیش اولان رسول
اکرمه سو قصد تیشند، یولوندیله، عهدی بوزان
قومه الله دشمنلری مسلط ایدر، مآلده اولق
اوزره (ماقص المهد قوم الاسط الله علیهم عدوهم)
حدیث مشهوردر .
بناء علیه بی نصیر جماعتی ده نقض عهدی جزاسی
اولارق اسلامک هجومه اوغرا دیلر، کوتوره .
بیله کلری قدر اموال و اشیا ایله جیقوب کیتمه لری
تکلیفه معروض قالیدیلر و جیقوب کیتدیلر .
اولری، باغچلری، خرماقللری بیراقدیلر .
علیه الصلاة اقدیمز، بومتروک املاک تقسیمی
مذاکره ایتمدی ائشاده مدینه لیلر، او اموالک

مهاجرلره وریلمشی و اولنلک یته کندی یانلرده
اوطور توماسنی نیاز ایله دیلر . ایله متروکه تماماً
مهاجرلره وریلوب اورالره نقل ایتمدیریلدی .
بالکتر ققراى انصاردن اوج ذاته بر مقدار شی
افراز اولوندی .
انصار کرامتک مهاجرین حقه ده کوستردیکی
انسانیتکارانه شفقتک الله ورسولی عتدده ندرجه
مقبول اولدیفنی آکلامق ایچین (سورة الحشر) ده
(واللین نبوؤا الهار . . .) دیبه باشلا یان آیات
جله یی و اولنلک تفسیری مطالعه اتمک لازمدر .
اویشلرده انصارک مهاجرلره حرمت و محبت
کوستردکاری، اولنلر وریلن املاک و اموال
طوبایسه غبطه و حسد کی حسابا قایلما دقلری،
کندیلرینک احتیاجی وارکن دین قارده شلری
تفسیرنه ترجیح اتمک صورتیه علو جناب ابراز
ایله دکری ستایشکارانه برلسان ایله حکایه اولوندندن
سوکر او ذوات کرامتک مظهر فلاح اولدینی تبشیر
بو یوردو یوز .
حادثه، عین حادثه در. او وقت مکه مسلمانلری
اوی، بارقی، مالی، ملکیتی بیراقوبده شایان
معاونت بر حاله مدینه کیتدکری کی بو کون
یونان آئده قالان ملکتلردن اوجانی سونمش،
خاتمانی بیقیلمش بر حاله کلن مهاجرلره عین
درجه ده محتاج معاونت بولونوبورلر .
اوحالده بزم کی - ولوکه بر قولوبه داخلنده
اولسون - موطن بولونلرک او وطن جدا
مسلمانلره مظاهر خصوصنده اثر انصاره اقفا
ایتمه سی لازمدر .
واقعا اوبوبوک آدمارک کوستردکری وله قرا
علو جنابی ابراز اتمه مژه فداکارلق قایلتمه کی
کوجو کلکمز مانعدر، فقط قاریجه قدر یجه منک
اتباع ایلمه یسه که هیچ اولمازایسه بر طون کوملک،

یاخود بر رجفت چوراب کی قیشلق اشیا ایله قدرت
مالیه مزک مساعده سی نسبتده اعانه قدییه ایله
اخوان دیمزک امدادیه بنیشه ییلرز . بونی یایا حق
اولورسه ق هم دیندا شلرمزه قارشی اخوت و انسانیته
وظیفه سی ایفا ایلمش، هرده انصار کرامه اللهک
وعد ایلمش اولدیفنی فلاح ایدی به استحقاق پیدا
ایتمش اولورز .
خاتی بواصر خیره دعوت و تشویقات لازمه
ایضا ایتک اوزره محله لره امتادن مرکب اعانه
هیتلری تشکیل و عاجلاً درج اعاناه باشلا نیلماسی
لازمدر ساییورم . چونکه کلن قیشدر .

وقبله یازمش و عخلک ۶ نجی نسخه سیله
نشر ایلمش اولدیم (مهاجرلره معاونت لازم)
عنوانی بر منظومه تک بعضی ایاتی بالمناصبه تکریر
ایدیورم :

بوفلا کتزد کیمدر که بیراقش کویده
اویده، بارقیده، محسولیده یوردی، بری ده
یارالی سینمسی افغان ایله کرچه بر جوش
یته تسلیم و توکلله زبانی خاموش
اوغرا مش ده مرض هجرته اولمش کلش
مقبر مظم حرمانه کومولش کلش
شیمدی یوق قبری بیله، میت سیار وطن
فازلی لوح جیشنده اونک : نار وطن
ملنک قلبی بر مرجع رأفت بیلیور
اورادن حاله امداد و عنایت دیله یوز
کیم بویچاره؟ بزم لاه جدا قارده مشز
وطنندن سوزولن داددر مختکشز
نیه قارده شجه آئندن یوق اونک برطوناری
قوبدیمی یوقسه یوره کلرده اخوت داماری
مسلمانلق بزه قارده شلسکی اوکره تمه دیمی
حکمی اذعانمزه یوقسه که بر انجهدیمی
« سز بکا یاریم ایدک، بنده سزه ایلیهم
دیبه رک انجهددر حق، بزه بر امر مهم

نصرت ایسترسک اگر خاله، نصرت ایدم
خلق محتاجی ایچین یقی اعانت ایدم
آجیدق نائل رحم اولای ایتاج ایلر
بونی بالذات بیان ایلمه ده پیغمبر
« جی بک که آجیدیلر سزه ده امری ایله
مرحمت حسن قلم ایدیورامته
عابدی ای امت مرحومه رحم مأمور
وردم، کسب ایدم زده جزای مأمور
بویله برمدده یاقیناز که یاقوب کوز یوملم
مرحمت ایله یلم سوکراده رحمت اوملم .
ظاهر المری

~~~~~

بر جواب مناسبتیه صاحبه
« اجتهاد » ده کی « آجیق جواب » کزی
اوقودم . جواب کزک اسکلنی تشکیل ایدن ایکی
جهله واردی :

۱ : — فرنک روحندن مقصد نه اولدینی
۲ : — « رؤیا » مؤلفنک علمای بنامدن
بولوندینی . ماعداسی لحم و شحم قیلندینی .
اولا : فرنک روحندن مقصد آشکار اولدینی
ایچون جوابده غایت مختصر اولورق دیه چکم که
روح اسلامیه آقیری اولان ارواح، ارواح
قرنکاه در. ثانیاً رؤیا مؤلفنک علمای بنامدن
بولوندیفنی سوبیلورسکمز. مؤانی آنجیق واسطه کزله
طاییدیم ایچون استدلالم ائردن مؤثره انتقال
صورتیه در. ائرده موجود دینی خطا رایسه مؤلف
حقده هیچ ده ابی انطباعرل براقبور . شیمیدی
سزه صوردم « مقدمات صلاة وارکن سز صلاتی
تماز نلن ایتدیکمز، کی جهلر نه دیکندر . بونلرک
غورینه قنوذ ایتدیکمز؛ اولجده سوبیله دیکم
وجهله بونلر حجاب استار آرقستندن سوبیله تنک
ایسته ن سوزلر دکلی ؟

مؤلفك علمای بنامدن اولدیی قبول ایدیلرسه بوتون خطای ناقلاک صفتیه سزه راجع اولور . خلاصه خطای یا مؤلفه عطف ایتمکزه یاخوده بالذات بولکه تمکیز لازمکلیور . شواکی شقندن هانکیسی ترجیح ایدورسکنز ؟
مدرسه سلیمانیه نطفه شمعندن آدورن
اصغر شیری

مجله تاریخی

عیادت اسلامیه تاریخچه

مساجدک تطهیری، نجمیری و محافظه حرمتی:

بی حکیم علیه وآله التسلیم والمعلم اقدیمز ، هر طرفده مسجد یایلماسنی ، فقط انشاستده تکلف ایدیلرله بولکه مختصر طوطولماسنی ، قله جهته تازده کوزی اشغال ایدیلرله بولکه شیل قوتولماسنی امر ایدر . مسجد داخلک سورورولوب تمیز طوطولماسنی ، کوزل قوقولو شیلرله تمیز ایدیلرله [یا قیلارقی ، توسو ویریلرله] رواج کریمدن قورناوئاسنی ، صوغان ، صارمباق ، براصه ، طوب کبی سبزه لری بیئلرله آغزلرله کی قوقو زائل اولونجه به قدر مسجده کلمه سنی ، اوستده بیت بولان کیمسه نك اون اورتایه آتامایوب طوبراغه کونک سوریه اعحاسنی ، مسجده کیره جکلاک آقارنده کی بابوچی چوروب آتله باقاسنی ، شاید کولی ایسه طوبراغه سوروب تمیزله سنی ، آبدست آلیق ایچین مسجده قایسسته طولو ایزقلر بولندورولماسنی ، مسجده دروننده نوکوردوله سنی ، نوکورمه به عبور اولانکده نوکروکی طوبراغه باقاسنی ، چوقوقلاکده لیرک مسجده صوقولماسنی ، مسجده داخلنده آلیش ویریش یایلماسنی ، محاصمه ایدیلرله سنی ، باغیریلوب چاغیر یاماسنی ، سل سیف واقامه حدود اولونماسنی ،

دال سلاح ایچیری به کیرله سنی ، مسجده بر قایسندن کیروب دیکرلرلر چیمق سورتیه بول اتخا ایدیلرله سنی فرمان بوبروردی .

سائب بن خالد رضی الله عنک روایت کوره نیاز قیلدیران برینک قبله به قارشنی نوکورمه سنی طولایسیه صلی الله علیه وآله وسلم و حضرتلری ، او آدمی بعدما مامندن منع ایلرله مشروبینی صورونجه « سن ، اللهی ورسولی ایذا ایتدک » دیمشدی . علیه الصلاه اقدیمز ، بردقه ده مسجده دیوارنده کوردیکی برتورکی طوبراغه ازاله ایلرله مش ویرینه زعفران سورمشدی [۱]

مسجده داخله نیول ایتک مناسبتر لکننده بولوتان بریدی بیده تکدیر ایلر برار بولنک اصابت ایلدیک طوبراخی دیشاری به آتدیرمشدی .

« بنمقرمزی دهوه می کورن وارمی ؟ » دییه مسجدهده باغیران برینه (لاوجدت ایتاییت المساجد لا بیت له) یعنی بولاماز اول . مساجده ، آتیق عیادت ایچین یایلمشدیر « دیش و مسجدهده غائب آرایان ، یاخوده منافعی ساتان کیمسه به قارشنی ضایعی بولاماسنی » صایسندن مستفید اولاماماسنی نعی ایلرکنز امرینی ویرمشدر .

بی اکرم حضرتلری ، مسجده داخلنده تعلیم و تعلمه ، مدافعه حقیقت و اخلاق و حکمته دائر اشعارک انشادینه مساعدده ایدریدی .

حسان بن ثابت ، مسجده دروننده و بیقیم حضورنده برکسی به جیقوب مشرکینک تجاوزات نظیمه سیه مقابلهده بولونوردی . بردقه مشارالیهک مسجدهده شعر اوقودینی کورن حضرت عمر

[۱] اسم السیف حرمین اهالیبده مناسبتر برعادت وایدر . اوکوردن بر آدم ، اولوردنی اوله نك دیوارنه ، یاخوده نزاکت کورنه نك ایستره دیوار یاسندنک آره سته نوکورمک سورتیه بوغازنی تمیزلر .

طوروب باقتس ، حسان ایسه « نه یا فوروک ؟ » بن سندن داها خیرلی برذاتک حضورنده شعر انشاد ایتشدم « جوانی و نجه فاروق اعظم بر اقوب کیشمدی . مع مافه سوکرالری مسجدهک محاوره و مشاعره علی اتخا ایدیلرله کی کوروونجه خارجنه بر (رحبه) یعنی اولو یایدروب (بطایحاه) نامی ویرمش و محاوره ، مشاعره ، مناقشه ایلرله جکلاک رحبهده اولوروب کورووشمه لرلی امر ایلرله مشدی .

ذات اقدس نبوی ، بعضاً مسجده داخلنده اوزانوب استراحت بوبرودنی کی احبابدن بعضیلری ، علی الخصوص بری ، پوردی اولمالان احباب صفده اوراده بیثوت ایدردی [۲] حتی بولردن بری خسته لایرینه اوسته بر چادر قورولور و این اولونجه به قدر طرفی رسالتدن عیادت اولونوردی .

نیته کیم سمد بن معاذ حضرتلریک خندق محاوره سنده قولندن آلدینی جریحه ده بویه بر چادر ایچنده صاریش و جناب سمد بر مدت اوراده (رؤفیده) خاتون طرفندن نداوی ایدیلشدی .

عصر سعادتهده جیسه خانه اولاجق بریر یایلمامشدی . بونی اسلامده ایلک دفعه یایدران حضرت علی درکده بایه قایمشدن وسازدن مختصر

بیلمز ایدم اولجه بو عالم نهایش آفاق بون حسنمه آینه ایش عی طوبیدن ا کوالده نیم کندی سیم (حی) بکا هر ذره مکر سینه ایش

بیلمز ایدم اولجه بو عالم نهایش آفاق بون حسنمه آینه ایش عی طوبیدن ا کوالده نیم کندی سیم (حی) بکا هر ذره مکر سینه ایش

بیلمز ایدم اولجه بو عالم نهایش آفاق بون حسنمه آینه ایش عی طوبیدن ا کوالده نیم کندی سیم (حی) بکا هر ذره مکر سینه ایش

بیلمز ایدم اولجه بو عالم نهایش آفاق بون حسنمه آینه ایش عی طوبیدن ا کوالده نیم کندی سیم (حی) بکا هر ذره مکر سینه ایش

استغراق

سن ای شاعر! نه سگ عکس تجلی التهیك
بو عمارن کالاستده حقك سنده ماهیك
محیطات ازلدن ایجدك عشق بی تاهیك
بشیرت، بی نظیرك صنعیك، سن بی مضاهیك

وجودك نسخه کبری او خلاقك کواهیك
باقی اعجازات قدرندن مثال اولدك مباحیك

اولور معراج علوی عجز ادراك ممالی به
صفای محوی بول، باشلا کلام بی مالی به
أوت؟ عشق نیستاك چقار برج تعالی به
نودره، رتبه كه باقهك شمعی قاتی عرش عالی به

وجودك نسخه کبری او خلاقك کواهیك
باقی اعجازات قدرندن مثال اولدك مباحیك

چنلردن کلن هر خنده اخضر جمالیه
بولوطلردن چیغان هر نغمه نللمت جلالیه
ایدرکن گور... تجلی سنده اولمشدر کالیه
شو هیکل، هیکل غفلت مزین درغالیه؟

وجودك نسخه کبری او خلاقك کواهیك
باقی اعجازات قدرندن مثال اولدك مباحیك

دوتر فوقگده انوار کبودی، لجه نللمت،
ایدرتیزین ذهب - رنگ التابات درد - زینت،
قرنیتده شو کرسی فسادن بر تو وحدت،
کوش فوق بداییدن طوغار لکن نه قدسیت...

وجودك نسخه کبری او خلاقك کواهیك
باقی اعجازات قدرندن مثال اولدك مباحیك

کلستان عرش شائق، بلبلك فریادی چوشاچوش
اورنكارلك املرله چقار بیک لحن سودا پوش
بوکا ممكس اقلردن شو کلگون نغمه خاموش
بومضرب بیانی عرشه بوکسلك فیضی ابتدك نوش؛

وجودك نسخه کبری او خلاقك کواهیك
باقی اعجازات قدرندن مثال اولدك مباحیك
اوده مثل خواجه زاده م. م. معمر

غزل

اقبال ایله ادباری براق محض قفا اول
بی نام و نشان اولمده مانندها اول
قارون کی میل ایله دنیای دنی به
هر وادگی ترك اجمده عیسای سبا اول
آت بیت درونگده کی اشکال ورسوی
عکس آور تینه اسرار بقا اول
اغیاره براق دغدغه بودنیبودی
آزاده سرسلله زلف سوا اول
ایوب کی صبر ایدرک دنجالیه
بیانه کش درد گرانبار قضا اول
دل ورمه صاقین زلف زلیخای جهان
یوسف کی محشک زندان چقا اول
کهار تنیده طوروب اوله دهنایز
موسی کی دمبسته انوار خدا اول
سعدی چالیشوب مسلک مستحسن حقد
بر پیشرو شاهره بیر چقا اول

شیخ حسین سعدالدین

یاووز زوهرلیسنی زیارت...

یاووز!... بر اسمک؛ هر کی احترامه مجبور
ویار اولقاریله حیره غرق ایدر.
شانی یاروا؛ ماضیه قاریشان قهرمانلقدریله
تاریخ صحیفه لرنده لایسنی بر فصل حیرت آچیش و

بوئکه تورکیانك شاتی ده اعلا ائمشدر.

حرک اک حاد دوره لرنده کی خارق العاده
مهارتلی صانکه بر معجزه ایدی. وطنك حیات
و معانی مسئله سنی حل ایدن بو مدعش زرهلی
زیادت ایتک نه بویوک شرف اولاجقدی. مختیار
و مسمودم که؛ بوشرقه مظهریتدن محروم قالمدم.

خیل زماندنیری اونی زیادت ایچون بنده
بویوک بر آرزو واردی. لکن وقتك عدم
مساعده سندن امهال ایدیوردم. نهایت قیمتلی
دقیقه لرمدن بر قاجی، مظهر اولاجم شرفه مقابل
چوق کورمه روك فدا ایتبه قرار ویردم.

سرن، ساکت برصاحدی... بوله جیقدم...
بر قاج دقیقه صوکر اسکده بکله یوردم. دگر
ساحله یاصلانمش، سسزه ساکن، مولو او یوریدی.
اوزاقده شائل یاووز، بوتون هیت و عظمتی ایله
کورونو یوریدی. شجاعت و جسارتیله افتخار ایدن
و مغلوبلری سیر ایلین بر قهرمان کی اطراف
دیگه یوریدی.

سولر، سنده لرین، قریان اساور و فلاکتزده
مجران اولان محبوسنه قاووسدینی ایچون
بیاض قیریشقار یایارق کولوشیوردر، خفیف
فیصلیتلرله بر برنی تسیم ایدیورلردی.

دالنه جفله، قافله قافله زرهلینك پاشه کیدودر
وبیان خوش آمدی بی متعاقب پوش برمین ایله
خرده ده میرلری یالایوب دونیورلردی.

کوتش، افقده یواش یواش یوکسه لیوردی.
قارا کلک کوشلره بریاچی نور براقه رق اقدن
اوزاقلایشوردی. زهرلیك کوشه قارش اولان
یوزی پارلاقدی. اوفاق دیوارلاق نجرلری،
ییلرجه حسرت چکدکن صوکر آرادینی
بولان پاشی، مهرانلی کوزلر کی پارلا یوردی.
حرب سئلرندکی یورغونلغی، کولومسه مین

یوزی، حرکه بحالی قالمایان وجودی اعتراف
ایدیوردی. اسارت دور؛ آلمسته جکدیکی
اضطرابانی، محن و مشاق، عذاب و جدایی
اسارتده حامیستك وحشیجه معامله سته معروض
قالدینی، مأیوس چهره سندن، نقصان اعضا سندن
حزین منظره سندن آکلاشیلیوردی.

أوت!.. بک عزوندی!.. اوقهرمان کندی
قهرمانلقریله اسارت لایق اولمادیقی اثبات ائمشدی.
اوقورقونج هیبتله اسارت زنجیرینه قولی اوزاتما.
یاچنی حربده طولبلره دشتلره اعلان ائمشدی.
فقط! هیات!..

وطنك اسارتی ایله کندیسی ده اسارته محکوم
اولدی ویش سته لك ردورده اسارتی آلم اضطرابلر،
حزین ایکنلی لر ایچنده برکوشه انزواءه کیدیدی.
ایشته بوندن طولانی بک مأیوس و ائناك ایدی.

اوزاقده او قهرمانك هیتلی، فقط جزین
منظره سی، انسانك کوزنده حزن و سرور نملریله
مزوج ایکی دورلو سرنك حصوله کتیر یوریدی.
بری اسارتدن طولانی آلدینی خراب منظره ستنك

حاصل ایتدیی سرنك حزن... دیکری، ماضی ده
کوستردی بویوک موفقیتلرله استقبالده اسکی حالتی
کسب ایدم چکی احبالتک طوغوردینی دفع سرور...
ایشته زیارتك انطباعاتی اولارق بولایک باشله عودت
ایتدم.

مع مافی سرورمدن متحصل یاش، دیکریته
غالییدی. چونکه؛ یاووز، آرتق سربست، حر.
ایدی. استانیولك اسارت زنجیری قیران قهرمانلر
اونك ده سلسله تقدیری قیرمش، حیا مالک اولدینی

اثبات ائمش. و کندیسنه حریت بخش ایلمیشدی.
استقبالده، اسکی حالتی و بلکه ده مکملتی کسب
ایده روك ماته، عکسکته ده بر چوق یارارلقلر
کوستر مکله قهرمانلغی محافظه ایده جکدی. مهارتله

شجاعتی عرض ایدرك آورو یا بیر، پادماقری
آغز لرینه کوتورته جکدی .

یاوروز، آرق نورکیا صورلنده سربست
جولان ایدمک، کندیسک و صاحبک، حر،
وسربست و مستقل اولدیغی، بوندن سوکرا
کوزمل وطنه خان و حریم نظرلره باقیلاماجغی
ایجابنده طولره اعلان ایدمکچدر .

۱۸ تشرین ثانی ۱۳۳۹

ایستادی داخل مدرسه، صنف ۲، داغستانل نوالکرم

تعیین مسلك

انسانلر سبعین یا شایاموب کسب کار ایله
مشغول اولوق مجبوریتده درلر . شپه سزدرکه هر
شخص اوغراشدینی و ترقی ایتمی آرزو ایندیکی
شدن بر نتیجه و ثمره قطعه امید ایدم . بناء علیه
مسلك مخصوص انتخاب ایلمی ایچین انتخاب و اشتغال
اولونان شی تمامی موقیعتی تأمین ایچین در حال
یا یلمی فکریته ذاهب اولادن اول دور دراز
دوشونه نرك یا خود دوشونه بیلاردن صورارق
قابلیته، میل فطریه، متناسب مسلك اوله بیله جکدی
تقدیر و بو صورته آتی ترجیحدن سوکرا قطعاً
آریلیماجغی ده تعیین ایلمدرلر .

وقت کیرمک طبایع بشریه اقتضاسندن اولوق
اوزره انسانلر، هر شیئی یدانقیاده الحق هوسندن
هیچ بر زمان وارسته قالا مقلری جهته متعدد
مسلكلره، مختلف فکرلره دالوب چیقماقدن
کندلری آلامورلر . هر زمان، حتی دیه یلیرزکه
هر کون مسلكدن مسلكه، دالندن داله آتلایان
قوش کی انسانلر ناسادف اچمکدو زکه، مع الاسف
استفاده نتمیز فکر و مسلكلره، هیچ ریسنک

عهده سندن کله میه چکدرلر . بر نتیجه الله ایدمیه
چکاری کی نه ایله اوغراشاجغی و بناء علیه نه ایله
تأمین حال و معیشت ایدم چکاری حسایدن بر آن
فارغ قالا مایجلر در! بو کون اچیق بر حالده و یا خود
ناقص مسلك مخصوص صاحبی کوردیکمز سزاوار
مرحت انسانلر، وقتنده ایلمی دوشونه مش
نه ایله جغی عقلمن کیرمدمش کیمه لر در!

مثلا: طلبه لکه، مسلكلره محرومک، نچارته،
شایعه انتساب آرزو سنده بولانلر، قبل الانتساب
دوشونه ملی و حاللرته موافق کوره چکاری صنعتدن
آریلیماجغی ده تصمیم آیلیدرلر!

بناء علیه هر فردک محاذیر مستقبه سندن توفی
ایده یلمی ایچین تعیین مسلك، دستور اسایینه
اتباع ضرورتی قارشیسنده بولوندیغندن، طر توندیغی
مسلك خارجه چیقماق، بالعکس اختصاصیه
نائل آمال اولوق و مثلاً طلبه اوقداشلمزک بعضی
کی بر قاج سنده بر فکر، بر مسلك خدمت ایندکلی
حالده «تعیین مسلك» ضرورت طبعیه سنی تمامیه
تعیین ایدمکدن یکی یکی فکرلر، مسلكلره
میل کوسزدکاری کی، و وقیقتیز لکک عامل یکنانه
اولان تردد آمیز حادثات قارشیسنده بولونماق
لازم کلیر!

شو حالده مسلك مخصوصنده بوتون هنر میله
چالیشانلر، آمال منوبه لرندن محروم قالا مایجلری
قویاً ظن ایلمیورز!

ایزنیق علی فطرت

مربطه مؤول: ظاهر المولوی

مطبعه عامره

اسلامک نغمه خادم مقالات
مم الشکر قبول ونشر اولونور

یازانک شعیب دکر، یازانکده
نظر دت، آیلیدر .

کلن یازاردن شایان قبول کوردلر
نشرع میرامیه دوچ ایدیلر .

کوندزه چک آثار، اوقوناق
و مختصرجه یازیش اولیلدر .

عدد ۴۴

جلد ۴

۱۳۴۲

۹۰

ربوبی علمی، ادبی، اجتماعی

مخفل ۱۳۳۸

مخفل ۱۳۳۸

صاحبی، مدبری، محرومی

مدرجات:

تأویل مصروف — بر غمی جودت قندی، قرآنه ناسیل تفسیر یازیلیدر! — عبدالرحمن بک،
بر هندی میسورتک اسلامیت حقهدهی سوزلری — رشید مظهر بک .

مخفل ادبی: عنقای بیابان — حسین سیرت بک، غزل — نوغادی زاده شکیب بک .

مخفل تاریخی: منیر الشاسی — طاهر المولوی، معارستانه داتر — طاهر المولوی، بربرلر — واره غلر —
صدی بک، قیرغز — قازالره داتر — رفعت اقدی .

آثار منتصره:

آنغلیقان کلیسانسک سؤالریته رسمی جواب:
شرعی و اوقاف و کالت جلیله می تدقیقات
وتألیفات اسلامیه عبثی طرفقدن نشر اولونان
آثارک طبی صبراسیله ایکنجه می، فقط نفی
اعتباریه حقیقه برنجیسی اولوق اوزره (القول
السید فی بیان دین التوحید) عنوائی بر اثر اناشار
ایلمشدر .

آنغلیقان کلیسانسک معهود سؤالریته قارش
شرعی و کالتک جواب رسمی اولان بو اثر
۲۶۴ صفحه داخل صقیقشدریش غایت مهم مباحث
عبدیه می محتویدر . مدرجاتک جامع الکلام اولماسی
ودساتیر قطعه شکنده بولونما می طولایسلیله موجز
و معجز و صفرلر شایان کوردلور .

نقی اولونور .

اداره خانه می:
بایرید جامع شریک تریه قاپیسی
قارشیسنده

مرکز توزیعی:
باب عالی جاده سنده (اتحاد
نجات) کتبخانه می

آپونه بدلی:
سنه لکی ۱۰۰ غروش

آلی آلی ۵۰

هک اجنبیه ایچین ۲۵ غروش ضم
اولونالیدر .

آپونه قیدی معاملیسی هر سنده ک برنجی
واکتی آلی ندرامشوارا اجرا اولونور

جادی الاخره

فی: غروش

۹۰

۱۳۴۲

۹۰

تشری اعلان ایدیه دیگری و مطبوعات طرفین لایقی وجهه بحث اولونامدنی ایچین انتشارندن مسلمان قارئلرک خبردار اولامادی بیومهم اثره استانبولده باب عالی یوقوشنده کائن کتبخانه حلی ده صابلیورمش.

الکاحات المجهله فی شرح التحفة المرسله

سودلیجه درگاه شریفی پوست نشین حقایق عربی شیخ محمد الیف افندی حضرتلری طرفندن بو عنوان ایله برتر نشر ایدیلشده. اثرک اصلی هدمشایندن (محمد بن فضل الله البرهان پوری) نیک تألیفی بررساله عربیه اولوب موضوعی علم حقایق و وحدت وجوددر. شیخ الیف افندی حضرتلری سلیس برافاده ایله ترجمه و محققانه شرح ایله مشدر. باب عالی جاده سنده خطاط سعود المولوی بیک یازمخانه سنده بولونوبور. فی: ۳۰ غروش

تصویر - مفسر

تأویل نصوص

بیضای مرحوم (یا ایهالاس اعدوا دیکم الذی خلقکم والذین من قبلکم لعلکم تتقون الذی جعل لکم الارض فراشا والسماء بناء وانزل من السماء ماء واخرج به من الثمرات رزقا لکم) آیت جلیله سی علوم ظاهره آتانی واسطه سبیله تفسیر و معنای ظاهرین مهمل امکان تغییر و تقریر ایلدکن سوکرا دیورکه - اولیه امید ایدرم که واجب الوجود حضرتلری شو کوستریلان الفاظک مدلولی بولوتان معانی ظاهره فی بالذات قصد و اراده بیوردقندن سوکرا خلقت انسانیه و آنک اوزوریه افاضه بیوریلان معانی وصفاتک تفصیله اشارت بیورمش اولسون . شویله که : آیت جلیله بدن ، کشف و قبوله (ارض) ایله نفس ، علم و فطنه (سما)

معانی خفیه سی ، یعنی پردرجه قدر اعمال فکر ونظره محتاج اولانی (مطلع) اطلاع دن اسم مکان اولمی اوزره محل اطلاع دیمکدرکه اهل و ارباب او محل مبارکه حقایق قرآنک حقیقی برررلر . معنای ظاهرک محل اطلاعی علوم هر ییده تدرب و تمرن ، نسخ ، منسوخ ، مطلق ، مقیده ، مجمل ، مأول کبی ینه معانی ظاهره آنک موقوف علیمی اولان مقدمائی تمقیب و تقبدر . باطنک محل اطلاعی ایسه تصفیه درون و تخلیه قلبدر .

عبدالحکیم شو تحقیقی کورنلر ، یوقاییده اجله طرفندن تشریح مغزای حدیث خصوصنده درمیان اولوتان بر جوق اقوله رغماً حالا اضطرار دروندن قورسیله مدققری حالده بونی کورونجه تسکین عطش عرفان ایشدن کندن طولانی هندستانک ایشو آنک بیوک عالمه « عشق اولسون ای بیوک آدم ! نه یوسک دماغه مالک ایشسک » دیمکدن کندیلری آلهازلر .

مثنوی جلد ثالث :

حرف قرآن را بدانکه ظاهرست
زیر ظاهر باطنی بس قاهرست
زیر آن باطن یکی بطن سوم
که درو کرد خرد ها جله گم
بطن چارم از بی خود کس ندید
جز خدای بی نظیر و بی ندید
نور قرآن ای پسر ظاهر مبین
دیو آدم را نه بیند جز که طین
ظاهر قرآن جو نقش آدمیت
که نقوش ظاهر و جانش خفیت
بر غمخیز صورت
غازی عینابده مدرس عبدالله ادب افندی
حضرتلرینه :
تفسیر دیبه نشر ایدیلان و طرف کزندن بعض

ماده لری مدار انتقاد اولمی اوزره کوستریلان کتابک ایچنده سراپا هدیلان و بلکه اعتقادی کفر و طغیان اولان بیجه ماده لر داها و او درکه آشاییده بوئلرک هیسنه دائر معلومات و بریله جکدر افندم . جودت

« حضرت قرآن » ، تفسیر فصل یازمیلیدر ؟
سوره حدیدک قرآنیله مشرف بولانلردن معنای کلام الاهی جزئیجه اولسون آکلایانلر « وازلنا الحدید فیه بأس شدید و منافع للناس » آیت کریمه سی قارشوسنده بر از توقف ایددرلر و یا ایتهلری لازم کیر ! ذرا جاب یازی بو آیت جلیله ده « ازلنا » بیورده « خلقنا » دیمه مشدر ...

بو کیفیت ، علمای سالفه آنک دخ نظر دقتلری جلب ایددرک دورودراز مناقشاتی موجب اولمش و بالطبع بر جوق ده تأویلات میدان آچیلمشدر ! تفاسیر موجوده ده کوره ؛ حضرت قرآن احکام شرعیه فی بیان بیورمقی صورتیه بشریته فصل طوغری یولی کوسترمش ایسه ، دیمردخی بو طوغری یولی محافظه یه مخصوص اسلحه حریبه به انقلاب ایشدیکندن ، فرقان مبین ایچون « شهر رمضان الذی انزل فیه القرآن » آیتده کی « انزل » کلمه سی کی دیمبرده دخ عین فعل تکرار بیورلش ایتمش ! .. یعنی بو وجهه معدن مذکوره دخی بر قیمت اضافه و منویه و برلش دیمک اولور ! .. تأویلات معقوله آنک کباری بو ایسه ده « ازلنا » ایچون بو نقطه نظر ، حقایق عالیهدن مع التأسف جوق اوزاقدرا بک زیاده شایان دقتدرکه ؛ بالذات قرآن عظیم الشان کندیسی حقنده « ولارطب

اولدیی حالد یکنه یکنه بعض ذواتک دخی ،
یا لکتر باشه کتاب الله تفسیر یازمه قالیقشد قلی
مع الاستغراب کور و لمکده در ۱۱ ...

حالیوکه ؟ قرآن عظیم الشانک یالکر باشه تفسیری
حضرت پیغمبر صلی الله تعالی علیه وسلم اقدمزدن
بشقه هیچ بر کیمه ایچون ممکن دکلدر . زیرا
علم هیت یلیمین بر انسان بو یاده کی حقایق فلکیه
طیبات و تشریح تحصیل ایجامش بر شخص دخی
آیات جلیله ده کی عظمت افادنی قطعیاً آکلایه من
ریاضیات ، معدنیات ، حکمت ، کیمیا ، هندسه ... الخ
دخی هب بویه در ! شیمدی بر کره ؟ وجدان
عمومی مؤمنیدن صورده . بنون بو علوم و فنونک
اک ایجه نقاطه قدر حلول ایتمش بر ذات تصویری
مکنمیدر ؟ ... البته خیر . او حالد فصل اولورده
فلان ویا فلان کیشی ، یک یسوک بر غیرت و همتله
جلدر طولوسی قصیر یازدیغنی متاخرا نه اعلان
ایده ییلیر ؟ ... و مثلاً - سوره نورک ۳۵ نجی ، الله
نور السموات و الارض مثل نوره ... الخ ، آیت
کریمه سی تماماً الکثریق قوتندن ، و نورندن بحث
ایلدیکی حالد ، بو قه واقف اولیان بر انسان ،
بونک قارشونده فصل لاف سوبله ییلیر . وینه
مثلاً ؛ ارض و فرق حرکاتندن و هر ایکسینک
مدت انتقالیلرندن بی خبر بولتان ذات ؟ : سوره
کهفک ۳۵ نجی : « و لبثوا فی کهفهم ثلث مائه
سین و ازدادوا تسعاً ... » و اوچیوز سنه
مغایرلرند قالدیلر . دها طقوز سنه زیاده ایلدیلر
آیت کریمه سنده کی [وازدادوا تسعاً] نك حکمتی
فصل آکلایه ییلیر ؟ حالیوکه اکثرینجه معلوم
بولندی اوزده بو صولک جله دن مقصد ؛ اوچیوز
سنه نك شمسی اولدیغنی اعلام در . چونکه اوچیوز
شمس سنه سی ، اوچیوز طقوز سنه قریه و کسر
اولارق ۶۴ کوندن عبارتدر ... و کذا فلکیات

ییلینلر ، کله چک مقاله ده توضیح ایده چک در
المشرقین و رب المغربین ، آیت کریمه سندن کواکب
مضاعفه سیاره لرند تحصیل ایدن ایکی مشرق وایکی
مغربی ، فصل تأمل ایده ییلیرلر . هیچ شبه ایتمک
عقللرینه بیله گلر !

اما ؛ اولجه یازمشار وقرآنی تفسیر دخی ایشلر
دنیه چک ! نه ضرری وار ! بر جوق برلری
طوغری اولمقدن و حقایق علمیه ایله طابان طابانه
شد بولمقدن صکره ، بونفیرندن استفاده ییلیرلر ...

وینه یازار ؟ ... و حق مضر دکلدر ؟ ...
جهلری تمادی ایشلرین ، وری ده برین غفلت
اوشولرندن او یاندیرمان ، نور سیدکانه یی بعض
خصوصاً نه مبالانسز لفسوق ایدن ، و اکثرینجه
علوم و قنون حاضریمه و ترقیات مشهوریمه قارغی
مخاصم بولدران ، طولایسیله غریبلرک و علماسنک
اعتراضلری تسهیل ایدن بوجالت روحید کلیرلر
نهوت ؛ اسکیر ؛ آکلامه دن طاریمدن ، ییلنک
احتمالی اولانلره صورمه دن ، و دها طوغری سی
بعض آیتک نه دیمک اولدیغنی ویا اولاجیغنی اخلاقه
ترک ایتمدن ، بر طاقم اسرائیلیات خرافلری
قرا نك تفسیری کی جلد لر طولوسی یازمشار ؛
بز ، یکلردر تقلید جیلکدن قاضری قورناریمه رق
ضاللت و بی متعلق ایچنده قالمش . مثالی ایستورسکر
لرزم کوریلورسه بونلرک بعضیلری و بلکه ده هسی
بشقه بر دفعه ده یازمنی وعد ایدیورم .

خلاصه ؛ قرآن کریمی یاهر کس کندی اختصاصی
داخلنده تفسیر ایتمی ، یاخود دها ایسی واک
طوغری سی بو ونیفه یی علوم و قنون مدونه
شیمائنده نفرد ایتمش متبحریندن مرکب بر هیت
عالیه و بر ملیدر . حق بونلر بیله کندی زمانلرینه
قدر معلوم اولان حقایقندن اونیه کجه مزار .
زمان کچدیکه آکلاشلیمان آیت جلیله یی دور .

و دواز تحلیل ایشلری اساس ونیفه لری در .
شونیه حق الانصاف سوبله مک لازم درک ؛ قنک
هنوز نظریات حکمنده بولتان فلان ویا فلان
ماده سنه اویدرمق ایچون آیت کریمه یی نوروب
جوریمک دخی البته و البته طوغری دکلدر !
بونلرک تفسیرلرند بلکه بر احتمال ذکر ایده ییلیر .
فقط ایسته هسی بو قدردر . بزم عرض ایتمک
ایستدیکمز ، مثلاً ارضک کره کی تحقیق ایتمش
ایکن ، [و الارض فرشتاها] آیت کریمه یندن ،
سیاره من ایچون ، بتاق کی دوز مناسی آکلاماق
لازم کلدیکنی ایشاحدر . و کذا [یولج الیل
فی النهار و یولج النهار فی الیل] آیت کریمه سنک :
« جناب حق ، کچه یی کوندوز و کوندوزی
کیجه ایدخال ایدره مانده بولتان مناصندن ،
ارضک حرکت محوره سیله برابر ، شکلک کروی
بر شی اولسی لازم کلدیکنی آکلامق لازم کلدیکنی
ییلدرمکدر ، ایسته بونلره قطعت وارد . بویه
تفسیر ایدلسون ! هر حالد طوغریدر ! ...
فقط احکامیه هاند آیت کریمه لره یکیدن اویتماق
اصلاً طوغری اوله ماز ! مفسرین کرام حضراتی
بونلری او قدر تشریح و تثبیت ایشلردر که هیچ
پررند درمقدر شبهه بر اقامشار وهر در لواحتالاتی
تماماً حل ایشلردر . جله من ییلورز و ییلملی بزه ؛
یش وقت نماز هر وقت بش اوله جق ، ذکات
هر سنه وریله چک ، اوروچ ییلده بر آی مطلقاً
طوبیله چک ، حج ، شرائط معلومه حصولده
ادا ایده چک ، قتل هر وقت کناه کبازدن
طایبیه جق ، ... الخ ، بونلرک هیچ بریسی هیچ
بر زمان دکیسه چک . چونکه ؛ قیامت آن
ظهوریه قدر ، امر الاهی بونلر حقند قطعی در .
فقط دیگر بعض آیات یشات بویه دکلدر !
ایچرند زمانک علوم و قنویسه آکلاشیه جق

اولانلری وارد . اگر آلهامیورسم حضرت
عی الدین عربیک قوجاننده اوله جق ؛ شویه ؛
[من لم یعرف الهیة و التشریح فهو غنیل فی معرفه الله]
تعالی [دبه یازیلان و ، هیت و تشریح ییلیمین
کیمه ، معرفه الاهی طایفه قاصر در ، یعنی
آکلایه ماز ، مانده بولتان حکم جلیله اوکنده
رعشه طوطامق قابل میدر ؛ ایدی سراپا حقایق
کونییه محتوی بولتان کلام الله ، یاخاسه بو ایکی
علم و قنک جاهلارنجی فصل آکلاشیه ییلور ...
فلکیات و تحلیل طبی « سیکروسقونی » تحصیل
ایقامش بر کیمه (و انزلنا الحديد ...) آیت کریمه
سنده کی « انزلنا نك مرو حکمتی فصل کشف
ایده ییلیر ... »

نهوت تحلیل طبی سایه سنده آکلاشلمشدر که ؛
ییلدیکمز دیمر ، کتله اوضک شمدن فضا
فیرلادیکی کوندنری موجوددر . یعنی انسانلرکی
دیمر ارض اوزرند صکره دن خلق ییورلماشلدر
کرک کوشندکی ، و کرک ارضده کی دیمر طیفلری
تماماً یکدیگرینک عینیدرلر . و کذا حجر سوبیلر
کی آزه صره ارضمزه جدید سبایلر دخی دوشمکده در
بونلر دخی شمسک و بعض فعال سیاراتک و لقا
نورندن فیرلایه رق بالتصادف ارضک جاذبه ست
طوبیلوب سقوط ایدن بارجه لدر . بر جوقلری
اوروپا موزملرند تشهر ایدلکده در ! ...
« سن قاته وین » طاعلرند ۲۰.۰۰۰ = یکری ییل
کیو اقلنددر بر حدید سبای بولندی کی ؛ غمرو
شلاند آله سنه دها یک یقین زمانلرند ۲۵.۰۰۰
یکری بشیک کیلوق یکبار بر دیمر دخی نزول
طریقله سقوط ایشلدر ! ایسته موضوع بحث
آیت جلیله ده کی « انزلنا نك حکمت و سبی بودر
[قه یاس شدید و نافع للناس] جله جلیله سی
دخی بویه اولمله ، دیمر جلیکی ترقی ایشدروپ

كندی قارىقلانده طویل ، تفكر ، زهليل ، شمدو فرل ... الخ ياديرميان ملتله فنا بر معدن حكمنده بولندي حاله ، بالمكس دمردن هر درلو استفاده بي تايمين ايدن دولار ايچونده او قدر فائده ليدر . برده شويده دوشونه لم :

دمير ، مثلا قازمه ، كوردك كوسكو اولارق كورى يواسدن چقاريدور . صكره ده بوكور ، دميرى مريتك صورتيله اولندن اخذ انقام ايديدور . فقط هر ايكنسك اتحادى چليكي ميدانه كنيرمكه بودمه بونك فائده سى دها جوق وبالطبع مضربه دها مدعش اولور ! مع التأسف خبر ورم كه ؟ بوآيت جليله ده كى عظمت افاده ، وملكتمزده كى دمير مادنيك و كوردك كزتنه رغما اهاليتر ؟ چليكي دكل ، شميمدى ي قدر دميرجى بيله اوله مامشدر !

صو حقتندى : « من الماء كل شئ حى » آيت جيليه سى دى بوبله د . « صودن هر شى درى اولور ! » مآئنه بولسان بو اخبار جليلى دى بولسانلر اسكى نهيه كوره ؟ صومز ، انسانك پشايه ميه جنى آكله برق دائما چشمه نرك اوزرينه يازمش بولتيور . حالبوكه بو احتياجي اك اوقاف چوققلر بيله « بوا ، بوا ، ديبه نرك اظهار ايدك كنده درلر ؟ ديك ايسرزه ؟ مراد الهى ، انسانك صو ايجمه سى لزومى آكلتمق دكلدر . ذاتا آينده دى « كل انسان » ويا « كل اشجار » بيورلماشدر . بالمكس « كل شئ » دنيلور كه ؟ طولاييسيله هر شى ايچون حيات مجازى مراد ايدلش ديكدر !

كوكل ايسرديكه ؟ آلتون حروفاته بو آيت جليله ، لوقومونيفارك باجالرينه ، دوستونلرك اك معنا و بوكسك محالرينه و قارىقلر نظرلر جاريه جق صاچاقلرينه يازلسون ! چونكه سائر قوتلرندن

و خواصندن صرف نظر ؟ بزرگوآيت كريمه دن اك اول « بخار قوتى » آكله بورز ! ....

اركان حربيه قاضى

عبدالرحمن

صركتوبارى

بر هندلى ميسونرك اسلاميت حقنده كى

سوزلى

وزيم ايچوره درس عبرت اولاجور عملى نيمرل

عابر خصوصون :

مركىزى هندستانده آوارده بولان نه نوزو . يقال جمعى (Theosophical Society) ايكنجى ريشى هندلى (زينارازادازا) كچنلرده قاهره نك الكيوك اولتيرنك برنده برى انكلترجه ، ديكرى فرانسزجه ايكي مصاحبه يايدي . موضوعلر (مآئنيك يكي اساسلى) و (دينلرك رولى) ايدى . بو موضوعلرك تدقيق و تفصيلي ديكلمكندن زياده عالم دينيان برهندلى بى كوردك و ديكلمك مراقبه كيتدم .

بياض بردون و ديزلره قدر اين بر كوملك كيوردى . باشنده سيام رتاقه ، كوزلر نده قولاقدن طافه كوزلك ، كوكسده عاذا اولدينى جيتك علامت مخصوصى آصيل ، اوموزندن آشانى يده اييكلى برآتق صارقوردى . ص وراقى اسمردن زياده چوقولانه رنكى آندر يوردى . فصيح برانكلترجه ايله سوزده باشلادى . برقاچ دقيقه ده نه لك و كيملك آدامى اولدينى آكلشيلدى . ايكي سنه اولده استانبوله كنج خريستانلر جمعى (V.M.C.A) نك ايلرى كتلرلندن (شوروود نددى) گلشدى . غزله نرزدن بعضلرى و برجه كى قوضانسلى كونلرجه اعلان ايتديلر ، شوروود نددى ي مدح

ايتديلر . آله آلدنى موضوعلر قايت جاذبى . حياتك معجبه نك معاسى ، اخلاقك اساسلى ، اوكا بوسفر كى كى صرف برمرافى ساقه سيله دكل استفاده اميديله كيتشدم . مكر حياتك ده ، سعيه نكده ، اخلاقك ده معاسى ، اساسلى ، ايجابى همجسار ايچون فداى نفس ايتمش . هم باشده حضرت عيسى اولق اوزره ايناس دولايولا و دها عقلمده هيچ قالميان برچوق اسكى بايسلرك ياديني كى . قوتق رانس مدنى دوام ايندكجه هيچ ربوع علمى تدقيق و تشبه موضوع بحث اولمادن بر بيق ساعت بايسلرك مناقب و معافى ديكلمك . بو سفر اوكا بكزه بر شى اولماديسه . ميسونر جنابلرى پروتستانلى يان چيزه ديكلى و دينلرك حياتك رولى ، موضوعنده اسلاميتدن بحث و اسلاميتى ايجو مدح ايتدى . ازان جه بوتون دينلر آرسنده وحدانيت الهيه نك اك آتشين معتقدى اولان اسلاميت ، قاديك سوييه سى ايلك اولارق يوكه نقش و اوكا مال و ملكتى اداوه حقى و برمش ، حال بوكه بو حق ايلك و رون خريستان ملقى ايجو ۱۸۷۴ سنه نده قبول ايتمش . اسلاميت جنس ، مليت طبقه ورنك فرقى كوزمه نيه نك اك صبق برقرده شلكى مؤمنلرى آراشنده تاسيس ايلشدر ديدى و صكره : « مع التأسف قرآك علوه عظمتك بى بايلايسنده بر فرخست و مستغنى اولان مسلمانلر عين حقيقتلرى ديكر احوال و طبائع و ممالكه مخصوص رمزلرله افاده ايدن ديكر دينلرى تاميله اجمال ايدرك هيچ برصورتله تدقيق ايله مشلدر . حال بوكه يك اسكى زمانلر ديزى انسانلر كنديلرى الله اولاشد راجق استقامتى چيز مشلدر . ساده بوللر باشقه باشقه در . دين محمدنيك روحى اسلام ، يعنى امر الهى به عرض تسليميت تدريس اسراحت وجدانيه (ايدونيزم) ده ده بولمقنده در . فقط بودينه الله اسمى موجود دكلدر . ايدونيزم ، چامور

خلقت و طبيعتى داخلندن كنديشده الهى توشقير حقده وسيت قاتون عمومى قارشينده بر مسلمان قدر صفوت و اطشان ايله سجده اچمكده در . مسلمانك اللهنده بولدينى ايدونيزم ، بالتحقيق الهى بولدينى كندى طبيعتده كندى بولارق الله واصل اولور و كنديشه و سن بوسك ديز . انسان الله و بر اولدينى اعتقادى و نه اولاده احكام اسلاميه ايله ضد ظن اولور . حال بوكه بو اعتقاد صوفيك اساننى تشكيل ايتمكده در ، ديدى . و برآز صكره آينده كى سوزلى علاوه ايلدى : « اسلاميتده ديندن غيرى مفكوره بو قدر . اسلاملر دينلرى حقيقتك الك صوك بيانى اولارق بيليرلر . مسلمانلر باشلرينه كلن اضطراب و بلالرى الله دن كندى ديه قبول ايدلر و تسليميت كوسترلر ازاله سه جاليلشازلر ، اساني آراشدر رمزلر . بوبله بر اعتقاد مسلمانلر ايچون بر كفر در . »

بالآخره خريستان و موسوى د لريت كچدى اولر حقنده در . برقاچ سوز سويله دكلن صكره دوام ايتدى : « دينلر كولش طيفنده كى دكلر كيدير . بورنكلر كه عى كولش شاعنك اهتزازلردير . كم ماوينك قرمىز يه قاتق اولدينى ادايله جسارت ايد بيلر ! بزرورنى ترجيع ايد بيلر ، فقط اوني ديكرلرندن اونون طوتاماز . دينلر ايچونده عى داددر . هيس عين حقيقتى احترا ايدن و كنديلرينه خاص اولان رمزلرله نسايت خدمت ايشلدر . رمزلرندن ، شكل صوريلرندن تجريد اولورسه بوتون دينلر سرعالي الهى ميدانه چيقسار مقده دكلر كه بوسر انسانك نفسى ندا ايله الاهلاشاييدر ! . يعنى ... يعنى پروتستانلاشاييدر . كو و بوسكز يا . نه كى تشبيلر و معافله لردن صوكره نه نجه و وارپور . هندلى ميسونر دها صكره آكلاندى كه : ايكنجى ريشى اولدينى

جمیت و یا مذهبیک مقصدی ایسه بوتون دینلری - اسکال و عادتیه دو و تمامق اوزره حاوی اولدیلری حقیقت اطرافنده برلشدیرمک ییش. بوکون دنیاده بالجه دین سالکلی آراسنده بویه بر اشلاف و آلاشمیه مبال بویوک حرکت وارمش (۱) Théosophy ده بوجیهانشمول اتحاد و اخوت حرکتیه یازدیم ایدیه چکمش. ذاتاً موغوللرک اک بیرک ایمراطوردن اکبرخان (۲) وزیر ایوالفضه بوتون دینلردن هانکیسک دوعری اولدینی صورمش ده ایوالفضل جواب اولق اوزره بر محل حاضر لامش. او ای بوتون دینلرک سالکلیری جاغیرمش. هرکس کندی دینی حق و حقیقت اولارق کوشتمش. مناقشه باشلامش. اکبرخان نهایت کوشتمش ک آیین و مراسم شوعی ایچیه وحدت ادیان وارد. دوشونجه سی فاده ایش و دیش: شکلیه برنکیجه مختلف کلر وارد. مادام که کلری سه و یورد. بیون برجنس، یاچشید اوغریه بر بر مزله قاوغا ایدم. بوکلری یولقدن وچیکنه مکدنسه برلشدیرم و اولرک آلاجهلی بولاجهلی ده کیشیکلکنک اوستدن (کل) ی سوده رک تقدیر ایدم.

ایحق صاحبک قریمه سندن بشقه استاذکاهی اولیان تشبیه استعاره لرله دینلر باطریلوب چقارلسه بیدی دنیاده دین نامنه برشی قالمادی. میسیونرک اوتدیری اسلامیت علمیه سولتن و آرتق تمجید بلاوینه دونن بکک سوزلردن یک اوزاق اولیان بیاناتی (محل) یازدیرمقده معنا یوقدی. فقط عملی بر نتیجه چیقارلمسینی ممکن کوردیکمدن

(*) جلال الدین اکبرشاه، نصرالدین محمد هابونک اوغلی اولوب ۱۲ تشرین اول ۱۵۴۲ ده (ارکوت) قله سنده طوغش ۱۲ شباط ۱۵۵۴ ده لاهورده جلوس ایش ۱۲ تشرین اول ۱۶۰۵ ده اگرده راجال ایله مسدر

یازمقدن کندی آلامام. مسلمانلرک دیگر دینلره اوغراشمه لری، یعنی دین علمامزک سائر دینلری تدقیق و تتبع ایتمه لری حقیقتده دوعری بیله اولسه بو مسلمانلر ایچون برقیصه اولماز. بالکس زینارازانک تمیری وجهله اسلامی حقیقتک صوک بیانی بیلن مسلمانلرک دینلرینه اولان مریوطیتلرک شدنی کوشتر. دینک مسلمانلر دینلرینه ربط قلب و ایمان ایدره ک خارجه باقق عهد و ایمان شکنکی کوشترمه مشلر و دینک اسلامیت میلیونلرجه شخصک طاشیدینی ایمان و ذکالک احتیاجلرینه تأسیس ایتدیک آندن شمده به قدر کچن بیک اوجیوز و کسورسته ظرفنده تمایله تقابل ایش، هم اولیه ایش که اسلامیتده کوردوب بیلدکدن آلا دقدن سوکرده آریلان تک بر ققاء تک بر ذکا شمده به قدر چیقاش. هانکی دین ۱۳۴۰ سنلک تاریمنده بویه بر رمقوری، تأسیس ایتدیک کوندریری آلدیه بولوندرمش. اسلامیت وحدانیت الهیه شامیونی دکل، بوتون موجود دینلرک شامیونید. مسکوت کیدیکی مشکوک برافدینی و یا عقل و منطق، ایجاب طبیعت اویمادی برقفطه سی و ارعیدر؟ ذاتاً زینارا زادازا جنابلرک اسلامیتی واسع مفهولره شامل بر صورنده مدح ایدیشی و بو مدحه شخصی تقدیرینی ده علاوه ایچدن کیمه ییشی کندی علمیه اک بویوک دلیل. دیدیک کی ده اسلام علمامی سائر دینلری تدقیق برافقامشلرد. بوتون باطل و غیر باطل اعتقادلرک خرد نقرانته ورنجه به قدر الکن کیرلش، مقوله مقبول، مذمومه مذموم حکمی و برلیدی کی احکام اسلامیه تک کافسی اعظم واکاریمز طرفدن تدقیق، تفصیل و تفسیر ایلشدیر. بوکون اولرک یکدن تدقیق تکرار ایدم موجود نتیجه لره وارلماسی استاج

ایدیه چکدر. برلری ده سالکلی ده، معبدلری ده اسلامیه ترک ایچکه محکوم دینلری بوکون بزم یکیدن تدقیق ایتمه من کفر دکل، ساده او دینلره وقیه اوغراشمش و حقیق قیستلری میدانه چیقارمش اولان اکابر اسلام (رضی الله عنهم) الله ایتدیکلری نتیجه لری نظر دفته الماسامز، بوذوانه قارش کفران نعمت و ضعیفده قافلقعزی ایجاب ایتدیر.

باشمزه کان بلالره صبر و تحمل بخت کلتجه (آمنت) ده کی خیره و شره من الله تعالی بی مسکینانه برمدوریت شکلده کوشترمه مسلمان اولیانک حق یوقدر. اون دزت عصرلق تاریمنده اهل اسلام کندن بویوک قوتلره هجوم ایدن بویوک بلالری باشندن آتادمی؟ اهل صلیبه قارش اولان عمارلر، مسکینانه عرض تسلیمیتیدر؟

بوکون میلیونلرجه اسلام حالا غدر و قهر آلتنده ازیلوبسه بومسکینکی نتیجه سی، بوقیه حقی غصب ایدانه کندی آراسنده کی قوت فو قده سی؟ صوک آناطولی خارقه سی ده اسلامه صالدرانک یته عشق ایدلش بومروقله قاریشیک بر شامار دکلدر؟ بو مسلمانلرک دین و ملت دشمنلرله اولان معاملیه سی. کندی آوارنده کی مناسبات کلتجه: یوقاریده کی دیدیکمز کی بریالیمچی دیندن اولانک بین الاسلام مناسبات و ممالانه قاریشایه حق یوقدر. ایکنجی اولارق خطیب جنابلری بویوردیلرک اسلامیت سالکلی آراسنده زنکین فقیر، بیاض، سیاه [*]، قوتی، ضعیف دییه رک صیتی بر فردمشک تأسیس ایش و یا شاعشد. مادام که مسکینانه توکل وار، برده غاسب وار دیکدر. بو حالده بکانه راجتال واردرک اوده اولدیننی بالامه هدیلرک ای بیلدده. (محرر)

اهل اسلامک ایکی بارجه به بولک مسدر. اگر اسلامیت بویه بری ظلم، غصب، حکم ایدن و دیگر مظلوم، مندره، حکوم اولارق مسکینانه عرض اسلامیت ایلدن ایکی قسندن صکب اولسه بیدی بوکون کندی آقزندن صیتی بر فردمشک تأسیس ایش و یا شاعشد دیه تأییدی و هیچ بر صورتله بشقه بر منایه چیکله من مثبت بر حکم افاده ایدن جمله سی سوله میه چکدی.

تشبیه لرک کلتجه، دین اسلام طیف شمسیتنکارندن بری دکل، کونشک کندی سیدر. طبق تشکیل ایدن رنکلرک هیچ بری حقیقی عالی کوشترم. کلر مثالده: نیجه چشید کلر واردرک رنکسزدر، هر زمان قوقاز، کیمی اک خفیف بر روزکارده دو کیر، بر صابک آلازنده صولار. هله بعضیلری واردرک دمه بیله کیرم. کلسانده اعتباری، حتی علی یوقدر. فقط برچشیدی ده واردرک صیاح، اقسام کیمه، کوندوز قوقوسی اکسک اولماز، صیاحه صوتوغه و الحاصل حوالک اوزمانک تقرانته تحمل ایدر. ایشته او کلرک سلطانیدر. فصل هرک بر اولامازسه، بعضیلرک ده دینک اولوب اله آلانلری بلایه صوفارسه دینلر ده هر دین بر اولاماز. مثال ایله اوله حق اولدقدن سوکره سوکره بیک بر باره. ایکی نقطه آراسنده کی اک قیصه و دوعری مسافه بر خط مستقیمدر. خط مستقیمد غیر بیکرجه غیر مستقیم خطلر وار.

بوغیرمستقیم خطلرده انسان اوزون اوزاد، یه یوی غایب ایدر و نهایتاً نهاییه چیقار سواقلره صایار. اورادن فورمولانک چاره سی ایشته Theosophical کبی جمعیتلر یایق و بو صورتله بر ایکنجی چیقاز صایقندر.

انسانک الهی لاشیق مشله سی ایسه شمده به قدر نه دینلرک تاریمنده، نه ملتارک، نه ده

عالمك تاريخه الله لا شمس بر انسان مثاله
تصادف ايده ديكندن بر مناسا افاده ايجهين بر
مستله در .

بيغمبر لردن بشقه كمسه معجزه يامادي .
بيغمبر لرد بر انسان ايدلر و انسانلقلري كنديلري ده
مصرأ بيان ايشلردى . معجزه لرك صدورى ايسه
امر الهى اوزونته در . بيغمبر اوليان انسانلرك
اجرا آتى ايسه بوكون علم و فن ، طبيى ومكن
اولهق كوستريسيور . بونجه دهال ، بونجه
خارق المعاده لكلى مقباسلر قزله اولجوبورز . بيغمبر
معجزه لردن بشقه بزيجه معجزه قيلدن عداولان
خارق المعاده لكلى طبيعت و قدرت بشريه داخلنده در .
بوكون هر خارقى تحليل و تدقيق ايديسورز ؟
موجب سبيلرني آراشد بر بور بولور و اونك حقتده
انتقادي متضمن حكملرمزى و پروروز . شدي به
قدرو قوعى كور و له مش بر صنعتك بوطن صوكره
بشرك اكتساب ايدم بيله چكى حقتده نه علم احوال
روح ، نه علم حيات بر احتمال بيلمه مكنه درلر .
لا بورا ناولرده چالیشان بر برلر به ضد فكر لرك
تدقيق و تطبيقه اوغراشان متخصصلر بشري
چرچيوه دن ديشاوي به جيقمورلر . اونلر ايجون
بويله بر تعبير مناسا افاده ايجهين بوش بر تميردر .

مشير مظهر

محل اوبى :

عنتاى يابان

بولدم سنى پورته ده حياوندلر ! عثان شمس انندى
بيله زلى بر كچه يدى .. نشيب و فراز ايله
واردق شب رحيل بيابانده منزله .
منزل : سايه سايه سالان باشلى بر چناره
آلنده ، بر جدار ايله چپ چوره بر مزمار .
سقف ستاره نقشى خفاكه طائران ،
اغصاني هب مراقبه جالنده سركران

چكمش او برده صيرته بر قطب مزوى ،
بزمرد بر عباى سپرنك اخروى .
طلسيز ، كتابه سز ، قورر طور اقدى مرقدى .

پوشيده ، تره بنده سكون مؤبدى .
بر سوزن مضى ايله تابنده بر بوجك ،
ايشلردى بر كتابه زرين بنك بنك .
بارمقلنده عقدى بزلرله روزنى
بر تاز عكبت ايدى ، قدبل مدقنى :
و حدنگنده كزليجه احياى ليل ايدن
بر ايدك نگاهنه يگزمه ردى رهله
پيرتيق قنادلى بر قوجه عنتاى وجد ايدى ؟
چوكش ياكاردى سینه وحدته مرقدى .

اى چول نه در بوشعه آهنگ اولان شبك ؟
بر ارغون رعشه فضاي مكوكيك .
بر وجد و رضا بوتون افلاك محتشم ،
بر ني نياه نمته زرين ذير و بيم ،
الحان روشنا اولان اجرام نازك
آهنگ زارى صمت مضيد درين درين ...
فانوس كهكشاني ياقش ، خدا نما
لرزان ايشقيرله مناجات ايدم سبا .
قاوروق برآه ياديه در باد محضر ؟
اسدكجه قوملو لايتاهيت اورپرر ...

كيمدر بو چوله بوستى سرهن قطب مزوى ؟
قورمش زمين وحدته بر آخرت اوى .
علوى بو قبر لايتاهيت اختواء
طولش ظلال تاورنه اسرار كبريا .
اى قطب سايه بخش يابان ! بوتون سته
يازه قبش قوشار بو باغرى ياييق چوله تره كه
صربان فقر و ظلم اولان اولاد ياديه
- بر جوق مسافه قطع ايدمرك - بر شفا ، ديه .
تره كه سريله تير بشرك اضطرارى ؟
ديگكوسك اشتكاسنى ، فلب خرابى .

محول آه و كره كن كارمان غم ،
تره كدن آريلر ، دوزر آزاده آل .
آقشام اولنجه چولرك اولاد عاجزى ،
ايقاد ايدم مقامكه بر نطقه مضى .

مسين سيرت

غزل

بر جاذبه در حزن سناوى جمالك ،
روحه خزائنلر يارادر طور ملاك ،
يوق حسن السيكه سبالرده اش يوق
آينه ده واردد كوزلم وارسه مثالك .
كوكلده كي مثال صفادريكه بكزر
باق عكس دلاراسه درياده هلالك .
محظوظ بكليم الم هجر ايله ، هر كس
تقدير ايدم ز ذوقى البته بو حالك .
اسحق كيم ناله جانسوزى ديگكه
ايگله دوروره قمر ظلامنده لبالك .
بر عاشق چاره فرقتزه كم كه
بيوش اولورم خاطره كدكجه وصالك .
بيكاهيم آرايش ني رنك بهاره
روحه خزائنلر يارادر طور ملاك .

ازمير : نوفاى زاده شكيب

محل تاريخى :

عبادت اسلاميه تاريخيه مستند

منبر انشامى

مسجد سعادتك منبر شربى ، سكرنجى سته
هجر به سوكرينه طوغرى ياييلمشدر . طاملى ،
انصاردن بر قادينك دولكر بولونان كوله سيدر .
جامع مسلميتك چوغلامسه ، ارقه صفارده
قالا لرك وجه انور محمدى ني كورده معمه سته بناء
بر منبر انشامى لزوم كوردلدى و اوج باصافلى ،
بر مجلسلى و دايماق ايجين ارقه لقل اولق اوزره
منبر شريف انشا ايدلدى .

مخاى لك كتاب الجمعه سته (سبل بن سعد الساد
عدى) دن تفلا ، و ارسل رسول الله صلى الله عليه
وسلم الى قلاته امرأه مري غلامك التجار ان يعمل لي
اعوادا اجلس عليهن اذا قلت الناس فامرته فعملها ،
دميلوركه :

« رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى ،
قلان قادين : دولكر بولسان كوله كه امر ايت
بكا آغاچدن بر منبر يايين كه خلقه سوز سويله ديكيم
وقت اولك اوسته او طور ايم ، ديه خبر كوندردى .
بونك اوزه ديشه قادين امرينى و بردى ، كوله ده
منبرى يايلى ، ديكدر .

عليه الصلاة والسلام اقدنيز ، متبرك اوچنچى
قدمه سته طورب خطابت بو بوروردى . حضرت
ابوبكر ، زمان خلافتده نادبا ايكنش ، جناب
عمرده برنجى قدمه ده خطبه او قومشوردى .
حضرت عثمان ، خلقه اولونجه اوچنچى قدمه به
قدر چقدى . چونكه : اوده بر قدمه ايشه ايدى
برده خطبه ايرادى لازم كله چكدى .

المغ الا نيسا عليه اكل التحايا حضرتلرى ،
متبرك اعمالدن مقدم محراب جوارنده كي خرما
ديره كردن برنه اتكاصورتيله خطابه ده بولونوردى .
منبر ياييلوبده عليه الصلاة اقدنيز ، اولك
اوستنده خطبه به باشلانجه او ديره كدن عاداتا
بر ايكنلى دويولدى . صاحب المعجزات حضرتلرى
منبردن ايندى . مبارك ايله ديرمكى نوازش
و در آغوش بويورى و ياي باشنده ايدلن ذكر
الهييك استماعدن محروم قلابنى ايجين آغلادى ،
ديدى . بعده او ديرمكى چقاروتوب منبرك آلتنه
دفن ايتديردى .

منبر سعادتك قايسه ايلك دفعه برده آصديران
ذالك عثمان بن عفان اولدينى مرويدر .
منبر نبوى ۴۹ تاريخه قدر حالى اوزره

قالمشدی . معاویه بن ابی سفیان ، حکومتك تحكیمی ایچین منیر شریفی شامه نقل اینك ایستدی ، لکن سوکدورمه یه تشبیه یله دیکی صبراده کسوف وقوعیله مدینه آفاق قاراردیقندن بونی معنوی بر اشارت تلقیسیله عزمندن واز کیکدی . مؤخرأ مروان بن الحکم ، بایه لک آساشی جهته آلتی باصاماق علاوه سیله قدسات منبری دوقوزه ابلاغ ایئدی . برده رسول اللهک اوطوردی بیک اوستنه بر قبه یابدردی .

۵۷۸ سنه قدر کال اعتنا ایله محافظه ایديان یومنبر ، سنه مرقومه ییقبیلوب آغاچلردن صاقال طارقلری اعمال و یرینه باشقه بر منبر افشا اولوندی . بعده ۶۵۶ ، ۶۵۶ ، ۶۶۶ ، ۶۷۸ ، ۸۲۰ ، ۸۸۸ ، ۹۹۸ سنلرله تجدید اییدیلدی . حالا موجود اولوب اوستنده خطبه اوقونان منبر سنگینی ، سلاطین عثمانیه دن (مراد ثالث) اعمال و ارسال اییدیر .

معمار سنانه دائر

۱۲ جمادی الاولی سنه ۳۴۲ و ۲۰ کانون اول سنه ۳۳۹ تاریخته مصادف یخشنه کونک داهی شهرمن معمارسانک بوم دوری ارتحالی اولدیغی ، مرحوم مشارالیهک عیلمی طرفندن تربیه ییشکاخنده اوکون بر احتفال یا ییلاجغی ، کیجه سی ده روح روانی ایچین مولد شریف اوقوتولاجغی اداره خایه یه کلن بر نذر کردهن اوکره ندیم .

تذکره وارده ، احتفال مرتبی ییله بر مکه یار بر محفلده مرحومه دائر تاریخی بر مقساله یازیلما سی لزومی اشعار اییدیر .

معمار ستان حقه ده علی المعاده و کیملک طرفندن اولورسه اولسون بر مقاله تاریخی تخریری کافی

بولونسه یدی اشعار واقفک افاضندن چکینتر ، هیچ برشی یازاماسم بیه (قاموس الاعلام) ده کی : « ستان (معمار) دولت عثمانیه ده بیتین معمارلرک الک مشهور و الک ماهری اولوب ایوم حیرت افزای عقول اولان سلطانیه جامع شریفی فن معماریه کی اقتدار و مهارته بر دلیل کافیدر . قاتوی سلطان سلیمان خان دورنده سر معمار بولمقله جامع شریف مقرردهن ماعدا درتوز قدر جوامع شریفه و صو بولاری و سائر نیجه ایینه جسیه و مصنعه وجوده کتیرمشدر . آغا یوسو (ملکی مشیفت دائره سی) قرینده کندلی نغمه بر جامع و مکتب و سیل یابدیروب عله سی دخی ثامیه مروندر یوز یاشی متجاوز اولدی ۹۹۱ ده وفات اییدوب جامی خطیرهنده تریه خصوصهنده مدفوندر .

یک شیری عوفی بک ، اسکدارلی حق بکک دیوانه یازدیغی قصیده تقریبه ده :
قدوسخن شاعری شاعری ییلیر آلتیاق
روح القدسک سیری سراقیله عیاندیر

دیمش ، شاعر سوزنده کی فیض اعجازی مطلق بر شاعرک ، روح القدسده کی سر احبابیه آلتیاق اسرافیلک ادراک ایده ییله چکینی ییلدرمشدر . بونک کی ، معمار ستانک کذاوش حیاتی و او حیات صنعت ایچنده کی تکاملاتی یازاجق یارماقلرکده قلم ایله برابر پرکار وجدول استعمالنه بحق واقف بولونما سی لازم کایر . بناء علیه معمار ستان و آثاری حقه ده تاریخی وفنی یازیلر یازمقی ، هر کیدن اول معماری استادلریزه حاند مسلکی بروظیفه در ، حتی اداسی مقتضی شکران شاگردی بورچیدر .

یوقسه روم ابلی و آناطولی قطعه لری مشهر بدایع حاله کتیرمش و هر ارنده ، خصوصیه ایستانبولده کی سلطانیه وادرنده کی سلیمیه معبدلرله

بربرلک منشای نه در ، بوزجه ثامیه جمبول کیدر . بوخصوصه آلتیاق برطالم قریشیه لروشم ایده ییلیر و دیرزک : آفریقالمک بحر سفید سواحله تاریک قید ایچدیکی بردورده هجرت ایچش مختلف اقوامدن عیسارتدر . فی الحقیقه بربرلردن بشفقه بوراده کی اهالیدن هیسنتک سیاه عرقه منسوب اولسی سیاه صاجلی کیمسه لر آده سنده مایوی کوزلی و قومرال انسانلره تصادف اولغی قریشیه منبر قوت و یریبور . فقط بو هجرت هانکی طرفندن واقع اولدی ؟ بوسواله جواب و یریه ییلیر : جنویده زنجیلر ، شایده اقوام ابتدائییه کک کیمه چکی یوک بردکن بولدیقندن استیلا آلتیاق شرتدن ، و یا غریبدن ، یعنی جبل الطارقندن وقوعه کله ییلمشدر . هیچ شه منبر سیاه صاجلی کیمسه لر فرات نهرینک سواحلتدن و عربستاندن و یا ده اوزاقدن مثلاً هندستاندن قاقوب بورالر یرلشمشدر . مایوی کوزلیلر ایسه شالی آوروایی مهاجردر . زیرا براندقلری آثار ، بو قطعه نك شایده تصادف اولنانلره مشاهدیر .

سیاه صاجلیلرک اکثر بی تشکیل ایچی آسیا طرفندن کلن آفتک ده قوتلی اولدیغی ایما اییدیر . بوشراط دایره سنده بر بر تینی آکلامق غایت مشکلدیر . چول ، وادی ، و طاقلرده حیالک تحول ایچمندن بشفقه متعدد استیلارک نتیجه سی اوله رق احیائی قاننک فاریشه سی عرق اوزرنده فوق المعاده تأثیر اجرا ایچمشدر . مثلاً جزائر ، تونس اهالیسی بیاض و Tâh چغتجیلری اسمر و صحرائ کیریلیر سیاهه یقین برنک مالکدر .

عرق هیچ بر زمان صافیغی محافظه ایده مدی . بحر سفید سواحلتده دولاشان قنیکلیر ، لایتیلر ،

بربرلر - توره غلر [۱]

معلومدرک ، عربلرک مغرب تسمیه اییدکلری فاس ، جزائر ، تونس و طرابلس غرب قطعه لری مختلف اقوام طرفندن استیلا وضبط اولمشدر . یواراضینک بر چوق استیلا به معروض قالسنه رغماً نفوسک اساسسنده فضله بر تحول کوروله مشدر . چونک بوراده خصوصی رفوم یاشایوردی : اوده . بربر ، لردر .

[۱] فرنکلرک (Touaregs) دیکلری بونومک عربلر پینده کی اسمی (توارق) لغتی ایچشک (تورک) کله سنک جمعی فرض اییدیلر ، حتی کندیلرجه ده جنیتلرینک تورک اولغی سوله ییلیر ایچش . نورکیات طالعیزک یوانعبارایله توارقه غره دائر تدقیقانه بولونما سی لازم کایر صابیز .

واندالار ، يونانيلىر ، عربلىر ، توركلر ، بربرلرله اختلاط ايندى ونسلى دكشدرمكه سبب اولدى . بوقدر مختلف عناصرك اتحادى ده آتخنى اسلاميت سابه سنده ميدانه كلدی . روما ويزانسليلرك براقده قلى ايز كليا غيب اولدى .

لسان تامليله عربلشدی . بربرلك قونوشد قلى - منشأ قتيكه اولمى احتياى بولان - لسان آتخنى شهرلردن اوزاق محللرده مستعملدر . ذاتا بويدده كهلرك هان هان اوچده پرى عربچهدر . بنا عليه عربلك براقدهنى اثر ، ديكر اقوامكى ايله هيچ برزمان قابل قياس دكلدر . فى الحقيقه روماليلر ويزانسليلر آفرقاده ، اليوم خوابه لرته تصادف اولتان بيوك بلدلىر تاسيس ايتشلردر . لكن نفوذلى شهرلردن خواجه چيغامامشدر . آفرقا فتح اولغندن زياده مسئلكه جالنده ايدى .

بربرلر ؛ جسور ، فعال وقاعنكار كيسملردو صنايه استعدادلى واردر ؛ كنديلرته لزومى اولان قاش ، اسلحه ، مجوهرات و اشياى اعمال ايتكمه موفق اولدقلى كى اكثر يا فضيله سى ده خارجه ساتانلر .

مع الاسف قيله وفرقلى آرمنده كى مجادله و منافرت اتحاد ايتله لرته مانع اولمشدر . حرمت واستقلاله فضله مربوط اولدقلى ايجون مرقيله دكل ، هر كوى باشلى باشنه اداره يه مالك اوراق برنوع جمهوريتدر . شو حالى كوردن آوروپاليلر مغربيلرك كريدو قلمسه اسلاميتك سيبت و پرديكنى ادعا ايلرلر . فقط بو اسنادات قولايافله ردا و له بيلير ؛ زيرا كرك عرب ، كرك بربر ايجون مدنيت ؛ وقتلرينك مهم بر قسمنى بر قابريشه ويا مؤسسه ده كيرمك ، يا خود كونده سكزون ساعت طوبراغى قازمق و بو صورته عيى ايشى ايرسى كون تكرار ايدم بيلدك حقى اكتساب ايتكم ديمكدر . بو حياه

هيچ برزمان راضى اولمازلر و آوروپا مدنيتك توليد اينديكى بر جوق صنعي احتياجى دوتاد قلى كى كنديلر ده ايجاد ايتكم ايسته مزلر . بربرلك براز نيكين نفوذ صاحي اولانلرلى حال بداونده ايشار و سودورلى ايله برابر مرقالى طولاشير . جاتلرلى ؛ قون ، صغير ويا خاصه ينيك آتى پشدرمك صورتيه قزانلر . بر قسمى ؛ عربلىر كى دوده پشدرر ، فقرا صنعي ايشه نفقه سى ، تارلا و مواشى سابه سنده تامين ايدر . يوكل طيقه سودورلى ايله برابر ملكتى دولاشير و غنيت آرادر .

بربر عرقك اوصاف ميزه سنى اراده ايدم جك تقاطى اوكرمك ايجون ، تو آرد غلر ، ي تدقيق ايتكم كافيدر . فرانسز جغرافيونندن مو-سيو (غوتيه) اخيرا اثر اينديكى « سحرى كير » نام اترنده دييوركه :

سحرى كيرك جزائر قسمنده كى بدويلر ايكي گروه آبريلر كه عين حياه عين صورته اويمالردن بشقه آرمزلنده هيچ بر مشترك نقطه بوقدر . لسان ، قافت ، تسليحات ، عادات ، اعتقادات اسلاميه يي تقليده كى فرقلى و بنا عليه عفو و صفح قبول ايجون بر كين ، خلاصه هر شى اونلرلى بربردن آيرير . بوايكى غروبدين هر برى ، ديكرندن آبرى اوله رقى ياشار . مقرب ايله دائمى صورته تماسده بولتان عربلر شالده اطلاس طاغلرينك ايتكلر ندهدر . لك زياده نفوذلى (شاميا) قبيله سيدرك شرقى و احه لرده ويا خاصه او آردالا جوارنده حكىمى كير . فرانسز مؤلفلك بيانه كوده شامبالر ، فرانسز عيى سوار افرادينك مهم بر قسمنى تامين ايتشلر و اوسته لك سحرى كيرده جارى اولان اصول و فكرى كوستر مشلردر . فرانسز لر بولر واسطه سبه جزائر و تونسك جنوبنده آسايشك محافظه سبه

موفقى اولمشلر . فقط شامبالر جوقت مركزى ايدى دشمنلرلى بولان تو آرد غلر . ترك ايدمرك اطلاس طاغلرينك ايتكلر نده عصرلردن برى طوبلا-تمشدر . موسيو غوتيه لك بوقاريدم بحث اينديكى غرويلردن ايكنجى تيشكى ايلان تو آرد غلرك بارز بر شخصيتى واردر . بولر دنيانك لك اوچرا كوشمنده حال افراده يانار و ايندائى بشرى ايله بر طاقم مناسبانى كورولور . مثلا بيله زيكي بايقى ايجون طاقى اصلاح ايدم بيلدكلى كى باله لرينك شكلى ده طاقش دورينك صوك زمانته دكلدر . كوزلردن ماعدا بيشون وجودى ستر ايدن (لثم) لك حفظ الصحه ايله هيچ الاقه سى بوقدر . (آتيزم) لك برقبه سيدر . اورنو ، جهاز تسفى جولا روز كارينه قارشى محافظه ايجر ، فقط روحك منفذى اولان آغيز و روى فنا روحلردن وقايه ايدر . مسلماتقله علاقه لى كلنجه :

« لك بر عربچي كه بيلمكلى كى رمضانده اوروچ طومازلر . قاديلىرى ؛ مسلمان عاداتندن زياده نرم فتمنى اكدبران راستقلا مالكلدر . بربر لسانى قوللايلر . فضلا اوله رقه دنياه بو لسانى يازان يالكتر تو آرد غلردر . كنديلردن يشقه هيچ بر قومه القابى موجود دكلدر ، يانلرند دائمى صورته بر خنجر بولنور . ليلى لك شيمدى به قدر محافظه اولتان صوك بر نمونه سى تشكيل ايدر . اسكى بربرلك ميرايندن اعتا ايله محافظه ايندكلى شى ، مستولى عربلر قارشى كيدر . مجادله اسلا طورده مشدر . مع مافيه بوجادله ده طرفينك قوتى غير مساويدر . بحرسفنده ياقين اولان عرب ، تسليحاته كى ترقيلى آرزى جوق تعقيب ايدم بيلمشدى . حالوكه يكرمى عصرك ميدانده فرانسز اودورلى ، تو آرد غلر ، ايتلوب ده ريسندن معمول بيوك بر قلاقان ، مزارق

وغولورا قلعجه مشابه و كيكلكه قوللايلان بر قلعج ايله مسلح بولمشدر كى بو اسلحه ايله عصرلردن برى عرب اسلا سنى طورده روبر جول بوللرته حاكم اولمشلردى . اكر آوروپا مداخله ايتامش اولسه بدي ينه اولرده اجرائى نفوذ ايله جكلردى .

نفوسلرته كلنجه : «... اصل شايان دقت اولان نقطه تو آرد غلرك لك آرزى اولماسيدر . نفوسلرينك مقداريه دائر معلومات و بيله من . لكن مشهور (هونار) قبيله سى (كيتال نفوس اولسانله برابر) اوچونزه دوتيزون هيچ - واردين فضله دكلدر .» [۱]

بشريت بوقدر اوراق بر جزوى نسل اوليودده عالمشول بر شهرته مالكلدر ؛ « تصادفك و سحرى كيرك اسرار انكيز محيطك تاثيرى ايله برابر بو اساتلرده كى بيوك بر عزم و اراده و غرايتك دخلى واردر .»

قازاق - قيرغيزلرك احوالندن برارچه بوتورك و اسلام عنصرينه عائد معلومات تاريخى ، فرانسز جردن قلا مخفل مجموعه اسلاميه سنك ۳۹ نجى نسخهنسند دوج اولوندينى قارلورجه معلوم اولوب عاجز لریده بشقه بر مجموعه ده بو جهته تماس ايتشمدم . بنا عليه تكراردن صرف نظر بهنى مهم تقاطى ذكر ايدم :

تاريخى جهندن « قيرغيز » لر : قازاقلرك ايتك اول « اورداد ايجون » اولادى صوكرمدن « جوسى » لك « بوقال » ، « توقال » و « تيمور » اسملى اوغلنك نسلندن كلن « ارض خان » اولادى ادرما تيش و - ۱۷ - نجى عصر اوائلده « باراق خان » نام قازاق عموم « قيرغيز قازاق » لرى بر [۱] پ . غوتيه ، سحرى كير ، پارس ۱۹۲۳

آرم به جمع ابدوب معظم بر حکومت مبداءه کتیر مش
ایدی . بر عصره قریب مدت شوکت و عظمتی
محافظه ایدن حکومت مذکوره ۱۸ نجی عصرده
اقراده یوز طومغه باشلامش و یوز فرصت بیلن
دشمنلر لر قلدن یاواش یاواش استقله ری نحو
اشدر .

جفرانی جهشدن « قیرغیز » لر :

علی التخمین آلی میلیون قادر نفوسه مالک
اولان بو قوم ، داغشیق بر حالده اولوب ، عمومیتله
« تورکستان جینی » ، شالی و شرقی « تورکستان
روسی » جهتلرنده و « بالقاش » کولندن اعتباراً
« اورال » ، قدر امتداد ایدن هجرالده توطن
ایتمکده درلر . کذلک و هجر حظه ک شال ماحلر ندهده
آز چوق « قازاق » لر موجودور .

ازواج - : قازاق - « قیرغیزلر » جوجقلری
اوج ، درت یاشنده ایکن نشان اولوب بوکا « آبتدرما »
تیمیر ایدرلر . آبتدرما - مراسمی دوکونک
مقدمه سی صایلوب اوکوندن اعتباراً طرفیدن هر
بری بشقه سی ایله نکاح خصوصتده عقد مقاوله
ایده من . عکس معامله ایسه بویوک تر از وجدالاری
تولید ایدر . حتی : بالاخره عارض اولان بر نوع
نقصانلندن دولای طرفیدن برینک عدم رضا
کوستر مسمی قیجیسی اوله رق ایکی قبیله یاشنده قانی
مجادله لر وقوع بولدیغنی بالذات کورمشم . آبتدرما
انسانده درت - بش قازا [۲] - : ویرمه یجیور
اولان ارکاک جوجقلک بدری و یاخود وکیل مقاوله
موجنبه دوکون زماننده لاقول اوئوز - قرق
قازا ویرمک اضطرارنده قالیر . شرف و حیثیتک
آرقاسی مالک مقداری ایله مسمو طامتناسب اولدیغندن
اوراده ازدواج مسئله سی ایجه مشکلدور .

مع ذلک ری حیوانات ایله اشتغال ایدن ملت
[۲] « قازا » لفظ مشترک اولوب صغیر ، دوه
و پارکیرله اطلاق اولئور .

مذکوره اسلامیه اکثریت اعتبارله زنکین اولوب
اک قیر بر اوده هیچ اولماسه اون بش - یکریمی
قادر « قازا » بولئور .

جنازه مراسمی :

بر قیرغیز زنکینی وفات ایدر ایتمز طرفه
سواری جابارلر [۳] کوندربلوب یک اوزاق
مسافه لرده کی قبائی صلات جنازه به دعوت ایدرلر .
آراق دعوت اجابت ایدن ییکلرجه اهالی یوم معینده
متوفی نک کوبی احاطه ایدر . و عادتاً او بر ،
محشره منقلب اولور . فقط بونلری عمومیتله مینه
دعا ایچون کیشدر دبه ظن ایتمه ییکز . قازاقلرده
ینه اسرافه ایتسا ایدن بر عادت قبیحه واردرکه
متوفی نک وصیته کوره بش یوز ، آلی یوز قویون
ایکی یوز وداها فضل حیوانات بین الاهالی مساواة
تقسیم ایدیلر . بوندن معاداً حاضر نک قازانلری
دویورمق ایچون آریجه یوزلرجه قویون کسبلر .
ایشته بویه بر جماعت کوبی جلب ایدن قوت
ایکی شیدن عیارندر :

جیی دویورمق ، قانی دویورمق .

یوقسه ییچاره فقیرک جنازه سنده اوج ، درت
آدمدن فضل کوره من سکز .

دیت : عموم دعوالری ، آق صفالره یعنی
قبیله رئیس لری حل ایدر . منازعه و مجادله لر ،
مقالیه منجر اولورسه آق صفالار طرفندن دیت
اوله رق تعیین ایدیلن مقدار حیواناتی - مثلاً :
بیک قویون .. بش یوز قازاقی - قاتلندن آلیرلر .
اکثریتله مالک حبسنی ویرمه یین قاتلک عموم املاکی
مصادره ایدلر کدن سوکره متباقیسی قاتلک منسوب
اولدیغنی قبیله یاخود اوروغ اکاله مجبوردر .

تورکستانلی : رفعت به واور
[۳] خبر ویریمی دیکلدور .

مطبوعه عامره || مدیرمسؤل : طاهر المولوی

اسلامک نفقه خادم مقامات
ممرالشکر قبول و تعمر اولونور

یاراقلک شخصیت ذکله یارینلدا همین
تقریرته آلتیر .

کار بزلردن علین قبول کوردولر
تورخ میراسیه دوچ ایدیلر .

کوندربلوب چک آثار ، او توناق
و مختصرجه یازیش اولمالیدر .

دینی ، علمی ، ادبی ، اجتماعی

مجله

۱۳۳۸

مجله علمی و ادبی

ساحی ، مدیری : محرومی :

رجب

۱۳۴۲

فی : غروش

۱۰

ممبرهات :

نسیب و تأویل نعوص - بر نعمتی جودت افندی . بر هندی ، بیسینورک اسلامیت خفنده کی
سوزلی - رشید مظهر یک . شمری ییلر یزی خفنده - مهندس سام یک . علمیه
کوسمی خفنده طاهر المولوی . اوقاندن حبسی برجا - طاهر المولوی .

شیخ علی الدین چشقی - سمود یک . اسعد دده خفنده - طاهر المولوی .

علی امیری افندی مرحوم .

چین مسلمانلری ، آمرشاده منع مسکرات .

مجله ادبی : غزل : شیخ سعدالدین افندی . صوفیاه بر نرم - معمر افندی .

طلحه محفل : طایفه علمیه کوسمی - ذوالکرم افندی .

موضوع علم کلام درس لری

فایع درسماعلرندن و ملی مجلس تدقیقات
شرعیه اعضا سندن قاضل محترم از ضروری عمر
تصویحی افندی حضرتلری طرفندن بو عنوان ایله
بر اثر نشر ایدیلشدر .

« افراد انک معنویاتی اعلایه » تحری حقیقتده
بولونان کتبی فکرلری تنویر ، جمعیته بشریه نک
احتیاجات روحیه سی تطبیق خدمت ایده چک یکی
بر طرزده یازیش ، اولان بو مفید اثری ، آثار
جدیده مراقبلرینه توصیه ایدور . هدیه سی ۶۰
غروشدر .

شهر امینی بلک افندی به تشکر :

آقمر ایدن جایایه منتهی جاده ده تراموای دیره کلریته
ملق الکتریک قنارلرینک تسویر تنویری خصوصی
۴۳ نومرولو نسخه مزده آجیق بر عریضه ایله
شهرامینی بلک افندی حضرتلرندن رجا ایدیلشدر .
استعاضه نظر دقت و اجمته آلیبارق - فاضله انطفا -
ایله یوقارلر یاقیلمایه باشلاندی . هم بولمز هم دیدر
افتخار من آیدیلاندی . مشهود مأثر مشکوره سته
پارلاق بر لاحق اولان شواتر عمراتیروز سندن
طولانی میر مشار الیه حضرتلرینه عرض تشکرات
ایده در .

تبریک

رحمہ شریف البدر راہنہ کی رفائیت و معراج
لایا مبارک کرناک فاضل مرمرہ رفاہ مسلمین مقدرہ
سین و سرور و اعلیٰ الطاف مہدی سماویہ ممتازہ

محفل

محفل دینی و علمی

تفسیر - مفسر

تفسیر، تائیل، تحریف، تبدیل و آزارندہ کی فرق
(تفسیر) تفصیل و زندہ لغت، کشف و بیان
مناسبت کلان (فسر) دن مأخوذ در، یا خود
دوقدر کہ ماہیت مرضی تشخیص ایچین مرضی
ادرازیہ تحلیل قسیدیلہ باقاسی مناسبت کلان
(تفسیر) دن آلتشدر. (تائیل) رجوع مناسبت
کلان (اول) دن مأخوذ در کہ تائیل سایہ سندہ
آیتک معانی محتملہ دن بعضیتہ ارجاع اولوندی
قابل انکار دکدر.

(تحریف) لفظی ایضا ایچکے برابر بر مقصد
مخصوصہ بنا، تحمیل اولیان بر منایہ صرف و تحویلدر کہ
اہل تورات، اوصاف و قوت جلیہ محمدی، اہل
انجیل، ذات پیغمبری حقہ کی بشائر انجیلی
بویہ تحریف ایچکے برابر. یہودی اوصاف مزبورہ
کتب و اخفادن ہاشلاہرق اخفا طورہ سے صبیحان
حقائق صریحہ منجمل اولیان معانی بیدہ ہجمل
ایہ عوامی اغفال ایدرلردی. آباء کنیسائیہ
(فارقلیط = یازاقلیتوس) کلمہ سنی احد معناسی
افادہ ایچہمین دیہ (مزنی) (وکیل) معناسی
طوغورتمی ایچون و (یازاقلیتوس) چور مشردی.
تبدیل بوتون الفاظی دہ کیشدر مکن عیارندہ کہ
اہل تورات، اوصاف محمدیہ دن بوی شویہ دہ
چہرہ سی بویہ در قسمی خلاف واقع اولارق

بوی اوزوند، چہرہ سی سیہادر کی مقربانہ
(تبدیل) ایدرلردی.

تفسیر ایہ تائیل آراستہ کی فرق

(ابوعبیدہ) ہر ایکسک بر معنایہ اولدیتہ
قائل اولش (راغب اصفہانی) تفسیرک تائیلدن
اظم اولسنہ و تفسیرک اکثر استعمالک الفاظ
و مفرداتہ بولونہرق جہلہ تجاوازاغتہ، تائیلک
ایسہ معانی و جلیہ اولدیتی کی علی الخصوص معانی
کتب التبیہدہ اولدیتہ قائل اولق صوریہ آزارندہ
فرق در میان ایچشدر.

بعض علمادہ تفسیر، آتجیق بروجہ احتمالی
بولونان لفظی بیاند. تائیل ایسہ اولدہ دن برینہ
اعتقاد معانی متعددہ محتملہ دن برینہ لفظی توجیہ
ایہ مکن عیارندہ دیشدر. ماتریدی حضرتلری
(تفسیر) شولقظدن الہک مرادی شودر،
دیسوب کسیر مکنہ کہ اگر بو، مدار قطع
اولہیلہ جک بدلیلہ مستند ایسہ طوغریدر، بوق
اولہ دکلہ صرف برظن و تخمیندن عبارت ایسہ
طرف نبودن منی اولان تفسیر براری قیلنددر.
تائیل ایسہ کسیر بروب الہی اشہاد ایچکسوزن
احتمالات عدیدہ دن برینہ ترجیحدن عبارتدر،
یون مشدر، قشیریہ کوردہ تفسیر، روایت و سماعہ
مقصود اولان، تائیل ایسہ استنباط و اجتہادہ
منطق بولنادر.

بغوی و کواشی بہ کوردہ تائیل دہ آیتک ماقبلہ
و مابعدیہ موافق و کتاب سنت ایہ مطابق وینہ
او آیتک محتملاندن بولونان بر منایہ آیت مزبورہ
علی طریق الاستنباط و الاجتہاد صرف ایچکدر.
شیخ الاسلام ابن تیمیہ دیرک: تائیل، اوچ
درلو اطلاق و استعمال اولونور، برنجیسی اصولیون
الہلاقیدر. اشبو اطلاق، دلیلہ استناد آ مرجوحی

ترجیح ایہ مکن عبارت اولوب اصولیون
اصطلاحدر.

ایکنجیسی: مفسرین اطلاقیدر. بولندہ کوردہ
تفسیرک مرادیدر کہ ابن چورک تفسیرینہ باقائل
(التائیل فی ہذہ الآیہ کذا) سوزینہ یک جوق
تصادق ایدرلر.

اوچنجیسی: کلامک حقیقت و مرجعی و عاقبتی
معناست درکہ (اليوم ينظرون تائیلہ) دہ کی تائیل
بومعناہدر. شو حالہ حشر و نشرہ دائر اولان
اخوارک تائیل اولنرک عاقبتلردن باشقہ برشی
دکدر، دہا زیادہ تفصیل ایستیلر (توضیح
التشابهات) نام اثر عاجزی بہ مراجعت تزلزلہ
بولونسونلر.

برنجیسی: مہودیت

ہندلی بر میسینورک اسلامیت حقہ کی

سوزلری

۲

زایار ازادارامک لاف و کرافتہ قارشو بوقیہ
سوزلردن باشقہ دہرہ لایلا بیلیر، بالخاصہ، بوکونکی
خران دیشدر دہرہ صولک ہارک کل ناچہ لندہ صولک و نادر،
لکن کراہناچچکری کی اولان علمان کندیلرینہ
خاص مہارتہ دریندن دینہ جوابلر وریلیرلر،
فقط ہندلیک قوتلر اسلندن ریم ایچون عبرت
نمونہ سی اولاجق عملی نتیجہلر جیقیدر کہ اولریدہ
مختصراً قید ایدیورم.

عجا قاجدین عالمز وارد درکہ ایکی اجنبی لسانیلہ
و فصیح برکتک و منفع براسلوب ایہ بر مناسبتہ حقندہ
بر بوجوق ساعت قارشیندہ کیلری جذب ایدن
بر مصاحبہ یاسون. کوندہ لک غزنہ لردہ و یا موقت
ہجوعہ و رسالہ لردہ دین بخارنی قارالایان قلمار
بازمقلہ صابیہ جق قدر محدوددر.

وقیلہ ہر اوقوبوب یازمہ بیان تورکچہ ایہ برابر
صریحہ و عجمیہ کی دہ تورکچہ قدر بیلیوردی. دینہ
دائر بر استیضاح و استنباط ہدہ صریحہ کتابلردہ
ایستدیکتی بولیوردی. صریحہ دین کتابلرینک
کرک کیفیت، کرک نتیجہ مہم، قسبی اصلاً و سلاً
تورک اولانلر وجودہ کثیردیلر. بوکون ایسہ
دینہ نکاسل کوسزن و یا یوسوتون لادی اولان
کیسہل اکثریتلہ صریحہ بیلہ بیلردر. ہم اولنرچہ
صریحہ کی اوکرہ نکل نتیجہ سز، فائدہ سز یوش بر
زحمتدر. دیگر طرفدن دہ بعضی خوجالر، دینہ
دائر تورکچہ یازما لرینک سببی تورکچہ نکل تکامل
ایچکدہ اولدیتہ، افادہ دہ کی شمولک تقریر
وقعت ایچدیکنہ عطف ایدیورلر. بو ادادہ ہا کیشدر
دینہ من. چونکہ اون بش سنہ اولکیلہ بوکونکی
افادہ سز - کرک شفاہی، کرک تحریری - آراستہ
بر فرق وارد. فقط بوقر نعدہ اولسہ بزی
تورکچہ کی اثرلردن الی الاید محرومتہ حکوم ایدم.
جک قدر قوتی و واجب الاتباع اولاماز. بوکون
دینی اوکرہ نکل ایستہن بر تورک آرزوسنہ نائل
اولامیو. المزدہ کی صابانک مکمل اولامسی بزی
غیر مکمل بر صابانہ طورای ایشلہ مکن منع
ایدہ من. اگر مکملک آئدہ ایدیلہ جکی زمانہ قدر
بکلسہ آجقندن اولوروزہ بر ایکنجیسی دہ طورای
یابی اوتلر قایلار و تکرار سوروقسی یک زور
و بلکہ دہ غیر قابل اولور، ذی ساحہ دہ ایشلہ مک
ایچون متکامل و متصل بر لسانک بکلہ نیلمسی بزی
دیشزلکہ آئدینی کی مضر تخمدرک نشو و نماستہ
یاردیم ایدر. بوکونکی افادہ من علی بر لسانہ
آلورمہ سیلہ مادامکہ آئزدہ یکانہ آلت اولارق
او وارد، اونکلہ مہما ممکن برایش کورمک
ہجورقندہ یز.
بوکون علمان طرقتدن تورکچہ نکل اہمال

ایده یکتی کورد کدن سوکره اونلردن انکلیزجه ، فرانسیزجه و ایل... کبی اجنبی لسانلری ایسته مک - و نو شخصی منفعلری ایچون اولسون - حدی فضله کیمک اولاجق . یوقه نه قدر ایست و وجودیه نه قدر اقتضای ایدردک اکر باشند صاریق صیرتده جبه بر خو جامتی اورولارده آمر قاره کدوبده - اونلرک بزه قدر کلوب ایمانی افساد ایتلرینه قارشی - ارشاده بولسون .

هندلنک ، عبادت برندن زیاده اکتیجه یری اولان بر اونل سالوننده قوهرانی و برهمنی دقن جالیدر . دیندن بحث ایتدیکی ایچون کلیسائی اوله ترجیح ایتلیدی . چونکه هیچ شبهه ناز اوراده کنده یسی دها جوق دیکلینلر بولنوردی . فقط او کلیسایه کیمه دی . علی العاده حیاندن بر کوشه سجدی و او حیات ایچنده کیلر خطیاب ایتدی . بونی ایچون بویه یالینلی بیلیمورم . بلکه اوراده بولانلرک بوزده طقسائی کلیسایه اوغرا من طاقدن عد ایدوردی و بلکه بو فکری دوغری ندی . فقط نتیجه اعتبارله اذق اسکیمش کلیسایه اعدتله ارشاد ویا افسادنی یاباجنی برده زمانه ایچون الک موافق بر صورت اجتماعی انتخاب ایش و مقصدده موافق اولش اولدی . چونکه اسکیمش کلیسایه اعدتله واسطه اولارق قوللانی ارشاد ویا افسادده موافق اولماق ایچون الک اساسی بر شرط تشکیل ایدم جکدی .

زده وعظلی دیکلینلر واعظک اطرافنده کی حدود خاقه ایله دورت دیوار وقه در . ارشاده لزومی اولانلر ذاتاً خو جای - نه سویلر سهویله سین - دیکله مک کلنر دکل ، خو جای یوزی ، خو جای سی اییشته بنلردر . ارشاد و نظیفه سیله مکلف اولانلر ، لادینلرک کندی ایقارینه کله سنی بکله مکله هیچ برکبسه یی دوغری بویه چکمنلر . چوبان سورودن

آریلان قوزوی او طوروب کلسون دیکله من . کدره کندی آرامنه باشلار . چونکه او طوروب بکله دیک کون او قوزو سورویه بردها کله مک او زده آریلشدر . او قوزونک نصیبی قوردلر ، تیلکله یم اولمشدر .

لادینلر و دینی کوشلر ، جامده وعظ دیکله مک کیلورلوسه بونک سبیلر آراشدیرمق بر چاره حل بولق قابل اولمازی ؟ واعظ و مرشدلر بزم خلقه خطا بدین مجزی استاد ایتک کیم مک خاطر سه کز . ارشاد و تعلیم ایچون برره احتیاج یوقدر . جامه لردن بوشالان قولاق لری هیچ اولماز سه قوهرانی سالونلرند بولمازی ؟ و جامه خلق آراشدیرمق قویان باغی غرب واری قوهرانیلرده باغلا بوده تکرار جامعه ، بوسفر هب برلکده عودت امکان خارجده میدره ؛ دینک شرف و حیاتی مدافعه ایدم جک اولانلر ، اودینک سالک لری و سالک لری ایچنده عالمی در .

بروقلردن اسلام مانع تر قیدر دینلر دور دیر . بوا دعا قوتی سول زمانلرده غیب ایدر کی اولدی . فقط بوه مسلمان علمائک اثبات ویا غیر تیله دکل . خریستان عالمه اسلامی تدقیق ایتدیلر ، اسلامتک هیچ بر صورتده هیچ بریده مانع ترقی اولدینگی کوردیلر . حتی بر جوق مللرک اسلامی قبولدن سوکرا متکمل بر مدیت درجه سه آنی صورتده بوکسه لدر لری اوکره تدیلر و علم نامه بزا زده اسلامتده کی تسخیر قوتک جاذبه سه قایلار ق کندی همجنس لریک جهالتی تصحیح ایچون بوا دعای جرح ایتدیلر . قبول ایلی بزه بر بوضو - سده هیچ برنی یامادق .

هندلنک دینکی کبی مسلمانلرک دیکر دینلری تدقیق ایتمه سی بزم ایچون بویوک بر قصور اولماز . فقط دین دشمنلر من طرفدن اسلامت علیه

صاورولان هرزه لری د ایتمه مکلمه هله اوهرزه . لک موجودیتدن خبردار اولماقله ز عذر قبول ایتز قیاسلر مندر . اوهرزه لره هرری بر دیند اشمنک قلنده کی عشق و ایمانی صبار صور ، هیچ اولماز سه اسلامتک و سلم اولق دولایسه بزم شرف و حیتمی یار و اغیاره قارشی کوچولتور . کوردیلور که براده دین مسئله لره اوغرا شانلر . منک اجنبی لمانی بیلیمه منلکری علمیزه ارتکاب اولان اسنادلردن کندن یی ایتدیرمه مکلمه سبب اولور .

جانب حقدن دیله دیکم شوکه : حسن یتله سوله یلین سوسولر ، اذقان و الفسافی بر حجت صاحتک قولانغده بر بولایلین .

قاهره : ۲۵ اشرفین ثانی ۱۲۳۳
شیراز

شعرا یمانی : ییلدیزی حقدده

ارکان حرب قائمقامی عبدالرحمن بک اتندی به (محفل) مجموعه اسلامیه سنک ۱۳۴۲ سنه سی ربیع الاولی نسخه سنده (شعرا یمانی - Sirius) ییلدیزی حقدده همت بیرویلان معلومات واقفانه یی او قویوب قیت علمیه کرک نه قدر یوکس اولدینگی کال فخر و سرور ایله آکلام . سزی تبریک ایله برار مقاله کرک دردنجی ماده سی حقدده سرد ایدم جک ملاحظه یی مطالعه بیوره ق بوضوصده بنده کزی شور ایشکزی قنی ایلم . شویله که : اولاً : انکلیز حکمت شناسانندن حکمت ریاضیه متخصصی (سر ویلیام طومسون) یکریمی سنه ک تمادی بر تدقیقات موشکافانه نتیجه سنده حرارت شمسک کوندن کونه تناقص ایتکده اولدینگی بولش و بوضوصده هر نه قدر بر دستور ریاضی الیه ایدمه مشننه تقریبی بر قانون بولهرق حرارتک

بو قانون دائره سنده تناقص ایچی حالتده بر قاج میلیون سه سوکره حرارتی ارضی ایتدیه جی برحاله کله جکشی و بنا علیه ارضی زده حیات قالیوب شمسده مظهر بر حال کسب ایدم جکشی استنتاج ایتشدر .

ثانیاً : داعی غوائی قازانان (آیشتابن - Einstein) ایسه ضیالک قابل وزن اولدینگی اثبات ایتشدر . ضیا قابل وزن اولنجه شمسدن چیقان ضیا ، موزون اولکی حسیله هر آن شمسک بر مقدار ضیا غائب ایدم جکی و موزون اولان بر ماده ایسه هر زمان بر منعدن چیقدنجه بومنبه ماده مذکور مک دین زوال اوله جی شبهه سزدر . بنا علیه شمس ضیادن محروم قاله جی و نتیجه ده مظهر بر حال کسب ایدم جکدر .

شیمدی قیامت علاماتی اوله ق سورة آنکورده (اذالشمس کورت) آیت جلیله سی تماماً بو حقیقی بیان بیورم یورمی ؟

بوسالده آن قیامت بیلنه مرسته ده هر حالده الهی بیک سه کی بک قین بر زمانده اولسه کرک . حادثه قیامت شعرا یمانی بک شیبوتدن اول ویا سوکره اولکی مسئله سنه کتنجه علم هیئت حقدده کی اثر کرکینه خانه لره بولونده (شعرا یمانی - Sirius) حقدده کی حقائق ریاضیه مذکور کویک اوله موجود اولدینسه دلالت ایدم می ؟

سوده یسده (والقر قدرناه منازل ..... وکل فی فلک یسبحون) آیت جلیله سی موجبجه منظومه شمسیه منک فضا ده سیح ایتدیکی اخیراً علم هیئت اربانجه ده معلوم اولدینشدن بو تبدیل موشماردن طولانی (Sirius) ک اوله موجود اولوب بعد منظومه مزدن کوریه یه جک قدر اوزاقلاشه . بیلجکی بعد استقاده کی علما طرفدن بلا تردد قبول ایدیه بیلجکدر .

قوم بنی اسرائیل عصیانری اوژیسته سورة
الاحراقده کی (فارسلنا علیهم العوفان والجراد
والفعل والصفاد والدم ...)

آیت جلیله سنده بیان بیوردلینی اوزره جناب
حق مذکور قومه جزا اوله رق بیت و سائرین
سلط ایتمش ، بو نه دیکدور. شهبز بوعصرده
کشفته موقت حاصل اولان (تیغوس) مقرونی
حامل بیتل اوله جقدر . زرا الیوم یوز بیگدرجه
کوی وشهرلده نیز یاشامیان انسانلرده بیت موجود
اولوب بو کی انسانل فریح فخور یاشامقدردرلر
تیغوس مقرونی بیتلر ایسه او وقت جدأ برقومی
نیز زمانده خاك هلاک سره بیلودی . بو حقیقت
بو مقرونی کشفدن اول معلوم اولدیضدن بو
آیت جلیله ای او زمانلر تدقیق ایدنلر معارض کبی
ظن ایدله بیلرلر دی .

برده معارضلرک اثرلرندن انشاق قمر معجزه سلك
استناج ایدله بیلیمی . بلکه معلوم عرفانلریدر ،
طرابلس شامی حسین الحسری حضرتلرینک اثرلری
ترجمه ایدن متبحرین علمامزین مناسرتلی اسماعیل
حق اقدی مرحومک رساله حیدیه تام اثرلریده
هندستان محوسلرینک انشاق قمر حقه سانسقیریت
تاریخک بحث مخصوصنده : ه مکة طرفنده محمد
اسمده اوله بر سحر باز توده مشدرکه شمعی یقدرد
معلوم اولان سحر بازلر ایتمده ده بونک کیسی
کورلامشدر . مکده کی محیطه قری ایکی به شقی
ایده جکم دیه اعلان ایله انشاق قمری کوسرتمش
و بز بیلله هندستان محیطدن بو انشاق قمر
ایتمشدر . دیه محرد اولدیغنی بیان ایدیولرلر
ایشته غیر مسلملرک اعترافی .

ایشته بو بوکا مثال بر جوق آیات جلیله
قرآنیه نك معجزه باهرمی بر جوق عصر صکره
میدانه جقدیغنی کی بعضیلرینکده الان کهنه
وازیله میوب بالا خره حقیقتی تین ایدمچک و بعضیلری ده

معارضلرک اثرلرندن آکلاشیله رق (شمرا ی تالی) نك
وقتیله موجود اولدیغنی استقبال بعیدده کی علمای
اسلامیه جه بالندقیق آکلاشیله جقدر . معلوم عالیرلی
اولدیغنی وجهله قرآن عظیم الشانده معراج محمدی ،
رفع عیسی ، احباب کهنف ، مانده عیسی ، عصای
موسی ، احباب فیل و سائر کی شیلردن باحث
اولوب مادی دلائل علمیه سرده حقیقه واصل
اولانک امکائی بولوتایان بر جوق آیات جلیله واردرد
برمدق معتقد دلائل علمیه ایله کهنه واقف اولدیغنی
بعض آیات جلیله ایله شور ایتدکن صکره
دیگر لرینه بلا نامل ایمان ایدر . علی الحسوس بو
عصرده آوروپا علمای [مابعدالروحیات - تجریری
روحیات parapsychophysique-metapsychique]

عالمزیه فوق الماده اهمیت و برمدق ایدقزلی تجریریه
نتیجه سی بولقزلی حقائق غیر معتقدلرجه خرافات
ظن ایتدکلی بو کی روحی مسائل لاهلج بر
حقیقت اوله بیلله جکری فکری بک واضع بر صورتده
اورته یه قویان بر جغری آجشدرلر .

بو عالمده دائر لهستانک مرکزی اولان
(وارشو) شهرنده ۲۹ اگستوس الی ۵ ایلول
۱۹۲۳ طرفنده ایکینجی دفعه پایلان قولغردده
آوروپا و آمریقا شامک هر طرفدن روحیون
و دینیون و سائر فلسفه و مابعدالطبیعه متخصصلری
حضورنده متعدد دفعه لر پایلان تجاربده ارواحک
موجودیغنی بالمدل کوریلوب یونل طرفدن تصدیق
ایلمش و بو تجاربده کوریلان حقائق حادثات روحیه
عائد آیات کریمه نك بر حقیقت اوله جقدرینه دائر
معتقدلرجه بک واضع بر صورتده شرح ایدله
بیللمکده در . الحاصل شمعی بک تطویل کلامه حاجت
کورمیرک بو قدرله اکتفا بو وسیله ایله عرض
احترام ایلرم اقدم . دارالفنون مدرسی و هندس
مکتبی ریاضیات مدرسلرندن
مصطفی سلیم

علمیه کسومسی حقه

ابتدای داخل طلبه سندن ذوالکرم اقدمک
بو لسته ده و (طایفه محفل) نده مندرج مطالعه
ناممسی بکارتیه ایشتدیکم بر لطیفی خاطر لاندی .
اسکدارده کائن (قوسره بابا) تکیه سلك بوست
نشین اولوب (شانی حافظ) تکیله عربی بر ذات
واردی .

کندیسی نقشی شینی اولدیغنی حالده فن کیم
اوسته بیاض ، یاخود یشیل صابون سازاردی .
الله رحمت ایلستین . بو ذات برکون صاریقدن
بحث آجش ، ارباب عثماتک بک انظرده آکلاشیله
بیلیمسی ایچین صاریقلره علامت وضعی لزونی
سوله مش .

— تا بعالی : سؤالده شو جوانی و برمشدی :
— اقدم : صابون صاریق ، سنت اولدیغنی
ایچین هیچ بر مسلمان بوندن منع ایدله مش . فقط
صاریقلرک اوسته بر اشارت قولورده صاریقلر
مسلكک تقرب اولولورسه فضیلت و حیثیت احبابک
یا کلاشیله اوغراماست میدان وریلز . مثلا : بی
صولوق صاریق ، اسکی عیام و شانی کوزمه قاره جه
احمد جاده سندن کچرکن کورن جنازه صاحبلی
(مورنجی) ظن ایدمک صدقه و برمه قالدیشور ،
یاخود عوامدن بری ، باشی صاریق کوردی
سیار بر مزار طاشی خواجه و هم ایدمک مسئله
دانشور بو کی محذوره بنا ایستورم که باشی
صاریقلره مسلك اعتبارله فرق اولولسون . فرضا
مدوسلرک صاریقته بر رحله ، امامله محراب ،
مؤنلره مناره ، قیلره سوپرکه ، اولو یقارچیلره
ایف صابون ، اسقاطی و مودتیلرده تابوت
تنشیر رسمی قولولسون !

شیخ مر - و مومک لطیف بر اسلوب ایله صابون
دو کدی صابون علامتلرندن شاطرده قالیبلاری

بلزدم . المیزین صرف نظر ایدمچه علامت هلم
مقدمه مرحومک کوسریدیکی اسباب بر چه بکده
کینلرلی کوروشده کلدی . اوت ، صاریقک قمی
طولا بیلله درکه فاضل بر خواجه ایله جامل بر جرار
— خصوصیه یانچی نظرلرده — آیدر ایدله بیلور .
اوندن اشته بعض مخلوقات وارکه سمدی نك :

اطلس کبه را جل خر کرد
دیدی کی یحیی بیگانه سی بولدیغنی علمیه قیافه
کیر یورده بئنده کی اسر ایلیات یله قابنده کی احتراماتی
برقاج دولام صاریقک آلتده و سیاه بر لاطنک
وسعت سقری آراسنده کیزلیمک ایستور . فقط
ماهیت ذاتی سی جوق وقت مستور قالا میور ، طاریت
کسومسک بگندن ، یاقازندن تظاہر ایدمیور ، بو کی
تظاہر ایست خوجار ! یاخود صوقال ! دیه

باشلایان حقیر و نامحل انهامه یول آجیور
اهل کتاب اولان دیگر ایکی ملک آراسنده کی
علمای و طلبه سی ، یمنی خلایع لایله پایسلر و شاکرد
لرینک قیافتی و غرضی بر محفوطیله دوام ادوب
کیدمیور . هیچ بر موسوی ، یاخود عیسوی ، خاتم
و بیاس قیافته کیرمیور و کیمیه هوسله میور .
زده ایسه قضیه تمایله بر عکس .

واقعا مسلمانلرده رهبانیت و روحانیت اولمادیغنی
کی اولجه بین المسلمین ایری ایری قیافتده یوقدی .
فقط (عبدالملک بن مروان) ک شامده (دیوان -
العرار) تشکیلدن اعتباراً هر مسلمانک مسکنه
کوده قیافتی تمین ایدیدی .

دول اسلامیه نك هر برنده اختصاص قیافته
اهمیت و بریدی . ملکی دولت عتاییده ایسه بو
خصوصه بالخاصه قاورلرده کی تنوع ایله اعتنا
کوسریدی .

بلکنمده کی طرق علمیه متابعیتک حالا کیوب
کیدمکلی مختلف الشکل تاجلره بو باده اجمالی
بر فکر و بر بیلر .

أوت، بر قاج سته اول بویه ایدی. شمدی ایسه... طساوان و جانی ایندیریلدی کی قای اوکنده کی کره و تده قالدیریلشدر.

یاغورلو هوالرده طاشلرک ارسته بیرکین صولرک ایچنده سورونمکدن اومنین برده لرک اوجاری چورومش، بو قاری به طوغرو لیه لیه اولمش، جامع شریف برده لکندن چیقمش، اوکنده کی مردیوملردن هیچ بروقت اکسیرک اولمایان سمردی دینچی چو جوقارلرک اوستده کی سفالت کسومه سته دوغمش، او قدرک کتارندن طو توپ جامعه کیره جک جاعتک هر برینه تاسی، اومعجز دینچیلرک کبرلی و پایشقان سورونمشی خاطر لایبور.

قایلرک ایچ طرفده کی مرمرلر ایسه قوندوره ایله باصلمقدن دقین تراب و مستور طین بر خالده بولونوبور، حق قوندوره و لاستیکلرک چقاریلرک اولطف خالی ناک کتاره تصادف ایدن قسی هم کبره لیور، هم خیر لایبور.

اوتوز سته اول مصره کیشیم. قاهره معبدلرند، خصوصیه حسنین و اژهر جامعلرند کوردیکم ادیسانه بر نظافتی اوتو تامام، جوامع شریفه ناک - بزم شادروان آلو سی دیدیکمز - قسم حرمی ده اورالرده بیقشاش، تیرلش بر خالده بولوندورولوبور. جامعه کیره جکلر، یان قاییدن کیروبده بر ایکی مژه قدر بزه توزلو و جامورلو قوندوره ایله ایلرله مبورلر. جهه قایینه پویشلرکی چقاروب حرم جامعه بیله غیز فوطین، یاخود مست، یاخود چوراب ایله یاخود یالین آق اولارک کیریورلر.

بو قدر دینک تطبیقی، بلکه - عصری تلقیاته کوره و کلسارک عیارنه قدر فوطینله کیدیلدی کوردولور و ییلنیرکن - کوچ اولور. لکن شوه یان قایلرک طیشنده قوندوره لرک چقاریلرک اوجاری به آق قای

ایله کیریله میسی، او قدر مشکل و جاعتک یا یق ایسته به چکی برایش دکلدر. اوبر برک خلق، پاپوشلری چقاریر و کیرکن بر دام آتنده بارینه یلسین. نوحی معروضاته اوقاف اداره سنک و یا خاصه مانی خیره مدبر فمالی اسمدیک اقتدینک نظر دقت و همتی حلب ایتک ایسترم.

ظاهر المری

عقل تاریخی:

شیخ معین الدین چشتی

طریق علیّه چشتیه کاز مشایخدن و هندستانک مظنه کرامتدن عارف بالله بر ذات شریف اولان شیخ معین الدین چشتی حضرتلرک بو آی، سنه دوریه ارحالارینک ۷۰۸ هجری سنه سیدر. بو ذات عن اهل بیستان اولدینی حالده هندستانه مجاهده طریقیه رحلت ایله بوب (شهاب الدین شاه غوری) زماننده بر حیات بولمشدر. حضرتک غوث اعظم نسلدن اولدینی و هنده بغداددن کشریف بویوردینی بر ائرده منظورم اولمش ایسه ده درجه هجتی تحقیق ایدمهم: فیخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم اقدم حضرتلری، بو ذات مبارکک عالم منامنده ظهور ایدوب، یا خواجه معین الدین هندستانه کت، بیورملری اوزرینه حضرت، هان نصف الیلده بوله روان اولمش و هنده مواصلتده الیوم هندستان مسلمانلری میانه چالیشان و یکدیگرلرینه قارشی محب و صادق و متساند بر زمرة عظیمه تشکیل ایدن و «میعن» یعنی مؤمن تسمیه اولان میایونلرجه قفوس درحال ایمانه گلشدر. دهلی شهنشاهلری طرقتدن حضرت ایچون آجیر شهرنده بر درگاه شریف بنا ایدلش و مشارالیه حضرتلرک قوه قدسی و انفاس مبارکسی سایه سنده اورا جوسلرندن بر جوعی دین معین اسلامی قبول ایدره مکدجه

طبیعت شرعیسی دخی اولوب دیوان عارفانه سی مطبوعه دار (۰)

بو کون آجیرده خواجه معین الدین چشتی حضرتلرک مرقد شریفه هم مسلمانلرک، هم ده جوسلرک دهشتلی و قفلری حقیقه شایان حیرت بر نکونه بالغ اولقدهده. تربه شریفه بک مصنع و غایت منیندر.

یوم ارحالی اولان و حجاب الفردک اون بشنچی کونی مرقد مبارککی زیارت ایچون هندستانک هر طرقتدن بیکترجه خلق آجیرده دو کولور. مدت زیارت اون بش کون دوام ایدوب شهبان المعظله ختامه ایرد. تربه شریفه سی مسلمانلرک اولدینی قدر جوسلرکده زیارتگاهلریدر. هر ایکی ملتده تعبد ایدرجه سته مرقد مبارکک اعظم ایدرلر. ۱۳۷۲ سنه هجری سنده هندستانک هر طرقتدن کلان زوارک دهاا برنجی هفته طرفنده مقداری ۳۴۰.۰۰۰ کیشی به بالغ اولدینی هند جریده لری یازمشلر دی.

مسعود

محمد اسمعده دده افندی مرحومه دار

حسین و صاف بکه مکتوبدن مایند

اثر عالی کزده خواجه مرحومک بعض یاران ایله قهرجه کتدیکنی و بالوسیه اخوانی تنیه و ایفاظه غیر ایتدیکنی اوقودم. اوت، بویه ایدی. حتی بنده کزده مکرراً بوتنه سیرانلرند بولونشدم که بالخاصه بردانه سی ذکره شایندر:

حضرتک ایکی برادرزاده سی استانبوله و برای زیارت مدرسه به قدر گلش، فقط مرحومی (۰) دیواندن و بعض ابیات منتخبه سندن مجموعه ده بحث ایلده جکلدر - عقل.

بولاماش، بوبوك درده اوپوردقارنى مشعر
بركاغدى يراقش. خواجهده اعاده زيارت و خوش
آمدى ايجين كيشى قرارلاشدى. بوبوك درده
كيدى. كيتك. بوبوك درده كى يوقوشلردن
برنده كاش برآوه كيردك. اون سكز، اون دو قوز
ياشلرنده ايكي ده ليقانلى بى استقبال ايتدى.
— عجبده ايتدى! ديه خواجه مرحومك
اللى بى اويمك ايسته ديلر. حضرت، اللى ورمه دى.
تتا وه عاقبتكز خير اولسون، ديه دى ايتدى.
اوپوردق. اوتدن بريدن وعاله احوالسدن
قونوشولى. صوكرا ييكه دعوت ايتدى. برجه
ابرازى ايجين اولاجى كه سفره چال قونولاماشدى.
خواجه ايتدى هر كس دن زاده نم جرمى موجب
اولان بر طلبده بولوندى. چال كيتيرلنسى
سوله دى و چال ايله دوكه صاحبه دى.
راز داهبا هجندن صوكرا عودت ايتك.
بولده چال ايسته مسك سيني سوردم.
— بولردق حاجت ايدرلرده اللى بيقامازلر.
بادماقلى هغه كيرمسين ديه كيتيردم.
جوانى وىردى.
۱۳۱۰ سنه هجرى مى ايدى كه خواجه مرحوم
فريضه هك اجاسنه نيت ايتش، محموديه و داود
باشا مکتبلرنده كى درسلى حافظ خيى ايتدى
كه اوده وفات ايتدى. ترك ايله مش. طلبه سندن
بعضيلر بىرو اجازنامه وىرمنش لايق اولمايىم
حاله عبد عاجزده براجازنامه اعطاسى لعطفده
بولونمشدى.
پارلاق بر توجسه ائرى اولق اوزره فقيرى
(شمس الدين) تلقب ايتش و او عنوانى حاوى بر
مهر حك ايتيرمنش، حى اجازنامه (محمد
شمس الدين طاهر طهرالله قلب عما سواه) جمله
دعائيسى علاوه ايله مشدى.

صوكرا بومهرى، آلان اسكدار مولوخانه سى
پوست نشين فاضلى يارچام و داد و جدانم شيوخ
رمزى ايتديك برادرى شمس الدين ايتدى مرحومه
هليه ايتشدم.
اجازنامه ده ملنى حريمه نظارتى لوازم
دايرمه سى بيزلردن ايكن اخيرا قاعده سون ايتدين
حافظ تحسين بك ايتدى طرقتدن تعليق خط
ايله لوحه شكسته يازيلش و چرچيره لندريلوب
كيتخانه ملك جدار احترامه آصيلمشدى. واسقا كه
فاتح حريق كيرنده فقيرخانم ايله بوتون اناك اليك
آراسنده اوقيتلى يادكار ايله هجاردن كونده رديكى
مكتوبلر و بعض آثار غنونه مسيله اهدا ايله ديكى
لك نسخه و عربى العباده بر بهارستان شرحى رماده
منقلب اولدى.
اثر عاليكزده صورتى مندرج اولان بو
اجازنامه تى ترك استساح ايتدم. او برلينك
ضياغه ايله حالا ياقوب طور مقدم.

مرحومك هجاردن عودى ۱۳۱۲ حرمك
ابتدالرينه مصادف بر بازار ايرتمى كوفى ايدى كه
كلير گلز زيارته عتاب ايله مش و مقامات مباركدن
ترك كيتيرلش بعض هدايه تائل اولشدم.
ايرتمى صالى كوفى قلمده بولونديم صبراده
معمود بوبوك زلزله اولدى. حريمه نظارتك
چايشندن برقى و صاچاقلردن بعضيلرى بيقيلدى.
دهشت و مشكلات ايجنده ديشارى به فيرلاق.
غريب دكلى اودن وعاله دن اول خواجه خاطر به
كلى. قلم آرقه داشلردن وىم كى شاشلرلردن
حدى بك ايله چايلرى مدرسه كيتك ايجين فاتحه
چيقدى. حدى بك بوراده ايكن اوشه كيتك
لرومى حس ايتدى. بنه عزمى ده كيشدرمه دم
مدرسه به كيتدم. خواجه ايتدى بى اورناده كى سدك

علوم و آثار شرقيه حقه جدى قبح
واختصاصى بولونان مرحومك ادبيات و تاريخه
داربعض آثارى وارده. شاه ائرى ايسه بولادى
يكرى بيكي متجاوز آثار نفيسه بى وقف ايله تاسيس
ايله ديكى كيتخانه در.
جناب حق، روح روانى شاد ايشين.

بوگه لوب روح ايسرى شندن بزم بالاي ايتدى مغزل
نوتك اولدى كه تاريخى قرب و فترانه و واقعات
۱۳۴۲

تبريه نورالعين طرلسون مظهر نور نعل اولسون

طاهر المولى

جمع كتابه رفتى وقت ايتى دافا
دهك تامل ايتدى خوب و زشته
تاريخ ارفاالى جوهله سوله دم
كيتدى على اميرى ايتدى بهشت
۱۳۴۲

اندام اسكدارى طاعت

محل اقطاعى:

چين مسلمانلرى

شوماليه لاکوتده منتشر (الجامه) جمله شك
۱۰ جادى الاى ۱۳۴۲ تاريخى نسخه سندن ترجمه
ايتيورز. اوده (دى. سلم) دن (مارف الهنديه) لك
ترجمه و نقل ايله مش اوله قى يازيورز.
چينده كى مليونلرجه مسلمان قارده شلر بىرك
احوالده دائره قدر معلومانسز بولونيورز.
چين مسلمانلرى، عصرلرون بى عالم اسلامدن
مقطع باشماقله برابر روح اسلامى حافظه ايتش
و كرك تبشير و دعوت، كرك تساكج و تساك
واسطه سيله قوس اسلاميه لك تكثيرنه خدمت
ايله مشدر.
چينى مسلمانلر، چين قلمه و سيمه لك مختلف
ولايتلرنده داغليق بولوندى قارى حلاله كنديلرى

اوستنده اوپوردور بولدم. زيارته تشكر و دعا ايله
برابر اوه كيدوب كيشه ديكى سوردى. خابىر
جوانى ايتنج هايدي كيدى. ديهرك بيله برابر
زره قدر كلى. حى لازم اولور ديهرك فاتحندن
ايكي اوقه ملك ايتيردى كه بولرومى صوكرا دن
آكلادم. چونكه زلزله واهدام طولاييميله بعضى
فرولردن ا لك جيقماش، زره ا لك كيتيرن
طلبه كازده اوكون كيه مشدى.

خواجه ايتديك عودتيله درسله باشلامش
مشهودات حجازيه شك استاعى ده بنده حج سفرى
ارزومى اولمايىر مشدى. اوستك جادى
الاخره سى ايجنده مصارف سفره ايله ايله ايله
ايجين حضرت رفاهت و دلانده بولونماستى رجا ايتدم.
بلا درد قبول ايله دى اول بول بى يكي قاي مولوخا.
نهسه كوتوروب مرحوم شيوخ جلال الدين ايتدى
حضر تارندن سك كيديردى و مرشد مشارالیه بيعت
ايتيردى. واقعا داهال خواجه مرحوم عبدعاجزه
تلقين ذكر ايتشدى. لکن طرقة بيعت ورمه مشدى.
معلوم عاليكزده كه طرقة بيعت، اوفى وىرن
شيخ ايله آلان درويش آراسنده يكدى كيرى
درويشك و شيخك قبول ايتش اولدق رينه دائر
أل الله طووشمق ضررتيله ياييلان بر معاهده
ديكدو كه بر مرید، آنجى بوتهددن صوكرا او
شيخك درويش اولور.

طاهر المولى

على اميرى ايتدى مرحوم
فضلى امتدن ديار بكرلى على اميرى ايتدى،
۱۶ جادى الاخره ۱۳۴۲ و ۲۳ كانون ناي ۱۳۴۰
تاريخه مصادف چهارشنبه كوفى ارتحال دارقا
ايتش، ايرتمى كوشه و ملك مخالفتنه رغاً فضائلور
برجوى ذواتك تشييعيله فاتح جامع شريفى حظيره سه
دفن اولومشدر.

برجسده اعضاى متممى بيلمكده و بكدركت قارشى او توتولو حركت ايشكده در .

يونلر ، اساساً مهاجر و يرلى اولق اوزده ايكي قسمدر .

مهاجرين اسلام ۶۵۱ سنه ميلاديه سندن وعثمان بن عفان رضى الله عنهك زمان خلافتندن اعتباراً قاره وده كيز طرفلرله چينه كيرمشدر .

خلفاى اسلام ايله چين خاقانلرى آراسنده مودت متقابله حصوله كلىجه ده بخارا ، ماوراءالنهر و عربستاندن قالقان مسلمان تاجرلرى چينه دخوله و تحراز مسلمان ايچين بلاد سينه ؛ جارشى ، بازار حكومه كيرمهك باشلامش ، حتى وطن ثاى اولمشدر .

۱۲ نجى عصر ميلاديه و چنگيز بادرسى هنگامنده بلاد اسلاميه دن يك چوق خلق متفياً چينه ككش و وطن ايله مش و چين مسلمانلرىك همته ۱۵ نجى عصر ميلاديه اسلاميت موغولستانه انتشار ايشدر .

اوصيرالرده (ستزون) يلدسى مركر اسلام ايدى . اورادن چيقان مسلمان مبشرلرى ، نشر اسلام ايچين اطرافه داغيلردى . بو همت و غيرت نتيجه سنده (نكين) شهرى كه چينك بايى تى ايدى - مساجد و مدارسله تربين ايديش ، عادتاً بر مسلمان ملكه كنى حاله كشير يلمشدى .

۱۷ نجى عصر ايشدر چين مو دبلرندن بر چوغى مسلمان اولمش ، ۱۸ نجى عصرده امپراطورلنك غربه طوغرو توسى اوزدريته چين مسلمانلرى نفوذ دينلرلنك توسيعه ميدان يلمشدى . چاكرم صلى الله عليه وسلم اقتديز ، اخلايقان (وهاب بن ابى كشه) نى چين امپراطورنى اسلامه دعوت ايچين كونده زمش و سفير پيغمبرى (قانون) ده مراسم مخصوصه ايله استقبال ايديشدى !
بولسه ، مشهور اولله برابر صحت تاريخى

اولوب اولاديني يلدبورز . الجانه [۲]

تاريخ زده يلدريبوركه : قانون يلدسه سنه متنى اولارق كن مسلمانلر ، مناكحه و نشر اسلام طرفيله چوغلش و يلدزمذكوره چين مسلمانلرىك مهم برمر كرى حالى ايشدر .

چينلى مسلمانلر علوم و معارف خصوصنده مهم خطوملر آغش و ازجمله (ايان سنج) اسمنده كى عالم ۱۶۴۶ تاريخنده (الهداية الاسلاميه) عنوانلى كتابنى (لان شوه) نامنده كى فاضله ۱۷۸۵ ده (السيرة النبوية الشريفة) اثرى يازمشدر . بوقاضل ذالك معيقات سائرسى ده وارددر .

حال حاضره كلىجه چين جمهوريتك اعلانندن آز اول مسلمانلر ، آداب اسلاميه ك احباسه قشبت و بعضى آيات قرآنه ايله چينجه ترجمه سنى حاوى اولق اوزده ۱۹۲۱ ده بر كتاب نشر ايله مشدردر .

يكي دن بكيه جمعيتلر تأسيس ايتلرى و دينى دينوى علوم و قنونك تدريس ايچين مدرسه اچلورى ، كندلرلنك ظن اولونديكى كى اوغورده دكل ، اويانيق و هر خصوصده ايلرله ميه هوسكار بولونديقنى زده تبشير ايدبور .

چينك شالنده كى مسلمانلر ، هر كويده رايستدانى مكنتي كشاريته قرار و بر مشلر و هر طرفده عالمي جمعيتلرله برابر عمومى كشه خانه لر تأسيس ايله مشدردر . (الاتحاد الاسلامي) و (الشبيبة الاسلاميه) دن باشقه بونوك بر جمعيت علمي لرى واردركه اوچيكي متجاوز شعبانى موجوددر .

[۲] موجود سير و تاريخ كتابلر زده بوكا دائر معلومات اولاديني كى (وهاب بن ابى كشه) نامنده برهاني بولونديكى ده بز يلدبورز . چين مسلمانلرى آراسنده بويله غريب روايتلر بولونديكى ، ازجمله اولنك و منه كوره (سعد بن ابى وقاص) ك چينده مدفون اولونديكى حيزته ايشيدبورز .

مجله اولي :

آمر يقاده منع مسكرات

آمر يقاده ، منع مسكرات قانونى بر چوق مشكلانه رغماً شديله تطبيق اولمقدهدر ، اوروپا مطبوعاتنده اوقونديقه كوره اسيرلو تحرازنك تشكيل ايله مشغول اولان مأمورلر كال كرمى ايله جاليمقدهدر . (فيلادلفيا) ده مشروبات كشوليه صانان بر چوق مؤسسه لر سدا اولونديكى (نوبورق) ده اسيرلو اختكاري بايان و عددى ۳۵۰۰ تحزين اولسان تحرازه لرك قابايلعاسى ايچون پوليس اداره سى بيوك مقباسده ترتيبه حاضر لمقدهدر . ديكر طرفدن آمر يقا اعيان اعضاسندن ميستر (جونسون) منع مسكرات قانونى حقه ده بيانات آتيدده بولمشدر :

« درسى پوليس استاتسيفلرى ، كيجه سواقلرده سرخوش اولارق كوزنلرك بوزده اللى آزالديكى كوستر مكددر . عل العاده زمانلرده آلى بيك محكومى بولونان (سينسنانى) حبس خانه سى منع مسكراتن برسنه سوكر ا محكومسز قالدقندن قابيلرى قابمشدر . (انديا محكومى) مسكراتك منقندن سوكر ۳۷ حبس خانه قابمشدر . (بونغان محكومى) حبس خانه لرى بر بوجوق سنه نظر قنده يارى يارى به ايندرمشدر . حكومات متحده مك (بيرميغام) ده نيان بر صنعت شهرنده بجر ملراوقدر چوغاللمشدى ك ۳۰۰۰۰۰ انكليز ليراسى مصرفله بر حبس خانه داها ياغايه مجبور اولمشلردى . باي يتديكى زمان قانون اعلان اولوندى . حبس خانه بوش قالدى . ايچي دوزله لئكدن سوكر ا مكنت ياپيدلر . قارا زندان اولاجق برينسا ، نور و علم اوجاى اولدى . »

ميستر جونسونك بو سوزلرى آمر يقاده منع مسكراتك ندرجه موفق اولوب اولاديني كوستر زده

غزل

اي قاتل لاحول ولا قوة الا .....

كافي سكا دارينده هب عروءه و تقي وارلقده كورن كندى بو دهر قاده سورنده سليم اولسده معاده قتردى وارسته ايدر آدمى هر نام و نشانندن اول نكته معاده كى انسان شيفاف آلدانه ك آلايش دنياى دنى حبالصور كان لك حبه كيدا سن روقى دنياه بشردن اومو بورسك كافي دكل نكته بالله كفشلا هر كيم بومظالمده خدائى كوره منسه

اعمى اولور عقيده ولو كان بصيرا مانعى اولور و صله عصيان بشر هيچ كيم قلب ولسانيه كه در تبت نصوصا موسى بيله حيرت زده سر اكافله هر كس اولاماز واصل دركاه اوداق اسرار محمد كيمك ادراكه سينش معراج مسجابهده نهان ، قندى بر بنده سى اولسون بورسولك او چيل عاشق اوكا يحيى ده و عيسى ده و موسى

شبح صبيح مصرالده

صوفيانه بر ترنم

الذيق نوش ايندم شراب عشق
دوله او برك شفاسى واردر
ايدن ديكدم خطاب عشق
تولامده حالا سداسى واردر

آتش عتقه بن آتيلهم ياندم
« لن ترانى » دينى نوره يواندم ،
مست اولدم ييلرجه سوكر ا يواندم ،
دلده السك بلاسى واردر

« کفر حق » بی بن نفعده، بولیم ،
سورکده عقیله ساوازدیم مولیم ،
« بشو » که فیضدن کوله سر اولیم ،
« انا الحق » دعهدم ، جفاسی وارد
آفاق وانفسده وسدت کوروندی
نعمی اوکندیم حق بوروندی
« ستریم » دین تور ایله دورندی
او نورک لایق یوق الایم واردر
کل جاقدینیزی کور نامل شیدر
میخانه مژده کی آتلی میدر
ایکلرین عیله دردی برئیدر
نشه می آغلایم صفاسی وارد
بز حق آفاق تا سنارده
آشاری طاعلی کردک برسودا
کندیزده بولدی دویق برندا
روجه شله « اودانی » سی وارد
اودیشل خواجه زاده
م . معمر

طلبة علوم کسودسی

استانبول خلقتک سه لردنیری کوزلری آیشدینی
ایچون عینی کسود علمیه آتنده کوزون کیمسه لرکه
هاتکیسی خواجه ، طلبة ، امام ، خطیب ، مؤذن ،
دینچی ، اوفور و کچی ، اوقوچی ، بویوچی اولدینی
بلکه برچوق نرد ، نامل ، واستشار نتیجه سنده
اوکره نه بایلر . فقط ، دوشونولسون که ؛ کسود
علمیه ، انجیق علمیه منتسبیرینه و علما صنفه
مخصوص بولونان برملکتندن برلی استانبوله کسین .
سوقاقرده علمیه قیافتده کورون ، کسود علمیه بی
دینلکه ، آت اتحاد ایدن ساخته کاران گروهی ده
خواجه ظن ایتمیزی ؟
قافقاسید ؛ حقیق علمادان یشقه هیچ برکیمسه ،
حتی طلبه علمیه کسودسی طاشیامدیندن استانبوله
یکی کلدیکم زمان بورانک اصولی ده اویله ظن
ایتمش ، یکی جامع قابوسنده سالوقلی ، جبهی ،
شالواری خواجه و دن فرقی اولمایان دینچیلری ده
خواجه ساعشدم .

قافقاسیدان کن برکیمسه بولنه ذاهب اولدینی
کی ، افغانستاندن ، تورکستاندن ، هندستاندن ،
الی آخره ممالک اسلامیدن کن ، استانبول احواله
یاپانچی کیمسه لرکه ده بولن ده بولنه جققری و بو
مسلكه قازنی بویوک برقرت و برودت ایلمه متحس
اولاجققری بدیمی در .
طاشیدیم بر آمریقالی ، بی علمیه کسودسیله
کوزنجه دیدی که : « سی بوکسود آتنده کوردیکمه
یک متأسفم ! سنده برقاچ سنه صوکر احوال
برجامک قابوسنده آل آجاقشک ا دینلرینک
حق ویزم دینزدن مقدس اولدینی ادعا ایدن
خواجه لریکز ، بودینی مسلكک قدسیت و شرفی
نیچون آیاقلر آتنده چکنه نیورلر ؟ قدسینده
مسلكلریله مثالب اولان کسود دینلرینی نیچون
نسأله آلت ایدورلر ؟

روسجه اولارق آغزیندن چیقل بوسوزلری
عینا یازدیم . آمریقا سیاحلرینک استانبول
سوقاقرنده کوردکاری خواجه دن هیچ فرقی اولمایان
صاروقلی دینچیلری ده خواجه صاندققری ، اونلرله
آرامزدن برفرق بولادققری ، اونلرکه ده بوسلکدن
یه تیشمش ذهابنده بولندققری ، محققدر ، ملکتمز
داخلنده خلقتک خواجه ره قازنی بسله دکاری
حسینک نه مرکزده اولدینی و علمایه قازنی نه کی
سرزنشدرده بولونولدینی ایسه هرکک معلومی
اولدیندن ایضاحی زائد کوردیم . شونی تکرار
ایدیم که :

تفوذمنی قیران ، حیتمیزی سلب ایدن ،
مسلكک شان و شرفی یایمال ایلدن ، وجدانیزی
تعذیب ایدن حاده لرکه برنجیسی ؛ دینچیلرکه باشنده کی
صاروق ، ایکنجیسی کسود علمیه ده کی انتظامسزلق در .
داغستلانی ذوالکرم

میر سیر سیر طاهر الخولوی (مطبعة ناصره)

اداره عامه می :
وزیر جامع شرطنک ربه قایمی
قارشینده

اسلامک طبعه خادم مقالات
سم الشکر قبول ونشر اولونور

یارینک شخصیتی دکل یازینک امینی
نظر دفته آلیبر

این یازیدور شایان قبول کورده ایلر
نارخ صیراسیله درج ایدیلر .
آوندیله یک آمار اولونمالی
و مختصرجه یازیش اولمالیدر .

عدد ۴۶
جلد ۴

دی ، علمی ، ادب ، اجتماعی

محفل
۱۳۳۸

ساحی ، مدبری ، مجری :

مندرجات :

محفل علمی : تفسیر و مفسر — چودت افندی ، چته کوشلر — عبدالرحمن یک ، دوتو — طاهر اولوی
سولکچو — شکری افندی
محفل ادبی : شکیب بیک برغزلی تشطیر — طاهر اولوی ، فزل — عی الدین رائف یک ، شیخ معین الله
چشتیک دیوانی — طاهر اولوی .
محفل تاریخی : عباسده ده افندی حقدنه طاهر اولوی ، ریحان — سودا اولوی یک ، عبدالله بن سیاط طاهر اولوی

آمار منتشره

دین اسلامده منع مسکرات

مدرس الارشاد حکمت تشریح مدرسی فاضل
واقف اسکایی محمد طایف افندی طرفندن بو
عنوان ایله برساله نشر ایدیلشدرکه مندرجاتی
بروجه آتیدر :

مسکراتک تعریف و تاریخچه سی ، تحریم
خر آیشلری ، حرمت خمره دائر دلائل شرعیه
خرک حقیقی و فقهاک اختلافی ، عموم مسکراتک
حرمت ده دائر احادیث شریفه ، مسکراتک قیجنه
مالد دلیل عقلی ، مضر صحت اولدیننه دائر دلیل

هرکک تولدی :
پایمال چاده سنده (اتحاد
نجات) کیشکامی

آپونه بدی :
سوله کی ۱۰۰ فریش
آتی آیلی ۵۰
ممالک اجنبیه ایچین ۲۵ غرض
اولونه لیدر .

آپونه بدی ساهامی هرسته تک بر
واپنجه آتی آیتدن اعتبار کاجر اولور

شعبان فی : غرض
۱۳۴۲ ۱۰

بورك و مهم مباحثی صیغش در آن طائف افندی
خواجہ مزی تبرک ایدر و مطالعہ سی آثار جدیدہ
و دیہ قارئینہ توصیہ ایلر .

صائش محلی : بازیدہ حکاکار چار شیندہ
کاف ۴۷ نومرولی تئبخانہ در بدلی دہ ۱۰ غروشد

حسن و عشق

شیخ غالب بو انراشہری دہ محفل ادارہ منجہ
طبع ایندیریش و خانہ سنہ ناظم ابداعکاریک
مختصر بر ترجمہ حالی علاوہ اولو شدہ ۱۵ فی
غروش .

تبریک

شہر شعبانک و داخلندہ کی لیلہ براتک اهل
ایمان حقدہ متین اولماسی لطف آئیندہ متمنادر .

محل دی

تفسیر لر - مفسر لر

عل تفسیرک موضوعی ، مابقی
عل تفسیر : طاقت بشریہ تک مقداری وقواعد
صریہ اقتضائہ منجہ نظم جلیل قرآنیک مناسندن
بحث ایدن بر علمدر .

موضوعی : کلام اللہ در .

غایہی : فہم معانی قرآنیہ و استنباط احکام
فرقانیہ و بسایہ مساعدت داوینہ وصولدر .

شرقی : معلوم اولسون کہ ہر صحتک شرقی
یاموضوعنک شرقیہ در . مثلاً : قویو عیلق کی کہ

صنعت مذکورہ دیاعتدن اشرفدر . چونکہ :
اولکینک موضوعی آلتون . کوموش ، ایکنہ چنک

موضوعی ایسہ قوش دریدر .
یاخود غرضک شرقیہ قائمدر . مثلاً :

صنعت طب ، چو بخیلکدن اشرفدر . چونکہ :

اولکندن غرض صحت بدن ، ایکنہ چنک غرض
طہارت اسواقدر .

یاخود شدت احتیاج ایلہ مترافدر . مثلاً

فقہہ احتیاج ، طبہ احتیاجدن دہا شدتیدر .

چونکہ : کائناتدہ هیچ رحلہ بوقدر کہ احکام
فقہیہ تماسدن وارستہ قالسین . شو

حالہ فقہہ احتیاج عمومیدر . طبہ احتیاج
ایسہ انسانک حسنہ اولان قسمہ مخصوصدر .

بنام علیہ علی تفسیر ، شواج چہنہ دہ حاضر شددر .

اوت : موضوع اعتباریلہ شرفیدر . چونکہ
موضوعی ، اشرفی درکار اولان کلام اللہدر .

غرض اعتباریلہ دہ اشرفدر . چونکہ کندیندن
غرض ، سعادت دائمیہ نیل و وصولدر .

شدت احتیاج اعتباریلہ دہ اشرفدر . چونکہ :

دینی : دنیوی جمیع کالانہ وصول ، علوم شرعیہ
واستہ در کہ انکدہ منہی کتاب اللہدر . بنام

علیہ علم تفسیرک موضوعی ، قایہی و کندیسنہ
شدت احتیاج اعتباریلہ اشرفی درکار و السلام .

علم تفسیرہ احتیاجک نبوی : معلومدر کہ قراندن
استنباط اولونان احکام جامیلہ کرک عبادت ،

کرک معاملات قسملری محتوی بولونان کتابیلر
بیلہ متعدد شروع و حوائش سایہ سندہ فہم

و فہم اولو تہدہ در . کندیندن استنباط اولونان
احکام ، بویلہ احتیاج ایچندہ اولونجہ قرآنک

تفسیر معانی و تحریر ، ضامینی خصوصاً انسانک
علم تفسیرہ احتیاجی شہدن وارستہ دیکیدر ؟

برہ قرآن کریم ، لسان عربی مین اوزر اولوب
اوزمانکی مخاطبین ایسہ فصحاء و اهل لساندن

بولونالور ، حسیلہ بکنشردہ ظواہر احکام
فرقانیہ واقف بولونورلر و دقائق اسرار

باطنیہی خصوصاً منبع نبودن استفسارہ
مراجعت احتیاجدن فورولامالردی .

« خطابیض » ایلہ (خطاسود) مشہ .
سندہ آقاقرینہ ایپ باغلایان (عدی بن حاتم)
مشکات نبوتک التفات آمین برایشاحی بولونانجہ
مشہلی قاوریاماشدی .

کذلک (اولیلپ و ایامہم بظلم) آری کلنچہ
احباب کزین « هانکیمز » تفسیرہ ظلمتہ مشر .

بازبقار اولسون بڑہ کہ شوتیشیر سبجایدن محروم
بولونبورز ، دیہ تلاش و ہرجاہ دوشمشلردی .

بونک اوزر بہ خواجہ کائنات افندیز (ان الشکرک
لظلم عقلم) آتیق قرآنلہ ہم آیت مزبورہ کی

ظلمدن شرک مراد اولوندیقی و بنام علیہ تلاشہ
عمل اولوندیقی تبشیر بوبورمشلر . ہم دہ تفسیر

قرآن خصوصاً ائمہ بقاعدہ عمومیہ کوستر -
مشلردر کہ اودہ (القرآن ضرر بعضہ بعضاً)

فہمیدر ، و ہیک اولدی کہ اهل اسانک کزیدہ لردن
بولونان احبابک بیلہ تفسیرہ احتیاجلری درکار

ایشدہ اویوزدن تسکین عطش ایچون چشمہ
عراقلر محمدیہ قوشارلر مش . بونلر بویلہ اولونجہ

تفسیر قرآن خصوصاً بزم احتیاجک قات قات
فضیلہ اولاجنی شہمسزدر . اوت ، بز اولر کی

اهل لسان اولمادیفمزدن مدارک احکام لغت
قوتیلہ قلمسز استنباط احکامہ قدرتیاب اولا .

مایہ جفمز آشکاردر .
برمفدر کہ ہر حال بیلہی لازم اولان بوم :

۱ - علالت . چونکہ : مفردات الفاظ
قرآنیہ تک شرحی و مدلولات و ضمیمہ تک نیین

و اباضاحی آتیق بویلہ سایہ بندہ در . آتک ایچون
مجاہد حضرتلری دیمدر کہ « اللہ ، بیغمہ ،

یوم آخرتہ ایمانی اولان بر فرد ایچون لغات
عربی بیلہ دیکہ کلام اللہ دائر سوز سویلہ مک

حلال اولماز ، بو خصوصاً سوز سویلہ مک ایچون
ظن اولو تاسین کہ آتیق معلوماتک کفایت واردر .

چونکہ : برافض . متعدد معانی آراستہ مشترک
اولدیندن قلت احاطہ می طولایسبیلہ فی خبر
اولان بر ذاتک یا لکتر بر معنایہ کورہ کلام حکمتی

بورونک جالبہ معنی شہسزدر . ذوالالی بیلہ کرک
مراد اللہ آتک بیلہ دیکہ دیگر معنایہ مقلددر .

۲ - نحو در . اوت ، احزابک اختلافیہ
مشانک دہ کیشہ چکی شہسز اولقلہ ہر حالہ معنای

دوزگون چیقارمق ایچون ذہنک تیک طور ماسی
خصوصاً آت اولان علم نحوک لزومی آشکاردر .

۳ - علم صرفدر . اوت ، ایہیہ وصفیہ کرک
کیفات تقریرہ وقوف و اطلاع آتیق بو علایلہ

بذیرای حصول اولور . مثلاً (وجد) کلمتی
آلدفمزدہ بادی تفلردہ (بولی) معناتہ میدر ؟

(کوردی) معناتہ میدر ، بوقسہ (قوردی) حدت
ایتدی (معناتہ میدر ؟ بیلینہ میہ چکندن برینک

مصدری (وجود) دیکرینک (وجدان) اوبرینک
(موجود) اولدیفنہ و اقتض اولدیفمزدہ شادہ معنی

در حال قارشیمزدہ شوخانہ کولیکہ باشلر . شو
وقوف و اطلاعی بڑہ بخش ایدہ چک قوت آتیق

علم صرفہ کی ہرہ مندر .
جہلہ دن بری (یوم ندعو کل اناس امامہم)

آتیق کورونجیہ « ہر کس آخرتہ آتالریک
اسمیلہ جامعہ بلا حقددر ، معنای سخفی آکلار

و شو اعتقادی خلقہ اعلان ایدر . اوت ، نہ
بایسین ذوالالی صوفی کہ علم صرفدن خبردار

دنددر . اگر اولسہ بدی (ام) کہ جی (امام)
کہ یوب (امہات) کلہ چکنی بیلیردہ قیامتہ قدر

کولونج اولمازدی . قائل اللہ الجہل ما اقیحہ .
۴ - علم اشتقاقدر . بر اسمک ایک

مختلف مادہ دن اشتقاقی یک چوق کورولدیکندن
و بنام علیہ معناتک ہر ایک سرزدہ اختلافی

اوغرامہ می ضروری بولندیندن مفسرک بو

خصوصه معلومات واسمه مالک بولوناسی لازمہ دندر . تاکہ ایش تاعلین بوزوق دوزن کتہمہ سین . مثلا (مسیح) کلمی (سیاحت) دتیدر ؟ بوقہ (مسج) دتیدر ؟ بونی بیلمک ایچون علم اشتقاقی ایستر . مایلدی وار برغملی جودت

جفتہ کونشلر

« رب المشرقین ورب المغربین »

حضرت صانع حقیقتک انظار عبرتہ وضع ایلدیکی لایمداجرامساویہ ایچنده رجوق عددده جفتہ کونشلر موجوددر . بوکونشلرک طبقی منظومه من و اولدینی کی مشترک سیاراتی، بوسیاراتک قرلری واردر . نه موت : ساکن برکجهده . عظمت باری نی تأمل و تفکر طریقیه کونشلرک اعماق نی نهاییه سینه باقان مرصاحب عقل واذعان، رجوق بیلدیزلر کورورکه ، « نوبت » تعیر اولتان بونزلرک هان جلهسی آری آری برر عالمک رئیس، مضی بالذات کونشلردر اولنلرک اطرافنده کزین سیاراتک بزدن کوریلیماسی، مسافلریک خارق العاده بیوک اولمستنددر . . .

فی الحقیقه : منظومه منک انواراق سیارہسی اولان « نبتون » حسیان ، ک بزه مسافہسی تقریباً ۵۰۰ میلیون کیلومتره . وینا علیه ساعتده ۵۰ کیلومتره قطع ایدن براکیرسله اون بیک کسورسنه ک یول ایکن ، ک یقین ثابتہ بولتان قطوروس برجنک « آلفا » بیلدیزلرک بینه بزه مسافہسی ۳۶ ترلیون کیلومتره وینا علیه ۹۳ میلیون سنه ک شمندوفر یوجیلغنه مساویدر . بوکوبک اوسمزه ضیائی تقریباً ۳۵ سنهده مواصلت ایده بیلیر . ضیائک برتانیهده کی سرعتی ایسه اوچیوز بیک کیلومتره اولدینی من کسجه معلومدر .

بوزنده کوریلان بیلدیزلر ، طبقی نرم کی کنیدی عالملریک رئیسیدر . . .

فقط حضرت صانع حقیقتک عظمتنه ، وقدرت نی نهاییه کی خلقنده کی تنوعه دال اولوق اوزره بعض ظالمه ایکی رئیس، یعنی ایکی کونش احسان بیورلشددرکه مرایکسیده کنیدی سیارہلری مشترکاً هم ایدیلدیرلر، همده تنور ایدرلر ! علم هیئته « کواکب مضاعفه » تعیر اولتان بویله منظومه منک عددی شمعی بقدر اون ایکی بیکی جوقدن کچکشددر . شوقدرکه ، ساده جفت کونشلرک دخی بولدینی کشتی اورویایلر ایچون برایی عصردن دها یوقاری به کچمکن ایکن :

« سورہ رحمن » ک ۱۷ نجی « رب المشرقین ورب المغربین » ایکی مشرق وایکی مغربک ریسی، آیت کریمہسی بوحقیقی ۱۳۰۰ سنه اول خبر ویرمشددر .

تفسیر عتیقهده، مشرقین و مغربین افادہ لرندن ارضک میل معلومندن طولانی کونشک یازین و قیشتین بشقه بشقه محفلدن طلوع وغروب ایتدیکه حکم اولغش ایسهده توجیه مذکور حقایق فلکیهیه مقارن دکادر . وازجمله « سورہ صافات » ک ۵ نجی « رب السموات والارض دمایهم اورب المشرق » آیت کریمه سینه مخالفدر . شوخالده سورہ رحمنک ۱۷ نجی آیت کریمه سنده کی صراحت قرآنییه لغزاً ایکی مشرق وایکی مغرب ، جفتہ کونشلی منظومه لر عائد سیارانه بالطلع تحصیل ایدن ایکی مشرق وایکی مغرب عائددر . دیماکده جناب حق بوکی منظومه مضاعفه لری بزه جوقدن خبر ویرمشددر .

بز اوقاعنده بزه : فلکیاتک حق ایچی نقطه لرینه قدر وقوفی بولیمان ذواتک بوبایدکی آیات کریمه حقاقتنه حلول ایدهماملری یک طبیعی

کورولدیکنه من قدماک باکاش نقطه انظار ریخته اصلا اعتراض ایچی . . .

کواکب مضاعفه ایچنده کورلرله کوریله بیلان بالکنز بر ، منظومه بولونوب اوده دب اکبر برجنک قوروقی نه ایتندن اعتباراً ایکی بیلیدیزدر . کسکین کوزلر بونک پانسنده کی کونشلی دخی کورده . بیلیر . کوبک نام مخصوصی « میزان » اولوب رفیقک اسمی « آلفا » در . آرملرندکی مسافه ۱۲ درجه دقیقه سیدر . بوندن بشقہ لری کوزله بکده کوریلدیزلر . بویله لری ایچون من حالده دوربین استعمالی لازمدر . زیرا بیکدیگرینک ضیائی برشهرک بر کوب کی مشاهده اولنور .

کلب الید برجنک « قلب شارل » بیلدیزی، دساجه برجنک نهاییه تشکیل ایدن « آلی دهنو » کوی ، « آلفا قطوروس » ، « امرت » مساله ک « غاما » بیلدیزی ، « بالنه » برجنده کی « دلاسکت » بیلدیزی میزان برجنک « کفه » اوسترالیس ، بیلدیزی سنانک ک مشهور و کوزل مضاعفه لرندندر . شایان دقتدرکه : قرآن عظیم الشان « فلاقسم رب المشرق والمغرب » آیت کریمه سینه منظومه لر ایچنده ایتدن فضله اولوق اوج کونشلی ، درت کونشلی ، وحتی بش کونشلی عوالمک موجودیتی دخی بیلدیزلر اولیورکه بواخبار جلیک اوکنددهه سجدہ رحمانه قیاماق ممکن دکادر . زیرا کشفیات اخیر ، فی الحقیقه اوج ، درت ، بش کونشلی منظومه لر بولندینی اثبات ایتشددر . شوقدرکه اوج کونشلی منظومه لر بکده اوقدر نادر اولدینی حالده دیگرلری نسبتاً دها آزددر . درت کونشلی منظومه لر ایچنده ک مشهور اولانی شلیاقی برجنک « دولتا » بیلدیزدر . ارکان حریره قائمقامی عبدالرحمن

احكام ائمه ملت : سجدہ میں واؤ نکرے پیر کی بوتوال

متخصصین علم دینك و ملیه می اولدیفندن
(جمعیت علمیه اسلامیة) نك بوكا دأر بیاتاقده
عیناً یازیوم :

« دوللو ایدن ایکی شخصدن هر بری
دیگرینك قتلنی قصد ایتدیگندن (انما الاعمال
بالیات) و (لكل امرئ ما نوى) حدیث شریفی
مقتضاسیجه قصد و نیتلرینه کوره حکم ترتب
ایدر . بناءً علیه شخصین مذکوریندن هر بری
وقوع بولان دوللارده قتل و تلفدن سالماً بالکلیه
قورتولش اواسلر بیله حکم اخرویی اتم قتل
ایله آتم و مرتکب کیره اولق و حکم دنیوی
تغزیر شدید و حبس مدید ایله حبس اولوقده
شاید بری ، دیگرینی قتل ایدرسه آتقی قتلک
ورثه می و هر بری ، بیکدیگرینی قتل ایدرسه
هر ایکی قتلک ورثه می طرفدن دیت دعواسنه
قیام اولنه بیلیر . چونکه : نفوسده اباحه جاری
دکلمه اذن و اباحه شبهه می بولمادیگندن قصاص
وقود ساقط اولور . اگر انانی اقتالده دوللو
ایدنلردن برینك ویا هر ایکسینك بر عضوی ویا
متعدد اعضایی مجروح ویا سقط اولورده تلف
نفس وقوع بولماسه جنایات فی دون النفس
مسائل دستورالعمل اتخاذ اولونقی اقتضا ایدر -
بیان الحق رساله می عدد ۲۶ صفحه ۵۹۴ »

بوقاریدن بری یازیلان سطرلردن دوللورنك
محدور شرعیسی اولدیفنه و بوجهله جوازومسانی
اولمادیفته قناعت کتیریشدر صابرم . ادوار
وحشت بقیه مستکرمه می بولونان بو عادت
ردیفی برده اخلاقیات واجتماعیات نقطه نظرلردن
تدقیق ایچین نامق کال مر حومک (دوللو)
عنوائی برمه قالمی کوزدن کیریم :
« آوروپادان الزم برشی ایش کهن آریوب

آریوب ده یورایه کتیرمکچالاشدیغیز مع قناردن
بری ده دوللوردر . بو دوللورک ایکی ایشی
بینده مبارزه منفردده بیکدر . کویا کافل ناموس
ایش . یعنی قانونک تعیین ایتدیکی جزالربعض
معاملا تندن طولانی بر آدمک ناموسنه ترتب ایدن
لکلی ازاله یه کافی دتل ایشده اوله لککلرک
قان ایله بیقاتامی لازم کلیر ایش !

برشیش ملکجهلر و مدن تحت ایتک ایسته یلار
ایچون بر کتاب مطالعه سته اولسون نزل
لازم دکلیر ؟ هانکی عاقل دیش که ناموس
بشر ، بر قوروشونک تصادفه ویا بر قیلچک تاثیرینه
تودیع اولنه بیلیر . ناموسی اخلاق اولونان ،
مبارزه ده غالب کلمه سته انتقام زرده قالیر ؟

برادیر ، بر اهل عرضک ناموسی اخلاق
ایدر و سکرک دوللور نامیه اعدا نه ده مقتدر
اولورده ینه جزاسز قایلر سیه بوله بر قاعده
حقق ویا زوملی نظریه یاقی نصل قابل اولایلیر .

اکال ناموسه قانون نندن کفایت ایتورمش ؟
بر آدمک ناموسنه بر دیگرینك قول و فعلله خلق
کلر . چونکه ناموس سزق ، مقدور اولانده
دکل ، تجاوز ایدنلدر . بالکیز مقدور اولان
آدم . کوردی تجاوزی قبول ایدرسه کندی
ناموسی کندی اخلاق ایش اولور . بوندن
آکلا شیدی که اکال ناموس ایدن حکومتک
متممه اجرا ایتدیکی جزا دکل ، مقدورک شکا
یتندن عبارتدر . جزا ایسه متممی تأدیپ ایچون
ترتیب اولونقی جهتهله خفت و شدتک ناموسه
تعلق ایدر بری بوقدر . برده جمعیت داخلنده
بولونان بر آدمک کندیته عائد بر ملک جزاسی
ینه کندی تعیین واجرا ایتسنه صلاحیت نرندن
بیذا اولونش ؟ همه نه جزا ! اکثریت اوزره
مقدورک اعدام ویا جرمنی موجب اولور . مثلاً

عرضه متعلق بر دوللو جرح ایله ختام بولور ،
سکرک آغیز دالاشندن چیقمش بر دوللورده
آدم اولور ! اما اورولده دوللو وار ایش ؛
نه یایلم ؟ اورولده ییلانده وار . اوراده موجود
اولدی ایچین ییلان ای حیواندر می دییم ؟
دوللونی الزام ایدن دولته معلوم اولماق
کر کدرک آنک آوروپاده وجودی ، عقلانک
تحسین و التزامندن دکل ، خلقک اخلاقه رلشد
یکندندر . اورولانک قدر بکنه یوب ده القاسیه
اوعراشدینی شیلر واریسه بزم ملکک ، غریک
سوروشولای ایش کی برلرمی چکوب
طوبایه چنر ؟

هرکک ناموسنه قانون ک اعلى کفایت
ایدوب طور و بولور . اوله ابتدای جنسک قاتی
ایچمکه محافظه حیثیت ، ملت اسلامیه ک
آکلا یچنی معامله لردن دکلدر . مقالات سیاسیه
وادیه - نامق کال ، صحنه ۱۳۹ »

اک زیاده حریت فکریه صاحبی برذاتک
قلندن چیقمش اولان شومقاله اوزرینه سوبله
نچک سوز اولامایچنی جهته دوللورنك هم
اتجار ، هم جنایتندن باشقه برشی حایلامایچنه
دائر داها زیاده تطویل مقاله لزوم کور میورم .
بالکیز خاتمه کلام اولار قشونی سوبله بچمکه
(سلامت وطن و راحت امتک خللنن وقایه می)
مطلوب ایسه (مبارزه اصولی تطبیق و بر قانون
مخصوصه ربط) ایتک دکل ، یازی یازانلر سزه
الاندر می قلمک یعنی چکچکی ، یاخود طولو
میاجی اوسطوریاسی اولمادیقی ، برده متقابلاً
سربستی وجدانه رعایت لزومی آکلا تقی ایچین
بر (ادب بحریر تعلیمات نامیه می) میدان قونولمایدنر .
ایشته ۱۲ سنه اول یازیش و یا سیمش
برمه قاله .

ظاهر المولوی

شقیه تابع یکی بازار اهالی مسالمی نامه بر
ورقه آلفق که ۲۷ مسنه جفته جواب طلبی ایتوا
ایدیوردی . صلاحیت ایتا ، شورای ایتا هیئت
جلیله سته عائد اولدیفندن ورقه مسالمی هیئت مشار
الیا ریاستنه تقدیم ایتدک . اجوبه لازمه ورده
ایدیجه مجموعه به درج اولونماچنر .

صوک جوابم [۰]

۱۶۲ نوسرولو اجتهاد دکل جوابکری
اوقودم . قارنلری لکزه اماله مقصدله نرندن
برجوق سطرلر قتل ایتشسکیز . در حال خبر
وریم که قتل ایتدیگنیز یازیلر دعوائی غیب
ایتدریمک قدر علم کیزددر .

جوابکیزک مبدأ و منتهایسته متجاوز لسان
قوللانیورسکیز . مناظره نروده متجاوز لسان
قوللانیارک سوبه سنی قارنلر منتهایله اولجو
ویربرلر . اولک ایچون مقابله ایتیه چکم هم برینه
بر مقابله بتم ایچون برتزلدر . لسان شایطه ۳۴
مدرسه سلانییه فلسفه شعبه می مأذونلردن
احمد شکری

مغفل ادبی

استاد ادیب توقای زاده شکیبک اندیشک برغرانی

تشطیر

بو کله (نصف) دیتک اولان (شطر)
لفظلندندر . لفظ (نصف) معنایسته قوللانیلیر .
عربی ماریخلردن حضرت عمر دورنی اوقویانلر
بولقظه چوچه تصادف ایدرلر ، چونکه جناب
قاروق . کوندردیکی والیله دأر تحقیقات
یابدیرر ، نظردقی جالب اولاجق درجه ده
زنگینه شلرک تروقی تشطیر ایدر ، یعنی یاریسی
صاحبه برافیر ، یاریسی بیت الماله آلیردی .
ابوهریره ، بویه تشطیر اوغرامش والیردندر .

[۰] خلاصه الخلاصه اولنق درج ایدیشدر . مغفل

ادبیات اصطلاحانده تشطیر ایسه برنظمی تشکیل الیه یین ایاتک بهر مصرععلری آراسته ایکشمر مصرع علاوهمسیله اویتلری بولک ائنده در. اسکیدن برشاهرک خوشه کیدن برمنظومه سی، دیکرلری طرفندن (تنظیر) صورتیه تقایده، تربیع، تحمیس، تسدیس، تشطیرالح طرزنده اشتراک ک جالبیلیردی. سخنوران اسلافک دیوانلری کوزدن کگیریلر بویه تقلید واشترک عونولریه چوئجه راست کلنیر. فارسی دیوانلرده یاخود شعران تذکرلرلنده ایسه در جواب فلان کوبد، عبارتمی کورولورک، قلاته نظیره اولوق اوزره سوبله مشدر، دیکندر.

احکال شوناجیز سطرلرک یازیلانسی، معلومی اعلام قیلندن برعقلایق، یاخود موضوع قیطانی الجاسیله بر قلاباقی تلقی ایدمچکر بولونور.

قلمای ایدان اولماسی لازم کان اوزوات کرامک برجهندن حقن تسلیم ایدر، لکن دییه بیلیرمک: حکمت شریفی آکلاشیلهمافله برابر اسلاف ایله اخلافک آراسی کیتیک، آجیلیور، اجداد ایله احفاد، بربرینه عادت ایدی دکل، یتیمی یطن پانغی قالیور.

اوقدرک مثلاً فضولی دیوانندن بریت حل الهمک، بعضیلریزجه بابل خرابه لرلنده آتور آنارندن برنی کشف ایتک قدر موقت تلقی اولونورور.

ان شاءالله آلدانیورم، فقط اوله ساتیورمک اسکیلری طایبان واسکیلیکی آکلایان بقیه السلف کیمسه لرده کیده چک اولورسه یکی یه تشنار ویه تشه چکر، کتبخانه لر می موزن ایدمچکر واورادکی آثاره غالباً مستشرقلرک همته عقل ابریزه بیه چکر. ایشته شوواهمه طولایسیله.

درک قدمابه داث - بک جزئی بولونان - بیلدکرمی، مناسبت دوشدیکه سوبله مکدن کری طودماپورم، حقن بوخصوصه کی حقن حقنر استخفافده قولاق آصاپورم.

بودمده کی سوبله ییشیمک سبی، یاخود مناسبتیه توقادی زاده شکیب بک اقتدینک محقه رغزل اهدامی لطفنده بولوناسیندر. ادیب محترمک مشوقانه اولان لطفلری بردقمیه خصصه کدکدر. مجموعه تک نسخ منتشره سی. تدقیق ایدیلیرسه بعضی محقه لرلرک شایب اضاسیله موضح استادانه اثرلر ایله پیرایه دار بولوندنی مشاهده اولونور. استادک اخیراً نائل اولدنیغ اثرلطفی، حسیات متشکرانه مک تلمیذانه برنشاهمی اولوق اوزره تقلیده جالیدم وحصوله کان، داهاطوغرومی لطافت اصالیه سی کیدن غزل مشطری بروجه آتی درج ایتدم.

«بومستی عارف امرار ایچوندر»
«بومستانه سخن اضار ایچوندر»
«بونوشش نظره خیار ایچوندر»
«بوجوشش ناظر دیدار ایچوندر»
«صباحک فیضی یوق محرم خوابه»
«اونشوه، آکاسمحار ایچوندر»
«نملر دؤیت ایدر شب زنده داران»
«نجمی دیده بیدار ایچوندر»
«دمادم جنبش بال روانم»
«شوبند عنصری چار ایچوندر»
«بوتون چیرینمای جیریل قلبک»
«هروح سدره انوار ایچوندر»
«نکاهم وجه طاقنسوز یاره»
«کوکل مرآت اظهار ایچوندر»
«فلکده آمسک عکس حزقی»
«این قلبی تکرار ایچوندر»

روزیسه بیکارمه برنورک سنک سر تابی
وصلیر برتاب لطفک، رشم اوزکدر فریق
نارولمکدن جهان اولمش بتون سرده روی
برنگاه کدن مترجم نشودر ذوق حیات
نیم خنده کدن گنایتدر بهار بر صفا
عینک اولمقدرامل محی راشواق ایچون
بن سن اولمقدر بکا عالمه شان بی بها
عینی الدین راقص

شیخ معین الدین چشتی نک دیوانی

وبعض ابیاتی

هندوستانه ناصیل کلدیکی، حیاتنده اولسون،
بعدالوفات اولسون خقنده نه تورلوا حرام کوستیلدیکی،
مجموعه تک لکن نسخه سنده یاریلان (شیخ
معین الدین) ک دیوانی و بعضی ابیاتی خقنده
معلومات ویریلدیجی ده عین نسخه ده وعد اولونمشدی.

ایشته اووعدی ایضا ایدیلیرم:

شیخ معین الدین دیوانی، اورته قطعه ده
صفحه ۹۲ لک بر کتاب اولوب لیطوغرافی ایله لاهورده
باصیلمشدر. تاریخ خطبی ۱۸۸۶ در. مندرجانی:
حروف حجازی تریاتیله غزلیانندن عبارت، غزلیلرک
عددیده - صایارکن یا کیلماده - ۱۲۳ در.
ایلمک غزل:

ربود جان ودم راجمال نام خدا
نواخت تشنه لیاترا ارلال نام خدا
مطلبیه باشلار.

نمونه اولارقی یازاجیم ایانندن آکلاشیلاجنی
اوزره شیخ معین الدین، هندک خسر ووفیضی،
یاخود ابرائک حافظ وسعدی کی سر آمدان
سخندن صابیلاماز، کتدینسده ذوق تصوف
غالب اولدینندن قلبی وروحی سوزلرلنده شاعر اسکدن
زیاده درویشلک نشومسی واردر. بواعتبار ایله
قلبه دروجه مؤثردر. چونکه: ناثر آثاری

«ازلدن مست بی ادراک عشقم»
«شو ادراک اهل استیصار ایچوندر»
«سوی الموشوق بیلزم ذوق سکریم»
«بوحالت مردم هشیار ایچوندر»
«بنم شوق فوادم، عقل و فیکری»
«قتایاب الیه یین بر یار ایچوندر»
«بنم عشقم، بی حتی که عشقی»
«یقان بر حسن آتشبار ایچوندر»
«سهای قدسه مشتاقم، فقام»
«اومهجور اولدنیغ کارار ایچوندر»
«غریبه یانه اینن اضطراریم»
«بو شورش کامنک یار ایچوندر»
«اولور آرامی ساب فیض رؤیت»
«میک خاصیتی اسکار ایچوندر»
«تجلیدر ایدن قای خروشان»
«بوجوشش ناظر دیدار ایچوندر»
«شکیک شمعینه بیروک ایتک»
«اوکا اخلاصی اشعار ایچوندر»
«مسلم، یوقنسه ابتاع معالی»
«اواستاد دهنا افکار ایچوندر»
«ظاهر المولوی

فضولیتک:

«قدانار المشق لامشاق مناج الهمدی»
«سالك راه حقیقت عشقه ایتش اقتدا»
«مطلعی غزانه نظیره»
«مرحبا ای عشق سنسین ابتدا و انتها»
«هرخیل سنده ایتش تا ازلدن اختفا»
«سن اوچجریکران سرمدین کیم بتون»
«حادثات امواج بیدر پی ظهور اولمش سکا»
«نشاء امکانه بادیسین که سندندر مدام»
«ماهده برخنده برنومهرده رنگین ضیا»
«لیل شهر آیتک اولمش صدهزاران شمس ایله»

اولیفته شده بود. هند مطبوعی بر قاجار کتاب آراسته آله کین معین دیوانی او بودیم وقت خوشه کیدن ، یوق اوله دکل ، مالی ادرا که نزل وین ذوقیاب ایدن بهض ابیاتک کنارینه اشارت قومیشدم ، شعی ده اواشارتلی ابیاتی نقل و ترجمه ایدیم .

ترامزد طیران در فضای عالم قدس بشرط آنکه پیری بیال نام خدا سکا ، عالم قدسی فضا شده اوچق یاقیشیر . فقط الالهک اسمی کذریکه قانا باقی شرطیله . کفتمش تاچند در برده نهان خواهی شدن وقت آن آمده که دیگر رویشانی زما کفت من بی برده ام کر برده بیی آن نوبی قاتو حق در هزاران برده نهانی زما [سوکیمه نه وقته قدر برده آرقه شده کیزله نه چکسک ؟ بزدن سترجال اجهه مک صرامی کلدی دیدیم .] بکا برده اولاجق حجاب یوقدر برده کوروپورسک ، او برده سنسک . سن ، سن اولدشقه ، بیی شو موهم وارلک بولوندشقه بزه قازنی بیگلرجه برده آرقه شده سک ، جوا بی ویردی]

برده هستی اگر سوزی بنار لا آله آن زمان بی برده بیی نور الاله ما [وارلق برده بیی (لاله) آتشیه یاقاجق اولورسک اووقت (الاله) مرک نود بی برده بی اولارق کوردورسک] مابعدی وار طاهر المولوی

بر ضیاع

بالکیز عصر مرده کی منتسب خنک دکل ، کرام خطاطین اسلافک ده مایه الا فخری اولان خطوط اسلامیه اساتذ کرامندن الحساج محمد

راغب علمی افندی طقسان باشند بر پیر نورانی سر و حسن سلوک و سیرت و کمال استقامت و صلاحیه مشهور بر ذات روحانی منظر ایدیم . بر مدت دوام ایدن خفیف بر خسته لکی متعاقب جادی الاخره مک اون رنجی جمه کونی مرغ زیه روحی نفس ندن طیران ایله عالم کراز وحقیقه التوحاف ایدیم . رحمه الله تعالی رحمة واسعه .

ایاصوفیه جامع شریفنده کی آثار باقیه سیله لامرت بر شرت شامله سی اولان و کالات ذاتیه و خطیه سیله اسلاف کرامک چوغنه بحق مرجع یونان قاضی سر خطاط و شاعر و فاضل اشهر نقیب الاشراف و رئیس العلماء و شیخ الخطاطین السید الحاج معطفی عزت افندی مرحومک زمانزده ادراک ایده ییلدکن شاگردانک سوکی علمی افندی مرحوم ایدی . استاد اکبرینک طریقه و شیوه خطی تقلید و پیلرجه دوام ایش اولان ملازمتی نتیجه سی اولورق حسن سلوک و سیرتیده نقیب ایدردی . صدر شهر عالی پاشا مرحومک بک چوق زمانر کتابیاکنده بولنمش اولان علمی افندی حقیقه حسن اخلاق و استقامت و کمال ادب و تراعتک تمثال بکانه سی ایدی . اعتقادی ، انهادی ، توفیق و صلاحی جدا شایان تدقیق و عبرت ایدی . اون اون ایکی سنه اول لسانیه بغته عارض اولان بر سکنه بی قصیده برده یازمق صورتیه بالذات تدادی و اراله ایلدیکنی کمال سیرته کوردک . مرحومک ثلث ، نسخ و جلی خطاری استادانه و غیر قابل تقلید ، یوزی متجاوز کلام مبین تحریریه موفق اولدینق مقام شکرانده حکایه ایدردی . آثار سائرمی ده اولیفته ددر . فضائل متنوعه سنه ضمیمه کجیل کزنی خطاط شهر اسماعیل حق بک افندی برادر منی یقشدیر . بالکیز بومظهریت بریدر ایچون دارینده

عبدالله ابن سبا

ایچارندن برینک افشا آتی اوزونته دوتله لره دارغزته سونلرندم ایچه بریدی قودی اولدی بلناسیه بنده برده مک اسلام عاقله و دینیه آجیدینی رخنه لردن برده قادیانی یازمق ایستدم یوکسک برصنعکار اوله بی حلاله قبی بیله نه بن مداح عصمت افندی مرحوم . نقل ایدمچی قهریه باشلارکن اسم اسم بکزه ، رسم رسه ، کسب کسبه بکزه ، صنعت صنعت ، کجمش زمان سوبیلورز ، دینه برده امه ایراد ایدرلر دیکه ییلرک آلینامانی تأمین جالیشوردی ، کیمسه مک قوجو نامانی ایچین عبد عاجزده پیشین سوبیلیمکه بن بحث ایددیکم دوت ، بوزمانه دکل ، صدر اوله عاقدور .

اوت ؛ صدر اوله ، حتی عصر سعادتده بعض دوتیملر ، ده طوغرومی کتابی مهتدیلر واردی . بونلرک قبل البینه ویده ترساله ایمان ایله مش اولانلری ، خاطرمد قالدینه کوره خربستانلردن راهب بحیر اونسطورا ، ورقه بن نوفل ، عتبه و شبیه مک گولمه ، نینوالی عداس مشهور سلمان فارسی ، نجاشی اجمه و توانبدن بعضیلرله عدی بن حاتم .

یهودیلر دده عبدالله بن سلام ، ابن یامین ، مخبریق و رفاهه اسمندکی ارککلر ایله صفییه بنت حبی و ریحانه بنت عمرو نامندکی قادیانلردر . رضی الله عنهم .

پوزات کرامک صدق و اخلاص ایله ایمان ایله مش اولدقوی ، مسلمانلره اینتکاری خدمت و اوغورنده کوسرتکاری قدا کازاق ایله تابنددر . دور احبابده مسلمان اولان و قدا کارلقده بونلر درجه سنه یاقلاشان برده (جنرال بورکی) واردورک

باعث الشرح و التامیز اولسه کرکدر . علمی افندی مرحوم بی بشر ایچنده بک آز کیمسلره نصیب اولان بر طول عمره مظهر اولمشدر . راقم الحروف فقیرک بدرمک والده سنه یازی تعلیم ایش و درس اووقتیش اولان طرزونی خطاط و فاضل بیرعلی شکری افندی بک فرزندیکانه می علمی افندی یش ایکی تار یچنده بیوک والدمک کتبه قطعه سنه خط تصدیق یازدینق کجی ۹۲ ده پدرم مرحومک کتبه قطعه سنه عینی تصدیق استاذانه بی تحریر ایش و ۳۹۲ ده فقیرک قطعه اجازه سی دخی غایت متین و بدیع سفورا تصدیقه ایله تزیین ایشدر . مرحومه شارالیدن بر قاج سطر یازی نامنه بالاخره موافق اولدینم ایچون کندی شاکردانی میانده بولمقده میاهی عد ایدرم . ارتحالنی دقدن بر کون صکره خبر آله ییم حضرت استادک نجیه منجم الایقا اولان ضوک خدمتده بولنم مامقدن متولد تاثرات و تحفاته علاوه ضیاعنه یازدینم تاریخ آتی یاشورایه نقل ایدیمور :

غائب ایدنی شیخ طایقده بی اوباب خط اولدی بر نقصان ده طاری جهان صتمه بر نورانی سرالحاج عاقلی روشن ضمیر بسمله یله هو دیوب عزم ایدنی بزم و صله مفتخر اسلاف ایدی بر لوحه اخلاف ایدی ذاتی بر تمثال ایدی الحق علو خلقته حسن خط ، خاق حسن ایششیدی آنده لجناع دال ایدی آناری دستنده کال قدرته رحلتده کلدی شاگردانه بوبله بر ندا عاقلی استاد کیتدی قرب رب عزته ۱۳۴۲

خطاط سعد المولوی

بر موك بخاريه سنده خالد بن الوليدك ارشاده
ايمانك كشت واسكى ديدناشوى ايله اولان بوملر
حرب ايدرك شهيد دوشمشدر . رضى الله عنه
ينه دور احبابده اهتما ايتش وتايمن صبراسنه
كوش (كسبن مانع) نلنده برى موجوددرك
نسباً حيرى ، مذهبا يهودى اولان بوآدام
مسلمان اوله ينى حالده نسبت قديمسى قسماً
محافظه ايله مش ، ينى (كسب الاحبار) ديه
اشهار ايتش واوله جه ياد اولونا كلسدر .
ازميرلى اسماعيل حتى بك افندى (سبر جليله
محمديه) سنده دبرك :
« بولمته اسرائيليانى ادخال ايله ن وهب
بن منبه ايله كسب الاحبار ، ينى كسبن مانع
الخيرى نام ذاتدر .
بونك ايچين ديمه جرأت ايدمچمكه :
كسب الاحبارك ايتديكى خير ، ادر كوتديكى
فورباغه ده كمه مش ، صوقوشدوردننى افسانه
طولايسيله مسلمانلىق ، اونك ايمانندن قائده
برينه مضرت كورمشدر .
فقط بونكلده قابل قياس اولمايحق بر
يهودى دوعه سى واردرك (ابن السوداء) ديه
شهرت آتش بولونان (عبدالله بن سبأ) خبيثدر .
شهنذر زاده حلى بك مرحوم (تاريخ اسلام)
نه ، امام على بك نجفيانى شايدن جبرئيل - مشارا
چوق سولكله چوق بيش ايتديكى ايتى افراطه
هدف اولدى . كنديسى سولر ، بو عيتك افراطى
سوقله ، چوق شينى ، حتى حقيقيله ندا اغشردر .
سوره يئردده اوله :
« بونك [عجب] مفرطلىك [افراط] لارى
قابك مذهب اسرائيليسى مبداء كترن افكاره سالك
يهودى رلرلندن ايكن اهتما ايدن « عبدالله بن سبأ »
در . مع مافه عبدالله بن سبأ ك مذهبي دوعروندن
دوعرويه زردشتدن دكل ، قابال مذهب اسرائيليسدن
آلشدر . بومدمك زردشت ديبيله مناسباتى اوانى
لازم كاپر .

جناب امام ، ابن سبأى مدينه دن طرد ايتشدى
شهادتندن سوكرام عبدالله امام على بك اوله ديكندن ،
سبارله چيقتندن ، بولوطردد دعد ورق اولدندندن
بخت ايتش وچوق طرقدار قازانشدر .
لكن عده مضبوطه قيلندن اولارق برسيانندن
استماع ايتديكم درايي دما زياده عقه موافق بولوردم .
بورواينه كورده عبدالله بن سبأ ، غايت عاقل و شيعر
برخانام اولوب امام على ايله ايتديكى باجنانده مغلوب
اولش واسلايتى قبول ايتشدر . بوسيله على به
قارشى عظيم برحمت و حسن تكريم يسليوردى .
بركون زمانه يئنده امولرله كودوشوركن فضل اصحاب
عقنده سوز كير . امولر واولرله اتباع ايدلر .
اصحابدن اول ، اولن بيش كخى كرى ايتش وعلى
اوتوش . عبدالله ، فضل عيلدن دم اورمش ، رد
ايدلش . بونك اووزينه : غافلر ! بفرينده كنديسى
بر موقع فضل ورمديككز على به . سبى عبادت
ايتدريم ديش وسوزنى طوتمشدر .
حلى بكك افاده منقوله ينى ، حقيقته تماميله
موافق دكلر . آكلشيلان مرحومك حضرت
مرتضى عقنده كى حسن نظفى ، اوكا قارشى
ساخنه بر عرويت كوسترن ابن سبأ عقنده ده
كنديسى حسن نظنه سوق ايتش وياكلمشدر .
ابن سبأ ، عالم اولمته برابر ديدناشلرلندن
(بنى قينقاع) (بنى نصير) و (بنى قريظه) نك
مسلمانلردن انتقامنى آلاما عازم برخانام ايدى .
مسلمان اولارق بصرمده ظهور ايتش
اولماسى ، حضرت على بك ايله اووقت مدينه ده
مقيم بولوناسى طولايسيله مشارايله ايله باياخته
مغلوب اولارق اهتما ايتمسه ممكن بوقدر .
اونك على طرقدارلنه وعثمان عبادارلنه قافيشماسى ،
مسلمانلرى بربرينه دوشورمك وبونك خونين
تيه سبيله تشفى ايتك مقصدينه ميقى ايدى .
نيته كيم عوام ناسدن بمضيلرى باشنه طوبالامش ،
قاندريم بيله چكارينه جناب على بك على اتدريج
ولايتندن ، وصاقتندن ، حتى الوهيتندن ! بحث
ايتجه باشلامشدى .

قاسد وفسد المقيد اولدنى آكلشيلانجه
بصره دن قوغلوب كوفيه كيتدى وعين افسادانه
دوام ايتدى .

كوفدن سيلكلوب قيرلاتيلنجيه شامه عزيمته
اوراده بولونان (ابوذر) و (ابولدرام) و (عبادة
بن الصامت) رضى الله عنهمى قاندرىق ايتشدر .
عباده حضرتلرى ، حريقى ياقالايوب معاويه به
تسلم ايتدى . اوده بلاد شاميدن نقي ايله دى .

ابن سبأ ، شامدن جيقارلنجيه مصره كيدوب
اهالىنى قيشقيرتايه چالاشدى . نهايت حضرت عمر ك
آجلايچندن قورقدينى نته قاييه آچيلمش ، حتى
آچيلمش دكل ، قيريلشدى ، چونكه : اغتشاش ، يلككز
حضرت عثمانك خون مصصوبيله سكون بولامش ،
جل و صيفين وقهرلنده يلكر جامه سالمايك لاحقيره
قانى آقوب كيتمشدى .

ابن سبأ خيبنى ، اسلام دنيا سته آجدينى
بو مدهش رخنه ايله اكتفا ايتك ايتسه يور ،
اسلام ديتي درخنه دار ايله مك امانى يسليوردى .
بونك ايچين « على ، الهيدر ! » هذيانيله يئلرلى
مولودوردينى بر طاقيم حقيقى حضور مرتضى ده
سجده ايتدردى .

شو سخييف اعتقادى ترك ايله قائب و مستغفر
اولمادقارلندن حضرت على ، سجده ايدنلرى اعدام
ايتدردى كى خفيا مشوقلرى اولان ابن سبأ
ملعونده نقي ايله دى . فقط حريف ، ايران
و آذربايجان جهنيزنه كيدرك اوطايل عقيدى
جهلانك ذهينلرنه صوقوبوردى .

فرق سيمى رضائى ايتنده ايدى كه حضرت
على ، صباح نمازينه كيدركن بوسوده بلكه بن
(عبدالرحمن بن ماجم) شينك غدارانه برضربه
سى ايله شيرداولدى . رضى الله عنه وكرم الله وجهه .

لعين ابن سبأ ايله بوندن ده استفاده بولدى
بولدى . توابنه « على اولمده دى . ابن ماجم
اوردينى على سورنه كوش بر شيطان ايدى ،
اميرالمؤمنين ، كوكره چيقتى . بولوطرلك آراسنده
اوطورورور . كوك كورولتوسى ايتك سى ،
شيشه سلكده قامچيسيدر . « تعابى و ردى ،
انسان شكلده كى بعض حبه انار ، بوكانه قانديار
وكوك كورلر كن (السلام عليك يا اميرالمؤمنين)
ديمه باشلاديلر .

ابن سبأك طاقيت احواليه هلاكى تاريخى
بيله يورم . اير ، كچ جنه اولوب دار جزايه كتى .
فقط براقدنى (سبأيه) مذهب فساده ، برچوق
فرق ضاله لك . ماخذ غوايى اولدى .
طاهر المولى

اسعد دده افندى عقنده

حسين وصاف بكة يزانان مكنوبن مابده
خواجه مرحوم ، كنديسندن اذوناً ذكر
وسماع ايتديكم حالده بكا بيت ورمه مش . بن
كنديسندن دكل ، شيخ جلال الدين افندى
مرحومدن فيض آلاچمى سويله شدى كه بوكا
قولا ، وفعلا دلالتده بولوناسى ، مرحومك
معالى اخلاقه سندن برعونه كال اوانى اوزره
كوسته ييله ييلر . زيرا : هيچ برخواجه ،
شاكردينى ديكر راستاك تدريسته ، هيچ بر
شيخده مريدنى ديكر بر مرشدك تربيه سته
كوتدمك ايتمه من .

مكر اسعد دده كى باشقه لرليك منفعتى
خو كالمته ترجيح ايدنلردن اولو .

بيك اوچ بوزاون ايكي سالى جادى الاخره ماجره
چيئساي دخالت اولدى طاهر باب ملايه
آهى لطف واحسانكه اول جويئده فيضك
كلام ييمى همپايه اولسون عرش اعلايه

قطعة دعائیه سیله تئیت ایتک ایستدیکم مولویک اتسانک ایتسه کون مصرک (توفیق ربانی) واپورله اسکندریه به توجهاً استانبولدن حرکت ایتدک . اسکندریه ده برای کون اقامت و قصیده برنه لاطلی (امام بوصیری) کی مشاهیری زیارتدن سوکره ترمله (طنطا) به کیتدک (سیداحمد الیدوی) ایله (سیدعبدالعال) حضراتی زیارت ایتدک .

بوزارتلرک فصلیه هم مقامک مساعده سی یوق . همده اومتامانک مهابتیه برابر تره دار وسته طاقیمک بخشش طلبیه ازاجانی اطرافه باقنایه میدان ویرمه ویکندن طوغرو ، درست معلومات ویرمک امکانک مفقود . بالکیز تحف بروقمه فی نقل ایتمدن کیمه به حکم :

سید بدوی حضرتلرینک مقامی حریمندن دیشاری به بیقچه قیافتنر طنطا چوققلرینک نظر حیرتی جلب ایتش اولمالی که اطرافزه طوبیلاندیلر . خواجه لک باشندکی دستاری ، نیم باشندکی دال سککی مصر فلاجلرینک کیمکری و (طرطور) دیدکری کیمکلاهک یوبونکظن ایتشیلر . بناء علیه (شریف الباطرطوراً) دییه متکرر بر آهنگ ایله بزی استاسیونه قدر تشییع ایتدیلر واستاسیون مأمورینک تکدیری اوزره بیه داغدیلر .

چو چو قلرک شوهر آتی ، بزی فیروز برماش ، باله کس خوشه کیمشدی .

۹۰

شو فقرده خواجه مرحومک عاریتده کی آداب و عراسمه نه قدر رعایه کار بولندیلر آکلتیر :

معلوم حالکیز درکه طریقه زده برمتوخوانلق دستاری وارد و تقریر منوی به قادر اولان ذوانه چاپی اقدی حضرتلرینک امر تحریری ایله بونک سکاوسته صاریلسته مساعده اولونور . بعضاً او قدرتی حائر اولایان ، فقط طریق ایچنه . قدسی بولونانلر ده ویریلدی و اردریا . آتق بولیرینه (متوخوانلق پایه سی توجهی) ده نیلمه ایدر .

دهده اقدی مرحوم ، بزم کی دکل ، بحق متوخوان اولدیلر جهتله شیخ عثمان اقدی حضرتلرینک انهاسی وچلیک مقامک مساعده سیله دستار صاریمه مآذوندی قاهره واربجمیه قدرده دستاری سکا ایله بولونمشدی . ام دنیاه قهر ایچیمه سکستی چقاردی ، دستاری جوزمه به باشلادی .

ساقی مکر وظیفه حافظ زیاده داد کاشته گشت طرء دستار مولوی اطفیه سیله دستاری جوزمسنک سینی سوردم . — مولو بخانه کیده جکیز . پوست نشین اولایان برمولوی ، دستاری سکا ایله مولوی تکیمه سنه کیده من ، آداب طریقه منافیدر . جواجی وردی .

مایندی وار طاهر المولوی

رجا :

آبونه بدانی هنوز کوندرمه مش اولان قاراریمزک تأدیه خصصه مهنلری رجا ایدرز .

مدیر مسؤول : طاهر المولوی (مخودیک معلومه سی)

اداره خاهاسی :

یازید جامع معرفتک تریه قایمی قارشیمده

اسلامک نفعه خادم مقالات
مم الشکر قبول ونشر اولونور
یازانک شخصیت دکل یازانک اجیری
نظرده آلتیر .

کان بانلردن شایان قبول کورودلر
تایمخ صبراسیله دوچ ایدیلر .

کونددرله جک آثار ، او توناقی
و مختصرجه یازیش اولمالیدر .

عدد ۴۷
جلد ۴

ربنی ، علمی ، ادبی ، اجتماعی

محفصل
۱۳۳۸

مجمعته اسلامیة

صاحبی ، مدبری ، تحریری :

رمضان
۱۳۴۲

عدد ۹۰
فی : غرویش

مندرجات :

محفصل ربنی و علمی : رمضان المبارک - طاهر المولوی ، قنوی - شورای افتاهیتی . بر مفسرک بیلمه سی لازم اولان علوم - بر غملی جودت اقدی . مذهبیدن بضیرلده اوزر ج - معرود بک .
محفصل قنوی : الفارس مصادمه سبویه - عبدالرحمن بک . مایه الروحیات - سعدی بک .
محفصل اجتماعی و ادبی : مصرده قبش - رشید مظهر بک . مدرسه القضاء مولد - طاهر المولوی . تطبیر - معراقدی . نظیره - سود المولوی بک . قارلره آتیق مکتوب .

آثار منتشره :

جمهوریت مارشلی

فلورینلی ناظم بک اقدی طرفندن بو عنوان
ایله منظوم بر اثر نشر ایدیشدر .

حسن و عشق

شیخ غالبک بومشهور بدیعه منظومه سی محفل
اداره سنجه طبع اولونمش ، صوکنسه ده ناظم
ابداعکارینه داتر برقاچ سطر علاوه قیلنمشدر .
جهاسی ۹۵ غرویشدر .

ملی مفکوره

بونام ایله آیدر بر چقمق اوزره سلفکده
بر علم وصنعت مجموعه سنک انشاره باشلادیلر اداره
خانه یه کلن برنجی نسخهمسندن آکلادق . بکی
آرقه داشمزی تبریک و موفقتی تمی ایدرز .

رجا

مجموعه ، که جک نسخه ایله دودنجی جلدی
اکمال ایدیور . بناء علیه دودنجی سنک آبونه
بدانی حالا کونددرمه بئرک تأدیه دینه همت ایچمی
و آدرس ده کیشدرمش اولانلرک بکی آدره سلفی
اداره یه بیلدیرمه سی رجا اولونور .

مجله دینی و علمی :

رمضان المبارک :

ای آینه نور تجالسی مظاهر
ای شعله حقیقی مرزومه طاهر
ایندی رمضان لمسی آفاق منور
محتاج او هدی نورینه افسد بهار
محی الصب رائق

دین اسلامده کی اوروج بورجک زمان یغاسی
اولان شهر مبارک حلول ایندی .

جناب حق ، اهل اسلام حقدده متین و حسن
امثالک ادرا کیله اخوان دینی سرور ایله به .

بورمضان شریف ، مسلمانلقدده کی شهر صیامک
۱۳۴۰ و مجله مجموعه تاجیزیک منتشر بولوندی

اوروج ایلیزیک ۴ نجی دور سیدور . مجموعه ۱۱
۲۳ و ۳۵ نجی نسیخلرنده ، خصوصیه ۱۱ نجی

نسخه مخصوصه رمضان و متعلقه دائر تفصیلات
لازمه واردور . تمجید بلاوی حاله کتیرمه مک ایچین

او تفصیلاتی بوراده تکرار ایجه بچکم . اعتیادات
قدیمی او کرده مک مراقدده بولونانلر اولنسخه

مطالعه بویورسونلر . یالکیز شو قدر سویله بچکم که
رمضان ، نظر اسلامده واجب الاحرامدر ،

چونکه شهر صیامدر . ۱۷ نجی کونی بیغمبر اکبر
اقدیمزه نبوت کلدیکنه و (اقرا) سورده نلک اولندن

برقاج آیت نزول ایندیکنه مصادقدر . مشهوره
کوره ۲۷ نجی کیجه سی - (خیر من اللب شهر)

سنایش ربانیه مظهر اولان - لیه قدردر . اولی
رحمت ، اوسطی مغفرت ، آخری جهنمدن خلاص

زمانی اولدینی طرف نبوین اخبار بویورولمشدر .
اوروج طونانلر یه دن ایچمه دن علاقه کی کسمش

اولمالری طولانیسیله کوندوزلری عالم مالانکی

آیدریر ، کیجه لری جوامع و مساجدک تنوری ،
فضای کواکب سطح زمینه انش اولمالی کی ریخال
اولاندیریر . بناء علیه بویه مقدس بر آنک قدری
بیلیشمه سی و عظم شائک لایق و چیه توفیر ایدریر سی
لازمدر .

ذاتاً ارباب اعتقادک بولوزی تقدیر و تطبیق
ایده چکنده شبه یوقدر . صیامک فرضیه ایناتانلر
واج طورمقی زحمته قاتلانامانلر و اوسه اوکیلرک
ده اوروجولره قارشی حرمت ، خصوصیه ملل
غیر مسلمه نظرلنده طو اهری اولسون محافظه به
حمت مقصدیه شوراده ، بوراده بیوب ایچمکدن
توقی ایچلری انسانی و ملی بر معامله اولور .

طاهر المولری

استثنا و افتا

بولمارسانده کانی بی بازار قصبه سی مسلمانلری
نانه (محمد شکری) انضاییه مجله اداره خانه سی کان
برکتوبده بعض سؤال ابراد ایذلیش ، ورقه مرسله
عیداً شورای افتا ریاست علیسته باقدیم اجوبه لازمه مک
اعطا بویورمالی نجی اولونقدی . ریاست معارالها نجی
وافی نظرده آتش و لازم کان جوابلری غرور نسیر
ایله مش اولغه مع اشکران و بروجه ذر درج ایسیوروز :

شورای افتا ریاست علیسته

نشر ایچمکه اولدیم مجله مجموعه تاجیزی
ادارده ۲۷ سؤالی حاوی اولقی اوزده بولمارسانده
شعی به تابع بی بازار قصبه سی مسلمانلری طرفدن
برورقه ورود ایندی . برتسمی یک طفلانه اولان
بوسؤلرک بوراجده دینی و تاریخی اجوبه لازمیه سی
ویریله یایر سده صلاحیت افتا مقام فضیلتلرینه عائد
اولدیندن ایجاب ایدن جوابلرک اعطای و مجله
واسطه سیه سائلرینه ابالاغی منوط رأی رزین

فضائلنا یلیردور . ورقه مرسله عیناً و لفاً عرض
و تقدیم قیلینشدور اقدم حضرتلری .

۲۹ شباط ۱۳۴۰ طاهر المولری

ذیل جواب : ۸۲

۸۳

۸۴

سؤال ورقه سنده عیرر مسالندن اون سکر
مسئله به جواب تحریر اولندی . باقی سؤالرک
بعضیلرینه جواب ویرمک سؤالرکی عبت ایله
اشتغال اولدیندن جوابندن صرف نظر ، دیگر
بعضیلری دخی تاریخه عائد اولغله جوابی ذات
عالیلرینه ترک اولوندی .

۲ دیان ۱۳۴۲ و ۸ مارش ۱۳۴۰
هیت افتاییه وئیی

توفیر

۴۰ بلغارستانده شعی به تابع بی بازار قصبه سی
مسلمانلری طرفندن یکری یدی سؤالی حاوی
استانبولده مجله مجموعه سی اداره خانه سی کوندوبولوب
مجله مجموعه سی صاحبی طرفندن کوندوبولوب
مطالعه اوله رق مذکور ورقه مک اون سکر سؤاله
ویریلان جواب :

۱ - جمعه نمازی شرائطی تحققی ایچمکه
اقتدار جهاندده موجود بالعموم مسلمینه بالافتاق

فرشدور . جمعه نمازی ایچون خطب تمین اولان
قریه اهالیسته فرشدور بلغارستان و امثالده

معاهده موججه جمعه نمازیه نسته سلطان ، تورکیه
حکومتک ریسیور معاهده موجود اولمان رلرده

مسلمانلر خطیب انتخابیه جمعه نمازی ادا ایدرلر .
جمعه نمازی قیلانلرا حیاطاً ظهر اخیری ده قیلارلر .

قیلماسلر جمعه نمازیه خلل کلز . جمعه نمازی فرض
اولان رلرده جمعه نمازی قیلمايانلر اوله نمازی

جاعتله قیلمازلر . جمعه نمازینک وجوب و اداسنک

شرطلری (دیکتا) و شرحده و سائر کتب
فقهیده مفصلاً میندر .

۲ - مینک عبادت واجه دن بورخی اولوب
دور ایچون وصیت انیش ایسه وصیتی وجه مشروع

اوزده تنفیذ اولنقی لازمدر . وصیت انماش اولوب ده
ورشدن بری تبرعاً دوری یایر سه جائز اولور .

دور حقدده معلومات کتب فقهیه مک قضاء القوائت
بجتهده مفصلدر .

۳ - صیام نمازینک سنشدن غیر ناهله
نمازلی بلاعذر قاعداً قیلقی جائز اولور . بولونقلده

سبواً تأخیر قیام تأخیر قرائتی مستلزم اولغله سجده
سبو لازم اولور .

۴ - برجماعتک معین برکوندده مثلاً صیاح
نمازلی قضایه قاله اونمازی جاعتله قیلمازلی

جائز اولور . صیاح نمازی اوکونک زوانندن اول
قضا اولتورسه سنبه برار قضا اولنقی لازمدر .

سنت دخی قضا یتنبه قبله جقدر . زوالدن صکر مه
قاورسه یالکیز فرض قضا اولتورده سنت قضا اولماز .

۵ - صلات و ترک دخی قضایی لازمدر .
قضا نمازینک هائیک کونه عائد اولدینی معلوم ایسه

مثلاً ک اول قضایه قالان صیاح نمازی ، یاخود
الکصره قضایه قالان صیاح نمازی دیه یت اولتور .

دیگر نمازلرده بوصورته یت اولتور .
۶ - بلغار عسکرلکندن ترک اولان فرض

و واجب نمازلر و اوووجلرک دخی قضایی لازمدر .
نمازلر قضا اولتورکن بدایتده اذان و هریرنده اقامت

سنددر .
۷ - قرائت قرآن کریم حدداً تنده عبادت

اولغله ذخر آخرت اولقی اوزده قرآن اوقوموق
مشروع و مستوندر .

۸ - حالت نزعه بولان کیمسه مک یانندن
اولته قدر ، کذلک بعدالوفات غسل اولدقدن

مکره قرآن او قومق جائز و موجب ثواب و فضیلت در.

۹ — تلقین شرعاً ممنوع دکلدر و بین المصلحین متعامل و مستحسن در.

۱۰ — مکر و نکیرک میتہ دیندن و دیندن و بیغمه دیندن سؤالری دلائل صحه ايله نابندر .

۱۱ — جناب رسالتآباد افندیق حضرت تلمیذک حال یقظهده بدینله برابر مسجد حرامدن مسجد اقصایه اسراسی آیت کریمه ایلده، سایه عروسی خبر منهور ایلده، دیگر عوالم علویه به سیری خبر آحاد ايله نابندر .

۱۲ — اصحاب کفک قرآن کریمده بیان بو یورولدی اوزده طول مدت اویوب او یاندقاری معلوم و حال حاضرده میت ویا اویقوده اولدقاری غیر مجزوم اولغله بونک کیفیتله اشتغال ایدیلیمک احتیاطه او فقدر .

۱۷ — قوشاقمز و بوسکولمز نماز قلدیق جائزدر . پوته و آتیه قارشى نماز قلدیق مکر و هدر .

۱۸ — قرآن کریم دائما موقع احترامده بولمدر لازمددر . بناء علیه غزته و دیوار تقویملری

کی ایاقلر آتیه آتیه حق شیلره آیت کریمه یازمق جائز دکلدر . اجرته قرآن او قومق جائز دکل ایسهده قرآن کریم او قویانلره رضای باری قصدیه عطیه ده بولمق جائز و جناب مویات عظیمه در .

۲۰ — مصحف شریف کنار ویا آخرتده یازیلان ختم دعالیمک بعض فقرملری مالا قرآنه موافق ایسهده قرآندن مترجم دکلدر .

۲۵ — قرآن کریمده مذکور و اعماله متعلق بعض احکام، حکمت الهیه مقتضای اولوق اوزده دیگر بعض احکام ايله منسوخ ایسهده قرآن کریمک لفظ شریفی و قرآنی جهنندن بر حرفی بيله منسوخ دکلدر .

۲۷ — دفن اموات ایچون وقف اولنیان

قبرستانه دفن اولنان میت بالکلیچوریمکله طور اراق اولوب قبردن اثر قالدقده اوزرینه بنا یا ماقده یاس بوقدر . لکن دفن اموات ایچون موقوف اولان قبرستانه بنا یا ماق جائز دکلدر .

مهر :

نور کیم محمد رومی
ملی شرعی و اوقاف و کالتی
هیئت انشایی

تشییرلر - مفسرلر

بر مفسرک بیلیمه می لازم اولان علوم

کین نسخه دن مابده :

۵ — (معانی) . ۶ — (بیان) . ۷ — (بدیع) علملریدر . بونلرک اولکیسی سایه سنده تراکیب کلامک افاده معنی جهنندن خواص و مزایایه و قوف حاصل اولور . ایکنجیسیله تراکیب کلامک دلائلک وضوح و خفا حسبیه اختلافی جهنندن خواصه و قوف حاصل اولور . اوچنجیسیله ده کلامک تحسین و تربیتی طریقلرینه شعور حاصل اولور .

اشبو اوج علم علم بلاغتک بر مجموعهمی اولقله برابر هر مفسرک حجب اندیشه سنده اساسی بر طرزده بولوندورولماسی واجب اولان علومک اک بو یورک دکلریدندر . چونکه مفسرک همه حال اعجاز قرآنک مقتضایاتی دائما پیش ابتصارند بولوندورولماسی لازمدندر که بده آخیق شو اوج علم سایه سنده رهین ادراک اولایلیق .

(سکاک) مرحوم و اعجازک اویله بر شان و ماجرای غریبی واردر که شایان دقتدر . ادراک اولوندورده بوکا رغما وصف و تعریفی ممکن اولاماز . ناصیل که اوقونان بر شمرک وزنا استقامتی بیلیپرده تعریف و توصیفی ممکن اولاماز . او خصوصده حکم و تمیز ، آخیق ذوقکدر . اودوقک تحصیل ایچون

۸ — (علم قرآنت) در . زیرا اطلاق بالقرآنک کفیتی که اوندن بحث ایتلک مفسرک چله و غلطاندندر . آخیق علم قرآنته و قوف نام ايله حاصل اولور . برده معنالرده کی وجوه محتمله دن بعضی بعضی

اوزرینه مرجح اولور که بده علم قرآنت سایه سنده حل اولونه بیلور . ایشته بوکی اسباب دولایسیله مفسر اولان ذاتک علم قرآنته بهره مند اولماسی لازمدندر .

۹ — (اصول دین) یعنی (علم کلام) در که مفسرک بوندهده بیان بولونماسی قطعاً تجویز اولوناماز . چونکه قرآن کریمده اویله آیتلر واردر که ظاهری تجسیم و تشبیه کی جناب رب العالمینک کنده سیله اتصافی مستحیل بولونان اوصافی ناطقدر که علمای اصول دین ، اوکی آیتلرده تأویل اجرامی واللله اسنادی جائز و یا محال اولان شیلرک تحقیق خصوصتده یکنه مرجعدر . بناء علیه مفسرک بو علمی اهالی قطعاً جائز اولاماز .

۱۰ — (اصول فقه) علمیدر که بو علم سایه سنده استنباط احکام و اونک اوزرینه استدلال خصوصات مهمه می تیسر نمای حصول اولور .

۱۱ — (اسباب نزول) علمیدر که آیت منزله تک معانی جللیه سنک توضیحده اسباب نزولک پک چوق دخل و تأتیری بولوندی شیه سزدر . بناء علیه بونک ده اهالی قطعاً جائز اولاماز .

۱۲ — (علم ناسخ و منسوخ) در که بوسایهده حکم ، غیر محکمدن نماز ایده چکدر . بناء علیه بونک ده دائره اطلاعدن اخراجی روا دکلدر .

۱۳ — (علم فقه) در که مفسره بوعلمک لزومی قید تذکاردن آزاددر ظننه در .

۱۴ — مجملات و مهمات قرآنی بیان ایدن احادیث بیلیمکدر که بوده عینی وضعیتدر .

۱۵ — (علم احوال بشر) در . اوت ، جناب رب العالمین ، قرآند مخلوقاتک احوال و طایفه دندر .

ایسه علم معانی و بیان تحصیلندن باشقه بول بوقدر . مکر که اصحاب کرام و بلغای عرب کی فطره سلیمه اوزده مفسرک اولارق علوم مزبورده تک تحصیلندن مستغنی اولای در .

(ابن ابی الحدید) بلاغنده صاحب صلاحیت بولونان سکاکی نک سوزنی براز داهای شیشیره رک دیبوره :

یان یانه او طور مش ایکی دلیر کورسه لکه بونلرک بری اوردنه بویوله انچه بورونلو ، ده کیری یا ناقی ، قدرندن سورملی کوزلو ، غایت پارلاق و آبدار دیشلی ، انچه دوداقلی ، بیاض و بنیه مال و شکلی ، دیگر کی ایسه شو اوصاف معدومدهده اولککندن بر نور و آشنایی ، فقط بوکا رغما کولکلر تسخیرنده ، قلوبه تأثیرنده ، نظرلره طائی و سوعلی کوروننده اولککندن بر نور و داهای یوقاری .

ایشته بورامی ادراک اولوندورده سبی آکلر شیلماز و بیچون بویله اولویور دییه وارد اولان سؤاله قارشى تعلیلی ممکن اولاماز . ایمی شوا یکی کوزل جاب قلوبده نه وضعیتده ایسه لر سوزلرکده یکدیگرینه قارشى وضعیتلری اومرکزدهده . سوز واردر که بوتون محاسن بلیغانه و شرائط اعجاز کارانه می حائر اولورده او محاسن و شرائطده آنکله همعیار اولامایان دیگر برسوز ، کندیسندن زیاده تسخیر اقلیم قابه قادر بر خاصه مالک اولور .

ایشته بورامی غایت دقیق بر معنادر که اونی حقیقه سنجیده میزان امان ایده چک آخیق ذوقدر . اولک ده تحصیل فقه و سائره کی قیلرله اشتغال سایه سنده چهره نمای حصول اولاماز . بلکه بر فطرت سلیمه به مالکیت ، یاخود بیان و معانی قیلرند ملکة نامه تحصیل ايله برابر بونکله ده قناعت ایتیه یوب خطب و رسائل و قرض شعر و ادبیات خصوصتده ندر بونک لازمدندر . . .

با خصوص بشر اوزده نده نعل ایدن شئون و توامیس

ربانیه دن و ملترک کچیردیکی احوال انقلابیه دن چایجا

بحث بو یوزمقدمه در . شو حالده مفسرک ، بشرک

کچیردیکی اطوار و ادواری و ملترک اختلاف احوالی

کیمک قوتدن ضعفه کیمک بالعکس ناصیل انقلابیه

نیچون و نه سیدن طولانی معروض بولوندیغی فقیر

و قلمیر بیلمه سی لازمدر . تا که صد تفسیرنده

بولوندی آبتک ایچنده زکینجه اداره مقاله ایده بیلسین .

خلاصه : علم تاریک کافه شعبانده مفسرک

یوکسک معلومات ایله مجهز بولونماسی همه حال

لازمدر . ایشته سکا بر آبتک احوال بشره واقف

اولمان بر مفسرک اوراده اجاله قلم ایله مهنی قطعاً

ممکن دکدر . (کان الناس امه واحدة) فیت

الله التبین مبشرین و منذرین) ملترک وحدتی نهدن

عبارت ایدی . ناصیل اولدی ده سوکرادن دوچار

تفرقه اولدیله آبتک بعتی نه کی تأثیرلر کوسرتدی ؟

بونلری بیلک ایچون علم احوال بشره دهرین بر

وقوف اقتضا ایده چکی شهنسز دکیدر ؟

۱۶ - (سیر محمدیه) بی دهرین بروقوق ایله

بیلک لازمدره تا که غزوات و مجاهدات اسلامیه

متداثر اولان آیتلرده مفسر ، واقفانه مطالعانه

بولونایلسین . سیر پیغمبریده راجل اولان مفسر ،

بوتون میاحنده ناصیل شلمان اعتقاد اولاییلر ؟

۱۷ - (علم موهبه) درکه بو علم ؟ بیلدیکی

ایله عامل اولان علمای باللهه مخصوصدر . (من

عمل بما علم ورثه الله علم ما لم یعلم) یعنی د کیم ،

بیلدیکی ایله عامل اولورسه الله ، اوکا بیلمه دیکی

نیجه حقائق کشف و احسان ایدر . و حدیثی ایله

بو علمه اشارت بویورلیشدر .

ایشته شو ۱۷ علم ، هر مفسر ایچون لازم

ولا زب اولان علومدرکه هانکی بر شخص بونلری

تحصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

محصیل ایچکسزین تفسیر کلام الله جرات جاهلانده

مذهبه دن به مشیرلنده اوروج

دنیا ده موجود سبای و غیر سبای هیچ برین

یوقدرکه اوند تختاق برصورتده صوم موجود

بولونش اولماسون . بر بواده بونلرک اتوانندن

بحث ایده چک دکدر . یالکیز مذاهب اسلامیه ایله

ادعای اسلامیتده بولان مذاهب اهل بدعتده کی

صیامدن برنبده بحث ایچک ایستور :

اهل سندن اولان حقی ، شافعی ، مالکی

حنبلرله اهل حدیث ، وهابیه ، داویده ، اباضیه ،

مهدیه ، احمدیه ، شیعه دن زیدیه ، اشاعریه ،

جعفریه و قولاری شیخیه ، اصولیه و متشرعیه ، حاجی

کریم خانیه ، اساعیلیه ، متوالیه ، تام اولاراق اوروج

طوتارلر .

اهل شیعه دن یالکیز نصیریله ایله مکریه فرقه لری

حقته برنی سوبایه میچک . ظن ایدر بونلرک

بویاده کی حرکتلری قیزلباشلرکی کی در .

علویلردن حضرت علی سلاله سندن اولدقلری

ادعایند شایقلر ، کاکایلر ، سارییلر ، زازا ، نخته چی ،

سوره ک ، موم سوندیرن ، حروفی وین الناس دها

سائر اسملرله یاد اولان قیزلباشلر ، (دوان) ایله (باکو)

بولی اوزرند اولوب حضرت حمزه نسلندن اولدقلری

ادعا ایدن ایت تیللرده صوم یوقدر ، یالکیز محرم

الحرامک طقوزنجی کونی بعض قیزلباشلر اوروج

طوتارلر ایسه ده اکثری محرم الحرامک برنجی کونندن

اوتنجی کوننه قدر صیق بر صورتده صائم بولنورلر .

کرچه اهل سندن بر طاقارینکده شهر محرم ده

اوروج طوتدقلری معلومدر . ینه اهل پنتدن بعض

جهله تک بوتون رمضان شریفده اوروج طوتما یوب

یالکیز لیله قدری استقبال اینک اوزده بر کون

اوروج طوتدقلری مشهورم اولشدر . کذا بعضیلری

ده یالکیز یوم عرفه ده صائم بولنورلر . اوتوز کون

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

بر فغری مروت

طافه شیخه نك بابه متعقداته یاقین پولوغاسیدور .
دوزیلر عندئده صوم ایله صلاة برینه صدق
لسان و حفظ اخوان فرزند . فقط بونكله برابر
ایچلرند صائم اولانلرده موجوددور . یزیدیلرده
هرسه نك اقصر ایلانده ، یعنی کانون اول آتیک ایتدا
لرنده اوچ کون اوروج طومنی واجبات دینه دندور .
فطورلر شراب اولی محققدر . قاعده هر یزیدینك
پیر ویا شیخك اکرام ایلده چکی شراب مقدسه
افطار ایچی اصولدن ایسه ده بوآراق بوعدانه
رعایت اولی مقدمه دور .

مستورد

مخمل قی :

الفارس مصادمه سیاویه سی و منظومه لرك
تولوی !

۱۹۰۱ سنك ۳۳ شباطده ایدی ، «الفارس»
برجسته عظیم بر حادته ظهور ایتمش و بر ییلدیز
دیگریله بالمصادمه هر ایکسنك دخی عمر لرینه خاتمه
چکلمشدی .

تاریخ فلکیانده اک مشهور بر وقعه اولان
بو حادته مناسبتله عرض ایدم که ، اجرام سیاویه نك
و بونلره منسوب سیاراتك تولوملری ، علی الاکثر
مصادمه ایلدور . مصادمه ، معلوم اولدینی اوزره
ایکی جرم سیاوینك یکدیگریله چاریشمه سی دیگدر .
بو یله بر حادته او ایکی جرم ایچون ، شکل اعتباریله
یرفلاکت ایسه ده نتیجه اعتباریله بیوک برنعمت دور .
چونکه ، ایکی کونش ، اختیار لایوب ضیا و حرارت لرینی
غائب ایتدیگجه مصادمه ایچونلر . یعنی صانع حقیقی
حضرتلری بونلره او یولده بر نظام و هندسی
حرکتلر و محرک و برمشدرکه ، مطلقا حیات

مقدوره لرینی ا کمال ایدرلر ، صکره لریده نادنا
منطقی بر حاله کلدکده ، عین وضعینده بر دیگریله
مصادمه ایدرک بالقیجه ثابت شدید بر حرارت
و طولایسیله یک بیوک شعله لره تائل اولورلر .
بناء علیه ، مصادمه ، اجرام سیاویه نك عمر لرینه
انصل خاتمه چکیورس ، تأمین حرارت و ضیا
طولایسیله یکی حیاتلرینه ده مبدأ تشکیل ایدیورلر .
فی الحقیقه ، مصادمه نك شدی ، ایکی جرم
سیاوی بری برآنده بخار حاله ، یعنی صحابه یه انقلاب
ایدیرلر ، عوالمك ایلک تشکله ده کی غایت کنیش
دخان کتله سته تبدیل ایلر ! ! !

منظومه سیاراتك تولوملری دخی عین وجهه
ایسه لرده بونلر ایچون بروجه آتی احتمالات دخی
واردور .

۱ — بر سیاره کندلی کونشته بعض اسباب
حادته طولایسیله سقوط ایدوب یانار ! ! !

۲ — ویا بر اخلاق داخلی نتیجه سنده
پارچالانیر ! ! !

۳ — منظومه شمس ده بر موازنه مزلاک
ظهور ایدرک سیارات یکدیگریله مصادمه ایدرلر ! ! !

۴ — انشای سیرنده سیاوی بر جمع الکتریکی به
تصادف ایدرک طوب کی باطلار ! ! !

۵ — بعض اسباب طولایسیله حرکتدن ساقط
قاله رق برآنده صوکی نوبر ! ! ! [بو حال یک
نادر دور] .

۶ — منظومه یه یا قلاشان بیانچی بر کونشك
حرارتیله یانوب قاورولور .

بو حالنك جلوه سی مأمولدر و فلکیات نقطه
نظرندن ممکندر . فقط اک زیاده محتمل بولنانی ،
هرنصل اولورسه اولسون ، مصادمه ، در . حضرت
قرآن دخی ، اوض و سیارات ایچون مصادمه یی

خبر . و بریسور . بز بوکی آیات جلیله دن ، باشقه
مقاله مزده بحث ایدرچکنز .

فی الحقیقه ، تاریخ فلکیانده مقید اوتوزی
متجاوز مصادمه کی ، الفارس حادته عظمایسه ده
کوستر مشدرکه ، بو احتمال هیندن قولیدر ! !
اوروپا اعظم فلکیونندن «آرر تیوس» موضوع
بحث مصادمه طولایسیله یک جدی تدقیقانه
بوله رق مهم بر اثر نشر ایتمش اولدیغندن اورادن
بعض سطرلری بورایه نقل ایدیوروز . مشار ایله
دیورکه :

« وقت بوقت قیه سیاده آنسزین پارایورورن ،
بعده شدی غائب ایدوب سون ویا خود فوق العاده
آز شعله ایله قالدان ، یکی یکی ییلدیزلر مشاهده
ایدیوروز . بونلرک اک مهملرندن بری ، ۱۹۰۱
سنه سی شباطده الفارس برجده کورولدی .
شویه که : استوچایده ۳۲ شباط صاحتده ، «مستر
آندرسون» نامندکی هیئتشناس ، الفارس برجده
برنجی درجه دن براز ده پارلاق ییلدیز کورودک
لاجل التدقیق ، ۲۸ ساعت اول پایش اولدینی
فوطوغرافیا به یاقده ده ، کوکب مذکور ۱۲ نجی
درجه دن بر ییلدیز ایکن ، شعله سده کی شدک
۲۸ ساعت صکره ۵۰۰۰۰ مثلی آریدینی ،
و ۳۳ شباط معاینه سنده ایکنجی ، ۶ مارنده
اوچنجی ، ۱۹ مارنده دودنجی درجه نره ایتدیکنی ،
بعده ۲۲ جزیرانه قدر اوچر ، و ده صکره
بشر کون فاصله لرله غیر منظم صورتده تنقیص
شعله ایتدیکنی ، و ۲۳ جزیرانه آلتنجی قدر
ییلدیزلری میانته کیرمتش بولدینی اوکر مشدر .
شعله ، بعده منتظماً تنقیص ایدرک ، ۱۹۰۱
تشرین اولده دینجی به ۱۹۰۲ شباطده سکزننجی ،
تموزده طقوزنجی ، کانون اولده اوچنجی و او
وقدنبری اون ایکنجی درجه اصلیه ته قزل ایتمش

وتغیرات مدنی زمانده لونا دخی صفحات مضبوطه
مختلفه کچر مشدر .

مع هذا طبقاً آئینیه شباهی تحلیل ایدیلرک
خیلی معلوماته دسترس اولدینی ، و تحلیلاتك
نتیجه سنده غازاتك ، فوق العاده توسع ایدرک دیگر
ییلدیزلر کی صحابه طیفی اظهار ایلدیکی کورولمشدر .
۱۹۰۸ ده . م . هارتمان ، نام المان هیئتشناسی
طرفندن بوتسدام شهرنده یابیلان رصدلره و تحلیل
طیفیلره کوره ، مذکور ییلدیز ایکی چیگیلی علامت
ویروب بری دونوق ، دیگری پارلاقدرکه «موله -
المه» بی کوستر . یکی یکی ظهور ایدن ییلدیزلر
دخی هب بو حالده کورولمشدر .

الفارس یکی ییلدیزی مشاهده ایلدیکی زمان ،
کندیسنی غریب غریب مضی بلوطلر دخی احاطه
ایتمش ایدی که ، کوکب بو ایکی حلقوی بلوطندن
بری کونده ۱۰۴ و دیگری ۲۸ قوس ثانیه سی
سرعتیله کنندن تباعد ایدیور ایدی . بلوطلر ،
۲۹ مائوت ۱۹۰۱ دن ۱۹۰۲ شباطه قدر رصد
اولندی . بونلرک ، کوکی ترک ایتدیکی زمانه بالرجمه
کیدیلورسه ، سالف الذکر ۲۳ شباط ۱۹۰۱ تاریخته
تصادف ایدیلر . بوندن استدلال اولورکه ، مذکور
بلوطلر ، کوکیدن طارده شعله قوتیله آتیشلردور .
بناء علیه شک وشبه دن وارسه اوله رق بو حادته ده
مستقل وجسم بر جرم سیاوینك ، مصادمه نتیجه سیله
عمرینه خاتمه چکدیکنه ، یعنی او کوکب بشقه سته
تبدیل ایتک شرطیله ، قیامت لرینك قوبدیغه شاهد
اولیوروز . ایشته بو حال برکون البه و البه کوه
ارضك دخی باشنه کله چکدر ! ! !

آدره نیوسک بالاده کی سوزلرینه قارش ، بز
دخی «هوت» بو حال برکون ارضك دخی باشنه
کله چکدر . زیرا حضرت قرآن بوی ، سوره
ابراهمك ۴۸ نجی ، استعید باله :

[يوم تبدل الارض غير الارض والسموات]
« ارض » ارضك غيرينه ، و سيارت ، و سيارتك
« غيرينه تبدل اينديكي كون : »

آيت كريمه سيله چوقدن خبر ورمشدر . حتى
بو مصادمه ارض اوزرنده ظهور ايدده جك حادثات
ميخانيكيه و كيميويه دخي قضييل ايدلشدر ،
دور :

نوبت كلامي بنه آدره نبوسه ورمدم . مشار اليه
دوامه ديوركه :

« بو بولده مصادمه ايدن كوكيلر ، يا عظيم
ويا آزه چوق شعله دار اوله يولدر . ذكر اولان
وقعه ده هر ايكي سيده آنجق ۱۲ نجى درجه دن
بريلدر حالده ايدى . آنلك بزدن اوزاققلرى
هر نه قدر ۱۲۰ سته ضيا مسافه سي ايسده ، [ ]
چاريشمه لرندن سكره حاصل ايندكلى شعله ،
برنجى قدر بيلدر لى تجاوز ايتش بولمسه نظراً
بو ضيا ، ضيا شمسك درت بش بيك مثلى اولق
اقتضا ايدر ...

لكن بو يكي بيلدر شيمدى نه اولدى ؟ ...
۱۹۱۰ سته سنده بايلان تحليل طيفي ، بونكده
ديكر لى كي سحابيه نجيه به تحول ايت ايكنى
كوستمشدر ! جسم مركزى تو زلى غاز كتله لى
ايله محاط اولديندن ضيا سي درجه درجه كسب
ضعف ايدىور . ذكر اولان كتله لى ، كوكبك
نواحى خارجيه سته طوغرى ، ضيا لك قوه طارد سيله
آلكش و جنس لى ده باشلوجه « مولد الماء » ، هليوم ،
و نه بوليوم ، بولمشدر . بو تو زلى غاز لى ، كتله لى

[ ] بر ، ضيا سته سي مسافه سي : تقريباً ۹۰۵
تريون كيلو مترو . ساعتده ۵۰ كيلو متره قطع ايدن
بر تون بو مسافه سي آنجق ۲۳،۷۵۰،۰۰۰ سته سنده
اكال ايدم بيلير . شواهد كوكبك مذكورك مسافه سي
[۱۲۰ × ۹۰۵ تريون] كيلومتره ايدر .

ايجنده الكتريتي نشر ايتكده اورالده بر شعله ،
بر ارفاقى احداث ايدىوركه ، سحابيه ناي قزاقانلرك
اظهار ايندكلى رنكه قايمله مشاهد . خلاصه ،
مذكور ايكي كوكبك مصادمه سيله جوهر لى شدت
حرارتدن بخار حاله كچش ، ينى سحابيه انقلاب
ايتشدر ... الخ ،

آدره نيوسك ده پاك اوزون سورن افاداتي
تلخيصاً درزكه :

مصادمه نتيجه سنده سحابيه حالي آلان بوايكي
بيلدر ، مرور زمانه نكافه و تبرده باشلايه رق
يكي بر ملك مقدمه سي اوله جق و عصر لى قايمله ،
سياره لى طوغره رق بو سياره لرده ده ذوى الحيات
ظهور ايدم چكدر . نته كيم حضرت قرآن « خلق
جديد » حقه ده كي

سورده قى — آيت ۱۵ : [افعيننا بالخلق الاول
بل هم فى لبس من خلق جديد]

« بلكه آنلر خلق جديددن شهبه ده در . ايلك
ياراشمده عجز مزى ظاهر اولدى كه ، ايكنى ايجون
شهبه به محل اولسون . »

آيت جليله سيله مصادمه اقتاضدن يكي يكي
خلق لى ميدانه كتيرله جكنى سويلكده در .

سورده انيالك ۱۰۳ نجى ، سورده بروجك
۱۳ نجى ، سورده رومك ۳۷ نجى ، سورده يونسك
۳۴ نجى آيت كريمه لى دخي عجب اعاده خلقته
داردر .

خلاصه ، عمر لى ختام بولان اجرام مصادمه
ايدىوردر . بو وجهه اونلرك سيواستنده بر هر ج
و مرج عمومى وقوع بولور . و طولايي سيده
او منظومه ده ، بزم قامت ديدكمز وقعه عظمى
ظهور ايدىور ! فقط اقتاضدن ، جناب بارى
يكيدن يكي به عوالم ميدانه كتيرىور . بيله كم ،

حضرت مانع حقيقى تكویندن بر آن بيله خالى
دكدر . « وهو على كل شئ قدير ! »

اركان حربيه قائمقاي

عبدالرحمن

ما بعد از روحيات

« هندس سالم بك اقدى (حفصل) ك ۴۵ نجى
اسخه سنده ما بعد از روحيات و تجربى روحياتدن
بالماسيه بحث ايتشدى . اساسى ده قايست ايديله مدين
بو يكي علم لى ملك كنز زده هنوز طاقته مامشدر . حالبوكه
آور و ياده بايلان ، تدقيقات كوئدن كونه انكشاف
ايدىور و خرافات ظن ايديلن بر چوق حشايق
ميدانه چقيور . بزه غريب نشر يافته استاد ايدمرك
قارنلر بزم . بو ياده بر فكر ورمكى فاشمده دن خالى
كورمده ك :

اولا شونى سويلم كه (ما بعد از روحيات) ايده
مشغول اولق هيچ بروجيه مسلمانلره مغاير دكدر
بالعكس اسلاميت قبول اينديكي معجزه لرك علمى
بر صورتده اثبات ايديله كنى كورىور .

آور و بايلرك مسائل روجيه ده در دوشون دكلى
بورايه قيد ايدم چكز . له ويا علمده بور و يله جك
مطالعاتى قارنلر بزم راقبىور :

كچن سته ۲۹ اغسطس ده (وادشوا) ده
انفعا ايدن (بين الملل روحيات قونغره سي) نده
شايان دقت مناقشه لى اولش و بالخاصه (ما بعد
الروحيات) علمك اساسى و غايه سي آتيدمكى
قارده و انحاء تعيين اولمشدر :

بين الملل روحيات قونغره سي ،

۱ — اسپرئزمه ايله روحيات آرمه سنده بايلان
النباسي شمله بروستو ايدر .

۲ — بعثت بعث الموت فرضيه سنك آنجق وقايملك
مكن اوله بيلن بر قفسيرندن عبارت بولنديقى وعامك

حال حاضر ده كي وضعتده ديكر بر تفسير ك اثبات
ايدلش نظريه باقيله به جنى بيان ايلر .

۳ — روحيات علمك هر دودوي و اخلاقي
مسلكدن خارج بولمده رقى مثبت و تجربى بر ماهيتده
اولديقى بر كره ده قاصديقى ايدر .

متفقاً قبول اولان يوقرارك ايكنى قسمته
روحك موجود بى ضمايان ايدلش بولمور ، اوچنجى
قسمته (روحيات) علوم مثبت ميانته ادخال اولمور
بو يله چه طر فكي لرك ميدان و برلش اولمور . برنجى
قسمه كلنجه اسپرئزمه ايله روحيات بر بندن آيرى
اولمقله برابر هر ايكي سيده بى عيى غايه به ايصال
ايدىور : روحك موجود بى .

ذاتاً آور و ياده ايلرى كلن عالمردن بر چونى
بو نقطه ده متجدر . مثلاً انكلىز حكمتشاسلرندن
(سير اوليور لوج) تورده دن دارالفنون مدرسلرندن
بروفسور (لومبروسون) ، نا تورا ليست (روسل
والاس) و عصر مزك بيوك هيئتشاسلرندن (قابيل
فلاماريون) ... الخ موسيو فلاماريون نشر
ايتديكى متعدد اثرلر نده بروجيه آق نتيجه دسترس
اولمشدر :

۱ — روح وجوده تابع اولمده رق موجوددر .
۲ — علمك تعيين ايدمده كى خواصه مالكدر .
۳ — حواسك يادويى اولقسز ين اوزاقدن
تأثير بى كوستر بيلير .

۴ — طبيعته اساسى بزمه مجهول اولان
و حال فعاليتده بولان بر عنصر روحى موجوددر .
۵ — روح غير قانى در و موجود بى حس
ايتد بريمير .

مانه ريباليستلر بونشايجه شمله اعراض ايدىوردر
و مشاهده اولان وقايع فوق العاده ك بر خيال
ور و محمدن بشقه برئى اوله به جنى سويله بوردر .
فى الحقيقه علم آدملى ايجون بو كى وقايع قبول

اینگ چوق مشكلدر . چونكه شمدی به قدر تدقیق اولئان حادثه آخیق غیر شعوری ، كوو قوتلرك تأییری کورلیوردی . حالو كه بوكون علوم مثبته لك ایضاحه مقتدر اوله مدینی کی تصور ترك فوقده بولئان بعض حادثات یکی بر قوتك موجودیتی خبر وریور .

ماضی به رجته اون سکنجی عصرده بشایان بر ذاته ، مثلا پارس ایله روما آرسنده مکله لك ممکن اوله جتی ، رجیات بر کیسه لك کیلكر نك فوطوغرافسی آله بیله چکنی ، هواده اوچوز کیلو مترو سرعتله طوب نقل اوله جتی سویله لم و بوسوزلر یزدن نه آکلیه بیله چکنی دوشونه لم :

شبه سز ادعای میز یوش بر خولیا ، حتی رجنت تاقی ایدر و تحققی ایله بوب ایله میله چکنی تفتیشه نزل ایتمز ایدی . فقط بوقصور ایندیگنر شیلرك هسی الیوم لك عادی وقایع زمهر سته داخل اولمشدر . بو اعتبارله حادثات مختلفه فی آکلاسیلان و آکلاسیلایان دییه ایکی به آیرمه ملیدر ، یالکز عادی و فوق العاده اولانلری تفریق اینك لازمدر . پروفیسور (شارل ریشه) طرفدن مابعدالروحیاته دائریازیلان و بیولر بر رجته مظهر اولان صوك آرده ده نیلیوركه :

« بیولك ویا كوچوك حقایق علمیه دن هیچ برشی آکلامیور و بر طاقیم اسرار ایچریسنده یشایورز ، آلیشدیمز ایچون بوتلر بزی تعجبه دوشور میور ، مابعدالروحی حادثات ده الكتریقی ، حرارت ، القاحدن نه آزه نه ده چوق اسرار انکیزدده یالکز کترله وقوع بولز . فوق العاده اولدقلر دن طولانی اولنری تدقیق اینكی ایستهمه لك معناسدز . کورولیوركه روحیات متخصصلری علوم مثبته منتسبتك سوزلرینه قولاق آسمه برق تحریات و تدقیقاتلرینه دوام اینك غزمده بوللیورلوردیور . لركه : « علمك مسائل روحیه به قارشى احتیاط

وتائی ایله داورا عسنى بك اعلا آکلاپورز . بر متفك بالاخره تكدیب اینك مجبور اوله جتی سوزلر صرف ایله می ، تتبع ایله بیکی علمده محافظه كارانه حرکت اینسته شبه سز شایان ترجیح دكلدر . كندیسی نه بر پیغمبر ، نه بر شاهز اولقی ایستهمز . (علم) حال حاضرده کی وضعیتده آخیق مادیاته داخل اولان شیلرله علاقه دار اوله بیلر . مع مافیه بیولك اختراعات بعض خیالیرستلر طرفدن بر چوق عصر اولدوشو . نلشدی ، او حالده علمی و غیر علمی فی بر برندن ایرمق نه قدر مشكلدر ؟

بر حادثه لك علمی اولسی ، آرزو ایلدیکی زمان تکرار و اثبات ایلمسته وابسته در ، حالو كه قنك قبول ایتمدیکی بر چوق حادثات وارد كه بوقاعده به تطبیق ایلدیه من . الیوم تثبیت اولئان بعض کشفیات و قبیله عالمك خنده استیزاسته معروض فالان کیسه لر طرفدن میدانه قوتیلدشدی . خلاصه تحریاتلرك قه مخالف بولندینی بیان اولنسه بیله بزم ایچون مسئله اولنرك حقایق ویا خرافات اوزرینه استاد ایدوب ایتمه مسیدر . بوجل اولنجه معلوماتلری علمی اساسلر اوزرینه قورمق و بویه جه مابعدالروحیاتی تأسیس اینك قالیور . »

کوندن گونه مادیلهشن حیات و یکی احتیاجات تولید ایدن مدینت مسائل روحیه فی تدقیقه میدان براقه میور . بوسپیدنركه غرب علمایی استقبالیله بشریت بر چوق فائده می دوقونه جتی کی حیات اجتماعیه مفید تحولات کوستره چك اولان (مابعدالروحیات) علمی مشكل موقعدن قورتارمغه چالشیور و بو اوغورده هرملكتنده جمعیتلر تشكیل ایدیور ، قونفره لر انعقاد ایدیور . بوقاریده ذكر ایندیگنر (وارشووا) قونفره می موفقیتله نتیجه نلشدر .

آوردو یا مخصلری میاننده تورکیبانی تشیل

ایدن شیخ عبدالوهاب اقتدی نامنده بر ذاتك بولندینی سویله نیور . بویاده قطنی بر معلوماتلر اولدینی کی کندیسی ده طانیایورز . موسی الیه شرق روحیاتنه دائر قونفره به ایضاحات و برمش ، استانبولده علوم مستوره مکتبی تأسیس ایندیگنر و قونفره لر تشکلاتنه داخل اوله جتی بر تورك جمعیتی تشکیل ایله چکندن بحث ایتمش .

آوردو یا روحیات مؤسسلری آرسنده ۱۹۱۸ سنه سنده بارسده تأسیس اولئان (بین الملل روحیات انستیتو) می ذكره شایاندر ، دوقنور (زولهی) ك اداره ایندیکی بوجیتك رئیس فخریسی پروفیسور (شارل ریشه) ، اعضاسی (سیراویویه لوچ) ، (فابیل فلاماریون) ، (غاریبیل دولان) کی غریك مشاهیر علماسندن مشكلدر كه بوقادار مهم شخصیتلرك مساعیمی بوش و فائده سز اولسه گر کدر . دیگر طرفدن روحك موجودیته قانع اولان مسلمانلرك مابعدالروحیات علمی ایله علاقه دار بولنلری لازم کایر فکرنه یز .

مصری

حفص اجتماعی رادیو :

مصر پوسته سی

مصر غایر عضو سز دن : ۱۸ شباط ۱۹۲۴

مصرده قیس : ایکی پوسته اول کان استانبول غزنه لری یزه بر خبر کنیردیلر : استانبولده یاز کونلرخی آندیر بر طانیل کونلر کچدکن صوكره هوا بر دیرنه دوشش ، قاج سنه دئیری استانبولك کورمه دیکی بر صونوقله قیش باشلامش . عینی زمانده دیگر علمك کترلرده هر سنه دن فضله صونوق اولمش . فالان یرده درملر دوشش ، فالان شهری ، کویلری صولر باصمش ، سسوقاقلرده بوزقایلری کریمكه

گلش . مصرده بویه صونوقلرك آخیق غننه لرده یری وارددر . قیشین میزان الحارده کیجه لری اون ویاسکزدن آشای ایتمز . کوندوزلری ده ۱۵-۱۸ راده لر نده در . بولك صونوق کونددر . فقط روزگار اکسلیک اولماز . کویل فلاح تبریر یتمز . چونكه یازك ۴۵ درجه سنده نه کیسه قیشك ۱۰-۱۵ درجه سنده عینی انتاری فی کیر . برده باشنده بولك تاقیسی ، تاقیه لك اطرافنده رنكی بالی اولمیان بر یز پارچه سی وارددر . او صازیفك کوشه سنده در قیاج غروش و . آقویونجی صاقلیدر . روزگار آسر ، فلاح کونشدن اول ایشنه کتندیکی ایچون اوشومه لك ایچون اوموزلری بوقادی قالدیرر ، روزگار دن قورونمق ایستر . اوکاد برسه کزكه بوسونوق هیچدره بو سزك قیش دبدیککز ، بزم قیشك یاننده برشی دكلدر . صونوق اولونجه بزه کونن قاریغار . قاره بوزك توز کیسیدر . ایشته بوقار بوتون اطراف قایلارده هر طرف بوز اولور . ایناندر اماناسکزر . ایستدیککز قدر تأمین ایدك . باشیله سزی تصدیق ایدر ، فقط حس ایدرسکزر كه ایچندن : آدماسنده بویه شیشی اولورمش ؟ دیور .

بوسنه دنیایی قایلایان صونوق بورده ده کنندینی کوستردی . مقیاس الحراره کونلرجه بره ایندی . بر اینکی کره بر بوجوق ساعتدن عبارت اولقی اوزده یاغور یاغدی . مصرک یاغوری ذابون سیاحلری کیدر . کله سیله کیتهمی بر اولور . یاغور یاغار ، شهرده میسکزر ؟ سسوقاقلرده بر قیاج اوطومویل و کیتدیکه آزالان ، آرا به لردن یشقه کیسه کورولمز . مغازمه لرده صایحیلر سبک آلار . هرکس اولدینی یردن دیشاری چیقماز . یاغور قورور ، آبارتمان داملریته قدر یوکه لن سواقی تونزدن اثر قالماز . اوخ نه ای اولدی ده یاغور یاغدی دیرسکزر . کوبنده میسکزر ؟ یاغور ده داملامیه باشلارنجه

تارلاده چالیشان قلاجلر جایی قانچیه قوشه قوشه
اوسیه دوتر، یاغورک کویلده دوامی کویلرک
خرابی دیمکدر، کوی اولری، چیک طوخلادن
پایلمش دوت دیوار بر قانی در، غیر موجود طواوئک
برکوشه سنی راق و طیفه سنی کورن بر خرمایارای
قابلاز، قلاخ باشی قالدیرنجیه کولک یوزنی کورور،
بزم کی بخره دن باشی اوزانقه حاجت یوقدر،
کیجه ده آئی، آئی اوزانسه بیلدیزلر آیدینلایر، بویله
برکوی دوشونک، اوستنده برابکی ساعت یاغور
یاغورک، ایکی ساعت صوکره کوی خلقی ییق
دیوارلر آراستنده فریاد و فغانده بولورسکز، معافی
برقاج کون صوکره کوی - یکی نمیر، سوبایلم -
استعمار ایدلشدور، استابولده قار یاغورکن، مصرده
ساحل طرفلرده اندر و قوغلادن اولق اوزده بش
کون، بش کیجه یاغور یاغور، اولر سآ کلا بدیغ اولر -
یقیمش، یوللری صو باصش، خاق نه یا باجینی
شایریش، مصریلر بوراده بویله یاغورده، یاغور
یک ادمانی دکلدرلر، سچنلرده برکوی باشی، کوی
ایچنده ده سکز اون کیشی یاغور، استابولده نیجه
کویلری قابلا یاچق یاغور اولدینی، حالده انسا نیجه
ضایعاتک یک آرا اوماسی و بعضاً هیچ اولماسی بزم
چو یک اولدینمز، یاغور یاغور ادمانی بولندینمز
دلالت ایدر دیمکدر، یوقسه طواوئسز بر سوزور
طویراق دیوارلردن عبارت دوز برکویده قاجادیوبده
یانوب کساب اولق ایچون بیاهم اولق نه ایستر
آزق سز بولک،
مصرده قیشی حس ایتدیرن کیجه ایله کوندوز
آراستنده کی درجه سز نسیتدر، آقسام اولوب
کونش یاندی صونوق بر دیزر باصار، صباجلری
کونشیدن اول قالفارسه کون دونا رسکز، فقط کونش
چیقوبده بر ساعت قدر اوزنه لی ایستدیمی هوا غایت
کوزلاشیر، هله یو کسک مصر (مصر علیا) ده ایسه کز

واقعاتسندن بی خبر اولورق سسز سسز
آقاسه دوام ایدر.

قاورلر ایدکدن صوکره بعض کونلر اولورکه
صوباه آتش یا قاز، باللو اوزرمزده بر بولک اولور
ترتیر، نهایت چیشار تیرز، کوند کونش یادلار،
هر طرف ترتیزدر، بز بو ایلیق کوندن دولانی
سه و سیرز، ایچمز آجیلر، ایسته صعید قیشنک
انسان اوزرنده براندینی تأثیر، بهاری مزده لهن
بویله برکون تأثیردر.

مزارلری زیارت - رجیک ایلک و اینکینجی
جمعه سنده مزارلر زیارت ایدیلدی، فقط قبرستان زیارتی
تفصیلاتیه آکلیلمه ده کر بریحت اولدینی ایچون
بو کون قبصه کسکی مناسب بولورم.

۱۹ شباط ۱۲۴۰ رشید نظر

مدرسة القضاء ده مولد شراف

۱۷ شعبان ۱۳۴۲ و ۲۳ مارت ۱۳۴۰ تاریخه
مصادف بازار کونی مدرسه القضاء ده مولد شریف
قراست اولوندی، حیث اداره و تدزیسه ایله مأذونین
و مداومین طرفدن استماع ایدیلدی.

بو مبین جمعیته سبب انعقاد، صو کصنف
طلبه سنک اکل تحصیل ایدرک مأذونیت رؤسی
آلاچی ارماسی ایدی.

۱۲۷۰ تاریخده (معلخانه نواب) نامیه
آجیلوب بر چوق فحول عرفانک منشأ عرفانی
بولومش و مؤخرأ عنوانی ده کیشدیریش اولان
مدرسه القضاء دن بو سنه نشأت ایدن اقدیرلرک
اسامیه اکتساب ایش اولدق لری درجات،
بروجه ایتدر:

ثالث، یعنی علی الاعلی چقانلر:

۱. هزار غرادی ولی کامل، ۲. قوه لی عدا این،
۳. اطرالی مصطفی، ۴. آتی حماری ابراهیم کامل،

۶. شعیبی محمد علی، ۶. بالیکمرلی خلیل الهادی، ۷. قوه لی
عبداه اندیلر.

رابع، یعنی اعلی چقانلر:

۱. استابولی محمد توفیق، ۲. تیرم بوللی حسن،
۳. بیان آبدل اسماعیل، ۴. الخشعلی سلیم ثابت،
۵. الیستانی علی، ۶. ملاشلیجلی اسماعیل، ۷. قرق
کلیلی احمدی، ۸. باطولی علی رضا، ۹. بوللی الیاس،
۱۰. استابولی محمد خیرالدین اندیلر.

خامس، یعنی قریب اعلی چقانلر:

۱. بالیکمرلی شریف علی، ۲. قرق کایسالی مصطفی
نجاتی اندیلر.

یم ده کندیلریت تعلیم و شهادت نامه لرنده تختیم
عاجزانه بولونان بو کنجلیری توبیک ایله مادی
و معنوی تقضیرنی غایت السه دن استرحام ایدرم.

طاهر المولوی

استاد عترم طاهر المولوی بک روسی به نظیره اولان
نیمتدار برقرانی تشطیر:

• درمولاده نه شاه و نه شهم ایستلر،

• محرم راز خداوند حکیم ایستلر

• بزم بر فیض معالیده، شهنشاه دکل

• قوالق آدابی بیله عبدخیم ایستلر،

• اورانک محض اطاعتدر اولان مطلقو،

• نهج تسلیم و هدایتده مقیم ایستلر

• واصل درکه رحمان و رحیم اولق ایچین

• نهرجامیلی آرازلر، نه ده یم ایستلر،

• صدق و اخلاص ایله تحصیل رضا ایتک ایچین

• عیدی هنکامه عجرانده بسم ایستلر

• صو کرآ بر ذوق شهیدیه فنا کاهنده

• ترک جان ایله به جک مرد کرم ایستلر،

• بزم وحدت که فنا علیدر، محشده

• مست بیانه توحید شمیم ایستلر

• اوفا مجلسنک قطع بقا داندده

• نه علم و نه حکیم و نه کیم ایستلر،

• اوکا رهیاب دخول اولق ایچین انسانده،

• چیرینان توحه منق قهیم ایستر

طور و صلته اولورکن او خطابه مظهر
«اولا هستی موهومی عظیم ایستلر»
«استوا فیض تجلیاته مظهر اولاجق»
«سدره عشق طوفان فیض عظیم ایستلر»
«اوجلی سر علی العرش کورن کاملدن»
«قلبی همسرتبه عرش عظیم ایستلر»
«بارکاه عظمت پرور لاهوتی»
«روح نالان که بشون شوقه حرم ایستلر»
«نشوء میکده عالم حکمت لازم»
«بای حادث کیده من، محو قدیم ایستلر»
«بنده طاهر اومارم لطف خدایی که ازک»
«آستانده سری مثل ادیم ایستلر»
«مفتر تار دایلم لطف عیمندن اونک»
«باب غفران کریمده انیم ایستلر»
«یرو اولدک بویوک استاده معمر شیمدی»
«بورین شعرده همیزم و ندیم ایستلر»
«اوده علی خواجه زاده»
م. معمر

نظیره سی :

وادی ایمن و صلته کلم ایستلر
نادی انسه انسان فهم ایستلر
یورو ای سالک حق جهد الله بی خوف وامل
راه عرفانده نه امید نه نیم ایستلر
مستقل پادشاه اول کشور استغایه
فی الحقیقه اوراده شاه شهیم ایستلر
یورومز مسلك عشاقده احکام خرد
شاهد عقلی اومذهبه عقیم ایستلر
آکا سر بسته ایکن طالع عشاق، نیچون
بیلم زلفکی ای یار! دویم ایستلر
باده عشقکی عالده ایچنلر، ابدآ
مست اولورلرده نه کور، نه نیم ایستلر
رابط جان ایله در حضرت ملایه سعود
سندن اول یابده آقرار قویم ایستلر

دائما رهبرک طاهر استاد اولسون
کلمه معرفت حق خدیج ایستلر
۱۰۷۷ کون اول ۲۹ معرالمولوی
قارئین کرامه آجیق مکتوب :

دورت سندن بری هر آی منتظماً نشر ایدیلکده
اولان محفل جموعه سیک هر هفته و اولمادی صورتده
اون بش کوندر جیقاو یلایی قارلریزک بعضیلری
طرقدن آرزو اولونور . کوسرتیلن شورعت
طولایسیله منتشکر و مفتخر . لکن دینی و علمی
بر جموعه ک قارلری معدود ، وارداتی ایسه
آنجیق مصارفی چقاره بیله چک درجده محدود
اولدیندن آیدایکی دفعه چقارمق و شیمدیکنک
برمنلی فضلده مصرفه قاتلامق خصوصده متردد
بولونوروز . شورتدد الجا بیله محترم قارلریزدن
آشایکی سؤالریزده لطفأ جواب ویرمه لری
رجا ایدیوروز :

۱ - محفلک اون بش کوندر بر اولمق اوزده
آیده ایکی دفعه نشری آرزو ایدیورمیسکز ؟
۲ - اون بش کوندر بر انتشار ایله دیک حالده
جموعه نیک سنه لکی - عین قطع و صحیفه اولمق اوزده -
۲۴ عدد اولاجقدرد . بونسخه لک آلتی آیلغه
۱۰۰۰ سنه لکنه ۲۰۰ غروش آیونه بدلی مناسب
کورورورمیسکز ؟

۳ - تنسیب یورورمیسکز تقدیرده ، دره نجی
سنه ک خاقه می اولان ۴۸ نجی نسخه ک انتشاری
متعاقب آیونه بدلی کوندره جکیمسکز ؟

۴ - محفل کی جموعه لک رواجی و تشویقات
و ترغیبات ایله اولایسه چکندن هیچ اولمازسه
بر کیشیک آیونه یازیلان دلالت یوروراجیمیسکز ؟
عرض ایدیلن سؤالره دائر مطالعاتکوزک
اشعاری تنسیبیه تقدیم احترام اولونور اقدم .

محفل ارامیسی

مطبوعه عامره | مدیرمسئول : طاهر المولوی

اداره عامه سی :
پایزید جامع شریفک تره قایسی
قارشیسند

اسلامک نغمه خادم مقالات
مم التشرک قبول و نشر اولونور
یازانک شخصیک کل، یازانک همیق
نظرونک آلیور .

کل یازانک کلان قبول کوروندر
نارخ صراسیه دوچ ایدیلر .

کوندره چک آثار و اونوناق
و مختصرجه یازیلش اولالیدر .

عدد ۴۸
جلد ۴

دینی و علمی آویزه ایستلر

محفل
۱۳۳۸

جموعه ایستلر

صاحب ، مدیری و غرضی :

شوال ۱۳۴۲

فی : غروش ۱۰

منبرجات :

ایرام تبریک ویر ایکی سوز - طاهر المولوی .

محفل دینی و علمی : روایت و درایت - برغملی جودت افندی . ایرام غازی . طاهر المولوی . مهندس
سالم بک افندی به جواب - عبدالرحمن بک . مصرده ایرام . رشید مظهر بک .

محفل ادبی : غزل - محی الدین چشکی بک . بیض ایاتی و ترجمه لری - طاهر المولوی . غزل - شیخ عبدالیاق افندی
غزل - محی الدین راقب بک . اشکیز سنوحات ادبییه می نمونه لری - محی الدین راقب بک .

محفل تاریخی : شیخ نظام الدین اولیاء - معمود بک . جامع الازهر - علی ذک افندی .

آثار منتشره :

درویش سوزلری

ادیب اربب توقادی زاده شکب بک افندی
استاد مزک بو عنوان ایله هجماً کوچوک فقط
ممتاً بک بویوک بر جموعه اشعاری انتشار ایتشدرد
بدایع مندرجه سندن بر ایکسیله محفل صنائی
وقبله ترین ایتشدی . بودقمده الهی محتویاتندن
برنی اقتباس اندسوز :

حقه ایصال ایله بن شهرای بول
حالم کترده وحدتکاهی بول

سکپوش اول ذوق ابواللهی بول
کل حرم عشقه کیر دلخواهی بول
ماسودان ال چکوب اللهی بول

رهبرک بر مرشد اولسون حقنا
سنده ادراک ایت نادر فیض خدا
عارف اول و سرست وجد اول دائماً
قاله بر دم ذوق وصلندن جدا
ماسودان ال چکوب اللهی بول

مطالعه و استفاضه اولونماسی توصیه ایدرد .

ایرام تبریکی و برابری سوز :

ملت اسلامیة که متبعین ایمانند بری بولونان
ایرام کادی . جناب حق ، بالمعوم امت محمد صقده
مبارک ایلویه .

امتدن بعضیلرینک طلب و تحلیسی اوزمه وینه
جناب روح اللهک یارینی ، بزمه سبای برمانده احسان
ایله که اولنک زولوی ، بزمه ویزدن صوکر اکیلره ایرام
اولسون ، همده سنک قدرت الوهیتکه برعلامت
تشکیل ایشین . ربم ! بزی مرزوق ایله که سن ،
رزق ویرنلرک که خیر لیسینک ، دینه دعا ایش
اولدین لسان الهی (قال عیسی بن مریم اللهم دینا
ازل علینا مائدة من السماء تكون لنا عیداً لا اولنا
وآخرنا وایة منک وارزقنا وانت خیر الرازقین)
نظم بدیعیه خبر وریبور .

بنده بوتون مسلمانلر ایچین سبای برمانده
اولاجی ادراک و معرفت و توفیق هدایت احسانیه
اهل ایمانک ، مادی و معنوی اعتلاسنی ، بونی کورمکلده
اسلام عالمک حقیقی ایراملر ایمانسی ، شومعجزه نیک
قدرت کربای بر آیت کبری اولماسنی ، اوسبای و الهی
ماندن هر فردینک بهره . بولماسنی عتایت جلیله
ربابدن کال ایتال ایله استرحام ایدیوردم .

وهذا دعا لایرد لانه

دعا لاضاف البریه شامل

بوندن سوکراده بعض معروضاته بولوناجم :
موفق الحیرات اولان جناب حق حدوتنا
اولسون که (محفل) مجموعه ناجیزی ، بونسخه ایله
دردنجی سال حیاتی اکال ایشدی و جلد رابینی
تالعه .

ایک جوق نواقصی بولوندینق اعتراف ایله برابر
انتشار ایش اولان جلدینک اولدنجی مفید برحله
تشکیل ایله دیکنی ده تجدید نعمت قیلندن اولادق
سویله یلیریم .

حق حالی و مالی برطاقیم موانه دغماً هر
نسخه سنده مشهود و محسوس برزقی کوسترمش
اولدینق ده ارباب ادراکک نظر انصافه عرض
ایده رم . برقاچ سنه دیری طلوع و افول ایلین
ویا خود سونمش ییلدنلر کی مطبوعات افقندنه
کوردولور کوردولور برحاله طودان مجموعه لردن
چوغه . نوموقیت نصیب اولماشدر .
فحماً انم حتماً انم حتماً

بنه توفیقات الهیه جله سندن اولنق اوزره
بعض قدر شناس قارئینرک شفاهی و تحریری
تشویقه مظهر اولمش و مجموعه نیک هفته لقی نشری ،
امکانی بولونامادینق قدرده اون بش کونده برچقا .
رئاسی طلبیه معروض قلش ، شوالفاته عرض
شکران ایله برابر اول امرده محترم قارئینرک
عمومی استمزاج ایش اولنق ایچین کچن نسخه ده
برآجیق مکتوب نشر ایلمش ، آئینده کی سؤالره
جواب اعطا بویورمالری رجا ایشتم :

۱ - عطفک اون بش کونده براولنق اوزره آید
ایکی دفعه نشری اوزره ایدیورمیکیز ؟

۲ - اون بش کونده برانتشار ایلدیکی حالده
مجموعه نیک سنه کی عین قلمه و صحیفه ده ۲۴ عدد اولاجقدر .
بونسخه لک آتی آیلته ۱۰۰ ، سنه لکته ۲۰۰ غروش
آیونه بدلی مناسب کوردورمیکیز ؟

۳ - تنسیب بویوردیکیز قدرده ، دردنجی سنه نیک
خامه سی اولان ۴۸ جی نسخه نیک انتشاری متعاقب آیونه
بدلی کوندورمیکیز ؟

۴ - عقل کی مجموعه لک روایی ، تشویقات
و ترغیبات ایله اولایله چکندن هیچ اولازسه برکیتینک
آیونه یازلماسه دلالت بویوراجمیکیز ؟

ترغیبکارانه موافقتی حاوی برآز جوابنامه
... افه آحقصه صوبه ممکن چکیمه به حکم که

... مع ...
اجوبه وارده و محفل (نیم ماهه) جیغامایه و داما
طوغروسی شیمدیکینک ایکی مثل مصرفه قائلانمایه
جرات و بره جک مقداره بالغ اولماشدر .

بنام علی علیه عینی سؤالری کرک آیونه اولان ،
کرک نسخه یی آیری آیری آلان قارئینرک تکرار
صوووردم . برتمه دیک اولان جوابلرک مقدار
و شکله کوره مجموعه نیک عدد انتشاری ده یا آرتاچق ،
یا خود حال سابقک محافظه سنه جالیبلاچقدر .
شوراسی ده عرض ایده رم که :

۳۷ جی نسخه دن اعتبار آسنه لک ۳۰ جی نسخه یی نورودن
ابتداءً آتی آیلق آیونه اولانلرک مدت استراکی
بونسخه ایله بیتیشدر . طبیعدرکه اودوات کرامک
تجدید قید ایشدریمسی و هنوز حساب کسمه مش
اولانلرک تسویه دینه همت ایشمی مجموعه نیک دوام
حیاتی ایچین الزمدر . ومن الله التوفیق

ظاهر المولری

جلد رابنک فهرستی ان شاء الله کله جک نسخه
ایله برابر تقدیم اولوناجقدر .

محفل دینی و علمی :

تفسیرلر - مفسرلر

روایت و درایت :

معلوم اولسون که قرآن کریم ، قوم تحب عربک
لتنی و اولنرک اسالیب بلاغتی اوزره نازل اولمش
بولوندیندن قوم عربک هر بری اونق آکلار
والفاظ مفرد و تراکیب باینه سنک محتوی بولوندینق
معانی لطیفه و مزایای دقیقه به حسب السلیقه
... ..

مطلع اولوردی . حق بویور ...
بنا تومر (آتی طویوب ، حسن ایلدیکی تأثیر بلینک
اجبارنه دایانامان و درحال سجده قاپان بدوی
قزلی ، قرآن نه در ؟ طویامش و بیلمه مش ، لکن
تصادفاً سوره یوسف اوقونورکن برآز دیکله مش ،
تراکت موضوع و تراحت افاده به بابیلوب « یا هو

بونه کوزول حکایه منسجمه و دیبهرک اولونلادی
دهودلری اونوش بدویلر بیه بولونمشدی .
(اذاجا نصراله) - سوره جالبه سی نازل اولدقه
سلطان المفسرین ابن عباس حضرت نلری - ذوق
سلیبی و سلیقه عربیسی یادینیه - فخر عالم
اقتدینرک عالم آخرته ارحال بویوراجقلرینه اشغال
ایلمشدی .

أوت (اذاجا نصراله و الفتح و رأیت الناس
یدخلون فی دین الله افواجا) بویورولونجه آلت
طرفده مادامک بویله ده ، شونمت جلیله تشکر
اعلا کی کلامه ایچون (لئن شکرتم لازیدنکم)
مفادینجه شویله ایشک و بویله غزایه کینک کرکک
کی بر امر الهی صدوری ، ایلک نظرده وارد
خاطر اولدینق حالده (فسبح محمد ربک واستغفره)
دیهه جانب حق توحه و انابه ایله فرمان الهی صادر
اولورونجه سلطان دین و دنیا و برهان الرسل
والانصا اقتدینرک تبلیغات و تشببات مادیسنک
صوکی اولوب ارحال نیویلری تقرب ایش
بولوندینق ذائقه بلاغته حسن اولوتور . کذا (الیوم
اکملت لکم دینکم) آتی نازل اولدقه ابوبکر الصدیق
آغلامش و ذوق بلاغتجه ارحال نبوی بی بر نوع
ناعی و غیر اولدینق آکلامش و بر شینک کلامه
ایردکه همه حال زواله یوز طووناجنی طبیی
بولوندینق علاوه سویله مشدر .

ایشته شو برقاچ مثال بزمه آکلایور که احباب
کزین حضرت اندن طوتده بدویلره وارینجه قدر
اولاد عربدن هر کس قرآنک معانی جلیله سی
سلیقه ذوق یادینیه آکلاردی . قرآن ایسه ایجاب
کوره توحید باری و حشر و نشری ، و فرائض
دینی بی بیان ایچون جله جله ، آیت آیت نازل
اولوردی .
آیت قرآنییه نیک بعضی عقائد دینییه مشاطق

ولایتی کبی، دیگر بعضی‌ها ده اعمال مکتوبه داور ولوب بونلرده حسب الوقایع والحدوات بعضی‌ها مقدم، دیگر بعضی‌ها مؤخر نازل اولارق بعضاً مؤخر اولان مقدم اولاق تاسیخ اولوردی که سلفه لسانیته ک دأرة احاطه‌سندن خارج بولونان بوتکی خصوصاً ده (ولتین الناس مازل الهم) آیت جلیله‌سی مفادجه خواجه هر دوسره علامه‌سار ما اوحی علیه من الصلوات ماهوا ذکی اقتدیز بیانات لازمه بولنوردی.

اوت. صلی الله علیه وسلم حضرت‌لری، بحمل اولان آتای شرح و بیان و تاسیج منسوخدن آیروب او وجهه امتنه ابلاغ بویورور؛ اولر دخی‌بلر و آیات کریمه‌لک اسباب نزولنی و مقتضیات احوالی دهان غیر نشان محمدین منقول اولدینی وجهه بیلرلدی.

(کتاب ازلناه الیک لیدروا آیانه) (افلا یتدبرون القرآن) کئی آیات جلیله‌سی پیش ابتصاره آلتلر، بوجه آتی قاعته محکوم اولور: بر کلامک معناسی آ کلامادن یالکوز لفظنی او قومق و اوکره نمکه (تدبر) دینه من. بنا علیه اصحاب کزین حضرتانی ناصیل که قرآنک الفاظ جلیله‌سی قم سعادتن تلقی ایشفسره سلفه لسانیته‌لرینک و ذوقلرینک به‌همه‌یجکی عقائد و احکام خصوصاً نه عابد آبتلرک معناسی ینه او متبع عرفان لیدین تلقی ایتجه‌ی احوال ایتجه‌مشاردر. نمکنیدر که طب کئی حساب کبی، هندسه کبی قتلر متعلق برکتانی بر آدم او قوسونده معناسی دوشو نمکسزین و آ کلامق ایست نمکسزین دین حساب کتانی ویا هندسه رساله‌سی و یا خود طب کتانی او قومده ده سین.

ایشته شوائکی آیت ایلر تدبر آیلنده همه حال اطلاع معنی لزومی آشکار اولمظه اصحاب کزین

حضراتی ده بوکاتوفیقاً کاه معناسی ذوقاً آ کلابه بیلکری آتای تدبر، کاهده ذوقک اوزانامایاجنی حقایق محتوی بولونان آتای فخر عالم اقتدیزدن سؤال ایدهلرک تسکین عطش عرفان ایدرلدی. شو صورتله اولرک کرک ذوقی، کرک استفساری برطرزده حاصل ایشدیکاری معلومات دینی و روایات تفسیریه اصحاب کرامدن سوزولرک تابعیه انتقال و اولردن ده تسبیح تابعین اخذ و تلقی ایدوب متصل و مسلسل اولارق صدر اول ایلر سلف صالحین آراستنده نقل و روایات اولونه‌کلدی. معانی قرآنیه قرآنید قرن افواه رجالدن اخذ و تعلم اولونمندن خالی قالادی.

صوکرک علوم و معارف سائرده صدوردن سطوره نقل و اخراج اولونارق دزلو درلو قتلر عائد کتابلر تدویننه باشلاندقه بونلرک ده مخالف تألیفاته درجه نزوم کورولدی و اصحاب کرام ایلر تابعین فحاح حضرتاندن منقول اولان آثار تفسیریه اشبو تألیفاته یازیلدی.

سلسله استاد؛ امام طبری، و اقدی، بنوی و اولرک اتمالی مفسرینه منتهی اولوب اولر دخی آثار و روایاتدن یازمه بیلکری قدر یازدیلر. صوکرک علوم لسانیته سائر کئی لسان عربی دخی صنایع قیلندن اولارق مفردات الفاظک موضوع الهاری بیلیمک ایچون (لفت) احکام اعرابی بلله ملک ایچون (نحو) و (بیان) قتلری ترتیب اولور. نوب اشبو قتلر دأر نیجه کتابلر تدوین اولوندی. کرچه بو علملرک بختی ایدهیجکی قوت، عربیه ملکه لسانیته اولوب او قوتی بولقی ایچون نقل و کتابه مراجعتدن مستغنی ایدلرده صوکرادن کثرت اختلاط انجم و سائر طولانیسه اشبو ملکه ضایع و منسی اولدیلندن اخیراً اولر ایچون ده کتب لسانیته مراجعه لزومی الوردی. قرآن.

کریم دخی عربک لسانی و اولرک شبیه بلاغی اوزره اولدیلندن تفسیرلرده دخی بونلرک احتیاج حاصل اولدی، شو جهته تفسیر ایکیه آیریلدی.

برغمی حیرت

ایرام نمازی:

[عبادات اسلامیة تاریخیه‌سی عنوانیه یازیلان بعض مقالات محفله درج ایدیش و صیرا (اذان) بحثه کلشدی. لکن عید فطر طولانیسه (ایرام نمازلی) بختی قدیماً یازیلشدر]

هجرته ایکینجی سنه‌سده رمضان اوووجی مفروض اولمش و شوالک برنجی کونی (عید فطر)، ذی الحجه‌نک اوننجی کونی (عید اضحی) اتخاذ ایدیلرک ایرام نمازلی قیلنمشدر.

حاجی ذهی اقدی مرحوم (کتاب الصلاة) نده دیورکه:

«اهل مدینه‌لک ایک یوم اهو و سرورلری اولدینی حاکمده بالسؤال معلوم عالی نبوی پویورلقدده آنلره خطاباً: حق تعالی سزک ایچون اولایک یومه اظرندن خیرلی ایک کون بدل ایشدرکه یوم اضحی و یوم فطرده. پویورولش اولدینی حضرت انس روایتله (سنن ابی داود) ده مکتوردر. عیدلیمه‌سی، جناب حق اوکون، مؤمن قولرینه دخی و دنیوی عواید احسانی اولدیلر و یا خود تکرار فرج و مسرت ایلر قائل عودنه مینیدر.»

ایرامده کینوب قوشاقتی

(امام شمرانی) نکه (کشف الغم) سنده‌نیلورکه: و رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اقتدیزه ایرامده کوزدل البسه کینیلیمه‌سنه تشویق ایدره کندیسی ده ایراملق اولقی اوزره بربرده کیدیدی. همایه حضرتانی، ازلک چو قولرینی ایراملرده مقتدر اولاییلکری قدر کیدیریر، قوشاقتی، حتی قولاقلرینه حلقه طاقارلردی. عبدالله بن عمر رضی الله عنهما ایسه مراهق درجه‌سنده بولونان چو قولرک قولاغنده کی حلقه‌ی بی‌جبقاریر

«آرتق بویورکیز، بونلر سزه یاقیشاز» دیردی. رسول اکرم اقتدیزه ایراملرده (تقلید) یازیلدی. یعنی حضور نبویه دف چالینوب نصب‌ده‌لر اوقونوردی.

مصلای عید

ایرام نمازلی، صلات جمعه قیلنانه یعنی منبری و خطیبی بولونان جوامده ادا اولونور. یرده شهر داخل و خارجده جماعت کبری ایچین یانیمیش مصلایده ککیز اولرله (نمازگاه) دیرز قیلنیش (کشف الغم) ده «صلی الله علیه وسلم اقتدیز چوق دقه ایرام نمازلیتی هجرده قیلاردی. بر فطر ایرامنده یا غمور یا غدینی جهته جماعت مسلمیه صلات عیدی سجدده قیلدیردی، ده نیایور.

(مرآت مدینه) مؤلفی ایوب صبری باشا مرحوم دیورکه: خطیب معبد علیین اقتدیز حضرت‌لرک برنجی ایرام نمازلی (مدینه‌ده) دارشفا قرینده و ایکینجی ایرام نمازلی عیدلیمه‌سین موقع اوردو قیلوب آرتق مصلای مذکورک ترک ایتهدکاری، یعنی اوچنچ ایرام نمازلیده صوکرک سین هجریه ایرام نمازلی کابلا قیلر قیلر ده مریدر...

علیه الصلاة اقتدیزک مصلای عیده کیدرک اوکنده بر حربه [۴] کورتورلوب قیلر قارشو دیکیلدی و رسول اکرم حضرت‌لری طرفندن اثنای صلاتده ستره ایخاد ایدیلدی، اولر نماز قیلنوب صوکرک اوطوران جماعت قارشو قائما خطیه ایرام اولوندینی بخاریده مکتوردر.

بنه بخاریده (ابوسعید الحدادی) رضی الله عنهدن بخریه، یا خود غزوه ذی‌بی‌الرمضان، حبشانه کتیرمش، بدر عاربه‌سنده اوکله (ابودات الکحش عید بن سعید بن العاص) ی نعل ایش د طرف رسالتده طلب پویورولسی اوزره رینه ذات اقدس نبویه تقدیر اولونمشدر.

تقلا ده سلبورده « مروان » مدینه والیسی ایکن
مصلای عیده کیتکه بائدق که اورایه بر منبر ایلمش
و « کثیر بن الصلت » طرفدن انشا ایلمش . مروان
غازی قیلدیرمادن اول خطبه ایچین منبره جیققی
ایسته دی . اتکندن طوندم ، چکوب جیققی
« ساقی تغییر ایتمدیگیز » دیدم . « نمازدن سوکرا
زی دیکله بولونسا یور ، اونک ایچین خطبه یی
صلاطه تقدیم ایدی یورم » جوابی وردی .
صلی الله علیه وسلم اقدیزک بر عید انشی کونی
- مدینه قبرستانی بولونان - (شعبه) چقوب ایکی
رکعت نماز قیلدقدن سوکرا عودت وناسه توجیه
(نسک) منک اولی نماز قیلدق ، بیده قریان کسمکدز .
بونی یان ، ستمزه موافقت ایش اولور . استعجال
ایله قبل الصلاة قریاتی کسن ، اهل وعیالنه رزق
حاضر لامش دیکدز ، اوقریان نسک صایلماز
مأئده بر خطبه ایراد ایلمش اولدقنی امام بخاری
(برابن غازی) رضی الله عنه دن روایت ایدی یور .
عید اضحاده مصلاده نماز و خطبه یی متعاقب
علیه الصلاة اقدیزک (بسم الله الکبر) دیه رک
کندی ایله برفوج قریان ابتدکی (سیرة الحلیه) ده
منقولور .

بایرام نماز لرنسک کیفیت اداسی :

« بایرام نمازی ایکی رکعتدن عبارتدر . صلات جمعه ده
خطبه شرط صحت و نمازدن ، قدم اولوب صلات عیده
شرط دکل ، سفت و نمازدن موخردر . کیفیتیه سائر نمازلردن
فرقی بونک هر رکعتده اوچر فضله تکبیر ائاستددر .
او تکبیر و واجبدر . کتاب الصلاة - حاجی ذمینی اقدی »
بایرام نماز لری ، سنده ایکی دنه قیلیدینی و فضله
تکبیر لری بولوندینی جهله جامعندن بعضیلری ، ائاستد
تورده اوغراولر . بونک هوم اسلامی شایر تان جه
برنجی رکعتده (سبحانک) دن سوکرا اوچ تکبیر آلتوب
ایکسینده آلارک صالیور یله سی و اوچینده باغلانیماسی
ایکینجی رکعتده ایسه ضم سورهدن سوکرا اوچ دنه

یعنی کوکب مذکور هان هان ۹۰ یاشنه کیرمش
بر اختیار حکمنددر (کیکاس) برچنک « فی »
ییلدیزی ایسه ده قیرمنی اولوب عادتا قوبو قان
رنگنددر . یرنی ییلن هر کس بونی کوزله مشاهده
ایده بایلر .
بالتاسبه عرض ایدهم : ثوابت تعبیر اولنان
کونش لر علی العموم درت حالد بولورلر .
برنجیسی - قوبو بیاض رنگددر اولوب نسبه
یکی خلقتلر و کنج کونش لردر (نسر الطائر) و
(نسر الواقع) ییلدیزی کی . (شعرا یغانی)
دخی بوقسنددر . . .
ایکنجیسی - نسبه یاشلی کواکب اولوب
رنگلری صائر متراقددر . (سماک الزامح) ، (سماک
الاعزل) ییلدیزی کی . بزم کونش دخی بو
حالددر .

اوچنجیسی - طورونجی اولوب ۶۰ دن بوقاری
انساناره تشبه ایده بیلور . (ظهر الجبار) و (عین
الثور) نایب لری بوجنسنددرلر .
دردنجیسی - زیاده قیرمنی رنگددر بولنان
کواکبدا بونلرک عمر لری حدکاله ایش اولوب
مقاله کتوده بوبوردیفکیز کی سیار لری ایصدیه
جق درجه ده عین ایچینده درلر . . .
بناء علیه ؛ طومسونک دینکی کی ، کونش لرنک
دخی بر کون کلوب ارضی انصیده مامسی لازم
کلیرسه ده ، سیاره من بوحاله قطعیا شاهد اولمایه جق
وسوده ابراهیمک ۴۸ نجی : [یوم تبدل الارض
غیر الارض . . .] آیت کریمه سنک اخباری وجهله
بالمصداقه داها اول بارجالانه جق و باشقه بر حاله
اتقلاب ایده چکدر . ذرا ؛ الک انجه و مصداغلام
حسابات نتیجه سنده کوره ؛ ارض من صاغ قالدینی
تقدیرده ، حق بر قاچ میلیون سنده جق و یک
جق اول ؛ قر کی کاملا صغوبه رقی بنار طاغیری

فما یلترینه خاتمه و بره چک و داخلی آتشدن هیچ
آر قالا به جقدر . . .
حالیوکه حضرت قرآن و بوباده کی بر حدیث
شراف ؛ مصادمه ارضی متعاقب ، کره منک ایچیندن
چقاجق آتشرک دکر لرله جنک شمشیر کی ییلدیز .
دیکنه کوره ؛ طولا یسه کونش لرنک یه بول بول
بارلادینی زمانلرده ، قیامتک وقوع بولاجنی قطعیه
آکلا شلمقددر .
ثبوت ؛ مصادمه و تعبیر دیکره قیامت ؛ ارض
صوغومدن و داخلی آتشدن محروم قالدن اول
نحدث ایده چک دیکددر . بزارشک کاملا صوغوم سنی
بکله سکیله ؛ بوه نسبه اوقدر آرز بر زماندورکه
کونش لرنک بومدت طرفنده ضبائنه خلل کلی
قطعیا دوشونیه من .

هله : [و اشرف الارض بنور دها] آیت
کریمه سی بوحقیقی استدلال طرفیه دکل ؛ بلکه
طوغریدن طوغری خبر ویرمکددر .
بناء علیه نظریاتنده محفل اولان طومسونک
دیدیکی کی ؛ نه ارض ، نه ده اوژنده کی مخلوقات
شمسک قیرمن یلغه قطعیا شاهد اولمایه چقدر .
قیامت هر حالده کونشک مظل برحاله گرفتار اولمندن
یک جق اول وقوع بوله جقدر . . .
بویازد قلمزی ایکی کله ایله خلاصه ایدرسک
شویله درز : « ارض ایله بشریت ، صوغوقدن
دکل ، مصادمه و حرارتدن عو اوله جقدر » .
۲ - ثانیاً : آباشتارنک دیدیکی ده طوغریده
ثبوت ضیا قابل وزندر و بناء علیه کونش لرنک ضیاعات
دائمیه معروفدر . حرارت جهتیه بعض مهم
واردانه مالک اولغله برابر ، هیچ شبهه بوقدرکه
طومسونک دیدیکی کی کونش لرنک بر کون ضیادن
محروم قالدق قان کی قیرمنی بر رنگ آله جق
ودها سوکره اوژنده ده قابوقلر تحصیل ایده چکدر .

فقط یو حالدن اوسمزلده او وخته قدر صاغ قاله حقی ظن انك طوغری اوله ماز . چونكه برنجی مادهده عرض ایندیكم کی او وخته قدر ارضك اینجندن چیقاجنی ییلدیرلن آتشاردن ار قالماز . باخصوص مصادمه آتارنده انسانلر ك قاجه جق و ساقلا نه جق بحللر آرایه جق لرخی خبر ورن [بقول الانسان یومئذ این المفر] آیت کریمه صندن؛ حین مصادمه ده ارض اوزرنده انسانلر ك بولنه جنی آكلا شیلیر كه بوندن ده طومونك دیدیكی کی وقمة قیامتك احرار شمسدن چوق اول وقوع بولاجنی استدلال اولور . چونكه عكس تقدیرده بشرینك منجمد ارض اوزرنده موجود بولنه جنی قبول لازم کایر كه طوغرو دکلدر . یعنی بوزلر اینجده قالش بر دنیا ده بشریت ادامه موجودیت ایده من و شرائط خاقیه بوکا مساعد اولماز .

سیارات صغیره نامنده اولوب مریخ ایله مشتری آراستده کزین و حضرت قرآنجه [وما یضما] افاده سیله موجود بشری ۱۳ عصر اول خبر وریلن كوچوك كوچوك دنیلر ك بر مصادمه نتیجه سند [پارچه لانا یو یوکی بر سیاره اقاضی بولونداغنه] فلكیونجه قناعت ناه وادردا بناء علیه پارچه لانا او یو یوکی سیاره ، كونشك حتی شیمدیكندن دها زیاده بارلاق و حرارتی زماننده قیامتی ادراك ایله مش دیمك اولمازمی ؟ (مابعدی وار)

نیرنکی شهباسی مدبری
اركان حرب قائمقامی

عبدالرحمن

مصرده یایرام

هر یرده اولدنی کی مصرده ده یایرام کلدی بو یوكلرك الاری اویورور . قاردهش آرقه داش ،

دوست ، احبابه یایراملا شیلیر . بزده کی « یایرام شریفکیر مبارک اولسون » الله یجه ییللر بشدیرین « دهاسنه مقابل بوراده (کل عام واتم بالخیر) ده نیر ، (اتم بالصحة والسلامه) دیهده جواب آلییر . عربجه (ك) زم (ق) کی تلفظ اولوندیندن (کل) بی (قوللو) دییه (کل عام واتم) یدده چابوق چابوق سوسله نیجه (قوللو آمنت بالخیر) [غ حرقنك کسریله] ایشیدیرسکر .

میدانلرده صالینچالار ، او یونلر قورولور . بیک برچشید صاخیلر آواز آواز هایقیریر . برده کی توزلر کولده بولوط اولور . عادتاً :

او رتب آغدی توز یردن هوایه
سکر فات کولک اولوب یر ، آلتی قالدی
لوحه مبالغه سی کوز اوکته کلیر . آلاجه لی ،
بولاجه لی چیک رنگلی اتوبایلرله ، استاریلرله
چولوق ، جوجوق ، قادین ، ارکک سورورلرله
سوقاقره دوکولور .

یایرام دیمك - ظن ایده رم شرقده بویه اولورور . اوروپا یوسبوتون وذاکدر یا - هر کسك آبر جو یور بیسی ، ذیل دورنا ایجمه سی ، عادتدن فضلہ سبیلی سیسز خارجاماسی ، الحاصل زیواندن چیقاماسی دیمكدر . هر ملکستده بویه اولدیغنه نظر آ بولالک طبع بشر ایجابی اولدیغنه حکم انجك ضروری کی کوزو کوز ، حفظ الصحه متخصصلری بیه حیاتی معین ومطارد برانظام اینجده کچیرنلر ایچون آرادده صیره ده نرومندن فضلہ چیک ، ایچمك ، یورولوق ویا هیچ آلیشقین اولمدینی یوسبوتون آج و صوسز قالق قانده دن خالی دکادر ، وجود بویه وقوسی محتمل صارسینیلرله تحمل ایتیه آلیشیر دیورلر . ذاتاً صحت وقوی نیچون ایسترز . کوردیکمز و ییلدیکمز مانه به قارشیمی ؟ اونلر ایچون تدیر آلیایلر . فقط کوردویمین و ییلدیمین

قضا وباللرده ، هیچ اومعادیمز مانه لرده ایشمه یایرامیان صحت وقوتدن بزه نه ؟ سوزمك یا کلتش آكلا شلعلاماسی ایچون بسیط بر مثال کتیرمک جیوریتدیم : بن الله شکر محنته بر آدم ، بوکون اودن چیقار کن ییلورم كه یاغور یاغاجی . قارنجیه قدر نیجه بنده یاغورده قارش شهباسی ، موشامبای ، لاسیکمی هر نه وارسه آلیر ، چیقازم . یولده یاغور یاغارسه قورونورم ، بکا برشی اولماز . فرض ایدک كه بر صباغ یته اودن چیقدم . کونشلی میس کی بر هوا ، کولکده بولوط یوق . اوکله دهوغری اورتعلی قارایسور ، روز کار اسبوره باردادندن بوشانیجه سته یاغور یاغور ، بنده ایلکیرمه قدر ایصلانورم ، صوکرده خسته اولوب یاغنه دوشورم . صحت وقوتن زده ؟ اگر آرادده صیره ده صیر صیقلام اولمه وجودم آلیشسایدی بک طبیعی ایدی که بو سفرکی ایصلانما ده البسی ده کیشدر نیجه به قدر دوام ایدمك و بکاضری طوقه یاچقدی . غرب طبایعی ، تعقب ایدیلن بر اصولدن آرا صیره چیقمانی ، یته او اصولک مؤثر تی اوزرنه خادم عد ایدورسه بو نظریه یی یوب ایجمه به تطبیق ایدنجیه وراجنی نتیجه اوروج اولاجقد . چونکه آرادده صیره ده آلیشیدیندن فضلہ تطبیق تطبیق شین معدنه ک او یورونانی دیستدیرمک ایچون یر کرده آج قالما سی کرکدر . آمیچی بو صورتله موازنه حاصل اولور . فقط بز بو غرب فکری - بتون تقلید ایندی کمز غرب فکری کی - یایرام تقلید ایدیسور . ییورز ، ایچورز ، ییممک زمانی کلتجه یته ییورز . دکلکی ؟

یایراملرله وینج زمانی ، اوکولرده دارغیلرک بیه باریشاسی بر حدیث شریف امر ایشدکن صوکره دارغین اولما دقلر منزله احباب و دوستلر منزله جاندن ، کولکدن سه وینجک همزک حق .

جنش واکلتجه یایورز دییه قبود وشروش کان لم یکن عدایده رک عفا من کانی یاغنی حیوانلقدن بشقه برشی دکلدو . بو سوزلرم ساده مصره دکل ، بوتون شرقلیلر عانددر (غربیلاری دوشونه جک قدرده صافدل دکل . اونلر بزم ایلمکمی شیمدی به قدر هیچ ایسته دیلر می که .)

بز شرقده نه یایورز . یایرام اولونجه هر شی میاح عد اولتیور . صباخان جامعدن چیققدن ویر ایکی ییولک اتی اویلدکن ، پاراری ده حبیبه ایندیر . دکلن صوکره وور یا نسولدر کیدور . صانکه یایرام ایرتسی قیامت قویبورش کی . دنیا ک بشون طادی بر ایکی کولده - بعضاده یز اکر نیج بر صورتده چیقارما به یاقورز - یشرک تعطیلدن یایرامده استفاده ایدمکچیز یرده یایرام ایرتسی ، وجودمیزی دها یورغون ، دها بیراقتن یولور . یایراملر بزده قنالتک یایلماسی ایچون ک مؤثر برواسطه تشکیل ایدیورلر . استالرک چیقاره کی اک خفیندن طوتوک ، ایچی ، فحش ، قار کی اک مهلکیر یته قدر هان هسی یایراملر ده . یایراملرده میخاتلر ، قار خاتلر آدم آماز . هیچ شهباسز بو آدملر اوکونه قدر بویه یرلرک اسفی بیه آغریه آلمان آدملر . آیلردنیری آلتین تریله قازانیلان بارلر بر قاج ساعت اینجده اویر . وجود بیرانیر ، ذهن کوراشیر . برکون اول مطاع اولان اخلاق اوکوندن صوکره بوش بر که اولور . بومیدو یایرام ؟ بومیدر سونک ، اکلتک ، ثنوتینی طیه ویرمک ، کیف سوزمک ؟ اوکولرده انسانلقدن جیقوب آغشین حیوانلر دهوکلک ، کولله یچی درکله دالوب تردی انك یایرامیدر ؟ بوکون یایراملرده اکلتجه مانه هر نه یایورسه ق صحت ویدنه ، ذهن وفکره ، روح وقلب مضایر نیلری یایبورز .

واقعا غرب مدینه شده بویه بایراملر وار.
بایراملر ده بتون مات جوش و خروشه کیورد
بتون مملکت شدن باشه چاقیور. اوراده ده
تروتر صرف اولیور. زده ده بویه اولسون ویا
اولالیده. بکی اما صحت، اخلاق و تربیه دن صرف
نظر بو حالک اقتصادی جهتی بر دوشونمکده
لازم دکلی؟

اوراده صرف اولان باره، بیه دک جیندن
جیقور؛ بولک جینه ایفور. بولدن کچوب نهایت
زانک قاصه سنده اوقویه دالیور. زده ایسه احمدک
پاداسی یورکینک جینه، اورادن یاسفک جز دانه
ویا یقیولنک قاصه سته کیریور. یورکیه یورکین
یقولی به کین احمدک باراسندن محمد جیه واحد
قوفالیور.

بایراملر ده کی حاله آدتی نهایت و ربوب حقیق
ذوق و سرور اولان بر اداب و عاداته صوفی
زمانی چوقدن کیشدر. دیشاریدن کتیرمه کچور
اولدینمز ضروری اشیا سیبله اجنبی مملکتله آقان
تروت ملیهی بایراملر ده کی فضولی صرفیات یوزندن
بوسوتون محوه سورو کتیمه میدلر. بو ایسه نه بر
مقاله، نه روعظ ایله میدانه کلیر. عمومی بر جریان
وجود کله دیکه بو آفتک اوکته کچمک کوچدر.
معافیه قیمتسز بر مقاله، اهمیتسز روعظه بر کتاب
ویا بر مناقشه دیه دک ایسه باشلامق؛ او بر روعظه
بر مقاله، بر کتاب ایله بوله دوشمک هیچ قیمتله امامتدن
دها ایدر. هم ساده بایراملر ده کل، سائر کونلر مزده
سیله صرف ایدم کچمز بر ضرورتک اجنبی مملکتله
آقوب آقابه جینی اندیشه سیله حرکت ایدرسه دک
او بر غروشی مملکت قازاندرمش اولورده. داملا به
داملا به کول اولور. هر کسک هر کون اجنبیلر
آقان بارادن بر غروش قورتادمسیله مملکت هر کون
نفوس عددنجه غروش قازانمش اولور.

بایرام دیمک، غالبایر کسک زیواندن جیفماهی

دیمکدر دیشدم. ساده بوندن بعضی اوچرا کویلی
آیرمق لازم.

بو کویلر، ایچنده روم بغالی اولمالان کویلر در.
اوراده ایچکی، قاره قوقاین یوقدر. اهالیسی تمیز
کیشیلر، بر برلیله بایراملاشیلر، اکک و قانیقندن
عبارت یکلرینه برارجه خرما ویا شکرلی تخود
علاوه ایدرلر. حالی یزنده اولانلر یا بر طاقوق،
یا بر کچی کسرلر. همان اکثر یستده یاغلی خورودن
قابا چوره کار یاییلر. بو چوره که - بو یوک اعتنا اولوق
اوزده - مصر اون قاریشدر برمازلر. زنکینلر نه
محقق کیش برقاب ایچنده اوست اوسته قالین
آچیلش یوقفه دزیلر. آراسنه یاغ - مصرده
شهرلردن بشقه رده مخلوط یاغ یوقدر - سربیلر.
بشدکن صوکره اوزونه توز شکرلی دوکلیر.
کیش برقاب دیم؛ چونکه بعضاً علی الساده بر
تیسی، بعضاً بر لکن، بخر و طیفه سنی کوریر. بو
خور اککینک اسمی (قطیر) دو - [شهرلر ده
یورده کده فطیر دینر] - بو اکرام ایدلیدی ییلکیز که
سز اعتبار اولان بر مسافر سکر. بناء علیه جوق
جوق بیکه کچور سکر. خور پیشه مشدر اما
مسافر اومدینقی دکل، بولدینقی بر دیر سکر. اوچ
بارماغزله خورک اوزون بر چیمدیک بانا سکر.
الکن قالفارکن چیمدیکک آلدندن خور قالفار
شیمدی معرفت یوزی کوزی بولامادن او خور
طرنامی آغزندن ایجری به صوفقه. باشکن آرقه به
دوغری اکیلر، آلت چکه ایجه آجیلر. بر ایکی
ایقشده خور بوغازه کور. بر ایکی لقمه سزجه
کافیدر فقط اطرافده کیر (حیاه ایوک) (والله)
(وحیاه رنا تمکنش) دیسه دک اسرار ایدرلر.
کندی اللیله خوری چیمدیکلر و پارچه پارچه
اوککزه قویارلر. بو خور، نیل وادیسک بوغدانیندن
بایلشدر. شهرلر ده کی اککلر ایسه اوسقرا یا
اوتندندر. بو خورک یانی باشند یا ملوچه یا یامیه
بولور. مصرلی، سننک اون ایکی آبتنده ملوچه

بر. آتی آتی ییشیل ملوچه، اوندن صوکرده
قوروسی، قورو ملوچه نک هضمی ییشلندن ده
قولای. بامیه نک صید (بوکک مصر) طرفلر نه
برجنسی وارد که الاوقاغی بر بارماق بوکککنده در.
تردی ایتمش بر جنس اولاجق. یتیمه کیم عیور
بازیلوب بین الناس (آغور) دین برجنس اوزون
خیار وارد که خیبار، قیاق و قاقون آراسنده
مشترکدر. استانبوله ترفنده کلن اسکندریه قباغی
کچی ییشل، ایچی بر قاقون کی صاری وانی خیبار.
کچی بیاضدر. ذاتا خیبار، قباغ و قاقون اگر
یا کلبورسم قباغ Cucurbitacées دینلن عینی فصیل به
مانددرلر. بو آغور باشقه مملکتلر ده اولادیندن
نه فرانسه جه، نه ایتالیا جه می و الحاصل هیچ بر
لسانده مقابلی یوقش. بو خصوصه طایفه ییشلر بر
اجنبی زراعت مهندسی و خیبار ایله قاقون آراسنده
سنه لردنبری اقلیمک و طوبراغت تأثیری آلتنده
تردی ایتمش برجنس، دیدی. معافیه کویلیلر جه
مقبول، اوموزه صوبا کی طاشینه سیله چک
اوزونلری ده وارد. کوچوک بویوک آله کچدیک
برده خاوت خورت ییشکده در.

نه ایسه بز ضایقنه کله م. بو قدر یاغلی و
شکرلی خورک اوزونه طبیعی صوصار سکر. صو
ایسترسکر. هبسی بردن خدمت کورن چوجوق
ویا آدامه: (یا وده غیب المایه) [یا ولد جی بلامه]
دیر؛ همان دستی کلیر. باداق وارسه باردافله
ایچرسکر. فقط هبسی ده، ایچندن بو آدام نافله صو
ایچمه سنی ییلمیور درلر. چونکه باردافله صو
ایچرکن هوو بو سوووب یا هرق صو ایله برابر
تمکن اولدینقی قدر هواده ایچمه لیسکر. هوا معده ده
برمدت دور بر. صوکره بر کره عظمته کگیر سکر
هوا ایله برابر معده ده کی غازلر چقار و معده راحت
ایدر. معافیه بخر به یا قاقماک. هم برایکی کرده

اولماز. هم ده کومه بجه یا بامار سکر. بارداق یوقسه
دهمین خوری بوغازه طیفه ییشلر کی وضعت
آلیر سکر. دستی دیکر سکر، فقط صوبک هبسی
پردن دوکولر. دستلرک آغزندن بش آتی ساقیم
آشاینده ایچ طرفی قابیلدر. آنجی بر ویا ایکی
ده لیک آچیلشدر. صو بو ده لیکلر دن کور، به
بو ده لیکلر دن بوشانیر. بر بارداق صوفی بویه
ایقیر لقییر نسبة اوزونجه برمدتده ایچرسکر. بو
دستلر مدور و طحن حلواسی دیکشده در. باشلری
ایچه اولوب آشایه دوغری کیشلر، دیبلر نه
ایکی اوچ یارمق قاله کیشلک ایجری به دوغری
قیوریلار آذیچ اوغالر، علی العموم فیانلری بر
آمرقه به [یاریم مصر غروشی] در. شهرلر ده
قوللا نیلان بارداق، صراحی و شیشه لردن ماعدا
شهرلرک بر قسمی ده داخل اولدینقی حاله بونون
مصر بو دستلرله صو ایچر. بعضاً اوستی قیرمزی
ویا ساه چیز کیلیرت راست کلبور سکر. بونلر اوله ن
قیزلر مخصوصدر. مع مافیه هیستدن صو صیزار.
بورابه قدر یازد قلم مصر کویلیلر نه بایرامک شکل
اعتباریه فرقیدر. مسلمانلرک بولدینقی هر پرده
بایرام اولونجه ضیاقلر و بریلر. طبیی هر پرده
کندینه مخصوص شکل وعادت وارد، اساسی بر.
ساده مصرده دیکر مسلمان مملکتلر دن آیریلان
برشی وارسه اوده بایراملر ده، قندیلر ده، رجب
ایتنک ایملک جمعه لرنده مزاراقلر کیدوب یاتیق.
بو باشقاصه قاهره ده اک جانلی اولیور که بوندن ده
آریجه بحث ایدم کچمز.

محل اولی:

معین الدین چشتی نک منتخب بعض ایاتی
۴۶ نجی نسخه دق نامه
شهود حق طای از وجود خود بکتر
که جز وجود تو اورا حجاب دیگر نیست

(حق مشاهده اتمك استیورسه ك كندی وارلغكدن كچ. چونكه : سنك وجودكدن باشقه اوكا حجاب اولاماز)

زجام عشق نه تصور بخود آند و پس كه داریز می گفت بارسن همه اوست

(عشق قدحیله بیوش اولان یالکز منصور دكادی . اونك چكیله یك دارا غایده چكن اییه (همه اوست) یعنی وجود حقیقی اوندن عبارتدر دیوردی.)

مكوكه كثر اشیا فیض وحدت كست تو در حقیقت اشیا نظر فكن همه اوست

(اشیاك كثری ، وحدته مناقضدر دیه ، حقیقت اشیا به كوز كردر كه حقیقت وجود ، اوندن عبارتدر ،)

او بود درازل متوحده در وجود جزئی نبود تابه اید همچنان بود

(ازله یكانه وار اولان اوبدی ، باشقه برشی یوقدی ، ابدالآبادده بویه اولاجدر .)

چایكه زاهدان هزار اربین رستند مست شراب عشق یك آه می رستند

(زاهدانك ییكلر چه اربین نتیجه سنده اربشدکاری مقامه ، سر مست عشق اولانلر بر آه ایله واصل اولولر)

سیرا نره ازاستكه ازهر جداست وانكه باجر در آینه خاموش آمد

(سیلك اقرار كن سسله نوب كیشه می ، ده كیزدن آری ناسنك اتین شكوه سیدر . فقط آغوش دریایه آتیلجه سسی ، صدای سیلیر)

روح قدسی كر مدد كردی بزادی درجهان هر دو روزی صرم امام عیسی دكر

(روح القدسك امدادی اولسهیدی صرم امام ایكی كونه بر ، یكی بر عیسی طوع و رودی .)

هر کسی از تو بقدر خود مرادی خواستند ما مراد خویش از تو ترا خواهیم ویس

(هر كسك حاله كوره سندن بر مطلوبی وار. بز ایسه سندن آنجاق سنی ایستورز .) اصبعین عشق اندر دل تصرف میكنند خوشدل كاندركف دلداز باید پرورش (عشقك ایكی بارماقی كوكده تصرف و اوئی تقلیب ایدوب طور و پرور ، دلدازك الده پرورش بولان بر دل ، نه قدر خوشدر .)

موسی روح را چه غم از اژدهای نفس چون از جناب قدس رسد وصی لاخف (جناب قدسیدن (لاخف) الهامه مظهر اولان موسای روحك نفس اژدها سندن نه قورقوسی اولایلیر ؟)

صیت بچیم و بیبونه زچیت كر نیت ابتدای محبت از ان طرف

(محبت او طرفدن باشارماش ایسه [بچیم و بیبونه] یعنی : الله مؤمنلری سهودر ، اولنلرده اوئی سهودر ، صدای نه دندر ؟)

ظاهر المری

یكی قای مولوغتانی بو سندی شیخ عبدالباقی افندی حضرتلر یكدر :

غزل

ای آفتاب ظهورایت نقاب عشقكدن قاراردی افق امیدم عتاب عشقكدن كدای دوكه احسان و الثنائكدر كوكل نصیب آرابور ایشته باب عشقكدن كورنجه حكمت اشراقی نور چشمكده كوزیله ازیره آلم كتاب عشقكدن همیشه تابش رویكه فیض اولدم مثال ذره سنك آفتاب عشقكدن درون سینده جوش ایلیور حقیقت می اورنیه مست و خرام شراب عشقكدن كوكل دیدكری بر نغمه شكایتدر كال سوز ایله چیقیش رباب عشقكدن

(Longfellow) دن :

حقیقتده اولوم یوقدر ، اولوم دینان شی بر انتقالدن عبارتدر .

(Emerson) دن :

بویوك اولیق یاكلش آكلایلمقدور .

(Milton) دن :

خلوت بعضاً لك ای انجیندر .

(Shakespeare) دن :

سحری اولمایان كچه اوزوندر .

كذا : ابلیس مصوردن قورقان چشم صباوند .

كذا : بوتون جهان پر نیارو هفت سیدر .

اوكلكر ، قادیستر او هفت درول ایفاییدن او یونجیلدر .

كذا : شیمدی به قدر بر فیلسوف كورله ، شدركه دیش آغریسته صورانه قاتلانین .

كذا : اولن بوتون بورجلرنی ادا ایدر .

كذا : زر خالصی تذهیب اتمك ، زنی بو یامق ،

منكشه اوزونسه عطر افشان اولیق ، بوزی یاقشدرمق

علامه السیاه بر نك دیگر علاوه ایلمك ، بر شمعك

ایشینی ایله تزین ایچون دیده روح افروز آسائی

ارامق خنده فرما بر افراط اسرافكارانه در .

محی السریرائف

مصل تاریخی

شیخ نظام الدین اولیاء

هندستانجه مشهور اولادان و طریقت چشتیه مشایخ کرامتنددر .

مشار الیهك اجدادندن (احمد بن دانیال)

غزنه ، یاخود بخارادن هجرتله (بدآون) بلده سنده

توطن ایتیش ، شیخ نظام الدین اولیا ۶۳۳ ، یاخود

۳۴ سنعمی بو بلدهده تولد ایتشدر .

یش لاشنده ایكن ، پدیری (خواجه محمد)

وفات ایلهدیكى جهته تربیه سنده والدمی یاقشدر .

كورن صانیركه وصالكه شاد ورقصانم بوحاله بنده سنك اضطراب عشقكدن

غمككه باقی بیچاره هر زمان كریان

دوشن یوقطره به رحایت سحاب عشقكدن

غزل

سن كدای بی نوابی قبل حذر نغزیدن تیغ باطن چوق كمر ، چوق قان دوكر شمشیردن

صیغماز افلاك درون بیكران اسرارینه

جوش ایدن معنای عشقم ناله شیکردن

مطلع نور اولدی هر ذره سكا ای وجه یار

سن كسیلدم چوقی خالی قالماسم تاثیردن

ذوق دل رشك سبادر ، زخمدار جذبهیم

غمزه جانان كي صیاد جان بر نیردن

آفتاب لازال نشاء سین ای فیض عشق

ایلر انوارك تجلی هب جوان ویردن

بکزه مزسه بر دم عشقم نه وار بر دیگره

هر تجلی كونه وارسته در تکر کردن

كلكمك (محی) دم قدسی ده اولسه یاورى

دمدم عاجز قایلر اشواقی تصوریدن

محی السریرائف

انكلیز سنوحات ادبییه سی نمونه لرندن

(Byron) دن :

دنیا زدن آلوب كوتوردیكى بر نشاطی بزه

بر دها اعاده ایدم من .

كذا : بن عمرمك خزانندهم . شوق و غرامك

بوتون ازهار و اتماری قنایاب اولش ، شیمدی

یالکز قورق ، بیزجه ، حسرت بكیادكار قلكشدر .

(Keats) دن :

بوجه سسلرك دلالت ایدمكی بره كینمكدن

قورقان هیچ بر زمان لایعوتیت ناجی كیه من .

شیخ نظام و تحصیل علومه قویولمش و مباحثه ایله کثرت استغناءلن (بحاث) و (محقق شدن) تلقیب اولوغندی .

علوم نظامیه و باطنیه نك واقف اولوب (فصوص الحکم) و (مواقع النجوم) ایله اولنك شرحلرندن فقه ابو حنیفه رحاله ایله تفسیر، حدیث و اصولدن مکیل استحضاری واردی .

(شیخ قطب الدین بختیار کاکی) نك سرخلفه سی اولان اعظم مشائخدن (شیخ فریدالدین مسعود شکر کنج) . یکریمی یاشلرندن اقتساب ایتمیش ویش سنه صوکره شیخنك اشارتیه و والده سیله برلکده دهلی به کیدوب (غیاث پور) محله سنده اورداده باشلامشدر .

مرتبه جلیله ولایت واصل اولدینی و ۹۲ یاشلرندن بولودینی حالده ۷۲۵ سنه سی وفات ایدرک تربه مخصوصه سنه دفن ایدیلشدر .

تربه شریفه (محمد عادل تعلقشاه) طرفندن یابدیرلش اولان درگاه داخلنده و غایت مزیندرکه قطب الدین بختیار حضرتلریته عائد تربه نك شرق جهته و شیدیک دهلی شهرنك ایکی ساعت بعدنده کی اسکی دهلی نك خرابه لری آراسنده کی قدیم قبرستان جوارینه دوشر . مشهور (امیر خسرو دهلوی) نك مزاینه یاقیندر . الان مسعود اولوب هر وقت زیارت ایدیلکده بولونان بو تربه ده حیدر حکمدارلردن (رفیع الشان بادر) نك ...

اولی سلطان برهم ۹۹۹ ... تربه نك اوکونده صوفی جلد خسته لقلریته نافع برکول وارد . جله قایدی اوستده شاهان چه عجب کر بنوازند کدارا مصرای محکوک و برمرمر ستون اوزه رنده ده : سرور هر دوسرا محبوب پاك کبریا حضرت خواجه نظام الدین چراغ اولیا

یانی حاوی بر لوحه معلقدر . شیخ نظام الدین اولیا حضرتلرینك (نظام) و (زکری) تخلصیه خیل اشعار عارفانه سی واردکه بیت آنی او جله دندر :

مرغ باغ قدسم باقدسیان بودم بسی چند کاهی شدکه هست این فرش خاکی مسکن شویندرده شیخ مشار الهک ستایشته دائر سوله نیامشدر :

شهنشاه اورنك عرفان حق دلش صدر دیوان ایوان حق ملك برده درپوزه افشان او فلك كاسه - بنز برخوان او قدم راند زان كونه درگاه فقر كه شد شاه اورنك درگاه فقر پاهان ز ققون اطوار عو نظار زنگین فکهدار سهر دلش ساکن ملك ذات وصفات زهی پاك دین وزهی پاك ذات نظام الحق آن شیخ عالی مقام کروکار اوباب دین شد تمام

شوالك صوك هفتتسی ، حضرت شیخك زمان زیارتیدر . دهلی اهالیسی ، طلوع شمسدن اعتباراً فوج فوج زیارتیه کتیه به باشلار . ملحقاندن کلترده بولر افضایم ایدنجیه تربه شریفه جوادى عشره دوزر . خردوات صابجیری ایله اکجکی و کابجی وسائر اصنافك چادولری و دستگاهلری قوجه قبرستانى قابلار . بوبوك بر بنایر هیئته صوقار . حد و حسابی اولمایان زائرل ، مندیلار سالار . کاکته و قورشك اوسته دوکرلر

زیرتی اكال ایدلرده آغیزلرینه بو کلردن برقاچ یاقراق آلوب تبركاً چيكنلر . قبرك اوسته اوقدر كن بیلیركه عادتاً نیلر حصوله کیر . ینه تربه مبارکك و کتیه بوبوك بر چادر قورولور ، داخلنده هر طرفدن كن مشایخ و درویشان

طرفندن حلقه تشکیک ایدیلرک ذکر اولونور . بواینه حلقه نك خارجنده کی اهالی ده اشتراك ایدر . آیات قرآنیه تلاوتیه دعا ایدیلرک رسم زیارتیه ختام ویریلر .

جامع اذهر

اذهر ، بلاد اسلامیه جامعلردن ك زیاده نام و شهرتی حائز بوبوك بر جامع و عظیم بر معبد اسلام در . قاهره مدینه سنده مشید جامعلرک اول و اقدمدر . علوم و فنونك كافة انواعی تدريس اولان اك بوبوك بر جامعه اسلامیه و بالاختص علوم اسلامیه نك اك مشر بر منبیدر . اقطار اسلامیه نك هر گوشه سندن طلبه علوم بو منبع مشره کیر . کویا ائم اسلامیه ایچون بر کتیه علومدر . مختلف و مطنلردن متنوع اجناسدن و کره ارضك هر طرفدن بوجامع کتوب تعارف و اجناعتلری ، بو جامعك اسلاملر ایچون ایکتنجی بر مجتمع حامی اولدینی مبتدر .

اذهرك تشیددی

مشاهیر مؤرخین اسلامدن جمال الدین الانابکی و التجوم الزاهره نام کتاینده دییورکه : عباسلرک زمان حکومتده مصر دیارنده تأسس ایدن اخشیدی دولتک امراسندن (کافور الاخشیدی) نك وفاتی متعاقب مصر امارتنه (احمد بن علی بن الاخشید) امیر اولدی . یاشیجه کوچك اولدینی ایچون

عموجیه زاده سی (حسین بن عبدالله بن طنج) کندیسنه وصی نصب ایدیلدی . بو ویتنك سوء تصرفدن مصرك نظام اداره سنده اختلال ورعه ییتده عدم خشنودی حاصل اولدی . عسکرک برقسى مغریده کی فاطمیه حکمدادی (مزلدین الله) مصرک احوال داخله سی اخبار ایله کلویب اسقلا ایتیمسی طلب و دعوت ایتدیلر . اوده بویه برقرصق بکله یوز ایدی . درحال بر اردو تشکیل ایدرک

(ابو الحسن جوهر بن عبدالله الصقلی) نك تحت قیادتده مصر اوزربنه سوق ایتدی . قاهره نك جذب غربی و نیلک ساحل غریب سنده واقع (حیزه) شهرنك اطرافده اخشید عسکرلریله بر مدت قتالدن صوکره ۳۵۸ سنه سی شعبانك اواخرنده فاطمی عسکرلری مصره کیردی . فاطمیلر خطه مصریه ده عظمتلری تحلید ایچون قاهره مدینه سی تأسیس و حکومتلری تقلدن صوکره قاهره بی بای تحت اقتاز ایتدیلر . طیبی او عصرده بر مدینه اسلامیه انشاسنده اك اول فایلاجی بنا بر جامع اولدینی ایچون بر عظیم جامع تشید و او جامی و اذهره تسمیه ایدیلر . او وقتلر دولت فاطمیه نك سلطنت و شوکتی بارلاق اولدینی ایچون اذهرك نام و شهرتی آرتدی . بوجامعك انشاسنه ۲۴ جادی الاولی ۳۵۹ جمعه ایرته سی کونی ، یعنی تقریباً مصره دخیولردن بر سنه صوکره باشلانیلدی و بناسی ایکی سنه قدر دوام ایتدی . بوجامعده الاول قیلان جمعه نمازی ۳۶۹ سنه سی رمضاندر .

۷۰۲ ده شدتلی بر زلزله ایله جامع اذهر ییقیلدی . او وقت حکمدار اولان عمالیک بحریه دن (سلار) نامنده کی حاکم بوجامعك تجدیدینی درعهده ایتدی .

۱۱۶۷ ده مصره حاکم اولان (الامیر عبدالرحمن کتخدان حسن چاویش الفاخزوغلی) جامع مذ کوری توسیع ایتدی . مصر حکومت و ولایتده بولونانلرک هبسی ده بوجامعك تعمیر و تزینى خصوصهده همت کوستردی . بوجامعك حدودی داخلنده طایفه مسکن اولقی ایچون هر طایفه به وافر انشا ایتدیلر . الحاله هذه بوکون اشغال ایتدیکی مساحه ارضیه ۲۶۳۳۳ آرشیندر . متروایله (۹۲۰۰۰) مترودر .

(ازهرک تسمیه سی)

ازهرک تسمیه منته مؤرخانک مختلف بیاناتی وارد . بعضی باری جامع اطرافده ابنه فخره و قصور زاهره اولدینی ایچون « ازهر » تسمیه اولدی دیشلر « بعضی باری مستقبده بیوک برشان و شرف قازانغانی تیمنا و تقاضا » « ازهر » دینلیدی معلوماتی و بر مشلردر . لکن « فقه مؤرخین » فاطمیلر رسول اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم اقدیمز حضرت ترینگ کریمه سی فاطمة الزهراء رضی الله عنها حضرت ترینگ منسوب اولدقلری ایچون جامی « ازهر » تسمیه ایله حضرت بشلک نام والاسنه انشارت ایستیلر دییورکه بوده حقیقته پک موافق بر سوزدر .

جامعه داثر

ازهرک داخلی ایکی قسمدر . بر قسمی آتنده نماز قیلینق ایچون سفلیدر . دیگر قسمی حویلدرکه اوسق آجیقدر . حویلک اطرافده (اروق) یعنی رواقلر ، درس محللری واردر .

جامع ازهر ، بیوک بر قیمت معماریه بی حائر دکدر ، لکن غایت واسع بر مؤسسه اسلامیه در . عاتک اسلامیه تک مرطرقدن کللر ، بوراده علوم و قیون تحصیل ایدرلر .

جامعک مقصوده سی ، یعنی نماز قیلناجق یری ده ایکی قسمدر . بر قسمی بیوک واسکی مقصوده درکه سققی بیاض مرمردن اولوب ۷۶ دره دره استاد ایدر . مؤسس (قایلر جوهر الصقل) در . ایکنجی قسمی بیکی مقصوده درکه بیوک سققی ده یته بیاض مرمردر ۵۰ دره دره اوستنده در . بویکی مقصوده دره کبر . ملحقات ساژده ده کی دره دره کرده ضم ایدیلر سه (۳۷۵) ستونه بالغ اولور . بیکی مقصوده ، اسکیندن یازم ارشین یوکسکدر . هر ایکسینک طاقانی تختدن معمول و صنعتکارانه در .

هو او آیدینلق آلتق ایچون چایجا یجرملری واردر . اسکی مقصوده دن حویلر اوج دانه قانی آچیلش ، حویلک زمینه طاش دوشه نیش و دیوارلر به کوفی خطیله آیات قرآنیه یازیلشدر . جامعک وقیله اون حرابی وارمش . دردی قالدیرلش ، الا آن آلتیسی موجوددر و هر برینک مختلف المذهب آیری آیری امامی واردر . بو حرابلرک الک مشهوری بری اسکی ، دیگر ی بیکی مقصوده اولق اوزره ایکیدر . اسکی حرابلک امامی شافعی ، یکسینک کی مالکی مذهبدر .

بیکی مقصوده مبنی مقوش و منبر بر منبر واردر . جامعک تأسیسده انشالده لیش اولان منبر ، بالا خره قاهرده کی (جامع الحاکم) نقل اولونمشدر . جامعک بش مناره سی واردر که اوقات خسه ده بوتلرده اذان اوقوتور . بوجامعک مؤذنلری - حرم ناسه مطلع اولماق ایچین - اعماللردن تعین ایدیلر .

ازهر شریفدن
دوام ابدیجک
علی ذکی

احمدیه مذهبی حقیقده :

عقلاک ۲۹ ، ۳۰ ، ۳۱ ، ۳۲ ، ۳۳ و ۳۷ نومرولو نسخهلر نده یخت اولونان بو مذهب سالکلرینک مسلمان اولوب اولمادقلری حقیقده هند علمایی آراسنده مباحثلر جریان ایدیوره اودو لسانیه منتشر جرائد یوکا داثر نشر یالده بولونور . علمادان (امام الهند ابوالکلام آزاد صاحب) احمدیلر ایچین « کبراه اولقله برابر دائره اسلامدن خارج کللردر » دیور . بیونه مدرسه سی علمایی ایسه احمدیلری تکفیر ایدیور .

مطبعه عامره || تدویر مؤل : طاهر المولری

مخفل

صاحبی مدیری مجری

مخفلک دردی مدیری مدیری
مخفلک دردی مدیری مدیری

آق سیه کیل مدیری ، احسان عوی ، احمد امیری ، احمد رسا ، احمد شکر ، احمد صلیب ، احمد زویل ، اسماعیل حق ، اسکندولی خلط ، اسکندولی طاف ، اسماعیل یلار ، اوزنلی م . کمال ، مرمرلی جودت ، حافظ حسین شتی ، حسین شریف ، قزاکرم ، رشید مطهر ، رفعت ، سالم ، سعدی ، شعورللووی ، شکیب ، شیخ جیق سققالین ، شیخ زمری ، شیخ عدنانی ، طاهر اولوی ، عدالرحق ، علی ذکی ، علی فطرت ، نیرالنیا کال ، فرید ، جنجری . قاضی علی سیری ، محمد علاء الدین ، محمد کامل ، شیخ الدین زایت ، شعور ، میر ، یوسف بول الدین بک ، اندر .

ایضا

۸۲ سلطان - ليه	۲۰۶ سالم بکه جواب	عبدالرحمن بک	۶۶، ۶۷	عبدالرحمن بک
۳۱ شيخ محمد سوم الدهلوی	۴۵ شيخ غالب وحسن وعشق	۷۸ شيرازی بنای يلدیزی	۶۵۷	شيخ محمد سوم الدهلوی
۱۰۲ شهيد ذک بکه	۲۱۱، ۱۷۹ شيخ معين الدين بيشی بکه	۲۱۳ شيخ نظام الدين اولیاء	۱۶۷	شيخ محمد سوم الدهلوی
۱۶۰ طلبة علوم کسومی	۷۷ طهر اخير	۷۸۴ غفل و غفل	۲۶۹۰	شيخ محمد سوم الدهلوی
۳۰ غزل	۱۲۷ غازی باشک	۱۳۴ غزل	۱۲۷	شيخ محمد سوم الدهلوی
۶۱ نس و شایقه	۳۹ لرائک بدي قوت اوزده	۵۰ لرائک مناسی	۱۳۱	شيخ محمد سوم الدهلوی
۳۱ شيخ محمد سوم الدهلوی	۴۵ شيخ غالب وحسن وعشق	۷۸ شيرازی بنای يلدیزی	۶۵۷	شيخ محمد سوم الدهلوی
۱۰۲ شهيد ذک بکه	۲۱۱، ۱۷۹ شيخ معين الدين بيشی بکه	۲۱۳ شيخ نظام الدين اولیاء	۱۶۷	شيخ محمد سوم الدهلوی
۱۶۰ طلبة علوم کسومی	۷۷ طهر اخير	۷۸۴ غفل و غفل	۲۶۹۰	شيخ محمد سوم الدهلوی
۳۰ غزل	۱۲۷ غازی باشک	۱۳۴ غزل	۱۲۷	شيخ محمد سوم الدهلوی
۶۱ نس و شایقه	۳۹ لرائک بدي قوت اوزده	۵۰ لرائک مناسی	۱۳۱	شيخ محمد سوم الدهلوی

۲۰۶ سالم بکه جواب	۲۰۶ سالم بکه جواب	۲۰۶ سالم بکه جواب	۲۰۶ سالم بکه جواب	۲۰۶ سالم بکه جواب
۳۱ شيخ محمد سوم الدهلوی	۴۵ شيخ غالب وحسن وعشق	۷۸ شيرازی بنای يلدیزی	۶۵۷	شيخ محمد سوم الدهلوی
۱۰۲ شهيد ذک بکه	۲۱۱، ۱۷۹ شيخ معين الدين بيشی بکه	۲۱۳ شيخ نظام الدين اولیاء	۱۶۷	شيخ محمد سوم الدهلوی
۱۶۰ طلبة علوم کسومی	۷۷ طهر اخير	۷۸۴ غفل و غفل	۲۶۹۰	شيخ محمد سوم الدهلوی
۳۰ غزل	۱۲۷ غازی باشک	۱۳۴ غزل	۱۲۷	شيخ محمد سوم الدهلوی
۶۱ نس و شایقه	۳۹ لرائک بدي قوت اوزده	۵۰ لرائک مناسی	۱۳۱	شيخ محمد سوم الدهلوی
۳۱ شيخ محمد سوم الدهلوی	۴۵ شيخ غالب وحسن وعشق	۷۸ شيرازی بنای يلدیزی	۶۵۷	شيخ محمد سوم الدهلوی
۱۰۲ شهيد ذک بکه	۲۱۱، ۱۷۹ شيخ معين الدين بيشی بکه	۲۱۳ شيخ نظام الدين اولیاء	۱۶۷	شيخ محمد سوم الدهلوی
۱۶۰ طلبة علوم کسومی	۷۷ طهر اخير	۷۸۴ غفل و غفل	۲۶۹۰	شيخ محمد سوم الدهلوی
۳۰ غزل	۱۲۷ غازی باشک	۱۳۴ غزل	۱۲۷	شيخ محمد سوم الدهلوی
۶۱ نس و شایقه	۳۹ لرائک بدي قوت اوزده	۵۰ لرائک مناسی	۱۳۱	شيخ محمد سوم الدهلوی

محفصل
۱۳۳۸
مجمع المؤلفين
نشرى

مناجات حضرت مولانا

اسكدار مولانامسى بوست تقيى فاضل شيخ محمد زمرى اندى حضرت نرينك هميله شوى شريفىن جم
ايديش و بر و ساه شكيد باسدير ايديش
لى ۱۰۰ ياره

حسن عشق

شيخ غالب مرسويك يك مرسوم اولان اير ايداعيدور كنجلك غلبيله استايل مولانك مولوك نزامتك
استاجى ، برده دقايق شمره آله حقايق مرقبه لك اندماچى كوشتن و غرا مطوبه ده باسليش و سوكته
شيخ مرسويك مختصر بر ترجمه جالى علاوه اولونيدور . فى ۱۰ غروش .

هنگامه ماصاللىرى

سواد هنگ منور ارباب ايديش (عنايه الله عليه) مولودى لك (بهار دانش) نايه ياروش . عمال ادبى جالى
باني كال مرسويك اتين فليله بر فليس برجه جاليش اولان نوشام ارمده طاهر المولوى طرفدن تنجيماً
توركيه نقل ايديش ، فورماني طبع اولونيدور .
لطيف و شاعرانه برنام ماصالردن عبارت اولان كتابك اصلده كى پارلاني ، ساده بر لياقيله ترجمه شيدور .
عنايه الله عليه
مطبوع برنجى قسك قياق و غروشدر . شيبى ايسه اكال ولونايدور .

محفصل
۱۳۳۸

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى چوق معلومات میده ساری اولان نسخه لری منتظاً دیکیش وادزيرلری
قاین برور قایق کیریلارک جلد کتاب حاله کیرلیدور .
خیرالایس اوله یله چلا بوتقیس کتابلردن برنجیستک موجودی پیشی ، ۱۲۷۷ نسخه لری برا کیده اولاق
فالیدور . بئر نسخه ۱۰ غروشدر .
۱ ، ۲ ، ۳ ، ۴ جلدلرک . لى ده پوسه اجرتیه برابر یوز غروشدر . بومرودن طوغرويه صاحبه مرابیت
ایدیلدیکی و باغود ادنه سانه ۲۰۰ غروش کونده ریلدیکی موزنده هر اوچ جلدی بولایلیر .

اداره سامه سى
بازيد جامع شريفك تره قابسى
قارشيدنه

اسلايك نغمه خادم مقالات
هم الشعر كقول ونضر اولونور
ياراكي خطيبك نكل يازيك همين
نظرده آليير .

تان يازيدن شايان قبول كورولور
نورخ ميراسيله روح ايديلور .

كونده يله چاك آمار اوقوناق
و مختصرجه يازيلش اولاليدور .

عدد ۴۹
جلد ۵

محفصل
۱۳۳۸

مجمع المؤلفين

صاحي ، مدبري ، عروى :

عدد ۴۹
جلد ۵

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى چوق معلومات میده ساری اولان نسخه لری منتظاً دیکیش وادزيرلری

قاین برور قایق کیریلارک جلد کتاب حاله کیرلیدور .

خیرالایس اوله یله چلا بوتقیس کتابلردن برنجیستک موجودی پیشی ، ۱۲۷۷ نسخه لری برا کیده اولاق

فالیدور . بئر نسخه ۱۰ غروشدر .

۱ ، ۲ ، ۳ ، ۴ جلدلرک . لى ده پوسه اجرتیه برابر یوز غروشدر . بومرودن طوغرويه صاحبه مرابیت

ایدیلدیکی و باغود ادنه سانه ۲۰۰ غروش کونده ریلدیکی موزنده هر اوچ جلدی بولایلیر .

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى چوق معلومات میده ساری اولان نسخه لری منتظاً دیکیش وادزيرلری

قاین برور قایق کیریلارک جلد کتاب حاله کیرلیدور .

خیرالایس اوله یله چلا بوتقیس کتابلردن برنجیستک موجودی پیشی ، ۱۲۷۷ نسخه لری برا کیده اولاق

فالیدور . بئر نسخه ۱۰ غروشدر .

۱ ، ۲ ، ۳ ، ۴ جلدلرک . لى ده پوسه اجرتیه برابر یوز غروشدر . بومرودن طوغرويه صاحبه مرابیت

ایدیلدیکی و باغود ادنه سانه ۲۰۰ غروش کونده ریلدیکی موزنده هر اوچ جلدی بولایلیر .

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى چوق معلومات میده ساری اولان نسخه لری منتظاً دیکیش وادزيرلری

قاین برور قایق کیریلارک جلد کتاب حاله کیرلیدور .

خیرالایس اوله یله چلا بوتقیس کتابلردن برنجیستک موجودی پیشی ، ۱۲۷۷ نسخه لری برا کیده اولاق

فالیدور . بئر نسخه ۱۰ غروشدر .

اداره سامه سى
بازيد جامع شريفك تره قابسى
قارشيدنه

اسلايك نغمه خادم مقالات
هم الشعر كقول ونضر اولونور
ياراكي خطيبك نكل يازيك همين
نظرده آليير .

تان يازيدن شايان قبول كورولور
نورخ ميراسيله روح ايديلور .

كونده يله چاك آمار اوقوناق
و مختصرجه يازيلش اولاليدور .

عدد ۴۹
جلد ۵

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى چوق معلومات میده ساری اولان نسخه لری منتظاً دیکیش وادزيرلری

قاین برور قایق کیریلارک جلد کتاب حاله کیرلیدور .

خیرالایس اوله یله چلا بوتقیس کتابلردن برنجیستک موجودی پیشی ، ۱۲۷۷ نسخه لری برا کیده اولاق

فالیدور . بئر نسخه ۱۰ غروشدر .

۱ ، ۲ ، ۳ ، ۴ جلدلرک . لى ده پوسه اجرتیه برابر یوز غروشدر . بومرودن طوغرويه صاحبه مرابیت

ایدیلدیکی و باغود ادنه سانه ۲۰۰ غروش کونده ریلدیکی موزنده هر اوچ جلدی بولایلیر .

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى چوق معلومات میده ساری اولان نسخه لری منتظاً دیکیش وادزيرلری

قاین برور قایق کیریلارک جلد کتاب حاله کیرلیدور .

خیرالایس اوله یله چلا بوتقیس کتابلردن برنجیستک موجودی پیشی ، ۱۲۷۷ نسخه لری برا کیده اولاق

فالیدور . بئر نسخه ۱۰ غروشدر .

۱ ، ۲ ، ۳ ، ۴ جلدلرک . لى ده پوسه اجرتیه برابر یوز غروشدر . بومرودن طوغرويه صاحبه مرابیت

ایدیلدیکی و باغود ادنه سانه ۲۰۰ غروش کونده ریلدیکی موزنده هر اوچ جلدی بولایلیر .

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى

مجموعه نيك بكن سله هانك جلدلىرى چوق معلومات میده ساری اولان نسخه لری منتظاً دیکیش وادزيرلری

قاین برور قایق کیریلارک جلد کتاب حاله کیرلیدور .

خیرالایس اوله یله چلا بوتقیس کتابلردن برنجیستک موجودی پیشی ، ۱۲۷۷ نسخه لری برا کیده اولاق

فالیدور . بئر نسخه ۱۰ غروشدر .

قرآن مجید

بسم الله الرحمن الرحيم

(فویل للذين يكتبون الكتاب بأيديهم ثم يقولون هذا من عندنا لنشتروا به ثمنًا قليلاً) فویل لهم ما كتبنا بأيديهم وویل لهم ما يكسبون - سورة البقرة (۱)

الله ورسوله اعلم مالی :

اللهم انزل كتابك يا زبور وده انزل كتابك آزر اجرت المقيمين [بسم الله الرحمن الرحيم] فویل لهم ما كتبنا بأيديهم وویل لهم ما يكسبون - سورة البقرة (۱)

قرآن کریم معجزات جللیه سندن اولوق اوزره برحالی وارد : بعضاً برآخی ، واقعه او قدر مطابق بولونورکه ایشیدیلدیکی وقت عادتاً یکیدن شرفزول ایله مشطن اولونور ، بالایه نقل ایتدیکم آیت جللیه کی .

بوتظم کریمک سبب نزولی اولارق شویله ده بیلور :

یزرب بلده سی ، مرکز اسلام و مدینه النبی علیه السلام اولوق شرفی قازاندینی صبراده جوار ، یهودیلردن بی قشقاغ ، بی نصیر ، بی فریظه و امانتلیه مسکون ایدی .

اهل کتاب اولان یزرب یهودیلرینک یک چوقلری ایسه (و منهم امیون لایعلمون الکتاب) کلام ریاضتده ده بیان بویورولدینی اوزده او قومقدن یازمقدن بی نصیب ایدیلر . بناءً علیه حل مشکل ایمین خاخالره مراجعت مجبوریتده قایلرلردی . اولونوردهما کندی فکر و منفعتلینه ، یاخود مراجعت

ایندلرک آرزولرینه کوره تورانی تحریف ایلله درک بر قاج پاره مقابلنده بر طاقم حکملر بریرلر ، او عندی حکملرکده احکام الیه سندن اولدیغنی بیلدیرلردی . ازجمله تورانده مذکور اولان اوصاف محمدی کمالده کیشدر برلر و امانتلیه ضدغنی سوبلرلردی .

جناب حق ، اولنرک شوه دینی ساخته کارلغنی یوقادیلکی آیت جللیه ایلله ، ایدی خسرا نرینده اوچ دفعه تکرر ایلدین (ویل) کله دهشت انکیزیله خبر ووردی .

بر قاج و قدن بری بزم آرمزدهده بویه تحریفکار مجتهدلر ، یاخود عندهایجی مجتهدلر میدانه چقدی . دینیات ساحه سنده بیلرک ، بیلیمه یوک قلاوینایورلر . یا ذهل ، یا قصداً هم کنیدیلرکی ، هم ده عوام خلقی ادا تویورلر .

ذاهل ، یاخود مضل اولقدن خالی قالایان بوکیمسه لرک نتیجه حالی ، (فویل لهم ما کتبت ایدیم وویل لهم ما یکسبون) وعید الیه سندن مألیدر . حضرت قرآن ، دیگر بر آیتده :

(فینسخ الله ما بانی الشيطان ثم یحکم الله آياته) بویورویورکه :

والله ، شیطانک الفای ایتدیکی شیلری نسخ ایدر ، صوکرآینه الله تعالی ، کندی آیات و احکامنی ثابت قیلار ، دیمکدر ، حقیقه دم بویه ده بویه اولاجقدر ، شیطانک الفای آتیه اویانلر و باشقعلری اویدورمایه جالایانلر ایسه بیهوده یورولاجقدر .

ظاهر المثلوی

تفسیرلر - مفسرلر :

روایت و درایت

تفسیرک ایکی صنفه آیریلدیگی کینکی مقاله ده سوبله نیلمشدی . صنف - ۱ : سلفدن منقول

اولان آثاره مستند تفسیر تقلیدرک ناسخ و منسوخ ، آیاتک اسباب نزولیه معانی مقصوده سی بیلیمکدن عبارت اولوب بونلرک کتیمی صحابه و تابعیندن نقل و روایت متوقدر .

بویاده (طبری) (واقعی) (تعالی) (بنوی) و بونلرک امثالی ائمه متقدمین ، جمیع آناری جمیع واحاطه وجهله فن تفسیردن کتابلر تدوین ایلدیلرکدن کنیدیلرینه (شکرالله مساعیم) دینک بورجز ایسه ده مشاوالیه ایلله امثالک مدونات نقلیه لری قابل انکار اولمایان حقایق صحیحی احتویله دغماً بر طاقم اقاویل ضمیمه بی محتوی بولونمازلی ده یته قابل انکار دکدر . بونکده سینی ده تعمیق ایتدیکمزده شویله بولورز :

طاققه عرب ، ابتدای احوالنده اهل علم و کتابت اولوب بادت و امینلرکی غالب ایدی . انسان ایسه اسباب مکنونی و ابتدای خلقی و اسرار نوامیس موجوداتی بیلیمکلیطاً مایل اولدیلرکدن ذاتاً باشقه درلو عرفان و مشغله ایلله کنیدیسی اکلندیر .

مکدن محروم بولونان عربلرده بونلردن برینی بیلیمک ایسته دکدرکده کنیدیلرکدن اول اهل کتاب اولان ملتله صوروب اوکره تیرلردی که اولنورده طاققه یهود ایلله ازلره تابع اولوب ملت نصارادن بولونان اهل تورات ایدی . او وقت عربلر ایچنده بولونان اهل تورات ایسه عربلر کی بدوی اولوب

آحق اهل کتاب عوامنک بیلدیلرکی بیلیلرلردی که اولنلر اکثری (بی حیر) قبیله سندن یهود دیلیله متدین اولانلر ایدی . صوکرآ اسلام ایلله مشرف اولدیلرکده لازم الاحتیاط اولان احکام شرعیه ، شرع شریف احمدی به اسناده متحصص اولوب

ابتدای خلقت طله و ماجرای ابلیس و آدمه متعلق خبرلرده و ملاح و غن واته متدائر حکایله و دهاها بوکی واجب الاحتیاط اولمایان ماده لرده اسسکی

بیلدیلرکی اوزره فالبلر . بونلر (کعب الاخبار) (وهب بن منبه) (عبدالله بن سلام) کی ذوات ایدی .

بروجه معروض احکام شرعیه دن خارج بولونان مواده اولنلردن منقول اولان روایات و حکایات ، بالذات ویا بالواسطه روایت صحیحله ایلله فخر کاشانه ایصال و اسناد اولونموردی ، یا لکن اولنلردن منقول اولان اخبار موقوفه قیلاندن اولدیغنی حالده منقولات من بوره ایلله تفسیرلر طولدی . عبدالله بن عمر (برمک) فتوحاننده آله

کیردیلکی ایکی دهره بوکی اسرائیلیات مجموعله رینک خلقت عالم و ملاح و غن واته متعلق اولوب بر حکم شرعی ویا اعتقاد دینی آیتاننده مدخلدار اولمایان نقطه لرکی نقل و روایت احتیاطه لزوم کورمه مش

ایدی . بوکی اخبار معوله ، احکام شرعیه قاس ایدر و صحیح اولدیغنی قدرجه موجب عمل اولور اولدیغنی صورتده بر عملک ترکی ایجاب ایدر مواد شرعیه دن اولماق حسیله ابتدای حجت و عدم یختلرینک نظر اعتباره آلتاننه و تفتیش و تحری اولونماسته لزوم کوروله دی . مفسرینده بو

کی اخبار موقوفه دقت ایتمه رک مساعیه ایدوب اولنلر کتب تفسیری مع التألف طولدیلر . بونلرک اصلی ایسه بروجه معروض بایدده ساکن اولوب داعیه تحقیق ایلله مشتغل اولمایان و نقل ایتدیلرکی اخبارک حقیقتی بیلمه یمن اهل توراتک ایتدیلر . لکن بو ذوات ، اسلام ایلله تشریف ایتدکدن صوکرآ دین و ملتجه دوکار اولان عتو مقام و رتبه لرکدن طولای صیت و شهرتلی و ناس ایچنده قدر و حیثیتلی اولدیلرکدن احکام شرعیه دن اولمایان مواده اولنلردن منقول اولان اخبار ، او وقت هان اولیجه قبول اولونمورمش و تفسیر

لرینک حالی کوردیکمز شکه کیرمشدیر .

بر منظره عبرت

زمان خلافت حضرت عثمانده شامده (معاویه) ايله (ابوذر) آراسنده (ان الذين يكثرون الذهب والفضة) آيتده وقوعه كان بر منظره اجتهاديه نتيجه سيسته معاويه نك يازماسي اوزده رينه ابوذر مقام خلافتدن مدينه دعوت اولوتوب مسئله كنديسندن استكنانه اولونديني و نيين حقيقت و ترويج دعواي اصابت ضمنتده دريان ايله ديكي دلائلك هنوز ختماسني بگله مودن خليفه به يارديم ايتك و بو سايله ابوذر ك مدعاسني چور و توك امله بجه قارشمق ايتسني كمالاخاره ابوذر و سن و داها دون اسلامه كيردك اولكي كون يهودي ايدك . حقايق اسلاميه و دقايق اجتهاديه به چابوجاق قارشمق صلاحيتاني نره دن آلدك ؟ د ديوب اوسته هجوم ايتش و آتق ايتسني ديكي نوقات [آلسي و عني لك روايته كوره] كهك چكلمه سيله قضاء خليفه به راست كشدني .

ابوذر ، بو ايشه صوك درجه متأسف اولارق (زنده) ده اقامتي رجا ايتش و خليفه طرفندن رجاسي اسعاف اولتوق اودايه نقل ايله وفاتنه قدر اوراده حديث روايتله مشغول اولمشدر . ايشته شوحال ، كوسه تير يورده بو ذوات ، مشكات نبوتدن آلدقاري حقاقتدن مانعا خلقت آدم و عالم ، ساوات و ارض ، طبقات الارض ، معدنيات ، فيزيولوژي به دار قنك بوكون جولانكاه تدقيق بولونان نقطه دار نه سويله مشر ايسه هبسي اسراييلت زمانسندن درونلرنده ايز برافان ايراد قصص و اخبار سوداسي ايله سويله دككري سوزلردن عبارتدر .

[۱] ابوذر غفاري رضي الله عنه حضرت علي بن ابي طالب رضي الله عنه سويله مشر ايسه هبسي اسراييلت زمانسندن درونلرنده ايز برافان ايراد قصص و اخبار سوداسي ايله سويله دككري سوزلردن عبارتدر .

ترجمه حالي ، مجموعه نك اسكي نكسره نكرده مددوردر .

محقق

بناء عليه اولئك كشفيات قنون حاضر به مخالف و تاويع طبيعي به مفار اولوب تفسيرلره قارشمش بولونان سوزلري افرنج ايله حصار نيك الازمه ديغره قارشى وسيله اعتراض اولاماز .

تفسيرك صنف ثاليسي

بو صنف ، لغتي و مقتضاي حاله كوره تاديه معاده كيفيت بلاغي مضمون اولارق علوم لسانيه به راجعدر . لكن نطن اولوتامسني كه بوصف ، صنف اولدين ، يعني تفسير تقايدن بالكلية عاريدر . خابره . بلكه صنف اول ايله مزوج اولارق يازيلير . ذرا مقصود بالذات صنف اول اولوب صنف ثاني علوم هريبه تدويندن صوكا ظهوره كشددر . طبقات مفسرينك ياني معرضنده ان شاء الله بونلردن عريض و عميق بحث اولمه جقددر .

بغمدني مروت

مهندس سالم بك افندي به جواب

بكن نكسره نكرده مايد :

۳ - [اذالشمس كورت ...] نظم جليله كلنجه ، بنده كتر بو آيت كريمه نك معنای مثني ايله بيلدريدكي حقايق رياضيه و كونييه بي برقاچ سته اول عرض او عيسق تدقيق و تشریح و تعاس ايله ديكي حادثه فلكيه ، باخيله تطبيق ايدرك نتايجي و المصاحبات الفلكيه في الاشارات القرآنيه ، ياخود و كوك بوزي ، تاكري سوزي ، نامده كي اثر عاجز به مفضلاً يازميش ايدم . اسكي يازيلر مه صادق قالان بنده كتر و سركه بو خصوصه هم افكار اولامايه جتم ، چونكه (طومسون) و (آينشتاين) دستور و انظريه لويه بو آيت كريمه آره سنده برنامسايت بولفاديني نطن ايديبوروم . آيت جليله نك خلاصه معنای مثني ؛ و شعش ، باشه صابريكي كهي دولانير كورولديكي وقت حادثه قيامت باشلار ا ، ديكيدره

قوللايمان بر قومك قوللانلره جهان بيايه لر تده غالب كله چكني و ده علاوه ايله مشدر . آمر يقاده اهالي ، بتون قاديملر ، والدهلر و چوققلر مسكرات علمنده در ؛ حال حاضرده باييلمقده اولان تجريره قدر شايمان دقت برشي بو قدر .

محقق تاريخي و اجتماعي :

تشريط المحبين

بنائب خواجه حسام الدين

سودليجهده كان حيصري زاده دزكاه شرفني بوست نشين فضائل عربي رشادتلو شيخ اليه افندي حصدتري طرفدن بو عنوان ايله بر رساله نشر ايديلشدر .

عارف مشار اليك (الكلمات الجميلة في شرح التحفة المرسلة) نامده و شاين استفاده اثر عاليه ناني اولان بورساله ، اوج قسمدن عبارت اولوب (متوحيخان خواجه حسام الدين) (متوحيخان شيخ عثمان صلاح الدين) و (شيخ احمد مختار) افنديلر حضراتنك مختصر و مفيد ترجمه حالاري حاويدر . ايكي قسمي ، شيخ اليه افندي حضرتلري ، قسم ثاليسي ده مخدوم مكرملي شيخ زاهر افندي طرفدن يازيلشدر . عبدعاجز خواجه حسام الدين افندي نك زمان افاضه سته به تيشه مدم . چونكه ولادتندن ۱۴ سته اول عالم جلاله انتقال ايله مش ، فقط متوي شريف اجازتم ، اسعد دده و شيخ عثمان صلاح الدين افنديلر واسطه سيله مشار اليه اتصال بيذا ايدر .

شيخ عثمان افندي نك دور ارشادي ادراك ايتش ايسه ده كنديسندن مستفيض اولامادم . ذرا : ارمحانده ۸ ياشنده ايدم . لكن نجل تحيي (جلال الدين افندي) مرحوم ، شيخم ايدكي كه مشار اليه نمان افندي و شيخك پدري و شيخي و خواجه

اسعد دده نك ده استاد ذي اوشادي بولون يوردي شيخ مختار افندي مرحومه كلنجه ؛ يكمري بش سته قدر اول برقاچ دفعه حضور عارفانه سنده بولونق شرفه نال اولمشدم . روح الله ارواحهم راغم الحروفكده - ولو كه بك جزئي اولسون - نسبت و محبتيله افتخار ايله ديكي شو اوج عارفه دار بويه جامع درساله نك تحرير و نشر سته همت بويوران شيخ اليه افندي حضرتلريه متداوانه عرض تشكر و بويه بر چوق آمار عاليه نشر سته موقيتلري لطف الهيدن نكي ايدم .

مطالع سنده استفاده اولوتامسني محقق قارلرينه كال جديدته توبه ايدم چكم بورساله نك شيخ اليه حسام افندي حضرتلريه شامه مشدر جاندن بر خلاصه جيقارمق و بك چوقلر مزجه مجهول بولونان اولادره عرفاني حرمتكاران اعظمه مجمل طايته برمي ايتسدم . شوجرا نك رساله محرر عاليه سيدهده خوش كوروله چكني اميد ايدم .

الشيخ خواجه حسن حسام الدين افندي استانبوله آتسري جوازنده ايه قادن محله سنده ۱۱۸۴ و جيكل ايله زغايتنده صباحه قارشى طومشمش ۹ ياشنده ايكن حافظ اولمشدر . پدري : داخلي قلعي سرخليفه سي خواجكان ديوان هايوندن سيد محمد فهم افنديدر .

صاحب ترجمه ، و لدينك وفاتنده حصه ارنيه سي و دونه سازمه بر اقوب طريق زهد و سلوك ايله مدرسه كوشسته چكلمش ، مشاهير علمانك بك چوغندن دروس متنوعه اوقويوب اكل تحصيل ايله ديكي كهي ايوبده كان (خاتونيكه سي) شيخي (آخسته نكي خواجه سليم افندي) دن ايكنجي دفعه اجازتنامه آتش به مده سليم افندي نك توبه سيله روسيه به كيدوب روسي شيخ امين افندي به انساب ايله مشدر ؛ ايتك ملاقاده اسقي

صورتان شیخ اقدی به (حسن بن محمد بن حسن) جوائی ورمش و شیخ امین اقدی (عن الحسن) عن ابی الحسن عن جد الحسن ابی الحسن الحسن الخاقی الحسن) حدیث شریفی او قویوب و مخلصک حسام الدین اولسون، بویورمشدر. خواجه حسام الدین اقدی، شیخ اقدی بن قبض ایلمش و شیخک از نحالی متعاقب استانبوله کله کله خواجه سلیم اقدی بنک دائره صیقله داخل اولمش، مشارالهدن فارسی، فصوص الحکم و متنوی شریف او قومشدر. ۱۲۲۷ ده سلیم اقدی اکال انقاس ایلمش و خاتونیه درکاهی حظیره نه دفن اولومشدر. مرقد مبارکی قدر شناس اولانلرجه حالا زیارت ایلمکدهدر. مشارالیهک وفاتندن سوکرا خواجه حسام الدین اقدی، رؤیاسنده حضرت مولانا طرفندن تدریس متنوی به مأمور ایلمش و بواسر معنوی اوزهرینه خواجه اقدی (مرکز اقدی درکاهی) نده تقرر متنوی به باشلاوب ۱۲۳۸ سنه قدر او یج جلدی اکال ایلمشدر. بیده (فوج، مصطفی باشد درکاهی) نقل تدریس ایله ۱۲۴۷ سنه سنده ختم متنوی به موفق اولمش، اوسه حجازه عزیمت و عودتله بدی قله جوارندهکی (حاجی اوحد الدین درکاهی) نده بر مدت اتزوا ۱۲۴۸ سنه سنده ایسه یکیدن متنوی تدریسنه ابتدا ایدرهک ۱۲۶۶ ده متنوی بی ایکنجی دفعه ختم ایلمشدر. متنوی شریفی متعلماً تقرر بویوران حضرت؛ تفسیر، حدیث تدریسده اعتنا ایدودی. ۱۲۶۷ سنه سنده خاتونیه درگاهنه انتقال و اوچنجی دفعه اولادق متنوی شریفه بیدایله برابر تفسیر قاضی و جامع الصغیر تدریس ایدرکن ۱۲۷۰ غیر منده و قوه باصره لری مشاهده صور اکواندن قالمش، مع مافیه ابیات متنوی، خلیفه سی شیخ

مصطفی وحی اقدی طرفندن، قرالت و خواجه اقدی طرفندن توضیح اولونقی صورتیه اون سنه داهای تقرر ده دوام اولومشدر. ۱۲۸۰ سنه سی فطر بایرامک ایلمک کجه سی بعدالغروب ساعت درنده دارقابه از تحال بویورمش، جنازه نمازی حضرت خالده قلیتوب خاتونیه درکاهی حظیره سینه و خواجه سلیم اقدی بنک قبری جوارینه دفن اولومشدر. قدس الله تعالی سره. مزار متبرکی، دلکشا و روح افزا برجهان معاد. اوچنجی دفعه تدریس ایندیکی متنوی شریفدن اک صوک او قودینی، جلد سادسک اولاندیکی خدمتی میکن برای کردگار با قبول ورد خلافت جه کاد

پتی ایدی. (۰)

۹۶ سنه معمر اولوب الی، آلتش ییل نشر عرفانیه اشتغال ایدن خواجه اقدی مرحومک مطبوع و غایت مهم برآری وارد درک (امام ترمذی) نك جمع انجمن اولدیلر شائل شریفه نبویه نك ترجمه سیدر. متنوی شریفک ایلمک یتنه دائر تحقیقاتی حاوی برساله سیله بخاری شریفه اون پش جزء قدر بازلوب اکال ایدیه معمش عربجه بر شریج اولدیلدی ده مرویدر.

مرحوم محترم حقه فاضله معلومات الملق ایچین (تشیط الحین) رساله تفسیرنه مراجعت اولونمالیدر. مالکز اوراده کورمه دیکم، فقط خواجه امجد سنده اقدی مرحومدن ایشیتدیکم برقرمینی شوراده ذکر ایدم حکم:

کنجلیکله برابر علم و عرفانیه اشتغال ایدیه خواجه حسام الدین اقدی به و قنک شیخ الاسلامی (۰) الله رضای ایچین بر خدشات. خلق قبول یاخود رد ایچمی نه وظیفهک!

طرفندن بر مدرسلک وریلمر و رمضان ایچنده رؤی کونده دیار. اونک کلدیکی کون ده خواجه سلیم اقدی، او اقسام آیصوفیه جامعنده افطار ایدیللمی تکلیفده بولونور. اذانه یازیم ساعت قله جامع شریفه کیره چکاری سیراده قالی اوکندهکی براسیدجی، قنارینه ده کچی مومک آلتنه سارمق ایچین بولردن کاغذایستر. خواجه سلیم اقدی: — حسام! شوکا براز کاغذ ویر. امرینی ویریر.

حسام اقدی، آرانیر، طارانیر، اوستنده رؤشدن باشقه کاغذ بولاماز. خواجه سلت امرینی اغاذاقتش اولق ایچین بلاتررد اولی یترار و سینه. جچی ویریر. اسعد دده اقدی مرحوم، بو فقره بی نقل ایله دکن سوکرا: — خواجه نك قنقی اسایندن بری ده بودر دیردی.

حاصلاتی، خواجه حسام الدین حضرت تلمیذک قبری تمجیدنه صر فایدیلرک اولان (تشیط الحین) رساله سی، باب عالی جاده سنده (خطاط سعود المولوی) لیکک یازمخانه سنده بولونوبور.

ظاهر المولوی

مصرده قبرستان زیارتی

بوکونکی مصر، مصر اولونجهیه قدر فرعونلر زماندنبری عددی مجهول استیلار کچیرمش بر مملکت. اونکچون جیشدن بریارجهم کورده نك قالمش. مصرک شیمدیک کبار صنفی تشکیل ایدن بر عصرلق یکی صنف؛ توروک، جرکس، آوناووددن عبارت اولمقله برابر بو عادتلردن کندیسی قوتاراماش و بوکون معتزلیلر ده اولیه عادتلر صابلاش قالمش که وجود و لزومک حکمتی آکلامق ممکن دکادر. بو عادتلردن بری ده مصر لیلرک مبابک کونترده

قبرستانلری زایل نلیدر. دها بایرام و یاقدیل کله دن هر اوده بر حاضر اقدی باشلاور. هرکس زنگینلک کوره فقرایه داغیتاجی چوره کی، سیمیدی اکنی حاضرلار. برکون اول جیقیلر، بوغچه لری یا بیلر و عرفه آقشامندن بوله روان اولور. او آقشام کیده مهینلر، ابرته سی کون صابقرا کلنده کیدرله مزارانه منتهی بولور. یاقلانلرجه ظن ایدرکن کیره بوتون قاهره کوچ ایدیبور. حقیقه ده اوله ده. بوتون قاهره خلقی مزارلردهدر. محشم برکونک کی معظماته ایلمله یین لوکس او طوموسیلک باندنه بر اشکک چکدیک و یا چکمه ک جالیشدیلر ایکی تکر لکلی، اوستی بر او خلقی و او خلقک آسایسه طولو اولان آراهه یورور. اوستلرندکی بیغین بیغین بوغچه لری، سیتلری، تجره لری، دولابلری، شیکلر و یورغان بوکارینی طاششیرق بیکلرجه آراهه و او توموسیل بر برینی ایته قافا، سوک صایه ایلرلر آراهه جی سوکر، آراهه نك اوستنده کیلر سوکر بر برینی کین آراهه نك اوستنده او طور دالیر حقلاری مدافعه، یعنی غوغا ایدرلر. هر آراهه بینه اکسلیک صایدیم بوکاردن، جیقیلردن ماعدا بر قاق قالدین باغداش قورمشدر. هر قادی نك قوجاغنده ده سوموکی میشلدا یان بر جو جوق واردور. قادیلر یاغیر بر، جو جوقلر اغلار. حتی یین آراهه چوقدن باشقه بر سوغا صامش، اورتادن غایب اولمشدر. غوغا بینه دوام ایدر. بش قالدین غوغایی آغیزلردن سالتیر کچی دوشور سزار. بوتون بوکودلوی، یاغیریشما، یاغیریشما آره سنده باشی بر آن ایچون اولسون صاغه سوله و دندورمه ن آراهه جی، اشکک چکسه دی بر آن ایچون اولسون بیر ابقاریق آرایاسی سوره ده بو قالا بالی ایکیده بر صیقیشیر. قارشیدن کللر کچمک ایستلر، بری طرفدن کلنلرده بوتون سوغایی قایلارلر. جوق کچمه ن قارشیمی ده قایلیر. آرق یاغیریشوب

جاءه ریشمقی، سوکوب صایق، میزایوز کی ایشلر
او طوموسیلر، پطیردار، آراهلر، ناجیردار، آراه
او طوموسیلر آفتابیه برابرم اولمه کدن صایعبرده
آواز یاریشنه باشلار. شادیش (چادوش-بولیس)
برشی یا یماز، چونکه یا یماز. برده باقار سکرکه
آراهلر حرکت ایدیور. صاغدن کلن صوله،
صولدن کلن صاغه کیدیور. یول باصیل آچیلدی
ناصیل بودو کوم چوزولدی؟ عقل ایزمن. بویه
برقاج برده ده دوراقلادقن سوکره مزارقلره
وارد سکر. مصرده ایکی اوج اوقاق قیرستاندن
صرف نظر مزارلق اولارق ایکی یزوارد: مجاورین
وامام، مجاورین وامامه کیدنجه مصر لیلک و مصرک
قیرستانی کورمن سکر. اوراده کور دیککنز بوتون
شرق، بوتون شرقیلرک قیردر. شرق اوراده
پاتیور. تسبیء نسیان مسکنته طوتولان اجدادی
رد ایدن، ماضیک قارشینده خشوع و سکون
ایله باش اکه چکی برده صیرتان شرق قیردر.
اوراده دینه حرم سکرکی بر فضیلت و قیام خیاتی
عصری و مہجیل بر صنعت بیان، کچمش زمانه
قارشى نه ایله مکلف اولدینى اوتوتان ایمانی غائب
ایتنش سفیل و خسته بر شرق پاتیور...

کوردور سکرکه او طاشلرک آتند، یاتانلره
او طاشلرک اوستی چیکن یز کارلرک آراسینده
بر علاقه، بر رابطه یوق.
وراده اوقوتان استخفاف و لایقیدی ایله مزار
طاشلرکده بلین مقهور و زبون بر صبر و توکل قارشى
قارشى به کله شد. ایکسی ده بر بری آکلاماز،
ایکسی ده بر بری رد ایدر، ایکسی ده بر برینک
تمیزیندن مشکیدر. آم مزار طاشلرک دلی
اولسه ده بوریا کار تحریم و تکریملره، بوسلفی
ویا حاجق صیبتلره نصل تحمل اشدکری، ایچولردن
نه عیاللره قیوراندقلر، نی سولسلر، اینم، خراب

و تراب اولان جسدلرک یاتنده وفاکار بر بره داولق
ایدن روحلر، بالخاصه کندیلری ایچون اختیار کلفت
و زحمت ایدرک کلن احضادک آفاقلری آتند
چیکنه نمکه تحمل ایدمه برک اوزاقلاشیورلر،
اوچیلورلر، لوت و ریچکلوب کیدنجه، کور قیرستانه
دوغیلورلر. اینم که دربرلره طولو اولور، یزستان
اولوردن تمامیه بوشاغشدر.
بلا اختیار اوراده یاتانلره آچیر سکر. دو اولورلرک
اک بو یوک بدختقلری بوراده وقت موعوده قدر
قالق. دیر سکر. ایچکزدن غیر شورى (ر) آمان
اللهم اولدورده چکسک فی بوراده اولدورده غنسی
چقار. اوراسی بر مزارلق، براستراحتگاه دکادر،
اکه کزه قدر اینش یاقی بر کوش. طاشلره،
طوبراغه ده اطوغر و سی قوم، دیوارلره وارنجه به
قدر هپ بو کوشک آتند چله طولدورورلر.
اولورلر آچیدینکزی کی طاشلره ده آچیر سکر.
طالع یوق دیبه نلر کلوب بورا مزارقلرینک طاشلرکی
کوردورلر. نزهه زمردین بر اواده روز کاریله
یاغوریلره بهاریلره، قوشلرله سب خلقتی دولدیران
طاشلره نزهه بویه جهنم کوشی آتند قاورولان
بو طاشلر!

اوراسی ساده طاشلره طوبراقلر آتند، یاتانلرک
قبری دکادر. اوراده اوتوتولان هنملر، تزییف
اولتان عرف و عادات، ایزی کیندجه غائب
اولان جانلردن مرکب مجهول بر ماضی بر مرطی
کوردور سکر. صانکه بو کوشکی ریادن، بو کوشکی تردیدن
تیکسینه برک یا شایانلرک اوستدن چیکلش و آچیشی
دها زیاده و کندی کندی نه دویم ایچون ده
ایکرنج اولان بو شهر قدر بو یوک قیرستانه سینمشدر.
اونک بوسمینی حرکت بزر تحفله مقابله ایدیوروز؛
لایقیدی. بولایقیدیزی آراسیر. یادینمز دیاکار
زیارقلره ده بوسوتون زهر لیوروز. ذوالی ماضی!

سکوک ديدنه حادث قدیم کی چند
عین یستکه من خویفرا می یتم
[صفات و ذاتی بر بردن آری کورمه دیکم ایچین
نه به باقسم اللهیدن باشقه سنی مشاهده ایدمه، ورم.
حادث بر کوز، جمال قدیمی ناصیل کورور؟
اعتراضه قالدشما. بو خصوصه شوقدیری کایدرکه
بن، کندی کورمورم]

دعید نانی عشق تو را زها بدلم
من از سبب دلی نبش به می کردم
[قلیده کی اسراری فطخ ایدن، عشقک
نیزی ایدی، حال بوکه بن او اسراری - صافاغمندن
طولانی - تیه بهی قلبه نسبت ایدیوردم]
جان و جهان اوست ولی کر مجویش
اندر جهان نیام وایم میان جان
[جانم ده، جهانم ده اودو. لیکن نخریشه
قالبینتجه اونی جهانم دکل، میان جانمده بولورم]

ظاهر المولی

غزل

منجلی کوبه عشق نیکاهکده سنک
نشأ وصل لب روح پناهکده سنک
کور دیکم باده نوری ایچین اولمز ایدا
ای سمن خد قدح چشم سیاهکده سنک
بیتز ای فیض محبت نجه بیک غنچه و خار
وصلت یاره کیدن کلشن راهکده سنک
من آنکله بتون اکوانی یاقاردک، یازک
اولسه تأثیر نکاهی کوکل! آهکده سنک
مقتیدر هپ او دیداردن ای چرخ! کولن
نشأ حسن ازل مهر ایله ماهکده سنک
خاک اولورسهک او سنک عشق رخیله (حی)
بوی کل جوشه کلیر سبز کاهکده سنک

محمد الهی رائف

شیخ عبدالباقی اقدی

حضر تارنک غزله نظیره:
نشانه صبح صفا آفتاب عشقکدن
نمونه ابر بهاران نقاب عشقکدن
فضاده باد وزان وچنده جوی روان
حصوله کلهده هپ انجذاب عشقکدن
کوکل دیدکاری بر صفحه در: خرد فرسوده
سنک بدیع و سناوی کتاب عشقکدن
ایدی تا باید میل، هوشیاری به
نشاط فیض بولاتلر شراب عشقکدن
قیود عقل واراده، قواعد تمکین
آرامش بری وار نشایب عشقکدن
خرابه دلی وصلکله ایله آبادان
دریغ مرحت ایجه خراب عشقکدن
صبحه قاروشی آجیسه حجاب بیرنهک
هزار مهر طوغار جامه خواب عشقکدن
اولور سعود کی مظهر دم یاقی
نصیب آلان در دولقاب عشقکدن

۱ مایس ۳۴۰

مهر المولی

ایکی خاطره:

بحره اوکده او طورمقدرم،
بر طایغ باشده کی کوی او طه سده.
کور دیکم باقیمقدرم،
مهتابی کیده ده یاز هوا سده.
ده کیزه اوزاغنش طایغ انکی،
اوای قابلامش بهار جیجکی
صاحقه نوری آتش بوجی،
قوتوده پارلایان دوناغاسده.
اوزاقدن کله ده کیزک سی،
دوبولور روز کارک نازک قسی،

چامرك آراسى بلب قسى ،
هېمى ده آشنه پالوارمانده .

§

آجش قوللرى يوكه لن چاملر ،
هر دالك اوچدن آي توري داملار .
بتكى ايشقار آتنده داملر ،
صانيرك نقشدر باش يازمانده .

§

بوراسى سوداىك خوش برى ،
كوشمى ، بوجاىك سوكى مشورى
بر كوكل قالاماز او حلدن برى ،
كنجلكنده ، حق قوجالمانده .

§

ديرلر ك : قوجاماز كوكل متلدر ،
قلمده عشقكه داتم علدز .
عكسى كلچهره تك حالا كوزه لدر ،
كوكل آبانستك ايجه پاشنده .

§

نم كوكمدهده واردر بر كوكل
اوكلشده سنك طراوتلى كل
اولوم ، كوزلرله چكمه ديكه تول
خبالك باشمك طورور طاشنده

§

بو كوزل منظره ، بو پارلاق كيجه
سيري طوقردوسى صابادم هيجه
آودتم كندى يوقسه كزليجه
ذهننده يوزك پارلامانده .

§

يادگده مى ايتكده ايدك بر كيجه نها
دنگي ، مهابي برابرجه تماشا
عالم بز فردوس محبت كوزونوردى
عكسيله قره ريكدر كده سودونوردى

خاكبره ترك ايله يرك سطح زمينى
يوكمان ايدك يولق ايچين عرش برى
بر طاع تپسى ، تخت مملاسى قدیم
ايتشدى ، كوزل پايكى ايتسين ديه تلیم
برشاهقه اولمشدى سكا شانلى اويكه
ازهار ايله اتوار ايله اى آتلى مليكه
حسنك ايدى ديدارينه هروجه اوستون
اسطوره بونلدهكى مبعوده حسنك
ايلردى سنك كوشكه ايتدكه تسم
صافيت سودامى صبا ناي ترم
اندامكى چيزمكه ايدى كلك ترله
اتوار قره ، بجره كوش سروريله
اشكابه شكرانه كوزم طورما ؛ ديوردى
شبنمل ايله كوك اوى ، تنظير ايدىوردى
مستغرق اولوب نايش وجدآور ماهه
ايرمشدى او شعر عالمى هنكام صباحه
قالش ايدى مشاق ، ابدآ روض اوه ايله
عمرمه اوى بر داه احياء اميله
كندم ، او تماشاگه طوردم ، حق آندم
لكن بو سفر شله هجرانه بوياندم
طاغله دردم ، موقع ومنظر بته روشن
برا كسيكى واردي نظرمده ؛ يالكر سن !

طاهر المولى

محفل اتفاقى :

مشهور (كليله و دونه) آرى حقهده

فلكوت شهرنده انتشار ايلدى (الجامعة) رساله سنك
۱۸ مجى نسخهنده ديدلوركه :

كليله و دونه نامنده كى اثر ، قارلر آراسنده
فوق العاده مشهر اولدينى حالده اصلى و حقيقى
ييللر يك آذر ، بوندن طولاي او اثر حقهده
قارلرجه نفيس برعاشره تقديم ايتك ايتدوك .

واحييله حفظ اولوندى . چونكه : اهل فارسك
آله چيمه سندن قورقولويوردى .
شومقدمه ايله سبب تاليف اولاق كوستربان
وقته نك اصل تاريخى يوقدره قطعا اويدورمادر .
توشروايك طيب (رزويه) ي هنده كوتدم .
مه سكه كنج : بومعلوماتده سريانى قدیم نسخهنده
موجود دكلدر .

فردوسى نك (شاهنامه) سنده مذكوردهك :
رزويه ، كوردى كى كسابلردن برنده ، هندك
يوكسك طاغلى اوستنده مشوع آغاچلر واردر .
بونرك ميوه لرندن ويا براقلردن بر علاج يابيلرك
اولويه ورياسه دريلير ، قاقادر ، ديه بر فقره
اوقومشدى . بونك اوزرنب قالقدى ، هندك كندى ،
او آغاچلرى آوادى . نتيجه تحريپاشنده اوقودايى
فقره نك رمزى براقاده و فيلسوف بيدايى كى ايتشدن
كنابه اولدينى آكلادى . چاليشوب چالالادى ،
كتابى اله كيتروب پهلوى بر ترجمه ايتدى .

فردوسى نك شو افاده سندن آكلشيلوركه
عربى نسخهلر متعدد و فردوسى نك كوردى كى
نسخهده سويله دكلرى محرر ايش .

يته كيم عربجه دن ترجمه ايدلش اولان لاتينجه
واسپا سويله نسخه لردهده فردوسى نك سوزلرى
حرفيا موجوددر . (سريت رزويه) باي ايسه
پهلوى نسخه نك ايلك فصليدر ، لكن ظنمه كوره
بونك (بزر جهر) ه نسبى طوغرو دكلدر .
يالكتر اوبايك مندرجاندن آكلشيلرك (رزويه) ك
هنده كلى بوديلر عصرنده ايش . چونكه :

بياناتندن جوئى بو ماتك احواله ملاحظدر .
كليله و دونه كتابيندهكى حكايلر - بعض
مستلرندن ماعدا - بودى افسانه ليردر (بودا) نك
(كتاب الحاق) نك مأخوذدر . بودا دينده عقيد
اسابه (تساخ) در . بوديلره كوره انسان

قدمه من ، هندك اجيله علماسندن (سيد على
البلغرامى) نك بيان ايدير . مرحوم ، يكي واسكى
علمله حقيقه مطلع و انكلرجه ، فرانسه جه ،
عربجه ، سانسقريجه كى متعدد لسانله بحق
واقف ايدى . مرحوم ديتدى كه :
كليله و دونه يه فارسده (حكايات بيدبا) (پيل
پا) ، (اتوار سبلى) و (حكايات لقمان) تسميه
اولونور .

بو كتابك اصلى ، سانسقريت لسانده يازيلش
و (خسرو نوشروان) زماننده ۵۳۱ - ۵۷۹
ميلادى [پهلوى] يعنى قدیم فارسى لسانه ترجمه
ايدلش ، لكن سانسقري و پهلوى نسخهلرى ضياحه
اوضراش ، (كليله و دونه) ديه مشهور اولان
ترجمه عربيه مى آله قالايلشدر .

اصل كتاب :

كليله و دونه نك مقدمه مى يازان (هل بن الصفاء)
ياخود (جنود بن سنوان) ديتدركه :

« اسكندر ، هند حكمدارى (فورك) يعنى
(پورس) ، غلبه چالوب ملككنى استيلا ايدنجه
اعتقاد كرده لرندن برى والى نصب ايلمش و كنديسى
عودت ايتشدى . بر مدت صوكر ا هندلر قيام ايله
والى بى قوغديلر و (دالشليم) نامنده برى حكمدار
تعيين ايلديلر . دالشليم ، اداره نى آله آيتنجه آيتدى ،
تبه سته ظلم ايتجه باشلادى . او زمان برهمانلردن
(بيدبا) اسملى بر فيلسوف واردي . اهالى نك
آزايديكنى كورونجه حكمداره نصيحت و ردى
واوى عدالته سوق ايتك ايتدى . فقط دالشليم
غضبه كلى ، فيلسوفى حبس ايتدى ، بده عفو
واطلاقى ايلدى . فقط نامى سيمدى قلاجق
بر اثر تاليفى طلبنده بولوندى . بيدبا ، كتابى يازدى .
حكمدار ك حضورنده و بر جوق حكما فارشيدنده
اوقودى . صوكر اسرايك كتيخانه سته قونولدى

بشر، حیوان و قویش کی اجسام مختلفه به تحول
آشکدن خالی قلااز، بر، ایکی، یاخورد، اداها فضله
تحولده صالح عملرده بولونورسه تحولات حیاتی
مقطع و کشیدنی محض عدم اولور .
هر بودی یک نفس ایچین نفی ایله مکده اولدینی
درجه علیا بودر . چونکه : اولتر، حیاتی بلا
و، ششیدن عبارت بیابری و مکن اولدینی قدر اولر
انقطاعی ایستلر .

نقطه بو انقطاع، برهمنلرک اعتقادی کی،
یعنی روحک، روح اکبرده [الله] قانی مثالی
دکدر . زیرا بودیلر روحه، جته، جهته
معقده دکلدرد، اعتقادینه کوره : انسان، اولونجه
انسانیتیشکیل ایله بدن مادی و غیر مادی اجزاسی
داغلیلر [بوماده] (اسکندر) دیرلر اعمالی و حیانه
محیی باقی قایلر . [پوکاه (آرپادان) تمیر ایدرلر .]
بولردن دیگر بر ذی حیات حصوله کلوب
سافک اعماله وارت اولور . پوکا بنده بر آدامک
سیری و سیانده کی اعمالدن عبارت اولمازه اوزون
زمانلر شامل اولور . چونکه : بر حیاندن دیگر
حیانه انتقالی اوزون زمانلر سوره . بو مناسبه
درکه بالذات بودا (بودهی ست) درجه سینه
واصل اولونجه قدر ۵۵۰ دوره کچیرمش ۱۰۵
دفعه مختلف حیوان ۱۸ دفعه مایمون، ۶ دفعه
قیل، ۴ دفعه قارنا شکنده، دنیایه کشش اولدینی
سویله مش، بر ۵۵۰ دور، ملک حوادث استحالاتی
اصحابنه حکایه ایلمش، حکایاتی (جائک) یعنی
(کتاب الحاق) . کچیرلشدرد .

(جائک) ک تالیفی و شرحی میلاددن ۲۵۰
ییل مقدمدر، بودیزلرک لسان ویلیسی اولان (ایله)
دیلنده یازیلشدرد . بودا، او نارنجده سیلان
آطمنه نقل ایتشدرد .
کلیله و دنده کی حکایاتک (سائک) کتایندن

آلیدینی اثبات ایچین دیرم که : کلیله و دنده (ایکی)
قاز، بر قابولمیاخی (عنوانی حکایه، (جائک)
کتاینده عینا محرورد .
بر چوق تبدلن سوکره ثابت اولمشدرکه
کلیله و دنده کتایی، بودایک (کتاب الحاق) نده کی
حکایلردن منتبس بر اثر جامعدر . بوقسه
سانقر شجده بویه بر اثر اولوب کلیله و دنده اسمبله
پهلوی به ترجمه ایدیلش اولدینی اثبات ایدیلرمن .

ظاهر المزلری

آثار مشرقه :
قاره حصارده اون یوش کونده بر انتشار ایتک
اوزره (نور) عنوانی بر رساله ملک انتشاره باشلا دینی
اداره خانه به کلن ایلمک نسخشدن آکلادق .
« تنور . . عصر عزلک ایشته روح آمالی »
مصراتی شمار مخصوص ایدین بر رساله ملک اسنه
موافق و آفاق عرفانی تنویره موافق اولماسی نمی
ایده رز .

وجاه

آپونهل مردن عنوان واقمشگاه ده کیشدرمش
اولانلرک یکی آدرسه سلی فی سلیله بر ماری رجاولونور .
پسته، مشریت عمومیستک نظر دفته :
نجمه عزلک آرا صیرا بعضی لسیله لری ورود
ایچده کی قورنار مردن کلن شکایته ادره بیلدر یابور .
اداره خانه جه هر نسخه منتظماً بوسته به تردیع
ایدیلدیکی جهته عیدم ورودک کونده تریمه مکدن
دکل، غالباً کونوروله مکدن ایلری کلدیکی آکلار
شیلر کی اولوبور . بنده علیه ایچمیاپنک اجرایی
ولازم کلنر . نهیات مؤثره ایضاً بوسته مدیریت
عمومیستک همت حصافتکارلشدن نمی اولونور .

مدیر مسئول : ظاهر المزلری

(اداره خانه، مطبعه اولونور)

اداره خانه سی :

ایزید چایم شریقی ترجمه قاپسی
قارشینده

اسلامک فتنه خادم مقالات
مم التشر قبول و نشر اولونور

پاراک شخصیتی کلیم یازیک، هیج
نظرده آتیر .

کلن یازاردن عیال قبول کوردلر
تایج سیراسیله درج ایدیلر .

کونده یازیک آکلار، اونور نالی
و مختصرجه یازیلش اولالیدر .

عدد ۵۰
جلد ۵

دینی، علمی، ادبی، اجتماعی

محفصل

۱۳۳۸

ساجی، مدیری، سردری :

ذی الحجه ۱۳۴۲

فی غریش

۱۰

مدیر چاپ :

حج وداع خطبه سی - طاهر المزلری .
مفسرین آراسنده کی اختلافات - برغمل جودت اقدی .
اودوج - سلسلی حقه جواب - اسکینی طامط اقدی .
میراج سیرامی - سندی یک
نعت شریف، تاریخ احوال - طاهر المزلری .
تظایره - احسان عوی یک .
نقله عی الدین
محفصل ادبی : رائف یک
مصرده قبرستان زیارتی - رشید مظهر یک .
اسعد دده اقدی حقه - طاهر المزلری .
محفصل تاریخی : نور کستان - وند اقدی

محفصل دینی و علمی

حج وداع خطبه سی

قدوسی باجله اهل ایمانه مبارک اولسون، شهر

ذی الحجه حلول ایتدی . معلومدرکه بو آیک ۹ نجی

کونی (یوم العرفه) ۱۰ نجیسه ده (یوم النحر) ده

یوم العرفه ده عرفاته جقیلیر، یوم النحر ده قربان

کسیلیر . عرفات : مکبه آتی ساعتک مسافده

واقع بر وادیدر . بو وادیده (جبل الزحّه) نامنده

بر طاف وارددر . هرسته ۹ ذی الحجه ده او وادی

حجاج مسامینک وقفه کاهی اولور، اوستده کی بیکلرجه

اهل ایمانک پوره کندن خروش ایدن (لیک،

الهم لیکن) نداری، او مقدس وادینک زمین

و سیانده دالالانیر، او فلک رسا تلاطمک متعاده

بته اوکون، جبل الزحّه ده بر خطبه اولونور،

علیه الصلاه اقدیمزک دینی، اجتماعی و اخلاقی بر

سننه اتباع اولونور . چونکه : بوندن ۱۳۳۲

ییل اول، رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اقدیمزده

عین نقطه ده و بر دوه اوستده بولوندینی حالده

بر خطبه ایراد ایلمشدی .

شو صورتله که : حجازده شریعت اسماعیلیه یک

بعض احکامی منسی و متروک اولدینی حالده او،

احکام جلهشدن اولان حج عصر سعاده قدر

دوام ایده کتیش، (عبادات اسلامیة تاریخچه سی) نده

سراسر کتبی یازبلا جفی اوزده نجا کرم اقتدی زده
قبل النبوه ایضای حج ایله مشدی . سله الملقده ادا ای
حج ۹ نجی سته عجریده (و الله علی الناس حج الیت
من استطاع له سبیلاً) نظام کریمی ایله فرض
قلمندی . و اوسنه طرف سبوییدن مأوور یورولان
ابوکر الصدیق رضی الله عنک ادره سله حج ایلدی .
ایرتمی بیل بالذات رسول اکرم اقتدین
حجه کندی ، عرفه کونی جبل الرحمه و دوده
اوستنده بر خطبه ایراد ایلدی . ۱۲۰۰۰ حاجی
طرقدن دیکله نهران بو خطبه نی (ربیعه بن امیه بن
خلف) خلقه اسامع ایدی یوردی [*]
بعضی قائلده علیه الصلوة اقتدینک (علی لالقام
بدعای هذا) یعنی : بلکه بوسدن صوکر املافات
ایده یز ، دیه ایمالی صورتده و داع ایلدش
اولاسندن طولانی بوجه (حج و داع) خطبه یده
(حج و داع خطبه سی) ده نیلیر . حج و داع خطبه سی ،
حدیث و سیر کتابلارده مختلف صورته ضبط و نقل
اولونمشدر . بن ، اصلی ایله ترجمه سی حاجی ذهی
اقدی مرحومک (السلفانی) عنوانی اترنده کی
(ربیعه بن امیه) فصلدن نقل ایدی یوم :

بعد الحمد لله و اهل الناس ا حل تدرون فی ای
شهر اتم و فی ای یوم اتم و فی ای بلد اتم ؟ فی یوم
حرام و شهر حرام و بلد حرام . الاوان دماک
و اعراضکم علیکم حرام کفره یومکم هذا فی شهرکم
هذا فی بلدکم هذا الی یوم تلقونه . الا انه لا یحل مال
و ربیعه ، غزوة بدرده قتل ایدین ابیه بن خلدک
اوغلیدر . فتح مکده اسلامه کیش ، دیک سنی اولدنی
ایقین یوشاند قاییده برینک او کتده مالدون ایقیندن کار نی
جامعه ایلایله مشدی . حضرت عمرک ژمانده بر بوشان
کونی . سرخوش یاقالاندنی ، حد اورولاندن صوکره
خیره تی اولوندنی ، اورادن قایوب روم ایسر ،
النبا ایدرک حرمه اولدنی ، یوشدن متأثر اولان جناب
ناروقک برداراه بر مسلمان تریب ایتام . یورودنی
(عبدالوهاب شمرانی) کک (کشف الله) سده کورد .

ترجمه سی

جد و شادن صوکره ای ناس ا قنی آید
وقنی کونده وقنی بلده اولدینکیزی یابور میسکزی ؟
بر شهر حرامده و بر یوم حرامده و بر بلد حرامده
(یعنی شهر ذی الحجه ده و یوم عرفه ده و مکة مکرمه ده
بولونقده) سکزی (که سائر وقتده و سائر برده
مباح اولان شایر بیله بوراده مباح دکلدر) آگاه
اولککز کسک قانریککز و مالریککز و عذرلیککز
دخی بوکونکی کونککز و بوآککز و بو بلده کز
کجه الی یوم القیامه سزه حرامدر [۱] آگاه اولک که
[۱] یعنی سنک و سراق و هتکی حرام اواق
مقاسمه شمرندر .

بر مؤمنک مانی ، کندیکنک رضاسندن باشقه بر طریق
ایله حلال اولماز . خبریکز اولسون که بن ، بوتون
افعال جاهلیه نی و وقت جاهلندن قلم دم و دیت
دعوالری آیلقرمک آلتنه آلدیم ، یعنی الفأ و ایطال
ایتیم . اک اول ابطال ایتدیکم دم (کندی عجمه زادم
اولان) ربیعه بن الحارث بن عبدالطلبک دمیدر که
بنی سده عشرینده صوت آنا آرامقده ایکن هذیل
خلق آتی بفرحق قتل اجتماعدر . خیر اولککز که
زمان جاهلینده (اسلامدن اول) اولان قایلدر
بوتون مانادر . اک اول العا و ایطال ایدم جکم قانض ،
عجمه عساک آلاجنی قانضدر . رأس مالککز ،
حقکزر . نه آندن زیاده سی طلب ایدم رک مدیونله
ظلم ایدیکز ، نده حقکزرک مادوتی الاق
ظلم اولککز [۲]

تریب شپور ، نسق اصلیتیه عودت ایدم رک
زمان شیمدی هیئت مقطوره سی اوزره دور ایدم رک .
سنه اون ایکی ایدر [۳] بندن صوکره کافرجه سنه
احوال سابقه جاهلیه کزه عودت ایدم رک برریکزی
قتل ایتیمک . مملوکی اولسون که شیطان کندیسنه
عبادت اولونقندن ، یعنی معبود با خلق بر اغیوب ده
طاغوته طایفه قدن امیدنی کسمشدر . فقط یکنکرده
ساعی بالقساددر . قانریک حقتده الیه دن انفا ایدوب
[۲] انسان ، آلاجنی طوعاً ترک و یا تغریل ایتک
و یا خود مدیونکسه حاله قدر امهال ایلدک ، یک یوبک
اجر و ثوابی موجب رحمت و قضیت اولدنی باشقه بر
حدیث شریف ایل بیان یورولمشدر . - الحزانی -
[۳] یوراسی رعادت جاهلیه کک ابطالی ناطقدر که
عرب جاهلیه ، شاربیدن نوح اولدقاری لشر حرک
حرمتی تبدیل ایله غوغا و بیابیه دوام ایچون هر ایک سنه ده
بر ، جی بر آق صوکره تأخیر ایله سنه نی اون اوچ آق
اعتبار ایدرلیدی . یوحساب اوزره شهر ذی الحجه ، ۲۵
سنه ده موضوع اصلیتیه راجع اولایلیردی . جة الوداع
سنه سی موضوع اصلیتیه کلش و ترتیب شپور مالدون
اولدنی جهله برداراه ایله پایلانی ایچون بوله یورولدی .
سوره برامه دهک (نسی) ایتنه یورد .

آنلری خوش طوئک . چونکه اونلر عتد کزده
اسیرلر کیدولر ، نفسلری ایچون هیچ بر شیشه
مالک اولامازلر [۴] حال بوکه سزک اونلر اوزده
حقکزر اولدنی کی آنلرکده سزک اوزده
حققری وارد . فراسکزه سزدن باشقه کیمسه
آیاق باصدر بر ماسنلر (یعنی عرض و ناموسلری
محافظه ایدوب غایبکزه سزه خیانت و ناموسلری
اهانت ایتدیلر) اگر آنلرک سزه عصیان و مخالفت
اوزده اولالردن قودقار کز کندیلریه وعظ
و نصیحت یدک و ایجابیه کوره پانکزه قبول ایتیمک
جزاسیله و داهایزاده لزومه مبنی ایچتمه یجک
درجه ده ضرب ایله کندیلری تأدیب ایلدک .
قدر معروفلری وجهله رزق و کسوه لری حققریدر .
سزه آنلری آنجی امانت الله ایله ، یعنی امر شریعت
اوزره اخذ و ترویج ایتدیکز و کندیلریه ایچامه
آنجی امر النبی ایله مأذون اولدیکز . هر یکمک
زنده امانت و ارسه آتی صاحبیه تأدیه ایتیمک
(بعدده یه مؤیدلری آچهرق ایکی دفعه) یا هو !
تبلیغ ایدم بیلدم ی ؟ (دیه بعد الاستفسار)

(۱) عرف جاهلیه قانریک میرادن عروم ایدی .
زوجه وقت ایدن برقادین ، مالدوروت کی ورنه اشتغال
ایدوب و اولردن هرمانکی ازلک ، آکا بر بزارجه سی
آتارسه اوقادین ، آتک حصه ایتیه اولور و آق و دیلرسه
کندیسی (نکاح دوشون ، دوشه مسین) بلامدت
تزوج ایدر و دیلرسه باشقه سنه تزوج ایدوب بهر ی
کندیسی آیر و دیلرسه صا و صلا یوب قانریک قاتقات
قدیه آیردی . قانریک و احث و حریشلری و میران
حصه آتالری اسلام سایسده اولمشدر - الحفاتی

مال و روت کی اشدل ایدن قادیک ترغیته ذهی
اندی مرحومک بر آرساخه سی اولمشدر . بوکی قانریک
اوکی آتال ایدی که اوکی اوغلره اشتغال ایدولدی . حتی
اونلرک اوکی اوغلر طرفدن آلتنامی بنجور ایدیلر
برابر یک خوش کوروازدی ده ایله نکاحله (نکاح ممت)
ده یایردی . نکاح ممت ، (ولانکمو مانکیم آبا کمن
النساء) نظام جایی ایله حرام ایلدی . مغفل

بولونانلر ، بولونايانلر تېلېفون اېستېنلر . اولورکه تېلېفون اولونان ، بالذات حاضر و سماع بولونانلر داها هوشيار و گوشدار اولور .

ظاهر المثلوى

تفسير - مفسر:

مفسرين آواسته كي اختلافات

سؤال: تفصيلات سابقه كردن تفسيرك (روايت و درابت) نامليه ايكي قسمه آريديني و هر ايكنسكده نظر شرعده بر موقع مخصوصي بولونديني آكلاشيلور . حال بوكه بخاري و مسلمده متفق عليه بر حديث وارد . اوراده فخر عالم اقتديز بوپور و بولوركه « قران حقهده قليكزده اشتلاف حاصل اولوب طور دجه اونى اوقويكيز » اختلافه دوشد بكيكزده در حال پراقتز و واجباسدن داغليكز . لفظ حديث شريف شويده در اقرأ القرآن ما اشكفت قلوبكم فاذا اختلفتم فقوموا (ايمدى حديثدن آكلاشيلور كه قرآنده مباحثاتك جوازي آراه اختلاف كيرمديكى مدت و نقطه لره منحصر ايش ، نه زمان اختلاف كيره جك اولورسه تعطيل مجلس مناقشه ايتك لازمهدن ايش . اى... مناقشه و اختلاف سر دواى و تاديبي نمكيدور ؛ اصلا . شوحالده تفسير بالدر ايه لره ، ناصيل قرين جواز اولور و تفسير باروايه قسم اولارق ذكر اولتور ؛ جواب: حديث ايكي تورلومنى و بريكده در كه سؤالكزك هدفى آتجق ايكنسجى معنى اولاييلر .

برنجي معنى : قليكزده نشته بولندجه قرآن اوقويكيز ، بذر قدر بيمقى ، اوصاف كي برش عارض اولونجه شوق و نشته كزك عودنه انتظار آ براقكز ديكدر كه شومنايه كوره سؤالكزك وارد اولامايه جنى آشكارد .

ايكنسجى معنى : قرآنك بر نقطه سنده اختلافه دوشونجهيه قدر اوقويكيز ، آواكزه اختلاف كيرمديكى در حال پراقتز و بخي ده كيشد بريكز ديكدر كه شو منايه كوره سؤالكزك تيجي دركارد و بروجه آنى جواب و بريك لازمهدن : حديث شريفده كي اختلاف ، ايكي منظر آراسنده يكديكره قارشى دشمنجهيه معامله و مقابله يي محتوي اولان اختلافدر كه بونك مني اولديغده شبه بو قدر . شيمدى به قدر ايتك باشنده باتالايان فلاكت بومبارينك يكانه ماده اشتغاليه سيده ايشته بو اختلافدر . شو اختلافك آدسته - دشمنجهيه اختلاف معانسه - (اختلاف تعادى) اطلاق اولونور .

برده (اختلاف توالى) - دوشمنجهيه اختلاف - وارد در كه تفسير بالدر ايه لره جواز اولان و اوراده جريانى موافق آداب شريعت بولونان بو اختلافدر . اختلاف تعادى به مثال اولقى اوزده عباسيلر زمانده سرمائى ظهور اولان كلامه عائد اختلافلر كوستر يه بيلير ، اختلاف توالى يده حضرت امام اعظم زماندن برى فقهاى عظام آراسنده جريان ايدن اجتهادى اختلافلر اراده ايديلير . اختلاف تعادى قهرمانلرى ، خصمى دايما جوقوره دوشورمك خصوصنده اعمال جيل و سايس و ايجاد طرق خلافيه و سائلى آراشدن برلر . بولر ايچون هدف ، آتجق خصمى الزام ايتكدر . او خصمى كفره بيله الفا ايشته بنه تأمين غلبه خصوصنده فداكارلقدن چكيمك بو قدر .

اختلاف توالى قهرمانلر بونك مطمح نظر لرى ايه حقت ظهوردن باشقه برشيش دكدر . كرك اوحق ، كندى آنده بدبضايى توفيق كي يارلاسين ، كركه خصمك آنده كورونسون ، هدف آتجق حقت تثبيت و قهر بيدر ، باشقه بر شيشي دكل .

بناءً عليه ديه بيلير كه تفسير بالدر ايه لره جريانى ضرورى بولونان اختلاف ، تنوع اولان اختلاف تعادى دكدر كه يادى فساد اولديني جهته مني لازم كوزوكسون . بلكه ائمه تفسير آراسنده كي اختلاف ، فقهاى عظام آراسنده كي اختلاف توالينك عيني و مودهلى اولماسى لازمهدن و محط جواز ، آتجق اوقظه به معطوفدر و السلام .

اختلاف صورى ، اختلاف حقيقى :

سلف اخبار آراسنده تفسير قرآن خصوصنده ظاهر ايرطاقم اختلافلر رونما اولورسه دد بديق نظر اولونقدده بونلر كه اختلاف تضاد جهلسدن اولمايوب اختلاف تنوع قيبانن اولديني كركي كي آكلاشيلير . شو حالده اختلاف مطلق ايتي به ايتير ايمده برينه (اختلاف صورى) ديكرينه (اختلاف حقيقى) ديهيم .

اختلاف صورى :

بو اختلاف ، ايكي طرزده جريان ايدر .

طرز اول : سلفدن بر ذات ، معنائى مرادى بر عباره ايله ، ديكريده باشقه بر عباره ايله تعبير ايلر . حال بوكه معنائى مرادك نفس الامرده ايكي صفق اولارق برى ، بر صفتيله ، ديكري او بر صفتيله تعبير ايتش و حقيقتده مسمى بر بولونفله برابر آرازلندده اختلاف آتجق تعبيرده اولمش اولور ، بوقه محساده دكل . مثلاً : سلفدن برى (صراط مستقيم) ي « اتباع قرآن » ايله ، ديكري « اسلام » ايله تفسير ايله ديكى حالده بوراده قولك ايكي اولماسنه رغماً معنائى مراد براولمش اولور . چونكه هر ايكنسجى ده (اتباع دين) ده برلشمش بولونورلر . بوايسه براختلاف تضاد ، يعنى اختلاف حقيقى تشكيل ايله من .

كذلك بنه سلفدن برى (صراط مستقيم) دن

« سنت و اجات » ايله ، ديكري « طرايق عباديت » ايله اوپرى « طاعة الله و اتباع رسول » ايله تمثيل ايدور . حال بوكه بونلر كه هيمى بر مراد اطرافنده ولاشالرينه رغماً آتجق اوصافده آريش اولورلر ، بونكده بر تضاد حقيقى تشكيل ايمده به چكي شبه سوزدر .

طرز ثانى : سلفدن برى ، افراد كيتيره به شمولي بولونان بر اسم عامك على سبيل التثيل بعض انواعنى ذكر ايتش ، اوپرى ده بنه واسم عامك ديكرونوعنى برلى تثيل ذكر ايله مش بولونور كه بونى ده پراچ مثال ايله ايضاح ايديم :

(ثم اورنا الكتاب الذين اصطفينا) ايتده (نظام - لفسه) واجباتى ترك ، محرماتى ارتكاب ايدمه شامل اولور . (مقتصد) فاعل الواجبات ، تارك الخرمات شامل اولور . (سابقون) - كليجه : واجبات و حسنات و توافل ايله تقرب الى اللهده بولونامه شامل اولور .

شيمدى سلفدن هر برى ، انواع طسانانندن برطاعتى ذكر ايدمه ذلك صورت ظاهرده آرازلنده بر اختلاف وارمش كي كوزوكورده حقيقتده بر مقصد اطرافنده طولان اشبو ذوات ، اختلافدن يك اوزاق بولونفقهده . مثلاً او دوكتليلردن برى « سابقدن مراد : وفك اولنده نماز قبالندر ، « سابقدن مراد : اورنسانده قبالندر ، ظالم لفسهده وقت اصفراره قدر تأخير ايدندر ، دير اوپرى ده « سابقدن مراد : زكات و صدقه و برنذر ، مقتصد : يالكز زكات و برنذر ، ظالم ايشه مانع الزكادر ، ديرسه آرازلنده تضاد تشكيل ايمده جك اختلاف بولونماديفنى آكلامق ايچون يك اوقدر ده دين دوشونمكه حاجت بو قدر ظن ايدم .

مثال ديكري : (ربنا آتانا فى الدنيا حسنة وفى الآخرة حسنة) وقنا عذاب النار) ايتده دنياده كي (حسنه) ي بعض مفسرين « تحت بدن » و مقدار

کافی رزق، آخرتد کی حسنه، ثواب و رحمت، ایله تقصیر ایله مش، حضرت علی کرم الله وجهه دنیاده کی حسنه، سرافه صالحه، آخرتد کی جوریلر، ایله عذاب ناری، کوفتواری، ایله تقصیر ایله مش، حسن بصری، دنیاده کی حسنه، علم و عبادت، آخرتد کی جنت، عذاب ناراضه، جهنمی مؤدی اولان شهواتدر، و بیشتر که شواخلافات، اساس مقصد اوزرینه دکل، تعیرات ثقیله به محمولدر.

برغدی جودت

اوروج مسئله سی حفته جواب

وطن غز، سنک (۲۷۵) نومرولی نسخه سنده عیداه اقدینک (ساجان نظیف بک) عنوانی و رسلی غز، سنک (۳۳) نجی نومرولی نسخه سنده سلمان نظیف بک (رمضان مصداحی) میرنامه ی مقاله سی اوقودم، شرویات و ینده مزیدن بر فرض قطعی نک یا کایش تقصیر ایدیلر کی کوردیم. موجب ضلال اولدینی ایچون بو یا کیشاهی تصحیح ایتک وجیه دینه در.

آنک ایچون عاجزانه برخدعت دینه در، بولوق مقصدیه بو خطای عقلی رد ایتک ایستیم. فقط مقصد باشلامدن اول انظار قارئنه شو نقطه ی عرض ایدیم که: امام علی (کرم الله وجهه) حضرت تلمیثک بر خطبه ی بلغه سنده (ان المؤمن اخذ دینه من ربه ولم یأخذ عن رأیه) کلام عالیلی ایله بیان بیورلدینی اوزره بشر، دین حق کندی عقل ورا یئندن دکلده ریپسندن اخذ وتلقی ایتشددر. واقعا عقل سالم، هیچ التبه دن بر حجت، طرق علمدن بر طریق، خطابات شاری، صالح دین و دنیایی معرفت ایچون بر آلت اولوب حدود عالم و وجود صانع، توحید باری کی دائرة عقده بولتان بعض حقایق دینی معرفتد کافی ایسه در.

احوال آخرتک تفاصلی، عبادتک کیفیاتی، کبانی شرائطی، اوقاتی، زکاتک، حدودک، کفاراتک مقادیری کی ساحه حس و عقل خارجده بولتان بعض احکام و حقایق عالییه دینییه معرفتد غیر کافی در. چونکه بونوع احکام، عقل ایله دکل، آخیق معجزات ایله مؤید اولان خبر صادقه بیانی، عقل بشر بو خصوصده ارشادات شارع محتاجدر. بویکی احکام و حقایق دینییه یالکنز بیامات شارع ایله نایندر.

عقل ایسه آخیق آنک امکافی ادراک و بونلری ناطق اولان خطابات شاری فهم ایدیه بیایر. بناء علیه احکام و حقایق دینییه کجمله سی معرفتد عقل غیر کافی در. ایشته بونک ایچوندکر که: خالق تعالی حضرتلری امور دینی و مصالح دنیویه افراد بشرک محتاج اولدینی احکام و حقایق عالییه تبلیغ و تعلیم ایدرک خاقی حقه اوشاد وظیفه مقدمه سیله موظف اولوق اوزره انبیای عظام حقیراتی ایت بیورمشدر.

(بحی الاسلام علی خمس الخ) حدیث شریفله اسلامک مبنی علایی عد اولتان اصول و احکام دینه دن صومک مشروعیته، شرائطی، کیفیاتی اوقاتی، مقادیری شرع شریف بیان ایتکسزین عقل بشر ادراک ایدمه زدی. آنک ایچون صومه دائر احکامی شرع شریفدن، یعنی کتاب الله ایله سنک رسول الله دن اخذ وتلقی ایتک مجبوریتدیر. بویایده شرعدن مأخوذ اولمان صرف عقلی سوزلره اعتقاد و اعتبار ایدمه میز.

بو مقدمه ی عرض ایلدکن صوکره مقصده شروع ایدیم: موضوع بحث اولان مقاله لک نقاط متعدده سی خلاف شرع و موجب ضلال اولدیشدن فقره فقره جواب ویرمک ایستیم، فقط بو خصوصده اولای

اوروج حفته کی حقایق شرعییه ی کشف و ایضاح ایدیم:

خلقت بشردن عصر سعادت رسالتداهی قدر سبق ایان انبیا و اعترافه فرض اولوب قدیم بر عبادت اولان اوروج - سوره بقره سنک (۱۸۳) نجی آیت جلیله سیله - امت محمدک تکالیف شرعییه ایله مکلف اولانلرینه فرض قیلمشدر. چونکه: بو آیت جلیله کی (کتب علیکم) نظام کریمی وجوب و فرض معناسددر و بناء علیه بو آیت کریمه ایله محرم مکلفین حفته اوروجک اساس فرضینی واصل وجوبی ثابت اولمشدر.

واجب ایضا خصوصده مکلفینک احواله کوره عزیمت ویا رخصت حکملری ایجاب اولدینی ایچون خسته لر ایله مسافرله سهولت و توسعه اولوق اوزره رمضانده طومادقلری کونلر عددی قدر باشقه آیلردن اوقدر کونلر اوروج طومادقلرینه سورده بقره سنک (۱۸۴) نجی آیت جلیله سنک (وعلى الذين يطيقونه فدية) قول کریمک منسوخ اولوب اولماسنده، خصوصیه بو آیتک معناسده اختلاف اولمشدر.

نسخه قائل اولانلره کوره قرائت مشهوره اوزرینه نازل اولان (یطیقونه) قول کریمی (استطاعت) یعنی ریشنه کوچ یتوب قادر اولوق معناسنه کان (اطلاقه) مصدندن مأخوذدر. شمیر ایسه صومه راجعده بوکا نظر آ آیت جلیله سنک معناسی (اوروج کوجی یتنلرک شاید طومادقلر ایسه فدی ویرمه لری واجب اولور) دیکدر.

بومنايه کوره مکلفیندن اوروج طومتی قدرتی حاضر اولان اهضای مقیمین، اوروجیه بدل فدی ویرمکه امام معینه اوروج طومتی یشنده تخیر اولمشدر، یعنی مکلفیندن بو زمره، وجوب اداسی دمنلرندد تقدراعتش اولان اوروجی یا عینیه و یا خود

مثل غیر معقولی ایله ایضا ایتک اوزره مکلف قیامه شاردی.

بو آیتده نسخه قائل اولان جمهور سلفک انبیا مدعی ایچون تمسک ایلدکلری دلیللری: اولای - امام بخاری، مسلم، ابو داود، ترمذی، نسائی طبرانی ایله سایر ائمه حدیثک روایت ایلدکلری ده اجتهادیه کرایدن (سنة ابن الا کوع) وشی الله عنک قولیدر که: مشارالیه حضرتلری (لما تزلت هذه الآية وعلى الذين يطيقونه فدية طعام مسكين كان من اراد ان يفطر وفتدى حتى تزلت الآية التي بعدها ففسحها) یعنی (وعلى الذين يطيقونه فدية) آیت جلیله سی نازل اولدینی زمان ایستین اوروج طومار، ایستین افطار ایدوب فدی ویرر ایدی. بوندن صوکره کی آیت نزول ایدنجیه قدر بویله ایدی. (فن شهد منكم الشهر فليصمه) آیتی نازل اولوب او آیتی نسخ ایلدی، دیورکه بو روایت (وعلى الذين يطيقونه فدية) آیت جلیله سنک اهضای مقیمین حفته ناطق اولدینی تخیر حکمنک منسوخ اولدینی مین در.

ثانیاً - (۱۸۴) نجی آیت جلیله در مریض ایله مسافرک ترخیصی، مقیم حیجک تخیر اولدینی بیان بیورلدقد سنکره (۱۸۵) نجی آیت جلیله در مریض ایله مسافر ویربان ترخیص حکمی تکرار اولمشدر. اگر (۱۸۵) نجی آیتده کی (فليصمه) قول کریمی (۱۸۴) نجی آیتده کی (یطیقونه) قولیه مقیم حیجه ویربان تخیر حکمنی نسخ ایتمه مش اولمه یی بو تکرار هیچ بر فائده افاده ایتمه مش اولوردی.

بعدالشیخ مریض ایله مسافر و بحث اولان ترخیص حکمنک کا کان باقی اولدینی بیلدریمک ایچون (ومن كان مريضا او على سفر فعدة من ايام اخر) آیت جلیله سی اعاده بیورلشددر. بناء علیه

او چيچك كه فلك حسن و بها بيلد زير
نوبهار آتی لطافتده ، ربي قيريد
مادر والدينه شوق فروزان ايدي او
باعث تسليت خاطر سوزان ايدي او
كچيروب بچسني دست ورم ، سينه
كوتوروب طوبراغده و بردي اولي آنه
كيدی درگاه الهيسنه ناکام اولارق
روحي اولسون اوراده مانفت حضرت حق
دمه ماتم ايله لعه شام برينه
قطره رحمت اینه صبح و مساميرينه
پش وقت عكسي بوتك سامعه مدهشدر :
مدحتك روح فروزانی افول انجشدر

۱۳۴۲ طاهر المولری

§

شيخ عبدالقادر افندي حضرت نرينك غزل عارفانه لربه
نظاير
دوشوب تهيجه فصل الخطاب عشقكدن ؛
تمده قلدي ناب ، انجذاب عشقكدن ؛
غريق شعله اذواق سمردي اولدم ؛
انجمنه چشمه امل مذاب عشقكدن ؛
صفای قلبي خيال كنده بولسه كره بيدار
اولورمي حشره قدر ديد ، خواب عشقكدن ؟
لسان اهل معارفده بر كنائيدر .
انصاب قرض الهی ، انصاب عشقكدن ؛
سويله ، سومه ، كوكلورده ميل كلچهره
غلط دكلي اوده اكنساب عشقكدن ؛
مكر صيغه يكباردن عبارت ايش
جهان حسن و نمانشا كتاب عشقكدن ؛
ضاي مهرد بر ذره در ، جهان آرا
فروغ دركه شوكت ماب عشقكدن
نيك نواسي ، دك آهي ، بابلگ زاري ؛
برو انين حزين اضطراب عشقكدن ؛

وصول ايجين بكا ؛ اي كچه امل نايشير
فضای دله قالان ايز ؛ شهاب عشقكدن
بو نو نظيره يازدم جناب باقي ؛
دوشوب تهيجه فصل الخطاب عشقكدن !

امامه محوي

قطعه

خلك جسم بر آشم اي ماه
جوهر جان كن اولاديدده آه
نوشتو جان ورمدم اوغر كده
حشرنگله اولونجه خلك سيام

محي الربه رائف

مصدرده قبرستان زيارتي

يكن نسه دن مابده

زيارت زماني اولديني ايجون اكر شيله قابيلر
آچين . ايجرلري كورونوبور . كورونمسه بيله
براري ويزيلدي دويولور . حاشا نم حاشا ياري
سوزده قرآن او قونور . هرايك اديمده بولكنزي
قارا قوري كيرلي رال كسور . باشي صاريقلي
صورانه ياندجه ايكر نديكمز بوديانجير ، حفظ
قرآن سلك جليك مسلط اولان بوكه لر نه ده چوق .
هر كوشه ماشي ورمدر لرله دولو . هيسي مسلط اولورده
هيسي آرقه كزه طاقايور . سويلور . آلي سزده ، كوزي
بشقه برلرده ، برديكرني قاچيره سين دي . او كدن
برقادرين كچوردی . ينه بوبله ديلنجيلردن بري
ييشنه طاقيلدي . سويله دي ، سويله دي . سويله دي
اك دهشتلي دعالر . مبارك بر آغيزدن چيقوب
اللهده قبول ايشه صدقني ورمه چك اولان
دوس دوشري جنت اعلايي بويلايه جق . قادين
دونوب بر كره (دفع اول) بيله ديمه دي . طيبي
غيرده غيرد ما كنه كي ايشلرين برديلنجي آغزيت
(ووردم دويماز) بر قولاقي ايستر . حرفده

بورودي ، نهايت امكسك بوشه كيتديكني آكلادي ،
دوندي . ساده دونمكله قالساه اعلي ، قاديته كفر
ايديبوردی ...

ديرليك ياشايديني بو ملوث منظرلردن
تيكسينهرك آيزيقي ، بر آزده اولورك حاشيه
قارشمق ايستورم . ايشته صاغده دورت ستون اوستده
ياريسي ييقيلمش باصقي بر قير ، آلتده اوچ ، درت
طاش نجاس قورمشلر . اكلوب باقم . كوزلرم
آشنا رخصله تماس ايتدي . دودانلرم طائلي بر قايچ
كله ميريلدي . طاشلرده توركمده يازيلدي ،
آلتده ۱۱۰۹ تاريخي (سلجان آغا) لك روخته
زائر دن قاتملر بكنيوردی . او آلتده اوراي ترك
انجش وذهنا ۱۱۰۹ تاريخده مرحوم عثمانلي ايجرا
طورلفمرك حدودلرين دولاشوب دوغشم .
آنجق او آند شاعر اولاديفمه تأسفله ايتدم .
اكر شاعر اولاديم دويديم حسيلري ايتدي
قدر ياشانا ققدم . هيچ شه سزكه ۱۱۰۰
تاريخدنيري ترك ايتديكمز طوبرا قلمزده نجه
سلجان آغالر . نجه سلجان اقتديرلر ياتور . بونلرك
بر چوقلري چيژم لرلر دن قان آقان آلي بالطلي
چيدولر طرفدن ايكسني دفعه شهاد ايدلر .
فقط اسلام ديارلر نه نكبت و مذلت آلتده ايكسني
بو كي قبرلرك حالي بكا داها حزين كلدي . ذوالاي
سلجان آغا سني طائيداييم ، كيمك نه سي بولونديكي
بيلمه ديكم خالده سني كنديه بك ياقين عدايديورم .
منارلرك ياشندن كچنلرك بر كوز بيله آتاديدي
طاشكي او قوديم وقت روحك او خراب قبرك دن
اوزاق دكسه نيم دويدوغم آجي كورمشدر .
بلكه نيم بوفاني وآني تآترم بيللردنيري حسرت
قالديك يكانه تسلي اولمشدر . هيچ شه سزكه
بوندن صوكرده شيمدي به قدر ايجنده بولنديك
نسپانه تكرار دالاجفسك . اديته قدر ساده

ديادديكي عملك سكا بولداشاق ايدم جك . زير
ايجون سن بوليتدن كيش ، ينه بجه ايت كيرمش
برهيولادن عبارتلك . اكر اوه اورويچكاي سيق
قبه آلتده صارامش تو زلي منار طاشكده اولمسه
هيچ دنياده بولونامش كي اولاجكدك . سنده
يا سادك سنده حياتك بوتون صفحيلر دن كچك .
سندده توالي ايدن موسلر كي كام طالمك يار ،
كام بخشك قارا اولدي . كولدك ، آغلادك ،
سه ويندك ، آجي چكدك . بلكه مقبرلري آلكون
حرفلره يازيلاحق جسور قهرمان ايدك ، بلكه
سجيه سز حياتي لايين حروفاتيله توصيف ايديله چك
سيني ، رباكار بر خلق ايدك بلكه بوتون ياسايديك
مدنجه ديله ديكنه نائل اولاميرق كوزلري آرقاده
قالش بر ما كسك وبلكه بوتون جيانده برالاه ،
بريغميره ، برمفكوريه ، بر عشقه عمرني زقت
ايتش بروليسك . سندن خبر ورن شوپاري ييتي
طاش بارچلري اولاميه يدي شيمدي بوتون حياتك
بجهول اولديني كي اسك بيله بوق اولاجكدي .
هم شيمدي به قدر داينا بيلمش ، تخريبه نسپام
نفس انجمنش برايكي طاش بارچسي نه وقته قدر
اسكي محافظه ايديله چك ، همده كيملر ايجون ؟
يارين ، او بر كون زمان اونلري ده بره سريجه ،
اوزمدرلنده (الله) و (محمد) اسملري طاشيان خطلري
سپلنجه نامل سنك سنجيك قبلي اولان وكاه قبالده
كاه اديارده كچمش بولان كونلركه الحاصل بوتون
حياتكك بوكون اولديني كي ، اسككده بوق
اولديني وقت بوتون جائلي ماضيله تماماً معدوم
اولاجفسك . آمان يازي دنيا بو قدر دمي بوش !
سلجان آغاي كندى ايصسزلفنده بيراقه رق
آريلدیم . بر آز اوتده ينه قاووقلي برمزاي ، ينه
توركمه بر كتابه . بوراده يانان (عبدالله آغا) .
بو قيركده زيارنجيسي بوق . كچمه آتري آغزيتنه

آلبور . فاتحه بکھن بازبره دوتوب باقور . ذاتاً يازبر او قوغامزلدن سيلمش کي . حساب ايتدم ، عبدالله افاده يوزلرجه سئلده نيري بوراده ياتور . دوشونورم ، دها دوشوريني دوشونک ايتيورم که تورکک اسني ، لساتي نيل وادي سني کتيرن بوادمير ، ايکنجي وطن ايدندکلي بو مملکتک بوکونکي تورککي غيب ايتش حاله نه ديه ، چکار ؟

عبدالله آغانک مزاري سئلده نيري سون بر سکون ايله حرکتسز و سسز دوريبور . يم کي حرمسز برآزندن خبري بيله بو . کيچورم .

حيانک اک بوک لذتي رسم چکمهکده بولان يولداشم ، قوطوغراف ماکنه سيله مشغول . فقط هياکي ، يقيق دوکوک قيريق پارچيلي قيرلردن باشقه بر شي کورديبور . هانکي بريستک کي چکسين . ساده بودور طاشلرک و بايق قولوبلرک آراسته بوکهن عرب طرز معماري سندن برفاج قبه وار . اولرده يقيق ، ياديسي يوق ، يازيلري سيلمش ، صبورلري دوکولش ، آلترلي قيريق طاش پارچيلرله توظلور اقدن عيارت . ماشيدهکي وظيفه لري سوکه ايريشمش . حال حاضردهکي عصری وظيفه لري دريلره آبدستخانه خدمتي کورمک ! تک توك اولرده وار . طبق يزم طشره اولرمن کي . کيميني قفسلي ، کيميني بايجورلي . بو اولر زيارت کون و کيجه لرنده او طور و لاق ايجون ، دايالي ، دوشلي . بعضي سنده الکتریک بيله وار ، طيبي ذنکين و يالسي برهالده دن اولوب ده ذنکينلکني صاوروب کول ايدن ميراث يديلره مخصوص . مزاري لدهکي اوي کيمسه آلدنندن آلارنده قالش . برشهر قدر بوک اولان بو قبرستانده يکانه يشلکي بو اولرک سوغاق و يا باغچه لرندهکي يرايکي آغاچ تشکيل

ايديبور . زيات زماني اولديني ايجون اکترينست اوکلرنده او طومويللر ، آدابله ، قابيلرندن کيروب چيخان اوشاقلر وار . اککلر ايجون ناصل اولسه کيديلر سنده قادينلر ايجون تاميله سيله کيشمک عادت . هر طرف سيله ، باش بيله سيله براور توبه صاديلور . ميدانده کوزوکن بربوز ايله ايکي آل . چيرکيلر ايجون بر صورتده بوسونون چيرکيلشور . لرسنده کوزلر دها رونق بوليورلر . ماعني بر سيله ايجون ذنباق تنلي بربوزک چيرچيولديکي قنان باقيشلي ايکي متمسوج ماوي ويا قارا کوزه صاحبه لرينه بوآلرده - هر حالده - يک سه ويچلي و غرورلي آنلر ياشايبورلر . کيم سيلر بلکه اولورلر ، بوناژه کوزلرک گله سندن نمون اولورلر . فصل نمون اولماييلر مزاري لرنده سين قسوت وکدر سيلفيور . اولدق لري ده سوندن بلای که يازايجيلرک هيچ برينه صيفيني ورميورلر ، اوراده بولندق لري مدعيه ساعلر ، کونلر و کيجه لر شلک و شوخلق ايجنده کچور . ساده برچالي اکيب ...

عادت اوزره کلرله ، چيچکلرله ، خرما آغاي ياراقزله سوله بن مزاريک و يامزاريک باش اوچنده اون يش بکري ، بعضاً اونوز کيشي بردن قرآن او قوبور . واقعا قرآن او قوبورلر ، اما اللريه آياق لريله کوزلرله باشقه شيلره او قوبورلر . کوشه دهکي يلاو ويا حلوا تجره سندن باشني چه ورمه بن ، آراده صبرده شخصي کوزوکن آشيجه فيلدير فيلدير کوزلرله يک ايدسترکي ياقان ، کا صاغه صوله اشارت ايدن ، کا تالوئي کسه رک بخشش غوغاشنه قوشان بوديلنجيلره . بو قدر پس کيمسه لره بيلم قرآن او قوغق کناه دکلدير ؟ حافظق بويله بسايله رک آلدنند مجارندني عيارت قلاجق . دنيلري ، امانلري بر طرفه براقلم اوراسي الله دن باشقه کيمسه بيله من . فقط بيله چکمز و کوره چکمز بر شي وارسه اوده بو حرقلرک آبدستسز اولمايدير .

متعفن و صردار لاشه لرينک - وجود لري و يمه يه ديلم وارديبور - يانلرينه قوقودن ياقلا شيلماز . کوزمه کوردم . بر قاجي برآرده کيديبورلدي . ايجارلر دن بري چومله دي . نقض وضوء ايتدي . صوکراده سوروبه قابيشدي . هي بردن بر مزاريک باشنه چوکلدير . ماکنه کي او قومايه ياشلاديلر . کلکده بويله لرينک واسطه سيله اولورلرک ويا ديرلرک ايجون نواب ايشلمک قالفک . قرآن او قوغق و او قوغق تاتک شرائطه توفيق حرکت ايتدن ايشه قالفق ، قرآن اک بوک حرمسزک دکاهه ندر ؟ هيچ شهبه سزدرک وجودک باکلکي ، قابک صافلي ايمانک روحايلکيله او قوناجق قرآن دن اولورلرک روحی دها زياهه مللذ اولور . هرکس يديور که يارا ايله محبت اولماز . محبت اولمايکي کي عکسي ده اولماز . کيمسي يارا ايله برديکري ايجون آجند برامازسکر . ساخته تاثر بر طرف .

بو قبرستانده دها دوشورسي اولور ايجون خرابه زار ويا مزيله ، ديرلر ايجون ده حشرات ياتاي اولان بورده فضله طور مقده معنا يوق ، فضله طور مق اسلامک مصرکي تورکيدن صوکره اک قوبور اسلام يوردي اولان بر مملکتده جهالت و تسبب يوزدن بدعتلره و خرافه لره منقلب اولديني حقه دهکي فکره دليل طوبلاقدن باشقه بر شيت يارامايجق .

نجله نجله دونيسوز . طيبي کلديکمز کي دوئرک ده قيريق طاش بيغينلري ، يازيسي شکلني سيلمش مزاري طاشلري آراشدن کچيور . کوزمه اوزرنده (محمد چليپک) گلرلي يازيلي بر طاش پارچهي ايليشدي . نه باشي نه صوکی وار . بو محمد چايي کيم و محمد چليپک نه ، کيمنه عانه و مزاري نرده ايدی ؟ صوريورم دوشونبورم بيله ، بو قدر کوردمکرمين صوکره تحس و تفکر قابلي سنده تاميله کورلشدي .

ينه صيوا سي دوکولش خرچي ايجنده حزار طاشلريني ميدانه ووران آلقني ديوارلر آراسته دها سوغاقلردن يورويور . تک مناره لي اولدق بويوک برجامه راست کلک . امير قابليک مدني ايتش . جامک اوکنده بر ميدانچي وار . برده چشمه ، برقال ، برقهوه ، بر آفتار (عطار) ديسي باصيق دکانلر . بر سقاطولوم ايجنده صوطانيور . جامدن باشقه درت طرف ييتلش خرابه . قاهره مزاري ايجنده وشهره طوني طوني اوج چاريک ، بر ساعت مسافده اولان بو محله ويا ميدان ، قاهره دن نه قدرده اوزاق قالش . ميدانده اوينايان چو قور بيله باشقه انسانلرينک يورويوشي بيله باشقه . جامه بکري اونوز باصاماقلي کيشي بر مردونه جيقيلور . جامع اولدق بوکک و عرب اسلوي سنده .

بوراي ده ترک ايديبور . باصاماقلرک يانندن کيرکي کورديکمز منظره ، اوکون بونون کورديکمز مني نتويج ايتدي . مردونهک يان کوشه سنده ايکي کومه 1 ناصل ديهيم ؟ سز آکلاک ياري . ايکي کومه هم اولدق قارايق انسانلرکي . بو جامک آدم لري کورميورلري ، چويجي کچيوري ؟ اويولدن کچن برار ياب خيره دي يوق که خبر وروب ده قالد بر تسون . برکت و برسون کوشه . ايجه قوروتش ! بلکده (قابلي جامي) ني آثار عتيقه ديه کزن سيلارله برنجيه کوسمک ايجون يراقشيلر . صباحدنيري آني وقت کيشم ، کونش هر طرفي ياقوب فاوور مقده . قارنيز ايجه آجقمش . اوستمز باشمز اونو بولامش کي . يم بساين . ديللر قوب قورو . واقعا سيللر ، چشمه لار وار . فقط هيسي قورو . چشمه لرک موصلفاري قویش ، برلري اويولش برکوز کي . سيللرک پارماقاني آرقاشه برنجه برده قابيويور مشلر . . .

نوده چوق ، سيل ! سيل ، چشمه ، سيل ، ينه

Hakkı Tarık Us Koleksiyonu Süreli Yayınları

اوغوز تورککری مدنیت بولنده چوق چالپشده .
بلكه اسکی تورک القباسی ده بولنك اثری در .
اسلامینك ظهوریدن سوئره عراق ایله ایرانی
ضبط ایدن عربله ، بدینچی عصرده (ابن کثیر)
قوماندانده تورکستانه گئشله ، (۷۱۴ ده) ائیر
(قیامین مسلم) اداره سنده کی عرب عسکری غاراء
کاشغر ، وچیه قدر کیمشله ایدی .

عربله تورکستانده اسلام مدنیتی برلشدیرمه
علمی مؤسسله آجوب تعالیم ایله اوغراشمه ،
تورک حروفاته ایدل عرب حروفاتی قبول ایتدیر .
مکه چالشمشله ، غایره سته واصلده اولشلاییدی .
اوئنجی عصر میلادده تورکستانده غزنویلر ، بده
ساجوق تورککری بولتیوردی . بولنلردن سلطان
محمود غزنوی ، ملکشاه و ساجبار = سنجر ، تارخنده
آبی نام براقیدیلر . (۱۲۱۹) سنه سته قدر بارلاق
مدنیت اوجاقلری ظالم جنکیزك سوردوسی ایله
سوندورلدی . جنکیز تورکستانه اوغورسز آدیملرله
کیرمش ایدی .

بوغدارك یاقدینی عمارت ، یقیدینی دارالکما .
لانك حسابی بوقدر . بخارا ، سمرقند ، اورکاش
کهی بلاد معموره بی تبدیل تراب ایلوی ، بوز
بیگلرجه - بلکه ده میلونلرجه - ناسی قلتجیدن
کیردی ...

جنکیزدن سوکرا تورکستان قسبان اوغرادى :
تورکستانك شرق طرفلری چاغانای = چغای ، جنوب
جهنلری هولاکو ، صبردریا و آمودریا بویلری
شیان خان اولادینه اصابت ایتدی . چاغانایك
اوغللری زماننده تورکستانده قشت باش کوسرتب
اوافق قشک امیرل الله قالدی . ایشته شوصیرمژده
- اون دردنجی عصرده - کلن تیمورلنك اختلافاتی
ازاله ایدوب پوتون تورک اقوامی بر آرایه
طوبیلا دی ، تورکستان اولکسانك حاکم مطلق
کسیلیدی .

عینی زمانده آلتون اورداده حکم سورون
(مامای میرزا) به امیری (توقاش) ی کوندردی .
(۱۳۷۰) بوندن خبردار اولان مامای میرزا ،
روسارله برلشهرک (قولقوا) شهرانده تیمورک
عسکرله قارشیلانیدی نتیجه ده غالب چیقان توقاش
میرزا ، غرورلایوب کندی آلتون اوردانك خان
اولارق اعلان ایتدی . حتی بو قدرله اکتفا
ایتمه رك - تیمورلنك هندستانده فتوحاته اوغرا -
شیرکن هجوم ایدوب تورکستانه قدر کلدی
(۱۳۷۸) . او وقتده صردیانك شال طرفلنده
بولان کوجیه لیئرده توقاشنه التحاق ایتدی .
(مامادی وار) تورکستان
رفت به دار

طومار طرق علیه

نامنده کی کتابك (۴) نجی کتابی انتشار ایتشدیر .

صوفی و تصوف

کلمه رنك اصل و منشأ لری حقه ده کی مناقشات
قدیه و اخیره نك بالاطراف تدقیقات و عجا کاتی
تصوفنك تورکیه ، عربیه ، فرسیجه بر چوق
تاریقاتی حاوی بولان بو اثر ، تاریخ تصوفنك نقطه
نظرندن بالوجوه قیمندار و شایان مطالعه در .

مؤلفی ابو رضوان م . صادق وجدانی بك
اقدی آلتش کسور هجفه به جمع ایتدیکی تدقیقات
و عجا کاتی کتابك سوکنده بر قطعه ایله خلاصه
ایدیورمشدر .

ارباب طریقت و تصوف ایله تاریخ تصوف
مراقبلرینه توصیه اولونور .

کتاب ، باب عالی جاده سنده ، حکاکلر ایچنده
اسکی مائه قارشیشنده ضابطه مقده در .

میرموسول : طاهر المولوی

(منشیة عامه طبع اولونشدر)

بازیرد جامع شرعی تبریه قاپسی
قارشیشنده

اسلامك نفقه خادم مقالات
م. الماشکر قبول و اشیر اولونور
پزانت خشک و کله ، یازینکده هجیت
آقارقه آلتیر .

تایم زولردن شایان قبول کوردلر
تاریخ سیراسیله موج ایدیلر .

کوتهدر یلک آتار ، او قوناق
وغتسرحه یازیش اولالیدر .

عدد ۵۱

جلد ۵

مخفل

۱۳۳۸

سازمان مطبعی

ساحی ، مدیری ، عسری :

عدد ۱۳۴۳

جلد ۱۰

نشریه

سنه جدیده تاریخی - طاهر المولوی - مفسرین آراسنده کی صوری اختلافات - برحمتی

چودت اقدی ، اوزوج میشلی حقه ده جواب - اسکیتلی عاطف اقدی . ایزهیم و سوده

عالمه السلام میشلی - طاهر المولوی . کائنات و مظلومه نرک صورت نکلی - عبدالرحمن بك . قوروقلر چلدیلر

ودنیانك مسوکی - سمدی بك . مورمون دینی و تمدن زوحانه دائر . جزائر ، قاس و نوننده بی بر لاتین ملتی -

رشید مظهر بك .

مخفل ادبی و تاریخی - جسی بر نارت و تاریخی بر حقیقت - سوادانکولوی بك . رجب وحی - محی الدین مکی بك .

مخفل ادبی و تاریخی - جامع ازهر علی زکی اقدی .

سنه جدیده تاریخی :

عبدعاجز ده بالایه درج ایله دیکم قطعه تاریخیجه ده

۱۳۴۳ رقتی کوسرتن (سنه الفیض جمال) ترکیبی

قل خیر عدا ایشدم و سنفردنری عالم اسلامه حکمران

اولان نجلی جلالک میدل جمال اولاجقنه تفسیر

معنوی صایدم ، ان شاء الله ظننده اصابت ایدیورم .

الشی مسلمانلرک کوردوب آجیق حاتی

ایشیت اوکیسه سیزلرک تقسمات بالی

ادامه ایته م الوریر محقی اولان نکالگی

میدل این حالکله نجلی جلالک

مخفل ۳ و ۱۵ نجی نسخله نرک عفرمه دائر

تاریخی واجتماعی ایجه معلومات واردر .

طاهر المولوی

بو نسخه ۲۰ صحیفه در

محفل دینی و علمی

تفسیر - مفسر

مفسر لر آراسنده کی صوری اختلافات

بکین نسخه د مابده

سلف آراسنده تفسیر خصوصه اختلاف ظن اولو دینی حاله نفس الامر ده اختلاف و تنازع د بعد اولان بعض نقطه را داها وارد که تنبیه و اخطار معرضه اولو ده اونو تمامق لازم کایر .

برنجی نقطه : الفاظ قرآینه د برینک ایکی معنایه احتمالی بولونور و سلفدن بری بر معنایه ، دیگر ده او بر معنایه حل ایدره شواله ظاهرین اولان نظر زده اختلاف کی کوز و کورسه د تدقیق نظر اولو ندقه لفظک دائره احتیالده بولان بر معنای بری ، دیگر معنای ده او بری مراد ایلدیکندن آرا ده اختلاف دیمکه لایق برپوروز بولمادی کی کی ظاهر ایلر .

لفظک بو رسمه ایکی معنایه محلی مسئله سته کلنجه اونک ده سبی : اولفظک اشتراک لفظی ایله مشترک اوله رق هر ایکی معنایک دائره احتیالده بولوناسیدر . مثلاً (قصوره) لفظی کی که بولفظ ، اشتراک لغوی ایله ایکی معناده مشترک بولقددر . بری (آرسلان) دیگر کی (آخیلقده ماهر و نشانچیلی باهر آدم) معنایه د . کذلک (عس) گله سی بو قبیلندر . چونکه : کیجه نک اقبال و ادبایر ، معنایرینک ایکسندده مشترکدر .

ایشته شو مثالدرده لفظک هر ایکی معنایه محلی اولدیفندن سلف کرام حضرتندن هر هانکی بر مفسر ، ایکی معنادن برینه ، دیگر مفسر ده او برینه حل ایلدکده بونلرک آرا زنده اختلاف و تنازع وارد صایلاماز . چونکه : یا آیت ایکی دفعه نازل اولوب بردقمه بنده شومعی ، دیگر دفعه بنده دیگر معنی مراد اولمشدر ، یاخوده لفظ مشترک

ایکی معنای برین آرا ده نک جی جا زدره دیه نلرک مذهبیه موافق بولمشدر .

شو نظر بوردن بالاستناج دیمک ایستیم که احباب و تابعین کرام حضراتی ، تفسیرده روایتی تحیاوز ایتدیکرندن هر حالده جز برساتنپناه اقدیمز ما نصالی لازم اولان تفسیرلر نه یکدیگره قارش حقیقی بر مخالفت بولونماز . مخالفت کی کوز و کن شیلر ، مخالف انواع قیلنددر . مخالف تضاد دکلدر . یاخود مخالف دیه توهم اولونان شیلر بروهم مجرددر . اصل حقیقی مخالف ، ایش روایتدن درایت انتقال ایلدیکر زمانلر ده باشلامشدر که اونلرک ده صیاسی کلدیکنده کندیلرندن بحث اولوناجی طبعیدر .

ایکنجی نقطه : بعضاً اصحاب و یا تابعیندن بر ذاتدن بر آیتک تفسیری حقنده ایکی سوز صادر اولور و شخص واحدندن صادر اولان شو ایکی سوز آراسنده برنوع توفیق ممکن اولاسنه رغماً برنوع تناقص توهم اولونور . حال بوکه تعمیق نظر زماننده اودولتینک هر بر سوزی آیرجه بر قرأته مستند بولوندیفندن درحال توهم تناقص زواله کیدر .

مثال : ابن جریرک یازدیفنه کوره (لقلوا انما سکرتم ابصارنا) قول شریفنده کی (سکرتم) طرق متعدده ایله ثابت اولدیفنه کوره ابن عباس طرفندن (سدت) ایله تفسیر اولومش ، ینه او حضرت منه اولان دیگر طریق ایله ثابت اولدیفنه کوره مشارالیه طرفندن کله مذکوره (سجرت) ایله تفسیر اولومش . شیدی بو حاله نظره حقاه ایله باقاندلر ، او حضرتک ایکی سوزی آراسنده تناقص توهمنده بولونورلر سده علم قرأشدن بهره مند اولانلر بیلیرلر که اولکی تفسیر (سکرتم) ده کی تشدید قرأته ، ایکنجی تفسیر ایله تخفیف قرأته اوزورینه مبتنیدر . اختلاف ازمه و امکانه ناصل دافع تناقص ایله اشبو قرأته مخالفی ده عین وضعیته ددر .

کذلک (سرایله من قطران) آیت جلیله بنده کی (قطران) ی حضرت حسن ک برکره بیلدیکمز ، دده دیه سورولن قطران ایله ، دیگر دفعه ده آریش باقیر ایله تفسیر ایلدیکتی روایت ایدرلر . کرجه بوده بر مخالف منظره سی ارا ایلدیر سده ایکی تفسیردن هر برینک قرأته مستند اولوشی او توهمی ازاله ایدر . مثلاً : اولکیسی (قطران) غیر منصرف اولماسی اوزورینه مبنی ، ایکنجیسی تنوین ایله منصرفاً قرأته مبتنیدر .

مروری اولدیفنه کوره ابن عباس (اولا مستم النساء) فظم جلیله کی (لاستم) ی بعضاً (جامعتم) ایله ، بعضاً ده (ال ایله دوقوعق) معنایه (جس بالید) ایله تفسیر ایلدیکمز که برنجی تفسیر (اولا مستم) ایکنجی تفسیر ایله (اولستم) قرأته اوزوردر . اختلاف صوری مباحی بوراده ختامه ایردیکندن کله جک نسخه ده اختلاف حقیق مباحنه گیریشله جکدر .

الهیات فاکولته سی تفسیر و تاریخ تفسیر مدرسی

مرغری صورت

مجموعه

اوروج مسئله سی حقنده

بکین نسخه د مابده

عدم نسخ مسئله سته کلنجه : اجله صحابه کرامدن (عبدالله بن عباس) حضرت تلری (وعلى الذين يطبقونه فدية) آیت جلیله سی منسوخ دکلدر ، آتیق مشقته اوروج طوطیبلین اختیار ارک و قادیلر حقنده در (دیور .

بو آیتک شیخ فانی حقنده اولدیفنی (امام علی) کرم الله وجهه اقدیمز ایله (عبدالله بن عمر) حضرت تلرندن ده مرویدر .

ایشته بونک ایچون حنفیلر ایله شافعیلر ، بو آیت جلیله ک منسوخ اولوب شیخ فانی حقنده نازل اولدیفنه حکم ایتیلردر .

نسخه قائل اولمایانلر کوره آیتده کی (اطافه) استطاعت معنایه دکلر ، بلکه (ادنی درجات القدره علی الشی) معنایه ددر ، بو خصوصه لغته استشهاد ایدرک دیورلرکه :

عرب ، انسانک برشیته قدرتی صو ک درجه ضعیف اولدیفنی زمان (اطلاق الشی) (دیر ، یوقسه بولفظی علی الاطلاق استعمال ایچر .

اریاب لغت ، وسع ایله طاقت ینتی تقریق ایدوب (وسع ، سهولت اوزره ، طاقت ایله شدت و مشقت ایله برشیته قدرت معنایه در) دیورلر .

ابوالبقا ، کلایته دیورلر : (طاقت ، مشقته برایش ایشله مک انسانکی تمکین ایلدین قدرت مقداریتک اسیدر . آنک ایچون (لا تحملنا مالا طاقت لایه) قول کریمنده کی طاقت (مالا قدره لایه) معنایه دله (مایه یصعب علینا) معنایه در . (تورکجه د قاطم طاق اولدی) (دمیلیرکه (کوچ قالدی) دیمکدر .

شواله ده (اطافه) مصدری استطاعتک ضمه اوغراماسی ، زواله قریب بدرجه کی معنایه افاده ایتش اولور .

بو تحلیله نظر آ (وعلى الذين يطبقونه فدية) آیت جلیله سنک معنای (طاعتک صو کنی ، وسعتک نهایتی صرف ایدرلر شدت و مشقته اوروج طوطیبلانلر فدییه واجبدر .) دیمک اولیور که بو زمرة مکلفین ایله مراد الهی ، شیخ فانیلردر . زیرا شیخ فانیلر نه تماماً مستطیع ، نه ده تماماً عاجز ، بلکه ایکسی اورته سی در . آنک ایچون و (علی الذين يستطيعون) و یاخود (علی الذين يعجزون) تعیر اولمایدده (وعلى الذين يطبقونه) تعیر بولمیشی بلاغت قرآنه ایجاباتنددر .

حنفیلر کوره : شیخ فانییه فدییه ک وجوبی آیتک بو معنایه نظر آ ثابت اولمشدر .

تنبیحه : كرك آيتك منسوخه و كرك شيخ قاني
حقنه زولنه قائل اولونسون ، ايتاي مقبينك
رمضانده عينا اوروج طوتلاري فرزند . آنارك
فديه ايله اوروجدن قورتولمزي ايجون مساغ شرعي
يوقدر . نصوص دينيه ايله متواتر نقل اولنه كان
سنت عمليه بوخصوصي صورت قطعيده بيليرمش
اولديني كي بويابده اجتماع امده انعقاد ايتشدن .
بورايه قدر (يطبقونه) آيت جليله سنده نسخه
قائل اولانلر ايله اوشانلرك نقطه نظرلري ويومستلرك
ماهيت شرعيي تماماً كشف وايضا اولوندن نصركه
عبيداه افندي ايله سليمان لطيف بك جواب ورمك ايلترم :
اسكليب محمد عاطف

يكن نسخه ۲۳ نجي صفحه ۱۵ نجي سطرندن
آشايكي عباره شله اولاقدر :
« باشقه آياردن او قدر كنلر اوروج طوتلاريه
موده بقره لك (۱۸۴) نجي آيت جليله رخصت
ويرلند .

ابراهيم عليه السلام حقنه بر استيضاح
اسماعيل حق بك افندي

محترم افندم
توحيد افكارك ۹ و ۱۰ حيزران ۳۴۰ تاريخي
نسخه لرده منتشر (حضرت ابراهيم عليه السلام
توركدر) عنواني بر تبعا كزي اوقودم ، بعض
جهتلرندن فوق العاده مستفيد اولدم . بوندن طولاي
عرض تشكر ايدرم . يالكنز آكلاماديق ، عدم
تفهم طولاي سيده قبولنده متردد ، حتي معذور
قالدين بر نجي حقنه ذات عاليكزي تصديعه عيبر
اولدم . اقسام سترهسي ايجينده وارسين اربابي بيان
مطالعه ايتسين .
توراتك بخت نصر اوردوسي طرفندن احشاء كاتب
عزرايك يازديني نسخه لكده مؤخرأ اخذاه ايديش

اولديني بيان ايله برابر (موجودلرك اصلنه اولان
توافقي قبول ايتك برآز مشكل ايسده مقولات
تاريخيه قسمي عينا و حرفياً دكله بيله مالا قبولده
محدود مطالعه) ائمه ديكنلري سويلور و اوكتايك
مقولات تاريخيه سندن حضرت ابراهيم حرمي
(سارا) نك جناب خليل الله ايله بابا بر قاردهش
اولديني استخراج ايديور ، (حال بوكه) سارا)
عيني زمانده مشاراليه حضرت تاريخك لاب قيرداشيدن .
يكرمنجي فصلك اون ايكنجي آبي صراحه
كوستريور . آيت ۱۲ دودخي كرجك كه قيرداشم
بابامك قيزدر ، اما آنامك قيزي دكلدر و بكازوجه
اولدي . بوندن آكلاشيلور كه او قتل ممنوعيت
يالكنز لام قيز قرداشل ايجوش . لاب قيرداشلر
تزوج ايديلوردن (بويورويورسكز .

شو تنبيحه ، ذهني غيبتلادي . بناء عليه
ابوالفدا تاريخي آجدم . (ذكر ابراهيم الحليل
صلوات الله عليه) فصلده (وهو ابراهيم بن تارح
وهو آزر) دنبلكدن ، فرآندكي (آزر) ايله
تورآندكي (تارح) ك عين ذات اولديني حقنه كي
افاده عليه كز تصديق ايديلكدن سوكرآ (و آمنت به
زوجته ساره وهي ابنة عمه هاران) يعني حضرت
ابراهمي ، زوجهي و عجمه سنك قيزي ساره تصديق
ايدني « معلوماتي ويريلديكي كوردم .
سوكرآ (ابن جرير طبري) تاريخك مطبوع
توركيه ترجمه قاريديردم ، اورآدهده شوسطرلري
بولدم :
(ابراهيمك بر عجمي وار ايدني . آلك آدينه
هاران ديرلر ايدني . بوه هارانك بر قيزي وار ايدني .
آدينه ساره ديرلر ايدني . شويله كم اول زمانده
آندن لطيف و آندن كوزل خاتون بوغيدي . ابراهيمه
ايمان كتوروب مسلمان اولمشيدي . ابراهيم آني
آلوب زوجة ايدمشيدي) .

(ابوالفدا) ايله (طبري) كي ايكي اسلام مورخك
بو مسئله ده كي شهادتي ، معلومات عاجزانه سي تأييد
ايله دي . فقط برده توراني تدقيق ايتك ايتسدم .
بنده كزده كي نسخه (آمرغان كتاب مقدس
شركتي) طرفندن ۱۹۱۲ سنه سي استانبولده باصدا
يريش . (تكوين للمخلوقات) سفيريك اون برنجي
بايندن نقل ايله ديكنلر گاتني بولدم . كله و تركيب
كلام اعتبار ايله فرقليجه اولان الفاظ مئة و لئك ايكديسي ده
بورايه كچيردم . مقصدم ، ۸۵ سنه آراسي بولوتان
ايكي طبع يئتمه كي تعيري كوسترمكدر .
زرد عاليكزده كي نسخه :

« ۲۷ — و تارحك تناسلري بولنلدر . تارح
آبراي و ناحوري و هاراني توليد ايدني . هاران
ايسه لوطي توليد ايدني .

« ۲۸ — و هاران تارحك اوكنده طوغدوني
ولآينده يعني اوركداني ده اولدي .
« ۲۹ — و آبرام و ناحور كندولر شيه عورت
آلدنلر . ابرام عورتك آدي ساراي و ناحور عورتك
آدي ملكا كه ملكا نك و يسكانك باباي هارانك قيزي
ايدني .

بنده كزده كي نسخه :

« ۲۷ — و تارحك تناسلري بولنلدر . تارح
آبراي و ناحوري و هاراني توليد ايدني هاران دخي
لوطي توليد ايدني .

« ۲۸ — و هاران طوغديني ديارده يعني كادانلرك
اور (شير) نده پدري تارحك حضور نده و قات
ايدني .

« ۲۹ — و آبرام ايله ناحور كندولر شيه برر
زوجه آلاق آبرامك زوجهي اسي ساراي
و ناحورك زوجه سنك اسي ملكه ايدني . بودخي
ملكك و يسكانك پدري هارانك قيزي ايدني . »
(ابوالفدا) و (طبري) نك روايتلرله تورآتك

شوسوزلري قارشلاشديريلنجه (هاران) اسلي
ايكي ذات بولنديني و بولنلردين برنجيسي (تارح) نك
قاردهشي ، ابراهيمك عجمي و قايين پدري ، سارمك ،
ملكك و يسكانك باباي ، ايكنجيسي ده (تارح) نك
اوغلي و ابراهيم ايله ناحورك قاردهشي اولديني
آكلاشيلور كي اوليور .

چونكه : سزده كي نسخه نك ده ناحور عورتك
آدي ملكا كه ملكا نك و يسكانك باباي هارانك قيزي
ايدني « عباره معقده سندن يا ئيلمير سه م — معني
حيقارمق امكان يوقدر . بنده كزده كي نسخه نك
(بودخي) سنده كي اسم اشارتك مشاراليه ده

ساره اولماديني تقدريده عيني امكانلرني قارشيسنده
قالينق محققدر . مكر كه ملكه ، ملكه و يسكانك
پدري هارانك قيزي ايدني « معني غريي تفهم
اولونه ! بوندن باشقه هرايكي نسخه ده كي پدراولان
(هاران) حضرت ابراهيمك و قات ايدن برادري
فرض ايديلر سه داهار چوق غرايتنر چيشيور
از جمله (تارح ، آبراي و ناحوري و هاراني
توليد ايدني) عباره سي ترتيب صراسيله ايسه كه
سوزك نسق طبيعيي اونى ايجاب ايدر . اولاد
تارحك اك بويوكي حضرت ابراهيمك اك كوچوكي ده

هاران اولمق لازمكدر . بوتقدريده ايسه ني (تارح) نك
اك كوچوكلري (هاران) ك بويوك برادرلرندن يك
چوق اول او ، بارق و چولوق ، چوق و حاجي ، حتي
برادري (ناحور) . قايين پدري اولماسي اقتضا ايدر .
ثانياً : ناحورك حرمي ملكه ، يا خود ملكا
اولماسنه ، اوده هارانك قيزي بولونماسنه كوره
همشيره سيله از دواج ايدن يالكنز حضرت ابراهيم
دكل ، قاردهشي ناحوركده برادر زاده سيله اولمش
اولديني تين ايدر .

ثالثاً : تورآنده تارحك اولادي آراسنده (ساره)
نامنده بر قيزي اولديني كوستريلور . اكر مشاراليه ،

هاران بن تارحك كرمسى ايشه حضرت ابراهيم، همشیره منى دكل، برادر زاده منى آتش اولور. وسائر وسائر...

حال بوكه ذهاب واقعك اسم مشابهتدن، يعنى تارحك (هاران) نامند بر فارده منى، برده اوغل بولوتاسندن ايلرى كلديكى قبول ايديلنجه عقل و نقل قبول ايدمه يچكى شو محذورلك هيچ برى قللاز يالكز سله نرك دكل، عموم اهل كتابك حسابى ريحيد اولماز.

ذات كالكزه لك زاده سرك نسخه ده ودخى كركك كه قير قنداشم بابامك قيزير اما آنامك قيزى دكلر و بكا عورت اولمشدر، بزم نسخه ده ايشه دى الحقيقه بو پدرمك قيزى همشیره مدرولكن والدمك قيزى اولماقده بكاروچه اولمشدر عبارسه استناد ايديبورسكز.

توراند جزارمك (ايچك) خطابا حضرت ابراهيمك سويله ديكي مروي بولوتان بو سوزلى عييا تاويل ايتك، مثلاً «ساره» عجمك كرمسى اولديني جهته بوك بابامك قيزى، يعنى حفيدهدر. والدمك قيزى اولماقندن حقيقى همشيره دكلدر.

معناي مالىسى چيفارمق ممكن دكلير؟ على الخصوص تورانك (منقولات تاريخيه قسمي عينا و حرفيا دكلمه بيله مالا قبوله محذور مطالعه) اجمه ديكيكى مقاله كرده بيان بو يوروديكز او حالده او مهم، و يا خود مجمل و يا خود ترجمه ناقص عبارتي مالا آلوبده حسن تاويل ايله مك لازم كلزمي؟

انبياي عظامدن (زله) صدورى قابل وارميايد حضرت ابراهيمك حرمى، طولاييله ده كندني قورتارمق ايچين زوجيه منى حقتده (همشيره مدر) كلامنى قائل اولديني منسلانلر آراسنده تورانه معلومدر. برشى دها واركه: سارمك زوجة ابراهيم

اولديني آكلان (ايچك) لك مشارالهايه خطابا ايشته برادره بك قطعه كوموش ورده ديديكى يته تورانك و تكوين المخلوقاتك بكر منجى بابتده مقيد، عييا بو (برادر) لفظى (عجمه زاده) موقفده منى قوللايدى؟

ناصيل كه عجمه جوجو قلدريك بررينه (آفلك) (آيلا) كچي خطابنده بولوتانسي زدهده مرعيدر. يوقسه لاپ همشيره ايله ازدواج ايتك جزار اهااليسنجهده معادى ايدى كه اورا حكمداريك استغراي، حتى نفرتى موجب اولماي؟

تورانك - بلكده رمزى اولديني ايچين - ترجمه آكلشيلاميان بوكي منقولات غريبه منى، ازجمله (لوط) و يعقوب عليها السلام حقتده - معلومكز اولق لازم كن - مرويات غير معقوله وغير مقبوله واركه مسلمان علماسنكده، اوروا ارباب قلنكده شدتلى انتقاداته اوغرامقندن قورتولاماشدر. مثلاً (كتاب الفصل) مؤلفي (ابن حزم) نفدر شدتلى قلم قوللاير.

بلكه تورانك مفسرلرجه بو روايتلر، معقول و مناسب بر شكاه افراخ ايديلشدر. فقط بزم او تفسيرلر بيله مديكمز ايچين مجمل و مبهم، على الحوص برباد بر ترجمه ايله معقد سوزلر قارشينده شاعير بو قاليوز، بر پيغمبر ذیشان حقتده بوكي اسناداته ناصيل قافليشيلور دييوز. حال بويه ايكن او كچي سوزلى دليل اتخا ايله برك اولردن حكم و نتيجه استخراجنه چاليشير سبق بيلمكه نيايمش و حقيقته ندرجه ياقلاشمش، دها غلو غرو منى اوندن نفدر اوزاقلاشمش اولور؟

دين كتابلرني - تفسير و توضيح اولتقنيزين - ساده ترجمه لرندن اوقومق، غالباً متك مالى آكلد ياماقندن عبارت قاليور. و قالاچق.

دهازياده تصديق ايتيمش اولق ايچون - قطوبه

شرىك مضمون جليلنه تباعجاب سارمك، حضرت ابراهيم (ع. م) لك همشيره منى اولماقده ديتا ايتاغجه مجبور، بولك عكسى دوشونك شرعاً جائز دكلدر، ديه بر حقيقت برور لكده بولوتان بوسكز، بنا عليه مسئله حل ايديلشدر.

ايراز بو يورولان شويديدارانه انصاف طولاييله عرض تشكرات و تقديم احترامات ايلرم اقدم. [بوايي مقاله، توحيد افكار غريبه تسيله نشر ايديلشدر]

ظاهر الماروى

كائنات و منظومه منرك صورت تشكىل كائناتك صورت تشكىل حقتده؛ بللى باشلى حال حاضر تورانلرله، حضرت قرآنك و اوروا حكماستك بر نقطه نظرى واردر. بونلردن؟ تورانك افادانى پك زياده، مغاير حقيقت اولوب اوزون اوزادى به تشرىح زحمتنه بيله ده كز:

جناب حق ارضى و كائناتى آلتى كونده براتش و براتديني شلرى ايرتسى كون كندى كندينه بكنمش، بدني كونده استراحت ايتش. كورليور كه بوشكده منى بر معبودك، عادى بردولكردن هيچده فرقى يوقدر. تورانك يالكز بو حكايه منى بيله، كنديسنك هر حالده موسى عليه السلامه من طرف الله كوندن يلان كتاب مقدس اولديني ايتاه كافيدر.

ذاتاً مذكور كتابه كوره كائنات هر شيدن بيوك بر ارض ايله اونك اطرافنده دون بر كوش، بر قرور قاج بيلدزدن عبارتدر. ثوابت تعبير ايديلن كواكب، حقيقى بر قهدن عبارت بولنان كوكله مبخلاشمش و برجينلشمش ايشيقلردن بشقه برشى دكلدر، بونلرده محض سكان ارض ايچون احسان بيورلشدر.

بوكي قيمتيز اخباراتك؛ پك ذكى و عالم

مساعدة بولوتان سوزى - بوراده كسيورم و شو استيفاحامه منى نظر عاليكزه عرض ايديبورم. اينصاحات مقننه اعطا بو يورولورسه هم بزم، همده بزم كييلرك سوز افكارينه خدمت ايديش اولور. باقى احترام اقدم.

۲

ابراهيم عليه السلام ايله زوجة محترمه منى حقتده استيفاحه جواباً ۱۹ حزيران ۳۴۰ تاريخى توحيد افكار ايله نشر ايديلن مقاله كزى سرور و جبور ايله اوقومد.

صحیح بخاری ده مندرج (لم يكذب ابراهيم عليه السلام الاكلا كذبات... قال اخي) حديث شريفى نقل ايديبورم و جناب ابراهيم (ع. م) لك همشيره مدر سوزى سويله ديكي پيغمبر ذیشان اخديزده تصديق بو يورولور، ديورسكز.

أوت. خليل الرحمن حضرت تاريك كنديسنى اجراي آيين انساننده بولوتق ايچين قيره كوتورمك ايتيه نلره «بن خستيم» ديه اعتذار ايتديكي، معبدده بارجه لاديني بوتلر ايچين بولرى كيم قيردى؟ سؤالنه «بو يوكلى يامشدر» جوايى وريديكى، برده زوجيه منى سارمك نسي اولديني صوران جبار هكمداره «همشيره مدر» ديديكى طرف رسالندن منقول و بين المسلمين زلات انبيا جهل سندن اولق اوزره معلومدر.

ديك كه حضرت ابراهيم، ساره ايچين لضروره همشيره مدر، ديكه حقيقت حالى سويله منى همشيره مدر ديه منك واقعه مطابق اولماقدي، يعنى ساره، جناب خليل قير فارده منى بولوتماقدي ده اسدق الانبيا عليه اكل التحابا قنديز طرف نذدن تصديق بو يورولوش. او حالده... ثبت المطلوب. نيتيم ذات عاليكزه وركونه التباسه محل قالمق اوزره شوراسنى ده صراحة عرض ايتك ايتيمكه بزمسلانلر حديث

اولوب حضرت قرآند [. . .] وانی فضلکم علی العالمین . . . آیت کریمه سیله مظهر خطاب الاهی بولنان ملت اسرائیلیه نزدنده الآن اعتبار کورمی قدر، صاحب مقاله بی حیرته دوشورن هیچ برشی یوقدر. حالوکه ییلدیزلر قبه سیاه میخلائش و پرچینکش طرزنده اولان خرافات عتشیه فارشی قرآن عظیم ایشان؛ سورة (ق) ده کی [. . .] و ماهاهم فروج] هو اوساده ده ییکلر یوقدره مانده اولان آیت جلیله سیله نه قدر قطعی اخبارانده یولنقددر. فی الحقیقه دب اکبر و دب اصغر برجلی ایچون اویدریلان بالانله کوره؛ جناب حق مع استراحت بدی کونده دنیای و کاشانی براندیفته اشارت اولهرق بو ایکی برچی ده کویا ییدنیر ییلدیزلی خلق بیوردهرق سیاه برچینه مشدر. لسان عبرانیده معبود معنایه کله « به هو واه » گلمسک بدی حرفدن مرکب بولنمی دخی بالاده کی بدی کوله و موضوع بحث برجلیک ییدنیر ییلدیزلره علاقه دار ایش؛ . . . ایشته پک اسکی بر ملتک، صورت تشکل کاشات حقدده کی نقطه نظری بودر. فاتیروا . . .

واقعا قرون وسطی ده حکما و علمای اسلامیه بویاده حقایق فلسفیه ایله مزوج بعض کونه قوانین و نظریات درمیان ایده ییلمشلر ایده ده صکره لری جهالت و تعصب عمومی بنون ملنری کندینه اسیر ایندیکندن اورنده قرآن عظیم الشانک معصون الزوال اخبارانندن بشقه هیچ بر حقیقت کورولمه کی باشلامش؛ فقط بو تور جوهردن دخی ناخوش اساطیر تاثیریه استفاده ییلده ره حقیقتک ساحه آرا اولسته میدان و پرله مشدر. سبی ایسه قرآند منقولهمزک آلی کونده یارانیلدیغناک مدکور بولنسیدر. اوت ه فی سقا نام « اقدسه سیله کتاب الله دخی سموات وارضلک آلی کونده یارانیلدیغنی سولیکده

ایسه ده بوگونلرک بزم ییلدیکمز کونلر اولمیدیغنی دخی « کالف سینه ممانعدون » آیت جلیله سیله درحال خبر و برمه کده در. یعنی بوگونلردن هر برینک صایدیمز بیکلرجه سنه معادل بولندیغنی ییلدیزلر مشدرکه معلومز اولان آلی دوردر. ذاتا لسان عربده یوم گلمسک دوره معنایه ده کلدیکی اربابجه معلومدر.

آورو یالیدردن الاول (کپلر) سکره (نوبتون) ایله (هرشل) تکیون عوام حقدده بعض کونه بیانانده بولمشدر. فقط اورته یه قویدقاری نقطه نظرلر پکده شایان قبول کوریله میوب شایان اعتراض ایدی.

بویاده نسبة ایلمک مکمل اثر ۱۷ نبی عصرده فرانسر حکماستندن (دهقارت)، ایکنجی اثر (قانت) و اوچنجی ده فرانسر دهانتندن (لاپلاس) طرفدن میدانه کتیرلشد.

صکره لری ده برچوق کتابلر انتشار ایشلر ایسه ده بونلرک لک مشهوری (فای)، (نهمیل بولو) و عصر حاضرک لک بیوک حکما و ریاضیونندن داهی؛ شهر متوفی (هاتزی پوواقاره) نک اثرلری اولوب دیکلوری اوقدر شایان اهمیت دکدر.

شیمدی بو آلی نقطه نظری خلاصه ایدم؛

۱ - (دهقارت) دیرکه :

واراق، اثری بر ماده ایله حرکتندن، چو ساده هر طرفی یکنسقی اولهرق بونلره مکان وجولانکاه بولمقدن عبارتدر. بر امر الهمیت صدوره چو مذکوره بر صارسیتی کلدی و ماده مذکوره درحال اقسام منقسمده یه آیریلدی. بیکاره ایکن مختلف بارچهره منقسم اولان هرشیئک حرکتکلی پک طبیی بولندیغندن جو مذکوری طولدیرمش اولان اثر اقسامیه ده هرری بر طرفه حرکت قویولدی، یعنی بنون

جوسانی قاپلامش اولان وطوللرک کورولمز برحاله ده بولونان ماده، بوامر الاهی ایله اهترازه و طالع کی غایت شدید حرکت و بنا علیه حیاته کلدی. طولایسیله فضا ایچنده مختلف سحابیلر محصل ایدی. سحابیلر ایسه منظومه لارک مولدی اولاق اوزره مختلف انطیمه اوچ عتسردن مرکب بولمقده قوای مختلفه ک تاثیریه شماری، شمسلر سیاراتی واونلرده پیکری طوغوردی.

۲ - (قانت) ه کوره : شمسق بر عالمک رئیسدرکه سیارلری پیکریله برابر اطرافنده دولاشددر. ساده ثابت ظن ایدیلن ییلدیزلرک کافعی صاحب سیارات و بر عالمک رئیسدر.

بو شسلر ؛ ویکریله برابر سیارات و قویروقی ییلدیزلر ؛ اصلاً جوسانی قاپلامش غایت رقیق بر اثر کتله سندن عبارت اولوب کتله ک محال عتله مننده کتله یوز طوتان مختلف الطیمه موادک احداث ایندیکی مرکز لری اوسته دیکر قطعات اثریه متکانه طولانور ایکن جارپشمدلرندن هر مرکز حرکت کش و بیوک کتله بو وجهه بارجه لهرق بولندن برچوق عالم وجود بولمشدرکه بزم منظومه مزده بولردن بریسیدر. بو حادئات ایچون میلارلر دکن، ترلیونلرجه سنه لر گذران اولمشدر.

۳ - (لاپلاس) دخی : منظومه لارک، اولجه فضائی احاطه ایش بولنان اثرک بر امر ایله متعدد سحابیلرله آیریلدیغنی و بونلردن کولشدر حاصل اولهرق حرکت دورانیلری نتیجه سنده سیاراتک عین سلاجلرده کزیمک اوزره فضاییه فیولادیغنی سولیکده در.

۴ - (نهمیل بولو) دیرکه : دنیارک تکیونی ایچون ایکی مهم عامل وازدر. بری مصادمه، دیکری قاصیرغه در. یکی ییلدیزلرک ظهوری مصادمه

مستهلکی زده اثبات ایشدر. قاصیرغه قانجه طبیعته و آنک موجود اولدیغنی سحابیه جارپسندن حاصل اولمشدر، تعیر دیکرله معین و منظم شکل آلامش بر سحابیه، دیکر بر سحابیه چلر یوب انکشاف ایشله عالم شمس حصوله گشدر. بو مصادمه ک شمدندن خارجه فیولان جوهر اصلیدرن سیارات و بالآخره بونلردنه پیکر ظهور ایشدر.

۵ - (فای) نظریه سی : بوذاتک قناعت کوره سایدیه آت جوق عناصر کیمویه ارضیه دن متشکل و مخلوط، غایت رقیق و عمومی بر اثر ایله مخلو ایدی. مواد مذکوره یکدیگریکت جاذبه سنه معروض قاهره تا بدایتندن بری مختلف سرمتزله متحرک ایدی؛ اونلری قطعه لره و با سحابیه اولهرق تفرقه سو ایتدی. بونلر ؛ آت جوق بطی دور داخل ایله سریع صورتده تحویل مکان ایندیله بنا علیه میلیونلرجه ساییله ییلن شو اثر بارچهری تکلف مترقیلری نمره می اولهرق کاشاتک مختلف دنیارلی تولید ایدی.

قویروقی ییلدیزلره کتنجه : بونلرده اصلاً عالم شمسدن معدوددر. چونکه اصلی قاصیرغه قایلیمیان مواد آرمسنده و مرکز اطرافنده هرجهته دوشری طویل قطع ناقص لر رسم ایدرک تکلف مرکزیدن قورتولمشلر و اثر اصلینک محیط نهایی اقسامندن بولنان بو مواد، هرکریکتک متحیرنده حرکت دوام ایده گشدر.

۷ - هاتزی پوواقاره ک نظریه سی : بوذات عصرلرک پک زور بشدیردیکر دهاک انظمندن رذات اولوب زمانتکز بر خارقه می و پک مشهور ریاضیوندن ایدی. اون، اون بر سنه اول نسبة کنچ باشنده ترک حیات ایش، وفاتی بنون عالم انسانیت ایچون تلافی غیر قابل ضایعندن اولمشدر.

مشارالیه ، هیچ برشی نلواهره با قهرق سوله من ، هیچ بر فکری بالریاضی تدقیق ایتعدن قبول ایله من بر مسلکه مالکدی . نظریه حائده سوله نیلن هر نقطه نظری همان بر جبر معادله سی کپی حک طاشنه اوروب صاعلامنی ویا جورو کابکشی آکلامق کپی کندیسنه خاص بر موهبه الیه به مظهر اولشدی . شیمدی به قدر سرد ایداش اولان ، تگون عوالم نظریه لری دخی بولهجه تدقیق ایتعدن صکره اول امرده سناک دغان حائده بولنش اولدیفی آکلاوب قبول ایش و ۱۹۱۱ سنه سنده نشر ایشیک (اصول تکوین عالم نظریه لری) نامنده کی لایوت کتابنده کاشانک نظام و انتظامنده کی اهنک وکلندن بخت ایدرکن :

بوسال قطعاً تصادفه حل اولته بیلور شیردن دکلدر . هیچ شبهه ایدلما یدرده بر قدرت غیرمتناهی صاحبی اولان جناب حق ، بر دفعه به مخصوص اولق وحکمی دائماً جاری بولنی اوزره بر امرله مارالذکر دغانی آیره رق بونظام وانتظامی تأسیس وکاشات دخی پوامر واراده الیه به سوده سوه اطاعت ایلدی ، دچشد .

بتون بو خلاصه تدقیق اولنورسه کوریلرکه عوالمک صورت تکونی حقدده کی نظریه لره تفرعائنده آن چوق اختلافات وارد . فقط اساسانده بیوک مقیاسده مغاربت بولندینی کی ده قارت وپرواقاره کپی دهات ، شایان دقت اولان اک مهم نقطه لره متجدد بولنقدده ؟ اوده ، فضا دینیلن جوک اول امرده بر نوع اثیر ، یعنی دومان ایله مخلو بولنی وجذاب حقله آریلیکیز ، امرجلیلنه بو دغانک سوده سوه اطاعت ایدوب آریلی و افتراق وقوعولور بولاز بالطبع هر پارچه سنک حرکت کلسی ، بوندن بر چوق سحابیلرک تشکل ایشی

وبالآخره بو سحابیلردن شمسارک ، سیاراتک ، بیکلرک ، قیرووقی ییلدیزلرک صور مختلفه ایله میدان کلسی بولنلری خصوصیدر .

ارکان حربیه میر آلایردن عبدالرحمن

قیرووقی ییلدیزلر و دینانک صوکی

برقاج زماندر یومی مطبوعانده هیجانی خبرلر نشر اولنقدده : کویا (آتق) قیرووقی ییلدیزی ایله مصادمه نتیجه سنده سیاره مزک باشنه بیوک بر فلاکت کله جک ایش... تلاشه دوشن افکار عمومی بی براز تسکین ایچون غزته خبرلری ، ملکتمزده علم هیتک نادر منتسبلردن بولنان رصدخانه مدبری فیلین اقدی حضرتلرینه مراجعت ایتدیلر . مشارالیه تهلکک خیالی اولدیفی سوبدی ایسه ده خلق بردلو اینتامایور ، چونکه حقیقتکانه اولدیفی بیلیوردی . قارلرینک عددی آرتیمق ایستمن بعض محررلر فرصی غنیمت عد ایشلردی . نهایت مینی مینی رصدخانه مزک مدبرینه آتق ییلدیزدن مکتوب کلدی : بو جرم سبوی ، استادک سوزلری تأیید ایلدیک کی ارضیلرک فلکیاته دائر معلوماتلر لغندن پک حقل اوله رق شکایت ایدیبوردی . بو قوتلی تکذیبه رعنا شبه زائل اولماشدی . بعضلری تهلکه آئنده حیاتلری قورتارمق امالیله ، بعضلری صرف اوکرملک آرزوسیه سوریبور : قیرووقی ییلدیزلرک تاریخی ندر ؟ نرهدن کوب نرهبه کیدیبورلر ؟ ندرن متشکلدرلر ؟ ارشه یاقلاشدق قوی زمان قیامت قووقی احتیالی واریمیدر ؟

شوسؤالره جواب ویرمکه چالیشم : سیارات و بیکلردن ماعدا فضاده کونشک جاذبه سنه طوتیلان لایعد اجرام وارد که بونلرک اک مهملری قیرووقی ییلدیزلردر . اعظم فلکیوتدن

(کپلر) ک فکر نجه عدلری ، بحر محیطده باشابان بالفار ککی قدردر . شوختمین هیچ بوجهه مبالغه لی دکلدر . هیشونک تنظیم ایلدیکلری قاتالوغلرده بولنان بیک قیرووقی ییلدیزلرک تصنی دور بونلرک اختراعندن صکره کشف اولنقدده . دیمک که مشاهده ایلدیکیز نجوم کیسودارک عددی کوندن کونه آرتقدهدر . صوک زمانلرده پایلان حساباتی ده نظردقه آلیرسق ایکی بیک سنه طر قده اوجیک کسور کواکب قوی الاذانب ترصد ایله به جکر . لکن بوده اصغری برقددر . زیرا دایره رؤنجره داخل اولانلری کوره بیلیور . هیشناسلرک حسابته کوره ، (پیتون) سیاره سنک مدار ی داخنده دولاشق احتمالی اولان قیرووقیلر ، قرق میلیوندر . شمسک تأثیری آئنده بولنان اجرامک هیت مجموعهمی ایله برابر بوعدد ایکی یوز میلیونه بالغ اولور . ذکر ایلدیکیز مقدارلر حقیقتی کوسترمک ادها سنده دکلدر . قیرووقی ییلدیزلرک منشای ، دها دوغر بسی مدارلرینک ماهیتی حقدده قطعی بر معلوم آتزیو قدر . اینساح ایدم : (آیشتان) ک تصحیح ایچکه قالفیشدینی و د قوانین طبیعه ناک اک عمومی ، اک بسیطی ، اک قطعیسی واک قدیمی ، اولان جاذبه عمومی قانونی موجنبه کونشک تحت تأثیرنده بولنان اجرام سبویه ناک محرکلی قطع ناقص ، قطع مکفی و یا قطع زائددر . قیرووقیلر ده بوکتابمدر . فقط مدارلرینک تعینی بولکدرجه مشکدر . مع مافیه بعضلری حقدده شبهه به محل یوقدر . قطع ناقص چیز دکلری (دوری) اولمالرندن ، یعنی سناک معین بر نقطه سنده اوقات منتظمه ومعینه ده دائماً ظهور ایلرندن آکلاشیلدقدهدر . سائلری ده بیکر بولهدر . عییا محرکلی قطع زائد ، قطع مکفی و قطع ناقص شکندمه میدر ؟ بتون مشته ، شو سؤالره جواب ویرمکدن عبارتدر . برغی واکنشی حاللرده کواکب کیدودار ، منظومه شمسیه من عائد دکلدر . بوننده دوغر ی اولوب اولدیفنه قرار ویرمک لازمدر .

۱ - سیاراتک محرکی بردا نرهبه یاقین اولوب قیرووقی ییلدیزلرک کی اوزون بر قطع ناقصدن عبارتدر .
۲ - ایکتیلرک محرکلی سیارات کی عین سطح اوزرنده اولوب فضاده مختلف جهت و استقامتده سیر ایدلر .
۳ - نجوم کیسودارک بعضیلری غربدن شرقه بعضیلری شرقدن غربه دوغر ی حرکت ایلر .
حالیکه سیاراتک استقامتی غربدن شرقهدر . (مایمدی وار)

مرجع سیاره سنک ارشه تقری دولایسیه هیت مراقبلری فوق العاده هیجانهدر . اوروپا آژانسلرینک بریدی معلومانه کوره ۳۴ اگستوسنده اسویجرده سیاره ایله تلسر تاغرافه مختاره ایتک ایچون تجر یلر پاییلدچقدر . اشارتلی (یونفراو) طاعنک فروسته وضع ایدیلدجک اولان قوتلی آلات ایله ویریلدچکدر . بر چوق علملر تجر یلری تعقیب ایلدچکدر . مشهور (مارقونی) بالذات اوراده بولنقه فراز ویرمشد . مع مافیه هیشناسلرک بر قسمی مرخندن جواب آله جفی امید ایتدورلر سده دیگرلری تجر یلرک شایان استفاده اوله جفی سوله مکدهدر .

مورمون دینی و تعدد زوجاته دأر

ملکستزده تعدد زوجات له وعلینه آراسیره یارلایوب سون مناقشه مناسقبه مورمونلرک حیاته دأثر شوقیه معلوماتی محلی اوقویانله تقدیم ایدیسوم :

جاهیر متجده آمریکا برفوتوله تعدد زوجاتی منع ایدیکي کی متعدد ازوجه اولانلری ده هر هانکی دولک تبعی اولورسه اولسون حدودی ایچنه آلماقدهدر . بولا رغا ملکثک تا کو بکنده تعدد زوجات اساسی اوزرینه مستند برین وجود بولاش (مورمون) تسمیایدیان افرادی چوغلوب اطرافه پایلمشدر . ۱۸۳۰ سنه سی آلی تسانده (زوزف سمیت) طرفندن تأسیس ایدیلان یودین (۹) اون اوچ سنه طرفنده ۱۵۰۰۰۰ کیتی طوبلامش و بر قچ سنه سوکرده اعضایی یازیم میلیونی کیشدر . polytheiste اولان مورمون دینجه تعدد زوجات سلامت بشر ایچون لازمدر : [نهد زوجادلن دوفان عیسی کندی ده متعدد ازوجات اولدی : قانا دوکونلری ، کندی دوکونلری ، ماری ، ماری ومارت Martie کندی قادیلری ایدی ، و بوضورتله انانله امر اونان قانونی رینه کتیرمه و جارمیجه حکیمه دن اول کندی بر نسل خلقته موفق اولدی . (مورمون دینه دأر اولان بوسطرلرک مالی کندی اعتقادیدر . قارلرجه اوقونامی پک کولوچ بیانات وارسده اصله مطابق قانق ایچون عینا نقل ایدیم)

مورمونلر ده عتد از دواج اوچ شکله یانقدهدر : بر یوزنده ازدواج ، سبوی حیات ایچون ازدواج ، هر ایکسی ایچون ازدواج . بالتیجه بر قادیل ایکی ارککه اولنه بیایر : بری یاشادایی قوجه سی ، دیگر کی آخرنده یانایه جانی ارکک . بر یوزنده تعدد

زوجاتده بولونما یانلرک جزادن خلاص اولمالرینه آخرت ایچون ازدواج کفایت ایدر . دوکونلری ایکی تورلوم :

- ۱ - ایلک ازدواج ایسه مراسم ، طبق بر پروستان ازدواجی کی اولور .
- ۲ - اگر ارکک اولی ایسه قیزی ایستمه دن اول ایلک قاریسک رضاسی ، سوکره کلیسا باش ریسنک اذقی ونهسایت آلاچنی فیزک ابریشک مساعدسنی آلایه مجبوردر . ایلک قادیل رضا کوشرمیوب ردایدیسه سبیلری مورمون کایساسی ریاسته آکلامه مجبوردر . سبیلر جدی کوریلیرسه ارکک اولمکدن منع ایدیلیر ، فقط اهیستز عد اولنورسه ایلک خانک عدم قبولی نظر اعتباره آلتازه ارکک ده قلبیک سجدیکیه اولنیر .

بر قاق قادیلی مورمون ، بوتون خانلریشک استراحت و سعادته باقنه مجبوردر . دائماً صبی بر عدالت و بی طرفله حرکت مجبوردر . اور قاق خانلر بر لرلی قوردهش بیلیر . معافیه ایلک خانم کرک دنیا حیثتده ، کرک آخرت حیثتده دیگر لرینه فاق عد اولنور . بونکچون بوتون مورمون قیزی هپ برار ککک ایلک خانی اولق ایستر . هر مورمون قادیلی قوجه سنک دیگر خانلردن اولان چوجوقلری حبت و شفقتله سومک مجبوردر ، چوجوقلر کندی آنه لرینه آنه ، دیگر لرده تیزه درلر ، مورمونلر ده آنه وقیزی بر آتادن ویا بر یابادن اولاش قیز قوردهش بر ارککک ترویع اولونه بیلیر .

مورمونلر ده توکیل ، ده واردر . بر ارکک ایش ویا وظیفه ایجای بر قاق سنه اوزاغه کیشدی بعضاً اون ایکیه وارارن زوجهلری یالکر بریاقش اولیور . بوضورتله چوجوق تولداته امکان قلیبور . اولاد سزلی ایسه ایدیه قدر سورجک شان وشر فک

آرالمستسبب اولیور . چونکه بر انسان آخرتده کی حیاتی چوجوقلرینک عدینه کورده بوکسه بیلهیر . بوکده چاره ناه چود قوتک موجود ایکن یایدینی وظیفهلری ایقاهه مأمور برکیل نمیندر ؛ بوضورتله بر چوق چوجوق قدیماده عالم اولمشدر . بوحرکتک مشروعتی ! شوضورتله اثبات ایدیسورلر : «مادامکک اولوم موقت بر آریلقدر ، موقت بر آریلقده اولومه مادلدر . اولوم اولنجه طوللره اولنک بر حیات دکل ، بالعکس پک مناسب و موافق اولان برشیدر . ناه علیه آریلق زمانلر دهده مسئله فاق رفوعنده کی قدر مشرووع وصولدرجه فاید ایدر .» (۱) اولنکک بو قدر تخته اولان مورمونلر ده قادیلک عادت و کبهلک زمانلر نه یانه یاقلاشمق صوکدرجه متنوع و مردوددر . بوضورت حرکت هم قادیل ، هم چوجوق ایچون خبرلی عد اولونقده و بر قادیلک نسوبته حرمت ده اایق صایلمقدهدر .

مورمونلرک حیاتی شوضورتله کچمکده ایدی . ایدی دیوروز . چونکه حکومت تعدد زوجاتی منع ایستیکندن سه کمزمانلر ده رسماً متعدد ازوجهیم دین کیمسه یوقدر . مورمون اوچ شکله حیاتی کچیروردی :

- ۱ - بوتون قادیلر بر اوده ، قوجه ده آری بر اوده . حرمدن ایستهدیک قادیلی چاغیردی . سیاحته چیقارسه ، خسته اولورسه ایستهدیکنی یانه آلیردی .
- ۲ - ینه بوتون خانلر عینی چاقی آلتند ، قوجه ده اورتالنده یاشاردی . بواک چوق مستعمل شکدر . عمومی حیات هپ بر آزاد اولوب ساده هر قادیلک خصوصی یاتاق اوداسی بولنقده ، قوجه ده صیره یاله هپنی زیارت ایچمکدهدر .
- ۳ - هر قادیلک خصوصی آوی بولنقده ، قوجه ده ۲۴ ساعتی صیره ایله بر اوه حصر ایچمکدهدر .

تعدد زوجات قانونه منع ایدله رغا مورمون قادیلری صمیمی اولارق تعدد زوجات فکر وذهنیتنه صادق قاللشدر . مورمونلر ده تساند ، شفقت ، عدالت ، معاونت پک ایلرله مشدر . بر لرینه یاردیمه هر فردک اوصاف و خواصک اعظمی استحصاله جالیمقدهدرلر . واردا تالریلک یوزده اونی صدقه اولارق عمومی قاصه ویرمکده . درلر . بوضورتله سفالی کوکندن قالدیرمه موقت اولمشدر . غوغا و اختلافلری حکمه مراجعته ممکن اولدینی قدر اوفاق و اهیستز شکانه سوارلر . بوظیفه کی کندی مجلس عالیلی بلا جرت ایقا ایدر . مورمون صلحچور ، ناموسی ، جدی و جالیشقادر . مورمونلر ده دینلی ، نه مسکین ، نه سرخوش ، نه نده ایشز کیمسه کورولمه مشدر . بر کیمسه ایشز قاسه دینی تشکیلات همان ایش ویرمکده و مقابلی عینبات ایله اوده نمکده ، زنکینر فقیرله یازیم ایچمکدهدر . جالیشق هر مورمون ایچون دینی بر مجبوریدر . مورمونلر بوضورتله اک ذکی واک موفقیتلی ایش آدملری اولقدهدرلر . مورمونلری کیدوب کورن آورو یالیر اخلاق و عادتلری مدح و ستایشدن کندیلری آلامقدهدرلر . جمهوریتلر حکومتی (یعنی واشینگتون) قانونی اصدار ایچمن مورمونلرک یاشادقلری ملکستزده نه فحش ، نه ایچکی واردی ، نهه قارخانه موجود ایدی . بوکون بیلمه مورمونلرک اکثریتده بولنقلری رلر اخلاجه دیگر لرلر دن ده بوکده کدر . ذاتاً مورمونلر بومذیت لازمته قارشی شدتله مجادله و ممانعت ایچمکدهدرلر .

تعدد زوجاتک لطیفی ، ایمانلری صمیمی و درین اولان مورمونلرک اخلاقی سویستی ذره قدر ایندیرمه مش ، بلکه بوکده لشمدر . اوتاهده Utah سنه لرجه اک بوکده عدلیه مأموری اولان (رده)

دائماً مورمونلارک منماً و مادهٔ یوکلککلری مدح ایدر و دردی که : مورمون قادینلرینک اکثریتله مسعود اولدقلری و حیاتدن نمون بولندقلری دایماً اظهار ایندکلری تصدیقه میجورم .

۱۲ تموز ۱۸۴۳ ده (یعنی سکان برسته اول) ژوزف سمیت ، تعدد زوجاتی تأسیس ایدن مشهور وحشی ایشدر . بو وحی ، آرزوی اوزرنیه اولومندن صوکره علیته قونمشدر . (۱۸۵۲) بطریق و پاپاسلرک (استفراش) گلهسنک علی تصرفی کندی آرلرنده مفاعله بابیله تطبیق ایندکلرندن متأثر اولان ژوزف سمیت ، الهه توجیه ایتمش و شو جوانی آلمش « ابراهیم کبی پاپیکز ، قاتوله و رلش اولدقلدن صوکره بر ارکک ، اون قیزله اولنسه زنا ایشله مز ، چونکه قیزلر اولنک مالیدر و بوحرکتی دوغریدر .

خلق برایفام پالغ Brigham young فضلی وکالی سایه سندن مورمونلر اوزرنده بووک بر نفوذ و صلاحیه ملک اولمشدر . حیات خصوصیه سی دینی حیاته موافق یکمشدر . عالیه سنک اورتاسنده ۲۹ زوجیه صاحبی و گله نك بوتون مناسیه سوعلی بر رئیس و مشفق بر بابا اولمشدر . بو ازدواجلردن ارککلردن ماعدن ۶ قیز دنیا به کلهشدر . ساده بر ایلمک بهارده عالیه سنی دوقوز چوققله زیاده لشدیرمشدر . کندیسنک نمونه امتثال اولماسی ایسته بن یالغ ، برکون وعظ و بریرکن جوشمش و : (چابوق اولنک باقیم ، ارتق اون آلتیدن آشاغی اولغمش ارکک ، اون دردندن آشاغی بهده قیز کورمه معلی م . » دیمشدر .

۱۸۵۰ سنمی بیکلرجه یکی التحاق ایدنلرله (غریه صولت الهیق) شهرته ۷ بیک اهالی و بوتون اتاهده ۳۰۰۰۰ نفوس موجود بولنوبور . زراعت و تجارتده یک بولنده ، بوسنه لک ۲۹ آغستوسنده ژوزف سمیتک ۱۸۴۳ ده تعدد زوجاتی تأسیس

ایدن وحی برایفام یالغ طرفندن مطلق برصورتده فوق العاده مراسم ایله اعلان ایدیلور . وحی ده ۲۶ ماده بولمقده ، فقط بوک ۲۵ ی اعلاند موجود . ۲۶ تخینسنک تمایله کیزی طوطولاسنک سببی بر آرز صوکره آکلایه جفر .

بوماده لده ژوزف سمیت ، اولاً تعدد زوجاتی حق کوسترمک و رسین و متین برتل اوزرنده تأسیس ایتمک ایچون ابراهیم ، اسحق ، یعقوب ، موسی ، داود و سلیمان (علیهم السلام) ی مثال کتیربور : ۱۳ نجی ماده : « الله ابراهیمه امرایتدی صوکره سارده ابراهیمه زوجه اولارق حاجری وردی . امر آتبی بویه الزام ایدیبوردی . اونی بن ، الله ، امرایتدم »

۴ نجی ماده : « ابراهیمک مستفرشعلری واردی ، اونلردن چوققورلی اولدی . بوانی بر حرکت اولارق صابیلدی . او (یعنی ابراهیم) صادقانه بن امر الهیه رعایت ایتدی »

۲۴ نجی ماده : « اگر بر ارکک بر باکره ایله اولنسه و ایلمکنک رضایسه بر ایکنجی آلق ایسته سه و ایکنجی بهده اولنسه و بوهر ایکیکی باکره اولوب کیسه به سوزلی دکلر بو ارکک دوغری حرکت ایتمش اولور . زنا ایله محکوم ایدیلر مز . زیر اهرایکیسی ده کندیسنه و رلشدر . و اگر بواصر آتبی موجبجه اوکا اون دانه باکره ده و ریلسه او ، زانی اولاماز ، چونکه اونلر اونکدر و او طریق مستقیمه دره .

بووچیک اعلانی ذاتاً تطبیق ایدیلن بر تعدد زوجاتی تأیید ایدیبوردی . عرف و عاداته هیچ بر قاریشقلی وجوده کتیرمدی . ساده مورمون اعتقادینک بر تکاملندن عبارت قالدی . فقط بوگوندن اعتباراً مورمون مخالفلی اللرنه مدهش برسلح کتیرمیش اولدیلر .

رشید مظهر

جزائر ، فاس و تونسده بر دوردننجی لاتین ملتک تشکیلی

پارس احصائیات جمعیه بیلدرلر دیکنه کوره جزائر ، فاس و تونس نفوسنک چوغلانقده اولدینی و یکری سنه دن بری ۳۰۰۰۰۰ ی اوزروایلرله عائد اولوق اوزره اک آشاغی تخمینله بر بوچوق میلیون آرتدینی تبین ایتمشدر . بو خبری ورن غریبه کوره شایان عنونیت کوریلن بر حال وارسه اوده جزائر ، فاس و تونسده برلی بودیلر و آوروپا لیری تشکیل ایدن فرانسز ، اسپانیول و ایتالیانلرک آرلرنده قیز آلوب قیز و برمه لری و بوسورتله افریقانک شالنده اوچ بووک لاتین ملتک اوصاف و مزایاسنی حائز یکی بر لاتین ملتک تشکیلی و بالنتیجه یکی بر فرانسز جنسک وجوده کله سیدر . مختلف ملتلر آراسنده و فوعلان ازدواجلرک آتیق یوزده بری مسلمانلر خریسیانلر آراسنده اولوبورمش .

بوملککلرک تجارت و اقتصاد یانه حاکم ذاتاً ، صوکره دن کلن ، اوروایلر اولدیفته نظر آداروین نظریاته کوره اصطلا selection ایله محیطه تطابق Adaptation au milieu ایدمک بو یکی ملت یکی اولماسی و دورت قانک برلشمه سندن دولای قوت و جانلیق بولماسیه آمرقاده اولدینی کی بو واسع اولکلرک حقیقی صاحبی اولاجق و برلی مسلمانلر کوندن کونه آمریقانک قیرمنی دریلرینک وضعته دوشه جکلردر .

فقط غیبی چول ، بن دین نیجه ملتک تاریخلری ده ، کندیلری ده صحرانک اوجسز بو جاقسز قیزغین قومارنده تبیر ایدن ، بر قاج سنه ده دهه اوستنده بر بدوی جیقاران اواسرار انکیز و ابکم چول بو یکی قوت رام اولاجقی ؟ یوقسه اون ده ایینه جکلرک بوغورده حق و مصرده قبطیلرده

اولدینی کی (شمدیکی مصر قبطلری اسکی مصر لیرک دکل ، فقط مصری استیلا ایدن شرقی روما و یونان اردو لرینک احفادیدر و اجدادار یله بوکون هیچ بر جهته علاقه و مناسبتاری یوقدر . تمامیه برلی اولمشدر .) هیچ یکلک نیلیمین یکی بر چول تسلیمی اورتیه جیقاراجق ، واقعا طریطیل تکرلکلی اوطوموبیلر چولرک آباری کونه ایندیردیلر . قوملرینه آقایی باصان جانلی و جانسی تثیل Assimilation اینکدن بر آن خالی قالمش چول بوسفر مغلوب اولاجقی ؟ ۱۰ تموز ۹۲۵

رشید مظهر

محل تاریخی و ادبی :

حسی بر تاریخ و تاریخی بر حقیقت

۱

داهی روم کاتب چلی مرحومک « طریق نظر ، طریق تصفه ، تعبیر لیه حسن تفسیر ایلدیک مسالک علما ایله طرق صوفیه بیننده بر تعارضک وجودنی توهم ایدنلر وارد . علامه بی مدانی ، ابو حنیفه ثانی ابن کمال ایله افضل المتأخرین خاتمه المفسرین ابوالسعود اقدی مرحوملرک اوائل اقلرنده - بالبع سؤاله کوره - امضا ایتمش اولدقلری رایکی فتوی ایله تاریخ حفاقتدن بر قاجنی اشغال ایدن فاضی زاده لیلر وقایعی مطالعه ایدوب ساده بویاده تصبیق تدقیقات اینیلر ، او تعارضک دوامنه قائلدرلر . حال بوکه علمای اسلافک ابتدای نشاندگی مسالک و مشربلرله بعدا تکمیل احوال و فتاخری تحقیق اولنورسه اویله بر تعارضک بولوتادینی تبین ایدر . عمومیتله اهل تفسیر وحدیت و متبحرین علمادن اولان اولیاء عارفین قدس الله اسرار هم حضراتکده بدایه طریق نظر عالنده صوفیه حقتده بر طاق انتقادنده بولندقلری خالده

وقت مرهونی حلول ایدیکه طریق تصفیه انتساب و امی ارشاد ایله راهبای سبل صواب اولدقاری اربانه معلومدر. بز بوتجی زمانفری ادراك ایله مشرف اوله بیلدیکمز بقیه الاسلاف بعض علمای اهل سنتده بالذات مشاهده ایله عیرتین اولدق. ازان حله سهرجه بشکلاش وحوالیسنتده نشر و تعلیم فضائل وکالات ایلین و حالا مستفید اولنان کالندن برحق ذوات موجود اولان عالم کامل خواجه الهامی افتدی مرحوم یوقیلنددر. اواسط عمرنده طریق تصفیه میل واتسبایدن مرحوم مبرور، وارث علوم حضرت پیغمبر جناب شیخ الکبرک آثار سنبلری حرزجان وایس وجدان ایدمش وطریق نقشبندیك اجل سالکندن اولمشدی.

اخیراً مطالعه سیله مستفیض اولدیم راضی موثوق و معتبر، اوتدن بری وجدانا قائل و مطمئن بولندیم بو حقیقی شو ستوندرده بسط و تخریر بی سوق ایددی. ان شاداه تعالی جرائم خدمت و حرمت موجب مغفرت اولور. طریقت علیه خلوتیه مجدد شهری عارف بالله یوسف سنبل سنان قدس سره

المریز حضرتلری - که علمای اهل سنتک سر آمداندنددر - سهرجه اوقومش و اوقومش، مصرده اکل تحصیل ایدرک طریق نظرده وطریق تصفیه تکمل و تفرده پیر و مقتدی اولش پیغمبر سیرت بذات سنی الصفات اولوب طریق مجده ارتحال ایدن وابتدا قوجه مصطفی پاشا خاقاهی نام عالیارینه بنا و تخصیص قلندش اولان جلی خلیفه جمال الدین خلوقی حضرتلریك دعوت و اشارتلیله مکمل مکرمه وبعده استانبوله کهرک شیخک وصیتی موجبجه کریملری صفیه خاتون. قدس سره ایی تروجه قوجه مصطفی پاشا خاقاهنده سجاد اارشادی ترین ۳۳۰ سنه نشر و تعلیم دین مبین ایشلردر. ۹۳۶ سال هجریسندره راز و حقیقت عالمه شهر

کشی ارتحال و قوجه مصطفی پاشا خاقاهی قریبده تریه خصوصه لرده مستغرق و حجت لازمال اولان مشارالیه حضرت سنبل سنالك فراق سورینه معاصر و محب شهری مفتی الانام داعی انام ابن کمال احمد چلی تاریخ آتی ایله قیمت شناسانه اظهار تأثیر ایدینورلر :

پشوی اکل اهل ادب مقتدای طالب روم و ضرب دهر اهل طریق خلوقی بوالواقیم شیخ سبلدز لفت ملک فایند بقا اقبینه کیتدی توحید ایل اول غیری لب ایلدی شهر عمرده سفر لیه الاقینده اول ذولنب آغلادی اول کون بولوت یاسن یاشن دوکدی کوزلر یاشی هر این واب مشکری دوکزه کوز یاشن نه لک سنک خارادن چیقاری مو محب پر و کوکاردن قوانی و ملک جع اولوب قیلدی تازی فی تعب مانق غیبیدی تاریخی نور اوله سنبل سنالك قبری هپ ۹۳۶

بو تاریخ لفظاً آرزو قوی قیصه دارد. فقط برحس حقیقتک ترجائی اولقی اعتبارله معناییتی پک بیوکدر. علامه مشارالیهک مشهور سلطان سلیم مرثیه سیده بوجلهدهدر. زمان انشاده کی لسان، نظر تامله آلیسه نقائس لفظیه سی بالطبع مساعده ایدلک لازم کیر. اساساً بوتاریخی ستوندره نقل ایتمکدن مقصد، ارباب مطالعه بریدعه ادیه اراشمی دکن، برحقیقت مسلمیه اشارتدر که اوده عندالبعض معارض اهل طریق ملن اولنان حضرت ابن کالک معارض دکن، بر محب مخلص اولدیندر، اوائل خالنده «درویشلرک رقص و دوران ایتدکری محل قرق آرشون قازانما قاعده صلات جائز دکدر.» مالدک کی فتوای امضا ایدن مفتی ابن

کمال، بالآخره طریق تصفیه انتساب و اولوده تکمل ایتسیدی طریق مذکور مجاهدین کرآمدن بر ذاتک شیاغندن دولای اظهار سوز و کرازه اصلاً لزوم کورمز، بویه بر تاریخ یازمینی خاطرندن بیله کیرمزدی. علمای اسلاف، بزم ادراك ضعیف و قصیر مزک احاطه ایدمه یه چکی درجه لرده بیولذوات عالیدر، مسلک وسیرتلی و بعد التکمل حال ووضعتلری یکان یکان تدقیق و تحقیق اولنادقه حقولنده ادنی برسومطلده بولوق بیله عفوا و لیه حق خطالردندر. یالکیز ترک علماسنک دکل، بتون عالم اسلامک مدار افتخار ایدینی اولان حضرت ابن کال ۹۴۰ تاریخده «یا احد نجنا عاتخاف» مناجاتیه ختم انقاس ایشدرکه حال احتضارنده دهان استغفارندن صادر اولان یونای والتجا بالحساب تاریخ ارتحالی کوسرمکدهدر. قبر شریفی افرته قیوسی خارچنده زیارتگاه انامدر. [۷]

استفاضه واستاره ایتدیکمزی بالاده عرض ایدیکمز اثر متورک مؤلف عارف شیخ یوسف افندی حضرتلری - که طریق سنبلینک چاکریم - مزار سنبلک خاک دریم. بیوردق لرندن آکلاشیله جلی وجهله مقام حضرت سبلده خدمتده بولنشدر و سنبل سنان ولینک قائم مقام خاصی شیخ مصلح الدین مرکز افندیك مختلرلهده منتشر اولمشلردر. ینه مقام حضرت سبلده مرکز افندی حضرتلری متعاقب سجاده نشین ارشاد اولان شیخ یعقوب افندی حضرتلریك عتدوم مکرملردر. دیورلرکه: (والد مرحوم

[۱۱] حضرت ابن کالک مشرب عالی صوفیانه می حقه، مغیر الاسلاف والمعاصرین علامه متوفوفان حصیری زاده - شیخ الیف افندی حضرتلریك اخیراً ساحة انشاداری ترین ایدن «الکامات الفجه فی شرح تحفة المریله» عنوانی ارجیلر عارفانه لرده بالاناسیه، ملومات مدقانه اصلاً بیورلردر.

نقل ایدردی که شیخ سنبل، فقیرانک عجاهدهده تکانلن مشاهده ایتدکده: «بن اون سکز بیل آرقمی یره قومدم و بر شیشه استناد ایتددم. صومعه نلک اورتسندده بحیاته اوتورر کی نومی اول حالت ایله کچوریردم.» دیر ایدی. موالیدن خطیب قاسم اوغل: شیخ سنبل، جنید وقدر. زمانه ایریشدیکمز عظیم نعمتدر. دیو شهادت ایدرمش. عمر مشرب، قوی مذهب، جلالی غالب، اهل صلابت و جلالت بر کیمسه ایدی. هیچ کیمسه مقابله سته قادر دکل ایدی. (حضرت سنبلک مشرب و مسلک عالیسندده کی جلالت و جلالت فی الحال تریه شریفه سندده موجوددر. شبکه علیه سته رویمال اولان هر زائری بر مهابت فوق العاده احاطه ایدر. بو ادما سزک السانی پک شلدر. مشار الیهک تربلریته مواجهه بخیرسندن بر نظر کافیدر.

شیخ یوسف افندی مرحوم، حضرت پیرک ترجمه حالی شو صورتله اکل ایدیبور: (فاتح مصر وشام مرحوم سلطان سلیم خان شام شریفه واردقده جامع بی امیه نلک منبری آلتنده برصاحب تصرف عزیز ایله مصاحبت ایدوب فتح مصردن خبر وروپ «استانبوله سنبلدن غافل اوله» دیو وصیت ایتشددر. حتی مرحوم سلطان سلیم تبدیل صورت ایله کاهی سنبل افندی به کلوب ملاقات و مصاحبت ایدرلر ایدی. و حضرت شیخه بر مور چوقه ایله قایتمش سور کورک وروپ «کندی و قتیله یازیلوب» بیان الحق «رساله سندن امضای کترانه له انتشار ایدن حضرت ابوالسودک ترجمه جاشده مشارالیهک جنازه نمازینک حضرت سنبل سنان امامتیه ادا اولدیندی مندرج ایدده کیمات اخیردهده بوخیرک یا کاش اولدیندی و حضرت سنبلک جناب ابوالسوددن خلی زمان اول ارتحال بیوردق لری جهله حضرت ابوالسودک نمازلی قیلدران محی سنان افندیك بقیه رذات اولدیندی آکلاشمعدر.

قناعت‌الیه کی! دیو القاس بیورمشلر، مرحوم اکثر زمانده کیرایدی.

مقی وقت «ابن کال» هر زمان مجلسلرده واناملرده مرحومی کندیلرینک اوستی یانته آلور ایدی. روح‌الله روحه العزیز. ودوران وسامع حقنده برلطیف رساله یازمشرکه سنبل افتدینک اصول وفروعهده وعلم کلامده مهارتی آندن معلوم اولور.

سورالری

رجب وحی [ ]

رجب وحی: نارین ووافاق وجودی درین ومعظم علمیه فضیلت خلاصه‌سه بکزمین اوبیوک رجب وحی ارحال ایدی. یووقاسز دنیاده کیم قالمش که رجب وحی‌ده قالمین. اولوم انصافسز وناماندر اونک قاهر وبیقی صولته قارش ایدیک واک معظم یونئر اکیملشلرد. نرده قالدی که وحی‌نک ذاتاً فضیلت محبتیه بوکولک‌دوران عقیف و متواضع یونئی مقاومت ایشین. بونک ایچون اولومه لزومندن فضله کوزایش دوکمه‌ملیدر. بالکیز او، سقالت و محرومیتک قائل طیراقلریله حاضر لائش صرمسز، موسسیر کلوب چائش سه اوف! ایشته وحی بولیکنجیدن، سقالتک یقیدلی متین ومتاز وجودلردن بریدر. بن اونک وفاتی آتیمی اوج آیی صوکر، اوده بر آرقداشله قوتوشورکن بالئاسیه اوکرنیکیم وقت دونا قالمشدم. وحی اوج آیی اول وقت ایشین، هرکدن زیاده اوکا یقین اولان بن دو عالم!، یوتون دنیا خبر آلماسین.. خایر! بومکن ذکی.. نیم استادم وحی اولدی، دها صاعدر دیوردم. برسیاردهک سسز سقوطنه قائل اولوردمده وحی‌نک یوتون دنیای صاصادان [ ] متقاعد ارکان حرب میرالایلدن ایدی.

سونوب کیمه‌سه احتمال ورده‌مردم. فقط هبات بوکون بو، برحققت؛ وحی، ابدیا بزدن آیرلیدی. وحی عصرلرک سیرک یقیشدیردیکی بو یوک برشاعر، بو یوک بر عالم، پک بو یوک برانسادی، دها صباوتنده مکتب صیراننده [النبأ] اوقورکن آکلاهرق اوقومغه و یازمغه باشلادی؛ واولونجهیه قدر اوقودی اوقودی و یازی یازدی. کیتکجه یوکسلن، وکندیسی هنوز کیتکچک بو یویوب اختیارلایان قدرت شاعرانه‌سنک نفیس مولودری، کیت کیده بیگلره واون بیگلره واردی. بو دیه‌لر، قدر بیلیمین آلرده ضیاعه اوغراتیلماسه ایدی بوکون کیتککمز اولوردن پک قیمتی و زنجین برادیات کیتخانه‌سه مالک اولاجقدی.

نیم قناعتمه کوره اسکی ویک شاعرمن آراسته اک جوق منظم بازی یازان، نظم قاعدلری اک ای ییلن رجب وحی‌در، اونک ادبیاتده کی بومستنا قدرتی ییلنار و ضایعه‌ده فی رساعت اختراع ایدمچک قدر متقن؛ علوم دینه‌ده برتقیس فی تألیف ایدمچک درجه‌ده علامه اولدیغی اوکرنکلی وقت پک زیاده حیرت ایدمچکلرد. علماً بو قدر یوکسک اولان وحی، اخلاق‌ده اونسیده یوکسک‌دی. اودرجه‌ده اک جاهل بر آدیده بیل بر فضیلت کشف ایدمچک اونی کندی سویه‌سه چیقاریر، هرکی عینی حرمت انجذاب ایله قارشیلاردی. سقالتزده بر عزیز کورونجه ذاتاً بوش اولان کیه‌سنی آچار، ماملکتک باریسی اوکا باغشلاردی. وحی‌نک مزیتلری نیم قدر بیلن پک آزدر. کندیلله اک اول سپروزده کوروشدم و تمام پدی سنه فضیلت و عرفانندن دو یادویا مستفید اولدم. اوراده هرکون بهمه‌حال یازیلر منله بر برمنی کوروردک. بکافظی اوکرم، فصاحتک ایشیقلی و بلاغتك سیسلری ایچنده مبدی ادا کمشه اهل آجان رجب وحی‌در.

بونی هر وقت اختصارله سولرم. ذاتاً او، بالکیز نیم ده؛ متأخر یوتون عسکری محررلرک آلی اوبوله‌جک یکانه استادیدر. حیثاتک ال لطیف شعر وسورله طولونکین زمانی وحی ایله کیردیکم زماندر. اوراده استبدادک چهلرور وحشتلری اوکنده علم جان چکیشرکن بزوحی‌نک ریاستی آتنده. برانجمن ادبی تشکیل ایشدک. بر آیی ظرفنده هر رمزک مطلق برادی اثر ازمسی واونی مجلسک اعضاسنه اوقوتدیرارق تحریری مطالعهری آلماسی نظامیز اقتضاسندن ایدی. یوتون اعضاتک مطالعهری احتوا ایدمچک اولان اوانته‌نهایت حضرت استاده تقدیم اولور و آزاده بر فکر اختلافی وارسه اونک عدالت علمیسی ایله حل ایدیلرک اثر صاحبک نزدنده صاقلانیدری. نیم یوقیلدن یازمش وطولایش بر صندق طولوسی یازلرم واردی. فقط تأسف اولونور که قاع بو یوک یانغینده خانممه برابر یانوب کول اولمشدی. وحی اسکی طرزده بازی یازمنی سوه‌ردی، غزلسراالی بر فیضیه ادبه عدایدردی.

ساده‌لکده اساس انخا ایدمچکمز [سهل متنع] ک ساکن و محویشکار جریانی اوستنده ذهنلرک زور یتشه‌جکی فرط‌لر، شمشکر، وکوک کوروتولریله طولوکندی تعبیرنجه بر [صعب مرتفع] ک وجودی الزم کوروردی. بونکله برابر ساده‌و جانلی برشعرک هب اوفورطنلرک، کوک کوزولتیلرینک اوستنده قیامت قویارن صرصر سکوتی اوکنده بر محضوب وجد و خروشیله زانغیر زانغیر تیزه‌ردی. وحی‌نک بالکیز ایکی قصوری واردی: نظمی نثر قدر قوالی یازماسی؛ عربجه و فارسی توره‌جه قدر ای بیلیم‌سییدی. مثلاً هانکی برایش ایچون بریسته یازمچنی بر مکتوبی وحی، بر بصله‌ی مطلقاً منظوم یازاردی. بونک ایچین یازیلرینک جوغی بالکیز منظوم

اولوردی. فقط ایسته‌دیکی زمان نثر و نظم و حقیق شعرلرده یازا بیلیدری. هله سادن طوغریجه روحه این الهاملر، مشبهه خیالنده جاتلاهورق سادی نسبتنده بر جسامیت بدیمه کب ایدر وهر اوقویله اوزون مدت درین و یافسانوی رغشی و هیجان حیاتی یاشاتیدری. پک یازقدرکه بو یویوک شاعرک دنیا دکرنده اولان اوصاییسز یازیلردن بوکون کیتکجه یادکار قالاجق مطبوع تک بر کتاب بیله یوقدر. وینه پک یازیق که یاشارکن وطوراعه کومولورکن، نامیه کونکی قایلر تاجق اولان ملتی کوز یاشلریله ایصالائش بر محرمیت و محرومیتدن باشقه برشی کوسترمه‌دی و دها جوق یازقدرکه بو وجود مکرمک باشلر اوستنده و قلیلر ایچنده طاشیمغه لایق محترم تابوتنه صوک دقیقه‌سنده قاروشق ایسته‌جک یوزلرجه ویکلرجه عرفان چوقلری آگاه ایتک ایچون هیچ بر غزیه ستونلرینک برایی سطرلق برنی بیله خبر وفاتنه تخصیص ایتک قدر شناسلنده بولونعادی.

مابعدی وار

نهی‌الدرمکی

جامع ازهری

[۴۸ نجی نسخه‌دن مابعد]

جامع ازهرده یوزسه قدر جمعه‌نمازی قلمنامشدی. ملوک فاطمه‌دن هر بری بدایه جمعه کونلری جامع ازهره کلیر، بالذات خطبه‌ی اوقور، نمازی قیلدیریدی. ۳۸۰ تاریخنده (جامع الحاکمی) بنا اولوندی. اوئدن صوکراده فاطمه حکمدارلری جمعه نمازلری نوبتله‌شه اولارق ایتک ایتک هفت‌سنده جامع ازهرده، ایکنجی‌سنده جامع ابن طولونده، وینجی‌سنده جامع حاکیمه، دردنجی - سنده جامع عمرو بن العاصده قلوب قیلدیرمایه

باشلادیلر. ۵۶۷ تاریخده حکومت فاطمیه منقرض اولدی. مصر سلاطنته (صلاح الدین یوسف بن ایوب) کچدی. (قاضی القضاة) ابن وظیفه سی (صدر الدین بن درباس الشافعی) به توجیه ابتدی .

شافعی مذهبجه بر شهر داخلده کی متعدد جامعهده مسلات جمعه جائز اولمادیقندن این درباس ده جمعه نمازینک بر جامعهده قیسماسی لزومی سویله دی. بونک اوزرینه ادای جمعه ایچون جامع الحاکمی تر جمیع اولوندی. چونکه ازهرک مساحه سی ۱۳۰۰۰ جامع الحاکمیک ایسه ۳۶۰۰۰ آدشین ایدی . بنده علیه ازهرده یوزسه قدر جمعه نمازی قیلیناسدی .

۹۵۸ سنه هجریه سنده (ملک قاهر بیبر بن) مصر حکمداری اولدی و جمعه نمازینک ازهرده قیسماسی آردی سنده جودی . انکر قاضی القضاة (بن بخت العز الشافعی) مخالفت کوستردی . ملک ظاهرده اونی عزل ایلدیرسه حنفی المذهب بر قاضی القضاة نصب ایلدی . بیک قاضینک موافقتیه جامع ازهردهده مسلات جمعه ادا اولونمايه باشلادی .

جامع ازهر اهالی به التجا کاهده اولمشدی : تالیک بحریه ورجیه دورلهده هاسم کرالری جامع ازهر ، اهالی به التجا کاهده اولمشدی حکام و امرا طرفندن ظلم کوردن خلق و اوزایه صبیغیردی . مورخلردن چوخی یازییور : تالیک امراسندن الی محمد بکک معیتدن بعضییلری . - فاهرنک شال شرفینده کاش - بلیس قریه سی [بوکون بوکون برقبهده] اهالیسنه قعدی ایدرلر . اولنرده کیدوب ازهر . اتجا و اشنگاده بولونورلر . بونک اوزرینه ازهر رئیس ایلد اکابر علمادن بعضییلری مصر دیارینک حاکم عمومی اولان ابراهیم بکه مراجعتله اهالی به باقماسانی ، حقوق معصوبه لرینک

۱۲۲۰ سنه سندهده اکثری کویلرک اهلالمسی عین مظالمه معروض قالیر . مالاری یغما عرخلرینه تجاوز اولونور . ارکک ، قادین ازهرده کلوب شکایت ایدرلر ، اوزاتک علماسی ده والی به کیدوب رفع مظالم طلبیده بولونورلر . والی ، مراحت واقعه سی نظردفته آلیر ، غصب ایدیلن اموال و اشیا اخیارنه اعاده اولونور .

ازهرک مدرسه اولوق اعتبارله اذوار و تقیبات : معلومدرک مالک اسلامیه نیک چوغنده عنوم دینه تدویناسی مسجدلرده و جامعلرده اولونور . زمسلمانلرده تعلیمک تاسیسی ، علوم دینه نیک تدوینی غایه . سنه معطوف اولدینی ایچون اوندیسانه جامعلری مناسب کورمشلردی . حتی جامعلر ، یالکتر علوم دینه تدویندهده منحصر دکلدی . رعیت امورینه عائد محکمه ، حکومت و بیک اولان اداره تنفیذیه ملئک امور خارجه به عائد اجتماعلر و علمی مباحثه و مناظره لرده جامعلرده ایدی . چونکه : خلفای راشدین رسوالله علیهم اجمعین حضرتانی اموال حکومتک صرقله آیریمجه بیانی انشاسنه رعیت کوسترمنلر ، تاسللدینی و دیوی اموری جامعلرده تشییت ایدرلردی .

مأمندی وار ادر شریقه : قونی علی زک سرمسولی : طاهر املری (مطبوعه مامرده طبع اولمشدر)

محفصل

جلد ۵

۱۳۳۸

سنه ۵

بسم الله الرحمن الرحيم

شیدیک عربی آیری ابتداسنده نشر اولونور .

صاحی ، مدیری ، محرری :

صفر ۱۳۴۳

جزء ۵۲

شرائط تحریر : اسلامک نفعنه خادم یازیلر مع التشکر قبول ونشر اولونور . یازاتک شخصی دکل ، یازینک ماهیتی نظردفته آلیئر . کوندیله جک آثار اوقوافلی و مختصرجه یازیلش اولمالیدر . کلن یازیلردن شایان قبول کوروللر تاریخ صبراسیله درج ایدیلیر .

شرائط اشترای : هر سنه نیک برنجی وایکتنجی آتی آیلندن اعتباراً آیونه قید اولونور . سنه لکی پوسته اجرتیه برابر : ۱۰۰ ، آتی آیلکی : ۵۰ غروشدر . تالک اجنیه ایچین ۲۰ و ۱۰ غروش علاوه سی لازمدر .

محفصل ۱۳۳۸

مجموعه سنک یکن سنه لره عائد ویک چوق معلومات مفیده سی حاوی اولان نسخله منتظماً دیکیش و اوزده لرینه قالین برقایی کچیریلرک مجله کتابخانه کتیریلندر . خیرالایس اولایله جک بونفیس کتایلردن برنجینسک موجودی بیتش ، ۱۲-۷ نجی نسخله برآکنده اولارق قالندر . بئر نسخه سی ۱۰ غروشدر . ۴۳۴۲ نجی جلدلرک بدله ده پوسته اجرتیه برابر یوزر غروشدر . طوغرودن طوغرویه اداره مانه به ۲۰۰ غروش کوندیله بدلیک صورتده هراوچ جلدی بولالیر .

نسخه سی ۱۰ غروشدر .

تفسیر - مفسر

مفسر آراسنده اختلاف حقیقی :

تفسیرالرازلرله جریان ایدن اختلافات تفسیریه ایکی نوع اوزرینه در ، چونکه ؛ او اختلافاتک استنادکاهی یا قول اولور ، یا خود استدالات عقلیه اولور . قول اولدینی تقدیرده نقل مزبور ، یا معصوم اولان فخرکاشانه ، یا خود سخابه ویا تابعیدن برینه اتصال پیدا ایدر . کذلک اوقول مستند الیهانک صحیحی سقیمندن آیرمق یا ممکن اولور ، یا اولماز . شیمدی شواجمالی تفصیل ایدمه . اختلافات تفسیریه دن نقل مستند اولوبده صحیحی سقیمندن آیرمق ممکن اولمایان ونفس الامرده علوم ایجتده هیچ برافندهنی مفیدولونمایان شو قسمه مثال اولمق اوزره بوجه آتی اختلافاتی کوسره بیلیر .

۱ احباب کفک اسملری نه ایدی ۲ کوبکلیزینک ادی نه ایدی ورنکی حارمی سیاهی ویا باشقه برنکی ایدی ۳ بقره قصه منده بیان بوپورولان قتیله ضرب اولونان اعضای بقره دن هانکیسی ایدی . ۴ نوح علیه السلامک کیمکی قاج آرشین بوینده ونخته سی هانکی آغاجدن ایدی ۵ خضر علیه السلامک اولدوردیکی چو چو غک ادی نه ایدی ۶ آدم علیه السلامک منع اولوندینی هانکی شجره ایدی ؟ ایشته شونلر و امثالی شیرله وصول ایچون نقلدن باشقه چاره یوقدر . بناء علیه بونلردن هانکیسی نقل صحیح ايله پیغمبردن منقول ایسه اوقبول اولونور . یوق . . . اوله کلده اهل کتابدن (کعب) (وهب) (عبدالله بن سلام) کی ذواتدن منقول ایسه تصدیق و تکذیب اولنماز ، بلکه توقف اولونور . چونکه : امتناع عقلی یوق که انکار و تکذیب ایدمه . یا خصوص (اذا حدثکم اهل الکتاب فلا تصدقوهم ولا تکذبوهم) حدیثی موجبنجه اشو توقفه مأمورز . کذلک بوکی قول ، اگر تابعینه دایمیرسه یه تصدیق و تکذیب اولونماق وظیفه سی نمین ایدر . چونکه : اولنارده متساوی المراتب اولدقلردن

یکدیگری اوزرینه سوزلری ترجیح اولونماز . اما بویاده سخابه دن نقل اولونمش بر سوز وارسه تابعین اوزرینه ترجیحاً قبول اولونور . چونکه : صحابینک اوقولی پیغمبردن ایشتیش و ایشتیدن ایشتیش اولماسی اقوای احتیالاتدر .

نقله مستند اولوب صحیحی سقیمندن فرق وتمیز ممکن اولان قسمه کلینجه له لحدوالله کتب تفاسیرک روایتیه متعلق اقسامی بوکی اختلافات تفسیریه ايله طولودور و اوراده بونلرک غنی سمینندن ، صحیحی سقیمندن آیریشدر .

ایشته استنادکاهی قول اولان اختلافات تفسیریه حقیقه کی مطالعات بوندن عبارتدر ، لکن استنادکاهی استدالات عقلیه اولان اختلافات تفسیریه حقیقه برارز تفصیه لزوم کوردلرکیکندن بوجه آتی اداره کلام مجبوری قارشیننده بولوتقدیمز :

استنادکاهی استدالات عقلیه اولان اختلافات تفسیریه ده ایکی درلوطخایه دوشمک کؤزیتله واقعدر و او خطاردن مصونیت نادرور .

أوت . عروس قرآنک جمله کاه عرفانه برأله قندیل روایت ، دیگر آله شیعراج درایت اولارق کیرمک لازمدر ، تا که اولمکه حسن و آنک حال تابنا کنده کی مزایای دقیقه کولکرده نجلی ایدمه یلسین قندیل روایت اهل ایدلرک کیریلجک اولورسه حسن و آنندن تمامیه استفاده میسر اولماز . ایشته بوجه آتی نمونه لرینی کوسریوروز . بونلردن بر قسمی ، قرآنی ازال ایدمه کی اولدینی و کیمک اوزرینه نازل بولوندینی و اونکله مخاطبک کیملر اولدینی و قرآنده نه کی اغراض فطریه و مقاصد معنویه کوزتیلدیکنی دوشونکسزین آنجق و آنجق جواهر الفاظ لغویه وظواهر تراکیب عربیه سی ، عربجه قونوشان بر آدمک اوکی الفاظندن نه مراد ایدمه کیکنی پیش اعتنایه آوب تفسیر ایدلردرکه بونلر اسباب

اوروج مسئله سی حقیقه جواب

عبدالله افندی مقاله مننده : سورة بقره کت (۱۸۳ ، ۱۸۴ ، ۱۸۵) نجلی آیتلری بحال ترجمه (و علی الذین یطیقونه فدیة) آیتیه ده (کوچی یه تویده اوروج طونمایانلر فدیة ویرسینلر) طرزنده تفسیر ایدلرکن سوکره دییورکه :

(شیمدی شو آیت کریمده بیلدیرین اکتکه کوزده بن ایستر اوروج طونازم ، ایستر بر ویا بر قاج آدمک فدیة اوله زکی قوتی دوپوروزم واوروجی بزم . . . قوشیمه برعاف آده لرچی تویده . . . (فلیصه) فدیة یی نسخ ایش اوروچی واجب فیلتدیری دییجک . . . . . (فلیصه) ایجاب ایچون دکل ، (نه زمان طونالم) سوال مقدربنک جوابیدر . بوکاده (بریدالله کیمکالیر) دلیدر .

اول امرده عبدالله افندیکن بوسوزلرینه جواب ویرمه :

قرائت مشهوریه کوره (اطاقه) دن مأخوذ اولان (یطیقونه) تک منسوخ اولمادیقنه قائل اولوبده آکا استطاعت معنایی ویریلدیکی تقدیرده یو آیت جلیله تک مفادی (کوچی یه تویده اوروج طونمایانلر فدیة ویرمک واجبدر .) دیک اولور . حالبوکه تالوه و کتابه مؤخر اولان (فن شهدکم الشهر فلیصه) آیت جلیله سنک مفادی (شهر رمضانده حاضر اولانلردن کوچی یه تن هر فرد ایام رمضانده عیناً اوروج طونمق فرضدر .) دیکدرکه : بو تقدیرده کوره آیتلرک مضمونلری تعارض ایش اولور . کلام اللهده تعارض محال اولدینندن آتی دفع ایتمک لازم و واجبدر . بونک ایچون یا اولکی آیتی ایکینجی یه ، یا خود ایکینجی یه اولکی یه حل ایدرک آرمارینی تألیف و توفیق ایتمک اقتضا ایدر . عبدالله افندیکن (فلیصه) ایجاب ایچون دکل ، نه زمان طونالم سوال مقدربنک جوابیدر (دیدیکی وجه اوزره تألیف ایچون ایکینجی آیتده تصره فمقام

زولی ، سیاق کلامی بوسوتون اهل ایدلرک اوبدرقه هدایتیه بر بدوی باقیشتیه باقاندردرکه آیتده حکایه اولونان بدوی بونلردن زیاده اوبایده صاحب اقتداردر . چونکه : بونلر رعناً اولورکه منحصرأ نظر اعتنایه آله قلمی مفردات لغویه تک تحمل ایستدکاری معانی اصلیه یی بولامازلر . لکن بدوی ، عربیتده متاصل بولوندینی ایچون بولدر خطایه دوشسز . حکایه شویله در :

عمرنده شهره کیرممش ، نمازنده در جامع ناصیل بردر کورممش (مجرم) نامنده بر بدوی تضادفا شهره کیرمش ، سیلاب جماعته قاتیلارک جامعه دالمش واولک صفه کیمش . امامک اوقودینی قاتلجه یی بلیغ وقفسی بر سوز اولمق اوزره کال حیرت واستغراق ايله دیکلشمش . امام ، فاتحه دن سوکرا (المهلک الاولین) دمجه بدوی ، بولوندینی صفدن آخر صف فاجش . امام (تم تبه هم الاخرین) دمجه بوسوتون صفدن آیریش . امام (کذلک تفعل بالمجرمین) دمجه صولوحی دیشاریده آلمش ، تلاش ايله بادیه یوئی طونمش . شیمدی شو بدوی فاجیران نه در ؟ شه یوق که (اولین) و (آخرین) دن مراد کیملردر ، عرف قرآنده (مجرمین) نه کی آمدلردر ؟ بونلری بیلمه دیکی حالده صرف مفردات لغویه و تراکیب عربیه تک حسب المصلحة کولکنده حاصل ایلدیکی تأثیردر .

روایتی اهل ایدلرک دیگر قسمی ده یا بر فکر فلسفینک تأثیرندن ویا سیروسلوك اشناسنده حاصل ایلدیکی ذوق وجدانینک محصله سندن دوغان وقلبتده بر طونان بر عقیده قرآن کریمک الفاظ شریفه سی یا ناشدیرمق ایستمن ازیاب تفسیردرکه بونلر نظرنده روایت اهل ایدلرکیکی سیاق وسباقدن و مقاصد قرآنیه دن هیچ برشی نظر اعتنایه آلیماز .

التهات فاکولته سی تفسیر و تارخ تفسیر مدرسی برغمی هورت

مساعد دکلر . زیرا (فلیصه) امر مطلقدر .
قرائتدن مطلق اولان امرار اساساً وجوب افاده
ایله یکی کی مقدم کن (کتبعلیم الصیام) قرینه
قطعیسیله بو آیتدهکی صیغه امرک وجودن باشقه
برمنايه حل اولونق احتیالی یوقدر .

ثانیاً - (ایاماً معدودات) قول کریمی ایله
صیامک زمان وجوبی بیان بیورلدنصکره نمسوال
مقدره حاجت قایلر ، نهده (فلیصه) قول کریمک
جوابی اولق احتیالی بولونور . اگر صیامک زمان
اولان ایام معدوده ی تعیینه مجولدر « ده نیلعلک
ایستغنیلورسه بوده یک فاحشی بر خطادر . زیرا
تعیینی افاده ایدن (فلیصه) قولی دکل (شهر رمضان)
و (فن شهد منکم الشهر فلیصه) قول کریمدهکی
(شهر) لفظلریدر . شوالده (ومن شهد منکم
الشهر فلیصه) قول کریمک مجموعی تعیینه حل ایتمک
متضمن اولدینی (من شهد ، فلیصه) لفظلری رأی
مجرد ایله امال ایتمک دیمک اولور . خالبوکه بر
لفظک اعمالی امالاندن اولور . بخصوص قرآن کریمک
هر لفظی و حتی هر حرفی بر معنی و بر حقیقت افاده
ایدر . آنک ایچون هیچ بر حرفک امالی قطعاً
جاو و دوزخو اولاماز .

ثالثاً - (یریدالله بکم الیسر) قول کریمی ایله
بیان بیوریلان (یسر) افطار خصوصتده من یض ایله
مسافره و یریلن ترخیصه مصروف و آتی تعلیلدر .
نه کیم ابن عباس حضرتلری ده بو صورته تفسیر
ایلمیشدر . یوقه احضای مقیمینک افطار ایله فدییه
ییتنده تخفیرلینه حل اولونق احتیالی یوقدرو اولاماز .
یرا بوتون امت محمد احمای مقیمینه ایام رمضانده
آنحقی اوروج طوموتق فرض اولدینه اجاج و اتفاق
ایندکلری کی کتاب الله ایله سنت رسول الله ده بو
حکمی تنصیب ایشلدر . بناء علیه بونلرک فدییه
ایله اوروجدن قورتولمازی ایچون قطعاً مساع

شرعی یوقدر . معروضات سالفه دن مستبان اولدینی
اوزره تعارضی دفع ایچون (فلیصه) قول کریمده
تصرف جاو دکلر . شوالده آیتلر یینی توفیق
ایچون (یطیقونه) قول کریمه نظر ایلمک اقتضالدر .
شویله که : تلاوة و کتابه مؤخر اولان (فلیصه)
قولی زمان نزول اعتباریه (یطیقونه) به یا مقارن
ویاخود آتدن مؤخر اولق احتیالندن خللی دکلدر .
اگر زماناً مقارن ایه (اطافه) به (ادنی درجات
القدرة علی الشی) معناسی و یروپ ابن عباس ایله
سائر علماء ذوی الاحترامک حل ایلدکلری کی
(و علی الذین یطیقونه فدیة) قول کریمی شیخ فانی به
حل ایتمک اقتضالدر . اگر نزولاً مؤخر ایه جهور
سلفک قائل اولدکلری وجهه و تخفیر حکمی نسخ
ایلدیکنه حکم ایتمک مجوز یدر . باشقه درلوصورک
احتیالی یوقدر . بیان اولوندینی طرز اوزره آیتلر
آرده سی تألیف ، الفاظ قرآنیته شمولی خارجندن
فکر بشر قاریشدر لاق ایله دکلده صرف قرآن
کریمک روحندن اخذ اولونق صورتهلدر .

عبدالله افندی به ویرمش اولدینمز جوابلر عیناً
سلیمان نطیف بکده جوابلدر .

علاوه اولق اوزره شوجهتی . معروض ایدیم که
عبدالله افندی ایله سلیمان نطیف بکک نسخه ویا
شیخ فانی حقنده نزولنه قائل اولمادکلری حالده
(یطیقونه) قول کریمدن اوروج طوموتق طاق
اولانلرک رمضانده اوروج طوموتق بیه بکلری حکمی
استخراج و اجتهاد ایتلری ، مکلفیت صیامک وجوبی امر
اولان (کتبعلیم الصیام) و (فن شهد منکم الشهر
فلیصه) نصوص قرآنیسیله (سوموا شهرکم) حدیث
شریفنک صراحت قطعیه سنه و تواتراً نقل اولنه کلن
سنت عملیه مخالفنی و ضروریات دینییه دن بر حکم
قطعنی رد و انکارنی مستلزمدر . که بو ضلالت
فکریه قدر (من فسر القرآن بر آیه الخ) حدیث

شریفه مصدق اوله یق . مثاله تصادف ایله یلمز
صانیرم . بومقامده اجتهادک امکاتق سلب ایلمن براهن
موجود ایکن و بو امکانلرغه دعوا ی اجتهاده
بولانلرک وقوفی اولق لازم کلیرکن بویه صراحت
قطعیه قارشوسنده اجتهادک جوازینه صلاحیت کامله
هانکی منابعدن ترشح ایلدیکنی و بو رأی و اجتهاده
کوره آیتلر آره سندده لازم کلن تعارضک دفعی
نه صورته ممکن اوله یلمه چکنی اوکر غلک ایسترم .
فاتح درساملرندن اسکیللی محمد عاطف

خسوف و کسوف :

۱۳۴۳ هجری منک ۱۴ نجی جمعه کیمجه سی قر ،
کمال احتشام ایله افقک اوستنده کوروندکلن بر
مدت سوکرا ، رؤیته نظرأ صول طرفندن انحصافه
باشلادی . متعاقباً هر طرفدن آیتلان سلاحلرده
استانبولک ساکت محیطنه ولوله و یردی . قرص
قرک کنارنده کی کولکه تدریجاً تزايد ایدهرک خسوف
کلی حالتی آلدی . شو حاله شاعرانه بر نظره
باقیلمش اولسه یدی - غریبلشدر یلک ایتیه نیلن -
خلفمزدن بر قسمک حالا خرافق و اساطیری
توهانندن قورتولامادینق و مدیجه دکل ، هنوز
عرفاناً وحشیجه باشادینق کورن آیک ، حجاب
حیا ایله استتار ایلمدیکنه حکم ایلدیلدی .
چونکه : قری بر اؤدره هانک یوتایه ، یاخود
جسم برکدینک آغایی آیک اوکنه قوعایه قالدیشدینی
اقوام وحشیجه توه ایلدیلر ، اونی قورتارمق
ایچین غریبلر ، جاغر بلیر ، کورولتو ، باطردی
یا یلدیلدی . اوکیجه خسوف ائشاندده طرف طرف
ایشیدیلن سلاح و تنکه سساری ده عینی غیر تکشکلک
یا یلمقده اولدینق نلن ایتدر بیوردی . یانی نمازندن
چقارکن یازید میداننده کوردیکم ۲۵ یا یلارنده
قدر برکنج ، قری اراده ایله :

— افندی ! بوکانه اولمش دیدی . نیم عقلمک
ایردیکی قدر و اونک آکلایه یلمه چکی درجه ده
ایضاحات و یردم . شاشدی ،

— هر وقت اولورسی ؟ سؤالنده بولوندی .
بوسفرده بن شاشدم . چونکه : زوالی کنجک مدت
عمرنده خسوفی کورمه دیک و ایشیتمه دیک آکلا .
شیلوردی ! هنوز جغرافیا مقدماتی اوقویاللر بیه
ییلیرکه : کونشک طوتولماسی کندیسیه ارضک
آراسنه قرک ، آیک طوتولماسی ده کونشقه قر
آراسنه ارضک کیرمه سندن ایلری کلر ، طبیعی
اولافان بر حادثه در . بویه ساوی بر حادثه
طولایسیه ارضیلرک تلاشه دوشمسی و قری ،
یاخود شمسی قورتارمق کی غیر تکشکلک قالدیشایی
قدر بجا و هله استانبولک اسکی محیطنه یا یانچی بر
حرکت اولاماز . زوالی مملکتک نه قدر ده کیشدی .
ایچنده دوعوب بویوش و اختیار لاش اولان
بزم کیلره نه الیم بر غریبکانه اولدی !

توحید افکار غزنه منک ۱۴ اغستوس ۱۳۴۰
نسخه سنده شو سطرلر مندرج ایدی .

« دسمنانه دن آلدینمز معلومه کوره شله دخول
(۹) ی (۳۱) که واقع اولشندی . اون یچنده خسوف
کلی باشلادی . (۱۱) ی (۲۰) که خسوف کلیمک
تهایی ایدی . (۱۲) ی (۱۰) که خسوف کلی تهاییلندی
و (۱) ی (۹) که قر مالدن خروج ایتدی .

سلاح سسری ، قرک کولکدن تماماً قورتولمائه
قدر دوام ایتدی . بولسارله انضباط افارندک بوتون غیرته
رغمأ بوسلاح آتمه تک اوکنه کچلمه ندی . اجرا ایتدیکمن
تحقیقاته نظرأ سلاح آتدکلرندن طولای مختلف سمنلرده
دردست اولوانلر قرق تجاوز ایشلدر . دون کچه ساعت
بری چارک که قر ، نه اسکی حالتی اکتساب ایش
استانبولک کچیردیک هیجانه ساد . تکران اولویوردی .
خسوف کلی زائل اولدقندن سوکرا بکانه موجب ممنونیت
نهیجه : جیلفتیجه و بر حرب ساحمتی آکدیرر درجه ده

آ تیلان سلاحك يوسف بر قضایه سبیت و برمه می
اولشدر . ۱۶۱

كسوف و خسوفه دائر شرفوارد اولان بر
حدیث نبوی ایله سبب و روضی (عبادات اسلامیه
تاریخیمسی) ندن تقلاً واحدته خسوف طولانیسیه
سائر مباحثه تقدیماً شورایه درج ایدیورم :
آشاغیده (معلومات جاهلیه) بحثیده ایضاح
ایدیله چکی اوزره (علم نجوم) مؤخرأ (علم تحجیم)
حالته کنتریش ، اجرام سماویة نك ارض اوزره ندن
مؤثر و ارشه متعلق اموری مدبر اولدقاری و همی
حصوله کلدی .

حالا بیله دوام ایده گلکده اولان بو عقیده
اقوام قدیمه نك هیسنه سرایت ایده چکی چتله عرب
جاهلیه ده احکام نجومیه معتقد بولونوبورلر و روزگار
اسمسی ، یاغور یاغماسی کی حادثات جویه بی بر
ییلدیزك تأثیریه عطف ایدیورلردی . [۲]

۱۶۱ آ تیلان سلاحردن بر قادیك جریعه دار
اولدقاری یته اوراق حوادث بازیوردی . مخفل
[۲] عصبیه سفینه بر کعبه یاغور یاغماسی ،
ایتمی کون صیاح نمازدن صوکر اعلیه الصلوات اقدیمز ،
جامعه توجیه « دیکیزک نه دیکیزی بیایورمکیز ؟ »
دیه صورتش « الله ورسوله اعلم » جوانی وریلنجه
« دیکیز دیورک : قولرمدن بکا مؤمن و کافر اولار
صباحه یقینا اولدی . الاله فضل و رحمتیه بزه یاغور
یاغدی نین ، بکا مؤمن و ییلدیزی منکرده ، فقط فلان
ییلدیزك تأثیریه بزه یاغور یاغدی دین ، بکا کافر ،
ییلدیزه مؤمندر . » بیورمشدی . بو حدیث شریف
تخارید (زید بن خالد الجعفی) دن شو وجهه روایت
ایدیور .

صلی الله رسول الله صلی الله علیه و سلم صلاه الصبح
باخدییه علی اترسا ، کانت من الله فاما انصرف الی صلی الله
علیه وسلم اقبل علی الناس فقال هل تدرون ماذا قال ربکم
قالوا الله ورسوله اعلم قال اصبح من عبادی مؤمن فی
و کافر اما من قال مطراً بفضل الله ورحته فذلک مؤمن فی
و کافر بالکوکب واما من قال بئذ کذا وکذا فذلک کافر
فی مؤمن بالکوکب .

بو مناسبتله (ابراهیم بن التیمی) سلام الله علی ایسه
وعلیه حضرت تریک ارتحالی کونی وقوع بولان
کسوفی مشارالیهک وفاته استناد ایلیمک ایستدیله .
بوزعمه جواب اولوق اوزره علیه الصلوات اقدیمز ،
صلوات کسوفی قیلدردی و شمس و قمرک آیات الیهیمن
ایکی آیت ، یعنی علامت قدرت اولوب کیسه نك
حیات و مماتی ایچین کسوف و خسوفه اوغرامایه چقاری
بیان بیوردی .

ان شاء الله کله جک نسخه ده تفصیلات
ویریلجکدر .
طاهر المولوی

کائنات و منظومه منرک صورت تشکلی

۲
فضاتک اولادخان ایله تملو ایکن آریلسی
و انیلری حرکت کلمی حقدن آتفا ذکر ایدیلن
اتحاد افکار ، حضرت قرآنجه دخی ۱۳۰۰ کسور
سنه ندیری تماماً تصدیق ایدیلکامکده در ، شوخالده
آوروپالیرجه یالکیز نظریه حکمنده اولان صورت
تکون عالم اسلامیه عادتار دستور ریاضی حکمنده
بولوق لازم کایر . ته کیم سورة (فصلت) که ۱۶ نجی
[شمس استوی الی السماء و هی دخان فقال لها ولالارض
انیا طوعاً و کرهاً قالتا انینا طاعتین] آیت جلیه می
تماماً بومآ لده اولوب معنی منیع « سکره تدیری
سمایه توجیه ایدنی ، اودخان حالده ایدنی . آکا
وارشه ایسترایسته منرک کیزدیدی ، آنلرده طاعتله
(یعنی سوه سوه) کایز دیدیلر .

بو آیت کریمه ده ، ارضک سجایه الاصل اولدقاری
و سجایه نك ایسه ده اولجه دخان حالده فضایی
اشغال ایتمش بولندیقی و صانع حقیقتک امریه
بودخانک مختلف پارچیلر . آریلدقاری و بو آریله دن
بالاده ذکر اولدقاری اوزره اجرام سماویة نك ظهور
ایلدیکی تماماً کورولمکده در « کیزکیز » امری ایسه

بالطبع مجازی اولوب جناب حق طرفدن وضع
ایدیلن قوانین طبیعی نك اجرای احکامه باشلامسی
دیکدر . دخالک نه و قد ندیری قضای اشغال ایلکده
بولندقاری حضرت قرآن ، مسکوت عنه کییور .
کتب تفسیریه نك اکتر یستنده بونک « نورالهی »
تفسیریه اراؤه ایدلسی پک شایان دقددر . ذاتاً بتون
آوروپا علماسی دخی بویا بد حرف واحد صرف
ایتمشدر . و مسئله یی قیسه کسمکه مجبور اولمشدر .

برده ؛ بالخاصه منظومه منرک صورت تشکلی
حقدن شرفنازل اولان ایکنجی آیت جلیه یی دخی
تحلیل ایلیمک :

سورة انبیا — آیت ۳۰ [اولمزالقین کفروا
ان السموات والارض ۵۰۰۰] معنی منی :
منکرین کور میورلری که ارض و سیارات یا پیشیق
ایدی . بز ، اولری بربرندن آیردق ....

بالاخره مباحثه بر مقاله ده مفصلاً عرض ایدیلجکی
اوزره بوراده کی سبواتدن مقصد ، منظومه منرک
سیاراتی اولوب بونلرک جلیه می ارض ایله برابر
اجزای شمسک بر قسمی تشکلی ایدلرکن جناب
حق بونلری آیردقاری ، یعنی جسم شمسینک
حرکت دورانه می نتیجه می اولان قوه عنالر .
کیزیدن طولانی کندی جوهرلری نك فضا ایچنه
فیرلادقاری کون کی آشکارد .

فی الحقیقه اسک فیهیته کوره سواته نهایی
معلوم اولیان جو معناسی ویرلدیکی تقدیرده ارض
کی قانی و یاغاری بریشک کولکرله یا پیشیق بولیش
اولسته نه عقلاً ، نه حکمه ، نه ماده امکان
قالز . حالیکه ارض کله می و او غاطفه ایله سواته
ریبط ایدلکی چته سوات کله سنک مجاز اولارق
استعمال بیورلدقاری و بنا علیه بونلرکده ارض ماهیتده
شیار اولدقاری شه سزدر . شوخالده سوات ،
سیارات دیمک اولماز می ؟

خالصه هر کیمک اولورسه اولسون مکونات
و طرز تکون حقدن کی بتون بولنظریه یی آیری آیری
تبع و تدقیق ایدلکده ؛ بوجه آتی نتیجه دسترس
اولنور :

۱ — قبه ساده کوزله بش ، آلی بیک قدر
کورون و فقط تله سفولرله عددلری میلیارتری
یکن کوا بک هان جلیه می بر کولشدر . بونلرک
اطرافده سیارات و سیاراتک پیکری وارد .

۲ — هر شمس کندی سیاراتیه ، پیکرله ،
قوروقلی ییلدیزلری ایله باشلی باشنه بر عالم تشکیل
ایدر .

۳ — کولشدر بر منبع ضیا و حرارت اولوب
سورة فرقانک ۵۰ نجی [ثم جعلنا الشمس علیه
دلیل ..] آیت کریمه سنده کی صراحت قطعیه
کوره منظومه یی افرادینک حرکاتی اداره ایدن بر
رئیس ودیلدر .

۴ — بو منظومه یی ، سجایه نك محصولدر
۵ — سجایه نك اجرام تولیدده کی حامل
قوت و حرکتدر .

۶ — بویسه صانع حقیقتک « آریلکیز »
امردن منبعدر .

۷ — حرکت ؛ مردلو خلقتک ظهوریه
و ییده پک اوزون زمانلر ایچونده دوامنه خادمدر .
ته کیم سورة اعرافک ۵۴ نجی .. [یطیبه حیثاً ..]
« اوجرکتی مطلق صورته ایست » مآ لده کی آیت
کریمه ده بویاده قطعی اشارت وارد .

۸ — کائناده ثابت هیچ برنی یوقدر .
هر موجود حال حرکتده در .

۹ — علی العموم حرکتلر مستقیم اولوب
متحددر . ته کیم میخانیک سماوی قوانینی ده یوقی
اثبات ایتمشدر . حضرت قرآنجه مسئله بویله اولوب
از جمله قردن ، شمسدن و اجرام سماویة نك بحث
اولندقدن صکره :

[وكل في فلك يسبحون...] وجهل كندی
فلکلر نده سبح ایدرلر ... یعنی دور ایدرلر دنیلمسی
اشبو طقوزنجی ماددی تأیید ایتکدهدر .
معلوم بولندی اوزره (فلك) حرک معناسده
کلوب منحنی برشکل دیمکدر . سبح ایسه یوزمک
معناسدهدر . یوزوچی شیلرک برره استنادلری تصور
ایدیله میسجکندن (یسبحون) افاده جلیله سندن
اجرام سیاهیه نلک فضا دروننده هیچ برره استناد
ایتمدن جاذبه قوتیله سیر ایدر اولدقلری آکلاشیلیور .
بو آیت کریمه ده افاق برنکته ده اواردر . معلومدرکه
یوزه بیلیمک ایچون سفائن بحریه نلک هر حالده صویه
احتیاجاری واردر . صوبولندجه هر درلو مراکب
برجسم جامد کی اولدینی برده قالیر . مادامکه
جناب حق اجرام سیاهیه ایچون یوزمک کلهسی
استعمال بیورمدر ، او حالده بو اجرامده بو صفة
استحقاق کسب ایتک ایچون برشیکل ایتمده بولمسی
لازمدر . صو آراغه بالطبع احتیاج یوقدر ، فن
کتابلرنده (اثیر) دیه کترتله اسی کین ماده ایشته
بودر والله اعلم .

عبارت من

قوروقلی ییلدیزلر و دنیانلک صوکی (مابعد)

صوک زمانلرده کی کشفیات هیله - از جمله
شمسک ثابته ده یکریمی کیلو مترو قدر بر سرته
حرکت ایتسی - قوروقلی ییلدیزلر مسئلهسی
خیلی تور ایتشدر . نجوم کيسود ازده منظومه
شمسه مزه عالمیدرسوا التفارشی (لاپلاس) لوریدیکی
خبرجوانبک الیوم طوغرو اولمادینی آکلاشلسدر ،
فی الحقیقه بابیلان حساباته نظرأ خارجدن کلوب
شمسک دائره تأثیرینه فایسلان اجرامک محرک
بر قطع زائد اولماسی لازم کلسدهدر که بوده قوروقلی

(نوت) [۱] نسبه اولاندی که الک شگاف و زیادار
قسمیدر . ایکنجیمی سحابی و نیم شفاف اولان
(کیسو) درکه نواتی احاطه ایدر و هر ایکینی رأس
کوکلی تشکیل ایلر . او جیبیسی رأسدن منشعب
اولهرق ییلدیزک آرقاسنه طوغرو اوزانان زیادار
و سیاهدار قسم اولوب قوروق و یا ذنب نسبه
ایدیلر . دورینلرک اختراعیه شو قشعانی تصحیح
ایتک احتیاجی حس اولوندی : زیرا بر قوروقلی ده
هر زمان بر نوات ، بر کیسو و قوروق یوقدر .
علی الاکثر نوات موجود اولمادینی کی دنیاهدهشت
و قوروق صاحبان ذیل دخی کوریلر .

بو کوکلیک بر جوگی آنحاق رصد آلاسیله
مشاهده ایدیلر بیلیمکدهدر . تلسکوپلرک سمعنده
بر سحابیه شکلی اراشه ایدرلر .
حرکت ذاتیلهری دولایسیله شمسه یاقلاشدهجه
اوافق بر ییلدیزی آکدیران (نوت) کوزره چاربار .
بونوات جفت ، حتی متدددر . ۱۸۸۲ سنه سنده کی
قوروقلی ییلدیز دی ، سکزدانه سته مالک و الک
بیونک قملری سکزد بیک کیلو متره ایدی .
حال حاضرده قول ایدیلن نظریه کوره
نوت ، مختلف جسمانده برطاقم احجار و اجرامدن
متشکلدر . هر برینک اطرافنی غایت ضعیف غازلر
احاطه ایدر . متجداً حرکت ایدن بو اقسامک
نوانده ، وقوعه کلهجک اوافق جاذبه فرقدن دولایی
در حال آپرنلی احتیاجی واردر .
العیادی عیرالقولدر ، الک کوچوکنک قملری
الی بیک کیلومترویه بالغ اولور . کندیسی احاطه ایدن
غازلرک حجمه کلنجه بو خصوصده کونش و ییلدیزدن
آشانی قالار .

[۱] Noyau کلهسی نام مقالی ، بئج کیرده دینک
اولان (نوت) ایلر ترجمه ایتدک . بصلری ، هالبا (نوت) ی
چم و (توه) بی اونت مفردی و هم ایلدیزلر . حال بوک
(نوت) مفرددر ، جمعی ایله موا و زنده (نوی) در .

۱۸۹۲ سنه سنده نیهور اینن (نویس)
ییلدیزینک کی ۱،۹۰۰،۰۰۰ کیلومترو قطر نده بولمده
کونشدن قطرأ ۹۰۰،۰۰۰ کیلو مترو داها بویوک
ایدی .
بو کوکلیک غیر نلک ثقلیدی اوقدر آزددرکه
مساحلری همان همان عدیم الامکاندر . بونک
ایچون قوروقلی ییلدیزلرک بعضاً سیاراته بک یاقین
کیله نرسه رغماً حرکتلری قطعیاً اختلال ایتدملری
نادر حاللردن دکدر . ۱۸۸۶ تاریخنده کی (بروقس)
ییلدیزی مشتری ایله برنجی بیکنکمداری آراشدن
مرور ایتدیکی حالده کک سیاره مزده ، ککله مشتری
بیکرنده هیچ برانظام سزاقی مشاعده اولنه مامشدر .
بتون ضروری آنحاق کندیسی چکمش ، چونکه
حرکتک کبایت وضعی سنده بیوک تحولر حصوله
کلسدر .

ارباب فنک اعتقادنجه قوروقلی ییلدیزلر ارضک
یوز بیکده برینه معادلدر . مع مابیه حقیقته بونلکی
اوچ درت دفعه داها آزددر . ۱۶۰ کیلو مترو لقی
چلیک برکرمه مایویدر . دیه ییلدیز . بویله بر
محیطک کشافی تصور مرکز قات قات فوقده و
لابوراتوارلری مزده غلبه الهوا آتیه الهه ایدمچکمز
بوشلقلرک چوق دونشدهدر . ترکیبات کیمویه
مستاهمی ده شایان دقت نتیجه لره منجر اولمشدر .
کوکلیک صلب اولان اقسامنی تحلیل ایتک ممکن
دکدر . بالکسر رأس و قوروقلک نه کی مواد
غازی بی حاوی اولدینی اوکره نکله کشف ایدمچکمز .
تحلیل طینی اثبات ایتشدر که کوکلیک شو
ایکی قسمده کی صیا شمسدن انعکاس ایلیمش برصیا
ایله کندیته عائد اولاندن مرکبدر . شمسک نجوم
کيسوداری تور ایلدیکی قبول ایدلسه بیلر مابعداً
حال فعالیتده اولوب مشاعده ایدیلکمز یارلاق قملری
حاصل ایلیمش الکتریقی قوتلرک قارشوسونده
بولندیلیمز شیه دن وارسته در .

مع الاسف باييلان تدقيقات معلوماتك جوق نقصان اولديغيني آكلانغش ووقايكم صولك درجه مفلق وايضا غير ممكن بولنديغينه كوستر مشدر. فرانسه هيئتئسانان جمعيتي رئيس ساقبي موسيو (دولابوم پلويستل) باقكر نه دييور :

« قوروقلوري تشكيلى ايلين اجسام نندن عبارتدر ؛ اون، اون ايكي سنه اول شو سؤالك جوابي غايت بسيط ايدى : سزه بشون نجوم كيسودارك مركباتي هان هان بر، وضادار اوله جقي قدر درجه حرارتي يوكسك مولدالاه و قاربون و (كيانوس) سى حاويدره ديه جكدم. شمسه تقرب آتندماريه بيلن واونك ضياسته ممكس اولان اجبار و اجرامدن متشكل بولنديغينه ييلدر جكدم .

فقط اليوم فوطوغرافىء طيفده واسع مقباسده تحريات اجراسنه مساعد اولديغندن قوروقلوري مركباتي داهما مغلقي كورنويور . اولاً : هيستك تشكلائي بر دكلدر. معلوماتر ترقى اينديكجه اونلري - ييلدزلرده يلدغيمز كي - طيفلرينه كوره صفلاره آيردجيمز. في الحقيقه صرف غازدن متشكل و ماوى رنگده قوروقلور اولديغيني كي باشليجه صلب اقسامدن عبارت و صارى نجوم كيسودارده واردر . حاوى اولدقلري غازلرك ماهيته كنجبه بونلرك قاربون مركباتئندن بولندقلريني دها ايدم. ييلرز. فقط صرف مولدالاه ايله قاربوندىن مركبدر ديه ميميز. احتمال مولدالمخوضهده موجوددر. نواده (كيانوس)ء، كرلر اس وركلر قوروقده (آزوت)ء تصادف اولقدهدر.ء نجوم كيسودارده پاك اسكيدن برى نظردقنى جلب ايدن انجقي جسم سيالدار اولمشدر. ۱۹۱۰ سنه سنده شهر ايلين بربيلدرك قوروقنى ۱۱۰ كيلو مترو طوانده ايدى . ۱۸۱۱ ده كينك ۱۷۶ ميليون، ۱۶۸۰ و ۱۸۴۳ سنلر نده كوريلشلك ايسه قوروقلورى ۲۴۰ و ۳۲۰ ميليون كيلو متره

اوزونلغنده ايدى. على الاكثره ذنب ، شمسك عكس جيهتده بولنور وراسدن اعتباراً انحنا پيدا ايدر، شكلي آسكي بر بالايي آكدر .

بوخال نه يعطف ايديله بيلير؛ مثلاً: قاديان [نامنده كي نظريته درميان ايله مشدر. مثلاً: قاديان] نامنده كي هيئتئناش ، رأس كوكلك عاداتا بر برتوسز وظيفه سنى كوره لك ضياي شمسى ييلدرك آرقاسنه عكس ايندرديكى قوروقلورك بوضيادن باشقا برشي اولماديغيني ظن اينمكده ايدى . فقط شو نظريه موجبجه ييلدرك خط حركتي ناولور س اولسون قوروقلورك بر خط مستقيم اوزره بولماسى لازم كله جكدي كه ذنبك مختلف شكلي اكتساب اينمسي اسكي هيئتئناشك دوشونجه سنده كي سانسز لني كوستر . لك صولك اولهرق ، ضياي شمسك بر (قوهء دافعه) به مالك بولنديي قبول ايديشدر . هيئون دييورلركه : قوروقلوري تشكيلى ايلين غازلرك ذراتى ، اولاً كونشك جازه سنه طوبولوب اوكادوغرو تقرب ايديور، بالاخره (قوهء دافعه) لك تاثيريله اوزاقلاشيور . اوجهه كه كوكلك هيئت مجموعسى بوش برغزروطه بكيور . ذيل كوكده كي انحنا (قوهء دافعه) لك مقداري ارا ائله ييلير . خط مستقيم اولانده بالكر مولدالاه ، خفيف صورته مقوس ايسه - دوناني ييلدزنده اولديغيني كي - مولدالاه ايله قاربون، اوقاق بر ساجهده شديله سرباش اينسه ككاشلي معادن - مثلاً سوديوم، مانغنيزيوم - موجوددر . بعض نجوم كيسودارده سايدغيمز اواج نوع قوروق مشاهد اولمشدر. بوشراطدا سنده هيچ بر تصنيف ممكن دكلدر. يكي ظهور ايدن هر قوروقنى حل ايديله مممش برجوق مسائل اورتهيه آتييور و تابع بولندقلري قوانينك هيچ برندن خبردار اولماديغيمزي اثبات ايليريور .

كوكاب ذوى الاذئابك ظهورى ازمه ققيمه دن

برى انديت ايجون « حادثات فوق الماده فلكيه » دن عد ايديش و برطام خرافات و خيالانك تولدينه باعث اولمشدر: تلسز تلغراف و تله فون ايجاد ايديلن زمانزده بيله افكار باطله جارييدر . برجوق كيسملر و هيمايه قاييلىقدن منع نفس ايدمه مكمده درلر .

بتون دنياك معروض قالدغيني شدتلى قيرطنه وسيلابري تشرين اولنده ارضه باقلاشه جقي (آتق) ييلدزنده اسناد ايدنلر بوق دكلدر . فقط حادثات جويهده كي بوقراسزلشك سببي كوشده راملى ز، بويوك هيئتئناس (قاييل فلاناريون) ،

فرانسه هيئتئسانان جمعيتك ۷ مائيده كي اجتهاعنده ايراد اينديكي نطقنده بيان اينديكي وجهه « يشادغيمز اقليمدارده صفوق ، ياغوردر وسيلابري سنهر شمسك ساكن اولديغيني دوره عائددر . صبيجاق و قوراق سنهر اينه اعظمي فعاليت كوسترديكى زمانلره اصابت اينمكدهدر، صولك سكوت دورى ۱۹۱۳ ده اولديغنه ، آراده كي فاصله اون ، ويا اون ايكي سنه بولنديغنه لوره ۱۹۲۴ ويا ۱۹۲۵ سنه لرى دورك صوكى اولق لازم كيير . شوندىن آكلايورزكه قوروقل ييلدزلرك ظهوريله حادثات طبيعيه ارض پيئنده بر مناسب يوقدز .

لكن ارضيلرك باشقا بر نقطه نظردن قوروقه حقارى واردر . زيرا نجوم كيسودارك سياره مزه چاريمسي دائره احتمال د خلندهدر .

استادمز (قاييل فلاناريون) لك فكرنجيه : كره ايرشك بر قوروقل ييلدزده تصادف ائلمسي غير ممكن عد ايديلهمن ؛ چونكه فن ميخانيك ساوينك هيچ بر قاعده سى، هيچ بر قانونى، مدارلري اوزرنده سير ايدن ايكي كوكب سيارك يكديكركيله مصادمه ايدرك بارجالاغلرينه، نوزكي طاعيله لرته وياخود جمع و تفر ايلرينه مانع دكلدر و او حالده بر قوروقل ييلدزلرك مصادمه نتيجه سنده آفات

مده شه ظهورندن قورقامن يجاب ايدرمي؟ خير؛ نجوم ذوى الاذئابك خفيلىكي و كتلرليك آزلغنه دائر اولان معلوماتر هيچان قاييلىقدن برى منع ايدر . اولسه اولسه آتجاق موضى برطام فلاكتار ميدانه كييركه بوندى ارض عموميت اعتباريله متاثر اولماز .

خلاصه :

هيچانلى خبرلر نشر ايتك فرصتى آريان غزبه جيلرك سوزلري ديكمه ميرك علم جليل هيئت يكي باباجنى كشفياي امنيتله بگهيلم .

معدى

مورمون دينى و تعدد زوجاته دائر :

۲

۱۸۶۲ به قدر مورمونلر تعدد زوجاتى تطبيق خصوصنده راحت برانقلمشدر . فقط بونارنجده مخالفله ، كه آزارنده لك زياده متوديستركوزر چاربيوردى ، حكومتى تطبيق ايدرك آرزولرينه موفق اولديلر . رئيس جمهور لنقولن ۲ تومز ۱۸۶۲ ده خصوصى برقراراياله - كه اوج سنه ماقبله شامادير - بردينره تعدد زوجاتى منع ايندى . ۵۰۰ دولاردن ۵ سنه حبسه قدر جزاى ترتيب اولوندى . فقط مورمونلر كليسهده كي قيدرلري كيزى طوطقارندن بو قرار غير قابل تطبيق قالدى . چونكه اوج سنه اولقه قدر هيچ بر ازدواجك وقوعى اثبات ايديله مدي . تعدد زوجاتده ماشيده كي كي دوام ايندى . ۱۸۸۲ به قدر اودرجه باييدي كي زجر وشديله Persécutions Dio- بوزمان . clésiennes ناميله مشهور شدتلى ظلملر باشلادى . اورتاقي ازده واجلري اثبات قابل اولنديغندن بر آراده ياشا يانار عليهنه خصوص بر قانون اصدار اولونى . بوقانونه كوزه بردن فضله قاييله برار

ياشايان ارکک آي جيس اوله حق، وای حقندن وديگر بعضي مدني حقندن مجرم قانچي . برابر ياشايان آراق مامورلرک و مورمون مخالفينک يکاه مشغله سي اولدي . (اوتاه) چيغ و قايمه حظه اولدي؛ برابر ياشايان قتل اولونيور ، اختيارلر حيسه محکوم اوليور . محسوخان دن جيفدقلى وقت خسته ، قيريق اولمک ايچون چيغيش بولنيورلدي . قيرينه اولان حسداقنلر دن قاديانلر قوجيلري نور تارمق ايچون محکمه لر حضورنده يالان يره يمين ويا آغيزلر دن برکجه ، اماجه سته سکوت ايدييور . لردي . برقادين چوچوغي قوجاغنده قوجاسي متهلر سرهنده ايکن چوچوغلک باباسي طاجاديفنه يمين ايدييور ، ديگر بر اختيار آنا طورونک باباسي بيلمديکي بوکنديسنک دکن ، قيزنک بيله چيک برشي اولديغي علاوه ايله يمين ايدييور ، چوچوغلر باباسي بيلمکلرينه قسم ايدييورلدي . برقادين قوجاسي تعقيات و جزادن نور تارمق ايچون طاعه قانيور ، چوچوغلک کوکسند اولومني کورمک فلاکتسه قاتلانقدن سوکره اللريه مزار قازييور و آتقيني کفن يايوب چوچوغه صارصيور ، کومره ک دونيوردي .

١٨٩٠ ده مورمونلرک خليفه سي وودراف Woodruff تعدد زوجاتي منع ايدركن يكي بروحي آلدنيغي اعلان ايتدي . بروحي بر قصاد تشکيل ايدييوردي . وودراف بروحي ايضاح ايدركن ديدکي ساده يکي ازدواجلر اوليه حق دکن ، اسکيدن بري وقوع بولمارده فسخ ايديله چکدر . مورمونلر اطاعت ايتديلر ، يا خود اطاعت ايدركي کوزوکلر . نظم و شدت دوردي و نهايت ١٨٩٦ ده مورمون رئيسلرينک تماميله تعدد زوجاتي قالدراجلرينه دائر و عدلري اوزرينه فهدمهال حکومت (اوتاه) اراضينسي برحکومت يادي . يکي

زوجاتي امر ايتديکي بيان ايتديلر . حيرته فرقه واريلدي که اختيارلر اسکي مورمون قائلشارسه کتجلرده يکي مورمونلر دن بولنقده و صاحب الزوجات اولقندن کري قلامقده درلر .

١٩١٠ ، ١٩١١ و ١٩١٢ سنلري مورمونلر عليهنده شدتلي تايشار باشلادي . مطبوعات آتش پوسکوردي . باخاسه جاهير متحده نك شرقده حرکت شدتلي اولدي . غزته لر متعددلازوجه اولانلرک ليسته لر يازديلر . اسملري ليسته ده داخل اولانلرک برايکيسندن ماعداسي تکذيبيله ايتقه ديلر . مورمون کليسيه سي هيچ سکوتي بوزمادي .

٨٠ ياشنده اولن صسوک مورمون خليفه سي آتلي قادينه اولقش ، الله چوچوغي اولقشدي . اولديکي کون بش طول و ٣٥ اولاد براقشدي . طورونلرينک عددي ايله پک يوککدر . بوخليفه نك مريلدي ٥٩٠٠٠٠ دن فضله ايتش .

مورمونلري زيارت ايدن بر فرانسز محوري مورمونلرده قلعيا فحش و زنا بولنديغي و بر مورمون ارکک نك کک اکلنجه ايچون اولسون ، کک چير اولسون هيچ برقيز ويا قاديانه صاناشاديفني يازدقندن سوکره شومعلوماني ورييور :

« ايمانلرينک قوتندن اوتاهده برچوق قاديانلر قوجيلري ديگر قاديانلره اولنديرييورلر . برز نك نك قازيسي قوجه سنک شان و شرفني آرتيرمق ايچون ايکنجی دفعه اولقسنه اصرار ايتديکي و قيرلري قوجه سيله اولنک ايچون نصيب ايتديکي و موفق اولنديغي وقت هونکوره و نکور آغلاديفني کورلمشدر . يته بردفنه بر انکليز قيزي خليفه لر دن يالني کورور کورمز عاشق اولور .

بو قيزه تورانده يعقوب عليه السلامک برقيزي آلق ايچون يدي سته خدمت ايتديکي اقوموش

اولديقندن بو وقعه ني قسیر ايدن ورولري ترسه چورمک بر نومرولي مادام يانغه کيدر . نهايتنده ميستر يانغ ايله اولنک اوزره يدي سته خدمت ايتک ايتسدیکنی سويلر . بو تحف تکليفي دورينجه خليفه يانقده قبول ايدر . کنج انکليز قيزي ده يدي سته صادقانه خدمتچيلک ايتدکدن سوکره مورمون خليفه سنک اوتوزنجي قارلسي صفتيله و او صفتلک شان و شرفيله برابر معشوقنک نائل وصالی اولور . برچوقده چوچوق دنيايا کتيرير .

مشر مظهر

— — — — —

محل تاريخي

مرکز افندي حضرتي

برآزده حضرت مرکزک ياد عاليه لر تزين سطور ايدله که بختي زي تيم ايديه چکدر : حضرت سنبلک اخس خلفاسندن اولان مشاراله حضرت تاري سبل افندي بي متاقب اوج يقق سته قوجه مصطلي ياشا خاتماهنده پوست نشين ارشاد اولش و طقسان ياشنده بوانديني حالده او مقامده عالم بالايله اعتلا بيورمشدر ٩٥٩ . جسد مبارک و مطهري بر جمعيت عظيمه نك رؤس احترامنده فاتح جامع شرفنه کتيريله رک جانشين مفتي الثقيلن ابوالسعود افندي حضرتلرينک امامتيله جنازه نمازي بالادا طوپقيو خارجنده بنا و احيا بيوردرقاري جامع شريفک حرمتنده رحمت بي پاياه توديع اولمشدر . تربلري الان زيارتگاه جهاندر . مشاراليه ابوالسعود ترکيه ايتش و دنيايه بي ربا بوذاتي کورمشدک . ديتش و ارتحالني :

مرکزک دائرمن نور ايدله الله

مصراعيله تورخ بيورمشدر .

ابوالسعود افندي مرحومده طريق تصفيه نك جاذبه فيضا فيضنه مظهر اوله رق تکمل ايتش

جدید مصفی و مرکزی بر علامه روزگار در . جواز رقص و دورانه دائر فتوای مشهوری آن طرق صوفیه منسوبی حرز جان ایدرلر . فرض محال اوله رق بوباید هیچ بر اثری اولماسه بالاده کی تاریخدن قناعت وجدانیسمی استدلال اوله بیلیر . پدرلری شیخ محمد محی الدین یاقوسی ، طریقت زینیه اکابرندن اولوب طریق نظر و تصفیه کالات عالیہ صاحبی و ولد اسمعینک ایلمک استاد معرفتدر . آنک پدری شیخ مصطفی افندی ده شجره صوفیه به منسوبدر . قدس الله اسرارهم .

حضرت ابوالسعود ٩٨٣ ده مقام افتاده ارتحال ایشدر . [١] قدر شناسان امت جوار حضرت خالده کی مرقه مبارک کی زیارتله تبرک ایدرلر . ابن کال ایله ابوالسعود دیار رومک ایکی علامه بی مثالدرکه بتون عالم اسلامجه دها و کالاری مسلمدر . زمانلرندن شمسی به قدر ترک تالم عرفانده نظیرلری یشامشدر .

حضرت سنبل و حضرت مرکز کی یکدیگریه جانشین اولان ایکی ولی اکملک زمانه ، ابن کال و ابوالسعود کی یکدیگریه هم فضل و اقتداری ایکی معجور الجواب علامه اکبرک متعاقباً تصادق حقیقه احسن تصادفاتدر .

شیخ یوسف افندی مرحومک مأخذ مبارک اولان اترلرند حضرت مرکز حقنده ده شویله

[١] پیرو دستگیر مولائی اهل بیت افندی حضرتلری حقده انواع مدائح و تعظیاتی و فائحه مننوی شریف اولان اون سکر بیت متینک غایت عفتانه شرح و تفسیر بی حاوی حضرت سنبل سنالک - خط دست عالیله محرر - بر اثر جلیلی عزیز مکرر شیخ عبدالباقی دده افندی حضرتلری فتره ارائه پیرو مشرلر ایدی . طریقی صوفیه باخصوص طریقی خلوت منسوب کرای ایچون بو اثر کالات و عرفانی زیارت و پیرو دستگیر و طریقت مولویه حقده حضرت سنبلک درجه حرمت و ازیاطلی محقق سیمسته مشاهده و جائیددر اعتقادیم .

بیوریلور : (حضرت سنبلک خلفاسندن بری پیرو و پیشقدم صاحب الهمم قلب دائرة ولایت مرکز مصلح الدین افندی درک اسم شریفاری موسی در . آناطولیده کرمان ایلنده عشاقنددر . بالغ اولاندن آخر عمرینه دک جاعتی ترک ایتمشدر .) و دانشمند اولوب پروسده مفتی اولان ولی الدین اوغلو احمد پاشا خدمته واصل اولدی . فاما متصل مشایخ مجلسنه ملازمت ایدوب تفسیر و حدیث منیف مطالعه سنه ملازمت ایدوب کاهی دانشمند صورتیه آياصوفیه ده عطف ایدردی . قوت حافظه سی اول قدر ایدی که اوچ آیدمه قرآن عظیمی من اوله الی آخره تفسیر شیخ ایله حفظ ایدوب تفسیر قاضی بیضاوی تک دخی اکثر بری خاطرند بالفعیل ایدی . استانبولده بولنان مشایخ عظامک هر برینک مجلسنه وارددی . و لکن سنبل افندی بی منکر ایدی (دوران ایدرلر و وحدت وجود سویلشرلر) دیو زهد طرفی غالب اولغین و ملاخپ سید یحیایک تقواسته مظهر دوشوب ابتدا ملاحیه ایریشمکین مرکز افندیکن ورعی غالب ایدی ، حکمت الهیه و بر کجه بر عجب واقعه کوروب جمع مشایخه تعمیر ایدرور . متسل اوله ماز . و سنبل افندی بی سومدنکی اجلدن قطعاً آکا و ارماز . ینه واقعه سنده کورور که سنبل افندی کلوب هجر سنه کریمک ایستر . او دخی هجره تک قبوسن محکم بند ایدوب آرقه سندن دالابور . سنبل افندی محکم زور ایدوب ایچرو کیر . واقعه کی سویله در . بودخی واقعه سن تقریر ایتدیکی کی تعمیر ایدر .

مرکز افندی خوانیدن بیدار اولدوقده ملاحظه ایدرلر که حق تعمیر بویه اوله . ناچار اولوب شیخه کابر . حضرت شیخ کوردیکی کی : « نه عجب مصلح الدین قویه دایانه مدک در . همان انکاری بر طرف اولوب بیعت ایدر . و لکن ات ییز میرزا

بابا کریمه سن آلوب مآهل اولدینی ایچون خاقانده کلوب ساکن اولوزدی . تنها کندی خانه سنده

شغل ایدوب کلوب مشکلاتن سؤال ایدوب شیخ حل ایدردی و ینه کیدردی . بو طریق اوزره سلوکن تمام ایدوب حضرت شیخ سنبل افندی مرکز خلافت ویرر . بر مقدار زمان استانبولده قوناقی دده زاویه سنده اولوب قاقبت مرحوم سلطان سلیمان علیه الرحه حضرتلرینک والده سی مفتی سده برجامع ویر خاقان بنا ایدوب سنبل افندی مرکز افندی بی طلب ایدر . آنلرده واروب مفتی سده نیجه مدت احیاء طریقت و نشر سنت ایدر . مرحوم سلطان سلیمان خان هر زمان مجلس شریف هدایت ایقارینه حاضر اولوب بکا ایدرلردی . مرحومک مجلسی غایت مؤثر ایدی . قطعاً کوزین آجازدی . اول قدر مستغرق اولوردی که اوچ کون اوچ کجه سویله برکلامن بردخی اعاده انجاردی و کسل دخی گلردی .)

سورالمیرلی

حاجی احمد شکری افندی حضرتلری

زمانک فقهایی عظامندن و عرفای کرماندن اولان مشارایله ١٢ ذی الحجه ١٣٤٢ و ١٥ جوز ١٣٤٠ تاریخته مصادف صلی کجه سی ارتحال دارنیم ایشدر .

علمای فخرمندن یاقووه لی علی فکری افندی مرحومک مخدومیدر . ١٢٦٩ سنه مالیه سنده استانبولده زیلت ساز عالم نبود اولمشدر . ابتدائی تحصیل متعاقب حفظ قرآن موافق و سلطان سلیم امام اولی رئیس القراء حاجی اسماعیل افندی علم قرآشدن و وجهدن مآذون اولدی . علوم عربیه بی علمادن مرارجی زاده حاجی حسن « اقیات عربیه بی بتعازی علماسندن شیخ شتوان افندیلرندن تعلم ایلدی . لسان فارسیدن ده بهره یاب اولوب بویکی

لسان ایله قوت و شجعه مقتدر ایدی . زیارت حریمته ده موفق اولدی . ١٢٨٧ تاریخته اون سکر پاشا قه اخانه ده دامه باشلا یوب علی الدرجات ترقی ایدوب ک رئیس المسودین اولدینی کی مازت ١٣٠٦ ده فضا له اولدرق ایتیش مصاحف شریفه مجلسی اعضا سی عهده سنه تدوین اولمشدر . ١٣٠١ تاریخندن اعتباراً جودت پاشا مرحومک ریاستنده طو پلان مجله مجلسی کتابت فخری اولدرق اوچ سنه ایفا ایتیش . ٢٤ جوز ١٣١٤ تاریخته اون یک بشیور عروش معاشره عدلیه مستشارلرنه بالتسین اون سنه خدمتدن صکره ١٣٢٤ سنه سنده قناعتی طلب ایشدر . اناطولی قاضی کرلیکی پایسی احراز ایتیش ایدی . علم فقهده ید طولای اولوب زمانزده فرید ایدی . بری بوش قالمشدر .

پدری طریقه کبار مشایخ شعبانیه دن قوش آطی ابراهیم افندی حضرتلرینک نائب متای حامی حاجی محمد توفیق افندی مرحومه متکس اولوق حبیبله احمد شکری افندی هتوز مغر سنده مشارالیهک فیض نظرلرینه مظهر اولدینی کی حاتیب الانراقی سید مرتضی افندی مرحومدن طریقت علیه قادریه عرش نسبت ایدوب بالاخره نائل خلافت اولمشدری . اوراد و احزاب قادریه ده دوام ایلردی .

متقاعد اولدقدن صکره چیرچیره حاجی حسن عهده سنده کی قوناغده اختیار انزوا ایلدی . منوی شریف مطالعه سنه میلی مزاید اولوب حضرت شیخ اکبر افندی مرکز آثار علیه لرینه حرز جان ایلر ایدی . صو ک زمانزده شیده تله مجاهده و ریاضت یولده قویولمشدر . بوسبیله تحافت وجود یلری تر ایدایش و بو تاتر ایله شعب عمومی به مبتلا اولوب نهایت الام بودوختندن دار جماله انتقال ایشلردر .

حليم ، سليم ، مكرم ، ملتفت ، الحاصل بالجملة
محاسن ايله متجلى ايدى . پدر اكر ملىك ادرنه
قبوسى خارجنده ابن كمال حضرت تارينك قبرلى
جوارنده كي مدفن اتصالنده آسوده نشين رختدر .
عالم وفاضل ايدى حضرت احمد شكرى
عارف و كامل ايدى حضرت احمد شكرى
فقه و فتوى و تصوفده سرافراز اولدى
علم ايله عامل ايدى حضرت احمد شكرى
واقف علمدن صاحب ترتيب ايدى او
عزله مائل ايدى حضرت احمد شكرى
آكا تاريخ وفات اولدى (فيوض نامه) ۱۳۴۲
وصلته نائل ايدى حضرت احمد شكرى
حسين رصاف

رجب وحى

(مابعد)

رجب وحيتنك كندى ايله يازلش منظوم
بر (معراجيه) سنى او قودم كه حقيقه بر شعر
بديعه سيدر . بوندن باشقه برده يوقا ريده سويلديكم
بر (تفسير فى) يازيوردي كه باصيله ايدى بتون
دنياه توركك قيمت علميه سنى آرتيراجق معظم
برائر اوله جقدى . بونلك ديكرارى كي هدر
ايله مش اولماسنى بوتون قلمبه تنى ايدهرم .
مشارالهلك (روضه مطهره) سنى وسيله رحمت
اولق اوزره تبركا آشاغى به نقل ابدىورم :

حى الدرمى

روضه مطهره

يارب بى فاووشدر دارالسلام ياره
روحده اشتياقم چوقدر اوخلدزاره
يوق يوق خطا ؛ بوچنت رشك آور جناندر
برذره خاكى ارحم بيكدر شاهواره
سيناي پر نخل مظل بونك ياننده

زيرا بو ، طورى مولى بالذات ايدر ائاره
فيخر ايتسه حق واردر غيرى مكنوانه
الحق اومدغن اولش محبوب كردكاره
براعتلا صابيلماز عرش برينه چيقمق
علويت حقيقى يوز سورمه اول مزاره
اى قدسيانه قبله عشاقه جاى قبله
آرامگاه سنسك مشتاق بى قراره ؛
جسم ندركه اولسون يارك آياق ترائى
روحده اولسه هيچدر مفروش اورهكنداره
ورد لقاي پاك و بردى صفى قدسى
كادى هزار نشه طبع دل هن اره ؛
اى عالميه رخت ، سر آشتاي وحدت
قوللق ، بويوك سعادت سن شاه كامكاره
تالقداي عشقك قربانه ميل ايدرمى
هردم ربيع حسنك حاجتى قور بهاره
نور جماله نسبت ، مهتاب صانكه شتاب
مهر وصاله نسبت خورشيد برشرازه
بابوسه ابرمدكيه ، جانانى كورمدكيه
ايتمز قبول مرهم روحدهدر بوياره
اى قربگاه يزدان ، محبوب لامكانشان
شوقكه قلب وحى هر لحظه ياره ياره
بن دردمند زارم : غايت كناهكارم
سندن اميد وارم كافي بكا بوچاره

رجب رضى

محل ادبى

شهيد كر بلايه :

اى سرر ابتلايه شاه بى افسر حسين
سر قدايان طريق قربنه سرور حسين
بويله ياد ايلر سنى قلب الميرور حسين
نخل زهرا ، شبل حيدر ، سبط پيغمبر حسين

جد قدسى خلقتك شاه رسالت عشقنه
مرفتضاي كبريا ، زهرى عصمت عشقنه
دادر اكرم ، اوسرست شهادت عشقنه
ايله طاهر بنده كى بابگده برقبر حسين
محرم الحرام ۳۴۳ طاهر المولى

غزل

عكس جمال ياره دو ديدم اينجدهدر
بر نورسيده غنچه كه شبنم اينجدهدر
اندوه و غمه زار و پریشان اولان كوكل
مانند شاه كاكل پرخم اينجدهدر
نور وصالى خانه قلمبه جلوه كر
ايمان چراغى بيت مكرم اينجدهدر
خورشيد ياره كرچه كوكل ذرهدر و ليك
مهر جهان و آدم و عالم اينجدهدر
افلاك ضيعميان اومعاني خيالكم
بى شك كمال فيضله هر دم اينجدهدر
بجر محيط عشق ايله وار آشتالكم
كشتى ، دل كه ساحلى يوق يم اينجدهدر
كوردم اومهلقيه باقوب كندى ذاتى
روح همیشه نور مجسم اينجدهدر
قدم هلاله دوندى بوكدى فراق ايله
كوبا بلاى ماه محرم اينجدهدر
باقى صفاي كوركه سويداي قلبكم
عرش خدا و كعبه وزمنم اينجدهدر
مولوى بنده سى
عبر الباقى

جديپاك نائل اولشدك اركوب دوشنه
فر و بريردك والد ذيشانكك آغوشنه
حضرت فخرالبولك سينه پر جوشنه
جسم پر نور كدى الحق زينت وزبور حسين
آه اوجسكك رأس مقطوعى اولوب آواره سى
كردن مظلومك اولدى خاك كه قان قواره سى
خونكك هر قطره سى بر سوز آتش ياره سى
محررق حالا او آتشپاره دن دلار حسين
نظمه تابع اولماك ، دنياه اولدك حقا
بر جهان حرصه قارشى طوردك اى مرد خدا
حق اعلا ايتك اوزره كنديكي قلدك فدا
اولدى طورك سالكان حق ايچين رهبر حسين
اندراس شرع غرآنك قوشوب امدادينه
سينه گرلك احتراضك ضولت بيدادينه
باقادك حى بويولده سوكيلى اولاديكه
جانسپار عزمتك اولدى اصغر و اكبر حسين
لعل پاك بولامشكن خيلىدم بر قطره صو
انجلا ايتش ايكن ذاتكده سر وحده
ايتمهك الله ايچين اهل شقايه سرفرو
اولدى حالكدن نموده مابه حيدر حسين
هر جرحه كدن توج ايندى بر دريلى نور
اولدى هر مزراق تنگده پر نخل نخل طور
كدى صوك سر رشته هستى شمشير شرور
اويله آجدى روح بى قيدك سنك شهر حسين
سن معراج اولوب زخى تن مجروحكك
كر بلا ، بر قرب اوداناسى اولدى روحكك
جلوه عاشق نوازي ايله سى سبوحكك
ذاتكي بر لطف عال العالنه مظهر حسين

بوده می عصر بلك ایچانی ؟

غلامسرای لبه سی ، حقیقه مکتب سلطان
ایکین ، یعنی مشروطیتک اعلانی تاریخندن مقدم
په پیشدیردی طلبه نك لك ذکیرندن لك . بک
اسمندن صمیمی بردستم واردر .
لك . بک ، مکتبتدن چیقدن صوکر اکنجک
دوره سنک غلبانی حسابیه آسمش صاوورمش ،
بالاخره اوله تش ، حتی برچوجوق باباسی اولش ،
غرب پرستک الحاحیه موندن حیاته آتیلش
و بک طبعی اولارق آتیلش شدی .
بونک اوزره برنه قاریسی بیراقدی ، قیزی ایسه
هر تورلو مناسیه - آناستدن آری تربیه ایجه
قرار وردی .

چوقدن کورمه دیکم لك . بکه کچن کون
آیا صوفیه ده راست کلدیم . متحرمانه مصافحه دن
صوکر ا نه عالمده بولوندی سوردم .

— مأموریتدن انفصال طبعی به اوغیرادم .
برفرانسز باقمه سنه قایلاندم . غریو ملی به دو قونه
سیله سوله یچکم که اسکپسندن انی کینورم . قیزمک
تربیه سیله مشغولم . دیدی . صوکراده :
کچن ، شوراده برقهوه ایجه ، درده شلم .
تکلیفتنه بولوندی .

سلطان احمدجامه نك قاریسنده کی قهوه خانه لردن
برینه او طوروق . جایارمزی ایچرکن :

مون شعر ! برخاط تدریسات مشاهسی
اورتابه چیقدی . هر بابا کچی خیده فنا پردوشونجه به
صوقدی . بزم قیز ، کله بک ننه اون اوچنه صاحبی .
ناحرم برار ککه یوز یوزه گله سنه مساعده ایتدیکم
آناسی پوشامقله برلکدن تمیزلندیم . لکن معصوم
قیزمک یاپانچی اوغلانلرله بر صبراده و دیز دیزه
او طور ماسی معدوم برتورلو قبول ایده به بک
مکتبتدن چیقارما به مجبور اولانچم . دیدی .

— اما یادک ها ! بوفکر ، عصری بر قفایه
صیغاری ؟ سؤالنده بولوندم .

— انصاحیه دوشونه بیلک قابلیتی حائزسه
صیغار . امین اولک خلافتی دوشونلر ، یاحسی ،
یا خود تجربه سی اولمایانلردن . جوانی وردی . بن ،
لك . بکک حالتده کی شوده کیشیککه حیرت ایدزکن
او ، ده کیزه قاضی کوبنه طوغرو آلی اوزاتدی .
— شوراده کچر دیکم روقعه یی آکلانامده
دیکله . دیدی . متحیفانه ایچنی چکدن ، ولا حول ..
او قور کی باشنی صالادقدن صوکر باشلادی :

اولکی جمعه ، اوراده کی احبادن بری
زیارته کیتدم . کندیسیه ، قاریسی و بالدریبه ،
عصری تعیر کوره (آن قبی) او طوروق ،
برایکی ساعت محبت ایتدک . قادیلرک موسم
طولایسیبه ده قولته قیافلری خوشمه کینور
دکله دی . ایکی طولغون وجودک آچقده بولونان
قسلری اولدغه اشته اوزایدی . او صاحبنه باقی
ایسترن کوزلرم بلا اختیار او برلرینه قایبور ،
کوردکدرم بی عادتاً متحسین ایدیوردی . درکن
اقدم ، قانی چالیندی ، برار ککه ایکی کنج قادیلردن
عبارت بر مسافر قافله سی ورود ایتدی . کان خانلرک
باشلارنده کی قریب دوموندن باشقه آجیلاق شیلری
یوقدی . اونی ده موقاق پایسندن کیره کن ایسقارینه
بدل چیقارمشلردی . بررمزه پرده زانته ایدیلک ،
مجلسه داها باشقه بر شطارت کلدی .

مسافر خانلردن بری ، او صاحبنه :

— امان قارده ش! صیاحدن بری بوغولوروردم .
(زوجه اشارتله) بوسکینک خاله سیله خاله زاده سی
ایرکندن کیشلردی . برتورلو کیتمک بیلمه دیار .
همده نه قیاقله کلدیلر بیلسه کز .. قفس آرقه سنندن
باقیورنرمش کی قالدیلر ، اوزون آنکی چار شافلر ،
رلی ایچی قالدیلر چورابار ..

جوانی وردم . ایشتمه دیک و استاعنی ایستمه دیک
بر سوزی دومش کی اولدی .

— امان بک اقدی ! بو عصرده قاضی کوی
کی بریده بویه کز یلیری ؟ استانبولده ، فاتح
جواننده اولسه نه ایسه نه ! دیدی .

— بر قاج سنه اول قاضی کوی ده فاتح کی ایدی .
انکار ایده مزسکیز که والد کز خانم اقدی ، سزک
کی آلامود کینمز ، صاحبی کسک وانی آجیق
اولارق کز یزدی .... دیسه بک اولدم ، یانده
اوپلوران او صاحبی خفیفجه دیزی دورندی ..
مکربن ، بالطنی طاشه اورمایه باشلامش . صوکرادن
آ کلامده که یونانین خانم اقدینک والدی ، مفتی
حامنده اوسته لی ایدر وقاره کومروک سستنده
اوپلورومش . دیمک که صاحب بک کسک اولماسی ده
والده سنک (ظرفا) لته تقلید !

قاری ایله اوزونجه بر مناقشه به کیرمک نیتنده
ایدم . مکر سستنده پاموق یوشن . سوزی
ده کیشدردی . آطه دن ، مودادن ، دره دن ، تبه دن
قونوشولدی . بیلک ، بیلمه دک عالیه ر فصل ایدیلدی .
عشقندن ، حیادتن بحث اولوندی . خلاصه : مجلس

قادیلر حامنه دوندی .
بر قاج دفعه کیتمک اوزره قالدیم . صالیورمه دیلر ،
کیجه یاپیلاق اکلتی ده بولونتمام ایچین اصرار
ایتدیلر . بن ده ناصیله گهوشدم ، قالدیم . آقشام
اولدی ...

لك . بک بوراده بران طورودی . اوزونجه بر
نفس آلدی .

— ای ... صوکر ؟ دیبه مابعدی بکه دیکمی
آ کلاتیم .

— عجله اتمه . دیدی . بر سیغاره یاققدن ،
برایکی دفعه آچی آچی چکدن صوکر ا :

— اوت . آقشام اولدی ، قوریاغلی دره به
ناظر براوطه به قورولش ماضه نك اطرافنه دیزیلک .
مجلسده اوچ ارکک ، درت قادیلر واریدی که بری

قیز ، بزمکین ارکک صانیور ، دانی زاده سی
اولدینی حالده قارشپنه باش اورتوسیه به چیقماپور .
ایستری ایستمن آری طعام ایتدک . چکیندیکمدن
یکنده برلیکور بیه آلامدم . بران صوکر ا سجاده
ایستمه سبیلری ؟ آه نه مملکت ! بکر منجی عصرده
یجه ایله کزن ، نماز قیلیم ایچین سجاده ایستمن
قادیلری ده یاشاتیور ! بویه برده او طوروق ، بویه
انسانلر آراستنده یاشامق ، حیات دکل . نه یالان
سویه به سجاده مز یوق . برده خالی سجاده واریدی ،
لازم اولماپور دیبه قاریلنک آرقه سنه میخلاندم .
باصادن یایلمش بویوچک بر بونجه وردم . بره
یادیلر ، اوستنده باتوب قالدیلر . نهایت کیتمه به
داوران دیلر . برده بویه کله کیمز ایچین اسکله به
قدر کندیلری تشیع ایتدک . بن ، خاله خانمک
آلی صیق ایستدم ، اوده :

— عمر زگور قیزم . دیبه اوپدورمک ایچین
بکا آلی اوزاتدی . آ کلاما زلمه اوردم . لك
غریبی : بولده اوقدر اصرار ایتدیکم حالده قیز ،
اوقالدیلر یچمی قالدیرمادی . ندرسکیز ؟

قاری بک قانی صیجاق اولقله برابر سوزلری
بکا پوز کی کلدی . اونک ایچین (ندرسکیز ؟)
سؤالنه قارش زواللی آنا ، قیزی حقیر چیقارنلر
آراستنده بن صوصدم . سکوت ، قادیلک نظر دقتی
جلب ایتدی . بویالی قاشلرینی یاری چانه رق ،
سورمه لی کوزلرینی ایجه سوزده ک بویالی دوداقلرینی
لزومندن بک فتنه بوزمک بکا قادی :

— بک اقدی ! سز نه بویورورسکیز ؟ دیبه
صوردی .

— لایققل ، کیمسه نك مذهب و مشربنه
قارشمه مقدر خانم اقدی ! اونلر ، سزک عصر یلککیزه
برشی دیمه دکلری کی سزده اونلرک عصر مانده لکی
خوش کورمه لی ، یا خود او کیکلرله کوروشمه مملککیز .

أشهر قالپوردی . اولك ایچین بتم صاعمهده ،
صومعهده بر دانه تصادف ایتمیشدی . یونلردن بری
مسافر خانم ، اویری ده رفیقیمی بولونوبوردی .
چوقدندر آقشایلیق ایتمدیکم ایچین ادمام بوزولش
صاغلی ، صوللو صونولان قدحلیباشی دوندوردی .
بر آرائق ماصهدهن قالقدیم ، بر قولتوغك اوزرینه
یغیلیم . غالباً صزار کی اولتم ! برمدت صوکر
قولامه بر کورولتو ایله کان و قادین سسی عکس
ایندی . کوزوی آجیایه جالابلا یوردیم . مسافر
خانك رفیقیمی کان چالپور و (طورنام) شرقیسی
سویلیور ، بر برینه صانیش ایکی چفتده ماصهدهنك
ایلیسنده تپینوبوردی .

آیلدیغی کورن مسافر خانمده بکا طوغرو
قوشدی ، برلکده دانس ایتمهمن رجاسنده بولوندی .
آجیق بجره اوکنده قالدیغ ایچین اوشومتم . براز
حرکته احتیاج واردی . قالقدیم . مسافر خانم ، بی
بلمدن و اوموز باشمدن قاورادی . او حرارتلی
وجودک تماشای بکاحام قفسنده ایصدیش رسایه چك
نشوممی وردی . بنده اونی باقالادم . طورنا
شرقیسنك آهنکته اویدی ، دونهیه وصیجرامایه
باشلادق .

اسپرطونك تأثیریه باشی طونامیور ، استاد
ایده چك بریشی آرایوردیم . بر آرائق آلم ، صیجاق
ویوموشاق بریره دوقوندی . دودا قلمه آقشین
برنفس تماش ایندی . نه اولدیغی بیله میورم . اطرافدن
برقهقه توپدی ، بر آقیش طوفانی ظهور ایندی .
صباحلاین کندیمی قولتوق اوسقنده بولدم .
طورنا دانسنده مسافر خانمده دوداق دوداغه کش
و آقیشلاشمش اولدیغیمز ده او صاحبندن خبر
آلدم ، فنا حالده محجوب اولدم . هنوز اویویان
مسافرلره آدیو بیله دیمدهن صاووشدم .

بر قاق کون صکرا غلطیه کییوردیم . مسافر
خانك غیرتلی قوجهمی ده بکا دوغری کلیوردی .

اوکده باشمه ، کورمه منلکه کلدیم . حریف ، اوکده
دیکیلیدی . بردنره بی دونه لویه دعوت ایده چك ،
باشخود باستوتی ققامه ایندیرمه چك صالدم . مکر
سوه ظن ایتمم . چونکه : پشکین برذات ایش .
— بک افندی ! بکن کیچه بزی محجوب
ایندیکمز . رفیقهم مشتاقکنز اولدی . مهم حال
سزی بکلیور . فوطوغرافیسندی ده دعوتیجی اولق
اوزره ذات عالیکنزه هدیه ایندی . بوکون باقمیه .
کله چك و تقدیم ایده چکدم . دیبه ده قولته ییقمش
بر رسم اوزاتماسینی ؟
حریفك یوزینه حیرتله باقدم وغیری اختیاری
آغزمدن فیولایان بر :

— (والای... ی) (مرسی) ایله اکال ایدوب
یورودم .
ل . بک سوزخی گسیدی . بن :
— بودیمی عصریک ایچایی ؟! دیبه متحیرانه
برسؤال ایراد ایتمم .
— اوت... واپور وقی اولدی قالقام . جوابی
وردی ...

نکری

قارلرمزله :

آپونه و سیارش بدلانی اولق اوزره بعض ذوات طرفدن
اداره خانه به پوست واسطه سیله یاره کوندوزیلور . فقط
پوسته اختیارلنمهنده بعضاً مرسلک اسمی یاز یادیندن کلن
پارده نك کیمک طرفدن یولانیلیدی آکلاشیلامیور . برکونه
یا کلیشاهه محل قالماق اوزره قارلرمزك یاره تسلیم
اینتکاری پوسته خانه ده مهم حال مرسلک اسمی ده اشارت
ایندیرمه لری دجا اولونور .

برده مدتری ۴۸ نجی نسخه ده بیتن و یونک دوت
نسخه فضله کوندوزیلان آپونه لر مزدن بعضی لری الآن یی
سته بدل اشترا نخری کوندیرمه دکاردن اوکیلره کله چك
نسخه نك - ظن ایدرم که بک حق اولاری - یولانیلاما بجی
تبلیغ ایلیایور .

مطبعة نامره مختل مدبر مشولی
طاهر البولوی

دینی، علمی، ادبی و اجتماعی

مختل مجموعه اسلامی

نشریاتی:

مناجات حضرت مولانا

اسکدار مولویخانسی پوسٹ نقین فاضل شیخ احمد رمزی افندی حفرظرتک ھتبلہ مثنوی شریفدن جمع
ایدیش ویرسالہ شکندہ بصدیریلشد.

حسن عشق

شیخ غالب مرحومک یک مشہور اولان اثر ایداعیدر. کتچک غلیانیہ استانبول ظرافتکومولویک تراھتک
امتراجی، پردہ دقایق شعرہ الہ حقایق صوفیہ تک اندامجی کوستن. بوغرا منظومہدہ باصیلش وصوکنہ طاهرالمولوی
طرفندن شیخ مرحومک مختصر بر ترجمہ حالی علاوہ اولونشد. پوسٹہ اجریتلہ برابر فیاتی ۲۰ غروشدر.

ہند ماصالری

سواد ہندک منور ادب ادبندن (عتاہ اللہ خان دھاری) تک (بہار دانش) نامیہ یازیش، ضابطی ادب بی مالی
نامی کال مرحومک آتشین قلمیہ برقمی ترجمہ جالیلمش و (بہار دانش ترجمہ) عنوانیہ باصیلش اولان
پوشاد آردہ طاهرالمولوی طرفندن تلخیصاً توریکہ نقل ایدیش ۶ فورمسی طبع اولونشد.
لطیف وشاعرانہ بظاہر ماصالردن عبارت اولان کتابک اصلندہ کی بارلاقق، سادہ برسان الہ ترجمہشدہ
محافظہ ایدیلشد.
مطبوع برنجی قسک فیاتی پوسٹہ اجریتلہ : ۷.۵۰ غروشدر. بقیہسک ایہ ترجمہ پتیریلشد.

شو کتابلردہ اداره خانہ مزیدہ بولونور:

محوری	طاهرالمولوی	پوسٹہ اجریتلہ براتریشاتی
حضرت پیغمبر وزمانی	۱۲.۵۰ غروش	
جہاد اکبر	۷.۵۰	
موضع علم کلام درسری	۷.۵۰	
دین اسلامدہ منع مکررات	۱۲.۵۰	
تستر شرعی	۷.۵۰	

دینی، علمی، ادبی و اجتماعی

محفل

جلد

۱۳۳۸

سنہ

مجموعہ اسلامی

شہیدک عربی آباری ابتداشدہ نشر اولونور.

مدیر: محمد علی محمدی

جزء

۵۳

ربیع الاول

۱۳۴۳

شرائط نشر: اسلامک نفعہ خادم یازیلار مع التشکر قبول ونشر اولونور. یازانک شخصی دکل
یازینک ماحی نظردقہ آلیئر. کوندہ دہلیجک آثار اوقوناقلی ومختصر جہ یازیش اولمالیدر. کان یازیلردن
شایان قبول کورولار تاریخ صیراسیلہ درج ایدیلیر.

شرائط اشترا: ہرستہ یک برنجی وایکینجی آلیی آپلنددن اعتباراً آپونہ فید اولونور.

سک پوسٹہ اجریتلہ برابر: ۱۰۰، آلیی آلیی: ۵۰ غروشدر. تاک اجلیہ ایچین ۲۰
و ۱۰ غروش علاومہی لازمدر.

محفل

۱۳۳۸

مجموعہسک یک سنہ عالم ویک چوق معلومات مفیدہ فی حاوی اولان نسخہ لری منتظماً دیکلش راوزہ دلرینہ
قاین برزق کچیلرک بیلد کتاب سالہ کتیریلشد. خیرالایس اولایہجک پوئیس کتابلردن برنجسک موجودی
یشمش ۱۲۷۲ بجی نسخہ لری براکندہ اولاری قائلشد. ہر نسخہ ۱۰ غروشدر.
۱۳۴۲ بجی جلدلرک بدلدہ پوسٹہ اجریتلہ برابر پوزر غروشدر. ملوغرودن ملوغریہ ادارہ خانہ ۲۰۰
غروش کوندہ دہلیجک مورندہ مراوچ جلدی یولالیر.

نسخہ ۱۰ غروشدر.

اداره خانه سی :

باب عالیده یکی تورکیه مطبعه سی
فوقنده کی دائرة مخصوصه

دینی ، علمی ، ادبی ، اجتماعی

مرکز توبی :

باب عالی جاده سنده (اتحاد تجارت)
کتابخانه سی ایله یکی تورکیه مطبعه سی

محفل

۱۳۳۸

بسم الله الرحمن الرحیم

صاحبی . مدبری ، محوری :

شرائط تحریر : اسلامک نفعه
شروط تحریر : خادم یازیلر
مع الاشکر قبول ونفیر اولونور ، یازانک
شخصی دکل ، یازانک ماهیتی نظردته
آلینیر ، کونده دیله ییک آتار او قوناقل
و مختصرجه یازیلش اولمالیدر . کتن
یازیلردن شایان قبول کورونلر تاریخ
صبراسیله درج ایدیلمیر .

شرائط انتشار : او ایکنی آتی
آیلندن اعتباراً آیه نه نید اولونور .
ست لکی : پوسته اجرتیه برابر
۱۰۰ ، الی آیلگی : ۵۰ غروشدر .
مالک اجتنیه ایچین ۱۰۰۰ غروش
علاوه سی لازمدن .

عدد	جلد	رابع الاول	فی غرض
۵۳	۵	۱۳۴۳	۱۰

مضامین :

محفل دینی و علمی : مولدانی علیه السلام - طاهر المولوی . تفسیر - مفسر - جودت افندی . صلات
کسوف - طاهر المولوی . عشرت و عبرت - طاهر المولوی . ارض ناصیل تشکل ایندی - عبدالرحمن بک .
مرزومون دینی . قیبنده تلغراف و تله فون - رشید مظهر بک . اجتماعی ضلالت - فکری بک .
محفل ادبی : غزالر - شکیب ، اسری ، محی الدین رائف ، طاهر المولوی و معمر بکر .
محفل تاریخی : مرکز افندی - سعید المولوی بک . جسی بر تاریخ مقاله سنده لاحق - حسین و صاف بک .
توزکستان - رفعت افندی .

محفل اجتماع علمائنا

اداره خانه سی

اداره خانه من ، باب عالی جاده سنده تفیض
کتابخانه سی اقصائده کائن یکی تورکیه مطبعه سی
فوقنده کی دائرة مخصوصه یقل ایدیلمشدر . بناء علیه
کونده دیله ییک اوراق و مکاتیبک (استانبول - باب عالی -
محفل اداره خانه سی) نامه ارسالی رجا اولونور .

خطبہ العزیز

هرمعناسیله اهل قلم و خطوط متنوعه متخصی
بولونان میرمومالیه ، محفل اداره خانه سنده در .
یازی به دائر وقوع بولاجیق هر نوع سپارش اھون ،
اکمل واسرع برصورتده قبول و ایضا ایتمکده در .

فرنگ مقلدکی و شایقه

فاتح در سعاملرندن اسکیمی محمد عاطف افندی
طرفندن بو عنوان ایله برساله نشر اولونمشدر .

مجلس دینی و علمی

مولد النبی علیه السلام :

بودن علی التقریب ۱۴۰۶ سنه قمریه مقدم
مکه مکرمه بنی هاشم محله سنده کی برآورده (وهاب بن عبد
مناف) شکر مکره می (آمنه الکبری) حضرت تارندن
برشمس هدایت طالع اولش وجد کریمی (عبدالمطلب)
طرفندن اوضای هدایه (محمد) اسم شریفی قوتولمشدی.
اللهم صل وسلم علیہ عدد لطفک واحسانک الیه .
زمان ولادت - اشهر اقواله کوره - ربیع الاولک
اون ایکنجی کونه مطلع اولان کیجه نک سحر
وقتی ایدی .

نور نوظهوره فارشی ذره بیله اولامایه جفتی
بیان کونش ، هنوز موقع احتجاج بدین جیقمیشدی .
اشواء شمسدن اول مالی پاران اوتوزاد منیری :

ای صبح سعادت زجین تو هویدا
آن حسن چه حسنست قدس وتعالی
تتمیمه بیله بوتون آفاق اشواق آلفیشلامش
ودینه بیله که یالکنز او آن انجین چهره خاورده
سعادتلی بر صبح صادق تجلی آیتشدی .

ابوالارواح عالم صلی الله علیه وآله وسلم افندی ،
اوکسوز اولارق طوغش ، اودر بیتک صدف
غیدین اظهاری خدمتده - عبدالرحمن بن عوفک
والده مسعوده می - (شفاء) خانون بولومش ،
سپای بیتانه می ده ید قدرت آتیه ایله نوازش
بوپورولمشدی .

تا صبح روحک مهمانی بردریم
کیم اونک کیسوسنک دست خدادر شانه می
چونکه : والد ماجد پیغمبری (عبدالله بن
عبدالمطلب) حضرت تری هنوز یکرمی بش یاشارنده
برکنج ایکن برای تجارت مدینه به واوراده خسته لانه رق
عالم آخرته ارحمال الله می شدی .

قیامی ۹۰ ، پسته اجرتی ۲۰۵ غروشد . مرکز
توزی : یازیده حکاکر چار شینده ۴۷ نومرولو
کتبخانه در . محفل اداره خانه سندده بولونمقدرد .

آثار منتشره :

الزهراء

قاهوره (سلفیه) مطبعه و کتبخانه می
صاحبزندن (عبدالدین الحلیب) افندی طرفندن
یوقاریکی عنوان ایله برساله نشر ایذیکه باشلادیغی
اداره خانه مزده کن ۱۵ محرم ۳۴۳ تاریخی نسخه سندن
اوکره تدک .

الزهراء رساله می ، هر شهر عربینک اون
پشنده نشر اولونویور و علمی ، ادبی ، اجتماعی
مباحثی حاوی بولونویور .

بو رساله نک اعلانات قسمندن ، خلد ادیب
خاتمک (آقشدن کومک) رومانک (قیص من نار)
نامیه عربجه ترجمه ایذیش اولدیغی آکلادیغمز
کی عینا تورکجه لشدیردیکمز آشایکی سطرلری ده
عالم اسلام قسمنده اوقودق :

« غزته لک فقلنه کوره عجمستانده کی همدان
شهرینک بلدی می ، امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه نک
بر هیکنی یادریمش و اوستنده کی اورتونک رفیعیه
رسا کشادی اثناستوه بلدی رئیس (فریدالدوله)
طرفندن امام مشارالیه کیر جلیله سندن مختصرأ
بحث اولونمشدر »

الزهراء رساله می ، بو حادته یی یازدقدن صوکرأ
« خلفای مسلمینه شیمدی به قدر هیکل یاپیلان می
عالم اسلامجه سبق ایتمه می شدی ، دیبور .

مطالعه می آثار هر به قارئینه توصیه اولونور

علیه الصلاة افندی می والده مکره می ایله
ابولهب ک آزادلی جاری می (توبیه) و (حلیقه السعیدیه)
امیریمش . سوت نینمی طرفندن کتیریلدکن
وجنب آمنه ارحمال ایله دکن صوکرأ (آمنه)
حضرتلری ، خدمت نبویه ده بولومشدی .

ایشته بو ایک اون برنجی کونی اقشامندن صوکرأ
اولیه مبارککنک ۱۴۰۶ نجی دوره مسعوده می
ادراک ایده جکنز .

جناب حق ، اومقدس کیجه نک وتولدی اوکیجه
برقدسیت ورمش اولان نبی اقدس وافخم صلی الله
علیه وسلم افندی کرحمته بالجه اهل اسلامه سعادت
دارین احسان بوپورسون آمین .

نعت شریف :

مستبیر کدر سناک آفتاب وماهی ده
مستجیر کدر زمینک نصیب وشاهی ده
سن اویتکا رهبر حقیقک کای مقصودل
هپسنی جویا شو نونک رهروان وراهی ده
دلده انجی نام باکگله اولور وحدتخا
لا اله الا نفی ده ، اثبات آلا الهی ده
ای ایدمکتوم اولان راز خدا ، ماهیتک
عجزه اوغرا تمشدر استدلالات واستکناهی ده

ای محال احل معما ، ای مال کبریا
ایله مش دمپسته سرك عارف آکاهی ده
ای یکانه خاور مهرانل ، ذاتک سنک
ساده خلق الهی عاشق قیلماش ، الهی ده
باب قدسیت مأ بکدر بوتون عاشقک
کهیة علیاسی ده ، حاجتروا درکاهی ده
شوق بوس آستانکدر نسیمک گردشی
خاک پایک اولمادر هر ذره نک دخواهی ده
رهگذار نازک سربیلیمدر آمال کل
بلبلک خنده نک نیازی ناله جانکاهی ده

شعله زار اشتیاقکدر بو عبد محضک
روح محروق الفراقی ، سینه آواهی ده
یار رسول الله قیلین بر نگاه وصلک
نائل فیض لقا طاهر کبی گمراهی ده

ظاهر المولوی

تصیر - مضرر

روای اجمال ایدنلر آراسته کی فرق :

ایندی شواکی قسم ایله اولکی قسم آراسته کی
فرق شو صورتله درک : برنجی قسم فظرنده دقت
واعتنا ، الزیاده الفاظه در ! ایکنجی قسم نظر نده ده
اعتنا ، او اعتقاد ایتدکری و قرآنی اوریاه یاناشدیرمق
ایسته دکری و بو یولده استعارلر ، مجازلر ، کنایلر
- ولو عداقات - بعیده ایله اولسون - بالارتکاب
میدانه جیقارمق املی بسله دکری معنادر . بونلرک
شو حکمتی کورونجه ، کراقیمت اشیا یوکلر بر
قطار ده و نک ، ساریانک کوزمده کی هدفه طوغرو
کال وقار ایله کیندیکی اشناده طریق رفتارینه
دیکلهرک کندی ایسته دیکی سسته ده و لری چو کر توب
اوراده یوکلری ایتدیرمک ایستین و بو خصوصده
هر فداکارلی کوزه آلان حریص بر آدم خاطره
کلیر .

شیمدی شو ایکنجی قسم اراکنک آیته
ویردکری معنی والفاظی کندیلرینه طوغرو حل
ایتمک ایسته دکری عقیده ، یا واقع و نفس الامر
مطابق و نقوله موافق اولاجق و یا خود بویله دکلر
محض خیالات فلسفیه و یا عقیده باطنیه صوفیه
و یا خود اکاذیب شیعیه دن عبارت قالاچقدرد . هر
حاله شو ایکی شقندن خالی دکلر .

ایکنجی شقده بونلرک خطائری هم دلیده ،
هم مدلولده در . چونکه : مدعا باطل واستدلال ده
رنده دکلر .

اولی شقه کوره ایسه خطا یالکز دلیده در ، مدلوله دکلر . چونکه : عقیده و مدعا ، حق اولقله برابر شو آیتله آکا استدلال اولوق یاطلدر ، خطا تک هم دلیده ، هم مدلوله اولماسته مثال اولوق اوزره مسالک فلسفیه اعتقاد و بر طاقیم مذاهب باطنی ایجاد واعتقاد ایدن و بویده حصن حصین ملت و حرجان امت اولان قرآن ایله تأیید سودای خاتمه بولونان معتزله تک و شیعه تک تفسیرلری کوستریز .

معتزله دن (عبدالرحمن بن کسان الاصب) (ابو علی جبائی) (قاضی عبدالجبار) (زحمتیری) کی ذوات دائماً شو مسلک ناهمواری تعقیب ایشلدر . بونلرک ایشلدرند . زحمتیری کی زهد و ورعه شهرت ، بلاغت علمنده صولدرجه قوت ، مهاری بر کلامده موم کی تصرفده مهارت صاحبی ذواتک بولونغانی مسلکینه خیلدن خیل رواج و برمشدر .

بو قسمک اک بارز مثالی ، باطنیه تک سقوط تکالیف اوزره ربه (واعبد ربک حتی تأتیک الیقین) آیتله استدلال ایشلدرکه شویله تفسیر ایدرلر . « واعبد ربک حتی یجد الساجد والمسجود » و شونکله وحدت وجود مقامنه وارمش ذواتدن ، یعنی ساجد ایله مسجودی بر طائیش اولانلردن بوئون تکالیفک سقوط ایدجکی آکلامش و داعیلرینه بو خصوصده تلقینات و یرمک عالم اسلامه صالدرمشلدر . بن کندیم ، بونلردن ربه راست کدیم . بو آیت حقنده کندیلله خلی مباحثه و آیتده کی (یقین) ک « موت ایله تفسیری لزومی پیغمبردن مروی بولوندیغی مرجعیه ، کتاباریله اثبات ایتدکن صوکر اخطایم مجلسی ترک مجبور قالدی .

خطا تک یالکز دلیده اولوب مدلوله اولماسته

مثال اولوق اوزره صوفیه دن ، واعظلردن برچوقلرینک بو باده کی تفسیرلری کوستره بیلرکه بونلرک حقایق صوفیه ، زواج و عطفه معرضده بسط و بیان ایتدکری تفسیرلرک نفس الامرده موافق دوشناری و ارسته آیاتک اونلر اوزره ربه دلالاتی خصوصنده کی فکرلری خطا در . شو حالده خطا یالکز او آیات ایله مدعای اوزره ربه استدلالده در ، مدعا ده دکلر .

(عبدالرحمن سلمی) تک حقایق صوفیه به دأثر یازدیغی شیارک نفس الامرده مطابق و صحیح اولانلری هب بو قسمک پارلاق مثاللردن در . اولمایانلری ایسه کندیلرند خطا هم دلیده ، یعنی استدلالده ، هم مدلوله اولوق اعتباریه برنجی قسمک مثاللردن اولش اولور .

شیعه تک (یخرج منها اللؤلؤ والمرجان) ایله علی ، فاطمه ، حسن ، حسین مراد اولدیغنه استدلاللاری خطا تک دلیده اولماسته مثالدر .

سؤال : فخر عالم افندیزه روایه منتهی اولمایان تفسیرلرک هیچ روقت قرین اصابت و رهین جواز اولامایه جفتی نسائی ایله ترمذی و ابوداودک تخریج ایتدکری (من تکلم فی القرآن رأیة فاصاب فقد اخطأ) حدیثک صراحتی کوستره یور . شو حالده بو بوکا مثال تفسیر بالدرایلرک اصحابی تهدید ایدن حدیثاره قارشی ناصیل اولوبورده درایت جواز قایسی آچیلور ؟

جواب : حدیثک مورد تهدیدی باشقه ، تفسیر بالدرایه تک مورد جوازی بته باشقدور . حدیثدن مراد اولان تفسیر بالرأی ، بش صورتک برله پاییلان تفسیردرکه صور مزبورده بوجه آتی بیان اولونور :

برنجی صورت : بر مذهب فاسدی نشرو تسمیم

و قلوب مؤمنینی او سم هلاهل ایله تسمیم ایشون مذهب مزبوری اصل ، کلام الهی اوکا تابع قیهرق بر طاقیم وجوه ضعیفه ایله آیات قرآنی اومذهب فاسده یاناشدیرمق امل خاشانه سیله پاییلان تفسیردر .

ایکینجی صورت : تفسیر بالدرایه ایشون مشروط اولان علومی تحصیل ایتکمزین پاییلان تفسیردر .

اوجینجی صورت : علمنی الله حواله و تقویض لازم اولان مشابهای کوکبی کره کره تفسیردر . دودنجی صورت : زنده بر دلیل قائم اولقیزین شو آیتدن مراد الله بودر دییه کسب آتقدور .

بشنجی صورت : کندی کیف و هوایی و ذوق مشتهایی خصوصنه آیتک توافقی تأمین ایشون بر طرز لا ایا لایله خودمراته تفسیر کلام الله جرأت جاهلانسته بولونق صورتیه پاییلان تفسیردر . ایشته حدیثک تهدیدی بوکی تفسیر اربابه مخصوصدرکه الحق کلام الله ایله تلاعبدن باشقه برشی اولمایان شو فعل جانیسکارانه تک جزاسی آتشدن باشقه برشی اولماق لازم کیر . ناصیلک دیگر بر حدیثده (من قال فی القرآن بغیر علم فلیتوبأمقعده فی النار) اشبو جزاء تعیین بو یورمشدر . بوکی تفسیرلرک بعض نمونلری ان شاء الله کله جک نسخه به درج ایدجک .

آیاتک کولکسی تفسیر و تاریخ تفسیردری

برشمولی هجرت

صلوات کسوف

یکننده دن مابده -

وفات ابراهیم بن النبی علیه السلام :

ملوک و امرا یه مکتوب کوندمر یلرک کندیلری

ایمانه دعوت ایدیلدیکی صبراده مصر حکمداری (مقوقس) ده برنامه هاپون تسلط و (حاطب بن ابی بلتع) وداعته تسیر بو یورولمشدی . مقوقس ، دعوت پیغمبری به اجابت ایتجه مکله برابر سفیر نبوی به حرمت لازمه کوسترمش و تعظیم کارانه بر جواب ایله بعض هدایا تقدیم ایله مشدی . هدایای مرسله میاننده (ماریه) نامنده بر جویه واردی که علیه الصلاة افندیزک او طه لئی و (ابراهیم بن النبی) حضرت تری تک والده لکی شرفی احراز ایشدی . ایشته بو محترم قادیدن سکرنجی سنه هجری ذی الحجه سنده رسول اکرمک بر فرزند نجیبی تولد ایلمش ، یک زیاده محظوظ اولان ذات اقدس نبوی طرفندن (ابراهیم) نسبه ایدیلشدر . عمه پیغمبری (صفیه بنت عبدالملک) ک آزادلی جاریسی (سلمی) ابلهک خدمتده بولونش و سلمانک زوجی - رسول اللهک آزادلیلردن - (ابو رافع) ماریه تک بر ارکک چوجوق تولید ایله دیککی بشیر ایدججه کندیلسته طرف رسالیدن بر کوله احسان بو یورولمشدی . (براهیم اوس الانصاری) تک زوجیسی (ام ردة خوله بنت منذر بن زید) ک آغوش ارضاعنه تودیع ایدیلان و (بنی مازن) یوردند بولونوب رسول الله افندیز طرفندن زیارت و تقییل اولونان حضرت ابراهیم ، سنه ۱۰ آئی ، ۶ کون ، یاخود ۱۸ آئی یاشامش ، هجرتک اونجی سنه سی ایشنده عالم بقایه انتقال ایله مشدی . علیه الصلاة افندیز ، نجل نجیب تک حین احتضارنده یانته کیرمش ، اونی والده سنک قوجاغندن کندی آغوشنه آلوب مبارک کوزلردن یاشلر دوکونلیدی حالده « یا ابراهیم ! سنک ایچین حقیقه محزون . کوز آغلار ، قلب حزن باغلار . فقط جناب حق غضبه کتیره جک بر شی دیمیز . الله ، بی بویله بر مصیبت وقوعنده باغیروب چاغیرمقدن نهی ایشدر »

مألفه اولی اوزره (انا بك يا ابراهيم لحزونون
تبيك المين و يحزن القلب و لا تقول ما يخطا الرب
ونهاى عن الصياح) بويورمش (ماريه) و عشميره مي
(سيرين) ك صياحي منع اينديكي كي آواز بلند
اظهار ايلهين (اسامة بن زيد) ي صوصورمش
« يا رسول الله سني آغلار كوردده اونك ايچين
هايقير يورمه دين مشاراليه آغلانك مرحتدن ،
صراخك ، يعني باغروب چاغير مانك ، تعبير مخصوصيله
يولونانك اغواي شيطاندن ايلري كلديكي خبر
ورمشدي .

الله ورسوله اعلم ما لي :
« جناب حق ، مؤمناري - كنديارنجيه مثبت
اولان - قول توحيد اوزره دينه دنيا و آخرتده ثابت
قيلار و طالمالي طريق هدايتدن اوزاقده بولونوروركه
الله ديله ديكي ياپار » (داها وار)

ظاهر المولوي

عشرت و عبرت

شومر لوجهي تشكيل ايدن ايكي لفظدن ايلكي،
آمرقا ميسوزر جمعي طرفندن نشر ايديلن بر

رساله نك اسيدور .
بو رساله ، ۱۹۳۳ سنه سي استانبولده و آ.
ماطوسيان مطبعه سنده باصديريلش . مسكراتك اجتماعي ،
اقتصادى ، يحيى ، اخلاقي و ديني مضراستدن بحث
ايدسيور . اون آتي محقيقه صيفيشديريلان مندرجاتي
ايچنده بزه ، مسلمانلر ايچين عبرت آلاچق ايجه
سوز وار .

از جمله شو سوزلر سويلهنيور :
« اي عزيز قائل ! عشرت يالكلر مبتلاسه دكل ،
اونك نسله دغي تأثير ايدر ... چوجولر طوغوشلرندن
بدلا و سرسركي اولور ، چن بو ، بضا اولري چنه قدر
سوزوكلر .. مكتب خواجهلر ، كيت سرخوش چوجولر نه
داير اولرندن معلومات ايسته . اولنك سئلردن بري
والى الهايه كورمچي بو نخللر ، سني بيم تجربهمدن داها
بووك دليلر ايله افقاع ايديه بيلير »

« عموي حرك ايلك سنه سنده بوي غزمله دروس
حكومتك روسياده مسكراتي . تماماً منع اينديكي كورولدي ..
بو بووك حرب باشلاديني زمان دولتر ، ظفر عسكرلر
قوت و جلادته متوقف اولديني و عسكرلر دواملايش
قتلر ايله هيچ بر زمان مظفر اولامايه بيلري درك اينديكاري
ايچون مسكراتي منع ايچكي دوشونديلر ... »

« عشرته مبتلا اولانلر اكتريني ، بلعاصه جاهل
و فقير طبه بلكه يحي ضرريني بيلمزلر . فقط مضرلرينك
تعدادي ده ي بيلمزلر ؟ اگر هركون ايكي ضررشاق
ايچكي ايچكم اعتيادده ايسه كز برنده آتون پاره
اولارق ۷۳۰ غروش ايدر و بوميلع ، برادلو بوغداي ،

جناب ابراهيمي (فضل بن عباس) غسل
ايقتش ، نعل مباركي سر بر اوستنده كوتورولوب
رسول اكرمك امامتيله نمازي قيلنمش ، بعده
(ضيق) ده مدفون (عثمان بن مظعون) ك قبرى يانه
دفن اولونمش ، طوبرانك اوسته صو دو كولوب
مزارينك اوزمريه بر علامت قونولش ، رسول اكرم
حضر تلي ، قبرك ياننده طوروب « ياني آن اقلب
يحزن والعين تدمع ولا تقول ما يخطا الرب انا لله
و انا اليه راجعون . ياني قل الله ري والاسلام ديني
و رسول الله ابي » ديه - روايت ضعيفه كوره -
تلقين اجرا ايله مشدي .

بوي ايشيدوب آغلانلر احباب آراسنده
حضرت عمرك صو بكا يي بوكه لاش و سيني
صو وولونجه « يا رسول الله ! شو ، سنك اوغلانك
هنوز بلوغه وار ماش و دها مكلف بولوناماشكن
سنك كي بر ذاتك تلقين توحيدنه محتاج اولورسه
عمرك حالي ايجه اولاجقدر « ديش ، شو افاده نك
حزن و بكاي عموي يي آتيرماسي طولاييسيله آيت
آتبه نازل اولمشدي :

(يثبت الله الذين آمنوا بالقول الثابت في الحياة
الدنيا وفي الآخرة و يضل الله الظالمين و يضل الله
ما يشاء)

دريه قطار شكر ، يارم قطار مابون ، درت كيله برنج ،
اون باطلان قهوه ، بر مقدار پنبير ، بر قطار بال ، بر
چوال صوغان و بكري مترو . فاشه كفالت ايدر . صوكراده
جيكرده ۵۰ غروشكز قايير . بو حابلر علك باشته
بهاليقي وسالت چوكندن اول ترتيب ايدلشدي ... »
« بري اعمال ايچون آزيه احتياج واردر ، بو
زمانده ايله آلك ياتي ايچون دغي آزيه ضروريدر .
بنا عليه ميخانه جيله بري يانعه مساعد ايدن ، اها ليسني
حيات ايچون ضروري اولان مهم نقتدن عروم ايقتش
اولور ... توركيه لير كندني آبا و اجدادليك نفيس
ايچكلري ترك ادوب غريك سغم غادلري تقليد ايدهرك
برايه نغيت اغوسلر . چونكه : براك هيچ رفاهدي
اولاديني كي نامتاي ضرورلده واردر . اگر توركيالي
كنج ، بري ترك ايجكه راضي اولورسه اجداديك ايچديكي
شكر و ليويني ليوناني توصيه ايدهرم . بو دغي ميان
كوكك احتوا اينديكي بوتون خوامي حاويدر . اگر
بووه كالي دكل ايله منكشه ، يادم ، كل ، خرما و سائر
بر جوق ميوه و ييچكلر شروبي ايچكمك اخلاجه اوكا
ضرر وزن يرادن قورتوله بيلير ... »

« بوتون ديني كتابلر مسكراتي محرم ايدلر . (قرآن
عظيم الشان) دغي يالكلر ايچكي دكل ، اوكا ياقين
كيتكي بيله مياشتش ، اونقاره مساوي طوتوش و حضرت
يعقير ، شيطانك الشفقور بري ايديني ايضاح ايقتش
واوندن اجتناب ايجلري قومه امر ايچمدر ... مسلمانلر
آراسنده ايچكيتك خريستيانلر عائد اولديني و خريستيان
مذهبك بو خصوصده مساعدك بولديني طرژنده غريب
بر اتمام واردر . شو مهم نقطه مع الاسف اعتراف
ايديه ليدركه عشرته مبتلا اولان خريستيانلر ، دينلرينك
عقائدينه حرمتكار اولمايلردر ، چونكه كتاب مقدسه
عشرتي تماماً منع ايدر و اكلر بووك كيناهلردن بري
اولديني سويله مكدده عموم كتب مقدسه ايله اتفاق ايدر . »

(لا تنظر الى من قال والنظر الى ما قال) يعني
« سويله نه دكل ، سويله ديكنه ياق » كلامي ،
حكمايخ لراك برنجيلر ندر . يوقاري نه نقل اينديكم
سوزلرك بر راهب لاسندن صدور ايقتش اولماسي
اولنرك قيمتي دوشورمز ، بلكس شرابي حضرت
عيسانك دغي عد ايله بن خريستيانلنك رؤساي
دينه سندن بريك اقوالي بولونامي ايقتي آرتيرير .
بوكون (عشرت) رساله سنده صايلان و اونون اولان

يحيى ، اقتصادي ، اخلاقي و ديني محاذيريه بناء
مسكرات استعمالي مسلمانلر بيك اوچ يوزكسور
بيل اول حرام قيلنمشدي و طرف رسالتن (الا
ان اخر قد حرمتم) ديه ندا اينديريلمسي اوزمريه
مدينه اولرنده بولونان مواد سكره قاپلري ، قاي
ديشاري و باش آشاغي ايدلشدي . مسلمانلر
قفاسندن زياده صيرتندن متأثر اولالاري ، يعني
سوزدن فضله صويادن آكلالاري ايچين شريعت
غرا ، مسكرات استعماله قارشي جزاده تعين
ايقتش و بوجزاء ، كرك عهديفميريد ، كرك خلفاي
راشدن دورنده تطبيق اولونمش ، حتى مكرراً
حد جزاسنه اوغر ايان مشهور (وحشي محبتي) نك
آدي ديوان مجاهدن چيقاريلشدي . زمان نبوته
يه تيشه ميوه صوكرالري ايقتش باشنه كچكلر خصوصيله
ايران و سوريه جهنمده راس امورده بولونانلر
كيزلي و آشكاره مسكرات استعماله باشلاديلر .
مثلا حضرت عثمان طرفندن كوفه و الياسي بولونان
(وليد بن عقيب) برصباح سرخوش اولارق محرابه
كچمش ، نمازي درت ركعت قلدردقدن صوكر
سلام و برمش ايسه ده خيزي آلاماش اولمالي كه
ايسر سكر داها قلديراييم ، ديمشدي .

كذا : يزيد بن معاويه ، شامده مقام خلافتي
اشغال ايدنجيه عشرت استعمالي عانيته اورمش
و شراب ، دين احديده حرام ايسه دين مسيحي
موجبجه ايجه جكتي نظماً اعلان ايله مشدي . وليد
ايله يزيدك سرخوشلتي آراسنده شو فرق واردي كه
وليد ، والي اولديني ايچين بالزل مدينه به جالب ايدلش
و جزاء كندپسنه حسكر اورولمشدي . فقط يزيد
مقام خلافتده او طورديني ايچين هذيان مستانه
قارشي برشي بايلا مامشدي . يزيدك اخلافندن
واموي حكمدارلرينك اجلافندن بولونان (وليد
ثاني) نك سرخوشكن قرآن كريمي پارچه لاديني

ایسه تاریخ اسلام صحیفه‌لری قرار تاجق جراثم
آینه‌نذر . عباسی خلیفه‌لری ایچنده ایچنلر، حتی
منادمه مجلسلری ایچین (ثیاب‌المنادمه) نامیه خصوصی
کسومراحدث ایتدیرنلر واردی .

خلفانک عشرتی اعتیاد ایلمه‌لری ؛ سلاطینه
ملوکه وامرایه نمونه امتثال اولوبوردی . عثمانی
پادشاهلریک ایلمک سرخوشی نطن ایدیورم که
ییلدیریم‌بایزیددر . سرخوش صدراعظم‌لرک برنجیسی ده
ییلدیریمک وزیری چانداری زاده علی پاشادر . هله
کوپرولو زاده فاضل احمد پاشا کی اسمنک سیاسی
بر وزیر خطیرک کنج یاشنده شید باده اولاراق
کیتمی نه آچیناجق بر حالس . واقعا مسکراتک
حرمتی هر دورک علمای طرفدن سویله‌نیلش،
حکومتلر طرفدن مختسیر دولاشدیریلاراق مواد
سکره اعیایه‌چالیشلمش و ایچناره عقوبتلر یاییلمش
ایسه‌دسر خوشلق ابتلاسی اور تادن قالدیر ایلاماشدی .
چونکه : عوام خلق ، بویوک بیلدیکی اشخاصکده
ایچدیکنی یا کوردیور ، یالیشیدیور ، مضرمتموع
بر شی اولسه فلاں ، فلاںده یامازدی وهنه
دوشوبوردی .

حکومات اسلامیه‌دن هیچ برینک تامایا یامادی
منع سکر و طیفه‌سنه بویوک ملت مجلسی حکومتی ۱۹۴۱
۱۳۳۳ تاریخی قرار یله هیچ اولمازسه رسماً موفق
اولشدی . زیرا : خصوصی اعمال و کیزلیجه
استعمالات اولدی دیوبولوبوردی . فقط مع الاسف
سوکرادن مسکراتک قایل شیشلرده صایلماسنه
ومعین مواقعه ایچیلیمه‌سنه رخصت وریلدی .

بکا اویله کایورکه شورخصت ، مثلاً بارودک
پراکنده صایلماسی منع ایدوبده صندوقلرله
فروخته مساعده کوسترمک قدر تهلیکی ، بلکه ده
اوندن دهامه‌لکدر . چونکه : بارود ، آجیق بر
رده استعمال ایدنجه ضرری دوقونماز ، لکن

مسکراتک عل اشتعالی معده‌درکه اوراده انفلاقیه
هم جسمی ، هم اخلاقی تخریب ایدر .

بنایت اسلامدن پک یاقین زمانه کلنجهیه قدر
مسلمانلر آراسنده میخانه‌چیلک معناد بر صنعت
دکلدی . حتی داها خبیث صنعتاره سلوک ایلمش
اولانلر بیله مسکرات یاغاسنی بیلزم وصاعاسنه
توزل ایچوردی . میخانه‌چیلک شوبله طورسون
بوزاچیلک بیله خوش کورولمیدی زمانلر اولمشدی که
« میخانه‌چیدن شاهد ایسته‌مشلر ، بوزاچی
کوسترمش » مثلزم ، اوزمانلرک یادکار تلقیسیر .
سوکر مساجد ومعابد جوارنده مسکرات فروخته
مساعده اولومازدی .

الله برندن صافاسین ، بویوک احواله کلدی که
هان هر دکانده بلسله شریفه ، یاخود (الکاسب
حبیب‌الله) لوحسمنک آلتنده قایل شیشلره
طوبدن وپراکنده مسکرات صایلدیغی مشعر
اعلاناملر و مسکراتک ناصل یاییلاجیغی تعریف
ایدن رساله‌لر کورولوبور . هان هر بویوک غازینوده
همده قادین ، ارکاک بر آواده مسکرات ایچیلدیکی
تلفله مشاهده ایدیلور . (*) مسکرات یا یلنلرندن

(*) توحید افکارک ۱۸ یول ۳۴۰ تاریخی نسخستند :
« پک اولغنده جاده کیرده برکیجه نفس‌الاییدن
سوکر غیر قایل سترخانغا درجه‌ده سرخوش اولاراق
دولاشدقاری ادعایله مظنوننه فقریه وفاته استنده ایکی
قادینک عاکملری اخیراً برنجی جزا حکمه‌سنده رؤیت
وأتاج ایدلشدر . مظنونلردن بری حکمه رئیسک سؤاله
جواباً ایچکی مدعه صایجی ایچون (!) استعمال ایلمه‌کنی
سویله‌مشدر . مدعی عمومی مظنونلرک منع مسکرات
نظامنامه‌سنک آلتینی ماده‌سی موجبجه تعزیراتی طلب
اقتشدر . هیئت حاکمه‌دکور نظامنامه‌یه توفیقاً نصف‌الاییدن
سوکر اعلی ملا'افانس ، آجیلرک بولوندی بر حمله‌ده مظنونلرک
سرخوش کورولملری اسباب مشده عد ایله‌رک یکریم
کون جیلرینه قرار ورمش و رئیس پک کندیلرینه بردها
سرخوش اولاملری اخطار ایلمه‌مدر . »
غریبه‌لرک بویکسه‌له باشلادیغی زعمرا یلنلردن

چونکه ده (:) یورکی ، کیرفور ، میسون دکل ، فسی
وقایع‌لی مسلمانلر اولدی نظر تعجب و تأسف‌چار یور .
چونکه : راقی یاچمانک وصاعانک قازانچی پک فضله
ایش ، یوزده بیلیمه نه قدر تجارت براقیورمش .
پکی اما ، تجارتکده - هادی مشروع اولماسی
دوشونمه‌لم - معقول و انسانی اولماسی لازم کزیمی ؟
اتجار ایدمه‌چکی بیلین بر حیلینه فضله بدل ایله
زهر صائق ، تجارت ایدوب قازانق صاییلیری ؟
بر دملی ، اجزاده‌پسته کیتسه باشقه بررمقابل
معده‌سته دوک ایچین آسیدقینک ایسته‌مه ور
چوق پاره ورسه ده‌پوصاحی پاره‌نی آلیرومطلوبی
ویره‌بیلیری ؟ ویرمش اولسه شو حرکتی نظر
قانونده معفو کورولوری ؟

قانون ، جرم تاقی ایتمه‌سده وجدان دهنیل
انسانیت مدعی عمومی ، احتکار اسکاره لایق
قالبیلیری ؟ ایشته بر چوق سؤاللرکه جوابلری
دینزدن ، کتابلر مژدن ، عادات و اخلاق‌ایتمزدن
(و هلال اخضر) مثالی انسانی جمعیتمزدن آلمایه
توزل ایدمه‌دیکیز ایچین همدین عرفقز اولمایان
آمریقایی بر راهبدن مشرتک ترکی لزومه دائر
سوزلر ایشیدیوروز .

آمریقایی مسر (ویلیام ژونسوک) ک هلال
اخضر جمعیتمده سویله‌دیکی :
« ممنوعیت فکری [مشرتک] تحریک مفکره‌سنک
محصول دکلدر . بوفکر اساس اعتباریه غامبه شرقیدر .
مسلمانان اون اوج بویوک عصر مقدم صورت قطعه‌ده
مسکراتی معاتش بولونوبور . بناء علیه آمریقلک کشفندن
باشتمسک خوش کورومه‌چکی شو حالده قارشی انسانک
پکن نسیمه‌دکی بر مثالک سرلوحه‌سی سکرار ایلمه‌چکی
وکیل استراب ایله (بودمی عصریلاک ایچاقی ؟) دینه‌چکی
کپور .
(:) منع مسکراتک العاستدن سوکر استانبولده
مسکرات صایلان یزک ۱۶۱۶ عدوبنه پک اولدیغی
آقدم غزنه‌سی یازیوردی .

بر چوق عصر مقدم شرقده ممنوعیت فکری تخلصش
ایدی . بویکون ایسه اسلام دینک تاقین و تعایب ایتمی
مسکرات ممنوعیتی آمریقلک قوانین اساسیه‌سنه کیمش
بولونوبور . حال بویک تام یزمنمانک امریه عامل اولوب
مسکراتی منع قائلشدیغین زمان نه غریبه‌رکه حریم
مضموم کوردیکیز برشی تقلیده ناته‌رکیز . تحریک
شرق رضایتی قبول ایتمک اوغراشیکن سر ، غریبک
بر دیناتی تقلید ایدیورسکیز . بویک هکندده
برشی دکلدر ... بر ملت نه قدر ایچکی ایچیره ونسته
کرلر - توحید افکار ۱۰ یول ۳۴۰

وادایسته‌ده آچی ، فقط حقی سوزلر مخاطب
ومعاتب اولوبور . قادر متعال حضرت قاری «
مسلمانانی بعضاً غیر مسلملر واسطه‌سیله‌ده تأیید
ایدرمش ، احوالده قاضیروا یاولی الا یصار .

ظاهر المولوی

عبرت آینه‌چق بر ایستایستیق

فرانسیزجه فی بر غرنه‌ده آیدمه‌کی سطرل
نظر دقتیزی جلب ایدی :

نسبه آرمسکرات استعمال اولان اسویمجرده
ورمدن وفیات ۲۰ ایله ۴۹ یاشلری آره‌سنده
بولسافلرده بیک‌ده ۵۸ در ، فقط میخانه‌چیلرده
۴۲،۵۰ در .

فرانسه‌ده ، اهالیکن هیئت مجموعه‌سنده بیکده
۷،۳۰ کنجی اولدیرن ورم ، میخانه‌چیلرده ۱۴،۱۰
نسبتنده وفاته سببت وریور . آلفونزیمه قارشی
مجادله هیئتک افاده‌سنه کوره بر شخصک استهلاک
ایندیکی اسرطو ، فرانسه‌ده ۲۲ لیتره ، ایثانیاده
۱۷ ، یونانسانده ۱۳ ، مالمده ۱۵ ، اسپانیاده
۱۴ ، اسویمجرده ۱۳ ، پورتگیزده ۱۲ ، بلجیقا
وانکلزده ۷ ، قنادده ۳ ، نوروهج و ژاپونیا
۲ در .

فرانسه‌ده اسرطو ، شراب و بیرا صرفاتی
۱۸۶۰ دن ۱۹۱۰ سنه‌سنه قدر اوج مثلی آرتمشدر .

بر لیتره ۹ درجه لك شرابده ۷۳۵۰۰۰ قالوری اولدینی حالده برکیوا كك ۳۹۰۰ قالوری وریور. برهكتارلق باغك وریه جکی [۱,۸۴۴,۰۰۰] قالوری به مقابل عین مساحت سطحیه مالک اولان بر تارلاده کی بوغدایدن ۴,۲۳۳,۰۰۰ قالوری چقارمق تمکندر. فرانسه بوکونکی اوزوم حصولی ایله شکر استحصالاتی اوج مثله ابلاغ ایدهیلیر.

اسیرطولی مشروباته تحویل ایندیکی حیویات ایله انکلتزه بر میلیون بش یوز بیک کیشی بی اناشه ایدهیلیر. کوریلیورکه غدائر حقیقی غایه لرندن اوزاقلاشدیریلمق ده آاز مندی اولان ورفلاکت تشکیل ایلمن اسیرطو اعمال اولونویور.

ارض ناصیل تشکل ایتدی ؟

سیاره من قاچ یاشیندهدر ؟ ماضیسی و استقبالی ! دنیازمك و منظومه مرك سوک ! قیامت ناصیل قویاجیقد ؟

۱
اربابنه معلومدرکه ؛ اوزرنده بولندیغمز ارض دخی ، کوارده کوردیکمز کی اجرام سیاویدن بریسدر. بی اسراتیک ویاخاصه حکما و علمای قدیمهک منلری کی ، ارض بتون علك مرکزی دکلد. بالعکس اوه اجرامه نظراً برتوز دانمی در. مع مافیة یزاسکی انسانلرک ؛ ارض هیستدن بیوک و بو بیوککله متناسب اولهرق ایجارینده شمس دخی داخلی اولدینی حالده دیگر بالجله اجرام سیاوینی رسم کید یاپدیریور کی کال عظمتله اوکندن کیرتدیکی خصوصنده کی ظناری تفسیح ایده مریز. چونکه نه قدر اولسه زاراضلیز، وطنیورلک حسی ایله سیاره من سکانک ساخته برعلتیدر...

فیالحقیقه کونک ایسترایدی که ارض : اك بیوک برحکمدار کی کال وفاروحشتمه شوبه طورسون ؛ واراضه نظراً بر نقطه کی کورین ییلدیزلر، و بونلرک

ظاهراً بیوک لرندن اولان شمس و قر دخی کال تواضعه کندی اطرافنده دوفسونلر، زی ایصبتسونلر، زی آیدینلا تسونلر...

فقط نه چاره که ارض سنانک حکمداری اوله جق درجه ده بیوک دکلد. بلکه بر جوق اجرامه نظراً جزء لایعجزی دینه جک درجه ده منی منی در اطور ماسه کلتجه ، اساساً بونی ایستهمک هیچده خوشه کیدر برشی دکلد ؛ زیرا ارضک طور ماسی ، مزاره کیرمسی دیمکدر. بئاه علیه بوکی بی معنی ظنون و آوزونی ترک ایله حقیقت بین اولام واراضمه ، لایق اولدینی مرتبهن فضاه منی وریم.

فیالحقیقه ارض ؛ منظومه شمسیه مرک اوافق بر سیاره مسیدر وایشته هبسی بوقدردر. حالبوکه فکر آ سریع صورتده ساره بوکه لبرایسهک باشقه باشقه نه قدر عوالمه ، نه قدر کونلره راستلاز. مثلاً ایلك مرحله بی اوافق قرمز تشکل ایدر.

قرک سطحه آباق باصدیغمز فرض ایده ام. کوره جکمز شیلر ؛ بوش هجرال ، سیوری سیوری قایالر ، تمجر ایتش لاولر ، بر جوق یانار طاغ آغیزلری ؛ یعنی فتحه لر وقراتلر ؛ اوزون اوزون اولوقلر، یاریقلر، چوقورقلر... کی آثار اندفاعیه در. ایصسر و اوسی بوجانی کورونمز برهجراده تمامیه خراب اولش و برطانی طاش اوستنده قالمش بر شهرک منظره منی افکار بشریه نه یولده تاثیر یابارسه ، ایشته ارضک اوصولون قرینک دخی وریه جکی حیسات بومرکزده در. یعنی اولجه مخلوقات و برونوع بشر ایله مسکون ایکن بالاخره بلکه ده جاندن تماماً یوق ایدلش بوش بردنیا.

حضرت قرآن، قرک بوجالی ایکی اوج کله ایله نه قدر کوزل تصریح ایتشد.

سوراه اسراتک ۱۲ نجی : [فمحونا آیه الیل...] آیت کریمی ؛ ۱۰ بقری (کرک مرکزی آتشارندن

و کرکسه جاندن) سوندوردک ؛ دیمکدرکه بوبایده فضله سوز سولیکی زائد عد ایدرم.

قری بر اقبیر ، کونشه کیدرسهک ؛ اورادهده بر طاقیم مدعش یانفینر ، آهولر ، خارق العاده حادثات ، جهنمدن نمونه اوله ییلیر صیجاقلر ، قایتار سولر ، فقط جمله منی بخار حالتده اولهرق برهرج و مرج عمومی کورمه جکز...

کونشدن سوکره سیاراتی دوشونور ایسهک یونلردخی بر جوق غرابی عتوی بولتقله برابر شوبله یوبله ارضه بکرمه دکلرندن بلکه فضله برشیلر اوکره من ایسهکده فضالت بی نهیاه دهرینکند اسرار انکیز صورتده پارلایان اوزاق ییلدیزلره کیتجه وضیعت تماماً ده کیشیر. بز اورالرده خارق العاده توصیفنه بحق شایان جاذباته شاهد اولورز.

باشقه عالم ، بزم کونشمز کی نسبة ساده بر حالده بولنیوب بلکه قرمز ، مائی ، صفر ، طورونجی ، پورقائی ، لیلای، یشیل کی رنگلره مالکدورلر. بومنظومه مرک رئیسلی اولان کونش و بونلرک سیاره لری و ییکلری ده بزه نظراً بوسبتون باشقه باشقه شیلدر. اکثریا بو منظومه لر ایکی ، اوج ، درت وحی بعضاً بش کونش طرفندن اداره ایدلکده درلر. عددلری میلیارلر بالغ اولمقده و هر برینک آره سنده کی مسافه ایسه هیچ شبهه یوقدرکه ، ارضدن بردانه منه قدر اولان مسافه دن پاک زیاده بولمقده در. از جمله ؛

تلفظ دورس پیلدیزی	زیلیون کیلومتره	سریع شندورله
۶۱ دیناجه	۶۰	۹ میلیون سهک
۸۳	۸۰	۲
۲۵۶	۲۵۰	۲
۲۵۶	۲۵۰	۲
۲۵۶	۲۵۰	۲
۲۵۶	۲۵۰	۲
۲۵۶	۲۵۰	۲
۲۵۶	۲۵۰	۲

بر مسافده اجرای سلطنت ایتکده درلر. حالبوکه بالاده مثال اولهرق تعداد اولنان کواکب بزه هان نامتاهی دینه جک درجه ده یاقین اجرام

سیاویه دندولر ؛ دها اوتله لری وار. اوتله دهده بر کونش وار. کوریلن ییلدیزلرک هبسی برکونشدن، دها و دها اوتله لرده یته لایمده ولایحسی بر جوق کونش وار. بوسلسله هب بویه ، بونک نهایی بولوب آکلامق بشریت ایچون غیر ممکندر. جمله منی ارضدن وحی بر میلیون اوجیوز بیک کره بیوک اولان کونشمزدن بیکرجه ، میلیونرجه دها بیوک. هبسنکده بیکرجه دفعه دنیازدن بیوک و متعدد سیاره لری وار.

سورده یس ک : [اولیس الذی خالق السموات والارض بقادر علی ان یخلق مثله من یلی وهو الخلاق العلم] آیت کریمی دخی سیارات واراضک مثللری یارأتایدی دیمکده در...

ایش بویه ایکن ناچیز ارضمه ؛ هبیت عمومی کائنات ایچنده ، یوزمری قیزاتادن بوقدر پارلاق موقع ویرمک ، یاغزوردن ویا جهاتندن باشقه برشی دکلد ؛ یعنی جسامت اعتبارله ارض نه درکه یرنده طورسون و فضله اولهرقده بتون کاشانی اطرافنده چورسون ؛ ارض اولسه اولسه لایمده ولایحسی دینه جک درجه ده جوق اولان عتقلت الطبیعه اجرام سیاوینک تدقیقه خادم منی منی بر [رصدخانه] در ، دینیه ییلیر. ایشته هبسی وبتون مزنی بودر ؛ ازان حرب میرالانی عبدالرحمن

مورمون دینی و تعدد زوجات

۳

عینی حجره ، مورمون قادینلرک ذهینته دأثر شایان دقت (بالخاصه بزر ایچون) معلومات وریمکده در. اوکا کوره سلامتک تعدد زوجة ایله حصول بولاجنی فکرله بویون مورمون قادینی، تک قادینی ازده واجلره بر حسی اکراه

و مرحله باقار. ارککي اساساً و طبيعة متعدداً زوجة عد ايدر، مطلقاً فحشه ميدان آجان وحدت زوجة به تعدد زوجاتی ترجیح ايلر. اوکا دها کوجوک ياشدنبری اوکده قشاردکه قوجهنك آرزو و محبتك سوغه مسمي ايجون تعدد زوجة لازمدر. بناء عليه مورمون قادی، قوجهنك ديكر قاديئرله ازدواجنه راضی اولور. حتی بو ازدواجی تسهیل ايدر. چونکه بونکدی سعادتى انتاج ايدء چكدر. بوتون مورمون قاديئرلى حياتلرندن منون و مسعود درلر. باقكر منور و عصرى (سويديكى سوزلردن بللى اولان معلومانه كوره بوقاينه عصرى ديمك خطا اولور) بر مورمون قادی نه ديور:

« خريستانا كثر بئتك لو قدر استكراه و فقر تله رد اينديكى ديني قبول و تطبيقن نيچون صقيلوب اوتانايم. او كده انجيل، يوقى؛ چوجو قلمدنبرى مقدس يلدېكم بوانجيل، تعدد زوجاتی تلقين ايجورى؛» ديدكدن صوكه تاريخي بر بحث آجيور. اوزون اوزايدى به اكله ايله فكرى آكلانير. ابراهيم، اسحق، يعقوب عليهم السلامى مثال كنديور و بو شورتله انجيلده بوتون نصرايلرك اعتقادى خلافة تعدد زوجاتك موجوديتنى ادعا ايدور. (برى علاقه دار ايجون بوقسلك حذفيه علمى مناقشه سته كيورز).

«ازدواجك غايه سى نه در؟ هيچ شبهه سز جنسى چوغالقي، چوجوق يتشد ريمكدر. بو غايه ي اكله ايتك ايجون ضيقت قوجهنك قاريسيله - نتيجه سى وخيم خسته قفلردن قاريسنى وقايه ايجون - بعضى زمانلرده تماسده بولناماسنى آمردر. نه ديمك قادين ساده مادی اكلنجه واحتراسلرك آلتيميدر؛ طبيعت اونی دها على برغانه ايجون بارانامشيميدر؛ طبيعتك اخلاقيى آنته ي اوكره تيرك قارنده چوجوغنى طاشيديني زمان قلبنك صاف، دوشونجه و حساباتك تميز، فكرينك راحت بولماسى لازمدر.

وجودينك تحت و سلامتى ادامه اينديرن حركتلردن ماعدا آنته عضويتنى ضعيفلانان، تحريش و تحريك ايدن هر شيدن چكيمه ليدر. قوجهده ائي بر قوجه اولونجه، قلبنك قاديئى موقع اجتماعينك مساعده ايدء بيلديكى وسائط و دقتله بساهه ملى، تقويه ائمه لى، تسليه ائمه لى و بونده درين بر شفتت و محبتله بايمانلير؛ قادين، عضويت قانونلرينك منع اينديكى زمانلرده، يئنى موسمسر جامعلرده بولمقدن چكيمه ليدر. بو طبيعت قانونلرينك تطبيقى بوتون حيوانلرده كورسيورز. مع التأسف يكانه استننا اولارق جنس بئر بولسيور. ذاتاً ائجه فكرلى بر فرانسوز ديمه. شميدركه انسانى حيواندن تفريق ايدن، صوامدان ايجمى ووقلى و قفسز عشق بايمانلير. بونكمتعدداً زوجلرده قطعاً راست كاهه سزكر. سزده ظن ايدلديكنك عكسه اولارق اصولى دائره سنده تطبيق ايدلن تعدد زوجات، دوغريدن دوغرى به قاديئرلك برهبر كارلغى مستلزم، چوجو قفلرك روى و وجودى تشكلكلرينك صاغلاملاشاسنه خادمدر. سز نه ديرسه كز ديكر، تعدد زوجات بزده قاديى خريستان عحيوط و جمعيتلرندن دها و استون، دها اخلاقي و دها حرميتكار بر موقعه چيقارور. چونكه اوراده ارکك غير مشرووع بر صورتده كز ليجه وسائط و زنكيتلكنى صرف ايدء برك ياشيور. حال بونكه امرالهي اومرئسى او، ارکك محترم بر زوجة اولارق بره چكدر. بوتون بونلر سزده لوجوده كتيرسيور: اسقاط جنينلر، قتلر، اتحارلر، وجدان عذابلى، منكسر حياتلر، سفالت و وقتندن اول اولك و بوتون بونلرك لازم غيرمقارنى قيصقماقچلقلر، بارجالانان قفلر، عائله آراسنده كيمسزلكلر و نهايت فرنگى و امثالى خسته قفلر.

بوتون بونلر تيمورمش كي ده نهايت، خريستان اول قفلرى ادعا ايدن حكومتارك ذوق و صفا قزلربنه

و تبعاً له مساعدده بولمالارى. حيوانلرى تقلید ايجون ديمه چكيم، چونكه خلقنك بوتون جنلىرى بومسكده افراطلردن چكيمكده و تناسللارنده طبيعتك قانونلرینه او بقمده درلر. بز مورمونلرده ايسه قادين قوجهنك حكيمى آلتنده در. اونی افنديسى اولارق بيلير. اونكچون ياشار، اونك شان و شرفنى، حكيمى، عائله سنى آرتدريمق ايجون والحاصل بركه ايله صرف اونك ايجون ياشار. محبت و مر بوطيتى، بوتون حسيات و تحسنانى الهى، قوجهسى و چوجو قفلرى ايجوندر. قوجهسك چوجو قفلرى ايدنه قدرده كندى چوجو قفلير. ارکك ايسه امرالهي به دائما اطاعت ايدر. مقدس بر مؤسسه اولان ازدواجك و برديكى و كندى مالى اولان قاديئرلردن ماعدا ليه نه زان ياشلر، نه ده شقالاشير. بالتقيجه زنا Licence و بر نوع قادين تجارتكاهى اولان كزلى اولور و فحش ممنوعدر.

مورمونلرده نه پاره، نه ذوق بر قاديى باشند چيقاراماز. چونكه اوقادين ايجون ناموسلى برعائله ايجنده زوجة و والده صفترينى قازانقه دائما امكان واردر. اوراده عشق و محبتى، صلح و سكوتى، راحتى بولور. اولولمقدن قورتولارق ايديت طوراغنده عائله سنى ائمسز كدر سز تئادى اينديرن. بز حيايمز، قاديئرلك حياتى نه قدر مسعود اولاييليرسه اوقدر سعادت ايجنده چكيمكده در. بن قوجه اولارق مرد براوكه مالكم، اونی بوتون روحه سه ويورم. اوندن دورت چوجوغم اولدى، بو چوجو قفلرك بزه نه قدر قيمتى اولدقلى آكلاتمق قابل دكدر. قوجهنك آبريجه يدى قاريسى وار. بر تانه سى دعا ائي برعائله كندى، بونلردن (۲۵) چوجونى اولدى. بوتون بو آتءلر بالخاصه بن ايجون بك معززدرلر. برابر چالاشدنق برابر چالالادق، برابر اوزولداق. سهويئچ و كدرلر مزي برابر ياشلادق، طبيعى همبرك

بوحياتده قسورلر مزار. فقط ائجه بيلورمكه اونلر حرمته لايق قاديئرلر و قوجهمده حرمته لايق مرد برآدامدر. عائله سنى برايكنجى حضرت ابراهيم عليه السلام كي اداره ايدسيور. هيئزى مسعود ائچكه چاليشيور. بزه الهك امرينى اوكره تيور و صباچ آقشام بزي اطرافنه طويلايور؛ عائله جه دما ايدسيورز. ۲۰ حزيران ۱۹۲۴

رئيد مظهر

آسيانك كوكبكنده عصرى وسائط

نيشده تلفراف ر تلفره

تيئده صوك زمانلرده تلفراف و تلفون استعماله دائره نده تلفراف اداره سى مديرى ميستر كينغ طرفندن انگليز جوغرافيا مجموعه سنده بر مقاله ياشلشدر. ميستر كينغك و رديكى معلوماه كوره تيئيلرك شيميدى به قدر بيانيخيره قطعاً كوستمذكلى و بوديستر ايجون حج برى اولان باي تخلىرى لاسا Lhasa ي صوك زمانده بر چوق سباحلر كورمكه موفق اولشلاردر. بونلرك رنجيسى مشهور تيئ كاشنى انگليز جترالى (بره برا) اولشدر.

حال بونكه بوندن تقريباً اون بش، اون سكر سته اول تورك سياحى عبدالرشيد ابراهيم اخدى تيئته كينش و لامالره دينى مباحثه و مناقشه لرده بولششدر. استانبولده باصديرتدينى ۵۰۰ صحفه يى متجاوز سياحتنامه سنده تيئته دائر معلومات ورمكده در. عبدالرشيد ابراهيم اخديدن باشقه عمومى حريده روسلره اسير دوشوبده حبسخانه و منفارلردن قاجان نجه تورك ضابط و عسكرى بالخاصه انگليزلر هر باصديقلى اجنى طور ياشنى كندى ملكتلىرینه طانيندق و بيلدريمك ايجون كوردكلى يازسيور. نه اولوردى بز بر قاچ

اجتماعی ضلالت

اجتماعی انجیل از من ، باشلیجه ایکی به آریلیور .
بری اقوام سائردهن اولدقلری حالده تورکیلیک
ایدنلر ، یعنی تورک کیچنلر ، دیکری ده شرقی
بولونقلری حالده غربیجلیک ایدنلر ، یعنی هرایشه
غربی تقلیده اوزدنلر . اولکیلرک قبلهسی کون
طوغیسی ، صوکر اکیلرک کعبهسی ده کون باتیسی .
برنجیلرک مذهبی عدهسی « عرب حرنی »
تورک مدنیته قابیل تالیف دکلدر « دیه (شامانی) لکه
قدر دایلیور ، اینکچیلرک مشربی زیدمسی ده
غربی هر تورلو مائری قبول و تطبیق هوسندن
عبادت بولونویور .

بونلرک برلشدیکی فقهلرده وار . مثلاً اسمنک
آلته تورکجه چاغانا ییجه خلص طاقانلر ، اوکا
رغما قفاسنک اوسته فرنکجه باشلق کچیرنلر ،
یعنی هم مستشرق ، هم ده مستغرب کورونلر
مشاهده ایدیلیور .

صوکر اهرایکی قسمک مذهبی و مشربی عقیده سی
بیلمه دن مودایه تبعیت دیه جماعته اویانلرده موجود .
مثلاً : غربی دینی ترمی دیمک و شامانی
قولاغنه پک ناخوش عکس ایدمک اولان کلیسا
موسیقیسی بیله دیگه ملک ایستینلر ، کذا انتاریسنک
اوموز باشنده نظر طاقیمی صالانان جوجوغنه
کتق شایقه گیدیرنلر کورولویور .

خلاصه : خلقتک متفکر اولایان افرادی ، فکری
واجتماعی بر فوضی ایچنده یوزویور و دیه بیلمیم
برطریق شرقه ، بر طریق غربیه توجه اضطرارنده
قالان افراد ملتک حالی ، قانلی قاقاق اوپوننده
قاره کوزک چار بیلماسی آتدیریور .

بناء علیه حقیق متفکرلرمنک طوغروجه
دوشونمچکی و زاواللی خلقتک کیمسی لازم کلن

ضابطمزه کوردکلری و چیکدنکری بیلدرسه لردی .
تیبیت حکومتی کندی تشبیه لاسانی هند
حدودنده ژیان تسه Oyantsé یه ۲۳۰ کیلومترولق
تلغراف تللیه ربط ایتک ایستتمشدر . لازمکلن
مالزمه (تلر ، مجردلر الخ ...) هند تلغراف
اداره سندن ایستتمشدر . لازمکلن دیره کلر تیبته
حاضرلانتش و اکثریتله یوکسک اولان اوحوالیده
بعضاً یوز کیلومترو مسافیه اوموزله طاشنمشدر .
معافیه تلرک فرشی آنجیق یش هفته سورمش
وو ایش انکلیز اولق اوزره ایکی مهندس و دورت
معاون ریاستده تمامیه ریلر طرفدن یاییلمشدر .
انکلیز مهندساری اولجه تیبیت اشرف تائهلرندن بعضی
کنجاره تلغراف و تلفونک فصل ایشیلدیکنی اوکر .
تشلردر . مستر کینگ ، تیبیت ایشیلرینک ذکی ، مطیع
و دایانقلی اولدقلرینه دائر ثبایان تقدیرانده ولتقددر .
خلقت فرشی نه اهاالینک ، نه ده لامارک ثالغته
اوغرامامش ، بالعکس یونلر طرفندن یاردیم کورمشدر .
تلر تیبیت پایمختنه واصل اولدیی کون ، ملی برابرام
کی جوش و خروش ایچنده تسعید ایدلمشدر . آرتیق
جینلی و ژاپون هاجیرلینک استیقلاندن قور تولدقلرینه
اهالی چوق سهوچمشدر . آراسی چوق کچمه دن
لاسه تلفونده تأسیس ایدلمشدر . ایلیک تلفون
معبدلر (؟) و دالای لامارک سرایلرینه کتیرلمشدر .
تلفونک تأسیسی ، بین العوام استعمالی تعقیب
ایتمشدر .

تلغراف اکثریتله لسانک ناخاللی و مسلمان (؟)
تجاری طرفندن قولاللقده ایسه ده تلفون هرکی
طرفندن رغبت بولمده ایش . هم او صورتله که
محاوره لر بر تورلو بیتیمک بیلمیورمش . آکلاشیلان
اوراده دقیقه حسابیه مشتریلر صوبیلمیور .

۲ آغستوس ۹۲۴ رشید مظهر

طریق کوستره چکی زمان چوقدن کلش ، حتی
چوقدن کچمشدر .

اهل انصاف اولانلر بلاتر ده اعتراف ایدرلرک :
تورک لک شامانلیک قدر رجوع ایتیمی ، مویتاب
چراغی کی کیری کیری کیمسی دیمکدرکه قفاسنده
آزیتیق ترقی ملی بولونانلرک شوقفر سقیبه شدتله
علمدار اوللاری ، ترقیورولکک شعار مخصوصی اولق
لازم کلیر . اگر شامانلیک ، تورک لکک روح مدنیته
موافق بر عقیده اولسه دی شامانلیک مرکز
بولونان تیبته تلغراف و تلفون کی مدنیته مائریتنک
وجوده کتیریلیمی بوزمانه قدر کچیکمزدی .

ثانیاً : عرب حرنک - که غالباً مسلمانلق دیمک
اولاجق - تورک مدنیته قابیل تالیف اولمادی ،
هیچ ده قازانیلاجق بر دعوی صابیلانمار . چونکه :
مسلمانلق ، بالکتر عربلره مخصوص بر حرن اولمادی
کی اسلامیتک تورکلر طرفندن کال خواهشله قبول
ایدیلیمی و تورکلرک مسلمانلقدن صوکر ابرقات دها
یوکسکله سوده ادعای واقفک خلافتی اثباته کفاید .
سلجوقلر ، مسلمانلقی قورقورلندن دکلر و جدانی
آرزولرندن قبول ایلمشدر ، قبل الاسلام کوچیه
برعشیرت اینک بعد ایمان معظم و محترم بر حکومت
تشکیل ایلمشدر .

کلام غریبیلک :

مسلمانلقک معظه کتابلرنده قیامته یاقین کونشک
غربدن دوجاچی یازیلیدر . شریعتک خبر وردیکی
و علم هیئتک الحسب قبول ایله دیکی . شو حادثیه
احتمال عقل ایردیرمه به چک قفار بولونور . اوله لرینه
خطاباً ده نیلیرک : بوکون مدنیته و معرفت کونشی ،
غرب افقزلردن دوغش و سمت الرأسه قدر
یوکسکلمشدر . اوندن یوز چه ورمک ، یاراسلر
کی ضیا قارشیننده کوز قایمق دیمک اولور . فقط
غیر کاذهی آیدینلق صانوبده اوکا طوغر و قوشانلر ،

پک چابوق قارالقدده قالیرلر . بویه اولدیی کی سی
اوغربک کوز قاشدیران هرایشه قارشیه علی العمیا
کیدنلرده ، کچ آقارلی آلتنده آجیلان اوچوروملره
یووارلانیورلر .

غربی عرفانی وار ، صناعی وار ، ثروت
ورفاهی وار . بونلرک قبول و تطبیق هیچ رغفل
سلم استغراب ایتیر . ایدمک اولورسه او عقل ،
سلم دکلدر .

لکن بیلمیم نه دنسه بومائری آلامیورز .
معارف و جوریا . معلملر مزه کوشه قانماجه اویانلیور .
پروغراملرمن بازار بوزار تختهمسی . مکتبلرمن
طلیه موجودیه غیر کافی . صنایعز میدانده .
اسکیدن ایوب اوپونماچیلری واردی . آجیش
بوجوش بر شیلر یاپارلردی ، شیمیدی اونلرده
قالسادی . عبد عاجر بر دولکز بولق اینچین ایجه
دولاشدم ، حالا دای اقمطارتمق نصیب اولمادی .
ثروت و رفاهمز ایسه ... ماشاالله صندوقلرمن
آلتندن چورویور ، فقط رطوبتی رده طور دیفتندن ...
بزی ده غریبلر کی رفاه و سعادت ایچنده
یاشاتماق اولان شومائره بدل عشرت کی ، رقص
کی ، اخلاقسزلق و فحش کی غریب ذلالتک مشاقفانه
قولرمنز آجیورز ، بوفرینکی خسته لقلرک ساری
و مهلک میقرویلرین کال تها لکله ملکته صاحبورز .
ایش اودرجه به وار ییورکا اسکیدن بالکتر کوجکلرمن
اویانارکن شیمیدی دیشلی ، اوکلکی کوجکلرمن
و یویوکلرمن داء الرقص هرزه و کیلککنه مبتلا
بولونویورلر .

غریبه بر قسم خلقتک دینی ، ایمانی منفعتدن
عبادت ایش . بو عقیده صاحبلی ، یاپاچقاری بر
فدا کارانی بیله ایدمکچلری انتفاعه کوره یاپارلرمنش .
باری شوطر ز غربی نیده مذهب اجتماعی اوله رقی
قبول ایتسه کده آلاچمنزله ، ویره جکمز ایجه

مغفل اولی :

غزل

وار بنده بر کزیده ، مهیج زبان عشق ،
دلبنده ساخته هر رازدان عشق .
ارواح قدسیانه بر وجود بی مثال
روحان آسمانه چقان هر فغان عشق .
فاتمام صموده بن ینه یو کسملک ایسترم
بولسمده قرب عرشده بر آشیان عشق .
دل مهر فیضیار الهی فروغیدر
بیلم آراسی باشقه کونش آسمان عشق .
جسم تزاری تاب غرامیله یاقسمده
هر ذره رمدام اولور بر جهان عشق .
کوردهکجه ز قلاب اونی پروانه وار اوجار
پرامتنده شوق ایله کروبیان عشق .
فیض محبتیله اولور دیدمدن دوشن
هر قطره نور ایچنده یم بیکران عشق .
افاء ایدوب وجودی نارغرام ایله
کامجه اولق ایسته یورم کامران عشق .
توقدی زاده

شکلیب

بر نظم ناصح

برادر ! سالک راه فضیلت مرد عاقلدر
همیشه میل جاهل شبهه سز سمت رذائلدر
قبول ایت اهل علمک قولی ای صاحب انصاف
محقق قول عالم ، سائق سوق فضائلدر
چالیش احضار زاده روزوشب ای دل بودنیاده
آنک تمحصیلی چونکه باشقه یرده غیر قابلدر
صاقین جهان ایله اوقاتکی امراره میل ایته
جهالت پدشعله محبت ایتک فیضه جائلدر
صاریل جبل الهی به هدایت آبدردر آنحق

دوشوندکدن و آدام عقلی حساب ایتدکدن صوکر
فدا کارلقه قالیقش عشق ، غریبلرک بر سر صنعتی
وار . بهضایلر مزی چله دن چیقارناحق وزیل زورنا
اویاتناحق قدر کندیرینه تشیل ایتهک بولی پک
کوزمل بیلورلر . ناولور دی بزده اوسر تشیل ،
یاخوداو طرز تشیل اوکره نسیهک ده اونلری
اویاتماساق بیله هیچ اولمازسه اویونچاقلری
اولماسه دیق .

انکار و ترده محل یوقدر که غریبلرکی کینوب
قوشاقیله دکل ، اونلرکی چالیشوب جالامقوله
غریبله شیرسهک استفاده ایدور . یوقسه محمودثانی
دورنده اوروپا کسونه سی قبول ایدیشمزدن حصوله
قن قازانچمز ، مشهور آلیکساندر دومایه « تورکار ،
سیاه سخره و فرمزی فسله آغزی مهرلی شراب
شیشلرینه دوندیلر » تشبیهی یاپدیرمقدن عبارت
قالشدی .

کچنره محفل اداره خانه سه لیلی و فضیلتی بر
مستشرق کچشدی که سکر اون لسان بیلور
وطاهر انمولوی بکله تار ناسلامه دارفونوشویوردی .
حیرت و حرمتله دیکه دیکمز بودات کیتدکدن صکر
مولوی بک :

— شونک باشنده شاقه ، بختکده فس وار .
اویتم بیلدیکم لسانلری بکا یاقین بیلور ، بن اونک
بیلدکری بیلدیورم . بالفرض سرپوشلرمز تبدیل
ایدیلسه اولک بیلدیک لسانلرم قفاهه کیرهرمی ؟ دییه
بزم صوردی . طبییی :

— خاییر .. جوابی وردک .
— دیمک که معرفت قفانک طیشنده دکل ،
ایچنده ایش . دیدی .

بومطالعه بی پک محق بولدم ، اوندن صوکراده
شوپریشان ، فقط محصول وجدان سطرلری قارالادم .
فکری

آکا میل ایتملر هب ارادلدر ، اسافلدر
آنک حکم چیلندن بوطلمده ایدن اعراض
بلاشبه قیامده کرفتار سلاسلدر
صراط مستقیمه خلقی دعوت ایلور هر آن
آنک آکائی بی شیه بصائر ، دلائلدر
کل ایلر جلوه اما فهم و ادراک ایلر هر کس
جهانده دفرورد ایلین وردی عنادلدر
دو دستکله پایش (امری) مدام جبل قرآنه
طوتان الله آنی لطف جلیل حقه واصلدر
آماسیده

بحری زاده احمد امری

غزل

قطره سنده اشکمک دریای آتشر آتیر
فرم سنده مهرمک خورشید اوج آرا آتیر
اولا لایلاجو کوکل ! بیوده سن آفاقده
سن سکا دل بول که سنده سودیکک لایلا یاتیر
کلی مطلق روشنا جزء مقیددن مدام
شیم نایزیک آغوشنده بر دریا یاتیر
باق فصل صیغش تراه صیغما یان دنیاره
بر آووج طور افاقد بیک کیشرو ودارا یاتیر
زیر اتقاضکده ای میخانه ویران سنک
صد شکسته توبه .ستان می چما یاتیر
سینه ده فیض غرامی کیم تحیل ایتسه در :
دامن مریمده روح الله جانجشا یاتیر
چشم مست یاره (حی) ایله بر عطف نکاه
کوشه محرابده پرلشاه بی پروا یاتیر

حمی انیس رائف

غزل

کولش اولسم یاراشیر وجه عبوس دهره
متسم بکا چونکه : اوساوی چهره

روش اشک خروشانم اونی جذب ایتدی
هر نظر ، مائل اولور سیر خروش نهره
بزم غمده نیجه دملردی که ساقی فلک
بی هجران ایله بوغوشدی کؤس زهره
رنجش زلفنه بادی اولاجق فکری ایله
آه شکوایی بیله یوقدی جسارت جهره
شیمدی آی دمه شادی ! کرم ایت ، اولما روان
نکه چشم تماشایی چالیشا نهره
سن ده ای تاب تجلی ! ایدیا پاولا
دیده حیرت کسین اولقادن بهره
شو صمیمی غزل مقدمه اولسون طاهر
قیمت نظمی بیلن نکته وراش شهره
طاهر الحروری

نظریه سی :

شعر هجران اوقویوب بحر ؛ سهر دهره
اوجدی پنهانی خیالده اوقتان چهره
هری صفحاته نقش ایلدی چانه لرم
وردی فریادلری راز خفادن چهره
اولویور دنک پیاله مدن المار ریزان
شیمدی دملر قاریشوب سیل و خروش نهره
اوخ .. برنی قادر احزانه انیس اولدم بن
سوندی شمع شغفم ، صولدی لقای زهره
آغلایان کوزلریمه آن تسلی یوفی
عرض حاجتی کرک ، یوقسه دواي زهره
اولدی هر جرعه کلیوبیله ساعی شیمدی
او حزن طیف سیهانی دلدن نهره
ایگیور تار شایکده معمر ! هجران
وصلت نشته فزادن سکا یوفش بهره
اودمصلی خواجه زاده
م . معمر

محقق تاریخی:

مرکز افندی حضرت تری

مابعد

مؤلف خطایر شیخ یوسف افندی مرحوم حضرت مرکز احوال و مناقب سائر سندن و صورت ارتحالندن بحث ایندکدن صکره بوجه آتی بیاناتی اتمام ایدییور: (تخلیصی بش یوزدن متجاوزدر. روایت اولتورکه حالا دیار هندده خلیفه سی وارد. صاحب جمعیدر. مالک عثمانیه خود آثار پر انواریه مالا مالدر. خصوصاً ولد اسمعزلی شیخ احمد مرکزی، جذبه الهیه صاحبی مؤثر الکلام، مقبول خواص و عوام عالم و فاضل کامل و کامل بر وجود ایدی که مرحوم جمیع خاقه و اوغلم احد بدنن جوق یکدر. دیو شهادت ایدردی. نیجه عدد مدوح تألیف و تصنیف قلوب لغت قاموسی ترکیه ترجمه ایدوب سکسان جزو بر عظیم کتاب اولمشدر. جمیع علما وجودیه راغب را اولوب کاتب طوب نسخ سن آغاغه طاب لیدر. کندیلردن صکره جوق معمر اولمایوب انتقال ایشلارد. [۱] بو داعی حقیر، مرحوم مرکز افندی به ایریشوب نیجه در سار تعالیم بیوردقلردن صکره الحمد لله تفسیر شریفدن سورة کوثری تبرکاً و تیناً قرائت ایتدیرمشلردر. کوثرکه خبر کثیره اطلاق اولتور. امیددرکه دنیا و عقابده خیرات کثیره ایل بهر مددک میسر اوله، آمین یارب العالمین.)

شیخ یوسف افندی مرحومک اثر بیورردن نقل ایتدیکنم سطور بوراده ختام بولدی. بزده شو نقطه فی خاتمه کلام اولمق اوزره قید ایدم که کتاب و سنت احکامدن غافل، ضال و مضل اشراقیمیدر، آقا قیامیدر غیر معلوم، مشکوک الاعتقاد [۱] حضرت مرکز تریه شریفی داخلنده اولوب اصحابی معلوم اولمایان مراقددن یرینک مشارالیه شیخ احد افندی حضرت تریه عالم بولندی ملحوظدر.

و مجهول الاحوال اولانر اساساً مسلمانلق تعریفده داخل اوله میه جقارندن جامعه طریقه البته ادخال اولنه مازلر. طریقتک معنای تصنیف ذات وصفات اولنجه سیاحتی هوای نفس وادیلرند خلعت عمیقہ اینجند کیرنر بومیاحتدن کلیاً خارجدر. بز کتاب و سنتک حارس و خادم بولنان معرفت حقیقیه و طریق حق و هدایت اصحابی تدقیق ایدیوروز، ضلالت وارتداد اربابی دکل.

الحاصل عرفان و ایمان کامل اصحابی حق و حقیقت مسلکندۀ تعارض و تبایندن منز و متالیدرلر. دلیل مدعایر، شیخ سنبل و ابن کال، شیخ مرکز و ابوالسعود افندی بر حضرت ایتدر. باشقه دلائل و شواهد حاجت یوقدو صانیوروز.

و السلام علی من اتبع الهدی.

سعود المولوی

حسی بر تاریخ مقاله سته لاحقه:

سعود المولوی یک افندی برادر مرکز حضرت سنبل و جناب ابن کال حقندۀ یازدقلری مقاله لطیفه (اللمعات) [۱] نام اژده مطالعه ایلدیکنم برفقده فی خاطر لاتدی: بذات، ابن کال حضرت تریندن غریب برایش ایچون استقایلدر. مشارالیه تبعاتده بولتور. کر زکاه شریعی یوله مدیقندن تأخیر جواب ایتمک ایسترسده تصنیقه معروض قالدیلندن موقع اضطرارده ایکن برکون تجدید وضوء سوکنده فتح مسئله وقوعه کلنجه مسروریتندن اوج دفعه سماع ایدر. چونکه ابن کال، علامه جهان اولمغه استیلین فتوایه کر زکاه بوله مامسی کندینه یک آغیر گلش، شهرت علمی سنی قیصه دار ایدم چکنه ذاهب اولمش [۱] بوترک مؤلفی ۱۰۶۴ سنه سندن ارتحال ایدن شیخ محمود خلوی افندی، وفاده عطف یک کتبخانه سندن مقیددر. مهم و معتبر برانورد.

ایدی. قنهی متعاقب مسروریتندن احواله دوجار اولمی یک طبیعی ایدی. بوکا باشقه کیمسده مطلع دکلدی. حضرت سنبل، بدایه صوفیه دوران وساعتک حله دائر ابن کالدن فتوا طلب ایتدیکی حالده اعطاده آثار تملل کوسر مسندن ناشی کشفاً واقع اولان استطلاعاتی تأثیریه نزد شیخ الاسلامیه کلوب (دوران وساعت) حلال اولمی مسئله سی آجش، فقط (مباح دکلدر دیک سمنه ذاهب اولانلردن) جوابی آکسیله ابن کال حضرت ترینک قولانغه (اندم امور دنیویه ایچون بر مسئله نک فتحنده بی تردد سماع جائز اولیور و بوکا مجبوریتنک حصوله کلورده ققرا باب الهلک مراتب اخرویه حصولده کال ذوق و نشوئلردن طولانی تحمل ایدم مبرک دوران وساع ایتلرینک معذور کورولماسی موافق انصاف دکلدر ظن ایدرم.) دبیۀ اشراق ضایر ایتدکلرنده جناب ابن کال مبهوت و متحیر اولمق بردها صوفیونه دخل لایقوب هرایشلارنده بر حکمت بولندیغه قائل و دوران وساعتک حله فتوا وروب حضرت سنبل ایل هم بزم محبت اولشلارد. [۲]

ابن کال حضرت تری، پیر طریق (ابراهیم کلشی) حضرت ترینه عرض نسبتله طریق کشیندن ده مظهر فیض معنوی اولمشدر. قدس الله اسرارهم

مبین رصاف

[۲] حضرت سنبلک دوران وساع حقندۀ یازدقلری اثر، عربی المبارکده. نامی (الرسالة التحقیقه فی طریق الصوفیه) در بالاخره ترجمه ایشلدر. کرک اصلی کرک ترجمه قلمده ملت، وفاده عطف یک کتبخانه لرنده وارد. غایت کوزل یازش بر تألیف بریندر.

تورکستان

(۵۰ نجی نسخهدن مابعد)

فقط سیاحتدن دوتن نیورلک آز مدت طرقلده بولری یوله کتیردیکی کبی توقنامشکده حدیثی بیلدردی. توقنامش روس ایچروسه قاجاق سود نیله یقانی قورتارمق ایستدی. نیور اونی تعقیب ایتمک بهاتمه سیله موسغوبه قدر کیتدی. صکره: دست قایماغی دست اداره سنه آتوب عودننده بلغاو شهری خرابه زاره چورردی. ارتاق نیورلک ایچون باب فتوحات آچلمش ایدی. (۱۳۹۷) ده هندستانی ایدینی کی (۱۴۰۴) ده بیلدیرم یازیده میدان او قوردی. شانی ظفر لری متعاقب سینه دوغری پوروش ایسده یولده اوتزار (قاراب) نام محله وفات ایتدی. وصیق موحینه جیدی سرقلده نقل اولتوب تریه مخصوصه دفن ایددی. (۱۴۰۵ - شباط ۱۵).

نیورلک: تودک تاریخی، اجدادیشک عنعناتی آبی بیلر، - تودکدن ماعدا - فارسی کوزل تکلم ایدر، علما ایله صحبت سور، مع ذلک دشتنه فارشی شدتل معامله ده بولتور ایدی. بر طرفدن بغداد، مرو، بخارا، ووزکالنج کبی شهرلرده یوز بیگلرجه معصوملری احیا و مدینت یوردلری احراق ایتمش ایسده دیگر چهندن بر جوق برلرده باطناصه: سمرقند و بخاراده کوزل مدرسه ل، مسجدلر دارالیناعلر یازدردی.

تورکستان اون بشتنجی عصرک تمایته قدر نیورک اولادی آلد، اوندلصکره اون سکرنجی عصرک واسطه قدر اوز یک، قرغیز - قزاقلرک زیر اداره سته قالدی.

دینی، علمی، ادبی و اجتماعی

مجله مجله اسلامی

نشریاتی:

مناجات حضرت مولانا

اسکندار مولو خانہ سی پوسٹ آفس قاضی شیخ احمد رمزی اٹھدی حضرت بزرگ عظیمہ مثنوی شریف جمع
ایڈیشن ورسالہ شکرانہ صادر شد.

حسن عشق

شیخ غالب مرحوم ک مکشور اولان از ابداعیدر کتبچک غلیانہ استانیول طرافتک و مولویک تراعتک
امتیازچی، پردہ دقایق شمریہ الہ حقایق موفیقہ ک الممانجی کوستن بوغرا منظومده باصیابش وصوکتہ طاهرالمولوی
طرفند شیخ مرحوم ک مختصر بر ترجمہ حالی علاوہ اولوتشد. پوسٹ اجرانیله برابر فیاتی ۲۰ غروشدر.

هند ما صالری

سواد هندک منور ارباب ادبند (غایة اللہ خان دہلوی) ک (بہار دانش) نامیہ یازمش و غانی ادب بی مالی
نامی کال مرحوم ک آتین قلمیله برقصی ترجمہ جالبیابش و (بہار دانش ترجمہ) عنوانیله باصیابش اولان
پوشاء آردہ طاهرالمولوی طرفند قلمیاً تورجیہ نقل ایڈیشن ۹ فورمائی طبع اولوتشد.
لطیف وشاعرانہ برطاقیم ما صالردن عبارت اولان کتابک اسانده کی پارلاق، سادہ برسان الہ ترجمہ سنده
معاقلہ ایڈیشن. مطبوع برنجی قلمک فیاتی پوسٹ اجرانیله: ۷.۵۰ غروشدر. بیسک ایہ ترجمہ پتیرشد.

شو کتابلردہ ادارہ خانہ مزده بولونور:

محرری	طاهرالمولوی	پوسٹ اجرانیله برابر فیاتی
حضرت پیغمبر وزمانی	میلان منشی صادق اٹھدی	۱۲.۵۰ غروش
جہاد اکبر	میلان منشی صادق اٹھدی	۷.۵۰
موضح علم کلام درسری	میلان منشی صادق اٹھدی	۷.۵۰
دین اسلامده منع مکررات	فایح درساملردن اسکیلی عاطف اٹھدی	۱۲.۵۰
تشریح شری	»	۷.۵۰

ادارہ خانہ سی:

باب عالیده یکی تورجیہ مطبعہ سی
موقوفہ کی دائرہ مخصوصہ

دینی، علمی، ادبی، اجتماعی

محفل

۱۳۳۸

ساجی، مدبری، عزری:

اسلامک نغمہ
شرائط خبر: خادم یازیلر
مع الشکر قبول و نشر اولونور. یازانک
شخصی وکل، یازانک ماہیتی نظرد قہ
آلیتر، کونده ریلہ ک آثار اوقو ناقلی
و مختصر جہ یازیلش اولالیدر. کلن
یازیلردن شایان قبول کورولر تاریخ
صراسیلہ درج ایڈیلر.

عدد ۵۴

جلد ۵

ربیع الآخر

۱۳۴۳

مشرقیات:

مركز توبی:
باب عالی جادہ سنده (اتحاد تجارت)
کتابخانہ سی الہ یکی تورجیہ مطبعہ سی

مشرقیات: ہرستہ ک برنجی
آیلند اعتبار آیتہ قید اولونور.
سنگی: پوسٹ اجرانیله برابر
۱۰۰، الی آیلن: ۵۰ غروشدر.
مالک اجنیہ ایچین ۱۰۲۰ غروش
علاوہ سی لازمدر.

فی غروش

۱۰

محفل دینی و علمی: قرآنک جوابی - طاهرالمولوی - تفسیر، مفسر، برعمل جودت اٹھدی. صلات
کبوف، مبر سعادت باسی - طاهرالمولوی.

محفل فنی: یکی بر معجزہ قرآنیہ - عبدالرحمن بک، مریمک اسراوی - سدی بک.

محفل اجتماعی: قادین اولہ ایدم یایاردم؟ - فکری خالص بک - جیستانہ دائر - رشید مظہر بک.

محفل تاریخی: اسعد دہہ اٹھدی جتندہ - طاهرالمولوی. شیخ ک کانی اٹھدی تاریخ وفاتی - سمودالمولوی بک.

محفل ادبی: آراس وادینہ برباد عی الدین مکی بک. نظیرہ - طاهرالمولوی. شاعر نورس و آتاری - معمر اٹھدی.

(صفحات) ک آلتی کتانی

عاصم

شاعری: محمد کاکف

شاعر آری دہ اوتراہتہ ینہ نظماً جواب وریور
و آیلش اولان عیادہ نظمیہ دہ اظہار حق واہات
خضم شرف غالیانہ سی مسلمان شاعر لردہ، خصوصیلہ
حسان بن ثابت رضی اللہ عنہ حضرت لردہ قلیوردی.
چونکہ: دینی وحق مدافعیہ حصر مقال الہ بن
اولش شاعر، پیغمبرک دھاسنہ وروح القدیسک
تأیدینہ و تقویہ سنہ مظہر اولمشدی.
بز، معاصر مسلمان شاعر لردہ آرمسندہ محمد
عاکفی - بک قدسی بولونان غایہ سی طولایسیلہ
زمانک حسانی، اثر لردہ الہام ربانی نشانی تلقی
ایڈیورز. حتی زمان و مکاترک مبدأ اسلامہ اولان

مسلمانلق مکدہ ابتدا و مدینہ دہ اعتلا ایتدی
صیر لردہ دین و حقیقت دشمنی، حقایق اسلامہ بی
ابطالہ و موجود ابطالی ادامہ و توسیہ چالیبورلر،
ایچلرندہ بہ تیش برطاقیم یوہ کولری کرک دین
اسلام، کرک جناب نبی علیہ السلام علیہ نظماً
قوہاندہ بولونایہ قیشقیر لردی.
دیگر طرفدن حسان بن ثابت، عبدالله بن
رواحہ، کب بن مالک، کب بن زہیر کی اسلام

اوزاقلانی حسیله عاكفك ۱۳۴۳ سنه غروبه سنده و محدود بعض كسانجه مع الاسف باده اتحاد حاله كتيريك ايستينلن استانبولده كي مجاهدات شوي سني، اون اوج عصر اول مدینه النبی ده اسلامی مدافعه به جالیشان حساكده تقدیر وبلکه غبطه ایدیه جکئی اوموروز .

عاكف ایله - دین منبندن خروشه یکن - علوی سنو حاتی تعریفه جالیشیق ، بزه الوان اشیایی کوسزن کولش ایله سیاسی اراشه فاشیسم کی معناسز برحرکت اولور . بناء علیه یکی نشر ایدیلن (عاصم) منظومه بدیع سنك ماضیت ادبیة وعلویت شعریه سندن اوزون اوزادی به بنجه لزوم کورمیوروز ، کیرمکده اولدیغمز آجیقلی حیسانك پك آجی صفحاتی انظار اعتبارمزه نشره ایدن (عاصم)ك كان دقت و عبرته اوقونماسنی قارئره خالصانه توصیه اچمكك اکتفا ایلوروز .

قرنك مقلدکی و شباقه

فاضل محترم اسكیلی طائف افندی طرفندن بوام ایله بررساله نشر ایدیشدر ، مهم برچوق مباحثی محتویدر . قیاتی ۱۰ پوسته بدلیله ۱۲.۵ غروشددر . محل اداره خانه سنده ده بولنور .

محل دینی علمی

قرآنك جوابی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قل یا ایها الکافرون لاعبد ماعبدون ولا اتم ماعبدون ماعبد ولا انا عابد ماعبدتم ولا اتم ماعبدون

الله ورسوله اعلم مائی :

«حییم ! مشرکله دی که : ای کافر ! بن ، سزك طابدقریکزه طابام ، سزده بن معبودیه

عبادته بولونماز سکز . استقبالهده بن ، سزك وتاریکزه طابام ، سزده بن اله یگانه عبادت ایتز سکز . احواله سزك دینکزه سزده بن دین بکاه . شو سورة شریفه نك سبب نزولی اولوق اوزره ده نیلور که :

«که مشرکلی، علیه الصلاة والسلام اقدی عبادت اصنامه دعوت ایتشدر » یا محمد ! سن بزم بوتاریکزه طاب، بزه سنك الهک عبادت ایله یلم . دیشدر ، نی توحید آموز اف بزدن (معاذ الله ان اشرك بالله غره) یعنی «الایه بنشامسی شریك اتخاذ ایتشکندن به الله صغیریم » جوابی آشلدی . اوجاویه اوزهرینه بو سورة نازل اولدی و او خام تکلیفی ایدلره قارشى ذات اقدس رسالت طرفندن اوقوندی .

محل اداره خانه نك باب مالی جوارینه انتقالی طولایسیله ایدی که کچن آی ایچنده کی جمعلردن برینك نمازی یته اوجوارده کائن خواجه باشا جامه نده قیلشدم . استانبولده طوغوب بو بودیمک حالده شیدیه به قدر داخلنه کیرمه بودیمک بو جامع شریف ؛ بووک ؟ فرج وکوزله اولدینی قدر مهمل وایقیسز . قاپیسنك اوکندمکی آبدست موصولقری - لسان حق کی - فوروش . سفندن آقان یاغور صولری ایله محراب جه سنك دیوارنده - کوز یائی نشانه لری کی - حزن ایزلر براقش . آنجاق محراب و منبری آراسنه کهنه برکلم ایله اسکی برفرنك کجسی یایل . آشاغی طرفلره طوغرو فرسوده قابا حصارل آتیش . فقط اولرده کافی کله دیکی جهته زمینی قابایان قرمنی طوغلالر میدانده قلش . جمله قاپیسنك بانرنده کی دیوارلرک صیواسی اوت سندن بریسندن دوکولش ، کوز اوکندم صیرنان طاشلرنك آراسی افواه اشتکاک آچیلش .

شویکس مبدک عییا وفقی ومتولایی یوقی ؟ حال خرابیسی اوقاف مفتشلیک کوزینه ایلیشیموری ؟ این حزی اوقاف اداره سنك قولاغنه واصل اولایورمی ؟ دیه کندی کندیته صورور وینه کندی کندیته : هله مدیریت عمومیه نك دانس سالونلو اولتاری پیشین ، البت ملحقاته کی معابد و میانیك تعمیرنده صبره کلیر ! دیوردم .

اذان اوقونور اوقونماز جماعت کله به باشلامش ، جامع ایچه کنیش اولدینی و اطرافنده کی چارشی - جمعه تعطیل بیرومی طولایسیله - قابلی بولوندینی حالده اوج درت صف تشکیل ایله مشدی .

سنت قیلندی ، ایچ اذان اوقونوب خطبه ابتدا ایدتی . لیکن باصا قالب سوزلردن اولدینی ایچین بن کندی دیگه مانی ترجیح ایله دم . ایچیدن کن عتاب آمیز برسس ، بکاشوبولده خطاب ایدیوردی :

— سز نه مقلد مخلوقسکز ! کوردیککز ، ایشیتدیککز هر شیئی تقلیده اوزه نیرسکز ، صوکر ا بچریکسر لککزدن تقلیدیکزی ده کولونچ ، حتی ایکره نچ برحاله کتیر برسکز . طبق کتکک خرامنه ایرمن ، فقط تطبیقی نتیجه سنده فطری یورویشنی ده غیب ایدن صافصافان قارغاسنه بکزدرسکز .

واقعا اسکیدن اوقدر عصری علمکز و غربی عرفانکز یوقدی ، لکن هیچ اولمازه دینکزه ایمانکز و اوکا کوره اجتماعیکز واردی . مقدسانه و اخلاقیاته حرمتکار ایدیکز . او حرمتی اعتقاداً کوسرتمه یلریکز اولسه بیله اولرده ادب و نزاکت قاعده سنه ، داها طوغروسی سربستی و وجدانه و حریت افکاره رعایه تجاوزات علیه بولونمازلدی . ارککلریکز شفتلی برعائله رئیس ، قادیلریکز

اولریکزک شایان حرمت بر مدیریت ایدی . نسوانکز ارککدن چوق آجیق ، و جالکر قادیندن پک قاجیق دکلدی . بو یوکلره حرمت ، اقرانه محبت ، کوچوکلره شفتت هیکزک شمار مخصوصی بولونورودی .

بردن بره دوندیکز . شرفدن غریبه توجه ایتلریکز . اوچاری و باتاسی به کیمکه باشلادیکزه خلقت یوزده دوقسانق تعصب درجه سنده دیندار اولان اوررو باده کی برقاچ صایفک فکری مستغرقاتی حکمت محضه توهم ایتدیکز و بلا تفکر قبوله یلته دیکز .

محمد عاكفك :

یورور دینه بش اون مسخره آفتشلا یور نسل حاضر بونی حریت وجدان صانیور دیبه تصویر ایتدیک کی ثبات اجتماعیه و وحشی قارالادیکز . وجدانی و فکری حریتلرک شخصی حریت کی محفوظ اولماسی لازم کلدیکنی ، برآدامک شخصته تعرض ، حریت نه قدر مخالف ایسه فکری وجدانه ، ایمانه تجاوزکده اودرجه مغایر اولاجقنی دوشونمده دیکز . ایچیکزده کی اوروپا مقلدلیری ، آرا کزده کی آواره سرلره مقادیه اولدی ، عبادتخانه لریکز بوشلوب میخانه و فحشخانه لریکز ایلاب طولدی .

شومزوک استانبولک الک کنیش جاده لرنده بیله بحری یوق دینه جک حالده ایکن ، بو یوقسزلقدن مملکتکیزی سیل باصار ، دالغاری آدام بوغار و اولر بیقارکن سز ، فقیهلی حوضلر قازدیکز ، قار برلری و فحش محله لری تأسیسی دوشونمک صورتیه آزدیکز . مملکتکزه کلن و ضلزل اجتماعیکزی کورن اوروپالی ارباب انصافک تشفیج محفته اوغرایورسکز . لکن الک ایزبه واک فونو لرده بیله قابلی و آجیق اولارق صابیلان مسکرانک

طعمی و رابحه‌سی تأثیر بدین اولمالی که قولاً و فعلاً کرده
سکر طیبایی بولونور . بینه غریبی آغیزلردن
چیقان اولحق سلسری دویمایورسکز .
باشلانغی غفلت ، نهایتی انحطاط و سفلت
اولان بوکی ضلالت و سفاکاری عقیده مخصوصه
اتخاذ ایدلره ، برده اولنری عصریلك دییهرک
نشر و تعمیه فی سبیل الشیطان غیرت کوسنلره
قارشی معقول و نافع ترقیه طرفدار اولاناریکیزک
نه دیمه‌سی لازم کلیور ...
درونی ندانک یوحنی و آجیقلی سؤالنه جواب
ویرمه‌یه وقت قالادی . چونکه : خطبه اتمام
بولش ، قامت کتیریلوب نمازه طور ویشدی .
خطیب افندی ، فاتحه شریفه‌دن سوکرا یوقلوی
سوره جلیله‌ی قرائت ایتدی .
دیگک که جواب مطلوبی کلام الاهی وریبوردی .

ظاهر المری

تفسیر - مفسر

هوا و هو سه کوره یاییلان تفسیرلردن

برنجی نمونه : (حمصی) ده‌کی (ح) حرب علی
و معاویه (م) مروانک و الیاسی (ع) عباسیرک تسلطی
(س) سفیانیرک امارتی (ق) قنوه مهدی ، یعنی
مهدی چیقوب مقتدایه اولماسی ایش .
ایکینجی نمونه : (ولکم فی القصاص ..) آیی ،
معلوم قتل و اعدام معنایه اولان قصاص حقنده
دکل ، بلکه قصص قرآنی حقنده ایس . شوالله
معنی « سزک ایچون قصص قرآنی حیات ، یعنی
عبرت واردر » دیمک اولورمش .

اوچنجی نمونه : « ابن فورک » کی برداهینک
آغزیندن چیقان بر صاحبدر : (ولکن لعلتم قلی)
ده‌کی قلدین مراد ، ابراهیم علیه‌السلام قلی کی
سودیکی بر دوستیدرکه بونکه ابراهیم علیه‌السلام

سرد و تیان ایدیور :

(من فسر القرآن) حدیثی دعوی زهد و ورعه
حد معروفی تجاوز ایدن بعضی کیمسلر ظاهری
اوزربنه حل ایدرک روایت مستند اولمایان هیچ
بر تفسیرک دین اسلامیه مظهر قبول اولمایه‌جینی
اعتقادنده بولونورلر و کندیلرینک زدنده هیچ بر
نقل صریحه معارض دوشمین بجه ادله و شواهد
قائم اولسه بیله کندی اجتهادریله معانی قرآنیه
استنباطندن شدتله امتناع ایدرلر . حال بوکه ای
دوشونجک اولسملر (لعله الذین یستنبطونه) آیتیه
قرآن کریمده نظر و مفاکره و استنباط احکام ایله
موسماً مأذون بولوندیغمز و بلکه اوکا تشویق
اولوندیغمز براسر تعبدین بیله بیله اعراضدن باشقه
برحرکنده بولونادقارلی آکارلار . اگر بونلرک
دینکاری صحیح اولسه ایدی قرآنندن هیچ برجهت
طرفندن هیچ برحکم استنباط اولونماز و کتاب الله کی
برخرینه لاشائی لاهوتینک پک جوق قاطعی امت
طرفندن آکلاشیلمادن مهمل راقیلش اولوردی .
اما دییه‌جکلرکه (من فسر القرآن) حدیثک تهدیدینه
قارشی نمایالم ؟ ب ، اوکا جواباً دیرزک :

اوراده‌کی تهدیدک مرجعی وعدفی ، قرآنک
اقتضای لغاتی و ایجاب سالیب بدیهه‌سنه مغایر و روایات
صحیحه حدیثیه‌ده منافی اوله‌رق محض رای خود
پسندانه‌یه استناداً یاییلان تفسیرلردر ، یوقسه‌مطلقاً
تفسیرلر دکل . هم اقدم (القرآن ذلول و وجوه
فاحلوه‌ها علی احسن وجوهها) یعنی « قرآن ،
متفکر دماغلره و خالصانه معانی جلیله‌سنی
آراشدیرانلره قارشی عایت یوموشاق خویلودر .
اونک وجود عیدیه‌سی واردر . سز ، اونی او
وجودک الک کوزمه‌نه حل ایدیکز » حدیثیه‌امتنی
قرآنده فکیره سوق و استنباط احکامه تشویق ایلرین
بر پیغمبر حکیم ، ناصیل اولورده بینه او استنباط
و تفکرندن منع ایدر ؟
آیات فاکولته‌سی تفسیر و تاریخ تفسیر مدرسی
بر عملی جودت

حالة کسوف

— کچن نسخه‌دن مایه —

حضرت ابراهیمک وفاتندن براز سوکرا ،
یعنی اونجی سنه هجریه نلر فتنده برصباح بریودی
قادی ، جناب عائشه‌ک زیارتنه گلش ، لاقیردی
اثنا سنده ام‌المؤمنینه خطاباً « الله سنی عذاب قیردن
محافظه ایتسین » دیشدی . حضرت عائشه ،
ناسک قیرده معذب اولوب اولمایه‌جینی رسول
اکرم‌دن استغنا ایلشمش ، ذات اقدس رسالت‌ده
« عائذا بالله من ذلک » بویوردقن سوکرا
راکبا بریره عزیمت و کونشک انکشافی اوزمیرینه
ضعی وقتنده عودت بویورمیشدی ، بعضی کیمسلرک
کسوف شمس حضرت ابراهیمک وفاتنه حل ایتکده
اولدقاریده مسموع پیغمبری اولمشدی . بناء علیه
حضرت بلاله « الصلوة جامعه » دییه ندا ایتدیروب
خلق مجده طوبلاشمش ، قیامی ، رکوعی ، سجودی
مدید اولوق اوزره ایکی ، یاخود درت رکعت بر نماز
قیلدرمیشدی که ختام صلاتنده کوتشده کسوفدن
قورتولمشدی . حضرت عائشه او نمازده کندن ده‌ها
اوزون بر سجده ایتمدیکنی سویلیور . نمازی
متعاقب شمس و قمرک آیات آیه‌دن ایکی آیت
اولوب کیمسه‌ک موت و حیات ایچین منکشف
اولمایه‌جقاری بیان و بویله برحال وقوعنده نماز قیلتم
دعا و استغفاره بولونقی لزومی توصیه ایتیشدی .
حاجی ذهی افندی مرحوم :

« رکوعی علیه‌السلام افندی اطاله بویوردقاری
ایچون ایکی یاپدی ظن ایدیلرک حدیث حضرت
عائشه‌ده صلات کسوف ایکشر رکوع ایله قیلیندی
دیو روایت اولونمش و او روایت مذهب امام شافعی
اولشدر » دیور . بخاریده کی حدیث عائشه ایشه
شو وجهله‌در .
« کشف الشمس علی عهد رسول الله صلی الله

Hakkı Tarık Us Koleksiyonu Süreli Yayınları

برجرم ساویك حركتى مستقيم دكلدر! اساساً! ميخانيك ساويك، ذكرى بوراده اوزون سوردهك اسبابندن طولانيده مستقيم اولماز! هيچى بر قبلى شكلى جيزمك حال حركتده بولتورل، و يكدركيله مصادمه قدر هيچ بر زمان توقف دخى ايده مزلر! ...

ايسته؛ بالاده كي آيت جليله، بو حقيقت عاليه كي اون اوچ عصر اول خبر و برمكه بتون بشريته تماماً ميدان اوقوشدرك بونك تفسير فلكتيسى:

[كوكارده كوردككيز ييلدزلردن هيچ ريسى طوروجى دكلدر. طورور كي كورونملى اوزاقلىر نندندر. جلهسى حال حركتده اولقله برابر كزيندكلى بولر مستقيم دخى دكلدر. بلكه قبلى بر حركدر. اثنائى حركتلرنده بر رده استاد اجزلر. دادا يوزركى سير ايدلر. چونكه بيم اراده الهيم مقتضاسندن بولتان جاذبه عموميه قانونلى، اجسام مذكور اوزرلرنده بر آن تاثيردن آزاده دكلدر! ...] ديك اولور ...

بولدن بش آلتى سنه مقدم حضرت قرآن عظيم الشانك بالخاصه فلكتيه مائد آيات كريمه سنى كوزدن كيرديكم وقت؛ بالاده كي؛ (وكل فى فلك پسجون) ايله، «كندى حركتلرنده سير ايدن اجرام ايله طولو سا حقيجون» معنانه كلن، (والسواء ذات الحيك) اخبار جليله رينه كلنجه آنسز بر كره يوره كم صيرلامش و بر كرده خوبلامش ايدى!

اولاً: بر اندیشه ايله صيرلامش ايدى؛ چونكه: آيتلرده كي افاداتك قلميته رغماً قوروقلى ييلدزلرك يعنيسى وحتى برجونى قبلى دكل، بلكه هر حالده آخيق اولان بر حرك اوزرنده سير ايدىورلر، يعنى بر قطع مكافى ويا قطع زائد

بلا استثنا قطع ناقص حركلى اوزرنده سير ايتدكلى و سياراتك جاذبلرندن طولاني شيدى به قدر قطع مكافى و قطع زائد منتخبلرى جيزدكلى نلن ايدلديكى فرانسه انجين دانش فلكتيسنه يازمش وادله قطعيه ارايه سيلاه سنيده و هيئت عاليه به تصديق ايتدبرمشدر! ... [ديشدر كه: بالعموم قوروقلى ييلدزلرك دخى بلا استثنا قبلى حركدر رسم ايدر اولديغى ييلدزيرن حضرت سمدى تك بوارشادنندن درجه در سرور كساب ايتديكى قابل دكل آكلاتم. چونكه يكي بر معجزه قرآنيه قارشوسنده بولنش واولن؛ تصور و تصوير ايديله من لذت معنويه سيلاه دادا سرمست مباحات اولمش ايدم! ...]

«فاعتبروا يا اوليا البصار»

ازكان حربه مبالاي

عبدالرحمن

صريحك اسرارى

حيات علميده تطبيقى بولنديغى ظر اولنان علم هيئت صوك زمانلرده كي حادثات ساويه يوزندن آزجوق رغبت كورمكه باشلامشدر.

قوروقلى ييلدزلر و صريحك ارضه تقرى مسئله.

لرى موقت بر زمان انجون اولسون يوسى مطبوعاتده مناقشه ايدلشدر. علم هيئتك نادر منتسبلرى شو حالك ممنون ايتديكى ظن ايله يوز. مع الاسف سياسى خبرلر قدر قوه تفسيريه مالك اوليان رصدات هيئه، افكار عموميه پك غريب بر صورتده ايشاح ايديلور.

مدتيك مؤسس اولدقلى ادا ايدن آورويا خلقنك ييله سايه مائد معلوماتى پك نقصاندر. (بوردر) رصدخانه سى هيئت شناسلرندن موسيو (دوبله) نك آكلاديقنه كوره «بر قاچ سنه مقدم (زهره) سياره سى بتون بارلاقليه مشاهده

ايدلديكى، حتى كوندوزين مرئى اولديغى زمان فرانسه نك بيوك ايتانلرندن رينك اهالي سى شو آنى ظهورلندن دولاي هيجانه قابلمش و معصوم سياره غريب سوزلره معروف قالشدى: بوللاق كره عيجا جاسوسلرك راكب اولدقلى بريالونى، ياخود اولوم ودهشت صاچان جهنمى بر آتلى ايدى؛ حالبوكه مسئله پك اسكندري معلوم اولان وهر اون سكر آيدم برمشاهده ايديله بيلن بر حادثه فلكتيدن عبارتدى.

اعتراف ايتك لازمدر كه هيئتك اساسى قوران كلدانيلر، مصريلر، الخ... خلاصه قدام سايى برجونلر زدن دهائى طابرو اودودرده و ساطع لگه رغماً شايان دقت رصدانده بولتوردى. فلكر مزجه مكنيلر زده تدريس اولنان معلومات قسيه به فلكتيه مائد مباحث ايله باشلاملر كه كتاب كاشاني تماشايه آليشان كنج دماغلر ايلرنده فتونك سائر شمباتنده كي تبعا بايجي قائلستار. يكي نسل آخيق يوسايده بدائع طبيعيه بيلمكسرين ياشمازكه بوده آز بر موفقيت دكلدر. منتسبلرى ماده مستفيد ايدمه به جك بر علمه زمانلرده اهميت ورايى بعضيلر زمتستيز كوروپور بولر جواباً متوفى (هائى پووانقاره) نك ۲۶ شباط ۱۹۱۲ تاريخنده فرانسه جمعيت فلكتيسنده ايراد ايتديكى بر فطندن آتيدى كي يارچيلرى نقل انجمله اكتفا ايله جكز:

«نه انجون بر هيئت شناس، بوران ويقيديران برايشه، هر درلو اسباب استراحتدن تاميله عارى اوزون كيجه مشغوليت رينه قاتلانور؟ شهسز يوكسك معاشرلر خويلا سى اركابو قراى و بر دره من. ايچكزده يوكا اينانان وارسه معارف بودجه سندن نى خبردر. خير! اكر هيئت شناس شكايث انجكسرين جالش بورسه آخيق روح بشرى

هيجانه كڻيرمڻك، همرداوي الله تقريپ ايله چك
بر معظم اثره خدمت ايمك ايجوندر . سموآنك
اوقاق بر كوشمسي كورمكه برابر يوكسليكي حس
ايدر . ايشته اوزون سعينك ثمرمسي بودر .

مريخ سياره مسي ؛ ارضه تقريپ دولاييسيله
معاصرلريزي - مع الاسف بر قسم قليلي - اشغال
ايمكدهدر . بزده فرصتدن بالاستفاده بو جرم
سيماوي به عائد بعض معلومات ويرم :

برقاج ايدر شرقده قيرمزي رنگيله الكلايد
كيسلرلك بيله نظر دقتي جلب ايدن بوسيله
ارضه جوق مشايدر .
قطري ؛ اوزرنده ياشاديفمز كرهك پوزده
لاللي دردنه معادلدر . دها دوغريسي بو قطر ،
قر ككنك ايبي مثليدر . بناء عليه مريخك سطح
پيكمز سطحك دوت مثله بالغ اولويور ديمكدر .
ايكي پيكي واسطه سيله مريخك كنهلسي ،
وبالتيجه كئافي معلوم اولمشدر . هيتك دقيق
حساباتي سايه سنده بو كئافك سياره مزده ك
سرت قبالر ككندن چوق يوكسك اولديني اوكرنك .
ديك كه مريخك قسم اعظمي صليدر . مع مافيه
هينك جزيريكي كنهلسنك آزلني اناج ايدمكندن
اوزرنده بوئان اجسامك كوره جي كجابه دها
آزدر : مريخه كينمك قابل اولمهي اواره بر
يوكالديرمي ايجون دها آزرهت چككمز كي
ارض اوزرنده مخرالمقول عد اولميج ارتقاعلره
قولايقله صيغرايه بيله چكك .

مريخ كوشك اطرافنده حركت ايدر وهر
سنه سي بزم ۶۸۷ كونه بلندر . محوري اطرافنده
۲۴ ساعت ۳۷ دقيقه ۲۳ ثانيه دور ايمسه بناء
كونلري زمكيلردن چوق فرقل دكلدر . قيرمزي
سياره نك هواي نسيبمزه مشابه بخار مائي حاوي

بر هوا طبقه سي ايله محاط بولمسي مسكون اولديغه
اشارتدر . لکن اونوتايالم كه بواضا بر فرضيه دن
عبارتدر .

تحليل طيني ايله هوا طبقه سنه دائر معلومات
ألده ايتك ۱۶۷۲ تاريخدن اعتبارآ ؛ مريخك
قطبلي كوشك شعاعته معروض اولوب اولمسه
كوره اواره كي بيض لكلك يويوب كوجولديكي
مشاهده ايدلمكه باشلامشدر .

يوياش لكلك ؛ مريخك سطحنده بوز
وصويك موجوديته اشارت اولديني ظن ايمك
بك طبيعيدير .

ايكي سياره آره سنده كي فرقله كلنجه ؛ بز
كوشه دها ياقين اولديقمز ايجون حرارتدن دها
زياده مستفيد اولورز . مريخك مدارينك بعد احتراقي
فضله اولديندن ؛ موسلري پيئنده كي فرقل دها
چوقدر . بناء عليه قيش ايله يازين درجه حرارتك
تحوالاتي بوراده دها بارزدر . ارض ايله مريخ
آره سنده كي مسافه نك ۳۹۷ ميليون ۵۳ ميليون
كيلو مترويه قدر شمولي مدارينك محراقري
پيئنده كي مسافه اوزونلنك ايكنجي برنتيجه سيدير .
سياره نك ارضه مافلاشمه سي ايله رسداتك قولاي
وشايدان استفاده اوله جي وارسنه ايضاحدر . آلتش
اوج دفعه بويولن بر دورين ، مريخي قر قدر
كوتر .

هيتشناسلرك بو فوق العاده احوالدين استفاده
ايمكي - ۲۳ آغستوسده اولديني كي - دوشونكلري
بك اعلا آكلاشيلير . فقط ۱۹۲۴ سنه سنك
سياره حقتده كي معلوماتي زييدايوب ايتيه چكي
ييلمه يورز . لکن حال حاضرده كي قدر قولايقله
رسدايدلديكي ۱۱ آغستوس ۱۸۷۷ تاريخنده آييده كي
مهم كشفيات ياپيلمشدر ؛

واشبنتون رسد خالهمسي هيت شناسلردن

(آصاف هال) ۶۶ سانتي متره قطره ملاك بر
دورينه مريخك برپيكي ، بر قاج زمان صكرده
براينكيجيسي كشف ايتدي . دورينلرك اختراعندن
بري باييلان رسدات ، الكيوكنك قطري ۳۵ كيلومتره
اولان بو ميني ميني اجرامك موجوديتي تين
ايتديرمامشدر . زيرا اونلري بولني ايجون شرائط
رسداتك مساعده ، آلات رسدك مكمل وراصدك
فوق العاده ماهر اولسي ايجاب ايدويوردي . ايكي
پيكل شايان دقت بعض خصوصيتلري واردر ؛
برنجيسنك - كه فرنكلر اوكا Déimos نامني
ويرمشلردر - سياره نك اطرافنده كي مدت دوري
مريخك بركونه مساويدير . اووجهله كه اواره
بوئان برصا ايجون - بتون نجوم كي شرقدن
طلوع ايدر . فقط مداري اوزرنده كي حركتي
كره سيارينك دور ظاهر يسندين برايكي ساعت فرقل
اولديني ايجون سايه غابت آغير تبديل موقع ايدر .
طلوع ايله غروبي آره سنده كين ۶۶ ساعت ظرفنده
ايكي دفعه صفحتي ارايه ايلر .

ديكرينك - اسمي Phebos در - مدت دوري
۷ ساعت ۳۹ دقيقه اولديغه كوره عين راصدا ايجون
- غريبن طلوع ايدوب سايه بش ييقي ساعت قدر
بارلا دقلن صكره شرقدن باتار . ينه او سته
(شيا باره لالي) ، (لوهل) واستادمن موسيو
(فلاناريون) كي بيوك هيتشناسلر شايان دقت
رسدات ياممشلردر . ايشته بوعالمر سايه سنده
قومشومز مريخك جغرافيه سنه دائريقتلي معلومات
الده ايدم بيلك . ۱۹۱۰ سنه سنده وفات ايدن
ايتاليالي (شيا باره لالي) سياره نك سطحنده
كوربان وقاتل تسميه اولنان لككاري بربرينه ريط
ايدن برطافم خطوط منتظمه يي ايلك دفعه مشاهده
ايمشدر . بيلديكمز شيلري هربرده آرامق اعتيادمن
اولديني ايجون بوقاللرك مريخ ساكنلري طرفندن

ياييلديغه ذاهب اولانلر واردر . مع الاسف بو
تصور و خيالدين عبارتدر . غصيرلر كجيك رسد
آلتريزك تكاملنه رغما ينه يوپايده فرضيلر وضع
ايمكدن يشقه برشي يابه مابجيز . فقط سياره نك
قيرمزي رنگيني برونوع قومدن نيباتسك ياراشندن
تشكل ايدن طور اياك رنگي ايله ايشاح ايدم بيلير .
ارضده خارجدن ترصم ايدلديكي تقدريده يشيل
كورومسي لازمدر . زيرا كرك بحر محيطلرك صوني
كرك نيباتسك ياراقلري يشيلدر . كره مريك درنده
اوجنك صودن مشكل بولنديني ده اونوتيم .

مريخك مسكون اولما ديي مسئله
كلنجه بو خصوصده قطلي بر جواب ويرمك وضعيتده
دكلر . هله تلسر تلغرافله بخارويه قاليتشناسلرك
دوشونجه لري بر دولو آكلايميورز . مريخيلر
اكر موجود ايسه بزه بلكه عصرلرديري اشارت
ويرمشلر جواب آله مينجه بخارمدين واز كيمشدر .
سيماوي قومشومزله حقيقه قونوشمق ايشته
يورسفق الكتريتي موجهلري دكل ، دها ايبي
انتشار ايدن ضيائي استعمال ايملي بزه . ديكر بر نقطه
دها وار : مريخيلرك كوره جي درجهه شيايدار
اشارت ويرمك قدرتي حائر بولويورمي بزه ؟

خلاصه : هر كس خيالي اوقشايان نظريه يي
قبول ايمكده مختاردر . لکن مريخك اسراريني
حل ايجون چوق ، بك چوق زمان كيمسي لازمدر .
بر متفكر ك ديدكي كي : « چابوق آكلاماي
ايشته مك ايديا آكلامامه بحكم اولقندر . »

معدري

مخفل اجتماعي :

قادرين اولسه يديم نه ياپاردم ؟

ارباب قلمدن بعضيلرينك تانت ايتديكي ، يعني

قادرین امضاسیله یازیلار قارالادیقی بر زمانده شو سر لوجه احتیال که غریب کوروله جک ، بلکه ده یازانک نوعیت انسانیه سی ده کیشدریمک هوسنه دوشدیکي ظن ایدیه جک در .

واقعاقدینک قادینلقدن بیقدینی، النک خوریه ارکاک ایشنه قاریشقهده ارککتری کری برافلق درجه ده یوزه چقدینی صیراده بوخته حق وریلیر . لکن محترم قارلرم ؛ امین اولکیزکه توغتمدن خشنودم و ده کیشککه هوسکار دگم . یالکز نههمده یاغلیجه برخولیا پلاوی پشیرمک ایستمد . اوت . ارکاک و مردان زمان کبی اورکک بولونماسه بدمده نوع لطیفه منسوب اولسیدم ایلک یاباجم شی ، صاجلری عصر یلکه کوزده کسدریمک دکل ، قادینلک کیمز بر موده سته تبعاً اوزاتقی واوننگه اختیار ایتک اولاجقدی .

چونکه ؛ ارککک زینتی بییق ایله صاقال اولدینی کبی قادینک طبیعی بیرایسده صاح بولدیغنی عظم قیسه قالسهده بیه ادراک ایدیه بیله جکدم . صوکرکا صاجی فیصله ایتک تاثیریه عتلاک اوزامایه جقنی و مدیره ایله معلمه دن ادات تائیک قالدیر یاسیله ماهیت نوعیتک دکیشه مه به جکی پک اعلی تقدیر ایله به جکدم .

ایکنجیسی : یا کوزدل ، یا خود آز کوزدل اولاجکدم . دقت بورولوریمی ؟ خیل قادینلقده بیله کندیمه چیرکین دیمه دیلم واریمور . هر ایکی تقدیردهده آجیق ، صاجیق کوزمه به جکدم . چونکه : پک کوزمالکم تقدیرنده حسن ، اشتباهی و آجیقاقم اشتباهی موجب اولاجق ، آدم ، صایم بلانزوم دیلرده دولاشاجق ، مناسبتی ، مناسبتیز پرلرده بندن و حسنمدن بحث اولولاجقدی . آز کوزدل اولدیغ تقدیرده ایسه بالعلیح حسن ناقص نظر دهقی جاب ایتیه جک ، پک آج کوزلواولایان

بر نظر ، جهرمه ایلشیر ایلشمز درحال باشقه طرفه جوریه جک ، بوده بزم غرورنویچی طبیعی آزه جکدی . بونک ایچین صنی کوزه لایمه ، مثلا اسمر ایسم بیاضلا تابه چالیشه جکدم . اووقت بودرملی یوزم ، توزلاشم ایسقارینلره ، سورمهلی کوزمه کومورلک بخرمه لینه دونه جکدی .

ضعیف ایسم ؛ کشاده سینم ، کونشدن قانورلاشمش قاپلامه تختلری ، جیپلاق قولارم جیلیر قلش آصه قاپاقری کبی کورونه جکدی . شبتیان ایسم ؛ صیجاق ماشا ایله اوغراشه اوغراشه قیوردیغ صاجلر ، حرارت وافر ازارت بدنییه تاثیریه بوزولاجق ، یوزمه ، کوزمه پایشاجق ، صاجلرمک دیندن نیمان و جریان ایلین تر سیلری ایسه وجودمک بودرالی اقسامنده کیرلی کیرلی ایزلی حصوله کتیرمه جکدی .

کرک شغف ، کرک سبن خالنده مواد تربیتی قولانقله حصوله کله جک موقتیم ، او ماده لری صالتان مغازه و قاریقه لر صاغ و جانلی ره قلام و لقمدن عبارت قلا جقدی .

حال بوکه مستوره بولونقله برشکر سنجی ویر مودیتره قوطوسی قدر هر کسکی ایمرندیره جکدم . چونکه ؛ سبتک بوش اولدیغنه ، قوطینک ایچنده ائواب بولونمادیغنه کیسه احتیال ویرمه به جکدی . علی الخصوص جهرمده کی بوروشوقار ، دیشلرمک دوکولش ، بولایی صاجلرمک دیی آغارمش اولانسدن اول سنمک ایلرله دیککی کوستره جک درجهده ایسه پیچمک اوزتولو بولونماسی ، بو طبیعی قصوریمی ده کیرلی طولاجقدی .

اوجنجیسی : واپورده ، تراموایده صیرناشیق بر وجودک کدی کبی دزلریه سورونه سته ، یاخود حوالا شم ایکی کوزک کذر کاهمه ، مسترحانه کورونه سته میدان ویرمه به جکدم . چونکه او

باشقه کوروله جکدی . باشی (خاراشو) قفاسته ، بالدرلری طولوم باجی باجاشنه دوندورمه به جک ، بر قادینک عمرنه بیله اظهار ایدمه به جکی برلری یاباجی و متجسس نظرلرک تدقیق و تماشای اوکنده تمامیه انطباع ایتدیرمه به جکدی .

هله باتارک کیه جکم کومک ایله اوپورورکن اکتسایده جکم انتاری وسوفاغه چقارکن اورتو . نه جکم چارشافک و با ماتنوک هپی آیری آیری اولاجقدی .

آلتنجیسی : کندی ائله ییچوب دیکه جکم بو لباسی کورن هر توره خانی بگنه جک و توره قادینی موداسی اولارق بلکه اورولایه بیله کیده جک ، اورا قادینلر نه حده تطبیق ایدیه به جکدی . طبیعی بونک شرفی ده هم بکا ، هم ده اولک التشاریه خدمت ایدیه جک سملینی تقدیر ایدیر . خانم صشرمه لره ناند اولاجقدی .

ایشته بن قدر اولسیده . دلمه خاطر به کن بو یاریم دوزینه ماده لری موقع فعله قوباجکدم . فقط شونی عرش ایدیم که صاید قلم ناموس و عفت صاحبسی اولوب ده موده وعصر یلک اقتضای دیه یا گیلان خانلری اولاندیرمق ایچیندر . یوقسه مع الاسف توره و مسلمان اسمی طاشیدینی حالده میضانه لره نعره ، بارلرده کویک آتاتان ایل عالم ماسقاراسی و ملتک یوز قاراسی مخلوقاته سوزم یوقدر . اونلرک درکسته خیالا بیله سقوطه تحمل ایدمه م .

نکری هالهی

حبشستانه دار

، انیسی ، حال حقنده قیسه برتدقیق

۱

حبشستان بزه تمامیه به جکده عملکشلردن بریدر . کندی اوز وطنمیزک وارنی بوغنی بیلمه دکن و بیلمکه ،

کدینک بیرنجی طیرناقاری اولدینی ، او صولو کوزلرک صولولق تمثالی بولوندیغنی ، یاخود او بر ایکی داملا یاشک یا کلش بچردن چقدینی درحال آکلا به جکدم .

عاشقانه کزینتیلرک نادماته ایزینی و اوزرتولری اولاجقنی ، ائلی او به جک ، آباقرمی یالاباق دوداقلرک پک آز زمان صوکرکا بزم ایچین سب و شتم قانیغی حاللی آلا جقنی دوشونه جک ، هله قالدیریم اوستنده باغلانان نکاح عقدله رینک داهای بال آیلری چیقساندن محکمه حضورنده و حاکم قارشینده قوباریلا جقنی تیقن ایله به جکدم .

دردنجیسی : مسمود بر حاله او جاشنه دوشدیکم حالده زوجی عقیف و عاله سته شفیق بولوندورمایه چالیشق ، اولک سروریه مشارک ، کدرنده غمکساری اولق ، جوجوقاری باغری به باصوب بالذات به تیشدریمک ، اولک اداره سته نظارتله قادینلقه حالد ایشلری کندی کوریمک ، یاباجی لره کیده جک پارالری ، اویزک باشقه احتیاجنه صرف ایتک ، خلاصه الک طلی مناسیله بر اوقادی اولق ، بوتون آمالی ویکانه اکانجه می تشکیل ایدیه جکدی .

بشنجیسی : قادین اولدینی ، کینوب قوشانق قادینلق حق بولوندیغنی ده اونونمایه جق ، لکن بو حکک استعمالنده بر توره خانی اولدینی اهل ایتیه جک ، تورکلکه ناند کینوب قوشانمای ، بر فرنک قاریسک طرز تلبسته اویدورمق تزللی وشعار ملیتمک ترکی یاغلیغنی قبول ایدمه به جکدم . اوت . نهمه بر مودام اولاجقدی و آرا صیرا ده کیشه جکدی . لکن اوروپا غنرلر نهمه کی رسملره و مودیتسترلرک بول یارم ائلی ایچین یاپدقتری

زیرا نوال قیافته بکزمه به جکدی . اورنمکدن زیاده کوسترن واروباده بیله و قار نسویتی بیلن قادینلر طرفدن کیلمه مین او ییچیم لباسلردن پک

او کره نمکه چال شهادت قدن سو کره حبشستانی بیلده مک قسورمز، عادتار ثواب موقمنده قالر. حبشستانک دورمادت تاریخده فصل مخصوصه، هم ده شانی، شرفی بر فضله ملاک اولای و بوگون اوراده دینداشلمزک بولونامی حسیله حبش مملکتده قارش لاقید قالمامن لازم کایر. حال بوکه بیلیمورز؟ اوراده مسلمانلر نه حالدهدر؟ مملکت داخلده وضعیتلری نهدر؟ دیگر مدنی دولتلرک بویوندوروغی آلتنده اینکلرین وحالری هکذا زجه معلوم اولمایان دیگر دینداشلمزک بدیختلغیبی باشیورلر؟ مسلمانلرک بر برندن خبری یوق. اورویانی، اورویالیلری بیلیمورز، آرایورز، کورویورز، حشرنشر اولیوزده دین قاردهشلمزمنی تمامیه اونوش، عادتار دینش بولیمورز. مسلمان قوملر حقتده کی معلوماتز طبی اسکی زمان جغرافیا خریطه لری کی، فصل اولدن خریطه یی بالان پاکش حیزرلر، ساده ایچنده بولندقلری مملکتی کوسرتلر و دورت اطرافده مچولاندن دورت اسم قویارلر و بوتون دنیا خریطه ده معلوم اولان بر قاج شهردن عبارت قالیرسه شیمیدی بزم دین قاردهشلمز حقتده کی تلقیمزده بویه دیکلر؟ اسلام قوملرینه، بوقوملرک باشایشنه وعاداته الخ. دائر معلوماتی آراشدیرسق ساده مهم و برشی افاده اینجه مملکت، حتی قطعه اسملرندن باشقه برشی بولامایه جفر.

واقعا آوروپا ده حبشستانی مکمل اوله ارق بیلیمور، فقط اوکر نمکدن بر آن بوش قالیر. سیاحلر، علوم طبیعی متخصصلری، تجار، وحشی حیوان آویجیلری ونهایت میسیونرلر؛ زمانلرینه قدر طویلا نان معلوماتی تصحیح ویا تکثیر ایدیورلر. غربک حبشستان حقتده کی معلومات نقصانلی، حبشستانک وضعیتده کی تحفلندن ایلری کلکده

اولدینی سولیمور. حتی قرق سنه اولکی معلومات ایله شیمیدی کی معلومات بر جوق برده تعارض ایدیور. چونکه: حبشستانه کربوب قاریش قاریش کزیمک قولای شی کلکدر. مملکت ابتدائی ویکر حالدهدر. اوسته لک بیکلرجه سنه لک عادتلرندن واز کیمیورلر. مملکت کیندیکجه یوکسه لن صارب داغلردن متشکلدر، یول یوقدر. داغلر آراسنده کی کیزلی یوللری ایسه کندیلرندن باشقه لری بیلیمور، کیسه یه ده اوکره میورلر.

ده کیز یوزندن (۱۰۰۰) مترودن (۴۶۰۰) مترو یوکسکلک قدر چیتان، تپه لری دائما قارله آورتولر داغلرک صبری کونش آلتنده (۷۰) درجه حرارته قایانان قوراق ویالین قایلاردن ویا ایچنه انسان کیرمه من بالطه کورمه مش اورمانلردن و یوللرک ایچنده جوشغون کوپوکل ده لیشمن درله، نهرلر، شالاهلردن مرکب برده جنت ویا جنتیمک حوری وزیانلری: آرسالار، قاپلانلر، فیللر، کرکدالار، یایی اشکلر، بیلانلر، مایونلر و امثال ایلر، تورلو قوشلر الخ.

خلفتک حالایک دورمه سنی یاشایان بوئولکلرک حالی بومر کرده ایمش. مع مایه باشده شمندو قارله کیدیلن پای تخت اولقی اوزره بر قاج شهری معمور ایمش. بر قز قدر کوربه اولان بویه ژنکین بر مملکتی غرب مدنیلری فصل اولوب ده یاشایانلرجه بویک عجایب کوزو کیورسه ده سبی آراشدیریلنجه نبدانه چیقار. حبشستان حکمدار خاندانلرینک دینی اورتودوکس، بریوزنده اورتودوکس لک حامیمی ایسه مقتول چارلق ایدی. چارلک صرف معنوی حامیمی، بوملکتی دیگر دولته شکار اولقدن قورتار مشدر. هم حبشستانه اوتدنبیری یوقونانلر الیرن اوزاشلر. فقط حبشستان کندی یوتدیرمتی

شویه دورسون، قولای قولای یالاتامش بیلر. (محل) غیر سیاسی بر جموعه اولدیندن اسم تصریحجه حاجت یوق. بر اورویادولتی، بر جنرال قوماندانده (۱۸،۰۰۰) کیشیک بر قوتی حبشستانک کوزهلکلرکی کورمکه، هواسنی تنفس اینجه، صوبی، ایچمه کتزه کونده رمش. حبشلمسافر پرور ایسه لره مسلح طویلی، توفکی مسافر ایسته مه مشلر مملکتک احوالی بر آزاوول آکلا تیلدی. یول، یوزلرک ایچمه صیقشد قارینه امین اولونجه سوروسنی بردن اسیر آملر. فقط بواون کسز بیک کیشی بیسه لک حبشستانه کوچ کلتش. مصرفندن چکندکلرندن دکل. فقط نه بدرسینلر؟ حبش عسکری و خلقی، چیک آئی پارچه پارچه طوزور قمری بیرره باطربوب بیور و بویه باشیور. (بوسیدین دولای هر حبشلیک قارنده صولوجان وارمش.) نجاشی، بو اردوبی عفو ایمش، کری یه کونده رمش. ساده سربست بر افادن اول بردها کاوب حبشستانه مسلط اولمایه جقترینه دایر جتاردن ناموس اوزدیرنه سوز آلمش. اوزون مدت کچمندن نجاشی به خبر کلتش: مهود جنرال قوماندانده عینی دولتک اردوسی هجوم ایدیور. عینی صورتده ایکی دفعه قاپاه طوتولق یونانلیر و برکی در. بویه آکلا شیلیمور چونکه: جنرال جناباری، تکرار مسلح معیتله وحشی وابتدائی حبشلره اسیر اولش. نجاشی حضرتلری ده کندیسه ویریلن سوزک طوتولما سندن حدت بویورمش

نصح ایلر یوله کلینی ایچملی تکدیر تکدیر ایلر اوسلا نمایانک حق کوتکدر دیمه ی وایشی تکدیر بو غارق اوزانمانی مناسب کورمه مش وقیسه جه ده عصری اولارق نصح

ایله اوسلا نمایانک حق کوتکدر دیمش و دیه یکتی تطبیق ایمش: «بوتون عسکرلری خادم ایمش». مزعج مسافرلر بوسفر آلا ی والایله حدوده قدر تشیع ایدلش. چوقاری عملیات عقبنده اور دنیایی بویلا یارک حبشستانه قالشلر و آخیق بویه لکله حبشستانی، فقط ساده طو براغنی فتح ایدمه یامه ش: یاشایانلر ایسه بو کونه قدر آقده کیزک ایدیق بر آداسنده صولک کونرینی کچیریمورلر مش. حبشلیک اورویا لیر یایدینی بو و عزیزلک و هر حالده پاک خوش برشی اولش، هم ده یارامش.

چونکه: اوزماندنبیری، مسلح مسافرلرک یاخود یونان تعمیریه سویله، (تزه عسکری) لک آزدی آرامی کیشلش.

ینه دیگر بر دولت حبشستانه نه اولوب نه بیتیور دیه بویوک رتبه لی بر ضابطی نجاشی به هده تقدیمه کوندیرمش. هده ده اسکی سیستم بطال برطوب، برده کندی کندیته جالان چالنی. هده یلر تقدیم اولونمش. ضابط حضوره قبول ایدیش. هده یلردن دولای نمون اولان نجاشی حضرتلری تشکری شو صورتله اظهار ایمش:

«حکومتکزک کونده ردیک هده یلردن صولک درجه نمونم. طویلی اسلحه عتیقه موزه مده قویدق. چالنی ایسه بر قاج جوجفک اکانه جی سی ووجب اولاجقدر. خاصه تشکر ایدرم. ...»

ضابط مملکتده دوندیک زمان اعاده حیثیت ایچون استعفا ایمش. شو ایکی وقعه کوسریمورک ابتدائی قبیله حالنده اولمالرینه رغما حبشلیکک باشنده کیر عقلی ودرایتی کیسه لردر.

مابعدی وار

رشمیر نظیر

محل تاریخی:

اسعد دده افندی مرحوم حقه:

۵۰ بجی نسخودن مایند

ینه او واپور دروننده ایدی که استاد مرحومی ناصیه قیزدرمق کستانخلغنده بولومشدم:

خواجه افندیده افاده، بنده ایسه استفاده مراق اولدینندن شیخ غالبک:

دکانده، سواقده، هر محله

دیدیکی کی زده تره نده، واپورده نروده اولورسه اولسون اوقوتقدن و اوقومقدن خالی قالمایوردق.

خواجه نیک قوینده حافظ دیوانی، عبدعاجزده ایسه مشوی شریفک جلد اولی واردی. مرحوم

اکثریا دیوانی چیتاریر، اورادن بر غزل تقریر ایدر، بنده فرصت بولمقده مشوی بی آچار، برایکی

حیفه اوقویوب آکلایامادیغ برلری استیضاح یاپارد. یوللیق، باخاصه حج سفری تأثیریه اولمالی که

برده آرامزده حافظ مشوی اوقوتنامی خصوصه اختلاف چیقدی. ارتجالاً دینه جک بر سرعت و سهولته عقلمه کلن:

مولوی یم اعتداجه یم مشوی بسدر برای موعظه بیرمک خلق جلیلی وارابکن احتیاج یوق کلام حافظه

قطعه سنی اوقویو ورمک جرأتی کوستردم. مرحوم، شومناسیتسر لکمی خوش کورمه دی

وبی تأدیپ اینش اولق ایچین باشی جه ووروب دارغینلق اراهه ایتدی.

خواجه بی نچیده ایتدیکی آکلادم واستغای قصور ایچین بهانه آرامایه باشلادم. فقط یازم ساعت

کجه مشدی که کندلیی خطاب و التافده بولوندی. هان آلتی اوپدم و عفوئی دیلدم. اوله ظن

ایدیورم که عفوئی جمعی دکل، صمیمی ایدی.

چونکه: لسانی قلبه مغایر اولانلردن وحشی خلافتنه سوز سوله یلردن دکادی. رحمة الله علیه.

مرحومک بر دقهده فوق العاده بر تلاشی کورمشدم:

مدینه منوره نیک اسکله سی اولان (ینیع البحر) ده بولونویور، و مدینه یه کیده جک قافله نیک حرکتی

بکلیردق. ینیع البحر، مدینه اسکله سی و بر قضا مرکز

علی الخصوص حنا و خرما غرضی اولدینی حالده سوسزاق و پیسلک کی مهم ایکی آتک زبونیدر.

دوره آغاقیه اوچ کونلک مسافده واقع (ینیع النخل) ده جاری صو وارکن و جزئی برهمنله

اورادن ینیع البحره اساله سی قابل ایکن شو امر خیره تشیت کیمسه نیک خاطرنه کلمش، کرک

اهالی، کرک حاج، قازیلان چوقورلره یاغوردن طوبیلا نایق صولری ایچمه که مجبور بیرا قلمشدر.

حج موسملرنده غالی فیات ایله صاتیلان بومایع لره صودیمکدن زیاده جامور و یوصون اطلاق طوغرو اوله بیلیر.

پسلکه کلنجه: چوجوقلرک کوز پیکارلرنده بیریکن سینکدر، اولری سیاه کوزلک طاقش ظن

ایتدیرر یورایم اوقه ات آیتدیره قیدیر یلقدن صو کرا طازتدیر یلاجق اولورسه سینکدرک اختلاطدن مطلقا

بر اوقه کلیر. قافله بکه دیکمز کونلردن برنده آبدست آتق

ایچین ساحله و قاراتینه دائره سنک اوکنده کی مردیوه نه اینشدم. ده کیزده و جذر حالنده بولونان

صولر چکیلش، مردیوه دن یه تشیه یه یه جک بر سویه اینشدی.

عربلرک آغاج کوتوکندن اویق صورتیله یابدقاری و (حوری) دینکری بر قایق! اورایه

محل اولی:

• آراس • وادیسته بر نده • (*)

• ای صبا کی یکندی بر ساحل روداوس بوسده برخاک آل وادی و تشیک کن نفس • حافظ شجاری

آراس، ای تورکانه صادق، مطهر نهری، سن بزدن نچین برکونده آرلرک یشیل یوردنده چاغلازکن؟

اوکوندن، آه اواشکمدن سراپا ایصلانان کوندن نه چکدم؟ ایلدم جان عنزمدن نچیرد بن.

صولاق وادیرلرک خوش ارماتم! کیتمز خیالمن نه وادیردی اولر؟ کورمدم هیچ بویه لر بن.

خطرلارلرک بر اقشام اوستی، سن بر شکل مغیره آفازکن، یم یشیل ساحلرک - خونین جسدلرله

طولوب - برقانی عشر عرض ایدرکن هجرت ایتدک بر اوکون ریزان اولان یاشلر، نه یاش بیلسک نه ایتسز!

طویاردم برصدایک سیاه، ایکم طلالندن ناصل برمسیدی یارب؟ تیزدم طوردم جلالندن؟

کیمک بیلم اوسس؟ کویا سگدر، دوست آرادلرک سن ویا بر نغمه شفقت رباب سرمیدتن!!

وزان اولدقچه ای یاد صبا! سن اغرا «توران» آراس نهرنده طور، آه واین ایت، اوب صمیمانه!

اوفر یادکده بزدن سوله ای قبیل وادیر! وطن هیرانکزدن خسته در عرش سلام ایلر.

آفازکن آغلا بوندن صوکره ای شاله شادی! بتون بلبلرک ایتسین فغان ای صولایان وادی!

فغانک، کره نیک زرا بوکون ماعلی بر آتی بوکون آه، ارضروم، ک ضبطی تاریخ پریشانی

۳ شباط ۳۳۳

محی الدیمه می

(*) حرب عمومیده ارضرومک سقوطی اتناستنه یازلش سرینه

باغلامشدی. ایچی چکدم و حوری یه ینوب صو سطحنه یاقلاشقم ایستدم. آغای آتار آتار قایق دهور یادی. بن، ده کیزه دوشدم. پکانی یوزمک بیلدزسمه اوراسنک بونی کجه یه جک قدر صیغلتی اولجه کورمش اولدیم ایچین تلاش ایتدم. آبدست آلاچکن غسل ایتش اولدم.

خواجه مرحوم، یم دوشدیکمی کورمش. جبه سی بر طرفده، انتاریسی بر طرفده اوچارق کناره قدر قوشمش، اوراده چیرپینور و امان! دیبه باغریورودی. داواندیمی و مردیوه نه یاقلاشدیمی کورنجه اورایه کلدی و ائمدن طوتوب چیتنامه یاردیم ایتدی. ماییدی وار

ظاهر المولوی ملا کورائیده کانی بری عذیبا درکای بوست نیتی اولوب، ربیع الاول ۱۳۴۳ تاریخده ارحال ایدن قسما مشایخ سنبه دن السید محمد ذکای افندی مرحومک تاریخ ارحالیدر:

موقوف ایدی اذکار ایله توحیده وجودی یتش سنه سرأ و چهار آیدیدی الله تکبیر ایله تاریخی سنوح ایلدی قلبه

الله دیبه کیتدی ذکای دل آکاه سعود المولوی ۱۳۴۳

مرحوم: مرکز افندی درکای مشایخندن محمد نورالدین افندیک اوغوللردن اولوب ۱۲۷۰

تاریخده طوغش و برادری شیخ احمر مسعود افندی منستخلف بولومشدی. ارحالنده ۷۳ یاشنده

ایدی. قوجه مصطفی پاشاده کاش سنبل افندی خانقاهنده برمدت پیش قدمک اینشدی. دوران

وقعود ذکر ای اجرا واداره سننده فوق العاده اختصای واردی. حضرت مرکز تره سننده برادری

احمد مسعود افندیک قبرینه دفن اولوندی. جناب حق، روح روانی شاد ایله یه (*)

(*) ادب خلق سین و صاف یک افندی طرفندن یازیلان مقالده تلخیص ایدیلدیر.

رجوع (۵۵)

پیش بلم بوگون غلده وار برلشده ، برشادی
سواء بارلاق؛ زمین مسرور، افق بالدرلی، شن وادی؛
بشارت ایرماغم ؛ دوندك ؛ شطارتلر ، سعادتلر
كیبردك؛ باق ناصل اوینار كولر ، مست صفا هریر
او وادیلر كولر، كلرده، زانباقلرده، شب بوی ده ؛
اوتر بلبل ، شاقردار نازنین قوشلر آغاچلرده
صافین آریله اولوق طوبراغكدن ای كوزل ایرماق؛
بو طوبراقلر سنكدر؛ سن اونكك شادوشاطر آتی
۴ مایس ۳۳۴

محی الدین رومی

(۵۵) ازهرمك عسکر طرفدن استرداد
اوزینه یازیش شکرانه

محی الدین رائف بک بکن نسخه مندرج غزله

نظیره

دقت ایت هر دلده بانك ناله شكوا یاتار (۵۰)
دیگه هر وادیده حتی عکس اوویلا یاتار
بر تاسفخانه در دنیا بناسندن بری
زیر وبالاسنده کونك آه اوج آرا یاتار
زنده ذی عقل ایچین دنباده آرامش محال
بستر آرامه آنجاق زمره موتی یاتار
جایگاه اصلیدر خلقك ، تراپك داخلی
خارجنده خاك قانینك یاتان بیجا یاتار
حائل قائلدیر ای غافل ؛ ره مقصودك
صانما پیشكده کور و پده صخره صبا یاتار
باسدینك طوبراقدی کی چاتلاق، سكا طور ادرمدام
زیر پایگده - قولاق ویر - برغم گویا یاتار
هر قدمده آزدینك ذرات ایچنده بیلدش اول
احتراس بی حد و آمال لاتحصا یاتار

(۵۰) محی الدین رائف بک افندی ، نافظ قدیمه نیما
(یاتار) دیتیدی، بنده شیوه حاضره کوره (یاتار) دیدم.

بر آووج توز ، مدفن اولمشدر هزاران دولته
اونده یوز بیکرجه شاه تملکک پیرا یاتار
باقی کتاب کاشانه دیدنه بیدار ایله
کیم اونك هر صفحه سنده لوحه رؤیا یاتار
حسن تعبیر ایله رؤیای وجود عالمی
هستی موهوم تعبیرنده بر معنی یاتار
آکلامش اولسك اونك مفهومی چشمکده هب
موجی، هیچیدن عبارت برسیه دریا یاتار
ماسونك نفیدر توجیده اثبات حق
داخل آغوش لاده شاهد الا یاتار
موجد وموجودی تقریباً تصور ایچمه
پیش تمثیلکده بردرایی موج افزا یاتار
یول دارالدی غیر تبدیل طریق ایتمک کرک
کیم بونك قطنده بی شک عقل چابک یاتار
باری سرانگاهم اولسون برده وادی غزل
تاجرم دله زرا شوق مستثنی یاتار
غنیه لعلده یارک خنده غرا یاتار
صانکه عیسانك لبده نفخه احیا یاتار
ایچمدهن سرمست اولان چشانی برچانه کیم
لحظه سنده باشقه بر خاصیت صبا یاتار
کاکل مشکینی دوشدکجه جبین صافنه
فوق آفاق سحرده لبه یلدا یاتار
سینه سندن برق اوران نور خروشان صالدربر
جیب اعجازنده موسانك بد بیضا یاتار
برقیام نازینه طوبای سدره سرخاک
برخرامی قارشینده نخله سنا یاتار
هر پوره کده آتش هیرانیدر سوزشفرور
هر کونکده نامنه مخصوص برسودا یاتار
مانع رؤیت سنا برق جمالی ، یوقسه آه
جلومکاه حسن یکتاسنده بی پروا یاتار
نازنین لامکان آرای استغنا ایکن
خانه ویران قلبده طوطی پده جا یاتار

محی استادی تنظیر ایلدک طاهر محال
نغمه شعرنده چونک : بلبل شیدا یاتار

طاهر المولوی

تاریخ ادبیات صیقلندن

عثمان نورس افندی

آثاری

نورس قدیم ، کرکوکلی اولوب اسمی عبدالرحمن ده
استانبولکیش و والی دوره سننه داخل اولش ۱۱۷۵ ه
زباندازاقی تمثیله برسه بی نی ایدیش واوراده ارکمال
دارضا ایشدر . بزه تدقیق ایتدیکمز یو ، اولوبوب
نورس جدیددر ، نورس جدید ، نورس قدیمک :

خجکاه خسروی اول شبکه تزیین ایتدیلر
خون فرهادی حنای پای شیرین ایتدیلر
چشمه دای بریم تن قد بلند همه
اطمین کردونی برقاج کره تعمیر ایتدیلر
اغزلی تنظیر ایشدر .

تاریخ ادبیاتکده بک قراکلی قالمش یوکسک
برشاعرینز واردر : عثمان نورس افندی .

فتولیدن اوج عصر صوکر اکبر یو شاعر ؛
محیطنك تأثیریه فضولی کی جزئی نغمه لر ترم
ایتمش ، دیوانی شیرانی کوزیاشریله طولهرممشدر .

نورس افندی ؛ بغداد والیسی علی رضا
باشانك کوله لرندن دیبه مشهور ایشده معلومانه
مراجعت ایتدیکم فاضل محترم ابن الامین محمودکال
بک افندیك [۱] موثوق ایضاحاته نظر آ باشانك
بندکانندن بولونان سلیمان افندیك کوله سی اولوب
تخمیناً ۱۲۳۶ تاریخارنده ساقزده دوغمشدر . سلیمان
افندیك الله ممکن مرثیه تحصیل ایتدایشی اگال
ایتدکن صوکر مومالیه طرفندن ولی نعمتی اولان
مشهور لاز علی رضا پاشایه تقدیم ایدیشدر .

[۱] احد البخاری درگاهی پوست نقی رشاد تأب
علی قزری افندی حضرت لرندن ده بعضی معلومات استفاده
ایلدک ، صرهمی کلدیکه اولردن ده بحث ایده چکنز .

محفل

بنده

علم

افندی

ایسه

بر مدت

بغدادده

سوء استعمال

دیواند

آکلا

عز

اتهام

تبه

اختلاس

الله

دولت

ارکتاب

یا

بکا

ایستم

طورامام

شاعر

سوزلر

بن

ایلم

نشته

وزیری

صوک

عقله

فوق

مدفون

مشار

آثاری

خفت

شوفور القبايى

تقسيم قيشلەسى آرقە جەننەدەكاش (اوتوموبيل وما كىنىست مەكتى) مەدر و مۇسى فەكرى توفىق بك افندى بوعنوان ايله اخيراً برقىمتلى راثر نشر ايتشدر. مەدرجائى خەندە بر فەكرورەمىلەك ايجون مەندەمەندن آتيدەكى سطرلرى قىل ايدىيوروز : «موسكار مەسكەداش بىزك و خاسە شوفور مەولەرنىك ابتدائى مەلوماتى اكالە دەما بوكك مباحث آتيا تقيبه مدار اولق اوزرە محضا اوتوموبيلچىلىك بر الناسى شەكندە مختصراً و آچىق افادە ايله قلمە آلتان اشو اثر آوروپا رەسى شوفور مەكتىلەك احضارى مەفلەندە و بىر يان درس نۇطرلەنن اقتباس ايدىلدر . كىتاب سؤالى و جوابى لولەرق تەظىمى مطالەمەك تەپەنە و مەراسىلى نطقەك دەندە مەقرر بر بر اشغال ايتش اولسە ياردەم ايدىمەكدر .

مەكتەمىزك بىخى محتاج اولدۇنى اوتوموبيلچىلىك مراق ايدىن كىتەبىزە بومەم اثرى نوصى ايدىورە

مەكتەبىمىز

مەرمەناسىلە اهل قىم و خطوط متنوعە مختصسى بولۇتان مەر مومالىە ، محفل ادارەخانە سەندەدر . يازىيە دائر وقوع بولاجق مەر نوع سيارش قىبول واهون ، اكل واسرە برصورتە ايتا ايتەكەدر .

مەكتەبىمىز

برنجى قىمى اولجە نشر ايدىلش اولان بولطيف افسانەلەك ايكىنجى قىمىدە مطبوعە و طبىي ختام بولق اوزرەدر . ان شاء الله بك ياقىندە قدر شناس قارمۇز مەك نظر مطالەمەنە عرض ايدىلە چەكدر . مطبوعە مەرمە (محل) مەدر مەسئولى : ماهر المولوى

جىارخانە كوندومەمشلر . يوسف عز الدين افندى ، مەر حومك امرىلە چىدر باشا خستە خانە سەندە حاشىر لانان نەوايخانەدە ايتلەمەشدى . اثنائى نەداويدە يازدىنى بر شەكلىتەمەدە « مەقدورم - ۱۲۹۰ » دىيە خستەلق زمانى تورىخ ايتشدر .

ياغمور ياغدۇنى وشىشەكلەر چاقدىنى بر زمانە كەندىسى خستە خانە كىتەرمشار ، قاپدىن ايجرى كىرەركن ارنجالاً شو بىتى اوقومشدر . [۹]

سېلى دارالفقادر صاعاك كوك كورليور بو باغان ياغمور دكدر آسان آغلار بكا اثنائى نەداويدە دو قوروكەسز دەليچىكسەز سؤالەندە : نىغ سىزىز دكدر بىك باراكرن برقىلى رەدە كر بىچون ايتەك كىدەر جەمەك عاقلى بىتيلە جواب ورمشدر .

مايدى ور اودەملى خواجە زاده م . م . م .

وارنەدە مەلئ ناچى مەكتى

ناچى مەر حومك استانبوللوقلە برابر اوزون مدت وارنەدە مەكتەب مەلمەلىكى ايتدىكى مەلومدر . قىض تەدرىسەندن مستفيد اولان وارنە مسلمانلارى اون اوچەسە اول يادقلىرى بر دارالعلمە (مەلئ ناچى مەكتى) عنوانى ورمشار بوسورتە مەر مەر حومە اولان دىن شكرانى ايتا ، مەدە تەحرير و تقرر اعتبارىلە بك قىمتلى بر مەلمەك نامى ايتا ايتشدر . شوقىمەشناسانە حرەكتى ، ادارەخانە مەزى زيارت ايلەن وارنە رشديە مەلئى فاضل محترم عىبان تورى افندىدن اوكرەندك .

دەمەك زواللى ناچى ، دوغدۇنى استانبولە سەك تەرىضە اوغرەمەندە ايكىن اوقوتدىنى وارنەدە بىجىل ايدىليور و احتزاماً نامە بر مەكتەب اضافە اولونويورمەش .

[۱] بو بىتى مەسئولى كەندىكى زمان اونزە دوغرى فوشان نورس افندىيە « مەسئولرور » ختيلە قاچىك ووردۇنى نوقت اوزرە سوليدىكى روايت اولتەدە ايتەدە محمود كاكلك افندى توفات ووردۇنى ايتايى قبول ايتەدىكەند بوسورتە يازىلشدر .

ادارە خانەسى :

باب خالىدە

(بىك مەكتەب)

مطبعە سىمى خەندەكى

دايرە مەقصومە

شرائط مەدر :

مادى : ۱ (مەدرى) مەدرى :

شرائط ايترا :

اسلامك نەقە خەم يازارمەك تەشكىر قىبول و نشر اولونور . يازارمەك شەكىلى : اون ايكى سەنە اولق اوزرە پوستە ايتىلە يازار اوتونقلى و مختصر جە يازارمەك اوتونقلى . كان يازارمەك شان قبول كورولش بولمە مەراسىلە دوج ايدىلدر .

مەدر مەلئ :

محفل دېنى و علمى : تەفسىل ، مەفسر - بر مەمل جودت افندى . حس ديات فەلەيدىر - مەر مەسئولى افندى . سيارە مەز قاج باشندە ؟ - عبدالرحمن بك .

محفل اجتماعى : تان غەزەتەك مەكە دائر مەمەلەسى مەندە - ماهر المولوى . جىستەنە دائر ، آناطول فرانسك وفانى - رشيد مەظن بك . عقت مجهرىك بر كوموش يوزوك قداردە بى قىتتى يوق - فەرى خالىس بك .

محفل تاريخى : جامع ازهرىك مەدرەسى - عىل ذك افندى .

محفل ادبى : عىبان نورس افندى و آتارى - مەمر افندى .

آثار منتشره :

هەندى خەندە

سواد هەندك منور ارباب قلمەند (عتايە) خان دهلوى (نك فارسى لسانىلە بك بارلاق بر اسلوب ايتە يازىلش (بهار دانش) نامەندە بر كىتابى واردر .

بو كىتاب ، شەرق تەختلەنە كورە ترتيب ايدىلش ، چوچوقلەندەكى مەسئولەتەمە نظر ابرەدە مەولش بولومەش بر طاقىم افسانەلەردن عبارتدر .

آهەك سىلاستى ، تشبىهات و استعاراتك كەترى ، بالماسىبە يازىلان بعض ابیات و قطعەلەك لطفائى اعتبارىلە

فوق العادە رنگىن وزىكەندەر . مثلاً احتوا ايتدىكى اشعار بىر مەندەن :

دامان نكە تنك و كل حسن توبىسار
كلچىن بهار توز دامان كەلە دارد
در يزم وصال تو به شكلم تماشا
نظارە ز جنىدن مۇكان كەلە دارد
بىتلىرى نەقدر شاعرانەدر . (.)

(.) بو بىتلىرى ، كىتەب شاعرلەردن اودەملى مەمر افندى ، نطقاً و شوقىمەنە ترجه ايتشدر :

اى صبح بهارم ! كل حسنة نە قدر چوق
دەوشىمەنە دار كەدە دامان كەم
كەپكەكەك اوينامەندەن ماذى
مەيزەك اولوركن بىلە : مەر آك كەم

نى : ۱۰ غروش

« شوفور القباسی »

تقسیم قیشله سنک آرقه جیه سنده کاش (اوتوموبیل و ماکینست مکتبی) مدیر و مؤسس فکری توفیق بک افندی؛ و عنوان ایلخبر آقمتل بر اثر نشر ایلخبر مملکتیزلک بختی محتاج اولدینی اوتوموبیلجیلکه مراقبیدن کتبلریز. توصیه اولونور .

« شوفور القباسی »

هرمناسیه اهل قلم و خطوط متنوعه متخصصی بولونان میر مومالیه ، محل اداره خانه سنده در . یازی به دائر وقوع بولاجق هر نوع سیارشی قبول واهون ، آکل و اسرع بر صورتده ایضاً تمکیده در .

قارنلر مزلک نظر دقته

محل یشنجی سنه ابتداسندن و ۴۹ نجی نسخه دن اعتبار آلتی آیلق آتونه اولانلرک مدتی کچن ۵۴ نجی نسخه ده ختام بولدی حالد کندیلرینه بونسخه ده کوندوریلور . بناء علیه تجدید مدت آرزوسنده بولونانلرک آتونه بدلی ، مجموعه نکل دوام اوسالنی ایستهمه بیلرکده بر خبر کوندورملری رجا اولونور .

افغانلی سید عیسی خان طرفندن مجموعه مزه اهدا ایدیلن ده افغانستانده یتیش علما وادادان بعضی معروف سیارلره اوراده حیات ادبیه و بعضی آثار ، عنوانی مهم مقاله کچ وروود اجمعی حسیله کلجک نسخه ده انتشار ایدمچکدر .

یک، اوج سنه اول باش طرفندن بر مقداری قلم بجزمله مالا و ملخصاً ترجمه ایدیلرک بر قسیمی (هند ماصالیری) عنوانیه بر رساله شکرانده نشر اولوغشدی . رساله منتشره ، مامولک خلافتنه فضلجه رغبت کوردیکی ایمین قییه سنده قسم ثانی اولارق بوکره محترم قارنلر مه تقدیم ایدیورم .

مطالعه سندن آکلاشیلا جقدر که کتابک مؤلفی ، اثرنده مؤاددن جوق ادابه ، تعبیر دیگرله معنادن زیاده افاده به احمیت و برمش ، طرف کترانه مدنده بواهیتمک ساده لک ایچنده ممکن اولدینی قدر عطفله سنه چالیشیش ، بالخاصه ترجمه قوقوسی بولوناماسنه و تورکجه نکل شیوه می یوزولماماسنه غیبت اولونمشدر . شوخالص یتشده موفق اولو . بیلدیمه جناب حقه حدوثنا ایدرم . قلت معلوماتمه خلوص یتیمه غلبه چالیدیمه نقصانی هر وقت وهر وسیله ایله معترف .

خلاصه : ترجمه و نشری بندن ، مطالعه سنه رغبت ورواجنه ممتده قدر شناس قارنلرمدن . هند ماصالیری ایکی شکله باصیلمشدر .

۱ - تمامیدرک فیائی پوسته اجرتیه برابر ۳۰ غروشدر .

۲ - بالکنز قسم ثانیدرک فیائی پوسته اجرتیه برابر ۲۵ غروشدر .

ظاهر المولری

سیل الرشاد مجموعه اسلامیه می

محترم رفیقمز ۶۲۵ نجی نسخه منتشره سیله ۲۵ نجی جلدینه ابتدا ایدیور . کندیسینی تبریک ونجیه بیللر نشریات نافعده بولوناماسنی لطف آلهیدن تخی ایلر .

محل دینی علمی

تفسیر - مفسر

تفسیر بالدرایه حقه ماورودینک مطالعه می

کچن نسخه دن مابعد -

أوت . شو حدیثک تشریح مفزاسی حقه ده سوله نمش سوزلرک هین برنظار تدقیقندن کچر سیک کافه سنی زده مساعد بولاجمزه شبه یوقدرکه بروجه آتی برازی ذکر ایدم : مثلاً دیورکه : (ذلول) دیک ، قارنه ، حامله قارش مطیع و نطق و تلفظنده عبرت و رمز ، یاخود استنباط احکامی ایچون اوغراشان مجتهدله کولر یوزلو ، آجیق معنالی اولدیقندن یوزغونلق ، طور غونلق ابراث ایتر ، یاخود اوامر و نواهی ، حلال و حرام ، ترغیب و ترهیب کچی وجوه عیدیه جامعدر . یاخود الفاظی بک جوق وجهله تفسیر و تاوله مساعد در دیکدرکه بونلرک هیچ بری ، زم اساس مقصدمن اولان تفسیر بالدرایه نکل جوازینه منافی دوشمه دیک کی بالعکس آتی تأیید ایلر . این عباسدن طرق عیدیه ایله سروی اولان زرده کی سوزلرله ده بزم دعوا مزلک تأکد و تأیید ایدمچکده شهمن یوقدر . شوبله که : این جریرک طرق عیدیه ایله این عباسدن تخریجه کوره مشار ایله یوزور مشدرکه « تفسیر دت درلودر . برنجیمی : عربک کندی کلامده کی ملکه می یاردیمله قرآنی آکلاماسندن عبارت اولان تفسیردر . ایکنجیمی : هیچ بر فردک جهلنده معذور بولونمادی تفسیر . اوچنجیمی : آجیق علمانک واصل اولو . بیلجکی تفسیر . در دنجیمی الاهدن باشقه سنک معلومی اولمایان ربوکا دائر هرادا بدیهی البطلان بولونان تفسیردر .

برنجی نوعه مثال اولق اوزره بریدی قیزی ایل

ینه بریدی عربک قصه لرنده کی آکلاشی کوسترمک کافیدر . شیخ الادبیه (اصمعی) دیورکه « تفتیش لسان عرب سوداسیه بادیه ده کزدیکم اشناده ابدی کی تخمیناً بدی یاشی کچمه مش بریدی قیزینک شو بیتلری ترم ایتدیککی ایشیدیم :

استغراقه لذتی کله قنات انسانا بغیر حله مثل غزال ناعم بدله انتصف البلی ولم اصنه بن ، اوپاشیده کی قیزک آغزندن جیقان شو بیتلری دویونجه « قاتلک الله ما فصحت » یعنی « الاهدن بول ، نه قدر فصاحتک وار ، دیشدم . بوکافارش جوجوق دیدی که : بازقار اولسون سکا : [و اوچینا الی ام موسی ان ارضیه فالقه فی الیم ولا تخافی ولا تخزنی انا رادوه الیک وجاعلوه من المرسلین] آیتنک باندنه بزم سوزم برشیمیدر ؛ کور میورمیک ، بو آیتده ایکی امر ، ایکنجی ، ایکی شیء ایکی مزده بولونمده در . شو آیتک مناسنی بدوی قیزینک آکلاشی برنجی نوعه مثالدر .

ینه اصمعی دیورکه : « ینه او اشناده براعراق ، بزم [قورب الساهه والارض انه لخلق] آیتنی اوقودیفی دویونجه (یاها ! انسانلر نه قدر غداردر . الله کیم سیر نه یقزدر دیرک عین ایدمک مضمون جمله بی تأکید لزوم کورویور) دیورکه دوشدی ، بایلیدی ، ایشته شو بدوینک بو آتی آکلاشی و دوشوب بایلیشی برنجی نوعک دیگر بر مثال بلییدر . ایکنجی نوع : احکام شرعیه و معاملات بشریه و دلائل توحیدیه بی متضمن و شو حقایق هرکسک آکلاشینه موافق و باشقه مقصد حلی ممکن اولماز برطرزده آجیق معنالی ناطق بولونان آیات کریمه ده قابل تطبیقدر . مثلاً [قاعدا نه لاله الا الله] آیتنی دویان هر فرد ، کندیسندن توحید باری ونفی شرکت معنالی آکلاشینی شهسزدر . اما بو اده (لا) نکلته نفعه موضوع اولدینی (لا) نکل

ثبات ایچون بولوندیغنی ونقی والآنك معنای حصری مستلزم بولوندیغنی بیلیمز ایمش، اوندی بئس یوقدر. گنللك [اقيموا الصلاة و اتوا الزكوة] آیتى دویان هر فرد، نماز قیلماك و زكات و برمهك نزد یاریده مطلوب اولدیغنی مقتضای آیت اولوق اوزره آكلار. اما بولم، امرلك وجوب ایچون اولدیغنی بیلیمز مش، بوراسی مانع ادراك اولاماز. شو حالده هیچ بر فرد، بو خصوصده جهلاً معذور اولاماز و نه معلوم؛ بو آیتك معنای بزم بیلیمز کی دكلدر، بناء علیه معذور، دیه من.

اوجتی نوع، علماتك محظ اجتهادی ومواهب التبیة لك كزیده لرندن بولونان عقلك جولانكاه ادراكی بولونان شوقسیریه اكتریا (تاویل) ناهی ویریلیر. چونكه احتمالات عدیده دن بری ترجیح، محملاتك بیانی عموماتك تخصیصی صورتیه استنباط احكام، شوقسیریه آثاری جله سنددر.

درنجی نوع؛ قیام قامت، هنكامة عشر؛ ماهیت روح، کیفیت تعذیب و تنعیم، اوائل سورده کی حروف مقطعه و بوكا بکتر دیکر متشابهاتدن عبارتدر که بونلرک علمی ذات باری په منحصردر. شو حالده بونلری تفسیرده اجتهاده مساع یوقدر، مکر دیکر برنص فرقانی اونك تأویلی کوسر مش اول.

ایسته ابن عباسدن مروی اولان شوقسیم، تفسیر بالدرایه لك نظر شرع شریفده مظهر مساعده اولدیغنی کوسر تر.

الکتاب فاکولته سی تفسیر و تاریخ تفسیر مدرسی برعمری هجرت

حسن دیانت، فطریدر

معلوم اولدیغنی اوزره انسانلر ایچون حسن دیانت فطریدر. فطرت سلیمه تنی حسن محافظه په موقوف اولان رانسانك حسن دیانتدن محرومیتى تصور

اولوناماز. انسانلر آنجاق بوحس علوی سایه سنده هدایتیه ایرر، ابدی بر سعاده نائل اولور.

حسن دیانتیه دماغی تنور ایدن بر ذات دیور که: بن حسن دیانتك فطری اولدیغنی کندی تقسیمده پك کوزل مشاهده ایدیورم، بن شئون حیاتییه نظره آلاروق دوشونیمور که بن کندی اراده واختیارم اولقسیر بن بوسعت آباد طالع کلدیم؛ مشفق بر والدیه لك كنار شفقتنده، وظیفه شناس بر پدرك ظل حایه سنده برور شیب اولدم، بوتون کونلرم اسباب ذوق وصفای اینجده کیمکده در؛ آشیانه استراحتم اولان محل، کرفارضك پك لطیف، هر طر فیه ناظر بر ارجیه سی اوزرنده بولونیمور، بوجهتیه کائناتك الارواحیور مناظری کوزلرمك اوکنده بارلاوب طور بیور، باخصوص مائی رنگ سبانك هر طرفی پیشکاه تماشای اولانجه نور آیتیه ترین ایدیور، هر صباح تماشایه غریب بر استغراقه اولدیغیم کوشك کال احتشام ایله طلوعی روحده بر نیجه رفیق احتشاماتك تجلیسه خدمت ایدیور، کیجه لك لطافتیه کانه بونلرده کولگی ده باشقه بر فیض ایله نشو میاب ایلور، فکر مده بر نیجه الهاماتك انکشافیه سبیت ویریور؛ بارلاق قرک کندییه خاص لطافتی؛ سیاره لك، نابه لك اور و حفز المعانی وجدانی نورلر اینجده بر اقیور. سبانك وساده کی اوقدر شمع شعله دار اجرامك اوعلوی مناظرینی باشقه بر کوزلرک تنظیره چالیشاروق نظار ایتهاجی جلب ایدن ساحه زمینك اغوش طراوته آلمش اولدیغنی بدایع خلقتیه کانه الک حساس شاعرلرک بیله تصورندن حاجز قله جقاری درجه ده لطیف و آهنگ پرورد؛ هر کون او طبعك پجره لرینی آچوبده طاتلی طاتلی تماشاسنه طامقده بولوندیغیم واسع اووه لك هر طرفی زمردین آغاچار ایله، الک دلشین کینلر ایله، رنگارنگ جیچک لره ایله بزم غش بولونیمور.

انکیز بر منظره تشکیل ایتندن آزاده قلامیمور. واسفا که فلاکت بونکله قالمیور، بن ایتیه روح اولان ذواتده برر بر زواله یوز طونیور اولیه حزن بر طرزده آفل اولیور که آرتق کندیلر بومناخانه قانیده برده ملامات آنجک ممکن اولامایجی کال یاس ایله شاهده اولدیغیم بو غم حادیه لر برکون بنده قرین زوال اولاجغنی، برودن بر سوتوب کیده جگمی بلیغ برلسان ایله بکا افها ایدوب طور بیور.

آرتق شو بقادن محروم، فنایه محکوم اولان عالم، یوقدر طاققرسا شئون حیاتییه فارشی ایچیر ایچین آغلایان غریب روحی ناصل یجی نشو میاب ایدیویر؟ شو متعجب روحك قدسی، ابدیت متوجه اولان آرزولرینی ناصل تعلیمیه کافی اولایلیر. فقط امین اولکیز که بن کندیی شوقانی طالع یجی مسعود کورمه مکله برابر وجدانا منشترم هر ده صوگ درجه منشترم. چونکه بن روح ابدی بر حیاتك رهین افول اولمایان برجهان نورانور موجودیتیه قانمدر. بن وجدانی لبر فیض ایدر بوزیه قناعت ایسه حسن دیانتدن باشقه دکلدر، بوزیه قناعت، شو ممکناتی قدرت ازلیسه ابدان ایدن بر واجب الوجوه لك اثر الهامیدر. بر واجب الوجوه لك آنك هر کونه اشتباهدن منز اولان موجودیتی، آنك عظمت و قدرتی تصدیق ایدلرک بومکشناتك وجودینی ایضاح قابل اولاماز. واجب الوجوه حضرت لریدر که وجود ایله عدمه نسبتی منسای بولونان بوسلسله ممکناتك وجودی عدمه ترجیح ایتش، بوجوعه حادثاتك ذی شو بر جزئی اولان انسانلری حسن دیانتیه مغفور اولار ساحة شهوده کنیروب کندی وارلقی آنلره اله ایشدر.

آرتق فطرت سلیمه تنی محافظه په موقوف اولان

حسن طالعیه باقیز که بن بوجوعه طبیعتك یوقدر عالی، روحیور پارچه لرینی کال استغراق ایله طویه طویه تماشای ایدمک بر موقوفه نائل بولونقله برابر هم نوعم اولان افراددن بر جوغنه نصیب اولمایان بویوک بر تروته، بویوک بر موقع اجتماعی بده مالکم. بوختتم، صفا آباده ملده رفیقه حیاتم اولان بریدیعه عفت ایسه یقدردنك رائر اعجاز کارانه سی دنیه لك قدر بر مکملیت خلقتیه مالکدر، تراحت طبیعه، علویت اخلاقیه برملکه کالات اخلاقیه لایقدر.

ثمره حیاتم اولان سوسلی چو جوقلری ده دجوهم اوزره بنشدیرمکه موفق اولیورم. دیک که آرتق دنیا ده بدن دهامسمود بر کیمسه پك آرز تصور اولونایلیر.

واقعا ظاهر خاله نظر آ بو، بویله در. حیف که بن کندیی حقیق بر سعاده ایرمش کورمه میورم، یوقدر نعمتله دسترس اولدیغیم حالده روح بر نورلو تهیجاندن قورتولامیمور، مضطرب قلم بر وجهه سیکویتیاب اولامیمور. چونکه بن اولیه بر نعمت ایستیمور که هیچ بروقت المدن چیقما سین، بن اولیه بر طالعده باشماق ایستیمور که آهنگ سعادتیه هیچ برالیم حادثه اخلاق ایتسین. حالبوکه اینجده یاشادیم بولام ناسوت، اوقدر مکملیتیه برابر احتیاجات روحیه می تطمین ایدمک درجه ده حائر کالات بولونیمور، زیرارنك دلقرینه مقتون اولدیغیم سنای وقت وقت پك مظل بولوطلر احاطه ایدیور، زمان اولیور که اورنکین فجر لور ایدن، اودلشین طلوع، منظره لرندن اثر قالمیور، اوبی عدد اجرام ساویه لك بارلیمسی کورلیمور، بر یوزیه کانه: بوده اوزرنده کی بدایع فطرتی هر زمان محافظه ایدمیمور، بهارک فیض قدمیه اله ایدمیلرکی آثار کونا کون خلقتی خزان کلر کاژ الدن جیقار بیور، پك قسوت

انسانك روحو حركتى بوالهام ربانىك تحيى ازليستند
تجريد ايتك امكانى متصور نكدر . بويابده وقوع
بولاچق هر تورلوملجده مساعى عقامته محكومدر .
(فطرت الله التى فطر الناس عليها لا تبديل لخلق الله .)
ايسته بشرينه تسليت بخش اولان ، بشرينك
الشراح وجداتى بحق تأمين ايدن ، بشرينك چون
هر تورلو مزاج حياتيهي تسهيل ايدرك سعادته
حقيقه قابولرخي آچان بوفطرت سليهه .
الفيضة ! . فطرت سليههسي حسن محافظه
موفق اولارق الهامات دينيهدن مستفيض اولانله .
يازقار اولسون ! . فطرت سليههسي تبديله
چاليشارق وادى كفر والحاده دوشنله .

عمر نصري

سياره مزقايچ باشنده؟

۲

حال وشاى وهبت عموميه كائنات ايجده صفر
حكمنده كي موقعي كچن مصاحبه مزده آكلانديغز
ارضك منشائه كلنجبه (سورة فصلت) ك اون رنجي
[ثم استوى الى السماء . . .] و (سورة انبيا) نك
« سبحي اولم برالدين كفروا ان السموات والارض . . . »
آيتلرله ييلد بولديكي اوزده مع منظومه دخان عموميدن
ويا آخيره جوهر شمسدن قوتل اوقاق بر سحابيه اولوب
عختلف ادواره تبديله آتجق شمسديكي حالي
آلايلمشدر ! [۰]

ارباب تدقيق بياننه كوره فضائك عومى
دخانندن آريلان منظومه مز سحابيهسي ، اولامز كرده
شمسي تشكيل ايتمشدر . جله مزه معلومدر كه بر
شي نه قدر كوچولك اولورسه اولسون خاصه خلقهسي
ضايغ ايله جكندن ايلك دورملرده تا (پتون) ك
[۰] بو ايكي آيت جليله نك تفسير فلكي سي حفته
واسع معلومات آلتى ايت ييلر محفك ۴۱ دن اعتباراً
۵۰۰ ، ۵۰۱ ، ۵۰۲ تحي نسخلرله تصراحت ايدمه ييلر .

شمديكي حدودي پك و پك چوق كچن منظومه مز
سحابيهسي موجود مختلف الطيحه (آتوم) لردن
[جزؤ فرد] ك آغبرلى مركززه طوغرى
طوپلانمغه باشلامش وبو وجهه بر مركز تكاف
حصوله كمشدر . عين زمانده بو مركز تكاف
بالطبع بر مركز جاذبه اولق استمدادتي دخی حائر
بولنديغدن بو مركزك اوزاقلنده كشت وكذار
ايدن اجسام بر مقدار صوغومقه برابر ميخانيك
ساوي قوانيني موجبجه درحال دردست تشكي
كونش طاسلاضك اطرافنده دوره دخی
باشلامشدر كه سيارتك تحصيلي قضا بو دوره
تايد نظريه باقيله ييلر . مع مافيه سيارت جوهرلري
بالآخيره شمسدن فيرلما اولدقترينه دائر فلكيون
مشهوره طرفدن درميان ايدلن نظريه هيستند
قوتلي بولنديغني اعترافه دخی جبورز .

في الحقيقه سيارت جوهرلري ؛ بالاده كي
[اولم برالدين . . .] آيت كريمه نك اخبار جليل
وجهه كونش دورانندن فيرلما اوقاق اوقاق
سحابيلر اولنديغدن بولرك كافهسي خط استواي
شمس سطحنده ويپاك كوچولك زوايا ايله بو سطحك
آلت ويا اوستنده دورانه باشلامشدر كه اليوم دخی
بو وضعتي محافظه ايلكده درلر . نته كيم : (سورة
نازعات) ك « سبحي [والارض يد ذاك دحيها] :
هو بوندن صوره ارضي طوپايچ كي دوتمك اوزره
فيرلادى » معناسنده كي آيت كريمهسي ، جوهر
ارضك كونشدن آريله رقي باشلي باشنه فضايه
فيرلايدله يعني عين زمانده طوپايچ كي دوتيرلديكي
ييلديرك اعتباريله صوك درجده شايان دقتدر . . .
واقعا سيارت صغيردن بعضيلري واورانوسك
پيكلري بو قاعده عموميدن انحراف ايتكده
بولنلرله سده بو حال بوراده تفصيل فيلزم كوربان
باشقه اسبابدن ايلري كمشدر . خلاصه : بو وجهه

ميدانه كان سيارت طاسلاضك حركت دورانيه ريله
پيكلري طوغورديني كي عين زمانده نار بيشا
حائله بولونديغدن قطبيلري باصصلاضك وبالطبع
خط استوا طرفلري قابوشمشدر .

عطارد ، زهره ، مريخ ، مشتري ، زحل ،
اورانوس ونپتون سياره لرينك دخی دوغوشلري
هپ بو طرزده وقوعوش اولوب هيستنده دخی
عيني قوانين اجراي احكام ايلمشدر ! شو قدركه
زحل ومشتري كي پك بويوك سياره لك شمسدن
نسبه اوزاق بولنلرينه رغماً تماماً صوغويه مدقاريني
سويله ييلر . . . نته كيم تسقوبلرله باقيلديني وقت
بو ايكي سياره سطحلارينده پك بيوك بخار بولوطلرينك
كوروميسي ده بوي اثبات ايدر . . . .

تفصيلاتي طبقات الارض كسابلرينده مندرج
بولنان معلوماته كوره ؛ ارض شمسدن آريلوب
باشلي باشنه دورانه باشلامشدر صوره اوزرنده
حادثات معظه ظهوره كمشدر . بولرك اكههسي ؛
اول امرده پك يوكسك طبقاته بولنان وايك

زمانلرده ، يعني مابيع ناري حائله بولنان ارضك
داثرا مدار اطرافده كزينن واوجوشان مولدالماء
ومولدالمخوضه غازلرينك مناسب ارتفاعلرده برلشورك
وياغمو حائله ارضه دو كولهسي وارض پك قيزغين
بولنديغدن بوضولرك بلكدده سياره مزه تماسي
متعاقب بخار حائله سياره تكرر عروج وبويله لكله
عيني حادته نك بيكلر جهسته دوام ايلميسي دركه ارضك
تكمل ايجون ايلك تدبير سادن كمش ديمكدر .
يعني صور اولو يوقاريدن ارضه دو كولمك وارضدن
تكرر سياه بخار حائله جيقق عليميسي ، تشكي
ارضك ايلك دورملرلنده جريان ايدن اكه مهم برحاده
اولمشدر . . . شو كقيمت : (سورة سمه) نك ۵ هـ
[يدبر الامر من السماء الى الارض ثم يرجم اليه في يوم
كان مقداره الف سنة مما تعدون . . .] آيت كريمه سيله

اوقدر واضح بيان بيورلشدر كه ؛ خلاصه معنای
منيف « امر » يعني تدبير كوكدن ارضه طوغرى
وقوع بولرقي بسده تكرر سياه عروج ايتش
ويكلر جهسته لره معادل اولان كون طرقلنده [يعني
بيوك واوزون دورمه] بوحادثه تبادي ايتمشدر !

ارضك وسيارتك صورت تشكلى حفته
يوقاريدنه درميان ايلديكمز بيانات قيهي تقويه
ايدمك سياهه بر جوق سحابيلر واردر . نته كيم
(كلب العيد) برجتك (امرئيه مسلميه) و (سنبله)
برجارينك و (دب اكبر) ك مشهور سحابيلري
يوقيلندر . بولرده كي مرا كز تكاف پك كوزل
مشاهده اولنديغني كي بنه پك كوزل آكلانديلان
حركت دورانيه لريند ديكر شمس ويا سيارت
جوهرلرينك آريلديني وهله امرئيه مسلميه ده كي
سحابيه ده كوريلن وضعت حاضره تماماً حال
ابتداييده كي برمنظومه طاسلاضك آتيرديني مكمل
نمايان اولقدهدر .

كرك بوسحابيلرده وكر كسه ديكرلرده
كورولديكي كي سحابيه دن خارجه طوغرى طاشمش كي
مشاهده اولنان غازي حلقه لرين مرور زمانله
سياره لرحاصل اولديني ، نظريات قيهيه ومشاهدات
كونيهيه مستنداً ثابت بولنديغني جهته لك اوزاق
سياراتك لك اول واك باقين سيارتك لك صورك
طوغوب ميدانه كلديكي قبول ايتك ايجاب ايدر .
بشاء عليه بزم منظومه مزده لك باشلي سياره نك
نپتون ، واك كنجك عطارد اولديفته شپه يوقدر .
قطر عطارد وامثال پك اوقاق بولنديغدن صوره دن
طوغوشلرينه رغماً جابوق تكمل ايتمشدر .

شوحالده ؛ ارض مز عيانه قدر عصرديني
شمسك اطرافنده دونبور ؛ كي برسؤال واردر
اولاييلر ؟

پرسؤاله جواب اعطاسی قولای اولماقده برابر هرکسک ظن ابتدییکی کی پکده اوقدر زور دکلدر . الموده بویاده پک صاعلام امارات مفیده ، و کندیسه استقاده اولیائی حساب ایدیلایلر برطاقم حادثات طبیعی واردر .

فی الواقع دیشوف ، نام عالمک تجریسیله میدانن چقارلش و اثبات ایدیلشدرکه کرک شمس و کرک ارض اوزرنده موجود درجه حرارتک هر سانتیگرادی تقریباً ۱۹۹۰۰۰ سده بدرجه قدر آلامقدهدر : کذا اویاب فته معلومدرکه ارضمزویا هر هانکی برسیاره ، غاز حالندن قورتولوبده شوبله بویله برکده حالنده بولغمی ایچون درجه حرارت وسطیسی هیچ اولمازسه ۲۰۰۰ دن دهها زیاده اولمایلدر . زیرا بونک بوقاریسنده کره لکنی محافظه ایدمیوب هر درلو مواد فته غاز حالنه کیر . بونقظه نظردن حساب ایدلکده ؛ ارضمک ۲۰۰۰ دن تقریباً حال حاضری اراکه ایدن ۲۰۰ درجهیه دوشه بیلمسی ایچون ؛

۱۸۰۰ - ۱۹۹۰۰ = ۳۵۹.۰۰۰.۰۰۰ یعنی اوجیوز الی طقوز میلیون سنه قدر اوزون بر زمان کیریدیکی تحققی ایدر .

مع مافیه حضرت قرآن عظیم الشانده بیلدیریلن « جان » قومی استقنا ایدلیدیکی حالده اوزرنده آتشله علاقسی بولنجان بشریتک ظهوری یوقدر اسکی دکلدر و اولاماز ، چونکه ؛ اوزرندهکی اوفاق تفت تعدیلادن صرف نظر ارضک هان شیمیدیکی شکلی آلماسی هر حالده بالادهکی رقدن جوق و پک جوق آشاغیدهدر . انسانلرک ارض اوزرنده ظهوری دخی یوز بیکسنه دن پکده فضله اولما یوب (سوره نجم) که ۴۹ نجی « وانه هورب الشعری » آیت جلیلهسی دخی دولایسیله بو حقیقته ترجان اولقدهدر : بوآیت جلیلهک تفسیر

فلکیسی ضمننده دهها زیاده معلومات آلتی اوزو بیوران اخوانه « شعرای یمانی بیلدیزی » نام مقاله مزه مراجعتی توصیه ایدرز . [۱] ۳۵۹ میلیون سنه حسابی یاقظه برابر ، ارضک شمسدن قومیاسیله آنقا بیان ایدلیمزکره . شکتنه کیرمسی آرمسندهکی مدت ایچون زمان تعین ایلک اعتراف ایدرزکه پک زوردر . مع مافیه بو مدت بالادهکی ۳۵۹ میلیون هر حالده ۳۰ کره دهها فضلهدر .

— ارض ، غاز لکدن قورتولقدن صکرده دخی بر طاقم انقلابات اندفاعیه کیرمیشدر . غنائس دورندن صکره اوزرنده بر هر ج و هر ج دهها وقوعولهرق آرز جوق سکونه طالبینی زماندن اعتباراً بشرک میدانن کلمی آننه قدر بر دوره ابتداییه ایله بللی باشی دوت ازمه کیرمیشدرکه ؛

بز بونلردن بر مقدار بحث ایدمچکز !
دوره ابتدایی — باشمز و غیر منظم حیوانات قشریه یوقریه ایله دکر بوضوی کی نیاتانک ظهوریله باشلار . بونک مدتی ؛ میدانندن خلقت بشر تاریخنه قدر اولان عصرلرک یوزده الی اوجنی تشکیل ایدر و بونک ختامنده زمان اولک باشلار .

زمانه اول : نشوونمای اشجار ایله بالیقزلرک ظهورینه و آرز جوق تکثرنه عائد دوره ی تشکیل ایدوب یوقاریده مذکور مدتک یوزده اوتوز بری اشغال ایدر .

زمانه ثانی : اشجارک فوق العاده بویوک مقیاسده نشوونما بولماسی ایله پک عظیم زوایحک سطح ارضده دیگر مخلوقاتک تحکم ایللی زمانلرینه عائد اولوب مدت سالفهک یوزده اون ایکینسی تشکیل ایدر . زمان ثانییه عائد حیوانلر ؛ صیجاق اقلیلدرده آلآن تصادف ایدیلن جسم الحقه مخلوقات

[۱] محل [نومبر ۴۱]

مشابه اولوب ادامه حیات ایچون یکدیگر یله هان دائمی خاربه و مجادلهده ایدیلر . . .

زمانه ثالث : ممیلر ایله ، تشکلات عضویه خصوصنده آرز جوق انسانلره بکثره ی دیگر حیوانلرک ظهورینه عائد اولوب مدت معروضهک یوزده اوجنی تشکیل ایدر !

زمانه رابع : بشریتک و میوه ی آغاجلرک ظهورینه عائددر . مدت معلومهک آنجیق یوزده یازینی تشکیل ایدر .

بو حسابیه کوره ؛ بشریتک ظهوری ۱۰۰۰۰۰۰ سنهک
زمان ثالث مدتی ۵۰۰۰۰۰
زمان ثانی ۲۳۰۰۰۰۰
زمان اول ۶۴۰۰۰۰۰
دور ابتدایی ۵۱۰۷۰۰۰۰۰
مدتقره قابل ایدر که جماعی کیرمی میلیون سنه دیمکدر .
ارکان حربیه میرالایی

عبد الرحمن ج

محل اجتماعی :

تان غزته سنک مکیده دایر بر مقاله سی

تان غزته سنک ۱۸ تشرین اول ۱۹۲۴ تاریخی لسخه سنده (هجری اسوده دایر) سر لوحه سی و (زمان لوفران) امضاسیله بر مقاله کورولشدر .

محضک قیمتی محررلردن سعدی پک اوغلمزک ترجمه ایدیدیکی بومقاله ، قراججهندن انتقاد شایاندر . غریبیلرک هر خصوصده کی یلگیلری ، بعضیلر مزجه غانا وحی منزل تلقی ایدیلور ، سوزلری ایسه خطاسی و اصابتی دوشونولمکسزین معجزه عرفان توهم اولونویور .

تان کی مهم بر غزتهده یازسی بولونان غریبی بر محررک شرق و مسلمانانق قهندمکی وقوفنه قدر قوف اولدینی اوکی توهم و روانه کوسرتمک ایچین

بحث ایلدیکم مقاله یی فقره فقره نقل ایدمچکم و بیلدیکم قدر قراج سوز سوبله چکم . اومقالهده ده نیلیورکه :

« جوارنده انسانلرک بر برلری اولورده کیری مکین برجت و بیه تخیل ایدن صافدن کیمسه ره مسلمان مالکنده تصادف اولونور . زیرا فکرلرجه اوراسی بر آیت علی اولقله برابر اوزافلمک و اسرارک و بر روی جاذبه ی مالک بر ذوق بریدر . »

محرر ، یوقره نک ایلک جلیله سیله و هانی مهاجمه و مقاله سی آکلاتیق ایستور . اوت ، مسلمانانق ادعاسنده بولونان بو آداملرک ، متوجهاً نماز قیلدقاری بیت الله جوارنده دیندا شلر یله مقاله ایچیری حسب الدیانه هیمزک یوزنی قیزار تاجق و یوتون مسلمانلرک یوزره کچی صیر لاتاجق بر جیمهدر .

بو ، بویله اولقله برابر جهالت و تعصبه منضم حرص استیلا ایله حرکت ایلن و هایلرک بو حرکنلری برنجی ده دکلدر . تاریخ صحیفه لری قاریشدر یلیر ، بالخاصه ایوب صبری پاشا مرحومک (تاریخ و هابیان) ی کوزدن کیریلیرسه بر عصر اولدر بونلرک ایجاددی طرفندن حریمک ناصل بر حریمک لکه استیلا و اهالی نه درجه اذواج ایدیش اولدینی آکلاشیلیر .

فقره نک ایکینجی قسمنه کلتجه : مسلمانلر آراسنده مکین — محررک تصویری وجهله — جنت کی تخیل ایدمچک ، یاخود اوراسی ذوق و اکلتجه بری توهم . ایلله چک کیمسه یوقدر .

اهل اسلام ، کعبه معظمه ایله مکین مکرمه یی مقدس بر محل بیلیر . فقط بو قدسیت ، اورانک مظهر عمران ، یاخود تماماً بیابان اولماسندن ایلری کله دیکنه قانمدر . حتی اورانک غیر مزروع بروادی اولدینی قرآن کریمده بیان بویورولشدر .

مسلمانلر ، مکینه شتک کورمک ، یاخود اکله نمک ایچین دکل ، محضاً دیناً مکلف بولوندقیری فریضه حبی ایفا ایلک ایچین کیدرلر . پارس ، برلین

بولوندره كې اوروپا بلاد معمورسى اھالىسىندىن
قدس زيارتھ كيدنارده شېھىز كيدە جگىرى قىسەك
بولوندىقلىرى بلەدن داھا معمور بولوندىقنە اعتقاد
ايدىرك بولە چىقمازلار .

« حج زما نلرندە مەكە بويۇك بوشىق يانايىرىندىن غارتىدۇر .
حاجىلار سىقوط خيالە اوغراماندىن عودت ايدە بىلەلىرى
ايچىن كور براعتاھ صاحى اولارلى لازىمدۇر . »
اوت ، حج زمانى ، مەكە برپانايىر حالى آلېر .
عالم اسلامك مەرطۇقتىن كىن حاجىلاردىن بعضىلىرى ،
ھىم حج ، ھىم دە تىجارىت ايدىرلر ، يەنى مادى ومىتىلىرى
قازاندىلر .

مىسلاناق ، انسانلىرى پوتون پوتون دىنياندىن
تەجىربە داخەمىش ؟ طاغ باشلىرىنە ، ماناسىر كوشلىرىنە
چىكىلەك دە صرف آخرتە مشغول اولۇك دەمەشەدۇر .
چاللىشوب قازانك ، قازانچىلاردىن صدقەوز كات
بىرك ، دىنكە ، ھىتى نۇعكەزە مىنسوب اولان
ارباب احتىياجى كورۇك ، كوزەك تەك تەسەبەسىندە
بولۇش ، تىجارىت ايدوب قازانان كىمەك ئالە
غىدىندە سەوگىلى اولاجىنى خىر وىرمەشەدۇر . غىيا
بىلەم ھانىكى غىزە مىنسوب برماناسىرە چىكىلەك دە
زىيارەت كىتلىك صدقەسىنە ال آچقىنى طوغىر
بىر كىتەدۇر ، يوقسە ولۇكە عبادىت ايچىن كىدەكچى
بىرە مال كوتۇرۇپ ساتقىق قازانقى ، پاللىتەچە مەندىلانە
دەك ، مستەبىئە باشامقى ؟

توسىع تىجارىت ايچىن غومى سىركىلر آچوب دە
امتە تەشپىراتك اصولنە اورۇپاللىر ، پەك ياقىن زمانلار دە
باشلامىشكەن ھىجاز چوللارندە پەك اسكى زمانلاردىن بىرى
جارى بولۇنان بو اصول ، مىسلانلۇك دە سەئىدە سە
وئىشوقىنە مەنھار اولمىشەدۇر . بىنا ، غىلە بەشى مىسلانلار ،
مەكەدە ھىج مۇسەندە تىجارىت دە ايدىيورلر سە طىبى
و انسانىيەتور اولان دىنلرەك عىن ھىكمت و ھىش
مەنەيت بولۇنان بر سەئىدە سىندىن استفادە ايدىيورلر
دەكەدۇر .

حاجىلار سىقوط خيالە اوغرامامىسى مسئلەسى
ايە بر قىچ سىطر يوقا رىدە اىضاح اولۇنمىشەدۇر . ھىچ
بىر حاجى ، مەكە كىدركىن اورادە مەنھارلر ، قار
خانىلر ، قەشخانىلر وسائىرە كىي عىصرى مۇسەسات
مەنەبەي ! كوزەكچى تەجىل ايتىركە سىقوط خيال
ايە عودت ايلەسەن .

« الەك دىندار قوللرەك ، ھىر اسود جوارىندە
سىرولدىقنە و قەمەمەلەر مەروى قالدەتتە تاسف ايتىلگىرى
اكىترىا ايتىدىلر . فقط آيولوب مىلكىلرەنە دوغىچە
دەمال شىكەرتە نەيت وىرەك وىدەكش بر قەرمەن
سوسى طاقىتلىر . بولەمە اورابە كىدەمەنر ، كىدەنلر
تەدبىر و تەجىل ايدىرلر . دىنك اكىلم اسامىسەنە موافىق
وباعت مەنھەت اولان بولالارلە افسانە تايە ايدىر . »

مىررك ھىر الاسود دىن مكرراً بىحت ايتەسى ،
غالباً ولى مىسلانلر غەندەدە عادەتتا شاپان برىش
برىش ، ھىم ايتەسىندىن ايلرى كىلور . حال بو كە ھىچ دە
بولە دىكەدۇر . اولطاش ، طوافە كەمەك ھانىكى
طرفىدىن باشلانايلىقنى كوستەك ايچىن ابراھىم
واساعىل علەھما السلام طرفىدىن قوللىش رىشارىتىدۇر .
اولجە بىياش برطاشا يىكن تەسەك كىرتىندىن قارارامىش
و ھىر الاسود نامى آلمىشەدۇر . واقعا طواف ائىشەندە
اوكىدىن كىركىن اسلام ايدىلر . لىكن اونك
اسلامى ، اونك دانە دەك ، ذات اچىل و اعلايە
غرض تەظىم و احترامدۇر . آغاچىدىن مەندىن معمور
صاحى ھىضرت عىسى غىلە السلامك تەئالى عبادىدىن
خىرىتىيان بر مىررك شوقىدە رىزمىزى آكلامامى ،
بولۇن طولاي مىسلانلرلى ھىر برىستەككە ائىھامە
قالقىشامامى لازىم كەلدى .

حاجىلار ھىر الاسود جوارىندە سولمىسى ،
سولولانلار دە بوخالە قارشى مەنەسەف اولمىسى
صانىمەكە پەك طىبى برىشىدۇر .

غىيا مەركىز مەنەيت صابىلان و ضابطەسى پەك مەكىل
اولان پارىدە شقاوتك تەمبەلە او كى آلىيا بىلەمىشەدۇر !

صوكرامىلا شائەزەلرە جادەسەندە كىچەلەن سولولان
بر آدمك تاسف ايتەمەسى ، مەنەيت مەركىزەندە
مەنەيت خىرىسەلرە سولولم ! دىبە بىلەمى قالىدۇر ؟

مەكەك خارچى ايسە چولدىر . يوللىرى ضىبط
ورپىدىن خالىدۇر . جوارىندە كى قائل و عشار
آچىدۇر ، چىللاقدۇر ، ھىتى چاھلدىر . بواچ آتەك
اجتەبى ايسە انسانى انسانلقدىن چىقارمىق ايچىن
كافىدۇر . بىنا ، غىلە سولولانلار تاسف و تالەندىن
زىيادە عىصرلەرچە اوراللىرى ادارەسى آتەندە بولۇندۇر .
مەكەن اصلاح و اعمارلە مشغول اولمايان ھىكومتك
لاقىدىلى طەن ايدەلەلدىر .

ھىجاز بوللارندە سولولمىش و اتوامىز اىچە مەروى
قالش اولان حاجىلار مىلكىلرەنە كەلگىرى وقت
دىندارلر سىر كەلگىرىنى پەك طاقلى آكلاتارى دە
قايت روى و صىمىدۇر . قەرمەن سوسى طاقىتىق ،
مىسلانلاردىن زىيادە خىرىستىيان شواللەلرندە واقع
اولش ، عىسوى قەللىلەلرە يازلىش سىاحتامەلرەدە
امثالى پەك چوق كورولە كەلشەدۇر .

ھىچە كىدەمەنلرەك كىدەنلرلى تەجىل ايتەمىسى
دىندارلىق ايدىر . چونكە : حاجى ، الەك اولان
بر بىرچىن آودەمىش ، دىكەلرلى ايسە ھىنوز تادەبى
ايدەمەشەدۇر . بر حاجىنىك نەككى يالانلر سولەپەچىكى
واوللرلە ھانىكى افسانەنى تايەيد ايدەكچى آكلامام .
كاشىكى ھىرر ، اوافسانەنى توشىخ ايلەمىش اولسەيدى .
« ابراھىم و عەدەك بىلەمى برىتانيا تاجىرلىك اىمالەدە
موفى اولدىقلىرى عادى امتەنى اوجوزچە ساتان برچوق
تاجىرلر ايچىن پالمامە بر بازار بىردۇر . كەبەدەكى وظائف
دەنەسى ائىنا آتەك اوزرە بر حاجىنىك بورۇندىكى خانى
انكەتە دو قوبۇللىرى يالار . »

مىررك افەدى ، بو سولوللرلە انكەلر تىجارىتە
قارشى اولان ھىسدىنى ائىما ايدىيور . اكر برىتانيا
مەمولىتى بىرە فرانسىز امتەسى اورالرە كىرە بىلەش
اولسەيدى ابراھىم و عەدەك غىلە السلامك ، يەنى ائىكى

نى توحىد آموزك بىلەمەندە ارباب تەللىدىن بولۇنان
بر قومك مەشغولاتى رواج بولماسىلە قاپالىچە اسىرا
ايتىر ، حاجى احراملىرى بىلە فرانسىدە دو قوبۇلور
دەنەيدى .

احراملىرى ئامالاً انكەلر دو قوبۇلچىلار كىمال
ايتەمەندە طوغىرە دىكەدۇر . آناطولى و روم ائىلى
ھىجى ، اورادە بورۇنچىكى احرامى ئىلكتەندەك
دو قوبۇلچىلاردىن آلېر ، برابىر كوتۇرور . شوقىدۇر
واركە اولار كى ائىلكى مەع الاسف انكەلرەدەن كەلر .
چونكە : يەنە مەع الاسف تور كەدە ھىنوز مەشغول
بر ائىلكى قەبرىقەسى يوقىدۇر . غىر بىلەشكە مرقابىلر مەرك
خاطرە غىرەك بو لازىمە مەنەيتنى لىطىق ائىلك
ھىر تەسەلە ھالا كەمەشەدۇر ! ائىتە بولۇن طولايىدۇر كە
مىررك بو ھىقلى تەرىفىنە تەمبەلە جواب بولامىور .
« نىزەدەيا كورلەندە دىندارلىرى طرفىدىن تەدبىر
و تەجىل اولۇنان بر طاقم اخيار زىنجىلرە تەسادف اولۇنور كە
بولۇر مەككى كورمىلر ، بولۇن دولاي اولۇنچە قەد
دوام ايدەك بر شەرتە ئان اولشەدۇر . (قەنىشەيت)
زىنجىلرەلە اولرى مەقتەد سىر بىراز سىرلر . ھالبۇكە قەنىشەيت
زىنجىلرە كەمەك ، ھىر الاسودك نەولدىقنى بىيازىلر . »

خىرىستىيان مىسبونلرلىك ھىقەقە فەداكارانە
اقدامەنر غەمە مىسلانلەك الەبى بر تايەيد ايدەلەك
تا ائىچىلرلرە قەد كىرەمەسى واورالردەكى مىسلانلار كە
اىغاي ھىج املەپە مەكە مەكەمە قەد كەمە مىررك
لەسرايت دىمارلرلى تەجىل ايدىيور !

اوت . ھىدەت ھىدەت ، ائىلى كوزەن ياراسەلرەك
آرزوسى خلافتە اتوار اسلام ، آفرىقا داخل
وسا كەلرلى تەنور ايدىيور . مشاق سىرى كوزە
آلان آفرىقالى بر مىسلان ، سوسىز چوللر ائىچىدۇر ،
آئىشەن قوملر اوستىندىن بىلەكەدە يالەن آياق كەلرەك
آيلەرچە ، ھىتى بىلارچە سورن بر سىياحت تەتەچە سەندە
اىغاي ھىچە موفى اولوب يورەدەنە دوئويور . غىيا
مىو مىسلانلار كە بو دىنى فەداكارلەرە مەقابىل دىنيادە

وقیله سی آراسنده قازاندینی (حاجی) عنوان مخبری کندیسنه برارور بالیجه چوقی کورولویور؟ ثرونی سایه سنده هر تورلو استراحت اسبابنه نائل اولاروق قدسه کیدوب کهن بر خریستانک اورواده کوردیکی حرمت و آله دینی (پلوران) وصی، عجب شرف و افتخار اعتبارله حاجی عنواننک دوندده میدر؟

(فته بیست) زنجیرک آفریقایی حاجیره حرمت ایتمی پک معقول برحکندر. چونکه اونلردن ایشندکاری سوزلری، بر میسوزدن دودقلری مهباته نسبتله طبیعی و معقول بولورلر. «نجاری و مذهبی صالح مکبه عود ایدنجه مؤمنلر عین ذوق و سیرت خیال حس ایدمچکدر». «مصالحه اولونجه مؤمنلرک عین ذوق و شوق ایله مکبه و ایفاي حجه کیده جکری شبه سزدر. بته کیمده کیمده درلر. چونکه: حج، دینک ارکاتندن بریدر. مسلمانلق بایدار اولدجه کیمه معظمه طواف اولوناجق، وادی عرفاته و قفه پایلاچقدر. سقوط خیال تصورینک ایشه محرک توحی اولدینی یوقاریده سویله نیایدی.

ظاهر المولی

حبیستانه داور

ماضینی و حالی حقدده قبه برندیق

۲

حبیستانک مساحه ارضیسی، فرانسه دن دجا بویوک و قوسوی اون بش میلیوندن فتنه ایش. جازلق تحتنه بام باشقه حکمدارلر قورولدیقندتیری حبیستان حامیسزقلش کوزوکیور. فقط اطرافده انکلتزه، فرانسه و ایثالیا مستملک لری وار. حبیستانی ده کزدن آبران شرقده کی ایثالیا شریتره، اونک آلتنده فرانسر جیونی، اونک

آلتنده ده انکلیز صومالی وار. لقمه پک بویوک اولدیندن هیچ بری دیکرینه یوتدورماز، کیمه دینک آلی اوب باشقه قوی. غربیلرک یاپدینی ده بودر. مادام که زورله حکملری سور دورمک ایشلرینه کلیور، ایشی پوتقیته، پوهه بوغالی دکل؛ طانی دیل؛ سیلانی ده لیکن چیقاریر. بوکوند بونون. آروپا، سیاحتیه حیقان (راس تافاری) جنابلرینه دیل دوکیور، دبدیه، طنطنه ایله قبول ایدور، حرمت و تعظیم کوستریور.

راس تافاری، حال حاضرده ولی عهد و نائب نجاشی بولقددهر. نجاشی منه لیک وفات ایتدکن صوکره قیزی (پرنس زائودیتو) ایمراطوریجه اولور. فقط ید اداره یی ولی عهدی اولان بکنی راس تافاری به بیراقیر.

نجاشی خاندانی کندیلری حضرت سلیمان علیه السلام ایله ساقرایجه سنک ازدواجندن حصوله کن برنسل عد ایدیورلر مش.

نجاشی، حقیقت حالده حبیستان قرالی دکلدر، هیئت مجموعه سی حبیستانی تشکیل ایدن قرالقلر اوزره ینه ایمراطوردر. برنوع دره بی اولان قراللرک نفوذی کندی قبیله و عسکرلرینک بولددینی منطقه لره قدر حکم سوردهر مش.

بوکون فعلاً حبیستان حکمداری اولان راس تافاری، ایلک دفعه اولوق اوزره آدیس آبابادن ترله جیونی به؛ اورادنده بر فرانسر واپوریله سویشه و سویشدن قدسه حاجی اولمه کیده رک قدس دن عودتده مصرده برمدت بولندی. حقدده حکمدارلر خصوص مراسم قبول و تعظیلات بایبیدی. کرک مصرملکی، کرک مجلس وکلا رئیس، کرک دیگر اجانب طرفدن ضیافتلر چیکلیدی. مصرک بللی باشلی برلری زیارت ایتدکن وقیطی آیین دینلرند حاضر بولندقدن صوکره اوتوز قدر معیتله

آروپا به حرکت ایتدی. معنی اینجده دورت قرال، یقی دره بی واردر. اک مشهوری غوجام قرالی (راس هایلو) اولدینی سویلنیور، راس هایلو، ایمراطوریجه یی زیارت کیندیکی وقت حبش عادی اوزره مکلف هدیه لر کونورور و یوله کندیسنه (۳۵۰۰۰) کیشی رفاقت ایدر مش.

هیئتک، سیاحت چانله و صاندیقاری اینجده طاشیاسی کفلی یوکرده بولنیور مش. انکلتزه، فرانسه و ایثالیا دولتری رئیسارینه تقدیم ایدیه لک هدیه لر دن مرکب و صاندیقارک محتویاتی شونلر مش: جانی قسمده آلتی محشم آرسلان، بر دوزینه قدر اک اصیل جنسندن بیان اشکی کی حیوانلر، چانسر قسمنده لایمده ولا یحصا قالقانلر، قیدیلر، طاشلر، آلتون بیله ییکر فیل دیتی مصنوعات و الخ... وار مش.

قخاتلو راس تافاری جنابلری، فرانسر جبهی حبیستانده کی فرانسر سفیر و میسوزلری واسطه سیله اوکره مش، شعر و موسیقیه واقف، تاریخی و سیاسی اثرلر وجوده کتیر مش بر ادب ایش. وزرا و قرانسیله غرب مدینت و ترقیسی تعقیب ایتکده و هیچ بریکلک اونلر یاینجی قالماقدهر. سرای ایمراطوریده دیکلی برتلر تلغراف، بوتون دنیا خبرلری قاپقددهر.

سیاحتیه حیقان هیئت، دورت یوز سنده نیری ده کیشدر برمدکاری اوابلرله یوله بیقه شاردر. اوزر واده ده عینی قیافله کز یورلر. (بزده کی واپورده ویا تیره نه بیز یینمز ده حدودی کیمه دن قلیق، قیافت دیکشدر برمک عتی اونلره سرایت ایتمه مش). هینی اکنه، بوینه کوستریلی و یاقیشیق، دوزکون یوزلی کیمسلر. حبیستان، برده رککل حیاتی سورمسنه، پک طبیعی برحاله قالماسه رغماً

صوکه درجه ده امین بر مملکت ایش. حبیستانه کیدوب سنده رجه اوطور انلر، یورولری بیله قانامدن دوسورلر، تنوینلری سویله مکدن چکمیورلر مش. شونی ده علاوه ایتک لازم کایرکه حبیستان، بانکده صرف خریستان اولاسی سیله مدنی بر مملکت عد ایدیه رک بر جوقلرینک کیرمدیکی ویا کیمه مدیکی جمعیت اقوامه داخل. مجلسارده دائمی بر اعضاسی بولقددهر.

مشیر مظهر

پارس مکتوباری

تألیف: منصور پورین

آنا تول فرانسک وفاتی مناسبتیه

۱

آنا تول فرانس اوله لک... اولیور... اولدی. بر قاج آبی اول سکسانی حث و عافیت و جوق کیمسه یه نصیب اولمان بر شرت و ثروت اینجده ادرک ایتدکن صوکره خفیف برصو لوق آلتینانی، یودیو کی اختیاری پاتاغه سربور. یاتیش، اوباتیش! آنا تول فرانس اوله لک... ایلکین کیمسه بوکا احتیال و برمده ی. خسته لقی خیری بایبیدینی زمان هرکس شیمدی به قدر حیاته کوکس کرن، فرانسر جه تعبیرله بوشیل [یعنی: تر و تازه] اختیاریک یوسفرده غالب چیقاجقطن ظن ایدیوردی. خسته آغیرلاشدی. طیبیلر امیدی کسیدیلر. هرکس ایتادی که آنا تول فرانس اوله لک. حکمدارلره بایبیدینی کی مداوی طیبیلر مطبوعاته هرکون رسمی راپور و بریورلردی.

آنا تول فرانس اولیور... طیبیلر ایچون صوکه نفس؛ برکون، حتی ساعت مشله سی اولدی. آنا تول فرانس، حیات تسبیخنده سکسان سیلی

ماعتش بوقوجه اختیار - نه غریب که - (آئه ، آئه) دیرک کوچدی ، کتیدی . کچمش زمان . قاج سنه اول کومدی ، بلکه خاطره لری بیه بورغون حافظه سندن - سکسان ییلق حوله یی طاشیان بین بورغون دگیدر ؟ - سلیق آئنه سی چاغیر چاغیر اولدی . حیانه آتیلدی زمان ناصیل آئنه یاشمشه حیانه آتیلدی کچمش آئنه سه صاریق و طوتونق ایستدی . اطرافده تیره شن زوجیه سک ، طورونک ، اک صیمی احباسنک کوستردیکی علاقه و محبت ، اوکا آئنه سک سونوک ، فقط حسرت زده خیاله سیغمتقدن ، الاصول آئنده بیه اومقدس خیال دن استمداد ایتمکدن اونی منع ایده مدی . احتضارنده آئنه سه کیم بیلیر . نهر دیه جکدی ؟ . سکسان یاشنده برپرک کندن کچمش حالده روحنی تسلیم ایدرکن غیر شعوری اولارق (آئه ، آئه) دیه صایقلاماسی ، آئنه لک بشره ایلک اولدینی قدر صوک ملجا بولوندیفته دلیل دگیدر ؟

توکی دده لر من « آنا کی یار اولماز ، بغداد کی دیار اولماز » دیمه مشر . [۰]

[۰] بومشور تلمیزی رشید مظاهر یک اولغله زده تام موقنده ، فقط چوغزک استعمال کی موردنیک غیرته قوللاغندر . چونکه : اونک اصلی (خانه کی یار اولماز ، بغداد کی دیار اولماز) دد . خانه ایسه « ... » بغدادک ۲۵۰ کیلومتره غرب شالینده ، رقه ایله هیت آزه سنده اولوق فرانک ساحل یینده رقصا مرکزی قصبه اولوب ۳۰۰۰ اهالیسی ۱۰ جامع شرعی و فرانک صوبله اسقا اونور باغچه لری وارد . اسکی رقصه اولوب وقبله ده یوک و معمور ایدی . فرات ساحلنجه ۶ کیلومتره مک مسافده برک سوفک ایکی طرفده ممت اولوب خانه لری کارگیر و بر سرداب ایله بر ویا ایکیش قادن عارتدو . قصبه یک قارشینده فرات مجری اورتاسنده رومالیردن قاله خراب برقله بولنیور - قاموس الاعلام » بوقصبه حقه (یا قوت حموی) تک (معجم البلدان) ندوده معلومات وارد .

منله کی (آنا) یاخود (آئه) ایسته بو (خانه)

أولوم خبری ذاتاً بکله نیوردی . دنسانک هر طرفندن ، اسقاندینا و حکومتارندن آمرهای جنوبی حکومتلرینه قدر ، حتی آلمان یادن بیه کلان لغزیت تلفرافلرله بوتون فرانسه چالقادنی . غزله رده بویوک استاد من ، دیه تلقیب ایدنکری آنا تول فرانس ایچون ستونلر ، محفلر ، رسمارخصیص ایتدیلر . حیاتی ، اثرلری ، شخصی و فکری حقه اوزون اوزادی یازدیلر . کتابچیلرک جامکانلری آنا تول فرانک نفیس صورتلرده تجلید ایدیلش کتابلرله دوناندی ...

صوک زمانلرده فرانسه زادیات عالمی (مورس باره) و بویوک دوستمز (بیلرلوتی) دن صوکره آنا تول فرانسه اوچ بویوک عضو بی غیب ایدیلوردی . « آنا تول فرانس اولدی . فقط اثرلرله الی الاید یاشایقدیر . بوکا اک بویوک دلیل اولومیه تأثردویان ، تفریسه شتاب ایدن بوجه لسان و عاداتی مختلف ملتر » ایسته فرانسه لریک تسلیمی ده بود . « آنا تول فرانس اولدی . فقط فرانس باشی یاشنه برستون اولارق کتابلرنده یاشیور . اثرلرنده او بویوک روحنک بوتون محساستی ، مفکره سک ایشکاری تحصلاتی ، مفکوره سک قضایاتی کورویور ، او قویور و استفاضة ایدیلور . ساده بز دکل ، زدن صوکره کله جک نسلزده بو کورمنعندن قانه ایچمچکره دیبورلر . صوکه خدمتی ایفاده هرکس بربرله عادتاً سابقه ایدی و بر ملتک بویوکارینه حرمت و تعظیم نه اولایه جکی کوستردی . ایسته غریب مملکت مزه یاشدن آشانی کچیره بیه جکمز برعادت ، ده ادوغرموی قضیوی اولدینی بیه اورادگی (یار) اقلی ، دوست مناسنه برکله فارسیه دکل ، اوچوروم آئنده و متلا (یارحمار) ترکیبده یار دیکدر .

شوخالده مثل مضروب « هاده کی یار قدر مدهش اوچوروم . بغداد کی کوزدل برعلکت اولماز » مانی افاده ایدر .

برمؤسسه سی . جنازه مراسمی کوردکن صوکره بو عادت کواکشمش اساسلر اوزرنده قورولی برسیجه دیمه مک دوغری دکل . ساعت کچدکجه بومراسمک پروغرامی قایاریلدی . کیمسه غیرته قصور ایتمه دی . اولومیه دفنی آراسنده کچن ایکی اوچ کون ایچنده پروغرام قیاردجه قیاردی .

جسد ، سناک قالی آئندقدن صوکره محض ایدیلور و ارسه کتیلور . برکون شمیر ایدیلور . اوکون طرفده اوتوز بیک کیشیدن فضله زیارتچی کلیر . جسدنک اوکنده حرمتله اکیلار : باشده فرانسه رئیس جمهوری اولوق اوزره باش وکیل ، ناظر لر ، اعیان و مبعوثان رئیس لری ، ادبا و مشاهیردن طونک ، حیاتی باصامق باصامق اینترک هر درجه انسانلردن جک ... عمری هرکنارنده غلرضندینی قدر نخته قوطی ایچنده قوللانیلمش کتابلر صانارق کچین اسکیلر قدر وار .

جنازه آلائی دورنده کچجک . یولار ده ایدیلور . بولش . هرکس صبر و سکون ایچنده بوتون پارس ایشراک ایدی کی برشی .

ساعت دوردی کیدی . حالا بکله بور . نهایت اوزاقدن بر حرکت بلیدی . آلاک باشلانغی کوزو کیدی . اوکده چلنکرله دولو بر آرایه ، بیه ماضیله طاشیان چلنکر ، تپه لره کچجکر ، بیغین بیغین دیمتر :

ناپوت ، بیه کچجکدن یاپیلش قوجه برطاعک آئنده آتیلش قالش . بریاشدن اورباشه شازمه لیزد لکده پارسیک اک کیش جاده لردن اولوب بزم تقسیم جاده سندن دها کیشدر - قالدیر یملری و (فوتقورد) میدانی یاشدن آشانی به طول . هرکس بکدیکی مدیحه یاواش سسله قونوشیوردی . اوزاقدن قالاباق کوزو کچجه بکله یملر صوصدی .

جیت یوق . نفیس دو بیلور . قالاباق یاغلاشدی دهاا کچجک ده متری جاده استقامته داخل اولمادن صانکه اولجه قرارلاشد کچی بوتون شایع بر دیمه . ایندی . رضایطده قومانداسی بوقدر متجانس بر حرکتله تطبیق ایدیلور . بیه جیت یوق . هرکس ایچدن نفس آلیور . آلایه بوروینلر بیه سی جیقار میورد . نهایت تابوی طاشیان آرایه اوکزه کیدی ، کچور ... آئی آتک آتک آتک سسلردن باشقه جیت جیق میور . آنا تول فرانس حسیته تر جان اولدینی ، آلم و کدر ، سرور و وشو . نهر لری ترم ایشدیکی خلک حرمت و تکریمی آراسنده سمزه استراحتگاهنه دوغری کیدیور . هان آرقادن کن سکر کیشی عالمی ارکانی . بوسکر کیشی بر آفاصله ایله بار ایلرله بیکلرجه کیشی ، عالمه تحریر می ارکانی نقیب ایدیلور . عالمی اصل او بر قاج کیشیدن زاده بور قاج کیشینک قیل ایشدیکی جمیلر دکل ، قوجه ادیب اصل خلقه ، میلیونلرجه خلقه عالمه دکل ؟

آنا تول فرانک جنازه مراسمی بیه ججه کیدی . بن متأثردم . بیلیم ندن بشقعلرنده کوردیم بر صفت ویا مزیتدن کندمزی محروم بیلیم زمان زهر یوقونورم ... اعظمه حرمت ! ایکی کله افاده ایدیلن بر حرکت . فقط بچون بونی یا میور . غزتلرده دالما اوفور ، سرلوخه باصمه قاب بر « ضیاع مؤسف » ترکیبدر . اوندن صوکره اسکی دورک انشا کتابلرندکی غولر کی بکلک کله لک غیر متجانس زنجیری نقیب ایدر .

غزتلرک محرر لری آراسنده اولوی طایان ویا سهون و ارسه بر ایکی سطر « شویله ایدی ، بویه ایدی » دیه علاوه اولور . یاخود مرحومک جنازه می حیاتنده اولدینی کی محویت ایچنده قالدیرلشد . نه قدر تأسف اولور که صوک و تطبیقه ایضا ایدیلر

پارماقله صابیلانچ قدر آزادیلار دینلر، هله برسته دوریه اولورسه زیارتخیلر نطقلری مزار طاشلرینه دیکله تیرلر. بچون آرتق شرقد بویوک اولور مزه حرمت و تعظیم یوق. ماضی یزدده تاریخ می دهه حتی بوکونکی حیاتی بیله کندیلرینه مدیون اولدیغمز اطمنه بچین لازمکن وظیفهده قصور ایدیورز. طور اغمزله هر آدم باشی بارقهرمان، یارولی واصل بوملتک اوغرینه چالشمشله طولو. یا کوزمزه اوکنده حیاته نصیب لایق کورمدهن کوجوب کیدنلر بچون رقت می جلب ایتمور. آرتیق سنلردنری اولوم، آتش، هجران و فراق کوره کوره، اک سودیکمز کیسه ویرلک آریاغی ده عیزرنک تعقیبه معروض قالا قالا حس اتمک، آبی دویمق خاصه سینی غیب ایتدک؟ هم نه قدر آدم اولدی. شون اون بش سته ایچنده آز می جان، آز می قان، آز می قربان ویردک؟ حالا نه قدری صحتیز لکدن علمیز لکدن، باقیسر لکدن سوئوب کیدیور. دشمنارک دوغرا دینی وحدو حساسی آتیق اللهک بیلدی کیسه لر کیونی ده آریجه. قباح هیچ شهره سز زمانک. فقط نه یالام تاثیر می، منحوس تاثیر می بزچکیورز.

شیر مظهر

عفت مجوهرینک برکوموش یوزوک
قدردمی قیمتی یوق ؟

ده کرسز یازیلمی اوقویان مخمل قارلرینه بکن آ می وخیالی برماقله تقدیم ایتدیم. بو آ می ده صرف مشهودات و محسوسات اوزدرینه بعض دیدی قودی یاباچم :

برقاج کون اول ایدی که اوت بری آلق ایچین ععود باشا جاده سنه کیده حکم. چارشینک بیت بازاری قاپسندن کیردم، قالیخچیلر باشه طوغرو

یورودم، صول طرفده کی سوقاقلردن برینه صاپدم. قویوچیلره طوغرو اینرکن ایکی طرفده صیرالانان دکاخچیلردن برینک اوکنده کی قالا باقی کوزمه ایلیدمی، اوقالا بالنگ آراسندن فیرلایان آقوردی بوزوق برطاق سسلرده قولاغی طیرمالادی. طاهرالمولی بکک بر تصویرنده دیدیکی کی : بروقه می وار، پوقه کورولکده می برایش ؟ نردن پوقدر خلق، کابو بویه بیرکمش ؟ بنده سوقولور آکلادم، البته یو حقم، فکرله بی تا ایلری سوردی سراق. اوت. مستعجل برایشم اولادی کی یلکک، یاخود جاکنک جیلرند آشریلا سندن قورقولاچق شیلرده یوقدی. بناء علیه بلاحتراز طوروز و دیگله ییلردم. بیریکیتی به قاریشدم و کوردم : قیرانظه برارمنی، دکانک ایچیریسندن و او طولردینی بردن باغیر یور، قیریق و کندی توهمه کوره شیق برکنجه دیشاریدن و آیفاده مقابله ایدیوردی. قویوچینک دیلندن صباهنک معلوم فصاحتی جوشدینی کی مشترینک آغزندن ده اکین وحوالینک مشهور بلاغتی نام سلاسله طاشیوردی. و قتیله استانبول قلملری ایجه طامیش برکوز قارشیسندنده او شیق کنجک - باشنده کی توبی دوکولمش آستراخان قالیغه، آیفاده کی متقاعد و غالباً یامالی کولوت بانطالونه رغماً - متشکر آتزهه چیقمش - براوطه جی اولدینی آکلاشیلیوردی. آتخاق استاد حسین رحی نک قدرتی قلبی، یاخود بر فوئوغراف ماکنه سنک امنیتلی بلاقیله ضبط واسماع ایدیله بیله جک شتوم آمیز محاوره نک خلاصه می شواید :

مشری کوموش حلقه اوستنه عقیق طائی اوطور تومش بریوزوک ایستهمش. قویوچمی ده بش اون دانه حلقه جیفاروب کوسرتمش. مشری، دکاخچی ایچه اشغال ایتدیکی یوزوکرکی اوروب

چه وروب پارماقلادینی خالده هیچ بری بکتمه مش. ایشته او طنطنه لی دیل دالاشنک سبب نله وری بو ایش.

مشه نک داها فضله تدقیقه تمیل یوقدی. اوست طرفی حایطه مأمورلرینک تحقیقنه بر اقدم، قالا باقی آراسندن صیریلدم.

اواناده بر :

— بون جور مون شهر ! نداسیله ایجه اشتالی وشاپیرتیلی بریوسنک عکسی، برده متهج و متموج بر قهقهه صداسی، قیلری جینالندی. سسلرک کلدیکی طرفه دوندیم. ایکنجی بر قومدهی درام برده می ده اوراده آچیلمشدی.

یوزوک مشترینک جلد تاتیمی اولایله جک آرکک قیاقلی بری، کندیسنک تام آشی اولان دینی بر مخلوقه فرانسه جه - آشنایق ایدیور، عرض حرمت و تقدیم محبت مقامنده آلی اوپور، صالیهی دوداقلرینک متزاید تاسیله شاپیرتیلی بوسه لر توالی ایلیور و قارشیسندن کندن احتراز و نفرت برینه التفات و تمایل کورویوردی.

— زوالی عصرینک ! نه الله دوشدک، نه آغیزلره بولاشدک ! دیدم، بو کی مستکرمه مناظره هرکس کی بزده مجبوراً قانیق ساش اولدیغ ایچین « آظمن اکله نیور ! » دیلرک یورودم. مع مافیه سوقاچک کوشه می دونوچهیه قدر ودلا شیرکن برقاج دفعه طوردم، باقدم، مصاحبت محابه ! (آل الله، باش باشد) اولق اوزره دوام ایدیور، او عصرینک مقلده سنک؛ کندن، کندن، طوراندن، باقاندن صیقوبده آلی چکمه می غالیاده خاطرنه کلپوردی.

محمود باشا یوقوشنی اینرکن کندی کندیمه متأثرانه و متفرانه صوروور و :

« ارمی بر قویوچمی، مادی قیمتی بکده بوسک

اولایان برقاج حلقه نک اوزون اوزادی به قاریشد. بریاسته وضا کوسرتمیور، مشترینه غوغا جیفاریور، شوچارشی، بازار عصریه می ! ایسه معنوی قیمته بها به تشمه مک لازم کن عفت نسوینک بویه جه یاباچمی الله ده صیقشدریاسته سس جیفارمیور، بکده محظوظیت کوسرتمیور، عجبیا قادیناق و عفت جوه برینک کوموش بریوزوک قدرده قیمتی یوقی ؟

دیوردم. بردنره :

— ته به قولان، جفتی فرق بکده ! نعره سی ایشیدم. مکر برکزد بریجی جوراب صایورمش.

نکری خالص

مخمل تاریخی وادلی

جامع ازهرک مدرسه می ناصل یورودی ؟ ازهرک بدایت تشبیهده قاهرده بویوک جاملردن آتیق ایکی دانه می واردی که برنجیسی (فسطاط) ده [ابوماسکی مصر نایله مشهور و بر قصبه قدر بویوک برمه در] ۲۱ نجی سنه هجریه ده تأسیس اولوان عمرو بن العاص جامی، ایکنجیسی ده (فسطاط) ده [اسکی مصر ایله قاهره آراسنده کی محله] ۲۴۷ نجی سال هجریه بنا اولوان ابن طولون جامیدر. محفلک ۴۸ نجی تسخمسندده باز دیمز وجهه ازهرک مؤسسی (المیز لیرن الله - الفاطمی) ایدی، فاطمیلر ایسه شعیب المذهب بولونویوردی. بونلر، کندی مذهب لری ترویج و نشر ایچون جامک اطرافنده مسکنلر (مدرسه لر) وجوده کتیردیلر، مدرسه لر ایله طلبه شخصیات یایدیلر. بو مناسبتله ازهرک نام و شهرتی آردی و کیتیکه آرتان بر توجه مظهر اولدی. علوم و فنون تدریس و ندرسی ازهره انحصار ایدهدک بویوک بر جامه اسلامیه شکلی آلدی.

مشاهیر مورخین (المقریزی) دیورکه :
« اهل ازهره الك اول مسكن تخصیص و معاش
ترقیب ایلین (الملك العزیز بالله نزار بن الملك العزیز -
لدين الله الفاضل) ايله بولك وزیرى (ابو الفرج
يعقوب بن يوسف) در : »

وزیرك عرسيله العزیز بالله طرفدن فقهایه
تخصیصات ویرلش و ازهره جامعك جوارینه اونلر
ایچین بر مدرسه یاپدیرلش ، قضا طرفندن هر
هفته ازهرده جمعه نمازندن سوکرا ایکنیدی به قدر
دوام ایلک اوزره شیعه اسماعیلیه فقهك تدریسه
باشلانیلشدی که بولرک عددی ۳۵ کیشی ایدی .
ینه (مقریزی) دیرکه :

« فاطمه یلردن حاکم بالله ، ازهر ایچون کوستریلن بو
یکری بش قنديل یاپدیروب جامعه و قنور مضانلرده
اصیلداسنی امر ایچشدی »
فاطمیلر زماننده ازهر ایچون کوستریلن بو
اعتقابه اونلردن سوکرا کی ملوک و امرا در رعایت
ایله دیرکه اور رعایت الآن دوام ایچکده در .

ازهر طلبه سنه اوراق ویرللهسی :

فاطمیلر ، ازهر یلره سادده معاش تخصیصیه
اکتفا ایچمیدیلر . عینا ویرلک اوزره بر جوق
ارزاقده وقف ایله مشلر ، اونلره اقتدا امر
و کبرلک ثروت صاحبی اولانلریده وقف ارزاق ایله
طلبه نك معیشتی تأمیننه چالیشمیشلردی .

مقریزینک بیاننه کوره ازهره ایلک دفعه ارزاق
وقف ایله بن حاکم بالله پدر . (الامیر الانصاری) ده
ازهر طلبه سنه هر کون یک پشیریلوب ویرلک
اوزره بر جوق یاره تخصیص ایله مشدی . کذا
کوله منلردن (ملک قانصوه اشرف) رمضانلرده
ازهر طلبه سنه (الخزیره) یعنی (عسیده) یکی
پشیرینک ایچون وقف یایمش وینه کوله منلردن
(ملک قانصوه الغوری) رمضانلرده ازهر طماخانه سنه

سرف اولونمق اوزره (۶۷۰) دینار ایله ۱۰۰
قنطار بال و ۵۰۰ کبله بوغدا ی وقف ایله مشدر .
تورک امراسندن (عبدالرحمن کتخدا) ازهرک
تخصیصات عمومی سنی تربید ایتدیکی کی رمضانلرده
یومیه ۵ کبله برنج ۱ قنطار سادده یاغ ، بر رأس
مائداه بر جوق اودون و زیتون یاغ علاوه ایتدیرمش
ویازار اوتیهسی ، بختنبه کونلری طلبه به (هر یسه)
طبخی ایچونده وقف یایمشدر .
[هر یسه : سادده یاغ ایله شکر واوندن عبارت
برطالیدر] .

محمد علی پاشا وائله سنکده جامع ازهره قارشلی
لطیفکارقلری شایان شکراندر . هله بولرک محترم
نسوانی ، بر واحسان خصوصنده ارککلریشی کچمک
ایچون غیرت کوسرتمکده در .

عائله خدیویه ارکانندن الک زیاده شایان ذکر
اولانی : محمد علی پاشا کریمسی مرحومه زینب
خاتم اقدیرده اوقافنک واردات سنویهسی یاریم
میلیون فرانکه بالغ اولورومصر یارهسی ایله ۲۰۰۰۰
ایرانی کچر .

خدیو اسبق اسماعیل پاشا کریمسی جمیله خاتم
اقدیرنکده بر جوق اوقافی وارد .

جامع ازهره خدمت ، مصر امرا و اغنیاسنه
منحصر دکلدی ، سائر ممالک اسلامیه دن معاوننده
بولونانلرده واردی که بولنلردن بری ۱۱۰۵ سنه
عجریه سنده تونس ولایتی حاکمی اولان (امیرالامراء
محمد بای بن مراد بای بن الامیر محمد پاشا بن مراد
پاشا) در .

ازهر اوقافنک ادارهسی :

ازهر اوقافی ایکی قسمدر . برنجیسی : اوقاف
خصوصیه درک بولک ادارمسی هر رواق شیخنک
نظارتده در . رواق : هر طاقه وجهت ایچون
تخصیص اولونان مدرسه دیمکدر .

یا مدعی فیم مکشوف من الهطل
لم تیک حلا ولم تحون علی طلال
عفت دیار ساد رسو -
مهاو اعلا مها مقطوعة الوشل

مطلعلی قصیده سی تورکلر ایچنده عربجه یازی
یازان شاعرلرک شعرلرینه قات ، قات قانقدیر . بو
قصیده نورسک عرب لساننه حقیقه واقف اولدیغنی
کوستریور . مقطعی :

ان کان سیتی مولای قد عظمت
قانقو اعظام مایهت من جبل
بیتیدرکه عربجه نك ایچمککلرینی وقابلیت
شعریه سنی برعرب شاعری قدار کوزل استعمال
ایده بیلدیکی - دقت ایدرسک - آکلاروز . دیواننده
مندرج عربجه شعرلرندن باشقه آثاری وارنده
خسته لئی اثناسنده ضیاعه اوغرا دیفندن طبع
ایده بیلدیکی عربی قصیده لرک مقدمه سنده بیلدر -
بلیور . فارسی شعرلریده جوق مکملدر . بولک
زیاده محیطه مدیوندر . فضولینک ملککنده بویون
بویوکسک طبیعتده کی شاعر ، فضولی قدر کوزل
فارسی شعرلر سوبله مشدر . دیواننده اوچوز یقی
متجاوز :

سحرم ساحری بخواب درامد بچک وتار
کره افکنده رجین زره آورده برعشار
مطلعلی بر قصیده نغمه سی واردی که جوق
یوکسکدر . سوکرا :

بسکه خیزد جلوه بکرنکی از صبا ی من
نفته وحدت زنده جوش ازل مبنای من
قصیده سی ده عجم ادبیاتده بویوک بر موقع طوطی بیلک
شایاندر .

شمدی عیا برتورک شاعری اولوق اعتباریه
موقی ندر : اگر عثمان نورس افندی دیواتی
یازماسه یدی بزه یالکز :

اولور ایدی دهنک سری روتنای وجود
عسله تمکن اولایدی کر التفای وجود

اوقاف خصوصیه نك واردات سنویهسی ۱۵۱۲
مصر لیرا - نی کچمز . ایکنجیسی : اوقاف عمومی درک
ازهر اوقافنک قسم اعظمی دیمکدر . بولک اداره سی ده
اوقاف نظارتنه حاکمدر . بوقدر اوقافنک حاصلاتندن
بوکون ازهرک مصالحه صرف اولونان اونده بری
دکدر .

ازهرک تخصیصاتی :

حال حاضرده ازهر علما و طلبه سنه ویرلن
تخصیصات اوچ قسمدر .

۱ - تقدیه علما و طلبه به [معین بر عددده
اولوق اوزره] هر آی ویریلر .

۲ - بوده معین مقدارده مدرس و طلبه به
هر کون مقدار معلوم توزیع اولونور .

۳ - موسمازده علما و طلبه به ویرلن
مأکولات و معلوسات ایدی که الحاله هده بولک
بدلی اولوق اوزره سنوی بر مقدار تخصیصات تقدیه
اعطا اولونور .

ذکر ایتدیکمز شوغلتف تخصیصات ، ازهرک
عمرانیله برابر هر طرفدن کفن طلبه اسلامیه به
مراجعتگاه اولسنه و طلبه نك غائله معیشتدن
آسوده اولهرق شوق و غیرتله چالیشماسنه بادی
اولشدر .

ازهر شریفدن

فریادی علی ذکی

لاریج اصیات صبه زنده :

عثمان نورس افندی

آثاری

نورس افندی : شاعر اولقله برابر عالم و فاضل
برفات ایدی . دیواننده هر اوچ لساندن یعنی
عربی ، فارسی و تورکیه اولهرق سوبلنمش پک
یوکسک شعرلری وارد .

مطالع فیصدہ نعمتہ منی، حضرت حسین ایچون بازیش :

دمد ای دل آلام دستہ لوح و قلمی
شور مام ایلہ تجدد ایدوم کہنہ غمی
بدیعہ غراسنی، برده

سندن بیلم یوق بکا برانده ای کل
کل یاغی الار شورینور چانله بیل
ایتمده دده عیتر ستم خارہ تحمل
کل یاغی الار سورینوب چانله بیل

شرقیسی ابداع ایدیورسیدی یته استادک دهاسنی
تصدیق ایتمک الدن کلردی، ایسترسه کز بوکا
د صورتی، ردیفی فیصدہ منی ده علاوه ایدیکز،
سهای شعرینک اک پارلاق بیلدیزندن اولان بولوج،
درت پارچه بزه نامق کال بک مرحومک تحریب
خرابات و تقییدده کی تعریفلارنده نه قادر حقیر

اولدینقی آ کلاتیر، مشهور عجم شاعری و مرثیه
کوسی «عقلم» ی روایسنده کورمن نورس افندی
مذکور مرثیه حسینی ی ترتیب ایشدیر، بولک ایچون
تسخیمه له سپهرک جکرین باره لیوب
بنده اجرا ایدیم قاعده عقلمی

یلتی سوله دیک کی خطرله ناطعهده «مشهور عقلمک
عالم خوابده وقوع بولان التامی اوزده ربه نورکجه ترجمه
اولونهوق مرثیه کونه ترکیب بندعالیزانه علاوه اولونان
نیزه اوزده سیررخون حسینی کورچیک
چیرندن باش آجیق طاغره چیقدی خورشید
۴۰۰۰ دیور

بومرثیه چوق حیدر، فضولینک مرثیه سندن
داها علوی مألری مشتملدر، بومرثیه نک الفانلنده
واسلوبندهده باشقه صمیمیت و تمنازیت وارد،
مؤثر ایاتی آراسنده وقع کر بلا بک حوزین
تصویر ایدیشدر، اوقادار جانی لوحهل وجوده
کتیرلشدیرکه صنعتک روحی، تشبیک اینجه لکری
سوسله یور، اوقویانلری تیرمه یور، دیکه ییلری
آغلایور، ایران پرلسی لساندن پیغمبر اوغله

سویلتدیکی شوبتار جوق علوی و مهبیجر :

شور یانو ۱۱ کورچیک جسم حینی فیسر
ناوک دشمن ایلہ مریانی غریال مثال
آکوب آغوشنه اول بیکر خون آلودی
دیدی ابواه حینم نسکا تولدی نه بحال
نه ایچون خاکه دوشوب قله بویاندک بویله
نذر ای مویش جان سنده بوحالت سوله

سین نهال چنستان دل حیدر ایکن
قره باصره حضرت پیغمبر ایکن
شمع خلوتکده خانه راز ملکوت
صف صبر لم بزله کوه ایکن

چی بودرد ایلہ انجم برافندک کیتدک
چکرم آتش حنرت ایلہ یافندک کیتدک
دها آشاغیده زین العابدین حضرت تارینک فریاد لری

کلور :

بومرثیه کی آل قله بوانسون جمک
آدمک قلی دایانماز بوکا اوله بولاد
چینکیم اولدی، آسوب برسرکین دشمن
خرمن سلسله آل محمد ریاد
قلمن بعدک اشکو المی یا ای
کیف امنی فرجا نازک تکوی الاکباد (۲)
بوزوای که پدرسز قالم بویله نیم
نه مصاحب، نه موافق، نه رفیق نه ندیم
ماهدی وار اوده شلی خوابه زاده
م . معمر

(تصحیح)
پکن نسخه ده کی نورس مقاله سنک ایکیتی ستونک
بدیجی سطر ی بوجه آتی تصحیح اولونور: «بندادده
آردو عاصیه جیلکندده دها سوکره شمنده ایکیتی اوردو
عاصیه جیلکندده بولوندی» ۲۰۴

[۱] ایران کترامی بزدجردک قیزی وحفرت حسین
رضی الله عنک زوجهم

[۲] ترجمه من: باجم: سندن سوکره المذکرینه
بتکات ایدیم، سنک آتدیک جکرلی داغلارکن بن
ناصل فرخان نیلیم

مطبعه عامره (مجله) منبرمشول: طاهر المولوی

مجله

اداره عامه
بازیش
(کتابخانه)
مطبعه منبرمشول
دارالمصروفه

مکتب تولدین
بازیش
(کتابخانه)
مکتب تولدین
(کتابخانه)
مطبعه

۳۳۸

شرایط اشتراک :
هر نسخه ۱۰۰۰ لیر و تحویل ایلده ایشدیکده ایشارا ایلده فیصله یور،
سنه کی آن این نسخه قلی اوردو بوسه ایشدیکه وار
(۱۰۰۰)، آن ایلی (۵۰۰) خروشد، عاصیه جیلک
۵۰۰ و ۱۰۰۰ خروش علاوه لایمدر

نسخه منی: ۱۰۰ خروشد
مجموعه منی سنده مانده ایچوق معلومات مفیده ی حای اولان نینه لری منتقل
دیکیش داؤدولیه قالم، رو قلی خیریه لک مجد کتاپ لک کتیرلشدیر، خیرالایس
اولایلیک، بر قیس کتابلردن برنجینک نوبودی یشمش ۷-۱۶ بجلی بخت لری
براکندده اولار قانلدر، هر نسخه ۱۰۰ خروشد
۳۰۰ و ۲۰۰ بجلی جلدک بدله بوسه ایشدیکه وار بوز خروشد، طوغردن طوغرو
اداره عامه ۳۰۰ خروش کولده دیکلی سوکره خراج جلدی بولالیر

آئیده محرد کتابلرده
مجله منی
اداره خانه منده صایلمه قده

عربی	طاهر المولوی	حضرت پیغمبر و زمان
بوسه ایشدیکه وار قیش :		
۱۲۰۰ خروش	میلان منقش ساق افندی	جهان اکبر
۷۵	ملی تحقیقات نشریه اعضا سندن عرضی افندی	موشع علم کلام درس لری
۷۵	قلم درساملرین اسکلیل طلمب افندی	فرق اسلامده تنع نکرات
۱۲۰۰		نشر شرعی
۷۵		فراتک مفیدکی
۱۲۰۰	احمد نظمی بک	نظر اسلامده زکینلک موتی
۲۵	شیخ الیف افندی	تشیط الحیج
۲۵		الکلمات الجمله
۳۵	شیخ غالب	حسن و عشق
۷۰	طاهر المولوی	نظم و اشکال نظم
۳۰		معتد ماسالری
۳۰		

مجموعه اسلامی

اداره نامی: باب تالید (بی توکیه) مدینه منوره قریه دارالعلوم

مرکز توزیع: بی مال یادستده (تعداد تجارت) کتابخانه ای (بی توکیه) مدینه منوره

۳۳۸

شرائط اشترا: صاحب و مدبری محرمی: هر سینه که برنجی و آبجی لایق باشند اعتباراً آیه قید اولی شود. سده ای: اولی سینه اولی اوزره پست ابریه یار (۱۰۰۰)، آلفایانی: (۵۰۰) غروشد. مالک اجنبیه ایمن ۱۰ و ۲۰ غروش علاوه می لازمند.

مفصل دینی و علمی: قسیر، مفسر، برعملی جودت افندی. ازضك صوك كونی - عبدالرحمنك. اعظم واصغر نامتاهی - سمدی بك.

مفصل اجتماعی: آناطول فرانسك وفای مناسبتیه - رشید مظهر بك. پارسه اولول بارامی - رشید مظهر بك. توركانده حیات، معیشت، و ساقط قلبیه - رفعت افندی. آناغیدن كه برنكت اجنبیه - فکری طلس بك. افغانسانده به پیش مناهیر - سود حبیبی خان.

مفصل ادبی و تاریخی: مدد یارسلو الله - عی الدین مکی بك. بریافتن خاطره سی - طاهر المولوی. مخدیس - جودت افندی، خان نوس افندی، معمر افندی. انکار ادبیاتی، نو نه لریدن عی الدین رائف بك، تکلیه و مدنه طاهر المولوی.

آثار منتشره:

اخلاق در سیری
تورکجه جمهوریتی دیانت ایشلری ریشلکنک
فاتحه نشریاتی اولمی اوزره بالاده کی سر لوحه ایله
مقید بر اثر نشر ایدیشدر. محرمی: ریاست مشارالها
هیئت مشاوره اعضاسندن فاضل کلا تپور آقسه کیل
اجد حمدی افندیدر. مندرجاتندن بر قسمتی نمونه
اولاری ان شاء الله کله جک نسخه دوج ایدیه چکمز
بو کتاب جلیک مطالعه سندن استفاده اولونماسی
قارلمز. توصیه ایلرز.

فرنگی، بل صفوقلی
محرمی: دوقنور حسن رشاد
فرنگی و بل صفوقلی، آلفولیزم ایلورم کی نفوس

نسخه سی: ۱ غروشد

مجموعه اسلامی

مناجات حضرت مولانا

اسکدار مولو خانمی پست نشین فاضلی شیخ احمد رمزی افندی حضرت تکریمتک محبتیه مشنوی
شریفدن جم ایدیشلن ویرساله شکلنده باصدیر ایلشدر. فی ۱۰۰ یازده

حسن عشق

شیخ غالب مرحومتک بك مشهور اولان اثر ابداعیدر. کنجلك غلبانیله استیابول طرافتک
ومولویك تراعتك امتزاجی، برده دقایق شعریه ایله حقایق صوفیهك اندامجی کوششون یوغرا
منظومه باصیلش و صوكته طاهر المولوی طرفندن شیخ مرحومك مختصر بر ترجمه حلی علاوه
اولوشدر. پسته اجرتیه برابر ۴۰ غروشد.

مناجات

هند ادب سندن (غایه الله
خان دهلوی) بك (پار
دانش) عنوانی کتابندن
تلیخه ترجمه ایدیشلن لطف
برطانیة افسانه لرین عبارتندر.
کال بك کی برادرب اعظمك نظر تقدیری جلب انجمن اولان پار دانش عبارتک آنک سلاستی،
تشبیات واستعاراتک کثرتی، بالناسبه بازیلان ایبات وقصباتک لطافتی اعتباریه غایت ورنکندر.
(هند ماصالاری) ندهده طاهر المولوی طرفندن بر سلاست و لطافتک ساده بر لسان ایله محافظه سته
و خصوصیه ترجمه قوقوسی بولوندور و ناماسنه جالبشیلش، آثار منظومه عیناً نقل ایدیلر کلساغزلش یومونه
کوره مالاری یازیلشدر.
هند ماصالاری، شرفك تخیلاتنه کوره ترتیب ایدیشل، چوقوقده کی مسوغاتوه نظر، برده
موتس بولوشن حکایه لری محتویدر که خلاصه مندرجاتی بروجه آیدر:
هند برلرلرندن (جهاندار) اسمنده برشزاده اولان برکن برطولی کوروب صاتین آتش وسراینه
کترمش، کوزده سیله عاشقانه مصاحب ایدر و قیزک نه نیم قدر کوزله واری، طر زنده کی ادعای ملاحتی

اولدېښندن، قارىښه، جېمىښه، جوق، فوقنده، قطنى و صريح فكرل وېرېښه كېدو. مندرجاتك بلاستناهر كس طرفندن آكلاشېله بېلمى اېچون طي افاده لردن ممكن مرته توق اولدى. بو خصوصه موثق اولدېښى مقاله حاكده انتقارى استدلالاتىدم.

وجيز بر اسلوب ايله يازېلىش اولان بو مفيد اثر هر حالده شايان توصيه در.

مجله دېنى، علمى:

تفسير - مفسر

تفسير بالدر ايه مرآتېك تعداد وتېلىنى و پوناسته برخىل حقايق علميه ككف وايضاى اولاً: معلوم اولسون كه (تفسير بالدر ايه) كندېسند قطعيأ روايتدن بحث جريان اېچمن تفسير دېك ماهيتنده دكدر، بلكه او كى تفسير لوده بيانك مركزى قائل در ايتدر. يعنى اكثرېته در ايه تحصيل معناى قافيشيلير، احبانا دم روايت كوپروستدن در ايه تفسير كېلىر مناسنده در. دېك كه او كى تفسير لرك روايتنه مزوج اولد قارىده واردر.

ثانياً: ينه بيلمك لازمه دندرك بوراده ايكى شىء واردر. برى: اساس مقصد، ديكرى: آكا وصول اېچون باسا ما قدر، اساس مقصد ديدېكمز: درايته متعلق مفسرينك طبقاتى، آكا وسيله ايه: درايته متعلق تفسير ك مرآتېدركه آنار مفسرينك طبقاتى و درايته بيلمك خصوصه وسيله در. تفسير بالدر ايهك اون مرتهبى واردر كه بوجه آتى بيان اولونور:

تفسير بالدر ايهك برنجى مرتهبى:

قرآن كريمده وقوع بولان تكرار لرك صورت عمومېده حكمتى بياندن سو كرا - برده خصوصيه تكرار اولونمده بولونان - اسماء حسنه رايانه

صفات و مشيئت سبحانيه دائر آيتلى و (سلام) (ايمان) (احسان) (مؤمنون) (محسنون) (ظالمون) (فاسقون) (كافرون) كې قرآنده تكرار اولونان اوصافك ماهيت لغويه و شرعي لرى بر مقدمه ايله بيان اېچكدر كه (محمود شيرازى) نك تفسيرى مقدمه سنده و ديكر تفسير لردن اكثرونك مقدمه لرنده «اسماء الله توقيفيدر» مشيئت، رحمت، نزول و ساثره كى صفاتك واجب الوجوده اسنادى حقيقتيدر، دگيدر؟ «كى علم كلامده فصول مخصوصه بسط و بيان اولونان مباحثك بر عصاره اجمالېسى، طرز استادانده درميان ايدېلرك اشبو مرتبه دن تفسير يوروتولمدر.

تفسير بالدر ايهك ايكنجى مرتهبى:

قرآن كريمى ينه آيات قرآنيه ايله تفسير ايله مكدركه بوده قرآنده مكرراً سلك بيانه كېرمنش اولان، بعض آياتك ديكردن اولبايده ده زياته حائر تفصيل بولوندينى يرلرده اولور. مثلاً بر حقيقتك بيانى اېچون بر آيت نازل اولور. تكرار ينه اوحقيقتك بيانى خصوصنده ديكر بر آيت نازل اولور. لكن ايكنجى، اولكندن ده زياته تفصيل و تبياه مالك بولونورده ايكنجى، اولكى كى تفسير ايدرك اجمالدن حاصل اولان ايهامى ازاله ايدر و سامعېك نفوس ناطقه سنده «اولاً اجمال، ثانياً تفصيل اوقع فى النفوس در. «قاعد منجه باشقه بر تاثير او ياندېر. بوقيلدن اولارق آبريجه تفسير لى بيه ياز ياشدر. ديكر تفاسيرده اشبو (تفسير القرآن بالقرآن) عملېسى متفرق صورتده اجرا قېل، شدركه بعض نمونه لرى كوستريوز:

برنجى نمونه - (وانيك صادقاً يصبكم بعض الذى يمدكم) يعنى «رسول الله، خبر وريدېكى مواعيدده صادق اولور ايسه سزه وعد ايله ديكى

شىء اصابت ايدر» شيمدى شوراده اصابت ايدم جك شىء؛ عجا عذاب دنوى» مجمليدر، يوقسه مؤجليدر؟ بوجهت همدر كه اشبو ايهامى، شو حقيقتى تفصيلاً ناطق اولان ينه بو سوره نك (المؤمنون) آخريده كى (فاما تربتكم بعض الذى نعدكم اونوفيتكم فاليتا يرجعون) آيت جليلېسى تفسير وايضاخ ايدىيور. چونكه بو آيتده بو يورولو يورركه «حييم! بن، آناره وعد ايتديكم عذابك آناره فعلاً اصابت ايتديكى ياسنك صاغلفكده سكا كوستريم، باخود سنى جانب احديته چكوب امانته ايله دكدن سو كرا آنارى تعذيب و تنكيل ايدرم. چونكه آنارك انجايى بكار جوعلى محققدر، شو حالده بو آيتك شق اولى، آيت اولانى تفسير و ايضاخ ايدرك كندېسندن مقصودك عذاب دنوى اولدينى كوستريوز.

ايكنجى نمونه - (فضل لربك وانحر) آتى (ان صلاتى ونسكى ومحياى وميتى) آيتيله تفسير وايضاخ اولونويور. شويكه: اولكى آيتده كى (صل) امرندن عجا دعا معانسه اولان صلاتى مراد در، يوقسه بيلديكمز نماز ميدر؟ بوراسى مهم قاليور. لكن ايكنجى آيتده كى (نسك) قرينه سيله صلاتدن مرادك بايرام نمازى اولدينى تعين ايدىجه بوراده ده اورايه مصروف اولى لازم كايور، چونكه: قربان كسمكده مناسك و عبادات حقدن بر جزء بولونويور. اوجنچى نمونه - (ريد الذين يقيمون الشهوات ان يميلوا ميلاً عظيماً) يعنى «شهوآه اتباع ايدنلر، سرك طريق حقدن عظيم بر صورتده ميل وانحرأ. فكري آرزو ايدنلر». شيمدى شو آيتده كى (آرزو ايدنلر) ك كېلردن عبارت اولدينى مهم قاليور سده ديكر آيتده (المتر الى الذين اتوا نصيباً من الكتاب يشترون الضلالة ويريدون ان تضلوا السيل) يعنى «حييم! كتاب الله دن نصيبى اولان

اهل كتابى كورمه دىكى كه آنار، هدايتى ضلاله ده كيشيورل و سركده سيل هدايتى غيب ايدرك ضلالتده قالم كزى آرزو ايدىيورلر. بو يورولارق برنجى آيتده كى (آرزو ايدنلر) ك اهل كتاب اولدينى تعين وايضاخ ايدىيور. برده دعا سلعېك كندى ايجارنده كى صالح لرك ضلال و خيوره قالمالرى آرزو ايجمه چكردن بوده توضيح مقصد قويه صورتيله خادم اولاجنده شېه يوقدر. دها بر قويه قرينه سى واردر كه اوده آرزو ايدنلرك غالب ضميريله، مائليك ايسه خطاب صنف سيله ايراد اولونويشدر. بر آرز دوشونلر حصه مند اولورل. دارالفنون آليات كوله سى تفسير و تاريخ تفسير مدرسى بر محمدى مبروت

أرضك صوك كوفى

علم وعرفانه مجهز بولندينه وروجق شير بيلديكمه غرور اولان بشرىته، نهايت اون بيك سته لك اولكى زمانلره عايد حادثاتدن وبا قايعدن معلوماتدار بوله بيليكده در. ايكيدره برده: كجش بيوك قايعدن بحث ايدركن مصر ك اهرام لرى، چينك سد كيرى، آتور لرك ايكم واسرار انكيز معبد لرى، هندك بك اسكى ياغودلرى، مكسيكالك صنم لرى، اجداد مزك طاش يياقلى لرى، باطل لرى، مزراقلى لرى تعداد ايدرز و بونلرله نوعا غرور لانيوز! فقط هيهات؛ بونلر درت بش بيك ايله اون بيك و نادرا يكرى بيك سته اولندن دها اسكى بر تاريخه مالك دكلدر. حتى يوز بيك سته اولسون! حالبو كه دوره ابتدا شيه قدر اولان مدنى يكرى مليون سته تعداد اېچكده يز. كريد ه فالان ۱۹,۹۰۰,۰۰۰ سته لك زمانه عايد وقايح ارضيه نه اولدى؛ اسرار انكيز حادثاته معروض قالدېته، اوزرنده خاطر و خياله كالمز وقايعدن بيكر جه سنك كلوب كجديكته هيچ شېه اولمان سياره مرك بو

ایده کی محائف تاریخی سنی سزه کیم اوفویا جق ؟
موت... هب عدم معلومات، هب زیاده مجهولی و
معمالی حادثات؛ ایسته بشرک بو قدر بوورلندیکی
قدرت و غرور لاندینی قوت دایما هب یوله و محکوم
اسرار طبیعت در !

عجبا ارضی طوغوران و سینهنسده یسلهین
کونشمزک بر سحابیه حالنده اولارق فضائک دخان
عمومستدن آریماسی [سورة فصلت، آیت ۱۱]
[ثم استوی الى السماء وهي دخان...] نه قدر عصر
اول وقوعبولشدر؟ وکذا نه قدر عصر صکره
شیمدیک شمسز شکل ایده یلمشدر؟ ونه قدر مدت
دها نشر ضیا ایده یلمشدر... برخی سؤاله جواباً
بعض ریاضیونک ارائه ایلدکری پک بیوک بررقی
قارینه ز دخی سویلیه بیلر ای دیسه کده، بونک
محتی حقنده کی قناعتن اودرجهده صاغلام اولادیغندن
قطعی اولارق او بیوک عددک مسئولیتی درعهده
ایده مدک، ایکنجی سؤاله دخی یوقاریده کی کچی صاغلام
اوله رق بر شی سویلیه من ایسه کده اوجنی سؤاله
اولدقه قطعی رقرار ارائه ایده یلمیز، چونکه: بو
صکره کنده کی حسابات؛ بر طاقم تجارب و حادثات
طبیعه یه استناد ایندیرله یلمشدر !

خبر ویره لکه؛ بو مدت جوق دکدر، آنجق
۲۰: ۲۲ میلیون سنه قدر بر شیدر، یعنی شمسزک
دها اول عمرینه خاتمه چکدرسه بو قدر سنه صکره
ضیا و حرارتی غائب ایده جک و قطراً نصف درجهده
کوجوله رک بو یوک برسیاره حاله کچه چکدر، ارضمه
کلنجه شمس قدر عمری بولمادی، بناء علیه دها
اول مقدراتی ادراک ایلمه جکی شبهه سزدر؛ یعنی
بو قدر قدمه مالک اولان ارض، عجبا هب یوله
یشیل چارقلره، فوق العاده کوزل منظره لره، بر
ادای مخصوص ایله اوجوشان قوشلره مالک
اوله رق الی نهایت دوام ایده چکمد؟ بوسؤاله منفی
اوله رق جواب ویره چکز ! مادام که :

« ارض طوغمشدر؛ البته برکون اوله چکدر»

او وقت اوزرنده هیچ بر ذیروح، هیچ بریشیلک،
هیچ بر نبات و آتاج و حتی هیچ بر مخلوق بولمادی،
و میلیونلرجه عصرلق تاریخه مالک بولتان سیاره مز،
آوروپالیرک ظنلری خلافه اوله رق بر آنده یوق
اوله چقدر، بو حال ایسه؛ مصادمه در .

مصادمه دیدک! شوهرت؛ مصادمه، هم یوق،
هم ده تکرار وار اولق ایچون ایکی وجهی بر معناه
بر قوت و بر واسطه در، بناء علیه بزده ارضک
صوک کونی، و صور وقوعیه سی حقنده بران تعمین
کیفیت ایده لم؛ بو ییخه باشلامدن اول عرض ایده لم که
ارضک صوک کونی ایله بشریتک اقراض کاملی
آره سنده پک بیوک رقرار بولمقه برابر یز بوراده
هر ایکسی بر معناده قوللانه جفر، زیرا آشاغیده
ذکر ایلدیکر آیات کریمه تک اخباراتندن پک کوزل
آکلاشلمقده درکه قیامت ذیلن حادثه عظماء، یعنی
ارضک بشقه سیله بالمصادمه توشی و طولانیسیله
بشریتک وابلجه مخلوقاتک دخی دفعه عجو و هلاک
اولماسی بر آنده وقوعبوله چقدر ! ...

دیمک که ارض، کندی کنده تئولوژیجه قدر
بر عمر طبیعی کیمیه جک و فضا ده امثالی نادراندن
اولیان مصادمه ایله وقتندن اول بارجه لانه جق
و سحاب مضی حاله کچه چکدر .

بو باده کی آیات کریمه دن خبردار بولنیان
اوروپالیر ایسه بالطبع ارضک صوک کونی ایله
بشریتک اقراض کلیسی بر برندن آیرمقده درلکه
آنلر بو ظنلرنده حقیدرلر ! زیرا هر هانکی بر
حادثه ایله سطح ارضده مک بر انسان قالدینی حاله
ارض؛ کافی السابق هر درلو فعالیتیه دوام ایده یلمیز؛
یعنی هر هانکیسی اولورسه اولسون بروجه آتی

فلکیونک (به تا) و (غاما) تسمیه ایندکری
ایکی ییلدیز آره سنده تله سقوب ایله حلقوی
بر سحابیه مشاهدده اولوتورکه نسرالواقعدن عظیم
بر مسافده و حال تکنونده اولان بر و منظومه در،
براز ایلریده نظریزه، دیگر بر سحابیه، دها
طوغروسی بر ییلدیز کومه سنه چاربار، بو کونش
ییلدنده فوطوغرافی واسطه سیله اوتوز بش بیک
ییلدیز تعداد اولوغشدر، یا یزه اولان مسافه سی؟
۹۴۶ قاتریلون، یعنی خیانتک یوز بیک سنهده
قطع ایندیک مسافه؛ قطری ایسه ککشانکی
ایله قابل قیاسدر، ایسته دیگر برعالم...

نسرالواقعدن اعتباراً و (شیلیاق) سحابیه سندن
کچه رک میلیار لجه کیلومتر یی فکر قطع ایده لم،
یولزک اوزرنده عجاولش عالمده، اجرام منارقلارینه
تصادف ایلر، فقط بی حدود مسافات بر برینی
تعقیب ایندیور... آرتق ارض و بتون منظومه من
کوزدن نهان اولدی، صاری کونشمز کوزله
کورولمه یجک بر ییلدیز مرتبه سنه ایندی، فقط
نزهده یز؟ بر آدیم بیله ایلرله مدک ! ...

فکر بشرک ادراکدن عاجز بولندینی شو
مسافاته عالم « اعظم نامتناهی » اسمنی و برمشلدر.

اعظم نامتناهیدن بلکه فضله ذهنلری اشغال
ایتمی لازم کمن برمشله واردرکه اوده « اصغر
نامتناهی » در، بیوک عالم (هاتری پوواتقاره) (علمک)
قیمنی (نامنده کی لاموت اثرنده دیبورکه :

... بزبانک نظر مزده بیودیکی کوردک
ولایه قطع بیومکده اولدینده کور یوز، چونکه
بیلیورزک کونش ارضدن ۱۵۰ میلیون کیلومتر
مسافده وزه الک قریب بولان کواکبک بیله یز
اولان مسافه لری بوندن یوز بیکلرجه دفعه ده
زیاده ... اعظم متناهی بی تماشایه آلبشقه اصغر

احتیالاتک ظهورنده بشریت تام معنایله دفعه
اورنه دن قاتقار و تمیز شرعیسیله حضور رب العالمینده
حساب ویر، مابیدی وار
خریطه دائره سی نیرکی شمسی مدیری
ارکان حرب میرآلانی
عبدالرحمن

تصحیح: کچن نسخه ده و ۱۲۰ نجی حقیقه تک
۱۵ نجی سطرینده کی (مواد فیه) ترکیبی (مواد
فردیه) و ۱۹ نجی سطرینده کی (+) اشارتی (X)
اولا چقدی.

اعظم واصغر نامتناهی

قدماء کثاتک بیولکی حقنده بر فکر ویره یلمک
ایچون؛ بر جسمک سعادن ارضه طقوز کون،
طقوز کچه ده سقوط ایده چکنی سویلمه مدی،
شومو هوم ارتفاعک ارضمه الک یاقین اولان فرق
مسافه منی تشکیل ایده میه چکنی قولایلقه حساب
ایده یلمیز، یارم عصر دیری هیئتشناسلرک کمال
موفقیته اجرا ایندکری تدقیقات سایه سنده سنانک
وسعی حقنده معلوما تیز اید ایندی؛ بوکون
بیلیورزک هر ییلدیز بر کونشدر، سیاره مز
الک قریب اولاننک مسافه منی ضیا سرعتیه ثانیهده
اوج یوز بیک کیلومتر - درت سنه اوج ایده
قطع ایدر، بینه بیلیورزک کونش ارضدن بر میلیون
اوج یوز بیک کره بیوکدر، براق یاز کچه لرنده
نظر مز، چاربان نجوم زاهره دن بردانه منی، مثلاً
(شیلیاق) جمله کویکیه سننده کی (نسرالواقع)
کوکنی انتخاب ایده لم، بویلدیز بزدن ۲۳۷ تریلیون
کیلومترده (یعنی ضیانتک ۲۵ سنهده قطع
ایندیک مسافده) بولنیور، فکرآ بومسافه
واصل اوله یلمیز یز؟ بلکه... اوله ایسه عینی
استقامتده دها اوزاغه کیدم، بواواقع (شیلیاق)
جمله کویکیه سنه باقلم :

نامشاهی ده آکلامه بر استعداد پیدا ایندک .
 فی الحقیقه صوک زمانند حکمتشاسارک تدقیقاتی
 سایه‌سند یار قدیمز اولان ماده ایله آرتق « حجاب
 استار » آلتندن کوروشمیورز . متقدمین ، ماده
 حقند هوزون اوزادی به مناقشهده بولمشلارد .
 برقیسی ؛ الی‌الهایه قابل تجزی اولدیفنی ، دیکرلری
 حقیقتده هر جوهرک غیر قابل انقسام پارچهلردن
 (ذرات) دن عبارت بولدفنی ادعا ایشلاردی .
 متعدد ذره‌نک بر آرایه کلی (جزء فرد) ی
 تشکیل ایله جکدی .

اقدار و صدیقز خارجده اولدیفنی ایچون
 بوراده بز بر مناقشه فلسفیه کیریشه‌میز . فرید بک
 افندی استاد (وحدت وجود) نامنده کی قیمتل
 ارنده بویاده لازم کن ایضاحاتی ویرمشدر . بز آتیجی
 علوم مثبته‌نک مادهیه دائر ویردیک صوک معلوماتی
 قید ایشکله آکتفا ایله جکزی ؛ معلومدر که آلتون
 وریقیرلی ، قایلنی میقرونک اوندی بری [*]
 اولان اوراق اعمال ایدرلی . بوندن ایلریسته کیده‌مزر .
 زرا عملیایده قابل دکلر . احوالده بو اوراق
 تشکیل ایدن آلتون ذراتنک قطری میقرونک
 اوندی برندن دها دوندر .

صابون کوپوکلرنده بعض اقسامنک قایلنیلی
 میلمتره‌نک آلتی میلیونده بری اولدیفنی دقیق الات
 اعانه‌سله آکلاشیلمشدر . دیکر طرفندن را کدسویک
 سطحنه یایله‌جق اولان زیتون یاغی طبقه‌سنگ
 قایلنیلی تعین اولندقدن مکره مایعده کی ذره‌نک
 ثقلی غرامک میلیارده برینه مساوی اولدیفنی حساب
 اولمشدر . فقط زیتون یاغی ؛ قاربون ، مولد الحوضه
 ومولالمادن متشکل بولندیفندن بیط برحساب
 ایله مذکور اجسامک ثقلی ده الله ایدلشدیر :
 مولالماءک برذرده غرامک تریلیونده بری قدر
 بر آغیرلعه مالکدر !

[*] بریقرون ، میلمتره‌نک بیکده بریدر .

ویردیکمز ایضاحات ایله یالکز ذراتک اوفالغنه
 دائر سطحی بر فکر ایدیلبلیلر . لکن ایوم دها
 فضاسنی اوکره‌نه بیلدک : برمولالماء ذره‌سنگ
 قطری میلمتره‌نک میلیونده برینک یوزده اون
 دردندن زیاده دکلر . بویله اولقله برابر برسانتیتره
 مکمی مولدالماءک احتوا ایشدیک ذرات بریری
 آرقسه وضع اولئورسه ۴ میلیون کیلو مترولق
 برطول ، یعنی یوزدغه أرضک چورمه‌سی ، باخود
 تقریباً اون دغه أرضک قره اولان مسافه‌سی
 - حاصل اولور .

سویلدکاریمز ، ماصالرده کی مبالغه‌نی ده کییور .
 مع مایه بو کشفیات ایله حیرتیزی موجب اولان
 وقایع صوک کلمه‌شدر . فی الحقیقه ایض شمعانی
 وبالخاصه (رادیوم) ک تدقیقی اثبات ایشدر که ذره
 ماده‌نک اک اوفاق پارچه‌سی دکلر . هر ذره دها
 کوچوک قسملردن متشکلدر - اونی بیولته‌جک
 اولورسوق بر منظومه - الله ایدر - مرکزده
 برکونش ، اطرافنده دور ایدن سیارات وارد .
 ذره‌نک شمسی « نوات » سیاره‌لری « الکترتون »
 تسمیه اولمشدر .

« نوات » اجسامه کوره ده کیشیر . مثلاً دمبر
 ذره‌سنگ نواتی قورشونککنه بکزه‌من . فقط
 الکترتونلر عین جوهردن عبارت ایسه‌ده عددلری
 تحول ایدر : مولالماء ذره‌سنگ نواتی بر قاربونکی
 درت ، قاربونکی اون یدی در الخ . . .

بومینی مینی طالع‌دائمی حرکتدهدر . هر الکترتون
 مدارنی عظیم سرعتله قطع ایدر . خارجی بر تأثیرک آلتنده
 مائد اولدیفنی منظومه‌دن آریله‌جق اولورسه صاپان
 ایله آتیلان برطانی کی - ثابته ۱۰۰،۶۰،۱۵۰۰
 بعض کره ۲۹۰۰ کیلومترو سرعتله فضاده حرکت
 ایده‌جکدر .

حکمتشاسار ماده‌نک بر قدرتی اولدیفندن

متادیا بحث ایدوب دور بیورلر . ادهارینک اساسی
 ذکر ایلدیکمز حالدن ایلری کلکدهدر . بر میلفر املق
 ماده ، بر الکترتون سرعتیه حرکت ایشدیک زمان
 حائر اولدیفنی قدرت ، بوزونلق یکرمی اکسیرس
 قطارینک قوتنه معادل اولدیفنی حساب اولمشدر .
 بشریت ، ماده‌ده کی قدرتدن استفاد ایشکله موفق
 اولدیفنی زمان کومور ، پترول ، ضیا و حرارت
 شمسه آرتق احتیاج حاصل اولیه‌جق و ماده‌نک
 « تکلف ایشش بر قدرت » دن عبارت اولدیفنی ایله
 دغه کشف ایدن فرانسر حکما سندن (کوستالو بون) ک
 دیدیک کی « مسائل اجتماعیه اورتدن قافله‌جکدر ،
 فقط اعماردن زیاده تخربیده موفق اولان انسانلر
 بلکه اوعظیم قوتلری ، واسطه اعما اولار قولاته‌جق
 حتی اوزرنده کی یشاد قاری سیاره‌نی ده باطلانه جقلردر .

سعی

عقل اجتماعی :

آناطول فرانسک وفاتی مناسبتیه

بوخازه مراسنده بزم ایچون شایان امتثال
 بر حرکت وار : اهالینک اجتماعی تربیه‌سی . پولیسلر
 جاده‌نک ایکی طرفنه دیزیدیلر . فقط هیچ بری
 آرقایه کیدک ، ایشیمه‌رک ، گرله‌نک ؛ دیمه‌ی .
 خلق ایسه بو اخطاراته لزوم کوسترمه‌دی ، قورولش
 ماکه‌لی بیکار کی حرکت ایشدی .

آناطول فرانسک اولومنده بزم ایچون اهمیتلی
 بردرسده وارد : ادیب ، اولور اولمز اسقاندیناو
 حکومتلردن آمریقای جنوبی دولتریسه قدر
 تعزیت تلغرافلری چیکلیدی ، حتی فرانسر دشمنلقی
 حالا عافیه ایدن آلمانلردن بیله تعزیت و جلنک
 کلدی . بوندن ؟ بو قدر مختلف و غیر متجانس

عنصرلک سیاست برقلنده برلشمه‌لری و فرانسه‌یه
 بر جیه اولق اوزره بو حرکتده بولغاری بکده قابل
 دکلر . بو آتیجی آناطول فرانسک بومتلر طرفندن
 طایفیش و تقدیر ایدیش اولماسیه تفسیر ایدیلبلر .
 نصل اولورده آناطول فرانس شال قطنلندن جنوب
 قطنه قدر صیرملانان ملتر طرفندن طایفینور و تقدیر
 ایدیلور ؛ ایشته بزم ایچون آراشدیر یلا جق نقطه
 بوراسیدر . مثلاً بیچون بزم شاعر اعظمز عبدالحق
 حامد ، لایق اولدیفنی جهانشمول شهرته مالک دکلر .
 بیچون علی‌العموم شرق شاعر و ادیبلری و بویوک
 آداملری ساد شرق بیکنه لککنده مدفون ومنسی
 بولنیورلر ؟ ساد بو خصوصده عمر خیام ایله شیخ
 سعدی بی آیرمق لازمکیر . عمر خیامک رباعیلرله
 شیخ سعدینک بعض حکایه‌لری - بزم طر فردن دکل -
 غریب مستشرقلر طرفندن ترجمه ایدلشدیر . عمر
 خیامک آمرقاده طبع ایدیش مترجم رباعیاتی
 برانکیز کتابچی دکلنده کوردم . اونه نفیس طبع
 ایدی یاری . اوکتای باصق دکل آء صاتین آلتی
 بیله بزده هر بیکنک کار دکل . بزم موزلمز مده کی
 عددندن دها فضله اجنی موزلمزنده بولنان ال
 یازیسی آثار عتیقه قرآن کرعردن باشقه شرق
 هیچ برائی ، رباعیات خیامک آمرقاده باصیلدیلی
 نفاستده باصیلماشدر . اوقدر تمیز و اوقدر شیق که
 آل ایله طوتمایه قیاماز سکیز .

شمعی سزه صورارم شرق غلغدی ، نقاشی
 آتاری ساد عمر خیامک رباعیلری و شیخ سعدینک
 حکایه‌لرنده عیارتدر ؟
 بیچون طایفینورز ؟ چونکه کندیزی طایفینورز .
 تورکیه‌دن دیشاری آباغکزی آثار آتار همان
 بونک فرقه وار بر سکیز . ملکتمز و بزر حقنده
 کندی لسانده اک جوق یازیلان ملکک فرانسه
 اولدیفنی حالده حالا بکا استانبولده حریمکده قاچ

هاله : توركن خايليني دنياده شهرت بولمش و برنجيلى قازانمشدر .

معدنلر — . توركستان معدنيات خصوصنده اولدجه زنگيندر . فقط معائنات هنوز حقيقه ايشله ديلميشدر . طوز ، طاش كومورى ، قورشون و باقير كي معدنلر ، مرمر ، فيروزه ، عقيق ، زمرد و امثالي قيمتلى طاشلر بولونقله برابر (زر انسان) نهري باشلردن آز مقدارده آلتون ، مرغاب بويندن كوموش چيقاريلقدهدر . توركستانده معدن صولرى و طوز كوللرى ده چوقدر .

توركستانده وسايط نقليه :

دهمير يوللر — . اسكى يوردوز اولان شو اولكله نيك ايكي طرفنى دهمير يوللر چورميشدر . بو يوللر سايمنده مذكور قلمه مدينت مركزلرى ايله برلشميشدر .

بونلرگ بريى : (۱۸۸۸) تاريخنده انشاسى ختام بولان اورته آسيا دهمير يوللردىك بخر خزر (كراسناودسقى) دن اعتباراً عاشق آباد ، مرو ، بخارا و سمر قند شهرلرى كچهرك تاشكند قند امتداد ايتمشدر .

بو يول دوت جهته آرييليور : ۱ — . مردون كوشك قلمه سته : ۲ — . چيرنايف موقعندن خوقند و اندجانه : ۳ — . خوقنددن نامانكاه : ۴ — . نامانكادن مرغلانه قدر .

ايكنجيسى : (۱۹۰۴) ده بايلان يوللردىك تاشكنددن توركستان ، آق مسجد ، قازالى ، آق توبه شهرلرى بلرور اورنيورغه قدر دوام ايدييور . كذاك تاشكند ياقين (آريش) موقعندن بريول آرييلاردى چيكنده ، بشك ، آلماتا و سيبى پالات شهرلرى كچهرك سيبيرياده مير يوللرى ايله برلشمكده .

محصوليني ايسته ديكى فثاته صاااميور . بوده توركستانده جارى اولان برك ، سربستك دستور . لرينك درجه قيمتى كوسترمكه كافى دكلجى در ؟

اوزوجيلىك — . اوزوجيلىك ده خيلى بولندهدر . يالكز سمر قند ولايتندن اصغرى بر ميلون پود قورو اوزوم آوروپاي روسيه سوق اولونقلدهدر . (يدى صو ولايتك سكه سندن ميم بر كته ، آريشقله اوغراشمقدهدر) .

اورمانچيلىق — . توركستانده آغاجلىق آزدر . موجود اورمانلر اودوندن باشقه بر ايشه يارماز . اينيه و اعصارات ايجون لازمكلى تحته و كرسته روسيدن آينمقدهدر .

بالقچيلىق — . صدرى ، آمودريا بولنده و بخر خزر ساحلارنده متكن قيرغيز ، توركملىر بالقچيقله كيكييورلر .

ربى حيوانات — . بو ايش الكزياده توركملىر ايله قيرغيز — قازاقلر مدار ميبشتى تشكىل ايدييور . بو كچهركه (چاروا) آدى ويريلير ؛ چاروا لك بتون سعادتى ، داها دوغروسى حياتك دوت كوشمى چار تعبیر اولنان : دوه ، صيغير ، آت و قويون حيواناتندهدر . فى الحقيقه : شو مخلوقاتدن آزرجهت انتفاع اولونقلدهدر .

مثلا : ائلىرى ، سودلرى ، غدارلرى تايمين كي يوللردن البسه ، دهرلردن آياق قايى ، قيللردن ايب و اورغان بايلقمده ، حتى مواد غاظملىرى بيله محروقات ميانده مهم احتياجلارنى قاپاتمقدهدر .

آل ايشلرى — . يوقاريد عرش اينديكم مايله انتفاع اشيا كاملا كندى صنعتلريدن . باشدن آياغه قدر اولان البسلرى وجوده كتيردكلرى كي كچه و خالى ده اعمال اينمكدهدرلر .

اوزره استاسيوله كلىش . كهنه بيزانسه نسبتبه مديتيجه مرتفع ! كورولن (پورا) صيرتليده اجرتى ، اجرتىز قونفرانسلىر و برمش ، ياشنك كچيكنجه اولاسنى — مانطوسنى آتقى صورتيه كوسترديكى — وجودينك نرمينجه بولوناسيله تلافى چاليشمش . غالباً موققه اولمش كه سوزلرينك دوزگونلكتندن زياده كوزلرينك — سوزگونلكى تاشا گرانك نظر دقتى جلب ايله مش .

غربى دهفكورهده بو برقادين ؛ برارككه حصر محبت ايدمزمش ، متعدد عشق وسودا كچيرير ، بر قاچ ارككى سهودرمش . بويه اولاسى ده مطلق وطني ايتش !

قاله و قول اعتباريله آشاغيدن گلمه ، ينى آوروپا محصولى بولونان بو حكمت اجتاييه نيك صاورولدينى مجلسده — هر ناصيله — بر قاچ دانه تورك خانمى ده بولونويورمش . باشقهلر نه ايشه نه اما اولنلكده بصيرتى باغلانمش ، ياخود آوروپاي بر قادييه قارشى اعتراض آميز سوز سويله مك ، داها طوغروسى حتى مدافعه ايتك كنديلرنجه كباثر مدينه دن صاييلمش اولاجق كه هيچ برى قالمقده .

— باردون مادام ! حكمتىزى تعميم اينمكه يا كيليورسكيز . اوروپا قاديئلارى بيلمه يز اما حقيقى تورك خانملرى ، يالكز بر ارككى سهوه بيليرلر كه اوده آتخاق زوجلريدن . حتى تعدد ازدواجى خوش كورمه دكلرى ده — ولو كه مشروع برزوجه اولسون — باشقه بر قاديئدن قوجهلرى قيصقانلاردن ايلرى كلير . ديهه مشار .

— قدامدن واولدجه حكمدان بولونان محترم بر ذات ايله بو حادئه حقده كوروشدم ، مسئله نى ناصيل تلقى ايتديكنى آ كلامق ايسته دم . ديدى كه : — اوغلم ! بزم اوبله فقره لر من و اردركه موقعه ده

بو يوللر واسطه سيله داخلى معمولات خارجه سوق ، خارچندن مال ، متاع ادخال اولونقلدهدر . ديه بيليرلر كه بو يوللر سايمنده توركستان اولكله سى تجارت و اقتصاد طالنده يوكسك موقع قازانمش — ان شاءالله — دهاده قازاناجقدر .

صو يوللرى — . بخر خزر ك شرق ساحل ايله غرب جهتي — باكو — كراسناودسقى — شال ايله جنوب طرفى حاجى طرخان و ايران — آره سته واپورلر دائمى سوزنده ايشله مكدهدر . آرال دكزنده — توقاق آتا — مويلاق اسكله لرى — ايله شالدىكى د آلتى قودوق ، موقى ييتنده يولجى و اشيا واپورلرى اولدينى كي آمودرياده — خيوه و بخارا خانقارلى داخلىدهده سفائى موجوددر .

باخصوص يازك كوزل زمانلرند آمودريا واپورلرند سياحت ايتك ايجون آوروپادن بر چوق سياحين آقين ياتمقدهدر .

سراى ، بويوك مانيه معام : رفعت

آشاغيدن گلمه بر حكمت اجتاييه !

اوغراشه اوغراشه آكلاشيلماز بر حاله كتيرديكمز بيكس توركجه نيك اولجه نه قدر نظريف بعضى تعبيرلى واردى . اسكى ! ديه قلدوروب آتديقمز او تعبيرات آره سنده برده (آشاغيدن گلمه) وصى ايشيديلير بونكله اوروپا امتعه سى توصيف ايديلير ، مثلا « آشاغيدن گلمه بر قاش » ده تيليردى .

ايجه مدتدن برى اونوتولاجق درجه يه كلن بو تعبيرى اخيرا عصرى برحاده و غربى برده مذكوره بكا خاطر لاندى . عصرى حادئه شو : بر مادام ياخود ماداموازدل ، آوروپايك بيلمم نره سندن چيقمش ، اجتاييات عصره حقده تنويرانده بولونمق

صرف ایدیلیرمه ازامی بر جواب یرینه کچرلر.
از جمله: حریفک بری اشکیمه چی دکانه کیتشم؟
یکرمی پارلق چوریا ایصارلامش [وقیه... ها!]
چسوریاچی، مشتریک ایشارلادقلری عجبله
بیشدرمک ایچون تالاشله اشکیمه قیارکن ایشالک
بر اوجی بیجاغک آتیه راست کیش. توپان بارچهده
یکرمی پارلق کسه به تصادف ایش وصاحی، یاخوده
شاری حرص ایله صالدریخه قاشیغک اوستنده
صیریتورمش. حریفک معددهسی بولاشش،
— باقه کا بوندن ایشال بارچمسی چیدی!
دیه باغرمایه باشلامش. چوریاچی ایله:
— ائندی نه باغریورسک، یکرمی پارلق
چوریاچی همد قاشی چیقازیا؟! جوابی ورمش.
قرمه یی وقعه یی تطبیق ایدلم. نقل ایله دیکک
جوهرلری صاچن مادم، یاخوده مادموازل، هخته
پیرا بر آقزیس ایشش، هانی دکل انا، یرشح بقیه،
یعنی «هرقاب، ایشیمه کی صیار» دیه بر سوز
وارد. هر قابک صیریتیمی ایشیمه کی، یاخود تورکجه
بر مثلن کی «درویشک فکری نه ایسه ذکریده
او» اولونجه بر آقزیسک افادایده دوشونجه سنک
ترشحانی اولور. ندیمی دیورسک؟ ایضاح ایدیم:
بومشهور صنعتکار یکرمی، اوتوز سنه دن بری تیارو
تخته لرته عرض اندام ایدیورمش. طبیعدرکه او
مدت نظر فنده اوینادینی روللرک ایجابی کاه سویلیور
وسویور، کاه سویلیور و ترک ایدیور، کاه سویلیور
و ترک ایدیور، خلاصه هر اوینده باشقه بر ارککی
سویلیور، واوندن اولکی رولده سه ویدیکی
ده کیشدریوردی.
ینه طبیعدرکه سوق اعتیاد ایله حیاتی لسیات
هضمی، قادی ایله رول اقتضای عاشق و معشوق
ده کیشدرمکه مکلف بر آرتیست اولق اوزره
مخاطبیدی.

شیمیدی ده تلقی و تمامنه کوره بیسایدیکی
ویایدیغنی بی پروا و بلا ریا سویلیور. او حالده؟
نتیجه منی ویرم می؟ یکرمی پارلق چوریاچی همد
قاشی چیقما یه چی کی غایه حیاتی هخته ده اوشایان
غریبی بر قادیندن ده. اوشایان صمیمی اولارلق
سورن شرقی بر قادینک حقیقی حیاتی ظهور
ایده من.

اختیار دوستمک اشکیمه چوریاچی فقره سندن
چیقاردینی نتیجه — براز بیرلی اولسه ده — حقیقه
ازامکار ایدی، ویکا او آشاغیدن کلمه حکمت
احتمایه دن جوق فضله طوغر و کوروندی.

فکری مالهس

افغانیاشده یتیمه علما وادادن بعض معروف سیار
اوراده حیات ادیب بعض آثار.

بوگون تورکیا جمهوریتی ایله قاردهش کی باشایان
دولتلردن برنجیسی افغانستان حکومت اسلامی سیدر.
افغان حکومتی؟ ۱۹۹۹ سنه سندن اعتباراً تورکیا ایله
روابط دوستانه سی برآن اول میدان کیترمک
ایچون جالیمش ویرمدت موکراده اقره واورویاده
افغان استقلالنی شرفله احراز ایدن — بیزل محمدولی
خان حضرتلرینک مشاور سیاسی سلطان احمدخان
حضرتلری کوندرمشدر. بوده ۱۹۹۹ تاریخده
قعود ایدن غازی امان الله خان حضرتلرینک برشاه
اثریدر.

بواقلا به بالفعل اشتراک ایدن ذواتن برنجیسی ده
امیر جدیدک قان پدیری والیوم باش وکیل و خارجییه
ناظری بولونان محمود طرزی خاندن. محمود طرزی
خان، خواجهمی وشرق مرشدی شیخ جمال الدین
افغانینک زرق ایتدیک استقلال فکرلرندن وحر.
کنترلرندن مستفید اولمش بر دیپلوماتدر. مصرلی سعد
زغلول باشاده اوعلامه شیخ اکبرک پارسده کاتب

جامدی لعل اینک کی کهر افغان ایاس
غتمه وکل غرض آتیک کی خندان ایاس
سرو وحرر قلمت و قدینک کی موزون ایاس
ماه و خاور روی دلخونیک کی تابان ایاس
قیلغیل بهوده دارو خایع ای نادان طیب
بیدوا درمان سیز دردغه اول درمان ایاس،
نفس حیوانیه غالب بولمان اما سر دینک
صورتی انسان ولیکن سیری انسان ایاس
دعوی عشق وعبت شیخ شهر ایلاچی سود
شمع دیک کریان وروانه کی سوزان ایاس
بهرور تقلید دین بولاس بولور تحقیق دین
مرد طالب چشمه در یادیک کهر افغان ایاس
نازنین لیلی ایاس هر دلبر عمل نصیب
هر بیایان کرد هم بخون سرگردان ایاس
درو بحث قدرتی دانا بیور نه هردق
هرچه وزندانه تو شکان یوسف کنتان ایاس
خانقاه دین کیتی دپ دورلار خراباقه مینی
باریا سخن چین لاریچین دور بو سوز بلغان ایاس
پنیا دیم قرق بیل بو کوردوم منزل مقصوده
قطی راه عشقیک دشواردر آسان ایاس
نقده داود باردو ناله جانکاهدا

بو غریب برهان کیتی بلبل که خوش الحان ایاس
ماهیدی وار سید عیسی خان
مخمل تاریخی و ادبی:
مدد یار رسول الله! [ ]
ظلمت ایشیمه امتک ای هاشمی رسول
ایستین طلوع شمشنه قدسینک حلول!
«تورک» که حرم جاننه توجیه ایوب سلاج
اسلامی ایلممکه پریشان صلیب آه!!
ایتمش سه برکنه او، یتر بونجه اضطراب
مسلم قادر جهانده بولوناز چکن عذاب.
حاشا ایدیورلر! اسمکه نازل اولان کتاب
امن و حضور حله حائل اولان حجاب؟

افغان نجفایچه سندن:
هر کدا کیم عزم راز شه خویان ایاس
هر کوا شکل آینه رشاده جانان ایاس

[*] متارکه آسانده کیچه شیزاده باشنده کی قهر شلرته
یاناکن انجی عسکرلری طرفدن قیوده کی متجافلری طو براق
اوسته آینه رقی شهید ایدیلن تورک عسکرلری ایچین یازیش مرتبه

رفع ايله ملك او حاکمی دنیا ایچین کرک ؟
اهل صلیه فرض ایتمش اسلامی چیکنه مک
بر دین تر ایدر بوتلما ؟ یوق اشتباه
بیت الحرام ایچنده ده آفنده قانلر آه !!
توکنده کعبه ، قبه خضرا غریق خون ،
یا بقده قانلرله کنائس موحدون !!
ایواه ! باقی اکلیدی ناصل دیک طوران رؤس ،
ایمانلی تبار اوستنه باصمقده درمچوس !!
شوکتله آسمانده ضیا نشر ایدن هلال
دوشمش ترابه ، نورخی سلیمکده در ظلال .
انواعی وار مظلالم ؟ الحق یو ، ظلم دین
سنسک ظهیری دینک ای . احدا لایمین .
قاله بر دوشن هلالگی ورتورکه برنجاش !
بیلین جهان که حضرت قرآنه واریناه .

۳۶ مارت ۵۰

محی الدین

بر یانغین خاطره سی :

برقیش کیجه سی پوزانینک اوفله مهنندن
قار صارمش اولان پجره لر قورجالانیرکن
خارجده صوغوق اذدری ایصلیق چالیوردی
هر پنجه سی برقار ده کیزی دالغالیوردی
روزکارله صو نامنده ایکی عنصر مدش
برعنصری عو ایتک ایچین حربه کیریشمش
بیگ دمدمه ، بیگ مهمه ، بیگ شکوه بیداد
اگ صوک دورولان ناله ایله خواهش امداد
طوپراقدی یاتان برده کی ، مجروح تنیه
- اوستنده کی قار ، صارغی دکدی - کفتیه
حالا آزییوردی اونی دشمن ، تیپسیله
هم قوتنک هرچشیدیه ، هپسیله
برعنصر دیکرده کلوب قوته یاور
حق اوستنه صالدریمق ایچین اولدی دلاور

عکس ایله دی بردن بره بر ناله بارد
افسرده افق اولدی اوکا معکس جامد
برسکه : یانیق بر پوره مک آه آلی
بر روح مصیبت زده مک صوت بیتی
یانغین ! دیبه نالنده اولان بانک نظم
یانغین ! دیبه اولقده طلبکار ترحم
یانغین ! او بزم ملکنتک صالغینی دایم
یانغین ! او ، بوتون خلق ، اونک یانغینی دایم
یانغین ! او ، جهنم بیلائی آغزینی آجیش
بر سسته کیریشمش دیشی ، زهری صاجیش
بر دیل اوزایور خوب ایله آلوده آلودن
آردنجه کیک سساری عکس اچده آودن
معمورمک قانلری تا کوکله وارمش
چرخک یوانیق منظره دن وجهی قیزارمش
هر نفخه سی ایجاد ایله بیگ احکمر بران
هر احکمری اهاد ایندیور آریجه نیران
طن ایچه کوروب آتش طیاری شرورد
بر جو مصاشده کی سیاره شرورد
تخریبی آرتیرمه ده وحشته او فاجر
یوزلرجه فلک اورغونی اولقده مهاجر
بر دست مخزله بوزلش یووالر هپ
سکانی داغیلقده او ، طورماز قووالر هپ
آتش زده لر خیت وخسران ایله هارب
آتش اولویور کوله ، قویلیجیمه معقب
کسدریمه سی ؛ آشوب قیامت اثریله
یانغین بری عشر کی ، همه سقریله

« ای... یا... دیبه برغمه لی صیحه جوشان
صاچقده کندرگاهه انی لفظ پریشان
بر هیئت اعجوبه نا ، بر سورو شیان
جوشمش کلپور بالایی جیلاقی ، باشی عربان
یانغین سنی کوش ایله قالمش یانغندن

از پیر کلامی شنو این در عدن را .
« ای سرمه کش دیده آهوی خنرا »
« بخشنده طوطی جو شکر نظم سخن را »
در سینه بلبل نشود شوق و شطارت
در چهره کل میشود بوی ملاحه
ای میدا فیاض درین باغ خسارت
« هرگز نشود سرواین حسن و طراوت
تا خود باطافت ندی آب چن را »

در وصف تو عنقای بیانست شکاری
دروادی ادراک خرد خرده غباری
با قوت دل میخورم این حلقه که آری
« این گرمی بازار عنایت که نواری
پیرون کند از فکر گهر حب وطن را »

از فیض تو اجرام فلک ثابت و بر پا
فرمان تو جاری زمین تا بفرجا
احسان تو ساری بهمین بای و کدرا
« شاهان جهان همچومه و مهر بهرجا
در پیش نوال تو بگیرند سخن را »

خالی ز غرام تو کی هیچ نباید
و رعشق تو دارد بدلتن خوف نیاید
در معرکه عشق پیر ندکه شاید
« خونی که ز زخم دل عشاق تو آید
بهر کند از جمله زرباف کفن را »

ای خواجه سوی مدرسه مارا زجه خوانی
در کوی خرابات مرا ذوق جوانی
دلم یقین کین اثر عشق جوانی
« ازین معان بود که در نشئه ثانی
می تازه نمود از سر نو عشق کهن را »

اجودت تو کیشی بگذر ازین دعوی بیسود
مادام که طبیعت بدراین بحث نیازمود

آتش دیشاری کند بخراحت بوجانندن
دیزلک ایله بر نک قانلر ، برده قوشاقله
قوشمش ، تره بانمش اوچویور اوله مراقله
اگ اوکده قانلرله یوروی آرقده خرطوم
یانلرده طاقونیه قوشان خیلجه معصوم
تا اورته ده صانیق ده نیلن محل سیار
ایچکده اونی درت اوموزک سوقی هوادار
بر یانده رئیس ، آت سورویور ، قامچی النده
لازم دیبرک بلکده اوسلور با بلنده
اطفای حریق کده جک موکب غیرت
حسی اوله رق مرده آلهی بونه همت !

صرصر کی بر سس ، نطلمانی ده لیوردی
بر نعره دها قارشی طرفدن کلپوردی
بر باشقه طرف صانیدی تکبیل طاقیمیه
کلکده ایدی ، همده اولانجه آقیمیه
ایرکیچ یه تیئوب قارشی به مطلق صالاجقدی
غالب حیقاق ، صانیدی البت آلاجدی
اطفای حریق آتشی بر لحظه ده سوندی
« صانیدی کده جک ، قورنارام ، فکریه دوندی
دیگر طرفک صانیدی غیرتله قاروشدی
لکن بولمر ، صانیدی آلدی ، صاوشدی

یانغین بری ، صانیدقاری یاردیم صانبوردی
اونلرله جالوب قاچاده ... یانغین یانیوردی !

ظاهر المرئی

کلامی دکامی بوست نشی شیخ اسد افندی حضرتلرینک
بر غزل

تحمیدیس :

ای دل چه کی نطق فلاطون زمین را
سالوس شمن را دم ملای قنرا

استاد سخن شیخ رشادت که فرمود
بیرون شود آتشش دل شرمی آلود
(اسعد) که ز وصف تو کند باز دهن را
برغمی جبروت

تاریخ ادبیات صبیحی لند

عشاق نورس افندی

آثاری

چکن نسخه ن مایه
نورس، او یو کسک خیال لریه بر ابرگه او یونلری ده
برافامشدر . حالو که معنا ایله لفظی پریشدیرمک
هر شاعر میسر دکادر . « وجود » قصیده
نشیسته « عدم و وجوده کله لری اکثر یتلرنده
ذکر ایله کوزل بر تضاد یامیشدر .

بر قاج یتنی اوقولام :

حدیثه باشلاماسیدی دهاتک اولاز ایدی
وجود ایله عدمه واقف ، اولای وجود
اکا وجود وعدم یستدر دیرلر اوزور
بقا فنای وجود و فنا بقای وجود
کتاب وحی کشیخانه عدمه ایدی
تکلم اتمسک اولمازدی آشنای وجود
عشاق نورس افندی ، زمانده ادبیاتک مهم بر
رکنی تشکیل ایدن تاریخ یازمقدهده ماهدی .
سلطان عبدالجیدده هر مصرای تاریخ اولان اون
یتک تبریک سالی وارد . یونک نهایتده کی :
حساب سالی هر مصرعه آتک ایلده نورس
طریقه اوله شایاندر اداسی قلب انانه
یتیه هر مصراعک تاریخ تشکیل ایتدیکنه
اشارت ایلمیشدر . دیوانی سوله یز شریقلرندهده
باشقه وادیده بکر مضمون ترنم ایشدر . بالخاصه
یوقاریده بر قسمی نقل ایتدیکمز :
کل یاقی ایلار سورینور جالاسه بلبل
شرقیسنده کی یکیکل همان نظر دقتی جلب

ایدیور . یونلردهده فضولینک و محیطک تأثیری
آلنده قالمشدر .

ایله شوق انکیز حسرت سینقه سوزانی
نی کبی سوزاخ سوزاخ ایت دل نالامی

شرقیسنده فضولینک حساسلری ، تأثیرلی
کور یوزور .

عشق محیطی اولان بنفادک موقعی شمدیکی
بنفاد کی شاعرلری ده آغلاش . شرق یازمغه
هوس ایدن یکی شاعرلریز شوخ یازیلرک شرقیده
دها زیاده موقعیت تأمین ایتدیکلنقنده یولونقلاردن
نورسک یولی تعقیب ایتمه مشلرور . حالو که نورس
شرقیلرنده کرک اسلوبیه ، کرک حساسیه ممتازیت
کوسترمشدر . بر شرقینک نهایتده کی شوقریاد
نامه یی دیکلیم :

قان دو کر چشم دمام نورس دلخون کی
آغلارم اما نیچون ، بیلیم کیمنکچون آغلارم

انسان یورنکین طرزی تقلید ایتک ایستر ،
فقط اونده براعجاز وارد . ایشته شرقینک اک
کوچ قسمیده یوله حسارک تر جانی اوله بیلیمکدر .
غزلیاتی مرثیه سنک ، نعتک ، قصیده لرینک ،
و شرقیلرینک یاننده نسبه سونوک قالیر . یو یوکر
قدرت ابداعه مالک اولان یوشاعرک دیواننده کی غزلیات
قسمی معاصرلرینک غزللرله مقایسه ایدیلرسه
ینه یو کسک موقع احراز ایدمک بارچهرلری محتوی
بولونیورسده مقتداسی اولان فضولی ایله قابل قیاس
آخیری بر قاج غزلی کوره بیلیرز .

غزلیاننده نامق کال بکک تنقید ایتدیک بریت
وارد .

ایریمز طرزه جانانه جاندن کیمین نورس
پایاندن کچ ، یا جانان ، یازلف پرشکندن کچ
کال بک مرحوم بونی تحریینه قید ایتدکدر .
مسوکرا (ندمک اولور ، صانکه مصراع نامیده کی

پایانندن سوزی نمنا افاده ایدر . مصراع اوله پایاننجه
جاندن کیلمه نجه طرزه جانانه ابریشله به یکمش دیور .
اساساً نامق کالک شیاپاشایه مغیر اولدینی برصیراده
« خرابات » کی قیمتی برمنتخبیات اشعار انتشار
ایتمش و کال بک حقنده :

نه حاصل اهل ذوقه طعناق کالک نامقندن

کی تعریفلر ، جوهرلر یازمش اولان نورس افندی
شعرلری خرابانده یو کسک موقع طوطشیدی .
بوحال کال بکی شدله عصیلشدریدی . ساقه
حدتله یازدینی تحریب خرابانده اک زیاده نورس
خیرالامش ، یو یی ده سرمایه تنقید اتخا ایشدر .
کالک یو یی یاز کاش تحلیل ایتمه تنقیدی یاکش
یوله سورو کله یور .

برنجی مصرعهده بحث اولنان « طرزه ، جانان ،
جان » کله لرینک ایکنجی مصرعهده تردید ایله ذکر
ایدلمی و یونلرک شاعرک خیالنده « مانعه الجمع »
اولماسی یک دوغری بولنیورک پایانانندن سوزینک
بر معنا افاده ایتمه دیککی سوله مک برنده اولماسه
کرکدر .

دها آشاغیده تحریب خرابات صاحی ریاضیه
کتابنده شعر آرامق قیلندن « جاندن کیمین طرزه
جانانه ایریشمز » خیالنده منطق آرا یور وضیا
پاشایه تعریفلر ایله « واقعا منطق ساجیده تعلیم اولنه
کلیش ایسهده دایما خرابانندن خارج قالمیقه دایر قاعده »
عبارمه یی یاز یوزور .

کتابنده شعر آرامق قیلندن « جاندن کیمین طرزه
جانانه ایریشمز » خیالنده منطق آرا یور وضیا
پاشایه تعریفلر ایله « واقعا منطق ساجیده تعلیم اولنه
کلیش ایسهده دایما خرابانندن خارج قالمیقه دایر قاعده »
عبارمه یی یاز یوزور .

کتابنده شعر آرامق قیلندن « جاندن کیمین طرزه
جانانه ایریشمز » خیالنده منطق آرا یور وضیا
پاشایه تعریفلر ایله « واقعا منطق ساجیده تعلیم اولنه
کلیش ایسهده دایما خرابانندن خارج قالمیقه دایر قاعده »
عبارمه یی یاز یوزور .

کتابنده شعر آرامق قیلندن « جاندن کیمین طرزه
جانانه ایریشمز » خیالنده منطق آرا یور وضیا
پاشایه تعریفلر ایله « واقعا منطق ساجیده تعلیم اولنه
کلیش ایسهده دایما خرابانندن خارج قالمیقه دایر قاعده »
عبارمه یی یاز یوزور .

کتابنده شعر آرامق قیلندن « جاندن کیمین طرزه
جانانه ایریشمز » خیالنده منطق آرا یور وضیا
پاشایه تعریفلر ایله « واقعا منطق ساجیده تعلیم اولنه
کلیش ایسهده دایما خرابانندن خارج قالمیقه دایر قاعده »
عبارمه یی یاز یوزور .

کتابنده شعر آرامق قیلندن « جاندن کیمین طرزه
جانانه ایریشمز » خیالنده منطق آرا یور وضیا
پاشایه تعریفلر ایله « واقعا منطق ساجیده تعلیم اولنه
کلیش ایسهده دایما خرابانندن خارج قالمیقه دایر قاعده »
عبارمه یی یاز یوزور .

(Moore) : دن

بسم کتابم یا لکتر قادیان نظری ایدی ،
اونلرک تعلیم ایشیکیده بودالاقدن عبارت ایدی .

(Johnson) دن :

جهنم ائی تئزلره دوشهشمدر .

(Bacon) دن :

چو جوقلر قارا کافدن نصل قورقارسه خلق ده
اولومدن اولایجه قورقار . صیاندکی بو خوف
طبیعی برطانی افسانه لر ایله تزیید اولوندی کی خلقک
نماددن قورقوسی ده بعضی روایات ایله تشدیدیلیر .
حقیقت حالده اولومک اجر ذنوب و یا خود دیگر
جهانده واسطه عبور اولق اوزره تفکری قدسی
و دیندارانه در . فقط طبیعت واجب الادا بر جزیه
عد ایدوب اوندن قورقق ضعف قلب علامتیدر .

مترجمی :

محمد الیاس رائف

کلیله و دمنه اثر مشهوری حقنده

[الجامع مجموعه موقوفه لندن]

۴۹ نیمی نسخه دن مایلد :

سانسقربت اسانده یازیلش ویش یایی محتوی
بولوش (پنج نثر) عنوانی بر کتساب واردکره
میدرجانی کلیله و دمنه تک ۶۵ ، ۷۶ ، ۸۰ ، ۹۰ ،
۱۰۰ نیمی یالهری پک زیاده آندیرر .

کلیله و دمنه یی آلمانیجه ترجمه ایدیده ایکی
بووک جلد اوله درق ۱۸۵۹ تاریخده باصدران
(بن فانی) دلائل قاطعه ایله اثبات ایشیدرکه
(ابن المقفع) ک اثری ، بو کتابک ترجمه سی دکدره ،
بلکه حکایات کثیره یی حاوی بر مجموعه دن نقل
ایدیلدر . بن فانی و محققین مستشرقین بعضیلرینک
جزمنه کوره (کلیله و دمنه) علی بن الشاهک
مقدمه سده یازدینی وجهله سانسقربتیه معین بر

کتابک ترجمه سی دکدر . طیب برزویه ، هنده
تندیکی وقت خلقک لساندن ایشیدیکی بعض
حکایاتی ، (ابن المقفع) ک ترجمه ایشیدیکی کتاب
پهلوی به جمع ایلمشدر . بالنتیجه کلیله و دمنه تک
ماخذی کرک بر کتاب مدون اولسون ، کرک
خلقک لساندن طوبیاتی صورتیه جمع ایدیلش
بولونسون احوال ایشیدیکی حکایات ، بودی
افسانه لرنددر .

سریانی نسخه :

کلیله و دمنه ترجمه عربی سنک کندیسندن یاشلی
وسریانی برهمشیرمی واردکره پهلوی اولان آثاریه
عربیجه قارده شندن داهازاده بکزره . فقط شیمی یه
قدر متروک و مجهول بر حالده قالشیدی . ۱۸۷۱
سنه سنده غرب برضورنده و (مارین) ده کاش بر
ماناسترده بولوشمدر . نصین سریانی بطریق عبد
یسوع ، او لسانده کی کتابلرک اسمایی حاوی
اولق اوزره بر فهرست یازمش ۱۷۲۵ سنمی
طبع اولوشیدی . او فهرسته دهنلیوردی که :
نسطوری پاپاسلرندن (نود) اسمی بر راهب ،
مذهبداشیلری کورمک ایچین ایران و هنده طوغرو
بر سفر یامش ، انشای سیاحتنده کلیله و دمنه یی
پهلوی دن سریانی به ترجمه ایشیدر .

فقط بو ترجمه دن ۱۸۶۸ تاریخته قدر بحث
اولونامشدر . (یقان) اسنده برکدانی ، مذهبدا .
شارینه تبرعات طویلامق اوزره سنه مذکوره
ظرفنده (منستر) بلده سنه کاش اوزا دارالقنونی
السنه سامیه معلی مستشرق (بیگل) طرفندن
سریانی ترجمه حقده کی استفساره :

— بو ترجمه اون اوج عصر دن بری موجوددر
[بوراسی عبد یسوع ک قولنه مطابقدر] بر قاچ
سنه اول هنده کیدوب کلش اولان بعضی کلدانی
راهب لری برنسخه سی کاش یطریقته برنسخه سی ده

بکا هدیه ایشیلدی . صوکر ا آمرقا میسور ترلندن
(منستر پرکس) اولی بندن ۶۰۰ روبیه مقابلنده
صاین آلتی ایستدی ، ساتادم . لکن سزک ایچین
بلا اجرت استغناخ ایدیبیلیم دیمش ، مستشرق
خرج راه اولق اوزره وریدیکی بارملری آلوب
صاووشمش ، کیشمدر .

صوکر ا بن فانی ، پونی مالیارده ایچیه بولونان
خریشیان کلدانیلر ده آراشدیرمش ایسده بولا .
مانشدر .

۱۸۷۰ سنه سنده پایا قاتولیک رؤسائی جمع
ایله بر مجلس یامشیدی .

بن فانی ، دوستی راهب (غیدی) واسطه سیله
کاش یطریقته مراجعت ایتدی وسریانی ترجمه سی
صوردی : بطریق :

— اوت ، کتبخانه مده سریانی بر کتاب وار .
فقط هنددن کلدیکی یلمبورم ، حتی اونق جوجو .
قلمدن بری کوروب طوروروم . لکن یازیلیک
فنا اولدیتندن اوقونما یور . دیدی .

صوکر ا بطریق ، بو مشله یی رفقا سندن راهب
جورج بن یسوع آکلادتدی . اوده دیر مار دین ده
بو سفر اوله بر کتاب کوردیکی سوله یلرک :

— عبد یسوع ک فهرستنده مذکور اولان
نسخه بو اولمالیدر . دیدی .

بعده بن فانی چالیشوب چاپالادی ، او نسخه یی
۱۸۷۱ ده الله ایتیه موفق اولدی . استاد بیگل ده
آلمانیجه ترجمه سیله و بن فانی تک بر مقدمه سیله ۱۸۷۶ ده
نشر ایتدی .

اوراده اثبات اولونوبورکه :

سریانی ترجمه ، ابن المقفع ک کتابدن دکل ، پهلوی
اولان اصل کتابدن نقل ایدیلشدر .

چونکه : ترجمه سریانی (کایلاک و دمنلک)
اسمی ایله مبادرکه صوکنده کی کافلر فارسیدر .

شواسمک عربجه دن مشتق اولماسی قابل دکدر .
(کلیله و دمنه) کله لری سرانیده ده عینا تلفظ
اولونور . شبه یوق که اسم سریانی ، اسم پهلوی دن
آکیشدر . او اسمک پهلوی ایسه (کلیلاک و دمنلک)
سانسقرتیه سی ده (کرک و دمنلک) در .

پهلوی ده کی کافلر ، فارسی جدیدده های رسمیه یه
تبدیل ایدیلدیکی ایچین ابن المقفع ، ترجمه سنه (کلیله
و دمنه) نامی ورمشیدی ...

سریانی ترجمه — بعضی محتائی دوشمکه برابر —
بروجه آتی اون بابه منقسمدر :

۱ آرسلان و اوکوز حکایه سی ۲ کوکرجین
۳ مایمون و قاپولمیغه ۴ صوفی و کلینجک ۵ کدی
و کوستبک ۶ باقوش و قارغا ۷ ملک و قوش ۸
آرسلان و چاقال ۹ کدی ۱۰ فارملر قرالی .

ابن المقفع ک ترجمه عربی سی

بو کتابی ، فرانز مستشرقلرندن مشهور
(سالوستر دوساسی) یارس کتبخانه سنده کی نسخ
متعده ایله مقابله ایتدکن صوکر ا ۱۸۱۶ ده
طبع ایتدیرمشدر . بو نسخه ، بالاخره مصر ،
دهلی ، موصل و بیروتده باصیلان نسخهلرک اصیلدر .
ایتالیالی مستشرق (غیدی) ده اوج اسکی
نسخه ده بولدی اوج بانی ، (دوساسی) تک
نسخه سنه علاوه ایلمشدر . (دوساسی) تک
نسخه سی ۱۴ بادن مشکلدکره بعضیلر ده دأثر بر
قاچ سوز سوله یلرک :

دمنه یه دأثر [۱] یاپیلان تحقیقات ، اترک اصلنده
یوقدر . سریانی ترجمه سنده اولمادیکی کچی (پنج
نثر) کتابنده ده محرر دکدر . ذاتا اوله تحقیقات ،
هندافکارینه توافق ایتز . احوالده ابن المقفع طرفندن
علاوه اولوندی آکلایشیلر . کتابک اک کوزمل
[۱] دمنه و کلیله ، موضوع بحث اولان کتابده
مذکور ایکی تیلک اسملریدر . محفل

حکیمی اولان (کوکرجین قصه‌ی) بابی ایسه
(پنج نثر) ک ایکنجی باندنه موجوددر. اوئندن
صوراکل اوج باب (پنج نثر) ک ۳، ۴، ۵، ۶، ۷
بابلریمواقفدر. کدی وفاره، حکمدار وقوش،
آرسلان وچاقال افسانلری (پنج نثر) ده بولونماقده
برابر (مهارث) کتانبنده ذکر اولوغئشدر.
(ایلاذوشادرم) بابی بودیدر. سانسرقئشیدن
مترجم تبت نسخهنده موجوددر. اورویاده تبت
لسانی بیلن (دوقور شیف) بو تبت نسخهنسک
رجزئی تتر ائشدر.

بولونديقتي ، لکن صاحبي طرفدن اصل کتایبدن
اولادلغلك ساق ایلدیلدیکنه ، سوله مشدر .

شو خلاصه دن آ کلاشیلور که کلیه و دمنه ناک
بابری ایله حکایه ری اوج نوعدر : ۸۷۵۰
۱۷۵۰ ۱۶۵۰ ۱۵۰۰ ۱۴۰۰ ۱۳۰۰ ۱۲۰۰ ۱۱۰۰ ۱۰۰۰
و ۱۸ نجر بابری هندی الاصلدر .

۲، ۳ و ۱۹ نجی بابری فارسی الاصلد .
۱، ۳، ۶، ۱۶، ۲۰ و ۲۱ نجی بابری ده
عربی الاصلد .

عرب‌مقدم ترجمه ایدین نخل
شیمی ده ابن المقفع که نسخه‌سندین نسخه‌سازیه
ترجمه ایدین اولانی ذکر ایدیه کنیز . لکن
اول امرده شوراسی معلوم اولالیدرکه یو کتاب ،

پهلويدين عربجه مكررا نقل ايدلشد .
خليفه مهدي عباسي زمانده يحي بن خالد
البرمكي نك امريه (عبدالله بن هلال الاهوازي)
طرفندن عربجه ترجمه و (سهل بن بوخت)
طرفندن اوعصر امجدده نظم اولونمشدر . فقط
كرك عبداللهك ترجمهسي ، كرك سهلك منظومسي
ضياعه اغرامش ، نوزردن الكز (كاتب جلي) نك
(كشف الطنون) نده بحث ايدلشد .

ابن المقفع نسخه‌ستند ترجمه ایدیلنار : یکی
سریانی نسخه‌سیله یونانی ، فارسی ، عبرانی واسکی
استانبولجه نسخه‌لردر .

یکی سربانی ترجمه سنی ۱۰ یا خود ۱۱ نجی
قرن میلادیده برپایاس یازمشدر . تاریخی او عصرله
قدر حیقان رنسخه سی (دوپلن) کتبخانه سنده
موجوددر که نصیحی ایچین برچوق زحمت چکده کدن
صوکر ا ۱۸۸۴ یارمخنده بونسخه سی استاد (رائین)
نشر اتمشدر . «ماندی وار»

طاهر الى لوى

مطبعة غاصره { (محقق) مدير مشولى: طاهر المولى

قولوده باطابق کتی لاقدی بسیار بر قاعده وار مشکه عرب افشار قلعه شیزاده تسل
و برمه با شلا مش. طوطی ده بزم براده اطراف کوزدن کجیر ملازمین اوجوب کیمش ، عودتده ایکی
ده لقا مالک الله بعض طلمی و ساطط بولون دینی خبر و بر مش.

شپږم، ځان دلقاڼېلک تولونډې پرده خوش وړ حله الله څېړنې او وساطت ساینده
مېنوسوده کیدم، پلش شهره دځولده چال یاقاڼېلک سره په کورولش، سوال واقعه خوابو باهوښی
سولېمش اینده حکمدار ایتامش کی داورامش، صورتی څرگندې پرېک سیرتی ده او که تڼک
الحق حضوردن قومش.

شهراده ۲ آغلاخ نظاره فراگاهنه کش و نیم صادق طوطیک سولادیک.
۱ فق ملکزاده سی ۲ بهرام ورم ۳ حسن وکرم ۴ کوچی اوغلی ۵ فرخ قال ویکانه جهان
۶ تاجز عزیز ۷ اوج بولاش ۸ کامکار وافر آراوانو حکیمه بی بی دکه مکده حیر و سکون بولایه جلیت ش.
۹ زکون ۱۰ سولاقچه چیغیش ویر باغه کیش ۱۱ اوراده بولونورکن تصادفاپور مور بازده اویاغه کش!
جهاندار سلطان اوزاقدن کوروش ۱۲ لوشه رسام (بی نظیره) دنی الهادی رسک ساحی اویلیقی آکلاش.
نهایت بالسته مراجعت آتش ۱۳ اولکده موافقه جهاندار سلطانک زوجمسی اویش ۱۴ شو بیسط
موشوع آراسده جانجا عالی فکر ۱۵ رفیق خنار و باغچه یازلاق خالاره تصادف اولونقده در.
کتابک قلمی بوسته اچ بنده زار ۱۶ نایک ۱۷ الکشی قلمی ۲۵ شو شورد.

از مناسبت اهل قلم و خطوط متنوعه متخصی بولونان میرموالیه ، محفل اداره خانه سندور .
بازی به دار وقوع بولاجی هر نوع سازشی اهلون ، آنگار و اسرع برصوردید قبول و ایضا اتمکده در .

جادی الاخره ایچنده وقوع بولاش، اوسته کی حمله ده ذی الحجه ده دکر، جادی الاخره ده اجرا ایدیش اولماسی لازم کایر . جاهلیه عرب تاریخنه واقف اولالارجه بیلیرکه : عرب لجه (نسی) اصولی معتد ایدی . بواسطه اتباعاً بر آیک حرمتی دیگر آیه تأخیر و مواسم حی معتدل زمانلره کتیرمک ایچین ایکی سنه ده بر ، تعدد شهره بر آری علاوه سیله اون اوج آری اعتبار ایدرلری .

(انما النبی زیاده فی الکفر ..) آیت کریمه سی و (ان الزمان قد استدار کهیته یوم خلق الله السموات والارض . السنة اثنا عشر شهرا ..) حدیث شریفیه بواسطه اولوندی و تقویم زمان اصلاح بویورولدی . کلام (لایله) رغائب (که حقیقته : عقلک نه نجی نسخه سنه دندیلشدی که :

دلیله) رغائب ، عطایای کثیره آلهیه نک [چونکه رغائب : جو وری کی دیکدیر] زمان ظهوری اولدیغدن طولانی اوعنوانی آتش بولوندیغنه دائر روایتلرده وارد . حاجی ذهبی اقدی مرحوم (کتاب الصلاة) نده دیرکه : اوکیجه نک لایله رغائب اولماسی حقیقه اقواء عوامده دائر و سائر اولان سوزکه سیدالکائنات علیه ازیکی الصلوات اقدیمیز حضرت تاریخک صلب پدردن رحیمک مادره اوکیجه نزول بویورمش اولمالریدر ، عقلاً و نقلاً بنی اصیلدر . (اربعین نوی) نک حدیث خامسی شریعتک اواخرنده شیخ اسماعیل حق قدس سره دیشدرکه : اول کیجه ده خصوص اوزره نجلی افعال واقع اولوب جناب صاحب نبوت صلی الله تعالی علیه و سلم غرقه نور افغان اولقله شکرآله تعالی اون ایکی رکعت صلوات رغائب قیلمشدر .

لایله معراج حقیقه ایسه : وصف معراج حقیقت الزمن بیدل مرس قطره دیا کت ، پیغمبر عیدام چمشد بیت مشهورینک تکرارایله اکتفائی مناسب طاهر المرمری .

محل نفی علمی

دینرمی اکرام وار ، دینسر لکرمی ؟

بسم الله الرحمن الرحیم . لا اکره فی الدین

قدسین الرشید من التي فن یکفر بالطاغوت

و یؤمن بالله فقد استمسک بالعروة الوثقی

لا انفصام لها والله سميع عليم .

الله اعلی مائی . دینده اکره یوقدر ، یعنی ایسته مدیکی حالده کیسه زورله مسلمان بایلاماز . رشد و حقیقت باطلدن سین ایله مشدر . باطل معبودلری انکار ایدوبده الله ایمان ایلدن ، صاعلام برقولیه ، یعنی قرآن و اسلامه طوطوشدر که اونک قویق احتمالی یوقدر . الله ، مؤمن و کافر اولانلرک سوزری ایشیدیر و اونلرک قلبنده کی نفی بیلیر .

بو آیت کریمه نک نزولی ایچین بروجه آتی بر قایم سبب بیان ایدیشدر . جائزکه هبسی ده اسباب نزولی اول :

۱ قبل الاسلام مدینه قادیسینک بر عادتق واردی . اولادی یاشامایانلر ، - معمر اولورلر و همیه - در فاجع جو جوقلری یهودی یا یمنی نذر ایدرلر ، تعیر خصوصیه یهودیلکه باغلارلر ، او جوقلر ده یاشار و بویورلر سه موسوی اولورلردی . بومناسیته اسلام و هجرتدن صوکر افسار اولادندن بعضیلری یهودیلر آراسنده بولونبوردی . (بنی قنبر) یهودیلرینک تهجیری صیراسنده انصاریلر ، اونلری آلیقومق و جیرا مسلمان یا یمنی ایسته دیلر . بو آیت کریمه نازل اولدی و یهود ایلهمش اولانلرک یهودیلکه کیسه لری ، یا خود اسلامه کلوب قاللاری رأیلرینه بیر اقبیلدی .

۲ - (بنی سالم بن عوف) دن (ابوالحسن .

الانصارى) نک ایکی اوغل یشت نبویه دن اول نصر ایلهمش و سوریه طرفلرند قالشدی . بونلر بعدالهیجه مدینه یه زیتون یاغی کتیرن برخریستان کاروانیه کلدیلر . ابوالحسن ، کندیلری یا قالادی و مسلمان اولمالری ایچین زورلادی . رسول اکرمه مراجعتله عرض کیفیت ایتملری اوزده یته ده بو آیت نزول ایلدی .

۳ اهل کتاب اولان موسوی و عیسویلر حقیقه نازل اولمشدر که اونلردن جزیه ورنلر ، یعنی مسلمانلر ایدارسته تبیتله و برکی اعطا ایدلر ، دین ده کیشدریمیه اجبار اولونمایه قیدی . نیتیه کم بدایه بنی قنبر ، بنی نضیر ، بنی قریظه کی یهودیلر ، مؤخرأ نجران جماعت خریشانیسه سنه بویورلر معامله اولونمش ، اونلر نقض عهد ایتمه نجیه کندیلرینه قولاً و فعلاً اصلا دو قونولماشدی .

ایچیزدن چیقش بعض یادکارلر وار . بونلر ، تدقیق و تبع ایتمک دکر ، محضا مودایه اویق املیه مسلمانلری عصرینک مخالف بولوبورلر . حال بوکه او مسلمانلر ، اون اوج بوجوق عصر اول شومساعدنی کوسرتمش ، ایمان و اعتقادی کرهآ ده کیشدریمیه و کیسه بنی جیرا ساحه هدایتنه آلمایه قالدیشاماشدی .

بزم (بعضی عصریلر) یا خود (حردوشو نجیلر) ایسه دوشونلرینک ، یا خود دوشونلر کورونلرینک خلاقی اعتقاد ایلریندن فکری حریتی نزاع ایتمک ، اونلری ده کندیلری کی دوشوندورمک ، قیسه جهسی اینتامایه ایناندیرمق ، معنوی قیدلردن چیقاروب بالقیجه (دینسرک دینی) نه صوفی ایستبورلر .

شو حالده نجیا بزم دینرمه می اکره وار ، یوقسه اونلرک دینسر لکندم می ؟

طاهر المرمری

تفسیر بالدرایه ثانویه لری

دردنجی نمونه - (من یعمل سوء یجزیه) یعنی « فنانق ایدن هر فرد ، یهه حال جزامنی کورور » . شیمدی شو آیت ، فنانق ایدنلرک - توبه ایتسه لرده ، ایتسه لرده عقورمانی صوریه - مجازات کورمعدن قورتولمایه جقارنی ناطقیدر . طامدر ، مجلدر ، محتاج تخصیص و ایضاحدر . بناء علیه (و ما سابکم من مصیبه فیا کسبت ایدیکم و یعفون کثیر) یعنی « سزه صابت ایدن فلا کتیر ، سزک قازاندیکتیر افعالک نتیجه سیدر . اونلردن بر جوغنی جناب حق عفا ایدر » . ایتسه شو آیت ، اولکی آیتده کی عمومی تخصیص ایلدی . مجازاتی ، عفو مقرون اولمائی اعماله قصر ایتدی .

دیک اولدیکه اولکی آیتده (الا ان یعفو) . قیدی مقدر ایش . حاصلی اوراده کی اطلاق و تعمیم ، بوراده کی قید ایله قیید و تخصیص اولوندی . اکر یوبله اولماش اولسه ییدی توبه ایدنلرک مظهر عفو اولاجقنه و عفو التهنیک اهل معاصی حقیقه نجلی ایدیه کیکنه دائر اولان آیات ایله اولکی آیت آراسنده تعارض بولونق لازم کلریدی . تفسیرک ایکنجی طبقه سنه طائفه ، تعارض موهومی دفع ایلدی .

بشنجی نمونه - (لا تنفع فیها شفاعه ولا خایه) آیتده علی الاطلاق خلت و شفاعتک نفی نفی اولونوبور . (الا خلا) بومثله بعضهم لیعضی عدو (الا لمتیقین) آیتی ده متقیلری نفی خلت عمومندن استثنا ایشیور وشو صورته ایکنجی آیت ، اولکی آیتی (خلت) خصوصنده تفسیر و ایضاح ایلپور . قالیور شیمدی نفی شفاعت کیفیتیه که اونیه ده . (من بعد ان یأذن الله لمن یشاء) آیتی استثنایه اوغرا تهرق

وَقَدْ شَفَعْتُكَ أَنْ تَحْقِقَ إِذْنُ السَّيِّئِ مَقْرُونِ أَوْلَادِي
سُورَةُ مَتَّحِصِرِ أَوْلَادِي بَيَانِ إِيدِهِكَ تَفْسِيرِ وَإِضَاحِ
إِجْتِهَادِ أَوْلَادِي .

ایشته تفسیر بالدرايه نك ايكنجي مرتبه
شوبش نمونه ايله كركي كي توضيح ايله مشر طئنده
اونك ايجوندر كه علمای تفسیر آراسنده آيدوكي
قضيه ضرب مثل كي شمرت آلسدر . القرائ
بفسر بعضه بعضاً .

اوجنچي مرتبه تفسیر نبويدر

يعني مفسر ، تفسیر ايتك ايشته ديكی آيتك
مغزای جليلی قرآن استيفاح ايدمه مزره اولياده كي
تفسیر نبوي به مراجعت ايدر . تفسیر نبويك مقبولی
ایسه هم نص ، هم اجماع ايله نابندر .

نص (وما آتاكم الرسول فخذوه وما نهاكم
فاتوا) آيت جليليه (تبين للناس ما رزق الله لهم)
آيت كرهه سيدر . حديثه (لا يأتي رجل منكم
يكنى على اريكته يقول لا اعرف الا هذا القرآن ما احلله
فقد احلله وما حرمه فقد احلله الاواني اوتيت .
القرآن ومثله معه) حديثيدر .

برده معلومدر كه وارثين ايجون وصيتك وجوي
منصوص ايدى . (لاوصية لوارث) حديثي اوني
نسخ ايله دي كه بده اجماعاً نابندر . بر فريضه
منصوصه ي نسخ ايدن سنك تفسیر قرآن خصوص
سنده بده بيان وتخصيص جهتيه مظهر قبول اولاجي
شبهه مزر . محاج و مسانده تفسيرات نبويه بك
چوقدر . حائضه تحريم صلات ، احباب سهامك
عصبات اوزمزينه تقدیمی ، اختلاف دينك مانع اوت
اولامی ، عصباتك اقربى ايدري ، اقواسى اضغنى
استقاط ايجمى و داها ساژه هب تفسیر نبوي
سايه سنده در .

تفسیر بالدرايه نك دردنجي مرتبه سي

اسباب نزول يارديميه وقوع بولان تفسیرلردر كه
بر سبب شخص اوزمزينه نازل اولش عمومليك
سبب مزبوري بالتجاوز غيره شمولي حقه بده
العلما اختلاف وارنده بعضاسبب مزبوري تجاوز
ايجه يرك بالا جماع حكمتك اوكا مقصور اولديني
واقعدر . ايشته ارباب تفسیر ، شواهدن بالاستفاده
فحوای جليل آيت كسب وقوف ايدر . مثال :

(الذين يفرحون بما آتوا) آيت جليليه -
بايدي افعال و حركتدن طولاني اظهار سرور و
شادمانی ايدن هر هانكي بر فردك مذموميتي اعلان
بوورولويور . شيمدي بوني عموم اوزره ابقا ايدمه
اولورسوق ايشله ديكی هر هانكي بر فعل خير ايله
افتخار وكسب سرور ونشاط ايدن مؤمنكده اشبو
مذمتدن حصه دار اولامی لازم كير . حالوكه
(المؤمن من سره حسنة وسأنته سيئة) حديثه
مناف دوشديكندن وخير وطاعته سويك طبايع
وعقولك اقتضاسندن بولونديقتدن آيت مذكوره ده كي
حكمتك ، سبب نزول بولونان اهل كتابه انحصار
رينه قائل اوليق ضروري بولونشدر .

چونكه : اولر ، فخر عالمي تكذيب و اوكا
قارشي تدليس و كتمان حق ايله اظهار سرور
ايدرلردى . سبب نزول شويله در :

فخر عالم صلى الله عليه وسر افنديز ، يهوده
توراندن بعضي شيلر صورمش ، اولرله بر طاقم
ياكلش اخبارات ايله اوحشترى آلداتقدينه قائل
اولش وصورت حقندن كورونهك بايديقري شو
حركته سيوخشلردى . ديكر بر روايت كوره
غزادن تخلف ايدمهك براى اعتذار مصالح اسلاميه
نامممكنلر درميان ايجشدر وبونكه سيوخشلردى .
ديك اولدى كه سبب نزول ، آيتك اوزمزيندن

اشكالى قالدردى ، تفسیر و ايشاحه يارديم ايدنى .
سبب نزول سبيله شو تخصيص (ولم يلبسوا
ايامهم) آيتده كي عمومى فخر عالم افنديزك (ان
الشرك لظلام عظيم) آيتي دليل ايله مشركينه تخصيصه
بكرزه در .

ديكر مثال : (والقتلة اشدمن القتل) آيتده
فته ، عمومى اوزمزينه باقى دكلدر . بلنكه مسلمين
اغوا و اجنار ايدمهك شره ارجاع ايتك فتنه
مخصوصه سي مراددر كه حقيقه بونكه قتلدن اشد
اولديفته شه يوقدر . بوكاده قرينه ، سبب نزولدر .
چونكه : آيت ، مسلمين شره اعاده ايجون مشر .
كينك اعمال جبر و شدت و استعمال خيانت
ايجلريدن . يوقسه هر فتنهك على الاطلاق قتلدن
اشد اولامی هر يوده مسلم دكلدر .

داوانتون آيات فاكوتيه سي تفسیر و تاريخ تفسیرمدرسي
رغزلى جودت

اخلاق

[ديانت ايتلى ريسلى هيت مشاوره اعضاسندن
فضل محترم آفده كيلي احمد جدى افندى حضرتليك
بكي نيز اولونان (اخلاق درسلى) عنواني ائزندن]
اسلامده اخلاقك درجه اهميتي ايشاح ايتك
خصوصنده فرسانكناهيدين صدور ايدن و اتمايشت
لائتمم مكارم الاخلاق == بن آخلاق مكارم اخلاقي
تاملامق ايجون بعث اولندم ، حديث شريفلي
كافيدر اعتقادندم .

خاتم الانبيا افنديز و غايه بعتم مكارم اخلاقي
اتاميدر ، ديدكدن صكره آراتق بو بايدم داهازياده
سوز سويلمك لازم دكلدر . شو قدر كه خاتم
رسالت افنديزك شوو حديث شريفليكن احتوا
ايلديكي حقايق علويه ي بر درجه به قدر ايشاح
ايدر مقصديه بر قاچ سوز سويلمك ايسينورم ؛
انسان ايجون بر غايه كال واردر كه اوني احرازه

چالشمق اوزمزينه فرضيدر . عين زمانده انسان
بر جوق نقصانه مروضدر ؛ بوكلوب اوكا غلبه
ايجليدر ، حالوكه انسانك مرتبه كاله واصل
اولامی ، امكان مساعد اولديني قدر فضيلت
فازاغاستنده ، اخلاق و طبيعتي تهذيب اجه سنده در .
فضائل ديديكدن شي ايله روحك بر طاقم سعيه
و خويلريدن كنديسيه متصف ايكي شخص
آراسنده بر آيتك وفاق حصوله كلسه وسيله
اولور . رفاثه كلنجه : اولرله نفوس بشريه
عارض اولان برسورو كيفيات خيئه در كه كنديلر ايله
انصاف ايدن اشخاص آرمسندن تفرقه و منازعه
حصوله كتيرمك شانسندنر . شو حلاله انسانك
بوكسك بر مرتبه سعادت ، اك علوي بر غايه كال
تامين ايدن ، ياخود اك آشاغي بر دركيه سقوطه
وسيله اولان اونك اخلاقي و طبيعتيدر .

شيمدي بر حقيقت اولق اوزره ديه بيليرنكه :
مقتضاي خلقتلري بر آرادم يا شامق مجبور شندنر
اولان انسانك فضائل اخلاقيه رعايتكار بولو
تهلري الزمدر . باشقه صورته نه بر جمعيت تشكيل
ايدم بيليرلر ، نه بر مديت تأسيسه مقتدر اوله
بيليرلر . چونكه تعريفندنده آكلاشيلديفته كوره
هيت ايجاييه آراسنده مدار وحدت اولاجق
آحاده جمعيت ميلانده متين برعروء اتحاد تشكيل
ايدمهك اولان يكانه اساس آخلاق فضائل اخلاقي
قيه و دره فضائل ، برفومك كافه افراديه شامل
اولورسه هر برى حديثي بيليرك حقيق طابعيرق
ديكرينك حدودينه ، حقوقه ، اصلاحتاواز ايجه يچكي
ايجون آرازنده تعاون طبيعتيه حصول بولور .
هر فردك جمعيتده كي موقفي ، اشكالى ، وظائفي
عقلف اولماقه برابر هبسي بدن بر وجود مشترك
بقاسنه ، تاييد قواسته خدمت ايدن اعضا متابه .
سنده در . بر جمعيتده كي فضائل اخلاقيه هر

عضوی کند و وظیفه مخصوصه سی ایا اید و رک باشقه سنک و طیفه سنه مجاوزدن آلقویان و قوه حیاتیه کیدر .

شوله ده دیه بیلیر : جمیع انسانیه نسبتله فضائل اخلاقیه ، کائناته نسبتله جاذبه عمومی کیدر . کواکب و سیاراتک آراسنده کی نظام ناصیل جاذبه عمومی سایه سنده پادار اولیورسه ، هر بیلیر بو قوتک توازی سیبیه مرکزنده ناصیل ثابت قالیورسه ؛ دیگر کواکبه آراسنده کی نسبتی نصل محافظه ایلدیرک کائناتک ایجاد و بقای حقدن کی حکمت الهی تمام اولونجهیه قدر هر بری مدار خصوصیتده منتظماً سیر ایدیسورسه ؛ بو فضائل واسطه سیله درک جناب حق ، هیئت اجتماعی تشکیل ایدن افراددن هر برینک موجودیت شخصیه سی بر زمان محدودده ، موجودیت انسانیه ایسه آنحق علم الهیسنک احاطه ایدم بیلدیک بر آتییه قدر محافظه ایدر . دیمک ک انسانیت نام عمومی سیله تعریف ایلدیکز منظومه ، آنحق فضیلت و مکارم اخلاقیه ایله قائمدر . ایسته بونک اینجوندورک : حکیم الانبیا اقدیمز حضرتلری غایه بعث مکارم اخلاقی انجاندور ، بو یوز مشاردور .

بو مکارم و فضائل ایله بونک ضدی اولان ردائی و بونلرک نفسدن کیفیت صدورنی ، بونلرک صدوریه باعث اولان سوائی و قوائی بزم بیلدیرم . چک نی ایسه علم اخلاقدر ، هر علمک شرف و اهمیتی شیه یوق اونک موضوعیه متناسبدر .

آنکین امر همی

ارضک صوگ کوی

بکن نسخه دن مابعد

بو احتمالات بر وجه آتیدر :

۱ - ارض ، کندندن چوق بیوک و بزرهرلی

غازلردن مرکب بر قوروقلی بیلیرک نواته یقین چاربار و اینجندن کچرک کندیسته بر شی اولمه قله برار هر اومن نقشه غیر صالح برحاله کلیر و بالعموم مخلوقات و نباتات دفعه عمو اولور . ارض شمدیه قدر بر قاج دفعه لر قوروقلی بیلیرک اینجندن کیمش ایسه ده نواته پک اوزاق تصادف اینجندن طولانی شایان دقت حادثات ظهور ایتیمشدر .

۲ - سیاره من ؛ تضاده کاشلی صورتده بولنان اجرام انقاضی و تجزی ایتش قوروقلی بیلیرک پارچهلرینه تصادف ایدرک طولانی سیله طاش یا غموریت طوئیلورک بر آنده اوزرندنه نبر ملجأ ، نده بر ذی روح قایلر . دکرلرک اعماق بیل طاشلرله دولار .

۳ - کچیککی بولده مرئی و یا غیر مرئی و صلب حالتده بر جرم سهاوی تصادف و مصادمه ایدرک شدت مصادمه دن بر آنده بخار حالت کچر . و بالطبع نه کندیندن ، نده اوستنده کیلردن هیچ بر شی قالماز !

بو حالت وقوع بولمجهنی حضرت قرآن سوره ابراهیمک ۴۸ نجی آتیله خبر ویریورک بز بوبابده عن قریب تفصیلات مهمه اعطا ایدمکچکز .

۴ - شمسزک برکون قراروب حرارت و ضیائی ضایع ایتمه سیله ارض طوکار ، بالطبع اوزرندنه ذوی الحیاندن وحی آغاچاردن اثر قالماز .

۵ - سباده صیق صیق واقع اولدینی اوزره شمسز برکون خارق العاده اوله رق پارلار و ارضنیزی عمو ایدر .

۶ - و یا خود ارض بر افلاق داخلی نتیجه .

سند کندیسی باطلار و عمو اولور . . . . . بونلردن باشقه شایان ذکر بر قاج حادثه نكدها وقوعیه ارضک اوزرندنه کی مخلوقات یوق اوله

بیلورسه ده بو احتمالات نسبتاً ضعیف اولدقلرندن ذکرلرندن صرف نظر ایتدک .

بالاده مذکور حادثاتدن هر بری ، ارضه صوگ کون اولاجق بر ماهیتی حائر ایسه ده رک زیاده مختل بولنانلری ؛ شمسک صفویه رق سونعی و بناء علیه ارضک هر طرفی بوز قیلامسی ، دیکری ده مصادمه ایله پارچه لیمیدر .

شمسک سونعی اینجون لاقل یکریمی میلیون سنه به احتیاج بولنوب حالبوکه بو مدت نظر قنده بر ویا بر قاج مصادمه احتمالی دها زیاده مأمول بولندیکی کچی ذاتاً حضرت قرآن دخی بونی خبر ویردیکندن بالاده ذکر اولان حاللادن دیکرلرک وقوع بولمجهننه شیه ایدلمه مک لازمدر . بناء علیه بز دخی بو احتمالی نظر دقته آله رق تفصیلات لازمه اعطا ایدمکچکز .

اولا ؛ بو بابده شرف نازل اولان آیات جلیله نی یازم .

سوره ابراهیم آیت ۴۷ : [یوم تبدل الارض غیر الارض و السموات . . .]

« ارض ؛ ارضک غیر یسته ؛ و سیارات ؛ سیاراتک غیر یسته تبدل ایتدیککی کون . . . »

بالخاصه بو آیت جلیله مصادمه ارضی مشعر اولوب کره مرک ختم غریبه اشارتدر . زرا مصادمه دن صکره ؛ سحایه حالته کچیک ارض بعدالترد الله اسکی ارض اولمجه قدر .

سوره نمل آیت ۸۷ : [و یوم یفتخی الصور]

« و ، صور او قلدنیک کون . . . » بوراده صوردن مقصد حضرت اسرافیل علیه السلامک اوتدیرمکچکی دودوک دکدر . بزم تفسیرلر مزه نه متناسبه کچیکینه هم حیرت ایدیسورم ، همه متأثر اولیورم . نفع صوردن مقصد ، ارض مصادمه ایدوب حاصل اولان مدعش صدا وعین زمانده مرکزنده بولنان

غازاتک سر بست قالدیندن مشوله آچی خروچندن بشقه برشی دکدر .

سوره مدثرک ۸ نجی : [فاذا نزل فی النار] آیت جلیله سی دخی تماماً بو حکمده در .

سوره زلزال - آیت : [اذا زلزلت الارض]

زلزالها و اخرجت الارض اقالها . . .] « ارض زلزله ایله حاللاندینی و بوکچی جیغاردینی وقت ، یعنی بالقصده دروننده کیلرک طیشاری به هجومده دیمکدرکه مصادمه علامتدندر . زرا بودر جمعه دهش بر مصادمه درکه ارضی حاللایه قدر . بیلدیکمز زلزله لرله بتون ارضک حاللایه سنه و بتون افقانتک دیشاری به فرلامنه امکان یوقدر . بالخاصه زرده کی آیت کریمه بو حقیقی دها بارز صورتده اظهار ایتکده در :

سوره الشقاق - آیت ۵ : [و اذا الارض مدت و اقلت ما فیها و تخیلت . . .] « ارض یاییلوب یاصیلدینی و اینجندمه کی آتوب پوشاندینی و قنده ، یاصیلوب یاییلبق و طولانی سیله اینجندمه کیری پوشانلق حادثه سی ، ارضک بشقه سیله مصادمه سندن عبارت اولدینی کون کچی آشکاردور .

سوره الحج - آیت ۱۰ ، ۲ : [یا ایها الناس اتقوا ربکم ان زلزله الساعة شی عظیم . یوم ترونها تذهل کل مرضه عما ارضت و تقض کل ذات حمل حملها و تری الناس سکاری و ما هم بکاری و لکن عذاب الله شدید]

« ای ناس ربکزه متقی اولکمز . حقیقه زلزله قیامت پک عظیم شیدر . اوکون کورورسک که بتون امن یکیلر یازورلری اونوتور . و هر حامل قادین حملی وضع ایدر . نامی سرخوش کورورسک ، لکن آنلر سرخوش دک ، آنحق عذاب الله شدیددر : »

سوره الحاقه - آیت ۱۳ ، ۱۴ ، ۱۵ :

پارس مکتوبی

نادر محمدزاده :

موسیو [لوسیهن بوا] جنابلیله ملاقات

اسکی برناتک تیز مردودنلرندن جیقورم ..
نجره لردن (سن) نهری ونهرک اوستنده قیریشان
رتکارنک الکتریک انکاسلری کوزوکیور .
لوسیهن بوا جنابلیرنک حضورینه کیردم ،
(محفل) نامنه زیارته کلدیکیمی سولیهلرک کندیمی
قدیم ایندم . عقل وخیاله کلیه حک برصیبت
وتمنویت ایله حسن قبول کوستردیلر .

آراق ادبیات رسپییه فورمولی حالته کلن
«کندیلرینه خاص» ترکیبی قیمتدن دوشمه مش
اولسه ایدی بورادام بزمده وظیفه توصیفی کورمش
اوله جقدی ، اوت ، کندینه خاص ، هر دلو تکلیف
وتکلفدن آزاده ، آنحق برعلم آدمک کوسترمه لجهکی
صیبی برزاکت . موسیولوسیهن بوا اوله برزاکت
دها ایلک آند فارشوستندکی تسخیر ایدیور :
دورین برقیویه باقیچه انسانک ناسل باشی دوزسه
نیمده باشم ده ایلک آند دوشمه باشلادی .

چونکیرعل قویوسی ، برخرینه عرفان قارشیبسته
بولتی کی رسامته مظهر اولمشدم . اوزون سورن
ملاقامتک خلاصه الحلاصه سی قارملر بیلدیر بیورم :
سؤلم — اسلامیت ایچون وقی کیمش دینیور ،
نه فکرده سیکز ؟

جوابلی — اسلامیت دایم موجوده لجه قدر .
س — اسلامیت ایله مدنیتک توافقی ایتدیکی
ادعا ایدیور ..

ج — اسلامیت حال حاضر مدنیتله بلک اعلای
توافقی ایدیور . ذاتا اسلام تملکیتلرند برعصر دیری
مشهود اولان ترقی ، اسلامیتله مدنیتک برابرکیمده .
بیلدکیرنی کوستر .

[فاذا نفع فی الصور نفخة واحدة رحلت الارض
والجبال فدنکنا ذکة واحدة فبومئذ وقعت الواقعة ...]
« صورده بر کره نفخه وقوعنده ارض وطاغیر
توز ایدیلوب اوچورولدقده ایشته اوکون وقعه
وقوعیولور . یعنی قیامت قویار . »

بو آیت خلیله دخی مصادمه نك احداث ایدمه جکی
حالاتک عینی اولوب صور افاده سی دخی غارتک
احداث ایدمه جکی صدای هولنا کدر ، سورة وقه ک
۲۰ نجی آیت کریمه سی دخی بو حکمدور .

سورة زمر — آیت ۶۸ : [ونفخ فی الصور
فصعق من فی السموات ومن فی الارض الا من شاء الله
ثم نفخ فی اخری فاذا هم قیام ینظرون]

« وصور اوغلندکده — ارض ارضک غیرینه
چاروب مصادمه ایتدکده — سیارات و ارضده
بولنانلر بایلوب تولور . الالهک ایستدیکي مستشادر .
صکره بردها اوغلنور آنلر قیام ایدرلر کورورلر ! .. »
بو آیت کریمه نك حکمنه نظر ارض ، اوله سیارات
ایله مآ مصادمه یه اوغرایه جکی ، یعنی سدمه عالم
شمسین جه قوعیولمه جکی ، بعدد ایتدیکي دفعه اوله رقی
بر مصادمه ایلله ارض نحو اوله جقدر . بو حادثه
حقنده زبرده تفصیلات کافی وارد .

سورة نمل — آیت ۸۷ : [یوم نفخ فی الصور
ففرع من فی السموات ومن فی الارض الا من شاء الله
وکل اتوه داخیرن . .] « سور اوغلندیکي ، یعنی
مصادمه رقعوبولدی کون سیارات و ارضده
بولنانلرک الالهک ایستدیکندن باعدالری فرغناک
اولورلر و حضور انسی به ذلیلانه کلیرلر . »

بو آیت کریمه دن سیاراتک دخی ذوی العقول ایلله
ایله مکنون بولندیکي آکلاشدیکي کی وقعه قیامتک
دخی منظومه شمسین جه قوعیولمه جکی تکرار
ایلدکیمده . حضور انسی به ذلیلانه کلک مسئله سی ایسه
فردا هیچ برکیمه نك صاغ قالمه جکی دیکیمده ! ..
(مابعدی وار) ارکان حریبه میر آلائی

ع . عبدالرحمن

س — مدنیت سزجه ندر .

ج — مدنیت توزیع عدالت و احتیاجات
بشریه نك قلمنی ایچون احوال و اشیا یی تکمل
ایتدیرمکدر .

س — مسلمانلرک آوروپالیلره نسبتله آشنای
برموقده بولنلرینک سبی ندر ؟

ج — بونک ایچون برجوق سبب واردک
بونلرک اکثرینه مسلمانلرک دخل و تأثیر یی یوقدر .
سیاسی ، اقتصادی و اجتماعی اولق اوزره اوج قسم
تشکیل ایدن سیدلرک باشلیجه لری :

۱ — سلطنت مطلقه درک هر برده حکمران
اولمشدر ، دایمافادر .

۲ — حکومتلرک جهالت و عطائی ، خلقی
تسور و تعلیم ایتمه سی .

۳ — متعدد حربلره مجبور اولمالری ، (حرب
تخریبکاردر) .

۴ — عدالت مسئله سی .

۵ — غربیلرک شرقیلره اولان معامله سی :
انجیللر شرقیلرک وضعیتی سوء استعمال ایتشادر .
آوروپا نك شرق قارشنی جوق قصوری ، صولدرجه
جوق قصوری وارد . فکرجه اسلاملرک آوروپا
لیره نسبتله دون برموقده بولنلرینک بر دکل ، متعدد
اسبابی وارد .

س — (عالم اسلام مجموعه سی) حقنده براز
معلومات لطیف ایدرمیسکر ؟

ج — عالم اسلام مجموعه سی تشرین ثانی ۱۹۰۶
تاریخنده (قولله ژدوفرانس) مدرسلرندن موسیو
(آلفرده لوشاتولیه) نك تحت اداره سنده ، موسیو
(ماسینیون) ، فاس عرب قولله ژدی مدیری موسیو
(مازی) فاس امور خلیه اداره سنك قسم اجتماعی
رئیس موسیو (میشوبلله) ، السنه شرقیه مکنتی
معلملرندن موسیو (فلاتون) ، هند لسانی معلمی

(ونیقون) ، چینجه معلمی موسیو (ویسیهیر)
و معلملرندن موسیو (ماله) طرفندن تأسیس
اولمشدر . بو هیئت داخل بولنان انجیللر : فله مکده
(لهد) دارالفنون عربجه مدرسی و فله نك مستملکات
اداره سنده مشاور پروفیسور (شوق هورژ) ،
اولجه ایرانده بولنمش اولان از میر انگلیز جنرال
قونسولوسنی موسیو (رابینو) ، طهران روس سفارتی
باش ترجمانی موسیو (مینورسکی) ، ایرانده روس
ویس قونسولوسنی موسیو (نیکیچین) ، سابق ایتالیا
قونسولوسلرندن موسیو (پوما) لیونده عربجه معلمی
(بن علی فکار) ، ابوبکر عبدالسلام بن شعیب ؛
بوداندن معادده برجوق تورک و ایرانی واردی که
نام مستعار قوللاشفده ایدیلر . ساده میرزا محمدخان
امضاسنی آتوردی .

مقصد تأسیس باخاسه اجتماعدر . مجموعه
(قولله ژدوفرانس) دماجتماعات اسلامیه کریمینه
تابعدر . اولجه هر ای جیشوردی ، شمدی اوج آید
بر نشر اولنور . اساس موضوعلره دین ، تاریخ ،
اجتماعات ، اقتصادی جوغرافیا ، عل آثار عتیقه ،
صنایع نفیسه در ، بولنردن باشقه مسائل مهمه یه
دائر مفصل تدقیقلر . حوادث ، اسلام مطبوعاتک
تحلیل و تدقیق ، آثار منتشره حقنده معلومات .
س — فاس هیئت علمی سی حقنده براز معلومات
لطیف ایدرمیسکر ؟

ج — فاس هیئت علمی سی ۱۹۰۳ ده یارسنده
باش مرخص اولان موسیو (لوشاتولیه) نك تحت
ریاستنده تأسیس اولمشدر . و قتیله (قاهره)
فرانسز ایستیتوسنده بولنان موسیو (ژورژ سالون)
فاسده چالیشوردی . ۱۹۰۶ ده (طنجه) ده وفات
ایتدیکندن موسیو (میشوبلله) برینه سگدی .
مومالیه ۱۸۸۴ تاریخندن بری فاسده بولنقده اولوب
فاس فرانسلرینک اک قلملی سی در . هیئت (فاس

خزینة اوراقی (نشر انجمنکده در شیمی به قدر یکرمیش جلد نشر اولشده). (عالم اسلام مجموعه) مذکور هیت طرفدن ۱۹۲۰ - ۹۲۱ سنه سنه قدر اداره اولفده ایدی. ۱۹۲۱ ده هیت اسمی دکیشدر مش Protectorat نك قسم اجتماعیه اولشده. بوضویرله قرانسمعارف نظارتدن آریلار ق فاس ولایت عمومیه سنه تابع بولمقده در. فاس خزینة اوراقدن ماعدا فاس شهر وقیله لری و نایله برانکیچی سدری نشر اولمقده در. ملکتنک بوتون اقسامی حاوی اوله جق بوسهری بویوک و رسیدر. نشریه ۱۹۱۵ ده باشلاشمش و شیمی به قدر ۷ ویا ۸ جلدی چیقمشدر. مجموعی قرق جلد قدر اوله جقدر. قسم اجتماعیه سنک خصوصی محرر لری اولمقده برابر عسکری ترجمانلر و برلرده معارن تحریریه بولمقده در. مرکز (طنجه) اولوب فاسک الک مهملردن عد اولان کوزل برکتخانه می وارد. من - تصوف حقه فکرت کز ندر؟

ج - تصوف هنددن گشدر. (براهنیم) ک تأیری وارد، دیورلر، فقط اثبات ایدمیورلر. بیلیمور دیک الک دوشریسیدر. اعتقادات صوفیه بوتون اسکی دینارده وارد. بوسیرده (پار دانش) دن بحث ایتدم. (۱)

دیدیلرک: بهاردانش یوز سنه اول (۱۸۱۰) ده انکلیزجه و فرانسیزجه ترجمه ایلشدر. موسیو (وشتور شوون) بوتون شرق حکایرینک مبدائی تدقیق ایشدر. نشر ایتدیکی (عرب آثار ییلیمو غرافی) می جوق مهم برآرد. موسیو (فوسکن) ده شرق حکایرینک دائر تدقیقاده بولومشدر. (باسه) نك ده (۱) عمل اداره سنجه نشر ایدیان (هنرماسالاری) نك اصلی.

تدقیقاتی وارد موسیو (قازانووا) تدقیقاتی مجموعه ویرمکده در. هند ماسالاری آلم. مطالعه می طاهرکه یازاچم (۱) ۴.

لوسین بووا جتا بلرینک عربجه واسپانیولجه بیلیم می عظمه رسوال کتیردی. اسپانیولجه عربی کملر اولوب اولدیقنی صوردم:

... اسپانیولجه منشای عربی کملر وارد (آنکلمان) و (دوزی) اسپانیول پورتکیزجه ده عربجه عربجه دن مشتق کملر دائر لغت کتانی یاقمشدر. بوندن ده ماکمل اوله رق (شعر و یله زنی یاغوزان) طرفندن تألیف اولان و منشای عرب لسانی اولان اسپانیولجه پورتکیزجه و قاتالان کملرینی حاوی اثر ذکر اوله بیلر. (مورا) اسمنده کی مؤلف ۱۷۸۰ تاربخده ایک دفعه اوله رق نشر اولان اثرده پورتکیزجه ده عرب لسانک بقایاسنی جم ایشدر. (ده لادو) منشای شرقی اولان کملرک برلتنی یاقمش و ۱۹۲۰ تاربخده دوشری نشر ایلشدر.

صوک زمانلرده مهم برکتف واقع اولش، مع الاسف لایق وجهه طایفه ایشدر. لیزبون دارالفنوننده عربجه مدرس و عاوم اقامه میسی اعضاسندن (داویدلوش) پورتکیز (العجمیه) سنی کشف ایشدر.

(العجمیه) کلمنی ایک ایشیتدیکم ایچون نادر؛ دیبه صوردم جواباً دیدیلرک:

«العجمیه اسپانیول لسانی، فقط عرب حرفلرله یازیش اثرلدر. اسپانیول العجمیه سنک موجود اولدنی چوقدنیری بیلینیوردی. چونکه

(۱) هتدم موسیو لوسین بووا، بوعربی ایفایش ولفقاً کوندر دیک ۱ کانون ثانی سنه ۱۹۲۵ تاربخلی برافغاننده کرک رشید مظهر نك ایددی کرک محرز عاجل حقه نك توجکاز برلسان قولا لاخمشدر. کتیلرینه عتاً تشکرلر ایددم - طاهرالولی

اسپانیاده کی عربلر مشور اولوب مهم جماعتلر تشکیل ایشکده ایدیلر حالیکه پورتکیزده کی عربلر نك کری قالمش اوتیه بری به یایلمش بولونیوردی. عربلرک اسپانیان اخرجندن صکره (العجمیه) تمامیه اونوتولدی. اون طقوزنجی عصرک مبدأده (قونده) نامنده براسپانیول - که اسپانیاده کی عربلرک تاریخی یازمشدر. - ایله (سیلوستر ساسی) نامنده برفرانسز العجمیه اثرلری ترجمیه موفق اولمشلدر. اسپانیا کتبخانه نرند و یازسده ملی کتبخانه ده بویکی برچوق کتاب وارد.

اسپانیاده (آلموندا دولاسمرا) اسمنده کی کوبده برقاچ یوز اثر بولمشدر. پورتکیزده (تورده دوتومبو) ده مچمول بر لسانده برچوق آثار بولمقده و بولسان، السنه شریفدن بری عد اولمقده ایدی. (داویدلوش) بولسانک پورتکیزالعجمیه می اولدیقنی اثبات ایشدر. مع الاسف بوکشف لایق و اهمیتی وجهه طایفه ایشدر. موضوع اسپانیا اوزرینه جریان ایتدیکندن موسیو لوسین بووا جتا بلری دواغه دیدیلرک:

«حال حاضرده ایکی قبتدار لسان عربی طلی موجود بولونیور. بونار (یولیان ریبرا) و (مینیسل آزین) اولوب مادرید دارالفنون مدرسلرنددر. موسیو آزین و باطاحه فلسفی و دینی تدقیقاته اشتغال ایشکده در. کندیسی اسپانیا قرالینک راهبدر.

موسیو (ریبرا) شیمدیک آوروپانک موسیقی و شعرینک عربلر واسطه سیله ایراندن کادیکتی اثبات ایشک ایستیمور. موسیو الیک بونظری می بر عصر اول اسپانیول تاریخشناسی (قونده) طرفندن ده ادعا ایدلمشدر. (دوزی) و (رونان) بونی جرح ایشک ایستمشلردی. لیزبون دارالفنون مدرسی ایکن ۱۹۱۰ ده ریاست جمهوری اشغال

ایلمش اولان موسیو (توفیلو براغا) بونظری می ۱۸۷۰ سنه سنه دوشری تشکر الله ایشدی. موسیو ریبرا شیمدی ده شتله مذاقه ایشکده در. برقاچ سنه دنیری موسیو ریبرا باطاحه موسیقی ایله مشغول اولوب اسکی موسیقی پارچه لری نشر ایشکده و اونلرده کی تأثیرات شرفیه کی کوسر مکده. در. وقیله (آراغون) ده حکمی جاری (ژوستیسیا) نامنده کی مجموعه قوانینک منشایه دائر برلر نشر ایشدر. فکرنجه بوجوجه نك منشای ایرانی اولوب عربلر واسطه سیله کتیشدر. ۴.

بومهم معلومانی ده لطف ایتدکن صکره علاوه اوله رق «اون دوفوننجی عصرده (آلمونان) ک تسمیه اولسان جا کمل واردی (آلمونان) ک عربجه می (احتساب) در. ۵ دیدی.

وقت یکیکمشدی. قبتدار زمانلری غصب ایش اولقندن متولد مچجوبیت و بوقدر قبتدار معلومات ایدقندن متحصل نمونیتله، ناصلی تشکر ایدمکمی بیلیمه نك آریلدم.

پارس ۲۹ تشرین ثانی ۹۲۴

رشیه مظهر

صوغولتی و اچیقاق:

احتمال سرلوحه ده کی ایکی لفظ دلاتیه بیل باشی کیجه سنک بک اوغلنده (بوسه نرله تسعیدی) مراسمندن یخت ایدمک ظن اولونا جقدر. واقعا مراسم موسم طرلا یسیله او ظن ده خاطر کملر دکلدر. فقط، خایر.. اورالره کیتک واولانلری کورمک ایستمه دیکم کی اوقدر صوغول و اچیق موضوعلره قی قاریشدر مرقده آرزو ایشم. او تسعیدک تقبیح و تحسینی اربانه بیراچم، بالکیز اوروبا عاداتنک تمامیه و بلا قید و شرط قبولی

عصره لك ايجاي وهم ايله يئنه ناهيز بر توصيهده بولوناجم :

بومدن و توفيرور كيمسeler ، بر دقيقه كوزلري قاييئنه ، سكر و شهوت تاثيريله نيتريشن ارگكلى ، ديشي يوزلرجه دوداغك ظلمت و عسرت دالغالري آراسنده بر برينه بيتشديكي خيالاً قاشا ايئنهلر ، اولئك آراسنده بوگون دكلسه بيله بلكه يارين كندى منسوبلري بولونه بيله چكى ده فرش ايله سئلر ؛ وجدانلري صزلاماز ، معدلري بولانماز و كوزلري صولانماز سه پروبانغالردن كرى طور ماسئلر .

بتم بخت ائتك ايستهديكم صوغوق آچيقلق - كوزلرك روايتنه كوره - اوروپاده بيله ناموس و حيثيت صاحبلرينك كيشهديكي برلرده كي انكشاف عورت دكل ، تورك خانني قياقنده كورولن بعضي قاديئلرده كي موسسسز و او نسبتده سهومسز مكشوفيدر .

باشقعلرينك ناصيل كوردكيكي و كورمك امانى بيلهديكي بيلهيم . لكن بتم نظرم ، هر شنده بر آهنگ و برانسجام آزار . مثلاً قارت و بوروشوق بر سورانده بولونماي پك طبيي اولان بيقارل نقطه تعجب حاله كتير ياش ، ياخود غلط طبيعت ايش كي حك ايله يورك كوتورولش اولماسي ، علميه و درويشلك سرپوشارينك مهابت و برديكي بر يوزك تراشیده چكسي آلتنده تيلي قورونى بر يويون باغتك سالالانماسي ، كذا الى تسبيحلى بر يابا ايله يوزي پيولى بر آنالك آراسنده - آنچاق مودايه رعایت فكريه - ياشي (بونته) لى بر ياوروجنك قوشاسي ، كذا متفنن بر ذاتك ؛ انساني اولانلاريني حالده ادبياتدن دم اورماسي ؛ كذا اساتذد ادبدن بعضيلرينك اكسساي يوقكن شرعياتدن بخته قانقشاسي و امثال آهنگسز حركتلر ، بتم مناسبت

و مطابقت آرايان بدئي ذوقى ايجيدير . بناء عليه حسن طبيعت و بديعتيله او محاسنك آراسنده آچيقلق و صوغوقل كورورم .

طبيعتدن بخت اولونمازيا ، بتم ، كيرديكم بر اوطة داخلنده كي اثاث و اشيايك برنده بولونمايئندن باشقه يازى و رسم لوحلرينك بيله زمين و زمانه كوره اولماسي ايستهم . مثلاً برقيش كوني :

أسدكه كوكلده آه سر دم
كسب ايتدى بورنكي روى زردم
يئنى حاوى و (معبوده حسن) ؛ و نهوسك دالغالر آراسندن چير چيلاق چيقماسني مصور لوحلري قرائت و قاشا ايدهم .

برنجيئندن قار تيبسيه قيريق چاملري زانفردايان بر اوطةده خلق افنديلرمزك نيتريشه لري ، ايكنجيسندن ده كزيتني آرقه داشتك تركي اوزدريئه اتجار ايچين كنديني ده كيزه آتئش عصرى بر خانك يارى منجمد بر حالده چيقاريليشني خاطرلار و متأثر اولورم . كذا بيله كانون ثاني كوزلردن برنده موزيه كيدمك اولسهم او ، غابت صنعتكارانه او يولش چيلاق هيكلره اوزون بويلو باقامم . جوجوقلر ك ياديني قاردن آرسائلر كي كورور و كجرم . جويى مطابقت اولان كوزلرم ، اولانده فروملى و جبهلى يكي چري تماثيلي ايله مشغول اولئندن حظ ايدر .

كيمسه نك ذوقنه قاريشام . كندى تلقياغه كوره بولئردن شو نتيجهنى چيقاريلورم :
كوزملكده آهنگ ايله برابر عيظه مطابقت و زمين و زمانه رعایت الزمدر .

اوحالده ارگكلكلر باطلو باقارنى قالدردقلى ، ياخود يوزلري ، كوزلري آتقيلرله اورئدكلى بر زمانده كوركلو و مانعولو ، حتى چاكتل ، انكلكلى . بعضي قاديئلرك قولاق ، بويون ، كردن ، گوكوس .

كي اك زياده اوشوشمك عضولري انظار تاشايه دكل - چونكه باقان و ايمرمن يوق - قارلى ، يوزلو برهوايه معروض بيراقارلى - چيقاردلغ نتيجهيه كوره - صوك درجهده صوغوقل و كوزملك ايله او مناسبتسز مكشوفيت بيتنده پك آتقيرى بر آچيقلق بولويورم . بلكه طبيعت صاحبلردن جوجونده بومسئده بئانه مفكردر ، يارى او عصرى مكشوفيلر ، ياخود اولئك مودا ديه مقلدهلري ، موسسه كوره كيشهني و كوزمل كورونمك ايچين بر آرز اورونمهي اوكرلسلرده هم مختلري كوزه . نسلر ، همده آچيقلق و صوغوقلريله كنديلري نصادفاً كوزلري اوشوشمسلر .

فكرى مبالغه

مضل اولي :

قطعه نعتيه

مهر حقه سرمدي بر مظهر اجلال اولوب
ظلمت آباد جهان ايلدك اظهار نور
نشوة توحيددن دلر قايردى ي نصيب
ايتمه يدي يار رسول الله ! اكر ذاتك ظهور
۱۲ ربيع الاول ۱۳۴۳

سعود المرلوي

صباح انتباه

سابع انتباهمه كننجه بانك (الصلوات)
آچيلدى چشم غفلتم ، چيكيلدى پرده سبات
توجه ايله بوبده بن الله دل پناهمه
قايئدى روى محسيت ندميله سجده كاهمه
آچيلدى تيرتومن ألم ، در عطاي اكرمه
اودمده روح ملهم ايريشدى باشقه حاله

سعود المرلوي

لسان آفرينشك سسي ، اوجانلي زمزمه
كيرمدي باشقه تورلوهب او آندم كوش درگه
تفهم ايله دمكه بن اوصيحهلر اوزاق ، باقين
ايئنى قلب خلقتك پرستنده خالفك
خروسلك ترنيله قوشارك تكللى

صبارك نسمي ، بولوطلرك ترسمي
بكاي وجد فجر ايله دمونكك صاحيلداسي
اوزالنه فيوض ايله چيچكلرك آجيلماسي
جوشوب هواي عشق ايله دكيزلرك توجي

اوروب تواي شوق ايله كوكلرك تيجي
ساده كي كواكلك سونوك سونوك پاريلتسي
زمينه چاغلايان صوبك حزين حزين شاريلتسي
خلاصه ذره دن طوبتك ، قضاي قطع ايلدك كيدك

لسان خالصي بوتون شو صنع رب اكلك
كال اقياد ايله خدا سنك مسبيح
(يديچون) آبي ، بوخانكك موصفي
كلنجه انشراح نو شو نغمه لره قلبه
دوشوبده وجده ايله دم سجود عشق زيمه

انامل شعاع ايله كشاده اولدى توللري
سه زيلدى افق خاورك نكارش منوري
آچيلدى طرف مشرقك ياواش ياواش دريجه سي
كوروندى شمس طالعك شرفي ، شاني مهجهمي

كونش ، اومنيغ ضيا ، داغيئدى آب و تايي
ازاله ايتدى ظلمتك قور ارتياي
شو انحلا ، قاماشد بريجه ديدنه يقيني
خاطر لادم بدايت ظهور نور ديني
فقط اولئك طلوعي وار ، غروبى يوق مؤبدى
محل انشراقى چونكه : قلب باك احمدى

ظاهر المرلوي

غزل

ورده جهان آتش برده نور ایچون ؛
 صالوق فضایی قنیه بدم حضور ایچون .
 قنوت باش آکدی زده کی بازوی قدرته ،
 ارضك صخور قهری یاردی ظهور ایچون .
 بر سرور بلا پدر اولادی زک بز ،
 باغ بهشتی چیکنه دی برتک قصور ایچون .
 دوزخ شایردی زده کی برکاتی کوردی ده ،
 یقین صراطی قلادی پروا مرور ایچون .
 بولارده سرسیردیر ازلارجه نسلدز ،
 خولیا یتشمه یز براملار دور ایچون .
 بر سر مظهر زک یلنیز شاعرز ،
 زدن ضیا صونولدی سواته فلور ایچون .
 مجنونی عقل و فکره امام ایله یز ،
 زدن خبر دیلندی فلاطون شعور ایچون .
 بز خلقتك صاورردی انك شانلی صیحه یز ،
 زدن صدا دیلر ملك البعث صور ایچون .
 بر عشقه شعله زار تجلی که سیه مرز ،
 افلاکی یاقدی دست خدا هپ اونور ایچون .

ده کز

بر آنکه به بر حیات ده کز بر تشویه کائنات ده کز
 سوزد اورجیق نشوء اما سوز دینه به ترعات ده کز
 ای یخت کرمور و مستکر بیک جوده و التقات ده کز
 بر هر ایچین ای جهان دوار آرقی بو قلیات ده کز
 بر غله نبات ایدوب سه ویک دل ورمه بی نبات ده کز
 ای زندگي عدم نمونه بر آنکه بر نبات ده کز
 اولکده دمنده قوت ووشدر چوق کیمسه او و نبات ده کز
 بر دورینه قلیترکه ده کز ده کز با تاملق و فالت ده کز

نظیر هسی

بر جذبه بیک حیات ده کز مهر و مه کاشکات ده کز
 بر خندمه ای لب محبت ده کز بو مکونات ده کز

اول رهرو کیمه حقیقت میل ایچکه سونمات دکز
 ای نور! سنك بر آنکه لکه بیک نیر بی نبات دکز
 عجب! فلک نیمه کاره بر نفس ایچون التقات دکز
 محیی الدین رائف

انکلیز سونجات ادیبه سی غونلرندن (aogfellone) دن:
 تیر و نغمه

بن هوا به بر تیر آتش ایدم ؛ یره دوشمش
 ایدی . نره به دوشدیکنی آکلا به ماش ایدم . او قدر
 سریع طیران ایدی که نظر تماش اونک پروازنی
 تعقیب ایدم مردی .

بن هوا به بر نغمه فتح انجش ایدم ، ارضه
 دوشمش ایدی . مبطنی نصین ایدم معمش ایدم .
 کیمده او قدر کسکین ، قوتی کوز وارد که
 بر نغمه نك طیرانی تعقیب ایدم بیلسون ؛

چوق ، چوق ، چوق زمان سوکر اوتیر آوارمی
 بر میشه نك ایچنده کشف ایدم هنوز قیرلماش
 ایدی . نغمه به کانیجه اونی باشندن نایبه قدر بر جمیع
 قلبنده مکتون بولدم .

محمیی الدین رائف

عقلم تاریخی

منجم باشی حسین حلمی افندی مرحوم

فضای بی کران ایچنده دورا دور مسافله لایرینه
 دولاشان سیاره لری کی ، چوق کیمسه نك نظرد قتی جاب
 ایچین بر نیرم مر فته نبات اقول ایدی .

حسین حلمی افندی مرحوم ۱۳ ایلول ۱۳۴۷ تاریخه
 مصافق جمعه ایزمسی کونی انجعال ایلمش ، نیش عجزی
 خورخوره کانی خانه سندن قالدیریلوب ادرمه قایمی
 خارجنده کی عاله قبرستانه دفن اولونمشدر . رحمة الله تعالی .
 آراسیرا ملاقاتندن و دنا سندن استفاده ایلدیکن مرحومه
 دائر شیعده به قدر محله برنی یازیلانسی ، کندی بی
 ایچین بر قاج سطرانی برک اسیرکه ندیکندن دکل ، بلکه
 حیاتی و معلوماتی حقنده سوز سوله ، نك اویانه بر اقباعی
 ایسته ندیکندن ایلری گلش ایدی .

مداومته ۱۳۰۹ ده اجازت آلدی . فرائضی
 حاجی احمد افندی دن ده ۱۲۹۷ ده علم فرائضی تحصیل
 و اکمال ایلدیمز اولمشدی .

یدی امیرال تره داری حاجی قدری افندی دن
 ختم قرآن صورتیه فراشندن و ایدمه قیریل شیخ
 حاجی حافظ زکی افندی دن ده بخاری و شفاء شریف
 قرآنیه حدیثدن اجازت آلمشدی .

۱۳۱۲ حیزراننده اجرا قیلینان امتحانده برنجی
 صنف مدرسلکی احراز ایلده و سنه مذکور
 حیزرانک ۲۲ سنده فاتح جامع شریفنده درسه
 چاقوب ۲۰ حیزران ۱۳۲۵ ده اجازت وردی .

۱۲۹۹ اغتوس نهایترنده ایدی که ادیب شهر
 نامق کال بک مرحومک پدری منجم مصطفی عاصم
 بکدن علم نجومی و مکتب بحر به معلملندن لغاتر
 وجداول فلکیه مترجمی - مرحوم منجم اشرف بکدن

هیئت فلکیه و هیئات شمیه ایلده بیسطه و ربع نخه
 ترسمیلری و بالتخصیص خسوف و کوف
 حسابلری دقیق و صاغلام اساسله ایتام تحصیل
 ایلده . ۲۳ جمادی الآخره ۱۳۱۸ ده بالمساقه

سلطان سلیم جامع شریفی موقتکنه تعیین اولوندی .
 ۱۳۰۹ سنه سندن اعتبار اعلامولی جیب تقویمی
 حساب و نشریه باشلادیلده ۱۳۱۴ سنه سنده

مصطفی عاصم بکک منجم باشی اولماسی حبسیله تاداباً
 تقویم نشرندن فراغت ایلده . ۱۳۱۸ ده مصطفی
 عاصم بکک و قاتیله تکرار تقویم نشریه ابتدا و بالا
 اقطاع دوام ایدی .

۱۳۲۷ ده - نامق کال بکک برادری - منجم
 باشی ، ناشد بکک استغاسی اوزره ریه ریه منجم
 عارف افندی تعیین ایدیش ایکن موسی الیکده
 استغاسی طولا یسیله و باب مشیخته متشکل
 قومیسونک قرارله ۱ تشرین اول ۳۲۵ ده منجم
 باشیلقه نصب اولدی .

اغیرا اساتذہ علم هیئندن ییگانی متاعده رسام
 و خطاط احمد ضیا بک افندی ، استاد مرحومک ترجمه
 حالتی یازمش و فضل و کمال حقنده بر ایزمه معلومات و رسم
 اولونمشدن حلی افندی شوقدرجی اولسون طایفنی
 املیه او معلوماتی درج ایدپورن :

۱ منجم باشی خواجه حسین حلمی افندی ،
 (فارلوه) به تابع (قوللار) قرینه سنده و ۱۲۷۴
 کانون نایسنده طوغشدر . پدری : قیزانلق قضا سنک

(دوشملر) قرینه سندن حاجی احمد افندی خواجه
 ایدی . اوج قارده سنک ایکنجیسی بولونان حسین
 حلمی افندی ۱۲۸۱ تاریخنده قیزانلق (سوخته
 محمد افندی نایبه معروف) خطاط حافظ محمد

خلوصی افندی دن [ ] معلومات ابتدا یله ایلده جامع
 درسمیلرک بر قسمی و ثلث ایلده نسخ یازیلری
 تعل ایتدی . ۱۲۸۹ تشرین نایسنده استانبوله
 کلوب فاتح جوارنده کی چهارشنبه ده کاش محمد اغا

مدرسمنه داخل اولدی و منسلکی خواجه اسماعیل
 افندی نك درسه دوامه باشلادی . روس محاربه
 زانگه سنده مملکتنه کیدوب محاربه اشتراک ایدی
 و هجرته و الله سیله کوجوک برادرینه مین اولاروق

اوج سنه منفساده او طور دی . ۱۲۹۶ کانون
 اولنده تکرار استانبوله کادی و فاتح درسماملرندن
 مرزطوقی حاجی حافظ مصطفی افندی نك درسه

[*] خلوصی افندی : عجزده استانبوله کش
 خطاط مشهور شوق افندی دن بقال حاجی عارف افندی
 ایلده برکنده یازی نشتی انجش و اجازت نامه آاشدر .
 شوق افندی ، مشارالیه بیک زیاده قدر ایدری جهته

قاین پدری مرحوم خلوصی افندی نك اسمی عظمی اولاروق
 و برمشدرکه مملکتده کی یازی اجازتی خلوصی (عجمشکری)
 ایدی . کندی بی قلیله بکیریه قضا سنک زات اولوب
 صوم داوده مداومت ایدر و خطاط سانی افندی ایلده
 قنوی امینی مرحوم نوری افندی نك اولونده بکیریه
 مسودتیه بلورپردی . نبات ایکی دفعه فاتحه دوجاز
 اولاروق داوالمجزمیه نقل ایدیلدی و اوراده وفات ایلده .
 مدت حیاته ۵۲ عدد مصحف شریف یازمشدی .
 رحمة الله علیه .

احكام النجوم حنفیه منجم عارف افندی ايله دائماً تماس و زايجهلرك احكامنى مومى الپدن تعلم ايلردى .

ملغا مدارسدن ابتدائى داخل قسمنك اوچنچى صنفنده هيات و سخن قسمنده خصوصى اولارق علم نجوم اوقوتوردى .

مايس ۱۳۳۳ده انحلال ايدن فاتح جامع شريفى موقتلكتنده محلى مضبطنه مى موجبجه تعيين اولوغشدى .

مرحوم حياستنده ۴۱ عدد ربع تحت ترسيم ايله مش (*) و سلطان سليم موقخانه مى ايجون مرمر اوزمريه منتظم و افق برسيطة حك ايله احضار ايتديكى محله بالذات وضع ايله مشدى .

عززجو آلماناقوقونه سانس دوكان استعمالده بك ماهر ايدى .

قازان ، قاقاسيا و كاشغر علماءسندن علميات تحصيل ايجون مراجعت ايلدرنه مدرسه سنده تعليم ايدر و عربى العبارة نوملك يازاردى .

مرحوم ، فضل و كالتى ، زهد و تقوى ايله ده تزين ايله مش ، اوطه باشنده كان كلامى تكيه مى شينى ازيل اسمد افندى به انتساب ايله خاقاسندن اونش و شيخنك مساعده سيله چنكل كويده كى جامع شريفده نقشى آيينى اجراسته باشلامشدى . فاتح تره سنده شفا و بخارى شريف درسى اولدينى كى مدرسه سنده دوام ايدن بك چوق كيمسه يده قران كريم و علم قرائت تعليم ايلردى .

حضرت استادك يارم قالان و طرف عاجزا - نهدن اكمال ايديش اولان قويمه سطور آئينى علاوه ايتدم :

(*) راقم الحروفكده ترسيم ايتديكى ربع تختلى ۴۹ اولديقدن استاد مرحومك ترسماي ايله مجموعى ۹۰ عددنه بالغ اولور . حقي بوندن طولايديركه ايكيمزك ترسماي ۹۰ درجه لك بر قوس تفكيك ايله يورديه كنديه لطيفه ايلردم .

۱۳۱۱ سنه سندن ۱۳۴۰ سنمى ايلونك ۱۳ نجي كونه قدر استفاضه ايله ديكم منجم باشى مرحوم حسين حلى افندى به شكر گذار لعلك ايفاسى ايجون مومى اليك يارم براقدينى شوصوك قوتينى كنديسندن آلدنم فيضه ابتداء اكمال ايدمرك طبع و نشره جراً ثياب اولدم . كافه حاصلاتى مرحومك بك اوركديكى حالده تسويه سته موفق اولامادينى ديونه ترك و تبرع ايتدم . ترجمه حالى ده وسيله رحمت اولور فكريله مختصراً درج ايتكى مناسب كوردم . حضرت غلام موفق متاعدين عسكريدن

امر ضيا

تاريخ وفاتى

فنا افولنه آغلار جهان عرفانك بوكون خزينه فن قالدى آه بك اليصير ديدم بر آه ايله تاريخ جوهرين اوكان : ساي فنده جهاندن غروب ايدن ييلديز

۱۳۴۳

اوده محلى خواجه زاده

م . م .

دوققور محمد عارفى پاشا

قنطار جيلرده كان اولوب ائيت سندوقنه مرهون بولان پدرمانده و كنه برخانه چكى تعمير ايتديرمه مرك ملحوظ اولان تهلكرلردن احترازاً ايكي آي اولان كوينده استيجار ايله ديكى برخانه يه ستن و فريمدين برى تحت حمايه سنده بولنديردينى سوت همشير مومى و مومى اليانك مرحوم برادرينك يتيم و يتيمه ليله برلكنده نقل ايتش اولان صلاحى امتدن مرحوم كردي على افندى زاده دوققور محمد عارفى پاشا ميتلا اولدينى ذات الرئودن تخلص اولنه ميروق شهر حالك طقوزنجي جمه كچه مى داربقايه ارنحال ايله مش و لغش مغفرت نقشى جمه

كونى متأثراً و كنديسنى متعاقباً وفاتى وقوع بولان سوت همشير سيله برلكده و هر ملكه منسوب ذوات عاليه دن متشكل جماعت كبرانك ابادى احترامنده قاضى كونه نقل اولنه رق عيان آغا جامع شريفنده نمازى بعدالادا محموديا قبرستانده و ديعة رحمت رحمان ايدلشدر .

مرحوم مشار اليه تقريباً يكرمى بئرسه اول طيه ملكيه دن نشات ايلادكن صوكره . قاكليجه دائره بلديسى طبابتده و مجلس طيه اعضالغنده واستانبول و شام طيه مكتبارى مديرينلرده و يحيه مديريت عموميه سى حفظ الصحه شعبه سى مديرينده و يحيه مديريت عموميه سندن و طوقيو سراي طبابتنده بولنه رق انقلاب اخبرده آچيقده قالمش ايدى . مرحوم مشار اليك مسلكدا شرنجوده مسراولدينى وجهه باخفاصه امراض داخليله نك تشخيص و تداء و يئسندكى حذاقت و مهارت و موفقيتى وادوبدن دها مؤثر اولان نسلت و حكمت آميز و صابا سى خستكانك سرعته كسب افاقت اغلريه و كنديسنه قارشو حسن حرمت و محبت پرووده ايتلريه سبب اولوردى .

مسالك طبابت داخل اولدينى تاريخدن ارنحال قدر هر نه وقت اولورسه اولسون معايته و تداءى ايجون اوزاقدن و ياقيندن وقوع بولان دعوتلري معذرت مشروعه سى اولمادقچه رد ايتكدن و فقير و محتاج اولانلردن و يزيت اجرتى آلامدقن ماعدا ادويه بدلى ده تسويه ايله ديكى على الاكثر واقع اولور و كرك احباو اوداسنى كرك بازار ايرتى و برشنيه كونلري مدلولى اولدينى شهزاده باشنده كان سقراط افندينك اجزاخانه سته و يا محل اقامته مراجعت ايدن عجزه مرضاى مع الممنونيه معايته و تداءى ايلردى . علم طيه عائد آثار منتشره و كشفيات و اختراعات جديده ي منتظماً تعقيب و تتبع ايتك صورتبه درعه ده

ايلديكى وظيفه عاليه نك اهميتى يعنى مدرلك و بوتون افعالى خير منعتطف اولمق جهته كنديسنى طانيا نلرك صميمى محبت و حرمتلري استجلايه موفق اولان و موجوديتى اودا و احباسنك تايمين حرمت و سعادت حصر و وقف ايدن مشار اليه ادبيات و فلسفه و علوم و فنون شتابه عائد آثارك تبعات و تدقيقاته ده تغل ايدر و چهار شنبه كونلري سودليجه درگاه شريفى پوست نشيني فضلاى مشايخدن انيف افندى حضرت تليرك تقرير و تفسير بيورقلى مشوى شريف در سارنده بولنه رق او صورتده ا ككتاب فيوضات منويه ايلردى . خلقه ذكى ، خوشكو ، خوش صحت و حقيقه عارف و اخلاق حسن ايله متصف و ابائى جنسته صوك درجه رحيم و شفيق و اوداسنه وفى و متواضع اولان مشار اليه ، منوى و مادى بر خيل مزايى عاليه ي حائر اولدينى حالده اشتياردن حذر ايدمرك محسوسى ترجيح ايلردى و ايس و جلپسى اولانلار مصاحبه سندن مستفيد اولدقلى كى امور اداره ده دخري و بئى بولندينى مأموريتلرده فعليات ايله اثبات ايدن مشار اليك انسانيتكارانه و دور انديشانه افعاله و قعه آتبه كوزل بر مثال امتثال تشكيل ايدر .

مرحوم ، طيه ملكيه مكنتى مديرينده بولندينى صروده طليه دن ايكي افندينك عدم دوامنه مبنى قيداريك ترقينه دائر اواراق مقدمه ميانده موجود مذكره نظر دقتى جلب ايدمرك افنديلرك احضارنى امر ايدر . كتيريان افنديلري مفرداً مديريت اوطه سته آلهرق عدم دوا ملري سببى صورار و تحصيلك محسنات معنويه و ماديه سى پدرانده ، حكيمانه ، مشفقانه برلسان ايله افهام ايدر .

بولنلردن برى كتاب مبايعه سته مقتضى مبلطك ققدانندن و ديكر كرده قوندرمى اولمديقدن ناشى دوامدن محروم قالدقلى كال سوزشله بيان

انجمنی اوزرینه مقتضی پائی مان کسه سندن ویر وهر ایکسنتک مکتبه دواملری تأمین ایدر. بشریت وعلکت حقده وجودی محض خیر اولان مشارالیهک اقول ابدیسی عالم طبابت ایچون برضیاع عظیم اولدینی کی بالمعوم اودا واحسانی دلخون ایشدر. رجاءالله علیه رحمة واسعة

مافظ امساره

محرم حافظ احسان بك افندیك بیان بویردقلری وجهله عارفی پاشانك ارحمالی ، شو زوالالی علکت وملت ایچین حقیقی بر ضیاعدر . چونکه : پاشا ؛ هم بر طیب ادب ، همده بر حکیم کریم ایدی. علمی و اخلاقی فضائل طولانیسیله کندیسنه بر انسان کامل دنیایله بیلیدی . حذافت و نزاکتی ، احاطه سی و صمیمیتی ایله خسته لرینك هم مددوسی ، هم تسلیتکاری ، همده شفقت بر نمکساری ایدی. تشییع و تدفینی اثنا سنده اوداسنك کوزلردن بوشانان یاشلار ، غیبوتنه قارشى حسن ایدیان تحقیک بیان اخلاصی ایدی .

جناب حق، روح روانی نائل رحمت واولنك کی ذوات فاضله احسانیه شو بیچاره خلقه مرحمت بویرسون .

صولک مصراعى، محى الدين رائف وسعود المولوى بکلره برلکده بولونان نظم آتی ، پاشا مرحومك تاریخ ارحمالیدر :

حکمت و عرفان ایله لقدان دورانکن دریغ اولدی ناکه نجه مرکک نصیبی عارفی بر طیب ذی بلاغتکن بوکون خاموش موت تسلیت کشتنمراسی عندلیبی عارفی فاضل و کامبادی ، حرمشکار ایدی انسانافه مسلمان اوصافنك الحق نسبی عارفی صاغلتنده رد دعوت انجمنه مشدی ، شیمیدیده

ارجسی فرماننك اولدی عجبی عارفی نائل الطاف ربانیك اولسون یا آله باب عقول التجار ادبی عارفی اثقاتیه حبیب اکرمك بولسون شرف خستکنان طائف خلقا حبیبی عارفی دمبدم شاداب فیض اولسون او، قلب طاهرک نمکسار چاره پرداز اربی عارفی هشت جنتدن کلیر تاریخی کوش رفته کوجدی اجزخانه دهرک طیبی عارفی

۱۳۴۳

تاریخ مصراعى مان فرقت اولاق اوزره شو قطعه ده سعود المولوى بك طرفندن آریجه یازیشدر .

ایلدی تسلیم روح امر حکیم مطلقه عارفی پاشایه کلکده ندای هانق ذکر اسم حی ایله قید ایتدیلر تاریخی کوجدی اجزخانه دهرک طیب عارفی

۱۳۴۳

عنان نورس افندی و آناری

بکین لسته دن مایند

کلاک آنجیق اوچ بیتنك خرابانجه مظهر قبول اولماسی و نورس دیواننكده ضیا پاشانك تقریضیه موشح اولهرق انتشار اچسی نامق کال بکاک تقریضیه بر سبب تشکیل ایدیور .

حتی بو تکمیل کال بک و بو تکمیل برابر اون آلتی باشنده ایکن سوسیله دیکم و حتی هفوات عاجزانمندن اولدیفنی منتخبات دولتری یز کوردکن صوکره کوچ حال ایله تحطیر ایلدیکم اوچ بیت ایله خرابانه قبول بویرولدیغنه نعمنا و برمک لازم که چکنی بیله مدم ، دیه اظهار تأسف ایچکندن کنندی آلامبور .

تعقیب و تحریب قاریشدر بیرسره نورس حقنده

حدتلی ، حدتلی یازیش بک جوق سطرلر کوزیمزه ایلدیشیر .

بالخاصه :

نورس اوقونور بلایدیر هیچ شاعرلکه آشناییدر هیچ بر اعل کال ایله عیبات بر غر اوله داخل شرابک

یتلری تراختدن چیقمش و ادبیات عیلمری جوق متائر ایشدر .

مع مافیه تحریب خرابات ؛ نورسی دوشور ممش ، بالعکس یوکسکتمشدر . نورس ده مزیت وارمش که : کلاک قیصا آنجلنه هدف اولمش هر شاعرک دیواننده اولدیفنی کی نورسکده صوغوق و قیمتیز شعرلری بولونه بیلیر . فقط بوئی نامق کلاک تنقید ایتدیکی بیتده آرایاماز .

شرقک الک بیوک فضیلمند شاعری سعدی بیله بوستاننده شو یتلری یازیبور : قبا کی حریر است و کر ریان بناچار خشوش بود در میان توکر ریان تیای بیوش کره کار فرمای و خشم بیوش

نورس ؛ زماننده دولتک ادبارخی ده غزلارنده ترنم ایشدر .

نورس غرامی آنجیق اولقاه برابر وطنپور بر شاعردی .

تولدی پیام که کدرلندی زلالی وطنک ویرس اولدی نمر نشت نزال وطنک مطلعی ترانه لری و

حب و ملنگر آبتی چشم ملنک تومض ایدر بو صورتی آینه وطن یتلی جوق کوزل یازیشدر .

نورسک فخر یازندهده صمیمیت کورسورز : غیر صالح دینه نظیره بو مقدم نورس

هر سوزم شیوه ده مقبولیدر اعل سخنک نورسک مرصع نثرلری ده واردر . اوقورکن

دیگر مسجع یازیار کی انسانی صیقلار . بو علوی دوشونجه لی شاعرک منظوم حکایه لری سراپا شعردر .

« دستار خیال » حکایه سی هم اخلاقی ، هم خیالی اولقاه برابر نورس مخصوص طائفی براسلوب ایله افاده ایلدیشدر .

جوق اوزون کیده جکندن نقل مآلندن حریف نظر ایلدیشدر .

بو قیبتلی اثر دیواننك نهایتندهدر . غرابی و مفصل منظوم بر حکایه یازمش ایسه ده آنجیق بونک بر قسمی دیواننده طبع اولونه بیلدیشدر . بو اثر بدیعک مطبوع یازچه لری نورسک حکایه یازمقدمه کی و تصویرلر ده کی موقیفنی اثبات ایچون کافیدر .

نورسک ؛ دیوانندن باشقه « مجموعه الطرب علی لسان اهل الادب » ، « ایکنجی جامیسی عبدالکریم نادر پاشا نامه یازدیفنی » اثر نادره عنوانی اثرلری واردر .

بروسلمی طاهر بک افندی برده « شیخ سعدینک مفصل ترجمه حالی محتوی غیر مطبوع کستان ترجمه سی » بولوندیفنی قید ایدیور . اسکی مجموعه موقوتلرک برنده « کایه احزان » عنوانی رساله سنک بر قسمی انتشار ایشدر . بو اثرنده

کندی سرگذشتنک بحث ایدرکن « ساطور چاقی بیلیرسه دهر چاقی بیلدیکنی » سوبلیور .

آکلاشیلور که نورس شاعر اولقاه برابر موسیقی شناس ایش .

اسلاف ایله آرامزه درین بر اوچوروم آچیلدیفنی شوزمانده نورسک آثار یز آکلایه بیلدیکم

فادار اوقومغه و منحصر آتدقیقه چالیشدم . مرحوم دیگر بویوکر کی حیاتنده بک جوق

مراجه قاتلاش بد بخت بر شاعردر . اکثر

زمانی ضرورت ایجاد میگردد. دیوانی بیل
یوسف کامل باشانک هنی و فضیلتشاسلی اثری
اولهرق طبع ایدیلکنی ضیا پاشا شاعر حقنده
فخلای جهانک سر بلندی و شمرای زمانک اوجندی
سمادلو عیان نورس اقدی که اوج لسانه نظم اشعار و
کوچ زمانه حکیم آثار ایتمک قدر بر شاعر ماحرود.
[۱] دیدیکی تقریضنده سوبه یور.

صوک یازیلان اثرلردن آنحق سلیمان شوکت بک
کوزل یازیلرنده «تفلیات میرالندهاسکی ادبی شکاک
استادلردن بری ایدی و شمرلری اسانه حاکمته یازار
حسی، خیالی، عقلی، ادبیاتک ایکنی بلانده بارز
جهریل بر صنعتکارور.

دیور و شاعری مختصر آ تصویر ایدیبور
مروحی طانیانلر، تربیتی، خلاق و فطوق
و طاقی بر شیوه لسانه مالک اولدیفنی نقل ایدیبورلر.
اودمعلی خواجه زاده

م. مهر

خواجه پاشا جامعی حالا دوشمه طوغه لریله
طوروور!

باب عالی جوارنده کان اولوب فضلجه مقداوده
جامعی بولونان خواجه پاشا جامعلک کلیمی
خالیمی، حتی کافی درجهده حصیری اولمادیغنی
۵۴ نخی نسخه مزده یازمش، مبانی و فقیه مدیر
خیراتپوری اسمد بک اقدیدندن دوشمه طوغه
لری اورتجک قدر حصیر کوندیلرجه کتک دایر
شفاهی بر وعد آلمشوق. فرط مشغولیت دولا
یسیه اولمالی که او وعد، حالا افتاد ایدیلهمدی.
جامعلک جسمات و جماعته رغماً بو درجه متروکیتنه
او قمری طوغه لریله بری، اغلایان برکوز
کی باقیور. بناء علیه لطف موعودک تسریع
الحاجری تکرار و حسب الله رجا ایدیبورز.

[۱] ترکیب و ترجیع بند شاعریک جمع مصرع
یانی هوسیه یازدینی بو تقریق نه قادر صوغوقدر ؟

آثار منتقده :

محراب مجموعه سی

(محراب) رفیقزک ایلمک سنه انتشاری کال
و ایکنی سال حیاته ابتدای ایدیلکنی ۲۵ نخی
نسخه سنک مطالعه سندن آ کلاذق، متزاید بر
ترقی ایلر عرفان ملکته خدمتده بولونغانی نخی
و مؤسس محترمی تبریک ایلر.

ساقا آ لای مفتی محمدشاکر اقدی طرفندن
وصیته دایر بر رساله نشر ایدیلشدر.

مرزفون کتبخانلر برلکی

مرزفونده تشکیک ایلهمش اولان کتبخانلر
برلککنک ایلک اجتماعلردن اوجنجه سنه عاید بر
ضبطنامه صورت مطبوعه سی اداره خانه مزه کونده
ریلشدر. مطالعه سندن آ کلاشیلر یغنه کوره مرزفون
کتبخانلری بعض تأسیسات نافعده بولونویورلر و
شایان تقدیر بر صورتده جالیسیورلر. کندیلری
تبریک و موافقات خیریلری نخی ایلر.

انتشار اسلام تاریخی :

لوندیه دارالفنون معملرندن ت. و. آنولده
طرفندن یازیش و فاضل عظیم خلیل خالده بک
اقدینک قلمیله ترجمه ایدیش اولان بومهم اثر،
سبیل الرشاد اداره منجه نشر اولوشدر.
مؤلف و مترجمک شخصیتلری، موضوعک
اهمیتله متناسب اولدیفندن کالده مطالعه و استفاده
ایدیلهمسی قارئان مزه توصیه ایلر.

۵۰ صفحه تشکیل ایلن انتشار اسلام تاریخینک
اجزاسی ۱۰۰، مجلدی ۱۲۵ غروش و برلکده،
طبعة ایچین ۲۵ غروش پوست اجرتی آینه قندهدر.

تشکر

عفلک انتشاری اعلان ایتمک لطفنده بولونان
(کره سون) رفیقزک تشکر ایدورز.

(عفل) مدبر مسئول: طاهر المولوی

اداره خانه سی :

باب عالیده
(بکی نوکیه)
مطبعه سولندهکی
خاتره مختصره

دفتر التقدیر
۳۳۸

مجموعه اسلامی

شرائط اشترای : صاحب (مدیری، محرری)

هرسنة که ریجی و ایکنی آق آقاندن اعتباراً آیه قیامه یوزور.
سنه کی : اون ایکی نسخه اولی اوزره پوست اجرتیه راند
(۱۰۰) آق آقایی (۵۰) غروشدر. مالک اجتنیه ایچین
۱۰ و ۱۰ غروش علاوه سی لازمد.

مردمجات :

نخل دینی علمی : فاتح جامع شریفنده - طاهر المولوی. تغیر بالذرایه مراتبی - جودت اقدی - اسلام
تاریخنده استاد شیخ زاهر اقدی. ارضک صوک کونی عبدالرحمن بک. آجین کتوب - مصطفی حق اقدی. برماج اولیک
دین حقلدهکی سوزلی - معمر اقدی. اسکی مصریلرک علمی - سعدی بک. داه الرقص - فکری خالسی بک.

نخل ادبی و تاریخی : اسمد رده اقدی حقنده - طاهر المولوی. جیشستانه دائرة مستشرق موسیو لوسین
بووا - رشید مظهر بک. قولاده نخل - شگری اقدی. تورکستانده علم یوردلری - رفعت اقدی. بلخ شهری
عینی خان، کلبه و دمنه اثرینه دائرة طاهر المولوی. التبیات فاکولته سی طلیه سنک استرجاحی.

تبریک

شعبان شریفک و داخلندنک لیه براتک اهل ایمان
حقنده متین اولمالی لطف التهدین ممتنادر.

نخل دینی علمی :

فاتح جامع شریفنده و حقیقه قائل صوکر :

بسم الله الرحمن الرحیم. واصبر علی ما یقولون
واجرهم هجر آجیلا و ذرنی و المکذبین
اولی النعمة و معالهم فیلا.

الله اعلی مائی: ه پیغمبر اکرم! سنی و دینکی
انکار ایدنلرک هدیانلرینه قارش صبر ایست او اولنلرک

نسخه سی : غروشدر

محدثك ازاله سی ایچین یوزلرجه ده وه وعد
ایدیورلردی .

انتشار حقیقی منع وسریشتی وجدانه تعرض
دعك اولان شو حرکات اوزهرینه بو آیات کریمه
نازل اولدی و مقتضای بشریت ، تأثری طبیی
بولونان علیه الصلاة والسلام اخذیز تسلیت
بو یورولدی .

وعید الہینک حکمی پک آرز زمان ایچنده
افاذایدیش، حقیقت ونبوتک تکذیبی کستاخلغنده
بولونش اولان زکینلرک چوغی ، پدر وادیسی
قوملرینک اوسته جانسز و شانسز اولارق
سمریشدی .

ایکیندی وقتنه یاریم ساعت قدر واردی که
فاتح جامع شریفه کیرمش ، آق ده کیز جهتمده کی
مقصوره یه اولورمشم .

اومعظم معبد ، تنها و خشیت آور بر سکونه
مستقر ایدی . یالکز آرا صبرا (الله اکبر) نداسی ،

قبرلده فاصله یه علوی عکسار حصوله کتیریوردی .

جمله قایسته طوغرو باقدم ؛ دیرمکاردن برینک
آرقه سنده برصوک جماعت تشکل ایشدی . قبی
پوسکولیز ، آقاقلری چیلایق بر مسلمان ، بو

جماعته اوکله نمازنی قیلدیریور ، قهرلی ایگله تن
تکییر مسی ده ، اونک ایمان طولو کوکسندن

جوشو یوردی . مقتدی لری ایچنده اوستی باشی
دوزکونجه کیمهلر ، حتی مکلف و ملیس بر

خواجه افندی واردی . فقط هیچ بری ؛ مقتدایک
پوسکولیزو چورایسز اولدیفنه اهمیت بررممش ،

اللهک حضورنده انسانلرک مساوی اولدیفنی
دوشونلرک اوکا اومیشدی . دعک که مساواتپروک

یاخود ... نازک بر تورکک لسانه هیچده یاقیشایان
- (خالقجیلک) بمضایرک و همی کجی غریبک

وعصریلکک محصله فکریسی دکدی .

(انا جملناکم شعوباً و قبائل لتعارفوا ان
اکرمکم عندالله اتقاکم) یعنی دای انسانلر !
بربریکزی طاباسکر دیبه سزی شعبلره [۱]
و قیبلهله آیردق . عند الہیدہ اک کریمکز ، اک
زیاده متقی اولانکزدور ، بیان بلیغله او مساوات
پرورلکی حضرت قرآن ، اون اوچ بوجوق عصر
اول اعلان ایلهمشدی .

عجبا غربی مملکتلرده و عصریلر دیارنده
افراد خلق ایچندن بر فیکرک بویله مختلط بر جماعته
مقتدای عبادت اولایلمه سی وقوعه دکل ، خیاله
کلیرسی ایدی ، اسلامیت و انسانیتک معالیمسی
تصور ایلین شو جانی و صمیمی لوحه تک حیران
تماشای قالدیم صیراده سامعه مه الہی بر نغمه
عکس ایتدی . اوکا طوغرو دوندم ، ایلریده حفظه
چالیشان برمالا (سورة مزمل) ک یوقاری به نقل
ایتدیکم آیتلری تکرارلیوردی .

ملا حافظ ، بو آیات جلیله یی تکرار ایدوب

(۱) الشعب : شینک قبی و عینک سکونیه باش
کیکلرینک بربرنه قاریوب قاروشوب پیتشدیکی اکه
دینور ، موصل قنابل الرأس مناسنه . معلوم اولاکه قنابل
قبیلک جمیدرکه باش کیکنه دینور . بری بربرنه متصل
اولغله جلہی یکبارہ اولمشدرکه هیت نجوه سنه کاسه
سر اطلاق اولونور . پدر واحد صلیبدن متعقب اولان
جماعت کثیرمه قبله اطلاق آندن مأخوذور . و عرب
آقی خلقت انسانی اوزره ترتیب ایلهمشدر . ابتدا رأس در
و رأس درت قیلبدن عارندن ، آقری جامع اولان
شعب مزبورده تشکیلا . پس شعب ، جلہسک میدای
و اعظمی اولورکه قنابل رأسی عتوددر . و آندن متعقب
اولانه قبله دینورکه آندن انساب منقسم اولور . بنده
(عماره) درکه صدر اولایقندر ، آنده انساب قبله
منقسم اولوب بنده (بطن) درکه آنده انساب عماره
منقسم اولور . بنده (فخذ) در . بنده (فسیله) در .
پس مجموعی آقی طبقه اولمشدر . بسملر پدنجی (عشره)
اولق اوزره زیاده ایلویلر . قلموس ترجمه سی .

طورورکین پن لسانده مرحوم (نظم) ک :

وجود انبیا تسبیح در کبی سرآمدور
اوتسیجه امامه کوهی ذات محمدور
قیامت قویه ، وران اوله عالم ، مخفل شری
تزلزلدن میرا پت مسمور مشیدور

بیلرینی هان غیر اختیاری اولارق تکرر
ایدیوردی . بر آرائق نظرم قبه به قدر پوکسه لدی ،
روحانی بر فضا ایچریننده دولاشدی ، کواکب
بیغینلری آراسنه قاریشیدی ، رحمت سحابلری
میانندن کچدی ، اولردن متحصل مغفرت قطره لری
اصیل قندیلر شکلنده مشاهده ایتدی .

نگاه تحیرم ، سای شعردن زمین فکره ایدیک
اثناده ایکی ضعیف مخلوقه راست کلدی . بری الہی
آلتش ، اویری ده آنجاق بش آلتی یاشلرند
ایدی . احتیال که ایکنجیسی ، برنجینسک طورونی
بولونویوردی .

هر ایکنی ده تمیز پاک کینش ، لکن برینک
قاپالی چارشافی ، دیکرینک پاموقل باصا خرقه سی

رنکنی چوقدن غیب ایتشدی . بو محترم و معصوم
وجودلر ، بلکه ده (مأموریت معلول غازیلری) ندن

بر متقاعدک زوجه و حفیدمه سی ، یاخود وطن
فدائیمی بر شهیدک والدہ و کریمه سی ایدیلر .

یاوروجوز ، بویوک آنسنسک یاننده وطوب قندیلک
آلتنده خاتم یننه سی تقلیداً نماز قیلوردی .

امان یازی ! اونه معصومانه عبادت ایدی .
بن ، مدت عمرمده اللهه بوقدر صفای پرستش

ایدیلدیکنی کورمدم دیبه بیلیم . آنجاق ککنه
ملکوتک پایه عرش لاهوت اوکنده کی تعبیدی

بویله اولایلیردی . کوچوک ملک ؛ باشی اوکنه
طوغروا کش ، مینی مینی اللرنی کوکسک اوستنده

فاووشدورمش ، کوزلری سجده کاهنه دیکمش
طوروروی . آرا صبرا باش اورتوسنک آلتندن

طاشقنلق کوسترن صاچلری کال تالکله ساقلامایه

چالیشیور ، قادیانلک او پک قیشل اکلیل طبیعیسی
یالنجی نظرلردن قیصاقانیردی .

رکوع وسجودنده بعضاً طفلانه بر استعمال
کوستردیکی اولویورسده بویوک آنه سی بان کوزله

کوردیکی کجی کندی طوبلاورد ، سندن پک بویوک
برتمکین طوری طاقنیردی . نمازی بیتیردیلر ،

دمايه باشلادیلر . بویوک آنه کوزلری قاپادی ،
الاری آچدی . کوکسی اورن چارشافک صیفجه

صیفجه اویناماسندن زاولینک یوره کنده آلتی
قیامت قوبدینی ، کیمه به آچامادینی او آلری

یالکز الله آکلادینی آکلایلیوردی . کیم
بیلر ؛ بلکه ده رب کریمندن قیمه حفیدمه سی بو

آفشام طویوراجق بر لقمه آکک و اونی بویکجه
ایصدا جق بر اوقفه کومور ایستیردی . معصوم

یاوروده او ملکانه وضعیله بویوک آنه سی تقلید
ایدیور ، خالق رحیمک حایت و مرحمتی دیلیوردی .

داها زیاده باقایه تمحل ایدمدم . خاککفک
دیدیکی کجی :

او وقت قوبدی ایچمدن شو تحسر ایدی ؛
یا حقیقیز اولایم ، یا یارم اولسه ایدی !

نمازدن جیقدم . زلالی چشمه سنک اوکندن
وصاری کوزمل پوقوشدن آشانی یه اینیوردم ،

خیالم براز اول نماز قیلان وده ایدن جوجوق ایل
مشغول بولونویوردی . آقار چشمه به طوغرو

یاقلاشمدم . جوارنده کی حرقرده عرصه لرم
بش آلتی سنده بری عمران نامه بر قازما بیل

اورولامش اولمانه طوروب دیکلته ندن کوز
یاشلری دوکن بویقیق چشمه چکک بو کونکی

آغلاییشنده هر زمانکندن قضیه بر ملال وار
کجی ایدی . دقت ایتدم ، یاقلاردن برینک اوکندن

دیشیلی ، ارککلی و انسان شکلی ایکی مخلوق
طورمشدی . دیشیسی ، باجاشک برنی قالدیرمش

چاموره بولاشی دکل، عادتاً بوغولش اولان ایستارینلره مانوسنک آنکری میزله مهجالا بور، برطرفندده بویه هواده قلمه دیشاریشه یخین کیتکری شیوره بور. کزسک و کوروشمک لازمه یاقین برلرندده دولاشه بیلک قابل ایدیکنی سولور، شیمدی بو قیاقله اومه نامیل کیده چکنی، آناسی نه تورلو قاندرایا بیه چکنی براز دارغین، برازده نازلی بر ادا ایله اشدن استفهام ایدیوردی.

تازه آرقه داشی اولاجی قلیقیز ایسه انجه بر جاکت آتنده تیزره و ایصیق خیالیله پارماقیرنک اوچی باقورق سیفاره سنک صوک قسینی چکرکن؛ عصری حیاتهده بویه شیر اولاجینی، عشق یولنده آرا صیرا چامورده یاتلاچینی براز استیزا، وغالباً طوققدن متحصل بر استیقا ایله آکلائیوردی.

شو ایکرمنج منظرمدن اوزاقلاشیرکن ینه اوپاوروجی خاطرینه کلدی. براتی، برده بوچاموره باعشی دوشوندیم. بلکه وقتیه بوده اوپله برمصومه و آناسنک دیزی دیندن آیریلایان برخنده ایدی. سوکر اعصر بک نامنه اغفالکار بر ایدوهن طاقینمش برشیطان یخیمی، اونی آنا قوجاغندن و غت اوچاغندن آیریدی. ضلالت و سغالت قیرلرینک چامورلرینه باتیردقدن سوکر ملوث و ناپاک بر حاله کیریدی. قلم صیلاش و روح متأثر اولمشدی. او، روحی تاشک سوق خالصیه د یاری! یاری شو جامعهده کی یاوروجی ایله امثال معصومه سی بویه چامورلردن محافله بورور، دیه دعایتیم.

طاهر المزلوی

تفسیر - مقرر

تفسیر بالدرایه نك بشنجی مرتبه سی آثار صحابه سراجندو صحابه کرامدن سوزولوب کان تفسیر یا نقله

مستندآ، یاخود نقله مستند اولمقیزین ابتدائی بر حاله کلیر. اولکی تقدیرده بحث ونظر، سندانتک صحت و یا عدم یعنی جهته معطوفدر. ایکنجی تقدیرده ایسه نظر اولونور، اگر او صحابی تفسیری لفت قوتیه یا پیشه کندی اهل لسان اولدیندن شایان قبولدر، یوق، بویه دکلده کندینجه معلوم و مشاهد اولان قرائت واسابه استنادا یا پیشه ینه مقبولدر. اما بر قاج صحابه نك بر خصوصی تفسیرده سوزلری متعارضاً وارد اولورسه بو تقدیرده اگر اونلری نقطه واحده جمع ممکن ایسه جمع اولونور، ممکن دکلده ابن عباسک قولی ترجیح اولونور، چونکه (اللهم علمه التأویل) دعای پیغمبری اوکا بو ترجیحی بخش ایشددر. ناصیل که امام شافعی (افرضکم زید) حدیثک بخش ابتدیی امتیازه بناء زیدک فرائض حقده کی اقوالی سائر ترجیح ایله مشدر.

تفسیر بالدرایه نك آلتنجی مرتبه سی

لفت واضراب اعتباریه تفسیردر

لفت اعتباریه تفسیردک، قرآن کریمک جواهر الفاظ مفرده سندن بحث ایتک دیکدرکه بومشلهده عمده (ابو حیان) ک دیدیکی کبی ارباب تفسیرک اویولده کی بیاناتی دکلدر. بلکه بونلردن باشقه (ابن سیده) نك (مخصص) نام کنانی، (فیروز آبادی) نك (قاموس) ی، (جال الدین ابن مکرم افریقی) نك (لسان العرب) نام اثر عالی کی کتب لغوییه و علی الخصوص (راغب المفهاتی) نك (مفردات القرآن) نام اثری کی نقاشی حرز جان ایتک لازمه دندر.

جلب دقت

فقط بو بایده تفسیر بالدرایه اربابنک اویچ نقطه مهمه نظر دقتی جلبه لزوم کوروپورزک نقاط

مزبورده صورت قطعیهده نظر اعتقادن مهجور برافامق لازمدر.

برنجی نقطه

لغاتک مشهور اولانی ایله شاذ اولانی، حقیقت اولانی لغوییه، حقیقت عرفیه، حقیقت شرعییه اولانلری برندن فرق و تمیز ایتک و بوخصوصده صوک درجه احتیاطی طاوراتیق لازمدر. اشبو نقطه نك درجه اهمیت آکلامالیدر که امام شافعی حضر تری (لفت عربیه آدم عقلی واقف اولمادیکی حلاله تفسیر کتاب الله جبارت کوسرن قیل قیروخی بکا کتیرسلر اوکا برتیزدایاق آتاردیم) بیور مشارددر. برده لغتک الفاظ مشترکدن اولوب اولمادیقنه و بر لفظ مشترکک هرایی معناسنده استعمالی یا کلیشه قایلیماق خصوصلرینه دقت لازمدر.

شو اجمالی بوجه آتی رازدها تفصیل ایدیم: تا که لزوم احتیاط کرکی کی آکلاشیرین.

فرآنده ایکی معنایه تحمل بولونان برلفظ شریف، پیش ابتصار مزده تجلی ایتکده نظر اولونور؛ اگر او معنادن بری ده ظاهر و اراده ده اهل لقی ایسه لفظی او معنایه حمل ایتک لازمدر. مکرکه ظاهر اولان معنی مراد اولونما یوبده بالعکس خفی اولان معنائک قرین قصد و اراده اولدینده دلالت ایدن بر دلیل قائم اولو. هر ایکینی وضوحاً و خفاء متساوی و لفظک هر ایکینده استعمالی حقیقت اولوب لکن برنده لغوییه، دیکرنده حقیقت شرعییه ایسه، شرعییه اوزهرینه حمل ایتک اولادر. مکرکه حقیقت لغوییه مراد اولدینده بر دلیل قائم دلالت ایله. مثلاً (وصل علیهم ان صلاتک سکن لهم) آیتنده کی (صلاة) ایکی معنای حاملدر. بری (دعا) درکه بونده حقیقت لغوییه، دیکری (نماز) درکه بونده حقیقت شرعییه. شیمدی بوراده

مقتضای قاعده، حقیقت شرعییه یی بالترجیح نقلی اراده ایتک ایسهده حقیقت لغوییه اولان ده معناسنه حل و اراده ده دلالت ایدن بر دلیل قائم اولدیندن اورایه حلی لزومی تحقیق ایشددر.

آوت (صلاة) ک (علیهم) ایله صله لاتامی و (سکن) ک (ل) ایله صله لاتامی معنای شرعی مراد اولونمادیقنه دلیلدر. چونکه کیسه نك صلاتی باشقی ایچون مستلزم سکون اولماز. کذلک کیسه نك اوزرینه صلاة شرعی قیلینماز. جنازه نمازی ایسه برنوع دعادر. بناء علیه شو قرینه ایله تعین ایله دی که صلاة شرعی مراد اولونما یورق دعا معنای لغوییه قصد و اراده اولونمشدر.

(مابعدی وار) دازلفنون الشهاب فاکولتسی تفسیر و تاریخ تغییر مدرسی برشمردی

اسلام تاریخنده استاد

جاهد بک طرفندن ترجمه و طبع اولقنده اولان ده اسلام تاریخی، نه داتر (۹۹۶۲) نومرولو و (۲۷ کانون اول) تاریخی اقدامده انتشار ایدن بر مقاله یی اووقودم. محرر مقاله، بو تاریخ مؤلفی ایتالیالی (لئونیه قاشانو) و تاریخی کاد باتیروب کاد جیقارمق صورتیه، متردد بر وضعیتده بولندینقی کیزله مه مکله برابر کسان و مؤلفی تقدیر ایتکدن خالی قالیور، بعض قابل تعمیر اولیان رخنه لره تصادف ایتدیکه مؤلفک بر خربستان اولسی حبسیله ادعا ایتدیک یی طرفلنی محافظه ایدمه دیکندن ده بحث ایدرک بعض مباحثی قبول ایدمه یور، بر هقه صوکرده مذکور کتابدن بعض ترعات نقل ایدرک ارباب علم بوناره جواب برملی دیوردی. طبیعی علمای اسلامیه لازمکن جوابلری ویره جگر در وحی ورمک باشلامشاردر. فقیر مع اعتراف المعجز

(حدیث) و (اسناد) بحثده کی هذیانلرینه جوابه اچسار ایدیوروم . ایتالیایی مورخ دیورمش که : « اسناد » بر حدیث پیغمبر کندیسندن ، یاخود معاصری احباب برندن باشلایهرق متنی تحریراً تثبیت ایتش ذاته کلتجهیه قدر شفاهاً روایت ایدن بوتون کیمسارک زمان صرهمسلیه تعدادندن عبارتدر ...

اولا شونی عرض ایدم که بو نقل اولسان افادهدن مؤلفک اسلامیانده نه قدر یا یا یاخود اسلامیت علیه نه درجه متعصب برغرضکار اولدینی مستبان اولیور . آکلاشیلیور که بو آدم مدقق بر مورخ دکل غرضکار برمقریدر . بویه اولماسه اسناد حقنه بویه جاهلان ، غرضکارانه برحکمی کسانیه درج ایدمزایدی . وقایعه عاظم جتهلری تاریخ متخصصلرینک تقدینه براقهلم . احادیث شریفه و اسنادیجی تدقیق ایدلم . فی الواقع «اسناد» حضرت فخرکاشات صلی الله علیه وسلمندن ، یاخود هجاب کرامندن باشلایهرق آنلرک اقوال و افعال واحوالی نقل ایدن رجلاک اسملری ذکر و تعداد ایسه اوله (فائشوا) نک دیدیکی کی کلتی کوزلم برتعداد دکلدر و حدیثی تحریراً تثبیت ایدن مؤلفه قدر ایشوب قالمار و قالماسدور . زمانه قدره یعنی بو اون دردنجی عصر هجرینک بوکونه قدر گلشدر . شیمیدی معاصر علمای کرام و تحدیث نعمت اولهرق یازیوروم محرر عاجزده بیکلرجه احادیث صحیحه ای اوست باشی حضرت پیغمبره و آلت باشی بزره پیوسته اولان متعدد اسنادلرله نقل ایدر و مورخک ، حدیثک متنی تحریراً تثبیت ایدن ذات دیدیکی مؤلفلرکه آنلره (ائمه حدیث) دیر ، آنلرک اسملری ده یواسنادلر داخلدر . بوندن پک اعلا آکلاشیلرک «اسناد» رسول اکرمندن محرر حدیثه فبر دکل ، بوکون حاضر اولان علمایه

عرض ایدم :

تاریخ عاظم اسنادلردن : (۱ - بن ملکی «سیف بن ذی زن» ک یعنی استیلاسی و حبشیلری بندن اخراجی و بنده تسلطی اوزرینه باشده قریش رئیس عبدالمطلب اولدینی حالده بتون عرب رؤسانسک بنه عزیمتله ابن ذی زنی تبریک و تهنه ایتلری نقل اولان اسناد : (ابو نعيم اصفهانی قال حدثنا سليمان بن احمد املاء سنة احدى وخمسين و ثلثمائة . قال حدثنا احمد بن يحيى بن خالد بن حيان الرقي بمصر سنة ثمانين ومائتين . قال حدثنا عمرو بن بكيو بن بكار القعني . عن ابي القاسم الطائي عن الكشي . عن ابي صالح عن ابن عباس [۱] قال قال لما ظهر سيف بن ذی زن علی ابن العین و ظفر بالحیضة و نفاهم عنها ...) .

(۲ - ابرهه الاشرم الحبشي - سيف ابن ذی زن دن اولکی بن والیسی ابرهه - نک کعبه معظمه یی یقیمق اوزره مکا اوزرینه یورو دیکی نقل اولان اسناد تاریخی : (ابو نعيم قال حدثنا ابو عمر محمد بن احمد قال حدثنا الحسن بن علی بن الجهم قال حدثنا الحسين بن الفرج قال حدثنا محمد بن عمر الواقدي قال حدثنا عبدالله بن عمر بن زهير عن عبدالله بن خراش الكشي عن ابيه قال اقبل عبدالمطلب يومئذ و اقبل اصحاب الفيل ...) .

(۳ - اصحاب فیل اوزرینه ابابیل قوشلرینک آتدقاری طائره دأر نوفل بن معاوية الدثلی نک کلامنی نقل ایدن اسناد تاریخی که واقیدی ، تاریخنده روایت ایتشدر . دیورمکه : (حدیثی عمر بن طلحة

[۱] مؤلف اسنادده اختصاره رعاية یاخود عبدالله بن عباس وقعه یی بجنده جدی بولندیندن عاظمه علاقلری اولدینندن پدرندن ایتشدیکی طاهر اولمسینه پدیری ذکر ایتیهرك روایت ایدیور . اصطلاح محدثنده بویه اسنادلره (موقوف) دینور .

عن جوفه بن عبيد بن اميه ابن عبد الرحمن قال سمعت نوفل بن معاوية الدثلي يقول رأيت الحصاة التي رمى بها اصحاب الفيل ... (اصحاب فیلک رمی اولندیکی طاشجفزلری کوردم نخود قدر ، مر جکدن بیوک ایدی ... (ماییدی وار)

سودلیجه شیخی زاده شیخ آستانه سمدیه

زاهر

ارضك صوك كونی

بکین نسخه دن مایده زرده کی آیت کریمه ایه بو خصوصده دها شدتلی و دها آچیقدر .

سوره واقعه - آیت ۶۵ ، ۴ : [اذا رجعت الارض رجاً وبست الجبال بساً فكانت هباء منبثاً] . (بالمصادمه) : ارض شدتله صار صیلدینی و طاغلر ریزه ریزه آت آیاغندن طاغیلان توزلی و کی صاچلدینی وقده ...]

سوره کف - آیت ۴۵ : [و يوم نسف الجبال وترى الارض بارزة وحشراً ناهماً فلم نقادر منهم احدا] . و طاغلری یورو دیکمز کون ارضی دویدوز کورورسک ، و آنلری ، بر دانمی «اونو تلیهرق بر ربه سهره و جمع ایدر !»

اشبو آیت جلیله بر جوق خصوصانندن شایان دقتدر . طاغلرک یورومسی ارضک سیر سیرینه اشارت اولوب کورورسک افاده آیه میسه او حالک ، یعنی حادثه قیامتک محقق صورتده وقوع بوله جفتی تأمیندن کتایه در . دویدوز کورولمک مسئله میسخی مصادمه یی متعاقب سحاب مضی حالته کجه جک اولان ارضک بزمده سمداه مشاهده ایتدیکمز سحابیلر کی دوم دوز رؤیت ایدله جکندن عبارت اولوب نتیجه حال دخی فی الحقیقه بوندن بشقه بر شی دکلدر . سحابیه حاللی آلان هر جرم ساوی مرور

زمانه تیره باشلايمرق يشقه بر طاله انقلاب ايدر که بو وجهه خلقت جديده برميداً تشکيل ايلر! ... زيرده کی آيت جليله بو حقيقته تر جان اولوق اعتباريله پک زياده شايان دقدرد.

سوره ق - آيت ۱۵: [افغيينا بالخلق الاول بلهم في لبس من خلق جديد] بلکه آنلر ؛ خلق جديددن شهبه درلر. ايلک ياراتمقده محرم مني ظاهر اولدی که ايکنجي ايجون شهبه محل اولسون! ... ديمک اولور که ؛ بعدالمصادمه اتفاض ارضيه دن يشقه خلقت، يشقه دنيايدانه کتيريله چکدر. زيرده کی آيات جليله دخی اعاده خلقته دائر اولوق اعتباريله شايان دقدرد.

سوره انبيا - آيت ۱۰۴: يوم نطوى السماء کفلى السجل للکتاب کا بدأنا اول خلق نعيدو عدا علينا اما کنا فاعلين ... [د کتابه سجل طومارى کي سبابي دوروب بوکديکمز کون ، ايلک خلقي ايجاد ياراتدقمز کي اعاده دخی ايدرز ، وعدمدزر. آنى ييارز!]

بوراده « طومار کي » بر افاده استعمال بيورلش اولسي اسکی کتابلرک او طرزده طومار حالده يازلش بولنلرندن ايلري گلشدر . حکمتي ايسه جاذبه لک شدنى طولانيه سيارلرک دنه دنه ، يعنى طولانه طولانه مراکز جاذبه اوزرينه سقوطاً رجوع ايدرز . عن قريب بر آرزدها تفصيلاته راستلايه جنز . بزم بوراده کی مقصدمز ايسه اعاده خلقته دائر اولان وعد النبي ارايمد . و کذا : سوره بروجک ؛ و تحقيق او الله ايجاد ياراتير ، اعاده دخی ايدره ، مائنده اولان اون اوچنجي [انه هو بيدي] و عبيد [آيت جليله سوره رومک ؛ و اوله الله درکه مخلوقى ايجاد ياراتير ، صکره اعاده ياراتير و او آکا دها قوليدر ، بوياده اعلا مثالر ايشته ارض و سمواتده ميداندرد . يعنى

تونه مني کوزلر اوکنده طور بيور! ... مائنده کی ۳۷ نجي [وهو الذى بيدوا الخلق ثم يعيده و هو اهو ن عليه وله المثل الاعلى في السموات والارض] آيت کریمه مني بو کي حقيقتي ارايه ايدر .

اعاده خلقته دائر اولان آيات جليله بالکمز بولنلردين عبارت دکدر . دها واردر . از جمله سوره يونسک : [قل هل من شركائکم من بيدوا الخلق ثم يعيده قل الله بيدوا الخلق ثم يعيده فاني توهمکون ...] دى که ؛ صملى کزیدن هانکسي ايجاد او صکره اعاده خلقي ايدر ؛ دى که الله ايجاداً خلقي ايدر ، صکره اعاده دخی ايلر ! فصل افک و افتر ايدرسکمز ؛ ... مائنده بولنان

۳۴ نجي آيت کریمه مني دخی بو قبيلندرد . حادثه قيامت حقننده شرفانلر اولان ديگر آيات جليله دخی دوام ايدلم .

سوره مرسلات - آيت ۱۰: [وان الجبال نسفت ...] و طاعلر فيرلا ديفي وقت سوره طور - آيت ۱۰: [وتسير الجبال سيرا ...] و طاعلر خيزله قوشار .

بو ايکي آيتده کی طاعلرک فيرلامنى و خيزله قوشما مني مسئله مني تماماً رياضى اولوب عن قريب ذکر ايديله چک (سوره قيه) نک ۶ نجي و ۹ نجي آيت کریمه لرده اسبابي تصریح ايديله . چکدر . دوام ايدلم :

سوره نباه - آيت ۹۹ : ۴۰ [وفتح السماء ففكانت ابواباً وسيرت الجبال ففكانت سرايا ...] و سبا اچيلير ، قبولر اولور و طاعلر بيورديلور ، سراب اولور !

مصادمه مني متعاقب ارض اوزرنده صاغ انسان فرض اولنورسه بولنر سبابي مصادمه دن چيقان توز و دومان آرمه سنده ظهوره کلي يارقازدن کوره بيلير . بولنره قيو دتيلمک طبعي اولور !

سراب ايسه صيحات جولده ده کيز کي کورين بياض رنگده بالانجي تموجاندر . توز حالنده طاعلرک سحابيه حاکم کيرن شي البته اوليه کورينور . دها آچيق بر افاده ايله بو آيتده کی سراب افادمنی عادتاً (سحابيه) مقامنده توللا نيمشدر . مابعدى وار

ارکان حربه ميرالاي

ارکان حربه ميرالاي عبدالرحمن بکه آچيق مکتوب

محترم افندم !

محفل مجموعه اسلاميه سنک اللى يدنحي نسخه . سنده (ارضك صوك كوني) سرلوحه مني مقاله كزى ديكرلري کي سوه سوه اوقورکن (بزم تفسيرلر مزه نه مناسبه کچديکمه هم جبريت ايدبيورم ، هرده متأثر اوليورم) جمله لرته کلنجه بنده جيوت متأثر اولدم . صکرده ده (نفع صوردن مقصد غازاتک سر بست قاليشندن متولد آجي آجي خروچدن باشقه يرشي دکدر) ديه قطعي بر تفسيرده بولما کزده جداً حيرت ايندم . کرچه بيانکمز (لکن عالم حقوة ولکنل سارم نبوة) قبيلندن يرزله اولسه ذات فاضله کزله کورشمه مزه وسيله اولاجفندن بوياده بر آرز ايصاح استيضاحدن کنديجي آلامدم .

عين نسخه ده (الا و انى اوتيت القرآن ومثله معه) جمله سيله ختام بولان حديث شريفه دقت بيورله يسه قرآنک بر مثليه احاديث بولنديجي تصریح بيوريلور . ذات عاليکمز دائماً قرآن کریمه حصر نظرله حديث اقسامنه وقت بوليور اولي . سکرکه فتح صور تفسيرنده رايه استناد ايدلش و هميله يوزلرجه اکابر اسلامي تحفته ايله حيرته دوشيور ، تأثرله غرق اوليورسکمز . صکره هيچ

احتمال برافايوب نفع صورمساننده ککين بر حکم ايله آيتده بارز بخطابه اوغرايورسکمز . مقدم لک برتسه استنادلري اولسه بيله کله لک لغت منارلي آتله يارديم ايدبيور . حاليوکه احاديث صحيحه نفع صور و ناقورک معناسق بيان وايضاح ايله مني مفسرلرده بويوله سوز سويله مشدر . تبرکاً احاديث نبويده بر قاجني درج ايدبيورم . (الصور قرن يفتح فيه) حم د ت ک عن ابن عمرو (كيف ائو وصاحب القرن فدا لقيم القرن وحى الجبهه واسمى . السمع ينظر مني يوم بالفتح فيفتح قالوا كيف تصنع قال قولوا حبنا لله ونعم الوكيل على الله توكلنا) (حم ت حبك) عن ابن مسعود (حم ك) عن ابن عباس (حم ط) عن زيد بن ارقم (حل) عن جابر والضياف عن انس (كذا العمال) عين حديث شريف (مشكات مصابيح) دم بولنديفندن شارح علامه على القاري ووالفاهران کلاً من الاتقان والاصه ، وبيده مني الحقيقه وانه عبادت لاصاحبه بل هو مكلف به . . . . ديور .

فضيلتآب ! شوحدنلر و امثالنده بر آرز توفيق ايدنجه فنه توفيق داعيه سيله تأويله احتياج اولنديجي کي کدر برجه تفسيره هيچده امکان يوقدر . بوياده تفسيرلر نه حيرتي جالب ، نه ده بر عذوري داعيدورلر . قايير مطلق حضرتلري وقت مرهوننده هلاک ام وخراب عالمه وسيله اولاجق سدش ، مفرع صيحه لر چيقاران صور ، ناقور ناملرنده بر جسم عظيم يارادوب رسول ملائکدن اسرافيلي مأمور بيورم مني عقلاً جائز ، نقلاً ثابتدر .

محترم بکم ! شوزمانده کنجلر بزم جوقلري مهلت ايکي مرضک معلوليدرلر . برى عرفانلري کافي کوروب آثار اسلامي مطالعه ي يانشاملري ، منم ديكر نيست واديلرنده کزيتوب استفاده دن محروم قاللارلي ، ايکنجيجي حوصله لرته صيفدريم وادقلري

احكامه هان خرافات طامعنى باصمه ليدر. ارباب علم و فضيلتدن بيله بو گروه عاقلانه اسلافه علم ايدنه لر ، فيلسوفلر ك بيله تسليم كرده سي اولان اطاعى تحقيره قادار واراندلر كورلكه باشلادى. مولاي متعال حضرت لرى بو كچي تواقصدن بزي صافلامسته دعا ايدله . (لاتخص في سب سادات معنوا : انهم ليسوا باهل للزلل) يتيله عامل اولمه چاليشلم .

محترم اقدم : بو مجده حكماي اسلامي بدن حجة الاسلام امام غزالي حضرت لر ينك احياستندن دردمنجي جلده فسخ صور بختي مطالعه ايله قناعتكزي يازمه كزي رجايو بوسيله ايله تأسيس مودت ايلرم مبرم . اوده مش : مركز قفا مدرسي عبلر كنيزدن

مطفئي مني

بر ماجارلنك دين حقهده كي سوزلري

كجندره ماجار طلبه سي دارالفنوني زيارت ايندي لر ، بو صورتله عرفان عالنده قيتلي برخاندن تايمينك ايلك خطومسي آتيلمش اولدى .

ماجارلار ك بو سياحتنده اك اهميتلي يولدينغ نقطه : بر مجار دارالفنوني لسنك آزي بيلديكي تور كجه ايله جوق مهم بر مسئله يي تشرع ايجسيدر . بو مسافريزه الهيات فاكولته سي زيارت اتناسنده استقبال دين عالمينه خطابا ديوردى كه :

— هيچ بر ملكت دينسز ياشايماز ، هر مملت فوئده بر الله طاهر ، الله و دينه مربوط اولمايان قوملر اولومه محكومدر . سز بو ملكتك لك بو كسك سياسي و اجتماعي موقعلري اشغال ايدن چكسز ، ملكته بويوك فيضل تايمين ايله به چكسز .

طبيعي بو جهلري عينا سوله مغمسدى ، و رديكي قيصه خطابه نك مالى و روحى قسملري بونلردن عبارت بولونيوردى .

بن بوسوزلري ديكر كن اون اوچ بيق عصر اول تهامه آفاقده دوغان اديت كوشنك ه جناب حق بو رتي غير مسله لره ده تايد ايدر ه مانده كي حكمتي خاطر لادم . بو حديث شريفك حكمتي ؛ لايقينك مودم اولديني صيرالرده بو علم و عرفان مؤسسه نك سقني چينلانيوردى .

الا ، سامه سي اوقشايان بو سس بني دهرين ، دوشونجه لره سوق ايندى . كندى كنديه ديوردم كه :

— عجا ديني استخفاف ايدنلر ؛ خلقك معتقداي ، وجداني ايخيتن سطرلري يازارلر كن بو حقيقتلري عقللر نه كتيه ميورلري ايدى !

حالبو كه غريبن آديقمز فضايح اخلاقه نك عضويت اجتماعي مزي مدهش بر صورتده خير يا . لادينغي يته كنديلري حادثه استنادا اعتراف ايله مرضي تشخيص ايدنيورلر ، لكن بردلو دواسي كوستره ميورلر . بونك دواسي بز يته بر غرب دارالفنوني متسبدن لكره نيوردق .

اجني بر علم آرقاداسمرك صميم وجداندن قويدني قناعتني بسله ديكم بو حقيقتلري عجا بز بيلميورلر ايدك ؛ اوت ؛ بلكه متعدد دفعه لر ايشتمشك ه ، حتي بر لون طاهر المولوي بك افندي استادم ، ماجارلنك سوزلردن چيقاجق نتيجه يي بر حيزه ايله آلاعتش و دين رضايطة اخلاقه در . پوليس انسانك قايسته قادار كابر ، الله قورقوسى ياناغنه قادار . . . . . ديشدى .

اسلام متفكرلرينك بو خصوص حقهده مازديني جلدلر دولوسي اثرلري ده اوقومشديق . لكن او اسلام متفكرلرينك سوزلريه استدلال ايديلمه يدي ه اسقولا سبق فلسفه اجتماعي ديكره ميميز ه خطا بلري - احبال كه - وجدانلري مزي صيرلانا . جقدى . بلكه ده قلمزدن ايتاغزي زور له چيقارمق

ايچون قنلري اسلامك قننه صاپلايانلر بولونماجقدى . حال بو كه اسلاميت ، الله قورقوسنى راس حكمت ياپديني زمانلرده ماجارلنك سوله مك ايسته ديكي دستوري وضع ايتشدى . بوتون اسلام اخلاقيلىرى بو اساس اوزرنده يورومشلر ، بر وقتلر پيزورلر بولونان غريبلري ده مستفيض ايتشلردى .

فقط بز يته الله قورقوسنك بشريت ايچون جوق مهم اولديني ، فلاكتلره حيث اجتماعيه آراسده كي سدك آنجني دين ايله تأسيس وتشكيل ايديله ييله چكى بوكون بر آوروپا يلدن ديكره يوردق . نه ايلم وضعتي ؟ . . .

بن بونلري عحا كه ايله اوغراشير كن ماجار طلبه الهيات فاكولته سته وداع ايدنيورلر ، تورك آرقداشلر ليه برابر دارالفنون كتيخانه سي زيارته كيديسوردلر .

خواجہ زادہ

م . م . م .

اسي مصريلر ك علمي

آروپا عالملرينك چوغي ، قديميه عائد فني معلوماتك نديقه شايدان اولديني سويلرلر . فكرلرنجه يكر منجي عصر عرشيشي ايجاد ايتشدر . فقط بك نظرد ه محق كورون بوا دعايه فارشي ديرزكه فن باشقه در ، تطبيقا ده باشقه در . كوندن كونه چونا لان ومع الاشف بشريتك رفاه و سعادت عله نه توجه اولشان بو تطبيقا وجوده كتيرن فن ، صرف عصر حاضر ك اثرى دكلدر . ياشادقلى دورلر ك مدنيتي ايله قديماتك غير قابل تاليف مكتسبات علميه صاحبي بولندقارنه شبهه بوقدر . زراء ترقيات اخبره ايله ثابت اولوبور كه رجوق عصرلردن صكره

قديماك وضع ايتدكلري نظرياتي حال حاضرده كي علم آدملى قول ايدنيور . بر مثال ذكر ايدلم . راديو مك كشي ساپه سنده ، شاهد ايديله ييله كيمز حادثات ، اجسامك حاوي اولدقلى ذره لرك محولاتي ارايه ايتديكي كي هر ذره نك باشقه بر ذره يي توليد ايدلديكي كوستريور . اسكي علم سيميا منتسبلرينك خولياسى اولوب رجوق متفكرلر صاحبه تلق ايتدكلري ه ماده نك تبديلي . مسئله سي آرتق غير قابل مناقشه وقايع اوزرينه مستند لك قطعي حقايق مرتبه سته چيقتشدر . او حالده سيمياچيلرك اعتقاداني بزجه بجهول اولان حادثات اوزرينه سي استناد ايدنيوردى ، يوقه اونونولش رواياتك احياستدني عبارتدي ؟ . . . جوابي بولقدن عاجز اولديقمز بر سؤال . . . . . راديو مك موجودتي ، ماده و قوت حقدنكي معلوماتي آلت اوست ايتكدن باشقه براز متواضع بولتمه مزي اخطار ايتدى . اونوتمايلم كه تاريخك ضبط ايدلديكي وقايع آلتى بيك سته نكدر . بوندن اولكي حادثاتدن تماميه بي خبر . . . . . اودورلرده ياشايان واسملري بيله بزجه بيلنمهن اقوامك معلوماتدن استفاده ايدن مصريلر وكلمانيلر كنديلردن هيچ برشي ايجاد ايتشمشلر ، بلكه اساسي ايجه قاوريه مادقلى حقايق تكرار ايتكدن باشقه برشي باجماشلدر . چونكه آثار قديمه ده تصادف اولشان قطعي سوزلر ك موجوديتي اصل ايضاح ايدم بيليز ؟

مثلا مصريلر ك علوم طبيعيه داتر معلوماتلري غايت واسع ايدى . زمانك تحريباتدن قورتولان اهراملر بو خصوصده اك بارز بر دليلدر . علم آثار عتيقه متخصصلري دنيا نك بوك اسكي آيدملرينه فرعونلر سلاله سنك معظم حكمدارلري ايچون ياپيلمش مقبرلردن عسارتدر ديرلر . اهراملر ك داخلنده كي هيروغليفلر سوزلري تايد ايدر .

متنظم برصورتده یوتولش طاشلاری بربری اوسته وضع ایدهرک میلیونلرجه مترو مکمی محمدی برکتلی صرف بر حکمدارک مومباسی محافظه ایچون میدان کتیرمک انسانلرک فضلہ بر غروره مغلوب اولدیغی کوسترمزی؛ صنایعک فوق العاده انکشاف ایندیکی دوریزده بیله انشاسی جان جان محال اولان اهراملرک، آنجیق فرعونلرک مزارلی دیه پایلیدیغی بیان ایدن آرقه تولوغلر، بعض متفکرلی تلمین ایدمه مشدر. بونلر؛ مصر لیلرک عالی بر دوشونجهک تحت تأثیرنده اولهرق بونی نظیر آبدائی میدان کتیر دکارلی ظن ایدیور واثبات مدعا ایچون دیورلرک:

« قبل المیلاد یکرمی بشنچی عصرده اجرای سلطنت ایدن فرعونلرک دردنجی سلاله سی دورنده پایلان (کئوپس) اهرامنده - که اهراملرکک بیوکیدر - هیچ برکتایه تصادف اولمه ماز داخلنده کی اوچ حجره به منتهی یوللرک کشتی ایچون اوزون زمانلر کیمشدر. بواوچ اوطیه: قرال و قرالیجه اوطه سی، و تحت الارض اوطه نامی ورنشدر. سبب انشالریه داور بزی تنور ایدهرکک هیچ بر معلومات یوقدر چونکه داخللرند نه بر ترین، نه بر هیروغلیف، نه بر بر اشارت وارد. قرال اوطه سندله حد یرنه طاشدن برتکته کوزه چاربار. دیتک که اهرام کبیر بر مزار دکلد، اوله ایسه نه ایچون پایلیدشدر؟

قرون اولانک علم آدمعلری تشکیل ایدن مصر راهلری، کرک علم نجومه، کرک سائر فنونه داور ایدهرکک نتایجی بر آیدهرکک تنبیت انجکیم. ایست مشلردر؟

بوسؤاله مثبت بر جواب ویریهلرکک می، اوزون سنلر اهرام کبیری تدقیق ایدن (پیاچی - شمیت) اسمنده فی انکلین هیئتشناسی اثبات انجش

صارفش قوللری، هروسیه ایله بیقامقدن خوشلار ندینی اللری، حیاتک طاشینلار یوکی آتنده اکیلش صیرتی، اوطورورکن برنی دیکدیکی دزلری آیری آیری اویناردی. اوقدرکه اک ماهرچکیلرک یامایه جنی رقص حرکتلری هرعضویه و طورماز دیکله نر بردوام ایله یاپاردی.

فقط رجا ایدهرم؛ سوزلرم سوء تفهمه اوغرا دیلوب خالامه سوء ظن ایدیلیمین، مرحومه نلر سکاستندن سوکرا دانس مراقبه اوغرا دیلی و اویشده لطیفه قالدیشدینی وهم اولوناسین.

خایر اقدم.. استانبولی ایل ییللرک، یاخود طوغرو ایشیدنلرک معلومیدرکه سابق درسعادتک خصوصی بر حاتی واردی. اوجبات، اهالیسنک ارککندن اولسون، قادینده اولسون حیا و زاهت صورتنده تجلی ایدهردی.

داهای پراچ سنا اول استانبول رجال ونسوانلک اوله عمومی برلرده دکلر، بلک خصوصی محالسدیهلر اویناماسی شوبله طورسون، برازالا بالیلک کوسترمسی خفیف مشربلک صاییلر، و قار جدیدنه منافی تلقی اولونوردی.

ذاتاً رقص صنعتی؛ ارککلرده کوچکلره، قادیلرده چنکلیره منحصر ایدی. اولنلرکده اجتماعی موقعلری غایت دوشگون اولدیقتندن هیچ کیمسه کندیلرلی صنعتلری تقلیده تزل ایتزدی. بناء علیه استانبولک اوجباتی - ترفنده ادیلریمزک تعبیری وجهله - یاشامش اولان خالامک قرقدن سوکرا ساز چالمايه، سکاستندن سوکراده کوپک آتمايه قاقمايه جتی شهسزدی.

اویناقلی ایسه اوغرا دیلی (داهالرقص = قورا) - ده نیلن عصی بر خسته لق - ک ایجاب ضروریسی ایدی. زواللی خالامک اویاتیق بولوندی مدتیجه سالانان باشنک اضطراری صاریتینسندن غالباً

ایچریسی ده متأثر اولش وده مانی صاریتمشدی که قولانکک دینده سیوری سینک و زلاسه اذان اوقونویور دیه نماز قیلمايه داورانیر، سنی ناعزم ایشیده جک اندیشه سیله ده قانی اوکندن کین بر صاییحی به سله تمکدن چکینوردی. بیللرجه سالانوب دبدیق و آخرته حقیقه بورغون کیدن خالانچ، آنجیق راحت دوشکندن سکون بولدی و قیر اوزاتیلدینی آدن اعتباراً استراحته نائل اولدی. رحمة الله علیها.

مرحومه فی سکاستندن سوکرا قیر راندیران داهالرقص، غالباً هر ایشده وهر ایشده غریب تأثیرلی ایضاع ایدمه ییلورکه یاتین زمانلرده مملکتک اکثر جهاتنده استیلائی بر شکل آلدی. سرایت صورتیه هر یویدن وهر صویدن مصایینی ظهور ایدی. سوک کونلرده ایسه اک حاد دورینه کیردی واک وخیم اندازلی کوستردی. ده نیلرکک کوره بو مرضه هرکسندن فضله دلیقانلیلرک کتینج قیزلر طوطولویورمش، قولاقندن تلقین وده مانیه تأثیر طریقیه مصاب اولو. یورلریش. مصاییتلرندن اعتبار آده حاکمه قوتلری غیب ایدهرک عمومی اوپون برلرینه فوشویورلر، ییلرکک ییلمه دک هرکسله آغوش باغوش اولارلق ظییر ظییر ظییلر یورلریش. عمومی برره کیده مزلر وخصوصی اویناش بولامازلارسه بر حصیر صاندالیه ویاخود بر دیوار یاصدیقی قوجاقلا یوب اونگلر صیجر اقلری ده اولویورمش!

حتی فضله صاریتیندن کندیلرند (زعزعه ده مانیه) حصوله کلپور، ادراک و عساکه نری داغیدور، بزم خالانک سیوری سینک سنی اذان صداسی کی ایشیمه سنک عکسنه اولارلق اک دخراس صیحه نری، اک جذبہ آور نعمات توهم ایدیورلریش.

المعدة على الراوى ، بويله قفاستك طيشى
والجنى اوساقلردن برينك، دانس سالونده بولوندىنى
تخليه كيدر كن بر كوفجى جوجونك مريداندىنى
نيه نانا، نيه نانا، قانطوسنى دويدنى كى بروالس،
ياخود قادريل آهنگى فتنيله صيچر امله، فنى يلكز
كبيره ممك ايچينده حاضر البسه جى ماناز سونك
او كنده كى زنجى (مانكن) . صاريوب اونكه
برابر سوراق اورتاسنده هوپلامايه باشلادىنى
سويله نيلور !

لطيفه دن جديته انتقال ايديلنجه شوى عرض
اچك ايسقيوم ك: عقل و عصي خسته لقرده
تسليك پك مؤثر بولوندىنى ، متخصص برطيك
تلقيناييه امراض عقليه وعصبيه خسته لرندن چوغنك
اين اولدينى معلومدر . بونك عكسى اولارق مزاج
ناشاس بر تطبيق خسته ني اى اچمى سندن صرف نظر
اين بر آدمى خستايده چكى ده بدبهايت جهه سندنر.
حال بويله ايكن طبابتك تحميسندن ده، اجاعايسندن ده
ي بيره بر طاقم شارلاتانلر، كندلر يته طبيب مداوى
سوسى ويرديلر . خلقى اسكليك علتندن قورتارمق
غيرتيه ميدان معرفه جيقديلر . تدوى باللقين
طريقى التزام ايله بوينه سويلهديلر و يازديلر .
يكليك ويكى حيات ديه اورتايه بر طاقم معاللات
فيرايلديلر . غربك اولانجه مائرمدينه وعصريه سنى
قبول اچمى يزل نصيحتنده بولونديلر . او مائرك
فضائل وفضايحي بيله آيبد اچميه لزوم كورمهديلر .
بو دريدلر ، غربى اوكره نمممش اولدقلى
كچي شرقك مزاجنى ده لايقيه طامبورلردى . اويله
ايكن بو عجبى خطيب و ادبيلر ، بيلمه دكلى
بيلدريمه ، آكلامادقلى اوكره تمه به جاليشيورلردى .
نهایت ضرورى تلقينلر بونك سوء تأثيرى كورولدى .
تداوى به اوزه دكلى بيلملى تخريب ايتدكلى ،

او وجودلرى هر شيدن اول دامار قسه اوغر ايدقلى
ميدانه جيقدى . هم ده مزراق كى چواله كيره من
بردريه كدى .
طبابتده بعضاً طرز تدويرك ، حتى طبيب مداوينك
تبديلى واقع وايچانه كوره ازمدر .
مادامك بوشارلاتانلر اصول مداوائى عكس
تأثير كوستردى ، آرتق هم كنديلرى ، هم ده
تداويلرى ده كيشه يريلسده خسته لقل بر حاله
كثير دكلى زواللى كيشك، بوقلر كى تخريب اللرندن
فور تاريلسه ...

فكرى طالع

محل تاريخى راجه ناي :

اسعد دده افندى حقه

۵۴ نجي نسخه د مابعد
بنج دن مدينه منوره به بش كونده واصل اولدق .
بوليلغمز زحمتي نسبتنده نشوولى كدى . بىرى
بر آلتونه اولق اوزره ايكي ده وه طومشق . برنده
يز بولونوردق ، بى ايله اشيازمه محمد افندى
اسنده بر مدينه لى حامل ايدى . الله راضى اولسون
بو آدم ، مشاق سفره متحمل اولديندن چوق
ايشمه يارامش ، از جمله يول يكي اولان پلاومزى
پيشيرمشدى .

خواجه نك يوله كى حالى ، حقيقه ماشقانه
ايدى . سنك وشعفتك استراحت اولان احتياجه
رغمأ ده وه دن مشكلات ايله اينور ويان كيشه به
جاليشيوردى . كيجلر ايله اويومايور ، بلند آواز
ايله ذكر ايدرك بيتابلقدن صبرمق درجه سته كلن
نجه ده اولان بريوردى .

بعضاده مولانا جاي نك :

عمل رحمت بيد اى ساريان كز شوق يار
ميكشد هر دم بوم قطره هاى خون قطار

ديه باشلايان اشتياق نامه سنى اوقوبور ، بخصوص بونك :

عمل امشب دوى چنبد خدا آغاز كن
بى نواچنرا نواى ديكر از تو ساز كن

بيتى تكرارلايور ، ياخود يته مولاناى مشار اليك :

كى بود يارب كه جادربز و بطحا كن
كه بكه منزل كه در مدينه جا كنم

مطلعى غزلى انشاد ايدسيور و ياخود شيخ الاسلام
جلي زاده عاصم افنديك :

اى ساريان زماى چك ستم كوى ياره

ورانه دله زبرا بر قلادى قزاره

اى ساريان متفق ميج اولدككى عاشق

آهسته روك اچم ده ايلوب بوزاره

آزوده با اولورسه جازه كه ايليم فرش

ديباچه جيلم شوق ايله رمكداره

بن درد مند عقم بر رده اچم آرام

تا واصل اولانجه سرحد كوى ياره

دارالسينه ، بيتى شهر مدينه كولدر

عز و شرفه ماوى شاه كرم شعاره

سلطان ملك سرمد ، محبوب حق محمد

كيم قوتلى شرفدر شامان ناچاره

ايبات شوق آيقيه لوز ياشلرى دو كويوردى .

عبد عاجز ده تركيب جايى مؤخرأ ترجمه

و (نواى غرام) عنوانيله نشر ايله مش اولديم كى

(كى بود) غزله يوله ايكن [۵]

[۵] مولانا جاي نك غزلى .

كى بود يارب كه جادربز و بطحا كنم

كه بكه منزل و گهر مدينه جا كنم

بركنلر زمزم ازل بر كشم يك زمزمه

وز دوجشم خون فشان آن چشمه را دريا كنم

صد هزاران دى درين سودامرا امروز شد

نيست صبرم بعد از اين كامروز را فردا كنم

يارسول الله بسوى خودمرا راهى نماى

تا فرق سر قدم سازم زديده پا كنم

آرزوى جنت الماوى برون كردم زدل

جنت اين بس كه برخاك درت ماوا كنم

كى بود يارب كه رو در وادى سودا كنم
اتباع آرزوى اين دل شيدا كنم
اشتر مستانه وش كيم طريق كوى يار
باي شوق در وادى چون صبا چا كنم
چشمه چشم كه بنوع الغرامست از فراق

خواهم از سوداى بايست هم سر در جهان
يا به پايت سرهم با سر درين سودا كنم
هر دم از شوق نومعدوم اكر هر لحظه
جاي آسانامه شوق ذكر انشا كنم

جاي نك بونعت شريفى (مدحى) اسعده
بر توك شاعرى نظماً ترجمه اچم ، فقط خلاص
بيتنده اسنى ذكر ايله كندينه مال ايله مشدر .

و لطيف تذكره سنده ده نيلور ك:

[مدحى رحمة الله عليه : لوى آملسه توابعدن

لاديك نام قصبه مندر . حاجى موسى آييله معلوم

حاجى الحرمين اولوب نجه دفعه حاج رحمت نتاج ايله

مكشوف الرأس كريان و نالان ليك كويان مقام

مزوده صفاه سوتام و جبل عرفاتن قلب حزين

ودل پرائين برله بختي شام اچمشدر . بوشعري ذكر

اولثان حالانى جامع ومطالع اشعارندن انوار توفيقات

طالع ولا معدر .

شعر در مدح مكه مكرمه

يارب اولدم قانى كه عزيم ره بطحا ايدم

تاصفايله طواف كعبه عليا ايدم

دعبدم زمزم كنارنده قبولن زمزمه

آب چشمه روان اول چشمه ني دريا ايدم

يارسول الله جنايك خاكنه پوز سورمه

با كا يول كوستر كوزم اول يوله تا كه باليدم

گهمدينه چوره سنده جهرم اوزره چير كيوب

گهمبارك مسجد كده خدمت مولا ايدم

مدحك اچك قصدينه جاتدن اكر چه مدحى يم

سا كا لايق مدحى اما كچن انشا ايدم

از سرشت آن دو چشمه دشت را دریا کنم
ساربان یالیل کوید با ججاری نغمه ها
من ز نای سینه ام آوای اوچ آرا کنم
از هوای لیل و اللیل گسودار من
قبس وش در جستجویش دوره احبا کنم
بوکه دریایم سر باب السلام دلبرم
خاک پاکش توتیای دیده یتا کنم
گفته ام باب السلام دلبرم قصدم ازان
خواهم اندر روضه پیغمبری یک جا کنم
جنت اندر جنتست آن جای قدسی ملتجا
کی بود یارب دخول جنت اعلی کنم
برستان رفعتش مالم جبین معصیت
اشک پر خون پشیمانی دران اجرا کنم
یا رسول الله من بی چاره را رخصت نای
روضه عرض آستان ملتجا و ماوا کنم
اندران نام ز مهر والضحی رخسار تو
خویش را در کستانت بلبل کویا کنم
یا رسول الله دخیلک سوختن اندر فراق
رحم کن با آب وصل این نار را اطفای کنم
فکر آن دارم که تادارم زبان اقتدار
همچو جامی نظم نعت طاهرات انشا کنم
نظیره سنی باز من و :

دوش اولدی کوکل باقی یه برشوق نویه
آنشکه آلام غرام اولدی بوسینه
بجای مقدس که دلک بادی شوق
تبدیل ایدمدم ذره سنی جرخ برینه
یعنی که شرفقل سلطان رسالت
رشت آور نه طاق فلک شهر مدینه
اول شهر شرفزا که خدا جلوه که ایتش
ممشوق جهان بندمسی اول نور مینه
اول بقعه مسموده که کویا صدف اولش
پیغمبر دیشان کی بر در مینه

پیغمبر دیشان که اونک ناصدنی طوبراق
عندمده مرجع کورونور عرش بینه
حق ایتسه بمرده کیدوب مقتدر اولم
خاک در احسانه بر وضع جینه
حبوبک ایچین اولسون! یا خالق بیچون
رحم ایله قولک طاهره، اول عبدکینه
وارسین، اوقوسون روضه پاکنده نجات
پیغمبر ایله آله، احباب کزین
غزل نعت آمیزنی تنظیم ایلمشدم که خواجه
مرحوم من ایکی سینه بکشتش و ناظم ناجیزینه دعا
ایتمشدی، مابعدی وار

طاهر المروی

حبشستانه دأر : ۳

هیش دینی راسمومیت

۵۰۰ نیمی نسخدن مابعد
نیلزهره قلو Flisé Rechis نك آنسیقلوپه دیک
جهان جغرافیاسنک آفریقای شمالی کتاییده ۲۵۰ نیمی
تحقیقه من باشلایان (حبش لک دینی) مبحثی ترجمه
ایله تقدیم ایدیورم :

« قباله ده کیز دالغارلینک چارماسی کی، حبش
وادیلرینی محاصره ایدن اسلامینک صولترینه رغماً
(ژان بابا) نك اسکیدی طوونتمه موفق اولمشدر.
حبش خرسقیانلرینک دینی، قسطنطنیه نك تفوق
سیاسیه مالک بولندی و آقسوم Aksoum (اک
بویوک حبش کلیساسنک بولندی شهر) ایله شرقی
روما آراسنده مناسبات و مناقلا نك بحر احمر، عرب
شبه جزیره سی و سوریه واسطه سیله تأسس ایتدیکی
برزمانده، یعنی دردغی عصر میلادیده حبشستانه
ادخال و نشر اولان اعتقاد و دیندر .
بوعصرده آفریقا و آسیاده بولان موسویلر
احتمدا ایتکده و هر ایکی قطعه ده مختلف مذهب

وطرقتار وجوده لککده ایدی، حبش خرسقیانلری
ومصر قبطیلری اسکندریه کلیسای Eglise
Alexandrine نامی آلان بو مذهبه، بو ایلاک
جامعته ارتباط کسب ایتش اولیورلر، بو مذهب بشتی
عصر میلادی اورتلرینده قالسه دوشیا Chalcedoine
مجلس روحانیسی طرفندن رد و تکفیر ایدیلشدر.
دیوسقور Dioscore و اوتیشسک Eutyches (*)
اعتقادی اولان و سالکینی Monophysites
نامی آلان بو دین، روما و یونان قولیکلرندن
آیرلقده، حضرت عیسی ده بر طبیعت طایفده
« روح القدس، بابا اولان الهه صندون و نشست
ایدیور ! » دیمکده درلر، مع مافیه حضرت عیسی،
انسان اولقله برابر ایکنشی دفعه، اوچتی دفعه
دوغماسیله الهلغندن ده بر شی غیب ایتیمکده در،
ایشته بویکنشی و اوچتی توله حادهلرینک صور
نماق و تظاهری صوکی کلین مناقشه لره، قلاغلره
سینیت و برمش و اطرافنی قاته بویامشدر . آقسوم
وغوندار باسلری ایکنشی و اوچتی توله مسئله لرینی
سلاحله حل ایتک تجربه سنی ده ایتشدر در، کله ر،
کاه حقیق، کاه رمزی منارینه آلیندنی کی
تشریح و تفسیره کوره ده تمامیه قیمت و معنای
دکیشدریمکده درلر، بوضورتله پروتستان و قولیک
میونرلری ده اکثریا سامعارینک آلفیشلرله ختام
بولان وعظ و تدریس لرینده کندی تلقین ایتک
ایسته دکتری دینله حبش دینی آراسنده هیچ فرق
اولدیغنی ایضاح ایده بیلرلر .

قولیکلر ایچون دها قولایدر، طبق حبشیلر

(*) دیوسقور : اسکندریه یسئوس ایدی .
اویش اینه حضرت عیسا نك (طبیعت واحده الوهیتدن
عبارت) ولدیغنی ادعا ایدردی . قاضی کویده تفکلی ایدن
مجلس روحانی، ایکنشده رافضیکنه حکم ایلمشندی،
فقط (نقوب برادوس) اسمنده برپاس اویشلکی توزیع ایله
مصر، شام، حبش و دیار نکر لار طرفنه نشر اتمشدی .

کلی قولیکلر ده مریم مذهبی Culte de marie
ویا Notre Dame de miel، رسماری قدیس،
اعتراف دن استشفاع، پرهیز، ترمه ذمت و مرحمت
دیلنجیلکی ایدن طریقتار واردر .

بوغا رغماً مسلمان پروپاگانداچیلر، آوروپا
میسیونرلرندن دها طالعی قیقدیلر . حبشستان
حدودلرینده مشرف اسلام اولان بلکه بوتون خلقدده
خرستیان دیندن آنجی مهم بر خاطره قالشدر .
ملکتک داخلنده بیله مسلمانلر زرده ایسه تفوق
کوستره حکمر . بعضی محررلره کوره شیمیدین
اهالینک اوجده برنی تشکیل ایدیلرلر، شهرلر ده
عددجه، زنکیلکجه و نفوذجه حا کدرلر . بوتون
تجارت آللرینده در . ساده موقع سیاسیدن محروم
بولنیورلر . بوکاده سبب حکمدارلرک خرسقیان
دیندن اولماسنه دأر ملکتکده اساسی بقاوتونک
موجودیتدر . مع مافیه اون دو قوزنجی عصر اورته .
لرنده رأس عالی (Ali علی) نك صورتا اسلامی
رد ایتدیکی و حقیقت حالده ایسه کلیسه طائفانه قدر
بوتون سیند و موقعلری مسلمانلره توزیع ایله دیکی
کورولدی . فقط مصر اردولرینک استیلامی اسلاملار
علینه حرکتک اوپاتاسنه باشلیجه سبب اولدی .
طیشاریدمکی دشمنه اولان نفرت، ایچریدم کله ر ده
نفرت ایدیله سنه سبب اولدی . عمومی ارتدادامری
قیقدی . مسلمان حبشیلر ده صورتا کلیسه داخل
اولدیلر و نفی قورقوسندن خرسقیان علامتی اولان
« کولک کی ماوی » شریدی طاقیدیلر . دینلرندن
شاهایان اسلاملر ایسه حدود طیشی ملکتکده،

بالخاصه خرطوم بولی اوزرینده غالیاته اشجا ایتدیلر
طلوع اسلامک بشتی بیلنده مؤمنینه ملجا اولان
حبشستان، پیغمبرک « هیچ کیمسه نك حقه لری
قرانی اولمادیغنی عدل و حقانیت ملکتی » ده مدح

وستایشنی محفل چیقارماش اولدی . [۱]

[۱] کتابندن یوقاریکی معلومات نقل ایدیلن مؤلف، صوک قره سیله نی اکرم اقدیرنک حبشستان حقدده کوسترمش اولدینی توجیهک کویا طوغرو چیقادیقی آکلانق ایستبور . یوکا دلیل اولنق اوزدهده حبش مسلمانلرنک حکومت خرسقیانیه طرفدن اوغراقلری حقتزلی واعتقادی حریترینه وقوع بولان نجاووزی کوستریور .

آوردیالیردن مسلمانلی علیه یازی یازمایه قاتیشانلر، حقیقی تحریف اغترلرنک منوی جزاسی اولنق اوزدهده یک جابوق و قورنولامایه جی بر صورتده خطا چوقورینه یووالا نیوردلر . شومؤلف اقدیرنک قره آخیره سی کی . (سیره الحلیه) نک جلد اولنده « مارای رسول الله صلی الله علیه وسلم مازل بالسلین من توالی الاذی علیهم من کفار قریش مع عدم قدرته علی انقاذهم مناهم فیه قالهم (تفرقوا فی الارض فان الله تالی سیجکم) قالوا این نذهب قال (ههنا) و اشار بیده الی جهة ارض الحیفة قال و فی ذلک قالهم (اخرجوا الی جهة ارض الحیفة فان بها ملک لا یظفر عنده احد حتی یحمل الله لکم فریاً مما یتیم فیه) یعنی « رسول الله صلی الله علیه وسلم اقدیرنک مسلمانلرنک قریش مشرکدنن چیکلرنی متوالی اذینلری واوللری بولونقلری خالین قورنارمایه مقدر اولامادیقی کورنجه (ارض اوزدهنده داغلاک . الله ، یاقینده سزی طویله جقدر) بوردی . زومه کیدله؟ دیه بیوردیلر . (شورایه) دیه ده ک حبش جهتی اشارت ایدتی .

دؤایت اخراده اینه (حبش اراضیسه طوغرو چیقوب کیدک . اوراده برکمدار واردده کیمه اونک اؤدنده ظلمه اوغراماز . جناب حق معروض بولوندیکن سالدن سزی قورنارنجه قدر اوراده اولوریکیز) بوردی . ده نیلور .

دعاک حبش دیارینک ارض عدالت و مسلمان مهاجرلری ایچین عمل امنیت اولماسی ، او وقت نجاوشی بولونان - صوکراده اسلام ایله مشرف اولان - (اصحمة بن بحر) ک وجودله مقید .

زاوالی مؤلف ، حدیثده کی تعیدک فرقه وادما یورده بیک شوقدر سنه صوکرا و بیلمه هانکی (منهلک) ک زمان حکومتده مسلمانلرنک مقدور ایدیه سیله اصدق المراسین اقدیرنک حاشا وکلایانچی حیتارمایه اوغراشور . شوغیرتیه نه فرقه وازمقدیرنک اورتایه برحقیت قویوروکا اوده حبش مسلمانلرنک مظلوم و معذور ، حبش خرسقیانیه

کتاب ، دین حقدده بوقدر معلومات بر دکن صوکرا کلیسه ویا پاساره کیور . بوندن صوکرا مبحث اولان علاقه من کیلور .

رشید مظهر

قولا ده محل

وولقانیک بر اراضی متعاقب قضا مرکزی اولان قولایه کیرکن بتون مشتملاتیه بر محله ی اشغال ایدن ایپ فاریقه سی شدتله نظره چار پیور . آنمولونک عهری بر محنده فاریقه نک نه دعک اولدینی البته تقدیر ایدیلر . فاریقه دن چیقان منتظم نفخه لر اقتصادی ومدنی بر حیالک زفر و شیهتی تشکیل ایدیلور . جولافزاده لرک شخصی تشبیرلرنک انموجی اولان بو ، ایبلک و خالی فاریقه سی بیکلرجه کیشیه ملجا و بیکلرجه السانه حیات نفخ ایدیلور . قولای هر مناسیه منور بر محطدر . ضیای عرفان یالکرده ماغلر ده محصور قالمش ؛ بالعکس سواققلری ده تنور ایتشددر . عرفان حیاته برعیار اوله بیلیمک ایچون اون بر بیک نفوسی حاوی اولان قصبه ده بیک یوز قدر مکتب طلبه سی بولونمشی ذکر ایتک

نلرنک ده طالم و غدار اولمایددر .

اولیایا - مصر اردوسی حبسه یوروش ، بونک اوزده دینه حبش حکومت نصرانیه سی ، تبعه مسلمانلر صیقیشدیرمش ، تبدیل دینه اجبار ایلیمش ، مسلمانلر برقی سوزنا کلیسایه کیرمش ، قم دیگری ده حدود خارجه چیکلمش . طالع اسلامک یعنی یلنده مؤمنیه ملجا اولان حبشستان ده شو حرکتله (پیغمبرک) هیچ کیمسه تک حقیرلری قربانی اولادینی عدل و حقانیت مملکتی دیه مدح وستایشی عقی چیقارماش اولش . ادراک مؤلف ، رسول اکرمک متید برحدیثی آکلر آکلماز آله آلوبده اونی تکذیب قاتلشاجفته شو بولیمز نتیجه ی اورتایه آناجی قدر دقتلرنک ایتمه بدی دماها زیاده نفوذ نظر کوسترمش اولوردی .

طاهر المزلوی

کافیدر طن ایدیلورم . شهر الکتریک و تلفون کی وسائط مدنی ایله مجهزدر .

قولا جهاد وغور بر قائمقامه مالک اولمقدهده بختیاردر . یالکر تره ن بولی اولماسی نافه سیاستزده بیوک بر بوشلقدر . خلاصه قولای تصورک فوقده بیوک بر استقباله نامزددر .

محفل غابری :

نجمه بیلی احمد شکر

محفل غابری :

یارس مکتوبلری

مستشرق - موسیو (لوسین بووا)

مستشرق موسیو (لوسین بووا) ایله واقع اولان ملاقاتمه دائرکن مکتوبده معلومات ویرمه چالیشمیش . حیاتی شرقه و بالخاصه عالم اسلامی تدقیق و تبصیر حصر ایلیمش اولان یوفاضل ذالک مکتوبده بحق طانیله بیلمی ایچون شخصی و آثاری حقددهده برازا ایضاحات ویرمک ایستیلورم . موسیو لوسین بووا : سوربون دارالفنونکی اکال ایتدکن صکره السنه شرقیه مکتبتک تورکجه عربجه و فارسی شعبه لرندن دیپلوما آلمشدر . (۱۸۹۷) (تاریخ ولسانیات) مکتب خالیسندن نشأت ایتمش و تمز اولورق برمکیلرک تاریخی یازمیشدر . بو اثر دو قوز سنه اول فرانسز انستیتوسی طرفندن مکافاته تقدیر ایدلشدر . لوسین بووا جنابلرنک ، مکملاً بیلدیکی تورکجه ، عربجه (کرک ادبی ، کرک عوام عربجه سی) و فارسیدن ماعدا سربانی ، عربی ، هندستانی و اسپانیولجه ، پورتگیزیجه ، انگلیزیجه ، آلمانیجه ، ایتالیانیجه و رومانیه و قوق تایی وارددر . بوالسنه یی بارسده اوکره نمیشدر .

حردن اول بارسده ایرانلیلر اجتماعلر ترتیب ایتکده ودها بر جوق خیری تشبیرلرده بولمقده

ایدیلر . ازان جه (ایرانشهر) نامنده بر مجموعه ده نشر اولمقده ایدی . مع التأسف حرب عمومی بتون بوتشیتانی عقیم براقشدر . لوسین بووا جنابلری ایرانشهره معاونت قلمیه ده بولندقلری کی اجتماعلرده بر جوق دفعه قیمتدار لفظلر ایواد ایتشاردر . (هارون زاده فتح علی) نک آذری تورکجه سیله یازدیگی (یوسف شاه) اسمنده کی تاریخی اثری ، (حبس) نامنده کی بش قسمق قومدینسی و قارا باغده نباتات متخصصی موسیو (ژوردان) له برابر مؤلف مذکورک (درویش علی شاه) اسمنده دیکر بریه سی محترم مستشرق فرانسزجه بر ترجمه ایتشددر . یوسف شاهک ترجمه سنه آذری بر لغتجه علاوه اولمشدرکه بوالک دفعه وجوده کتیریلن بر آذری لغتجه سیدر .

فرانسزجه (عالم اسلام مجموعه سی) نک کاتب عمومی ده ، بو کتابلردن ماعدا تورکیه و آذربایجان مطبوعاتی ، حرب عمومی ک اولنه قدر انتشار ایدن تورکجه غزتلری تعقیب ایتمش و بونشریاته دائر کرک (ژورنال آزیاتیک) [۱] ده کرک (فاس خزینه اوراق) نده بیان معلومات ایلیمشدر . عرب و ایران مطبوعاتی حقدده کی تدقیقاتی بوالیکی مجموعه ده و فرانسزجه عالم اسلام مجموعه سنده نشر ایتشددر .

مستشرق جنابلرنک آریجه (اثر الدین محمد بن یوسف ابوعیان الغرناطی) یه دائر (روایات اسپانی) (اسپانیا مجموعه سی) نده تبیی وارددر . بری غزتلردن باشقه مسلمانلره دائر کرک مسلمان مکتبلرنده ، کرک آوروپاده ساحه انتشاره وضع اولنان آثار حقدده تدقیقاتی یوقاریده اسملری

(*) ژورنال آزیاتیک ، بارسده کی جیت آسیاتیک مجموعه سیدر . بو علمی جیت مکتبه یاقینده قالدیرنر . تفصیلات لازمه اعطای ایده جیز .

تورکستانده اسکی علم یوردلرینک حالی

اسکی زمانلرده شوالکه مدنیت و علم جهنندن پارلاق دورلر کچیرمشدیر. بوقلمه عرب مدنیتی نفوذ ایتدکدنصکرا افلاطون و ارسطو مساکلرینک روحنده فلسفی سیستملر ایجاد اولوندی. فکری ترقیات سایه‌سند - تصوف استادلری - خواجه احد یسوی و صوفی‌الله یارکی مشاهیر بیتشدی. یسوی حضرتلرینک عرفا پیئنده حائز اولدینی موقع، تصوفده نه قدر بویوک برسیا اولدینی کوسرتمکدهدر.

علوم ریاضیه‌ده مهم بریر طوتمشدی. تیور لئیک طورونی (اولوغ بک) ک سمرقنده یابدیدینی رصدخانه هیتشناسان عئنده معلوم و معتبردر. اودورلرده تورکستان بوتون عالم اسلامک مرکز مدنیتی اولوب حسابلر دار العرافلره مالک ایدی. لکن صوک اوج عصر ظرفنده تدنییه دوغرو یوز طوتوب علوم حقیقیه برینه فائده‌سز شیلر قائم اولمش، جاهل خواجهلر آراسنده دینی تحصیل باش کوسرتمشدیر. هله اون طقوزنجی عصرلرده مدرسلر اودرکه ایشدیی که علوم شرعیه برطرف ایدیلرک برینه یونان سفسطعلری قائم اولمش ایدی.

اولجه مدرسلر خلق طرفندن، صوکر ا اشیانک وقف آقملری ایله اداره قلینیوردی. کچن عصرک ایککنجی سنلرندن اعتباراً تورکستانده مکتب و مدرسلر قایت آزالمشدر.

تورکستان مدرسلرینی بیقمق ایچین سنلرجه چاریم اداره سنه خدمت ایدن مشهور میسوز - سابق تورکستان دارالمعلمین مدیری - ق. پ. آستراتوف طرفندن ۹۱۲ سنه‌می کانون تانیسنده طوپانان ایستاتیسقیقه نظرا مدارس و مکتاب

کچن اوج درت مجموعه‌ده نشر ایتشدیر. بورسالرده اسلامیت و مسلمانلره عائد مسائل حاضریه دائر بر جوق مقاله‌لری و دینی، اجتماعی، اقتصادی، ادبی و سیاسی قایت قیمتدار تبیعاتی نشر اولتمشدیر. (ره وودوموند) ده (محتفل) حقه‌ده کی تبیعاتی‌ده مندرجدر.

موسیو لوسین بویوا اخیراً طریزون قونسو. لوسلفنه تعین اولنان موسیو (رونقار) والسنه شرقیه مکتبی مآذونلرندن موسیو (ریوش) ک معاوتیه اسلام صنعتنه دائر بر (پیلیوغرافی) وجوده کتیرمش و فرانسیزه صنایع نفییه آقاده. میسوی طرفندن نشر ایدیلن (عرب و اسلام تاریخی) بش جلدینک فهرستی (ژورنال آزیاتیک) رساله‌سک ۱۸۱۳ الی ۱۹۰۲ سنلرینه مخصوص فهرستی و (روروسمیتیک) ک فهرستی یاشمشدیر. ۱۹۰۳ سنلرندن بری ده (جیت آسیاتیه) نک حافظ کتیدر ۱۹۱۴ دن ۱۹۲۰ به قدر (مسلمان یارالیریه معاونت) جمعیتک قاصه‌سینی اداره ایتشدیر.

بوکون لوسین بویوا جنابلرینک اوموزنده دائماً حرمت و تقدیر ایله یاد ایدیلرک ربع عصرلر بحیات فعالیت وار. یکریمی بش سنلرینری هیچ برکار دوشونجه‌سیله حرکت ایتیرک عربی علمه وقف ایش یولونیور. پاجاصه بودرجه علاقه واحاطه ایله تدقیق ایتدیکنی علم بزم عائد اولدیفمز دخی، ملی جمعیتلره منسوب علملر اولورسه کندیسنه ندرجه متشکر قالامز ایجاب ایتدیکنی ایضاحه لزوم بیله یوقدر. بوذات خالقدری لایق وجهله تقدیر ایدم‌م‌سک بیله بو عجزمن هیچ بر زمان یزی کندیسنی حرمت و توقیر ایله سومکدن منع ایدم‌م‌م.

رشید مظهر

حسابی شویله ایدی :

ولایات	مدارس	طایفه	مکتب	طلبه
صردریا	۳۱	۸۶۲	۱۴۱۱	۱۳۱۱۸
فرغانه	۱۸۴	۶۵۲۵	۲۵۵۹	۳۱۱۱۲
سمرقند	۹۳	۹۹۰	۲۷۵۲	۲۰۵۰۰
زاکاسی	۶۳	۷۱۹	۴۱۹	۲۹۰۳
یدی‌صو	۵	۳۵۱	۷۵	۳۳۳۱
مجموعی	۳۷۶	۹۶۳۷	۷۲۹۰	۷۰،۸۸۴

حسابه باقیلیرسه اوقوما یورلردی. و قبیله علم و عرفانی جوق اولان بواولکه‌نک حال حاضرده نه علمایی، نه کیمیا کری، نه ده دوقوری واردی!

مدرسه‌لرده تحصیل و اصول تدریس!

مدرسه‌لرده تحصیل علوم اوج درجه‌یه منقسم اولوب برنجی - اوئی - درجه‌یی ۹ - ۱۰ سنه ظرفنده فارسی اوزره ایضاحاتله صرف، نحو مختصر معانی، مختصر الوقایه، منطقندن شمشیه و سلم کوسریلیوردی. ایککنجی - اورت - درجه‌ده بولنان طلبیه خیالی، عمر نسبی نک عقایدی، ملا احمد، ملا عبدالحکیم، فقه‌ده شرح الوقایه کی اثرلر اوقوتیلیردی. بونلره اوغراشیرک دخی ۷-۸ سنه قدر کچریدی. بوندن باشقه غیرتلی ملالر خواجه جلال، میرزا زاهد، آخوند کلان کی علمانک اثرلری مطالعه ایتکندیه کری قالمالارلدی. اوجونجی - اعمال - درجه‌سند ملا جلال، هدایه، خاتقاهی و توضیح کوریلوردی. بعض مدراسنده تفسیر وحیدنده بولونیوردی. فقط نادر. بلکه تورکستان علمایی اعتقادنجیه آیت کریمیه معنا و یرمک کفردر! مدرسه‌لرده علوم عصریه یوقدی. علم عاشق‌لری فرصت بولدقجه مطلع‌المعلوم، معرفت نامه، معلومات آقاق، کیمیا، سعادت کی اثرلردن طیبیلک یاپارلردی.

مدرسه‌لرده تحصیل کتیرین اول ایتداسنده باشلا. نفعده، مایس نهایتنده ختام بولمده ایدی. چارشانبا و جمعه کونلری درس اوقونمازدی. مدرسه صباح صاحبین مباشرت اولونیوردی؛ مدرسه صباح نمازی قیلدقده نصکرا درس‌خانه‌سند طلبه‌سک اورت‌سند بر موقع اشغال و تدریسه ایتدار ایدردی. شو و جهله اوقومقده اولان طلبه ۱۰ - ۱۱ کیشیک بر غروب تشکیل ایوب صیرمی ایله درس آلتی ایچین کیدرلر. استادک حضورنده دیز چوکرلردی. طلبه کتابدن بر جله اوقور. مدرسه ایسه اوقونان عبارتی لغوی و نحوایی جهنندن ایضاح ایدر.

تالی درجه‌ده کی طلبه مدرسدن استیضاح صلاحیتی حائز دکلدیر. ایشته تحصیل و تدریس شو حالده جریان ایتکده ایدی. بویوک مایته. تورکستانی:

دفعت

بلخ شهری

بلخ شهری: مذکور شهر بویوک شعر ا واهل تصوف بیتشدیرن بلخک شهر کبوسر طرفندن بنا وانشا ایدیلرکی سرویدر. زمان قدیمده آریه‌لر - الیوم ملل اسلامیه‌نک مکّه مکرمه‌یه تعظیم‌لری کی - باختر (بلخ) شهرنی تقدیس ایدرلردی. شهنامه مؤلفی فردوسی بویاده دیبورک:

بلخ کزین رفت آن نوهار که بزدان پرستان دران روزگار. مران جای را داشت چنان که سرمه‌کارا تا زبان این زمان. الیوم باختر؛ مرمر سرایلرک اتقاضی، ستونلرک و آثار قدیمه‌نک بولونیدینی برقدیم شهردر. بوراده بر جوق شعرا، علما، عرفا و حکما بیتشمشدیر. عرفادن حضرت مولاناده شهر مذکورده تولد ایتشدیر. هجرت نبویه‌نک ایککنجی عصرنده باخترده اجرای حکومت ایدن (سلطان

حدیث نبوی ایله تأیید ایله بن بوکتانی آثار اسلامیہ
طالبانینہ توصیہ ایدہرز.

هلال اخضر مجموعه سی

ایمکی علیہ تأسس ایله مش واعضائک تکثر
ایمکده اولدینی من و مساریله کورولمکده بولونمش
اولان هلال اخضر جمعیت محترمی طرفندن
اون بش کونده بر انتشار ایمک اوزره و (هلال
اخضر) نامیه نافع بر رساله نشرینه باشلانیمش
و ۲ نچی جزئی چیقمشدر.
غایمی اعتباریه جوق عالی اولان بوجومعه تک
مطالعه سینه بتون مسلمانلرک دوام ایتمی دینی
وانسانی بریورچدر. مؤسسیلرک تبریک و موافقات
خبریه لرخی تئی ایدہرز.

علم تصوف

شیخ حسین سعدالدین افندی طرفندن بونام
ایله یازیلان کتابک برنجی فورمائی چیقمشدر.

محمد عا کاف

اسلام شاعر اعظمی محمد عا کاف بک افندی تک
ذاتی ایله آثاری حقنده معلومات و مطالعاتی حاوی
اولوق اوزره استاد معظم ادب سلیمان نظیف بک
افندی طرفندن یوقاریکی سرلوحه ایله بر اثر نشر
ایدیلشدر.

یکی شهرلی عونی بک مرحوم :

قد رسخن شاعری شاعر بیلیز آتخق
روح القدسک سری سرافیه عیاند
دیر . بناء علیه عا کفده کی قدسی روحی عیاناً

کورده چک وزه کورده چک ارلان ده آتخاق سلیمان
نظیف بکک صوراسرافیل آندیران قلی ایدی .
یووظیفینی درعهده و ایضاً جمعی طولایسیله استاده
تشکر و عا کفنامه تک مطالعه سی قارلرله توصیه
اولونور .

آثار نسوان

بونام ایله اون بش کونده انتشار ایمک اوزره
بر رساله نشر اولوتایه باشلامشدر . ایکنجی
نسخه سی مطالعه ایمکک و جیداً شایان استفادہ بولدی .
صاحبیه سی تبریک و مجموعہ تک دوامی تئی ایلرز .

قارلر مندن بر رجا

آبونه بدنی کونده رمش ، یاخود کونده رمه سی
مأمول بولونمش اولان قارلر منزه منتظماً (مجله)
نسخه لر یوللانیمکده ایسه ده بعضی نسخه لرک واصل
اولامادیقی آرا صبراً وقوع بولان مراجعتلردن
آکلاپورز . بناء علیه مجموعه سی نقصان قالمش اولان
ذوات کرامک اداره خانه به معلومات و برمه لر ی
رجا اولونور .

تورک سراجی

آلمانیا تک دائریغ سراجخانه لردن مأذون

الغزلی حسین اشرف

سلطان احمد دہان یولده فیروز آقا جامع شرقی
قارشینده کی دکانده سراجخانه و خفافله متعلق ایشلری
غایت ظریف و اهن صورتده اعمال ایدر .

مجله مدبرمشولی : طاهر المولوی

(مطبعه ناسروده طبع اولونمشدر)

مجله

اداره عامه سی :
باب عالیده
(بک توریه)
مطبعه سی و اولدوی
دائرة مخصوصه

مرکز توزیع :
باب عالی و جاده سند
(اتحاد تجارت)
تجارتی سی ایله
(بک توریه)
مطبعه سی

مجموعه اسلامیہ سی

شرائط اشرا :

سامی ، مدبری ، غروی :

شرائط نشر :

اسلامنامه ختم خادم یازیرمیش نشر قبول و نشر اولونور . یارانک
شخصین کل ، یازیرمیش ماموق نظریه آتیر . کونده یازیرمیش آتیر
اولوناق و مختصرجه یازیرمیش اولالیدور . کلن یازیرمیش شایان قبول
یوزونلر تارخ میراسیده درج ایدیلور .

مندرجات :

مجله دینی و علمی : استانبول مفتیلککک رمضان واعظانیه و مسایلی . رمضان شریف و اوورج
- طاهر المولوی . تغییر بالدرایه مرآتی - جودت افندی . توحید باری - عمر صوحی افندی ارمکک صوک کونی ،
مصطفی حق افندی به جواب - عبدالرحمن بک . اسکی مصرلرک علمی - سعدی بک . نجفستانه دائر رشیدمظهر بک .
مجله ادبی و تاریخی : نعت شریف - طاهر المولوی - کورد - شیخ عبدالیاق افندی . تشطیر - شیخ احمد
رمزی افندی . نظریه - شکب بک . ادبیاتده نحمد - معمر افندی . منجه باشیق حقنده - عارف افندی . اسامه
دده افندی به دائر - طاهر المولوی .

استانبول ولایتی مفتیلکککدن

خیانت وطنیه قانوننک برنجی ماده سنکک تعدیل
حقنده کی ۱۵ نپسان ۳۳۹ تاریخلی قانونه مدیل
قانونک صورتیدر .

برنجی ماده - دین و ایمقدسات دینییه سیاسی
غایله اساس و یا آلت اتخاذ مقصدیه جمعیتلرک تشکیلی
ممنوعدر . یوقوبیل جمعیتلری تشکیلی ایدنلر و یا
یو جمعیتلره داخل اولانلر خائن وطن عد اولونور .
دینی و یا مقدسات دینییه آلت اتخاذ ایدنلرک شکل
ذولتی تبدیل و تغییر و یا امنیت ذولتی اخلال و یازیرمیش
و یا مقدسات دینییه آلت اتخاذ ایدنلرک هر نه صورتله
اولورسه اولسون اهالی آراسته قتنه و نفاق القاسی
ایچون کرک منفرداً و کرک مجتمعا قولی و یا تحریری

و یاخود فعلی برشککده و یا تطلق ابرادی و یاخود
نشریات اجزاسی صورتیه حرکتده بولنلر کذلک
خائن وطن عد اولونور .
مفتیلککک ۱۳۴۲ سنه سینه عائد رخصنامه سنی
استحصال ایدن واعظ افندیلر ایچون تعقیب ایجاب
ایدن خصوصاته دائر و صایا :

۱ - قرآن کریمک حکمت انزالی و انسانلرک
سعادت دنیویه و اخرویله لرخی کافل اولدینی و احادیث
جلیله بنویه تکده عین غایبه ایحتوا ایچکده بولندیلشک
شرح و ایضاحی .

۲ - اسلامده دینک فوائد مدنییه سی و وظائف
اعتقادیه اسلامییه عائد مباحثک هرککک آلاکله
بیلهجکی ساده برسانله قهیمی .

نسخه سی : ۵ غروشدور

۳ - سی و عمل و کسب و تجارتك مدوح و عطايت و نساك مذموم اولديني تلقين و ملكيتك انكشاف اقتصادي ايجون مسلمانك علمي ، تجاري ، صناعي مساعيري تشويق ايله مك .

۴ - مسكرات ، اتخار ، سرقه ، فحشيتك دينا و اخلاقاً و اجتماعاً مذموميتي ، بالخاصه مسكراتك قواي بدني و عقليه اولان سوه تاثيريك بياني .

۵ - مسلمانلر آراسنده الزم اولان وحدت و وفاقه و يكديكركلري پيئنده حب و وداده و افتراق و نفاق و شقاتك مذموم و موجب خسران اولاجقنه دائر آيات جليله و احاديث شريفه في ايضاح ايدوب اهل تحقيق قبول ايتمه ديكي اصل سز حكاياتي قل ايتمهك و خلق برطافم اعتقادات باطله دن تحذير ايله مك .

۶ - عفت و استقامتكم دينا و اخلاقاً مرغوبي و كذب و هتان ، غيبت ، سفاهت ، قار و سائر مساويتك دينا و اخلاقاً مذموميتي و نتائج مضراتي

۷ - شهر رمضان شريف ايله ليله جليله قدر و سائر ايام مباركتك و زكات و صدقات و فقرايه مواصلاتك فضائلي و يوايام مباركه ده ايديلن عباداتك مزيد ثوابي تفهيم ايديله چكدر .

توركيه جمهورتي
استانبول ولايتي
مفتليك

رمضان شريف و اوروج

كدي بالطف جليل منان رمضان اول فيه القرآن مقدس اولسون اونك ياري ملكه فيض قالي سبي داخلنده قرآن كريم نازل اولماسي ، مسلمانلره اوروج طوعانك فرض قيليناسي ، كيجهلري آراسنده ليله قدرك بولونعاسي كي منيتار رمضان شريف آيل ايجنده ممتاز بر درجه به چيقار مشدر .

شهور قريه دن يالكز رمضان المباركه قرآن كريمده ذكر ايديلش ، كلام آلليناك ايلك نزولده بو مقدس آيك ۱۷ سنده وقوعه كلشدر .

كله شهادتك بر سقفت عالي تصورينه كوره اونك استقامت ايتديكي درت رككك ايكنجيسي بولونان (صوم) ك اقامه سي ده ينه لسان آلله ايله وايكنجيسي سنه حيره شعبانك ابتدالنده نزول ايدن : (يا ايها الذين آمنوا كتب عليكم الصيام كما كتب على الذين من قبلكم لعلكم تتقون) . يعني « اي مؤمنلر ! سز دن اول كيلره مفروض اولديني كي سز ده اوروج طوئقي فرض قيليندي . اللهك امرينه اطاعت و فريضه صيامي ايشايه مواظبتله متقيانه حركت ايتمه كز مأمولدر » آيت جليله سيه بو آيه تخصيص اولومشدر .

شهر صيامك ايلك اون كوني رحتمه ، ايكنجيسي مغفرتيه ، صوكنجيسي ده جهنمدن آزادي به وسيله اولديني بر حديث شريفده تبشير بويورولويور .

معلومدر كه :

« صوم : لفته امساكدر . شريئته زمان مخصوصه و جه مخصوص اوزده اشياء مخصوصه دن امساكدر . زمان مخصوص : نهار شريعدين عبادتوكله طلوع فجر دن غروب شمس قدر اولان مدتدر .

وجه مخصوص : نپندن ، يني قصد طاعت ايتكدن عبادتدر . اشياء مخصوصه : اكل و شرب و وقار كي شيردر .

كتاب الصوم » .

بر مئلزدهده سويله نيلديكي وجهله ايشله ين شيلرك ايشيلاديني بيلينمكه برابر آشيئديني ده كورولمكدهدر . حتى او ، آشيئانك ممكن مرتبه كيكيكه سي آرزوسيله دركه ما كيئتلري آرا صبرا تعميل ايدلرلر ، داها دوغروس ديكله تدبيرلر . ايشته بر آي اوروج طوئقي ده او قدر مدت نظر فترده كوندوزلري اولسون وجودك خصوصيله مدهدك ديكله تدبيريله سي ديكلدر .

شو نكته به بناء اولسه كر كدر كه بر حديث شريفده (تصوموا تصحوا) بويورولمشدر كه اوروج طونارسه كز تحت بولورسكز ، مائلندهدر .

معهدي تصحيح ايدم جك علاج جارك لك مؤثري قوتلي بر پرعز اولديني ده هر كجه مجرب و معلومدر .

ديكك كه صائم اولان بر مسلمان ، اوروجك هم حجي فائده مستندن ، هم ده معنوي فيوضنده بهره دار اولمقدهدر .

اوروجك معنوي فيوضني شو مقاله استيعاب ايدمه به سيكي كي افهامده او مقاله يي قارالايان قلمك تجزي مساعد ككلدر . اونك ايجين بر ايكي سوزله اكلتا ايدم جكم .

(صيام) كلمسي - بر معناسي ده ارتفاع مألئي افاده ايدن - (صوم) ماده مستنددر كه اسمنك اصلي ده مساسنك بويكلككنه دلالت ايدور .

صل الله عليه وآله وسلم ائقديز طرفندن ايوامعه رضي الله عنه (عليك بالصوم فانه لامثل له) يعني « اوروج ده دوام ايت ، چونكه اونك آشي يوقدر »

بويورولمش ، عبادات ايجنده صيامك مثلي بولونماديني بيليريشدر . كذا حديث قدسي ده (الصوم لي وانا اجزي به) وارد اولمشدر كه « اوروج ين ايجيندر ، مكافاتي و برمجكده آتخياق ين » مفهوميندهدر .

اعطاي مكافاتي بالذات جناب حقك در عهده ايتديكي بر عملك درجه فاضله سه بوندن بويوك دليل اولماز .

حضرت مولانا (روزه) رويغلي بر ساخته سنده برينه دهان ازان كلفد شكر روزه ددي هر خوردن ، بئكر هر روزه شيطان همه تدبيره باحيله و تزويش بئكت همه تدبيره يش سبر روزه

دير كه اوروج شكر كلد . آرتق اكلكه آغز يكي قاي . شيمدي به قدر به مذك معرفتي كوردك . برده اوروجك هنر به باق . شيطانك نه قدر تدبيري

جلبسي ، تزويش و اغوا اوقلري وارسه هيسي ده اوروج قالفانك قارشينده اكريلع و قويلر . ديكلدر . انسان به مهي و ايجمه يي براغله ملكيت صفتي اكساب ايدور . صفت ملائكه به ايسه شيطانك تسلط احتمالي يوقدر . مولی العارفين ائقديز صوك مصرعيله (الصوم جنة) يعني « اوروج » شيطانك اغواسته قارشى سپدر . حديثنده تلميح ايله مشدر .

شارح مشوي شيخ اساعيل اقروى (مناجات القراء) نامنده كي مهم ائرنده ديور كه :

[امل تحقيق فتنده صومك اوج مرتبه سي واردر . بر عوامك صوم ، ايكنجيسي خواصك صوم ، اوچنجيسي

اخص خواصك صوميدر . عوامك صوم : قارني اكل و شربدن و فرجن چاعدن امساك ايتكدر . خواصك صوم : دست و پا و سمع و بصرين حرماندن ياك قيلمدهدر . وجه اعضا و جوارحن نهپندن امساك قيلمقددر . نظم :

هر عضوا بدانكه تحقيق روزه ايت تاروزه نوروزه بود ذكر دكار (.)

اخص خواصك صوم : (قل الله ثم ذرهم) فحواستجه جميع ماسودن برهيز قيلمق و جهله هوا و هوسدن فارغ اولمق و لذت محبة الله ي بولمقددر .

نظم :

روزه خاصان نه همين است و بس
بلكه بریدن بوداز هر هوس
هر كه نشايدكه بيجوي بيجوي
هر كه نشايدكه مكوي مكوي
چشممكن باز بناديدني
كوش نبرداز ز نشيدني
دست ميالاي بشغل دغل
پاي مفرساي براه امل

[۱] مملوك اولسونكه حقيئته هر عضوك بر اوروجي واردر . آتخياق بو مسوره طوئديك اوروج ، نزد آلله اوروج اولور .

تفسير - مفسر

تفسير بالدرایه مرابجی

بکین نهندن مایه
اگر لفظ ، معنایک برنده حقیقت عرفیه ،
دیگر بنده لغویه ایسه بو تقدیرده حقیقت عرفیه
اوزه دینه حل ایتمک اولادر . معنای آراسته
تفاوت بولونما یوبده هرایکسی لغویه ویا هرایکسی
شرعیه ایسه بو تقدیرده مفسر طرفدن نظر اولونور
اگر هرایک معنایک قصد وارادهده اجتاعنده منافات
وارسه مفسر ، معنای مرادی تحریده اجتهد ایدر و او
ایکی معنایک هرهانکی برینک ارادهده تعین ایله دینکه
دلالت ایدر زنده بر دلیل قائم ویا اماره بولونورسه
مراد الله بنم اجتهدجه بولونق لازم کلیر دیر و او
معنایه حل ایدر . یوق ، بویه بر دلیل ویا اماره
دسترس اولمادینی و نظر زنده هرایکسی مساواتده
قاله بقی تقدیرده اراق مفسر هرهانکی بر معنایه حلده
خیرمیدر ، یوقه اولیکی معنایک هانکیسی اغظ
ایسه اورایه حل ایتمکی ویا خود بالمکس هانکیسی
اخف ایسه اورایه حل ایتمکی لازمدر بوراده
بین العلماء اختلاف واردر . مثلاً (ثلاثة قروء)
لفظی هم حیض ، هم طهر معنایکده مشترک اولدینی
وهرایکسی جمع ممکن اولمادینی جهته امام اعظم ،
نظر زنده قائم اولان دلیل ویا اماره سایستهده (قروء)
لفظی حیضه حل ایدرک اوج حیض لزومی
کوستر مشدر . شافی نظر زنده ایسه طهره دائر اماره
قائم اولدیندن طهر اوزرینه حل ایدرک اوج طهر
لزومی اعلان ایله مشدر .
اما ایض بویه اولمایوبده هرایک معنایک ارادهده
جمعی ممکن اولدینی تقدیرده هرایکسی اوزرینه حل
اوله مزق بوده فیض الحجازک تجلیاتندن صابیلر .
کذلک (واللیل اذا غمسن) آیتده کی (غمسن)
اقبال وادبار معنای آراسته مشترکدر وهرایک

علم و عمل را زیرا پاک کنی
بلکه دل از غیر خدا پاک کن (۱۰)

اکل و شیرین صائم اولان عوام ، صباحدن
آفتشامک ریاضت چکوب وقت شامده افطار ایدوب
راحت بولور . جراثم آنامدن پرهیز قیلانل غروب
شمس روضهک صائم اولورلر و بعدالموت محنت
دنیا دن آزاد اولوب نعم عطا بولورلر . زیرا بو
خواص ، برفحوای (العمر کل یوم وللخواص فی
صوم) جمع عمری برکون عد ایدوب آند معاصی
و مناهیدن پرهیز قیلارلر . اما مساودن پرهیز ایدنلر
و اغیاردن صائم اولانلر ، تا ظهور محبت آتیه دن
وصول سواد اعظم ذات احدیتهک صائم اولورلر .
آندن صوکر اغیار ، بونلره عین یار اولور و روی
دلدار هر شیده ظهور قیلور . عید وصاله ایزرلر
وریا ض و حده کبرلر و ریاضتی ترک ایدرلر ، نیتکیم
حضرت مولانا بو مرتبه مناسب بو یورورلر :

چون آب روان دیدی بکذار تیمرا
چون عید وصال آمد بکذار ریاضت را (۱۰)

حضرت شارحک افاده منقوله منه لاسحقه مقاله
طاج الزمعهده حسن خاتمه اولق اوزره جناب مولانا ک
شو مصراعنی تکرارلا یورم :

دیدی هنر خوردن ، بنکر هنر روزه

ظاهر المثلوی

[۱] خواصک اوروی : شو معلوم اولان اساکدن
عبادت کادر . بلکه هر تورلو هوسدن کینلک و آبریطدر .
آراغایه دمه کن کیمه لری آراماه سوله تمه لایق اولمایان
شیری سوله . کوروله بک اولانلری کورمه ،
ایسیدیه بک اولانلری ایسینه . مکرو حله ایسیرنه
الکلی بولاشدیرما ، طولامل وادیتهده طابا بلکی اسکینه .
علمکده ، علمکده ریادن تمیزله ، حق قلبکی ماسوی الاهدن
تطهر ایله .
[۱۰] آقا صوبی کورونجه نیی براق . وصال
پارای کینجهده ریاضتی ترک ایت .

معنی ، حقیقت لغویه اولق اوزره شولفظک محملیدر .
معنایه ارادهده جمعی ممکن کددر . شوالده شو
ایتمک تفسیری صدنده بولونان بر مفسر دوشونور
(القرآن یفسر بعضه بعضاً) قاعده تفسیره سنک
ووردیکی صلاحیتله (واللیل اذا ادر) آیتندن استفاده
ایله زنده قائم اولان شول دلیل اوزرینه (غمسن) نک
[ادر] معنایه اولدینق قرارلا شیر بر وشوم معنایک
مراد اولدینق حکم ایدر .

ایکجه نقطه :

هرهانکی الفاظ قرآنیتهک معنای لغویه سنده
تفکره داندقده شوراسنی خاطرندن چیقارماق
لازمدر : لسان عربک شیوه دلاراسی جهل سنندن
دورک بریجه الفاظک ایلمک نظرده دلالت ایله دکلری
متنازده حقیقت ایش کی کوزو کدکلری حالده تعمیق
نظر آتنده معنای مزبوردهک معنای مجازی اولدقاری
آکلا شیرلر . اونک ایچون مفسر یوباده آیغنی
دنک آلمق اقتضا ایله ؛ تاکه مجازی حقیقت اولق
اوزره قبول ایتمکده خطا ایتمه سین .

مقنون فضائی و معنوی کالاتی بولوندیغ قوجه
علامه زعشری ، اوفضائل طولومندن عبارت بولان
وجودندهکی قواومشاعرینی صیقمشده آثار
سائره سی کولکده برافه جق بر اثر مهم میدانه کنیر .
مشدرکه اوده لسان عربده حقیقت کی کوزو کدکی
حالده مجاز اولان لقی کوسترن (اساس البلاغه)
نام کتابیدرکه تفسیر صدنده بولان ذاتک اوندن
استفاده بی اوتوغامسی و اونی حرجان ایله هم سی
لازمدر . طوغروسی یا ، انسان اونی اوقوبونجه
هر لسان عربک کنبشکلنی ، همده قرآنک نکات
ومزایاسنی آکلامق ویرادیب عربی اولق ایچون
ناره احتیاج بولدیقنی درک ایدرک اسالیب
قرآنیته دن بی خبر بولونان مستشرقلر قرآن حقنده
زباندرالقد بولونمالرینی استرقاب دیندن زیاده جهل

وغایتربنه وادراک حقایق لسانیه ایچون لازم اولان
اسایندن عرومیتربنه عطفده تردد ایچر .

اوجچی نقطه :

مفسر ، مطابقت ، تضمن ، التزام قسملرندن
عبارت اولان اوج دلالتی یکدیگرندن آیرمق
خصوصنده احتیاطی الدن برافماق لازمدر .
شو اجمالی منطقون دکل ، مفسرین آغزیه بر آت
تفصیل ایدم .

دلالت مطابقیه :

لفظک ، معنای موضوع لهک تمامی اوزرینه
دلالتیدر . مثلاً (فاعسلوا وجوهکم وایدیکم
الی المرافق وامسحو برؤسکم) آیتنده جمیع اعضائک
تمامی اوزرینه دلالتی کی که شوالده وجوه ، ایدی
وسائرده عبارت اولان اعضائک تمامی اوزرینه
الفاظ مزبوردهک دلالتی مطابقیه اولوب یوصورنده
وجهک تامنک بیقامتاسنک وجوبی تحقق ایتمش اولور .

دلالت تضمنیه :

لفظک معنای موضوع لهنک تامنه دکلده جزئی
اوزرینه دلالتیدر . مثلاً آیت وضوءده کی وجهک
کندنننن جزء اولان کوز اوزرینه دلالتی وینه
اوراده کی (ید) لفظنک طبرناق آراسنه و بوزوک آتته
دلالتی کی

دلالت التزامیه :

معنای موضوع لهک لازمی اوزرینه دلالتندن
عبارتدرکه بوده آیت وضوءک وجوب وضوء
دلالتی کی . ایدی شو اوج دلالتک اولکیسی
لغویهدر ، دیگرلری عقلیهدر . شوالده بونلر
آراستهده تعارض وقوعنده دلالت لفظیه ترجیح اولونور
مثلاً آیت وضوءده دلالت تضمنیه طریقله کوزلرک
ایچنک غسلی واجب اولدینقده دلالت واردر . فقط

توحید باری

ای کرسی عظمی اوکنده بوتون مکنونات سجده تقدیس قیامتده اولدنی معبود دیشام ! سنک وجود اقدسک ، وحدت الیهک ال بدی حقیقتلردن دعا بدیدیر . سنک وارلغدرکه شو عضویات حیات ورمش ، شو کوردیکمز الواج طبیعتی وجوده مظهر ایتشدیر .

آلهی ! . سن بر « موجود حقیقی » سین . هر ذره بر مؤثرک وجودیه شهادت ایدر طورورکن شو بی نهایت اجسام و اجرامک تشکیل ایتکده اولدنی بو قوس قوچه منظومه کائنات ، سنک وارلغدرکه مکمل بر شاهد دکلمیدر ؟

هیچ شبه یوق که شویی یا ان حادثاتک ظهوری ، شوسلسله مصنوعانک نظام و انتظامی ، بوتون ذرات کونیتهک بر غایبه متوجه ، بر حکمته مستند اوناسی ، سنک وجود عزتکده یک آجیق بر طرزده شهادت ایدوب طورمقدردر .

آرتق ناصل غافلدرکه سنک موجودیتکی بیلوب اعتراف ایتسین ! . اگر سنک وجود ربوبیتک اولماسیدی بشریت بر خیالین عبارت قلماسی ایدی شو بی عدد الواج بدیهه ، بر طیف زائیدن عبارت بولنش اولماسی ایدی دهاطرغریبی بوخیالین بیله بر اثر کوریه بیلمی ایدی بو طیف زائیدن بیله بر نشانه بولنایلمیری ایدی ؟

عیا سنک وجود ذی عظمتک قائل اولمایانلر شو معماری خلقی ناصل ایضاح ایدم بیلیرلر ؟ بوکائنات مغفل برسر ایدن عبارت اولمادیغی ناصل کسدرم بیلیرلر طبیعتدهکی اطراده قوای فطرتهکی تحوله بومنتظم قانونلرک موجودیتته ناصل اولورده قانع اولایلمیرلر ؟ (اولم بنقلروا فی ملکوت السموات والارض و ما خلق الله من شیء)

بوردالات عقلیه در ، بوکا معارض اولارق برطاقم دلائل لفظیه واردرکه اونلرغسی واجب اولمایه جفته دالات ایدرلر . مثلاً (لایخرج فی الدین) (یسروا ولا تمسروا) (یسروا ولا یسروا) (یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر) . ایشته بوکی دلائل نه آبدسته کوزلرک ایتک بیقائما سنک ، نده طرناق دیلرینک ، نده یوزوک آتلیرینک غسینک واجب اولمادیغنه دالات ایدرلر و بولدلتلرده لفظیه در ، عقلیه اولان دالات تقسیمی اوزرینه ترجیح اولورلر . ایشته لغات اعتباریه تفسیر حقیقتده مطالعات یومرکزده در . کلام شیمدی اعراب اعتباریه تفسیر دائر مطالعاته .

اعراب القرآن:

بوتی بر علم مستقل اعتبار ایدنلرده اولمشده معناسدر . دوزجیمی نخود باشقه برشی دکدر . (ابو حیان) بویاده عربونقر ، فقر وقطعیر نه وارسه تفسیرنده مباحث برافامش ، هیمنی یازمشده ۷۴۳ تاریخنده وفات ایدن ومصرده ابو حیانندن استفاضه ایتش بولان (ابراهیم سناقی) مرحوم (الحید فی اعراب القرآن المجید) نامنده بر اثر یازمشدرکه اثر مزبورک خلق بویاده یازیش آثارک کافه سندن قائده لی و شوللی اولدیغنده شبه یوقدر . مشارالیه بو اثرنده (ابوالقاء) وسائر کبی بویاده متعمق ذواتک سوزلری جمع ایلدیکی کبی تفسیر ایله اعراب یینی جمع ایتک خصوصتی ده اونوماشدر . زحمتلرینک اعراب قرآنه طالع کافه تحقیقاتی بوراده بولونور .

الهیات فاکولتهسی تفسیر و تاریخ تفسیر مدرسی

برغمی هودت

باری ! . سن بر « شی قیوم » سین . حیات عمومی کائنات ؛ سنک نفحه روحکده حاصلدر . بوتون مکنونات ؛ اولانجه لطفیه ، اولانجه احتشام و انتظامیه برابر آنجاک سنک فیض قیومیتکده قائمدر . (الله لا اله الا هو الحی القیوم)

ای حکیم متعال ! . سن « علم » سین ، بوتون کلیات و جزئیات مطالعین ، بوتون ذوی العقولک علم و عرفانی سنک بحر محیط علمکدن بر قطرده در . اک بربوک حکما و فضلانک ششمه کالاتی ، سنک فروغ حکمتکدن بر ذره در . سن بوتون قوللرک سرائر درونخی بیلمیر سین ، حیره ازواده دمکذار عبودیت اولان بالجله سالکرک مناجاته ، مافی الضمیرینه حیات قلبیه و اقصین .

(یلم مافی السموات والارض و یلم ماتسرون وما تعلفون والله علم بذات الصدور) .

ای رب لا یراک ! . سن « سمیع » سین ، سن عاشقکده ایتنی ، قدسیرک تضرعاتی ، بیچاره لک حزن آمیز کربسینی ، تحیف قوشجیزلرک ترانه سنی ، اک کوچوک بر پارغاک بیله صدای اهتزازینی ایشیدرسین . کائناتک بوتون آهنگی ، بوتون ترنمای سنی تسبیح ایدر ، سنک عظمتکی تجلیه چالشیر . بوتون مکنوناتک اضطراری ، تهنجانی آنجاک سنک نشوة و صلتهکده سکونت یاب اولور . (وهو السميع العليم) ، (یتسبح لله مافی السموات ومافی الارض الملك القدوس العزيز الحكيم)

ای صانع قدیم ! . سن « بصیر » سین . شو میلیونلرجه هیاکل و اجرامک تجلیکاهی اولان فضای لایتناهیده هیچ بر ذره بولونماز که برستره ظلمتله استتار ایدرک کندیشنی سندن اخفایه قادر اولایلمیرین . سن بالعموم ذوی الحیاتک حرکاتی کور بر سین ، بالعموم عوامک شئوناتی مشاهده ایدرسین . سنک بر تو التفاتکده مظهر اولان هر حرکت ، بربوک بر

سعادتدن نشانه در . سنک شرر قهرکده اوغرایان هر حادثه ، یک عظیم بر فلاکتک بر مقدمه سیدیر . (وهو السميع البصير) ، (ان الله لا یغنی علیه شیء فی الارض ولا فی السماء)

ای خالق عظیم ! . سن « مرید » سین . بوتون عوالم ، بوتون حوادث ، اراده ازلیه کک حکمت قرین بر اثر ایدر . شو کائنات انجمنده هیچ بر ذره یوقدرکه سنک اراده ازلیه که اقتران ایتکسیرین وجود بولش اولسون ، یته هیچ بر ذره متصور دکدر که سنک اراده جلیه که رغماً ساحه وجوده کله بیلمیرین . (وهو القفور الودود ذو العرش المجید فعال لما یرید)

ای مؤثر کائنات ! . سن « قدیر » سین . سنک قدرتک غیر متناهی در . سن نیجه عالمی بر آتده وجوده کتیره بیلمیرین ، نیجه عالمی ده بر آتده عدم آتده کتوره بیلمیرین . سن درکده الوهیتکده باش قیوب عرض عبودیتده بولونان هر هانکی ناتوان بر قولگی بر آتده یک عظیم بر شکوه و اجلاله ناکل ایدم بیلمیرین ، بالعکس « انا ربکم الاعلی » داعیه سنده بولونان نیجه فرعونلری ، تحرولری ده صرصر قهرکده خروشان اولان بردر یای جلالک آتشین طالعلمی آراستده در حال نابود ایلیم بیلمیرین .

(تبارک الذی یدلک ملک وهو علی کل شیء قدیر)

ای مربی موجودات ! . سن « متکلم » سین . سنک مقدس کلامک بوتون خلایق ایمون بر رهبر هدایتدر . سنک مشرق الانوار اولان کات ازلیهک تجلیخانه عزتکده مقبول اولان نیجه موسالری دمبسته حیرت ایتش ، نیجه بر سکون سینلری اهتزازه کتیرمش ، نیجه دانشین و ادبلی زلال حکمتله لبریز ایتشدیر .

اک نطق خطیلرک اوپر معالی سوزلری ، سنک

كلامك بر لمة الهاميدر . نزه الطبع اديبرك
سنوحت فكرهسي ، سنك رحيق كلامكدن بر
رشمدر . فضيلتورر حكيمرك لآلى افكارى ،
سنك خزائى ككاتكدن بر دردانهدر .
(قل لو كان البحر مدادا لكلمات ربي لنفد
البحر قبل ان تنفذ كلمات ربي ولو جئنا بمثله مدداً)
اى مبدع حكيم ! ، سن «مكون كائنات» سين .
كوزلرمزك او كنده بارلايان لوحهيا ، شواوزرنده
باشاديفمز كره زمين ايله اونى عييط اولان طيفه هوا
بوتون سنك فيض تكيونينگه وجوده ككش شيلردر .
اسرار آلود كيچلر ، حساس طبيعته نشوه
بخش اولان ييلدزلر ، طائلى بر اوقودن اويانار
اوساوى كوزلره اطرافى غمورانه برطرزده تماشايه
طلالان طلوعلر ، نشر اينديكى زرين شيلاريله
افكارى يالديزلان كوشلر ، بتون سنك بر اثر
حكمتكدر . سنك فيض قدرتكه بهار اولور ،
شكوفه زار جهان يكيدن ناپولور ، خزانك حلاليله
كوشه عدهم جكمش اولان جنلر ، اپراقلر ،
چيچكلر يكيدن باش كوستر ، بوتون بونلر بزمده
قرين فنا اولدقدن صوكرا تكرار سنك قدرت
معظمه گله ساحه وجوده كله جكمزى كنديلرينه
خاص بر لسان ايله بزه افهامه چاليليرلر . هرورق
بر كتاب لديدن نشانه اولان آفاجلر ، يشيل جامه لره
بورورلر سنك خالقينگي بوتون خاكده اعلان ايدرلر .
تازه دالرده يووا يايان رنكارنك قوشلر ،
حسبات عاشقانه تهيج ايدن لطيف ترانه لره سنى
تمجيده چاليليرلر .
طاغزلر تهرلرندى كي منيعلردن فيشقيرده رق قابالره
چارپنه چارپنه آشاغيه دوكلين شفاف شلاله لر ، پك
روحبرور بر آهنگ ايله سنى تسبيحه دوام ايدرلر .
يشيل درملر آره سندن شوق انكيز بركورولنى
ايله جريان ايدن ايرماقلر ، كاه مضطرب وكاه

مراح اولان ياركاه احديتنگه دخالت ايدر . سنك
اجابتگاه سرميشگدن غفور ، كرملر نياز ايلر .
بوشعيف قولنگك آمال قليبسته ، نتيات رويحه سته
واقفين . بو كناهكار ، بى چاره مخلوقكى عفو
ايت . صرصر خطبات ايله صولش اولان غنجه
فوايده پرتو توحيدگه كشايش وير ، اللهم ! .

عمر نصرمى

ارضك صوك كوتى

يكن نخدمدن مابده

سورة تكويرك ٦ نجي و ٧ نجي آيتلى
ايسه صورت تكون قيامت حقتنده دها زياده
شايدن دقتدر :

[اذالشمس كورت و اذا النجوم انكدرت
و اذال الجبال سيرت و اذال العشار عطلت و اذال الحوش
حشرت و اذال البحار سحرت] ... « شمس (باشه)
صاريق صاريلىر كي اقق اوستنده دوره باشلا دقده ،
و ييلدزلر سونوكش دكده ، و طاغار يوروك دكده ،
و كيه دورلر اونوتل دقده ، و حيوانات وحشيه
(ملايمانه) اجناع ايندكده ، ده كيزلر آولندكده » .

بو آيت كريمه حقتنده (سر ائراقرا آن) ديركه :
« شمسك باشه صاريق صاريلىسى كي دور ايلمى
پك زياده شايدن دقتدر . زيرا بو حال اولسه اولسه
شمس شيمديكى كي افقدن سمت الراسه طوغرى
يوكسليمزك طلوعندن براز صكره اولدينى محله
قاللغه ارضك اطرافينده دورانده كورولمى
واقع اولوركه طبقي باشه صاريق صاريلىور كي
كورنور ! »

يوندن صكره كي آيت كريمهده كوريله جكدركه ،
قر قيامت ابتدارنده سطح شمشه دوشه جكدر .
قطر سقوطه باشلايش حادثه سى ، ضمناً آكلا -
شلايفنه كوره قرك بدر حائنده وقوعيله جفتندن ،

سورة زمرك ٦٨ نجي آيتنده ييلدز يان ايلك خفيف
مصادمه سنده ، ارضك قطبلردن كين غمورق
شمسه توجيه ايدم جكدر . بوجالده كوتش هر وقت
باشه صاريق صاريلىر كي كوريلور ! .

ييلدزلرك سونوكشمه سته كلنجه بوجال ،
بهدامصادمه تكون ايدم جك توز و دوامك ، يعنى
سجايه نك ، رؤيته حيولت ايتمى سبيله حصوله
كله جك دونوقلقدن : طاغلى ؛ جالس اولدق قزى
برر آتاجق ، « وتضع كل ذات حمل حملها » سرى
ظناهم اوله رق جله سى توز اولوب يورالانوب
اوجاچق ...

بدويلرجه كيه دوه پك قيمتدار اولمغه ايجابنك
اويله قيمتلى شي اوتوماتى پك بيوك وقوعانه
محتاجدر . بياني حيواناتك بيوكى كوچكى پك
عادتلى ايكن ايلك مصادمه وقعه سنك دهشت
وعظمتى او مثالو حيواناته آچلنى اونوتد يروب
قورقورلردن دوستانه اجناعه قوشوشه جقار ديمكدر .
ده كيزلرك آولمه چكى بختنه كانجه ؛ مصادمه كيشي
ارضك ميلونلرجه سنه نيزى بطنندن صافلا ديتى
جهنى آتلى طيشارى جيقار جفتندن ده كيزلرك
او آتشارله جنكشمه چكى طيبيدر .

سورة قيه - آيت ٦ : ٩ [يسل ايان
يوم القيمة فاذا برق البصر و خسف القمر و جمع -
الشمس والقمر قول الانسان يومئذ اين المخر] دقيامت
نه وقت ديه سؤال ايدر . دهشتندن نظر متمذر
اولدينى وقته ؛ قر منسحف اولدينى وقته ،
وكوتش قر ايله جمع اولندينى وقته . انسان
بوكون اين الفردر ! ...

بو آيت كريمهده پك آشكار اوله رق بيان
بيورلشدركه ؛ ارضك صوك كونلرندى نظرلر
دهشتندن متمذر اوله جقدر ؛ ديمك كه تهلكه كور .
يله بك وعادتا قيامتك وقوع بولق اوزره اولدينى

هر کس آگاهی یقی! صکره دخی قرك منخسف اوله جنى بيان بيوريلور . بوندن مقصد بيكمزك محاق حالى دكلدر . ذاتاً معلوم دركه هر آي باشند فر بر مقدار تماماً منخسف بولندهدر . بوراده كي انخساف هر حاله بياهمديكمز وشمدي به قدر كورمديكمز باشقه برشي اوله جقدر! اونی ده آيت كرمه بزه آلا تپور . شوبله كه: قرك شمس طرفندن جذب ايديلوب ارضمزدن آربالاسي وهر آن زردن اوزاقلا شماسي طولاييسيله قرك مغلل جهتك دائماً بزم طرفده قاناسيدر! حالو كه منظومه شمسي مزده كي موجود موازنت بوزولادجه قرك ارض ورك سائر سيارات و بيكلر ايجون خارق العاده حاللر بكننه . ميچكندن قرمزك منخسف اولماسي وبعده شمس دوشمهسي ، مخاليك ساوي قوانينك منظومه من ايجون انحلال لازم كلير . يعني شمسك جاذبه سنده برفوق العاده لك ظهور اينجده كه بوحال واقع اوله نماز . چونكه: حضرت قرآنك «ولن نجد لسنن الله تبديلا» آيت كرمه سنده مخالفدر ..

مابدي وار
اركان حرب ميرالاي
ح. عبدالرحمن

مدرس مصطفی حقی افندي حضرت تليرينه

فاضل فخرم

مخلطك ۵۸ نجی نسخه سنده مندرج وحق عاجز انمهده هم التفاتی، همده اعتراضاتی محتوی بولنان مقاله جالمله كزی اوقودم . التفاتكز عظيم تشكرلر ايدرم وخطابه دوشمش ايسهم ، جناب حقت عفو و مغفرتی ديرم .

اسلافه قارشى حرمتمز لكده بولنديغى ضمناً و لك نظر فانه اولدق اياما بيوريلورسكز . بويه برشي ياهمدم . اگر ذات فاضلانلری ؛ بر طاقم اسراييليات خرافه ليرنه هر نهنسه جای قبول

كوستمش اولان بعض قدمانك سوزليرنه قارشى، علوم و فنونك ترقيسيله حضرت قرآنك وقت آخچق آكلا شيلان رموزي اورنه قوتق خصوصنه حرمتمزك ديورسه كز ، هم ايجون بك صميمي اولدق تصحيح فكر ايله كزی رجادن يشقه ياهمچق برشيم يوقدر . دييورم كه: حضرت فرقانك يالكز قداما ايجون نازل اولديغنه اصلا قانع بولميورم . وحق تفسيرك يالكز اونلره ورنلديكنده ظن ايتيورم . صكرهده تفاسير عتيقه نك ، بالخاصه درابنه متعلق هر سوزي نص قاطع قبول ايتك خصوصنده بر امرك وجود يوقده بيلميورم . عييا قباحتم ؛ يد اقتدارمده اوليان ، دنياه كيچ كلشميدر ؟ . صوريورم ؛ مثلاً ؛ روح البیان صاحب اسما عيل حقی افندی مرحومك «يا بيل هاروت وماروت» آيت كرمه سنك تفسيری سز قبول ايدرميسكز ؟ و مثلاً ؛ سورة قیمةده كي ووخسف القمر» حقتده كي دكز حكايه سي صفييلمان اوقويه بيلميسكز ؟ وینه مثلاً «من شر فاسق اذا وقب» آيت جاليه سي ، ثبوت زوريله آلت تناسلك قیام و قوامه كشمندن استعاذه ايله تاويله قائلشميني خوش كورورميسكز ؟ ..

بناء عليه شونی سولكدن كری طورامام كه ، سلف صالحين حضراتي، بعض مسائل حل ايدمه جك برده اغلاق ايدوب برافشار . نيته كيم موضوع بحثمز اولان (صور) لفظك نفع ايديله جك بر بيونوز اولديغني نقل ايله برابر، روحارك بيونوزده طولايانه جعتي ، نفع وقوعيلهده ارواحك اورادن جيقوب جسدليرنه كيرمه كچكي سويله مشلر . [تفسير خازن] . سويله مشلر اما ؛ صكرهده بو مطالعهده قطعياً متفق قالامام مشلر ...!

ينه [تفسير خازن] ده ، (قوله الحق وله الملك يوم ينفخ في الصور) آيت كرمه سنك تفسيرنده

ديليوركه ، « بو آيتده مذكور اولان صور حقتده علمانك اختلافي واردر . بعضيلري ، درونه نفع ايديلير بر بيونوز ديشلردركه اهل بيتك لغتير . مجاهدهده ، پوري هيشنده بر بيونوزدر ديشلدر . برديونيك حضور نبوي به كلوب صور نهدر ؛ ديه صور ماسي اوزرينه طرف حضرت رسالتدن (قرن ينفخ في الصور) بيورلديغنه دائر ، عبدالله بن عمرو بن العاصدن مروي اولان حديث شريفده بو قولك بختنه دلالت ايدر . »

بونی متعاقب مقاله عليه كزده مذكور اولان حديث شريف - فقط (كيف اتم وقد التقم صاحب القرن) شكنده - نقل ايديله كدن صوركه شونلرده علاوه ذكر اولوتيور :

« ابو عبيده ديشلدر كه ، (صور) صورتك جميدر . اوكانفخ ايشه نفع روح ايله اجسادك احيايدر . حسن و مقاتل ك قولنده بودر . »

ايشه شو اوقاجق نمونه كي حاللر طولاييسيله عرض ايتك ايسزم كه ، قداميه حرمتمزك عقلمدن بيله كچاماشدر . فقط كنديلرندن شكايت هر وقت حقتمز واردر . يالكز مفسر خازنك شو بيانانندن عبد عاجز برشي آكلا بويورم كه اوده صورك ماهيتي حقتده علمانك اتفاق نامي بولونميسيدر .

ثبوت، كلام اللهك بيان عاليسي وجهله برصور واردر . اوكانفخ وقوعيله جقدر . بوانكار ايديله مز . فقط بوندن ، مطلقاً بيديكمز بيونوزلرك چوق بيوكي آكلامق خصوصي اصلا دوشري دكلدر ، بو؛ عواملك، يشقه عالمزه تبدلرند زده ظهور ايدمه جك حادثات كونيتهك اشكاله عالمه بررمزدر . بررمزي آكلامق ايجون يالكز علوم دينيه دكل ، علوم و فنون طبيعيه و بالخاصه يوكسك فلكنيات و يونك برشبه سي اولان « تشكلات عوالم » يده بيلمك لازمدر . مساعده كزله عرض ايديبورم كه ذات

لازمدر . مساعده كزله عرض ايديبورم كه ذات

مايلاري كي قداما دخی البته بو علملرله مجهز دكل ايديلر .

واقعا حديث شريفده : صاحب القرنك ، قرني و نه وقت نفع امری كه جيك ديه مرقب بروحيتمده بولنش و ديكر يرلرده بر آياغي ايلري ده ، بر آياغي كرده اولدق طورمش اولديغني بيان ايدلمشدر . فقط حديث شريفك ، توضيح معنی ايجون تشبيه و تمثيل طريقه ايراد بيسوراش اولسي دائره احتيالهدهر ! خصوصيله « صور نهدر » ديه صوران بر اعرابي به قارشى ! ....

حضرت قرآنك رجوق متشابهات آيتلري بولنديغني در خاطر بيورم كزی بللناسبه بوراده رجا ايلرم .

اثبات مدعا ايجون كذا عرض ايدمه كه ؛

حضرت فخر الدين رازی دخی ، سورة نملده (يوم ينفخ في الصور فصعق من في السموات ومن في الارض الا من شاء الله ..) آيت جاليه سنك

تفسيرنده ؛ « يجوز ان يكون تمثيلاً لعدة المواقف فان خروجهم من قبورهم كخروج الجيش عند سماع الآلة » دييورم كه ، ياكش آكلامادسه ، بوعباره

« صورك نفخي، امواتك دعوتی تمثيل ايجون اوقق جايزدر . چونكه: اولرك نفع صور ايله قنارلندن

حيقمامسي ، قومادا بوروسني ايشيدن عسكرلرك قيشله و چادرلندن فيلامسي كيدر . ديكدر .

حضرت رازی نك بو افاده سيده كوسترييورم كه

مشاهده « تمثيل احتمالي » واردر . هم نه حاجت اسرافيل عليه السلام ، بالجله ملائكه مثلاً اجسام لطيفه دن بولنديغني جهته اونك آغزيره كيرمه جك

صورك دخی هر حاله مادی برشي اوليه جعتي شهسزدر ...

بوندن يشقه ، امام غزالي حضرت تليرينك

مطالعه سنی توصیه یهودی فیکر - کتاب احیاء دهره، مقاتل دن نقلاً صورت آغزنده کی دأره، سیاوات و ارضك كنیشلکی قدر اولدینی سوبلیتورکه ؟ تفصیلاتی بوراده بی لزوم عد ایلدیکم یورمزدن دخی حادثه قیامتک منظمه شمس داخلنده وقوعوله جفی برکده دها آکلا یورم .

خلاصه : (صور) کله سی معنای حقیقه حمل اولتی یوازیه برار طریف برتیبینی محوی اولتی اعتبارله معنای مجازی به حلی دها قوی کورونور . اوفله نسی دخی بالطبع یو حکمددر . بنام علیه موضوع بحث صور ، اوفله نسی مدتهش بر طرافتک حصوله کله چکی و ایکنجی فخرده ذوی الارواحک محو هلاک اوله جی علمای محترمه جه فصل ثابت ایسه ، بنده کرده ، فتح سوردن مقصد ، ارض مصادمه ایدوب حاصل اولان مدتهش صدا و عین زمانده مرکز ندکی غازاتک سربست قایلشدن متولد آجی آجی خروچندن یشقه برشی دکلدور . دیشدهم ، یو خصوصده خلاف وارسه ، علنی دکل معلولی ذکر ایتمکدن عبارت قالیور ! ..

تکرار ایدیم که ؟ ورد لسانم و زیور حافظلم اولان قرآن کریمک متعدد آیتنده مذکور بولنان صوری و اوکا فتح وقوعی منکر دکل . یالکز ماهیتنده علمانک حسب الفهم اختلاف ایتدکاری صوری ، بنده بر فن منتسبی اولدینغ ایچون (ارض مصادمه ایدوب حاصل اولان مدتهش صدا و عین زمانده مرکز ندکی بولنان غازاتک سربست قایلشدن متولد آجی آجی خروچی) ایله تاویل ایدیورم . بوکونکی فن هیئتک مبلغه کوره ، بو بر توضیح فلکیدر . نتیکم اسکی مفسر لر یزدن (ولوکه پاک آزی) ، زمانلر ندکی هیئتله مشغول اولانلار ، زمان زمان بطلیموس نظر تائیه آیات قرآنییه تی توضیحه چالیشلاردی ! او نظر یاتک بطلانی ثابت اولمش

و تمامیه عکسری کشف ابدش ایکن بوکون قرآن جلیلی اولنره تطبیق ایتمیه اوغراشق ، البته کلام الله افترایاتک اولور .

بطلیموس نظریه سنک حکمی کچدیکی حالده قرآن ، او الهی اعجازنی عافله ایتمکده در . بلکه بوکونکی معلومات هیئته نك نظریات حکمدنده بولنان اقسامی ده دیکشه جک ، فقط هیچ شبهه ایدله مایدرکه قرآنک اعجاز و اصابتی بنه ثابت قالمقدر .

دین جلیل اسلامک علم وفونه معارض اولدینغی ، قرآن کریمک ، یوله شیلرله آمارش ایتمدیکنی بیله یله یاره آکلاتق کچی خالص برامل ایله قاره لامقده بولندینغ یازیلرک سؤ تاویل اوغرا تیلدی احیاله قارششی شو سسطارلی تسویده فرصت ورمش اولدیفیکزدن طولانی ذات فضیلتاً بکزه خاصه تشکر ایدر و آره صره یوله ارشاد اتکیزی بکهدیکیه ده مع الاحترام عرض ایلرم اقدم حضر تلی .

۵ شباط ۱۳۴۳

ازکان حریه مبالایی

عبدالرحمن

اسکی مصر لیلرک علمی

۲

قدماء یک حق اوله ورق اهرام کیری عجایب سبعه طلبدن برلی دییه تلقی ایدردی . زیرا ۱۵۰ متره لک ارتفاعه و بش هکتارلق قاعده یه مالک اولان یو آیده ، انسانلرک انشا ایدله ییلدیکنی بنالرک هیچ برینه مشابه دکلدور . حاضرم معمار ومهندسلری بیله یو معظم طاش کتله سی میدانه کتیره و وساطتک نه اولدینغی دوشونوبورلر . . . یولامیورلر . اهرام کیرک صورت انشاسنه دأر قطعی معلوماتی اولماقده برابر مشهور یونان مورخی همدوتلک ویردیکی ایضاحاندن آکلا شیلورکه انشاسنات ایلرله دیکه

حصوله کن زاویه نیکلک منصبدکی ده ثانی احتوا وراستدن سرورایدن نصف النهار ، بوده ثانی ایکی مساری قسمه تقسیم ایدیور بوجال براترصاد قیدر ؟ بلکه ! فقط شایان دقت بر تصادف ....

مصر اهراملرک وجهلری جهات اوییه تی کوستر دیکشدن بر جوق مدققین بحث ایتمشلردن . کدوتیس اهرامی مستثنا اولتی اوزره یو قاعده دیکر لینه تطبیق اولنماشدر . زیرا شمال نقطه سنک تعینی اولدق کوجدر . بوکون المزدکی بوسله ایله بیله هر محل ، هر سته ، حتی هر کون ایچون بر جوق تصحیحاندن صکره بولنه ییلور .

قطب ییلدیزی ده مهم معلومات ویریور . یاقیکز نه ایچون : عملیاته جهات ارییه تی تقریبی اوله رق تمینیه خادم اولان بو کوکب ، قطب سیاوی نك که محور ارضک کره سیاوی تی قطع ایتدیکی نقطه در . . . اطرافنده بر درجه ، و سکز دقیقه لقی نصف قطری اولان بردآور ره رسم ایدیور . دها آجیق بر افاده ایله شمال ییلدیزی ایله حقیقی قطب آره سنده ایکی (بدر) لک بر واردر . بوندن باشقه ، دوت بیک سنه اول دب اصغرک آلفا کوکبی شمالی کوستر میوردی . ارضک صالانماستدن طولانی سیاره مزک محوری مختلف نقاطه توجه ایدیور . عین وضعیته کله بیلمه سی ایچون تقریباً یکریم آتی بیک سنه یه احتیاج واردر . اون اوج بیک سنه صکره شمال ییلدیزی (نسر الواقع) اوله جی کچی اهرام کیرک انشا اولدینغی زمانده قطبی اراشه ایدن (تنین) برجنده کی بر ییلدیزی .

دیمک که قطب سیاوی تی ثابت ایچون دیکر واسطه لره مراجعت لازم کلیور . متقدمین ، بوکون اعمال اولنان حاسن آلاته صاحب اولدینغی ایچون الله ایتدیکی نتایج ، حقیقته مقارن دکلدی . مثلاً اون آنتنجی عصرده کی مشهور هیئت شاس (نیخو براخه)

طاشلرک قولایلقه نقلی ایچون بولونولان ارتفاعه متنبی خفیف میالی یولار یاییلردی . . قوللایلان طاش پارچه لری جوق جسم ایدی ، حتی بعضیلرک طولی اون مژده یاقیندی . بر مصریات متخصصی (کدفره) اهرامنده ۱۷۰ متره مکعبی حجمده و ۴۷۰.۰۰۰ کیلو نقلنده بر غرابت پارچه سنه تصادف ایتمشدی . طاشلر ، غایت منظم بر صورتده بر برینه کتلدنشدن . آمر قاعده کی مهم طاش اوجاقلر ندن برنی اداره ایدن متخصصک بیانه کوره الیوم المزدکی وساطت ایله مکملاً بر برینه مربوط اولنیک مترولق ایکی سطحی میدانه کتیرمک ممکن دکلدور . . .

اهرامک ثنائی حساب اولنشدن : آتی میلیون طون ، یعنی بهری بیک طونلق قوه جرییه مالک آتی بیک لوقوموتیفک چکه بیله چکی آغیرلقی ... آیده ییقلدق ایسته نیلسه استخدام اوله جی عملیه مصرک حال حاضرده کی ثرونی بلکه کفایت ایتمز . . . دیمک که اهرام کیر زمانک تخریباندن مصون قالمق صورتده انشا اولنشدی .

انگلیز هیئت شاسی (بیاجی شیت) ک مساحه لینه نظراً کدوتیس اهرامک قاعده سی بر میدر و هر ضلعنک طولی ۲۳۲ متره ۸۰۵ و ارتفاعی ۱۴۸ متره ۲۰۸ در .

نهدن ابعادی اراشه ایدن عددلر تام دکلدور ؟ چونکه او دورده کی معماریلرک قوللادینغی واحد قیاسلار بزمکیلرینه بکزم میوردی . . .

اون سکزنجی عصرده ناپولئون بوناپارتک مصر سفری ائناسنده بر فرانسیز هیئت علمیه سی مصرک تیرنکیسی باقی ایسته مشدیدی . بونک ایچونده اهرام کیردن استفاده ایتدی . فرانسیز طالری کال حیرتله کوردیلر که اهرامک قطر لرک تمدیدیه

اون سكر دقيقه لى برخطا ايله قطب نقطه سى تعيين
ايشدى . حالبوكه يوقارنده بحث ايتديكز عالم
اهرام كيرك اتخى بش دقيقه لى برخطا ايله جهات
اربعة ايله ايتديكى كمال حيرته آكلامشى ...
شو وضعت قارشينده مصرلى معمارلك (نحو
براهه) دندها معلوماتي بولنديقى تصديق ايله مكدن
باشقه رشى قالمور . احتمال نيك ده تاسنى مساحه
ايشلردى . فقط بونكلده اكتفا ايله مذكلى
آكلاشيلور . ايضاح ايدم :

اقوام تمثله عالملى ، مبدأ طول اوله جق
نصف النيسارى بولى ايجون ، بر جوق عصرلى
جاليشدقن سكره نهايت اولارس ، بالاخره
(غرنوبل) دن كنى قبول ايشلردى . لكن اهرام
كيركى هيچ خاطرلرته كشمى . بونصف النيسارى
ك جوق قطعه دن مرور شرق و غربى سكره
اراضى نى ليكى مساوى قسه تقسيم ايديلور .
فرعونلك آبدى سنى ميدانه كترنلر كره ارضك
خرطه سنى رسم ايشلرلى ايدى ؟ ...

ينه يونان مورخى همدوت ، مصر راهلردن
اهرام كيره عايد شو معلوماتي الله ايشدى :

قاعده سنك ضللى ايله ارتفاعى آرمسندكى نسبت
او صورتله ثابت ايدلشدى كه ارتفاع اوزرته رسم
اولان مربعك سطحى ، جهارك سطحلرته معادل
بولونوردى . صوك اجرا اولان مساحه لده بو
قاعده نى تايد ايشلردى .

شوندن آكلابورزكه : كه نويس اهرامى برمرار
دكدر و اتخى بر مقصد خصوصله يابيلشدر .
ذاتاً آبد اوزرته بونى اثبات ايدمك هر شى
موجود كيدر . فى الحقيقه قاعده سنك ۴ ضللى ،
(۲×۲) كندى سنك ۴ ضلع جسمى ، بش وجهى ،

واسطه مالا دكلى . فقط اهرام كيرك ابعادندن
(بى) نى اخراج ايتك ممكندر . فى الحقيقه هر
ضللى ۲۳۲،۸۰۵ اولان قاعده سنك چوره سنى
حساب ايدم : $232,805 \times 4 = 931,220$
بو عددى ارتفاعك ليكى مثلى ايله تقسيم ايدرسك :
$$\frac{931,220}{148,208 \times 2} = 3,1416 = \pi$$
 بى دسترس
اولورز .

بونى ينه تصادفنى حل ايدمكز ؟ خار . زيرا
هرودوتك نقل ايتديكى قاعده نى نظراً و جهارك
زاوى سى الهى بر درجه قرق طقوز دقيقه اولدى
لازمدر . حقيقته بو زاوى الهى بر درجه الهى بر
دقيقه در . دنك كه دنياه بر اشى موجود اوليان بو
آبدى اوزرته ، بيك مشكلات ايله بولونان بر
عددى اوقويه بيلورز . . . فقط مصرلى اسكى
عالم بو معلوماته فصل واقف اولمشلردى ؟ ...
وكا جواب ورمك وضعتده دكاز .

مصرى

حبشستانه دار

۳

مباقى سطرلردن اوكره نيورز كه حبشستان
باش باباسى بدى عصر دن برى اسكندريه بطريقى
طرفندن كونه ريلورز . بو حبليلرلر دن امورى
باشنده بر اجنيتك لزومنه مقابل اولدقلرنددر .
زيرا برلى برلى اولورسه نفوذ و قوت صاحي اولغه
چالشاچقددر . ايسسى دين خارچنده هيچ صلاحيتى
اوليان بر ييايى اولسون . ابونا (عربجه اولارق)
تسميه اولان حبش باش باباسلرلك هيچ بر قوت
و اهميت اولديتته دليل بر وقعه ده ذكر ايديلور ،
يوقارنده اسكى كين برانس قاضا ، امپراطور شودوروس

اولدينى وقت ابونا ، اوى نصله آفروزي ايدر .
ايمپراطورده روده لوروى قابجه ابونا يه قوشار .
ابونا ، آفروزي كرى آلقده ، اوستاك تقدس
ايتكده قصور ايتز . ابونا ، دائما برلى مامورلر
طرفندن ترصد و تجسس ايدمكده در . برده رقيب
اولارق (نه فاجه) دنيلن برلى باش باباس وارنده
ابونا نيك حقوق و صلاحيتنه مالكدر . ساده رتبه
ورمه من . كليسه لرك كنديلرته موقوف تارلازلى ،
طوبراقلى بولقده و اهالى نى آفتاريا ايله
جاليشد ريمقده درلر ، ميلادى ۱۵۲۵ ده حبشستانه
كيدن برمودهز Bermudez حبشستان باش باباسنه
كنديسى تقديس ايتدردى . برمدتده خليفه لگندمه
بولدى . بونك اوزرته مسلمان غاللا Galla لر
طوب و توفيكه مالك اولان احمد غرابنه (غرابه نيك
صولا ق دنك اولدينى كتاب علاوه ايديلور) نك
قوماندانى آلتند زنجستانى Ethiopia [-] استلاء
اردورلى نحو ايتديلر ، شهرلرلى قان و آتش
ايجنده براقديلر . بلكه ايمپراطورلى نحو اولمش
اولاجدى . اكر مشهور كيجيك اوغلى قريستوف
دوغاما ۴۰۰ پورتكيز ايله اورتالى دوزمك
كله سىدى : ۱۵۴۱ تاريخده ايدى . پورتكيزلر
خدمتلىر نيك مكافاتي استندديلر : ملكتك اوچده
برى كنديلر نيك اولاج و بونون حبش قنوليك
دينى قبول ايدمككردى . ايشه بوزمان اسكندريه
كله سى سالكتيله روما كليسه سى سالكتى آراستده
دين بخاريلر باشلادى . برنجى دفعه برزه زويت
هيلى بابانك حاكميتى طانتند برامادن ملكتى ترگه
مجبور اولدى . بر ايكتنى حيث دها بختيار حيقدى
و ۱۶۲۴ ده قراللىقrali و monophysite دينى
[۱۰] جوق دفعه حبشستان مقابلى اولان Abyssinie
الله زنجستان مقابلى اولان Ethiopia نى بر اولارق
آيورد . بعضيلر ده زنجستان ، حبشستاك قسم شلى
و مركزى سيدر ديور .

رد و عمومی ابتدا امری اصدار ایتدی . انکیزیسیون حرکت کلدی ، زجر و وحشته صودریلان اختلالار هر طرفی قاته بویادی . سکر سته مدته حبستان رسماً قوتلیک عالئک بر پارچسی اولدی . نهایت بویوک بر قتالده صوکره دوکولی قانده تیکسین و یورولان امپراطور قالد بر سرستی ادیان امرنامه سی اصدار ایتدی و در حال بوتون حبشیلر اسکی دینارینه رجوع ایتدیلر . قوتلیک پاپاسری ده کرسی کری به یولاندیلر سده یولده اشکنجیلر ایچنده اولدیلر . ساده ایچیلر نه کی باش راهب عربله اسیر اولدی . عربله اونی پورتکیزلرله صاندیقندن قورتولاییدی . بوعصرک صوکرینه دوغری قوتلیک دیر و قستان میسیونرلی تکرار حبستانه کلدیلر سده موقت بر مساحه و سرستی کوره بیلدیلر . اساساً حبشیلر ، دین خصوصنده متعصب دکلدیلر . کندی کاپسهرلرک باتنده دیگر دینلرک معبدلری بولماسنه مساحه ایدیلر . فقط اهتدائک براسیتلا باشلانغی اولماسنه قارشیک متقطلدیلر . پرنس قاسا Kassa ، که قرال شودوروس اولشدر ، دیردی که : یملکنده میسیونرلر سریتدیلر . بآن شرط که تبعم (بن فرانسم ، چونکه قوتلیکم ویا بن انکیلیزم ، چونکه پروتستانت) دیمسین .

بهرنس بالاخره اجنبیلرله وعظ ویرمکی منع ایتدی . طالع و قدری اکزیتله ورد زبانی اولان اولان شو جایی تصدیق ایتدی : « ایلیکین میسیونرلر ، صوکره قونسولوسلر ، دها صوکره ده عسکر ، شیمیدی اجنبی دینلرک پاپاسلرینه حدود ممنوعدر [۰۰] و ملککنده برلشتر بیله ملی مذهبی قبوله مجبور اولمشلردر .

[۰۰] ییل ۱۸۸۵ ده . اوزماندیری بو ممنوعیت قالدور .

کتابک ویرمکی بو معلوماتی تحلیل ایدنجیه کورولویورک : بو مبحث ، خرسیتالغک حبستانه نصل یرلشدیکنی کوستریور ، صوکره بر دفره حبستانه قوتلیک و پروستان میسیونرلرک ایلیک کیردیک اونی آلتنجی عصر میلادی به آتلاور . اسلامله داثر معلومات ایسه اونی آلتنجی عصرده کی قتال و اختلالار ، برده اونی دو قوزنجی عصرده مصره خدیو اولان محمد علی پاشا اولادی زمانده سودانی آجق اوزره کوندیلرین اردو مناسبتله مسلمانلره قارشیک اوپان کین و نفرت . نهایتنده مدینه دن حبشه التجا ایدنلرک کوردیک حسن قبوله بر تلخیص وار . بوتون معلومات اساس اعتبارله بولردن عبارت . تاریخ اسلامده حبستانه داثر موجود معلومات عصر سعاده منحصر کیدر . یوقارنده ویریلن معلوماتدن آکلاوروز کدخستیاناق حبستانه دردنجی عصر میلادی ده داخل اولشدر . فخر کائنات افندییز ایسه اینکی بوچوق عصر صوکره نشر دینه باشلادیلر . اسلام کولشک دوغمایه و پارلامایه باشلادی ییغنجی عصر میلادیده مسلمانلرله حبشیلر آراسنده دوستانه مناسبات باشلامش اولیور . صوکره بر دیرنه اونی آلتنجی عصر میلادیده کی غالالار رئیس اجد غرانیه نک طوپله ، توفنگله بوتون حبستانه میدان او قودیفنی کورویور . مؤلف ، غرانیه کله سنک یانه gaucher یازیورک فرانسنزجه ده صولاق دیمکدر . بو غرانیه کله سی عجباً نهجه در ؟ عربجه اولمادیی معلوم . حبستانده داغلرک ارتقاعی آرتدیقه انسانلرک جنس و لسانی ده کیشدیکنه و بالنتیجه برچوق لهجهلر و لسانلر بولندیقه کوره بو کله ، استعماللاری آنجی برفاق قیلله منحصر لهجهلردن برکله یی و یاخود کتابک مأخذی مختلف سیاح و میسیونر اثرلری اولدیقه کوره پاکش کتیرلش

بر اسمی ؟ چین و روسیه مسلمانلردن باشقه اسلاملر آراسنده دو قوز یوز سته بر فرق وار . بو دو قوز یوز سته ظرفنده تاریخی رزجه معلوم ملکترلر آلت اوست اولورک حبستانده نه اولدی ؟ بلکه تاریخی حبشیلرجه معلومدر . فقط رزه آشکار برشی وارسه بودوقوز یوز سته صوکنده اسلامیتک حبستانده سالکینی دین اوغرنده جهاده سوق ایدمک قدر کولکشمش اولماسیدر . بو مدت ظرفنده اسلامیت نصل یایلش وقوت باغلامشدر ؟ فرکارک باغ لکسی کی تفوذیدیکری صورتده یی ؟ یوقه چکرکه صیچر اییسی کی بویوک خطوله لری اطراف قاپلامشدر ؟ مرهاتکی صورتله اولورسه اولسون داخل اولدینی برلره نه کی عکس العملله قارشیلامشدر ؟ کتابک تعریف ایتدی کی پک نقصان تاریخنجه دن آکلاشیلورک اسلامیت کاه اقبال ، کاه ادبار مد و جذوری کیرمش ، نهایت سالکینک عددی بش میلیونه چیقارمشدر .

شیر مظهر

مجله اولی :

نعت شریف

ای طرّه (واللین) ی بکا کل لیلای
مجنون بیابان زور دل حب سنی جویا
آوارم لکم دشت تجریده سنگین
روحک امل و قصدی نه لیلای نهده سلما
آفاق جهان چشم تحسره قاراردی
بر لحظه کورون عینیه ای مهر تجلا
بر لحظه طلوع ایله که اشراق ظهورک
ویرسین شو قارا کاک کولکه شعله سینا
بر لعه اراق مظل اولان قابله لطف ایت
اولسون اوراده پرتویدار هویدا

ای حسن ایله عشقه ازلی آینه ذاتی
ای ذات خدایه ابدی مکس و مجلا
شایان نظر ایله که طاهر قواک اینسین
مرآت جالنگده سنک حق تماشا

طاهر الحارثی

کوردم

دون کیجسیر ایدوب باطن یوزندن
جهان کندیده پنهاندر کوردم
اوقودم ساقینک آلا کوزندن
اونده عشقه حیراندر کوردم

دیده مه انوار حضرت کوروندی
سرتسر کتاب حکمت کوروندی
حاصلی کثرتده ، وحدت کوروندی
ساجدی ، مسجودی یکساندر کوردم

نوش ایتدم ساقینک پیمانه سندن
فیض آلمم او چشم مستانه سندن
ماسوی رفع اولدی دل خانه سندن
جانانی قلبیده مهماندر کوردم

شراب وحدتدن بر اینکی چاقدم
دلده چراغ عرفانی یاقدم
جاده ، نباته ، حیوانه یاقدم
هر شیک اصالی انساندر کوردم

کعبه و پناهه هبسی بهانه
هر برده کورون وجه جانانه
کونشیلر بو شمع اولش پروانه
جهانی بو عشقه نالاندر کوردم

بو جهان ، بر اولو بازارمش مکر
یارادان هرشیدن صاتارمش مکر
انکارک اصلده اقرارمش مکر
کفری ده عینله ایاندر کوردم
.....
درگاه رحمانی پناه ایدنجیه
بو یوله جسمی نباه ایدنجیه
دریای رحمت نگاه ایدنجیه
عذاب جحیمی آساندر کوردم
مولوی بنده سی
عبدالباقی

عثمان شمس افندی حضرت تبریک بر غزل
مارفاله لرلی تشطیر :

[کورینور تابش دیدار کولکدن کولکه]
فر ویر رنگ رخ یار کولکدن کولکه
اشک بار غم عشق اول که فلکده کوره سین
[برق اورور پرتو انوار کولکدن کولکه]
[متقابل ایکی مرآت مصفایه عدیل]
شمس وملاده کی آثار کولکدن کولکه
پرتوفیض [الم نشرح] ه مظهر اوله رقی
[عکس ایدر حالت اخبار کولکدن کولکه]
[ذاکری واصل ایدر حضرت مذکوره تمام]
اوقور [اذکر کم] ی ابرار کولکدن کولکه
سالمی ظلمت پستیده براقاز فی الحال
[نور یالار اذکار کولکدن کولکه]
[دور صیای صراحی و پیاله کیدر]
سربیلور باده سر شار کولکدن کولکه
طوت ایغن هله بر پیر معان عشق
[دوکیور نشئه اسرار کولکدن کولکه]
[دم آهنگ نی شاهله منصوره اویوب]
طوبیلور نسه غم زار کولکدن کولکه

ویرمه سر رشته اسپران هوایه زهار
[ربط اولور صحبت احرار کولکدن کولکه]
[طرز و اطوار خوشانه بی صوت و حروف]
اوقونور زبده افکار کولکدن کولکه
فیض آلوب مثوی حضرت مولانادن
[وحی اولور معنی گفتار کولکدن کولکه]
[یتر ای شمس یتر لافله کشف اسرار]
ایلدک نکتملر ایثار کولکدن کولکه
اوله دلبسته کراماته شیخک رمزی
[کشف اودر کیم کیدر اسرار کولکدن کولکه]
احمد رمزی المولوی

شیخ رشید افندی حضرت تبریک بر غزل
اولورسک عرشه طائر بر آلهی رهبرک وارسه ،
فیوض عشقندن تاب صعود آتش برک وارسه ،
بووحدتکاهی کثرتدن ایدرسک مطلقا تنزیه
اکر هرشیده وجه الله ناظر کوزلرک وارسه .
نه فالیدر بیلیرسک رزم نورا نوریز البت
فضا چا کونشاردن معنی بر سرک وارسه .
جوشار هر آه مستانه کده بر کلانک تکبیرک
ازلدن باده وحدتله دولش ساغرک وارسه .
ایدر البتة پیدا بر اینک بیک یاقیق فریاد
بنم کولکه همدم بر دل نا شگرک وارسه .
کونشار رویتال دامنکدر ذره اولسه کده
خفاکهنده مردان خدانک بر برک وارسه .
باش اکر سکه پوشان خدا جو ماسوی الحقه
سر افراز جهانکسک اوله عالی افسرک وارسه .
توقدی زاده

شکیب

شرقی

هجران کیمجه سی یادک ایله چوق اویالاندم

دالهمده خیالات ایله ماشیه دایاندم
بردن بره انوار خروشانه بویاندم
آی مش ، او بکا لمه ورن کوردم ، ایناندم
باقدم اوکا . لکن سنی صاندم ، سنی آندم
.....
بیدار ایدی چشم ، سحرک توری کوروندی
کولک قبهک آلتنده کی بیلدیزلی سوندی
عالم آجیلوب ساحه آمیدمه دوندی
توللر آراستدن کونشک وجهی کوروندی
باقدم اوکا . لکن سنی صاندم ، سنی آندم

ظاهر المولوی

ادبیاتده تجدید

تورک ادبیاتیه یی بر جریان ویرمهک جالیشان
شاعرار ، ادیلر ، بالخاصه نظم ایچون اوغراشانلر
اوج قسبه آریلیورلر :

بر قسک فکری لسان نظمی تجدید ایتمکدر .
بونلر ایچون کوزل سوز ، این بر مضمون شعردر .
نظمده آزادقاری اساس ؛ قیمتلی بر فکر ویا خیالی
آهنگدار بر لسان ایله افاده ایتمکدر . ادبیات قاعده لرلی
فدا ایتمکدر کی تکلف و تصنعده سومزلر ،
اسلوبده صمیمیت آزارلر ، آهنگ و صمیمیتدن
اوزاق اثرلری ه نغمه سز موسیقی ، یه بکزه تیرلر .

ایکینجی قسک فکری اسکی لسان شعرك
آهنگنی بوزمامق ، عروض وزننک آهنگدار
نقدلرلی ترک ایتمکدر ، ه پارماق حسانی ه نک
قطعیاً عامینده درلر . تکلف و تصنی ده سومه دکارندن
نظمک اسکی وادیده قالاسنده طرفدار اوله مایورلر .

اوجینجی قسم لسان نظمی نثره یاقلاشیرمق
اساسنی قبول ایدیور ، بو ادمالرنده اوقادار ایاری
کیدیلورلرک : آرتق نظمک وزن ، قافیه قیدلرینه ،

حتی بعضیلرینک فکرلجه قواعد ادبییه احتیاجی
قالدیلر قناعتی یسله یورلر .

بو خیال پیشنده قوشانلر ؛ الهامی سطرلردن
آلان قریجه لرینک وضوح سز و رایله سز فکرلری
آهنگسز مصراعلرده کی تولکون ادا لره مزج
ایدیورلر . هریری عالم ادبیاته ورودایده بیله جکلی
مژده دکلری (داهی مجرود) لک یعنی ادبیات ، ه دلیکی
مسابقه سته کیرمشلردر . فی الواقع بونلرک ایچنده
افراطدن آزاده فکرلرده بولونیور ، فقط اقلیتده
قالدیلندن کیمسه نک نظر دقتی جلب ایتمه یور .

کورولیورک : ادبیاتده تجدید ایستین بو اوج
قسک برلشدیلر ، بر نقطه وارد . تصنع و تکلفدن
منزه اثر یازمق . فی الحقیقه بوکون آتی عصر دئیری
شکلدن شکله کیرمش محدود مضمونلری محدود
قواعد اویدورمه قالدیشیق قادار کولونج برطرز
اوله ماز . قافیه یی سح ایچین قبول ایچین ادبیات
متحکماری بیله مکارملرلرلن واز تجدیله ، واز
کیمسه لرده سسلری دویورمه قابیلر مقفوددر .
نظم ساحسی اولانجه سرعتیه کتیشله یور .
فقط اوجینجی قسک ایستدیک فضا کتیشله سی ده
نظمی منظومه اولقدن خارجه ده بیراقور . بویله
ادبیات ایچون سهویه جک بر تجدید صلیله ماز .
چونکه کرک نظمده ، کرک نثرده آزادیتمز
کوزلرکلردن بری ده آهنگدر .

بو آهنگک نظمده دهه زیاده تجلیسته دقت
ایتمک لازمدر . آهنگ ؛ ایجابنده پرده پرده بوکلمک
و ایتمک قابیلرلی ، قارئلری شعرك نشوه و حزنلرلیله
متحسس ایتمک استعدادنی حازر بولولمالیدر .

قواعد ادبییه الوداع دیمکله بوکوزلک تأمین
ایدیلرمن . هله امانلر علمینده آجیلان بو کونکی
جریان ، آهنگلی ادبیاته مرئیلر یازیور .

سریست نظم ابتلا می ده فکر لری ، خیال لری اولومه محکوم ایدیور ، کیمسه اوقویا مایور ، چونکه ایکی حرفدن عبارت اولان بر مصرای ایکنی اون کلهک مصرع ایله ربطه چالیشیق و آهنگه اویدور مق مشکدر .

اوقویا نلر عجبی قلبدن چیقمش بر نزلک هر کلمسی سوس ایچون برر سطر یاییلمیش و همنه دوشو یورلر . بن اک دوشوی تجددی برنجی قسم ادیلرلک فکر لرنده بولورم .

اوده نعل
م . معمر

سابق منجم باشی محمد عارف اقدی حضرتلری طرفندن کوتنده ریشدر :

جموعه کزک ۵۷ نجی عددینک ۱۶۶ نجی حقیقه سنده مندرج مرحوم منجم باشی خواجه حسین حلی اقدینک ترجمه حالی مطالعه ایلدم [۵] ۱۶۷ نجی حقیقه سنده نأشد بک واسم حاجزانه مک ذکر نده بر اثر ذهل کوروب بویاده کی بیلدیکی یازدم . تصحیحی رجا ایلدم .

معلوم طایر لردک یقین وقتک منجم باشیلری عثمان صائب و آنک ارنحالیه فن هیئتده معلومات واسعه صاحی اولدینی نشر ایلدیکی قویملردن مستبان اولان مجلس کبیر معارف رئیس طاهر و آنک ارنحالیه طرسوسی زاده حاجی کامل اقدیلر و آنک ارنحالیه مصطفی حاصم بک و آنک ارنحالیه مشارالیه حاجی کامل اقدینک دامادی مجلس اموال ایشام اعضا سندن حسین اقدیلر . آنک ارنحالیه عاجزلری ۱۳۳۱ سنه سی شوالنده و ۱۳۱۹ کانون اولنک ۱۱ نده منجم باشی تعیین اولندم . ۱۳۲۲ محرمک [۵] احمد ضیا بک طرفندن یازیلدی . عقل .

در دنجی کوتندن اعتباراً ۱۳۲۸ سنه سنه قدر آلتی سنه قویم نشر ایلدم . ۱۳۲۴ سنه مالیه سنده قانون اساسینک اعلانی اوزرینه عهد مده بولنان استانبول قاضیلکی معاونلکی تریجیح و منجم باشیقندن استعفا ایلدم . اسبق منجم باشی مصطفی حاصم بکک عهده سی نأشد بکک متحل منجم باشیقده تعیینی خصوصی مرحوم سلطان رشاد جانیندن شیخ الاسلامی بولنان صاحب مثلاً بکک شفاها اراده بیورلش و نأشد بکده خیردار ایلشدی . بونک ترویجی باینده میر موی الیه عاجزلرینه ایکی دفعه خبر کوندردی . مشارالیه ایکی دفعه عرض کیفیت ایلدی کده برنجده مهم وایکنجیده نأشد بک رسوماتده مأمور ایکن اکرامیه آلرک ترک مأموریت ایش اولدیندن اکرامیه سی اعاده ایکنسین قانوناً مأموریت تعیین ایلده من . جوازی وردی . بوجوابدن نأشد بکی بالواسطه خیردار ایلدم . منجم باشیلک انحلالی برمدت اوزادی . مرحوم موی الیه حسین حلی اقدی به مأموریت مذکوره تکلیف اولندیندنه قبولنده تردد ایدوب عاجزلرینه مراجعتارنده بهمه حال قبولی و احکام تجویبه ده معاونت ایلده چکی سویلیتجه قبول ایدوب منجم باشی تعیین اولنوب ۱۳۲۸ سنه سندن اعتباراً ۱۳۴۲ سنه سی داخل اولدینی حالد هر سنه برطاقم معلومات شرعی و هیئیه جداولی علاوه ایتمک صورتیه اونیش سنه قویم نشریه موفقی اولدی . مرحوم موی الیه بک مرتبه فضل و کمال و مهارتی قویملرینک مطالعه سندن مشهوددر .

سابق منجم باشی
محمد عارف

——————

اسعد دده اقدی مرحوم حقدده

مابعد و ختام

مدینه منوره به کیره کیمز کونک کیجه سی ایدی که خواجه مرحوم :

— اوغل ! یارین اوروج طوتام ، حضور نبوی به صائم اولارقی کیردم . دیش ، هر ایکیمز طرفندن صوم فردایه نیت ایدیلشدی . وقتا که صباح اولدی و بلده طاهره مک اوزاقدن کوروندیکی تهجکک باشنه کلیددی . دوه لرلدن ایندک . بر ایکی ساعت یایان یورودک . (غنیه) قایسندن ایجری به کیرنجیه اوراده کی قاره قول ضابطه نندن بری ، قوشوب خواجه نک آلتی اویدی و جای ایجه به دعوت ایددی . یورغونلق تأثیری ، یاخود علیه الصلاة اقدیزک بر ضیائی اولمالی که ایکیمزده اوروجلو بولوندیقمزی اونوتمشدق . قاره قولخانه به کیردک ، کتیرلن چاپیری کال اشتها و تاذله ایچدک . چایه غنا کلشدی که بزمده اوروجلر خاطره کلدی .

مدینه منوره ده (حوش جمال) دهنیلن پرده شیخ عبدالقادر اقدی نامنده بر ذاتک آوینه اینمشدک .

بوذات غایت مکرم ایدی . دادنا (ویژنون علی انفسهم ولکان بهم خصاصة) مدینه السیه سنه مظهر اولانلرک ورشسندن بولونیورودی که اوچ هفتلق اسکان و اطامه مقابل و بریلن جزئی بر مبلی کندیسنه قبول ایشدریجه قدر ایجه اوغراشدشم .

بلده طاهره ایله تشریف اوج هفته قدر دوام ایتشدی . یومدت نظر فنده حرم شریفه مداومت ، حتی حجره سمادت نبویه داخلنده قندیل یاقق

صورتیه خدمت بختیارلقده مظهر اولدی ، برکیجه درون حرمده قاهره اکتساب فیوضات ایلدک که بونلرک تعریف و توصیفی قلم بجزیمک اقداری خارجنده در .

وصف معراج حقیقت ازمین بیدل میسر قباء احده قبلتین کی شهر مبارک حوالیسنده کی مائر متبرک کی ده زیارت ایندک . راکبا بر جولان ائشاسنده مدینه دیشاریسنده کی بر ساحده منی بر قبه نک اوکنه کلدیکمزه رسول اکرم اقدیزک اوراده اوق آتیشی و قوشو یایدیرمش اولدینقی خواجه اقدی سوله دی :

— هایدی بزده اوسته اتباع ایلدم . دیدی . آنلریزی سوردک . بن ، اگر قاشنی یاقلا دیقم و دوشمه به چکمه قناعت کنیردیکم ایچین آغمی درت نمله قالدیردم و مرحوم ایله دلیلی کچدم . یالکیز کورکم دوشمشدی که ایچنده بن یوقدم .

صوکرار کنارده قوجان برده وه قنای کوردک . خواجه مرحومک بلند کی قاره طلاغ رووموریه اوکا قارش پک یاقیندن بر قورشون آتدی . غالباً اوچزده اورامامشدق که قفا اوزم زنده اصابت نأشانه سی کورولیوردی .

مدینه طاهره ده بر مولوی زاویسی وارد . برکیجه اورایه کیندک . برقاچ کیشیدن عبارت اولان اخوان مولویه ایله اسم جلال اوقودق . سادات رفاعیدن شیخ حزه اقدینک ، (سیدنا مالک) جهتنده مشایخ قادریدن بر ذاتک تکیه لرنده بولوندی . کذاطریقت مؤسس (احمد بن ادریس) حضرتلرینک خلیفه سی (ابراهیم الرشید) ک خلفا سندن اولوب مدینه ده ارشاده مأمور بولونان (شیخ احمد دندرایی) نک مجلس ذکر نده ده حاضر اولدی . بو ذات بالاخره مکده کوردیکمز (شیخ

اسماعیل نواب) که پیرداری اولدینی حالده اونک طبیعتی خلافت غایت جذبه دار و جلالتی ایدی .

مدینه دن آریلا جعفر کون خواجه مرحوم ، مشکل بر تکیفه بولوندی .

— بزه بورادن کیده جکمز ایچین اهل مدینه حکمنده بزه مدینه لیلک میقاتی ایسه (جحفه) دره اوراده احرامه کیده جکمز بوراده کیرلم . محرم اولاراق حضور نبوین آریلام . دیدی .

خواجه نیک فکری (عزیمت) ایدی . حال بوکه بزه ینبوع طریقله بحر آوودت ایده جکدک او طریقک میقاتی ایسه (رایغ) خذالری ایدی . مع مافیه مانعت کوسر مدم . احرامه کیردک و محرم اولدینمز حالده وداع زیارتی یاپدی . فقط (باب السلام) خارجنده سیروزلی خواجه مصطفی افندی به تصادف ایندک کیده جکمز یولده احرامی بولونانک مشکلاتدن بحث ایدرک (عزیمت) ذکله (رخصت) طریقتی طوتامز توصیه سنده بولوندی .

خواجه افندی ، بو منصف اختطاری قبول ایلدی . بناء علیه تکرار گیندک .

ینبع دن جده به کیتک ایچین او و ذکی اداره مخصوصه تک (نعمت) اسمی کوچوک بر واپورینه بئندک که خبری قبودان نامنده قول آغاسی و درویش نهاد بر سورایی واردی .

مصر واپورلری ، هرا یکی اسکله آراسی ۱۵۰۰ ساعت آراسنده قطع ایله دکاری ایچین بزه اوکا کوره تواله تدارک آیتش ، حتی خیری قبودانی ده دعوتله برابر به مشدک . فقط واپورده قلاغوز بولونادینی ، شابده کزنده ایسه کجه لری قلاغوزیز واپورک حرکتی قابل اولامادینی جهته ینبع وجده

آراسنده کی مسافه فی آنجا قی اوجونچی کون آقشام اوستی کیدر یبیلدک و بومدت طرفنده الله راضی اولسون سواری طرفندن بسله نیلدک .

جده ایله مکه آراسی : مرکبه ۱۲ ، دهوه ایله ۱۸ - ۲۰ ساعتده قطع اولونور . بزه دهوه ایله کیتش وزمزم سقارندن حتی مؤذنی زاده شیخ عبداللطیف افندی کون اوبنه مسافر اولمشدق . بو آوه حرم شریفدن جنه المعلا به کیدن (مسی) جاده سنک آرقه سنی تشکیل ایدن (نقاشیه) جاده سنده کائن ایدی . بن و بونک براطه سنی استیجار ایلدم . خواجه مرحوم ، حرم شریف داخلنده کی بر مدرسه سنک بر حجره سنی ترجیح ایتدی . چونکه بیت معظلمدن - ولوکه بر قاج آدیمق اولسون - اوزاقلاشقی ایسته میوردی .

کوندوزلری برابر بولونیور ، یاقسی نمازندن سوکرا او طه لریزه چکیلیوردی . مع مافیه خواجه مرحوم ، مدینه ده ایکن نه قدر تکمیل ایسه مکه به کلیتجه اولنسته منجذب کورونیوردی .

عادتا : با خدا دیوانه باش و با محمد هوشیار تنیه عارفانه سه تطبیق حرکت ایتشدی .

بلده مبارکه ایله تشریفزدن برایکی کون سوکرا رمضان اولدی . خواجه مرحوم ده حرم شریف داخلنده و حتی مقامنک آرقه سنده کی سدک اوستنده مشوی اوقوتما به باشلادی .

بالطبع درسته بولونیور و افادات و حرکاتنک جذبه دارانه اولدینی کورونیوردم . هر کون باشقه بر شکل ایله ، مثلا بر کون دستارلی سک ، قولسز حیدری ، قوشاقسز انشاری ایله ، ایرتسی کون بخارا قیسی ، مشلع و عرب مدامی ایله درسه کلپوردی .

بر کون هند علماسندن وادریسی مشایخندن (شیخ اسماعیل نواب) حضرت تارینک زیارتشه کیتشدک .

بو ذات شریف ، مشهور (خواجه رحه الله) ک دامادی و مکده کی سلطانیه مدرسه سنک مدرسی ایدی .

بزه افتات ایتدی و هر ایکیمزه تبرکاً تهلیل ادریسی [*] تلقین ایلدی . آقشامده افطاره چاغیردی که بواقطاردکی خارقه بی و یک آز بر شیشه فوق المعاده طویدینیزی محفلک اوتخی نسخه سنده بر تفصیل یازمشدم .

بر دفعه مشهور (امداد الله الهندی) حضرت تارینک مجلسله تشریف ایلهمشک ،

بو ذاتده یوزی متجاوز بر پیر فانی ایدی . سغردنیری مکه مکرمده مجاورتی اختیار ایلهمش ، آمی اولدینی حالده مشوی شریفه شرح تقریر آیتش و بته تقریر صورتیه بعض کتب صوفیه وجوده کتیرمشدی . هندوستانده بیکرجه مریدی بولونان بوشیخ کلمه خواجه مرحومده انتساب ایلهمش و اونندن ارشاده مأذون اولمشدی .

تضامن استعدادم طولانیسه اولمالی که عبدالماجر ، شیخ امداد الله دن استفاده ایدهمه مش ، شیخ اسماعیل نوابی ده فاضلیتی کی کورمشمدم . مکده ملاقی اولدیم ذواتدن بری ده شیخ سید احمد افندی ایدی که او رانک شیخ المشایخی بولونیوردی . سادات رفایه دن اولان بو محترم ذاتک جنه المعلا ده ایکی او طه لی بر زاویه سی واردی که برنده اقامت ، برنده ذکر ایدیوردی . فقری غایه ، سکونی دبدبه ، خولی شهرت ترجیح ایلهمش بر کامل ایدی .

[*] تهلیل ادریسی : لا اله الا الله محمد رسول الله فی کل لمحۃ نفس عدد مائسه علم الله .

کرک خواجه مرحوم ایله کرک بالکوز اولورق بو ذاتک زیارتشه کیدر و فیض افانستدن تبرک ایدهمدم . اونکده فقره قارش حسن نظری واردی .

بر کون شیخه سواقده تصادف ایتدم ، بندن ایکی (ریال) ایتدی . بلکوزومی وادیه ویردم . بر قاج کون سوکرا بزم او طه به کلدی . اندم بوکولو ایکی دانه کاغد واردی ، اونلری بسله ایله بکا اوزادت و او قوندی که بری طریق رفایه به ، دیگرکی طریق قادری به خصوص ایکی اجازتنامه ایدی و نام عاجزانه املا ایدیشدی . ایستدیکی ریالری ایله ، اجازتنامه لری یازدیرینی آکادم .

شیخک توجهنه تشکرله برابر عدم قابلیت و اهلیتندن بحث ایله اعتذار ایدهمشک اولدم ، بونلرک بر هدیه معنویه اولدینی و کندیسنک تبلیغ و اعطایه مأمور بولوندینی سویله دی . حضرتک بالا طلب و لاغوض وقوعه کلن شو حرکتی بی حیرته دوشوردی . و اونلری آلوب تبرکاً صافلامایه مجبور ایتدی .

سوکرا مسئله بی خواجه مرحومه آچدم . تبریک و تهنیتله برابر اونلره منور و ایلماق توصیه مرشدانه سنده بولوندی . حقیقه بوتوصیه ، بده برانتیاء حصوله کتیرمش و شیعخلکک یک بویوک بر مقام معنوی اولدینی و او کی دعوازه قالیشمق بن و امثال ایچین غیرشایان بولوندینی نظر انصافده تجلی ایتدیرمشدی .

یولده صندوقده ، عودتده کتبخانه مدد صافلادیم او اجازتنامه لری موخر آون ، یکی فانی مولو بخانه سنده چله جیفاردندن سوکرا ، [کچی خاتون درکاهی پوست نشینی] یارقدم و اغنی اللهم شیخ کال افندی کوردی و اول کندیسی مهرلیدی ، بعده بعض مشایخ طرفندن تحفینه ده سبب اولدی که بومشایخ

میاننده شیخ جلال الدین اقدی مرحوم که مهر تصدیق و آردی .
فایده جریق گیری ایشانده مثنوی اجازت نامه
ایله اولرده پندی . دیمک که اسباب تعلقدن برقایی
اکسیدلش اولدی .

رمضان ، شوال ، ذی القعدة آیلری مکده
کیرمش ، ذی الحجه عرافته حقیقشدق ، بومدت
ظرفنده خواجه مرحومک محبت وارشاتندن پک
متفیض اولدم . بعدالحج اوه برزداهاقلق ایستدیکی
ایچین بنیالکتر عودت ایتمه عودتمی متعاقب جلیه
کیردم و بیک برکون خدمتده بولوندم . اولدن
صوکراده استانبوله کلوب حجازه و قونییه مکرر
سفرلر بایان مرحومک مستفید فیضی اولدیهده
طبیعی اولکی قدر درسته مداوم بولونامدم .
حضرتک بقیه حیاتی ، اثر عالیکزدده مفصلاً
یازیش اولدیفندن ، افادات طاجرانم ایسه خادتا
کلان و بره جک درجهده اوزادیفندن اواستادمکرک
روح روانه کال اخلاص ایله فاتحه اهدا ایدورک
بیاننامه خاتمه چکیورم . میرکرمسیرم اقدم [*]
۱۲ شعبان ۱۳۴۹ و ۳۰ مارت ۱۳۳۹

طاهر المولوی

[*] استانبول رسومات باش مدیرلکندن متعاف
فاصل محترم حسین و صاف پک اقدی .

بر رجاه :

توجهلرینه متدان بولوندیقه ، محترم قارئلریزدن
بعضیاری ، اداره خانه مزده موجود اولمایان کتابلرک
تدارک وارسالنی یازسورلر . ارباب مطالعاتک
آرزوسته ، خصوصیه معارفک انتشاریه ولوکه
بالواسطه اولسون خدمت ایقینی وجیبه دمت
بیایرسکده فضاچه مشغولیتمز شووتلیفک حسن

حسن عشق

ایکینجی طبعی

شیخ غالب مرحومک بواثر شهری ، محفل
اداره سنجه طبع ایدیش فوق العاده رغبت کورمشدی
موجودی قالماسنه بناء برآکنده فورمالرک اکالی
صورتیه ایکینجی دفعه اولارق باصدیریادی . قیانی
۱۵ پوسته اجرتیه ۲۰ غروشدور .

علم تصوف

شیخ حسین سعدالدین اقدی طرفندن یونام
ایله یازیلان اثرک اوچینجی فورماسی ده حقیقشدور .

هالال اخضر و آثار نسوان مجموعه لری ده مهم
ومفید مقالات ایله انتشار ایتشدور .

تورک سراجی

الماتیاتک داتزیغ سراجخانه لردن مأذون

العزيزی حسین اشرف

سلطان احمدده دیوان یولنده کاشن محیه موزه سنک
آلتندکی دکاندسراجانه و خفایقه متعلق ایشلری
اظرف واهون صورتده اعمال ایتکدهدر .

محفل مدبرمشولی : طاهر المولوی
(مطبوعه عامروده طبع اولونمقدور)

محفل
مجموعه اسلامی
۳۳۸

ادارمنانه سی :
باب عالیده
(یکی تونکیه)
مشیمه سی قرقندکی
دائرة محصوره

شرائط اشرا :
هر سینه کد برنجی و ایکینجی آتی لایقندن اشرا آ آتیه فیداولونور .
سه لکی : اون ایکی نسخه اولوق اوزده پوسته اجرتیه دایر
(۱۰۰۰) ، آتیه لایق (۵۰۰) غروشدور . مالک اجتنابه اچین
۱۰ و ۱۱ غروش خلاصه سی لایقندور .

شرائط اشرا :
هر سینه کد برنجی و ایکینجی آتی لایقندن اشرا آ آتیه فیداولونور .
سه لکی : اون ایکی نسخه اولوق اوزده پوسته اجرتیه دایر
(۱۰۰۰) ، آتیه لایق (۵۰۰) غروشدور . مالک اجتنابه اچین
۱۰ و ۱۱ غروش خلاصه سی لایقندور .

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

مجموعه اسلامی

« البعد عنك كسر له برآدمه متاد وءالوف اولان شينه دينوكه كيدر كيدر، بنه كايير... وجعت ناس اولان يوم معروفه دينوكه بارام تميم اونور... » دنيلمشدر.

حاجي ذهني افندي مرحومده (كتاب الصلوات) نده ديركه :

« عيد تميمي جناب حق اوكون مؤمن قولاريت ديني و دنيوي عوائد احسان اولدينه و ياخود تكرار فرح و مسرت ايله تال هودنه مبنيدره. »

(عيد فطر) تميمي ده اوكون افطار ايديلديكي، يعني بر آيدن بري طولان اوروجك بوزولديني ايجوندور .

في الواقع بارام كوني اوروج طولواز، مسلمانلار؛ يرلر، ايجرلر، كينيرلر، قوشايرلر، مسرتلري اظهار و برلرلي تبريك ايدرلر، عجايا بوسرت، بوتريك و تهيت نهدن طولاييدر، عوامدن بعضيلرينك و همي كي : « رمضان بيتدي، كوندوزلري آج طور مقندن قورتولدي، » سهونجيبيدر، غايير... قطعيا اويله ككيدر، او حالده بارامك يوم سرور اولاستدهكي حكمت نهدر؛ ايضاح ايديم :

اسلامك بناسي، كلفه شهادت ايله سوم، صلوات، حج و زكادن تشكلى اينديكني لك عامي بر مسلمان بيله ييلير، كلفه شهادت، بر سقف طاليدركه نماز، اوروج، حج و زكادن عبارت درت ركنه استناد ايدور. بو فرائضك اضافي، او ركنلرك اقاميسي و سقف توحيدك تحكيم و تقوييسي ديمكدر.

اوروجني طوتان، دينك اسالاساسي بولونان توحيدى بر ركن قويم ايله صاغلاملاشديران بر مسلمانك سهونجيسي بحق دكليدر؟

ايشنه رمضانده امر الهمي اطاعتله اوروج طومش اولان اهل اسلام، نائل اولديني شو توفيق رباني طولاييسيله قلبنده بر مسرت دويار، اومعنوي سروري صورتاده اظهار ايجين بارام كوني كينير، قوشاير، يكديكيري، د الله امثال كثره سيله مشرف

ايله سين « ديه تهيه ايدر كه بو تبريك و تهيت، » بر جوق سترلر، بويلهجه اوروج طومق موقتينه نائل اولاسكز، تمثيسدر.

بني اكرم صلى الله عليه و سلم افنديم حضرت تالرينك، باراملرده كوزله لباسلرله ترين ايديله سني امر و ذات اقدسكده او كونلره مخصوص اولق اوزره بر (برده) اكسا ايله ديكي (عبدالوهاب شعرائي) نك (كشف الغممة) كتابنده مذكوردر.

بارامك يوم سرور اسلام اولديني و سببي آكلاشيلدي. سهونك ايجون شرط اعظم ايله ضرورت انديشه مسندن، على الخصوص نفقه يومينك تداركي دوشونجه مسندن وارسته بولوتقدرد.

مسلمانلرده بو جهتك چاره سيده تايمين ايديش، بارام كوننده فقراي مسلينك سه ويندريلمسي ايجين كندريلنه فطره و بريلمسي واجب قيلمشدر. مشركين عريده مهانيرولك وجومرلك اولقله برابر مرتب و منتظم صورتده ققراي كوروب كوزمهك، اوتارك احتياجاني تهوين ايله مك مروي يوقدي. يالكز زنگينلري (ميسر) دينلن قارندن قازاندقلى دهوه اتى ارباب ضرورته ويرلردى. لكن يوده فقرايك جوقلفنه كورمه دهوهده قولاق قيلندن قاليردى.

برده بعضيلري، اكينلرله حيوانلارندن برقسني ايكيه آييرلر، بري الله، بري پوتلره تخصيص ايدورلردى. الله آييرلان قسم، فقيرلر ايله يوليلره، پوتلره مخصوص اولان قسم ايله تحانه (سادن) لرله [خدمه سته] ويرلردى. پوتلك حصصى آرتيريق ايجين جوق دفعه حصه التيه بدن تزيلات وقوع بولور، بو تزيل و شمدن ايله معبدلردي خدمه مستفيد اولوردى. سعادت بشرى كافل اولان اسلاميت، دائمي صورتده ققراي ترفيه ايجين صدقه

اصولاي وضع ايتدى. حتى اوتارك عزت نفسى ده رنجيده ايله ممك مقصديله، صدقهك كيزلجه ويريلمسي، علناً اعطاسندن خيري اولديني بيان ايتدى. كوزله سوزك و كوسترله جك شفقت و مرحمتك، باشه قاقيا جوق بر صدقه دن اولي بولونديني بيليردى. مسلمانلره محارب اولمايان غير مسلملره بيله صدقه ويريلمسه مساعده كوستردى. چونكه: صدقه دن مقصد، ضرورت عبادك تهويني مسيلمسي ايدى .

صدقه ايله باشلايان مكارم اسلاميه، فطرهك وجوبى و دها صوكرا زكاتك فرضيتي ايله مرتب و مقن بر شكل آلدى.

ايكنجي سنه هجريه رمضان ايجنده ايدى كه بورجدن و حوايج اصليه دن ( ) فطره اولق اوزره ايكي يوز درهم كوموش، ياخود او قيمته مالى بولونانلرك فطره و بريلمسي واجب اولدى. ويريله جك صدقهك نوع و مقدارى ده شو صورتله تميم بويورولدى :

بوغدا يند، ياخود اونئندن، ياخود (سويق) ندن (۱) ياريم صاع، يعنى ۵۲۰ درهم.

آرپادن، خرمادن، قورو اوزومدن بر صاع، يعنى ۱۰۵۰ درهم.

بوغدا يه نيشته آربا، خرما و قورو اوزومدن فطره ويريلمسي حجاز قطعه مسنده بوغدا يك آز، اوبرلرينك جوق يه تيشه مسندن ايلري كليوردى . بونلرك وجوب اعطاسي، بارامك ايلك كوننده تحقق ايديوردي (۲) چونكه: طرف رسالتدن

(۱) او و او اشياي واليه و ات وسلاح و خدمت كوله و جازي جوايج اصليه مندر . — كتاب الصوم .

(۲) قورولندن سوكرا يفايش و قوروتولش اون .

(۳) آكندن مقدم و يا مؤخر اولان ده ويريله ييلير .

وقت استجاي بارام غايزنه جيتلادن اولجه دور كتاب الصوم،

(اغنومهم في هذا اليوم عن المسكة) يعنى « فقراي، بو كون اولسون نئسندن مستقني بيرايكيز » بويورولمشدى . في الواقع عينا، ياخود بدلا ويريله جك شيلر (۳) بر فقيري برايكي اوكون دو يوراجق، اوفقيده اومدت نلرفنده ديله ككدن و يوز صويي دو ككدن قورتولاجقدي .

بر مسلمانك عزت نفسى و شرف و حبيبتى محافظه حكمتنه بنا، دركه صدقه فطره نيت ايله ويريلير، حين افرازنده ايديلن نيت كافى اولور. فقيره ويريركن بيليرمك لازم دكدر. كتاب الصوم، يعنى (بو فطره مندر. آلك، قيرل اينديكي) ديه صورمايه، حتى بو مناسب سز سؤالي اوج دفعه تكرار ايله آلا جق زاولالينك قلبن خيرا لاما يه هيچ دم لزوم يوقدر.

قحه كتابلر نده صدقه فطره بائد تفصيلات واردر. بوراده ايله بوندن زياده سي فطره اولور. يالكز تكرار ايديم كه بوره جكز او صدقه، هم طولديعز اوروجي اكال ايدمك، همده بر فقير ديندشمزك هيچ اولماز سه بر كونك نفقه سي تايمين ايله يه جكدر . مسلمانلق، تعاون و تناصر دينيدر. جناب حق، بر و تقوايه معاوتى امر ايتمشدر. او حالده :

و تعاونوا على البر والتقوى

طاهر المرزى

« تفسير بالدر » نك يذنجي مرتبيسي »

جازات قرآنه اعتبارله تسبدر

عزالدين عبدالسلامك (۶۶۰) قرآنده كي كافه مجازاتي جامع اولق اوزره اخيرا شركت طرفندن طبع اولومش و (المجازات القرآنيه) نامي آلمش (۳) يولاق و قترده نقدا، ققط زمانلر نده عينا ويريك افضلدر .

برائی وارد که برخیل استفاده منک عزری اولان بوکتانی سیوطی مرحوم ، بعد التخصیص (مجازات- الفرسان الی مجاز القرآن) نامیه آریجه بر اثر اولق اوزره نشر ایله مشدر .

قرآنده کی مجازانی آکلامق ایچین آریجه آدم عقلی (علم بیان) بیلمک لازم اولقله برابر تفسیر قرآن املی طاشیپان بذاتک بروجه آتی اوج قرینه یی نظر اهتامدن آیرماسی الزمدر . چونکه : قرائن مزبوره مجازی داعی واکا عدولی مقتضی اولق طولایسیله کندینک وجودی اهم والزمدر واونلر سر قرآنده مجازه قائل اولق حرامدر .

برنجی قرینه - مشکلم ایله مخاطب آراسنده معروف اولان قرینه عقلیه در . (واستل القرینه) آیتده کی (قرینه) لفظی مجاز لئویدر ، حقیقی اوزرینه محمول دکلدر . بوکاده قرینه : سؤالک قرینه تعلقتک عقلاً محال اولماسیدر . علاقه ایسه (ذکر محل ، اراده حال) در . بوندن باشقه استعاره بالکنایه اولق ، مجاز عقلی اولق احتیالری وارسه ده پک آیینی مجاز مرسل اولماسیدر . کذلک (واختض) لهما جناح الذل) ده مجاز لغوی وارد . قرینه سی ایسه عقلیه در که اوده جناحک ذله اضافه سنک محال اولماسیدر . شو حالده (ذل) بر قوشه تشبیه ومشبیه بولنان قوشک ملائمی (جناح) ک اثباتیه استعاره بالکنایه تخیلیه اولمشدر .

کذلک (یرید ان ینقض) آیتده کی اراده نک جداره اسنادینک عقلاً امتناعی جهتیه انصاف تشبیه وملائمی جداره اثبات صورتیه استعاره بالکنایه محال ایله مجاز لغوی یاقی لازمدر .

ایکینجی قرینه - قرینه عرفیه در . مثلاً (یا همام ابن لی صرحاً) آیتده کی (ابن) امری (مر) یعنی امر ایت مناسندن مجازدر . چونکه : عقل ، کچه بتانک همامه اسنادی

ممتنع عد ایتمز ایسه ده . عرفاً بنای یابان ایرضاد مقوله سیدر ، وزراء دکلدر . بناء علیه شو قرینه عرفیه طولایسیله (ابن) لفظی استعاره تشبیه طریقیله (امر ایت) مناسنه اولان (مر) لفظنک مناسندن مجاز لئویدر . یاخود اسنادده مجاز اولارق مجاز عقلی در .

اوجنچی قرینه - قرینه لفظیه در . مثلاً (مثل نوره) ترکیب اضافی دلالت ایدر که الله ، نوره عینی دکلدر ، غیردر . چونکه : برشی نفسنه مضاف اولاماز . شو حالده (الله نور السموات والارض) جمله جلیله سنده مجازه کیمک ضروریدر . قرینه سی ایسه : قرینه لفظیه در عبارت بولنان اضافدر .

ایشته شو اوج قرینه یی ایجه نظر اعتباره آتی لازمده دندر وهر زمان قرآنده مجاز واردیندی جان شو اوج قرینه در برنی آراشد برمالیدر . اگر بونلردن بری وارسه نه اعلی ، یوق .. بونلردن بری اولادینی حالده موضوع لهک غیر بر معنی مراد اولونق طرفه کیدیلورسه شبهه مرکزه تأویلات باطنیه در باشقا برشی دکلدر .

دارالفنون التبیات فاکولتی تفسیر و تاریخ تفسیر مدرسی
برعمری هجرت

اسلام تاریخنده اسناد

۵۸ هجری نسخه دن مابعد

عرض اولتدینی وجهله وقایع تاریخیه عربده اسناد ایله نقل ایدله کی کئی اشعار و آثار ادبیه ده ینه اسناد ایله نقل اولنورایدی . قبل الاسلام (قس) بن ساعده) نک « سوق عکاظ » ده ایراد ایتدیک خطبه ایله معلقات سبعه نک اسنادلری ده بوقیلدندر . بونوع اسنادلر ایچونده شو ایکی نمونه یی عرض ایدیورم .

(۱) - ابوالقاسم الزجاجی امالیده : اخیرنا ابو عبدالله الزیدی قال اخیرنی ابو محمد بن حدون عن ایبه قال انشدنی ابو نواس لنفسه :

شبهته بالبدن حين بدا
او بالعروس صبيحة العرس

(۲) - شعر اسنادلردن دیگر نوعی که هیچ حدیث اسنادلرینه بکزمه من . ینه «زجاجی» امالیده روایت ایدیور :

انشدنا ابوبکر الانباری قال انشدنا ابو العباس احمد ابن یحیی ثعلب لابی نواس :

فؤادی کنوم واللسان کنوم
ودعی باسرار الفؤاد نموم

بو بر قصیده طویلدر . بزه اسنادی لازم ، عرض ایتدم .

اوت عرب ، ضرور امثالیه ده اسنادله روایت ایدرلر . ینه زجاجی امالیده دیور :

(اخیرنا محمد بن الحسن بن درید قال اخیرنا ابو حاتم عن الاسمی قال تقول العرب ، العری القادح خبر من الزی القاضح) .

لغت تحقیقاتی ده اسناد ایله ایراد ایتک عربک خصائصندندر . امثالی ، امالی قالدی ده زجاجی ده کثیردر .

ازان جمله قالی دیور که : (وحشنا ابو بکر الانباری قال حدثننا عمنی عن ایبه عن ابن الکلبی عن ایبه قال : نشأ لسلامة ذی فائش ابن ...)

یو اسنادده یمن ملوکندن (ذوفائش) ک پک کامل اوله رق قیشمش بر اوغل آتدن دوشه رک وفات ایتدیکنده عرب رؤسای تعزیه کیمشدر . کلاملریده واقع اولان غرائب لغاتی نقل ومعانیسی شرح وایضاح مقصدیه ایراد ایدمشدر .

« ثمالی » نک (فقه اللغة) سنده کی اسنادلرده

بوقیلدندر . باب رابع ده دیر که : (عن ابی عمرو عن ابی العباس ثعلب عن ابن الاعرابی : يقال لاصی اذا ولد رضيع و طفلاً) .

بورایه قدر ایراد ایدیلن امثالیله ثابت اولدی که « اسناد » صرف دینی بر شی دکلدر و منحصر آ احادیث شریفده استعمال اولنالمشدر . اسلامدن اول و صدر اسلامده وقرون اخیرده اسناد واردی وهر صنفک مطلوب و ملتزمی ایدی . چونکه جاهلیت عربلرینکده اسنادده و بو خصوصده اعتنا ایتدیکلری پک بارز بر حقیقتدر ، عربلری بواعتیایه سائق اولان شی ایسه ایچارنده یازی یازان کیمسدرک پک نادر بولمسیدر که کتابتله تعقید ایدمه دکلری تاریخلری ، نسابلری ، لسانلری ، ادبیاتلری ، هر شیلری ، حتی ملتیلری اسناد ایله محافظه یه مجبور اولمشدری .

عرب ایچنده ظهور ایدن اسلامده دینده ایکی اصل اصیل اولان (قرآن) و - حدیث) ی ده اسناد ایله محافظه یه مجبور ایدیلر . چونکه عهد سعادتده محابه ایچنده یازی یازانلر معدود ذوات ایدی [۱] بونلرده بالکمز قرآن کریمی یازمغه مأمور ایدیلر . حدیث و تفسیر و کیفیت قرائت ، قرآن کریمه قاریشمی ملاحظه سیله یازیلاز ایدی .

سودلیجه شینی زاده
شیخ آستانه مدینه
زاهر

[۱] قرآن کریمک اسناد ایله محوطتی تعبیه ذات قرآن کریمی دکل ، قرائت و تفسیر قرآن کریمی قصد ایدیورم . معلومه در که قرآن کریم عهد سعادتده نازل اولدیله طرف اقدس رسالتدن وحی کاتی آغاز بیورش اولان صحابه کرامه یازدیرلشدر . بناء علیه کالات سنیه قرآنیه کتابتله قید وضبط اولنش و قراء محابه نک محفلیه ده توفیق ایدمشدر .

• رؤیت هلال •

جرم قره، کشف و قاراندقد. آینه کی غایت مبسقل و مجالدر. کشفی جبهه کونشدن نور، قبول ایدر. محلا اولدینی ایچین آیدینلی بر یوزینه منعکس اولور. کونش ایل آتک جرمی کرویدر. کونشک جرمی آتک جرمندن بیوکر. قره سطحک یاریندن زیاده بر پارچسی کونشدن آلدینی آیدینلی ایله دائماً منور اولور. آز برارچید سیده اصلی اوزره قاراندلی قالیر. شهرعری صوکه رسیده اولوبده اجتاع تیرین وقوی آتند قره قاراندلی پارچسی بر یوزی طرفنده و آیدینلی اولان پارچسی کونش طرفنده قالیر. کونشک حرکته نسبتله سیر و حرکتی جایی اولان قره، کونش کون دوغدی جهته طوغر و کیمکه باشلانجه آتک آیدینلی طرفی ده بر یوزی جهته لحظه لحظه میل ایدر. بوزمان قره بر یوزینه متوجه برطرختندن بر مقدارچی نور بلیر. بونوره اهل حساب «نور هلال، بئد سوا، قوس النور» درلر. نور هلالک کورونوب کورینه میجکی پونورک اولجوسیه تدقیق و حکم ایدرلر. بونور ابتداء رنگسز دنیله یله جک قدر غایت آجیق وصولوق اولور، پارلاق اولماز. اوانشاده قره سالک افقه و مغیب شمس یقین محلتده بولنور.

سپانک اوقسمنده شمس بقیه ضایبی موجود اوله جفتدن بو بقیه ضیا ایچنده قره نوری محو و مضمح و متلاشی اولورده ییلدزلرک کوریلهمدیکی کی نور هلال دخی کوریلهمن و سچیلهمن.

«والقمر قدرانه منازل حتی عادکالرجون القديم» تا بر حده و ازجهه قدر کوریلهمز که او حده وصولنده عرجون کی کورینور. عرجون، خرمالک قورومش و کون کچدکجه پای کی اولمش و صارومش ایجه جک دالیدر.

جرم قره، کشف و قاراندقد. آینه کی غایت مبسقل و مجالدر. کشفی جبهه کونشدن نور، قبول ایدر. محلا اولدینی ایچین آیدینلی بر یوزینه منعکس اولور. کونش ایل آتک جرمی کرویدر. کونشک جرمی آتک جرمندن بیوکر. قره سطحک یاریندن زیاده بر پارچسی کونشدن آلدینی آیدینلی ایله دائماً منور اولور. آز برارچید سیده اصلی اوزره قاراندلی قالیر. شهرعری صوکه رسیده اولوبده اجتاع تیرین وقوی آتند قره قاراندلی پارچسی بر یوزی طرفنده و آیدینلی اولان پارچسی کونش طرفنده قالیر. کونشک حرکته نسبتله سیر و حرکتی جایی اولان قره، کونش کون دوغدی جهته طوغر و کیمکه باشلانجه آتک آیدینلی طرفی ده بر یوزی جهته لحظه لحظه میل ایدر. بوزمان قره بر یوزینه متوجه برطرختندن بر مقدارچی نور بلیر. بونوره اهل حساب «نور هلال، بئد سوا، قوس النور» درلر. نور هلالک کورونوب کورینه میجکی پونورک اولجوسیه تدقیق و حکم ایدرلر. بونور ابتداء رنگسز دنیله یله جک قدر غایت آجیق وصولوق اولور، پارلاق اولماز. اوانشاده قره سالک افقه و مغیب شمس یقین محلتده بولنور.

سپانک اوقسمنده شمس بقیه ضایبی موجود اوله جفتدن بو بقیه ضیا ایچنده قره نوری محو و مضمح و متلاشی اولورده ییلدزلرک کوریلهمدیکی کی نور هلال دخی کوریلهمن و سچیلهمن.

«والقمر قدرانه منازل حتی عادکالرجون القديم» تا بر حده و ازجهه قدر کوریلهمز که او حده وصولنده عرجون کی کورینور. عرجون، خرمالک قورومش و کون کچدکجه پای کی اولمش و صارومش ایجه جک دالیدر.

جرم قره، کشف و قاراندقد. آینه کی غایت مبسقل و مجالدر. کشفی جبهه کونشدن نور، قبول ایدر. محلا اولدینی ایچین آیدینلی بر یوزینه منعکس اولور. کونش ایل آتک جرمی کرویدر. کونشک جرمی آتک جرمندن بیوکر. قره سطحک یاریندن زیاده بر پارچسی کونشدن آلدینی آیدینلی ایله دائماً منور اولور. آز برارچید سیده اصلی اوزره قاراندلی قالیر. شهرعری صوکه رسیده اولوبده اجتاع تیرین وقوی آتند قره قاراندلی پارچسی بر یوزی طرفنده و آیدینلی اولان پارچسی کونش طرفنده قالیر. کونشک حرکته نسبتله سیر و حرکتی جایی اولان قره، کونش کون دوغدی جهته طوغر و کیمکه باشلانجه آتک آیدینلی طرفی ده بر یوزی جهته لحظه لحظه میل ایدر. بوزمان قره بر یوزینه متوجه برطرختندن بر مقدارچی نور بلیر. بونوره اهل حساب «نور هلال، بئد سوا، قوس النور» درلر. نور هلالک کورونوب کورینه میجکی پونورک اولجوسیه تدقیق و حکم ایدرلر. بونور ابتداء رنگسز دنیله یله جک قدر غایت آجیق وصولوق اولور، پارلاق اولماز. اوانشاده قره سالک افقه و مغیب شمس یقین محلتده بولنور.

سپانک اوقسمنده شمس بقیه ضایبی موجود اوله جفتدن بو بقیه ضیا ایچنده قره نوری محو و مضمح و متلاشی اولورده ییلدزلرک کوریلهمدیکی کی نور هلال دخی کوریلهمن و سچیلهمن.

«والقمر قدرانه منازل حتی عادکالرجون القديم» تا بر حده و ازجهه قدر کوریلهمز که او حده وصولنده عرجون کی کورینور. عرجون، خرمالک قورومش و کون کچدکجه پای کی اولمش و صارومش ایجه جک دالیدر.

بومقدار قوس النور بولدینی تقدیرده ایلانک قره ممکن اولور. بومقداردن (۰,۰۶۶) ن (۰,۰۷۸) ه قدره هلال معتدل و متوسط النور و بومقداردن زیاده اولورسه ظاهر و منجلی کورینور. و بو زیاده لک

۰,۰۹۵ دن (۰,۱۰۵) راده سنه قدر رسیده اولورسه هلال ایکی کیجه لک کی کوریلیر. عوام ناس نظره اولاده اوکیجه آتک ایکنجی اولسنه ذاهب اولور.

بعضاً اجتاع تیرین بر یوم معینک کیجه سنه واقع اولور. اوکونک آفتاشمنده رؤیت هلال واقع اولمازده ایکنجی کونک آفتاشمنه قدر قالماسنه

سبب ندر دیو وارد خاطر اولورسه بوحالک، قره اوانشاده سیرنده بطاقتندن نشئت ایتدیکي ملاحظه اولخلیدر. زیرا قره بومی لک بطی حرکتی اون ایکی

درجه به و سریع حرکتی اون آلتی به قریبدر. حرکتی سریع ایکن بعدالاجتاع آز وقت، بطی ایکن جوق وقت مرورنده نور قره رؤیته مستعد اولور.

ازاله شبه ایچین شوقظه لک بیانه جسارت ایدیسورم که شهر عربیه لک صاییری یکرمی طقوزدن نقصان، اوتوزدن زیاده اولماز.

صایبسی یکرمی طقوز کون اولان شهر عربیه لک اوجی بربری تعقیباً توالی ایدر. صایبسی اوتوز کون اولان شهر عربیه لک دردی بربری تعقیباً توالی ایدر. لکن بونادرده.

• شریعت و رؤیت هلال •

شهر لک ابتدائی تعیین ایچین شریعت غرای احمدیده اصل اولان هلالک کوزایله کوریلهمیدر. «و صوموا لرؤیتهم و افطروا لرؤیتهم فان غم علیکم الخ» شارع علیه السلام حضرت تری حکم شرعی بی حساب دکل، رؤیت منوط قیلدی.

بوده سائر بقعه و بئدمارده سائر مسلمانلر حکم

شرعیده منفرد قالیوب مساوی اولقی کی برافنده بی متضمن اولان لطف آیدنددر. بناء علیه رمضان وعیدین هلاللری وقتنده تحری و کورتار شهادت ایچک جهه مسلمانلر لازمدر.

بو شهادت حبه در. شاهد حبه شهادتی بلاعذر تأخیر ایدرسه شهادتی شرعاً مسوع و مقبول اولایوب رد ایدیلیر.

برده سعه شمس ایله سعه قره زیاده و نقصاناً اختلافندن ناشی هلالک اوجی کاهی شاله، کاهی فوقه و کاهی جنوبه متوجه اولور.

برده شمس ایله قره اوجلرند و حضیضلرند بولقدن ناشی قطر قره بوک و کوچک کوریلهمی دخی نظردقه آلتیر. بنابرین شهادتک استاعتده بو

دقیقه صورلیق کرکدر. زیرا بعضاً ضیاء شمسک عکسیه بولوطلرک جو سباده هلاله بکتر بررنگده کوریلهمی لک جوق واقعدر.

بو بایده ذکره شایان دقایق کثیردر. صدایق موجب اولماق ایچین بوقدرله اکثفا اولندی.

استانبول ۲۴ لمارت ۱۳۴۱
سابق منجم باشی
محمد عارف

• ارضک صوکه کونی •

ماید و ختام

شوحالده جاذبه شمسک ترایدی احتیالاتی تدقیق ایدلم:

معلومدر که جاذبه لک شدتی جوهر لره متناسب اولدینندن اول امرده جوهر شمسک جو غاله جفتی تأمل ایدلم! بونک ایچون ایکی حادته فکره ملایم کایر. برنجیبی اوافق قنک اجبارک سطح شمسه دوشمه سیله جوهر شمسک کوندن کونه ترایدی،

ایک جنسی؟ یا شقہ و مجھول پر جرم ساویله شمسزک برلشمہ سی!...

بو حال اک زیادہ محتمل اولوب نواقی صلب قوروقلی بیلدیزلر بوبایدہ اک اول خطرہ کلن اجرام مجھولہ دندلر؛ توابندن بریسی اولاماز. زیرا بونلرک حسابلری ممکن اولوب حالبوکه عن قریب ذکر ایدمکمز وجهله آن قیامتک بیلتمه بیکنه دائر متعدد آیات جلیله وارد.

بوصورتله جاذبه شمس چوغالتمه سیاراتدن هیچ بریسک کنندیس قورتارامیرق سطح شمس دوشمه سی و بوشاده ایریلی اوقاقی مصادماتک تحدث ایتمه سی و سرعترخی حتی تریید ایله بو سقوط و مصادماتدن قورتیلاماملری پک طبیعیدر!...

قرمزک ارضه نظراً سکسان بر دفعه خفیف بولندیقی معلوم اولوب بناء علیه بیکمزک ایلاک دفعه یزدن اول سقوط علتله اوغراماسی قوانین ریاضیه و فلیکله ایجابندندر. نه کیم آیت جلیله دخی «وجع الشمس» بویه سوله مکددر. موازنه بوزیلده قر سطح شمس یوللاندیقی ائشاده ارض ایله اوقاقی مصادمه پاتماسی و یاپه جی پک ملحوظدر. زیرا قریک بوحالده تعقیب ایدمکچی یولک بیانی مستقیم اولماسی لازم کایوب حالبوکه پیک مذکور دخی «دائرة خسوف» اوزرنده بولندیقندن بو سقوطده «ارضک قطب» طرفه مائلاً وقوع بولمق مصادمه سیله آنک حرکت محوری سی چوغالتمه جق و سیاره مزک محوری کونشه توجیه ایدمککدر.

محور ارضک شمس توجیه ایتدیکی آندن اعتباراً اوزرنده بولنان نصف کره شمالی اهلایسی «اذالشمس کورت» آیت کریمه سی موجبنه «کونشک آرتق» غروب و یا طلوع ایجابوب طریقی باشه صاریق صاریق کبی افق مزک فوئده طولاشدیفنی کورمککدر. فقط شمسده کی جاذبه نک چوغالتمدن بالطبع

بوکوله ، یعنی شدتله دونه دونه «کلی السجیل» لککتب ، حکمتجه ارضه چاره یق ایکش مصادمه سی میدانه کترمیسی ، و عن سبب ، عن قوانین مقتضا سنجه زحاک مشتری به و پتونک اوراتوسه ملاق اوله لری پک ماملر. ذاتاً؛ سیاراتدن ده اوزاقده کیکرک برر اولنکیردن ده کوجک و خفیف بولنلری دخی تماماً بواجباتی تریید ایدن تصادفات غریبه دندر .

ایشته «بوم تبدل الارض غیر الارض و السموات...» آیت کریمه سنک بیلدیردیقی حقایق بویکی حادثات فلیکله ریاضیه در .

بوبایدہ کی دیگر آیات جلیله دخی دوام ایدلم.

سوره انفطار — آیت ۳ : [واذالبحار فقیرت ...] « و دکنزلر طغیان ایدوب یکدیگرینه قاقوشدینی وقت » مصادمه و سرعت ایجاباتندندر. سوره طه — آیت ۱۰۵ : [ویستلونک عن الجبال قل یفسها رنی نفساً] سکا طاعارندن سورالر، دیکه : « ریم ، آنلری طارمه طاعین ایدر » کذا مصادمه حالانتندندر ...

سوره مزمل — آیت ۱۴ : [یوم ترجف الارض . و الجبال وکانت الجبال کثیباً مهیلاً] « یر و طاعارلرک برندیکی کون ، طاعارلر آقار قوم تپه سی کی طاعیلر » بودخی سرعت دوران و مصادمه حالانتندندر .

سوره زمر — آیت ۶۷ : [و ما قدروا الله حق قدره و الارض جیباً قبضته یوم القیمه و السموات مطویات بینه .....] « الاهی و قدرت الاهی حقیقه طاعتایدلر . قیامت کونی بتون ارض و سیارات ید قبضه قدرتندره بویکیلی در » .

بوراده کی بوکوله نک شمس سقوطه بر اشارت در. بوجه دخی بالاده بیان ایدیلان مصادمه نک منظومه شمس جه وقوع بولمق مؤید اولدینندن قیامتک

دخی بتون سیاراتده عینی کونلرده تله و رایدکجه شیه قلیور .

اوله بر مصادمه ارض و رقعاتی آلالی بولاق ایدوب کتله واحده حالته ارجاع ایدمککندن بوشکله کلن اجرام ساویه طومار ایدلش و یاخود دوریلوب بوکولش کله سیله یاد اولتمه البته سزادر. چونکه اوکونلرده اجرامک یکدیگرکی یووالانه یووالانه قوشوشوب بوللری پک طبیعیدر .

سوره قارعه — آیت ۷ : [و تکتون الجبال کالهین المنفوش] « و طاعارلر آتیلش ملون بوکلر کی اولدیفنی کوندر » بودخی مصادمه نک ایجابات طبیعی سنندندر .

مصادمه سی متعاقب تحدث ایدمکک حادثاتک ماهیتی حقیقه زبرده یازیلان آیت جلیله ایسه فوق العاده شایان دقتدر :

سوره معارج — آیت ۸ : [یوم تکتون السیاه کاهل و تکتون الجبال کالهین ولا یستل جمیع جمیع] « اوکون سیا ؛ نریش باقر کی اولور و طاعارلر آتیلش ملون بوکلر کی اولور . خصم ، اقربا سورولر ، یعنی هرکس جان جان ، باش باشه اولور » .

شایان دقتده ؛ اجرامک مصادماتندن متحصصل حادثاتک صورت تکتونی تدقیق خصوصنده اختصاص تامی بولنان فلیکیون مشهوره دن « آره نیوس » ، ۱۹۰۱ سنه سی ۲۱ شباط « الفارس » مصادمه سی مناسبیله یازمش اولدیفنی آرده ، ارض ایچون شو مائله اداره کلام ایچشدر .

« ارضک مصادمه سی متعاقب اوزرنده صاع انسان قالدیفنی فرض اولتورسه ؛ تحصل ایدمکک حادثات میساننده ، بوکیلره سناک نریش باقر رنکندره کوریمه جکی پک طبیعیدر . زیرا ، اسباب کیمیوی و فیزیقه تماماً بونی آمردر » .

ایشته حضرت قرآنك بر معجزه می دها .
 بود قدر عصر اول ارضك مصادمه ایله باقی رنكنی
 آلاچقی سویله مك كیمك اقتدارنده اوله بیلیدی ،
 و بونی جناب حقدن بشقه کیم سویله بیلیدی ؟
 حضرت قرآنك كلام الله اولدیغه ذره قدر شبهه
 قالیری ؟ ایشته كتاب اللهك بتون آیات جلیله سی
 هب بویه معجزه لرله ، انسانی ارشاد ایدمك
 حقایق ایله طولودر . فقط اونی کورمك كوز ،
 اوقویه حق و تدقیق ایدمك علم وفن لازمدر . حضرت
 احمد رمزی نك دیدیکی کچی
 « کتاب ناطق وصامت سنی ارشاده کافیدر ،
 « فقط مفهوم اولور مناسی اتحققی و غیرتله ،
 دیکله اکتفا ایدرم .

سوره قمر — آیت ۱ : [اقتربت الساعة
 واشتق القمر ...] : « قیامتک تقریبند قمر یاریلیر .
 یعنی ارضه چاریلر و پارچه لایر » .

بوحادثه ؟ ارضك محوری شمه جوهره مك
 اولان نسبتاً اوافق مصادمه دركه شمسك باشه
 ضاریق سازیلیر کچی کورولسی موجب اولاجقدیر .
 بویادم شمعی یه قدر ذکر ایدیلن آیات کریمه دن
 پك كوزل آكلا شلمشدركه ، ارضك محوری مصادمه
 ایله ختام بولاجقدیر . فقط قرك اولا اوافق صورته
 چارپسیله باشلا بقی اولان بوحادثه عظام او وقته
 قدر بالطبع کیمسه مك شاهد اولدیغی غرابی
 کورستره مك بو میاند محور ارضك شمسه توجهیله
 طلوع وغروب کیفیتی ارضك نصف کره شالیسی
 ایچون اورته دن قالمشقدیر . بعده اغلب احتمال
 مریخ سیاره سنك یتشمه سیله بیوك مصادمه
 وقوعبوله بقی ومسطور حادثاتك تحدث ایتمیله برابر
 سهجاییه انقلاب ایدمكدر . بناء علیه بعض اروپا
 فلکونونك ظناری کچی ارض طوكوب بوز اولیاجقی

و ، دها مکرزنده کی حرارت سونوب یتیمه دن بوحال
 ظهور ایدمكدر .
 بوندن استدلالاً عرض اولنورکه ؟ ارض
 قیامتی ادراك ایدیکی وقت کونش شیمیدیکی کچی
 کال شمشعه ایله پارلا بقی فقط بشقه بحریم سیاوی نك
 الضایمه دها بیوك مقیاسده نشر ضیا و حرارت
 ایلکده دوام ایدمكدر . نه کیم :

سوره زمره ۶۹ نجی : [واشرق الارض
 منور رہا ..] آیت کریمه سنك اشارات قرآنیسی
 دخی ارضك صوك دملرنده شمسك بو بایده کی
 اشراقات باهره سی مشتمل بولتی اعتباریله نه قدر
 شایان دقدیر ! یتکرار ایدم . ارض نه قویروقی
 ییلدیزلرک زهرلرندن ، نه اورانولیت جمعه سندن ،
 نده سائر حالاندن وبالخاصه طوكه قدن اصلا
 قورقاز : سیاره منك موجب فلاکی اولایق حادثه :
 « مصادمه و حرارتدر ! »

قیامتک آن وقوعه کاتجه : بویاده دخی برقاج
 سوز سونك ایسترز شویله ؟ بر جرم سیاوینك
 دیکریله مصادمه سی نتیجه سنده هر ایکسینك دخی
 عمرلرینه خاتمه چکیله بکی آكلا شلمش ایدمه ؟
 بونك آن وقعی حقدنه فنا بر شی دینه من ! علم
 هیئت بالکمر « قطوره س » برجنك « آلفا »
 نامنده کی ییلدیزی ایچون ۱۶۰۰۰ سنه کچی برمدت
 تعین ایدمکده ایدمه بو ثابتنك منظومه من
 وصوله قدر استقامتی تبدیل ایتمه چکنه دائر
 المزدده ساغلام بر سند بولندقدن بشقه ، بالعکس
 « وکل فی فلک یسبحون » آیت کریمه سی موجبجه
 بونك دخی بر مرکز اطرافنده ور محرك اوزرنده
 دور ایدیمی اولسی لازم کادیکنندن بزه عدم وصولی
 قلمعدر ، ذاتاً حضرت قرآن ، آن قیامتک بیلنه مکی

سویلدیکندن بویاده الك اوافق بر احتمال ذکرنی بیه
 زائد بولورم . نه کیم :
 سوره اعرافك ۱۸۷ نجی ، سوره نجمك
 ۵۷ و ۵۸ نجی ، سوره نازعاتك ۴۲ و ۴۴ نجی ،
 سوره احزابك ۶۳ نجی آیات جلیله لرند ، آن
 قیامتی اللهدن بشقه سنك بیلنه مکی اخبار ایدمشد .
 فقط شایان دقدیركه جناب حق « آن دن
 بحث ایدییور و اونك بیلنه مکی سویلور ایکن
 بعض حادثات ذکر ایلیورکه بو حادثات مناسبتیه
 دوره تعینی ممکن کچی کورونکده در . اوده مثلاً
 ارضك کاملاً صوغومادن اول مصادمه ایدمکی
 کچی شیلدر . شوخالده ارض ؛ بر میلیون سنه
 ظرفنده کاملاً مرکزی آتشلردن محروم قالمشقی
 ایسه ، قیامتک دخی اوحالده بو بر میلیون سندن
 اول وقوعبوله بقی سویله بیلرز . محفلک ۴۱ نجی
 نسخه سنده « شعرا یمنی » مقاله سنده کی الی بیلک
 سنه مسئله سی دخی بو میاند بلاتردد سویله بیلر
 دوره در .

ازکان حرب میرا لایرندن

ع . عبدالرحمن

اسی مصر لیلرک علمی

۳

عل هیئتک استناد ایدیکی مسئله : ارضك شمسه
 اولان مسافه سدرکه بونك سایه سنده كرك منظومه
 شمسی نك كرك معلوم اولان کاشاتك ابعادنی
 بیلوروز . فی الحقیقه هیئتشناس بو مسافه نی واحد
 قیادی اعتبار ایدر و بوراده یایه جنی اوافق بر خطا
 یوزندن بتون معلوماتی آلت اوست اولور . دیگر
 طرفدن اجرام سیاوی نك کتله لر نی تعین ایچون
 یته مذکور واحد قیادی به مراجعت ایدر . اوحالده
 بو کیتی نه قدر آلی تثبیت ایدرسه حادثات فلکیه نك

زمانی او قدر قطعیتله اوکرنه . یسک بر آنکلی
 هیئتشناسنك دیدیکی کچی « سیاره من ایله کونشك
 آره سنده کی مسافه نك تعینی مسائل هیئت نك الك
 مهمدر » فقط حلی ده صوك درجه مشکدر . زیرا
 درین حسابات یاقی ، تعیر مشهوریله « فیلی قرق
 یار ارجه سنه » چالیشمی لازمدر .

قارنرمزه بو بایده بر فکر ورمک چالیشمه ! :
 مسئله نك اسلی ، شمسك (اختلاف منظر) نی
 یعنی مرکز شمسده بونان بر اصدك نصف قطر
 ارضی هسانکی زاویه تختنده کوردیکی بولمقدن
 عبارتدر . قاعده سی سیاره منك نصف قطری ، رأسی
 قوس شمسك مرکزی اولان بر مثلث تصور
 ایدیکر . ایشته رأسدکی زاویه فلکیون کونشك
 (اختلاف منظر) ی نامنی ورمشدر .

بو تعریفه کوره زاویه نك مساحه سی پك اوقدر
 مشک ککدر : نصف قطره هر ایکی اوجندن ،
 شمسك مرکزی ترصد ایدن ایکی راسد بولند یعنی
 فرض ایدمك اولورسفق بونلر موضوع بحث
 مثلك قاعده سنه مجاور زاویه لر ی قولایق تعین
 ایدمیلر .

رأسده کی زاویه و بالتبعه ارتفاع بسط بر مثلثات
 مسئله سی ایله الله ایدیلیر .

لکن راصد لر ك بولدیغی ایکی زاویه نك مجموعی
 هان هان ایکی زاویه قائمه اولدیقدن اختلاف منظر
 غایت اوافق وطقوز ثانییه یه یاقندر ( ) . دیمك كه
 مثلك قاعده سی ارتفاعنه نظراً كوچو کدر .

ارض اوزرنده بونان بر مهندس ، بر نقطه نك
 منتع الوصول اولان دیگر بر نقطه یه مسافه سی تعین
 ایتك ایستهدیکی زمان تعقیب ایلیه بکی اصول
 یوقاریده کینك عیندر ، یعنی بولدیغی نقطه دن کچن

( ) لاعل . نتیجین بر مهندسه اوز زاویه نك مجموعی کچی
 زاویه قائم اولدیغی بران حقدنه . ونویلرجه معلومدر .

وكل اهتمامهم مساحه ايدلين برخط مستقيمي انتخاب ايلركه بو؛ مسافه سنى آراديني نقطه ايله حصوله كائن مثلثك قاعده سنى تشكيل ايلر. قاعده يه مجاور زاويه لرى مساحه دن صوكره بسط مثلثات دستور. لرياه مطلوب اولان مسافه ي بولور.

فقط مهندس ايله هيئت شناس آره سنده فرق واردر. برنجيسى، اولجديكي قاعده، آراديني مسافه نك اوند بر اولديني زمان نتيجه يه قطعيته واصل اوله جتندن امين دكدر؛ ديكرى ايسه مسافه نك $\frac{1}{1000}$ الى $\frac{1}{10000}$ ي اولان قاعده ايله اكتفا ايتك مجبوريتنده در. دمك كه هيئت شناس صوكره درجه دقت و اهتمامه حركت ايدجكدر. زيرا لك اوقاف بر خط - ولو كه بر قوس ثابته سنك اوند برى اولسون - مسافه نك يوزده بر خط ايله بولمسه سبب و برر. ثابته نك اوند برى ۲۴۰ مترو اوزاقدن كوريلن بر قيك قالينلى ديمكدر...

اختلاف منظر شمسى $(\frac{1}{70})$ اوله رق قبول ايدرسك - كه بومقدار حقيقته ياقيندر - ارض ايله شمس يبنده كي مسافه ايجون ۱۴۹,۷۴۱,۰۰۰ كيلومتر بولور؛ بوراده يپ نسبتنده كي بر خط تقريباً بيك كيلومتر و اق بر فرقه منجر اولور.

كوريلبور كه ثابته نك يوزده برينه قدر ايجمن لازمدر. لكن ايضاح ايتكه جاليديقنر اصول ايله بوكا امكان يوقدر.

ايشته بوسيدندر كه پك اسكيدنبري بشقوساطه مراجمت اولمشدر. يونان هيئت شناسي (آريستارخ) فرق صفحاتي تدقيق ايله شمسك ييكمزدن اون طقوز دفعه دها اوزاقدن بولنديفته قناعت حاصل ايتش و قبول ايلديكي ۹ ميليون كيلومتري (قور - نيق، بطليموس، تخويراخه) موافق بولمشدر. (كبر) ايسه بونى ۵۸ ميلونه چيقاردى. حقيقتدن جوق اوزاق اولمله برابر كشف ايلديكي قوانين

مسئله ي حل ايتيرره چك وسائلنى احضار ايتشدى. ديكر طرفدن (يود) نامنده بر آلمان راصدى، سياره نك شمس اولان مسافه نرى متايبه ايدمرك برقانون اختياري كشف ايله مشدر كه بوقانون تخميني اوله رق سياره نك مسافه نرى بولمه يارديم ايدر؛ ارشك كوشه اولان مسافه سنى واحد اعتبار ايدمرك اولورسوق، مثلامرئيك مسافه سنى (۱,۵۲) عددى ايله كوستريه بيلر. مرئيك كوش ايله سياره نك استقامت خرجه سنى اوزرنده بولنديني زمانلرده آرمزدمكي فاصله واحد قياسمرك يوزده الى ايكينى اولور كه بونى مساحه ايتديكمز تقديرده واحد قياسمى بولور.

بونك ايجون مرئيك بزه لك زياده ياقلاشديني وقت اختلاف منظرى تعين ايله رك مسافه سنى الله ايدمرك. ايشته ۱۶۷۲ تاريخنده هيئت شناسلر بو اصولى تعقيب ايله شمسك مسافه سنى (۱۳۸) ميلون كيلومتر و تقدير ايتشاردى. فقط بولقلى اختلاف منظرده ثابته نك $\frac{1}{70}$ ي قدر بر خطا موجوددى. ثابته نك يپ ايسه بر ميلون كيلومتر و اق بر ياكيشه سبب و بر بيلردى.

مؤخرأ اكنكيز هيئت شناسي (هاله) سيارت سفليه نك، يعنى عطارد ايله زهره نك قوس شمسدن مرورى اوزرنه مبنى بر اصول كشف ايتشدى كه فلكيون بونك سايسنده حقيقته تقرب ايدمركلر نه ذاهب اولمشدرى. مع الاسف رصدانن استخراج اولتان نتايج يكديكريه توافقي ايتيوردى.

اون طقوزنجي عصر ك نهايتنده تكرار مريخ و سيارت صغرمندن استفاده اولتقى دوشونولدى. (نورس) نامى و بيلان وارضه لك زياده ياقلاشان (تقريباً يكرى ميلون كيلومتر) بر اوراق سياره ۱۸ نيسان ۱۸۹۸ تاريخنده كشف ايلديلهجه دنياده موجود رصدخانلردن يكرى دردى سياره ي ۱۹۰۰

۱۸۰۱ سنمسنده ترصد ايتدى. اوزون تدقيقاتدن صكره - ازان جمله ۱۰,۸۰۰ كسور فوطوغراف قليشمى تدقيق ايلمشدى - اختلاف منظر شمس [۸,۸۰۶] قبول اولمشدى كه بيه بونده ثابته نك بيكده دردى قدر بر خطا موجوددى. ارشك شمس اولان مسافه سنى بالنتيه ۱۴۹,۴۰۰,۰۰۰ كيلومتر اوله رق بولدى. بخش بيك كيلومتر فرق واردى. ۱۹۳۱ سنمسنده (نورس) تكرار ارضه ياقلاشديني زمان بو ياكيشك ۱۷۰۰ كيلومتريه تزييل ايلديله چكي اميد اولونويور.

اهرام كيرك ارتقاعنى بر ميلون ايله ضرب ايدرسك سياره نك كوشه اولان مسافه سنى بولور: ۱۴۸,۲۰۸,۰۰۰ كيلومتر. شهبه سز بومسافه قبرى اولمله برابر، ۱۸۶۰ تاريخنده هيئت شناسلر حساب ايتكاردى ۱۵۴ ميلون كيلومتر و دن دها طوغريد. عصرلردنبري اقوام شمنده عالملى صرف علم هيئتك لك مهم مسئله سنى حل ايجون بر جوق مصارف اختيار ايتكارى كي حياتلرني تهلكيه قويمشدرى. نه قدر غريبيدر كه آرادقلى واحد قياسى اهرام كيرك اوزرنده موجوددى. آنجكي آبه نك ابعادينك كيزله ديكي معلوماتى اكلامق لازمدى.

(پياچي شمعيت) و (جون هرشل) لك تدقيقاتى ايله ثابت اولمشدر كه مصرلى عالملاك فلكياته مائد معلوماتى هيچده شايدان استخفاف دكدى. مثلاً اهرام كيرك مدخلى او دورده كي قطب ييلديزينه متوجهدى.

فقط تاريخ شناسلر بوكا شدته اعتراض ايديبور و دييورلر كه: اسكى مصر ليرجه نه عيظه دائره نك قطره اولان نسبتي، نه ده (نى) عددى معلوم دكدى. اونلر اوشك شكلى، بيوكلكنى، سياره نك كوشه اولان

مسافه سنى ييلمكلى كي قطب ييلديزندن ده بخت ايتيمشدر. اهرام كيرك اوزرنه ثابته نك ايلديكي ظن اولتان كشفياى عصر اخيرك عالملى ميدانه كيتيمشدر.

فى الحقيقه قرون اولى مدنيتنه دائر ييلديزنى بزي بو دوشونجه سوق ايديبور سده اهرام كيرك افشا آتى قارشوستنه تبديل فكر ايتك مجبوريتنده ي. مصرلى وكدانى عالملى علم هيئت فوق العاده اهميت و برهرك اونى بر احتياج حاكم قومشدرى. بو احتياجك تحت تاثيرنده حادثات فلكيه يي دها ابى تدقيق ايتيملر و بر جوق حفايقه مطلع اولمشدر. مثلاً خسوف و كسوفلرى و قنندن اول خبر و برهرك سياره نك حركاتى ثابته ايدمرك قدر معلومات صاحبي بولتمشدر.

بو وضعت قارشيسنده فرعونلر لك معظم آبه سنه آرتق بر زمراز ديسه ميه چكمز كي اسكى مصر ليرك ده ظن ايتديكمز قدر جاهل اولدينى تصديق ايتك مجبوريتنده ي. مصرى

حبشستانه دائر

ماضى و حال حقده قيصه برتدقيق

۴

ماخذ آنسقبوليه ديك بر ائردر. بناء عليه علمى قيمتى حائر اومانى لازم كابر. صولاتى احمدك طوب و توفيكه شهرلى - كتابك تعبيريه - قان و آتش ايجنه يراققدن صكره مملكتك پياچيى اولان ۴۰۰ پورتكيزلى مغلوب اومانى مملكتاه نه درجه موافقدن؛ دوشونك فرانسه ي. حبشستان فرانسه دن دها بويوك. بويه بر مملكتى براردو، طوب و توفيكه قان و آتش بولويور و بويه براردو صوكره ۴۰۰ پورتكيزلى مغلوب اوليور، يعنى ۴۰۰ كيشى فرانسه دن بويوك بر مملكتى دشمندن تظهير ايديبور.

بوکا نه ديلم : بر عسکر متخصه سورسوق
عجيا اون آلتنجي عصرده بويه يولسز ، ارسز بر
مملكتي دوت يوزيك عسکر تظهير ايده بيايرميدى ؟
ينه كوربيوزكه اون دوقوزنجي عصر اورته .
لرنده مستد وموقعلرى مسلمانلره ورن بر(راس
آلى) وار . آلى فرانسجه Ali يازلدغه كوره
على اولماسى احتيالى ده موجوددر . بلكه بونجاشى
مسلمان ايدى واسمى على ايدى ده حكمدارلرك
محقق خرسيتيان اولماسى مجبوريتدن ايثى عليته
وورميوردى . براق سنه اول استانبول مجموعه لرنده
رسميله برابر اسلامى قبول ايدن نجاشى منهليك
حضرتلرى كوربيوزدق . مادامكه برنجاشى رسا
خرستيان اولق مجبوريتندهدر . منهليك حضرتلرى
نصل مسلمان اولشلارد ؟ بوكون تحفه كين منهليكك
قيزى خرسيتيان دينندهدر .

بو آنسيفلوپه ديك جغرافيا ۱۸۸۵ ده باصيلمشدر .
اوزماندئرى نه اولش ؟ ايلك ميجنده آز جوق
معلومات بولنيور . ۱۸۸۵ دئبرى سياچار ، سياسى
ويا علمى هيكلر ، سفيرلر ، تجارلر ، ميسيورلر
آسايشى بركال اولان حبشستانه كيدوب ككشدر ويا
اوراده برلشمشدر . بوكونكى حاله دائر بلكده
نصبي غيجيقلامق ايچون بر فرانسز باباسى ياقك
نه دبور :

« آفرقاده اسلاميت ، ميسيورلرى باس
ونوميدى ده دوشورن بر حال ايله ايلارلمكده
دوام ايدنيور . قتوليك الهپائى لغات كسابنده
آفرقانك دني خريطه سنى جيزركن باباس لورووا
اسلامك بوتون آفرقا شالي جيبوتيدن تقريباً
دافاره Dakar قدر اوزانان خيالى بر خطه قدر
اشغال اينديكى كوستر كدهدر . بوتون بو خط
بونجه دني مركزلر تكتر ايجكده ويا تشكيل
ايلمكده وبومر كزلردن قرآن عامللى مهتديلر

اطرافه حركت ايجكدهدرلر . بو حركته برسد
چكمكه موفق اولامازسوق مسلمانلق ، اكثرينه قرآن
ايچون قولاي رشكار اولان ، ديندن عاميله ييهره خافله
مسكون جنوبه دوغر بايللاجق . هر كه عياندر كه
مسلمان ، اوروپالينك ، بالخاصه قتوليككى تمثيل
ايدن فرانسزك آمانسز دشمنيدر . ديكر جهته
بوتون آفرقا مستملكه امپراطورلتمز بو واسع
اسلام طور اقرارنده بولنديندن بالتيجه بوتون
بوامپراطورلك بركونكلوب تهديدوتهلكه قارشينده
قاللانى احتيالى واردر . حال بوكه حبشستان اسلامه
قارشى واسع بر عانت حركتى ايچون صورت
مخصوصه ده وضع ايدلش كيدر . اول اسلام مناطقك
حدودنده بولنيور . تحقيق وشوت بولمشدر كه
بوخلاتك (يعنى اسلاميتك) جوقدئرى تأسس
اينديكى مملكتلرده نصب ده پك جوق وبالتيجه
طريق استقامته دعوت (يعنى دين ده كيشدئرىنه)
پك كوجدر ؟ حال بوكه اسلامك هنوز كيرديكى
يرلرده ده فاضله موقفيت اميد ايديله ييلير .

ديكر ايكنجى برسبده حبشستانك اسلاميته
دائما مساعد ومستعد بولماسيدر . تاريخ هلاله
صليكم مجادله سندن عبارتدر ديهده خلاصه ايديله ييلير .
اورادم بولان براق ميلون monophysites قتوليكلكه
عودت اينسلا ايفا واكل ايدم جكمز اثر ايچون
جوقايى واسطعلر تشكيل ايدم جكمزدر . اوروپاليلر ،
بالخاصه فرانسزلرك داخل قفوذى سايمسند بوايشمز
پك قولايلاشمش اوليور . هر نه قدر بو (يعنى
اوروپاليلرك دخولى) بعضلا اخلاقى ؟ جهتنده
نقصان ايسده اساس اعتباريله قتوليك مدنيتى
كتر مكمدهدر . بونفوذ حركتى حبشستانك جمعيت
اقوامه كيرمه سيله ده ازياده تاييد ايدم جكمزدر . مناسبات
سياسيه وتجاريه پك آز ملايتان وجوق دفعه ناحق

يره بهتان و افترايه اوغرايان حبش ملتك ذهنيته
ده كيشدريه جكمزدر .

پك لازم اولان بوجهادك (قتوليك جهاديتك)
باشلانجى اولق اوزره مونسيور ژاروصو
ميسيورلردن برى حبش بايختنده مريم آنا ايچون
ملى بركليسه انشاسته مأمور ايتمشدر . نتي ضالنده
پويان خرسيتيان حبشيلرك دوعرى دينه عودتى تعجيل
ايتك وعينى زمانده اسلاميتك توسع و ترقيسه
مانع اولاجق يكي قتوليك باباسلرى يئشدير مكمزدر .

رشيد مظهر

جامع ازهر

[ده نجي نكندن مابده]

طلبه مسكنلرى

مخفلك ۵۴ نجي نسخه سنده كى بيانمز وجهه
الاول ازهر طليه سنده مسكن تاسيس ايدن قاطعيلردن
(العزيز بالله) دن . بوندن صوكرامرا و وزرا
و تورك ، مغربي و مصرلى ارباب ثروندن اولوب
حيت دينيه امخابندن بولونان بر جوق ذوات كرام ،
ازهر ك اعمار و توسيعي خصوصنده مسابقه ايدرجه سنده
فداكارلنده بولونمشلردر كه الحاله هدم بوكون ازهرده
هر طاقه به مخصوص اولان (رواق) لر بو ذوات
كرامك مآثر ميروكسييدر . « رواق : ينه مخفلك
۵۵ نجي نسخه سنده كى بيانمز وجهه هر طاقه ايچون
تخصيص اولش مدرسه ديمكدهدر . بو رواق ازهر
جامعه متصل و داخلندهدر . هر رواقده لوازمات
ضروريه دن اولان غسلخانه ، يكمخانه و سائره
موجود اولديندن طليه ازهردن چيقمعه نادرا
لزوم كورورلر .

بناء عليه اكثر وقتلرى ازهر ك داخلنده امرار
ايدمرك بتون فكر و سى وغيرتلىرى آتجق درسه

حصر ايدرلر . علوم و فنون تحصيلدن باشقه رشى
ايله مشغول اولمازلر .

بو رواقلرك تاسيسى ، هر طرفدن طلبيلرك
كلوب غربت حياتى سهولته كچيرمه لرينه بيوك بر
وسيله اولمشدر . زيرا هر رواق اهل بر وخير طر فندن
باييلان اوقافك ولردانندن طلبه سنده ضرورتى دفع
ايدم جك قدر باره صرف اولونور .

ازهر ، دنياك هر كوشه سنده كى بلاد اسلاميه
افراد و جماعاتك اجتماع و تمارفه و پيلرنده تآتجى
حصولنده سبب اولمشدر .

بر توركك بر تونسلى ، بر چركك بر هندلى ،
بر سودانلنك بر افغانلى ، بر حبشيلنك بر مراكشلى ،
بر جاوه ليلنك بر مصرلى ، بر جزائريلنك بر شامل
ياننده دوشوب قاطعيلارى پيلرنده الفت ، حادث
و مملكت تخالفى حسيه تبعاع اولدينى حاليده تحصيل
علوم و تنوير افكاره بالاشراك سى اجماعلى آتجق
رابطه دينيه سايمسنددهدر . بو مختلف افرادى
كورورسكز كه بر قايدن يك پيرلر و برقويادن صو
ايچرلر و بر خواهه نك تدريسندن فكرلرى تنوير
ايدرلر . شويه كه : بونارك مجلسى بر عايله تشكيل
ايتش ظن ايدرسكز .

ازهرده اولان رواقلرك بيانى :

معموم رواقلر ايكي قسه آيريلير . برنجى قسمى
مصريلره مخصوصدر . بونكده عددى اون ايكيه
بالقدر . (۱) صعايده رواقى « صعايده رواقى مصر .
القاهره نك جنوبينده واقع اولان سنجاقره (وجه
قبلى) و يا خود (صعيد) ديرلر . بو رواقى : اسبوط ،
سهاج ، قنا اسوان سنجاقرى اهاليستدن ازهره
كلن طليه به مخصوصدر .

(۲) بحيره رواقى : بوده مصر القاهره نك شال
غريستنده واقع بحيره اسمنده اولان سنجاق اهاليستدن
كلن طليه به مخصوصدر .

(۳) رفیه رواقی (۴) طبرسیه رواقی (۵) ابتغاویه رواقی (۶) حنفیه رواقی (۷) فشنیه رواقی (۸) ابن معمر رواقی (۹) شراقوه رواقی (۱۰) خنابله رواقی (۱۱) عباسی رواقی : بونک اصلی متعدد رواق ایچش - اسبق مصر خدیوی عباس حلی باشانک زمان خدیوینده توحیداً و تجدیداً بنا ایدیلش بناء علیه (عباسی رواق) تسمیه اولنش .

(۱۲) کورلر رواقی : بونک اسمی (زاویه العیان) در . بو رواق ، کورلره مخصوص اولوب طلبه سنک شیخی ده کندیلری کی کور اولوق لازمدر .

مصر رواقلرینه ملحق بر طاقم (حاره) لر وارد (حاره) : رواق کیدر . یالکز یا تاجق یری یوقدر . یونلرده باشلش سلیمانیه زرافته ، قارووه ، بحریه ، عقیق ، مناره ، منشا ، جزاویه ، جوهریه ، زهراء ثنویه ، اجاصره ، واطییه خارلیدر .

ایکینجی قسم : مصر اهالیسنک غیری ساثر بلاد اسلامیه طلبه سنه مخصوص رواقلردر . بونلرک عددی اون آلتیدر . (۱) حجاز اهالیسی ایچون الحرمین الشریفین رواقی (۲) سودان مقاطعه لرندن دارفور اهالیسنک کلن طلبه ایچون دکارنه دارفور رواقی . (۳) شام اهالیسی ایچون شام رواقی (۴) جاوه و جاویه مجاور اطلر اهالیسی ایچون جاوه رواقی (۵) افغانستان اهالیسنک کلن طلبه به مخصوص سلیمانیه رواقی (۶) مراکش ، جزائر ، تونس ، طرابلس اهالیسنک کلن طلبه به مخصوص مغاربه رواقی (۷) سودان مقاطعه لرندن سنار مقاطعه سی اهالیسنک کلن طلبه به مخصوص سناریه رواقی (۸) تورکلره مخصوص تورک رواقی (۹) سودان مقاطعه لرندن بورتوم مقاطعه سی اهالیسنک کلن طلبه به مخصوص دکارنه برنایوه رواقی (۱۰) حبشستان اسلاملرندن کلن طلبه به مخصوص جبرت رواقی (۱۱) یمن و حضر موت اهالیسنک کلن طلبه به

خصوص یمن رواقی (۱۲) کردستان کلن طلبه لره مخصوص اکراد رواقی (۱۳) هندستان کلن طلبه به مخصوص هندو رواقی (۱۴) بغداد و مباحثندن کلن طلبه لره مخصوص بغدادیه رواقی (۱۵) سودان مقاطعه لرندن صلیح مقاطعه سنک کلن طلبه به مخصوص دکارنه صلیح رواقی (۱۶) سودان ایله مصر حدودی پیننده واقع اولان برر مقاطعه سنک کلن طلبه لره مخصوص برابره رواقی .

عجمستان اهالیسی شیعی مذهبده اولدقلرندن اولنرک ازهرده رواقلری یوقدر .

بور رواقلر ایچنده اولملری و وارداتی حبشییه اک بیوک و زنگین اولان تورک ، صوکره مغاریه ، ودها صوکره شام رواقلردر . یالکز بزم تورکلر رواقی ، اهلی اولیان بر طاقم یا باغیجی الله دوشمش و بو یوزدن سوه تصرفه دوچار اولشدی . له الحمد والمئه او اللردن قورتاریلر کی اولدی . اونلکه برابر دها قورقومن واردر .

ازهرک خارجنده طلبه به مسکن اوله جق مدرسهلر ایچق توزکر ایله مصرلرله مخصوصدر . مصرلر ایچون شیخون و سلطان حسن مدرسهلری واردر . توزکر ایچون ایسه سلطان محمود ثانی و محمد بک ابوالذهب و سوق السلاخ مدرسهلری واردر . بونلرک ایچنده الکوزملی محمد بک ابوالذهب مدرسهلر .

ازهر شریفدن

قونلی عی زکی

مخمل رواقی :

ایکی مرشد عالیقدرک ساخته غراسی عشق اتخا ایدمه زکی یازدیم

غزل

باغلیدر رشتن اسرار کولکدن کولکه ،
نمل افهام ایدر ابرار کولکدن کولکه .

عجم استاد بک شرقیه نایب

بر نظیره

روایده کی بروعد وصالکله اولاندیم
ظلم ایچکه کلک ینه آغوشمه صاندیم
صوک لمه امید ایله اطرافی آراتدم
هجراتی شبک رنگ ظلامیه بویاندیم
چوق کوز یاشی دوکدم ستم هجر ایله یاندیم .

روح بیه کچمشده کی اذواق دوشوندی
صوک بوسه ده کی یاسلی خیالنه یوروندی .
هپ بوکسلرک حسن الیه ک سوروندی
بیایم که جلالک ینه ظالمی کوروندی
چوق کوز یاشی دوکدم ستم هجر ایله یاندیم .
اودم شلی خواجه زاده
م . م . معمر

معمر اقدی اولغدر ، براخطارده یونونویور ، یکن
نسخهده مندرج :

هجرات کیجه سی یادک ایله چوق اولاندیم
شرقیسنک ایکینجی بندمکی (کوروندی) فاقیه سنک
تکرر ایچش اولدیق بیلدیریوردی . تدقیق ایتمک
حقیقه اوله اولش . معمر اقدی ایچین :
طرافه شاگردی که درسی میدم استاد را
تقدیرشکران آمیزنده بوخندم . شرقیسنک اویشیدی ده
شویله به ده کیشدردم :
بیدار ایدی چشم که جهان نورم یوروندی
کوک قبه نک آوزملری نیرده دی ، سوندی
عالم آیینوب ساعه امیدم دوندی
نوالر آراشدن کونفک و بی کوروندی
یا قدم اوکا .. لکن سنی صاندیم ، سنی آندم
ظاهر المروری

آثار منتشره

سیاونه فاضلی اوغلی

شیخ بدرالدین

دارالفنون التبیات فاکولته سی تاریخ کلام مدرس سی
شرف الدین اقدی طرفندن بو نام ایله بر اثر نشر
ایدیشدر .

حالت غشی ایله قالدق لسانلر خاموش
عکس ایدر غلغل اذکار کولکدن کولکه .
گاه آقار دامن عشاقه حراوتله ، کبی
دوکولور اشک درر بار کولکدن کولکه .
اوله مستان خرابرک بر آغلارکن ده
ایدهرز نشوهر ایثار کولکدن کولکه .
باشقهدر بزمک فیضی ، اوجوششکده
منتقل بیک یم زخار کولکدن کولکه .
بر ضیادر که میانده در آینه لارک
منعکس طلعت دلدار کولکدن کولکه .
وردی مولا بزم بیکرجه مقدس کیمه
اوجارز شوق ایله هر بار کولکدن کولکه .
ازمیر توفادی زاده
شکیب

استاد زیه شکیب پشاندینک برغزلک

نظیره

اولورسک بزم انسا انسه واصل رهبرک وارسه
کورورسک شاهد معنای چشم انورک وارسه
اولور جبریل تکتاز خرد حیران پروازک
شعاع آفتاب عشق حقدن شبرک وارسه
یوعشر تکاه معناده اچرسک پرتو توحید
آلگده نور چشمکدن پایلمش ساغرک وارسه
ایدرسک آسمان لایزال عشقی جولانکاه
درون سینده تاهان اولان براخترک وارسه
آلیرسک قبضه تسخیرک دنیا و عقبایی
فیوضات الیه دن مجهر لشکرک وارسه
سوادن سینت بی کینه ی قطره همت قیل
اولور کولکده مهبان خسرو خیابن برک وارسه
میان سکه پوشانه اولورسک صدقه داخل
کورورسک ذات مولانای مولاکوزلرک وارسه
مولوی بنده سی
عبدالغنی

۲۵ و پوسته اجرتیه ۳۵ غروشه صائیلان بو اثر، شیخ بدرالدینک مولدی، حیاتی، آثاری و افکاری حقنده نایت مهم تبعات و تدقیقاتی حاویدر. مؤلفی تبریک و مطالعه سنی توصیه ایدمزد.

قارئین گرامه

محل مجموعه سی، بشوفقه قسالی بو نسخه ایله بشنجی جلدی ائکال ایدیور. ان شاءالله ۶۱ نجی نسخه ایله جلد سادسه باشلايهقدرد. شو حالده ۴۹ دن اعتباراً سنه ۵۶، ۵۷ دن ابتداء آلتی آلتی آتونه اولانلرک مدتی ختام بولشدرد.

مجموعه نك مندرجات اعتباریه - اكلیته دیمه یلم - مکملیتنه اداره جه نه قدر جالبیلدیغنی محترم قارئین من لطفاً تقدیر ایدرلر صائیرز.

بشنجی جلدك فهرستی

مجله	مقاله	محرر
۱	افاده مخصوصه	طاهر المولوی
۶	آمریاده منع مسکرات	سعدی بك
۱۳	ایکي خاطره	طاهر المولوی
۲۲	اوروج مشالسی	اسکلیل عاطف
۲۵	جواب حقنده	افندی
۳۰	اسعد دده افندی حقنده	طاهر المولوی
۳۶	ابراهیم علیه السلام حقنده استیضاح و	
۸۲	ارض ناصیل تشکک ایندی	عبدالرحمن بك
۸۵	آسیانك کوبکنده	رشید مظهر
	عصری وسائل	بك
۸۶	اجتماعی ضلالز	فکری خالص بك
۹۹	اسطوانه خنانه	طاهر المولوی
۱۰۹	آراس وادینه بر ندا	محی الدین مکی بك
۱۲۹	آناول فرانك	رشید مظهر
۱۳۵	وفاتی مناسبتیه	بك
۱۳۷	ارضك صولك كونی	عبدالرحمن بك
۱۳۷	اعظم و اصغر نامتناهی	سعدی بك
۱۴۳	آشاعیدن کله برحمت	فکری خالص
	اجتماعیه	بك
۱۴۴	افغانستانده قییشن علما وادبا	عبدی خان
۱۴۹	انکلیز سوجات ادیبیه سی	محی الدین رائف
	نمونلرندن	بك
۱۵۷	اخلاق	آقسه کی حدی افندی
۱۶۲	اسلام تاریخده اسناد	شیخ زاهر افندی
۱۸۱	ارکان حرب میر آلائی عبدالرحمن بکه آجیق	
	مکتوب	مصطفی حق افندی

۱۸۲	اسکی مصر لیرک علمی	سعدی بك
۱۸۵	التهات طابه سنك استرحامنامه سی	
۱۹۳	استانبول مقتیلکنك واعظله وصالی	
۲۱۵	ادبیاتده محمد	معمر افندی
۷۰	بودهی عصرینك اینجا	ب، ب
۱۴۰	پارنده اولولر باری	رشید مظهر بك
۱۴۶	بر یانفین خاطره سی	طاهر المولوی
۱۸۲	بر ماجارلینك دین	معمر افندی
	حقنده کی سوزلری	
۱۹۳	بلخ شهری	عبدی خان
۲۲۱	برام و صدقه فطر	طاهر المولوی
۷	تنشیط الحنین	طاهر المولوی
	تورکستان	رفعت افندی
۱۱۵	تفسیر بالدرایه حقنده	برغمی جودت
	ماوردی نك مطالعه سی	افندی
۱۲۱	تاز غزیه سنك مکک حقنده و مقاله سی	
	و اوکا دائر مطالعه	طاهر المولوی
۱۲۹	تفسیر بالدرایه مراتی	جودت افندی
۱۴۷	تخمیس	
۱۵۵	تفسیر بالدرایه نمونلری	
۱۶۶	تیرنغمه	محی الدین رائف بك
۲۰۲	توحید باری	عمر نصوحی افندی
۲۱۴	تشطیر	شیخ رمزی افندی
	تفسیر بالدرایه نك برنجی مرتبه سی	برغمی جودت افندی
	جامع ازهر	علی ذکی افندی
۱۷	حج وداع خطبه سی	طاهر المولوی
۴۷	حسی بر تاریخ و تاریخی	سعود المولوی
	بر حقیقت	بك
۶۷	حاجی احمد شکری افندی حسین و صاف بك	
۹۰	حسی بر تاریخ مقاله سنه لاحق	
۱۰۹	حبشستانه دائر	رشید مظهر بك
۱۱۶	حسن دیانت فطریدر	عمر نصوحی افندی
۷	خواجه حسام الدین افندی حقنده طاهر المولوی	
۵۷	خسوف و خسوف	
۱۵۴	دینده ی اکراره وار	طاهر المولوی
۱۶۸	دوقور عارفی پاشا	حافظ احسان بك
۱۸۴	داه الرقص	فکری خالص بك
۲	روایت و درایت	برغمی جودت افندی
۹۸	رجب وحی	محی الدین مکی بك
۷۵	روایتی اهل ایدنلر آراسنده کی	
	فرق	برغمی جودت افندی
۱۹۸	رمضان شریف و اوروج	طاهر المولوی
۲۲۶	رؤیت هلال	محمد عارف افندی
۳۳	سنه جدیده تاریخی	طاهر المولوی
۱۱۸	سیاره من قاج یاشنده ؟	عبدالرحمن بك
۱۲	شیخ معین الدین چشنی نك بعض ابیاتی	
	و ترجملری	طاهر المولوی
۶۸	شید کر بلاه	
۱۰۹	شیخ ذکائی افندینک	سعود المولوی بك
	تاریخ وفاتی	
۱۲۵	شرقی	طاهر المولوی
۲۳۷	شرقی	معمر افندی
۷۷	صلات کسوف	طاهر المولوی
۱۶۳	صوغوقلق و آجیق	فکری خالص بك
۱۶۵	صباح انبیا	طاهر المولوی
	ع	
۷۸	عشرت و عبرت	طاهر المولوی
۸۱	عبرت الیه حق برایتا یتیق	سعدی بك

عاصم	طاهر المولوی	۹۳
عنان نورس افندی و آناری معمر افندی		۱۲۱
عفت مجوهینک برکوش فکری خالصک		۱۲۸
یوزوک قدرده، قیمتی یوقی؟		۱۳۸
غ		
نیزل	محی الدین رائف بک	۱۳
غزل	سعود المولوی بک	۱۳
غزل	شیخ عبدالباقی افندی	۶۹
غزل لشکب، امری، محی الدین، طاهر المولوی، معمر بکار		۸۸
غزل	نایدید بک	۱۶۶
غزل و نظیره سی	طاهر المولوی و محی الدین	۱۶۶
ف	رائف بکار	
۲۵	فروزان خانمک ارتحال تاریخی طاهر المولوی	
۱۷۳	فاتح جامعنده و جیقندن سوکرا	
ق		
۲	قرآنک اعجازی طاهر المولوی	
۲۶	قطعه محی الدین رائف بک	
۴۳، ۶۰	قوروقلو بیلدیزلر سعدی بک	
۹۴	قرآنک جوانی طاهر المولوی	
۹۹	قرآنک یکی بر معجزه سی عبدالرحمن بک	
۱۰۳	قادر اوله یدم نیایاردم فکری خالص بک	
۱۶۵	قطعه نقیبه سعود المولوی بک	
۱۹۰	قولاده محفل شکری افندی	
ک		
۱۹۴	کلیله و دمنه حقنده طاهر المولوی	
۳۹	کائنات و منظمه ممرک تشکی عبدالرحمن بک	
۲۱۳	گوردم شیخ عبدالباقی افندی	
ل		
۱۵۳	لیله رغائب طاهر المولوی	
۴	مهندس سالم بک جواب عبدالرحمن بک	
۲۶، ۹	مصرده قبرستان زیارتی رشید مظهر بک	
۱۰۱	مفسرین آرمه سنده کی اختلافات بر غمهی جودت افندی	

۲۴	مرغ سیاره سی	سعدی بک
۸۳	مورمون دینی و تمدد رشید مظهر بک	
۹۰، ۶۵	زوجانه دائر مرکز افندی	سعود المولوی بک
	حضر تتری	
۷۴	مولد النبی علیه السلام طاهر المولوی	
۹۸	منبر سعادتک بانینی	
۱۰۱	مریختک اسرار سی	سعدی بک
۱۱۲	معلم ناجی مکی (واره ده) طاهر المولوی	
۱۴۵	مدد یار رسول الله محی الدین مکی بک	
۱۶۰	موسیو لوسیه بووا رشید مظهر بک	
	ایله ملاقات	
۱۶۶	منجم باشی حسین حلیی احمد ضیا بک	
	افندی مرحوم	
۱۹۱	مستشرق موسیو رشید مظهر بک	
	لوسیه بووا	
۲۰۶	مدرس مصطفی حق عبدالرحمن بک	
	افندی جواب	
۲۱۶	منجم باشلیق حقنده محمد عارف افندی	
	مجازات قرآنی	جودت افندی
	اعتباریه تفسیر	
۲۵	نعت شریف طاهر المولوی	
۲۶	نظیره احسان محوی بک	
۷۴	نعت شریف طاهر المولوی	
۱۱۰	نظیره (محی الدین بک)	
۲۱۳	نعت شریف	
۲۱۴	نظیره شکیب بک	
۲۳۶	نظیره	
۲۳۷	نظیره شیخ عبدالباقی افندی	
۹۶	هوا و هو سه کوره بایلان تفسیر لر بر غمهی جودت افندی	
۹۹	یکی معجزه قرآنی عبدالرحمن بک	
	استانبول - معلیه طاهره! محفل بدر مسئول: طاهر المولوی	

محفل

ذی القعدة ۳۳۸

مجموعه اسلامی

اداره خانه سی:
باب خالده
(یک تونیکه)
مطبعه سیواتده کی
داره عاصمه

مرکز توزیع:
باب خالده
(یک تونیکه)
مطبعه سی

شرائط اشترا:

ساجی، مدرسی، مجری:

شرائط اشترا:

خریدنده بکشی واکتی ای آفتاب اشترا آیه تونیکه توزیع. اسلامک تقیه خلام یازیرم الشکر قبول و نشر اولودور. یازیرم شخصی قتل، یازیرمک ماهیق نظریه آتیر. کونده یازیرمک آتیر اولوناقی و مختصرجه یازیرمک اولوناقی، کلن یازیرمک شایق قبول اولوناقی تکرار ج میراسیه دو ج ایلیایه.

کک یکن سنده عائد و بک جوق معلومات مقیده کی حاوی اولان نسخه لری منتظماً دیکلیمش راوزه و لریه قایل بر قایق کچیریلورک مجید کتب حاله کتیلیمش. غیرالایس اولایله بک یوقیس کتایلردن برحیستک موجودی پندش، ۲۰۷ یکنی نسخه لری پراکنده اولاروق قائلیمش. برنسخه سی ۱۰ غروشدور. ۳، ۴، ۵ و ۶ یکنی جلدلرک بدل بوسته اجریه سوریده هر دوت جلدی یولایر.

منبرجات:

محفل علمی: افاده مخصوصه، تفسیر، مفسر - برنجه کی جودت افندی، اسلام تارخنده اسناد - شیخ زاهر افندی، قلعه الله احد - میرالای عبدالرحمن بک، هلاک نیوتنده شهادت ایله حاکم قاضی - محمد عارف افندی، خیال - احمد قلیف بک، عالم اسلام سالنامه سی - سعدی بک.

محفل ادبی:

محفل تاریخی: عبدالرحمن الصوفی - عبدالرحمن بک، ذی القعدة مناسبتیه - طاهر المولوی.

افاده مخصوصه

بسم الله وبحمده والصلوة علی رسوله وعبده

ای ضیاءالحق حسام الدین بی

میل می جوشد بقسم سادمی

«ای حلق ضیایی اولان حسام الدین!

آلتنجی قسم ایچین بنده جوق میل پیدا اولویور»

«آلنده بولونان یو بیت، (مثنوی شریف) ک جلد

سادسده کی ابیاتک فاتحه سیدر، مخاطب اولان

نسخه سی: ۱۰ غروشدور

اولویور وشو اطوارك هر بریی اعتباریه قرآنده بیانات متعدده بولونویور. مادام که هر برینک مرجع ابتدایی جوهر واحد اولان طور اقدر، شو حالده بیانات مزبوره آراسنده هیچ بردلوتخالف یوقدر.

دولتون آلهیات فاکولته سی تفسیر و تاریخ تفسیر مدرسی

برغمی جودت

اسلام تاریخده اسناد

۳۳

اسلامده (اسناد) ک برلشمی وعادتا دینی برماهی اکتساب ایستی اسلامک وسعت و علویتندن و جناب شارع اعظم علیه الصلاة والسلام عدل و انصاف ایله متحلی بولسندند که دین ایله متعارض اولمیان، دین و ملت ایچون نافع و مفید اولان مستحسن شیلر اسلامه قبول ایدلشد، بوده دینک و پیغمبر عالی شانک نه قدر بیوک مرتبتری حائر اولدقلری و اسلامده قطعه تعصب و تضییق بولمیدنی اشعار ایدر.

دین مبینمک و احکام متبیه سنک تحریف و تغییر سورتیه تبدیل و تحویه اوغرائیه مرق مصون و محفوظ قلمی بوسایه ددر. اگر دینک میداندن بری اسناد مرعی اولسه ایدی ادیان سالقه و احکامی کبی تحریفات و تبدیلاته معروض قلسندن قورقولور ایدی. جناب حق، خاتم امت ادیان اولان اسلامی (اسناد) ایله محافظه بیوردی. حال بوکه اسناد سزلق یوزندن قرآندن اول نازل وهر اوچنک کلام قدسی الهی اولدقلرینه ایمان ایله مکلف بولندیغیز (تورات شریف) و (انجیل منیف) ایله (زبور مقدس) نسخهلری بولامیورز. الله کی

نسخهلر دلالت ایدییور که اصل منزللر ضایع ایدلشد. چونکه (تورات) ده موسی علیه السلام حضرت تالینک ارتحالندن صوکره کی وقوعات، کذلک (انجیل) ده حواریونک اجرا آتی (زبور) ده آل داود مزامیری منظور من اولویور. بولردن باشقه انجیل شریفده برده تعدد وارد که (انجیل متی)، (انجیل لوقا) کبی ناملر آلهرق بریرینه اویماز رحاله کلشدر. احکام خرسناییه کلنجه هیچ براسنادگاه بوله مرق معلقه قلمش و بیوزدن اسلامک ظواهر فروغده کوریلن و هر وقت قابل تألیف اولان اختلاف نافع، مذاهب خرسناییه ده اصوله ساری و تراعی یادی مضر بر شکل آلمشدر. چونکه صاحبجاری اولان رسل فحاکم، بزم احادیث مقابلی اولان کلمات سنیلری و مفسرلرینک اقوالی بوکتب جلیله بکیره ک ایچندن جیقلمساز برحاله کلشدر.

اسناد سزلق یوزندن احادیث موسویه و عیسویه ضایع اولشدر. اوت، اسلامده بالکتر قرآن و حدیث دکل، بولردن مستنبط اولان احکام اصلیه و فرعیه ده، استنباط ایدن اماملردن (اسناد) ایله نقل و روایت ایدیلر، بواضا مزه دلیل اولهرق امام اعظم حضرت تارندن مروی اولان فقه الکبرک و جامع الصغیرک اسنادلری عرض ایدرم. آنلردن فقه الکبرک اسنادی: اخیرنا ابوالمین میمون بن محمد بن محمد بن محمد بن محمد المکحولی التسنی قال اخیرنا ابو عبد الله الحسین بن ابی الحسن الکاشغری الملقب بالفاضل قال اخیرنا ابومالك نصر بن نصر بن حم الحنبل قال حدثنا ابوالحسن علی بن الحسن بن محمد الغزال قال حدثنا نصر بن یحیی الفقیه قال سمعت ابا مطیع الحکم بن عبد الله البلیخی رحمه الله قال سألت ابا حنیفة النعمان بن ثابت رضی الله عنه عن الفقه الاکبر فقال ان لا تکفر احدا بذنب...

قل هو الله احد

علوم ریاضیه ده اونه دتیری قبول ایدلش تعریفله کوره؛ تراید و اتناقص قبول ایچین مفهوملره «نامتناهی» دینیلورسه ده؛ یوقریف، نقطه نظر مزجه نقصان و نامتناهی بی افهامدن پک اوزا قدر. فکر مزجه، بالاده کی تعریفک مناسب بریرینه عقل و منطقجه، کلعلری علاوه ایتک لازمدر؛ ایضاح ایدرم:

اسکی تعریفله کوره؛ مثلاً نامتناهی عددده «۵» قدرک ارض، کاملاً طور اقدن عبارت قوش ایدیلوبده سحق اولونسه، متحصل غبارلر یکنوی بطریق اولوی نامتناهی اولورسه ده موجود توزلردن بر دانسی آندیلنی وقت، هیئت عمومی غبارک تناقص؛ و خارجدن علاوه ایدیلکی تقدیرده تراید ایتدیلکی عقل و منطق قبول ایلر. بناء علیه نه او «۵» قدر ارض، و حتی نه ده بونلرک سحقتدن متحصل غبارلر بیله، حقیقی نامتناهی دکدرلر. تعریف آخرله؛ مادی و مخلوق شیلر اساساً نامتناهی اوله مازلر ایست.

برده مسافه حقدده دوشونلم. مثلاً هر هانکی بر استقامت، اسکی تعریفله کوره نامتناهی فرض اولونسون. و استقامت طوغری بر آدیم آندیلنی تقدیرده، عقل و منطق کندیسندن بر مقدار بعدک اکسیدیلکی، و کری به طوغری کیدیلکی و قتده چوغالیدی پک اعلا قبول ایدر و لوکه اومسافه تک مساحه سی غیر ممکن اولونسون. شو حالده، واک بیوک مسافهلر دخی نامتناهی کدنن چوق اوزاق ایشار!

بوندن بالاستنناج عرض ایدر که، مخلوق بولنان هیئت عمومی کائنات ایچنده حقیقی صورته نامتناهی دینه جنک هیچ برشی یوقدر؛ حتی غیر محسوس شیلردن بیله، برقیتمک تناقصی وهله ترایدیلکی عقل و منطق پک مکمل صورته اخذ و قبول ایدر.

جامع الصغیرده احکام فقهیه اسنادلردن (محمد بن یعقوب بن ابی حنیفة رضی الله عنه قال: فی رجل ضل الظل خسا وقعد فی الرابطة.) امام مالک رضی الله عنه ک استنباطلردن اولان فروعات اسنادلردن (عن ابی الولید یونس الصغار عن ابی عیسیٰ یحیی بن عبد الله قال اخیرنا عم والدی عید الله بن یحیی قال اخیرنا والدی یحیی بن یحیی المصعودی قال سمعت مالکاً یقول لا یأس ان یؤذن الرجل وهو راکی.)

یوایدده ظن ایدرم که یواوچ شاهد کافدر. اسناد حقدده معلومات کافی آلمادن اونی جامع الحدیث اولان اماملرک صوکره دن دوزوب قوشدقلری برشی ظن ایچش و اسنادک نه اولیدیغی آکلاماشن و زمان صیراییه تمداد اولان اسمی ناقلین جدولی دییده قول طاقش اولان بعضی کینسلر وار. اوت اسناد؛ زمان صیره سیله اسمی ناقلنی ذکر و تعداد در اما اوقیل کینسلرک آکلا دیغی کبی معاسیر بر تعداد دکل، اصول و قواعد متنبوطه داوره مستنده کیفیت نقل و روایتی مشعر الفاظ و اصطلاحات مخصوصه ایله ذکر و تعداد در که اربابی اوانسادی کورنجه حدیثک کیفیت روایتی و ضعف و قوتی، تحت و علنی و حاذق و اولانلر، بعض اسنادلردن اسباب روایتی و ده ایلری کیدهرک اسباب ورود حدیثی آکلارلر.

علم اصول حدیثه آز چوق نسبی اولان هر کس بو حقیقی تسلیم ایدر. بناء علیه «اسناد» اوله توهم ایدیلدی کبی کتب مالتق ترتیب ایدلش مصنوع و مختلق براسانی ناقلین جدولی دکدر. یقارده برای استشهاد ذکر ایتدیلکمز اسنادلردن هر برینک بر خصوصیتی، شایان تدقیق اهمیت و محسناتی افاده ایتدکاری بر معنای و وارد که بو مقاله ده شرح و تفصیل ممکن دکدر، موجب تطویل اولور.

شیخ زاهد

بومقدمه من مكره ؛ يكي ، يعنى حقيقى تعريفه كوره نامتناهى مفهومى تحليل ايده لم . اولاً ؛ صانع حقيقى مثلاً « قدرت » صفتى اله آله لم . ذات بارى حضرت تارى ، دكل برقرنجهي حتى لك بيوك برجوق جرم مساوي ي يارائقه بيله قدرت خلقه سندن بر شيك اكسيدايكي عقل ومتعلق قبول ايده من . اودرت ، ازلدن برى نه ايسه برجوق جرم مساوي ي يارائقدن سوكرده اودر بناء عليه قدرت ربانيه ، كه لك بتون مناسبه نامتناهيد . چونكه برشى يارائدينى وقت قدرت الهيه لك نه برذره اكسيدايكي ويارائدينى زماندرده دخی ، نه برذره جوغالدينى عقل ومتعلق قبول ايچور .

بسير وسميع صفتلري ده بيله در . ثبوت ينه كه لك بتون مناسبه سويلورزكه ، جناب حقل ، ايشيدمه چكي وكوره ميجكي برشى اوله ماز . وبو جقتدن دخی بر مقدار اكسيه من وجوغاله ماز ، يعنى بويه برتزايد ويا تناقص عقل ومتعلق خارجنده در . رحيم ، علم ، غفور وتعبير عموميسييه بوتون صفات جليله ربانيه دخی هب عني ماهيته در . ايشته بويوله على التوام تدقيقات پيراسق كورورزكه ؛ عظمت وصفات ذوالجلالدين باشقه نامتناهى دينه جك هيچ بر مفهوم يوقدر . شوحالده نامتناهينك مدلول حقيقي ، جناب كبريادن باشقه بر شى دكلدر . وبناء عليه بومبارك كه دخی ، جناب حقل بروصف رياضي سيدر .

شيمدى ايكي الهك موجوديى امكانى تحليل ايده لم . سنه لدربرى يازيلان الزاملك هيچ بريسنده بر قلميت رياضيه قوتى كوريله مامشدر . ديفيلوركه ؛ ايكي اولورسه قاوغا ايدرلر ! ثبوت ؛ سورفانيانك « لوكان فيهما آلهة الاالله لفسداً » آيت كريمه سنده بيان بيوريلان فسادى قاوغايه حل ايله ذاتاً وصفه ازليت وابدت ربانيه ده كي نامتناهيكدن ذهول ايدناره

جواباً « قاوغا اجتماعلري ده مأمولدر » ديفيلور ، ايكي معبودك قاوغا اجتماعلري نظريسته استناد آيت كريمي تفسير اينكه وحدانيت الهيه مسئله سي ، قطعيت ايله اثبات ومعترضلري ده الزام ايدلش اولماز . آيتي ذات اقدس الهيه به خاص اولان صفات جليله ايله ازليت وابدت نامتناهيكيني بالرياضى سنجيده ميزان تدقيق ايدرسكه ، آيت جليله لك اشارت عاليه سي موجبجه جناب حقل اصلا ايكي واوج اوله ميجكي اكلاشيلور . فى الحقيقه رياضيات عاليه ايله اشتغال ايدناره معلومدر كه ؛ « « اشارتي نامتناهى كوسترمكده اولوب ايكي الهك موجوديى فرضيه سنده كوره :

$\infty + \infty = \infty$ شكلي تحصيل ايدر وجع ايدلديكي وقت ، اولاباده كي ادله قاطعه مقتضاسنجه :

$$\infty + \infty = \infty \quad \infty = \infty \quad \text{بولنور} . . .$$

عيا يونه ديمكدر ؟ مادامك ، يوقاريكي سطرارده ، نامتناهيكك جناب حقل باشقه بر شيه مفهوم اوله ميجكي اشارت ايدلشدر ؛ شوحالده ايكي اله فرض ايدلسه بيله ، علوم عاليه رياضي بونلك ينه بر نامتناهى يه ، يعنى بر آتم منجر اوله ميجكي وتعبير آخرله ايكي الهك تصورييه ايدله ميجكي صورت قطعيه ده سويله مكددر . حتى ؛ $\infty + \infty + \infty = \infty$ اولدينى كي ؟

∞ شكلي دخی ينه بر « ∞ » در . . .

يعنى ؛ نه شكله اولورسه اولسون ، جناب بارى ايچون « شرك » قطعياً ممكن دكلدر ، وداما بر نامتناهينك ظهوري ده ، ذات بارينك مطلقاً براولدينى واصلا ايكي ودها زياده اوله ميجكي (ايكي كره ايكي درت ايدر) كي بر قلميت ايله سويله مكددر . بك زياده شايدان دقتدر كه ؛ ايكي ويا واوج ، حتى برجوق « ∞ » لري جمع ايتسهك بيله مساواتك صول طرفى داما وداما بر « ∞ » كوسترمكه ، بونك ديكر بر معناسي

دخی ، « هر برى بر نامتناهى مفهومى جاژاولان صفات ذوالجلالك جمله سي ، داما واحد قالان رب متعادلن باشقه سنده بولنه ميجكي وبوكامكان اولدينى كوستريور ؛ « ديك اولور .

اوحالده اى قاره ؛ بوراده علوم رياضيه لك بيوكلكي بر كره دها تحيل ايدر (قل هو الله احد) آيت جليله سنده مشتركاً (صدق الله العظيم) ديوب مقاله مزه ختام ويره لم .

۷ مارت ۳۴۱ ج . عبدالرحمن

« هلاك ثبوتنده شهادت ايله حسابك تعارضى »
۱۳۴۳ سنه سنده شهادت ايله غرض شعبان صالى ، غره رمضان چهارشنبه ، غره شوال پنجشنبه كوتلر دن ثابت اولدى . حساب ايله غره شعبان چهارشنبه ، غره رمضان پنجشنبه ، غره شوال جمعه ايرتسي كوتلر دن اولسي اقتضا ايدلى .

« مقدمه »

قرائن و نوافل نمازلرينك ادا وقلري و اداسي مكره و قتلر و اوروجك اول و آخر وقلري ، كوش ايله كره ارضك هر ايكسكن و رويت هلال اينه كوش و آي و كره ارضدن هر اوجنك يكديكر لري نه نسبتله بولنه جقلري وضعيتلريه كوره شارع طرفدن تعين بيورلش اولدينى نزد اولوالاباده معلومدر .

بناءً عليه رويت هلاله هر اوجنك وضعيتلري نظر اعتباره آله عرق تدقيق اولنق اقتضا ايدر . كره آي ايله كولك اجتماعي مولد شهر عريدر . لكن شهر عربى شرعى ابتدائى اجتماع مذكور دن و شمسك اقدن غروبندن سوكره آياك هلال شكند كورلسيله تحقق ايدر . آياك فوق الافق موجوديى كفايت ايجز . رويت هلالنه تحققي الزم اولان شرائط اربه

مثاله سابقه مده تفصيلاً ذكر ايدلى . مراجعت بيوريه .

« فلك شهادته تعارضك وجهي »

« شعبان غره سي »

دقيقه ساعت

۲۸ ۱۱ ۲۸ رجب بازار كوتى آقشام اوزرى
۲۹ ۰۰ ۳۰ رجب صالحى كيجمى قرك فوق الافق
اول غروب ايدر .

۲۰ ۱۰ اجتماع ۲۹ رجب بازار ايرتسي كيجمى
۲۹ ۰۰ ۳۰ رجب صالحى كيجمى قرك فوق الافق
مكث و غروبي

۰۷ ۸ ۳۰ رجب صالحى كيجمى قرك شعاع
شمسندن خروجي ۳۰ رجب صالحى اقشامى غروب
شمس ائساننده نور هلال بيكده اوتوزيدى اولوب
هنوز شعاع شمس داخلنده اولماق روي محال
دكلسده مشكل و بلكه متعذر در .

چهارشنبه كيجمى حين غروب شمسده هلال
بر ساعت اوتوز طقوز دقيقه فوق الافق مكث ايدره
غروب ايدر و بيكده يوز سكر راده سنده نوري
بولنور و غره شعبان اولور . منجم باشى مرحوم
تقوينده « هلال ايكي كيجمك كي يوكسك و قلابن
كورينير ، ديه قيد و تحرير ايلشدر .

« رمضان غره سي »

دقيقه ساعت

۴۵ ۹ اجتماع نيرين ۲۷ شعبان بازار ايرتسي كوتى .
۵۴ ۱۱ قرك غروبي ۲۸ شعبان صالحى كوتى
غروب شمسندن آتي دقيقه يكرمى
تاليه اول واقع اولوب هلالك نوري
اون بيكده اون درت راده سنده

۰۲ ۹ قرك شعاع شمسندن خروجي ۲۹ شعبان
چهارشنبه كوتى . بوحالده ۲۸ صالحى اقشامى ۲۹
چهارشنبه كيجمى حين غروب شمسده فوق الافق

• شهادت ايله حسابك تعارضنده عمل

هانكيسيله در

شهادت ايله حسابك رؤيت هالده تعارض ايلديكنده هانكيسيله ترجيحاً عمل اولمى چيى صدمى خارجنده در. كتب قهيهده هرايكى طرفك ملتعلرى استناد ايلديكلى سند و دليللى مفضلأ سرد و بيان ايشلدر در.

شوراسنى ذكر اتمك فائدهدن خالى دكلدر كه هاللاك تحريمى ائساننده افق غربى به مجاور بولنان كوك يوزى درت حالدن خالى دكلدر.

برنجى خالى — كوك يوزى كه افق غربى به

مجاورد، تماميله كئيف بولوط ايله قبالى اولوق،

ايكنجى خالى — پارچى بولوط ايله قبالى

ولكن پارچى بولوط اكرنيا يكدىكريله متصل

و آنى بر زمان اينجده يكدىكرىدن منفصل اولوب

عقبنده كسب اتصال ايدرلر و بوحال دوام ايدر

اولوق

اوجى خالى — بولوطىز، آجيق و لكن

هوا كئيف اولوق كه ياز موسمنك هواى اكرى

و غالى بوسورتده بولنور.

دردنجى حال — بولوطىز هوا صاف،

آجيق، براق، كسكىن، طور و اولوق كوش كوتلرنيك

آجيق هواى بوسورتده بولنور.

شو درت حالدن برنجينده «وان غم عليكم»

حديث شريفه اتباعاً تكميل ثلاثين ايله غره شهر

ثابت اولور.

ايكنجىينده هاللاك بر نهج شرع عالى رؤيته

شهادتله غره شهر ثابت اولور.

اوجىينده رؤيت هلال هر كيمسه به ميسر

وسى اولور.

دردنجىينده رؤيت صوبتلى اولمائه برابر

قر موجود اولمادىقندن رؤيتى محال اولدينى ايجين غره رمضان نجشبه كوتى اولوق حساب ائساندند. نجشبه كيمسه سنك غروب شمس ائساننده هاللى اون ايكى ساعتلى بر دقيقه غروب ايدمى و بيكده غروب بر نوري بولمى حسييله هلال اولمائه مرتفع و منور كورنور.

• شوال غره سى

دقيقه ساعت

۲۳ ۹ اجتماع تيرين ۲۹ رمضان نجشبه كيمسه

[منجم باشى و شيا بكك مطبوع

تقوimlerده «كوتدوز» يازيسى خطاط

سويذر]

۵۶ ۹ فرق شعاع آفتاب تحتدن چيتمسى

جمعه كيمسى

۱۹ ۱۲ فرق فوق الافق مكئى و غروبى نجشبه

كوتى آفتابى جمعه كيمسى

۳۴ ۰۰ فرق نوري بيكده اوتوزدرت راده سنده

بناء على هذا نجشبه كوتى آفتابى كه جمعه كيمسى

غروب آفتاب وقتنده قر شمسى آجيق آلى درجه

اون دقيقه سبقت ايدمى بولوب شعاع آفتاب داخلنده

بولنسنندن و فوق الافق اون طقوز دقيقه مكئى

ائساننده افقه مجاور كوك يوزى شمسك آيدىنلى

ايله مشبوع اولوب بو آيدىنلى اينجده بيكده اوتوز

درت راده سنده بولنان نور هلال محو و متلاشى

اوله جفتدن جمعه كيمسى رؤيت هلال مشكل و بلكده

متعذر در.

اما جمعه ايرتسى كيمسى فوق الافق فرق مكئى

بر ساعت، اون دقيقه، فرق ثانيه و نوري بيكده

يوز اولديقندن جمعه ايرتسى غره شوال اولور.

عبدالمين افندى مطبوع تقويمده «هلال مرتفع،

عالى، دوشى كورنور» ديو قيد ايشلدر.

هر كيمسه ممكن اولور. شو تفصيلاً بناء رؤيت هاللاك، ايكنى عدلاك شهادتيله شويى يالكرز ايكنجى حاله منحصر كيدير.

• رؤيتك بر نجر سى

۱۳۴۴ سنه مالىه سنده بعد غروب الشمس

فوق الافق بولنان و نوري بيكده فرق سكرز اولوب

بيكده الى يسه بالغ اوله ميان هاللاك رؤيتى ممكن

اوله بولوب اوله ميه جنى لاجل التجربه جامليجه نك

ذروه سنده رصدخانه مدبرى فطين و بيكاشى احمد

ضيا بلكر و مؤخرأ منجم باشى تعين اولنان مرحوم

حسين حلمى افندى و عاجزلى و دها اسماعلى

در خاطر ايدمى ديكم ذوات ايله برلشوب كوز

و دورين ايله هاللى تحرى و ترصد ايلدك. افق

غربى نك مجاورى سنا صاف و كسكىن ده دكل،

بولوطلى ده دكل، بلكه هوا كئيف و بوسايرى

ايدى رؤيته موفق اولمىدق. فرق فوق الافق

موجودى رؤيته مدار و كافى اولمىدينى تحقيق

و نشر ايلديكم تقويمده كى شهر غره سى موافق فن

و حقيقت اولدينى تين ايلدى.

ما بعدى ذى الحجه و محرم غره لرى حفته كى

حساباتى يازمى جفم.

• توضيح

۱۳۴۳ شوالى محفلنك ۲۲۶ نجى حفيه سنك

برنجى ستونك برنجى و ايكنجى سطرلرند «آينه

كى غايت مصيفل و مجلادر» فقره سى، متقدمين

اهل هيتك رايندر، ظاهرى مشاهده به كورمدر.

حقيقتده كره فرق سطحى دوز دكلدر. حتى

اوزرنده مشكون طاغارك ارتقاعى و ذروه لرنيك

سيوريلكى كره ارضك جبالنده كندن ده ازياده اولدينى

متأخرين اهل هيت طرفدن كشف ايدلشدر.

بو حقيقت تلسقوبسز عادى دورين ايله ده مشهوددر.

لكن فرق سطحى ضيائى شمسدن اخذ استفاده ايدرك عكس كره ارضى شور ايتيكه قابل و مستعددر. فرق ارضيه بعدى حسييله در كه كوز ايله باقده يوروز سز و دوز كون كورنور.

۲۲۷ نجى حفيه سنك ايكنجى ستونك آتيجى

سطرلنده «بلاغدر تأخير ايدرسه» فقره سى «بلا

عذر» بش كون تأخير ايدرسه، اوله جقدر.

سابق منجم باشى

نجم عارف

خيال

«خيال» ده نيانجه اولى حقيقت دشمنى بر شى

عد ايدمى در. خيال برعدم ايسه غييله نك وجوديه

احتياج ندر؟ بشرت؛ حقيقتى دائماً سببى،

دونوق، دومانلى، غيل، حتى برارده مهم

كورمش. عاشقلى آراده قاريله كوز كوزه كلمسى

كونشلى كونلرده دكل، اولنرك مهتابى كيميله ده

عرض ديدار ايتيمسى آرزو ايشلشدر. ديمك

اولوبور كه: نوركده آرزو چوق ظلمتله بر مناسجى

وارددر.

بن؟ قري كونشدر، بيلدزلى قردن زياده

سه ويوروم. بر سطح مائى، دوم دوز اووالره،

داغلى ده كيزله ترجيح ايدمى در. بدن ره قارشيمزه

چيقان بولجباردن خوشالانمى در. چونكه: دامدن

دوشر كى اوكره چيقان بولجى، انتظار ملاقاتدن

متحصل اذواق خياله دن بى محروم ايش اولوبور

دكل؟ يالكرز نوره، يالكرز شيا به محتاج ايسه ك

نيچون لاميله بوزلو جامدن برده لر كچيريبور؟

بن، هر مسئله علميه نك (ايكنى ايله ايكنى درت

ايدمى) كى بر حقيقت قطعيه اولارق كيلوب

آيتلماسدن نمون اولامىوروم. مسئله نك برارده

شبهه کتوره جک بری اولمالی که مفکره قوتک استعمالندن حاصل اولاجق نتیجه لره متلذذ اولایلهیم .

ضرورتک ، بدیهیات حسیه نك علمه اساس اولدینی انکار ایدله مزسده بواساسلره استناد ایدله جک نظریاتک ده ذوق باشقهدر . بریتانک تملی صاعلام اولمالی ، فقط اوتل اوزره دینه قورولاجق بنایه بنده انا تتمدن بر شی قاریشالدرکه (بوخانه) بن اومدن دییه ییلهیم . کندنده اثری کورمه دیکم برخانه (خان) اولور . خان ایسه خانه قدر یکا بر لذت تأمین ایدمهز . قوه خیالیه دن استفاده ایتمه مکده بویهدر . ایتمده من وجه خیال اولمایان بر شی انسانه حقیقتی وریر . فاره کوزه رده آرقه سینه کورمه سیدی خیال اوپونه آفاق باصان اولماز دی . بوتلهز هب حقیقته سائق جلوه مقدراتدر . بناء علیه علم ، علی التعمین بر شی محسوس اولمادیکی کئی لاعلی التعمین بر شی ده دکادر . بوجهته علوم ، مراتبه آیریلشدر . بونک اک یوکسک مرتبه سی مقام حیرتدر . مقام حیرت ، علماً ورین حکم لره خطاسی کورولمکجه یوکسک ملکده ، شک وشبهه لری (واله رجوع الامرکله) سر جلیل انکشاف ایدله جک بر نقطه یه دوغری چکوب کتورمکدهدر .

اشیای خارجی نك الوان ، رواج ، لذت کی اوصاف طبیعیه سندن بزی خبردار ایدن مشاعر معلومه مزدر . محیا انسانده مشاعر مذکورده دن و بونلرک جملة عصبیه مز مرکزنده وجوده کتیردکلری انطباعات دماغیه دن باشقه مستقل بذات بر شعور ذاتی ، مشاعر مزله علاقه دار اولمایان ، کنددی جهاز ادراکاتیه مکتفی بولونان بر واسطه معرفت وارمیدر ؟ اودت : بوتون ماملک معلوماقز ، حواس معلومه قاپیلندن کیرن حسلرک انفسی . لشدریش ، یاخود ادراک داخلینک آفاق لشدریش

شکلارندن عبارتدر ؟ ادراک ذاتی دیدیکمز شیکک ماهیتی ، کیفیت وجدانی بری صور ذهنیه تحویل ایدن شی ندر ؟ بوسو اناک جوابنده حلی مشکل بر مثله مواجهه سنده قالدیفه زی حس ایتمککمز ایجاب ایدر . مواد غذایه نك قان صورت استحاله سی بیه حله مقتدر اولامادق لری حلاله بوتون اسرار کونی بر یایی کئی اوکته سدره ، سرخ سیارهی دایره لریک کیریکلرندکی طول وعرضی سانیعی سانیعنه اولوب ییئلرمن ؟ ندر بر لره دیسلر ، متخیلات علیه لره بزی آلداتمدن باشقه بر شی یاغش اولمورلر .

صوفیهده بو شعور ذاتی مسئله سی حل ایش دکادر . اولرده بوکا بر خاصیت نفسیه ، بر کیفیت وجدانیه دیش کیمش . شو فرق ایله که : بوسرک اک پارلاق تمیلاتنه بیه اولر مظهر اولمشلدر . صوفیه حکمت جیه حقیقت ؛ بیلنمز ، دائره رؤفزه کیرمز . حقیقی دویق استمدادینک ایسه مفکرده مزه ووردجک بر حسابی یوقدر . اشیای خارجیدهده جولرده کوردیکمز سراب دن ، صو شکنده کورون بویاریلنلردن هیچ ده آیرد ایدیلر . فقط بوندن بر (حسابتیک) معنای استخراج ایدلهمه لیدر .

حضرات صوفیه ، اشیانک اصلنه باقازلر ، عین اشیای بیامک متکلمنه کورده مسائل دنیه دن معدود دکادر . صوفیه ، کوردکلری شیکک کندیلرینه تلقین ایدله جکی معانی به باقازلر . سرابکده روحلرند جانلاندیرمه جنی نتیجه لری نظر اعتباره آیرلر . بونکله رابر حسک خیاله ، خیالک حسه کیفیت استحاله سی مسائلیله الازیاده مشغول اولان ، شدائد نشأت طبیعیه ایله اک جوق مجادله ایش بولونان صوفیه حکمتدر . بعضیلری ظن ایدیورلرکه صوفیه نظرند محسوسات - حسابیه کئی مراتب

موجومده دن عبارتدر . بوفکر ، بویاده تدقیقک تعلمیهده بولونایانلرک تخمینات عنده سندن باشقه برشی دکادر . اولر ، دیدیکمز کئی اشیان زیاده اشیانک کندیلرند حاصل ایدله جکی تأثیره اعتنا ایدلر .

استخراج معانی بر قوروتومی ، یوقسه بر فراست مسئله سییدر ؛ ان شاء الله کله جک مقاله ده بوندن بحث ایدله جکدر .

دار دانان زاده

احمد نظیف

غریبه امویانه عالم نسابات

عالم اسلام سالنامه سی

عربی : لوی ماسینیون . یازس ۹۲۴

فلس هیئت علمیسی طرفندن یارسده نشر اولنان فرانسیزجه (عالم اسلام مجموعه) سنه دائر مششرق موسیو (لوسیون بوا) نك ووردیکی معلوماتی رشید مظهر بک آرقداشمز یازس مکتوبلرند بیلدرمشدی . بو مهم علمی مجموعه نك اسلام تشکیلاتی و حیات اجتماعی سینه عالم طوبلادیکی وثائق مسلمان مالنک غربیلرجه طائحابی ایچون ایلاک مرحله یی تشکیک ایشدی . فقط بوندیقاندن عمومک استفاده ایدم ییلنسی آتجق ده عملی بر اثر ایله قابلدی . کچن سنه مششرق موسیو لوی ماسینیونک تحت اداره سنده نشر اولنان (عالم اسلام سالنامه سی) بومقصده وجوده کتیریلشدر . ۱۹۰۲ دن ۱۹۲۲ یه قدر کرک (قوللغز دوفرانس) اجتماعیات کرسیسی ، کرک فلس هیئت علمیسی ، کرک مجموعه طرفندن نشر ایدیلن یوزه بالغ آثارک بر خلاصه سی بایبلرک سالنامه ساحه انتشاره وضع ایدیلشدر .

مقدمه یی یازان موسیو (لوشاتولیه) نك دیدیکی کئی عالم اسلام سالنامه سی ، اسلام مالکی ایدیلرک مالک آرسته سنده کی مناسباتی تأمین خلدن بر رهبر ضروری و مسلمان جامعه سی افرادینک مقید بر یاردیمجیسی اولاجقندر ، اسلامیات ایله علاقه دار اولانلر بوراده اجتماعی ، تاریخی واقعه سی مباحث بولاجقندر که ایدیندکلری معلومات ایله ده مفصل آثاری قولایقله تلایع ایدله جکلدر .

اثرک خلاصه مندرجانی بروجه آتیدر :

برنجی قسم : معلومات عمومی .

۱۹۲۰-۱۹۲۴ سنه لری تقویملری

(۱) تقویم هجری (۲) تقویم مالی (۳) علم انواء (۴) مهم بایراملر .

اسلامک مهم تاریخلری : (۱) اسلامده کی تشکیلات اجتماعی و تحریات علمی نك قروتولویسی (۲) صنایع نفیسه و ادبیاته عالم مهم تاریخلری . ۱۹۲۱ و ۱۹۲۲ نك تاریخجه سی .

ایکینجی قسم : مسلمان مالکنک هر بریه

دائر ایستاتستیکی و معلومات مجله .

سالنامه ده کی ایستاتستیقلره نظرأ بوتون

دنیا ده کی مسلمانلرک عددی ۱۰۷،۵۰۰،۰۰۰ و ۲۲۷،۰۰۰

مختلف مالک کوزه بروجه آتی تقسیم اولونور :

عربستان : ۱۱،۰۰۰،۰۰۰ ، نفس آفریقا

۳۷،۳۹۰،۰۰۰ بالقانلر : ۳،۲۰۰،۰۰۰ ، آسیا :

۱۷۱،۳۹۶،۰۰۰ ، اوقیانوسیا ۷،۵۰۰ ، آمریکا :

۱۴۰،۰۰۰ ، آوروپای غربی ۴۰،۰۰۰ (بورقیر

۱۹۲۳ سنه سی ایچوندن) موسیو میشلرلره ،

مارتی ، قاپتون و بوانک یاردیمیه وجوده کلن بومهم

اثر قیلندن نشریاتی ملکتمزدهده کورمکی تخی

ایلرلر .

عالم اسلام مجموعه سی (۱۰)

برنجی قسم ۱۹۶۴ جلد ۵۷
مجموعه نك اخیراً ورود ایدن ۵۷ نخبی جلدنده
(پچوی) تاریخچه عالم بروشقه و اسلامیاته دائر
یکی نشریات مندرجدر .

مصری

مجله اولی:

وداع

هیرانی اقتلرده اوچان پنه ضیال
ساکن دکنرک نقشه زربنی اولورکن
مهرت فرق صمت وچیزنده کی اشعار
یادنده او یاندیرماده بر لوح مزین ،

✽

بر لوح مزین که : دکنرله سباله
بر حبله مسعوده قوروب نشوه بولورکن
تبریک ایدیور عشقمزی لیل صفادر ،
تسعید ایدیور دی بزی بیک زهر ملون .

✽

چهره که بو بداینده محاسن صاحبیوردی ،
زلفک تیره رکن شی نظیر ایدیور دی ،
صوک بوسه سودا ایشه هیران آجیوردی ،
آرتق شب مسعود ابدیا کیدیوردی .

خواجه زاده

م . معمر

مجله تاریخی:

اعظم فلکیون اسلامیون :

« عبدالرحمن الصوفی »

ایشته : بیک سنه اوله عالم برداهی ، برهیث
[۱] Editnen Ernest Leroux 28, Rue
Bonaparte. Paris

شناس که ۱. کله نك بتون مناسبه علمادن اولوب
فلکیاته عالم مسائلرده و بو وادیده کی کشفیاده ،
ارض کندلیسنه شیمیدی قدر هنوز بر رقیب
بسه ممش ویر لقمه نك یدرمه مشدر ۱. اگر
« داهی » لفظنک فوئنده دها بارلاق ودها شمولی
برکله بیسه ایدم اونی هم ایلک و هم صوک دفعه
اولوق اوزره مشارالیه حقیقده قولاتقی ایچون بر آن
غیرمقیم قدر بیله تردد ایئر ایدم .

فی الحقیقه : زمانزدن اون عصر اول بر حیات
بولنیش اولان مشارالیه اودر جده بویک برهیث شناس
ایدی که الله بالطبع تلسقوب وایدورین بولندینی
حاله زمانزدن آتیق و آتیق ایکی سنه اول کشف
ایدی بیلین بر چوق حقایق قطعیه سوله ممش ،
عتیق فرق سکنر بر جک درت بیکن فضل کوا کی
حقیقده تدقیقات مکمله و صریحه بولونمش ، بویکون
بیله بوتون رصدخانه له اساس تشکیل ایدن « قدر »
درجهری مع کسورات یازمش ، بروج سواهی
بطلموسله نسبت قبول ایئر درجده کوزل تصویر
ایله ممش ، و فضله اوله رق عالم بشریته ، « فلکنها »
کی پک معظم بر اثر اهدا ایشدر . « سورالکوا کب »
نامیه مشهور و پک مرغوب اولان اثرینه دخی
ضایع اولش نظریه باقیله قده ایکن اخیراً پترسبورغ
کتبخانه سنده بولنیشدر که بو کتا به بروج سواهی نك
ترسینده کوستردیکی مهارت هر درلو تقدیراتک
فوقنددر . مع التأسف اول امرده شونی خبر
ورده که « عبدالرحمن الصوفی » اسلام عالمی لایقی
درجه ده طامامش و تعبیر دیگرله مکمل بر ترجمه
حالی یازممشدر . مثلاً قاموس الاعلامده بو ذاتک
اسمه بیله تصادف ایدلر . [۲]

[۲] الصوفی نك اثریک مهم ادرجهری ایلک دفعه
اولارک مستشرق (طوبس هاید) (۱۷۰۳-۱۶۳۶)
۱۶۶۵ سنه سنده نشر ایشدر . ۱۸۷۶ تاریخنده ده
پترسبورغه فرانسه ترجمه نشر اولنیشدر .

نه غریب تجلیدر که : مشارالیه عظمت فکریه
و کشفیه سی ، برهیل فن و علم کی قارشیمه دیکلیدیکی ،
و جائز اوله ایدی بو محترم شخصک اوکنده حرمتله
اکیلک ایستدیکی حس ایلدیکم زمان نره لیدر ؟
ترهلرده طولاشمشدر و هانکی تاریخده تولد و وفات
ایشدر کی مسائله داتا عجز ایچنده بولنیور ایدم .
وینه نه غریب تجلیدر که ، الصوفی نك مجهول قالان
حیات داهیه نك بیله مامسنده ، صانک عظمت
علمیه سی کی قاورانلار متقی ایشدم . بر حسن
تصادفک یاردیمی بواوز و نتیجی بر طرف ایتدی و اوندن
صکره روح استادک تحلیسی ده امداده یتیشدی .
عبدالرحمن ، هجرت نبویه نك ۲۷۱ نخبی سنه سنده
« ری » شهرنده طوغش ، و ۹۲ سنه معمر
اولدقدن صکره بغدادده وفات ایشدر . آل بویه
« عضدالدوله » نك خواجه سی ایدی . رحله
تدریسنده یتیشدریدیکی ذوات بوزلره بالغ اولمشدر .
عضدالدوله نك حضرت استاده حرمتی او مرتبه ده
ایدی که بر حکمدار بولندینی حالده مشارالیه
الله صو دوکر ، مبارک اللری کی کونده بش اون کره
اوپردی .

دها چو جوق ایکن بیله بین الاقرا ن حکمایه
سوزلریله نظر دتی جلب ایچمکه و کیجه لری ، بلکه ده
نه اولدقدن آ کلامدن بیلدیرلره مدت مدیده
باقله کیرمکه ایدی .

فطره اجرام سواهی ، همانک عظمتنه مقنون
یارائش بولنان مشارالیه ، یکرمی یاشنه کوردیکی
وقت ، کیجه اوقیولری ترک ایچمکه یاشلامش
ایدی که بواشارلرده ، بطلمیوسک « الحیطی » نامیه
عربجه ترجمه ایدیلن کتا بندن بر نسخمنی پک
بویک فدا کارلق نتیجه سنده اله ایدم بیلشدی .
چلیکدن دها سرت بر عزم ، نه سایت بولماز
بر علم ایل ایشه باشلان صاحب ترجمه ، بر جوق

حقایق کونه نك کندیسنه انکشاف ایچمکه
باشلادیکی کوردیکندن ، تربید سی و غیرت
ایدک بطله بوسدن بری کیمه نك جبارت
ایدم مدیکی و بلکه ده خاطریته کتیر مدیکی تصانیف
کوا کب عملیه سنه باشلادی و بویابه اودرجه
موفقیت ابراز ایتدی که ، مثلاً (دب اصغر)
برجنده کی « دها » کوکنک درجه لمانی ، الله
هیچ بر آلت بولندینی حالده ایلک دفعه اوله رق
۲۴ کی درته اوچ راده سنده تعیین ایشدر ؛
بوراده برنیزه جک توقف لازمدر . چونکه امانلرینه
کوره کوا کبک درجهری تعیین خصوصنده کوزدن
باشقه هیچ بر واسطه بولندینی زمانلرده ، عبدالرحمن
الصوفی نك نسبتنه قدر « قدر » تعییننه موفقیت
کوسترمسی جدا شایان حیرتدر . مشارالیه
بودرجه ده کی ایچله هر درلو تقدیرلرک فوئنده در .
هاله « امرئه مسلسله » برجده « نوپسلون »
کوکنک جوارنده کی سحابیه حقیقده تام بیک سنه
اول یته ایلک دفعه اوله رق ویردیکی معلومات
حیرتله فارشیلانه حق براخباردر ؛ یاقین و قتلره
قدر عادی بر بیلدیرن ظن اولنیش بولنان مذکور
سحابیه دن بحث ایدرکی ، مشارالیه دیر که : « بویر
بیلدیرن دکل ، مسافه سی عقل و خیالک قاورایه میجه
درجده اوزاق و در دست تشکیل بر عالم ، سواهی
اوقاق بر بولوط ، یعنی بر سحابیه در ؛
برایکی سطره صیغدره بیلدیکمز بوسوزلرک
ماهیت عظمتی آ کلا بیله ایچون انسان مطلقاً
بر فلکیاتی اولمالیدر ؛ مع التأسف قارلر مزک البته
بر جونی هیث شناس دکدر .
عصر مزک الک بویک عالم لرندن استاد محترم قاضی
فلاماریون ، بو اخبارک ماهیت حقیقی سی ایچون
نه قدر اوزون یازیلر یازمش و عبدالرحمن الصوفی نك
جوالت فکریه سی ودهای کشفیه سی نه قدر بارلاق
جاهلرله افاده ایشدر .

فی الحقیقه عبدالرحمن الصوفی دن صکره، فلکیون غریبه، آنجیق اون بدیجی عصرده بوکا واقف اولشار وینه آنجیق ۱۶۱۲ سنه میلادی سنده فراتوقیالی (سیمون - ماریوس) نام هیئت شناس بر ایکی سوز سویلیه بیلشدرکه حضرت استاددن ۶۵۲ سنه صکره دیمکدر . مع مافیہ « سیمون » بیلکه یونک سحابیه لکته قطعی اولهرق حکم ایده مامش « بیلکه بر قوریوقی بیلدیزدر . دیمشدر . مشهور (غالیه) ، (تجوراهه) دخی بوندن دها صکره بحث ایده بیلشدر . بوتکله برابر عبدالرحمن الصوفینک مسافه حقدده کی ففله نظری ، آنجیق و آنجیق برسنه اول ، یعنی هنوز ۱۹۲۳ سنه سنده تصدیق ایده بیلدیزی دوشونولورسه بوداهی مستقنا اوکنده کال تواضعه اکیلامک ممکن اولاماز !..

فی الحقیقه ؛ سحابیه مذکورده ک ارضه مسافه سی خارق العاده اونی اوزره درتیوز الی بیلک « پارسه » در . بر پارسه ایسه ارضه اک یاقین بولسان « آلتا قنطورس » بیلدیزینک اوتوز بر تریلون کیلومترده عبارت مسافه سیدرکه هر ایکسی ضرب ایده بیلدیزی تقدیرده تقریباً ۱۴ قاتریلون کیلومتره چقار . برا کسیرهس تریونی مسافه مذکورده تقریباً ۳۵ تریلون ، وضیا هر ثانیده ۳۰۰.۰۰۰ کیلومتره قطع ایشک شرفیله ۱۴.۷۷۵.۰۰۰ سنهده اکیال ایده بیلور . سبحان من .....

سنبله برچنک ۶۱ نومرولی کوکی حقدده ویردیی معلومات ایسه دها بارلاق ودها یوکسکدر شویله که :

مشارالیه بوکوکبدن بحث ابتدکی صره لرده بونک تک دکل ، جفت اولدیغی سویله مشدر . ایضاح ایدهل :
تا دکابل . زمانته قدر ثوابت تعبیر اولتان اجرار

سایوه ، آنجیق زحکک براز دها اوتلرنده ظن اولدینی صره لرده ، امرئه مسله سحابیه سنک ادراک بشردن خارج بر مسافهده بولندینی سویله مک نصل بر قدرت کشفیه وعلیه ایسه ، مذکور « ۶۱ سنبله » ایچون مضاعفدر دیمکده بیلکه اولدن زاده بارلاقدر . زرا ایشته بو قوجه عبدالرحمن الصوفی درک سباه حقدده کونشدرک بولندینی ارض اوزرنده بیلک دفعه اولهرق سویله مک سورتیله « رب المشرقین و رب المغربین » آیت کریمه سنک علویته شاهد اولش ایدی . مع مافیہ صوک عصر ایچنده بو بیلدیز حقدده جوق دیدی قودی لر ، ضریب ماجراز حرارت آمیز منافصل جریان ایشدر . چونکه عبدالرحمن الصوفینک اخبارنه رغماً بوکونکی تلحقولرک همنیه ، بو بیلدیزک جفت دکل ، تک اولدینی آکلاشیلشدر .

ای قاره ؛ بو یاکلشلق طولانیسه عبدالرحمن الصوفی حقدده صاقین روحک صیقلماسین . واقعا بوکونکی تدقیقاته کوره ۶۱ نومرولی کوک ، مضاعف دکل ، بالکر باشه بر کونشدر . فقط حضرت استادک قدرت علمیه سنه بزلردن بک زاده ایمان ایش بولتان بون اورویا فلکیونی ، مشارالیه هر حالده خطا ایچدیکنه ، اودرجهده قائم ایده لکه هر درلو فدا کارلقاره قاتلانرق تدقیقاته قوبولشار و نتیجهده بو بیلدیزکی برده اسراری بیرتمشدر ! قرا ، مدید تخریاتدن صکره آکلامشاردرکه ۶۱ سنبله بیلدیزی ، عبدالرحمن الصوفی زماننده حقیقه مضاعف ایش و رفیق دخی بوکونکی خریطه سایویله ۶۳ سنبله نامیه کوستریلن بیلدیز ایش . آنجیق کوک تالی تک حرکت ذاتیه سنده کی سرعت طولانیسه ۶۱ سنبله دن آیرلشدر !.. مسئله بیلک سنه اوله ارجاع ایده بیلدیزی ، یعنی ۶۳ نومرولی بیلدیزی کلدیکی استقامته طوغری

کونوردیکمز تقدیرده تماماً الصوفینک دیدیکی تحقیق ایدرکه هر ایکسی ، یعنی ۶۱ و ۶۳ سنبله کوکیاری بیلک سنه اول حقیقه بر مضاعفه ارقسامیه تشکیل ایدیلورلرش !

ایشته بو بیلک آدمک بیلک سنه اولکی اوفاق بر سوزی ؛ بون اورویا فلکیونی تلاشله ، بیلک بیلک حسابله ، عظیم تدقیقاته صوفیق کی بر حاذقه ایچون سبب کافی تشکیل ایشدر ..

عصر حاضر فلکیونی ایچنده هیچ بر کیسه یوقدرکه عبدالرحمن الصوفینک اسمی ، ترجمه حالی ، قدرت علمیه سی بیلش اولماسین !.. کذا معلوم هیچ بر بیلدیز یوقدرکه ، بیلک سنه اول مشارالیه دیدمه بارکیله متعدد دفعه لر مشرف اولمش بولماسین !.. بون ؛ محفلنک محدود اولان تحقیق لر فی فضل اشغال ایتامک ایچون ؛ حیانتک قسم اعظمی بغداد و جوارنده کیمیش اولان حضرت استادک مساعده معنویه سیله یوقدرکه اکتفا ایتدم . روح بر نوری شاد اولمش ایسه بکا نموطلو ! ای قاره سندنده بر فاتحه .

ارکان حریبه میرالایی

ح. عبدالرحمن

ذی القعدة مناسبته :

حفلک ۱ و ۲ نجی جلدلری اوقومش اولانلر ، اورالده عربی آیله دار ایجه معلومات ویریش اولدینی تحظر ایده لر . او میانله شهر قریه دن یالکر ذی القعدة دار بر شئی یازنامشدی . بو دفعه . ایچنده بولونامز طولانیسه اونک حقددهده بیلدیزیم بولدیغی قدر بعضی بیاناتده بولونقی ایستدم . جاهلیه عربلری ، فرق تحوللانه دفت و بر دور قریه بر آی ، اون ایکی آیدده برسنه اعتبار

ایده لرلردی . رجب ، ذی القعدة ، ذی الحجه و محرم آیله ریه ایسه (اشهر حرم) یعنی محرم آیله لرلره اشهر حرم داخلنده جدال و قتالی فسق و فجور صایرلردی .

بو آیله رک محترم طونولماسنه اداری و اجتماعی بر سبب واردی که اوده کعبه معظمه فی زیارت ایچین رجیده وادای حیج مقصدیه ذی القعدة و ذی الحجهده کلوب محرمده دونهجک زوار و حجاجک سلامتیه کلوب کیشمه سی تأمین مسئله سی ایدی .

ایکی یارام آراسنده بولوندیغدن اسکی قادیلر . مزک (آرائی آئی) دینکاری ذی القعدة ایچین قاموس ترجمه سنده ده نیلورکه :

« ذی القعدة : فاک قعی و کسریله شهر عربی دن بر شهرک اسمیدرکه شواله قنده کاور . اشهر حرمندن . شهر مذکور حاوالنده عربلر ، سفر و جدال دن قعود ایلمه ریه مینی آنکله تسبیح ایله دیر . جمعه ذوات القعدة دینور . »

اشهر حرمک محترم ملکی مسلمانلر ده تأیید ایتدی . قرآن کریم (ان عدة الشهور عند الله اثنا عشر شهراً فی کتاب اللہ یوم خلق السموات والارض منها اربعة حرم .. سورة التوبة) یعنی « آیله رک صایسی ، کوکلی و یری یاراندیغدن بری الالهک عتندنده و کتاب الالهده اون ایکی آیدرکه اولنلردن دردی محترمدر » یویردی .

نظم جلیله شهر عربیه تک اون ایکیدن عبارت اولدیغک بیانی ، عندی و مناسبتسز برعادت رفی ایچیندی . چونکه : جاهلیه عربلری ، حج موسملری قیش و بهاره تصادف ایتدیرمک کی بر مقصدله بعضی سنلره بر آی علاوه ایدرکه عدد شهری اون اوجه چقاریرلردی . برده بعضاً بحرری صفر ، صفری محرم ، رجب شعبان ، شعبانی رجب باقی صورتیه آیله قازما قاریشیق ایده لرلردی .

اونجی سنه هجریه ده شرفوقوع بولان حج و داعده ذات اقدس نبوتك (ان الزمان قد استدار كهيته يوم خلق الله السموات والارض. السنة اثنا عشر شهرا. منها اربعة حرم. ثلاث متواليات ذوالقعدة و ذوالحجة و محرم و رجب مضرب الذي بين جادى و شعبان . . . یعنی « زمان دور ایدرك اللهك سیوات وارضی خلق ایله دیک کونده کی هیئت کادی. [یعنی ایچنده بولونیدمز آی اعتباری ذک، حقیقی ذی القعدة در] بر سنه اون ایکی آیدر . اونتردن دردی محرمدر . اوچی بربری آرقه سی صبراکلیرکه ذی القعدة ذی الحجة و محرمدر . بری دم مضربلرک رجی درکه جادی الآخره ایله شعبان آراسته دره بو یورمش اولدینی بخاری و مسلمده مذکور، محفل کده الکنجی نسخه سنده (حج و دواع خطبه سی) طولایسیله مسطوردر .

علم تصوف

شیخ سعدالدین افندی طرفندن نشر ایدیلکده اولان بو اثرک ۵ نجی فورمادی ده چیقشدور .

حسن و عشق

ایکینجی طبعی

شیخ غالب مرحومک بو اثر اشیری ، محفل اداره منجه طبع ایدیش و فوق العاده رغبت کورمشدی موجودی قالماسنه بناء پراکنده فورملرک اجمالی صورتیه ایکنجی دفعه اولارق باصدیریلدی . فیاتی ۱۵ پوسته اجریتیه ۲۰ غروشدور .

اعتذار

مقتضیاء منمن ، قصه ، آلاشهر کی یرلردن مجموعه آیت اولدن ذوات کرامک اسامیسی حاوی مکتوب، کایرکن ضیاعه او غرامش، کیف: کردان خبر آلیتوب اسامی ایکنجی دفعه کتیریلش اسملرک ورودنده درحال جموعملر کونده یلش ایسه ده بو مدت طرفنده بر از وقت کچیش اولدینندن تأخر واقعدن طولانی محترم قارئلرلرک عذولری تخی ایدردز .

محفل مدیریتلی : طاهر المولوی

استانبول — مطبعة طاهر

طاهر المولوی

آلار منتشره :

شهبندی تجارت لایحه سی

خارجیه وکالت جلیله منجه بو نام ایله نشریه هست بو یورولان اثرک ۲ نومرولو نسخه سی نفیس بر صورتده طبع و بر عددی اداره شاه منزه هدیه

اداره خانه سی:

باب ناکده

(یک نوزکیه)

مطبعه سی طرفندن

دارة مخصوصه

علمی ، ادبی ، اجتماعی و شهری جمهوردر .

شرائط تحریر:

صاحب و مدیر: محرم

شرائط اشرا:

هرمستک برقی و ایکنجی آتی آلفندن اعتباراً آنجه کیده اولور. سنه لکی: اثن ایکی نسخه اونق اوزده پوسته اجریتیه وار (۱۰۰۰) آتی ایلی (۵۰) غروشدور. مالک اجیب الچین ۵۰ ۳۰۰ غروش علاوه سی لازمدور.

ملک نغمه: نادم یازیرمک لشکر قبول و نشر اولور. پاراک شیه صیق دکی، پاراک سادوق طرفنده آتیر، کونده و پاراک آتار اولور. آتی و نشرجه پاریش اولالیدر. کتان یازیردن شایان قبول اولور. نشر سیواسی دو ج ایدیلیر.

محفل

جموعه سنک کین سطره عالم و پک چوق معلومات مفیده یی حاوی اولان نسخه لری منتظماً دیکیش و اوزده لرته قایلین برز قایق کیریلرک مجلد کتابک کتیریلدور. خیرالایس اولایلرک یوقیس کتایردن برنجینک موجودی یتیش ۱۲۷ نجی نسخه لری پراکنده اولارق قالدور. برنسخه سی ۱۰ غروشدور. ۴۳ ۴۲ ۴۱ و ۴۰ نجی جلدلرک بدلی پوسته اجریتیه برابر یوز غروشدور. طرغورون طوغرویه اداره خانه ده داخلدن ۳۰۰ غروشدور ۳۵۰ غروش کونده و یلیدی صوزنده هر دردت جلدی بولالیر.

نشریهات:

طیاره لرمن اوچارکن - طاهر المولوی - ذی الحجه و عید اضی - طاهر المولوی - تفسیرلر - مقننلر - برنعلی جودت افندی - اسناد - زاهر افندی - علم خیال - ظریف پک - ذی الحجه و محرم غره لری - عارف افندی - مظلومه شمیه - میرالای عبدالرحمن پک - زراعت و اقتصاد پاتره یی بر افق آجیلایلیز - رشید مقلهر پک .

طیاره لرمن اوچارکن:

۳۴۱ مایسک ۲۸ نجی چهارشنبه کونی ایدی که ندای سواوی به یگزمر جاذبه آور و معالی پرور برصدا ایشیدیلرله باشلامشدی . هرکس کی بنده انظار افتخاری کؤک یوزینه چه ویردم . دورت دانه تورک طیاره سی فضا جا اولورور ، اولرک ساحه جوده طولاشناسی و آسمان پیرا اولان ساسناغریز طولاشدریمنی ، بزم کی خاکلرک قلوبنه هیجان مفخرت و بریسور واقفان اشرا ایله گوگوسلرمزی قایرتیوردی .

بوعلوی تاشا الهامیه خاطره کان وساده لکیله برابر صاف و صمیمی برحک محصولی بولونان شو مظلومه یی محفل درج ایدرک بوتون افراد ملتی ، امثال کثیره سنک تدارکی خصوصه لوجه الله دعوت ایلیورم :

ای سب پرواز اولان صنع بشر کدور افلاک بولمشک ظفر ای اولوب پهنای جوده پرکتا دور ایدن آفاق کیف مایشا

نسخه سی: ۵۰ غروشدور

قدرت عقلك عجم رازيسك
أوج عالي دها شهبازيسك
پردن اعلا ايله يوب خاكياري
غبطه ساز ايلرسك افلاكياري

ای اولان فكرك گزیده ساعی
شیمدیلک سنك فضاك فاعی

سرغ دولسك كه آجده جتاج
نشر ایدرسك مله ظل فلاح

اوجدینك آفاقه علویت کلب
سایه پروردك اولانلر یوکه لیر

ملکة اولمشدر وجودك پاك مفید
اولمالی ملته سندن مستفید

نفعی هر فرد تقدیر ایتلی
الهدی موجودی تکثیر ایتلی

هایدی ای تورک اوغلی ! برمت دها
ایله تقدأ ملک بر خدمت دها

ویر ، آلیسنین لایعد طیارلر
کوکده پرواز ایلین سیارلر

یوکهلوب پردن ده تورکک بایراغی
آسمان اولسون شرقی اوغراغی

ورده ملکه برده انشاخانه یاپ
یوردک طیاره کاشانه یاپ

باغیدر ابراز سیمه ارتقا
سند قبل سیغله ای تورک ! اعتلا

ظاهر المزلوی

ذی الحجّه وعیداضی :

جناب حق ؛ حلولی متین ایلایه، ذی الحجّه

کلدی. داخلدن حج ایدیللمدن طولانی (ذی الحجّه)
ده نیلن بو آپاک محترم وصایلی بعض کونلری واردک
قرآن کریمده اونلره (ایام معدودات) تعبیر
بو یورولمشدر .

از جمله سکنجی کونته (تروی) ده نیلرک
مکه ده کی حاجیلر اوکون منایه جیقلرلر .

قاموس ترجمه سنده یوم تروی ، شو صورتله
ایضاح اولومشدر :

« حاج اوکون منایه عزیمت ایدوب آتده صوالماقله
کندیلرلی و دایله لرلی کرکی کویوه قلدردلر یحیون اطلاق
اولندی. یاخود حضرت ابراهیم علی نبینا وعلیه التسلیم رؤای
ذبحی اول کچه کوردنکه یوم مزبورده رؤای سر قوم ی
تروی و تفکر ایلدی. فردای رحانی اولدیی ییلوب یوم
عاشرمده امر دینجه مباشرت ایلدی . مؤلف یوم عرته ک
دنیوجه آسمینه تسلیم ایشدر . »

دوقونجی کونی (یوم صرفه) درکاه اوکون حاجیلر
عرفانده وقفه یابارلر .

اونجی کونته (یوم نحر) تعبر ایدیلرک :
قربان کسمه کونی دیکندر .

۹۱، ۹۲، ۹۳ نجی کونلرینده (ایام تشریق)
نامی ویریشدر .

« تشریق : آتی کونته توب قدید (یاضدیرما) ایتکندر.
عادت عربان، آتلی ذی الحجّه کونلریندن اووننجی واون ایلکین
واون اوچینجی کونلری کونته سیرک اوزره جایدور .
بو اوج کونته آتک ایچون ایام تشریق تعبیر اولنور .
ذی الحجّه کونلریندن طوقونجی واوننجی کونی ایام تشریق دکل
ایده تکبیر اکثر اوقال ایام تشریق اولان اعتبارله
تکبیر آکا اضاف ایدیلدور . تشریق : پرده تکبیر ایل
رفع صوت ایتکه اطلاق اولونور. آکا کوره اضافت (یعنی
تکبیر تشریق) تشریق عبارت اولان تکبیر دنک اولورق
بیانیه کی اولور - کتاب الصلاة - حاجی ذهی اقدی - »

اوتوز سنه اول مناده جاوا حاجیلرینک قربان
آتلی بویه کونشده قوروتوب باصدیرما یابدقارلی
کورمش ، یولری ملک تیرلرینه کوروتوب تورکا
داغیدقارلی ده ایشیتمشدم .

(محتفل) ک . پنجی نسخهنده کی (عید فطر)
مقاله سنده بایرامک مسلمانلر ایچون یوم سرور
اولدیی وعید فطرده کی سرورک رمضانده کی اوروج
بورجک ایضا ایدیللمدن حصوله کلدیکی یازیشدی.
اونک کی عیداضی ده اهل اسلام ایچین برمسرت
کونیدر . چونکه : ینه اللهک بر امری بولونان
فریضه حج، برکون اول ایضا اولومشدر (۰) الله
قارش اولان و غلاف عبودیتدن برینک ایضای، پک
طبیعی درک اللهک قوللری سونیدریر .

عیداضانک یوم سرور اولماسنک برسیده ،
برکون اول نجی انحض صلی الله علیه وسلم اقدیز ،
عرفانده وقفه دایکن (الیوم کلت لکم دینکم و اعمت
علیکم نعمتی و رضیت لکم الاسلام دنیا) یعنی ای
مؤمنلر! سزه دینکیزی ایشته یوکون اکل ایلدهم،
اوزرلر یکنزده کی نعمتی اتمام ایتدم (و یوتون ادیان
آراسندن) اسلامی سزه دین (مقبول) اولارق
آیدرم، ایت کریمه سنک شرف نزول ایتدی ایدی.
شو تبشیر الاهی ، مشهور (کعب الاحبار) ک
بیله - دها مسلمان اولاندن مقدم - نظر دقتی جلب
ایش و حضرت عمره :

— یا ایها المؤمنین ! سزک کتابکیزده اوقومده
اولدیفکنز بر آیت وارکه بر یوبدیله نازل اولسه یدی
زولی کونی بایرام یاباردق. دینش، حضرت عمر :

.. هانکی آیت؟ دینیه صورونجه کعب، یو آیت
[۰] ابراهیم واسماعیل علیهما السلام طرفندن کعبه
مکرمه بنا ایدیلانجه ادای حج، کرک کنبه لرینه ، کرک
اعتبار فرض قیلینش و ظهور اسلام ، حتی هجرت
نجی ستمه قدر ادا اولونه کشدی .

اسلامده حج فرضنجی سنه هجره ده ددر. اوسنه،
جانب رساندن حضرت ابوبکر رضی الله عنه (امیر الحج)
اولارق کوننده ریش، اونجی سنده ایه بالذات پی کریم
صلی الله علیه وسلم اقدیز کرک حضور یله و ۱۲۰۰۰ مسلمان
حاجیسنک معیتله ایتا اولومشدی .

جلیله یی اوقومش ، فاروق اعظم حضرتلری ده :
— بزه اونک نازل اولدیی کونی ده ، بری ده
حقیقه ییلیر و قیمتی تقدیر ایدورک جمعیه مصادف
عرفه کوننده و رسول الله صلی الله علیه وسلم وقفده
بولوندیی صیراده نزول ایلده مشدر. جوانی ورمشدر.
بو بایرامه (عیداضی) و (قربان بایرامی)
ده نیلمه سی : جناب حق تقرب نیتله قربان
کسیلمه سندنر .

« امیه وزندده (اضیه) وفضیه وزندده (ضیه)
ایام عیداضاده کیلن حیوانک اسیدیرک (قربان) تعبیر
اولنور [۰] اولکینک جمی (اضای) و ایکینک جمی
(ضایا) کلب ... قربان کسمه قنیه دینورک نیت حاجت
ایله وقت مخصوصه حیوان مخصوصی تذکیرده ، یعنی ذبح
یاخود نحر ایتکدن عبارتدر. کتاب الاضیه - حاجی ذهی
اقدی »

حجر ، مقیم و نصابه مالک اولان ارکک و قادی
مسلمانلر قربان کسمک واجبدر .

« قربان اولق اوزره ذکاتی (ذبح و نحر) جائز
اولان حیوان اوج نوعدر : ایل ، بقر ، غنم ، بوئرک
ارککی و دیشی قربان اولور. غنمه کی دخی داخلدر
نمایه ازواج. الایه .

طاووق و غروس و حیوانات وحشیه ماکوله تشحیه
ایدله سز.

برقوج و پاکنه قدر یاشلی و حسانلی دخی اوله بر
کشدیر زیادیه قربان اولاماز. برده و و باصدیردی کچی
قدرا تیرک قول ایدور کتاب الاضیه - حاجی ذهی اقدی
قربان کسمکده ارافه دمک ، یعنی حیوانک
کسیلوب قانی آقیدیلانک واجب اولماسی ، قربانی
دیری دیری برینه ویرمکه عهددن حیوانلار
کوسز برک : قرباندن مقصد، الله تقربله برابر عباد
اللهک اطعامدر .

معلومدرک : قربان کسیلیر، امر نبوی موجبجه
آتی اوجه آیریلیر . بر قسسی هاید اولارق کونده
ریلیر، بر قسسی صدقه وریلیر، بر قسسی ده نفقه یایلیر.

[۰] قربان دخی عربیدر، جمی (قربان) در، لکن
قربت کی مطابق مایقرب بالی الله مناسنه در .

شوصورته اوندن شمدد كيمهك قارنى طوبار .
حال بوكه حبرى اولارق تصدقه، ويريلن كيمهك
حيوانى كسوب يمهك وبه ديرمهك ، ياخود (الله)
ايچين قربان ، كوب ايچين قاوورما ياقى ؛ (احتياى
واردركه شواحواله اولونكى محقق احواله بناء قربانده
اراقه دم واجيدر .

(عظموا خيايكم) يعنى قربان ايده چككز
حيوانى بويوكه طوتكز ، حديث مشهورنده ، الله
رسوله اعلم كثر اطعام توصيه كريمه سيده اولسه
كر كدر .

اوله دكلى يا ؟ سكر ، اون اوقتهلى بر كئي
ايه يكرى بش ، اوتوز اوقتهلى بر قوچك اشباع
ايده چكى قارينر مساوى دكلدر . ايكنجه سي ، البته
برنجيندن چوق فضله آدم طوبورور . هله صغيره
دهه كي جسم الجئه قربانرده بوفشهلى داهافشه در .

ظاهر المولى

تفسير - مفصل

تفسير بالدر ايه مرتبه لى ونونى لى
يكن شمدن مابيد

ايكنجى نمونه — عصى موسانك ابراز معجزه
آننده كاه [ثمان] يعنى اژدها اولدينى [فاذا
هى ثمان] كاه كوچوك بيلان ياروسى معناسنه
اولان [جان] كئي قورائغه باشلايدنى [فاذا
تهتركاها جان] بيلان اولونور . بر شبك بر
آند هم بويوك ، هم كوچوك اولماسى محال اولدينى
جهته ايكي بيان آراسنده تضاد و تخالف آشكارد .
جواب : عصى موسى ، ياراديليشده اژدها
فقط قيورائغاسنده كوچوك بيلانلر كي چست
وچالاك ايدى . بر شبك جنباً بويوك اولدينى
حاله كوچوكلر كي چاكروان اولاسى آراسنده
حقيقى بر تخالف بولونايه چنى بديداردر .

اوجنچى نمونه — بر آيتده انسانلر مسئول
اولاقلارى [وقوهم انهم مسئولون] ديكر آيتده
نه انسانك ، نه ده جنك كئاهلردن مسئول
طونولمايچقلرى [لايسئل عن ذنبه انس ولاجان]
بيان بويورولوروكه بوده توهم تضاده وسيلدر .

جواب : قيامتده مواقف كتيره واردر .
كيمتده مسئوليت محقق ، كيمتده دكلدر . نفي واثبات
شو صسورته توزيع اولونيش اولور . برده مثبت
اولان سؤال ، تبكيت وازام ايچوندر ، نفي اولونان
ايه معذرت سؤالدر . شوالده آنلرى تكدير
وتوبيسخ و ازام ايچون و سزه پيغمبر كهدينى
واوامر الهيمى سزه تبليغ ايچمدينى ، ايندى اينه
سز موجبنه حركنده بولونديكزى ؛ كي سؤالره
معروض قالاچقلدر . اما سزك ترك اوامر
خصوصنده بر معذرتكز وارمى ايدى ، وارسه
سويله يكر باقام ، كي سؤالره معروض قالمايچقلدر .
شوايكي نفي واثبات آراسنده تناقض بولونمايدنى ،
عقلنده ميزان بولونانلرجه شهبه سزدر .

تفسير بالدر ايه نونى مرتبه لى

مشكلات قرائنه اوزرينه اشعار عرب ايله استنباده اولونور
بيلان تفسيردر .
نحايه و تابعيندن وعظماى ائمه ديندن غرائب
و مشكلات قرائنه اوزرينه بدائع اشعار عرب
وروايع افكار ادب ايله استنباده وقوع بولدينى
حاله حمايه دينده مغرط طرفدارلى داعيه سنده
بولونانلر بو خصوصده بر معناد آيغرى كيمهنى
بالااتزام استنباده مزورى منع ايتشاردر و مقام
استدلالده ديشلردركه قرآن اوزرينه شعر ايله
احتجاج تجويز اولونورسه شعر ك اصل ، قرآنك
فرع ياييلماسى لازم كلركه اصل الاصول اولان
قرآنك هيچ بروقت برشى اوزرينه نفع ايدهمه چكى

ايسته بوكلر عرب (فتح) لك اقتداه بوقدر .
برده عربز ، ياييمورز .

بونك اوزرينه رسول اكرم اخديقر ، افقه
طوغرو نظر ايدهرك قارشيدن عجين سواره باشلرى
كئيهلى ، قبايلك كز يدهلردن برهيت ميعونهك
كلديكى مشاهده بويورنجه مشركينه خطاباً :

— سؤالريكنزك جوابى شيمدى آليرسكز .
بويورديلر . ديركن قبيله رئيسى حضوره كيروب
هانكى قبيله دن اولدقلرى و كئدينك او قبيلهك
رئيسى بولنديقى ، استكناه ديانت احديه مقصديه
قبائل طرفدن ميعوناً كلديكى بيان ايتكدن
صوكره فخرعالم ، اوكا خطاباً :

— اوطور . بويورديلر . اعرابى اوطوردى .
تكرار :

— قالى . بويورديلر . اعرابى قالدى .
بوسفرينه :

— اوطور بويورديلر . اعرابى ينه اوطوردى .
تكرار :

— قالى . امريئى ورنجه اعرابى قيزدى
وشو سوزلرى سويلهدى :

— ه يا محمد اتزدري بي وانا من كبار قومى
ان هذالشي عجاب ، يعنى يا محمد ! بمله اكئهورميسك؟
حال بوكه ين ، شو حقايره لايق دكلر . چونك قومك
بويوكلر دنتم . طوغروسي يا شوماجرا تحف برشيدره .
مشركلر ، سؤالرينك جوابى بدوينك سوزلرنده
بليغ و معجز بر طرزده تجلى ايتديكى كورونجه
و سحر و فسون محمدى آفاق عربى طومتش ، كي
هذيانلرله جيقوب كينديلر .

ايسته شو جاده كوسترمزى كه لغات قرائنه
اوزرينه كلام عرب ايله استنباده اولونويوروش .
دارالفنون اكبيات فاكولتهسى
تفسير و تاريخ تفسير مدرسى
برغمى هردت

بديداردر . برده قرآنده مذموم اشعار ايله ينه
اوقرآن اوزرينه احتجاج ايتك رهين جواز اولاماز ،
بناء عليه استنباده مزبور قطعياً ممنوعدر .

جواز استنباده قائل اولانلر جواباً دييورلركه
هزيم اشعار عرب ايله لسان عربى مين اوزرده نازل
اولان قرآنك بعض لغات مشكلسى اوزرينه برى
استنباح استنباده اتمه مزدن اشعار مزورهك
قرآن ايچون اصل اولماسى نه دن لازم كلسن؟ بويه
ملازمه موهومه به علقه ايزمه ، ايسته سزه عظماى
امتدن ابن عباس حضرتلرى كه شواهد ادبيه ايله
استنباده دن منع دكلر ، بلكه بزي اورايه تشويق
ايديبور . باقيكز نديبور :

و الشعر ديوان العرب فاذا خنى علينا حرف
من القرآن الذى ائزله الله بلفه العرب رجسالى ديوانها
فالحننا معرفة ذلك منه)

يعنى : شعر عربك ديوان عربانى ، ترجمان
وجدايندر . بزه الهيك عرب لغتيله ازال ايتديكى
قرآنن بر حرف كيزلى قالاچق اولورسه درحال
ديوان عرب اولان اشعاره مراجعتله اوندن استنباح
ايدهرز .

(كتاب الاغانى) ده يازيلديغه كوره صناديد
قريش بركون حضور پيغمبرى به كلركه بوجه آتى
خاوره يايدي :

— سز ، قرآنك من عندالله اولدينى اعلان
ايديبورسكز . حال بوكه لسان عرب اوزره نازل
اولان كلام الهينك اولسانده استعمالى مهجور
ويا هيچ ايشيديلشمش كلاتدن مركب اولماسى
لازم كلديكى حلاله اعجازك لك يوكسك طيقه سنده
بولوندينى ادعا ايله ديكنكز بوكلامده محل فصاحت
اولان غرايتك بولونغانه نديرسكز ؟

حضرت پيغمبر — نكهي ؛ براق مثال كئيركده
اونك اوزرينه بيان مطالعه ايدلم ، وسيله ارشاد
اولسون .
مشركين — (تزدري) (كيار) (نجاب) .

اسناد

۴

اوت « اسناد » كه احمیت قدیمه سی اسلامده
تضاعف ایتش ، دقایق علوم زمره سته کیمش ،
(علم معرفت اسناد) نامیه فنون علم حدیث
آراسته بر موقع مهم اشغال ایله مش و زمانزده
اربابی اندر برغن معضل اولمشر . بیگانه لری ایچون
اسناد ، بر (حدثا .. حدثا) دن عبارت ایهده
اربابی ایچون اوله دکلدر (حدثا فلان قال حدثا
فلان) ایله (حدثا فلان سمع فلانا) یاخود
حدثا فلان قال سمعت فلانا) آراسته و (حدثا
فلان قال سمعت فلانا یحدث عن فلان) آراسته
و (حدثا) برنده (اخیرنا) یاخود (انبانا)
بولمسنده و بویکی کلماتک صور ایرادنده پک ایچ
و شایان بحث و تدقیق فرق واردر . شخص واحدک
(حدثا) دیهرک واقع اولان روای مقبول و معتبر
اولدنی حلاله (عن فلان) دیدیکی روایتک قبولنده
تردد ایدیلرک تحقیق و تعمیق لزوم کوریلر . ایشته
بونلر اسنادک ایچله کلریدر . بونکله مشغول اولمایان
علمای اسلامیه نکی بیله قولایقله فرقله اوله میه جنی
بودقایق طبیعی یا باحیاج هیچ بیله من و آکلایه مازلر .
اسنادک نه اولدنی بیلمک ایچون طول مدت
چالشمه رق و تدقیقانه بولونه رق اختصاص کسب
ایچک لازمدر . اسنادک فائده سی ادراک ایچون
تاریخ ، طبقات رجال ، انساب ، تداخل اقوام ،
مهاجرت ائم و مذاهب فرق اسلامیه بی بیلمک
ایجاب ایدر . ایشته بوکا بناء درک محدثینک محقق لری
بوعلمله دأثر کتابلر یازمشردر . بوعلملرک هبسی
علی وجه الکمال برکیمه نکی بیلمه سی مستحیل
اولدیندن هر محدث ، محتاج اولدنی بوعلملردن برنده ،
یا ایکسنده اختصاص حاصل ایدرک دیگر لرنده
اهلته مراجعت ایچک بویکلکنی کوسترمشر .

محدثیندن بعضیلری تاریخ و طبقات رجاله ،
بعضیلری جغرافیا و مهاجرتده ، برطاقی انساب
و تداخل اقوامده متخصص ایدیلر . ابو محمد
رامهریزی ، امام بخاری و مسلم و یحیی بن سعید کبی
هیبسی جامع اولان اکملرده یوق دکلدر . بواحتیاجک
تأمین ایچون ائمه حدیث تاریخلر ، معجم البیادانلر ،
کتاب الانسابلر ، طبقاتلر یازمشردر . امام بخارینک
وامثالک تاریخ ، دیگرلرینک طبقات رجال
یازمسی هب بواحتیاجی تطمین ایچوند .
اسناد : بر حدیث ، یاخود خبر و یا اثر متنی
خبر ورن کیمه نکی تحمل ایتدیک ، یعنی کندندن
استماع ایتدیک ذاتی کیفیت تحمل واستماعی و آنک
استماعی کیفیتنی مشعر صیغه مخصوصه ایله ، کذلک
آزاده کی واسطه لرده هر بری کندینک کیفیت تحمل
واستماعی بوجه معرفه اوده ایدرک صیغه لرله
ادا وروایت ایدرک قائل و یا عاملنه اسناد ایتیمیدرک
بوکا اسناد وطریق خبر دینور .
بو تعریفمز ، بر تعریف علمی اولقدن زیاده
تعریف توضیحی درک محل بحث بویه ایجاب ایدر .
بوندن سوکرده اسنادک آلتی یدنی حالی واردرک
بوراده ذکر کی موجب تطویل اولمچندن ترک
اولمشر .

اسناد تا پیغمبره قدر ایریشن برطاق اسامینک
جدولندن عبارت اولقی لازمکیر . بوده ، پیغمبرک
سوزلرینک و حرکتلرینک خاطر هسنی شفاها باشقه
برنه نقل ایچک و بوخطراتی روایت ایدن کیمه نکی
اسلر قی عقلنده طوعنی دیمکدرک حضرت پیغمبرک
ارتحال ایتدیک زمان جاری و مرعی اولدنی فرض
ایچک اساسی اوزرینه مستنددر . حالبوکه او وقت
بویه برشی یوقدی ! وهنه دوشه جک اولانلر ،
چوق آلدانلر بو وهنه قایلانلر ، اسنادک وقت
سعاده و حتی وقت محابده مرعی و معتبر اولدنی

ادعا ایچک ایستلر .

کتب سته حدیث و مسانید عشره ودها قدیم
اجزای حدیث ، عمومی و خصوصی کتبخانه لریمزده
موجوددر . بونلرک هیچ برنده انسانی بویه سقیم
برفکره دوشوره جک تک براسناد تصادف ایدلر .
بو کتابلری تدقیق ایدن مهره متقدین و ائمه
جرح و تعدیل و شراح کرامده بویه برشی دیهمه
مشردر . بعض اسانیدی اسباب عیدیه بیانیه
تنقید ایتدیکری حلاله هیچ برنی فلان مصنف
ترتیب ایتش دیبه برحکله جرح ایتیمشردر .
بویاده کتب (جرح و تعدیل) برشاده عادلر .
اگر (صحیح مسلم) ایله (صحیح بخاری)
دقیقه مطالعه اولونسه اسنادک احمیت نمایان اولور .

شیخ راهبر

علم خیال

خیال ابقانه مخالفدر . (بن ، بوکا بدرجه یه قدر
ایناندم) دیهمه سکر ، سرانی اجسام طبیعی
عدادینه ادخال ایدمه به جک کز کی عنقایده دفتر
حیواناته قید ایتدیره من سکر ، فقط (خیال ایمانه
منافیدر) درلرسه اینانما . یوله دوشن بر طاشی
قادریمق بیله حسن یتنه مقارنت شرطیه ایناندن
معدوددر .

بوراده وهی خیالندن تفریق ایچمیلر .

معلومدرک : بزده قوه طبیعی بی غرضسنده
استخدام ایدن برقوت وار . خیال دیدیکمز بوقوت ،
محسوساته حکمی شامل اولاجق بر حق تصرف
ادعاسنده بولونویور ، بونی بزه ایسترایسته من قبول
ایتدیریور . بوسراده بز حقیقته وجودی اولمایان
شیلرک دخی تحت تأثیر و تسلطنده قالیورز ، بونلرده
و هیاتندر . صور خیالیه بی صور وهیمن تفرقه مقتدر

خیاله (وهم) نامی و بر مرکب ایشک اینجندن حقیق
ایسته یورز . حال بوکه خیال ایله خویله دیدیکمز ، حد
فائنده باشقه باشقه شیاردر ، (علم خیال) خیالی خویله ایدن
تفریق ایدن بر علم دیمکدر . بویاده بر فکر ایدینه
بیلمک ایچین شیخ اکبرک ایضاحات آیه سته نصب نظر
ایچکلکمز لازمکیر . (فتوحات مکیه) ده دیورک :
(صور خیالیه مرکب جله سی ممکنات محسوسه
دندر ، ممکنات محسوسه و قوعه کلن تعیرات حقه
عالم اولدنی کی حضرت خیالک محسوسانده کی
تصرفده تنوع خواطر صورتنده وقوعه کلن برنجی
الهی اثریدر .

حضرت خیال ، محسوسات ایله معانی مجرده
آراسنده خائر تأثیر و تصرف اولان بر حضرت
متوسطدر ، ممکنات محسوسه معانی مجردیه آنجق
تحیل واسطه سیله کسب ارتباط ایدر .

معانی کت قوال محسوسه ده ظهورسته توسط ایدن
قوه خیالیه : عالم برزخ ، جمع البحرین ، ملتق البحرین
دیدیکمز عالم مثالدر .

بو عالم معانی صفاتده کندینه مناسب اولان
اجسامه تمثیل ، حتی تجسد ایدرک بر عالم غیر
عنصریدر)

حسن ، عقل ناصل دوجار خطا اولویورسه ،
معمل خیالندن حیقان هر شیکله عینیه حقیقت
اولماسی لازم کیر . القاط ایچین (علم نحو) فکر
ایچین (علم منطقی) نه ایه : صور خیالیه ایچینده
(علم خیال) اودر . خیالک خطا احتیالندن سالم اوله
بیلمه سی ، موازین معانی به رعایتیه ممکن اولور . بو
اعتباره کوره (علم خیال) حضرت خیالک عالم امره
کیفیت اتصال و اتصالندن باحث بر علم تمثیل معانیدر .
اهل کشفک عالم غیبه عالم اولان استکشافاتی
تمثیل معانیده کوستره بیلداکاری بر فضل مکتسبدر .
براهل کشفک کشفنه اعتدال اولونماسی ، علم اسبابه ،

علی خطابه علم تجلی به علم کمال و نقصه علم معرفه النفسه علم امراض و تدایوی نفسه درجه و قوفیه محاکمه اولونور . اولیاده بو ، بر فضل مکتسب در ، تجسد معانی انبیاء کرامده وقوع بولور . صور کونیه ، صور معنویه ایله هو هو اولور . آیتانک ملک کوزمسی بوساسه استناد اینجکده در .

عالم امر ، عالم غیب ، جناب حقیق علی الماده انسانلردن ستر ایندیگی بر عالم دیکدر . عالم خلق که بو عالم کون و شهادتدر ، بوراده هر شیء سببی ایله قصوره مجبور . سبب طبیعی بر شیء تصور ایدهمه یز ، عالم غیبده ایسه بر شیء سبب طبیعی ایله تصور حاجتاج یوقدر ، حقایق غیبیه برهانه محتاج دیکدر . یز ، بر عالم عنصریده بولوندیغیز اینجین اولیانک کشفیات غیبیه سیله مکلف طوطولماقی . چونکه بولردن کی تمثیل معانی قوتی هیچ بروقت انبیاده کی تجسد معانی حدینه واصل اولاماز . بوجهتله تحیل و تمثیل ایله تشریع و تنزیل باشقه باشقه شیردر . انبیاء ، معانی غیبیه فی فضل الهی ایله عالم حسن و شهادته تماماً نقل ایده بیلرلر . هر نه ایسه برینه موضوعه عودت ایدهلم :

ممکنات محسوسه دن چیقارمیلدیگیز معنایری بیله زده یاشادان خیالدر . بوتأثیراته هر حالده فی اساس بر طاقم قورونولر نظاریه باقیلاماز . خیال ، اووقت قورونولر اولورکه : بی مال اولسون . خیاله قوت و برک ، حس و عقلی اهل ایتمک دیکدکدر . حائر اولدیغیز قوتلردن برینک استعمالی ، دیکرینک ایتالی انجاب اینیز . کوزم کورسونده وار سین قولاغ ایشیمه سین دینیه من . هر تحیلده آشنای ، یوقاری برنجیلدر . مثلاً شاعر عصمتی ، شوخیالی مظلومه بی یازمش اولماسندن دولای مواخذه ایده بیلریمیز ؟

ظاهره نظرگاه تحیلده ساده

هر رده بکاجلوه عاقل اوخیالت کاهیجه شفقدر دوغار انوار سبادن بحر ایله قدومیه ورن کون کی زینت کاهیجه اولور برصوکنارنده بدیدار تنها بکا اول مالکة عالم وحشت بعضاًده اولور دالغمل آردنده نمایان

ایندیکجه تلاطم اوسراب ایدیت بو عظمومه سراپا بر ذکر خیالدر . اما (سراب ایدیت) تمیزی طوغرو دگش ، سراب ایله ایدیت . شکلری امتزاج ایده من مش ، شاعرک امورنده بیله دیکدر . این دوشونولورسه : سراب ایدیت ده لساناً دخی بر مناسبتیزلک یوقدر . سراپی موجودات مادی اینجندن اووقت چیقاروب آه بیلردیکه : بو اشکال کوتا کونی کوسترن چه لازری خریطه عالمدن چیقارمیللم .

فخر رازی ندر بر سه دیسین ، نصیر الدین طوسی سراپی ده پک اعلی موجودات طبیعی دن عدا دیسور . هر شینک آل ایله طوتولسی نندن لازم کلیور ؟ خیال دیکلری ده بویله در . (سراب) بر شهری ، اونک ایلیمه سی ، باغلیخی ، بستانلری ناصل زده عکساً نقل ایتدیرمیلورسه : خیالده شهرستان حقایق امریک و لو بر قسمنی اولسون بزه کوستره بیلر . شیخ اکبر دیورکه : (شعر) شعور دندر . شعر ، بر شعور لطیفدرکه : حکمی قبل الاشباح ارواحده دویولور . ارواحده اشباح ایله رسم تناسکی عالم خیالده اجرا اولونور) تناسک اشباح و معانی مسئله نه باقیگیز . این باقیلر سه زوالی برقرانسز فیلسوفک تناسک معانی بی تناسک زعم ایندیکنه تعجب ایدیز . خیالی دکل ، وهمی بیله قولای قولای اورتهدن قالدیرامیور . معلومدرکه (کیما) دینلن شیء ، اوللری بر خیال ، حتی بروم ایدی ، باقری آلتون باقی قورونتوسی ، مجرای شونی دولاشه دولاشه

بر علم خصوص اولدی . بو کون کیما نک قارشیدانی ایش قالمشدر .

دیکلکه : قورونولرک بیله حقیق وجود ایله ولو بر قوه منیه حالنده اولسون اوزاقدن اوزاغه بر مناسبتی وار . انسان ، بوتون قوی و ملکاتیه انسان دیکدر ؛ اوت ، انسانده وهمی کی ابطال حقیقته ساعی بر قوت اولماسه یدی بلکهده حقیقته بو درجه قدری آکلاشیلامیه یقدی . هر کس او هاهمه امیال مضرمسته مخالفتله مظهر هدایت و فضیلت اولما یورسی ؟ شیطان بیله بوش بره یارادیش بر شی دیکدر . وجود اولماسه یدی عدمه اصلاً اهمیت ورن اولماز دی ، شرک اولماسه یدی توحیدک قدری بیلمه زدی . خزان خلقت عقللاً محاکمه منته مقتدر اولما دیغیز حقیقته لاره طولور . بولرک بر قسمنه حواسمه لره ، بر قسمنه ذهنمه لره ، بر قسمنده خیالمه لره تاس ایدیسور . و همزه لره تاس ایدیکیمز ایشلر یوق دیکدر . بوقوتلرک بیکلرجه ، بلکه یوز بیکلرجه سنه لک مساعی مشترکه متادی سیله چالیشه چالیشه بر طاقم صور حسیه و فکریه ، اشکال خیالیه و قلبیه و معنویه آره سنده یورو یه یورو یه ، صورتلرله چارپیشه چارپیشه بولو . ندیغیز نقطه ی قدر گش چقمشیز .

دارداغان داده

احمر لطیف

ذی الحجه و محرم غر دلری

« ذی الحجه غرمی »

اجتماع نبرین ۱۳۴۳ سنه می ۲۹ ذی القعدة کونی صباچی اذانی ساعت ایله اون ایکی ساعت ، اوتوز اوچ دقیقه ده ، یاز وسطی ایله طقوز ساعت ، اون یادی دقیقه ده ، واقع اوله جق ، حین اجتماعه فرسیرنده بطاشندن شمسى حد معین مرتبه سننده سبقت ایده میه یجکندن فر فوق الافق آتینی صالی کونی آقشامی چهارشنبه کیجه می اذانی ایله اون ایکی ساعت ، یکر می بش دقیقه و یاز وسطی ایله سکر ساعت ، قرق سکر دقیقه مکت ایدوب غروب ایدیه جک ، مذکور چهارشنبه کیجه می اذانی ایله یدی ساعت ، اوتوز آتی دقیقه ده ، یاز وسطی ایله اوچ ساعت ، اون بر دقیقه ده قر شمسک شعاعندن جیقه جق ، مذکور چهارشنبه کیجه می هلالک نوری بیکده اوتوز بش بولنه جق ، بو وضعیته بولنه جق

آتینی بازار آقشامی بازار ایتسی کیجه می اذانی ایله اون ایکی ساعت ، بر یوجوق دقیقه ده ، یاز وسطی ایله طقوز ساعت ، طقوز دقیقه قدر مکت ایدوب غروب ایدیه جک ، بازار ایتسی اذانی ایله اوچ ساعت ، ایکی دقیقه ده و یاز وسطی ایله اون بر ساعت ، فرق آتینی دقیقه ده ، قر ، شعاع شمسدن جیقه جق ، بازار کونی آقشامی هلالک نوری بیکده یکر می بش بولنه جق ، بو وضعیته بولنه جق اولان هلالک بازار ایتسی کیجه می روتی ممکن اوله میه یجقدر .

ذکر یکن بازار ایتسی آقشامی صالی کیجه می اذانی ایله اون ایکی ساعت ، الی دقیقه قدر فوق الافق قر مکت ایدوب نقطه منیب شمسک درت بوجوق درجه جنوبنده غروب ایدیه جک ، هلالک نوری بیکده سکسان بش بولنه جق ، بو وضعیته بولنه جق اولان هلال ، ایکی اوچی جنوبه متوجه و معتدل و منور رویت اوله جق و صالی کونی ۱۳۴۳ سنه ی غره ذی الحجه . الشرفه می اوله یجقدر .

« ۱۳۴۴ محرم غرمی »

اجتماع نبرین ذی الحجه نیک یکر می طقوز نیمی صالی کیجه می اذانی ایله درت ساعت ، بش دقیقه ده و یاز وسطی ایله اون ایکی ساعت ، قرق بر دقیقه ده واقع اوله جق ، حین اجتماعه فرسیرنده بطاشندن شمسى حد معین مرتبه سننده سبقت ایده میه یجکندن فر فوق الافق آتینی صالی کونی آقشامی چهارشنبه کیجه می اذانی ایله اون ایکی ساعت ، یکر می بش دقیقه و یاز وسطی ایله سکر ساعت ، قرق سکر دقیقه مکت ایدوب غروب ایدیه جک ، مذکور چهارشنبه کیجه می اذانی ایله یدی ساعت ، اوتوز آتی دقیقه ده ، یاز وسطی ایله اوچ ساعت ، اون بر دقیقه ده قر شمسک شعاعندن جیقه جق ، مذکور چهارشنبه کیجه می هلالک نوری بیکده اوتوز بش بولنه جق ، بو وضعیته بولنه جق

اولان هلالك چهارشنبه كيجمى رۇيى فئا ممكن اولمىه جقدر .

سلخ ذى الحجه اولان مذكور چهارشنبه كوتى آقشاي پخيشنه كيجمى اذانى ايله بر ساعت، اون يدى دقيقه و يازوسى ايله طقوز ساعت، اللى ايكى دقيقه ي قدر قرفوق الافق مكن ايدوب نقطه مغيب شمسك بش درجه جنوبى غروب ايدىه جك وهلالك توري بيكده يوزاون بوله جقدر .

بو وضعيته بوله جق اولان هلال، ايكى اوجى جنوبه متوجه ايكى كيجك كى بوكك و آيدىنلى چوق اوله رقى كورينه جك و پخيشنه ۱۳۴۴ سنسى محرم غرمسى اوله جقدر .

بالاده كوسترله يكي وجهه ذى الحجه غرمسى صالدين، محرم غرمسى پخيشنه دن معتبر اولمى حساب نتيجه سيدر . بو غره لده شهادت ايله حسابك تعارش ايدوب ايجيه جكنى زمان بيلديره جقدر .

زداهل فنده معلومدر كه قمر شمس قبل الاجتماع اون ايكى درجه تقرينه شعاع شمسك آلتنه كيبر و بعد الاجتماع اون ايكى درجه تباعدنه شعاع شمسك آلتندن جيقار . قمر شعاع شمسده بولندي مئده نوري، نور شمسده مضحل و متلاشي اولور .

بونند دولاي اجتماع يرينه (حقاق) دينيلير . ارباب فندن موصلى ابو منصور سليمان بن حسين (ختار) نام كتابنده ان يگون [اى القمر] فى المباح حيث يگون مضحل النور وهوان يگون بينه وبين الشمس اثنى عشر درجه او اقل [قبل المباح او بعده] ، بيوريور . لكن فرق بعد الاجتماع شمسى اون درجه سبقت اينديكده نوري اصغرى ۰.۵۵ و سبرى سريع وعرضى شالى و برى حمل، ثور، دلو، جوندن برى اولق وهوا براق وكسكين و يا مغموم اولوب كئيف بولنق شرطيه فرق افقه قريب و رقيق كورلى سائر ارباب فلك تجويز كرده سيدر . سابق منجمهاى محمد عارف ۲۸ مايس ۱۳۴۱

« منظومه شمسيه »

مخفل مجموعه سنك ۴۱ نجى نسخه سندن اعتباراً فلكياته حائد يازديغ مقاله لرك، قارئين كرام طرفدن مراقبه اوقوندينى، آئنده بولونديغ متعدد مكنو بولردن آكلامقدهم . بعض ذوات طرفندن ايسه ، جملاً منظومه شمسيه افرادندن و باخاصه اسرار انگيز مریخ سياره سندن كافى درجه ده بحث ايكلككم مصرأ رجا ايدلكدهدر . بو جدى علاقه دارلق ، و بو عى آرزو ، بنده عميق بر تائير اجرا ايتكدن خالى قالمىدى . بالغايله تشكرله برابر منظومه مزه حائد تفصيلات اعطاسنى كنديمه بورج بيلرك تقديمه ياشلايورم :

مقدمه :

اكر وارسه ؛ حدودى و نهايى ، خلاق جهاندى غيرى به معلوم اولمان فضا اينجده ، برچوق بيلدزلرك مختلف لمسانلرله ايشيدادقلىرى هممز كورمكدوز . حوصله شرك ادراك ايدمه يه جكى درجه دهده اوزاق بولونمزلردن طولاي اوقاق بر نقطه كى كورين بو بيلدزلر ايسه پك بيوك بر كره اولوب مضى بالذات درلر . لسان هيئتجه بولره « ثوابت » طورانتر « دينوركه » بولسميه ، پك اوزون زمانلر ايجون يكدىكريله اولان وضعيتلىرى محافظه ايتكزلردن طولاي در .

حال بوكه ثوابت كى هيچ برى حال سكوتده دكلدر اساساً فضا اينجده حال سكوتده هيچ برى يوقدر . جلمسى پك مدعش سرعتلره قوشوشمقده ايسدهده مسافلر نك بو يوكلكندن طولاي آز زمانده تبديل موقع ايتكلى آكللاشيله مامقدهدر . بولرك ضيالرى دائماً تيزلر كدر . بر آجيليور ، بر قايانيور كى كوريلورلر . سبى ايسه ، پك چوق سنه لرده زه واصل اولان ضيالرينك دائماً حال فورانده

بولنسيذر . چونكه كافى طبقى بزم شمسز كى بر منيع حرارت وضيا اولان برر كوشندر . هيچ شمه ايدلاميليركه بزم كوشمى دنى اوزاردن پك اوقاق بر نقطه مضيه كى كورينور .

ميليارلره بالغ اولان بوكوا كيدن باشقه ، كوك يوزنده ، باشقه ماهيته بر قاج بيلدز ده و اردر . مضى بالذات بولمقدارندن ضيالرى تيزرك اولوب بالعكس كال استقرارله ايشيلدارلر . عددلرى ؛ عطارد ، زهره ، مریخ ، مشتري ، زحل نامرله بشدر . بو بش بيلدز تماماً دنيامن ماهيته كره .

لردر . و ، يواش يواش ساده هر كون تبديل موقع ايدرلر . بو بش بيلدز دن باشقه « اورانوس »

لاحق و « نپتون » حسابان نامرله ايكى بيوك سياره ده و اوارسده هرايكلىده دور ينسز كوريله مزلر ؛ زيرا ايلك بش دائه سته نظراً بولرك بزم اولان مسافلى اولمقده زيادهدر .

مع مافيه ؛ بو مسافلر ، ثوابت بزم اولان بعدلر ياننده صانكه بر نقطه كى قايير . فى الحقيقه بزم كا اوزاق اولان سياره مرك شمس قدر مسافسى تقريباً درت بوجوق ميليار كيلومتره اولدي حالده ، منظومه مزه اك ياقين ثابتنك اوزاقلى ۳۱ ترليون كيلومتردهدر . بويلدز ايسه ؛ « قتلورس » بر جتك « آلفا » ثابته سيدر .

ساعته آلتش كيلومتره قطع ايدن بولوقمو . تيف ، نپتونه تقريباً سكر بيك سكر يوز سنهده و « آلفا قتلورس » كوشنه آنجق سكسان بش ميلون سنهده مواصلا ايدميليور . بيلنملى دركه خلاق جهان حضرتلرى ، آتف الذكر ثابته دن ده ياقين ، بشقه برجرم ساوى يارانا مشدر .

ايشته ؛ بوندن طولاي ، ثابتهلر حقيقتده پك بيوك كوش اولدقلى حالده ظاهراً پك اوقاق كورينورلر . خالوكه ؛ « آلفا قتلورس »

دن نيجه ميلون كره اوزاق ثوابت واردركه ، قسم اعظمتك مسافلى بيله اولجيه مامشدر . بوياده بر فكر ايدنه بيلمك ايجون (امرئ مسلسله) نك مشهور سحابيه سنك ذكرى كافيدر . خيانتك ، اورادن بورايه كلى (۱۷) ميلون سنه دن فضله بر زمانه محتاجدر . اك ياقين اوله رقى اوله رقى ذكر اينديكمز « آلفا قتلورس » خيالى ايجون درت بوجوق سنه كفايت ايدر .

منظومه شمسيه :

مركزه كوش بولونق اوزره مختلف نصف قطرله سكر عدد دائره رسم ايدرسكه ، منظومه من حقتده اك ابتدائى بر قكره مالك اولوروز . بولردن :

رئحى دائره ؛ عطارد سياره سنك ،
ايكنبى ؛ زهره ،
اوجنبي ؛ اورانوس ،
دردنجى ؛ مریخ سياره سنك ،
بشنى ؛ مشتري ،
آلتنبى ؛ زحل ،
بدنجى ؛ اورانوس ،
سكزنجى ؛ نپتون و بوجوق اولور .

حقيقتده ايسه ، و محركلر تام دائره شكندمه بولتوب شمه اولان مسافلى دنى لاعلى التعيين دكلدرلر . يعنى مسافلر بر قانون رياضيه تابع اولوب ، سيارات ، حرركات انتقاليله لرندمه على الاكتر طولانى اولمسان برر قطع ناقص رسم ايدرلركه محراق نقطه سنده كوش بولنور .

محركلر اينجده دائره به اك قريبا اولان زهره نك فلكيدر . محرك اك بوزوق اولان سياره ايسه عطارد در . بوسياره نك (اوج) و (حضيض) نقطه لرينه حائد فرق ، محرك قطار كيرونك بشده برينه مساويدركه بوده پك چوقدر .

آينده كى جدول ، سياراتك شمه اولان مسا فكليله مدت انتقاليله لرى ، يعنى محركلرى بر دفعه

Hakkı Tank Us Koleksiyonu Süreli Yayınları

لاپور اتوارلره منحصر بولونوب اقتصادی استحصالی اولمیشلارین محرک و واسطه سیله وجوده کلمن بر قوت اولمیشدن موضوعدن خارج قالیر .

یلده کیرمترلی ایشله تن روزکاردره هر کسجه معلوم اولمیش کپی یل ده کیرمترلی پک اسکیدنیری قوللانیلمکده در روزکاری اکسیک اولمایان پوکسک حوالیده صولک زمانلرده هوانک سرعتدن استفاده ایتک ایچون اوقاق یل ده کیرمترلی بایلمیشدر .

بوصورتله صو باد هوا چکیلیر ، الکتریک باد هوا استحصال اولور . بکانه مصرف تاسیس ایدن عبارتدر ، صو ده کیرمترلی ده هکذا هر کسک معلومیدر .

(تورین) صوده کیرمترلی تکامل بر شکلندن باشقه برشی دکدر . شلاله لرده ؛ دوشن قوتک ، قفلت و سرعتک تاثیریه صو ایچنده ایشلار . تاسیس ایدن باشقه مصرفلی یوقدر . نه چاره که هر ده شلاله موجود اولمیش کپی شلاله ک جوازنده قوت استعمال ایدیمک ایچون الکتریک استحصالی ونقل لازمدر . بوا ایسه هر شلاله ک قوتی و متشکک مالی قدرتی هر زمان ایویقون کلمن . بو محرکله محروقات نامه برشی صرف ایتکلمدن اوجوز ایسه لرده استعمالی نسبة محدود قالمقده در .

بخر ماکنه لری بخارله ایشلر . بخار ایسه معدن کوموری اعانه سیله ایدیلر .

اشتغال موتورلری مختلف درجه ده بترین (بو مختلف درجه بترینک کسیدنه مخصوص اسملری وارسه بتر هیسنه بترین دیوب کیمیش) غاز و اسیرتوایله ایشله بنلدر . اوطوموبیل ، تراکتور ، طیاره ، موتور بوط و طاقله طاقیلان موتورلر بترین و غاز موتورلریدر . بونلرک دور عددلری بیک ایله اویچیک آراسته در . عمومی حرب یوزندن طیاره و اوطوموبیل صنایعده پیشنه ظرفنده الی سته لک ترقی ایتدیریلن موتورچیلک ، صولک

زمانلرده دقیقه ده دت بیک بش یوز دور یا یان موتورلر اعمالنه موفق اولمشدر .

پترول و اسیرتوایله ایشله بن اشتغال موتورلری نسبة اوقاق بر یکنون تشکیل ایدلر . اشتغال موتورلری (قیصر غاز) ایله ده ایشله مکده در (قیصر غاز) ، (غاز و زدن) تسمیه اولان برماکنه ایچنده مانع کومورندن ، اودوندن و یا معدن کومورندن استحصال اولونور .

داخلی احتراق موتورلری ، مازوت و آغیر یاغ تسمیه اولان باقی و دیگر چشید یاغله ایشلر .

موتورلر ایچنده اک آرمصر فلیسی مازوت ایله ایشله بنیدر . بر موتورک صرفاتی دور عددیه متناسب اولمیشدن تصدیقی غیب ایچمن دور عددی تزیل ایچون مازوتله متحرک موتورلر ثابت اولمیشلری زمان بیک حجمده بایلیر . مازوت موتورلرینک آلم فاکتورلی پوکسک اولمقه برابر قوللانیلیشدیر .

دیگر طرفدن مازوت ، یعنی (خام پترول) ک اوجوز اولمسته بناء بوماده یی استعمال ایدن محرکله تعیم ایتشدیر .

مازوت موتورلرینک اک بپوکلی کیلر ده قوللانیلیر . برکی اوج دفعه کومور آلمقه بایلیقی سیاحتک ایکی بوجوق مثالی بر کره مازوت آلمقه بایلیر که هم کومور آلمقه غیب ایدیلن وقت قازانمش ، هم ده کینک ساحه فعالیتی آرمش اولویور . صولک زمانلرده بارسه بر روس ، هندسی مازوتک دوعریدن دوعری به اشتغال موتورلرنده استعمالی ممکن قیلان بر اصول کشف ایتش و پوکشی فرانسه حکومتته هدیه ایلیمشدر . پوکشک نهدن عبارت اولمیشنه دایر فرانسه محافل عسکریه سندن برشی سولممه مکده در . مع مافیه پوکون فرانسه لرمنونیت و اشترای ورن پوکشف امید باغلامق ایسته یورلر . بعض متاویلر ایسه پوکشک موتورچیلکده وجوده

کیرمده چکی بونک انقلابی قبول ایله برابر انقلابک درجه وسعت و اهمیتی حقنده کهانده بولونولاماز اعتقادنده درلر . هر کسجه مسلم برشی وارسه اوده پوکشک تطبیق عقیبنده بر قاج یوز میلیون فرانک فرانسه ده قاجانی کیتدر .

صنایعده ، تجارتده زراعتده و الحاصل قوه محرکه به احتیاج کوسترن هر ده قوللانیلیقی میخانیکی قوت آتیق بوسایدیمز محرکاردن بری اولمیشدر .

بونلری کوزدن کیرسه ک کوروزک هوا و صو ده کیرمترلی اوجوز و عملی اولمقه برابر بیک بر قوت وجوده کیرمترلی . روزکار خفیلر و یا بوسبوتون طورور ، صو طوار ، آزالر ، قورور .

(تورین) لرده بیک قوت استحصالی بیک شلاله لر باغیلدر . کوچوک تورینلرندن استفاده ایسه بر قاج شخصه منحصر قالمقده در . بخار ماکنه لری موتورلرک عمر لیبی اولمیشنه رغما فاکتورلرینک پوکسکی و معدن کومورینک نقلدن کی مشکلات یوزندن بالخاصه ده کیزدن و یا دمیر یوللرندن اوزاق برلر ایچون استعماللری غیر قابل اولویور . چونکه یوله چیقان اون طون کومورلر بر بوجوق طون اکسیله رک منزل مقصودینه ایریشمسی کیمسه ک خوشنه کیده یور .

عملی و قوللانیلیقی قولای اولارقی بترین ، غاز و مازوت ایله ایشله بن موتورلر قالیر . برماکنه ک اک مهم جهتی آلم فیکتور بوکسک اولماسنده دکل ، او آلم فیکتور کوره صرفاتی ده نظردقه آله رق وجوده کیرمترلیک ایش و فاکتورده اوجوز ایتک یختمی یوان اولور دیرلر . بومثل موتور ماکنه لر ایچون باشند باشه دوعرودر . اوجوز ماکنه ک وجوده کیرمترلیک سی ، بهالی بر ماکنه ک وجوده کیرمترلیک سیدن بعضاً ایکی مثلی

اولوق اوزره دائما بهالی چیقور . برماکنه ک آلتیدن صکره نظردقه آلتیناجق شی صرفایتدر . صرفیات بودجه سنک اک مهم یکتوده محروقات تشکیل ایدر . محروقاتی قولای و اوجوز آله ایدیلن بر ماکنه نه قدر بهالی اولورسه صاحبنه چایوق حقق اودور .

بزو بون بترین ، غاز و مازوتی ایچنی ملککتردن ادخال ایدیلور . بر دقیقه بیه ایشله دایان کور بر قندیلدن ، ملککتن دیشاری به پارم آقیور . بونلره ساده باره منی و یرمکه قالمبور . آبریمه بونلره باغلی ز . چونکه بون دنسانک پترول منبعلری انکلیز - هولاندالی (شهل) و (دوچ) شرکتله آمریکان (ستاندارد اویل) قومانیه سنک ملکیدر .

بوشرکتلر یکی بر پترول منبعنک صاحی اولوق ایچون بونون واسطه لری سفر بر حاله کیرمترک بر برلرله چاریشیورلر ده ماللری صاتیق ایچون ده ا قولای و ده ا عملی بر یول طوارقی پیاسه لری بایلاشمیشلدر . بر برلرینه رقابت ایدوب فیاتی دوشورمکدن ایسه بونون دنیا ملککترلی تقسیم ایتلدر . هر شرکت حصه نه زمسی اصابت ایدرسه اوزاده ایسته دیکی فیاته صاتمقده در . بوا قارش طورمانک امکاتی یوقدر . دولتر بیه بو معظم تشکیلات قارشیننده عاجز بولوشورلر . شرکتلرک مغلوب ایدمه چکی رقیب یوقدر . پترول ایشلری ایله اوغراشان ایکی یوز الی بی متجاوز و هر برینک سرمایه سی اهمیتی یکنونلر طونان شرکتلرک اسملری بلجیقانی ، فرانسه ، روس ، رومانیالی . . . الخ اولمقه برابر هیمی بوشرکتلرک قونترولی آلتنده در .

پترول و پترولدن چیقان غاز و بترین و امشالی مواد بونک تجارت ، زراعت و صنایع عالنده اودرجه مهم بر احتیاج تشکیل ایدر که بونی ایضای ایچون فعالیت بشریه ک هیمی تعداد مجبورشی قارشیننده قالیر .

فرانسه، اوطوموبيلچىلىك وموتورچىلىكى مىل صنعت سايدىنى دىنيانك المكممل اوطوموبيللىرىنى اعمال ابتدايىكى حالده همان همان پتولى يوق كيدر . بوقىمىلى مايى اجنيداردن صاوتون آلير . تتره ايدنلر ايچون ، اككنىك فكريله اوطوموبيله بىننلر ايچون ر ايكي فراق فضله وىرمىك اهميتى يوقدر . فقط تجار ، صنعتكار ويا جىفتى ايچون بونك اهميتى واردر .

فرانسىز قىسماً مسئلهنى حل ايتىشلردر . زراعت تراقورلرنده ، قابونلرده آرقى مانقال كومورى قوللانورلر .

مانقال كومورلردن غاز استحصال ايدن ترتيبات ، يعنى (غازوژدن) قابل تقدير و هرايسته نيلن اوطو . موويل ، قابيون ويا زراعت تراقورينه طاقيوب ، سو كوكلنمىددر . بوسايده يوزده ۶۰ حتى ۷۰ كجى مدوش تزييلات الله ايدىلشدر .

غازوژنى قابيونلردن مركب مسابقتلر ترتيب اولومش ومهم نتيجلر آلتشدر .

بوندن بزم آكلابه جىغىز : برقامييون صاحبي بركيلومترو يول كيدرسه عيى بارا ايله مانقال كومورى قوللانان ايكي كيلومترو يول كيدهك . بر جىفتى بر دوئم قازييورسه عيى بارا ايله ايكي دوئم قازا . بيلهك .... الخ [۱]

ساده فعاليتك آرقامى كارمزدكل ، اوستهك بارانك تملكتمه قالماسى دىك بيوك كارمزد . كومورى كندى يالانلر ايسه دها فضله كار ايدىلشدر . غازوژملر واقعا حرب عموميدن اولده وارى ، فقط آغىر ثابت ايدىلر ، قوللانلىلرى كوجدى .

[۱] قنير غازلر حركتك اوچده بر قوتى آزالشيدن عيى بارا ايله ۳ كيلومترو ۳ دوئم اولاجى برده ۲ كيلومترو ۲ دوئم اولوپور .

شيدى يايلانلر قابل نقل اولوب برقامييونده اشيايه لازم كلن بركلر هيچ برى قابلامادن ، فضله بر قالالاه سبب اولادن طاشلييورلر . ياقدقلى كومور ايسه آغاچلردن بودانان دالردن اعمال اولونوپور . بىنا عليه اورمانلر تراك حافظه عمرانى ايچون آغاچلر ك فن داشرسنده بودانلارنى لازمى ديه بيليرزكه آرقى بزه كندى مىل حيروقا تزله ماكنلر بىزى ايشله تيهيله جىز . همده بلك اوچوز ايشله تيهيله جىز . ايشته بونك ايچونلر كى توركيه نك زراعت و اقتصاد دياننده يكي براقى آجىلا بيلير .

مشر مظهر

حسن وعشق

ايكنى بلى

شيخ غالب مرحومك بواش اشهرى ، مخفل مجموعه مى اداره منجه طبع ايدىلش و فوق العاده رغبت كورمىشدى . موجودى قلاماسنه بىنا پراكندى فورمالر ك اكمل صورتيه ايكنى دفعه اولارق باصدير بلى . فباتى ۱۵ پوسته اجرتيه ۲۰ غروشدردر .

رجاه :

مجموعه ۴۹ نجى نسخهدن ابتداء سنه ۱۲۵۴ هجيدن اعتباراً آلتى آلتى آيونه يازيانلر ك مدنى ۶۰ نجى نسخده ييتدىكي حالده او ذوات كرامه بز مجموعه كوندرمكدن كرى طور ماذق . بىنا عليه اونلر كده - دوام اوسالى آرزو ايله دكبرى تقديرده - آيونه بدلى يوللامالرى صورت مخصوصه ده رجاء ايدمىز .

مخفل مدير مولى : طاهر المولى
استانبول - مطبعة ناصره

اداره خانه مى :
باب خالده
(يكي كوكبه)
مطبعه مى نوڤتكمى
دايره مخصوصه

علمى ، ادبى ، اجتماعى و شهرى مجموعه در .
صاحب ، مديرى ، محررى : طاهر المولى

۲۳۸

مشر مولى :
ماتك قنعه نام بارلر مع الشكر قبول دلش
اولونور . يازانك تحصيل قىل ، يازانك ماذق
نظر دفته آلتى . كوندوريله جانك آناوونلر دشتى رجه يازيش اولاليدى .
كلن يازيلردن شان آيونلر كوندلر تارخ سراسيله دوچ ايديلير .

تلك پكن سنه ۱۲۵۴ هك چوق معلومات مقيدى حاوى اولان نسخه لى منظمآ ديكلمش وادزه لرلرته قالىن زر قالىق كچيلهك مجلد كتاب حاله كيتيرلشدر . خيرا لايى اولاليلهك بو لايى كيتالردن برنجىك موجودى ييتش ، ۱۲-۷ نجى نسخه لى پراكندى اولارق قالمشدر . برنجه مى ۱۰ غروشدردر . ۳، ۴، ۵ و ۶ نجى جلدلر ك بدلى پوسته اجرتيه بار يوزر غروشدردر . طوڤرودن طوڤرودن اداره خانه يه داخلدن ۳۰۰ ، خارجدن ۳۵۰ غروش كوندوريله يكي صورنده هر دوت جلدى يوللاير .

مندرجات :

مخفل علمى : يكي سنه و هجرى تاريخ - طاهر المولى . تفسيرلر ، مفسرلر - برعملى جودت اقدى . استاد - زاهر اقدى .

مخفل ادبى : نعت شريف ، تحميس - طاهر المولى .

مخفل تاريخى و اجتماعى : توكلكه داور راز - طاهر المولى . قلميل قلامازيون - عبدالرحمن بك . (آموندسەن ك قطب شال سياچى - سدى بك . پارسده طاووقچىلىق سركيسى زيارت - رشيد مظهر بك .

مخفل علمى :

يكي سنه و هجرى تاريخ

جناب حق ، حلولى مسعود و متين بيورسون ، سال هجرى ۱۳۴۴ نجى دوره سنى ادراك ايدىيورز . اهلىنجه معلوم اولدىنى اوزره هجرى تاريخ ، عليه الصلاة والسلام اقتدىلر ك مكدن مدنيه هجرت بيوردينى سندن باشلار . شهورى ، قرى اولدىنى ايچين بىر يىلى ۳۵۴ كون ۸ ساعت ۳۵ ثانيه لك زماندن عبارتدر . شرفده كى قوملر ك چوقلر كى عربلرده بك اسكيدن بىر فرق صفحات مرئيه سنده دقتلر

چونکه : رجب (لحره) ، دیگر اوج آید ده (حج) زمانی ایدی . بو آیدره زیارتجیلرک و حاجیلرک سلامته مکبه کلوب کیتملری وطیبی آلیش و بریش اجهلری ملتزم بولونوردی . بعضاً اشهر حرمدن برینک حرمتی دیگر آیه تأخیر اولونوردی که بوتأخیر (نسی) دهیلیدی . بعضاًده بر آی علاوهسبله سنی اون اوج آیدیلردی . معلومدرکه سنه قریه ، سنه شمسیدن اون بر کون قدر نقصاندر . بو نقصان طولایسبله هر ایکسی آراسنده اوج سنه شمسیده بر شهرقوی فرق حاصل اولور . بو فرق مناسبتلهده حج زمانی ؛ بهاره یاز ، صوک بهاره قیش ، فصلارینه انتقال ایدره . حج موسمنک یاز فصلنه تصادف ایتیمی و شدتلی صیقاقلردن طولانی حاجلک کلمهسی کی عذورلره جاره آرانیلمش ، یهودیلرک یابدقوی مثالی اوج سنهده بر آی علاوه ایدلمسی اصول اتخاذ اولونمشدی .

اونجی سنه هجریده شرفوقوع بولان حج وداع ائانسانده نسی و علاوه اصولری طرف رسالندن لغا ایدیلدی و تقویم زمان ، اوقدجیق اولسون اصلاح بویورولدی .

دور صدیقی ، هم ایکی سندن عبارت برمدت ایدی ، هم ده بک غایله کی کش ، تقویمک داهای زیاده اصلاحنه و بر مبدأ تاریخی اتخاذه وقت بولونامامشدی . عهد فاروقینک ایلک سنلریده بویلمرورایلهدی . هجرتک ۱۷نجی سنهسنده ایدی که بصره والیسی اولان ابو موسی الاشعری دن وروو ایدن بر عرضدهده بعضاً بر مسئلهی دایر مخالف امرنامهلر کلیور . هانکیسی اول هانکیسی صوکرآ یازیش اولدیفنی بیلمهدهکیمز ایچین نه یایهجمزی کسدره میورده ده نیلیوردی .

بولندن باشقه ربورج سندنه کی میعادک کین شیعیانی ، کلهجک شیعیانی اولدیفنی اختلافی قالمشدی . بناء علیه حضرت عمر ، بر شورای علمی تشکیل ایدره مرک معتبر و منظم بر تاریخ بولونمانسی تکلیف ایددی .

ایران قوماندانلردن ایکن اسیر و بالآخره مسلمان اولوب مدینهده اولوران (حرمزان) ابرائیلرک (ابن سلام) وامنای یهودی مهتدیبری بی اسرائیلک قولاندیفنی تاریخی توصیه ایتدیله .

همچاهدن بعضیلری ده ولادت ، یاخود بعثت نبویهک مبدأ تاریخی اتخاذه رأینده بولوندیله .

نهایت حضرت علی کرمالله وجهه ، هجرت سنهسنک تاریخ اسلام مبدای اولمانسی تکلیف ایتدی و بوتکلیف اتفاق آرا ایله قبول اولوندی .

واقعا هجرت سنه محمدیه ، اون آئی ییل اولوی ربیع الاول آینده وقوعه کلشدی . فقط عربلرجه ایتدن بری محرم ییل باشی عد ایدیش اولدیفندن تعاملی ده کیشدرمک ایستهمهدهلر ، اوسته ییل مبدأ تاریخی و اوسته سنک محرمی ییل باشی اولوق اوزره قبول ایتدیله .

هجری تاریخک میلادییه ، میلادی تاریخک هجرییه تحویل اصولی :

عبدالرحمن شرفبک مرحوم (زبدةالقصص) عنوانلی اثرینک برنجی وایکینجی جلدلری مقدمهسنده درکه :

« شرق و غربک استعمال ایلدیکی تاریخلر بر اوندایندن وقوعای یکدیگرینه تقریب ایچون صوبت یکیلیر و اکثریا تاریخ میلادیک تاریخ هجرییه و تاریخ هجریک میلادییه تحویلک لروم کورونور . بونک ایچون آئیده تعریف اولونان قاعده بیطه اوزرنده حساب ایدیلیدر . شوبلهک : تاریخ میلادی تاریخ هجرییه تحویل ایدیلک ایستیمله ابتدا ۶۲۱ ی تاریخ میلادی دن تزیل ایدره . حاصل اولان رقم ، تاریخ شمسی هجریده بو رقم ۳۲ به تقسیم ایله خارج قسمتی کندیته علاوه

ایتدیکنز تقدیرده تاریخ قری هجری استحصال ایدیش اولور .

مثال : ۱۸۹۸ سنه میلادیسی هانکی سنه هجرییه مصادفدر ؟

جواب :

$$\begin{array}{r} ۱۸۹۸ \\ ۶۲۱ \\ \hline ۱۲۷۷ \\ ۳۹ \\ \hline ۱۳۱۶ \end{array}$$

تاریخ هجریکی تاریخ میلادییه تحویل ایتک ایچون : اول سنه هجریکی ۳۲ عددیه تقسیم ایدوب جیتان خارج قسمتی کندیتن طرح ایتلی و صوکرآ حاصل طرحه ۶۲۱ عددی ضم ایلیمهلی ، جیتان رقم ، تاریخ میلادیکی کوشتریز . سپر وازایسه برسنده زیاده دکادر . مثال : ۱۳۱۶ سنه هجریکی هانکه سنه میلادییه مصادفدر ؟

جواب :

$$\begin{array}{r} ۱۳۱۶ \\ ۳۲ \\ \hline ۳۹ \\ ۱۲۷۷ \\ \hline ۱۳۱۶ \end{array}$$

۱۳۱۶ سنه هجریکی ۳۲ عددیه مصادفدر

مرحوم ، دیگر بر کتابینک مقدمهسندهده تحویل تاریخ ایچون شوبله بر دستور یازینور :

$$م = ۳۲ + ۲ - ۶۲۱$$

بو حاجیه فرق اوله بیل بر سنه یی تجاوز ایتز ، او فرق ده شمسی و قری سنه باشلرینک عدم توافقتدن ایلری کایر .

ظاهرالمولوی

طاهرالمولوی

طاهرالمولوی

طاهرالمولوی

طاهرالمولوی

طاهرالمولوی

طاهرالمولوی

طاهرالمولوی

طاهرالمولوی

طاهرالمولوی

طاهرالمولوی

طاهرالمولوی

طاهرالمولوی

طاهرالمولوی

تعییر - مفسر

کذلک بروجه آئی عرض اولسان حادثهده جواز استنباد اوزرینه بک بویوک و قوی بر برهان تشکیل ایدر . حادثه شوبلهدر :

عبدالله بن عباسک ، کعبه معظمه اطرافنده خلقی باشنه طویلابوب تقصیر قرآن ایله مشغول اولدیفنی اتاده (نافع بن اوزق) ، (نجاد بن عوف) : - قالیق ، شو خلقی باشنه طویلابوبده تقصیر قرآن ایدن ابن عباسه کیدهلم ، بعضی شیار صورالم دیشدی . ایکسی ده مشارالیک باش اوجته دیکیلرک :

« بزه سکا کتاب الاهدن بعضی شیلر صوراجمز وهریری ایچون اشعار عربدن برشر ایله استنباد تکلیف امتحانینسنده بولوناجمز . دیدیلر . مظهر دعای پیغمبری اولان ابن عباس :

« باش اوستنه ، صوکرکز ، ده نجه نافع ایله آرا ارنده بروجه زیر حرارتلی بر صورتده سؤال وجواب تقاطعی اولوندی . دقت ایتیلدرکه دائماً سائل نافع ، عجیبه ابن عباسدر . قصر نجه لزوم قالمقیزین آکلاشیلحق ایچون اختصاره لزوم حسن ایلدک :

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

« های های . سن (عبید بن الارس) ک شو بیتنی دویمدکی ؟

« جفاؤا یهرعون الیه حتی

یکونوا حول منبره عزینا

یعنی « اونلر ، بمدحک یانته قوشارقی کلدیلر .

تاکه منبرینک اطرافنده حلقهلهر تشکیل ایلیمیلر »

« (وابتغوا الیه الوسيلة) ده کی (وسیله) نک معنائی ندر ؟

« (عن الشمال عزین) ده کی (عزین) نه دیمکدر ؟

« ایجه حلقهلهر دیمکدر .

« اشعار عربدن بونک بر مصداقنی بزم کوستره بیلیر میسک ؟

وسيله (حاجت) ديمكدر .

باقالم عرب ، بونی كندی لسانده بولهجه

طاشميدور ؟

های های . سن (عتره) نك شو ييتی

كورمه دكمی ؟

ان الرجال لهم اليك وسيله

ان ياخذوك تكحل وتخصي

يعنی : ای نازنین ! رجالك سنی آلمایه احتیاج

عظیمی واردور . كوزك سورمه چك ، الكه قنایق .

— (شرعه) و (منہاج) لك معناری نهدر ؟

— شرعه (دین) منہاج (طریق) معناری نهدر .

— باقالم عرب ، بونی لسانده بو معنارده

اولق اوزره قبول ایتشميدور ؟

— های های . سن (ابوسفیان بن الحارث) لك

شو ييتی دویمادكمی ؟

لقد نطق المؤمن بالصدق والمهدی

وبین ثلاث سلام دیناً ومنہجا

یعنی : « هروجه ایلان اولان محمد علیه السلام ،

صدق وهدی ایلان ناطق اولدی و اسلام ایچون

دین وطریق هدایت کورمادی »

— (اذا اثر وینعه) دهکی (یبع) نهدیمكدر ؟

— یبع (میومك پشوب کاله گلهسی) در .

— باقالم عرب ، بونی لسانه مال ایتشميدور ؟

— اوت . سن ، شاعر لك شو ييتی کورمه دكمی ؟

اذا ما شئت وسط النساء تأودت

كما احترت غصن ناعم البنت بالغ

یعنی : او نازنین ، قادینلر آراسته کزیندیکی

وقت پشکین میوهی ، بوموشاق نباتی دال ناصل

صار صلیوسه اولهجه صالینه صالینه کزهر »

— (یکادسنارقه) دهکی (سنا) نهدیمكدر ؟

— ضیا معناسه در .

— عرب بونی بولهجه قبول ایتشمی ؟

— (ابوسفیان بن الحارث) لك شو ييتی هیچ

ایتمیده دكمی ؟

يدعو الى الحق لا يبيى به بدلا

يحبو بضوء سناء داجي الظلم

یعنی : او رسول اکرم ، انسانلری حق

چاغیرمقدمه در . قارشیلقنده مکافات ده ایستمز .

— نورینك نیاستدن قویو قانقلر ایشیقلا نیر »

— (وحنان آمن ، تا) دهکی (حنان) نه معنایه در ؟

— رحمت معناسه در .

— عرب بونی کندیته مال ایتشمی ؟

— های های . سن (طرفه) نك شو ييتی

كورمه دكمی ؟

ابا منذر افیت فاستبق بعضنا

حنانك بعض الشرا اهن من بعض

یعنی : ای ابو منذر ! بزی عو ایتدك ، باری

برازیمزی راقی . الله . سكا کرات ایلر حجت ایتسین .

شرك بعضیسی ، دیرندن اهورندر »

— (افل یأس) نهدیمكدر ؟

— (افل یعل) دیمكدر كه (یی مالک) لغتی بوله در .

— بونك شاهد ادیبسی وارمی ؟

— (مالک بن عوف) لك شو ييتی غالباً دویمادك ؟

لقد یأس الاقوام انی انا ابنه

وان كنت عن ارض المشیره نائیا

یعنی : « بین ایدرم . بوتون اقوام بیلر لکه

بن ، عوفك اوغلیم . هر نه قدر قبیله مك طویراغندن

مهجور بولونورسه دم .. »

— (لافها غول) نهدیمكدر ؟

— کندیسنده دنیا شرابی کی فنا و تیکسیندیر

قوقو یوق دیمكدر .

— بوکا شواهد عربیه دن برشاهد وارمی ؟

— (امرؤ القیس) لك شو ييتی دویمادكمی ؟

— رب کأس شربت لاغول فيها

وسقت التدم منها مزاجاً

یعنی : کوتو قوقوسی اولمایان شرابدن کلسه

کاسه ایچدم ، آرقداشمه صو قاتیلمشندن ویردم »

— (هم فيها خالدون) دهکی (خالدون) نهدیمكدر ؟

— جهنمه یاقیدرلر ، قطعاً چیقازلردیمكدر .

— بوکا دائر عربك طایفینی برشاهد وارمی ؟

— (عدی بن زید) لك شو قوئی غالباً ایشیتسه دك ؟

فهل من خلك اما هلكتنا

وهل للموت يا للناس عار

یعنی : « بز ، اولورسه ك نه باس وار ؟ دنیا ده

باقی قالمش وارمی ؟ ای قوم ! ناس ایچون اولومدن

عار لاقی اولورمی ؟

— (فیطع الله فی قلبه مرض) دهکی (مرض)

نه معنایه در ؟

— زنا معناسه در .

— شاهدك وارمی ؟

— (اعشى) نك شو ييتی کورمه دكمی ؟

حافظ للفرج راض بالقی

لیس بمن قلبه فیه مرض

یعنی : « مدوح ، فرجینی زندان واقی و تقوایه

راضیدر . قلبنده زنا عیبتی اولانلردن دکلدر »

— (انداد) نهدیمكدر ؟

— اشیاء و امثال دیمكدر .

— بوکا شاهدك وارمی ؟

— (لبیدن ربیعه) نك شو ييتی کورمه دكمی ؟

احمد الله فلا ند له

بیده الحیر یفعل ما یشاء

یعنی : « الله حمد ایدرم كه مثل و شبیهی یوقدر .

خیر کندی التده در . ایستهدیکینی یاپار ، کیسه

قاریشاماز »

— ایشته نمولرینی کورسترمش اولدیغمز شو ایی

نهرمان آراسته دكمی سؤال و جوابلر ایکی یوز الی بی

آشمشدر . ارك مساعده سی اولمادی چیته یوقدرله

اكتفا ایتدك و ایلریده آرچیجه برساله ادبیه

شکله اولمادی ده چیقارمق امانده بولوندیق .

پوراده مقصدمز ، آنجی استنباد بالاشعاو ك

جوازی کورسترمك ایدی كه اوده حاصل اولدی .

— کناجزك (تفسیرلر) قسمی پوراده ختام بولدی .

(مفسرلر) قسمی ده ان شاء الله بیدرینی نشر ایلدیچكدر .

دارالفنون انبیات فاکولتسی تحفیر و تاریخ تحفیر مدرسی

برغمی جهروت

استاد

۴

بشمز ، (استاد) لك عهد رسالت ووقت

صحابه موجود اولدیغنی تحقیق و صحابه پندده

حدیثك استاد ایلد كری مطلوب و ملتزم بولدیغنی

واو زمانده استادك يك مهم اولدیغنی بیان ایدی .

یوبایدی مثال اولق اوزره (امام احمد بن حنبل) لك

« مسند » یك برنجی جلدینك ایلک تحفه سنده دكمی

ایکینجی حدیثی عرض ایدیورم . امام مشارالیه

استاد مخصوص ایلده حضرت علی کرم الله وجهه دن

روایت ایدیورم ، دیورور : (عن علی رضی الله

عنه قال . كنت اذا سمعت من رسول الله صلى الله

عليه وسلم حديثاً فنفق الله بماء منه واذا حدثني عنه

غیری استحلقتنه واذا حلفني صدقه . وان ابایكر

رضی الله عنه حدثني وصدق ابوبكر انه سمع النبي

صلى الله عليه وسلم قال مامن رجل ..) الحديث .

ایشته بو ، صحابه دن حضرت علبك ، بر حدیثی

حضرت ابو بكر دن روایت ایتمیدر . حضرت

پیغمبر ایله علی آراسته ابوبكر واسطه در ، یعنی

استاد در . بونك صوكره دن یاپیلدیغنی حضرت

علبك افاده سنندن مستبندر .

حضرت علی بن ابی طالب (بن ، پیغمبردن بر حدیث استماع ایتدیکم وقت الله تعالی بنی او حدیثدن دیله دیک شیله دیله دیک قدر - منفعتلندی و آندن - یعنی پیغمبردن - بکا بنم غیرم خبروردیکی وقت عتیری تحلیف ایتدم ، اگر بکا بین ایتدیه تصدیق ایتدم - ایتدیه ایتدم دیمکدر - تحقیق ابوبکر رضی الله عنه بکا خبر وردی و خبرنده صادق اولدی ...) ایتده بوراده حضرت علی (اناباکر حذقی) دیمکه بواسطه لی براسناد ابراد ایدیور . کندیلسه احتیاج ایتدیکمز بو شاهی مورخ و محدث (امام ذهی) ده (تذکره الحفاظ) ده حضرت عتیک ذکرته مشارالیهک حدیث ده کی اعتناسی بیان صدنده ابراد ایتددر . کتاب مذکوره و مسند امام حنبلدن (مسند ابوبکر الصدیق) ه مراجعت بیورولسون .

بوایده ایکنجی بر دلیل ده (حضرت عمر) که ، (ابوموسی الاشعری) دن ، روایت ایتدیک حدیثه شاهد طلی در . شوبه که بر کون ابوموسی الاشعری ، حضرت عمر که خانه سته کلدی . دخول ایچون او چ کره استیذان ایتدی . سن چیقما یجه دوندی . کیدر کن حضرت عمر آرقه سندن برنی صالدریوب چوریتدی . کنتجه نیچون عودت ایتدیکنی سؤال ایتدی . ابوموسی حضرت تری ، رسول الله صلی الله علیه وسلم دن « او چ کره استیذان ایتدیکمز ، مساعده اولونماز ایسه عودت ایتدیکمز » مائی مفید اولان حدیث شریفی روایت ایتدی . حضرت عمر ابو موسایه (لتأیینی علی ذلک بدینه اولافقان بک) تهیدیلده روایت ایتدیک شیک جناب فخر کائناتک امری اولدیفته شاهد کتیر مهنی و بینة اقامه سنی طلب ایتدی . حضرت ابوموسی ، بوتهیددن فوق العاده قورقدی . چونکه حضرت عمر که قامچی سنی هرکس

بیلهردی . متغیر اللون اولهرق جمع هجابه کلدی ، حکایه حال ایتدی . اوراده کی اکابر صحابه ده ابو موسایک تلاشدن کندیلسه طاقدیلر . اوراده حاضر اولان ابوسعید خدری « قالی کیدهلم ، بن ده رسول اللهک و یله بیوردیفنی ایتدیم » دیدی . حضور حضرت عمره کلوب اوده روایت و حضرت فخر عالمدن صادر اولدیفته شهادت ایتدی . حضرت عمر « بن بونی بیلمیوردم ، دیدی و روایت قبول ایتدی ده ابوموسی یاقاسی قورقاردی . (هند مطبوعی جامع الترمذی . ص ۳۸۵ - الاستیذان ثلاث - باندیه) امام ذهی ده تذکرده حضرت عمر که ذکرته مشارالیهک احادیث شریفه خصوصده کی اعتناسی و رواوی بی روایتده تثبیه اجباری بیسان صدنده ذکر ایتددر . ایتده بو حدیث شریف ، حضرت عمره رسول اکرم دن ایکی طریقه وارد ، یعنی ایکی اسنادله حاصل اولشدن . برطریق ، یا خود اسناده ابوموسی ، دیکری ابوسعید خدری . امام ترمذی ده ابوسعید حضرت تارندن نقل ایدر . بوده هجابه آراسنده اسنادک نه درجه ملزم اولدیفنی واضحاً کوستر [۱] .

زاهر

مغفل اولی :

نعت شریف :

طوغدقده جمالك سنك ای آیر بطحا
عالمه انوار هدا اولدی هویدا

[۱] حضرت عمر که ابوموسی بویه قضیق ، آکا عدم اعتنا دندن کلدی . مقصدی ابوموسایک بوحدی پیغمبردن بالاتری ایتدیدی ، یوقه آکاده برمی خبر وردی آتی آکلامق و آواده واسطه وارسه کیمدر ، کندیلده اعتقاد ایدیه بیک بر هجابه کی در یوقه آغیزدن آغیزه دوشمش ، قالی مشکوک بر شیبدر آتی اوکرده ک ایدی .

ای ذاتی اولان آکل و اعلاهی مظاهر
بر آن ایچین اولسون اولوور بندگی مظاهر
مشتاق ظهورک کیجه کوندوز دل ماهر
قبل بر تو حسنکله اونی کلشن زاهر
« آن حسن ، چه حسنست قدس و تعالی ،
ظاهر المجلدی

محی الدین رائف بک افندیگ برغزالی

تحفیس

ایریسه اگر طرّم آرامیرمدن
بر تارسیه ، آه دل نوحه کرمدن
زنجیر جنون وجده کایده اوزهرمدن
« محشر اوتانیر شورش سودای سرمدن
« ارواح شهیدان غم آیر ناله لرمدن »

بر خلقتی ، مظهر که کویک ، خالق اکرم
ایتمش اونی الهام الیهسته محرم
عنوان بکا مادام گهرزاده آدم
« برزخ آفاق فروزم که دمام ،
« فیض آناه در شمس فر تاب وفرمدن »

ای عشق ! بی زبور زین ایتسه (براق) که
بر خطوه ایدی قطعی شوخگشته رواق
مهجوری ، صوری ایله تختنده بو طاق
« دل مظهریدر کتیر پراسرار فراتک ،
« جوش ایتسه گهرلری وار چشم ترمندن »

و سعتی حریمک دلك اوبله فضایی
کونک اوکا نسبت ایله هیچ ارضی ، سیاسی
حسن ازلک أسه ده اوجنده هوایی

عشق ایدی ایتدی سکا عرض توکلا
حسن ازل ایله دی ذاتکده تجرلا
« آن حسن ، چه حسنست قدس و تعالی » [۱]
اولقده محاسن سکا نسبت مباحی
وجهک ایله یوسف صانیر ماه ایله ماهی
چوق دیدی سنی کورمدهی والهی کاهی
ای نوری ایله کوز قاماشان حسن الهی
« آن حسن ، چه حسنست قدس و تعالی ،

بر دلده که موجود اولافواق حقایق
البیت سکا ایلر اوکولک حصر علایق
عاشق سکا هب ذوقشنامان خلایق
ای حسن و ملاحتده اولان جلله فایق
« آن حسن ، چه حسنست قدس و تعالی ،

عاشق سکا اخبار بشر ، زمره املاک
عاشق سکا اجرام فضا ، هیئت افلاک
عاشق سکا خلایق اولان فائل لولاک
ای حسن ازل ممکسی طوی لک جلاک
« آن حسن ، چه حسنست قدس و تعالی ،

آینه صفوت اثر حضرت حقک
عجای خدا وصفته حقیه احقک
کورمک دیله بن حق سنک وجهک باقین
ای حسن حقیقی نزمان سن طوغاجقک
« آن حسن ، چه حسنست قدس و تعالی ،

[۱] مصرع ، حضرت مولانا قدس الله سره افندیگ کدرکه
نمای و مالی شوبه در :

ای صبح سعادت زجین نومویدا
آن حسن ، چه حسنست قدس و تعالی
ای سعادت صبا ، مبارک آلتنه پارلایان پیغمبر
اکبر ! او ، سنده کی ناصیل حسندر ؟ مقدس و تعالی
بر کوزه لک کدر .

« ای طائر عشق ابدی سوز نوازی »
« بر نشاءمیسس مقبیس آه سحرمدن »

بیل

سینه یانیور ، روح مهاجر ، کوکل اوکسوز
بن لانه جدا ، بونده ییانیچی بکا هرپوز
ماککه ایکن خاك فنا قلبه دوم دوز
« بن بلی بی کلشن قدسك کیجه کوندوز
« انوار اوچار افلاک بنم بال و پرمدن »

بیل

سودا دهنیلن دردکه هر دلده مرشد
لکن او مرض ، خلقدن اقصای غرضدر
(طاهر) المی جلوه دیدار غوضدر
« عجبی کورن ارباب دل آکلارکه عرضدر »
« روی الم جوهر سوز جگرمدن »

طاهر المرحلی

محل تاریخی و اجتماعی

تورککله دأر بر اثر :

منسوبیتله میاهی بولوندیقمز تورککله دأر
بر شرقی ، ترجیحاً بر تورک قلمیه یازیش بر اثری
چوقدیری آراشدیریوردم . قازان علماسندن
(شیخ مرادالمرزی) افندیك :
(تلقیق الاخبار و تلقیق الآثار فی وقائع قران و بلغار
و ملوک التار)

عنوانلی مطبوع و معظم بر کتابی اخیر آله کجیدی .
بو کتاب : برنجیسی ۷۸۲ ، ایکنجیسی ۵۳۴
تحقیقه اولوق اوزره ایکی جلدن عبارت . بوتون
مسلمان اقوامنجه آکلاشلیق ایچین اولمالی که
عربیجه یازیش و ۱۹۰۸ سنه سنده (اورمنیورغ) ده
یاسیلش .

تورککله سقنده بر جوق معلوماتی حاوی ،

تورکلردن یه تشبیه ده بزه و اوروبالیلره مجهول
قالش بر خیلی ذواتک ترجمه حالی محتوی .
اللی ، آلتش قدر تورکجه ، عربجه ، عجمجه
معتبر و موثوق اثرلره مراجعته قلبه آلتش و بونلرک
اسامیسی مشعر بر جدول ، کتابک باش طرفته
قونولش .

مؤلف : « ارباب مطالعه نك مطمئن اولماسی ،
ناصیل چالیشوب نه قدر زحمت چکدیکمی آکلاماسی ،
کتابک قدرنی بیله رک بکا دعا اجمعی ایچین
ماخذلری کوستیریورم » دیور .

ناربخندن ، تاریک منافعدن ، افراد بشردن هر
برینک مملکتی و منافی حقنده معلومات اینجه به فطره
مراقق اولدیغندن بحث ایدیور . کندیسندده بومیل
فطری طولانیسه بولغار [۹] قازان و سائر شهاک
مملکتلرینک احوال تاریخیسی اوکره نك ایچین
تیمانده بولونمش ، لکن بللی باشلی بر اثره تصادف
ایده مدیکندن متأثر قالش اولدیغنی سویلیور ،
و شوجاله بولغار و قازان طرفلرنده یه تیشمش
فئالانک مطالعه و تعلم ایله اکثفا ایده رک اثر
تألیفه ، خصوصیه تاریخ کتابلری تصنیفه اهمیت
ورممش اولدقلری سبب اراکه ایدیور .

(قاضی یعقوب الیغار) نك بولغار احواله
دأر بر تاریخی و (ابن فضلان) ک بر رساله سی
اولدیغنی سویلییدیکنی ، فقط بو اثر ، اوروبا
مستشرقلرینک هر طرفه مکررا عالانلریله آراشیدیی
حاله بولونامادیغنی خبر وردکدن صوکر (شهاب
الدین المرچانی) افندیك (مستفاد الاخبار فی تاریخ
قران و بلغار) نامیه بر جلدی نشر ایندیگی تاریخی [۱]
کوردیکنی ، لکن اونده جامع و کافی بولامادیغنی
بیان ایلور . بونک اوزره یه اطرافلیجه بر تاریخ

[۱] شیدیک بولغارستان دکل .

[۱*] بو کتاب ، قریم اجه سیله عرر و مطبوعدر .

یازمایه قرار وردیکنی ، اوزون اوزادی به تبعات
اجرا ایده رک کتابی بر مقدمه ، دورت مقصد
و بر خاتمه اوزره یه ترتیب ایله دیکنی بیلدیریور
اونلرک مندرجاتی شویله جه تلخیص ایدیور :

« مقدمه : تورکک اصلی ، منشای ، انتشاری ،
قبل الاسلام قومشوسی بولونان اتم و اقوام ایله
ماجراسی [۲] » .

برنجی مقصد : بولغار مملکتنک احوالی
و اهالیسی ، بولغارلرلرک مسلمان اولمالری تاریخی
و استیلایه قدر اولان حاللری .

ایکنجی مقصد : تاناولرک بو دیاره کلیشی
و معظم بر دولت تشکیل ایده رک سائر دولتله
غلبه چالیشی ، دائرة اسلامه کیردکاری زمانک تعیینی ،
غیر مسلمانک غالبینه قدر کیردکاری وقایع .

اوجنجی مقصد : قازان بلده سنک تجدیدی
و روس استیلاسنه قدر دوام اچنک اوزره اوراده
بر حکومت تشکیل .

دردنجی مقصد : روس استیلاسندن بو آنه قدر
اوراده جریان ایتش اولان حادثات .

خاتمه : خان کرمان ، قریم ، اوزبک ، خوارزم
و قازان خانلری .

جلد اولی ، قوش باقیشی اولارق کوزدن
کیرمه بیلیکم بو کتاب ، مقدمه سیله مقصدلری
و خاتمه سنده کی تعریفات ملخصیه نظر آده . پک

مهم ، خصوصیه بزم ایچین پک لازم معلوماتی
احتوا ایدیور . عرفزه و عرفداشلر مزه دأر
بیلمه دیکمز جوق ، شیلری اوکره تیور . بناء علیه
بونک تدقیق و تتبعیه مفید اولایله چیکی تین ایندیگی
تقدیرده لسانزه ترجمه و طبع ایندیگی معارف
و کالت تجلیه سنک هم عرفان پرور یسندن تنی
اولونور .

طاهر المرحلی

[۲] مؤلف ، بو بحثی « مطلع اولایله یکم قدر »
دیه تقیید ایدیور .

بونک بر هیئتشناس : قاضی فلاماریون

۱۸۴۲ - ۱۹۲۵

« قاضی فلاماریون » وقت ایتش ؛ بو جهانی
اوقودیم وقت کوزلریمه اینتاماش و بلا اختیار ،
« خیر .. او ، تویاز و تویله جکدر » دیشدم . فقط
هیات ! استاد ، فی الحقیقه پک سوکیلی حیات اخرویسنه
قاووشمش ، تلامیذی ، مقتون قتل و عرقانی
اولانلری و ده طوغروسی بتون جهان بشری
جدا غریق یأس عجران ایلمشدر . ذرا ذوات
عالیه نك ملیتاری موضوع بحث اولاماز . اونار
بتون کره ارضک مال مشترکیدر .

یه تکرار ایدیورم ؛ نوبی شخصه منحصر
اولان بویوک ذاتی اجل ، هر قدر آره مزدن چکوب
آلتش ایسه ده قلیبر مزدن اصلا قویارامامشدر .
او ، دائم بتون بشریتک سنه احترامند میاشه جقدر ،
نوهت ، تدقیقات آلیه سیله فلسفه فلکیه سیله
بالخاصه اسلام علانک و ک اینجه نقطه لریله
برلشمش ، جناب واجب الوجودی ممکن مرتبه
حوصله بشره صوفا بیله سیله بزره دهایی
طایندیرمش اولان بو داعی ، مع الاسف عالم فاییدن
آیرلشدر .

عصر مزک بر (عبدالرحمن الصوفی) سی حکمنده
بولونان فلاماریون ، بالکیز باشنه بر جهان علم
و عرفان و نمونه فضیلت و ادب ایدی . اکوافق
بر اثری اوقویانک اوکافارشی قلبنده ابدی بر محبت
حسی طویناماسی ممکن دکلد . اونک بر سوزی
هر درلو مسائل فلکیده صاتکه بر اکسیر قوتی
حائز ایدی .

مشار الیه : ۱۸۴۲ سنه میلادی سنده فرانسه نك
« Montigny-le-Roi » قصبه جفنده دنیا به گلشدر .
بومسمود محلاک صاف و براق هوایی فلاماریونک

روشنده غیر قابل ایضاح احتمالات وجوده
کثیر بیوردی. بوندن طولانی دهها جوجق ایکن
سپاه و ایچنده کلره و خالق یگانه سنک عظمت
وقدرته پک دهرین بر مقتونیت و مروتیت حس
ایدن بو سپاه بلند، مسلکته صادق بر ماشق،
متواضع بر هیئت شناس صقیله سکسان اوج سنک
عمری هب عین مساعی و عین لذت ایچنده
کیوه مشدر. فی الحقیقه دهها اون آلی باشند ایکن
پارس رصد خانه سنه قبول اولتهرق اوراده مشهور
«نوه دریه» به (رصد طبله) عنوانیه خدمت
ایش و بالخاصه طول دائره سنده کی مساعی ایل
بین الاقران فرد ایتمشدر. فقط فطره جوال
و فوق الماده ذکی یارایش بولان بو جوجق،
اوراده درت سنه قدر جالیشدقدن صکره بر
قیصاقچلیق مسئله سندن طولانی ترک وظیفه مجبور
قالهرق کندی حسابیه تبعماته گیریشمش و هنوز
یکرمی باشند ایکن «تعدد عوالم» نام اثر مشهوری
تالیف و نشر ایلهمشدر.

بو وجهه دفعه آکسپان شان و شهرت ایدن
مشار الیه بر جوج احسانک و پرستشکارانک
توصیه لریله «فوز موس» و بالاخره «سپه قل» نام
غزله مره مقالات مهمه فیه وفلیکه ورمکه باشلادی
کی، هیئت حقیقه کی نقصانلری اکل ایچون هوا
جریانلریک تدقیق ضمنتده دخی یکرمی آلی
یاشلنده ایکن مختلف دفعه لری بالونلره پارس آفاده
اوجش و کان عوالم علیانی دها یاقندن کورمک
ایستورمش کی یوکسکلره حقیقه مشدر.

ایشته بو اوجوشلاردن صکره در که فلاماریونده
سعت قریحه بردنبره انکشافه باشلامش و بر جوج
علامه اثرلر میدان کثرتش، بالخاصه ۱۸۸۹ ده
ایادی استفاده وضع ایلدیکی «آسترونومی پوپولر»،
یعنی «خلفه خصوص هیئت» نام کتابندن طولانی

فرانسه آفاده میسی طرفندن «موتیون» مکافاتیله
نلطیف ایدیشدر.
۱۸۷۰ سنه میلادی سنده دخی اجرام سپاهیه نک
حرکت انتقالی لریله و از جمله حرکت محوری لریله
ماند تدقیقندنده اورتیه قویدنی نقطه نظر و دساتیر
ایله امثال کثاتی قعیندن طولانی پک زیاده مهم
بر شخصیت خالی آلان استاد، ینه بر جوج
توصیل اوزرینه «سپانک دیالری» نام اثری نشر
و تعمیم ایلهمشدر. حرب عمومیدن اول استانبولده
کلرک بیوک آطهده مسافر بولندی صبره لرده اصلا
استراحت ایلهمدیکی و بنا تراجه سندن رسداتله
مشغول اولدیکی علاقه دارانجه معلوم و مشهوردر.
فلاماریونک حیاتی باشدن آشاغی به قدر
تصور، ایتراق ایلهمکه بجه ممکن دکلدر فی الحقیقه
عددی الی بولان آناری نظر امان و حیرتدن
کیپر لره مشار الیهک نه قدر بیوک بر هیئت شناس
اولدیکی آکاشلیلر.

اثرلریک جوقلغه آلدانوبده اوفاق اوفاق
کتابلاردن عبارت بولندیغه ذاهب اولما ایلدر.
بونلرک جوج قوری؛ بر فاجر یوز بیوک هیفه لردن
عبارت جسیم و لایموت آثاردر. صحیفه لری پک
ایچو بوروجی تدقیقات نتیجه سنده و عظیم تسلیقوبلر
استعمالی صورتیه یازیله یلمشلارد. اگر غزله مره
کوندردیکی مقالات ایلهمه بالمشه ووردیکی نوفا السیر
دخی بر آرایه طولیانه اونلردن زیاده بر یکون
طوتار ایدی.

قارئین کرامه، مشار الیهک فلسفه فلکی میسی
حقیقه اوفاق بر فکر ورمک ایچون مشهور
(اورانی) سندن بعض فقره لریک بوراده ذکر
مناسب بولیورم.

فلاماریون اورانی به سوله تیور:

۱. .... فن هیئت، مأموریتی و یابده پک

عالی اولاجقدر. کره ارمک ومان سیاویده بر بلده،
وانسانک اوراده و شهرل اولدیکی احساس و افهام
ایتسکدن صکره، فوق الماده رقی ایلهمک، جهان
طبیعی پک مرکب اولدیکی پلان اوزده دینه بنای کشفیات
ایدیلنجه جهان معنوی کده بو پلان اوزدرینه مؤسس
بولندی وهر شتک بر تکمیلت عالمیه طوغرو ایلهمدیکی
آکاشلیه جی، و بوندن ماعدا عالم مادی پک بر صورت
ظاهر دن وذات حقیقی پک، یالکتر خالی عوالم اولان
رب مقدس دن عبارت بولندیغه قناعت کثیر ایلهمشدر.
بنام علیه، علم هیئت، بر علم عالی، و فلسفه نک
مدیر تحقیاتی اولاجقدر. معلومات هیئت نک خارجنده
دوشونتلر، حقیقتک اوزاغنده قلاچلر، آتک مشعل
هدایتی نقیب ایدنر، مسائل غامضه نک حلقه احراز
درجات عالی ایلهمشدر. یعنی:
فلسفه هیئت، افکار عالی احسانک مسلکی
اولاجقدر. [

دیگر بر رده ایسه؛

[ثبوت، فن هیئتک ضیایی بتون جهانی تنور
ایتملدر. اهانیک اوزرته کیرمکی، وجدانلری
شمسه لاندیرمکی، قلیری علویه، قدرت روانه نک
نمناهی اولان نمونه لریله مالا مال قیلما لیدر. بنام علیه
علم هیئتدن مقصد، حیات عمومی و ایدیه نک تدقیق
اونوب عظمت باری و تهاقیز اولان قدرت ربانی
هرکک قابله صوافیق علم اشو فن جلیل و عالی در. [

عین اثرک باشقه هیفه لرنده ایسه، بر مریخی به
بروجه آتی سوله تیور:
۱. .... سرخ اوزده رنده الک کوچک حیوان یله
سزک صنم لردن البته دها غایلد. چونکه اولکیسی،
واحد ذوالجلالک اثر خلقتی، دیکری ایسه بر متکرر
الهی پک بولندیکی بی قدرت ماش، دهمیر ویا نخه
پارچه سیدر. مع مابنه علم هیئت سایه سنده بر زمان
کله چکدرک، بونلرک برینه اودقت سزک قلیلر کزده
کتاب کائنات و بونلرک صانه یگانه می اولان جناب باوی
قدس و قمال جیسترلی حکم سوره چکدر. [

مریخی دیگر بر هیفه ده شوله جه دوام
ایدیور:

[برکون کله چکدرک، سز دخی اعالی سیاویدن
اولدیگی اوزرته نک سزک و او زمان ضای معلومات
و عالم حقیقی منوبات ایچنده باشا چکسز. یعنی هر درنو

حقیقت میانه چینه جی و بنام علیه جناب اری الیه اوتک
و سولاری دکتاری ده یلمه چکدر. [

بالطبع پک آری یازدیگی بالاده کی فقره لری به
بیوک نولک ماهیت روحیه می الیه آکاشلیمشدر.
هله بالمشه ینه اورانی به سوله تیور:

[واحد ذوالجلالک نامتناهی اولان عظمت و قدرتی
مهما ممکن آکلا به یلمک ایچون، انسان حیات ارضیه دن
و بیره دن تماماً تجرد ایتلی در. عکس تقدیرده،
حقایق و اسرار کونیه قورابه یلمه ایدن اولماز. [

فلسفه می فارشیسنده هر متفکرک دهرین
دهرین دوشونکه مجبوری وارد.
خلاصه؛ فلاماریون سراپا بر مثال حقیقت،
بر کنجیه علم هیئت، بر نمونه سنی و غیرت،
بر میزان ناموس و فضیلت، خار بر مدافع وحدانیت
ایدی. زمانه دن اوتوز سکز سنه اول تأسیسه
موفق اولدیکی «فرانسه انجمن دانش فلکیسی»؛
یالکتر کندی وطنداشلیرنه دکه، بلکه کره ارضک
عموم سکانه صانکه مشفق بر مکتب اولش و اولک
سایه سنده بیوک و مهم آثار هیئه وجوده
کثیر ایلشدر. هر آری باشند نشر ایدیکی «مجموعه
فلکیه» لرده تصادف ایدیلن وهر وقت هرکس
طرفندن سوله سوله اوقونان معلومات هیئه،
بوکون الک مشکل پسند انسانلری بیله دوجار هت
و حیرت ایلهمکده در. مشار الیهک یالکتر بوموقی
بیله نامی تاریخ فلکیانده آلتون حروفاته یازدیمرمه
کافدر. نه کم؛ بوندن طولانی استادک بیوک
آدی، دها صاغ ایکن کوکلره جیشارلش، یعنی
قرده، سرخ زده، و سیارات ضعیفه در جوج حلالر،
اسمیه شیر فلندیرلشدر.

حیاتک مخالف سائرمی یومی غزله لره نشر
ایدیلدیکندن فضله تصدیق ایدن اجتناب ایلورم.
و؛ بالذات اثر می اولان «ژووری» و صدخانه
خصوصیه می، تلامیذینه ترک ایدهرک اوراده کی

طویراگك سینه‌سئه تودیع وجود ایدن بو بیوك جنازه‌یه اك حار احترامامی عرض وابلایغ ایلر كن بشون قدرشناسان اعتمده ترجان اولدیفی ظن ایدیورم .

اركان حریه میرآلای
ح . عبد الرحمن

(آموندهسن)ك قطب شمالی‌یه سیاحتی :

اون سکزنجی عصره قدر بیوك سیاح و كاشفارك غایه‌سی دنباپی طولاشوب پاره فازاغدی. آنجیق بوتاریخن صكره علمه فارشی منفعت نا اندیشانه برعلاقه باشلامشدر . بوكون سیاحارك حیاتلری تهلکه‌یه قویقدن مقصدلری ، صرف علمه خدمت ایتكدركه نوروجلی (آموندهسن) ده بوزمریه داخلدر .

سیاحت وجغرافیه علاقه دار اولانلر، نوروجلی سیاح شهرك قطب شمالی‌یه اجر ایتدیكی صوك سیاحتك عدم موفقیته نتیجه‌لله‌سئه تأسف ایده‌چكدر . مع حافیه شوعدم موفقیته ، اونك شهرتی خلدار ایدمه‌یه‌چكدر . غیر قابل انكاردرك حال حاضرده كندیسی جغرافیا تانك اك بارز برشخصیتدر .

الده ایتدیكی ایکی مهم موفقیته ؛ اسمنك اونوتولماسی تأمین ایلهمشدر .
اون بشنچی عصرده ، داهای طوغروسی فریستوف قولومبك آمریقای كشفندن بری بوتون کیچیلرك دوشونجیسی ، آتلاتیق ده‌کیزینك شمالی ایله بحر عیط کیرك شمالی آراسنده بریول آرامقندی . ده شمال غربی کیدی ، نامیه تسبیه اولونان بوخیل طرفك تخریلی ، درت بوزسئه بحر یلیری اشغال ایتش و بوسبیه کرة ارضك برچوق تقاطی تدقیق اولتمشدر . (هودسون) کندی اسنی طاشیایان ده‌کیزی ۱۶۱۰ تاریخده کشف ایتدیكی وقت او

مشهور بولی آرایوردی . فقط مالاخره انكلیز سیاحتی تقلیده قاقبشانلرك تشبیری موفقیته نتیجه‌لله‌مدی . چوقلری بواوغورده حیاتلری فدا ایتدیلر . ازان جمله (سیر جون فراغله‌ن) نامنده‌کی سیاح ، شیل غربی کیدی بولدم ظن ایتدیكی حالده ، بشون آرقاداشلری ایله برابر هلاك اولمشدی . نهایت لیمپچیرغ وفرانسوا ژوزف آطه‌لرینه یاپدینی سفرله طانینش (آموندهسن)؛ غیر تمکن اولان شیشی یادی و اوافق برکی ایله (لابرادور) شبه جزیره‌سك شانلنن حرک ایله بحرمنجمد شمالی آطه‌لری آراسندن کچرك ایکی سنه صوكر (برونگ) بوغازینك جنوبه دهمیر آتدی . آرائیلان شمال غربی کیدی بولمشدی . آموندهسنك ایشته ایلک موفقیتی بودر . ایکنجیمی ده‌ها هجیان آوردر : انكتره حكومتی برچوق مصارف اختیار ایدمرك قطب جنوبی‌یه برهیئت فیه اعزام ایتمشدی . هیئتک ریاستنده قودان (اسقوت) اسمنده تخریه‌دیده برسیاح بولونوبوردی . سیاحتك تام برموفقیته نتیجه‌لله‌تمسی ایچون هر درلو تدایر اتخاذ اولومش : قزاق ، اوتومویل ، آسکیمو کوپکری کی وسائط نقلیه تأمین ایدیلمشدی .

قودان اسقوت بردن ره مهم برخیر آلمشدی كه (آموندهسن) نوروجدن سسز ، صداسز حرکتله قطب جنوبی جوارینه واصل اولمشدی . انكلیز درحال قوشمشدر ، فقط کچ قالشاردی . غایه‌یه تقرب ایتدیکری وقت دائمی قارلرك اوزمردمکی قزاق ایزلرندن بوبا کراواضیدن رکیسه‌نك کچدیكی آكلامشدردی . مع مافیه بولارینه دوام ایتدیلر و قطبده نوروج بایراغك ركز ایدیلش اولدیفی كال دهشتله کوردیلر ، حتی بایراغه برمکتوبربط اولمشدی . آموندهسن ، بونك نوروج قراله ایصالی قودان اسقوتدن رجا ایدیوردی .

برچوق سنه صوكر اسقوت ایله آرقه داشلرینك عودت ایدمركن آچلق وصولوقدن - احتیال كه یاسلرندن تچین ایتشاردی - هلاك اولدقاری خیر آیلندی .

بو یله‌جه شمال غربی کیدی و قطب جنوبی فاشی اولان آموندهسن ، قطب شمالی‌یه ده ید تسخیرینه آلمق ایسته‌دی . هرته‌قدر آمریقایی (روبرپری) قطب شمالی فاشی دیه تلقی ایدیلبورسده بویاده قطبی دلائل مایه موجود دکلدر .

درت سنه اول حاضرله باشلایان آموندهسن ، آلاسقا شبه‌جزیره‌سندن طیاره ایله حرکت ایدمرك قطبی کچوب اسپیچیرغ ویا نوروجیه کتیمك ایسته‌یوردی . لکن برچوق موانع یوزندن آلاسقا وسییرباجوارندن اوزاقلاشامادی . نهایت یکی-سیتم برطیاره انتخاب ایدمرك سیاحتنه عكس جهندن ، یعنی اسپیچیرغدن باشلامغه تشبیت ایتدی . نتیجه: ۸۷ نجی درجه‌یه قدر کتیمش ، فقط قارایه تصادف ایدمه‌مشدر . آوروپا غرنلرینه واقع اولان بیانتانده : «شالده قارایه اینه‌جك بر بولوغادیفندن قطب وضعیتك تعیننه امکان اولادیفی تخریه بزه کوستردی ، دیمشدر .

نوروجلی سیاحدن اول ، هوا طریقیه قطب شمالی‌یه سیاحت ایتك جساتی کوسترن اسوه‌چلی (آندره) نام ڈاندر . بوده آموندهسنك بولی تمقیب ایتك ایسته‌یور و ۱۸۹۶ سنه‌سئه قطبه بالونله واصل اولتی تصور ایدیوردی . فقط او دورده نه طیاره ، نه قابل سوق بالون واردی . روزگارك آئنده اویونجیاق اولان بالونه بالچوبیه عرض افتقار ایتدی . بویه بر تشبیت شهیمز آموندهسنك کندن قات قات تهلکلی ایدی . جسور سیاح ، اسپیچیرغدن حرکت حاضراشمش ، لکن اونسه روزگار عكس استقامتده‌اسدیكندن ایرتسی

سنه بش بیک متره چمنده‌کی بالونی حاضراشمش وایانته پراچ ایلتی ارزاق ایله برقایق آلمشدی... ۱۱ تموز ۱۸۹۷ ده روزگار قوتله جنوب غربی استقامتده‌اسیوردی . (آندره) ایله ایکی ریفنك راكب اولدیفی (شغل) اسنی طاشیایان بالون شمال غربی‌یه طوغری سرعتله اوچایه باشلادی... بدبخت سیاحلردن برداها خبر آلینامادی... زوالی آندره ، آموندهسن کی ۲۴ ساعت طرفنده قطبه کیده‌چکنی امید ایدیوردی .

(آندره) دن اول وصوكر متعدد کاشفان برچوق موفقیتسز لکه اوغرا دیار . از جمله یوقاریده بحث ایتدیكمز (سیر جون فراغان) شمال غربی کیدی آرامق اوزره ۲۶ مایس ۱۸۴۵ تاریخنده بویه جیقمش ، آیار سنلر کیدیكی حالده کندیستدن هیچ برخیر آلینامامشدر . نهایت ۱۸۵۹ سنه‌سئه (ماق قلیتوق) ، آمریقا قطبه‌سك شانلده غروشلاند ایله (ماکزی) نه‌ری منصی آراسنده بولونان آطه‌لره واصل اولدیفی زمان ، جوارده‌کی آسکیمولردن هیئت سفریه‌یه داتر معلومات الده ایتدی : سربست ده‌کیزی بولامانجه فراغلن ایله آرقه‌داشلری کباری ترك ایله یایان عودت ایتك ایسته‌مش ، فقط هبسی صوغوقو آچلق دیارنده‌محو اولمشدی .

اوتوز سنه صوكر آمریقایی ملازم (دولونج) ده مشهور کیدی بولاق ایچون بر سیاحت ترتیب ایتمشدی . فقط کیسی بوزل آرسنده پارچالاندی و عودتده اون آرقداشی ایله برابر آچلقدن اولدی . آمریقایی به عائدسینه‌ك انقاضی غروشلاند آطه‌سك جوارنده بولونمای اوزمردنه مشهور (نلسن) بحرمنجمد شمالی سفری یایماقی تصور ایتدی . نوروجلی سیاحده تهلکلی کچردی . ۱۴ مارت ۱۸۹۵ ده کیسی ۸۴ نجی درجه‌ده شمال بوزلرینك

اسیری اولونجه ، آرقه داشی جونسه نك رفاقتده قزاقله ممكن مرتبه قطبه ياقلاشايه تثبيت ايندی و اوچ هفته ده ٨٦ غمی درجه یه واصل اولدی که بوتقطه یه هیچ برانسان آفاق یاصهامشدی . اوچ آیدن قطبه برمدت سوکرافرانسواژوزف آظهلینه و بوراده برسنه قیشلادقدن صکره نوروچه عودت ایدیدیلدی . نانسن وجونسن ، آچلق و صوفوق - نرمومترو تحت الصفر الی ، آفتش درجه یه انجشدی . ومدش یورغونلغه معروض قالدقاری کی خفیف بوز طبقه لایله ستر ایدیلدی اوجوروملره دوشمك احتمالی قارشیسندن بولونورلردی . مع مافیینه جساتلری غائب ائمه دیلر ... عالم مذیت کندیلرندن ایکی سنه هیچ معلومات آلامادی . نانسندن اون بش سنه اول انکلیز بیکیاشیسی (مارقام) ٨٣ غمی درجه یه قدر کیده یلمش و غیر قابل تصور سخت و مشقتدن سوکرا دوغمشدی .

فتح ایدیلهمه یق قطب شمالی یه یکیدن سفرل ترتیب اولوناجنی سوله نیلور ، حتی ، حیانتک تصفی شمال بوزلری آوانسده کچرن (دونالد ب . ماق میلان) انکلتزه جغرافیا جمعیتی نامنه قطب سیاحتنه ییقمشدر . آلمانلرد جسیم برزه یلین اعمال ایدرک آموئدسه نك یاریده بر اقدی بی سیاحتی اتمام ایدمک کلدرد .

سعدی

پارسده بر طاووق قیلق سرکیسنی زیارت

قاپیدن ایجری کبرنجیه ر جور جونا ایله قار . شیلاندهم . بیکلرجه طاووق ، قاز ، اوردهک ، هندی آوازلی ییقدینی قدر ، غیرتلاقاری بیرتیلاسی یه باغروب طوروپورلر . بو کورولویه سرکی زیارت ایدن بیکلرجه کیشینک وجوده کتیردیکی اوغولتویده قازک ، قیامت کونندن پک اوزاقلاشازسکز . بو سرسله ییجی کورولتودن

صاف قهقهه مافارمسی قویورریورلر . بویه جیوجیورلر ایچنده برکون اول لوندردن طیاره ایله گلشلی ده وار .. جیوجیورلرک باندنه ، ایچنده کتیرلکلی ، قوطولر و بویوک طیاره رسملری کورولویور . انکلتزه ده قولوچقه ییقازتوب ییلجلی فرانسده صائق ؛ کوردیکیزی طاووق قیلق نه قدر ایبرلشم . پارسک هوا لیمانی ایله لوندردن هوا لیمانی آرمسده کی مسافه ایکی یوچوق ، اوچ ساعت .. جاملیجه دن کاغذخانه یه ییلج طاشینه آتخی یوقدر زمانده طاشینه ییلر ...

قولوچقه و آنا ماکنلرندن سوکرا ، مختلف بویوکلکده و مختلف چشیده کوسر . قیاتلری مخلطه طاقیلق شرطیه اوزه لرلنده یازیلر . بوکومسلر ، سیرجیلرک علاقه سی ایجه جلب ایدییوردی . ائی و فئا طرفلری کوسرتیلور ، الله نیور ، قیاقلری آجیلوب قیاقنیور ، ایجلی : قتله معاینه اولونویوردی . کومسلردن سوکرا جیفنودن ، جنطودن ، جنطو مخلوطدن یایلش طاووق قیلغه مخصوص قابلر : صو ، یم و فوللق ایچون . هینسک تمیزلکی ، حفظ الصحنه یی تأمین ایدیکلی اعلان اولونویور . بوقاب قاجاقدن یم حاضر لامیه مخصوص آلتلر ، حیوانی قاریشدران ، قیران ، خامورنی یایان ، یشیلکی دوغرایان ماکنلر . . . ایچ کوزلری ایستینلر بویوکلکده تل قفس یایان ماکنلر ، ییلجیلرک یاشلاری کوسرتمک مخصوص یوزوکار و قاناد بیلزیکلری ، طاووق قیلق ایله اوغراشان بویوک جیتکلرک اعلاتلری ، کومسلرک طاووقلرله رابروفاق مقیاسده شکلری ، جیتکلرک طاووق قیلغنی ناصل یایدیفته دائر پروژه . کسبونلر ، مختلف طاووق یملری و علاجلری ، طاووق قیلق مجموعه لری ، طاووق قیلق مکتبیلری ، مکتوبلاشمرق طاووق قیلق اوکره تن مؤسسلر .

ماکنلر قسندن سوکرا حیوانات قسمی

کرمک ساعتله متوقف . اون یکدن قضا قفس وار .! اولجه دیدیکم کچی ایچلرنده کورمیدیکم ، ییلمدیکم بویوکلکده طاووقلر . اک بویوکلی انکلیز جنسلری تشکیل ایدیور . برنجیلکی وایکنجیلکی قازانان طاووقلر ، خروسار ، اوردهکار . . ایچ . صاتیلماور اوجونجیدن اعتبار آصاتیلانلرک قیاتی : ایکی طاووق ، برخروس ایکی بیک فراتیق . قیاتلرک ؛ قفس باشنه ٤٠٠ الی ٥٠٠ فراقتدن آشاغی ایندیکی یوق . ٢٠٠ و ٢٥٠ فراقته نك توك قفس وار . برخروسه ٥٠٠ فراتیق ایسته ندیک کورولویور .

قفسلرک الک جوغنی ایکی غایه یه (أت و یورمله) خدمت ایدن فرانسز جنسلری دولوروپور . لافاش ، یورونه ، غاسقونی . فرانسز اولمایان جنسلر : لهغورن ، ویندوت ، پلبوط ، اورپینتون ، سوسه کس ، براها ، لانغشام ، رود آیلاند ، هند ، آفون ، هامبورغ و بوردر جنسلر . . ایچ . برجنسک آیری قفسلرده مختلف رنگلیری اولان بو انکلیز طاووقلری اکثریتله بویوکدر . (سپکده سوسه کس) تسمیه اولونان بکلی برسوسه کس جنسی ، آرق طاووقلقدن جیقهش ، قوزویه یاقین برشی اولش : بویوکلکده . شهر ایدیلان باشلیجه جنسلر : آجیق روآن ، قویو روآن ، پکین (قیصه ، فقط قاز کچی ایریجه) ، هند قوشوجیسی (مختلف رنگلرده) ، سودان اورده کی (آتک فاساتی مصرده ایکن طامشدم) ، اورپینتون اورده کی .

قازلر یالخاصه کوریلجه ک شیلردی . ماجارستانده بویوک قازلر اولدیغنی ایستیتدیم . فقط بو درجه بویویه ککنه عقل ابرمزدی (١٣) کیلو قتلته ، ده سانسنی دولورمامش (کولوز) قازلری ، طوس وورمایه حاضرلانا قوچلر کی دورویورلر .

بوقازلرک جگرلری اوج کیلو کلمرش . هندیلرده
هکذا . هم کنبشه مشر ، هم اوزامشمار ،
هم یوکلمشمار . بریوق جنسده کوکرجین
واردی . هله سوکلونر !... اونه رنگ ، اونه جانی
آهنگ و لطافت ! کرک بوراده ، کرک حیوانات
باغچه سنده کوردیگم سوکلون حقدنه هیچ برهغه
قالقشایه جم . زیرا یایامایه جم بر شی ... رنگاری
نوط ایتک ایستهم ، موفق اولامادم . آتقی بر
رسم بوایشک حقدن کلبیلیدی . اوده بلکه قوشک
حرکتده کی جانلیقی ، کوز قاماشدیران آهنگی
کوستره به جکدی ... بر قاج طاووس فوشی
(آلاجه ویا بوستون بیاض) ده کندیلرینه مخصوص
بیوک قفسلرده عرض اندام لطافت ایتکده ایلدی .

شیر مظهر

اعتذار

فاضل محترم احمد نظیف یک طرفدن لطف
بو یورولان (علخیال) مقاله سی کیچ کونده ریلیدی
جهتله ان شاءالله که چک نسخه به قونولاجقدرد .

§

مکرواً و جا ایدیلیدی که حلهه یکی سنه آونه
بدلی هنوز کونده رهمهش اولان قارلر مزه که چک
نسخه نیک یوللا نیلامایه جفی مع الاعتذار بیان اولونور .
.....
نیر ایدیان آزل .

ترجمه یسن شریف

سفارت اماملاردن هاشم ولی افندی طرفدن
بوکره نفیس برطرزده طبع ایتدی ریلوب موقع انتشاره
قونیلان « یسن » شریف ترجمه سی ، خطاط شهر
حلم افندی نیک قلمیه یازلش ، سکزنجی طقوزنجی
عصر هیریده یازیلان کله بکلمه تورکجه ، معنای
مصطفی شریفدن آینهرق سطرلر آراسنه

و کتاری . تقصیری قرآن کرمیدن مختصر وساده
تورکجه آروجه دوج ایداشدر . حاصلاتی قسماً
حایه اطفال منفعتدهر بالکتر باب عالی جاده سنده
سهولت کتابخانه سنده بولونور . هدیسه سی (۲۰)
یکرمی غروشدرد .

خاطره

ادرمردک کنج ومنور شاعرلاردن روسی ناجی
یک طرفدن بوعنوانیله برجموعه اشعار نشر ایدیش ،
بر نسخه سی ده اداره خانه مزه کونده ریلشدر .

اوستنده بر هلال ، اولک آلتنده :

یاشای نور سنا شانی هلال

یاشای سیف رهاکار کمال

خطایله بیرایدار ، اولان خاطرمک برنجی
صحیفه سنده :

ایدیور قلی تسلی بو دوشونجه :

بیراقیرسم بر اثر یاده وسیله :

آکیلر بلکه آدم خاطرمسیله :

بو تم حفره نسیانه دوشونجه ...

ده نیلور ، ویکرمی غروشدن عبارت اولان
بدلک تماماً قرمسی شهید جوجوقاری یوواسنه
عائد اولدیی سویله نیلور . کنج ، شاعری تبریک
ایدورز .

مجله

مجله مجموعه سی اداره خانه سی داخلنده کی محل
مخصوصده خطوط متنوعه تحریر ایتکدر .

مجله مدیرمؤلی : طاهر المولوی

استانبول — مطبعه عامره

اداره خانه سی :

باب عالی

(یک توریه)

مطبعه سی و قندقی

داره خضربه

مجله

علمی ، ادبی ، اجتماعی و تشریری مجموعه دود .

صاحبی ، مدیری ، تحریری : طاهر المولوی

ملک لغته نام یازیلر مع الشکر قبول دلش
بولونور . یازلک شخصیتکی ، وارنیک مادیقی
نظرلته آلیش . کونده ریلجک آرا اولونائی دختصر جبارلش اوتالیدر .
کن یازیلردن شایق قبول کوردلر تاریخ هیراسیله دوج ایدیلر .

امیر شراطی : هرسته کیرنجی واکنجی اقل ایتکدن اشعار
ایله قید اولونور . سئلکی اولونکی نسخه
اولق اوزده پوست اجرتیه رابر (۱۰۰) ، اقل آلی (۵۰)
غروشدرد . ملک اجرتیه ایله ۵۰ و ۳۰ غروش غلاموسی لازمدور .

یک یکن سنله عائد و یک چوق معلومات مقیدین حاوی اولان نسخه لری منتظماً دیکیمیش
واوزده رلیته قالدن برز قالدق کیریلرک جلد کتاب حاله کتیریلشدر . خیالانیس اولایله چک
بو نفیس کتابلردن برنجیستک موجودی پیتش ، ۱۴۸ نجی نسخه لری پراکنده اولور
قالشدر . بهر نسخه سی ۱۰ غروشدرد . ۴۳ ، ۴۴ و ۴۵ نجی جلدلرک بدلی پوسته اجرتیه رابر یوزر غروشدرد . طاهرودن
طوغریه اداره خانه به داخلدن ۳۰۰ ، خارچدن ۳۵۰ غروش کونده ریلدیکی صورتده هر درت جلدی یولایلر .

شیرجات :

مجله علمی : طبقات الفیزین - ونعمی جودت افندی ، استاد - زاهر افندی . علم خیال - نظیف یک .
کونش - عبدالرحمن یک ، انجیل و انجی دشمنی خریقیابلر - رشید مظهر یک .
مجله ادبی : غزل - شکیب یک ، طیاره اوچارکن - معمر افندی . تأوه - طاهر المولوی .
مجله اجتماعی : انکار - طاهر المولوی . هندستانده اتخار - سعدی یک . یارده طاووغیاق سرکیشی زیارت
- رشید مظهر یک .
یک کتابلر : تحفه رشی ، کیف ورن زهرل .

مجله علمی :

تفسیر - مفسرل

قسم ۲

طبقات المفسرین

معلوم اولسونک مفسرینک روایت ودرایت
اعتباریله طبقاتی اون درتدر .

برنجی طبقه : اصحاب کزین رضوان الله تعالی

علیم اجمعین طبقه سیدر . اصحاب کزین ایچنده

تفسیر ایله اشتهار ایدنلر ، بوجه آتی ذوات کرامدر :

چارلار باصفا . ابن مسعود ۳۴ [۰] . ابن عباس ۶۸ .
ابی بن کعب ۴۳ . زید بن ثابت ۴۸ . ابو موسی
الاشعری ۴۴ ، ابوهزیر ۵۷ . عبدالله بن الزبیر ۷۳ .
انس بن مالک ۹۱ . جابر بن عبدالله ۹۹ .

علی بن ابی طالب ۴۰
چارلار کزین ایچنده ک زیاده تفسیر ایله اشتهار
ایدن ویوایده کندیستدن روایت اکثر اولان علی
بن ابی طالب رضی الله عنه وکرم الله وجهه دود .
[۰] دقلر تاریخ و قاتلردر .

بونکه ده سبب : ابو بکر ، عمر ، عثمان رضی الله عنهم
حضرتك انتقالی تقدم ایش اولماسیدر . بناء
عليه اولاردن تفسیرك نبوتك مشارالیه نسبتله آزددر .
حضرت عليك تفسیرده کی وسعتی حقتده پک
چوقیحی طرفندن حسن شهادت وقوعبولمشدر .
ابوالطفیل حضرتلری دیشک : « بولوندیقم بر
مجلسده حضرت علی خطبه یه چیقوب شوسوزلری
سویه دی : « بکا نه سورارسه کز جوابیز قللاز .
باخصوص کتاب الله داثر نه سورارسه کز سزه
کافی و شافی جوابلر ویریم . ایشته میدان .
طورمایکیز ، سوروکیز . سزی بین ایه تأمین
ایدهرم ، هیچ برآیت یوقدر که بن ، اونک کجه می ،
کوندوزمی ، اوواده می ، طاغده می ، درده می نازل
اولدیفنی بيلمه ییم » .

ابن مسعود حضرتلری دیورکه : « قرآن ،
یدی حرف اوزره در . ظهر ویطنی واردر . علی
بن ابی طالبک نزد اطلاعنده هم ظهري ، هم یطنی
موجوددر » .
نه قیتمدار شهادت دکلی ؟

عبدالله بن مسعود ۳۴

مشار الیه دن روایت اولنان تفسیر ، جناب
مرقضان روایت اولنان تفسیردن چوقدر . علی
تفسیرده کی کثرت اطلاعنی ، هر آیتک نروده نازل
اولدیفنی ، لیلی ، نهاری ، حضری ، سفری ، صبی ،
شتوی هاتکیستدن بولندیفنی بیادیکي جهته تحذیراً
للتمة اعلان ایدردی وعلاوة « اکر بوباده کندیدن
اعلم بر آدم ایشتیم شد رحل ایه تحصیله شتاب
ایدردم » دیردی .

۳۴ سال هجرینده مدینه ده بالارتحال (بقیع
الفرقد) قبرستانه دفن اولوندی .

عبدالله بن عباس ۶۸

سلطان المفسرین ، ترجمان القرآن عنوانلریله

بن الامة شهرتکیر اولان بو ذات هالقدرك ماده
وجودینه حضرت پیغمبر طرفندن بوجه آتی
دعایله اکبر معنوی طرح اولومشدر : « اللهم
علمه التأویل ، ائمه الحکمه اللهم بارک فیه وانشر منه
ترمذی تک روایتنه کوره ایکی دفعه جبریل کوردیکي
واقعدر . اوت ، برکوز که جبریلک لقاسنه موقی ،
برقلب که رسول اللهک دعاسنه مظهر اولاء اوند
علوم اولین و آخرینه دائر حظ وافر بولونعاسی
مستبعد دکلددر .

ذهبی دیورکه :

کره ارضده کندیستدن اعلم بر فرد اولماقله
ربار علمای دین اطلاعده شایان ذواتی تلید اولارق
پیشدیرمش ، وفاتندن صورکاده مکتب عرفان امی
اوکسوز برافامشدر . اولردن بعضیلری : مجاهد ،
سعید بن جبیر ، اعرج ، عکرمه در .

۶۸ ده طائفده ارحمال ایدوب (محمد بن الحنفیه)
طرفندن نمازی قیلمشدر . نمازدن صورکده محمد بن
الحنفیه برنطق ایراد ایدهرک « ایفته شبنم علمک
بناسی کوچدی ، دیشک ، ذاتا کوزلری یاشارمش
اولان خلق غریو وفریاده سوق ایشدر .

ابن الوزیر الیانی « مفسرینک الکزیده سی هجابدر .
چونکه حق عالیلرند کتاب وسنتده ثاوارداولمشدر .
قرآن ، کندی لسانلری اوزره نازل اولماقله برابر اوکلرینه
برمشکل آیت کلاکده مشکات نبوتدن استیضاح ایه
حل اشکال انجاری طولایسیله غلط و خطایک
اولاردن ظهوری باشقعلرندن آز اولقی لازم کلیر » .
دیدکدن صورکرا سوزی ابن عباس نقل ایدهرک
دیورده : « مع مافیه اصحاب آراسندن تفسیرجه
متخصص بولنان عبدالله بن عباسدر . تفسیره طائف
کندیلرندن مروی اولان معلومات طولویورصورنده
جمع اولونمش وشو حال ، صدر اولدن هیچ بر
کیسه حقتده میسر اولامشدر . بناء علیه اسنادی

صحیح اولقی شرطیله اوکا واصل اولان روایات
تفسیریه بوباده علاقه دار اولان جاهلر امتک
تفسیرلرندن ده زباده قبوله احری والیقدر . بوده
برقاچ وجهه ثابتدر .

برنجی وجه — فخر عالم صلی الله علیه وسلم
افندیز ، بو ذات شریف حقتده فقه وتأویل ایه
دها ایش وشو کیفیت ۸۰۷ تاریخنده ارحمال ایدن
(نورالدین علی الهیتمی) طرفندن زوانده کتبستنی
جامع اولقی اوزره آتی جلددن مرکب (زوانده)
نام اژده طریق عیدده ایه رهین ثبوت اولش ،
حتی بخاری و مسنده او دعاری ناطق اولان
احادیث تخریج اولومشدر .

ایکینجی وجه — بوتون هجاب ، مشار الیه ک
صورت عمومیده عدنی ، باخصوص تفسیرده کی
وسعت اطلاعنی بر شکل تعظیم کرانده تسلیم
ایله مشدر . کرچه بدایت امرده بدرده بولونمش
بونجه اختیارلر آراسنده کندیبی کی برکنجه موقع
امتیاز ویریلمی — « بزم ابن عباس قدر اولادمن
وارکن بزمه مساوی طوتولق شویله طورسون ،
بزه ترجیحاً اوکا موقع امتیاز ویریلمی رومیدر »
کی اعتراضلرک یوکلمسینه یادی اولمشده اخیراً
حضرت عمر طرفندن آجیلان امتحان ، هم اونک
موقع احترامه لیاقتی ، هم ده فاروق اعظم حضرتلرینک
قیمتشناسلغنی میدان چقارمشدر . اولجه ابن عباسه
چهره اشتراز کوسسترلره او حضرتک پیش
اقدارنده باش اکدیرمشدر . امتحان شویله در :
عمر رضی الله عنه ، برکون معترضله ابن عباسی
برانجینده جمع ایدهرک (اذاجاه نصرالله) سوره سنی
موقع مذاکره یه قویدی و سوره نک نهایتنده کی
(فسبح بحمد ربک واستغفره) نک معناسی
صوردی . بولونالرد واجب الوجود حضرتلری ،
مسلمینی فتح ونصرتی متعاقب تحمید و استغفار

دعوت ایدیور ، دیدیلر ، فاروق اعظم ، « سن
نه دیرسک ؟ « دیه ابن عباسه صوردی . اوده
« بوسوز ، اجل محمدینک نهایتکدیکنی بیدیرسور »
جوابی ویردی .

بوجواب ، حضرت عمرک تحسینی موجب
اولدی . کافه حضارده ابن عباس حقتده دعای
پیغمبرینک نافذ اولدیفنی تسلیم واعتراف ایدیلر .
اوجنجه وجه — ابن عباسه منتهی اولان
طریق روایتک محفوظ ومتصل اولارق هیچ بر
وجهله دوجار انقطاع اولماسیدر که اسباب یگانه
اسباب رجحانده بو اولقی ایجاب ایدر . اونک
ایچوندر که علی بن ابی طالب و سائر کی کندیستدن
دها افضل اولان هجاب بولوندیفنی حالده اولره
واصل اولان طریقک انقطاعه اوغراماسی وطریق
ابن عباسک ایسه اولندن وارسته بولونعاسی رجحانی
ایجاب ایله مشدر .

مابعدی وار دارالفتون آلیاک فاکولتسی تفسیر
ونارخ تفسیر مدرسی
برغمی جهرت

اسناد

۵

دها بوقبیل و بوناره مائل امثله وار ایسه ده
تقولیدن اجتناباً بعضیلرینه اشارتله اکتفا ایدیورم .
ازجمله علما و اکابر هجابنه ک آحاد وهجابنه
وحتی اولادلرندن و آنلرک دوننده تابعیندن روایتلری
ایله استنباه ایدهرز . اکر هجاب اسناد مزوم کورمیه
ایدیلر مادونلرندن ، اولادلرندن تابعلرندن روایتنه
حتیاج اولقسنرین ، « قال رسول الله » دیوریرلردی .
حالبوکه بویه یا مادیلر و یا مادیلر . اصطلاح حدیثنده
بوقبیل روایانه (روایه الاکابر عن الاصاغر) و
(روایه الآباء عن الابناء) اطلاق اولنور ، بویه یا یکن

ایک نوع روایت حصوله آئیده ایراد ایدہ جکمز (خبر جسابه) ایله محابه نك مادونلرندن، حتی تابعیندن روایتلری سبب اولمشدر. عم نبوی حضرت عباس رضی الله عنہک (حدیث الفضل) دیبه نی اکرم حضرت تریك (مزدلفه) ده آفتام و یانی غازلری جم بیوردقاری حدیثی اوغلی (فضل) واسطه سیله روایتی (مقدمه ابن الصلاح. ص ۱۲۷) و کذک دیگر اوغلی (عبدالله) دن روایتی و حضرت عمرک اوغلی (عبدالله) دن روایتی و محابه کراء بدن (عبدالله بن عباس) ک، تابعیندن (کعب الاخبار) دن روا. یتری که حدیث ایله متوغل اولانلره خفی دکلدن. هب بواسناد احتیاج مرمندندر. اگر اوزمان اسناد آرائایه ایدی، محابه کرام کندنی اولادلرندن و شاکر دلی دیمک اولان تابعیندن روایت ایتدکلری تصریح ایتدیرک (قال رسول الله) یاخود (فعل کذا کذا) درلردی و آنلرک مادونی طبقه یعنی تابعینده و مادامک محابه دره البت رسول الله دن ایشتمشدره دیه حسن ظن ایدرلردی. حال ده بونی ایجاد ایدرلردی. بویه دوشون کیسه بونی پک طبیی بولور. فقط حدیثک نه اولدیغنی و روایت نه دیمک اولدیغنی ییللر، لزومی مدرکدرلر.

اگر اسناد وقت محابه ده پیغمبرک وفات ایتدیکی زمانده اولما ایدی حضرت عمر نیچون (حدیثی عبدالله) و حضرت عباس نیچون (حدیثی الفضل) درلردی. و کبار علمای محابه دن اولان عبدالله بن عمر و عبدالله بن عباس نیچون (عن کعب الاخبار) دیبه تابعیندن روایت ایدرلردی. اگر اسناد یوقاردن ابتدا ایدمرک نزولاً کله یه ایدی ائمّه حدیث طرفندن یاخود بعضلریک تعمیری وجهله حدیثلری تحریراً تثبیت ایشش ذوات. طرفندن آشاغیدن یوقاری تشکیل ایدیلر ایدی. مثلاً امام بخاری؛ یا مسلم؛ یاخود نسائی

و امثاللری (حدیثنا زید حدیثنا عمرو عن بکر قال حدیثی عمر یاخود عباس) دیبه فاروق اعظم، یاخود عم مکرم حضرتلرینه قدر ایصال ایتدکلدن صکره آنلرک اوغلرلری ده اسناده ادخال ایتدکلرک لزوم کورمه ملری پک طبیی ایدی. بلکه بویه برشی یاقنی عدم لزومه منی قتل بیلر ایتیمه چکلردی. چونکه حضرت عمر و عباسک (قال رسول الله) دیبه سیله مقصد حاصل اولاجقدی. جناب عمره (حدیثی عبدالله) دیدیرته چکنه (سمعت رسول الله) دیدیرتیدی. نیکم مشارالیه مانک اوغللری توسطیله اولمشیزین روایت ایتدکلری رجوق احادیث شریفه واردر. نیچون حدیثی تحریراً تثبیت ایدن حدیث محررلری بویه ایکی حدیثده بویکی بویک محابه ایله پیغمبر ذیشان آراسد اوغللری صوفیه لزوم کورمشلر، حفظلرینه برقاچ کله علاوه و کتابلرینه زیاده ایشلر.

اگر (عبدالله) ایله (فضل) ک اسملری ده مذکور اولسون دیه پاییلر ایسه ترتیب طبیییه توفیقاً اولاً اوغلی، صکره بابای، صکره پیغمبری ذکر ایتک دها مناسب اولمازی ایدی؛ بویه یاچایوبده بابای اول، اوغلی صکره ذکر ایتک محتاق بر اسناد عاملتک خاطرینه کلز. خصوصاً محدثلر عتدنده وسائط روایتک آزلای مطلوب و ملتزم ایکن جوغالقه هیچ بر محدث راضی اولماز. بناء علیه بویه اوغللری قاتوب تکثیر رجال ایدم چکلرینه دیگرلری چیقاروب تقلیل ایتک قواعد موضوعه محدثینه دها موافق اولورلردی. اصول حدیثده بر حدیثک رجال اسنادی آزالورسه اوکا (سند حلی) و جوق اولورسه (سند نازل) درلر. بویه اصطلاح محدثندندر. و عتداهل الحدیث سند حلی، سند نازله و جوه ایله مرجحدر. چونکه سند حلی هخته دها افریدر.

محدثلریش واسطه ایله روایت ایتدکلری بر حدیثک بر حقیقتی بر مسافده کی بر عتدیده دیت واسطه ایله روایت اولدیغنی ایشیدنجه شد رخل ایدوب کیدرلر، اورادن اوحدیثی استماع ایدرلردی. ایشته بوفاندنک حصولی چوندرکه محدثین، مملکت مملکت کز مشاردر. بویه بویه اولدیغنی حالده حضرت عمره اوغلی عبدالله دن و حضرت عباسه اوغلی فضل دن و عبدالله بن عمر ایله عبدالله بن عباسه (کعب الاخبار) دن حدیث روایت ایتدیرمکده حدیثی تحریراً تثبیت ایدن، کیسه نکه نه استفاده سی اولور.

ایشته حضرت عمر و حضرت عباسک اوغلرلرندن اولان بوروایتلری ده اثبات ایدرکه حدیث اسنادلری محدثلرک صوکرمدن ایدوردقاری برشی دکلدن.

راه

علم خیال

۲

طبیعی سودیرن، طبیعتک توقفه معجور اولدیغنی منطقلرک فوقده جولان ایدن خیالدر. فکر، طبقات طبیعتدن چوقلق اوزاقلاشاماز. علوم عقلیه نك اساسی تصورات ذهیندر. عقل، اشیاء خارجییه نك ذهناً حاصل ایدم چکی صورتلردن باشقه بر شی دوشونمه ز. بو صورتلری تریین و تلویین ایدن ده خیالدر. بو اعتباره کوره خیاله عقی الدین عربی نك دخی تصور ایتدیکی وجهله؛ (لوناک ملونه سریان کی برشی در). دیمک کیمز ایجاب ایدر، خیال پک بالارواز بر طائر سبای اولدیغنی ایچون، بعضاً ده معنای وجودی اهل ایدم بیلر، بو احواله (اوهام) دیوروز. علم خیالک وظیفه سی؛ جزئیاتی بیوتدیکه بیودن و هیاتی، اورته دن قالدیرمقی، صور خیالیه مزای حد خلقت ده توقیف ایتدیر. تمبیر دیگرلرک حس

و عقل ایله تشریک، سماعیه مساعد بر آکلاشمه زمینی احضار ایتدیر. امور طبیعییه مافوق طبیعیه تقریبه توسط ایدن صورتدر، بزی صورتدن صورتیه نقل و تحویل ایدم ایدم بر صورت آئمه دوعری چکوب کوتورن خیال، مادیاتی تلطفه، معنویاتی تکشیف ایدر.

خیال اولماسه بیدی، امیال طبیعیه مز، حیواناته دخی کوردیکمز (مزاج) حدیثی آشامازدی. (نفس حیوانی) یه عائد لذات حسیه و شهوات طبیعیه مز (ذوق معنوی) دیدیکمز لذت ذاتیه ماهیته تحویل ایدم مز دی، حالت روحیه تحویل ایدن، یعنی مزاجی حال پایان بودر.

نفس حیوانی ذوق وجدانی ایله نفس انسانی اولور. ذوق معنوی اصحابیه (افسان خیالی)، اصحاب مزاجده (انسان حسی) تمبیر اولونور. نفسک ایکییه تقسیمندن فلاطونک تقعه ارواح مملکته اتباع معنایی چیقارایلاماز. کثرت صفت، وحدت فانه متانی دکلدن. نفسک، نفس اماره، نفس نوامه، نفس ملهمه، نفس مطمئنه، راضیه، مرضیه صفاتلریله توصیفی دخی تقریب معانی به محول اعتبارات ذهیندن باشقه برشی دکلدن. بر شیدن مقصدنه ایسه، هر هانکی رحمت تقسیمدن هانکی معنی مراد اولونویورسه، حکم، اوکا کوره اولور. مزاج، حال، اعراض دخی متقارب المانی الفاظ مستعمله دندر. بونلرک جمله سی بر تفاضل نفوس مسئله سیدر. تفاضل، پیغمبرلر آره سفده بیلر حکمت جاری بر حکمت مطلقه در.

بزدل بر (شوق) وار. شوق، اراده لذت قابلیتی در. بوکاتورک (ایستک)، عرب (شوق)، عجم (خواهش - آرزو) دیور. شهوت دیدکلری ده بودر. شهوت، جوق کره شهوت طبیعیه مناسنده استعمال اولونویورسه صوفیه بونی شهوت طبیعیه

و شهوت ذاتیه اولوق اوزره ایکیه تقسیم ایش . شهوت ذاتیه (ذوق) تئیرایله مشدر . بوناردن بری انسانی ملاه سغلايه ، یعنی مادیه ، دیکری ده ملاه علییه ، یعنی مافوق طبیعتیه چکر . انسانک انسان حسی ، انسان خیالی اولوق اوزره ایکیه آیرلانیسه بو اساسه تالیدر .

فلسفه غرب ، شوقی اشتیاقدن قریق ایتور . کتب صوفیه ایسه : احوال و روحه مانده تفصیلات مهمی محتوی در . بو تفصیلات ، غرب فلسفهی کبی حکمی اعتبارات ذهنیه منحصر دکادر ، بالفضل و قوعبولان تجریده استناداید . علم احوال روح ایله مشغول اولانلره کتب محی الدینده مراجعت ایتلری توصیه ایدرم ، ایسترمکه : بو علمه مانده علاقه مزک درجه سی آکلاشیلین .

صورتیه اهمیت ویرمه مک اولماز ، حقیقت وجودک بو تظاهرات متوالیه ایله بر مناسبتی وارد . (علم) دیدیکمزه بو نسبتلردن شکل ایدر . مزاجی حال ، شوقی عشق ، ماده یی معنی یان صورت ، بوسورتلرده تصرف ایدن ایسه خیالدر . انسانده ، منافع ماده یی و محسنات طبیعتیه فوکه چیقاران بر قوت وار : شوق ذاتی . بو شوق ، ابتدا مرئیات محسوسدن بر صورت تعلق ایدیور . بونک شدت تعلقته (عشق) دیبورز . عشق ، انسانک بر صورت شدت ارتباطندن متولد بر کیفیت مزاجیه در . بو کیفیتک او صورت محسوسدن آیریلارک بر خیال منفعل حالده باشاماسی ایجاب ایدرک : اوکا حقیق بر عشق نظر یله باقیه بیلین ؛ بوايه لذتک ذوقه استحال سیدر . شیخ اکبر دینورک :

« قیسی مجنون ایدن ، لیلانک حالندن زیاده اولنک خیالی ایدی . قیس ، لیلای کورمک اوکا شوقی تعلق ایتدی . بو شوق ، شدت بولهرق

لیلا ، لیلایه دینه دینه دلی - دیوانه اولدی . بر کون لیلایانه کلرک [آزادینک یانگده] دیدیکی زمان : مجنون هیچده لیلایله علاقه دار اولمادی : چونکه : لیلای حسی خیالک بسله یوب بیوتدیکی لیلای عجبیه موافق بولمادی [۰] فقط عشقک حکمی مجنونی برافقادی . نظرند عالم ، خیال لیلایله ملوش طاشمشدی . مادتا مرشی ، لیلای اولمشدی ، دیدکدن صکرا :

« عشقده ، معشوقک مر حالده عالم طبیعتدن اولماسی ایجاب ایتر . حب طبیعیه ، یعنی محسنات طبیعتیه محبتده محبوبک شکل طبیعتی ، بعضاً عاشقک خالده کی شکه مساوی اولور . بونده عشقک حکمی وصول ایله نهایت بولور . محبوبک

[۰] حضرت شیخک ایا بوردی شوال ، یعنی جنونک لیلای تحلیله موافق بولماسی ، حتی طائیفاماسی ، فضولتک (لیلانده) سنده مفصل ویک کوزهل تصور ایدلشدر . بجه مناسبتی ملولایسله اوتورک بعضی ایتای بوجه آتی نقل ایدیورز . محفل .

مجنون دیدی : ای بکا آجان راز لفظیه بی قیلان سرافراز کیسک ؟ بنا ظاهر ایله آدک بوبادیده ندر سزادک ؟ چون بنده بوق احتمال ادراک سن سوله اوزکک کیسک ای پاک ! لیلی دیدی : ای قریبه روح کام دل مبتلای بروج مزده که مرادک اولدی حاصل مقصوده سنی حق ایتدی واصل لیلی بک ، آرزوی جانک کام دل زار نالوانک چوق تجریده قیله شم ، اولور آرز مشوقه عاشق ایله مک ناز مجنون دیدی : ای بی بری وش خاشاک ضمیمه اورما آتش باقافه بی یتر خیالک بقدردن بکا طافت وصالک

شکل مجنی شکل محسوسک فوقده اولورسه عشقک حکمی نمادی ایدر کیدر ، عشقک نسبتند ذوقده زیاده لیشیر . دیکر بر حله :

« حب طبیعی - حکمی تلذذات حسیه منتهی اولان محبوبه وصول ایله نهایت بولان محبتله (حب عوام) دیتلیر .

حب روحانی - محبتک محبوبه تشبی صورتند ظهور ایدن بر حال روحیه در ، بو حالت محبوبک معرفت قدری ایله قائم بر کمال محبتی در - یعنی محبوبک اوصاف کالیه منتهی مظهریتی کندنده مشاهده ایتیمی دیتلیر .

حب الهی - حب طبیعیه غایه : لذت ، حب روحانده تشبیه اولدینی حالده بونده دخی غایه : تحتی در . حب الهیه (مشاهده جمال) مفهومی تصور اولونور ، بوايه اهل کشفک مظهر اولدینی بر حال روحیه دره بویورور .

عشق ایتدی بنای وصل محکم معنیده بی شکله مهم دفع اولدی بوعتبار صورت حاشاکه اولام شکار صورت بدن بری ایله دک بی سن عرینه کیسه ایلم سن بی بنده اولان آشکار سنک بن خود بوغم ، اولک وار سنک گر بن ، بن ایسم سنک سن ای یار ؟ ور سن ، سن ایسمک نیم من زار ؟ چون بن اولوم سنکک ملو وحدت دوشنده خوش دگل بو کیم : طفرده ایتیم تنانک براوزک مکان بیلیم مکانک رسوالله چون بن انجم آد سن ، هم بوسلوک ایتیم متاد ملوت پرده عصمت انجمه آرام مجنون بک ، سن اول بیکونام

عشقک صوفیه جه التزامنه اساس اولان شی ، نفس عشقمیدر ؟ عشقده معرفت وارمیدر ، یوقی دو : عشق ایله عبودیت قابل تألیف میدر ؟ ...

بعضیاری دوشوندیکمزه شکلده بر عشق یوقدر دیبورلر ، بونی فرط تاثیردن متولد بر مرض عصی اعتبار ایدیورلر . اولیه ایسه بر کیسه مک وطنی شدله سومه سی ده بر خست لوقدر ، حالبوکه حب وطن الک بیوک فضیلتلردن بریدر .

عشق ایستیمککگز ، (حاضر اول : کلورم) دیمز ، خفیف بر نظر ، اوفاق بر اشارت ، بر ساع ایله کلور برر ، دیمکک فطرت بشرک عشق ایله علاقه سی وار . هر حسه ، هر قوته غلبه ایدن بو قوت ، بزه نردن کلور ؟ بزه ، دوشونه دوشونه عاشق اولایورزک : اونی یالکز اعصابک حکمنه اسناد ایتیمکک ایشک ایتندن چیقام .

عشقک معرفته علاقه سی یوقدر دیمکده ممکن دکلدر . سزه بر عاشق حق و حقیقت کورستمک ، آتماری معارفه طولودر : جلال الدین رومی

[سنبلستان معارفدر سراسر مثنوی]

(مکاشفه بالوجد) بختنده بوجهت ایضاح ایدیه جکدر . صوفیه آره سنده بوباید یالکز بر نقطه نظر فرقی وارد : بعضی عشق ، عین معرفتدر دیدی ، بعضی عشق سبب معرفت اعتبار ایتدی . محی الدین عربییه کوره عشق ، سبب معرفتدر .

امام قشیری ، بوتون ظاهر علماسی دخی داخل اولدینی حالده عبودیتک عشق ایله توصیفی تجویز ایتیمدیلر . حالبوکه اخلاص ، عبادتک روحی در ، عشق ایسه روحانی اولوق شرطیه ، شجره اخلاصک جیبجیکلری دیمکدر ، هیچ جیبجیکلر میوه کوردکی . حب طبیعی بک بیه لزومی انکار ایدمیز . عالمتک عشقنر قهری چکیمز ، [ای عشق بکا بر دره

تدارك ايت [دين دوليله ، عشق انكار ايدن عقليلار آره سنده برفق كورميورم .

دارداغان زاده

احمد نظيف

اعتذار و تصحيح

۶۲ نجى نسخهده مندرج (علم خيال) مقاله سنده بعضى ترتيب سولرى وقوعه كلفى . قارئین كرامك اونلرى تصويرنه تصحيح بويورمالرى مع الاعتذار رجايده رز: صحيفه سطر

۳۰ ۲۳ (اولامادونچون) ككلى علاوه ايديله جك
۱۰ ۲۵ (وجود اولماسيدي عدمه املا اهميت ورن اولمازدى) جله سنده (وجود) ايله (عدم) لفظلريك برلى ده كيه جك
۲۱ ۲۵ (صورته) كلمه سلك اولته (بو) لغوى قولولاجقدر .

منظومه شمسيه

كوش : ۲

واقعه بزم كوشنيز ، اويله ديديكمز كي يك اوقدر اختيار دكلسنده هر حالده عمر نث نصفي كيمش ويا كچمك اوزره بولنشد . چونكه اوزرنده هر وقت لكك بولور . بولكلر ، قووسيه رنگده اولوب لك عادى دورينلره بيله ممك . الرؤيه در . فقط هر اون برسنده بركره بولكلر اعظمى اوله رق تحدد و بالتجربه ثابت بولنديفته كوره ارض اوزرنده دخى حادثات معظه ظهور ايدر . حله بعضاً كوزله كوريله جك درجهده جوق و يك بيوك اولور . مشهور زول سزارك وفاتى صرم لرند . لكك طولاييسله شمس اوقدر قرارمش ايديكه ، سياهه كي برنجى قدر كوا كيك بارلاق اولانلرى عيان بيان كورولمشدى . لكك على العموم سطحاً يك بيوك اولور . اويله كه اون ، اون بش كرامش يانه يانه كتيريلرسه ،

ايچريلرى خوقى كي ده ليك اولان بولكلرك درونه دفته يوزارانه بيلير .

لككردن باشقه ، سطح شمسده اندفاعات دخى موجوددر . بوللرى كوره بيلمك ايچون ۶۰ : ۵۰ دفعه ببولتن دورينلره باقى لازمدر . طوللرى زياده اولوب حتى ۱۹۲۰ سنه ۲۲ مارتسده كوربان برعلو ستوى ۷۶۰ يك كيلومتره كي يك مدهش برار قاعه قدر صعود ايله مش ايدى .

لككزه اندفاعات ومقتايطيب ارضيه آره سنده شايان دقت درجهده مهم مناسبات موجوددر . بژ بو مناسبات حقدنه آيوجه بر مقاله يازمى . دوشونديكمز دن بوراده فضاه تفصيله كريسيمه جكمز . شمسك منظره تلسقوپيه سى ؛ لككزه علولردن و برطاق منور قبار جقاردن عبارتدر . طماغارى و بالتبع نهرلرى و دكزلرى بو قدر . اساساً بويه شيرك وجودى امكان خارجندهدر . چونكه شمسديده قدر باييلان هر دولو تدقيقات و رصدات يك يوكلر برهوا طبقه سندن باشقه غايت قيزغين و نه رعت ديمر كي يك قانى لايح جالسده بولنديفتى كوسترديكى كي اساسات فلكيه دخى بونى آمردر . شمسك آز جوق بزه بكره مسمى ايچون لاقال يكرى ميليون سنه لازمدر . فقط حضرت قرآنك اخباراته كوره سيارات واروش بومدندن جوق ، هر يك جوق اول محو اوله جقردر . بوياده مقالات سابقه مزده تفصيلات لازمه واردر .

كونشمرك بعض سيارات مثلو بر حركت دورانيه و بر حركت انتقاليه واردر . باييلان رصدهاته كوره مدت دوراني ۲۶ كوندن براز فضلهدر . حركت انتقاليه سنه كلنجه ، آنجق بر عصر اول آكلاشيه بيلنشد . طرف عاجز يدن باييلان حساباته كوره مدت انتقاليه سنك درتوز كسور ميليون سنه دن آز اولمامسى لازمدر .

نوءت ؛ شمس دخى يك اوزاقى بر مركز اطرافنده مع سيارات دويمدهدر . استقامت انتقاليه سى (هر كول) يعنى (الجانى على ركبتيه) برجه طوغرى اولوب ثابتهده كي سرعتى لك صوك حساباته كوره ۲۴ كيلومترهدر . شمسديده قدر قاج دفعه دور ايلديكي پاكده معلوم دكلسنده فى مابعد بر دور دها پايه ميجنى رياضيات فلكيه قطبيله خبرورمكدهدر . چونكه شمسك صفوماسى ايچون يكرى ميليون سنه كافى اولوب حاليوك بو وجهه سونوب قيزاران كونلره عين باقنده كي ديكر شمسون ايله بالمصادفه يكي يكي خلقتاره مباد تشكيل ايلكدهدر لك ؛ بالتجربه بو مصادفه لك هر حالده يكرى ميليون سنه دن جوق و يك جوق اول و وقوعيله جفته اينانق ضرور يدر . سكانه كلنجه : بيلديكمز قوانين فلكيه داخلنده شمسك جاني غلوقانى بولنه مامسى ايجاب ايدر . فقط قدرت حقه برحد تصورى غير ممك بولنفته كنديشه خصوص ذوى العقول ايله مسكون بولنديفتى دوشونيه بيلور . اكر بويه ايسه ، بونلك منظره مناويلرى دائمى بر يكتسقلق دن باشقه برشى اولاماز . سياراتك هيچ برشى بيلمزلر . چونكه ضاى شمس ، هر وقت موجود بولنديفتن اجرام ساويه و بالعموم سيارات غير مرسيدر . بلكه ؛ يالكز يك باقن كچن قوروقلى بيلدزلرى خيال مبال سجه بيلور .

شكلاى حقدنه هيچ برشى ديه من سنده ؛ [وخلق الجان من نار] آيت كريمه سنده بيلدريبن جان قومه مشابه اولدقلى قبول اولته بيلير . شمس حقدنه كي تفصيلاته خاتمه چكر كن كرك جسامتى كرك مسافه سى حقدنه ساده وعملى بر ايكي مثال ذكر ايدم : ارض اوزرنده بر آدم تصور ايدم كه غايت اوزون بر قولى بولونون و شمس قدر بو قولى

اوزانه بيلسون . بالتبع شمسك مدهش صيقليله قولى ياتمه باشلاور . فقط ؛ مرعت وجع ، ثابتهده ۲۸ متره اولديفتن بو آدم ، بارمقاردن اعتباراً قونلك يانديفتى حس ايدمه من . ياتق آجيسى ، بننه كلنجيه قدر برزمان كچكدر . حاليوك شمسك ارضه مسافه سى ۱۴۹ ميليون كيلو متره اولديفتن ايلك آجبارك ۱۷۰ سنه صكره حس ايديله جكي بالحساب تين ايدر . بنام عليه بو شخص غرب چوقدن مزاره كيرمش و كيكلرى چورومشدر . برده اطراف شمسده بر دور عالم ياهلم :

ترمه يندك . ساعتده آتقن كيلومتره سرعتله كيديبورز . اكر ارض اوزرنده اوله ايدك ؛ دور عالمى تقريباً ۲۸ كونده اكال ايدم بيلرك . حال بوكه عين دور عالمى كوشنده (۲۹۰۰) كونده ، يعنى تقريباً سكر سنده اكال ايدم بيلرز . اوتوتايالم كه بو حسابده ترنلر كچه ، كوندوز يورويجك و هيچ بر ثابته توقف ايجم جكدر . ارضدن كولشه كينمك ، و كوش اطرافنده دور عالم باقى ايچون بر كيشيك سياحت اجر قى هر كيلومتره بش غروش اوزرندن بوجه آتى :

ارضدن كوشه قدر ترناجرى ۷,۵۰۰,۰۰۰ ليرا
كونشدن ارضه عودت اجرى به ۷,۵۰۰,۰۰۰
كوش اطرافنده دور عالم اجرى ۳۰۰,۰۰۰
ازكان حربه مير آلايى

ح . عبدالرحمن

انجيل وايچكى دشمنى خرسيتانلر

اويچ بيل اول تصادف بر مجموعهده مصر ، فلسطين ، سوريه ، عراق و توركيهده بوزيك انجيل صائيدلنى اوقومشدم . بوزيك انجيل متاركه فى تعقيب ايدن مشوم آنلك قاريشقلفنده داغيتلديفته نظراً (ميسوز لسانده داغيتق ، صاعق ديمكدر) عددجه مبالغه لى

صایلماز، بوخرده آبرنجی انجیلرک عصری مصحح اولدقلرینه نظر دقت جلب اولونورودی .

بوسفر عصری بر تصحیح مطلع اولدم: انجیلده شراپه عالم یازی بولونعایی و باخاصه حضرت عیسی علیه اسلامک اغزندن شراب سوزلری صدور ایتمسی ویا ایستدریلیمی، آمریضاده مسکرات علیهداری خرسه نلرک عزت نفس، دوقونوپورمش، بونلرک فکرینجه ایچکی به دائرک اوقاق بر ایماده بولونسه بو، آنجیق ایچکیکنردو، نئی ایچین اولایلیرمش، بونلک ایچین مسکرات علیهدارلری انجیلرکی ده قوروتقه عزم ایشلر، معلومدرکه (یاش) و (قورو) ایچکی طرفدارلریله علیهدارلریندن کتابه در .

بوخنا انجیلک بر فقره سی بروجه آتی قوروتولمشدر: « حالبوکه، ایکی ویا اوچ اولجیلکک آتی قاب واردی . عیسی خدمتکارلرینه دیدی :

(۴) بوخنا انجیلک ایکتبی باینده محرد اولوب ده کیشیریلکی بیلدیربان یوقه یئک املی شویله در : « واونچی کونده جلیلک قنا [شهر] نده دوکون اولدی وعیسایک والده سی اوراده ایدی ۲- عیسی ایله شاگردلری دخی دوکونه دعوت اولندی ۳- و شراب اکسیلمکله عیسایک والده سی اکا شرابلری یوقدر دیدی ۴- عیسی اکا ای غالتون سنک بئم ایله نایشک واد؟ وقم ده اقله دی دیدی ۵- والده سی خدمتچیلره مژه هره دیرسه یایکیز دیدی ۶- ویم، دیرلک قلمیر عادتیه اوراده قوتولاش هرری ایکیشر یا اوچر مدره آلور آتی عدد طاش کوب بولونقته ۷- عیسی انلره کولبری صو ایله طولدرکز دیدی و انلری اغزلرینه قدر طولدریدیلر ۸- و انلره شیعدی جیتاروب صیافت ریشت کونوزکز دجسیله کونوزدریلر ۹- و صیافت ریشتی شرابه تیبدیل اولتان صوی طادایچی (اواینه زهدن اولدیفنی بیلر لدا صوی چکن خدمتچیلر بیلورلردی) صیافت ریشتی کویکوی یاغیروب ۱۰- اکا هرکس اولا اعلا شرابی و زیاده شیعدی به دک صافلاوک دیدی ۱۱- عیسی جلیلک قنا [شهر] نده اشبو ایلک معجزه یی اجرا ایلیوب کندی میلانی اظهار ایدتی ... استانبول ۱۹۱۲ آمریقان کتاب مقدس شرکتی طبعی .

غزل

بر فیض سرمدی ورمدرک اعتلالره
چیقدم جناح عشق ایله روشن سالره
ایمز زمینه کوکلم، او عنقای شعله پر
صیغماز زمان اولورکه منور فضالره
بروجد بی نهایه روانمده مستقر،
بخش ایلرم صفای مؤید صفالره .
رجو نور ایچنده پرامن، تکاهلک
مکنمیدر تنزی ظلمتسارلره ؟
هیچم فقط اولورسه روا جای التجاه
زیر جناح طاقلمق ملتجالره .

بر مستفیض همت پیرم که مبدأم
فیضیه غبطه لر وریبور منتالره .
بیکانلر نکانه بیکانه دراونک،
مفعومی روشنا سوزیمک آشنالره .

توقادی زاده
شکب

طیاره اوچارکن

طیاره جیت عترمه سنه انخاف !
یکی برغر سعادت دوغویور یورده بوکون
ایدیور شانی هلام بیله کوکاردده دوکون
ایشته تورک اوغلو ۱ سالرده کی طیاره به باقی
او قانادلرله برابر چیقیور آل باراق،
اوچویور عالم لاهوته قادار یوکسلور .
هر طرفدن اونی لسمیده ملائک کسلور .
تورکک آمیدنی حمل او قانادلر شیعدی،
او قانادلرله کلیر تورکک حیات ایدی،
او قانادلر اوله جتی حارسی استقلالک،
او قانادلر وریبور فیضی استقلالک .
یکی تاریخنجه قید ایت یکی آثارینگی ده
یکی غریمده اوفانسین برامید فردا
باییلوب قایرقلر یوردیمه طیاره ایچون
تورکک آفاتی شرفلره سونسین، کولسون
هپ کزینسین کونشک کوکده کی سیاره لری
کهی اقمده وطن بایراغی، طیاره لری،
بایراغم عالم لاهوته قادار یوکسلین،
هر طرفدن اونی تجیه ملائک کسلین !
- اودممش - خوابه زاده
م . م . معمر

تاوه

کوزدن کیردم اسکی اولان ترهائی
درک ایله دم اسفله ضیاع حیاتی

سه ومش، الله ایگله مشم بنده عشق ایله
ضبط اجتم غزل دیبه بیک آبی نافله
پوزلرجه ناله، برجوی آتین محبتی
دلدن چقان آجیقلی نوای شکایتی
آشتمسی اولوبده صباحتلری یوزلک
هجران ایله اوزونجه زمان آغلامش کوزک
هر قطره تحسر کوه - صفائی
صافی اولان عجبک ماجراسی

تصور ایچین امک چکرک صانکه یازمشم
شبدی قهقم ایلورم آ کلامازمشم
صیغماز ایش بیانه غرام تحسات
کچیش او حالده بوش یره قیمتی برحیات
آرتیق بودر خلاصه قطعیسی فکریمک
بی سود ایش کذارشی یک، عمر شرمک

اولش ایکن شو فکر ایله یاسک معقی
برصیحه کلدی قلمه الهام حق کی :
فانی جالی سوعمه ده بوش، سوله مکنده بوش
قرق بیل زاوللی! بوش امله طوغر و طورما، قوش
اک صو کرا گوشکه دوقونور شویله برصدا ؛
قانیلرک غرامی ده هیچدر، کلامی ده

طاهر المرلوی

مخمل اجتماعی

انتخاب

برقاج وقدر اوراق حوادثک ضابطه وقوجاتی
قسمنده انتخاب واقعه لری ده کورولویور، ارکک
وقادین، کنجیلر آراستده کی منتحرلرک بابائی استکشار
ایدیله جنک درجده اولماسی، ارباب قلمک نظر دقتی
جلب ایلیور، بوندن طولانی بعضی غزته رده انتخابک
مذمومیتنه دائر بایرلر بایلیور، اسبابانک تشریحه
کیریشیلیور، واتی وشانی چارملر توصیه ایدیلیور،

حیاتك هنوز بحیرہ کاری اولمایان کنجاری اتخاره سورو کله بن سبیلک برنجیاری دکسه بیه باشلیجهاری اولوق اوزره بن، رومانلره سینهماری بولویورم. انسان، جو جوقلق و کنجلك دورمارنده ذهنده بویتدیگی شیلرک - حقیقی ده کری اولوب اولمادیغی دوشونه به لزوم کورمکسزین - مقادی اولوق ایست. اونک ایچیندرک رومانلرده او قودینی، باخود سینده مازده کوردیگی اتخار و قایغی پک بویوک بر قهرمانلق تلقی ایدر و او یله بر حرکنده بولونقی هوس طنانلارینه دوشر. علی الخصوص او قودینی رومان و کوردیگی شریده کندی حالتده او یونجه ایسه... زاولالی دوشونیز که او قودانی رومانک منتحری ذاتاً معدومدر. بر مؤلفک غلبه سنده وجود بولش و تخیلاتنک عکس ایندیگی کاغذلر آراسنه کومولشد.

سینه ماده اتخار ایدن آتور، باخود آتقریس بر دقعه صورکرا و برله جک و دیگر وقایعک تخیلنده کوروله جکدر. تقلید ایدیلک ایستیلنلرک بر قسسی اساساً یاشامادیغی، دیگر قسسی حقیقه اولمادیگی حالده قائل مقیدلری هیچده بویله دکدر. اونلر، کلمک اوزره کیدرلر، آرقه لرنده کوز یاشایله بیه طولدور و لایمان بر بولش بیراقیرلر.

بناء علیه بحیریه سز کنجاری بو مهلك تقلیددن قورنامق ایچین یازیلایق رومان و کوستریله جک شریدری، یا جو قورله و کنجاره نافع اولایله جک صورتده تحریر و شهر ایتلی، یاخود اوکیلرک او قویاجقاری کتابلره سیر ایده جکری منظرلری آیرمالیدر.

برده ارباب شایه ده نیلمه لیدرک: اتخار، عین جنایتدر. فاعلی ایسه مملکتک نفوسنی اکیلتن، ملک عددی آزانان برون وطن خائیدر. اوکافاشی قاتونده جزا اولمایا، اورتاده تجرالاتدر ارجی کیمسه بولوماستدر. [۴] فقط هم فنسک قاتلی، [۵] سدی بکک بو نسخه دندرج (هندستانده

هم کندیسنگ مقتولی اولان بو مخلوق، دنیاده قاتونک پنجه سندن قورونقله برابر آخرتده یاقاسنی عدالتدن قورنارامایاجق، جنایتک جزاسی و بوراده کی حبسک بدلی اولوق اوزره جنه نه کرم جکدر. بعضیلری اتخاری قتل نفس قیلندن عدالتک ایسته سورلر! بو کیلری عییا دوشونیمورلری که باشقهلرینک حیاته قصد ایتکله کندی وجودنی احما ایلهمک آراسنده نه فرق وارد؟ اوت، باشقه برینک مثلاً البسه سیله کندی اتواغی بیرنق فرقلیدر. بری جزای مستلزم جرمدر، چونکه باشقهنسک مالیدر. دیگر سیسفلکدن باشقه برنی دکدر، زیرا کندی مالیدر. لکن اعتراف ایدیلرکه وجودمن، حیاتمزدیکمز و حاضر جمعه بولیمز ایچین مادتا بنجه دیکمز شیلر بویله میدر؟ قازانق ایچین هانکی امکلر من سبق ایتدی که اونلره تمک اداسنده بولونایلم؟

نای نه کوزل سویلر:

وجود؛ جود آلهی، حیات بخش کرم
نفس عطیه رحمت، کلام فضل قدیم
بدن بنای خدا، روح فضه تکریم
قوا ودیعه قدرت، حواس صنع حکیم
بو کارخانه ده بیلمم نهیم، بنم نه واز؟

بوندن باشقه بر کیمسه نک قهرمانلق، آتیلدیغی ایشده کی مهلاک و کوستریلرک فدا کارقله بیسوطاً متناسب اولور. لوجهله قهرمان اولوق ایستیلر؛ اولمعملی، یاشامالیدرلر. چونکه: شو دنیاده اصل قهرمان اولانلر، براییک دقیقه تیرمه مکله - منتحرلرک و عمنه کوره - اولومک آغوش استراحتنه آتیلانلر دکل، جهانک گرم و سردیه گوگلر گران و حیاتک توافرسا یوکنه سترجه اوموز ورنلدر.

ظاهر المروئی

اتخار) عنوانی مناسنده کوروله کی اوزره انکاز - هند قاتونلرله اتخار جرم عه ایدیلر و منتحر اولزده قورنولوسه بحیرم اولونومش.

هندستانده اتخار

اتخارک هندو (اندوانیزم) دینده وظیفه تلقی ایدیلدیگی معلومدر. ازان جله زوجی وفات ایدن برقادین، دیری دیری یا قلمنه محکوم ایدیلر. هندستانی دولاشمش اولان برفرانسز سیاسی بویله باقکمز نملر آکلاتیور:

یکری سنه مقدم هندستانک داخلی کزرنک طول قادیلرک دیری دیری یا قلمق مراسم دینه سنه شاهد اولدم. اوقاق بر شهرده بولونورکن برکون بی زیارته کلن برهندلی مأمورک توصیسی اوزره دینه آوروپالی البسه سی جیقاروب هندلی کی کیشدم. بر آقشام یوزلرجه کیششک شهر خارجه دوعری کیشکتری کوردم. حال بوکه بوتون هندستانده، تارالارده، اورمانلارده کیجه کزیتیلری هیچ مقبول دکدر. بوحالک نظردقتی جلب ایتدیگی مسافرمه سوله دیکم زمان او بکا؛ اوچ آق مقدم زوجنی غیب ایدن وانی برعائیه منسوب اولان بر قادیلک (نیروانا) یعنی (هندلی جنتی) نده رفیق حیاتی بولق فکرله آتیه آتیلانجینی خبر ووردی، ثروتنک مهم قسمنی اقربا و تعلقانته تقیم ایتدکدن صکره، غیب عاقبتی کندیسی حاضر لامشیدی، هر ایکی جنبه منسوب دوستلری، اتخار مراسمنه اشتراک ایچون تحریری دعوتنامه آلملاردی، حتی وجودنی کوله تحویل ایدمه جک اولان اودون بیقینک تنطیینه بالذات نظارت ایتشدی. بن مسافریه:

-- شو جنایتک ایقاعنه مانع اولاجشکمز دگی؟ دیدم. اوموزلری سیکلرک:

-- ائده هیچ برنی یوق که.. اگر بوقادین اولمک ایسته یورسه اونو بوندن منع ایتک حقنی حائر بولونویورمیز؟ دیه جواب ووردی.
-- فقط بو مدعش بر شی! هیچ اولمازسه ضابطه به خبر ورمایسکمز.

-- شو جنایتدن آتی کون اول خبردار اولدیغ ایچون دیککیزی بایدیم: مافوقلرجه بوخوصصده معلومات ویردم. فقط مداخله ایدم جکرتدن شیهلیم؟
-- نه ایچون؟
-- زیرا بو ایتک ختی دینی تعصبلری ایله طامشدر.

مسافرمک نصایحی دیکله کسزین سس، صداسز یورون اهلینک آراسنه قاریشدم. اوچ جاریک یورودکدن صورکرا ظلمتاری یاران برطایم ایشیقار کوردم. بورانی، طول قادیلک حیاته وداع ایچون اتخاب ایتدیگی محلی، مشعللره تنور ایدیلن اوجاقلک بش، آتی متره ارتقاعده بولوندیغی مشاهده ایتدم. جواره بر جادیر رکز ایدیش ایدی. اطرافنده بولونانلرک سوزلرندن قادیلک سوله نه می نهایت بولوق اوزره اولدیغی آکلادم. رمدت صورکرا، جیجکدن یایلمش اکلی باشنده اولدینی حالده کولر یوزله کوروندی. دینی شرقیلر ترتم ایدن دیگر قادیلر اطرافنی آلمشدی...

قاج باشنده ایدی؟ بلکه بکر میسنده یوقدی. اوجاقلک بر طرفه انشا ایدیلن بر، ایکی باصماق مردیوهی کمال وقارله جیقدی. کندیسندن اول بر قاج قادیلر اودونلرک اوزره دینه سزدکلری قیبتی خالیلری جیجکلره اورتمشلردی. شاولوم دوشکی اوزره دینه یاتان قادیلک بر قاج دقعه طرفنده اولورک قربانی اولاجقنی دوشونجه بر رعشه بوتون وجودی صاردیدی. بویله فیج برمنظره می تاشا ایتکدنه درحال بیکیلیمه یی ترجیح ایتدم.

اختیار بر برهنه النده کی مشعله ایله آلت قسمده بولونان اودون و چالیلری طوتوشده یرمه قشبت ایدرکن اطرافدن امداد سسلری ایشیدیلدی برلاردن مشکل رسواری ژاندارمه مقرزمه دولو

در کین کلبوردی . سرجیلر ، ضابطک تہدیدی
بکلمکسین داغیلدی . باشلیجه مسئول عدایدیل
برهن ایلایکی کنج قادی توفیق ایدیلدی . بالاخره
خبر آلدیم کہ برنجی شایان حرمت بر مسلک
منسوب اولقله برابر دورت سنه حبس محکوم
ایدیش ، اتخاره قصدی جرمندن دولای حقندہ
تقییات قانونیہ پولونولش اولان قادی سننک
کوجوک اولماستہ بناء برات ایشدی (انکلیز -
هند قوانینندہ اتخار جرم عد ایدیلر) .
سعدی

پارسدہ بر طاووقیق سرکستی زیارت
یکن نسخہ دن مابہ

ایکی آقایلردن سوکرا دورت آقایی کومس
جوانانی باشلاپور : طاوشانلر ، زده غریب براعتقاد
وارد . چوقلری طاوشان ییز . سوزده اوغورسز
ایمش . کیمسدہ سببیلیمز . چونکہ کیمہ
صوردمسہ کافی جواب ویرمہدی . آکلاشیلان
جلب ویا قصاب اصنافی طرفندن اویدورولش بر
افسانہ .. طاوشان کچی چابوق آورہین بر حیوانی
آوردہ بسلہمک کارلینہ کساد قاتق دیمکدر .
مصرده علما وکیرایہ وارنجیہ قدر هرکس طاوشان
بر . اوستہ سنک آلدنہ پشمرسہ لذتہ دوپولیور .
طاوشانک نا ایچون مقبول صایلمادینگی بین وارسہ
عصریلک نامتہ رجا ایدیورم بکادہ بیلدرسین ،
مشکر و منتدار قالاچم .

غریبلر طاوشانی ، آئی ، توی ودهریسی ایچون
ویا آت - دهری ویا آت - توی ایچون بسلہمکده
توی ایچون بسلہن جنس آقرہ طاوشانی تمسہ
ایدیلور . آوروپانک آقرہ طاوشانلری توی
اصلاح ایدیش بوسایده بولک کچی اورولمکده ،
ویا تقندہ نہایت نارین ونازنین تلری ایصیتندہدر .

دهریسی ایچون بسلہن طاوشانلر ، دهریلرینک الک
ای زمانندہ اولدیریلرک ائلری بازارہ ، دهریلریده
کورکچی بکوندہرلکدهدر . طاوشان دهریلری
فقیر فقرانک کورکی اولویور . برچوق برلرده نعم
ایمکدهدر . صولک زمانلرده فرانسه حکومتی طاوشان
دهریلرینک اخراجی بیلہ منع ایشدر . دهریسی
وآئی ایچون بسلہن طاوشانلر ایچندہ الک بیولکری
(زہ آن دولاندیر) و (زہ آن نورمان) در . سرکیده
٩ کیلو ٧٠٠ غرام کلن طاوشانلر واردی .

جایبر متحدہ آمریکا ، قانادا و انکلتزده ،
طاووقیق معین بر مسلک حالی آلدندن صکرہ
بلجیقا و فرانسه کیمش ، بو ملکلتزده صرف
طاووقیق ایلہ اشتغال ایدن برچوق مؤسسہلر
وشرکتلر وجوده کیشدر . طاووقیق ایچون اورنہ
قونان سرمایہ میلیونلرجه لیرایہ بالغ اولویور . کرک ،
رسی ، کرک خصوصی مکتبلرده نعم ایمکدهدر .
قادیانلرک مکتبلرده و طاووقیق مؤسسہلرندہ
ارککتردن زیادہ موفق اولدقلری هرکجه قبول
ایدیش بر حقیقت ایش . بکادہ شایلمامیلدر . زیرا
طاووقلردن کز زیادہ خوشلانجق بشری طاووقلردر .
طاووقیق فی اودرجہ ترقی ایشدرکہ بوکون
آمریقایلرک الدہ ایتدیکی نتایج بزم ایچون بر خیال
تشکیل ایدیور . بلجیقا اولجہ یومورطہ ادخال
ایدر وباراسنی خارجه بریرکی شیمیدی طاووقیق
ویردیکی اهمیت سایسندہ یومورطہ اخراج ایدوب
خارجک باراسنی آلدنہ ایمش ..

طاووقلر ، یشدریلرندن کوزہ ییلن قاپیہ
کورہ ایکی . آریلشدر : ١ - آئی ایچون ٢ -
یومورطہ سی ایچون . برنجی قسمده کیلرده یومورطہ مک
چوق اولماستدن زیادہ اتلک لذتی اولماسی ، بیلجیلرینک
برقاج آیدہ یومہسی و آلدینی غذایہ کورہ مسیزلحمی
نظردقہ آلیور . ایکنسجیلرده آراییلان بکانه مزیت

فضله یومورطلایچی اولماسیدر . بو خصوصده
اودرجہ ایلری کیدلشدیرک سنہده ٣٣٠ حتی
٣٤٠ یومورطہ یومورطلایان طاووقلر ایدیلشدر .
بونلر یومورطہ ماکنسی نامی وریورلر . بویله
مشهور طاووقلر کیمک آلدنہ ایسہ اونده قالیور .
سادہ یومورطلری آغیرقلری بپاستہ دهاطاوغنک
قارنتدن قیرلامادن ، حتی ہم حالندہ قورصاغنه بیلہ
دوشمہدن آیلرجه اول صایتلمکدهدر . بویله مشهور
طاووقلردن یوز انکلیز لیراستہ قدرقیات بولشی وار .
طاووقلر ایچندہ الک زیادہ یومورطلایان ،

آمریقایلرک یشدیردیکی (لغورن) جنسیدر .
بوجنسیتقیبآدہ برچوقلری صیرہ لانیور . یومورطہ
آلدہ ایتمک ایچون (هند قوشوجیسی) تمسہ اولونان
ومارطی آکدیران برجنس اورلدکده قوللانیور .
صرف آئی ایچون بسلہن ؛ بناء علیہ بک آز
یومورطلایان ایصرف یومورطہ سی ایچون بسلہن ،

بناء علیہ آئی بکلکدن چیقان طاووقلرک آراستہ
برچشید دها وجوده کتیریلک اوزردہر : آئی لذت
ونفیس اولقلہ برابر اولدقہ بول یومورطلایان
طاووقلر . فرانسلر بویولی طوتقندہدرلر .
هرکجه معلومدرکہ فرانسلر طاووق جنسلری
اکثریتہ نفاستلریلہ مشهوردر . شیمیدی بونفاستہ
خلل کلکسین یومورطہ عددی جوغالتقندہدرلر .

بوخصوصده طاووقیق تجربہ مرکزلیرینک چوق
تأثیری اوتقندہدر . بوجنس طاووقلر فرانسلر
جقتجیلرینہ موافق کلکدهدر . فکریمہ قایرسہ بزم
طاووقیققدہ فرانسلرک طوتدینی بولی طوتامز
لازمدر . صرف یومورطلایچی طاووقلرک اشتغال
فضله اختصاص ایشیدر . هرکسک بواختصاصی الدہ
ایده بیلہمی ممکن اولماز . دیگر طرفدن نقلیات
واسطہلرینک مقفودتی طاووقلرک بیاسہ کتیریلہسنہ
بویوک انککدر . طاووق ، نهجایی ، نهجانسلر اولاریق

نقل واسطہلرینک بوکونکی درجہ سیلہ اوزاق
مسافہلری قالدیراماز . حالبوکہ یومورطہ ایچون
بویله دکلدر .

بو سرکیده آریجیلیق و بالقجیلیق مشہریده
واردر . آریجیلیق شعبہسندہ هر جنس قویان
مقطعلری موجود . بعضیلرینک ایچندہ آریلر
وزیلداپور . آریجیلقدہ مستعمل بر چوق آلات
وادوات ، بلی پتکدن چیقاران ماکنلر ، سوزولش
ویا پتک حالندہ یالار ، بالدن یاپیش عقیدهلر ،
قاراملر ، پیکوویتر ، اککلر صایتلمکده ایدی .
بالقجیلیق شعبہسندہ بیلکرجہ باقی ، کنیش
قایلر ایچندہ صاغہ صولہ دونویورلیدی . بوزده
ملقسانی طاتی صو بالی . . . . فرانسدہ باقی
یشدیرمکله شغول برچوق کیمہلر واردر .
رشدیمظہر

یکی کتابلر :

تحفة رمزی

اسکدار مولویخانمی شیخ فاضلی احمد رمزی
افندی حضرتلرینک منظوم بر اثرلدرکہ مشہور
(تحفة وھی) طرژندہ وکوجوک جوجوقلرہ فارسی
کلانی اوکرہتمک مقصدیلہ تحریر اولونشدر :
ناظم عرفانیور ، مقصد تحریری شو صورتہ
آکلاتیور :

و برچوق تورہلرمزک ده کیشدیدی ، بیلکی
یوردلرمزک ، اوکرہتمک و اوکرہتمک بیجیلرینک
یکلندیدی شو صیراده وزنی لغت یازمانی ، کری
دوتلک صامانلر ، بوش بردوشونجہ صایانلر بولوناجتدر .
بن ایسہ باشقہ تورلو دوشونویورم . [اجداد عظام ،
اسلاف کرام] دیدیکمز بویوک ددهلرمز ، اولولرمز ؟
انسانلری بک کوزہل آکلامشدر . بر جوحوخی
بیلکیلی ، اوصلو برآدام ایتلک ایچون نه کرکلی ایسہ

اوكا كوره داوارنامشدر. كنهجك وقوجهلق جاغلرند ورتلي، مقامي مرهاتكي برس ايشدن آدم اوغللري قولاق وريورلر، ايسته كه ديكپورلر. چوجوق، بشيكه نيني ايستور واو اونون سسي ديكهيه ديكهيه ميشيل ميشيل اوپور. نينين دن اوزا قلاشان بر چوجوغه اوكره ديكهيك شيلري قولايقله او قوتق واونوتدور مامق ايجين نينيه بگزدين سوزلره اوكره ميني بولملر و بك جوق فاندسي كورمشلردر. اوكره ميني كرك اولان بيليكرك الك برنجيسي لغ اولديني بس بللي برشيدن. شو كوزمل اوز ديلزي بابانجي لغاردن قورومق و قورنارمق بيليكچاره ياراشان بر بورچدر. بو بولده جاليشلوب جالالانديني كورولمكده اينسه ده غزتلر ييله آنا تورك ديلني يازمق ايستبورده شيبديلك يازامور. اويله اينسه الهه كي مكتب كتابريشك، غزتلرك، بر رمزه يازديقمزك بيتي (مكتوب) لرك يرايكي سطرانده اوج، دورتن اكيبك اولمايان فارسي كلهلري طوغرو اوقومق، طوغرو يازمق و آكلامق اوزره چوجوقارمن ايجين قولايقل بر كتاب ايستر. شو يازديقمز تخفنهك كوره چكي ايش، ايسته بودر.

« بو كون اوروپا و آمريكا مستشرقلري، او بابانجي ايللرك مكتب چوجوقلري بيله فاندلديرن، طوغرولق، قارداشلي، قازانجي، كچيمي، صاواشي، يازيشقاني، اولكه قوللانق دني كوزمل كوزمل اوكره تن بوستان، كلستان، مثنوي شريف كي يك دم كرلي و يك بويوك كتابلري باشقه ديللره دوندورولمشلردن كوچكلهك و اكايش اولارق اوكره نمكندنه او كتابلرك اوزندن وكندني سوزندن اوقويوب آكلامق داها اي، داها قولاي دكيدر؟ »

بزم كوچوك لغت سويارا (جزء، اصلي) :

مجله مجموعه سي اداره خانه سي داخلته كي محل مخصوصه خطوط متنوعه تحرير ايتكده در.

اعتراف :

آبونه بدلي هنوز تاديه ايتمهش اولان قارلر. مزدن بر قسمه بو نسخه كونه رنجه مشدر.

ديكرلري طرفندن ده ارسالانده بولونمايدني تقديرده اولر ده دكلهك نسخه كونه رنجه مشدر.

مجله مديره مؤل : طاهر المولوي

استانبول - مطبعه عامره

مجله مجموعه سي اداره خانه سي داخلته كي محل مخصوصه خطوط متنوعه تحرير ايتكده در.

اعتراف :

آبونه بدلي هنوز تاديه ايتمهش اولان قارلر. مزدن بر قسمه بو نسخه كونه رنجه مشدر.

ديكرلري طرفندن ده ارسالانده بولونمايدني تقديرده اولر ده دكلهك نسخه كونه رنجه مشدر.

مجله مديره مؤل : طاهر المولوي

استانبول - مطبعه عامره

مجله مجموعه سي اداره خانه سي داخلته كي محل مخصوصه خطوط متنوعه تحرير ايتكده در.

اعتراف :

آبونه بدلي هنوز تاديه ايتمهش اولان قارلر. مزدن بر قسمه بو نسخه كونه رنجه مشدر.

ديكرلري طرفندن ده ارسالانده بولونمايدني تقديرده اولر ده دكلهك نسخه كونه رنجه مشدر.

مجله مديره مؤل : طاهر المولوي

استانبول - مطبعه عامره

مجله

فني القعه ۳۳۸

علمي، ادبي، اجتماعي و شرعي مجموعه در .
صاحبي، يدري، تحريري : طاهر

دارخانه سي :
باب خارده
(يكي توكيه)
مجموعه سي اولنده كي
داغرا مخصوصه

مرکز توزيعی :
باب حال جاده سده
(انستاد تجارت)
توزيعه سي ايله
(يكي توكيه)
مطبعه سي

مجله علمي و فني : ايترا شر افندي : مرسته كنه رنجي و ايكنجي آلق آرقلندن ايترا افندي اولر توكو. يازانك شخصي قلق، يازانك مامق قلوقة آليپر. كونه رنجهك آتاولونماي و مختصرجه يازيش اولاليدن. كلن يازيدن شان قبول كوروللر. تاريخ سراسيله دوچ ايديلير.

تک يکن سنه له عالم و يك جوق معلومات مفيدني حاوي اولان نسخه لري منتظماً ديكياش اوازده ورينه قايت برز قايقي يكي ريله رك مجلد كتاب حاله كنه ريشدر. خيرالانيس اولاييله يك بو نفيس كتابلردن برنجيسنك موجودي ييش، ۱۲۰۸ نجی نسخه لري پراكنده اولارق قلشدر. بر نسخه سي ۱۰ يغرولشدر. ۴، ۳، ۲، ۱ و ۵ نجی جلدلرك بدلي پوسته اجريله برار بوز غروشدرد. طوغرون طوغريه اداره خانه يه داخلدن ۳۰۰، خارجدن ۳۵۰ غروش كونده ريلديكي سورنده هر درت جلدی بولالير.

مجله علمي و فني : مولديني - طاهر. ابن عباسه منهي طريقه - برغمل جودت افندي. استاد - زاهر افندي. عطارد - عبدالرحمن بك. يلدوزلر نهن اعتراف ايديلورلر - سمدی بك. كيف نهدر - مظهر ضان بك.

مجله ادبي : حضور خلخته شاه اتري - طاهر. از ميرك فورتوتوش كوني - ۹ ايلول مناسيته - معمر افندي. غزل - عي الدين رائف بك. غروبه بر لوحه - صبي افندي. اسواق عرب - طاهر بك.

مولديني

بر ياز كيجيمي غور خيالانه كيريشدم

اعصاري ياروب فرت ادواره ايرشدم

تاريخ وقواتي ايدوب حافظه احضار

ماضي لري قارشيدم بنم ايله دي اظهار

اون دوردي عصر ك دهر يوب شويه جه آشدم

اوندن داها اولكيسنه خيلي ياناشدم

لكن اوراده قالدی تماشای تحيل

ايتشدي جهان چونكه قارا كفته تئل

بر اويله قارا كلقي كه اونك شدت ضري

محروم ضيا قيلمش ايدی شرق ايله غربي

جهلك اويامان قايتانغی وولقان كي طاشمش

فيشقرديني هب طملك آفاقي آشمش

صيقمده صانيرسك كره يي برش بديجور

سكاني بوغولمده قاراللق ايله محصور

اذهان بشر ظلمت ايله خائب وخامر

يوق اورتاده آيدينلانجق فكر منور

تک توك ايكي اوج مشعله تيرتر آرالقندن

لكن اوفتارلرك تايان قايقندن

کویا یتیمه ک شعله لری نور دلالت
کوستردیکی بر هر برینک عین ضلالت

یاغده ایدی هریری مظلوم قانیله
توتمکده ایدی هریری جهلک دومانیه

تنوره بدل فکری بوتون ایله دیوردی
کویا (کوزکی آج) یرینه (آجا) دیوردی

کوزلر قابلی اولماسده نور هدا یوق
انسانلنی تعلیم ایدمک مرخدا یوق

دنیا کورونور دیدیه برحالم وحشت
دوران ایسه - تعمیری ایله - دوره قوت

..

بردن بره مشرقده ظهور ایلدی برنور
بارلاقلی، ظلمتلی هب ایلدی مقهور

بطحاده طلوع ایلدی برخبر سعادت
طوغدی اوراده شمس دل افروز هدایت

مهرآزی، نورهدا، لمة سرمه
الله یولک شعاع رخشان محمد

دنیا به اوخورشید حقیقت کورونوجیه
صیریلدی ینلردن اوظلمتلی دوشونجیه

اعلا ایمین افکاری حقیقتله کاله
حرب آجدی تمایلی اونک جهل وضالاه

علمک ایدمک موقع بالاسنی تحکیم
انسانلره انسانلنی ایلدی تعلیم

..

ای فانی اولان صورت ذیروح کالات
خلفکله ایدم قدرت خلقتده مباحات [١]

[١] حبیب خاں و مختار آتشی زانچادش بد قدرت میامی

نورکله سنک پارلادی چشم بشریت
تنورک ایله طوغدی حقیقی مدینیت

سن معرفت و حکمتی طاللمه یایدک
تشریف قدومک ایله خلقت کوزی آیدن

ای مولد پاکیه قیلان دیدیه روشن
حرمت سکا، منت سکا، حیرت سکا بزدن

ظاهر

محل علمی:

تفسیر - مفسر

ایکینچی قسم: طبقات المفسرین

ابن عباسه منتهی طریق

برنجی طریق - علی بن طلحة الهاشمی
طریقیدرکه ابن عباسه منتهی اولان طریقه اعلامی
وصافلامیدر. امام احمد بن حنبل بو طریقه
مدحندهدیورکه: «مصرده برطومار وارددرکه اونو
علی بن طلحة، ابن عباسدن روایت ایلهمشدر.
شاید برطالاب، اونو اله کیرمک و مضمونه صاحب
اولمق ایچون مصره قدر کیمک زحمتنه قاتلانسه
چوق کورولم. بوندن طولاییدرکه بخاری،
اونک نسخهنه اعتبار ایلهمشدر. علی بن طلحة
ایله ابن عباس آراستده بر واسطه وارددرکه اوده
یا (مجاهد) یاخود (سعید بن جبیر) در. علی بن
طلحة نك وفاتی ١٤٣ ددر.

ایکینچی طریق - قیس بن مسلم الجدلی
طریقیدرکه مشارالیه (عطاء بن سائب) دن، اوده
(سعید بن جبیر) دن، اوده ابن عباسدن روایت
ایدرل.

قیس بن مسلم، روایتی یا سعیددن، یاخود

باشقه سندن کچیر، اوندن ده (نوری) و (شعبه)
روایت ایدرل. وفاتی ١٢٠ ددر.

اوجینچی طریق - ابن اسحاق طریقیدرکه
مشارالیه (زید بن ثابت) ک مولاسی اولان (محمد
بن ابی محمد) دن، اوده (عکرمه) یاخود سعید
بن جبیردن، اوندن ابن عباسدن روایت ایدرل.

ابن اسحاق، انس بن مالک و سعید بن المسیب
کچی ذواته ملاقی اولوش، قصص و سیر و مغازیده
پک چوق نام آلمش، حدیث و قرآنده بو یوک
مهارت کوسرتمش برتابیدر. وفاتی ١٥٠ تاریخنده
بنگاددهدر.

دردنچی طریق - کابی طریقیدرکه طرق
ابن عباس ک واهیسی و غیرمقبولیدر. مشارالیه،
(ابو صالح) دن، اوده ابن عباسدن روایت ایتر.
کنیهسی (ابوالنضر) در. اسمی (محمد بن سائب
بن بشر) در. (کاب) نام قبیله منسوب و کوفه لیدر.
علم انسانیده و ستم اطلاعه مالکدر. بر تفسیری
وارددر. (عبدالله بن سبأ) نام یهودی دوتهمه سنک
اشاعتدن، بناء علیه غلاة شیعهدن ایدی. (جمل)
(وصفین) و قهملرنده بولوندی. وفاتی ١٤٦ سنه سنده
کوفه ددر. کندیسندن آنجی ترمذی روایت ایتر.
چونکه کیمه طرفدن توثیق اولونامشدر. طریق
کابی نك ضعیف بودرجه اولوندی حاله بوکا برده (محمد
بن مروان السدی) منضم اولورسه سلسله من پوره
سلسله کذبده باشقه نام آلاماز.

سدیه (سیدی صغیر) دیورکه کوفه لیدر.
کنیهسی ابوعبدالرحماندر. تفسیری کابی دن دیکه مشدر.
وفاتی ١٨٦ ددر.

واحدی ایله تعلیمی تفسیرلرنده بوکا استناد
ایدرلر سده جدا واهیدر.

یشنجی طریق - (مقاتل بن سلیمان) طریقیدرکه
مشارالیه واهی اولقده کابی ایله اوموز اوپوشورلر.

هرکس طرفدن تکذیب اولونمش، هیچ برکده
توثیق اولونامش، بوکله برابر تحسین و تشبیه ایله
شهرت آلمشدر. اونک ایچون نسائی دن باشقه بر
کیمسه کندیسندن تخریجه بولونامشدر. ناصیه
نسائی، اونک حقهده (لایعنمه الذکب) سوزیه
هرنه قدر یالان سوبلر سده متعدد دکلدر دیش،
مع مافیه وقوف تفسیرینه قائل اولان بولونامشدر.
١٥٠ تاریخنده بصرهده وفات ایلهمشدر. بوکله
معاصر برده (مقاتل بن حیان) وارددرکه تحسین
و تفسیق اولونمادیکی کچی زهد و تقوی و فقه
و قواسنه شهادت ایدرلهمشدر. (شعی) دن
(عکرمه) دن (عبدالله بن بریده) دن
روایتده بولونمش، (ابراهیم ادم) و (عبدالله
بن المبارک) ده کندیسندن روایت ایلهمشدر.
ابومسلم خراسانی نك خروجنده - افغانستانده کچی -
کابله قاچمش، خلقی اسلامه دعوتله بوخصوصده
پک بو یوک موفقیت کوسرتمش، هان کافه افغانیانی
اسلامه ادخال ایلهمشدر.

آلتنجی طریق - نھاک بن مزاحم طریقیدرکه
انقطاعه اوغرامشدر. چونکه ابن عباسه ملاقی
اولامشدر. (ابن جریر) ایله (ابن ابی حاتم)
کندیسندن اخراجده بولونامشدر. چونکه مطلقه
ضعفته حکم اولونماز. نھاک، ایکی سنه آناسنک
قارنده طورددن صوکر کولهرک طوغمش،
اونماستله نھاک نامی آلمشدر. صلحای امتدن
برذات اولوب ٣٠٠٠ قدر قیز جوجونجی استیغاب
ایدمک بر مکتب یاپدیرمش و جوجو قفرک تعلیم
وظیفه سنی درعهده ایشدیدی. حیوانه یننهرک
معاونین تعلیمه سنی تفتیشه جیقاردی. اجرت تعلیم
نامنه برشی آلامزدی. حجاج کشرندن قاچمش ایسهده
بلخ ده یاقی اُله ویرمش، ١٠٥ تاریخنده زندانده
وفات ایلهمشدر. رحمة الله علیه.

بدیعی طریق - عطیة المعوفی طریقی در که طریق من بورک ضمیمه رثا (ابن جریر) ایله (ابن ابی حاتم) اوئدن تخریج ایدرلردی . مع مافیہ ضعیفدر ، فقط واهی دکادر . وفاتی ۱۱۱ تاریخده در . سکزنجی طریق - سدی کبر طریقی در . مشارالیه اسماعیل بن عبدالرحمن القرشی الکوفی اولوب تابعیندن اولمغه برابریدر . مسلم و سنن اریله ارکانی عندنده مرغوبدر . وفاتی ۱۳۱ تاریخده در .

ابن عباسدن صوکر اطبقة صحابه دن اولانلر بوجه آتیدر :

أَبُو بَنْ كَعْب ۳۰

بو ذات والاقدس ، کتابت ، وحی خدمت مقدسه سنده یولونانلر ائمه بئدر . برکون بی دیشان ، کندیشنه « اعظم آیات قرآنیه هانکیسیدر » دییه صورمش . اوده « آیه الکرسیدر » دم یخه د علم ، سکامبارک اولسون ، جله سیله تبریک و دنا بو یورولمشدر . تفسیرده کندیشندن بر نسخه کیره روایت اولوغشدر که اونی (ابو جعفر رازی) ، (ربیع بن انس) دن ، اوده (ابوالمعالیه رفیع بن مهران) دن ، (ابن) دن روایت ائمشدر . (ابن جریر) ، (ابن ابی حاتم) تفسیرلرند ، حاکم (مستدرک) نده ، احمد بن حنبل (مسند) نده اوئدن تخریج ایلمشدر . وفاتی ۳۰ تاریخ هریستدر .

زید بن ثابت ۴۸

بو ذات شریفده کتابت وحی خدمت مقدسه سیله بکام بو یورولان بختیاراندن و معانی قرآن علماسندن اولوب ۴۸ تاریخده وفات ایلمشدر .

ابوموسی الاشعری

تئلیدر . فتح خیر ائناسنده هجرت ایدمدر که مسلمان اوئش . قرآنی تمامیه ازرله مش و رسول الله عرض ائمشدر . هجرتی نسبة آزا یسهده استفادده

واستفاضه سی بک چوقدر . حسن صوتی ، جودت قرآنی تحسیناً و لقد اوئیت من ماراً من من امیر آل داوده الثقات نبویسته مظهر اولمشدر . یته والی اولار کونده ریش ، ۴۴ سنه سنده وفات ایلمشدر . دارالفنون الکلیات فاکولته سی تفسیر و تاریخ تفسیر مدرسی برعمدی جودت

استاد : ۶۰

اوت ، استاد پیغمبرک وفاتی زماننده دکل ، حیاندنده واردی و مطلوب و ملزم ایدی . حتی « یا رسول الله بونی کیمدن ایشدک ، قائل کیمدر » . ذبییه صورمتی منافق ایمان اعتقاد ایدن وسوء ادب اولدیفته قانع بولان کندی متابعی و جاندن مصدقلری اولان صحابه یه قارشی بالذات استعمال بیوررلردی . ازان جمله (احادیث قدسیه) ددیگمز آکات الیه یه بعضیلری بلا واسطه جناب حقدن تلقی بیوردرلرند . یالکترجه (قال الله تعالی - یاخود یقول الله عز و جل) بیوردرق و بالواسطه تلقی بیوردرلری استادله (عن جریر ، عن الله) دییه (و) اخیری جریر - یاخود - اخیری ملک عن رب العزة (دییه روایت بیوردرلری حدیث کتابلرینه مراجعت ایدنجه کوروز ، شیخ الاکبرک (الاحادیث الواحده و المائتة الیه) نام حدیث جزئی (و معنوی) نک مطبوع (اتواز القدسیه) نام احادیث قدسیه یی حاوی کتابی بو خصوصده ایکی شاهد مزدر .

جناب شیخ الاکبرک جزئندن بکرمی بدیعی حدیث قدسی یی برای نمونه عرض ایدمیز : مشارالیه سند متصل ایله (کرایسی) دن (عن محمد بن اشرس عن عبدالصمد بن حسان عن سفیان الثوری عن ابن المنکدر عن جابر ابن عبدالله عن النبی صلی الله علیه

وسلم عن جریر عن الله عز و جل انه قال ان هذا دین . . . .) الحدیث .

ایشته نمونه اوله رق عرض ایدمیز بو حدیث قدسیده حضرت فخر طالع (عن جریر ، عن الله) بیورماسی استاد و استادی ذات رسالتنا هکده استعمال بیوردرلرینه دلیدر .

بو ادله و استشهادلریزه علاوه جناب فخر رسول صلی الله علیه و سلم کندی صحابندن نقل آخبار بیوره . جقلری شیشده استاد ایله نقل ائیک حادث سنه لری اولدیفنی ذکر ایدرز . بوکامثال اولقی اوزرده حضرت عمرک (هیچ رخبرده او بکره سبقت ایدمدم) مآئنده کی کلامی عمر ، هیچ رخبرده او بکره سبقت ایدمدمش یاخود ایدمدمدی بیورمیوب (حدیثی عمر انه ما سابق ایا بکر . . .) بیورمالری خبری قائلله استاددر . یوده حضرت پیغمبرک بالذات استاد استعمال بیور . دقتیزه دلالت ایتزمی و استادک پیغمبر نزدنده دخی اهم و ازم اولدیفنی مشعر دگیدر : بو خبری ائمه حدیثندن (خطیب) سند متصلی ایله (مسند) نده یازمشدر . کذلک یوقاریده عرض ایدمچکی وعد ایدمیز (خبر جساسه) یی پیغمبر عالیجاهک ، صحابه کرامدن (تمیم داری) نام ذاتندن روایت بیورمالری ده بر دلیل قوی در . امام (مسلم) « جامع الصحیح » نده دیورکه (حدیثی ابو بکر بن اسحق حدیثی یی بکیر حدیث المغیره یعنی الخزاعی عن ابی الزناد عن الشعبي عن قاطمة بنت قیس ان رسول الله صلی الله علیه و سلم قعد علی المنبر فقال ایها الناس حدیثی تمیم الداری ان انا سامعن قومه . . .) الحدیث . ایشته یوننده حضرت خاتم الانبیا (حدیثی تمیم الداری) بیوردرق خبری قائلله استاد بیورمیور . استاد ، شخص واحد یاخود اشخاص عیدده اولسه استاددر . تعدد بعد زمان ایجابیدر بو ، جساسه خبری امام ابن ماجهده (جامع السنن) نده روایت

ایندیکی کی « شمس الدین محمد بن محمد بن ابی بکر الشیر بان ناصر الدین » نامنده کی حافظ حدیثده (۸۳۱) تاریخده بو حدیث ایچون (اخبار تمیم الداری) نامیه بر کتاب مخصوص تألیف ایدمدرک آئمه استاید عیدده سی جمع و تمیم دارینک فضائلنی اخراج ائمشدر .

یوتون یونلردن منمهم اولورکه استاد وقت سعادتده ، زمان صحابهده ، عصر تابعینده واردی و ایومده واردر . امام مسلمک خبر (جساسه) یی نقل ایدیکی بو اسنادده (یحیی بن بکر) نقل ایدن راوی (مغیره) یی (یعنی الخزاعی) دییه تقریباً ائمه ده استادی ، حدیثی تخریر ایدن مؤلفک اویدر مادیفته دلالت ایدر . اگر مؤلف اویدره ایدی بر کله ا کسیمک یازمقی ایچون (یعنی الخزاعی) یازاچته (حدیث المغیره الخزاعی) یازاردی . یوده دلالت ایدرکه جامع حدیث اولان محدثین کرامک ، حدیثلرک کرک استادلرند و کرک متلرند هیچ بر تفسیرلری یوقدر و اولاماز . چونکه بر حدیث اویدرهرق پیغمبره افرا ائیکله پیغمبردن منقول بر حدیث بر تک کله علاوه ائیک و بونلرک بویه مختلف و مدسوس و مدرج اولدیفنی بیلدیکی حالده مزور اولدیفنی کم ایله روایت ائیک ، احادیث متواتره نبویه ایله ممنوع اولدیفنی کی اسنادده تزور و اختلاق دخی ممنوع اولدیفنده محدثین متفقدرلر . (متن) اویدورامادقلری کی (اسنادده دوزمه زار . هیچ بر عالم صالح و متقی بو چایقار تکاب ائمه مشدر و ایدمدمز . شیعیدی یقدر بویه برادعا واقع اولامشدر .

راه

عطار مراد :

عطارد که ارضه مسافسی؟ ۸۰ ایله ۳۷۸ میلیون
کیلومتره آرسنددر . بزه که باقین بولونبئی زمان
قطر ظاهر ایکن ۱۳ ثانیه باقر اورو . امکس که
اوزاق ایکن ۵،۵ ثانیه باقر تزل ایدر . مع هذا
هرایک وضیعتیه سیاره کوروله مرکز بخیسنده
مظلم طرفی بیه متوجه بولونقدن . ایکجیسنده
یسه اشاعات شمسیه ایجنده غائب اولدیندنر .
بودن آکلا شیلیرک سیاره ای کورمک ایچون
فرک ترسیع اولوی کی یینون اعظمیه و تعمیر دیکرله
وقت اعتدالیله کوشدن که اوزاق بولونه چی

شسه زیاده سیاه یاقین بولوناستند طولانی
عطارلرک سطحی ء ارضک سطحی ۷ : ۹ دفعه
دها سیجاندرد بآنه علیه بعضی مناطقده کی سورلرک
علی الاکر قاتار بر حالده بولوندقاری شهسیر
اولوب یتمه کیتمک تلسقفورله مشاهدہ ایدیلن عظیم
بولولردخی بونی اثبات اچمکدردر کرک بولبولار
کرک لک بوسکک و تقریباً بیدی دفعه دهاکشف

یعنی کتله‌سنی تشکیل ایدن تراب و ساثره‌نك ،
 قشقلاری ، عین جمعه‌کی ارض موادندن هان ایکی
 دفعه ده‌ا زیاده‌در . بو ایسه ، موضوع
 بحث سیارهنك ، کونشه‌ک یاقین بولونمانه و تعییر
 آخرله بالنسبه‌ک صوکره طوغوشنه رغماً

اشبو آیت جلیلہ دہ ، منظومہ مزک بتون سیار اتندہ

انسان ماهیتده مخلوقات بولندینی صریح اولهرق بیلدیرلشدیر .

سیارات ایله ارض ایچون تسبیح ، قوانین ازلیمه سبحانیدن انحراف ایتزلر ویا ایدمه مزیر معناسنه ایکن ، « ومن فیهن » جمله جلیلهسیله بیلدیریلن ، مخلوقات ایچون جناب حق عبادت ایدرلر اشارتندیر . بو آیت جلیلهده « من » کلمه سنک استعمال بیورلش اولسی ، او مخلوقاتک انسانلر ماهیتده بولندینی خبر ویرمک اعتباریله نه قدر شایان دقتدر . معنایه قدرت آلهیه به بر حد تعینی قصور بیله ایدله میه جکندن بو میانده بولتان عطارده سیارمسی سکانک دخی البته والبته تماماً بی شیره بکنزه میه جکلری و دیگر سیارات انسانلرینکده بو حکمه تابع بولنه جکلری شیه سزدیر .

بویاده سورده یس ده کی : « اولیس الذی خلق السموات والارض بقادر علی ان یخلق مثلهم بل وهوالخالق العلم » آیت کریمه سی دخی در خاطر ایشکلکمز شرطدر . زیرا بو آیت جلیله بزه ؛ منظومه مزکی دها بر چوق مثاللرینک خلق ایدله بکنی سوله مکنده .

بونلر و دیگر آیات جلیله نک بیلدیردیک حقایق عالیله توافقی ایتک اوزره داماد نی حضرت علی افندی دخی [ان فی نجوم السماء مداین کداین ارضکم] بیورمشاردکه : « کؤدکه کی بیلدیرلرده ارضکیزک شهرلری کی شهرلر وارد . » دیمکدر .

ازکان حرب میرآلای
عبدالرحمن

بیلدیرلر نه دن اهتزاز ایدیورلر ؟

کواکب ایله سیاراتی ساده بریردن قهریق ایچون الک قولای واسطه ، مشاهده ایدیلن جریمک ضیاسی تزه یوب تزه مدیکنه باقتدر . مکوکب

برایز کیجه سنک الک بیوک ذوق نجوم زاهره نک اوارلر زاتی تماشای ایتکدر . هله بوتماشایه برده آکلامق ذوق علاوه ایدله جک اولورسه ...

سنه نک ابتداسندن بری (قوس) صورت کؤکیه سنده پارلایان (مشتری) سیاره سنه باقکمز ؟ جوارنده بولونان بیلدیرلر کی ضیاسی تزه نک دکلدر . بتون سیاره لردهده عین حال واقعدر . فقط بوقاعده هر زمان قابل تطبیق دکلدر : (پیوراخه) و (کپلر) کی بیوک هیئتشناسلر ؛ مثلاً مریمک ضیاسی ، سیاره نک باخفاصه اوج نقطه سنده بولندینی صیراده تزه دیکندن بحث ایدرلر . زهره نک تزه دیکنه ده کورلشدیر . شومشاده لولایات ایدیورکه (تهرمر کواکب) [*] آتخیق بیلدیرلر اوقاف بر قطر ظاهری تحتنده ترصد ایدله بکی وقت واقع اولور .

کچن سنه مریمخ ارضه یاقین کجیدیک زمان ضیاسی تزه نک دکلدی . زیرا قطر ظاهری (۲۴) نایندن عبارتدی . حالبوکه اوج نقطه سنه اصل اولوب قطر ظاهری آزالینجه نورلر زاته مالک بولونه جقدیر .

(لوزان) دارالفنونی معلملرندن پروفیسور (دوفور) حیانتک قرق سنه سی بومشله بی تدقیق ایله کچیرمشدیر . بوباده یازدینی برخطره ده دیورکه : « هرکس بیلیکه کولش دوغریدن دوغری به رصد ایدلنجه ثابت ضیا ویر . یاربم درجه بی کچن قطر ظاهری ضیاسنک تزه سنه مانعدر . فقط اونی (۳۰) سانتیمتره قطرنده کی کرکریه عکس ایتدیردکن صکره ممکن مرتبه اوزاقدن مثلاً بر کیلومترودن ترصد ایدله ؛ اوزمان شمس آتخیق بر میلیتره کنیشلکندن بر قرص خالنده کورورز . و بر کیلومتر اوزاقدن سیر ایدیلن خیالک قطر [*] تهرمر : نزلر دژنده بری اومه صالئوب ارفلاقی ، و نازلککدن تیریتیرتمک . (قهرموس ترجمه)

ظاهری ده آتخیق نایه نک دژنده بریدر . « حالبوکه (دوفور) بوبیادار نقطه نک - که برچاک قوله سنک اوزرنده کی برکریه ایدی - تزه دیکنی و آتخیق کورمشدیر . دیکک ککندیلر بی فوق الماده کوجوک کؤسترن اوزاقلاری دولایسیله بیلدیرلرک ، کرک ضیا کرک رنکرنده کی ظاهری تحولات حصوله کلیور . بیلدیرلرک اهتزاز بی هن شیدن اول فوق الافق ارتفاعلرینه ، یعنی شعاعات مضیه نک قطع ایدله جکی هوا طبقه سنک قایلنفته تابعدر . برکوک سمیت رأسدن نه قدر اوزاق اولورسه اوقدرا اهتزاز ایدر . بناء علیه (تهرمر) حادثه سی انکسار ضیا ایله علاقه داردر . فقط مسئله بی یالکمز بو جهندن حل ایتکه چالیشیق دوغری دکلدر . زیرا بعضی بیلدیرلر عین ارتفاعه مالک اولان دیکرلری کی اهتزاز ایتزلر علی العموم بیاض کواکب قرمزیلردن دها زیاده تزه نک کورونولور .

بیلدیرلرک رنکرنده کی تحولات کنبجه : پروفیسور (دوفور) دیورکه : « رنکرنده کی بو تحولاتک برشکلکی ، اهتزاز ایدن برکوکبه دورینه له باقیدینی و آلت پارمله اهتزاز ایتدیرلیدی و انت حاصل اولانیدر . اوجالده اوجی یانان برنجه پارچه سی سرعته چورلیدی زمان مشاهده ایدیلن ضیادار خطه مشابه خطوط دورینده کوریلور . ترصد ایدیلن بیلدیرلر بیاض ایسه مذکور ضیادار خطلر علامت سناکتون رنکلری حاویدر بوجال باخفاصه ضیادار خطوطی الک کوزل اولان شعرا ی پمانیده واقع اولور . فقط قرمز بی بریلدیرزه باقیلرسه مثلاً (الدبران ، قلب القرب) مختلف رنکلی خطلر کورولور لکن بونلر میانده قرمز بی رنکبلر ، دیکرلرندن چوقدر . مذکور خطوطک مشاهده سی صوکه درجه مراقدیر . اونلری سیر ایدن کیمسه لرک جیران اولدقلری کوردم . عمومی محالرده دورینه له

حیاتی تماشای ایتدیرلر بوجالده بی بیلدیرمشدیر . اونلرده « ضیادار شریده » لره مشقیلرینک نظر دقتی جلب ایتشدی . سولندیکنه کوره قازانچلری بویوزدن زیاده لشمشدی . زیرا یارسده عین محله کلدیکم زمان دورین صاحب لری کندیلرینه یادیلم ایلیکدن دولای اظهار ممنونیت ایدیورلردی . »

تهرمر حادثه سنک سی هنوز تعین ایدله مده مشدیر . متعدد سیبی اولسی احتیالی واردر . مثلاً هوانک رطوبتی ، تشوشت مقناطیسیه - ازان جمله غیر شالی حادثه لرده - اهتزازاتی تشدید ایدر . ایلیک دفعه اولهرق بلجقالی برهیئتشناس (موتیتی) بیلدیرلرک تهرمه سی حادثات جویه ایله نه درجه مناسبته دار بولندینی تدقیق ایتش ، حتی اهتزاز بی اولچمک ایچون بر آلت اختراع ایلده مشدیر . حادثات جویه ایله تهرمر کواکب آرمسنده کی اختیاری منایاتی یادینی رسدانه استناداً جدولرده کسرتیمشدی . فقط متعدد هیئتشناسلرک مساعیسنه رغماً بیلدیرلرک نه ایچون اهتزاز ایتدیک قطعیه اوکره نیله ممشدیر . تربیع دائرة مسئله سنده اولدینی کی بورادهده هرکون یکی یکی نظریلر اورتیه قوتیلشله برابر هیچ برلی حادثه بی تمامیه نور ایدمه یور . یالکمز جاللرک بردرجیه قدر قبول ایتدیک بر فرضیه واردکه نتایجی ایله تأیید ایدلشدیر : هوای نسیمی هیئت مجموعه سی اعتباریله و خصوصیه کثافتی یوکسک اولوب حال حرکتده بولونان آلت قسمی عین درجهده کاسر ضیا اولمایان طبقانن متشکلدر . اگر هوای نسیمی متجانس اولسه ایدی ، راصدک کوز بیکنه موازی شعاعانن عبارت برحزمه ضیایه واصل اولاجدی . (معنایه حقیقتده انکسار ضیادن دولای منحنی بولنه جقدی) فرض ایدله که بوجزه نک یولی اوزرنده علی برتشوش حصوله کلسین ! اوزمان شعاعات خفیفجه انحنا ایدر و کوزیمه جار پاماز .

کیف ویرن زهرل

و ایچی ایله عجله ایتک ، راقنک ، شرابک
فالفی خلقه آکلاق ، آلیشانلری مکن اولدینی
قدر اعتدال و امساک دعوت ایلیمک ، بالخاصه
آلیشایانلری و کنجلی بولبلادن قورومق ، کچی
انسان بر مقصدله تشکلی ایتش اولان (هلال اخضر)
جیمینک محترم مؤسس و رئیس دوقور مظهر عثمان
یک افندی طرفندن (کیف ویرن زهرل) عنوانیه
مفید بر اثر نشر ایدیش اولدینی کین نسخه مزده
بشیر ایلیمشک .

بر نسخه مزده او نافع اثرک مندر چاته دار
معلومات مجله و یرک الیستوروز .

(کیف ویرن زهرل) محرم مقتدری (رایکی
سوز) سرلوحه سیله یازدینی مقدمه دیورکه :

• بو اثری هلال اخضره تحایف ایدیورم . یک
انسانی حشرله تشکلی ایدن جوق تریه و غیر برحانه مالک
اولان محترم جیمینک توجه و التفاته بر نشانه شکرانم اولسون .
هلال اخضر ایچینی غنفلر سزک اک مهمی اولان
سبحانه ، یمن ایچیکه ، مورفیه ، اسراره اطلاق جهاد
ایتقدیر . اوه یاشنده بالکیز لوی فن دالهلانان جیمینک
سلاحی شهسز علم و معرفت اولدینی ایچون مجادلستده
غاصملری اقطاع و منافعه ایله الزام طرفینی اختیار ایلدور .
بو کتابده صبی یولدن پورویور . مکیفاتی قوللانلار
و قوللانینی هوسنده اولانلار حقیقی فن کوزلکیله
کوسرجه کچدر . فنده خیر فصدیلده اولسه کذب و مبالغه
اولاز . نه فضا نه اکسیک ، حقیقت اولدینی کچی تشهر
ایدیایرسه دها مؤثر اولور .

بو کتابک برونک فسمی الیزاده منتظر و متمم اولدینی
ایچون ایچیکه آبیروم . دیگر کیف ویرن زهرلیده
مختصراً آکلاندم . ایچکی قربانلریه دائر یازدیم مشاهدلر
خستمانلرده و دیبازیده تصادف ایتدیکم حقیقی وقفلردر .
هر برونک تمکیلدن و منورلردن برچوقی شاهدی واردور .
ساده وقفه قهرمانلریک اسمی قهرمردن صرف نظر ایلدیرک
نام مستعاره کچیدرم . بونی بیلدیرمکدن مقصد یک
ده کرسز اولان بو اثرک ایچون دوعرو بر قویه اولدینی
عرض ایتدیر . بو کچی حقیقی مشاهدله لک و لو

رصد ایدیلن بیلدیرده سوغش کورونور . مع هذا
ایکینجی برئشوش یوزندن راصده طابذ اولمایان بر
حزمه برنجینک یرینه قلم اولسی احتیالیده واردور .
شو حالده بیلدیرک ترمه منته سبب اولور . اونوتایلمک
بورقزیه در . ذاتاً علم فرضیه سز یاشایه بیلایری ؟
یکرمینجی عصزک اک بیوک ریاضیونندن (هاری
پووانقاره) دیرکه : « براز دوشونجه فرضیه تک
موقی آکاشلمش و کرک ریاضینک ، کرک تجربه
ایله مشغول اولانک اوندن واز کیمه چی کورولمشدر .
اوحالده بتون بوتصوراتک صاغلام اولوب اولدینی
خاطره کلشدر . بو طرزده ری اولق سطحی نظر
صاحی اولق دیکدور . هر شیدن شیهه ایتک
ویا هر شیهه ایتاق ، ایکی چاره حلدرکه بزی
دوشونمکدن آزاده قیلار . « براز صکره : « شهسز
وهله اولاده نظریه لک یک چورولک اولدینی ظن ایدیلیر .
تاریخ فنونده موقت اولدقلری اثبات ایتشدور .
مع مافیه هیمی عمو اولاز . هر برلستدن براز برشی
قالیر . ایشته بور (شی) میدانده قویق لازمدر .
چونکه حقیقت آخقی بوراده در . »

هر آقشام شاهدی اولدیمز (نمر کوکاک)
حاده سنی ایضاح ایچون وضع ایدیلان فرضیه لده
حقیقته توافق ایتزسه بیله یکی یکی رصدلر یا فقه
سوق ایدیه چیکی کچی هوای نسینک وضعیتی
و تبدلات هواینی بیلدیریه چیکی قوتله محتملدر .
دیگر طرفدن « بیلدیرلر نهدن اهتزاز ایدرلر ؟ »
سؤالی اهمیتز عد ایدنلره درزک طبعده بیوک
و کوچوک مسئله یوقدر . بردامله صوده نه قدر
« عالم » وارسه کاشانک هیئت عمویمه سنده اولنستده
موجوددر .

معدری

کیف اولور ، شرفیل سویار ، مستانه هذیانلر
صاوورور . براز دهاقو قلا دیلنجه فکری پوسیتون
بولانور ، صیق صیق قوصار ، قورفورم ورمکده
دوام ایدیلرسه صیزار . کسبله عیبله دیوانی .
براز دهافضله قاجیریلرسه اولور . حکیملر قورفورم
ایله صیزدینی دوروی عملیات ایچون اک ماعد
دوره آتی ایدرلر . ایچمه صیزدینی آکلانندن
صکره اوزرنده اک آغیر عملیاتلری یایارلر .

قورفورم ایله سرخوشلق تعمم ایتشمدر .
فقط قورفورمک قارده سنی برعلاج واردور ، که عینی
مقصدله جراحقلده قوللانیلر ، ویردیک درین
سرخوشلق ایتاشنده اک آغیر عملیه یایله بیلیر .
حالبوکه کیف ایچون هله صوک سنلرده یک جوق
قوللانیمقده در . بوده لقمان روحی دیدیکمز
آ ترور .

انسانلر هر هانکی برزهری آخقی ایلک دورهمی
ایچون قوللانیلر . فقط جوق دفعه بو دوره ده
قاله مقسزین ایکینجی ، اوچنجی ، حتی دردینجی
دوره یه کچرلر . غریزه لک ایچیکدن جاتلامش دیکلری
آدملر اولدیرمه چک مقدارده ایچیشلدر . دیگر
زهرلرده بو طرزده تأثیر ایدر . برکت ویرسین
ایچکی آغیر آغیر ایچیلدیک ایچون ایکینجی دوردن
اوچینجی یه کچرکن قیانه عارضه سی ، بالآخره صیزمه
اولونجه یه قدر ایچیمکه مانع اولور . فقط قدحی
صیق صیق یوزارلایانلر ، وجودندن زهری چاقی
دفع ایدمه ییتر بومشوم دوریه چاقی آتالارلر .
کیف ویرن زهرلردن خلقلک طایفینی
و آلیشدینی مورفین ، قوقالین ، آقیون ، اسراردر .
تک توك قورال تریا کیری ده کورولیور . بوزهرلرک
هیمی برنجی دورک خاطر ایچون رغبت کورمکده در .
فقط بودوری اداره ایتک کوجدر ، برمدت صوکر
شخص زهرک اسیری اولور . تشنه لک ایچون دک

فصاحتی عود بر قلک محسولده اوله - یوکسک
اسلری عیل اترادی لردن ده ایزاده مایدور اعتقادندیم .
محترک جوقی (صمی صیققل) و (هلال اخضر)
مجموعه لیده انتشار ایتقدور . اوتک ایچون صیق فکریک
صیق صیق تکررینه قصادف اولونبیلیر . تکرار جان
صیقار ، فقط تلقینک تأثیرینی قوتلندیرر . ایچکی دشمنلری
تلقین ایله بوکتابک و منسوب اولدینی چیتک مفکوره سدره
طیب ادیبک شومقده مسنده قبول ایدمه یه چکمز
برسوزی وارسه اوده قلم اختصاصی ایچین (فصاحتی
محدود) دیش اولمایدور . اثرینک سحرکار بر
اسلوب روان ایله محرم بولونمانه قارشی ، استادک
بو محرمینی یک فضله بر تواضع تلقی و غایت مفید
میاحتی حاوی اولان بو کتابک برنجی مقاله سنی
اقتباس ایدیوروز :

کیف ندر ؟

اوپوشدیرنجی ، اوپودینجی زهرلرک هیمی
وجوده ایلک کچرکین وقت اوپانقلق ، دریلک ،
و حتی تشنه ویرر . بونشه زهرک قانه قارلشاندن
ودماغده کی مختلف مرکز لری قامیلا مسندن در .
بویه برزهر ، تأثیریه بین اسکینندن فضله فعالیت کایر .
فضله سوله مک ، حرکت ایتک احتیاجی اوپانیر .
دویغو آرتار ، ذهن پارلار ، وجودده خوش بر
صیجاقلق اولور ، حیا قالماز ، لایبالیک باشلار ،
نشته جوغالیر ، غم و قسوت کیدر ، اک کوچ شیلر
قولایلا شیر ، ایشته بوکاک کیف دیورلر . ایچکی تک
چاقیر کینی بوابلک دوره سیدر . اوندن صکره
سرخوشلق ، صیزمه کایر . وجوده کثول دهافضله
کیرمه سه صیزمه اولومه نهایتیه بیلیر . او حالده
اوپوشدیرنجی زهرلرک تأثیری درت دوری تعقیب
ایدر . کینلنه ، سرخوش اوله ، صیزمه ، ثولوم .
ایچیکیده بویه اولدینی کچی مثلاً قورفورمده ده
عینی دورله کوریلیر . عملیات یاقینی ایچون اوپودینق
ایستیلن آدم قورفورم بری قوللار قوللاماز چاقیر

بر آرز آدجه باشماق ، اشتباهیجه بلك ، صیروب
اویومق ، طبیعی حالتی بوله بیلیمك قصدیه ، فقط
بیلیمز ، بیلیمز بر درونی اضطرارك سسوقیه زهری
آلمه دوام ایدر .

مورفین شیرینغسی ایلك كونلری لك شدتلی
آغریلری کسر ، پانی صره نشته وزندکی ویرر .
فقط پك آرز زمان صکره مورفین ابتلاسی بوتون
معناسیله باش بلاسی اولور . مقداری کوندن کونه
آرتیردینی حالده ایلك ذوق بولماز . یومی تعیینی
آلماقیه نه چالشیبیلر ، نه راحت اوپوره بیلر .
اوقویه حسرت قالیر . ییکی بر مورفین شیرینغسیله
براز جانلانیبر ، راحت ایدر . بولهجه یکریمی
اوتوز کشتی دیارعدمه کوندره چك مقداره
مورفینله خراب وجودینه براز سکون ویره بیلر .
قوتلاندیه بوله . . . بورونه چکدکجه ذوق
ویرر ، دها صکره سرخوشلق کتیرر ، دوام
ایندکجه مست لایعقل اولور ، وئوله بیلر . حکیملکده
سکیز اون سنه اول قهقهه لکندن قورقورق بیک
دقته ویردیکمز بوزهرلی علاج صولک سنه لده
هر سفیک آئنده بی پروا دولاشیور .

کیف ویرن زهرلرک شهسز لك مبتدلی ویا .
غیبی اسراردر . پنی صارارق تریا کینی یارم ساعت
خولیا ایچنده باشادان بو زهرده اولاد دماغك ،
بالا خره حیالتك دشمنی اولور . اسرارله جیلدیرانلرک
فلاح بولدلی پك نادردر .

کوریلورکه بوضنی کفرلک جهی بر نوع
زهرلندهر . تقسم برنجی دوره ده قالسه بیه دماغ
جهرلرینک ترکیبی بوزار ، فطری اصالت قالماز .
کوندن کونه صولیسز لاشیر . حالوکه اودماغ جهرلری
ذکامزك ، اخلاقزك ، دویغومزك قرارکاهی در .
پك آزارچی ایچنده بیه زمانه فطری خصلت ل قالماز .

هله زهرلره آلوده برنجم ، کسبی قصورلری ده نوزاده
ویرر ، نسل بوزولور .

انسانلر مضر تی بیلیمزک بوزهرلره آلیشیورلر .
آفرقا اورنه سنده کی وحشی ده لك متبدن آوروپالی ده
بوچشید چشید سملره مبتلا اولیورلر . طبع بشرده
آلدانغه میل اولسه کزک . . . هر فانی بقا حسنه
نصل آلدانیورسه حیاته کی . یالانچی جنت لره ده
آوونیور . عشق ، وفا ، امید ، ثروت هپسی
سراب کن اولره نه قدر باغلا نیور . انسان هر
آقسام ایچدیکی ایکی قدحک ویردیکی کاذب نشته
وزندکی ایله حیاته صنی بر جنت یاراتق ایستیور .
حالوکه فردوسه قاووشه جغمز هر قدحله بر صفحه
جنت کیریور . فی الواقع ، بوزهرلر دماغه تاثیر
ایندکری ایچون کیف ویرورلر . اوحالده کیف
بر نوع زورا کی دلیکدر . بونی کلشی کوزل
برلاق اولسونده بیه صولیموز ؛ فن ، سرخوشلی
هر آقسام نازمه تن بر دلیک صایور . ایرتمسی کون
حاقبت شغاده اولسه تکرر ایده ایده دماغه
بروزولق قالبور . . . آتشچی لك تیارخانه بیه بر قاج
دفعه ل کربوب چیقان دلی دن فرقی یوقدر .

مظهر عثمانه

مغفل اولی :

(حضور خلقتده) شاه اثری

ادبیاتک هر عصرده ، خصوصیه زمانه زده
عدد معدوده انحصار ایله بن حقیقی استادلرندن
توفادی زاده شکب بک آفندیبک (حضور خلقتده)
عنوانیه بریدایناممسی نشر ایديادی . بر نسخهی
- پک بویوک و پک مشوقاته التفات ایله موشح
اولارق - نام تلیذانه اهدا بویورولان بو خارقه
ادبی برخشوع حیرت ایچنده اوقودم .

بونلرک هر برندن ، نونهل عرض ایتمک ایستردم .
فقط او وقت کتابلک مغفل سستوارینه نقل لازم
کیردی . اونک ایچین بر قاج قطعه سنک درجیه
اکتفا ایلیورم .
نقاش پسند اولان قارئین کرامه اثر منتشردن
استفاضه بی توصیه یازکن مؤثر مبدعی ده الکصیمی
تکریم و تعظیم ایله تبریک ایلم .

ظاهر

(مضر خلقتده) اثر مبدعیه :

مکنمی وجود حق انکار ؟
انکاری ده نجه عین اقرار ،
هر شیده کال ذاتی ظاهر ،
آینه شانیدر مظاهر ،
هر ذره ده توریدر بدیدار ،
کور دیری ده لمعار دیدار ،
الله دیبور منارلر هپ ،
ناقوس ایديبور اذاتی تکرار .
ای ذاتی مظاهرنده پیدا
کتردهده وحدتک هویدا
بیک فلسفه ، بیک خیال واهی
ایمانی صارصاماز آلهی !
ذراتی عوالمک سراپا
آینه نقش « لا ، وده آلا » ؟
انکار ایديلمی کوزله خورشید ،
وارسک ، سکا یوق دینیری ؟ حاشا .

هر برده حقیقتک نمایان ،
یوقدر اونجلیاته پایان ...
سمعمده مدید بر ندا وار ،
هرشی بکا دیرک « برخیا وار » .
یک نشوه یانده کفر و ایمان ،
شکرده کوزمده عین ایقان ،

اذواق معنویه نك اكلی بولونان (حیرت) ك
وله رسانشومسی ، لسان وقلبی بهت استغراقه
دوشورویور . بناء علیه (حضور خلقتده) حرمتکارانه
انجنا ایله اکتفا ایده چکم ، ماهیت باندینه وتیریح
معالیسنه دائر سوز سوله بیه جبارت کوسرتمه بیه چکم .
کونشی « منور و مدور بر جسمدر » دیه
آکلاغق قیلندن اولوق اوزره دیه چکم که :
(حضور خلقتده) اثر ابدایی ، شاعر اعظم عبدالحق
حامد بک آفندی بیه انخاف اولوغش بر سناحات علویه
مجموعه سیدر . . . اداسی اعتباریه رنگین ، مؤدایی
جهتلهده غایت درین ، منشور و منظوم شعرلری
محتویدر . باش طرفنده حامد بک آفندی بیه خطاب
ایديلیور و :

« حضور خلقتده سولیمسی آئنده کی . سوزلرمک
« مقبره ی یازارکن ابداع بوردیقیز شکل نظم ایله
کوروتکه اجناری اعتراف ایدرم که کندی نظرمدده
جرمدر و شوکوبوک اثرده لك بویوک داهی شعره
خطاب ایدن سطرلرک وسیله تحریری ، صاحب جرمک
مذنباته برنجی عتوا بیه مکلف یونندینی قدر ایتیه سیدر .
ناچیز اثرم شاعر اعظمک حضورنده بر کتاب دکل ، بر
قلیدر ، اوقتی دیکترینلر هر ضرب سنده شوموقر ، مقدس
اشفک تکرری دویاجنلر « حامد ... »

ده نیلیور . ینه شاعر اعظمه بر (خطاب
تکریم) ده بولونولقدن صوکارا :

« ... شو ناچیز کتاک وظیفه سی وارللك صفحات
سیاحتیه قارش یارالی قلبیدن قویان فریادلره وجودی
انکار ایدمه حکیم الله قارش هر مناجاتده تکرر ایدن
انینلری اوتخالدن صوکاراده امکان نمادی بیه نائل ایتمکدر .
آه .. بیک کره ، بوز بیک کره آه ... »

سطرلریله نهایت بولان (مقدمه) سر لوجهلی
منشور بر شعر کلیور .

حاجا صوکاراده (حضور خلقتده) (نوحات)
(المی سناغیر) (فریاد) عنوانی کزیده شعرلر
توالی ایديبور .

برسن کورونورسك ، آه برسن
مرأت سوايه باقديقم آن .

ایمان سکا هر سوزمده باهر ،

برمؤمن خالصم بوظاهر...

حیران لقای سرمدی یم ،

برحقه طایار محدی یم .

لکن بی قهر ایدن نلواهر

مضطرب اراقیده قلب طاهر

ادراکه او یوب نهدن ، نهدن ... دیر

عفو ایت بی ای آله قاهر !

هر ذره مصور مالک ،

مرأت کال بی زوالک ،

هرشی سنی ایلکنده اقرار ،

هرشیده دلیل قدرتك وار

هر خنده ده متکشف جلالک ،

هر کریمه ده منجلی جلالک ،

فوقندسك ای وجود اقدس

فوقنده تصورک ، خیالک ...

نورقادی زاده شکیب

غزل

نگلده کی شعله ربك نکه آرای نیم

دم بلبلده نهان شوق طریزای نیم

بر-بایم اولاماز بوشبه رسوم اکوان

بر محیط عظمت پرور معنای نیم

برق اوران چشم ودلنده بنم ارباب دلك

پرتو مهره گولان نشاء صهبای نیم

وریرم تابش فیضله سمواته صفا

جوهر عشق دل عاشق شیدای نیم

هر باقان بنده کورور کندنی (محی) بیله یم

بوصورخانه ده مرأت مجلای نیم

محی الدیمه رائف

از میرک قورتولوش کونی

۹ ابلول

موندروس متارکسنی متعاقب وطنمه ساله بران

دوشمان سورورلی اوچیوزاوتوزیش سنه سنک اون

بش مایسنده سوکیلی از میری ده اشغال ایشلردی .

اوزمان از میرک اقلنده بارلایان هلال سونمشدی ،

دکزک بحزون ترنملری او حلاله مرثیله اوقویوردی .

یونانیلرک خائن چیزمعلری آلتنده ایلکله

معصوم یاورورلرک ، دول قادیلرک آچی طاق عرش

صارصیوردی . از میرک ایلک شپیدی قنچی بکک

قالبه آفاقه یاقوقی کتایله یازیلورکن اودممش ،

بر حزرانده کی ایلک مجاهده سنی حاضرلابوردی ،

پوکون تاریخی قیمتی برآیده ایلک تلبیت ایدیلن حاجی

الیاس تیسندکی اودممش قهرمانلری ، یونان

سورورلرک وحشیجه آقنلرینه مانع اولامامشدی .

فقط تورکک سکان سهاواتیه رعشملر ویرن قوتلی

عزم وایمانی صارصیلما دی ، اولو غازیك هدف

آق دکر ! ، امری اوتوز بر آغستوس ظفری

حاضرلاباجی ، از میرک قاتلی کوز یا شلری برکون

یونانیلری اطلر دکرینه سورورکله یجکدی .

از میرک اوج سنه ، اوج آیی ، اوج هفته ،

اوج کون دوام ایدن مششوم اسارتی اشناسنده

آغلادیغمز کجهلرک اوزون سورده تاتران یزی

چیریندیرکن تورک ؛ اقلانک ایلک خطولملری

آتیوردی . بوخطولر جهان صلحنی یاراتاجی ،

تورکک تاریخنه یکی بردور مسعود آجاقدی .

ایشته اودور پوکون آچیلدی ، اوچیوز اوتوز

سکر سنه سنک طقوز ابلول جمعایرتسی کونی

کونشله برابرشرقدن دوغان آیی یلدیزی نوروطنک

قاب قارا آفاقنی ضیالاندردی ، هان تاریختک قید

ایته دیکی بر ظفر ، کونشک بارلاق لوحه سنه

یازیلدی ، از میر مششوم اسارتدن قورتولدی ،

شش منظمه می قدسی ظفرک قهرمانلرینه اشفاق

ایدیورم :

مژده ای تورک ! ظفرک دوعدی سعادت کونشی

شمی نجرنده بوتون ملله نورلر صاجیور ،

عزمکک ای بوجه تورک ملانی ! یوقدر برآشی

ایشته تاریختک عزمکک یکی بردور آجیور .

مژده نیغ ظفرکدن کلرکک صلح جهان

بارلایور صلحه یوروغشده هلال اقلندن

بکله دم قاج سنه پهنای کبوده باقورق

بزه طوغسون دیبه قدسی شفقک شعله لری ،

دالقه لاسین دیبه اقلنده بنم آل باراق

بکله دم ، قیرمادی امیدنی حاکم کدری

روحک شعله لی ، صارصیلما یان ایمانی ایلک

رعشملر یوردی بو ؛ سکان سهاواته بیله

برقوزیل آقشامک آلتنده کوروغشیدی هلال

سوندی آیدینلارنق کوکازک اولکون رنکی ،

بارلابوردی او حلال اوستنه برنیغ کال

باقدم آصمش بری کوک قبه نور آونکی

دیدیلرک :- ایدیورکن بزه بردسته لیل -

مژده نجرنده هلالک صاجه رق بارقفلر

دوعدی تورکک قیلیچندن نه بوپوک خارقه لر ،

اودممشلی

م . م .

۹ ابلول مناسبتند

کوزل ازمیره !

خران ایچنده بدی اوکوز طاغیرک ،

کوز باشک اولمشدی آقان درملر ،

قورومشیدی جنت کچی باغیرک ،

سینه کده آچمشیدی دوشبان برملر

کلر صولش ، بلبل صومش آغلاردی ،

باغوشلر کیرمشیدی کوزل قویشک ،

قیرلرکده باسلی دره چاغلاردی ،

سن ناصیل تحیل ایدرک بوکا ؟

اورتمشیدی ساکی سیم سیاه سبیلر ،

آی ییلدیزک آرق کورونموردی ،

روحکله قاریشان قارابرکدر

ییللرجه قانشیدی سنه تورک یوردی

آی ییلدیزک ایشته بوکون پارلادی ،

اووا زمره دولدی افق نورلاندی ،

بریدلیریم اولدی شمعی تورک آدی ،

دشمنک سینهمی اونکله یاندی

اوده مشلی

م . م .

غروبده برلوحه

کونش قارشیک تیلرک صیرتده ، ده کیزده کی

تیزرک عکسلریه ، کوندوز کی کوز قاماشدیران

ضیالری سیلینش ، مدور ، آتشین برتبی حالنده

قپ قیرمزی ، بزه صوک سلاملری کونده یور .

یاواش یاواش - کویا - بزه سزدرمکسزین

قاجیور ... کیم ییلیر ؟ بلکه ، آتون ضیالری ،

عضویاته حیات بخش ایدن طاتلی ایشیقلری زدن

اسیرکدی . . او ، بنم دوعروغلفندن کندیمده امین

اولمادیقم بومنتقصر ملاحظاتم آراسنده غائب اولدی .

شیمدی افق غربی قزارمش ، تورک بایراغی

کی آل اولمشدی . بن طبیعتک ردای سیاهنه

بورونجه به قدار بومنتظره نک باشاماسنی نمشدید

باشتیاقله آرزو ایدیوردم . . قارشلی طرفده هلال ،

(سوق بھار) رجیک اونندن اون پشنه قیچئدی. (سوق الشجر) عمان ایله عدن آراسنده. ساحله اولوب شعبانک نصفده مہاشار، صوگرا عدن این، کیدیلوب اوراده رمضانک اورتالربنه در آلیش وریش اولوردی. (سوق ضعاء) مضانک نصفدن صوگنه قدر سورهدی. (سوق حضر موت) ذی القعدہک نصفده قورولوردی. (سوق ذی الحجاز) عربقائدن بر فرسطلق مہافده ذی الحججه ایچئده باشلار، سکر کون امتداد یلدی.

(سوق بچینه) مکه جوارنده و موسم هجری یاقین
بر زمانده باشلاردی (سوق 'حباشه) مکه دن یته
کیدن یول اوزلرند و رجب ایچنده آجیلریدی .
(سوق 'عکاظا) نخله ایله طائف آراسنده
بکری کون مدته آجیق بولونوردی .

(سوق نطاة) خيبر جوارنده و ذى الحجة
 صوكاير نده ، (سوق حجر) يتامهده و محر مك اوئندن
 صوكرا قورولوردى .
 (عام الفيل) دن ۱۵ - ۲۰ سنه اول باشلاديني

مروى بولونان بو پانايرلردن ابتدا متروك اولانى
(سوق عككاز) ، صوكنجيسى ده (سوق حباشه)
ايدى كه برنجيسى ، هيرتك ۱۲۹ ، ايكنجيسى ۱۹۷
تاريخنده قاباغىدى .
طاهر

رجا:
آبونهل مزدن عنوانی ده کیشمش اولانلرکی
آدره سله رنی سیدرمه لر ی رجا اولونور.

اعتماد :
مکرم تنبائزہ رغماً هنوز بورجاری تأدیہ
اجمہش اولان آونلر مزہ بولسوخہ کوندہ رلہ مشدر.
محل جو عیسی مدر مسئولی : طاب

استانول — مولیة عامه

محم
 علمی، اربعی، اصفهانی و شهری مجتهد
 صاحب، مدرسی، بحرری: طاسر
 ذی القعدة
 ۲۳۸

استراسر الطی: هر سینه فلزی که در آن آتشی قید الیونور، اوقاق او در ده پوسته اجزیه باشد (۱۰۰) فرو شود - عاقله جنبه الیونور ۵۰ و ۳۰ طرف

تک یکی ستمراه عائد و یک چوق معاومات مفیدیه حاوی اولاد نسله نری
واژه و ریشه قایلین بر قایلین کپیریلوک عجله کتاب کتیر بیرمدر . خ
و نفیس کتایلردن برنجیمش موجودی پندش ۱۲۸۸ نری نسله نری
قالشدر . برنجشی . ۱۸۰۲ و ۱۸۰۳ و ۱۸۰۴ و ۱۸۰۵ و ۱۸۰۶ و ۱۸۰۷ و ۱۸۰۸ و ۱۸۰۹ و ۱۸۱۰ و ۱۸۱۱ و ۱۸۱۲ و ۱۸۱۳ و ۱۸۱۴ و ۱۸۱۵ و ۱۸۱۶ و ۱۸۱۷ و ۱۸۱۸ و ۱۸۱۹ و ۱۸۲۰ و ۱۸۲۱ و ۱۸۲۲ و ۱۸۲۳ و ۱۸۲۴ و ۱۸۲۵ و ۱۸۲۶ و ۱۸۲۷ و ۱۸۲۸ و ۱۸۲۹ و ۱۸۳۰ و ۱۸۳۱ و ۱۸۳۲ و ۱۸۳۳ و ۱۸۳۴ و ۱۸۳۵ و ۱۸۳۶ و ۱۸۳۷ و ۱۸۳۸ و ۱۸۳۹ و ۱۸۴۰ و ۱۸۴۱ و ۱۸۴۲ و ۱۸۴۳ و ۱۸۴۴ و ۱۸۴۵ و ۱۸۴۶ و ۱۸۴۷ و ۱۸۴۸ و ۱۸۴۹ و ۱۸۵۰ و ۱۸۵۱ و ۱۸۵۲ و ۱۸۵۳ و ۱۸۵۴ و ۱۸۵۵ و ۱۸۵۶ و ۱۸۵۷ و ۱۸۵۸ و ۱۸۵۹ و ۱۸۶۰ و ۱۸۶۱ و ۱۸۶۲ و ۱۸۶۳ و ۱۸۶۴ و ۱۸۶۵ و ۱۸۶۶ و ۱۸۶۷ و ۱۸۶۸ و ۱۸۶۹ و ۱۸۷۰ و ۱۸۷۱ و ۱۸۷۲ و ۱۸۷۳ و ۱۸۷۴ و ۱۸۷۵ و ۱۸۷۶ و ۱۸۷۷ و ۱۸۷۸ و ۱۸۷۹ و ۱۸۸۰ و ۱۸۸۱ و ۱۸۸۲ و ۱۸۸۳ و ۱۸۸۴ و ۱۸۸۵ و ۱۸۸۶ و ۱۸۸۷ و ۱۸۸۸ و ۱۸۸۹ و ۱۸۹۰ و ۱۸۹۱ و ۱۸۹۲ و ۱۸۹۳ و ۱۸۹۴ و ۱۸۹۵ و ۱۸۹۶ و ۱۸۹۷ و ۱۸۹۸ و ۱۸۹۹ و ۱۹۰۰ و ۱۹۰۱ و ۱۹۰۲ و ۱۹۰۳ و ۱۹۰۴ و ۱۹۰۵ و ۱۹۰۶ و ۱۹۰۷ و ۱۹۰۸ و ۱۹۰۹ و ۱۹۱۰ و ۱۹۱۱ و ۱۹۱۲ و ۱۹۱۳ و ۱۹۱۴ و ۱۹۱۵ و ۱۹۱۶ و ۱۹۱۷ و ۱۹۱۸ و ۱۹۱۹ و ۱۹۲۰ و ۱۹۲۱ و ۱۹۲۲ و ۱۹۲۳ و ۱۹۲۴ و ۱۹۲۵ و ۱۹۲۶ و ۱۹۲۷ و ۱۹۲۸ و ۱۹۲۹ و ۱۹۳۰ و ۱۹۳۱ و ۱۹۳۲ و ۱۹۳۳ و ۱۹۳۴ و ۱۹۳۵ و ۱۹۳۶ و ۱۹۳۷ و ۱۹۳۸ و ۱۹۳۹ و ۱۹۴۰ و ۱۹۴۱ و ۱۹۴۲ و ۱۹۴۳ و ۱۹۴۴ و ۱۹۴۵ و ۱۹۴۶ و ۱۹۴۷ و ۱۹۴۸ و ۱۹۴۹ و ۱۹۵۰ و ۱۹۵۱ و ۱۹۵۲ و ۱۹۵۳ و ۱۹۵۴ و ۱۹۵۵ و ۱۹۵۶ و ۱۹۵۷ و ۱۹۵۸ و ۱۹۵۹ و ۱۹۶۰ و ۱۹۶۱ و ۱۹۶۲ و ۱۹۶۳ و ۱۹۶۴ و ۱۹۶۵ و ۱۹۶۶ و ۱۹۶۷ و ۱۹۶۸ و ۱۹۶۹ و ۱۹۷۰ و ۱۹۷۱ و ۱۹۷۲ و ۱۹۷۳ و ۱۹۷۴ و ۱۹۷۵ و ۱۹۷۶ و ۱۹۷۷ و ۱۹۷۸ و ۱۹۷۹ و ۱۹۸۰ و ۱۹۸۱ و ۱۹۸۲ و ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ و ۱۹۸۵ و ۱۹۸۶ و ۱۹۸۷ و ۱۹۸۸ و ۱۹۸۹ و ۱۹۹۰ و ۱۹۹۱ و ۱۹۹۲ و ۱۹۹۳ و ۱۹۹۴ و ۱۹۹۵ و ۱۹۹۶ و ۱۹۹۷ و ۱۹۹۸ و ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰ و ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲ و ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴ و ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ و ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ و ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ و ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ و ۲۰۲۶ و ۲۰۲۷ و ۲۰۲۸ و ۲۰۲۹ و ۲۰۳۰ و ۲۰۳۱ و ۲۰۳۲ و ۲۰۳۳ و ۲۰۳۴ و ۲۰۳۵ و ۲۰۳۶ و ۲۰۳۷ و ۲۰۳۸ و ۲۰۳۹ و ۲۰۴۰ و ۲۰۴۱ و ۲۰۴۲ و ۲۰۴۳ و ۲۰۴۴ و ۲۰۴۵ و ۲۰۴۶ و ۲۰۴۷ و ۲۰۴۸ و ۲۰۴۹ و ۲۰۵۰ و ۲۰۵۱ و ۲۰۵۲ و ۲۰۵۳ و ۲۰۵۴ و ۲۰۵۵ و ۲۰۵۶ و ۲۰۵۷ و ۲۰۵۸ و ۲۰۵۹ و ۲۰۶۰ و ۲۰۶۱ و ۲۰۶۲ و ۲۰۶۳ و ۲۰۶۴ و ۲۰۶۵ و ۲۰۶۶ و ۲۰۶۷ و ۲۰۶۸ و ۲۰۶۹ و ۲۰۷۰ و ۲۰۷۱ و ۲۰۷۲ و ۲۰۷۳ و ۲۰۷۴ و ۲۰۷۵ و ۲۰۷۶ و ۲۰۷۷ و ۲۰۷۸ و ۲۰۷۹ و ۲۰۸۰ و ۲۰۸۱ و ۲۰۸۲ و ۲۰۸۳ و ۲۰۸۴ و ۲۰۸۵ و ۲۰۸۶ و ۲۰۸۷ و ۲۰۸۸ و ۲۰۸۹ و ۲۰۹۰ و ۲۰۹۱ و ۲۰۹۲ و ۲۰۹۳ و ۲۰۹۴ و ۲۰۹۵ و ۲۰۹۶ و ۲۰۹۷ و ۲۰۹۸ و ۲۰۹۹ و ۲۱۰۰ و ۲۱۰۱ و ۲۱۰۲ و ۲۱۰۳ و ۲۱۰۴ و ۲۱۰۵ و ۲۱۰۶ و ۲۱۰۷ و ۲۱۰۸ و ۲۱۰۹ و ۲۱۱۰ و ۲۱۱۱ و ۲۱۱۲ و ۲۱۱۳ و ۲۱۱۴ و ۲۱۱۵ و ۲۱۱۶ و ۲۱۱۷ و ۲۱۱۸ و ۲۱۱۹ و ۲۱۲۰ و ۲۱۲۱ و ۲۱۲۲ و ۲۱۲۳ و ۲۱۲۴ و ۲۱۲۵ و ۲۱۲۶ و ۲۱۲۷ و ۲۱۲۸ و ۲۱۲۹ و ۲۱۳۰ و ۲۱۳۱ و ۲۱۳۲ و ۲۱۳۳ و ۲۱۳۴ و ۲۱۳۵ و ۲۱۳۶ و ۲۱۳۷ و ۲۱۳۸ و ۲۱۳۹ و ۲۱۴۰ و ۲۱۴۱ و ۲۱۴۲ و ۲۱۴۳ و ۲۱۴۴ و ۲۱۴۵ و ۲۱۴۶ و ۲۱۴۷ و ۲۱۴۸ و ۲۱۴۹ و ۲۱۵۰ و ۲۱۵۱ و ۲۱۵۲ و ۲۱۵۳ و ۲۱۵۴ و ۲۱۵۵ و ۲۱۵۶ و ۲۱۵۷ و ۲۱۵۸ و ۲۱۵۹ و ۲۱۶۰ و ۲۱۶۱ و ۲۱۶۲ و ۲۱۶۳ و ۲۱۶۴ و ۲۱۶۵ و ۲۱۶۶ و ۲۱۶۷ و ۲۱۶۸ و ۲۱۶۹ و ۲۱۷۰ و ۲۱۷۱ و ۲۱۷۲ و ۲۱۷۳ و ۲۱۷۴ و ۲۱۷۵ و ۲۱۷۶ و ۲۱۷۷ و ۲۱۷۸ و ۲۱۷۹ و ۲۱۸۰ و ۲۱۸۱ و ۲۱۸۲ و ۲۱۸۳ و ۲۱۸۴ و ۲۱۸۵ و ۲۱۸۶ و ۲۱۸۷ و ۲۱۸۸ و ۲۱۸۹ و ۲۱۹۰ و ۲۱۹۱ و ۲۱۹۲ و ۲۱۹۳ و ۲۱۹۴ و ۲۱۹۵ و ۲۱۹۶ و ۲۱۹۷ و ۲۱۹۸ و ۲۱۹۹ و ۲۲۰۰ و

مندرجات :

مجلس علمی و فنی : طبايعات القمر بندين اصحاب و تابعين طبقاتی - برنجی جودت اوند
احد طفلیك - زهره پیلدزی - میرالای عبدالرحمن بك .

مجلس ادبی : ۶ تیرین اول مناسبه - معمر اقدی ، قططیر - احد زمزی اقدی ، غزل طاهر
معمر اقدی ، الهامیسی - صبیحی اقدی .

مجلس تاریخی : لیا جوندہ بیوک - صیاحات - سعدی بك ، بولارانی - طاهر .

فصل علمی :

تفسیر و مفسر
ایکینجی قم :

ابو هساره

شهری ذکرندن مستقی اوله
هر تک ۵۷ نحر سنه سنده ارجا

طبقات المفسرين
اصحاب طبقة سبي
عبد الله بن الزبير
معاني قرآن ووقفه بهره نام صاحبي اولان
انس بن مالك
ناسة فقه و معاني قرآنه دا
بولونارق هيرتكن ۹۹ نجى سمنه
و ۸۰ دانه اولاد ذكور براقشد

بو ذات الحلیقدر ، زهد و تقوا سے علاوہ شجاعت
فوق العادہ سیلہ مد مشہور اولوب ۷۳۳ تاریخندہ مکہ
مکر مہدہ وفات ایتمشد .

وسیر انبیاده ، احوال اخرویه به دائر خصوصیات
یدیه صا حیدر . ۶۸ تاریخچه مکه و وفات انجشدر .

ایکینچی طبقه تایین طبقه

شیخ الاسلام (ابن تیمیہ) دیورک : تایین
کرام حضرتانند اساطین اهل تفسیر ، اوج دیارک
مفسرین . او زمانده اهل تفسیرک جولانگاه
عرفانیده او بلده لردن عبارتدرک اونلر مکه ، مدینه
و کوفه در .

شو اوج بلدهده یاشایان مفسرلرک یوکسی
مکدهده ییشلردرک اونلرده (مجاهد) (عطام ابن
ریاح) و ابن عباسک کولمسی (عکرمه) در .
چونکه بونلرک استادی ابن عباس ، کوفهده کیلرک
ایسه ابن مسعود در .

مدینهده ییشلردرک المشهوری (زید بن اسلم)
درک (امام مالک بن انس) وزیدک کندی اوغل
(عبدالرحمن) اونلرک اخذ علوم ایشلردر .
شیعی بونلر حقیقده بروجہ آتی تفصیلات
ویرلر :

مجاهد بن جبر المکی

ابن عباسدن تفسیر او قوش ، عبدالله بن عمرک
خیلی زمان صحبتده بولومش و اونلر حدیث اخذ
ایلمش ، کندیلندده (قتاده) (عمرو) (منصور)
(اعمر) کئی ذوات ، روایات تفسیرده بولومشدر .

قتاده : علماء تفسیر اینجند بقیة السلف آخیر
مجاهد در ، درمش . فضل بن میمونده مجاهدک
عل تفسیرده کی خارق العاده مساجسی بیان معرضنده
« بن ، مجاهدک قرآنی اوتوز دفعه تفسیراً ابن عباسه
عرض ایتدم دیدیکنی ایشیتدم ، دیشدر .
امام شافعی ایله امام بخاری ، مجاهده بویوک اعتماد
پرورده ایدرلر . وفاتی هجرتک یوز اوچتدهدر .

سعید بن جبر

(سفیان ثوری) سعیدک علومکی بیان مقامنده
دیشدرک : « علم تفسیری دوت کشیدن آلکز :
سعید بن جبر ، مجاهد ، عکرمه ، نخاک » .

قتادهده دیشدرک : « تایینک اعلی دورت
ذاتدر : عطام بن ابی رباح مناسکده ، سعید بن جبر
تفسیرده ، عکرمه سیرده ، حسن بصری مواعظ
ایله حلال و حرامده اک متخص بر مالدر » .

اولده مشهوردرک تایین اینجند احکام طلاقه الزیاده
واقف اولان عطا ، حلال و حرامی اک زیاده بیلن
طاموس ، تفسیری اک فضل بیلن مجاهددر . فقط
بونلرک کافسی جمع ایش اولان بر ذات وارددرک
اوده سعید بن جبردر . هجرتک ۹۵ نجی سنه سنده

حجاج ظلمک تیغ قهریله شهید ایدیشدر . کیفیت
شهادتی : جلادنه ، متانتنه ، قوه ایمانه بارلاق
بر وثیقه اولدینی جهنمه بروجہ آتی تقاطعی عرض
ایدلم :

سعید بن جبر ، عبدالملک بن مروانک سلطنت
ظالمانه سنه قارش خورج ایدن (عبدالرحمن بن
اشعث) طرفدار ایله ، اتهام اولونارک یاقلاشمش ،
سلطنت امویه نیک تأیید و تقویه سنه اوغراشان حجاج
حضوریه کتیریلکدن صرکرا ایجری یه کیر کیرمن
« مریم ، اعوذ لرحمن منک ان کنت قیادیه درک
استعاذه ایله دینی کچی بنده سندن الله صیدیم ،
دیشدی .

بونک اوزمیرنه حجاج ایله آرالرنده شو محاوره
یکدی :

— اسمک ندر ؟

— سعید بن جبر .

— خایر . . . اوله دکلرک شق بن کسیردر .

— والدیم اسمی سندن ابی بیلیر .

— سنی دیاده جهنمه آتارم .

— سنده بویله قدرت اولدینی بیلم سندن
باشقه الله اتخا ایتدم .

— یوق . فکرمی آکلما دکلر . سنی اولدورورم .
— ها ، اوله ایسه والدیم اسمی سعید
قوتلنده اصاب ایتش . شهید اولورسم سعید
اولورم .

— علی و عثمان حقیقده ندر سکلر ؟ جتده میدرلر ،
یوقسه جهنمده می ؟

— اورالر اوغراسه ایدم حاللرینه واقف
اولور ، سکا جواب ویرم بیایدیم .

— عبدالمالک حقیقده نه دیرسک ؟
— جهله سیئتدن بری ده سندن :

بونک اوزمیرنه حجاج :

— جلاد ! دیبه هایشردی . جلاد ، اوزمیرنه
هیوم ایتدی صراده سعید کولمک باشلادی . حجاج
سببی سوردی . اوده :

— بوقدر مظلومک قرشی اللهک صبر ایله
معامله سنه کولوریم دیدی و (انی وجهت وجهی ..)
آیتی اوقودی . حجاج :

— یوزنی قیلدن دوندورک . امرینی ویردی .
سعید (فایحاً تولوا قم وجه الله) آیتی اوقودی . حجاج :

— بره اورک ، دیدی . سعید (مناخلقنا کم
وفیا نعیمکم) آیتی اوقودی . حجاج :

— اورک بونلر ! امرینی ویردی . سعید
الرحمنی قالدیروب :

— یازی ! شو ظالمه قانمی حلال ایتورم .
بوقدر مظلومی نعمت حیانتدن محروم ایدن شو
حرانق بندن صو کر ا یاشاغام . دیبهده ایدرلر شهید
اولدی .

— پک آرز زمان صو کراده حجاج جیلدیروب هلاک
اولدی .

حسن بصری ، سعید بن جبرک شهادتی

طوبوتجه و عین ایدرمک بونلرک قتلنده بونلرک جهنم
میشرک اولهلردی هبسی جهنمه سوردرلر .
کوتوروردی « بویوردی .

احمد بن حنبلده « بو ذات ، علمنه تاسک
محتاج بولوندینی برکیمسه ایدی . پک یازیق اولدی .
دیبه اظهار تأثر ایتشدی .

دارالافتون الکیات فاکولته سی نعیم
و تاریخ نعیم مدرسی
برغمولی هجرت

.....

علم خیال

(۱)

خیال ، معنای عمومی سنه کوره حقیقتلر برطانی
فارانی لردن عبارت اولدینی حالده محققین صوفیه ،
بونلر احوال روحیه دن عد ایدرلر ، احوال روحیه
دینک ، روحک کندی اوزمیرنده کی انکاستدن
عبارتدر . بویسه ، حقیقی برونوع کولکلر درمک
مفهومی افاده ایدر . بز معنایی خیال ایله
صورتلندر بیلیریز . حقیقی تصورک اساسی
تحیلدر .

ارسطوده بو اساسی : [خیالیز برشی تصور
اولونماز] متعارفمی شکلنه صوفیشدر . بزده
ملکه خیالیه اولماسه ییدی (حقیقت حقیقتدر)
دیر ، طوروردی . بونکلده کیسه برشی آکلتماش
اولوردی . (حقیقت ، حقیقتدر) دینک ، کیسه
برشی سوله مملک دینکدر .

خیالک عل حاله کله بیلیمسی ، استیصاره توقف
ایدر . استیصار (حالات روحیه) دیدیکلر شئون
ذاتیته نک مراقبیمدر . آنجاک بو صورته خیال
متصل ، بر خیال منفصل اولور . بوخیال منفصل ،
معنایی صورجه بایده تصور سووق ایدر . دینک
اولورک صور ذهنیه نک اساسی بودر . بو نقطه

نظر در علم خیاله : (ام‌العلوم) دینکلمز ایجاب ایدر . اعتبارات ذهنیه کندی باشنه تحری حقیقت وظیفه سنی در عهده ایدم من ، شوق در که : علم نظر عقل ، تصورات ذهنیه منری بر طاقیم متعارفه لر

ریند ایدریکی حلاله ، علم خیالک محیطی غایت واسع اولدیفندن انکاسات روحیه نك متعارفه لر و بطی ، یعنی احوال روحیه نك منتظم وقابل تصور برشکله افراخی کوچدر . برشینی دویق له ، دوشو غنک بر دکادر ، دویقور کندینه مخصوص قانون لرله اداره اولونور . بو قانون لر اینه چوق کره مهم قانیر . انکاسات ، انطباعات ذهنیه کی هر وقت قابل نقل وتعلم اولاماز . علم خیالجه تعلم برنده ، (تلقین) اصولی معتبردر . برشی دوشوندومک ، دویور مقدر قولایدر .

خیالی ، هر حاله حکمتیه اتباع ایجاب ایدن بر علم عد ایدمه یه جکدر کی ، علم عدادندن ده اخراج ایدمه یه . چونکه برشینک خیالی ، اونک کولکسی دیمکدر . بر جسمدن کولکسی آیریلاماز . بر شینک کولکسی اینه اوشینک نه عینی ، نه غیریدر ، فقط اونک اک یاقین بر شکلیدر . بر جسمک کولکسی ايله ، اونک شکلی حقتده آز چوق بر معلومات ایدینه بیلیر .

صور معنویه یی صور جسمیه ده تصورده سوق ایدن خیاله ، صوفیه پک زیاده اهمیت ویردیر و یونی غیر متناهی کله هم حدود بر شعبه معرفت اعتبار ایتدیر . فقط معارف صوفیه بوندن عبارت دکادر . بو یدی قسم معارفدن بریدر .

عجیاعل خیاله و برمش اولدقنری اهمیت دولایسیله صوفیه حکمتی ده سوفسطاییدن عد ایدمه بیلیریز :

بوکا احتیال و برمش کتب صوفیه یه ال دوقاندرماش اولقلغمزه توقف ایدر . بو ، عادتاً بر قالدیریم فیلسوفلی اولور . بو ، نه قدر مناسب بر خرافه ایه ، صوفیه نك طریق عقل ونظری ابطال

تخلف ایتر ، علمی اراده سندن آیریلار ، وجودینه اراده ازلیمسی تعلق ایدن موجوداتدن بری ده محسوساتدر ، بواسطی بلا تدقیق و بلا تفکر قبول ایدنلره (مقاد) دیرلر ، تقلیده مستند اولان ایمان ، ایمان عوامدر .

عوام مسلمین ، علم کلامدن برشی مطالعه ایترلر ، مذاهب خصوصی بیلیرلر . امر تنزیهی ظاهر قرآنیه ایدرک خاصه و مناقشه کیریشلرله بونلرک طریق نظاره عدم سلوکاری ایه ، معرفت حقه مانع دکادر ، عوام مسلمینک فطرت سلمه سی دلیل عقل مقامنه قائم اولور . بوتون شرابعک اتفاقیه : نعمت ایمان ، شایان شکران مواهب الهیه دنددر . بواسط صقوت ، قیلاری غشاء غفلته محتجب اولان منافقین دن تقریق ایتکلمز ایجاب ایدر . منافقین ظاهرده مسلمان معامله سی کورسملر بیه ، حقیقی بر مسلمان صابیلامازلر .

امر تنزیه و توحیدده شهیرلری علوم برهانیه ايله ازالیه لزوم کورن . اهل برهانک ایمانه دخی (ایمان علمی) تعبیر اولونور ، احتساب ادله نك ویردکری حکملرده بعضاً خطاطه وقوعه کله بیلیر ، حا کلدرد ویردکری حکمده بعضاً دوچار خطا اولمایورلری ؟

مجتهدلر بیه بعض کره خطایه . دوشمک احتیاله معروض قایلیرلر . جناب حقل ویردکی ، قوی قوللائقی لازمدر ، خطا احتیالی دوشونه نلرک اجتهدلرندن کیری طورامازلر .

اجتهدنده اصابت ایدنلر ، بری حقیقته اصابت ، دیکری سی و اجتهدده مبائرت دولایسیله ایکی اجره مظهر اولدقنری کی ، خطا ایدنلرده بالکتر راجعت سی و اجتهدده نائل اولورلر .

استنتاج مسائلده تأمین اصابت ایچون ، هر شیدن اول استناد ایدیه یه ک ادله نك محفوظ الارکان

اولمسی لازم کیر . علوم برهانیه ویریلان اهمیتده احتیاجدن تولد ایخشددر .

عقل ، حد اتمده خطا ایتر ، شریعتده بویه در . عقلک بعضاً دوچار خطا اولمسی ، فساد نظرندن ، یعنی قوه فطریه نك یولیله استعمال ایدیه یه مش اولماسندن تولد ایدر . سوفسطایه نك ، حواسک بیه شهادتده شبهه یه دوشمه سی بوندن یارلی گلشددر . بالکتر حسک شهادتده عائد دلائلک بحثه دکل ، علم الهی بیه عائد بدیهات بیه بر طاقم مفاسد ادخال ایدمه شاردر . یوبایدکی خطالری نك میدانه حقیقینی کوروخجه علمی بوسیتون انکاره قیام ایتدیر ، (عالمده شایان اعتقاد اوله یق هیچ بر علم یوقدر) دیدیلر . بونلره دینیه بیلیرک : عالمده هیچ بر علم یوقسه ، علومک اصلی اولمادینه دایر سر ایتدیکلمز اعتراضکده اصلی اولماق لازم کیر .]

بوسوزلری سوبه یین برذاته یوقکرده بولونان محققین صوفیه سوفسطائی دینک ایچون انسانک دمی اولمسی ایجاب ایدر دگی ؟

دیکر مسئله یه کیم : شیخ اکبر دخی داخل اولدینی حلاله مشاهیر صوفیه (عالم ، برامرومی در) ادعاستده بولونویورلر . ایکیمسه برقا پی حیقار ، دینیه بیلیر دگی ؟

(عالم معدومدور) کلامی ، وجه تصویری ايله نظر دفته آلمالی یز که : مقصدلری آکلاشلین . برشی ، بوتون شرائطی ايله نظر اعتباره آلنیرک : مبداء میابنت تعین ایقسن . برشی هم موجود ، هرده عین شرائط داخلنده معدوم اولاماز .

صوفیه حکمتجه ، هر موجود ، حق ايله قائمدر . حق سز وجود اولاماز . عالم ، حق سز قیامی تأمین ایتش بر موجود نظریله باقیلاماز ، جسم سز ، کولک اولورمی ؟ (عالم معدومدر) دینکده ، اولونسز اولماز دیمکدر . اهل کشف

ووجودك مسلكي بودر . علاوه بويلدر ، بناء عليه علم ، بنفسي قائم بر جواهر عد ايديله من . ليس جديد نقاب رقيقی آلتنده على الدوام تجدد ایدن اشياء متغيره لك هيت مجموعتندن عبارت اولان عالم ، وجود مطلق آلهيك صور تجلياتي در ، صور تجلياتده (علم تجلي) مجتده ايفاضی ايجاب ایدن مسائل صوفيه دندر . تصوف غنيا حسابيك دكلده ، افلاطون فلسفهي ميدر ؟ كله لك مقاله ده دخی بوندن بخت ايدوچكز . دارداغان زاده

احمد نظيف

منظومه شمسية

۴

زهره

قرآن عظيم الشانده « الطارق » ناميه قدری اعلا ايديلن زهره سيارمسي ، عطارددن سوکرا شمس لك ياقين بولونان بر کره در . کرک زهره به کرک عطارده لسان هيتده « سيارات سفليه » درلر . زيرا هر ايکيسي دخی بزه نظراً شمس ده اياقتدر . زهره لك شمس مسافهي ۱۰۸ ميليون کيلو متره در . ارضك مسافهي ايسه ۱۴۹ ميليون اولديندن هر ايکي سياره آراستده بعضاً ۴۱ ميليون کيلومتره لك بر مسافه قاليرک بر مدت سوکرا قرک هاللی کي حاجب سياره دهه غايت ايجي ويارلاق وعين زمانده بيوک بر قوس رونگون اولور . بو وضيتدن سوکرا زهره لك خللی ديت کيده بويوهرک يثوتت عظمايه وصولدن بر قايچ کون مقدم غايت پارلاق و مشتع کوروککه باشلار . سياره لك بو وقتره نأث شعشمسي غايت دلربادر .

عادتا اوراق برقر ماهيتی آليز . اساساً بتون کره سبا ايجنده زهره قدر شانی ولمانلی هيچ برييلدر يوقدر . فرنکيلر بونک ايجون کنديسنه « دونهوس » درلر که اساطير اولينه کوره کوزمک معبوده سيدر . مع مافيه چيلاق کوزلرله زهره لك ده صفحاتی کورو له من . لاقفل ۳۰ دفعه بويولتن بر دورينه باقى لازمدر . زهره لك کوپه کوندوز ، حتی تام اوکله وقلری عيان بيان مشاهده ايديلديکي هيچ دم نادر دکادر . نيته کيم ۱۹۲۱ سنه سي تومزينک ايکتنجی جمعه ايرتسي کونی زوال وقتنده معبوده حسن سيارمسي ، اوانتارده تام هلال حالنده بولونان قيرايه پک کوزم بر تورک ستجاني تشکيل ايتديکي کي ۱۹۲۴ سنه سي اغوستدهده کوپه کوندوز هرکس طرفدن کورولتن ایدی .

۱۸۵۷ ، ۱۸۴۹ ، ۱۷۹۷ ، ۱۷۵۰ ، ۱۷۱۶ ، ۱۸۸۹ ، ۱۸۹۷ ، ۱۹۰۵ سنلر ندرده زهره لك کوندوزين کورو نمسي مشهوردر . زهره ، محرک سنويسي ۲۲۴ کونده اکال ايدرکن بعضاً کوشله برابر ارض ندرده بر حذاده بولونور . بو وضيتده ، يني زهره اورنه ندرده بولونديني ائشاده قفراً لك بيوک اولور سده قسم مظلمك بزم جهته تصادندن طولاي کندی يني رؤيت ممکن اولاماز . يالکز ۱۱۲ سنه در کره و ۸۰ سنه سوکرا بر دفعه ده کوشك اوکندن کيرکن بويوچک سياه بر قفقه کي کورولور . کذا آزارده کوشن بولونديني تقدريده ، بو دفعه ده شمسک آرفه سنه تصادف ايتديکندن شمانات کثيفه ايجنده نظرلر دن تعيب ايدر . بناء عليه طبق عطاردده اولديني کي زهره دخی کندی تربيه لری جوارنده مشاهده اولور . زهره لك يثوتت عظمايه ۴۸ درجه در که شمسک غروبندن سوکرا اوج ساعت ده ايدده کورو له بيلير . ياخود

مقدارک ۹ کيلومتره يي کجهه منته نظراً شايان حيرت ديمکدر . بونلر دن باشقه قطبلر ندرکي قار و پوزده کافی درجه ده فرق اولونور . بناء عليه آکلا شيلير که زهره تماماً کره ارضه بکزه مکده در . سياره مکمل بر هوا طبقه سنه مالکدر . مع مافيه هوا سنک ، بزم هوا مزين ۲۰۵ دفعه دها کثيف و براز قفله مرتفع بولونمسي طولاي سييله خريطلري پک اوقدر منفصل وقطي دکدر .

ارضك کثافي واحد اعتبار ايديلديکي کوره ، زهره لك کي ۸۱ . اولور . شوحالده مواد جوهره يسي بزم کيله نظراً دها خفيفدرلر .

زهره اهالي سي :

زهره ده کي مخلوقات ؛ ادوار اوليه ده کي ارض سکنه بکزه بيلير . زيرا سياره ارضه نظراً چوق کنجدر . خاطره کله بيلير که اونلر هنوز طاش دور ندردرلر . مع مافيه زهره لك دخی طبق عطارد کي داغاعين جهتي شمس توجيه ايتديکي دوشونلور سه سکانک ، نصف کره مظلمه سيئه نصف کره منور سنک شرائط فلکيه سنه ايفون اولور قايي نوع ياراتيلش بولونمسي مأمولدر . اولکيلر کوشن ، ديگر لری ده بيلدر لری آنجق مسموعات ايله بيليرلر . پيکي اولاديکي ايجون نصف کره مظلمه اهالي سي دائمي صورتده قارا کقده قالشدر ظن اوله بيلير سده عطاردده اولديکي کي کثيف ويوکک بر هوا سايمنده نه اوقدر قارا کقده قاليرلر ، نده اوقدر صفوق حس ايدرلر . ايشته کرک عطاردک ، کرکسه زهره لك عين جهتلری شمس توجيه ايتلر دن و اوکا ياقين ولونلار دن متولد مشکلات ضيايه و حروريه بوسايه ده تخفف ايتکده در . بوايه

طلوعدن اول مشاهده اولونه بيلير . عطاردده بويله اولوب بو سييدن طولاي قدام هر ايکيسي ده آري آري بيلدر لری ظن ايتشدر دی . يني زهره آقشام و قلری کورولديکي وقت ده آقشام بيلدری نامی آلدی کي ينه عيني بيلدر لری طلوعدن اول صباح لری فوق الاق بولونديني وقت صباح بيلدری و ياخود (چوپان بيلدری) نامی آليز ، هر ايکيسي ده آري آري ظن ايديلير ایدی . عطاردده عيني ظنلره معروض قالش ایدی . زهره لك ديگر بر اسمی ده « اولکر بيلدری » در . بعضاده « کاروان قيران » ديلمشدر .

زهره لك اوج ساعت قدر کورو له بيلمه سنه مقابل عطارد ايجون بومدت ، اعظمی ۴۵ دقيقه يي کيمز ..

زهره لك اجتماع سفالده کي قطر ظاهر يسي ۶۶ و اجتماع عياده ۹۰۵ ثانيه اولديندن ، بالمساسب قرص اعتباريله ۶۰۵ دفعه بويوور ويا کوجولويور ديمکدر . قطر حقيقي سي ۱۲۷۰۰ کيلومتره در ده ارض دن آنجق ۴۲ کيلومتره قدر کوجو کدر .

حرکت انتقالیه و محوريه سنه کتنجه ؛ بوده عطارد کيدر . يني حرکت محوريه يسي حرکت انتقاليه سنه مساويدر . ساحلر قانونی موجبجه نايه ده تقريباً ۳۵ کيلومتره قطع ايتک شرطيله بتون محرکی ۲۲۴ کون ۱۷ ساعتده اکال ايدر . بواشاده بالطبع عين جبهه سي شمس متوجه بولوندورور ،

زهره به تلسقوبله باقيلد قده ؛ پک عظيم بولوطلرله برابر غايت وحشی واديلر و پک يوکسک طاغلر مشاهده اولور . دکزلر ايله قره لری ممکن مرتبه تفريق اوله بيلير . ياپيلان حساباته کوره ، جبال مرتفعه سنک يوکسککي ، حتی ۴۰ کيلومتره بالغ اولور که عين جسماتده بولتان ارض اوزرنده بو

حضرت خالق جهانك اورا سكاني ايجون بيوك
بر لطف التهيدير .

زهره سكاني ؛ ثوابي ، طبقي بزم كوردېكمز
كڅي كورورلر ، حجر سايي ، قوروقلي ييلدر زحادهلر يته
صيقه صيقه شاهداوولورلر . خط استوا طرقلر نده
اهالي سي اولسه كر كدر . زير اهر حالده پك صيحا قدر .
زهره ليلر ارضي جان هر وقت ايجون وبالخاصه ياقين
بولوندي صبرالده پك شمععلي كورورلر ، پيكمزي
بالا واسطه رويت ايدرلر . فقط هيچ شهبه يوقدر كه
نه اور ائوسدن ، نه ده ايتوندن قطعاً خبرلري
يوقدر ...

اركان حربه ميرالاي

عبدالرحمن

مغزل اولي :

۶ شمره اول مناجات

بركوندي جبالكده اسوب قورقولو صرصر
آفاقكي طومشدي بوتون قانلي بولوطلر ،
ظلمتله انيس اولمش ايدي اوج صايغ ،
آغلاره دي محاسن داغيتان جگر بدائع
آغلاردى مبانى نيازكده كي تكبير
قلبيدي اوكون كره كه بر ممكس تاثير ...
كوزلهردي قارا كقده سينه نورلي ساكي ،
بكلهردي الماره ، سعادتلي زماني
يازي ؛ بوجسرت بزه صوكسيمي ؛ دييوردم
جانسر قاله جي اوليله جنت كي بوردم ؟
سنيز ياشادق قاچ سنه اي روح وطن ! يز
حسرتله كچن كوتره باقندم كه : المنز ...
فر ياديه ، فر ياديه حسرت قاليوردى
برقاني بلا صارمش ايكن سوكيلى يوردى
..

بركون چكيلوب ملتلك نفع كالي
بارلاندى كوزل افقكه ييلدرلي علالى
تورك اوئين عزمي شفقده اكونوردي
شركده طغرل داغيتان نوره بوروندي
اي شرفه ازلدن برى بر آني مليكه ؛
ايكلى كوكلر سكا پك شانلي اويكه
ظلمتلي اجل قالمادي افقكه نه بولوطو ؛
اولسون بوسادتي زمام سكا قوطلو ،
چهره لك ايدي نازلي هلالله كورونسون ،
حزمت سكا اي سوكيلى معشوقه مي توركك ...
خواجه زاده
م . م . معمر

عبدالله

اديب عارف محي الدين رائف بكك ۶۵ عددلي
مغزلده مترج غزلي نشطير :

[كده كي شعله رنگ نكه آراي نيم]
ملده كي لشوه بي غش و مصفاي نيم
نغمه عشق فزاي دل پر وجدمله
[دم بلبلده نهان شوق طريزي نيم]
[بر حيايم اولاماز بونجه رسوم اكونان]
اسمي عثمان حقيقتي ، او درياي نيم
هسي صوري بن نقطه دن اصغر كوربرم
[بر محيط عظمت پرور معنای نيم]
[برق اوران چشم دلنده بيم ارباب دلك]
لمعه فيض بقا نور تجلای نيم
مست اولور نظره عشقه مقيان قلك
[پرتو مهره كولن انشه صهبای نيم]
[ورورم تابش فيضله سواه صفا]
پرتو شمس ضيا كستر ملاي نيم
ييلمدي قدر كران قيمتي اهل عقول
[جوهر عشق دل عاشق شيداي نيم]

[هز باقان بنده كورور كندني محي بيلهم]
كندني كوسته جك آدم اسهاسي نيم
نقش اصلي كورينور اولسده معروض كدر
[بو صور خانه ده مر آت مجلای نيم]
۲۶ اپريل ۲۰۲۱ : اسكدار

احمد رمزي

عبدالله

غزل

دوغارده مهر جمالك سنك خياله
فضاده نور آرامام بن ، بوتون ليالده
مكونات اويويوركن ، خيلكده سنك
صباحي قارشيلارم طانلي حسب حالده
آييوقا ؛ نه قدارده وفالي يادك وار
ييراقايور بي تنها شب ملالده
اودر اتيس روانم ، اودر ندیم دلم
اونكه درده شيرم آن ايتالده
سن اي وفادن اولان بي نصيب ؛ خلقتده
ظفر مي جس ايدنيورسك آجيقلي حلدده
جريح فرقت ايكن دل ، سهام حجره يته
نشانه بولما ديلرسك شكسته بالده
وفالي يادكه چالندن هزار شكران كه
ييراقايور بي تنها شب ملالده

ماهر

حضور خلقتده

و

نورقاري زاده شكيب

ابداعكار استاد توفادي زاده شكيب بك افندي
« حضور خلقتده ، كي مناجاتيه مكنونك فاني
حيات ايدي و مرثيه يازدي ، بو اثريله شاعر اعظمك

مقبري نظير ايدي ، فقط « حضور خلقتده »
ينه بي نظير اولدي ، چونكه مقبر ، برقلبك تاثيري
ايسه « حضور خلقتده » بشريك مجسم تر يازيدير .
شعريت ؛ مقبرك معاننده ، حضور خلقتده لك
لقطنده و مألندهر .

مقبرك مقدمه سي ، فاني بروجوده سرمدى بر
كتابه سنك مزار ايسه حضور خلقتده لك ديباجه سي
حقه يوكسلن ازلي ايتنرك لوح محفوظليدور .
شكيب ؛ شاعر اعظمه خطابا يازديني شعرك
صوكنده :

« ناچيز اتم شاعر اعظمك حضورنده بر كتاب دكل ،
بر قلبدور ، او فاني ديتكيتور هر شريفه شوموفور ،
مقدس اسمك تكررتي دوياچتلر : حامد ... »
دييور ، ثوت ؛ (حضور خلقتده) بر قلبدور ، حتى
بر روضدر ، في زوال مقبرك لايموت رويحدر .
شكيب متاثر قالي حضور خلقتده ده آغلامش .
اوني بدوين ، عصيانكار ظن ايدنلر اترك رويحدر
بولماياندور . او ؛ حضور خالقه دكل ، حضور
خلقتده فر ياد ايتش ، او عصيانكار دكلدر .
حضور خلقتده كي مناجاتي توكل ، خشوع ايچنده
حضور حقه كوندرمشدر . بدوين دكلدر .. حساس
روحتك آيينه سنده نتيجي حياتي كورمن بر حقيقتدر .
اوهر زمان ياسلر ، خزانلر ياراتير .
حزني آقشاملر كملول افقندنه كي كولكلري
سيان ييلدرلر موقت نشوملري اوني مقبلي ايتمز .
بهارك يشيل آغوشنده كي بدوي كوزه لكلكر
اوتك ايچين برر خزان لوحه سيدير .

اوتك ايدندن الهام آلان يوكسك رويحي
سمادتلري بيله دائمي بر ياس ايچنده كورور .
بلكه اوسعادتلر دائمي كولكلره بورون ييلدرلر
فاني نشوملري قادار موقدور . « نشيده وجدان » نده
« رشحات » نده ، « درويش سوزلري » نده بولد يلكيز

سویجیل طین ایدیلن شعرلر تدقیق اولونورسه مهم المیغینلریله اورتولش کورونور، بکا اولنلرده سمادت یوللرنده کی اوچوروملری کوستریر.

اودیورکه:

اوله بر شاعرم که بن الهام
کزیلدر انکسار بلنده

ألی قلبنک کنج برکوزلدن دویدی حصار،
ورملی برکزه هاله حسنی قارشینده آلهی الهاملریله
برایرد، اونک قلبی نتیجه حیاتی کورن برقیلسوندر.

اوهی زمان:

نصیب عقل واذغام ناز، یاس ناهودود
دکاش برنفس شادی بو عمر تلخ ایچون موعود
اکر اولمیدی طالی چیم طام تاپ روتیدن
تأثرله دردم: باب احسان خدا مسدود

ناله لریله حیالک قیسمتیز تأثرلریله بلیغ وایدی
اولمغه لایق برولسان ویر، سوکراده:

روان درد ناکدن قویان هر صیبه تکلیف
مضور خفته بر فریاد آتشبار در جودود
نه دندر آه ای تقدیر یاری! پیش قهرکده
شکایت بی اثر، فریاد بی معنی، دعا بی سود

مناجاتیه خیال بشیرک فوقنده کی ازلیقسر الزمه،
حضور خلقت یوکسلیر.

بو یوک استادم! — عجز ایچنده قیورانان قلم
سزه خطاب ایدمه جک بوندن دها صمیمی بر کله
بولامایور فضیلت ایچیلریله دولو اولان. مانعکیزک
ایبداع بلندنی آکلامق ایچون جهان شعریکیزک
بیدی سیاستده کی معظم ییلدیزلری کورمه کی یلتمن
شو سیاه سطرلردن طولانی غفویکیزی دیلیرم.

بو کوجوک شاکر دیکیزک سیرتلی، تکریملری
مضور فیضکزه ابلاغ ایدمه جک اولان پریشانحال
جهانلره جوق یوکسک شخصیت ادبیه کزی تصویر
ایدهمد وایدهمه یچکم.

چونک سیزک بقایما اولان هر اثریکیز بنم حاجز
ادراکدن متعالیدر.

آقشامک کولکلرندن اوزانان حصارله
یکی بر شعر حزن بسته یورکن الهام
ایتمشده المار یاراتان بر شعله
ایدیور ایچمه تحسیره تودیع غرام

رشحاتیه آجاریکن اوکوزل لیلالار
کیزلتمن حسنه پاک یاسل چیمچکر بورونور،
عشق صولش کلک آغوش خزانده آزار..
اوزمان عکس سیاسنده تأثر کورونور

رفت آور و نجات، نده بولورسک عشق
شعری، سودانی، اثری متبسم حسنی،
اوجیچککر، اوسالار، اومقدس حتی
آرایان فی قادر احزانه انیس ایچمه سسی

اونی بن روح سرودنده کی یاشدن طانیرم،
باقک! ایچمکده بهارنده خزانلر فریاد
اوقیورکن اونک اشعارنی هر دم صانیرم:
و یاس اولور خامه حکموی ترپنده مداد،

ایدیلیری اونک الهام معالیمی اویاک،
اوبویوک ناصیه شعر برنی تصور:
حزنی انزواق بلندیه اواجش ادراک
حزنی ادراک بلندیه اواجش تفسیر،
خواجه زاده
م. م. م.

الهام سسی

اولمغه صیباحی برکوز آقشامیدی... ساحله
ایچمشم. خیرچین ده کیزلرک اکوزیا قهار ضریلریله
معروض اولان یالچین بر قایانک اوزده رنده دوغان
قرک ده کیزده کی تیزهک عکسلری سیر ایدیورکم.

جهینک مجموعته سی یونی: «جغرافیا عالمک قید
ایتدیکی نادر موقیبتلردن بری، تلخی ایدیور.
فی الحقیقه سیاحت سفرنامه سی تدقیق اولونورسه
یوسوزی تصدیق ایچمهک الدن کفر.

حسنی بک: طرابلس غرب ایله مصر حدودی
آراستده کی (سلوم) لیانندن جنوبه دوغرو حرکتله
(۳۵۲۰) کیلومتره ک چولی وشیمه دی به قدر کشف
اولوغاش و اسم اراضی فی قطع ایدیور. سوق ایچیش
نقطه نظرندن مهم اولان ایکی واحه نی ده بولدقدن
صوکر سودانده (المید) شهرینه واصل اولویور.
بوشایان حیرت سفر، مصر قرالک تحت حمایتنده
اجرا ایدیلشدر. مصرلی سیاح دییورکه:

«مدنی انسانلرک جمهوری اولان اراضینک موجودی،
سرکدشت پیشنده قوشمق ایستنه بر سیاحت
غیرتی ترپیده کافیدر. فقط لیبا چولی شالیدن
جنوبه قطع ایچمه تشبث ایلرکن بوخصوصده هرکسه
تقدم ایچمک فکرندن باشقه مصرک غربی حدودی
تعیین ایچمه ۱۹۲۱ سنه سنده (کوفرا) واحه سی
قدر یایدیغ سیاحتی تاماملای دوشونویوردم.»

سیاح، (سلوم) دن اوقاق برکاروان ایله
(سیوه) واحه سی واصل اولمق اوزده یله جیقپور.
بونک ایچون (سنوسی) لرک اراضی سی داخلندن
کیچمک ایجاب ایدیور. مؤلف، سنوسی طریقتی حقدنه
بالماسبه بعض معلوماتده ویریور:

«تقریباً یوز سنه اول جزائرلی (السید محمدین
علی السنوسی) حجه کیدرکن، طرابلس غرب
وجوارینک، کندی غربت دنییه سی ایچون بر
فعالیت ساحسی تشکیل ایدمه چکی آکاپور، بر
قاچ سنه صوکراده لیبا چولک میدانده کاش
(جمیوب) شهرنده بر مدرسه تأسیس ایدیورکه
شهرتی آرزمانده هر طرفی قاپایور...
نسر ایتدیکی دین، اسلامک انک ابتدائی و صاف

دور مقسزین، یکدیگری برترانه آهکدار
ایله تعقب ایدن، بضاده ساحلی انصاف سزه دوکن
عصی دالغالرحاله کیرن بوکوجوک موجلرک لطیف
ترتیلری دیکله یوردم.

طینتیک کیچه به مخصوص اولان بوکوزده لکلری
طویا طویا تاشا قارشینده فکرم اویوشمشدی.
بلکه بئلکدن کچمشدم... مهتابک بو آقشامکی
یاری صولغون لوحه سی ده هر کوزل شکی قلمیده
دهرین ایزلر بر اقیوردی... کاشانک بولا هوئی
دورغونلقدن و ده کیزک آرا صیرا بو دورغونلنی
اخلال ایدن فشافشدن عاداتست استغراق اولش،
قلمشدم.

کونشک زری ترکندن متحصل ضیاسلری
یاری تولکون لمعلریله بدرجه یه قادر تلافی ایچمک
ایستنه ییلدیزلره باقدیقه اونلرک صافنی معنوی
بر نظر تحسسه آراشدیریوردم. لکن یوکانه طبیعت،
نه ده کیز، نده اوسیلدیزلر جواب ویرمه یوردی،
بلکه ویرمه یوردی... بو ائشاده وجودم ناکهانی
ویمچول بر رعشه ایله صارصیلدی... منشائی تعین
ایدمه دیکمه هانی برسس، بکا: «معبود واحدنی
تخطر ایت!... دیوردی... یوسه درحال
آشنا جقدم... قلمدن قوپوب کلن بوالهام سنه
بلا تردد انقیاد ایتدم.

دارالشفه طلبه سنن ۲۴۲

حسین صمیمی

محل تاریخی:

(لیبا) چولنده بویوک بر سیاحت

مصر حکومتک واشینتون سفارتی سابق
برنجی کابی (حسینی) بک، کچن سنه (لیبا)
چولنده مهم بر سیاحت یایدشدر. آمریقا جغرافیا

شکلبدر : افراق دنیوی بدن و از کجک ، توتون و قهوه ایچیمک کی و صایایی وارد. حتی بکک آکلاندیفته کوره بش ، اون سنه اول توتون ایچین برسنوسی شدنه جزالاندیریلر، حتی دوام ابتدیی تقدیرده الی کسایلمش !

سنوسیلر ، اجنبیلری ملکترلرینه قبول ایتمزلر. مصرلی سیاح بوکا دائر باقکیز نهدییور :

«بوعدم قولک غیرت دینه دن دکن ، وطنیور- لکدن ایلری کلدیکینی کشف ائمه ، بی صوک درجه علاقه دار ائیدی. قیلرلرک بویاده کی دوشو. نجهاری غایت بیسطدر : بابانچی ایسته میورلر، چونکه بابانچینک معناسی : تحکم ، تحکم ایسه وریکی ورسوم ورمک دیمکدرکه بونلری اعطایه هیچ ده خواهشکار دکدرلر. بناء علیه تحصیلدارک ائندن قورتولقی ایچون ال ان واسطه اراضی بی بابانچیلره قابل طوققدرد. دیکر طرفدن، متعلقلرینه داخل اولن ایستمن اجنبیلر ؛ آوروپایی سیاحلر ، یعنی خرسایانلردر . اولیه ایسه اولرک جیبی قوغولایدر .»

حسینی بک، مسلمان اولدیفندن سنوسیلر زدنیه کیده بیلدی. لکن فضیله قالماسی تجویز اولونمادی ... طغوز کونلک بولدن سوکرا ؛ مصرلی سیاح (سیوه) واحه سنه واصل اولویور ، بوراسی لیبیا چولنک ال اسکی و مشهور واحه لرندن بریدرک قرون وسطاده (آمون) مبدی حای ایدی . (اسکندر کیر) ده اون زبانت ایتمشدی .

(سیوه) ک منبعلری چوق اولدیفندن خرما سی ورتون یایی بوتون شر قده شهرت بولمشد. بوراده غریب برعادت وارمش : قبری ، زنگینی، هرکی خرما معصولتی بربره ییغارمش، اورادن کچن جیلرینه والبسمی آلتنه صافلامق شرطیه - ایسته دیکی قدر اوندن چک حقی حائر ایش !

حسینی بک (سیوه) ی ترک ایتد کدن سوکرا ،

آوروپایی الیه سنی چیقاروب بدوی قیافتنه کیریور. (جمبوب) یولی اوزهرنده تصادف ایتدیکی سید ادریس السنوسی بک که سنوسیلرک رئیسدر. دلائلی وکندیسندن آلدینی توصیه نامه لر ایله جنوبده کی قیلرلر آراسندن کجکده موفقی اولویور .

سنوسیلرک تحصیل و تربیه مرکزی اولان و طریقت مؤسسک تربیه ایله بش ، آلتی یوز طلبین استماع ایده چک مدرسه بی حایر بولونان (جمبوب) ده مصرلی سیاح پش هفته قالمی عجیوریتی حس ایدیور . قیلر ریسایله اوزون مذاکره دن سوکرا بر ایکی دهوه صاقون آلیور و (جلوع) واحه سنه دوشو وریکی یور . بولده تحجر ایش بر اورمانه تصادف ایدیور :

« تحجر ایش آغاجلرک بویوک پارچه لرلی ، پک اسکی دورلردن بری چول ساکنلری یول اشارتی دیبه قوللایرلر و تعقیب ایتدیکری طریقک اوزهرینه ، اولری دیرک مقامتده وضع ایدرلردی. ال خفیف روزکار بو واسع قوم اووالزنده کی یولری غیب ایتدیردیکی سوبه مک زاندر . برکاروان ؛ یولی اوزهرنده برقاچ پارچه طاشه تصادف ایدرسه اولری برری اوستنه قویوب بر بیغین یایارک اورادن بر کیمه کیمش اولدیفنی کوستره . جکدر . منظره سی هر نه قدر قورقون اولسه بیله بر دهه بک، حتی بدیخت بر یولچینک اسکی سوبیله فارسیلانیر ؛ زیرا عین استقامتده برکاروانک یورو- دیکنه اشارتدر .» مصرل سیاحک جسامت و صوغوق قانلیقنه، آئیده کی سطرلری اوقورکن، حیرت ائمه مک منک دکدر :

« زیرا سکز کون دوام ایدن بر قوم فورطنه سی سیاحتک شایان دقت بر حادئسی دیبه قید ایدیور : « چولک معناد سکونی ائاشاننده ، هر دقیقه سرعتی تراید ایدن بر روزدار اسمکده باشلار وندریجا

قارشیکزده کی منظره ، لایحه بخار باجه سنی حایر براوا شکلی آلیر . بردن قافانک ایجه قومدر، فقط روزکارک سرعتی آرتدیفه دهه بیوک و آغیر قوم دانه لری یوکسلر ، باشکزه کلدیکی وقت وضعیت مشکلاشدیکی کی جسامتکزده قریلر . روزکاره قارشی یورون سیاح ایچون تهلکه هر آن ملحوظلدر : استقامتی شاشیرمق تهدیدی آلتنده آغیجی آغیر آغیر ایلرله بیلیر. لکن روزکار یان طرفدن اسرسه مشکلات آزالیر . زیرا بدوی البسمک قوقولاتامی قوم دانه لرینه قارشی یوزی، کوزی محافظه ایدر .

بو هفته نیک بر کوننده روزکاره قارشی حرکت ائمه من لازم کلدی .. اوزمان بر قوم فورطنه سنک بر کاروانی ناصیل عوایتدیکینی آکلام : غایت آغیر یورو بیلیوردق. فقط توقف ایدمه وای حاله ؛ دورمق ، دیری دیری قوم قاصیر غلری آلتنه کوملک دیمکدی. بونی دهه ولرده پک انی بیلدیکری ایچون دائمی قوم بومباردمانک جهنی اشکنجهسته رغما یورورلر. حال بوکه یاغور یاغایه باشلانجه در حال چوکرلر ..

بعض کردهه، ساعتلرجه آفات سبویه قارشی مجادله ایتدکدن سوکرا بردن بره ، غروب شمشه یاقین بر آنده سانکده سحرلی برآل روزکاری توقیف ایدردی. بر ساعت قدر متبادی ایجه رفوم، یازسیسی کی یاغار... بر ازوکرا طلوع ایدن فرک سحرکار ضیامی آلتنده چول، سحر بر شکلی آلیردی . عییا حقیقه بر قوم فورطنه سی اسسیمی ایدی ؟ حافظه لر دن خاطره سی بیله سیلتمشدی. کیم بردی که شاعرک تصور ایده بیله چکی برسکون مطلق حینی ویرن بو ایصیز و خالی بر، بو قدر غدارانه حرکت ایتشدی ..

لیلیا چولنک باشلیجه واحه لرندن بری اولان

(جلوع) ، وارینجه استحضارات کال اولویور . بوراسی کرک جغرافی نقطه نظرندن ، کرک خرما . قارندن دولانی چوق مهمدر. دهه طوغوسنی بر ترانسیت مرکزیدر. جواردن کین وقیل دینی ایله دهوه قوشی توی، یوکلی اولان کاروانلر بخاری و مصره سوق ایدیله . تجارت (جباره) قیلر سنک تحت انحصارنده ایش، حتی قیلر افرادندن هریری باباسنک ، طلیق میدان حریده اولن بر عاروب کی دهه . اوزهرنده اولدیکندن دولانی اختصار ایدر مش.. حتی بک کاروانی ۱۵ کیشی ، ۳۷ دهوه ، (رافه) نامنده کی آتی و (بیوی) اسمنده کی لویکندن عیارندی . تحیزات اولرکی ، عیادیر، درت فوطو. غراف ، بر سنه ماطوغراف (بریز دوو) ماکنه سی ایله فرو نومترول و شودولیت موجوددی. چکیان رسملر ، الطلیع سوسزلق یوزندن احضار ایدیله میوردی .

چولده، صویک ندرق حقتده سیاحک ویردیک

معلومات شایان دقتدر :

« (سلوم) دن (العید) ، یعنی سیاحتک بدایتندن نهایتنه قدر تک بر بارداق براق هو ایله حرارتیزی تسکین ایدمه مک . داخلی قطراتی و قویون دهر یسندن معمول طولوملرده طاشیدیفنر . صولر قطراتی مص ایدر ؛ اگر طولوم بر ازانسی ایدر ددرینک قیلرلی وسائر مواد اجنبیه صویک ایچریسته دولاردی . چول سیاحلرینک صرف ایتدیکی صویک مقداری حقتده شبیمیدی به قدر چوق یاکش معلومات وریشدر .

قیشین ، صباح آقیام علی العاده بر بارداق سو ایله اکتفا ایدیوردی . کونشده یورو دیکمز زمان براونچی بارداغه احتیاج حاصل اولویوردی. فقط شو علاوه « نسوی رضعت » تلقی اولویوردی. صیحا ق موسم عودت ایدنجه صویزدن اقتصاد

مقصودله کونوواستراحت ايدوب کچه پوروپوردق.
يالكش بارکيمك، برطولومك اوجده برينه احتياجي
واردی.

جول سياحيلرينك غدامی پرنج، اون وخرمادن
عبارتدر. بوكا بدويلرك قويون سودندن باندقلى
وعلى الاكثر آجي، ارميش برخالده اولان تره ياغنى ده
علاوه ايتك لازمدر.

بدويلرجه مقبول مشروياندن بريى ده جايدر:
ياريم ليتره صويك ايجريسته بر آووج شكرله بر
آووج جاي آشپزقدن صوگرا قايناديلير. هم آجي،
هم طائى اولان بوجاي اوقاق قنجاندرده ايجيليركه
ايكى دانمى لك پورغون كيسه ي جانلانديريرمش.
يك اولارق پرنج نالاشلاروب يه نير، طائيز وهضى
مشكل اولان لك، دهها طوغروسى پكسمت كچه
پوروپيشلى ايجوند. بيسكويوت، چوردك وساير
چره زلر جول سياحيلرنده صرف ايديلير.

دويله ييميجى ساي اولان بتون بر كاروان
بر بدويك اشتاسنى نسيكه كافي كيز. امينكه
معيتمه كي آدملردن هر برى ايكي اوچ كونك
سياحت طرفنده برتمو مكمي بيسكويك حقتدن
كله سيليرلى. بدويلر كفاف نيس ايدورك اوزون
سياحتله قاتلانيلير. فقط كنديلرينه اوزاق
ميدولا و بريله جك اولورسه استهلاك قدرلري
شايدان حيرت برحال آليز. ديكر طرفدن بركاروانك
رئيسى شخصى ايجون ييميجك كوتوردىكي تقديرده
معيتك معنوياته كوده نيمه ليدر. زيرا چوله - غذا
خصوصنده - قومونستك جاريذر. اقدى ايله
اوشاق عين معامله به معروضدر. هر كس كشد بيسنده
موجود اولان شيشي آرقداشلىرى ايله تقسيم
ايديجكدر.

بر واحمه كينديكى زمان دئس، آدمارينك
هيچ برعراشه معروض فالقيرين، قيله شيشك

ويره جي خيايى قبول ايله ييلير. فقط تكرار
يولده مساوات تامه عودت ايلر: موقع اجتماعى نظر
دقه آلتاز: ييميجك ايله ايش منساوبا آريلير.

حسن بك كينديكى اراضينك طوبوغرافى وضعيتى
تدقيق ايتك ايستمش. فقط بو، بدويلرك خوشنه
كيشه ممشدى. زيرا ايشيندكلىر نه نظراً آوروپا
اردولرى بر على فتح ايتك ايستدوى زمان اول
اراضى مساحه ايدن برطافيم كيسه لركونده برمش.
بالخاصه نودوليت دن چوق شهابه ايشلر، بوسيدندركه
مصرى سياح آتيج بو آلى غروب شمسده ممكن
مرتبه قاپيلردن اوزاقده استعمال ايدردى. شهبى
دعوت ايتيمك ايجون (شودوليت) كندى كنديه
رسم آلان بر نوع قوطوغراف ماكنمى ديه
كوشتمشدى. (مابعدى وار)

معدى

اسكى تورك يوردلردن

بولغار ايلي

بخارالى اولوب ۵۳۴ تاريخنده وقت ايدن
(ابو معين ناصر خسرو علوى) لك:

هم جورمن ازيلمازيانست كمداهم هي يادكشيدن
كنه باورايان رانيز هم نيت بكم كرتوتوتواي شيدن
غدايايى بلا وفته ازفت وايكن كسنى يادرجيدن
هي آزند بركترا زبهار زهر برده مردم ديدن
لبودندان آن غويان، نه ماه بدن خوي نايست آفريدن
كازعتى لبودندان ايشان بدندان الهي يادكشيدن ۱۹

[۱۹] «بوتون چككتارم بولغاريلرك الدندور، عمرم
اولدغهده چكچكم. سنده ايتيمك و آكلامق قابليق
وارسه سويليمكه بونده بولغاريلركده قماچى بوند.
السى ا بولا وفته، مپ سندندر. فقط كيسه برشى
ديته مقدر اولاميور. انسانرك سير وقرارى يردمى
ييزمقى ايجون توكارى، بولغار ايلدن كتيربيورلر.
او، آي يوزلو كوزلرك دوداقريله ديشلرلى بوند

قطعه سيله قائلنى بيله مديكم:

اكر روزى دى زهريلدار سلام سازان ازم آيدار [۱۲]
كس سوزلره ايران آثار ادبيمنده تصادف
ايديلير. كوزللىرى، ناصر خسرو كي - عجمجه
سويلين - رتوروك شاعري بوقدر جوشدوران اسكى
بولغار ايله دائر براز معلومات ايديمك، ايدينه.
بيدكلىر مده قارلمه سيدر يرك ايستمدم، مرادالوزمى
وشهاب المرچاى اقديلرك (تلفيق الاخبار) و (مستفاد
الاخبار) [۳] اسلى برى عجمجه، ديكرى تاتارجه
ايكى اثرى تبليغ وتلخيص ايله يرك شو سطرلرى
قارالادم. نوافصى اكله همت پوروچقار، شهبى
توركلكه خدمت ايتش اولورلر.

بولغار

بولغار كلگسى: بر قومك اسمنى اولدينى كى
بر شهر، حتى بر قطعه نكده عنوان مخصوصيدر.
يونك ايجون اورا احوالندن بحث ايتك ايسه يترك
بعضيلرى، بولغار لفظيله شهر مخصوصى، بعضيلرى
جاذبه ي ياراقى عجب ايجردى... چونكه: اولرك لب
و دذاتى عشقيه انسان، دوداقرلى اصيلمايه مجبور
اولور.

مأند بولغان بو قطعه ي، (مستفاد الاخبار) مؤلفى
سراجى اندى، ذهولا (حكيم سئاق) يه عطف ايديبور
و «حكيم سئاق ايشو شرمند انلارى ترك ديو قمبر
ايتادر» ديور. حال بوكه ملا جانيك (پارستان) نده
(ناصر خسرو) لاسوزى اولدينى مصرعدر.

[۲۱] بركون، بولغار شهرينه وازاچ اولورسك بزدن
او دلداده سلام سويله.

[۲] تلفيق الاخبار ده ازمعتمك ۶۳ نوسرولونسخه سنده
معلومات و بريشدور.

(مستفاد الاخبار) احوال قزان بولغار اثرينه كلنجيه
(شهاب الدين بن بهادالدين المرچاى) اقدى طرفندن تاتارجه
ياريش و جلد اول ۱۲۵۳ سته جريه سنده قازنده باسماشدور.
تلفيق اخبار مؤلفنكده استفاده اليتمش اولدينى بو اثرك
مطبوع قسمى ۲۵۰ عجميجه متجاوزدر. مدرجاتك
اميت اعتباريله بونكده لائيزه نقل شايد نميدور.

قطعه مخصوصه ي، بعضيلرى ده قوم مخصوصى قضا
ايدلر.
بوكله: بلغار، برغار، برغر، بلار، بلكان
بلكان شكللرنده مضبوط اولقله برابر طوغروسى
برنجيسى، ينى (بولغار) لفظى وتلفظيدور.

بولغار قطعه سى

بولغار قطعه سى و اراضيسى: قافقاس طاعنرينك
آرقاستدن باشلار، شاهه طوغروا و اوزانير، [موضوع
بحث اولان] قطعه، شيميدى طونا جوارنده كي
بولغارستاندن باشقهدر. واقعا اصل اعتباريله ايكلى
بردر، فقط بوراده مقصود اولان اودكدر. اوت.
بولغار اراضيسى، اكثر اوقات و احواله نظراً:

شرقاً: اورال طاعنرى ونهرى،
غرباً: نيزه ي و نوو غورد نهرلرى،
جنوباً: سراطا، بيزا و طامبوف ولايتلىرى،
شمالاً: اراضى مموره نك سوكى، ينى بيزر
منجبد شالى،

ايله محدود ايدى. چونكه: بوراسى معمور
اولدينى وقت كلوب ليدن سياحدر «بولغار اراضينك
اوتسند اراضى» مظلّمه ن باشقه برشى بوقدر «
ديشار، اراضى» مظلّمه ايله ده ساموييد و آرقانزله
طرفلرلى قصد ايتشاردى. زيرا اورالرده ياغوروك
و قارك چوقلى، اورمانلرك كوك يوزى اورته جيك
درجه ده صيقلنى و بولقى، على الخصوص بعض مواسمه
كيجلرك اوزونلى طولايسيله كوش نادراً كوردولور
سراد رمزى اقدى، بولغار ايلي حدودى
بوصورتله تعريف ايتكدن سوكر ديوورك:

«معافيه شو تخديم: تحقيق دك، تقرييدور
بولغار اراضى بعضاً كرايديان حوالى قوجاقلا
ياچق، بالقان طاعنلى آشاچق و يزانسه يا قلاشاچق
ندر كيشه مش، بعضاده تقابات و تطورات الجبال

بکی کتابلر :

لیسن شریف ترجمه سی

کلمه سی کلمه ترجمه جلی اولوق اوزره طبع
ایدهلدیر .

مرکز توزیعی باب طلی جاده سنده سهولت
کتبخانه سیدر .

مخمل مجموعه سی اداره خانه سنده
بولونان کتابلر
مناجات حضرت مولانا
حسن دهقن
هند ماسالاری

۲۰
۲۰
۳۰

رجا :

۵۷ دن ابتداء سنه لک ، ۶۱ دن اعتبار آلتی
ایلق آیونه اولانلرک مدتی بو نسخه ایله ییتمشدر .
کونده زینتی آرزو ایله یلرک بدلی ارسال ایله تجدید
قید ایندیرمه لری رجا اولونور .

مخمل مجموعه سی اداره خانه سی
داخلنده کی محل مخصوصه خطوط
متنوعه تحریر ایتمکده در .

تورک سراجی

الماتیانک داتریغ میراجخانه لرندن مافون

الیزلی حسین اشرف

سلطان احمدده دیوان بولنده کاش صحیفه موزمسنک
آلتنده کی دکانده سراجلعه و خافلقه متعلق ایشلری
متین ، ظریف و اهوون صورتده اعمال ایتمکده در .

مخمل مجموعه سی مدیرمسئول :
طاهر
استانبول — مطبعه یاسر .

دارالملش واحیاناً باشقه اسمبلر آلمش اولوب نهایت
اضمحلاله اوغرامشیدی . بیان ابتدیکم شرق
حدودینک حقیقه یاقین اولماسی اومارم . چونکه
شرقه کی (باشقرد) قومی — سیاحلردن چوغنک
روایتله کوره — بولغار حکومتک اداره سنده اییدی .
غرب حدودی ده بویله در صانیرم . روس
مورخی (کارامزین) ک سوزلری مطالعه می تأیید
ایدهلدور .

شمال حدودینه کلنجه اولنکده حقیقتدن بک
اوزاق اولمادیقی ظن ایدهرم . بجه اصل مشکوک
وتقریری بولونان جنوب حدودیدر .
مرجانی آفندی ده دیورک :

« بولغار اهالی سی نیک تسلطی قدیم زمانلرده
جنوباً باب الاواب ، یعنی دربند و تقلیس و شروان
و قفقاز تاو (طاغ) لری و بحر خزر بویته وداغستان
اطرافه ، حتی بلاد ارمینیه قدر تمتد اولور ایدی
وغرباً قتره نهرندن و دون و صبار و صور و اواف
نهرلرینک باشلارندن و شرقاً قاورال تاو لری و خوارزم
وصغناق و شاهه و شمالاً روسیه حدودندن ایردی .

بولغار شهری

« قدیم زمانده و جاضرفی وقتزده بویله کال »
شهر لفظی ، بلا ترک کانه جزء مثابه سنده استعمال
ایله شهر بولغار دیو ذکر قیلیم . . مرجانی آفندی .
بو شهر ، بنیا اعتباریله بلاد قدیمه دن ایدی .
معموری ، مذنبی ، معارفی و تجارتی ایله بک اسکین
بزی شهرت آلمشیدی . اورواده کی مسلمان بلادینک
اندلسدن سوکرا الک قدیمی ایدی . فقط ومع الاسف
بوکون خرابه حالنده در . سورینک مدرس بقایایه
بعضی جامعلرینک ویران مناره لرندن باشقه آثار
عمرانی قالمشدر .
مابعدی وار
طاهر

محفل
۳۳۸
علمی ، ادبی ، اجتماعی و شهری مجموعه در .
صاحب : میری ، میری : طاهر

مخمل
مخمل مجموعه سی اداره خانه سنده
بولونان کتابلر
مناجات حضرت مولانا
حسن دهقن
هند ماسالاری

مخمل
مخمل مجموعه سی اداره خانه سنده
بولونان کتابلر
مناجات حضرت مولانا
حسن دهقن
هند ماسالاری

مخمل
مخمل مجموعه سی اداره خانه سنده
بولونان کتابلر
مناجات حضرت مولانا
حسن دهقن
هند ماسالاری

زید بن اسلم

عبدالله بن عمر الكوفي سید، وفاتی ۱۳۶ هـ در.

محمد بن كعب القرظي

ابوهريرة ايله فضالة بن عبيد بن روايت ايله مشهور. مسجده حديث اوقوتوركن طوائفك چركهسي اوزه رينه جاعتيله برابر ۹۰ تاريخده وفات ائمشدر.

مُرَّةُ الهمداني

عمر، ابوذر وابن مسعود بن روايت ايله مشهور. كنديشنده اسلم كوفي، سدي كبر، عطاء بن سائب روايتده بولونمشدر. كثر سجوددن آلنده ايزل بيلاواشدى. ۹۰ سنه سنده ارنحال ائمشدر. عطاء بن ابى رباح، قتاده بن دعاء، ضحالك

بن مزاحم، عطية المعوفى

بونلرك ذكرى طرق ابن عباسك يياني صيرانده كچمشدر.

ابن سيرين

فقه، تفسير، حديث وقيم رؤياده مشهور وشايان اعتياده. ۱۲۰ سنه سنده ارنحال ايله مشدر.

حسن بصرى

كبار تابعيندن ومشاهير صلحا وواعظيندن اولوب ۱۳۰ تاريخده ۹۸ ياشنده وفات ائمشدر.

ربيع بن انس

بصره ليدر. ابن عمر، انس بن مالك، وجابر كچي صحابيدن استفاده ائمش، حجاج زماننده اختفا و ابو جعفر المنصور دورنده ۱۳۶ تاريخده ارنحال ايله مشدر.

عبدالله بن نجيم المكي

مجاهدك صحت علميه سنده بولونمش اجله

مقربانندن اولوب ۱۳۱ ده انتقال ائمشدر.

عمر بن عبيد

۸۰ تاريخده طوغوب ۱۴۴ ده وفات ايدن و (ابو عتيان الزاهد) ديمككه معروف اولان بوذاتك تصنيفات عديده وخطب ورسائل كثره سي وحسن بصيردن روايت ايله ديكي برقميرى و (قدرية) نى رد خصوصنده يك مهم اثرلى واردركه شايان استفاده در.

النبات فاكولتي، تفسير وتاريخ تفسير مدرسي برنجلى

مروت

علم خيال

(۵)

هر آينه: هر شيئي بولونديني حال وحيقتهده گوستره من. بر چوق آينه لر، قارشيسنده كي بر جسمي چيركين وچاره يق كوسترير. خيالده بويله در. خيال، حقيقتك لك ياقين برواسطه سي اولديني حالده الكامرين برواسطه سي عدايديله معلى. الكافا والكفناشيلري نظر مزده كوزل لشدير بيلديكي كي، لك كوزل شيلاري ده چيركيشدير بيلير. اوده، بعض كره نا قابل انكار اولان حقيقتلره ده بزي مسلط ايله بيلير. بونكه برابر خيال اولماسه بدي، انسان ماديته ميخلانير قاييردى. انساني ماديادن قورناران، روحنى، ماديادن قوباروب آلان وبويكي عالم آراسنده كي بوشلقلري دولديران خيالدر. يلكير بوقوتى قوللانمق ايستر. شيخ اكبر فتوحاننده:

[هر كيمك خياله اعتبار يوقدر. عوام ناس ظن ايدرلركه: خياله كان هرثى، بر شي مادي ور امر وجوديدر، حال بوكه بر امر عدمى در. مشاهده خياله، ماده لك معنياه كيفيت تعلقنى

اشبهو فرق باطنيه ني صوفيه عدايتيه ادخال ائمك واوكا كوره بلاتدقيق سوفسطائى برطاقيم عا كمار يوروتك كنانه در. علماء باللهك بونلردن نه قدر آجيقلى شكايترلره بولونمش اولدقنندن آريجه بحث ايديله چكدر.

بوراده شوراسني ده علاوه بحث ايمكك احتياج واردركه: عجا صوفيه حكمتك يو كونكي بازار معارفده تشيره لايق مشاهدات خياليه سي وارميدر؟ بر چوقلري ظن وتخبين ايديرلركه: صوفيه لك مستحضلات علميه سي، معارف عصره ميمك تدقيقات فلسفيه سيه صوك نفسى بولمش اولان بر قديم فلاسفه يونان ايله، هندستان مصطبة عرفانندن فيرلامش بولونان صوفره آرييق ليردر.

خير... افنديار! بو بر وهم در. بومشله، چوق دك، حقيقى كورن بر قاچ كوزك تدقيق آلتنده بر آرز تبعات اجرا ايمككه، نه كرانها ماللاريز اولديني، بشرى متفكره يه منبع الهام اوله چق نه قدر بارلاق حقيقتلر بولونديني اير - كچ آكلاشيلاجق در.

تصوف دلالتز قالمش زنكين بر تجاروت مخزنى، عصر لرجه سوپورك كورمه مش بر كتيخانه در. بو كتيخانه، يوزلرجه سنه لرديني آل دوقانديرلادي ني حالده الان طراوتى محافظه ايدن حقيقتلره باباب دولودر. يلكير تيمزله مك، بر آرز سيلوب سوپورمك ايستر. اوده، بو حقيقتلري غرب محصولات علميه سيه مواجهه ايتيرمك ايستر. غرب عالم معارفيله آراده آشيلىمايه چق داغتر، كيلمه يه چك دورملر، طيرمانه مايه چتمز تيلر يوقدر. حتى او قدر ياقين دركه: اوقاق بر آكلشما تجربه سي كفايت ايدر. بن بوي: اوروبا فلسفه سنك تدقيقتدن حاصل ائمش اولديقم نتيجه اوزه رينه سويليوروم

تقديره خدمت ايدن بر حساسيته استاد ايدر. بو علمى آجيق لك يوكسك دوينغو صاحبلري آكلابه بيلير، صوفيه لك جهلى بو علمك فرقده دكدر. بو طاقمك بر قسمي غايه لرني صورت خياليده كوستره بيلمكده، مطلوبلرني يلكيز خيال لرنده ياشانه بيلمكده درلر. بونلر، خيال لرينك كنديلرني باغلا ديفي اشياء محسوسه يه طاقلوب قالديلر، طبقه خيالن يوقاري يه يوكسه مديلر. هر نظرده رؤيت خالص بولونماز، چونكه بونلرده حجاب فكرى مرتفع اولماز. هراهل خيالده دخی حقيقت امره موافق بر مشاهده خياليه بولونماز، هر كس علم باللهي عيني واسطه ايله آلاماز [ديبور.

حضرت شيخ شوا ايضاحندن فيض آلارق ديه بيليركه: مشاهداتى صرف خياله استاد ايتدريه رك طبقه خياليه سندن يوكسه مين قسم متصوفه ده (سوفسطائيه صوفيه) در، فقط بونلر، هيچ بروقت بونانسانده ظهور ائمش اولان معهود سوفسطائيه دن دكادرلر. بونلردن بر طاقلرينك كندى خيالاتى ائيمنده دولاشوب دورمش اولمازلى دولاييسيله كشفلري، كنديلرينه منحصر ملاحظات عديه دندر. بونلرك كشفنه (علم كشف) نامى ورييله من. چونكه (كشف) ايله (علم كشف) باشقه باشقه شيلردندر. بونوع متصوفه سوزلري (جائزات) سينته آتارز، چونكه: نه كي احوالك تاثيري آلتنده بو سوزلري سويله مش اولدقلى بوجه مجهولدر، شرعه مخالف اولانلركده رديله اكنفا اولونور.

بر طاقم متصوفه مرتدقده ظهور ائمشدركه: علم تصوف پرده سي آلتنده كيزلنش (حوليه) و (استحلاليه) اربابى اولمازلى دولاييسيله بونلري، دائرة اسلاميدين خارج طوققلتمز ايجاب ايدر.

ودها ایلری کیده رک دیورم که : فلسفه ، بزم بیک سنه اول بر اقدیمز نقطه ده دورمش ، فلاسفه بحر عظیم معرفت کتارنده عصر لرجه بر طاقیم چاقیل طاشلری طوبلامقه مشغول قالشدر .

حیی الدین عربی دیورم که :

[اشیا ایله عین اشیا آراسنده مادی و معنوی بر طاقیم پردملر واردر . نوری بیله حقیقی وجهه کورمکه اوندکی تشعشات مانع اولور ، حقیقته تمکن دکن یوز یوزه کله میورز . فقط بوتون بو موافقه رعاً بوپردملر آرقه سنده علی الدوام انتشار ایدن بر نور ساطع ، بزه حقیقی بر موجودیت بولدیغی کوسقروب طور و یور ، خلقه تعقیبه عبور اولدیغیز یولاری بو نور ، تنور و ارا ایدن بر آن خالی قالبور . طریق حیاتده بعض شیلر کوروروز که : اول اولناری کورمه مشدک . بعضی ایشلر یاپوروز که : اول او ایشلری یاپموردق . بو شیلری کوره کوره ، بو ایشلری یاپه یاپه بولدیغیز نقطه کدک حقیق . ینه بو یولرده یورویه یورویه چیقوب کیده جکر . معافیة عالمده کورمه دیگیز شیلر ، ایشیده دیگیز سسلر ، کورمه یجکیز ایشلرده واردر]

شیخ بو سوزلردن هیچ ده حکم عقلی ابطال معناسی چیقارلاماز ، علمی احوال نتیجه می استخراج اولوناماز . بوکون غرب فیلسوفلرینک اکثریت قاضی می ده بو فکرده در . بولنده سوفسطائی می ده چکیز ؟ ...

حضرت شیخ دیگر بر محله :

[نفس الامرک اقتضاست کوره علممک مراتب و درجاتی تخلف ایدر . بونک بر قسمی حواسمزدن کلپور . حیواناتک صنوف مختلفه سنده دخی موجود اولان بو حسلر ، اولنده علم دنیه جک بر شکه افراغ ایدیلهمه دیکی حالده انسانده بوقوت مکمل

موجوددر . علوم عقلیه طریق ادله دن کان استنتاجات ذهیه دن تشکیل ایشدر . معلومات ذهیه مک فوقنده بر طاقیم معانی مجرد دخی واردر که : بو نوع معلومات آتجی بر انسان کمالک قلینده دویولایه جک حقایق سربهدندر . بولردن بعضلری محسوساتدن مناسب بولدیغیز شیلره تشبیهاً تحیل ایدمیلیرز . بوخیلک موقعته (حضرت خیال) دیوروز . تشبیهاً مجرای محسوساته صوفاییده کی بعض حقیقتار اولدینی کی ، اصلا طبیعت عنصریه مزه یاقلاشدر بر امدیغیز حقیقتلرده واردر که : بولری دخی علی طریق التشریع تلقی ایدمیلیروز . واجب تعالی ، سعادتق ایشته دیکی انسانره مجرای محسوساتده خطاب ایدمک بر پیغمبر کونده در ، بو پیغمبر واسطه سله ارشادی مطلوب اولان قومه قابلیته کوره خطاب ایدر بر . شرایع منزله ده کوزولان تفاوت ایشه ، خلقت اختلافات قابلیتدن متولد بر ضرورت بانیه نتیجه سدر . تفاوت عقول ، عالمده بر عزیز و علمک وجودی تصدیقه یزی مجبور ایدن بر حکمته استاد ایدر . تفاوت عقول ایله ، عقل غریبه کی قرفلری مراد ایدیورم . عقل غریزی ، ثلث طبیعتک اقتضا ایدیکه عقل دیمکدر . هر علم بر نوردر . فقط هر نور ایله هر حقیقت کورونه من . بوجه تله انسان همتک جوغنی علوم شریفه تحصیلنه صرف ایدر . علوم مذکوره نکه اک یوکسک مرتبه می علم باللدر . الهی بیلهمین هیچ بر شی بیلیمور دیمکدر .

علم بالله ، تجلی به استاد ایدن بر علم انصافدر ، تعلمه محتاج اولان علم نظر ، بو علمک دوننده قابل [.

یکی دنیانک دخی کمال اهمیتله مشغول اولدینی بو مثاله ، آدام عقلی انسانلرک دکن ، علم ایله شویله بویله مناسبی اولانلرک بیله اعترافنه مجبور

اولدقاری بر حقیقت مستمدر ، اسکندریه فلسفه سندن بحث مع الاسف بو مقاله ده صبرا کله دی .

داودخان زاده

احمد نظیف

منظومه شمسیه

۵

ارسم

کره من ، آرز جوق هر کسه معلومدر . بناء علیه تفصیلات آرز دوم ایدم جکدر . قطبلرینک هر جهتی برار باصیق اولق اوزره نصف قطر وسطی ۱۲۷۴۲° کیلو متردر . سطحینک تقریباً درنده اوچی ده کپزلره محاطدر که ربع مسکون سوزی ده بندن طولانی سولنمشدر .

شمسه مسافه وسطی ۱۴۹ میلیون کیلو متردر . ایشته بوطول ، نصف قطر اولق اوزره شمسزک اطرافنده ۳۶۵ کون ۵ ساعت ۴۸ دقیقه ، ۴۷ ثانیه ده ثریه قریب بر قطع ناقص رسم ایدر که حرکت سنویسندن باشقه برشی دکادر . بو حرکت اوزردنکی سرعتی ثانیه ده وسطی ۲۹.۵ کیلومتردر . معافیة بو سرعت اوج نقطه سنده برار آرایر و حضیض نقطه سنده برار جوغالیر . هر ایک نقطه یه عائد مسافه لردکی فرق ۶،۱۰۰،۰۰۰ کیلومتردر .

ارضک بر سنه ظرفنده رسم ایلدیکی حرکت (دائرة خسوف) ده ده نیلیر . کره من بونی رسم ایدرکن ، قطبلردن کچن محورینی دائرة خسوفه ۲۳ درجه ۲۷ دقیقه میللی بولوندوروز که بوندن طولانی اوزره ننده مواسم اربعه ظهور ایدر وسنه ده ایکی دفعه تساوای لیل و نهار خادنی میانه کایر .

برلیسی : ۲۰ مارت آقشام ساعت ۹ ، دقیقه ۵۵ ، دیکری ده : ۲۲ ایلول صباح ساعت ۸ ،

دقیقه ۳۶ ددر . یعنی بو آنلرده ، شمس ظاهر آ

بر نصف کره دن دیکریته کچر . بو نقطه لره «اعتدالین

نقطه لری» ده نیلیر . اولکیسی اعتدال ربیعی ،

دیکری اعتدال خریفی نامیه میبار .

ارض ، حرکت سنویسنی اکال ایتدیکی مدتیته

قطبلردن کچدیکی فرض اولنان محور خطی ، بعد

مجرده کوره وضعیتی هیچ ده کیشدریمز . یاخود

پک اوزون سنلر ایچون ثابت قالیر . ایشته

بو محورک ظاهر آکره سانی دولوب کچدیکی نقطه لره ،

«قطب شمالی» ساوی ، و «قطب جنوبی» ساوی

ده نیر .

قطب شمالی» ساوی ده الیوم (دعیم قازوق)

تعیر ایدیلن قطب بیلدیزی واردر . فقط مارالدر

محور خطی بکری آتی بیک سنه ده ؛ قطری ۴۷

درجه اولان برداثره رسم ایتدیکنن مرور زمانه

قطب نقطه می ده کیشم جکدر . حساب ایدیشدر که

زمانه دن ۱۲۵۰۰ سنه صکره ، شلیاق برجینک

نسر الواقع = وعا بیلدیزی قطبلرمن استقامتدن

بولنه رق ارض صاغ قالدینی قدریده اوزره ننده کی

اینانی بشره ره برک ایدم جکدر .

کره من ، کنندی حرکت محوری سی ۲۴ ساعته

اکال ایدر . شوخالده خط استوا طرفلردن ۱۲

ساعت کوندوز و ۱۲ ساعت کیجه دوام ایدر .

فقط قطبلره طوغرو چیقیلدجه لیل و نهار مدتلری

آراسنده فرقلر باشلار ۶۶ درجه ۳۳ دقیقه ده

یا تماماً کیجه و یاخود تماماً کوندوز حصوله کایر .

قطبلرده ایسه بالتاویه آتی آ کیجه ، آتی آ

کوندوزدر . معافیة ارتفاع هوا دن طولانی تحدد

ایدن بحر ، شفق وانکساردن کیجه مدتلری برار

آزالیر .

کره منک هوا سی تقریباً یوز کیلو متره یه بالغ

اولور . بونی ایلک دفعه اولخان اسلام حکما سی

اولوب بو باده کی اکلیل شرفی اونلر قازانمشدر. معلومدر که آت طیفهده هوا من دها کثیف اولوب یوکسه لنگه خفت پیدا ایدر. ارضک بر پیکی وار ایدی. لکن برسته مقدم اوفاق ایکتنجی بر پیکه دها صاحب اولمش فقط بو خصوصده ال چابوقلنی مسئلهسی یویوک بر رول اویانمشدر. یکی پیکی جیلاق کوزلره کورمک ممکن دکلدر. چونکه قطری تقریباً ۱۵۰ متره اولدنی حالدده ارضه مسافهسی ایکی بیلک کیلومتره نی تجاوز ایدر. بناء علیه رقی ایچون دورین استعمالی شرطدر. بو کوچک قر، طبق اسکی بیلدیکمز قرمز کی مختلف صفحات قرصه اراشه ایدر. فقط بر صفحهده دیگر صفحهیه کیمهسی پک سریع وقوعبولیفندن تعقی همان ممکن دکلیدر. زیرا ارض اطرافنده کی حرکت انتقالهسی اوچ کور ساعتده اکیل ایدر. بناء علیه بزم قنوعلمزدن بر یابراق یرتیلنجیه قدر (به قرمز) سکنجی دفعه مختلف صفحاتی ابراز ایدر بیلر. . . .

معارفه عرض ایدم که: «بو صوک پیکنک الی نهابه ارضه اطرافنده کزیهجکی مشکو کدر. یا بر کون کره مزه سقوط ایتک ویاخود بوسوتون آیریلوب کیتمک، حتی پارچه لانهرق انقاش حالنده سطح ارضه شهاب یاغموری شکنده دوشمک شقاری هر وقت نمکندر. . . .

پاپلان طیف تجریه لرینه کوره بو سرسری فرق ثقلات اضافیهسی پک چوقدر. بناء علیه سیاراتک، حتی شمسک انذفاتاندن فیلامش بر شی اولمایوب بلکه نامتناهی اوزاقلردن گلش و طالع ناسازی اثری اولارق ارضه اسیر دوشمش یاباغی بر جرمدر. . . .

ارضه، بو یاباغی پیکه اوقدر معظم کورو. نورکه؛ بالفرض مسکون اهالیسی واره، قدرت

باله نك بو شعله دار عالمی بلکه معبود! من ایدرلر. هاله ارضه نك محوری اطرافنده کی سرسری اونلر ایچون بولونماز بر سینه ما ججه سی تشکیل ایدر. باخصوص کندسی سرعتی اوزاقلدن طولاشان بر اکسیری آندیرر. ارکان حرب میرالان

عبرالرمون

آجیدم ده اولدوردم!

وقه، لهستانده سعادتله باشلابوب فلاکته منقلب اولارق برینک پارسده خنج اولومیه، دیگرکی دول قلی و قریق حیاتیله بو دنیا دین غلتله هیجا هیجده بالکیز بر اقدقن صوکر اختام بولیور. . . .

ارکان، صنایع نفیسه منتقدیر. تدقیق و تقدیر ایندیکی اثرله بر قویوچی انجیلکلیه قیمت بیجکده در. ورفیکی حکملر خاص آتجه کی معتبردر. . . .

قادرین، وار شووه کبار هنرلرنک آقیشلانان، ارضهده ماهر، کوزلکده آشی بولونماز بر مثله سیدر. بر برلرینه - مسلک ایجایی - تیاروده راستلابورلر. عشق ایکی طرفده ایچین ایچین یاقدقن صوکر بو ایکی انسان بر برلری ایچون یارادیش اولدق لرینه امان کتیریور و اوله نیورلر. قادرین کندسی ایچون پارلاق استقباللر حاضرلایان صحنه کی ترک ایدیرر. صنعت عالمی، روللرنده بودرجه موفق اولان بر مثله دن محروم اولدق لرندن دولایی یاس طوتیور. اوله نده کای کون سعادت رؤیای باشلابور. هر طائی رؤیا کی بو رؤیا نکهده عمری قیسه اولیور. محویت اینجده بیله بو قدر سعادت فاک چوق کوروور، بر کون - آه فانی دنیانک فانی سعادت! - بو یکوجود چیقی سراب سعادتدن غیای فلاکته فیلاتوب آتیور. سهو من وسه ویلن

بو تحملسوز اشکنجه به طائی قانایان خسته یالواروب یاقارمیورسی: «بی اولدور، عشقم ایچون اولدور.» دیبوری؛ بوسوزلر ذاتاً محو اولمش قادرین بوسوتون خراب ایدیرر. نهایت بر کون، و بریان مورفین سایه سنده خسته دالیور. . . . ساده یوزی

بر آرز ضعیفلامش، چوق چالیشمش اولاجق. طبقی اسکیدن کندنی عشقه ایسته بوسوتون ترک ایندیکی زمانلر کی ضعیفلامش. آه سهو کیلی قوجه آه. . . .

خبر، خبر. بوسوکیلی دکی، اولومنی بکله یین امیدسز، خنج بر خسته در؛ بلکه شمدی آلام و اوجاعه قارش مورفین مغلوب اولونجه اولیانا جق و تکرار پارچالاناجق. بو عزیز خسته یه صوک آجیری اولسون چکدرمه مک. . . .

طبیاعی قاورایور، ایکی کره آتش ایدیرر، کندنی ازن دهرن هیجانه مقاومت ایدمه بهرک دوشوب بایلیور. دول، بر خسته دوشکنده آیلدنی زمان قوجه سنک ساعتلرجه اول جان چکده رک اولدیکنی خبر وریورلر. قادرین، صوز میریلاناجق بر حاله کلدیکی وقت قلنک سینی صوران منطقه شو جوابی وریور: «آجیدم ده اولدوردم!»

نغمه لرینی شهرت، عشق، ازدواجده وصال، سعادت، فلاک، قدا کارلی و چنایت کی حساب بشریه نك هر تله سوروکلین بو حزن سرائحی تلغراف حوادثلری تفصیلاتیه جهانه بایلیور. بر قویولجیدن بر یانار طالع جیفاران غزه جیلره اومونادق فرصت چیمه شمدی. سوتولر بو چنایتیه ویا عالیجه تابه حرکت (ایکسندن بریسنی آلتی سزه حواله ایدیرورم) تخصیص اولوندی. . . .

بر مزاج غنمه سنده اوله نمدن اول فالجی یه کیدن براوکه جادی قاری ایشوسوزلری سوبیلیوردی:

اشنانككه اوله نه چكسك . اولی حیاتنده خسته لق
چك چكك ، فقط قاریك سنی اولدورمه چك .
اوصیراده مارسیلیاده بولون یوردم . شهر
غزلارندن بری اولدورمه لیدی ؟ دینه قارملرنك
فكرنی صوردی . جوابلر یاغدی . اودرجه ده كه
غرته - كندی افاده سنه كورده . بیکرجه جوابی
كزت مندرجات حسیه نشر اتمكده معذور
اولدینی بیان ایتدی . جوابلر آراسنده مثلا
« قاتولك دینی قتل منع ایدیور . اونكچون
اولدورمه چكیدی . مادام كه اولدوردی . جزای
سزاسنی چكمه لیدر » دینلر اولدینی کی بوکا تامله
ضد اولارق « چكیدی اضطراب و اشكنجه
داپانامایوب سوكلیسنی قورتارمق ایچون ، اوندن
بوكنجك وكونلكنده آیرلغه راضی اولمق و بو
عالی حرکت جبارت اتمك . اوو . . . بن یو یوكسك
قادی قدرت و تحیل ایدرمه دینه وادی . مع مافیه
ایجه فكرلر ، افراط و تفریطه قاجان حکملرنی
قوندورانلرده . اکثریت قادی مجرم بولویور ،
فقط اوسته حزا کورمه سنی ده ایسته میور ، چكیدی
اشكنجه نی و بوندن سوكر چكچكی اضطرابی کافی
کورویور . دیگر بعضی سوزلر :

« جانییدر ! دینه صورولسه بیدی جوابی :
(خاییر) ایدی . اولدورمه لیدی ؟ دینجه یه
(خاییر) در . انسانلرك دنیاچه کترمه قحاری
وارد ، فقط دنیادن کونده رمك دكل »
« برقادین کورلمشیدر كه سوكلیسندن الی الاید
آیرلغه راضی اولسون و اونی كندی ائله
اولدورسون . بو بیانه من بر عشقدر . » « دنیا
دنیا اولالی حالت نزده کی خسته لرك سوك کونلری
مكن اولدینی قدر اوزا تیللمه چالشیلر . عکسی
خالده امیدمز خسته لری دوقورلرك اولدورمه سی
ایجاب ایدر . » « بواسه . . . »

سودیکنی اولدورده نی قدر ایتك ، آقیشلامق
ایچون انسان یا نه یلیست ویا زیواندن چقمش
اولالیدر . عشق حیات یاراتیر ، حیاته ایمان ایدر ،
براحتضار قارشیشنده غرقاقل توقی مشوم نتیجه نی
قبول ایتیر ، عقله بیه کتیرمز .
« موضوع بحث مرحمت ، دكل عدالتدر .
عدالت پایلسین اوندن سوكره جزاسنك تبدیلنه
ویا تحقیقه چالشیلر . فقط عشق یوزندن مرحله
اولدیرمك نه غریبه در ! اکر بو خطا تلقی
اولونیورسه وجدان بشر محورندن چقمش
دیکدر . » جوابلردن اوچنی اولدینی کی ترجمه
ایدورم :

« قادیلره رأی و انتخاب حقنی ویردکن
سوكر ابرده ارککلر اولدورمك حقنی ویررسك
وای بزم حائله ! یونك اکنده صوکنده نره
واراچنی دوشونوله ییلینیورمی ؟ بو پك ساری
اولالیلر . اونكچون بن هیت عدوله اولایدم
بو قادی هان حکوم ایدرم . »
آکلاشیلاچنی اوزره بو نکته نی سوبله یین
بر ارککدر . مستقبل بر زوجه امضاسنی آتان
برسی ده دیورمك :

مادام زیسنو وسفایانك حرکتنی قطعاً رد
ایدرم . هر زوج کی وظیفه سی قوجه سنك سوكنه
قدر یاننده قالمق وكونلری كندی ائله قایمقدی .
بو نه تحف عشق ! اضطراب چكمه سین دینه
حیوانلری اولدورورلر . فقط بر انسانی دكل .
الله ورده مرادینه ایدر کی وقت فکرنی
دکشدیرمه . برده شو سوزلره باق . ذاتاً
آنارک کیمته کیم وارمشك ، اوتهدنیری معلومدر
آنادن کچیلر ، یاردن کچیلمز دیرلر . فقط بویه
سوبله یینلر اولادلردر . آتله رایسه اکثریتنه یاردن
کچیلر ، یاورودن کچیلمز دیه تصریف ایده گلشلردر .

همده آغلايه صیرلايه . اوغلی حربده اولن بر دول
قادین دیورمك :

« بو قیزك ده لیجه حرکتنی حقتده بر حکم
ورمه سنی خلقتدن نه ایستورسکیز ؟ دنیاده بر
عشق ، بر محبت وارسه كه بوتون عشقلره ، بوتون
احتراسلره ، بوتون فداکارلقلره اوستون اولسون
ازده بر آتله ك اولادینه اولان عشق و محبتدر .
بو قادیك برنده آتله سی اولایدی بویه حرکت
جسارت شوبله دوزسون بونی عقلندن کچیر میدی »
اصلاً . »

دنك بو حقیقی بیلمش اولمق ایچون آتله
اولمق ، دول اولمق ، اوغلنك اولوم خیرینی آتمق
کی اوج شرط لازم ایش .
بویله قدر آکلامغه چالشیلیم وقعه نك برده
ذیل وار . فرانز نكته شناسنك قورقدینی حاصل
اولدی . بر قاج آی سگمکن انكازده بریسی
قاریسنی اولدوردی . بونی آمریقا ده بر دوقور
تعقیب ایتدی . بودوقور کندیسنه ده آجیدیندن
قیزنی قورتاریرکن کندیسنه اوتوتادی . ده
سوكر انكازده بر حیفتك صاحبی یه مرحمت
حسنه مغلوب اولارق طباحجه سی صیقدی . بوندن
سوكراده پارسده بر قیز آبلارسه آجیدی . قیز
دیورمك :

« آلام ورمدر . بودردی سنلردنیری چکر .
صوك زمانلرده جوق چكمه ك باشلادی . بزم
کیمسه چكمز یوق . بنم قازاندیلم بوزامز بویه
پیشیمور : علاج ایچون ، دوقور ایچون ، قوتلی
غدار ایچون هیچ بر پارامز یوقدی . آلام ، کیت
کیده اریور ، سونویور ، فقط اولیوردی .
نهایت . . . »
کورولیورمك آجیب اولدورمك موداسی
باشلیجه غرب دولترینه پایلمش بولمقده در .

مضی ابدی :

ادبیاتلرك بوكونکی شكلی

ادبیاتلرك بوكونکی شكلی تثبیت ایده یلمك
ایچون تاریخی تدقیقانه بونوقی لازمدر .
تورك ادبیاتك تكامل صفحه نری کوزدن
کچیریلیرسه هر دورده کی اسلوب و معنا تبدیللری . حتی
قاعده نحوللری بارز برصورته مشاهده اولونور .
هر زمانك اجتماعی دیانته اویغون کلن بوتیدلر
ظن ایدیلدی قادار سریع آتقلره بری بوندن
آریلامشدر .
بونلراوقادار متظم برسله تعقیب ایشلردر كه
سوكر کلن كندندن اولکی ادبیاتی تقلید ایله
ایرلایور ، یه او تاثیر آتنده قاهره جیغیرینی
آچارکنده اسکی دوشونویور .
هی دور كندندن سوكر کی تكاملی حاضر لامق
ایچون ادبیات سلسله سنك دونوم نقطه رینه کلتجه یه
قادر عینی اسلوبی ، حتی عینی معنای ، عینی قاعده لری
تکرار ایدیور .

تدقیقه زه بوكونکی جیغیردن اولکی یاقین
دوره لردن باشلایل :

طرقه سافه تقدم ایدم

براشته لغت نكلام ایدم

دین بونوك شاعر « غالب دده » مرحوم

کورنگی بو وادی کینی

دیوان بولی سافا بو زمین

پیشایکی برادریات وجوده کتیردیکی آکلائیور .

کندندن اول بر انقلاب اولامامشده، فقط حاضر-
لانیور، «خاییده سخن» لر تکرار ایدیلوردی.
«باشقه لغت» تکلم ایده بیلیمک ایچون غالب دده
کچی برداهی بی، لسانه حاکم براسنادی بکله بوردی.
غالب دده ادبیاتده برتکامل دورمی آجشمیدر؟
اوت؛ غالب دده، شرق ادبیاتده کی، Symbolisme
تخیلاتی برر رمزله افاده اتمک اصولی، نک الگ متناز
سپارندندر.

تخیلاتی بحجه یازان تورک شاعرلندن، بی دل
ایله «شوکت» ک، قساده، عرفی، شیرازی، نک
تحت تأثیرنده قالشدر. حیات حقیقه ده جریان
اجتمعی، صرف خیالی اولان «حسن وعشق» ی
فضولینک «لیلا و مجنون» نه بکزیور نطن ایدیلیر.
حال بوکه عرب و عجم ادبیاتلرینه متعدد دفعه لر
موضوع اولان «لیلا و مجنون» ک اساسی حقیقی
بروقمدر. حتی «مکتبی» آدلی برعجم شاعری
«لیلا و مجنون» حکایه سی هر بیت ایچون اون ایکی
بیت سوله یوب ایچندن برتی انتخاب ایله مک سورتیه
تخیل ایشدر.

آنجق عشق دیارنده ییشدن حساس تورک
داهیسک زنگین خیالی بو وقعه بی جوق مکمل
تصور ایش، اونک ایداعکار قریحی کندیندن
ایکیوز کسور سه صوکر ا یازیلان «حسن وعشق»
حکایه سندن ده جانی ولایوت بر اثر دوغورمشدر.
فی الحقیقه غالب دده حکایه جیلکده فضولینک
معنی اولمشدر. بلکه «حسن وعشق» نده فضولی
قادر حساس دکادر. چونکه فضولی کچی قلبی
دل، خیالی ترنم ایشدر. صوکه دفعه مجموعه من
طرفدن طبع ایدیلن «حسن وعشق» نسخهنک
نهایتده طاهر یک افندی استادم بو، یوکسک اثر
حقتده یازدیغی تدقیقه (۱) «حسن وعشق» هم
(۱) حسن وعشق، حفصل مجموعه سنک نصر ایدیک طبع طبع.

اکثریتی اعتباریه - حد اعجازه یوکسک لاش بر اثر
ادبی، همه و وصول حقیقی مصور برکشاب
تصویدر. غریبدرکه بوجهی یکده نظر دقه
آلیمش، منتقدلرجه یالکیز قیمت و ماهیت
ادبیه سی حقتده سوز سرله نمشدر، دیدکدن صوکر
حسن وعشق تصوف ایچون برر «Symbole»
رمز اولان تخیل اشخاصی ایضاح ایچون شرحه
احتیاج حسن اولوندیغی علاوه ایدیلور. اکرم
بک سرحوم، فضولی ایله شیخ غالی مقایسه ایدرکن
«عمومی اعتباریه لیلا و مجنون ایچون عجز لطائف
حسیات دینیله بیله چکی کچی حسن وعشق ایچون
مرآت بدایع تصور ایدر دینیله بیله، دیورکه نه
قادر دوغوردر. کندیندن یک آز اول نقینک
آجدیغی معنای کله جیلک دورم سندن صوکر،
الفاظ طوقانیله مجادله ایدن بو یوکسک شاعر
«جلال الدین رومی» نک فیضی تأثیری آتنده
«سه مویزم» جریانه مهم بر موقع و بر درک لفظدن
زیاده معنایه نفوذ ایشدر، بوده الهمه غالبیدر.
اسلوبه و بر دیک کوزلکده انکار ایدیلر من. ندیمک
صمیمی اسلوب، نقینک کله جیلک جریانه خاتمه
چکه ممشدی، آنجق ندیمک جیفیری، ندیمک محیطی
لسانده معنای روح آردیغی فلا کوستره بیلشدی.
اگر شیخ غالب کله مبدی ندیمدن صوکراده
اسکی طبع لره مغلوب اولانلر اخلافی تسخیر
ایده جکدی. ایشته غالبک الگ یوکسک موفقی
بو نقطه ده آرا نالیدر.

نطن ایدرکه: بو اعتبار ایله غالب دده ایچون
«صوکر ادبیات اسلوبنک ایلمک مؤسسلرندن بریدر»
دیرسم خطا ایش اولام. نزدیکی تکامل نغما ایله
باشلا دیغی کچی نقطه ده کی تکاملده غالب دده دن
اعتبار ایدیلر بیله.

یوقاری سوزلردن بلکه کله جیلکک بوتون،

بوتون علینده بولوندیغ ذمائی حاصل اولور.
ادبیات موده سنه اتباعاً «نقی» دوشانلی
یازانلردن دگم.

نقی نک آهنکی سوء استعمال ایدن کله جیلک
معقبری، طار ساحلی خیالریله یولایوی الیم اولدیغی
اولدیغی قادر کولونج پرورطه سورکله مشاردر.
یکیشهرلی عوتینک ابدیت قادر دریشندن خیال
مبدی نقی بی تقلید ایدر سه ویلر و اوقونور.
مثلا: نقی به نظیره اولان؛

بار کاه آسانی قبه خضر امیدر
یا فضای لامکانده چتر اودانامیدر
باشقه برعالمی ایجاد ایش صنع ازل
یا معلا خوابگاه حضرت متلامیدر

شاه اثری، نقینک «ادر نه» کله سی دالک
سکونی، رانک کسری و تونک اماله سیله تلفظ ایدن
قصیده سندن ده آهنکدار اولدیغی قادر جوق
یوکسکدر.

مع مافیه نقی اسلوبنک یوکون ایچون هیچ بر موقی
قالامش و قالامالیدر. شوحالده فضولیدن غالب دده به
کلنجیه قادر ایکیوز کسور سه لک صفحه لره
مهم بر مجادله کوزه چار بیور: کله جیلک، معنایلی.
کله جیلک حد اشد معنایله برابر کدکن صوکر
عجم لسانک معطن الفاظندن استعانه ایدرله، کله جیلکی
خاییده خیالری کیزلر مک ایچون برسر حالده
قوللا نمشدر. ندیمک فسونکار اسلوبی یوجر یالک
قسماً اوگنه کجه بیلش...

حکایه جیلک، تصویرایسه فضولیدن غالب قادر
تکمل کوستره ممش، ادبیاتیز «فلاسک» شکلده
دوام ایده گشیدی.

غالب دده دن صوکراده دوام ادیبو لاسنزه
سرمایه اولان حکمی دستورلری، ضرب مثالی
نظماً افاد ایشک مرافی بعضاً کوزل، اکثری اخساس

خیاله مثال اولاجق پارچه لری ادبیاتیزه صوقشده.
بونده ده عجم ادبیاتک جوق تأثیری اولمشدر.

مثلا ملا جامینک:
باجد دان لطف خوش باشد ولی توان بآب
کشتن آن آتش که اندر سنک و آهن مضمر است
بیی، ینه بودورلده نای طرفندن:
حسد قلب عد و لطف ایله اولان زائل
سندده مضمر اولان آتیه آب انجق اثر
دیه ترجمه اولونمشدی.

ایشته غالب دده قاریشندده کی بومانه لره غما
زنگین خیالی ترنم ایشدر. تقلید ساحه سنه میل
ایچمه یکنی:

بن اوفادم اول کرده بیور
اومش ولی کنجوری به خسرو

کله جیلک طوقانیله مجادله سی:
منظومه فادی و ش ایات
بالجه تابع اضافات
انشا به بربر اگرچه زینت
ترکی سوز ایچنده عینی قلت
آز اوله اگر کدکی مانع
دردک آکا بلکه ده صنایع

ضرب مثل ایرادی مراققک آلدیغی شکلی:
نصح ایته اگر بودر مذاق
دنیا فانی، آخرت باقی
اوله نه قادر خراب و معشوش
یوقدر بونی بر ایشتمه مش کوش
پنترله آکلاغی ایسته مضر.

تورک ادبیاتنده کی غزل، قصیده طرزیه یکیک
ویرن یوکسک شاعرلره ندیمک، غالب دده نک
نفوذی انکار ایدیلر من. غالب دده نک آ
بو تکامل دورم سندن صوکر تکرار ایدیلر ایدیلر
هرکسک دماغده بر ایدن کهنه مضمونلره و داع
ایلمک زمانی گشیدی.

بو مهم انقلابی ده وجوده کترین، شعر ییزه

« رومانیک » جریانی ویرن ، صوک دورۀ تکاملی وجوده کثیرن عبدالحق حامدک دهاسی اولمشر . حامد ؛ « ثروت فنون » ک طنان ادبیاتی طوغورمشر .

صوک دورک ای بو یوک منقدهی ناجی مرحومکده لسانی او یونجاق حاله کلکدن قورناران یک چوق مساعیسی واردر .

ناجی به قارش غیظلری بو غامایانر دیورلرک ؛ ناجی شاعر دکدی ، منقدر شاعرلرک ای بو یوک مانعسیدر ، شاعرلر اوقادار ایجه قواعد رعایت ایتک مجبورینده قالامازلر . بوکاینه مختصر جهلرله جواب وریلیر :

ناجی یوکسک بر شاعر اولتدن زیاده بو یوک بر قواعدی ایدی ، ناجی کی لسانه واقف منقدر لسان یلمه یئرلرقلنه مانعدر . شاعر ؛ شعرندکی معنی ایله برابر لفظکده انتظامی دوشونه جکدر . کاشک ناجینک روحی ایدینه اوقادار ایرکن اوچاسه ییدی اون سنه دها باشاسه ییدی . لسان ، حقیق شکلی آلدقده فوکرا بوکونکی « فرت » وجود بولماسه ییدی . ناجی به اولدکدن صوکرا وقوع بولان حفیز هوملرکی ناجینکده حفیز انتقادلری واردر . فقط بو خطلاری لسانه ابتدکی خدمتار مقابلده عفو ایدیلرک بر زلدر .

« ناجی دوشانلی » نک وریدیکی جس ، آلاَن دوام ایدیلور ، اوچ بیتلی شاعرلرک غرب ادبیاتدن لاسغزه نقل ایتدیکی شیومسز لکله روحسز اثرلر میدان کتیریور .

متارکه سنه لرند « سه مبولیک » دیه مناسب شعرلر اوقودق ، دها اول و دها صوکرا « سر بست نظم » دیه آهنگلی ادبیاته مرثیلر انشاد ایتدک . بوکونده خلق ادبیاتی دییه خلقک روحنی تمثیل ایتمین قوشا طرزلی کوردوروز .

ساده لک جریانتک سواستعمالدن حصوله کان شیومه مغایر ، آهنگ قواعدندن فی خبر ، ضعف تألیف و تمقیدلرله طولو اثرلری کوزمک اوکته کتیریورده . بو یوک استادمز جناب شهاب الدینک فسونکار اسلوبی رینه یکی وساده بر نثر ابداع ایدیلرکه چکنه قانع اولوپورم ، دها چده یا کیلسامای تمی ایدرم .

دیورلرک : برداهی کلچک ، لسانه کی انقلابی اتمام ایدیلرک ؛ سنه لرندیری دوام ایدن انتظاریز بو ادبیات مه دیستک یک کچ قالدیگی کوستریور . کچن سنه یکی بیتشن شاعرلردن بریسی ایچون « داهی » منظر « اولدینی سوبله عشدی ، مع لاسب بوسنه اوده صوصدی .

لسانک شیبیدیکی مذهب والیم ، ضعیفدن ناسل قورتولاجنی حقتده سریع بر حکم فریلمز ، بونی تثبیت ایچون علمی انجمنلره احتیاج واردر .

چونکه لسانه ساده لک جریان ویرمک ووتده موقفیت تأمین ایتک چوق مهم بر سته در . بوکون ادبیاتزده عجم لسانک مطلعن ترکیبلی ایچون موقع قالمشدر و قانمالیدر . عرض و زنده سده لک دورده سی ابداع ایدن استادیر ط کفک دیزه حاکم نظم لسانی عوام و خواص اوزرند . بو یوک تأثیریر بیراتیور . ملی و زنده کی آهذب قواعدی ده مثبت بر اصول حاله افراغ ایدیلر .

وفیلرلرندن اوزاقده سیرجی و شمعینده قالان قواعد لسانه حقیله واقف استادلریمزک علمی ، انتقادی ساحلرده کوسره جکاری یولارده بوکونک وایرینک کنجلیرینه رهبر اوله جقدر .

اوده منلی

م . م .

مخمل تاریخی :

اینا چولنده بیلک برسیاحت

کین نسخه دن مایه

کاروان تکرار یوله قویلیور . و برکون صکره بر قویوده طولوملری طولیروب (زهرن) نامنده کی واحیه واصل اولقی اوزره آلتی کونلک مرحله کی قطع ایدیر .

بورانی دنیانک الک خالی و ایصسز یرلردن یردر . تعقیب ایدیلان طریق ؛ آفرقای مرکزیدن آوروپا به دوغری (کانون ثانی نهایتلرند) هجرت ایدن وردامله هونه راست کاک ایچون دوت یوز کیلومترو قطع ایلین سرجه لک یولی اوزرند ایدی . مؤلف دیورلرک :

« متعدد دفعه لر بو جوسور سیاحلر - که آرا - لرند سقا فوشلری ده واردی - بزی آغاج ضن ایدرک ناش و اوموزلریمز اوزرینه قونوپورلردی . اولره بریاردق ایله صو وریورودق . حرارتلری تسکین ایتدکدن صکره استقامتلیر فی تعین خصوصنده ترد ایتکسزین درحال شباله دوغری ایلرله یور - لردی . بعض کرد قوم اوزرند اوفاق قوشلرک جسدلرینه راستلا یوردق . بونلر ، حیات مجادله سنک شو چتین صفحه سنده یورغونلغه مغلوب اولان زوالیلردی » .

سیاحتک بوقسندنه هر ضیاح ، قلاغوزه ، او کون قطع ایدیلرک یولاک خریطه سنی صورمق مراق اولمشدی : او دکنکنک اوجی ایله قوم اوزرینه بر خط مستقیم جیزیدی . بده نقطه استقامتی انتخاب ایله تعقیب ایتدیکی استقامتی کاروانک ۶۰۰ ، ۷۰۰ متروایلر وسندن یورویورک بر ساعت نظر قنده ، اون ، اون بش دفعه فونترول ایدیلورده : استقامت بر متروبیله انحراف ایجه یوردی .

اوکا نظارت ایتک و دومدوز اولان بر عظیم ساحه ده بزی اوزرند یوروتدیکی خط مستیمی کورمک نه قدر مراقی و امانک ایدی ...

ماهر قلاغوز آخیق برکده یا کیلشدی . تعین جهات ایچون مراجعت ایلدیکی بیلدیلر اشته یاک ایتزدن اول جنوبیه دوغری کیده چکی برده غریب طرفلرند یولی غائب ایتشدی .

کوندوزین ، بدویلرک بر صله سی آخیق کندی کولک لریدر و محارسه لری اودرجه ده درک بر بسیطه شمسیده اولدینی کی کولکدن دور ایجه سی ایله استقامتی شاشیرمنی تله کسته معروض دکلردن . بالکتر مشکلی ساعت زوالدر : بو انشاده کولک ایکی آفاقلری آرمسته اصابت ایدردی . مصری سیاح ، قلاغوزه دوغری یولده یوروتوب یوروتدیکی صورتحجه :

الله دها ایتی بیلر . جوابی آیلردی . بومدهش منطقه کی کچرکن اوچ دومسی غائب ایدن کاروان نهایت (زهرن) قویوسنه کلپورک . بوراسنی ۱۹۲۱ سنه سنده حسنی یک زیارت ایتشدی . جغرافیایر یطه لری اوزرند قویونک موقع یا کلیش اوله رق کوسرلشدر . ایلاک دفعه آلمان سیاحی (روافس) بو حوالیده طولاشیرکن واحینک موجودینی ایشیتش و کندیتسه وریلان معلومات اوزرینه حقیق موقعندن غریبه دوغری ۱۰۰ کیلو متروایلریده تعین ایتشدی .

(زهرن) منطقه سنک ، چول تاریخنده سوه شهرتی وادر . زبرا بر چوق فاجعه لره منته اولمشدر . قویوسی اوفاق بر ده لیکدن عبارت اولوب اوزاقدن تقریق اوله ماز . بولندقی برده قوم براز ایصلا قدر و قلاغوز صو بولق ایچون قومی قازمغه مجبوردر .

قویونی کورمندن کچن کاروان ، مطلقا اولومک

نچه سینه آتیلور دېكدر، ايلريده - هانكي استقامتده اولورسه اولسون تك برداملا صوبولاماز- هلا ايلور. حسي بك مشال اوله رق آتيدكي وقته ي حكايه ايدبور :

(غيرت الفضل) اسمنده مشهور بر قلاغوز (جلوع) دن (كوفرا) يه بركاروان كوتوريبوردی، (زيرهن) جوارنده قوم قورطنه سي اسكه باشلادی، كوزلرندن راحتيز اولديقدن، آرقداش لرندن برته اراضيك بتون عارضه لرني كنديسنه سويله. مسني رجا ايتشیدی .. اوزون مدت بورودكدن صوكره (فضل) ياكش يوله كنديكيني آكلانغيه (كوفرا) يه واصل اولمايه فرار ورييور. فقط جوق كيمه دن كاروان صوسزلق و بورغونلقدن محو اوليور. كوفرا واحمه نه عائد اولان تك پر دوه اولومدن قورتوليور. بوينده كي اشارت واسطه سيه مشهور قلاغوزك مالي اولديني تحقق ايدبور. درحال كوندريلان امداد قولي بر جوق تحرياتارغما هيچ برشيده تصادف ايتيور. نهايت اون پش سته صكره بد بخت. ليلرك اشيارلي، (زيرهن) قوبوسندن اوچ كونلك يولده قومك ايچنده بولويور ..

حسي بكك كارواني، اون سكرز كونلك بولدن صكره، طوزلي بركولي حاوي اولان (جلوع) واحمه نه واصل اولور. ايشته بو كونلك ساحلنده اوراك اشراقندن برته بالقي موجود اولوب اولديني صورديني. ن: بالقي ديديكيز ندر؟ بوروري، يوقه اوچاري؟ سؤلكه معروض قالييور. مصرلي سباح كال حيرته آكلابوركه بالقي كورممش بر كيسه بالقي تعريف ايتك هان هان عديم الامكاندر. سنوسيلرك رئيسي طرفندن كوفرا شينجي السيد محمد العبد) يه خطابا يازيلان توصيه نامه لرسايه سنده حسي بك صوك درجه حسن قبول كوريبور.

كنديسنه ورييلان ضياقلرده اون پش درلو يك بولوييوردي. بولدن بشقه اوچ سنوسي رئيسك دعوتده قبول ايتك مجبورينده قالييور: «بو دعوتله اجابت ايتهم ضروري ايدی، ايشته بوسيدندر كه آرز زمان طرفنده قاربونات وعضمي تسهيل ايدن حيلريمي بيزمشم.»

«بدويلر بر سياحن انتقام آتقي ايشته دكلري زمان اون قولايقله باشلارندن دفع ايچون بسيط براصوللري واردر: كنديسني فوق العاده برحمرته قارشيلادقن صكره واحه، ياخود كويك براز ايلروستده بر پوصويه دوشورورلر. سوء فصدده اوله جك اولورسه بو ياده صوريله جق سؤالره جواب وريييلرل: ياتزده بولديني مدعيه بتون وسايطمزه مسافر پرورلكمزي كنديسنه اثبات ايتك. فقط جولده، كاروان صيغيلري اوقدر جوق كه .. شو مدخش جناحي اشاع ايدمك كيم اولديني بيلميور.»

(كوفرا) بدويلرينك عرف و عاداتي حقتده حسي بك بعض معلومات ورييور: بوراده كنج قيز واختيار قادير طيشاري چيقايلرلر. هنوز تاھل ايتش قيزلر اولونده اوطورورلر. ازدواج شاعرايه اولور: هر دليقاني انتخاب ايتديكي كنج قيزك چاديري ويا اوي اوكنه كيدوب ترتيب ايتديكي بر شرقيني فصل ايدر. اكر بدوي قيزي موافق بر جواب ويرمك ايتسه اووده تنظيم ايتديكي بر شرقيني بالمقابله اوقور. فقط آره صيره بعض اختلافلر چيقاركة قاتلي وقايه منجر اولور. اولديرين ادمك عالمسي (اخوان) ه مراجعت ايدر. بوده قاتلي آلوب مقتولك اوينه كوتور و ديرك: ايشته قان دوكن آدم اهر كزه آماده در. ديله بكنكزي بايكنز ...

علي الاصول ورييلن جوابده :

-(اوني بيلميور، الله عفو ايتسون) دن عبارتدر. بونك اوزرينه ديت بازارلغه كيريشيلر. اكرثيا (۳۰۰) دولار اولان بو اجرتك اوچده ايكيبي نقدآ، متباقيسي دوه واسير ايله تاديه اولونور. لكن آره ده كي كين شدتلي اولديني زمان قاتل، عاتله كن استقامندن قورتولماز و جزاسني چكك ايچون اون پش سته بگلر. بعض كرده قيه سنيك اك بيوكي قتل ايديلر.

بدويلرده تعدد زوجات جازيدر. زوجهلر بربرزيه ايني چييلرلر. لكن اييك زوجه، اولك مدرمه سندر. حسي بكك بو ياده نقل ايتديكي فقره غريبتر:

كوفرا اشراقندن برني براي زيارت اوسته كيتمشدم. اولويه داخل اولديغيم زمان زوجه لرندن بريني سلاملا دی :

- بياض صاحلي اختيار قادين بوراده ميسك؟ بنده !

.. نهن كنديسني يه به تحقير ايديبور سكرز؟ ديدم. جواباً بكا آكلاتدي كه شو تحقير اك بيوك التفاتدر. ابتدائي رقوم عتنده بر كيسه مك ياشني ذكر ايتك كنديسنه قارشى اظهار ايديلن اك بيوك حرمت اولديني بزه قارشى بايلان قبولدن آكلادم.

بدويلر اسير تجاري بايلرلر. فقط اسكي اهميتي قائم اشددر. انسان آلت صانعي پياسته داترمصرلي سياحك ورديكى معلومه كوره اون سته طرفنده براسره نك قياتي (۲۴) دولاردن (۱۵۰) دولاره يوكلمشدر. بوكامقابل اسيرلر كيباسه سي دوشمشدر. ۷۰، ۸۰ دولاره بر اسير آتقي مكنندر.

(مابدي واد)

اصد سعري

بولمار ايلي

يكن نسخه دن مابده

[بيوك جامعنك قائم بولونان مناره سي ۱۲۶۵ رمنسانك ۳۹ نجي صالي كيجه سي ييشيلديني مرجاني افندي، فضل الله بن بخارايي نامذاتك مجموعع سندن نقلا يازيبور. مناره نك انقاضي باقي اولديني، ياز موسمنده جوقلري زيارته كنديكيني، ديكير كوچوك برمناره جوارنده (اختم) و (ختم) اسمنده ايكي صاهي [۱]، آريجه (بالام خواجه) و (فزاوغلان) نامنه قيرلر بولونديني، قبرستان ماعدا آجيقده بك جوق انسان كيكلري كورولوب بونلرك محاربدرده تاف اولانلرك يقاياسي اولديني علاوه ايدبور، :

«شهر بلغارنك خرابي قابو زمان [نه وقت] وني سب برلان [ونه سيله] اولديني هيچ بر مجموععه ده كورگانمز [كورديكمز] يوق. اما مذكور عبدالوهاب نك سباعا قلعه بنا روسيه استيلاسي بعدنده بوتارغدين اوچيوز سته مقدم الف تاي قيشنده نهرلر كوچديكي سبيل خراب لوش و ديور.

بولمارو شهرينك جغرافي موقعي :

مرجاني افندي دييوركه :

«بو شهر بلغار، نهراتلنك شياي طرفنده نهر جولاننك اشبو نهرگا قوشلغان زاويه ده واقع و خط استواده ايلي پش درجه عرض شاليده و جزائر خاللات دن آلتش يدي درجه طول شريفده مع زياده شبي و سمت قبله سي نقطه جنوب دن اون پش درجه قدر مغرب طرفنده در افواه عوامده اسكندر الما قيدوني بناسي ديمككه مذكوردر. ميلاد عيسى عليه السلام دن ايكي قيردن زياده مقدم بنا

[۱] طيبي اوراده صاهي قيرى بولوناسي، سده بناني وقصك چينده مدفون اولماسي كي محلي بروم اتريدر.

ایادب نورانی وسط درجده ایسه ده موضعی کثیر الشعوب ایکی شهر عظیم ک متصبته قریب نقطه ده واقع اولدندن هر طرفدن خارج ملکیتلردن کوب [جوق] تجار کیلوب شهرت و شانلی بنابر و عظیم بازاری اولوب بای ملکیتلردن ایدی . معمور و فرضا الفخارده و مسوداخانه اولدندن اعالی سی قریب ایلامدن بیرلی [بری] و قورتندن و تجارت و کثرت اسفار و سیاحت بیه مشهورا قاق و صاحب العتوان ایدی . و انده یراق [اوزاق] ملکیتلردن علماء و تجار کیلوب عرب علماء سندن قاضی و مدرس و خطیبلری بولغان . و بعدذلک اوسته کیلکان [کلن] هر توری بلا و فتنه سببی خراب اولوب مذکور اولان حاله حسنه قزان وارث اولدی . مراد رمزی افندی ده دیورکه :

« بولغار شهری قدامتک (ربع مسکون) قصبه کوره (اقلیم سابق) ک اواسطده یولون یوروری . متأخریه نظر اده اوور و نقطه سنک منهای شرقیسنده و منطقه معتدله شالیه تک صوکارنده ، اتل = وولغا و قاما = چومان نهرلرینک تلاق ایتدکلری نقطه دن یاریم فرسخ قدر مسافده ، ۵۵ درجه عرض شالی ، ۶۶ درجه ۵۰ دقیقه طول شرقیه کاش ایدی . شو معلومات روس خریطه لرینه کورده . اسکی روسلر ، یونانیلره تبعاً طول دائره لرینی بحر محیط غربیده کی جزائر خالادت ، یعنی قاتاریا اظه لرندن اعتباراً صایر لریدی . بکی روسلر ایسه پتروسوخی طول دائره لرینه مبدأ عدایله مشاردی . متأخریندن بعضی لرینک تجریر نتیجه بولغار شهری ۸۵ درجه عرضنده ایدی که طوغرویه الذیاقینی بواولسه کرکدر . ملاک مؤید ابوالفدا (تقوم الیلدان) اسملی اثرنده دیشدوکه :

(بولغار شهری ، اتل نهرینک شمال شرقیسنده و عمران شالی منهایسنده کاشدر . سرای ایله آرا لری یکریمی قوناقدن فضلا چکر . دوزلک بر اراضیده

مینی دو . اوج دانه حامی واردر . اهالیسی مسلم و حنفیدر . اوراده هیچ بر میوه پیتشدر . یاز ایتدالریده افتقدن شفق ضیاسنک غائب اولمادیقی ، کجه لرینک ایسه غایت قیه بولوندیقی بری بکا حکایه ایتدی . شو حکایه طوغرودر . چونکه : ۴۸ درجه ۵۰ دقیقه دن اعتباراً اولان اراضیده شفق ضیاسی یاز ایتدالریده زائل اولماز . بولغار شهرینک عرضی ایسه بوندن فضلدر) .

ابوالفدا نیک تقویم الیلانده کی جدولنده بولغار شهرینک عرضی اربعین (۲۵ ، ۵) یاخود (مطالع) حروف اربعده سی واردر که ۵۰ درجه ۵ دقیقه ، یاخود ۴۹ درجه ۳۰ دقیقه کی کوستر بر ، کذا خولی اربعین دم (ف) یاخود (ع) حرفلری وضع اولوشدور که بوندره ۸۰ یاخود ۷۰ درجه نی ارامه ایدر .

مشار الیهک طول حقیقه کی بیانی ، بحر محیط غربیده کی جزائر خالادتک مبدأ طول اولماسی اعتبارینه کوره حقیقتدن اوزاق دکدر . (مابعدی وار)

طاهر

چاغلایان

بونام ایله بالکسریده انتشاره باشلامش اولان علمی و ادبی بر مجموعه ۱ ، ۲ ، ۳ ، ۴ ، ۵ ، ۶ ، ۷ ، ۸ ، ۹ ، ۱۰ ، ۱۱ ، ۱۲ ، ۱۳ ، ۱۴ ، ۱۵ ، ۱۶ ، ۱۷ ، ۱۸ ، ۱۹ ، ۲۰ ، ۲۱ ، ۲۲ ، ۲۳ ، ۲۴ ، ۲۵ ، ۲۶ ، ۲۷ ، ۲۸ ، ۲۹ ، ۳۰ ، ۳۱ ، ۳۲ ، ۳۳ ، ۳۴ ، ۳۵ ، ۳۶ ، ۳۷ ، ۳۸ ، ۳۹ ، ۴۰ ، ۴۱ ، ۴۲ ، ۴۳ ، ۴۴ ، ۴۵ ، ۴۶ ، ۴۷ ، ۴۸ ، ۴۹ ، ۵۰ ، ۵۱ ، ۵۲ ، ۵۳ ، ۵۴ ، ۵۵ ، ۵۶ ، ۵۷ ، ۵۸ ، ۵۹ ، ۶۰ ، ۶۱ ، ۶۲ ، ۶۳ ، ۶۴ ، ۶۵ ، ۶۶ ، ۶۷ ، ۶۸ ، ۶۹ ، ۷۰ ، ۷۱ ، ۷۲ ، ۷۳ ، ۷۴ ، ۷۵ ، ۷۶ ، ۷۷ ، ۷۸ ، ۷۹ ، ۸۰ ، ۸۱ ، ۸۲ ، ۸۳ ، ۸۴ ، ۸۵ ، ۸۶ ، ۸۷ ، ۸۸ ، ۸۹ ، ۹۰ ، ۹۱ ، ۹۲ ، ۹۳ ، ۹۴ ، ۹۵ ، ۹۶ ، ۹۷ ، ۹۸ ، ۹۹ ، ۱۰۰ ، ۱۰۱ ، ۱۰۲ ، ۱۰۳ ، ۱۰۴ ، ۱۰۵ ، ۱۰۶ ، ۱۰۷ ، ۱۰۸ ، ۱۰۹ ، ۱۱۰ ، ۱۱۱ ، ۱۱۲ ، ۱۱۳ ، ۱۱۴ ، ۱۱۵ ، ۱۱۶ ، ۱۱۷ ، ۱۱۸ ، ۱۱۹ ، ۱۲۰ ، ۱۲۱ ، ۱۲۲ ، ۱۲۳ ، ۱۲۴ ، ۱۲۵ ، ۱۲۶ ، ۱۲۷ ، ۱۲۸ ، ۱۲۹ ، ۱۳۰ ، ۱۳۱ ، ۱۳۲ ، ۱۳۳ ، ۱۳۴ ، ۱۳۵ ، ۱۳۶ ، ۱۳۷ ، ۱۳۸ ، ۱۳۹ ، ۱۴۰ ، ۱۴۱ ، ۱۴۲ ، ۱۴۳ ، ۱۴۴ ، ۱۴۵ ، ۱۴۶ ، ۱۴۷ ، ۱۴۸ ، ۱۴۹ ، ۱۵۰ ، ۱۵۱ ، ۱۵۲ ، ۱۵۳ ، ۱۵۴ ، ۱۵۵ ، ۱۵۶ ، ۱۵۷ ، ۱۵۸ ، ۱۵۹ ، ۱۶۰ ، ۱۶۱ ، ۱۶۲ ، ۱۶۳ ، ۱۶۴ ، ۱۶۵ ، ۱۶۶ ، ۱۶۷ ، ۱۶۸ ، ۱۶۹ ، ۱۷۰ ، ۱۷۱ ، ۱۷۲ ، ۱۷۳ ، ۱۷۴ ، ۱۷۵ ، ۱۷۶ ، ۱۷۷ ، ۱۷۸ ، ۱۷۹ ، ۱۸۰ ، ۱۸۱ ، ۱۸۲ ، ۱۸۳ ، ۱۸۴ ، ۱۸۵ ، ۱۸۶ ، ۱۸۷ ، ۱۸۸ ، ۱۸۹ ، ۱۹۰ ، ۱۹۱ ، ۱۹۲ ، ۱۹۳ ، ۱۹۴ ، ۱۹۵ ، ۱۹۶ ، ۱۹۷ ، ۱۹۸ ، ۱۹۹ ، ۲۰۰ ، ۲۰۱ ، ۲۰۲ ، ۲۰۳ ، ۲۰۴ ، ۲۰۵ ، ۲۰۶ ، ۲۰۷ ، ۲۰۸ ، ۲۰۹ ، ۲۱۰ ، ۲۱۱ ، ۲۱۲ ، ۲۱۳ ، ۲۱۴ ، ۲۱۵ ، ۲۱۶ ، ۲۱۷ ، ۲۱۸ ، ۲۱۹ ، ۲۲۰ ، ۲۲۱ ، ۲۲۲ ، ۲۲۳ ، ۲۲۴ ، ۲۲۵ ، ۲۲۶ ، ۲۲۷ ، ۲۲۸ ، ۲۲۹ ، ۲۳۰ ، ۲۳۱ ، ۲۳۲ ، ۲۳۳ ، ۲۳۴ ، ۲۳۵ ، ۲۳۶ ، ۲۳۷ ، ۲۳۸ ، ۲۳۹ ، ۲۴۰ ، ۲۴۱ ، ۲۴۲ ، ۲۴۳ ، ۲۴۴ ، ۲۴۵ ، ۲۴۶ ، ۲۴۷ ، ۲۴۸ ، ۲۴۹ ، ۲۵۰ ، ۲۵۱ ، ۲۵۲ ، ۲۵۳ ، ۲۵۴ ، ۲۵۵ ، ۲۵۶ ، ۲۵۷ ، ۲۵۸ ، ۲۵۹ ، ۲۶۰ ، ۲۶۱ ، ۲۶۲ ، ۲۶۳ ، ۲۶۴ ، ۲۶۵ ، ۲۶۶ ، ۲۶۷ ، ۲۶۸ ، ۲۶۹ ، ۲۷۰ ، ۲۷۱ ، ۲۷۲ ، ۲۷۳ ، ۲۷۴ ، ۲۷۵ ، ۲۷۶ ، ۲۷۷ ، ۲۷۸ ، ۲۷۹ ، ۲۸۰ ، ۲۸۱ ، ۲۸۲ ، ۲۸۳ ، ۲۸۴ ، ۲۸۵ ، ۲۸۶ ، ۲۸۷ ، ۲۸۸ ، ۲۸۹ ، ۲۹۰ ، ۲۹۱ ، ۲۹۲ ، ۲۹۳ ، ۲۹۴ ، ۲۹۵ ، ۲۹۶ ، ۲۹۷ ، ۲۹۸ ، ۲۹۹ ، ۳۰۰ ، ۳۰۱ ، ۳۰۲ ، ۳۰۳ ، ۳۰۴ ، ۳۰۵ ، ۳۰۶ ، ۳۰۷ ، ۳۰۸ ، ۳۰۹ ، ۳۱۰ ، ۳۱۱ ، ۳۱۲ ، ۳۱۳ ، ۳۱۴ ، ۳۱۵ ، ۳۱۶ ، ۳۱۷ ، ۳۱۸ ، ۳۱۹ ، ۳۲۰ ، ۳۲۱ ، ۳۲۲ ، ۳۲۳ ، ۳۲۴ ، ۳۲۵ ، ۳۲۶ ، ۳۲۷ ، ۳۲۸ ، ۳۲۹ ، ۳۳۰ ، ۳۳۱ ، ۳۳۲ ، ۳۳۳ ، ۳۳۴ ، ۳۳۵ ، ۳۳۶ ، ۳۳۷ ، ۳۳۸ ، ۳۳۹ ، ۳۴۰ ، ۳۴۱ ، ۳۴۲ ، ۳۴۳ ، ۳۴۴ ، ۳۴۵ ، ۳۴۶ ، ۳۴۷ ، ۳۴۸ ، ۳۴۹ ، ۳۵۰ ، ۳۵۱ ، ۳۵۲ ، ۳۵۳ ، ۳۵۴ ، ۳۵۵ ، ۳۵۶ ، ۳۵۷ ، ۳۵۸ ، ۳۵۹ ، ۳۶۰ ، ۳۶۱ ، ۳۶۲ ، ۳۶۳ ، ۳۶۴ ، ۳۶۵ ، ۳۶۶ ، ۳۶۷ ، ۳۶۸ ، ۳۶۹ ، ۳۷۰ ، ۳۷۱ ، ۳۷۲ ، ۳۷۳ ، ۳۷۴ ، ۳۷۵ ، ۳۷۶ ، ۳۷۷ ، ۳۷۸ ، ۳۷۹ ، ۳۸۰ ، ۳۸۱ ، ۳۸۲ ، ۳۸۳ ، ۳۸۴ ، ۳۸۵ ، ۳۸۶ ، ۳۸۷ ، ۳۸۸ ، ۳۸۹ ، ۳۹۰ ، ۳۹۱ ، ۳۹۲ ، ۳۹۳ ، ۳۹۴ ، ۳۹۵ ، ۳۹۶ ، ۳۹۷ ، ۳۹۸ ، ۳۹۹ ، ۴۰۰ ، ۴۰۱ ، ۴۰۲ ، ۴۰۳ ، ۴۰۴ ، ۴۰۵ ، ۴۰۶ ، ۴۰۷ ، ۴۰۸ ، ۴۰۹ ، ۴۱۰ ، ۴۱۱ ، ۴۱۲ ، ۴۱۳ ، ۴۱۴ ، ۴۱۵ ، ۴۱۶ ، ۴۱۷ ، ۴۱۸ ، ۴۱۹ ، ۴۲۰ ، ۴۲۱ ، ۴۲۲ ، ۴۲۳ ، ۴۲۴ ، ۴۲۵ ، ۴۲۶ ، ۴۲۷ ، ۴۲۸ ، ۴۲۹ ، ۴۳۰ ، ۴۳۱ ، ۴۳۲ ، ۴۳۳ ، ۴۳۴ ، ۴۳۵ ، ۴۳۶ ، ۴۳۷ ، ۴۳۸ ، ۴۳۹ ، ۴۴۰ ، ۴۴۱ ، ۴۴۲ ، ۴۴۳ ، ۴۴۴ ، ۴۴۵ ، ۴۴۶ ، ۴۴۷ ، ۴۴۸ ، ۴۴۹ ، ۴۵۰ ، ۴۵۱ ، ۴۵۲ ، ۴۵۳ ، ۴۵۴ ، ۴۵۵ ، ۴۵۶ ، ۴۵۷ ، ۴۵۸ ، ۴۵۹ ، ۴۶۰ ، ۴۶۱ ، ۴۶۲ ، ۴۶۳ ، ۴۶۴ ، ۴۶۵ ، ۴۶۶ ، ۴۶۷ ، ۴۶۸ ، ۴۶۹ ، ۴۷۰ ، ۴۷۱ ، ۴۷۲ ، ۴۷۳ ، ۴۷۴ ، ۴۷۵ ، ۴۷۶ ، ۴۷۷ ، ۴۷۸ ، ۴۷۹ ، ۴۸۰ ، ۴۸۱ ، ۴۸۲ ، ۴۸۳ ، ۴۸۴ ، ۴۸۵ ، ۴۸۶ ، ۴۸۷ ، ۴۸۸ ، ۴۸۹ ، ۴۹۰ ، ۴۹۱ ، ۴۹۲ ، ۴۹۳ ، ۴۹۴ ، ۴۹۵ ، ۴۹۶ ، ۴۹۷ ، ۴۹۸ ، ۴۹۹ ، ۵۰۰ ، ۵۰۱ ، ۵۰۲ ، ۵۰۳ ، ۵۰۴ ، ۵۰۵ ، ۵۰۶ ، ۵۰۷ ، ۵۰۸ ، ۵۰۹ ، ۵۱۰ ، ۵۱۱ ، ۵۱۲ ، ۵۱۳ ، ۵۱۴ ، ۵۱۵ ، ۵۱۶ ، ۵۱۷ ، ۵۱۸ ، ۵۱۹ ، ۵۲۰ ، ۵۲۱ ، ۵۲۲ ، ۵۲۳ ، ۵۲۴ ، ۵۲۵ ، ۵۲۶ ، ۵۲۷ ، ۵۲۸ ، ۵۲۹ ، ۵۳۰ ، ۵۳۱ ، ۵۳۲ ، ۵۳۳ ، ۵۳۴ ، ۵۳۵ ، ۵۳۶ ، ۵۳۷ ، ۵۳۸ ، ۵۳۹ ، ۵۴۰ ، ۵۴۱ ، ۵۴۲ ، ۵۴۳ ، ۵۴۴ ، ۵۴۵ ، ۵۴۶ ، ۵۴۷ ، ۵۴۸ ، ۵۴۹ ، ۵۵۰ ، ۵۵۱ ، ۵۵۲ ، ۵۵۳ ، ۵۵۴ ، ۵۵۵ ، ۵۵۶ ، ۵۵۷ ، ۵۵۸ ، ۵۵۹ ، ۵۶۰ ، ۵۶۱ ، ۵۶۲ ، ۵۶۳ ، ۵۶۴ ، ۵۶۵ ، ۵۶۶ ، ۵۶۷ ، ۵۶۸ ، ۵۶۹ ، ۵۷۰ ، ۵۷۱ ، ۵۷۲ ، ۵۷۳ ، ۵۷۴ ، ۵۷۵ ، ۵۷۶ ، ۵۷۷ ، ۵۷۸ ، ۵۷۹ ، ۵۸۰ ، ۵۸۱ ، ۵۸۲ ، ۵۸۳ ، ۵۸۴ ، ۵۸۵ ، ۵۸۶ ، ۵۸۷ ، ۵۸۸ ، ۵۸۹ ، ۵۹۰ ، ۵۹۱ ، ۵۹۲ ، ۵۹۳ ، ۵۹۴ ، ۵۹۵ ، ۵۹۶ ، ۵۹۷ ، ۵۹۸ ، ۵۹۹ ، ۶۰۰ ، ۶۰۱ ، ۶۰۲ ، ۶۰۳ ، ۶۰۴ ، ۶۰۵ ، ۶۰۶ ، ۶۰۷ ، ۶۰۸ ، ۶۰۹ ، ۶۱۰ ، ۶۱۱ ، ۶۱۲ ، ۶۱۳ ، ۶۱۴ ، ۶۱۵ ، ۶۱۶ ، ۶۱۷ ، ۶۱۸ ، ۶۱۹ ، ۶۲۰ ، ۶۲۱ ، ۶۲۲ ، ۶۲۳ ، ۶۲۴ ، ۶۲۵ ، ۶۲۶ ، ۶۲۷ ، ۶۲۸ ، ۶۲۹ ، ۶۳۰ ، ۶۳۱ ، ۶۳۲ ، ۶۳۳ ، ۶۳۴ ، ۶۳۵ ، ۶۳۶ ، ۶۳۷ ، ۶۳۸ ، ۶۳۹ ، ۶۴۰ ، ۶۴۱ ، ۶۴۲ ، ۶۴۳ ، ۶۴۴ ، ۶۴۵ ، ۶۴۶ ، ۶۴۷ ، ۶۴۸ ، ۶۴۹ ، ۶۵۰ ، ۶۵۱ ، ۶۵۲ ، ۶۵۳ ، ۶۵۴ ، ۶۵۵ ، ۶۵۶ ، ۶۵۷ ، ۶۵۸ ، ۶۵۹ ، ۶۶۰ ، ۶۶۱ ، ۶۶۲ ، ۶۶۳ ، ۶۶۴ ، ۶۶۵ ، ۶۶۶ ، ۶۶۷ ، ۶۶۸ ، ۶۶۹ ، ۶۷۰ ، ۶۷۱ ، ۶۷۲ ، ۶۷۳ ، ۶۷۴ ، ۶۷۵ ، ۶۷۶ ، ۶۷۷ ، ۶۷۸ ، ۶۷۹ ، ۶۸۰ ، ۶۸۱ ، ۶۸۲ ، ۶۸۳ ، ۶۸۴ ، ۶۸۵ ، ۶۸۶ ، ۶۸۷ ، ۶۸۸ ، ۶۸۹ ، ۶۹۰ ، ۶۹۱ ، ۶۹۲ ، ۶۹۳ ، ۶۹۴ ، ۶۹۵ ، ۶۹۶ ، ۶۹۷ ، ۶۹۸ ، ۶۹۹ ، ۷۰۰ ، ۷۰۱ ، ۷۰۲ ، ۷۰۳ ، ۷۰۴ ، ۷۰۵ ، ۷۰۶ ، ۷۰۷ ، ۷۰۸ ، ۷۰۹ ، ۷۱۰ ، ۷۱۱ ، ۷۱۲ ، ۷۱۳ ، ۷۱۴ ، ۷۱۵ ، ۷۱۶ ، ۷۱۷ ، ۷۱۸ ، ۷۱۹ ، ۷۲۰ ، ۷۲۱ ، ۷۲۲ ، ۷۲۳ ، ۷۲۴ ، ۷۲۵ ، ۷۲۶ ، ۷۲۷ ، ۷۲۸ ، ۷۲۹ ، ۷۳۰ ، ۷۳۱ ، ۷۳۲ ، ۷۳۳ ، ۷۳۴ ، ۷۳۵ ، ۷۳۶ ، ۷۳۷ ، ۷۳۸ ، ۷۳۹ ، ۷۴۰ ، ۷۴۱ ، ۷۴۲ ، ۷۴۳ ، ۷۴۴ ، ۷۴۵ ، ۷۴۶ ، ۷۴۷ ، ۷۴۸ ، ۷۴۹ ، ۷۵۰ ، ۷۵۱ ، ۷۵۲ ، ۷۵۳ ، ۷۵۴ ، ۷۵۵ ، ۷۵۶ ، ۷۵۷ ، ۷۵۸ ، ۷۵۹ ، ۷۶۰ ، ۷۶۱ ، ۷۶۲ ، ۷۶۳ ، ۷۶۴ ، ۷۶۵ ، ۷۶۶ ، ۷۶۷ ، ۷۶۸ ، ۷۶۹ ، ۷۷۰ ، ۷۷۱ ، ۷۷۲ ، ۷۷۳ ، ۷۷۴ ، ۷۷۵ ، ۷۷۶ ، ۷۷۷ ، ۷۷۸ ، ۷۷۹ ، ۷۸۰ ، ۷۸۱ ، ۷۸۲ ، ۷۸۳ ، ۷۸۴ ، ۷۸۵ ، ۷۸۶ ، ۷۸۷ ، ۷۸۸ ، ۷۸۹ ، ۷۹۰ ، ۷۹۱ ، ۷۹۲ ، ۷۹۳ ، ۷۹۴ ، ۷۹۵ ، ۷۹۶ ، ۷۹۷ ، ۷۹۸ ، ۷۹۹ ، ۸۰۰ ، ۸۰۱ ، ۸۰۲ ، ۸۰۳ ، ۸۰۴ ، ۸۰۵ ، ۸۰۶ ، ۸۰۷ ، ۸۰۸ ، ۸۰۹ ، ۸۱۰ ، ۸۱۱ ، ۸۱۲ ، ۸۱۳ ، ۸۱۴ ، ۸۱۵ ، ۸۱۶ ، ۸۱۷ ، ۸۱۸ ، ۸۱۹ ، ۸۲۰ ، ۸۲۱ ، ۸۲۲ ، ۸۲۳ ، ۸۲۴ ، ۸۲۵ ، ۸۲۶ ، ۸۲۷ ، ۸۲۸ ، ۸۲۹ ، ۸۳۰ ، ۸۳۱ ، ۸۳۲ ، ۸۳۳ ، ۸۳۴ ، ۸۳۵ ، ۸۳۶ ، ۸۳۷ ، ۸۳۸ ، ۸۳۹ ، ۸۴۰ ، ۸۴۱ ، ۸۴۲ ، ۸۴۳ ، ۸۴۴ ، ۸۴۵ ، ۸۴۶ ، ۸۴۷ ، ۸۴۸ ، ۸۴۹ ، ۸۵۰ ، ۸۵۱ ، ۸۵۲ ، ۸۵۳ ، ۸۵۴ ، ۸۵۵ ، ۸۵۶ ، ۸۵۷ ، ۸۵۸ ، ۸۵۹ ، ۸۶۰ ، ۸۶۱ ، ۸۶۲ ، ۸۶۳ ، ۸۶۴ ، ۸۶۵ ، ۸۶۶ ، ۸۶۷ ، ۸۶۸ ، ۸۶۹ ، ۸۷۰ ، ۸۷۱ ، ۸۷۲ ، ۸۷۳ ، ۸۷۴ ، ۸۷۵ ، ۸۷۶ ، ۸۷۷ ، ۸۷۸ ، ۸۷۹ ، ۸۸۰ ، ۸۸۱ ، ۸۸۲ ، ۸۸۳ ، ۸۸۴ ، ۸۸۵ ، ۸۸۶ ، ۸۸۷ ، ۸۸۸ ، ۸۸۹ ، ۸۹۰ ، ۸۹۱ ، ۸۹۲ ، ۸۹۳ ، ۸۹۴ ، ۸۹۵ ، ۸۹۶ ، ۸۹۷ ، ۸۹۸ ، ۸۹۹ ، ۹۰۰ ، ۹۰۱ ، ۹۰۲ ، ۹۰۳ ، ۹۰۴ ، ۹۰۵ ، ۹۰۶ ، ۹۰۷ ، ۹۰۸ ، ۹۰۹ ، ۹۱۰ ، ۹۱۱ ، ۹۱۲ ، ۹۱۳ ، ۹۱۴ ، ۹۱۵ ، ۹۱۶ ، ۹۱۷ ، ۹۱۸ ، ۹۱۹ ، ۹۲۰ ، ۹۲۱ ، ۹۲۲ ، ۹۲۳ ، ۹۲۴ ، ۹۲۵ ، ۹۲۶ ، ۹۲۷ ، ۹۲۸ ، ۹۲۹ ، ۹۳۰ ، ۹۳۱ ، ۹۳۲ ، ۹۳۳ ، ۹۳۴ ، ۹۳۵ ، ۹۳۶ ، ۹۳۷ ، ۹۳۸ ، ۹۳۹ ، ۹۴۰ ، ۹۴۱ ، ۹۴۲ ، ۹۴۳ ، ۹۴۴ ، ۹۴۵ ، ۹۴۶ ، ۹۴۷ ، ۹۴۸ ، ۹۴۹ ، ۹۵۰ ، ۹۵۱ ، ۹۵۲ ، ۹۵۳ ، ۹۵۴ ، ۹۵۵ ، ۹۵۶ ، ۹۵۷ ، ۹۵۸ ، ۹۵۹ ، ۹۶۰ ، ۹۶۱ ، ۹۶۲ ، ۹۶۳ ، ۹۶۴ ، ۹۶۵ ، ۹۶۶ ، ۹۶۷ ، ۹۶۸ ، ۹۶۹ ، ۹۷۰ ، ۹۷۱ ، ۹۷۲ ، ۹۷۳ ، ۹۷۴ ، ۹۷۵ ، ۹۷۶ ، ۹۷۷ ، ۹۷۸ ، ۹۷۹ ، ۹۸۰ ، ۹۸۱ ، ۹۸۲ ، ۹۸۳ ، ۹۸۴ ، ۹۸۵ ، ۹۸۶ ، ۹۸۷ ، ۹۸۸ ، ۹۸۹ ، ۹۹۰ ، ۹۹۱ ، ۹۹۲ ، ۹۹۳ ، ۹۹۴ ، ۹۹۵ ، ۹۹۶ ، ۹۹۷ ، ۹۹۸ ، ۹۹۹ ، ۱۰۰۰ ، ۱۰۰۱ ، ۱۰۰۲ ، ۱۰۰۳ ، ۱۰۰۴ ، ۱۰۰۵ ، ۱۰۰۶ ، ۱۰۰۷ ، ۱۰۰۸ ، ۱۰۰۹ ، ۱۰۱۰ ، ۱۰۱۱ ، ۱۰۱۲ ، ۱۰۱۳ ، ۱۰۱۴ ، ۱۰۱۵ ، ۱۰۱۶ ، ۱۰۱۷ ، ۱۰۱۸ ، ۱۰۱۹ ، ۱۰۲۰ ، ۱۰۲۱ ، ۱۰۲۲ ، ۱۰۲۳ ، ۱۰۲۴ ، ۱۰۲۵ ، ۱۰۲۶ ، ۱۰۲۷ ، ۱۰۲۸ ، ۱۰۲۹ ، ۱۰۳۰ ، ۱۰۳۱ ، ۱۰۳۲ ، ۱۰۳۳ ، ۱۰۳۴ ، ۱۰۳۵ ، ۱۰۳۶ ، ۱۰۳۷ ، ۱۰۳۸ ، ۱۰۳۹ ، ۱۰۴۰ ، ۱۰۴۱ ، ۱۰۴۲ ، ۱۰۴۳ ، ۱۰۴۴ ، ۱۰۴۵ ، ۱۰۴۶ ، ۱۰۴۷ ، ۱۰۴۸ ، ۱۰۴۹ ، ۱۰۵۰ ، ۱۰۵۱ ، ۱۰۵۲ ، ۱۰۵۳ ، ۱۰۵۴ ، ۱۰۵۵ ، ۱۰۵۶ ، ۱۰۵۷ ، ۱۰۵۸ ، ۱۰۵۹ ، ۱۰۶۰ ، ۱۰۶۱ ، ۱۰۶۲ ، ۱۰۶۳ ، ۱۰۶۴ ، ۱۰۶۵ ، ۱۰۶۶ ، ۱۰۶۷ ، ۱۰۶۸ ، ۱۰۶۹ ، ۱۰۷۰ ، ۱۰۷۱ ، ۱۰۷۲ ، ۱۰۷۳ ، ۱۰۷۴ ، ۱۰۷۵ ، ۱۰۷۶ ، ۱۰۷۷ ، ۱۰۷۸ ، ۱۰۷۹ ، ۱۰۸۰ ، ۱۰۸۱ ، ۱۰۸۲ ، ۱۰۸۳ ، ۱۰۸۴ ، ۱۰۸۵ ، ۱۰۸۶ ، ۱۰۸۷ ، ۱۰۸۸ ، ۱۰۸۹ ، ۱۰۹۰ ، ۱۰۹۱ ، ۱۰۹۲ ، ۱۰۹۳ ، ۱۰۹۴ ، ۱۰۹۵ ، ۱۰۹۶ ، ۱۰۹۷ ، ۱۰۹۸ ، ۱۰۹۹ ، ۱۱۰۰ ، ۱۱۰۱ ، ۱۱۰۲ ، ۱۱۰۳ ، ۱۱۰۴ ، ۱۱۰۵ ، ۱۱۰۶ ، ۱۱۰۷ ، ۱۱۰۸ ، ۱۱۰۹ ، ۱۱۱۰ ، ۱۱۱۱ ، ۱۱۱۲ ، ۱۱۱۳ ، ۱۱۱۴ ، ۱۱۱۵ ، ۱۱۱۶ ، ۱۱۱۷ ، ۱۱۱۸ ، ۱۱۱۹ ، ۱۱۲۰ ، ۱۱۲۱ ، ۱۱۲۲ ، ۱۱۲۳ ، ۱۱۲۴ ، ۱۱۲۵ ، ۱۱۲۶ ، ۱۱۲۷ ، ۱۱۲۸ ، ۱۱۲۹ ، ۱۱۳۰ ، ۱۱۳۱ ، ۱۱۳۲ ، ۱۱۳۳ ، ۱۱۳۴ ، ۱۱۳۵ ، ۱۱۳۶ ، ۱۱۳۷ ، ۱۱۳۸ ، ۱۱۳۹ ، ۱۱۴۰ ، ۱۱۴۱ ، ۱۱۴۲ ، ۱۱۴۳ ، ۱۱۴۴ ، ۱۱۴۵ ، ۱۱۴۶ ، ۱۱۴۷ ، ۱۱۴۸ ، ۱۱۴۹ ، ۱۱۵۰ ، ۱۱۵۱ ، ۱۱۵۲ ، ۱۱۵۳ ، ۱۱۵۴ ، ۱۱۵۵ ، ۱۱۵۶ ، ۱۱۵۷ ، ۱۱۵۸ ، ۱۱۵۹ ، ۱۱۶۰ ، ۱۱۶۱ ، ۱۱۶۲ ، ۱۱۶۳ ، ۱۱۶۴ ، ۱۱۶۵ ، ۱۱۶۶ ، ۱۱۶۷ ، ۱۱۶۸ ، ۱۱۶۹ ، ۱۱۷۰ ، ۱۱۷۱ ، ۱۱۷۲ ، ۱۱۷۳ ، ۱۱۷۴ ، ۱۱۷۵ ، ۱۱۷۶ ، ۱۱۷۷ ، ۱۱۷۸ ، ۱۱۷۹ ، ۱۱۸۰ ، ۱۱۸۱ ، ۱۱۸۲ ، ۱۱۸۳ ، ۱۱۸۴ ، ۱۱۸۵ ، ۱۱۸۶ ، ۱۱۸۷ ، ۱۱۸۸ ، ۱۱۸۹ ، ۱۱۹۰ ، ۱۱۹۱ ، ۱۱۹۲ ، ۱۱۹۳ ، ۱۱۹۴ ، ۱۱۹۵ ، ۱۱۹۶ ، ۱۱۹۷ ، ۱۱۹۸ ، ۱۱۹۹ ، ۱۲۰۰ ، ۱۲۰۱ ، ۱۲۰۲ ، ۱۲۰۳ ، ۱۲۰۴ ، ۱۲۰۵ ، ۱۲۰۶ ، ۱۲۰۷ ، ۱۲۰۸ ، ۱۲۰۹ ، ۱۲۱۰ ، ۱۲۱۱ ، ۱۲۱۲ ، ۱۲۱۳ ، ۱۲۱۴ ، ۱۲۱۵ ، ۱۲۱۶ ، ۱۲۱۷ ، ۱۲۱۸ ، ۱۲۱۹ ، ۱۲۲۰ ، ۱۲۲۱ ، ۱۲۲۲ ، ۱۲۲۳ ، ۱۲۲۴ ، ۱۲۲۵ ، ۱۲۲۶ ، ۱۲۲۷ ، ۱۲۲۸ ، ۱۲۲۹ ، ۱۲۳۰ ، ۱۲۳۱ ، ۱۲۳۲ ، ۱۲۳۳ ، ۱۲۳۴ ، ۱۲۳۵ ، ۱۲۳۶ ، ۱۲۳۷ ، ۱۲۳۸ ، ۱۲۳۹ ، ۱۲۴۰ ، ۱۲۴۱ ، ۱۲۴۲ ، ۱۲۴۳ ، ۱۲۴۴ ، ۱۲۴۵ ، ۱۲۴۶ ، ۱۲۴۷ ، ۱۲۴۸ ، ۱۲۴۹ ، ۱۲۵۰ ، ۱۲۵۱ ، ۱۲۵۲ ، ۱۲۵۳ ، ۱۲۵۴ ، ۱۲۵۵ ، ۱۲۵۶ ، ۱۲۵۷ ، ۱۲۵۸ ، ۱۲۵۹ ، ۱۲۶۰ ، ۱۲۶۱ ، ۱۲۶۲ ، ۱۲۶۳ ، ۱۲۶۴ ، ۱۲۶۵ ، ۱۲۶۶ ، ۱۲۶۷ ، ۱۲۶۸ ، ۱۲۶۹ ، ۱۲۷۰ ، ۱۲۷۱ ، ۱۲۷۲ ، ۱۲۷۳ ، ۱۲۷۴ ، ۱۲۷۵ ، ۱۲۷۶ ، ۱۲۷۷ ، ۱۲۷۸ ، ۱۲۷۹ ، ۱۲۸۰ ، ۱۲۸۱ ، ۱۲۸۲ ، ۱۲۸۳ ، ۱۲۸۴ ، ۱۲۸۵ ، ۱۲۸۶ ، ۱۲۸۷ ، ۱۲۸۸ ، ۱۲۸۹ ، ۱۲۹۰ ، ۱۲۹۱ ، ۱۲۹۲ ، ۱۲۹۳ ، ۱۲۹۴ ، ۱۲۹۵ ، ۱۲۹۶ ، ۱۲۹۷ ، ۱۲۹۸ ، ۱۲۹۹ ، ۱۳۰۰ ، ۱۳۰۱ ، ۱۳۰۲ ، ۱۳۰۳ ، ۱۳۰۴ ، ۱۳۰۵ ، ۱۳۰۶ ، ۱۳۰۷ ، ۱۳۰۸ ، ۱۳۰۹ ، ۱۳۱۰ ، ۱۳۱۱ ، ۱۳۱۲ ، ۱۳۱۳ ، ۱۳۱۴ ، ۱۳۱۵ ، ۱۳۱۶ ، ۱۳۱۷ ، ۱۳۱۸ ، ۱۳۱۹ ، ۱۳۲۰

عبادت در . بولا علم دینیله بیلمه سی واقعه مطابقتی ایله مشروطدر . الفاضلدن منظم اولان وجود لفظیه کلنجه : بو باده کی معلومات هم ممکنه ، هم محاله تعلق اید بیلر . وجودک دردنجیمی اولان وجود رقی که : کتابته تاند نسب معلومه استناد ایدر . بوده هر وقت وجود عینی به تأمین اسباب ایده جک شیلردن دکلدرد . بونلرک ویرمش اولدقنری معلومه صورت مطلقه ده وجود عینی به مطابقتی محافظه اتش معلومات نظریه باقیله ماز . وجود عینی تک وصف اولی خیالده بولونور ، سوکرا صیرا ذهنیه کایر .

خیاله (عما) دینیور . عما : انچه بولوط وهوا معناینده استعمال اولونورسده عما ، عینی ایله هوا دیک دکلدرد . خیالک هوا معنایسته آلیساندن مقصد : بو باده تصویر صالح برذهنیت ذمعی حاضر لامقدور . رسول اکرم بردوی به [الله نرده در] دیش ، بدوینک الی ایله سانی کوسرتمه سی اوزورنه [سن بنه اوله بیل] دیدکن صور ا اوراده بولونان جماعته دونه رک [بر بدوینکده توحیدی بویه اولور] بوپورمشدر . چونکه بر بدوی جناب حتی جلالت لایق بر خیال محققه تحیل ایده مژدی . بدوینک اشارتی توحید مقامه قائم بر توصیف الهی اولور دیمکدر .

دین خلو فانی خلق انجمن اول نرده ایدی . سوالنده [کان فی عما] بوپورولدی . بناء علیه وجود عینی تک بر وصفی عما ، یعنی خیال، وصف نانیسی (استوا) ، اوجنجیمی نزول و صعود [الی بصعد الکلام الطیب والعمل الصالح] دردنجیمی ده [وهوالله فی السموات والارض] آیتدن منظم و معنادر . بشنچی و سلف کینوت (وهو ممکن اینجا کتم [آیتده کی وصف که بوصف اوصاف

بو توصیه تک هیچ بر صلاحیتی و علمی استنادکاهی بوقدر و هیچ بر کیمسه تک بودرجه اساسی سوز ایچون آغیر اجاسی قابل دکلدرد . مکرکه بینی توتون ویا دیگر ذهن تخریب ایدن زهرئر طرفندن صولاتش اولسون .

توتونک ویردیک استراحت؛ حقیقی استراحت، یعنی قوت جمع و تضمینی recuperation دکلدرد . توتون ایچمکه انسان استراحت ایشدم صابیر . حال بوکه حقیقتده هیچ استراحت اتمه مندر ، بو حال صرف نارقوتونک تأثیریه وجوده کایر . دیگر مخدرات drogue کی توتونده آلدنچیدر . استعمالی drogue اعتیاددر . مضر تأثیراتی بیلن هیچ بر ذکا صاحبی کندنی توتونه قایدیرماز . توتون ملته شامل اولاجق ، بالخاصه قادین وچوجوقاری توتونک مضر و مخرب آفاندن قورویاجق بر عجلده لازمدر . توتون قوللانلر قهوه ویا جایده ایچمکده درلر . بویه لکه وجودلری دها جابوق سیرانیورلر . جای قهوه سحبه اوزدرنه تأثیر ایدر . جان صیقیتکی ، حدیدالزاجاق ، سیکریلک ، قاوناجاق هب جای قهوه تک تأثیردر . جای قهوه اویقوسزلی تولید ایدر ، اویاییق قالیاسه بویه اویقو دهرین اولماز . خیفیدر و recuperation دکلدرد . آتخیق اویقو زماننده درکه وجودک سخت اوزرنده ایشله مهنه خادم مراکز عصبیه قوت آلدنچش اولور . یورغون کیمسلر سیکریلدر . منطقسز ، محاکم سز اولور ، هر شیشه قصور بولورلر ، دائما قاوناجیه حاضر درلر ، دائما کوبورورلر . هیچ بر شیشه نمون اولمازلر . کیم بیلر بلکه عمومی حریرک تعجیلنه محارب دوللرک قضاچه جای قهوه استعمالی سبب اولمشدر . قهوه وچایده برر drogue درلر . استعمالی دیگر drogue لری کی سحبه اوزدرنه مضر اولارق تأثیر ایدر . چوق شکرکه علیلکتمزک (آمریکالک)

معارف مؤسسه لری توتون علیه وضعیت آلیورلر . موسکینام قوللورنده جیغاره علیه بروجه آتی تعلیمات واردر :
زمناسیتیکخانه و سپور ساحه لرده توتون استعمالی نموندر . توتون قوللانان برطابه ؛ هیچ بر آتله نیکیمه ، مناقشه غروپلرینه داخل اولماز ، قوللر خطیب موعظه ، علمی قلوب اعضالنه ، طلبه درنکی ریاسته ، الحاصل صفت تمثیلیه حائر هیچ بر موعظه انتخاب ایدیه من . بو نظامیه رعایت اتمه نلرک قیدی ترقین ایدیلر . بوقوللر کی دها بر جوق مکتبلرده جیغاره علیه شدتلی مجالده بولونولتده در . بر نوع زهردن عبارت اولان توتون خلقه اویله مختلف جاذب و لطیف شکلرله کوسر بیلورکه بو سوزلر لریله طیرناقلری حذف ایدیلش بولونور . بوزهر صایحیاری مضر تجارتلرینک سوک زمانده آلیش اولدییی وسعتدن سوکدرجه بوپورلمکده درلر : قادینلری ده جیغاره به جذب ایشدکلی ، توتون تجارتلرک سوک سنه ظرفده ۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰ تجارتلرک دولاراق ایش یادیقی بر سنه ظرفده اعمال اولونان جیغاره و برو عددنک ۷۵ میلیاره جیقدیق کال توتونه قربان کیدن خلقت کتزی نظر اعتباره آلتنجه هیچ شهبه سز که توتون دینلن زهری ، نسل بشری اک زیاده تخریب ایدن دشمنلرک باشی عداوتک مبالغه دکلدرد . توتون قلی ، جکرلری رهبرلر ، بدایه سیکریلری بر باد ایدر . توتون ، ایچنلری طبعی مسکرات کی نمون ایدر وچائی یابار . طبیعی عکس تأثیری بونشنه تعقیب ایتکده کیکمیز . سیکریلر حال طبیعی رجوع ایدنجه انسان راحتسز ، تیرمه ، صادساق و بورغون اولور ، کندنی سفیل ، آبدال حسن ایدر . تسلی بولمی ایچون تکرار نوتدورملک مجبوریتده در . حیات

بريك خاطر لائىسى مناسبتيله :

حافظ شيرازى نك :

اكر آن ترك شيرازى بدست آرد دل مارا
بخال هندویش بخشم سمرقند و بخارا
مطلعيه باشالاين و شيرازدهكى تورك كوزه لارندن
ماشقانه شكافى حاوى اولان مشهور غزلى-بيليم
نه مناسبتله سگين كون - خاطر مه كلى .

« او ، شيرازى تورك كوزه لى كوكلىزى آلد
ايدر ، قلمىزى قليب ايله مك لطفنده بولونورسه
خال هندوسنه ، يعنى هندى كى سياحه بولونان
بنه سمرقند ايله بخاراى قديم ايلهرم ، مانندهكى
بومطلعي قعيب ايدن ابيات اراستند :

فغان كين لوليان شوخ شيرين كار شهر آشوب
چنان بردن صبر ازل كه تركان خوان يغمارا

يعنى نظر دقتى جاب ايتدى .

حافظه بويته ديوركه : « شهر خلقى باشند
چقار تاجى درجه د لطيف و اويناق اولان (لولى)
لك الدن فرهاد توركلر » (خوان يغمارى)
ناصيل قابوب كوتور و بورلرسه بولنده كوكلر دهكى
سبر و تخملى اوصورته يغما ايدىورلر .

بورادهكى (خوان يغما) ايله اسكى توركلرك
عادتنن بولونان (شولن) يعنى عمومى ضيافت
آراستنده مناسبت بولدىم ايچين براز تدقيقات بايديم .
(لولى) و (لولو) گله لرى ، چنتاى لنتنك تفسيرينه
كورده : فاحشه ، چكانه ، زن رفاصه ، برهان
قالمك توضيحه نظر آرد : جذامى ، نى چا ،
ديلنجى معنارينه كلدېكى كى ظرف و لطيفه بازك
مفهومى افاده ايدر امش .

سودى مرحومده حافظ ديوانى شرحنده بو
لفظ ايچين : « عجمده بر طائفه در كه قه كوزى و قه قاشلى
سپه چرده اولورلر و جله سى سازنده و كوشنده اولورلر »

بويه سكر - بويه لرى توتونك اسهارنى ذلتنده
ذهن لرى پير ايتيرلر ، اخلاق لرى تحريپ ايدرلر ،
مفسكوره لرى ترك ايدرلر ، غايه لرى قدا ايدرلر .
خسته لقارى چوقاير ، حيا لرى قيصاير .
توتون عليشه جميتلر قوروقلنده ، بيانامه ل
داغيد لقتددر . بر بيانامه ده :

« جاهير متعدهده ميلونلرجه قن وازدر .
بوقيزلر شيمدليك كيمى اوده ، كيمى مكشيد ، كيمى
ايشيده بولونورلر . باقىنده اولنه چكلر ، قادين
اولاجقار ، آنا اولاجقاردر . توتون قوللانان
آدامارله اولتيرلرسه بوقيزلر بر جوق بلالره كرفتار
اولاجقاردر ، اوسته لك چوقوقلر ده بابالرينك
زهرلى يبنه توارث ايدنه چكلر .. ايلج .. »

ديند كدن سوكر توتون قوللانان برا ككلك
اني قوجه اولامايه چغنده قرار قيلينور . توتون
قوللانان قادينلر ايله نالغ وظيفه سنى يارم ياقمه
محكوم زواللرلر مش (مش) ديورم . چونكه مسئله
صلاحيت خارجنده طبعي رمنسله در . بيانامه محروى ده
سببى سوله ميور .

ديكر بر حوايه كوره بروقلىن تراموايلر ده
قادينلر توتون استعماله بلديه رئيسى طرفندن رسماً
مساعده ايدلشدر . بومساعده دن سوكر تراموايلر ده
ترياكى ميس و ميسيسارك آل چانطه لردن جيچيلى
يچيلى قوطولر ايچنده چيناره و ... ببوللر
چقارده ق توتورده كلى كورولمكده امش .
بناء عليه بومدى خاغلر دنيانك لك نفيس توتوشندن
- كه توركيه توتونيدر - محروم براقامق ايچون
بو سنه ۵۰ ميلون تخمين اولونان حصصونلر
كله چك سنه يوز ميلون كيلوبه چقارمالى يز .

رئيس مطهر

ديور . شو اوچ شرحك مجموعندن و حافظك
بشدهكى توسيفاتدن آكلا شيلاجنه كوره لولير
قاره قاشلى ، قاره كوزلو ، كوزل ، اويناق
كيسلر مش ، خواننده لك ، سازنده لك ، رفاصه
ايدرلر ، ديگه بلر و سيرايله بلر ، مقنون و منجذب
قيلارلر مش .

(خوان يغما) يكلنجيه : سودى اقدى بونك ايچين ده
« بيرلرده و دوكونلرده يغما ايچين ديزل چقاردر »
معلوماتى و بريور ، برهان قاطع ايسه : « .. اول
طعامه دينوركه سلاطين دوكونلرده وسائر بعض كيار
و كرما پشور دوب جلايه صاى عام ايدرلر هر كيم
اولورس كاوب تناول ايدرلر ... اوچاقو طائفه - نك
[بكيچيريك] سرايه تاراج ايله كلى طعامه اطلاق
نفايت ملايدر »

تقصيلاى و بريور .

بويه عمومى سفرلردهكى يكلرك قاييشيله امش
ايله كوكلردن صبر و قرارك آليتوب كوتوروله سى
آراستندهكى وجهه بك شاعرانه اولوب اولاندينى
نظر مطالعه يه اتق ايسته ميورم . (خوان يغما)
ايله شولن ، شيلان ، طوى تعبير ايديان اسكى تورك
ضيافتلى يبنده بر مناسبت بولوندينى عرض ايتك
املنده يم .

فاضل مدقق كوبرى زاده فؤاد بك افنديك
(تورك ادبى تاريخى) اسلى اترنده ده يازيلدينى
وجهه اسكى توركلرك معين زمانلرده و بريور
عمومى ضيافتلى و اردى . بوضايقه شولن ، يا خود
شيلان ، يا خود طوى تعبير ايدرلر . شوللرده
آت [*] و قوبون كى حيوانلر كيلير ، آوانلر ده

[*] كوچك وزنده (شوك) كلمه سنك بوروك
آت مناسه كلدېكى ، خاصه استنديارك بېنديكى آت
اسى اولدى برهان قاطعه محرر . استنديارك تورك
خاقانى اولاسه ، شوللرده آتده كيله سنه ، شولن
ايله شوك كلدې آراستنده ياقينق بولوناسه كوره
بو جهته تدقيقه شايدر سانيم .

بولنده علاوه ايدباير ، كباير بايلوب به نيابير ،
سوچى ، يعنى شرابلر و قيعيزلر ايچيبايردى . شوللرده
اوزانلر ، يعنى شاعرلرده بولونورلر ، قوبوزده نيابن
سازلرلى چالوب ترنم ايدرلر . ترنم ايتدكلرى
شعرلر ، اولجه دى موضوعلر دائر ايدى ، صوكرالى
شولن صاحبك - تاييشى حاوى اولوردى . مسلمانلر لك

توركلر آراستنده آتشايله تورك خاقانلرينك اترنده
حكومت ايتيه باشلاهارلى اوزدرينه شوللرده
يچم شاعرلرينك قصيده اوقومارى و يچم موسيقى
شائسلرينك چالوب چاغيرمالر عادت اولمشدى .
توركلردن مصرده سلطنت تاسيس ايله مش
و ۲۴۰ تاريخنده وفات ايتش اولان (احمد بن
طولون) كده بويه عمومى بر سفره سى و اردى .

ابن خلكان (وفات الاعيان) نده مشارايله ايچين
« و كانت له مائدة يحضرها كل يوم الخواص والعامة »
ديوركه « ابن طولونك هر كون قورولور بر سفره سى
و اردى . خواص و عوامدن هر كس كلير ، اوراده
يك ردى » ديكدر .

مافى عباىلى حكومتك يكيچرى دورنده و علوفه
توزيلى صبراسندهده چوربا ايله پلاوزدردن عبارت
بريك حاضر لايير و هراور تانك افرادى قوشاى
يك قابارى آلوب شيمدېكى ضربخانه ميدانده
ردى .

ديك كه بدايه (شولن) ده نيابن و خاقانلرله
خانلر طرفندن و يريلن ضيافتلر ، سوكرادن (خوان
يغما) نامى آتش و بالكر حكمدارلر دكل ، اعيان
و اشرف طرفندن ده چكلمش .

ضيا پاشا مرحومده (خرايات) ك (احوال
شعراى ايران) فصلنده (محمود غزنوى) نك رئيس
الشعراسى (عنصرى) نك آناى حقهده بو تعبيرى
قوللامش ، او اترلردهكى مضمونلر لك شعراى
اخلاف طرفندن قاييشيلمق سورتيله اتغال ايدلديكى

بازدید قضاة دلارا
اغلافة اولدی خوان یقا

بیتله ایما ایله مشدر .

ایشته بریتک تخطر و تدقیقندن چقان تاریخی
نتیجه قدامتک دیوانلری بویولده تبع اولولسه ایچیه
معلومات تاریخیه الده ایله بیایر .

ظاهر

مغفل ادبی

جمهوریت مارشی

یورده بر قوطلو کونش طوغدی اراده گه بو کون
یوروی تورک! او بو یوک توری شفقار کورسون،
یایمین عالمده، تاریخ ابدی عزمک ایچون
حیرت ایستین ده حضورنده باش اکین تورکک ..

یشار البت قوجه بر ظلمی بیقان برملت ..
باشاسین تورکیانک حق بولی: جمهوریت ..

قانی برسلطنتک زنجیری بوینکده ایکن
دوغدی برکون ظفرک؛ شرقه متین عن مکدن،
غریبه دوزخو یورودک طبعی کونشار کی سن،
مدیتله قوجاقلاشدی بو یوک مفکوره ک

ارتجاعک بری بوق! آکلادیلر تولکک کده .
قان قوسان اسکی ییلانلر یاشاماز کولکک کده

ایشته کولکده ظفرلر دولو تورکک اوجاغی
دیور اولادینه؛ نشه یله آجیلش قوجاغی،
- جالینشک چته بکیزه وطنک هر بوجاغی
یمیشیل یوردیکیز اولسون مدنیت طوراغی

دورمایک! آجیدیکیز حق بولی تعقیب ایدیکیز
دوغمه بیک هیچ کوی ای شانی اوغولر کیدیکیز!

✽

انقلابک یکی افقنده باقک استقبال :

بکله یور، ملته آغوشی آجشده هلال ...
باشاسین یورده شرفار داغیان استقلال،

باشاسین حق یوله رهبرلک ایدن شانی کال !!

یشار عزمیه بو یوک ظلمی کومهن برملت ..
باشاسین تورکیانک حق بولی: جمهوریت !!

اوده مشلی

م . معمر

طاهر بک افندی استاد بک ۶۶ نجی نسخه ده
مندرج غزله

نظیره

املارم سولو یورکلشن خیالده
آجیلدی غنجه هجران سرشک آلمده
المی عمریمی تعقیب ایدوب املارله
ایکیتیلر یاراتان هستی مالامده،
سراب نشووه کی بولدم زمان زمان ای عشق!
امید ایچنده کی آلام . زولمده
کوزلککله تیلی بولان زوالی کوکل
ضیای وسالت آزار افق برظالمده
سنگ صفای وسالت کلیرده یادیه آه
اریکتر قورارم بوسه دن؛ لیلانده
سای نشووه بران برر شهاب حزین
طوغان هر آه تحسیر نیم شو حالده
بو کون یار شایم خزان حزن اولدی
آجیلدی غنجه هجران سرشک آلمده

اوده مشلی : م . معمر

کشمیری کوزه لایکلر

اسکی ادبی اثرلری تبع ایدارلرک انی بیلیرلرکه
سرلوحه مزاولان و کشمیری، قلمبری، اسمر کوزده لی
معانسه کلیر. غالب دده مرحوم، (عشق) ی تصویر
ایدرکن اونک اسمر زنگینی شسوا یکی بیتی ایله
آکلامتی ایسته مش و بوکلای تام برنده قوللا مشدر :

بر ماه رخ سیاه چرده
چون آب بقا ورای پرده
خط ، جوهر سبز آب ششیر
مہتاب سیاه ، بهار کشمیر [۱]

بر بوراده جلا یادا غار بک غرب انکلر نده کی
« کشمیر » افقارنده طوغان کوزده لایک بدیه لرندن
بحث ایدم جکیز . بو بدیه لرندن بر قسمتی ظاهر بک
افندی استادم مغفلک برنجی جلدنده فارغلمیزه
هدیه ایتمیشدی .

بونلرک مدعی ؛ دیوانی باشدن باشه ادبی
ورجهان وادی بر کوزده لایک اولان « غنی » کشمیری
آدی بوکسک شاعرده . بو علوی دوشونجه لی
شاعرک ترجمه حالی، محفلک برنجی جلدنده مفصل
یازیلش اولادیندن بر اونی اختصار ایله اکتفا
ایده جکیز :

« غنی » کشمیری ک اصل اسبی « محمد طاهر » ده .
کشمیرده طوغش، بویمونی ، اوقومش، « محسن
قانی » به انتساب ایچش ، زماننده ادبیاتک مهم

[۱] شیخ غالب مرحوم بویتار یله « غنی » ک آدی
پوزلی اولقه برار سیاه چرده، یعنی اسمرجه بولونمیش
وربربور . سوکرا ار اسمرلک ایچنده کی « آبی یوز لک »،
قارا کافر آرقه سنده برده نشین اولمیش . سوله تیلان
« آب حیات » « بکره دیکنی ییلدیر یوز » .

« کذا عشقک یاناغنده کی خطی صو وریش بریقلمده کی
« جوهر سبز » ، یعنی « نه یورنه بکزه تهرک اوخاطک
سیاهق ایچنده کی بارلاقلندن سیاه بر مہتاب تمیل
ایدیور و کشمیر خطه سیکارینه بکزه تیور . چونکه
کشمیر « اسمر کوزده لایکله مشورده » .

بروکتی عد ایدیان نصوفه دده کندی کی کوستره
مشدر . « غنی » کله سنک ایچید حسابیه ارا نه ایتدیکی
۱۰۶۰۰ هـ سنه سنده نظم ایله اشتغالیه باشلامش ،
دیوانلک مقدمه سنده تاریخ و فانی مشدر اولیق
اوزره مذکور قلمبه لک کوستره دیک (۱۰۷۹ هـ)
تاریخنده ارنحال ایله مشدر .

« صائب تبریزی » غنی ایله کوروش مشش
وایکی یوز بیتنی متحجبات دقتینه قید ایچش . غنی
غزای قلبه مالک اولدیفنی :

« سی روزی برنی دارد مرا از جای خویش
آب رو چون شمع ی برزم ولی بر پای خویش
ترجمه می :

وزق اندیشه می شوکا ، بوکا کیدوب یوز صوبی
دوکل ایچون نجی برمدن قیبله آغاز . « اوت : بنده
آب رو بی دوکم ، قنط موم ککی کندی آیتمه . »
بیتله افاده ایله دیک کی هند پادشاهک دعوتنه

عدم اجابتله علوطبع و عزت نفسی فعلا کده اثبات
ایتمشدر .

دیوانی ، شاکردی « مسلم » طرفندن جمع
۱۲۸۸ « تاریخنده هندوستانک » کاتبور « شهرنده
طبع ایدیلشدر . روایت کورده « غنی » کشمیری
یوز بیک بیت یازمش، ایکی بیک بیتنی بیاضه چکمش،
قالانلری حو ایتمشدر . بو روایت عجم مبالغه می ده
اولا بیایر . چونکه بر شاعرک ۹۸۰۰۰ بیتنی ایچا
ایجمه می اینتایلیر شی نکادر .

دیوانندن بعض بدایی پارچه لرک ترجمه سنده
باشلامادن اول ترجمه اصولاری حقنده کی فکر نریمیزی
سوله یلم :

دیوردرلرک : ترجمه ؛ غله ، کله اولمالیدر .
اگر مترجم کندندن بعض کله لر علاوه ایدرسه
مؤلفک حقنه تجاوز ایدیلش اولور . شمس الدین
سامی بک مرحوم ، امری « الفیفسک قصیده سی
ترجمه ایدرکن بو فیکری الزام ایشدیکنی یازدیفنی

بر مقدمه ایلری سورو بود .

بو طرزده کی ترجمه مخالف بر صنفده دیور که :

ترجمه دن مقصد روح معنادر ، روح معنا آکلا شید قدن صوکر اونی کندیزدن کله لر علاوه سیه باشقه بر لسانه نقل اتمه لی بز ، بویه یاغازه سی ترجمهده شیوه سز لکله حصوله کلیر . کوردولیور که : هر ایکی صنف مترجم لک دلایلی قوتلیدر .

بویکی مخالف فکره قارشو شیوه نه بیلیر که : بر لسانی وسط درجهده آکلایان ، لغت یاردمیه اوندن حریفاً ترجمه یابیلیر . لکن مالاً ترجمه ، وقوف جزئی ایلله اولاماز . طاهر بک (هند ماسالاری) اثرنده اولدیی کی هم اصلنده کی معنای غیب اتمه مک ، هرده ترجمهده شیوه نی محافظه اتمک ایچین مترجمک ایکی لساندهده احاطه کلبه سی اولایلیر .

بز تحلیل ، قسماً ده تنقیدی بر ترجمه اصولی تعقیب ایده جکمز دن ایکنجی طرز ی قبول ایلهمک مجبور یئندمز .

چونکه ترجمه ایده جکمز یارچله ر عجم لسانک روحی تمثیل ایدن استعاره لرله ، مشهور مثل شکلنده کی اصطلاح لرله طولو اولان ادبی برآردن مقبلسدر .

بونلری دیلزه نقل ایچون شیوه مزه موافق بر ترجمه مه نودی تعقیب اتمک لازمدر . بوندن باشقه کله لرک ، ترکیب لک معنای یی ده قسماً ایضاحه چالیشه جغز .

مابندی وار

م.م. معیر

مجله تاریخی و معارفی

(طبقات المفسرين) دن:

اوجنجی طبقه

بو طبقه نی تشکیل ایدنلر اقول صحابه و تابعینی جمع وتلفیق ایده رک بر تفسیر میدان کتیرن ادباب همدر که بوجه آیدر :

شعبة بن الحجاج (۱۶۰) یزید بن هارون (۲۱۷) عبدالرزاق (۲۱۱) آدم بن ایاس (۲۲۰) اسحاق بن راهویه (۲۳۸) ابوبکر بن ابی شیبه (۳۳۵) سفیان بن عینه (۱۹۸) وکیع بن الجراح (۱۹۷) . وکیع بن الجراح ، شیوخ شافعیه دن اولوب قرق دفعه حج ، قرق بیک دینار تصدق واون بیک حدیث روایت ایلهمشدی . هر کیجه قرآن کریمی ختم ایدردی . ۱۹۷ تاریخنده وفات ایددی . بو اوجنجی طبقه ی زماناً یاقین اولدقری حاله مسلکاً اوزاق بولونان بعض مفسرین داهار وادر که اولرده شونلردر :

محمد بن المستنیر

ادیده (سیویه) ک تلخیص اولوب عشق عرفان ایلله صاحب لاین درسه هر کس دن اول کلدیی ایچون سیویه کندینه « انت قطرب اللیل » [۱] دعش ، اوده بولقبه اشتهار ایلهمشدی . بر جوق آثار ادبی هسندن باشقه (معانی القرآن) نامنده بر تفسیری واردر . وفاتی ۲۰۶ دهر .

یحیی بن زیاد

نحو جیلر آراسنده (فراء) لقبه طایفه منش اولان بو ذاتک آثار سائر هسندن ماعدا (معانی القرآن)

[۱] القطرب : بضم الفاء والراء بر فروش آیدر وعند البعض بر بوجدر که کیجه اصلا اوپوماز ، جولان ایدر - اختری .

برغملی جودت افندی مرحوم

(تفسیرلر ومفسرلر) نامنده کی بر اثری مجموعه یه درج اتمکده اولدیمیز برغملی جودت افندی ده وفات ایلهمش .

مرحوم ، برغملک علی بکلی قره سنده ۱۲۹۰ سنه عجره سنده طوغش ، پدری حسین عشق افندی نامنده بر ذات ایش .

جودت افندی ، مقدمات علوم ی برغمه ده اوقومش ، صوکر استابوله کلش ، ایاصوفیه درسا ملزندن اکیلی ابرهیم افندی ک درسته دوام ایده رک ۱۳۰۷ تاریخنده اجازنامه آلمش ، ۱۳۱۵ سنه سنده کندیسی تدریسه باشلامش ، مختلف درجه ده کی مدارسک معلمک ، مفتشک ومدرس لکنده بولونمشدی . بر آراقده ملفی دارالحکمة الاسلامیه یه اعضا اولمش ، مقالات مهمه سیه (جریده علمی) صحیفه لر یی تزیین ایلهمشدی .

مدارسک الفاسی اشتهارده مدرسه سلجانیه مدرسلرندن ایدی . اورادن الهیات فاکولته سی تفسیر و تاریخ تفسیر مدرسلکنه نقل وتعیین اولوندی . کرک تفسیره ، کرک تاریخ تفسیره اولان وقوفی درج ایده کلدیکمز وان شاء الله اکمل ایلهمه جکمز - (تفسیرلر ومفسرلر) عنوانلی اثر معتبری ایلله اثبات ایددی .

مرحوم ، علوم دینی ده کی اختصاصی قدرادنی معلوماتی ده حائز و ذوق سلیم ادبی یه مالک ، شوخ مشرب ، نکه بر داز ، مضمون اشتهار ذات ایدی . مخفله تورکیه برغز لیلله فارسی رتخیبسی مندر جدر که ایکسی ده ایجه قیقتلیدر . ارنحالی علم ایچین ده ، ادبیات ایچین ده بررخه در . ۹۲۶ کانون نایسنک . ۳۳۰ یی جمه اریه سی کونی قزیل طور اقلده وفات ایلهمش ، نعش محترمی بازار کونی احباب و اداسیله طلبه سنک دوش احترامنه

اسمعی بر تفسیری واردر . سلجانیه کی کتبخانه ده محفوظ اولان ویندادی وهی افندی ک کتابلری ایچندن مایه اولونان بو تفسیردن بک جوق استفاده ایدتم .

یحیی بن زیادک وفاتی ۲۰۷ تاریخنده در .

محمد بن یزید بن عبدالاکبر البصری

برسور واسم وکنیه سیه طانیامادیمیز بو ذات ، بصریون آراسنده (مبرد) دیدیکمز امام ادبدر . (معانی القرآن) نامنده بر تفسیری (اعراب القرآن) اسمنده دیگر بر اثری واردر که مسلکجه ادبدر . مبردک (کامل) ادلی باشقه برکتانی داهار وادر که ظنمه باب الادبه شیمدی یه قدر ایکنجی بر فصلی یازیلماشدر .

وفاتی ۲۵۸ دهر .

احمد بن یحیی بن زیاد بن سیار

نحات کوفه آراسنده (ثعلب) لقبه اشتهار ایدن بو ذاتک ده (معانی القرآن) اسمعی وتفسیردن بر اثری واردر که اجتهادات نحوه یه دایر بک جوق اجتهاداتی عتویدر . اخلاقی طرفندن مذهبی اولق اوزره اعلان اولونور . وفاتی ۲۹۱ دهر .

عبدالله بن مسلم بن قتیبه الدینوری

(معارف) و (ادب الکاتب) کی قیمتدار اثر لک صاحب اولان بو ذاتک (غریب القرآن) و (مشکل القرآن) عنوانلی ایکی اثری ده واردر که مسلک اعتباریه نحو ، لغت و ادبه متداثردر . وفاتی ۲۹۶ دهر .

برغملی هردت

اولارق بحر ای جدید قبرستانه کورتورولش
واوراده آغوش ترابه، خایر.. مغفرت رب وها به
تودیع اولونمشدر. رحمة الله علیه رحمة واسعة.

تاریخ ارتعالی:

کتبی قناملکنه
قاریچی چیقین اوکا
مطره فوئدر:
جودت عرفانیاه
لطف عمیم آله
برغملی اولدی آه
۱۳۴۴

ظاهر

لیلیا چولنده بویوک بر سیاحت

[لیکن نسیه دن مایه د وختام]

حسنی بکک کوفراده فضلہ طوره بیلمه سی
آنحی سنوسی رؤسندن آلدینی (اعتمادنامه) لر
سایه سنده ایدی. کاروانی محتاج اولدینی استراحت
کوردکن صکره بوله چیمانی دوشونیوردی. فقط
کونک برنده خبر آلدی که برفرانسر هیئت سفره سی
شیمدی به قدر کشف ایدیله مش وحسنی بکک
تدقیق اتمک ایستدی (سارا) قوبوسنه واصل
اولمشدی. شو خبر بتون تصوراتی آلت اوست
ایندی. مصرک جنوب غربی سنده کائن اولدینی
بک مهم بر صورتده روایت ایدیلن واحینی بولق
امیدیه یولی ده کیشدرمه قرار و بردی.

انکلیز جغرافیا شناسلردن (هاردینگ کنتغ)
۱۹۱۳ سنه سنده نشر ایتمدی « برلیرک معلوماته
کوره لیلیا چول » اسمنده اثرنده (کوفرا)
ایله (مرزا) آره سنده یاغورلردن صوکر صوی
وچنلری حاوی اولان (اووا) واحه سنک موجود
اولدینی سوبله یوردی.

دیگر طرفدن آلمان سیاحی (ژوستوس برت)
طرفدن تنظیم ایدیلن خریطه ده (۲۱، ۵۱) و (۲۳، ۳)
عصرلرینده، اسمسز ایکی واحه کوستلشدی.

ایشته غیر واضح معلومات ایله مصرلی سیاح، مجهوله
دوغری آیلمایه قرار و بردی: بونک ایچین
دیورکه:

« بواکی واحه نی کشف اتمک موفق اولدیم
تقدیرده بونلرک تملکتم ایچون فوق العاده اهمیت
کسب ایدم چکندن امین ایدم. زیرا لیلیا چولک
شیمدی به قدر کشف ایدلماش مناطقه دخولی
تسهیل ایدم چک بر بولک تاسیسه مدار اوله جقدی. »
حسنی بک دهوه صاحبلیله اوزون مذاکره دن
وکوفراده کی دوستلرینه و کندی سنک حرکتی نعمت
عظما تاقی ایدن متعصبانه اوداع دیدکن صکره
سکز سنه اول امحا ایدیلن بر کاروانک تعقیب
ایتمک استقامته دوغری یورومک اوزره حرکت
اسرینی و بردی.

حرارتک تحمل فرسا اولماسه رغماً کاروان بر
قاج کون دهه، کوندوز یورویشلرینه دوام
ایدیور. حسنی بک یول آرقه داشلری حقنده
باقکنز نه دیور:

« بر سیاحت اثنا سنده دهوه چی باشلی باشنه
بر تدقیق و تتبع مؤضی اولایلیر. بر بدو سنک
آته کوستردیکی علاقه قدو، دهوه چی ده حیوانه
مربوطدر. صاحی تفتی ایدرسه دهوه دهه جساتله
یورور. علی الاکثر شرقی قیلده، چیرکین فقط
جسور حیوانک مزایای یادیایلیر. مدح، غریب
تعبیرات ایله پاییلیر، دهوه ده بوندن خوشلاتیر
کی کورونور.

دهوه چی حیوانی، قوم اوزرنده کی آق
ایزلردن درحال طانیر. بوندن باشقه عین اصول
ایله نسبی تعیین ایدیلیر. دهه طوغروسو هر جنس
دهوه نلک آق ایزلرنده، کندیسینی دیکرلردن
تفریق ایتدیره چک خصوصیت وارد.

دهوه لرک نقل ایدم چکی اشپانک نقلی ۱۲۵

سلسله سی مشاهده ایدمک. برمدت صکره کونش
اورتالی پنه ضیابه غرق ایتمشدی. کاروانک
کریسته قلوب، شیمدی به قدر موهم طن ایتدیکم
طاغری تماشایه قوبولم. شو تماشایه پایدیغ
فدا کارنلرک، چکدیکم صیقیتلرک مکافاتی ایدی.
چونکه آرادینمی بولشدم: بو طاغیر مجهول
واحهلردن برنجیسته عاند وادیلرک ایلر سنده کائن
ایدی. نهایت (آرکون) نلک اسرارینه واقف
اولا جقدم.

(آرکون) سلسله سی غروطی الشکل صاغلردن
عبارت اولوب غایت مثبت بر وادی نی حاوی دی.
بورالده هیچ بر کوی یوقدر. پالکنز سنه نلک
بر قسمنده، سورولر نی اوتلاتمه کلن بدویلر
کورولور. چول ساکنلری، کیدی طیفامنی
صورتیه حیوانلر نی وادی به قاپیلیر. اوج آی
صوکر اعودت ایتدکاری وقت سورولر نی بر اقدقلری
وضعته بولورلر.

سلسله جبالک، شمال - جنوب استقامتده
۱۶ کیلومتره یونجه امتداد ایتسه مقابل شرق -
غرب استقامتده، ۱۹ کیلومتره اوزونلانی وارد.
بو واحه نلک اهمیتی فوق العاده در: شیمدی به قدر
هیچ کیسه چولک بو قسمنده صو منبعلرک
موجودیتدن خبردار دکلدی و بو یوزدن بر هیئت
علمیه ویا عسکریه چوله داخل اولامامشدی.
برنجی واحه نی کشف ایتدیکندن طولانی
فوق العاده متحس اولان حسنی بک ایکنجیسی
(اووانا) نی آرامایه تشبث ایدتیور. فقط نیشان
اینک صو کیدر، صیجاقلر بتون شدتیه حکم فرما.
کاروان سنه کیجه یورویشلرینه باشلا یور:

« کیجه سیاحت اتمکده فوق العاده محسنت
وارد. زیرا اصغری اوله رق اون ایکی ساعت
یورولمق سزین یورونه یایلیر. بلا فاصله ۱۳ ویا ۱۴

الی ۱۵۰ کیلور. لیکن تجربه دیدم بر سیاح
هر صبح بولکری اوصورتیه تنظیم ایدرکه بر کون
اول فضلہ یوک طاشیلان بر دهوه نلک ایتدی
کونکی حوله سی خفیفله مش اولسون.

ممکن اولدینی زمان، دهوه لر اوت وادیا ایله
بیسله نیر. عکسی تقدیرده کونده ایکی دفعه ایکی
آوچ طولوسی قورو خورما و بریلیر. وسطی
اولارق هر بری یکر می بئسنه قوللایلیر، قیمت لیده
اللی الی یوز دولوردر.

دهوه نلک قناعتکارانی شایان حیرتدر. قیشین
اون بش، یازین اون، اون ایکی کون صو
ایچمک سزین یورویشیلیر. یورغونلقدن بی تاب
دوشوب یولده قالاچ اولورسه، اضطرابانه
نهایت ورمک ایچون صاحی طرفندن کسایلیر.

« بر کاروان صو سزله معروض قالدینی وقت
رئیس الک ضعیف دهوه لری کیدیر. معده لرده
قالان الک اوقاق صو قطره لری چیقاریلیر. باشقه
چاره اولما یجه، سیاحلر بعض کره حیوانلر سنک
صیجاقلر قانلر نی ایچمک قرار و برلر. بوهدهش
ایچکی - که بر قضا زده نلک تسکین حرارت ایچون
ایچمک ایستدیکی ده کیز صوی کی - حرارتی
تشدید اتمکدن باشقه بر شیه یاراماز.

سیاحتک بو قسمنده کاروان صوک درجه
صیقیتی چکیور. کیجه لپن شدتی بر آواز،
کوندوزین بوغوی بر صیجاقلر او درجه ده که
یکری درت ساعت طرفده آنحی درت ساعت
استراحت قابل اولور یور، فقط شو یورغونلکم مکافاتی
چوق کجه دن اله ایدیلیرور:

« بر صبح شفقندن براز اول، مشکلا تله
قوم تهلر نی کچدکن صو کرا، بردن بره اوزاقده
سیلک تمامیه ستر ایدم دیک و هیئت مجموعه سی
اعتباریه، اسکی دره یکی شاتولر نه بک زین بر طاغ

ساعت پروردیگمز جوق واقع اولمشدی. (اووانا) ایله (آردی) آراسنده بيله ۶۴ کیلومتروبی بردن ۱۴ بوجوق ساعتده قطع ایتشدک.

کوندوزك بوغیچی صیجانندن صوگرا (یعنی) بعدالزوال درت ایله آلتی آرامی کاروان حرکتیه یاشلار، آنجیق طلوع شمسده توقف ایدردی. مشکل وقت کیجه ساعت اون ایله صیاح برآزاسیدر. ایسته اوزمان انسانلر و حیوانلرک درمانسزلیق زمانیدر. بو ساعتده؛ ایدی اووقو ایله اولوم قدر هیچ بر شیک شایان آرزو اولمادیغنی حسن ایدیوردیم.

آدم آتقی هان هان عیدم الامکاندر، عزم و اراده سنک بتون قوتیه، بورغونلیق آرتدقجه کسب شدت ایدن اویومق آرزوسنه قارشى السانک مجادله ایتسه لازمدر.

کیجه بورویشتنک محسنانی ایله محذوریده واردر. مثلا طاشاقی اراضیدن مرور اتانسانده انسانلر و دودولر مدھش مشکلاته معروضدر. دیگر طرفدن، مهتابسز بر کیجهده قوم تبه لرندن منمشکل بر اراضیده بولولدیغنی تقدیرده، بول غائب ایدیایر.

زیرا قلاغوز طرفدن بوسله برینه انتخاب اولونان فوق الاق بولونان بیلدیز کوروله من. فقط شرفده خفیف بر آیدیناقی شفقک یاقین اولدیغنی خبر ورنجه، سیاح معجزه قبلندن، بتون قوتک تکرار احیا ایدیلدیکنی حسن ایله: دارلرلرنده، یکی بر کنجلیک قانی غلبان ایدر. غیرتک تزیاید ایتمه سیله بکیدن بر جوق کیلومترویلر قطع ایدمه سیله جک حالده اولدیغنی آکلار، حرارت واضطراب ساعتلرنیک عودت ایتدیکنی خبر ورن کونش اقدن کورو نجه قدر بلا فاصله یورور، درحال چادیرلر قورولور، برنج خاشلائییر، چیک

بینیر ویاتیلیر. مولائی تمقپ ایدن اون بش، بکرمی دقیقه طرفنده کاروان دهرن بر اووقویه دالمشدر. بویلهجه جوق قبسه اولان حقیقی استراحت زمانی بحق استعمال ایدیایر. درت ساعت صوگرا حرارتک شدندن چادیرک ایتدیم حضور و سکون زائل اولور.

بدویلرک کیجه لری نه صورتیه بوعظیم ساحه لرده جهتلری تعیین ایتدکیرینه دائر حسنی بک شایان دقت بعضی معلومات وریور.

تمقپ ایدیلان استقامت جنوب غرب ایدی. (قطب بیلدیزی) ده قلاغوزک آرقه سنده بولونوردری.

باشی اوموزینه دوغری حرکت ایتدیروب بیلدیزی صاغ قولانگک آرقه سنده بولندردی. جنوب استقامتدهده قولانغی قطب بیلدیزینه وصل ایدن تخیل خطک استقامت غرضه سنده دیگر بریلدیزده بش ویا آلتی دقیقه کوزدن قانچر مایوردی. تکرار

(دهرم قازیق) ده توجه ایدوب رصدنی پایور ویکیدن دیگر بر بیلدیزی تعیین ایدیوردی.

بویلهجه قبه سائک شرقدن غربه اولان ظاهری حرکتی نظردقته آلیوردی. بو ایضاحات سابه سنده بر کاروانک چوله بولی ناصیل شایر بوب هلاک اولاجنی آکلاشیلیر. بورغون واقوسزلقدن

نی تاب دوشن قلاغوز سائک ظاهری حرکاتی اونوتوب عین بیلدیزه فضله باقه جق اولورسه، حسن ایتکسزین غربه دوغری اوزاقلاشیر. دیگر طرفدن غروبدن اول، طلوعدن صوگرا بیلدیزلر کوروله من. بناء علیه قلاغوزک نقطه استقامدی قلاماز. فقط حسنی بک بوسله سی ایله شو مشکلاتی برطرف ایدیوردی.

ایلک مرحله دن صوگرا، بر صیاح ساعت آلتیده، مصرلی سیاح اقدنه (اووانا) طاغلیغی مشاهده ایتدی وبر ساعت صوگرا ده طاغلرک

ایتکنده چادیرنی قورمشدی.

سلسله نك هیئت مجموعه سی یو کسک و عمو دی قاله زلردن عبارتدر. قاعده لرنده، روزکار ایله قومک پارلاندینی طاش و قیاسلر واردر. بوراده صوغوق و طاقلی صوی حادی اولان طبیعی خزینهلر موجوددر. مغارلر ایتدیم بولونان صو منبعلری کونشک شماعانه و تخره معروض دکلدی.

(آرکوتو) و (اووانا) واحه لرینک دیگر مصر واحه لرندن فرقی طاغلیق اواضیده بولونمایدیر. تحت الارض صو بیریکتیلری اوزرنده آلتی موقعلر دکلدیر.

(اووانا) ده حسنی بک، سیاحتک کشایان دقت کشفنی یایدی: «بر برلی بکا واحه نك قایالقلری اوزرنده حاک ایدلش اسرار انکیز رسلردن بحث ایتشدی. مواصلمزک آقشامی، ساعت سکنزه دوغری، او رسلری بولن ایتچون معیتمه بر قایع آدم آله رق بوله قوبولدم.

بتون کیجه وصیاح ساعت اونه قدر - نماز وقتلری مستثنا - بلا فاصله یورودک. بلاو ایله چایدن عبارت برقهوه ایتدن صوگرا ساعت درده قدر یاتدق. اویاندیغ زمان بر برلی بنی مشهور قایالقلره کوتوردی: اولدقجه قایا، فقط ماهرانه یابیلان رسلر، آراسلن، زرافه، دهوه قوشی و مختلف جنس آفتیلولری ارانه ایدیوردی. لکن دهوه لردن هیچ اثر یوقدی. محکوکانک دهرینلکی ۸ الی ۱۳ میلمتردهدر. بعضی خطوط، عصرلرک تأثیری آلتندو وضوحی غائب ایتشدی: بو رسلری کیم یایدی؟ دییه سوردم.

«هیچ شهسز جنلرک اثریدر. زیرا بر انسان بولری یاغنه شجده مقتدر دکلدیر، دیدی فی الحقیقه حوالینک حال حاضرده کی اهالیسی بو آناری میدانه کتیره جک وضعیتده دکلدیر.

اسرارک حاک، باهر آرقه بولوقلره ترک ایدیوردم. بن یالکنز شونی سوبلیهم که عصر لردنیری زرافه، آفریقانک بوقسمنده غائب اولمشدر. زیرا ایصنر و خالی برده یاشایمن. الا زیاده نظر دقتی جلب ایدن نقطه، دهوه رسلنک موجود اولماداسیدر. (اووانا) واحه سی آرتیستلرنک طاسایدقلری حیوانلر میسانده دهوهده موجود اولسه ایدی اونیده ترسم ایدم جکری بدیهی ایدی. حالبوکه ایکری بوبولنی حیوانلرک منشای آسیا اولسون میلاد عیسادن بش عصر اول آفریقایه ادخال اولوندینی قطعاً معلومدر.

شو رسلر دهامی اول یابلمشدی؛ یاخود بوراسنی زرافه سورورینک دولاشدینی، دهوه نك هنوز کورو نجه دیکی منبت بر منطقه ایکن چوله تحول ایدم جک قدر تبدلات کورمش بر مملکت دییه می قبول ایدم جکن؟»

حسنی بکک صوریدی سؤاللری بر جوق طللر ایراک ایتشلردر. مع الاسف (اووانا) وادیسندو حفریات یاقی ایتچون مصرلی سیاحت نه وقت، نهده وساطتی واردی. براز تحریات یامش اولسه ایدی اسکی دورلره عائد بر جوق اساحه و آلات بولایله جکدی.

همرای کیر حقتده الیوم قبول ایدلش اولان بر فرضیه وارد: بیکرجه سنه اول بیوک چول متعدد قومی یسله بن، جوق نهرلی زنکین اراضی ایدی. آنجق آرقه بولوزی متخصلرنک تدقیقاتی ایله فرضیه تأیید ویا نقض ایدیلایله جکدر.

(اووانا) دن، فرانسه نك وسطی آفریقا مستملک سنک حدودنده کائن (آردی) قوبوسنه قدر اولان سیاحت بیک مشکلات ایتیرسندو اجرا ایدیایور. بو مرحله ده، کاروانک قلاغوزی (۶۵) یاشنده طوبال بر بدوی ایدی که یدی سنه دئیری

مخمل مجموعه سی نشر باننده:

حسن و عشق

شیخ غالب مرحومك اسكى ادا عتدده بك مرغوب اولان، يكي اديلمر مترجه ده بر شاه اثر اعد اولونان بو مدعيه سي غایت نفيس بر صورتده طبع ايديش، صوكنده مدد سحر آفرينك مختصر بر ترجمه حالي علاوه اولوشدر. موجود نسخله ري آزالان حسن و عشق بوسته اجريله وئائي ۲۰ غروشددر.

هند ماساللىرى

هندوستانك اساتذة سخنورانندن (غايه الله خان دهلوى) نك غایت بليغ و يوكيك بر اسلوب ايله يازميش اولدني (بهار دانش) نامى مكي (ترك ترجمه سيدر) نامق كال مرحوم ده بو اثرى و قتيله بگميش و بر مقدارنى حرفيا ترجمه ايله ميش، او ناتمام ترجمه اولوشيا كلياني مياننده طبع ايديشدى. بوسفركى ترجمه، مخمل صاحي طرفندن يازميش، كتابك مندرجاي تلخيص ايديشكه برابر اصلنده كي شاعرانه تصورات ساده بر لسان اينجده محافظه ايديله بيلشدر. شرق تخيلاته كوره ترتيب اولوش مراسلي حكايه لردن متشكل بر كلييات ديك اولان بو اثر ك فئائى ده بوسته اجريله برابر ۳۰ غروشددر. هرايكيسنك صر كز تونين: مخمل مجموعه سي اداره خانه سيدر. يكي اثرلر:

قازان توركارى

قازان توركلرينك سابق ملت مجللى اعضاسندن وفازانده بيشميش تورك ادباسندن عبدالله بطل بك طرفندن بو عنوان ايله بر اثر نشر يدايلشدر. مؤلف « شواثرى يازمقده كي مقصدلر مك بريده قازان توركلنكى يا خلاصه قازانلى كنجلره طابتمق » ديدرك موضوعه دائر بر فكر و رينور. ساده و سه ويلى بر افاده ايله يازميش اولان بو كتابي قارولر داهيا اي طابتمق ايچون مندرجانندن آتيا بعض اقتباسلنده بولونا حقز، از جمله (بولكارايلى) ناميله يازمقده اولد بغير سلسله مقالانى داهاز ياده تونيق ايچين اورايه عائد معلومات ايله قازان عالم و مورخرلندن شهاب الدين مرجاني به دائر اولان قسملى عينا مخفله نقل ايدم جكره.

چولده دولاشماشدى. مع مافيه هر كچه اون ايكي ساعت يورود كدن صوكره ينه بيشه سي برنده ايدى. حسنى بك ديمور كد.

« چولك حيرت افزا شواولادى اولماسه ايدى تشببى نهايته ايرده مويه جكم. بويله اولمقله رابر بر چوق كرمونك تردد ايدوب استقامتى آرادينى واللهدن ياردچم بگله ديكنى كوردم ».

آكلاشيلور كه عيئت بر چوق تهلكه كچيرينور. ازان جله يورغونلقدن بي تاب دوشن بر قاج دهوده كميلور. كاروانك آدملى صبرا ايله قومك اوسته اوزانسورلر، ياريم ساعت قدر اويودقدن صوكره سريع اديملرله ارفداشليرينه يتشورلردى:

« اوله بر آن كدى كه صومز تماميله يتشمشدى. چولك؛ كاروانمى هلاك ايتد كدن صوكره قومك ايجه جسدلرمى كومه زك كيزلى ايكي واحه نك سرنى صاقلامق ايتست بوب ايسته مه ديكنى كندى كنديه صورينوردم ».

تهابت اون برنجى كون (اردى) واديسنه كلينوردى. مدسته قاورشمق ايچون يورلرجه كيلومترولى داهيا يول يورومك لازملى. لكن كويلر بر رينه ياقين ايدى، بر ليلى نه قورقولاچق كيمسهر دكلدى. (مارفور) ايا نك هم كزى (العبيد) آواسنده كي يش يور كيلومترولى مرحله قطع ايديلوب سياحت آتمم اولونور:

« بوايكى شهرده كوردكمن حسن قبولده بر صميميت مئايان اولور يوردى كه بوده اوزاي ديارلرده دولاشدقدن صوكره الهك يارديميله بتون تصورلرني قودن قيله ايصال ايدوب مملكتنه عودت ايدمك قلبى سورجمله دولد برينوردى ».

احمد سمرى

« قدر » مطبعه سي

طاهر

Hakkı Tarık Us Koleksiyonu Süreli Yayınları